This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

12/4.2

Arch.A.C166.799

OXFORD UNIVERSITY

ST. GILES', OXFORD OX1 3NA

Arch.A.C166.799

CONFINED TO
THE LIBRARY.

0416004

31 E 1964

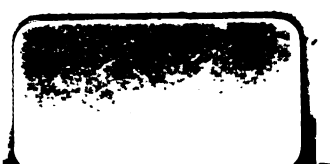

Karl Ignaz Thams

neues

ausführliches und vollständiges

deutsch-böhmisches

Nazionallexikon

oder

Wörterbuch.

Mit einer Vorrede begleitet

von

J. C. Adelung,

churfürstl. sächs. Hofrath und Oberbibliothekar in Dresden.

Zweite, sehr vermehrte und verbesserte Auflage
in zwey Theilen.

Mit dem Bildnisse des Verfassers.

Prag,
auf Kosten der Neureitterischen Buchhandlung.

1799.

TAYLOR INSTITUTION
UNIVERSITY
18 JAN 1984
OF OXFORD
LIBRARY

Vorrede

des Herrn Hofraths Adelung.

Die Slaven sind, wie ich als bekannt voraus setzen kann, ein altes und überaus zahlreiches Hauptvolk des heutigen Europa, welches sich durch seine Sprache, Sitten und Lebensart sehr merklich von allen übrigen unterscheidet. In den frühesten Zeiten wohnten sie, wie andere jetzt europäische Völkerschaften, tief in dem innern und östlichen Asien, und vermuthlich so, daß sie die nachmaligen germanischen Völkerschaften in Westen, die Hunnischen aber in Osten hatten; wenigstens sind sie bey der nachmaligen Völkerwanderung in dieser Ordnung auf einander gefolget. In der großen Bewegung, welche um den Anfang der christlichen Zeitrechnung, vielleicht auch schon geraume Zeit vorher, durch innere Volksmenge und unbekannte äußere Ursachen unter diesen noch sehr rohen und wilden Völkerschaften veranlasset wurde, drängten sie sich immer westwärts, und bevölkerten auf diese Art unter andern auch Europa, welches durch ähnliche frühere Auswanderungen sogenannter Celtischer und Scythischer Völkerschaften aus Asien zwar schon besetzt, aber im Ganzen doch noch sehr kümmerlich und sparsam bewohnet war. Unter diesen werden die germanischen Völkerschaften den

Grie-

Griechen und Römern zuerſt bekannt, und einige Jahrhunderte ſpäter treten auch die Slaviſchen auf, welche gegen das Ende des fünften bereits ſo weit vorgerücket waren, daß ſie den gröſten Theil des öſtlichen und nördlichen Deutſchlands beſetzen konnten, welche Gegenden durch die Auswanderung germaniſcher Volksſtämme waren geſchwächet und entvölkert worden. Ohne Zweifel würden ſie ſich noch weiter weſtwärts ausgebreitet haben, wenn ſie nicht durch die vorliegenden deutſchen Völkerſchaften wären eingeſchränket worden, welche ihnen unter ihren Kaiſern nach und nach viele von ihnen beſetzte Provinzen wieder abnahmen, worauf ſie in denſelben mit den Deutſchen zuſammen ſchmolzen, ſo daß nunmehr in den meiſten derſelben bis auf die Leibeigenſchaft alles Slaviſche bis auf die geringſte Spur verſchwunden iſt. Aehnliche Schickſale hatten ſie in manchen Gegenden des ſüdöſtlichen Europa; aber deſto mehr glückte es ihnen in dem nordöſtlichen, wo ſie unter andern die zwey noch blühenden Reiche, das Pohlniſche und Rußiſche gründeten.

Ein ſo zahlreiches Volk mußte nach dem natürlichen Laufe der Dinge, der Sprache nach, ſchon in den früheſten Zeiten, und bereits während ſeines Aufenthalts in Aſien in mehrere Mundarten getheilet ſeyn, und war es auch wirklich, ſo wie es noch iſt. Der mit ihren Volksſtämmen längſt erloſchenen Mundarten nicht zu gedenken, ſo ſind als noch jetzt beſtehende Mundarten der ſlavoniſchen Sprache bekannt, im öſtlichen Deutſchlande die böhmiſche, die mähriſche, die Wendiſchen ſowohl in den beyden Lauſitzen, als in dem Lüneburgiſchen, in Hinterpommern, in

Schle-

Schleſien, in Krain und andern öſterreichiſchen Provinzen; in Süden der Donau, die Kroatiſche, die Serviſche oder Raitziſche, die Dalmatiſche, die Bulgariſche und Bosniſche, und in Norden dieſes Flußes beſonders die Pohlniſche und Rußiſche, wovon ſich jede, nach Maaßgebung ihres Umfanges, oft wieder in mehrere ihr untergeordnete Mundarten theilet. Ich verlaſſe dieſe Mundarten hier und wende mich bloß zur Böhmiſchen.

Dieſe iſt unter den ſlaviſchen Mundarten eine der reichſten und ausgebildetſten, wovon die Urſachen in der Geſchichte des Volkes ſehr leicht zu finden ſind. Sie iſt die Mutterſprache eines gewiß nicht unbeträchtlichen ſlaviſchen Stammes, welcher, aller hiſtoriſchen Wahrſcheinlichkeit nach noch vor dem Ende des fünften Jahrhunderts, etwa um 480 in das von den Markomannen verlaſſene Böhmen einrückte. Welches der urſprüngliche Name dieſes Stammes geweſen, iſt, ſo viel ich weis, unbekannt; denn daß die neuen Ankömmlinge Czechen geheißen haben ſollen, iſt noch ſehr unerwieſen. Genug, ſie verloren ihren ſlaviſchen Namen ſehr bald, und wurden von ihren Nachbarn die Böhmen genannt, weil ſie das Land beſetzten, welches ehedem die Bojer bewohnten, von welchen es den Namen Bojenheim, verkürzt Böhmen, bekommen hatte. Sie waren, ſo wie andere ſlaviſche Völker, anfänglich ſehr rohe und wild, und kannten keine andere Erwerbungsmittel als die Jagd und den Krieg. Da ein ſolches Volk einen großen Bezirk zu ſeinem Aufenthalte gebraucht, ſo wird ihm auch ſein Boden ſehr bald zu enge, zumal wenn, wie hier der Fall iſt, die Volksmenge durch neue Ankömmlinge von Oſten

her

her immer vermehrt wird. Die Auswanderung ist alsdann immer das erste und gewöhnlichste Mittel aller rohen und unkultivirten Menschen, daher wandten auch die Böhmen nebst den mit ihnen verwandten Sorben und Wenden mehrere Jahrhunderte alle ihre Macht an, sich westwärts auszubreiten. Allein die vorliegenden deutschen Provinzen waren bereits zu stark besetzt, und die Beherrscher Deutschlands waren ihnen zu mächtig, daher sie nach langwierigen mit abwechselndem Glücke geführten Kriegen endlich in ihr Land eingeschränket, und genöthiget wurden, die Erhaltungsmittel in sich selbst zu suchen. Zunehmende Volksmenge in einem begränzten Raume ist die wirksamste und oft die einzige wirkende Ursache der Kultur, weil diese die Erwerbungsmittel vermehret, und allein im Stande ist, viele Menschen in einem eingeschränkten Raume zu ernähren. Freylich sperret sich der rohe Halbwilde gegen dieselbe so lange als er nur kann, weil Thätigkeit, anhaltende Arbeit und die mit dem engern gesellschaftlichen Leben unzertrennlich verbundene Aufopferung seiner natürlichen Freyheit ihm anfänglich unerträglich und bitterer als der Tod selbst sind. Allein endlich zwinget der Trieb der Selbsterhaltung ihn doch, nachzugeben, und die Nahrungsmittel durch eigenen Fleiß zu vermehren, obgleich der Fortschritt immer sehr langsam ist, und die ihm natürliche Abneigung nicht anders als Schritt für Schritt überwunden werden kann. Bey den slavischen Böhmen ward die Kultur dadurch sehr erleichtert und beschleuniget, daß sie auf ihrem Zuge aus Asien längs den blühenden Provinzen des römischen Reichs manche Bequemlichkeiten und Zweige des Kunst-

fri-

fleißes hatten kennen lernen, die ſie daher jetzt in Uibung und Anwendung zu bringen anfiengen, als ſie kein anderes Erhaltungsmittel bey der immer zunehmenden Volksmenge mehr übrig ſahen. Daher finden wir den Bergbau, die Handlung und manche mechaniſche Arbeiten bey ihnen ſehr frühe im Gange, und zwar früher als in dem mittlern und nördlichen Deutſchlande, welches ſich nicht ſchämen darf, manches in dieſem Stücke von den Böhmen erlernet zu haben. In dem ſüdlichen Deutſchlande iſt der Bergbau unſtreitig ein Uiberbleibſel der römiſchen Kultur; allein in dem mittlern und nördlichen iſt er allem Anſehen nach ein Abkömmling der ſlaviſchen. Indeſſen rückten doch die Böhmen in der Kultur des Geiſtes nur ſehr langſam fort, bis gegen den Anfang des zehnten Jahrhunderts die chriſtliche Religion Wurzel unter ihnen faßte, da ſie denn mit derſelben auch zugleich die Uiberreſte der ehemaligen römiſchen Kultur kennen lernten, ſo wie ſie ſich unter den Chriſten dieſer Zeit erhalten hatten.

Seit dieſer Veränderung finden ſich in der böhmiſchen Geſchichte beſonders zwey Zeiträume, welche für den Geſchmack, die Sprache und die ganze Kultur des Geiſtes dieſer Nation vorzüglich merkwürdig ſind, die Regierung Karls IV. (in der böhmiſchen Geſchichte des erſten) von 1346 bis 1377, und die Regierung Rudolphs II. von 1576 bis 1612. Beydemal gieng die Kultur von den Beherrſchern aus, welche ſelbſt aufgeklärt und ausgebildet waren, und die Wiſſenſchaften und Künſte geſitteter Länder in das ihrige verpflanzten. Was beſonders den erſten Zeitraum betrifft, ſo ſtreuete ſchon Karls Vater

Kl-

König Johann, den Samen aus, welcher nachmals unter seinem Sohne so schöne Früchte trug, indem er der erste war, der seine Unterthanen näher mit den Ausländern bekannt machte. Der böhmische Adel, welcher ihn auf seinen häufigen Reisen nach den Niederlanden, Frankreich und Italien begleitete, lernte hier Geschmack und Pracht kennen, und legte nunmehr mit der alten slavischen Tracht auch seine Vorurtheile und rohen Sitten ab, lernte sein Haar kräuseln und enge Kleider tragen, und fieng an fremde Sprachen zu reden. König Johann unterstützte diesen Anfang theils durch die vielen Ausländer, die er an seinen Hof zog, theils durch seine eigene Pracht, unter deren Schutze die bisher unbekannten Künste des Luxus und des Geschmacks in Böhmen aufkeimten. Noch schneller war der Fortschritt unter seinem Sohne, Karln VI., der den Vater sowohl an eigenen Kenntnissen als auch an Geschmack und Neigung zu den schönen und bildenden Künsten noch übertraf. Böhmen hat unter seiner Regierung soviel, wo nicht noch mehr Schriftsteller, Gelehrte und Künstler aufzuweisen, als irgend eines der aufgeklärtesten Länder des übrigen Europa, und erst vor kurzem hat man entdeckt, daß sogar die Oelmalerey in Böhmen älter ist, als in Italien, oder vielmehr, daß die ältesten Oelgemälde, die wir kennen, in Böhmen aufbehalten worden, und sich noch aus der Regierung dieses Kaisers herschreiben.

Die innern Unruhen und Zerrüttungen unter den folgenden Regierungen hemmten den Fortschritt eines so schönen Anfangs, und da nachmals auch der Sitz des Hofes von Prag nach Wien verlegt wurde, so ver-

loren die Künſte des Uiberflußes ihre Aufmunterung, und der Geſchmack ſeine Leitung. Zwar blieb aus dem glänzenden Zeitraume Karls IV. noch manches Pflänzchen übrig, welches hier und da im Stillen fortwuchs, und bey der großen Revolution, welche in der erſten Hälfte des ſechzehnten Jahrhunderts in der Religion und allen Wiſſenſchaften vorgieng, ſich merklich ſtärkte und ſelbſt Blühten trug; allein ſie blieben nur immer einzeln, bis ſich unter Rudolph II. wieder eben dieſelben Umſtände vereinigten, welche den glänzenden Zeitraum unter Karln IV. hervorgebracht hatten. Rudolph hatte ſeinen Siz in Prag und liebte Aufwand und Pracht. Er munterte die Wiſſenſchaften auf, belohnte die Künſte und war ſelbſt gelehrt. Er zog mehrere berühmte Ausländer nach Prag, und bewirkte dadurch einen ſeltenen Flor faſt aller Wiſſenſchaften.

Der Reichthum einer Sprache hängt immer von dem Fortſchritte eines Volkes in den Künſten und Wiſſenſchaften ab, ihre Biegſamkeit, ihr Wohlklang und ihre ganze Verfeinerung aber von dem Geſchmacke. Beyde erreichten in den jezt genannten Zeiträumen einen bisher in Böhmen ungewöhnlichen Grad der Vollkommenheit, und hatten daher auch den gewöhnlichen Einfluß auf die Sprache. Beſonders geſchah dieſes unter Rudolph II. und da die Buchdruckerkunſt jezt der Aufklärung zu Hilfe kam, und Kenntniſſe aller Art überaus ſchnell verbreitete, ſo waren die Fortſchritte, welche die Sprache unter ihm machte, nicht allein geſchwinder, ſondern ſie verbreiteten ſich auch über mehrere Klaſſen der Nation, als unter Karln IV. möglich war, weil die Mittheilung

der Begriffe durch Handschriften langsam, beschwerlich und kostbar ist. Die böhmische Sprache brachte es in ihrem Reichthume und in ihrer Ausbildung schon so weit, daß fast alle Wissenschaften in derselben vorgetragen werden konnten, und wirklich vorgetragen wurden, wie es aus der großen Menge böhmischer Schriften aller Art erhellet, welche aus diesem Zeitraume noch übrig sind. Daß sie aber außer dem wissenschaftlichen Reichthum auch alles in sich besaß, was sie zu einer schönen Sprache erheben konnte, läßt sich mit der nicht kleinen Anzahl guter Dichter beweisen, welche dieser Zeitraum aufweisen kann. Mit einem Worte, diese Regierung ist der glänzendste Zeitpunkt in der Geschichte der Kultur Böhmens, und in Ansehung der Sprache ist er es so sehr, daß die Schriftsteller aus demselben für die Nation noch jetzt klassisch sind, und für einen jeden, welcher rein und schön böhmisch schreiben will, noch jetzt zu Mustern dienen müssen.

Wenn das in einer Nation der Fall ist, so ist es auch allemal ein Beweis, daß sie in der Kultur des Geistes und des Geschmacks wieder rückwärts gegangen ist. Die Ursachen davon sind sehr leicht einzusehen. Die Sprache ist der Ausdruck unserer Begriffe und Empfindungen, und ist diesen daher auf das genaueste angemessen. Sind diese arm, eingeschränkt, sinnlich, ungebildet, so ist es die Sprache auch, und eben so umgekehrt, weil beyde unzertrennlich in einander wirken und sich gegenseitig verfeinern oder vergröbern, wenn ich so sagen darf. So lange also ein

Volk in Kenntnissen und in dem Geschmacke wächst, so lange fährt auch die Sprache fort, immmer mehr bereichert und verfeinert zu werden; gehet aber die Nation in den erstern wieder rückwärts, so empfindet das auch die Sprache, welche nunmehr sowohl an Umfang des Ausdrucks, als an Reinigkeit, Wohlklang, und Feinheit abnimmt. Nicht, als wenn diese Vorzüge, wenn eine Sprache, als ein Abstraktum betrachtet, sie einmal erworben hat, sich aus der Reihe der Dinge verlören, welches seit der Häufung der Schriften, besonders durch die Buchdruckerkunst, nicht so leicht mehr möglich ist, obgleich die Feinheit der mündlichen Aussprache vorloren gehen kann; sondern bloß, weil der einmal erworbene Reichthum in Schriften ungenützt da liegt, und bey dem stümpfer gewordenen Empfindungsvermögen der Sprechenden sowohl die Reinigkeit und Richtigkeit der Sprache, als auch der Wohlklang vernachläßiget werden. Finden sich dann, bey einem solchen Verfalle einer Nation einzelne gute Köpfe, welche Geschmack genug besitzen, die Mängel ihres Zeitalters einzusehen, und Muth genug, sich über dasselbe zu erheben, so bleibt ihnen kein anderes Mittel übrig, als zu dem glänzendsten Zeitpunkte der Kultur zurück zu gehen, und wieder so zu schreiben, als die guten Schriftsteller der damaligen Zeit, die nunmehr für die Nation klassisch sind, geschrieben haben.

Das ist der einzige und der wahre Gesichtspunkt, aus welchem man die Wiederaufnahme veralteter Wörter und Formen, welche in manchen Sprachen zu

manchen Zeiten so sehr begünstiget wird, beurtheilen muß. So lange eine Nation noch an Kenntnissen und Geschmack wächst, ist diese Aufnahme wider die Natur einer jeden Sprache, ja wider den Begriff dieses Wachsthums selbst. Worinn bestehet derselbe anders, als in der Erweiterung, Veredelung und Verfeinerung unserer Vorstellungen? und da diese mit dem Ausdrucke durch die Sprache auf das genaueste zusammen hängen, und oft weiter nichts als dieser Ausdruck sind, so legt eine Nation während ihres Fortschrittes alle die ärmlichen, unbestimmten, rohen und sinnlichen Ausdrücke und Vorstellungsarten ab, welche Zeichen eben so ärmlicher, unbestimmter, roher und sinnlicher Begriffe sind, so wie sie sich bessere an ihrer Stelle erwirbt. Sie kann selbige auch nie wieder aufnehmen, sie müßte denn in der Kultur des Geistes und Geschmacks wieder zurückgehen, und eben wieder so eingeschränkt, unbestimmt, ärmlich und sinnlich denken, als ehedem. Manche unserer deutschen Schriftsteller und Kunstrichter, welche sich in Ansehung der Kenntnisse und des Geschmacks sehr weit über ihre Vorfahren des vierzehnten und dreyzehnten Jahrhundertes hinweg setzen, und doch die Wiederaufnahme veralteter Sprachformen empfehlen, machen sich dadurch eines Widerspruchs der ersten Größe schuldig.

Ganz anders verhält es sich freylich, wenn eine Nation in der Kultur des Geistes und des Geschmacks zurückgekommen ist, oder mit andern Worten, wenn ihre Begriffe sich im Ganzen genommen verenget haben, wenn

ihre Vorstellungsarten ärmlicher, schwankender und sinnlicher geworden sind, wenn ihr Empfindungsvermögen stumpfer geworden ist, so daß sie für die Reinigkeit und Richtigkeit der Sprache weniger Gefühl, und für ihre feinern Schönheiten weniger Sinn hat. Dann ist es nicht nur erlaubt, sondern selbst Pflicht, zu der schon vorhandenen schönern Sprache zurückzukehren, sich vermittelst derselben die Kenntnisse und das feinere Empfindungsvermögen der Vorzeit zu erwerben, und dann auf dem Wege fortzuschreiten, welchen die Sprache des glänzendsten Zeitpunkts vorbereitet und vorgezeichnet hat. Das ist nun der Fall in dem heutigen Böhmen, so wie in dem heutigen Italien, denn beyde sind in der Kultur in den neueren Zeiten zurückgekommen, und würde vermuthlich auch der Fall in dem heutigen Griechenlande seyn, wenn anders Geschmack, Wissenschaften und Kunstfleiß jemals wieder in demselben erwachen sollten. Alle übrige Staaten Europens sind hingegen noch in dem Wachsthume begriffen, obgleich der Fortschritt bey manchen schneller, bey manchen aber langsamer ist.

Was besonders Böhmen betrifft, so traten nach Rudolphs II. Tode und zum Theil noch während seiner Regierung wieder eben dieselben Umstände ein, welche nach Karls IV. Tode den kaum erweckten Wohlstand wieder vernichteten. Die innern Unruhen, welche das Reich auf das traurigste zerrütteten, sind bekannt genug. Durch die Verfolgung der Nichtkatholischen ward eine Menge gelehrter und fleißiger Männer und der größte Theil des aufgeklärten und begüterten Adels aus dem

Lande vertrieben. Die Nation ward dem Leibe und dem Geiſte nach unterjocht; auf die Sklaverey folgte Armuth, zumal da auch der Sitz des Hofes wieder von Prag verlegt ward, und auf die Armuth, Trägheit, Muthloſigkeit und Eingeſchränktheit der Begriffe. Auf einem ſolchen Boden ſproßen keine Blumen der ſchönern Kultur, welche in Freyheit geſäet und mit Wohlſtand gedünget ſeyn wollten.

Zwar hat Joſephs Weisheit einen Theil dieſer Hinderniſſe der ſchönern Kultur gehoben, indem er die Freyheit des Geiſtes wieder hergeſtellet hat, daher Böhmen unter ſeinem Zepter allerdings dem dritten Zeitraume ſeiner ſchönern Kultur entgegen ſehen kann. Es wird alsdann deſto ſchneller in derſelben wachſen, da es der Nation weder an Fähigkeit, noch an Thätigkeit gebricht, und ſie in ihrer Sprache ſchon alle Hilfsmittel vorbereitet findet, die ihr dazu nothwendig ſind.

Ich habe dieſes wenige von der Geſchichte der böhmiſchen Sprache um deswillen vorausgeſchickt, um die Nothwendigkeit eines Wörterbuchs derſelben deſto einleuchtender zu machen. So lange ſich eine Nation noch in dem Fortſchritte der Kultur befindet, kann ſie ein ſolches Hilfsmittel eher entbehren, weil alle Schätze und Eigenheiten einem jeden Sprechenden und Schreibenden unmittelbar gegenwärtig ſind, wenigſtens ohne große Mühe und Aufwand ihm gegenwärtig ſeyn können. Allein bey einer Sprache, welche wie die böhmiſche, in dem Falle iſt, daß ſie zur Vorzeit zurückkehren muß, iſt ein Buch, welches den ganzen in Schriften zerſtreueten Reichthum der Sprache mit allen ſeinen Eigenheiten derſelben in ei-

nem engen Raume zusammenfasset, unentbehrlich, weil nicht jeder alle, oder auch nur die besten Schriften haben oder lesen kann. Das ist indessen nur ein Grund, welcher ein solches Buch für die böhmische Sprache nothwendig macht, es giebt deren noch mehrere; allein, da sie der Herr Verfasser bereits berühret hat, so kann ich sie hier füglich mit Stillschweigen übergehen.

Ich komme vielmehr auf das gegenwärtige Werk selbst, von welchem das Publikum jetzt die erste Hälfte, oder den deutsch-böhmischen Theil erhält. So viel ich, ohne böhmisch zu verstehen, urtheilen kann, hat der Verfasser alle seine Vorgänger sehr weit zurück gelassen, und sich durch dieses Werk eben so vieles Verdienst um seine Nation, als seiner Nation durch Bekanntmachung ihrer so alten, eigenthümlichen und reichen Sprache bey den Ausländern Ehre erworben. Die deutschen Artikel, welche in dieser ersten Hälfte voran stehen, sind überaus vollständig, sowohl in Ansehung der Anzahl und Auswahl der einzelnen Wörter, als auch ihrer Bedeutungen, und bey den Kenntnissen des Verfassers und dem von ihm angewandten vieljährigen Fleiße, ist zu vermuthen, daß auch die ihnen beygesetzten böhmischen Ausdrücke den deutschen und ihren Bedeutungen völlig angemessen seyn werden. Ich habe die ersten Bögen der zweyten, oder böhmisch-deutschen Hälfte, welche zugleich mit den angemessenen lateinischen Ausdrücken bereichert ist, mit mehreren älteren böhmischen Wörterbüchern verglichen, und auch hier alle Vorzüge der ersten Hälfte wahrgenommen. Der Verfasser hat daher wirklich alles geleistet, was man in die-

ſer Art in einem ſo eingeſchränkten Raume nur mit Recht erwarten kann, und hat daher die gerechteſten Anſprüche nicht nur auf den Dank ſeiner Landsleute und auf die Achtung der Ausländer, ſondern auch auf die Belohnung eines Joſephs, welcher Verdienſte aller Art zu ſchätzen und zu vergelten weis.

Dresden den 3ten April. 1788.

Johann Chriſtoph Adelung.

Einleitung.

Noch immer bleibt die böhmische Sprache, außer der deutschen, in den österreichischen Erblanden sowohl dem Begüterten *), Vorsteher, Richter, Rechtsfreunde und Beamten, als auch dem Seelsorger, Kriegsmanne, auch dem in Böhmen, Mähren, Schlesien und in den meisten Komitaten Ungarns, oder bei einem Regimente angestellten Leib- und Wundarzte, Handelsmanne ꝛc. die nothwendigste, ja oft die unentbehrlichste. Wie sehr dies die unsterbliche Theresia, und der erhabene weise Monarch Joseph der zweite, unser allergnädigste Landesfürst einsah, beweisen die zu Wienerischer Neu-

(*) Daß ein Begüterter, um mich mit den Worten der Erinnerung über einen wichtigen Gegenstand von einem Böhmen S. 132. gleich auszudrücken, mit seinen Unterthanen sprechen könne, erfordert wohl sein eigener Vortheil, da es sich leicht einsehen läßt, daß, wenn man sich auf einen Dolmetscher verlassen muß, man nicht nur oft der Betrogene seyn, sondern auch unwissend Irrthümer begehen könne. In der letzten Betrachtung wäre es sogar Pflicht, die Sprache seiner Unterthanen, so Landesleute sind, zu wissen. Es ist auch in der Natur gegründet, daß Unterthanen einem Herrn mehr zugethan sind, wenn sie mit ihm reden können; welches in verschiedenen Umständen kein kleiner Vortheil ist. Denen aber, welche sich dem Soldatenstande widmen, auch als Feldprediger, Feldmedici, oder Feldchirurgi, Auditeur ꝛc. dienen, da der größte Theil der k. k. Armee aus Böhmen, Mähren, Wasserpohlen und Slowaken, welche die böhmische Mundart sprechen, bestehet, ist diese Sprache nicht nur nützlich, sondern sogar nothwendig und unentbehrlich. Nach der Aussage der erfahrensten Offiziere werden diejenigen von dem gemeinen Manne, die mit ihm seine Sprache reden können, als seine Landsleute so geliebt, daß er gerne sein Leben, um das Leben seines Landsmanns zu retten, in die Schanze schlägt ꝛc.

Neustadt im Jahre 1752 bei der Stiftung der theresianischen Militärakademie, und zu Wien im Jahre 1754 bei Errichtung der Militärpflanzschule auf der Leimgrube, und der Ingenieurakademie zu Gumpendorf, jetzt in dem Gebäude des aufgehobenen Theresianums, oder der sogenannten Favoritte; dann im Jahre 1775 auch auf der Universität von ersterer errichteten, vom letztern aber bestätigten öffentlichen Lehrstühle der böhmischen Sprache und Litteratur.

Daß man bei gründlicher Erlernung einer jeden Sprache eines ausführlichen Lexikons bedarf, ist ausgemacht; wie sehr man aber schon seit geraumer Zeit eines vollständigen böhmischen bedarf, ist leider! nur zubekannt, da alle bisher vorhandene gedruckte, sowohl Wodnians, Reschels, Weleslawins, als Loderreckers, (Rohns, Kropfs, Celarii,) eines Ungenannten und Wussins höchst unvollständig und mangelhaft sind, so zwar: daß, wenn man sie auch alle in eines zusammen brächte, dennoch nur ein Stückwerk daraus entstehen würde. Ohnehin haben alle diese Leute ihre Lexika blos für die lateinischen Schulen zu guten Hilfsbüchern bestimmt, und daher nie zweckmäßig bearbeitet. Selbst in der dritten Auflage des wussinischen werden Wörter, die noch täglich im Gebrauche sind, vermißt, und vergebens gesucht. Wussin erkläret die Wörter immer nur in einer, und das in der gewöhnlichsten Bedeutung, die erste ursprüngliche, eigentliche (primitive) Bedeutung aber giebt er entweder gar nicht an, oder unrichtig, unbestimmt und oft falsch. Uiberdies ist fast allen diesen Wörterbüchern, außer Wussins, das Latein dem Böhmischen vorgesetzt, folglich für den Deutschen, oder den Böhmen, welcher deutsch lernt, und des Lateins unkündig ist, unbrauchbar. Die übrigen alle sind theils blosse Wortregister, theils den niedern lateinischen Klassen gelieferte Handbüchelchen, welche zwar ihrer Bestimmung entsprechen, jedoch im Ganzen zur rechten, allgemeinen Absicht nie hinreichend sind. Und da ohnedies die deutsche Sprache seit vierzig Jahren immer mehr an der Ausbildung, Verfeinerung, und am Reichthume der Wörter gewann und zunahm, ja die höchste Stuffe der Vollkommenheit erreichte, so fallen diese damals verfaßten so-

wohl

wohl deutsch-böhmischen, als böhmisch-deutschen Dikzionäre, besonders in Ansehung des Deutschen, sehr unvollkommen aus.

Schon längst äusserten zwar viele den Wunsch, ein ausführliches, förmliches deutsch-böhmisches Lexikon, indem man bisher, leider! gar keines hatte, an das Tageslicht treten zu sehen. Die Ursache, warum man bisher noch keines hatte, mag diese seyn: weil vielen, die vielleicht schon wirklich daran Hand anlegten, entweder am Vermögen fehlte, es selbst verlegen zu können, oder an Kräften und Musse, es zu vollenden. Warum man aber schon längst eines nicht haben konnte, oder vielmehr, warum es an Unterstützern wirklich thätiger und geschickter Leute, und an Verlegern wirklich guter schon vorhandener böhmischer Wörterbücher *) fehlte, und warum man die Erhaltung und Aufnahme einer vortrefflichen Nationalsprache so wenig beherzigte? dies zu entscheiden kömmt mir nicht zu; genug, nun erscheinet eines, unser besonders patriotisch gesinnte und um die böhmische Litteratur sehr verdiente Herr Johann Ferdinand Edler von Schönfeld ist der Veranlasser und zugleich Verleger desselben; blos ihm hat man es zu verdanken, daß ein Werk dieser Art zu einer Zeit erscheint, wo man ganz andere Schriften zu kaufen gewohnt ist.

Da ich bereits volle sieben Jahre aus den besten klassischen, sowohl gedruckten als ungedruckten böhmischen Werken **)

blos

*) Ich meine hier das rosaische, und zeberische, welche beyde, ersteres vielleicht seit hundert, letzteres etwa seit zwanzig und mehr Jahren schon noch im Manuskripte liegen.

**) Die prager k. k. Bibliothek war im Jahre 1783 die reichhaltigste und ergiebigste Quelle, ja eine wahre Goldgrube für mein Unternehmen, denn, da ich nebst meinem jüngern Bruder nach Aufhebung der Klöster und Einführung der Toleranz von dem dasigen Herrn Bibliothekar und k. Rath Raphael Ungar den Auftrag erhielt, einen Katalog aus den theils schon vorhandenen, theils später eingelieferten vielen tausend böh. Büchern zur Errichtung einer eigenen, besondern böhmischen Nazionalbibliothek zu verfertigen, den wir auch glücklich zu Stande brachten, benützte ich die so günstige Gelegenheit, und gewann Zeit, verschiedenes aus den seltensten und ältesten sowohl gedruckten, als ungedruckten böh. Werken oder Manuskripten zu meinem eigenen Gebrauche zu exzerpiren, anzuzeichnen, und nun damit gemeinnützig zu werden.

blos zu meinem eigenen Gebrauche sammelte, wurde ich von diesem warmen Patrioten aufgemuntert, meine häufigen zerstreuten böhmischen Materialien in ein Ganzes zusammenzuschmelzen, und ein deutsch-böhmisches Lexikon daraus zu bearbeiten. Ich that es; entwarf mir den Plan, und wagte mich an diese schwere, mühvolle, unangenehme Arbeit. Quellen, aus den ich geschöpft habe, sind die Schriften eines Weleslawins, Komenius, Hageks von Libočan, Hageks von Hagkowa, Paprocký, Lupač, Pulkawa, Dalemil, Buryan von Kornic, Paul Židek, Hrubý von Gelenie, Hus von Hussinec, Kapiborský, Komnický, Dobrenský, Hatant von Polžic, Budowec von Budowa, Wratislaw von Mitrowic, Sixt von Ottersdorf, Scypio, Konstanc; dann die alten Landesverordnungen und Stadtrechte, die Uibersetzung der Annalen Trojens vom Jahre 1468. und 1488. der äsopischen Fabeln vom Jahre 1480. der martinianischen Chronik vom Jahre 1488. des alten Passionals vom Jahre 1489. des neuen Testaments vom Jahre 1475. der Bibeln von den Jahren 1488—89, und 1506. So auch die Version der Thaten Alexanders, des Aristoteles vom Thierreiche, der Cirupädie des Xenophon, Lucians, Ciceros, Petrarks, Laktanzens, Eusebs, Erasms von Rotterdam, Jovian Pontans, Edmund Kampians, nebst andern kleinern Schriften, die ich hier übergehe. Um die böhmischen Bedeutungen genau und richtig erklären zu können, benützte ich bei Uibersetzungen allezeit die Urschrift, mit der ich sie verglich. So that ichs z. B. mit der Geschichte von Troja, mit Aesops Fabeln, mit Petrarks Dialogen, und andern. Diese meine gemachten und verglichenen Exzerpten sollen zu meiner Rechtfertigung dienen, wenn etwa jemand wähnte, ich hätte mich neu erdichteter, chimärischer Benennungen nach Willkühr bedient. Viele, obwohl veraltete, ungebräuchliche, jedoch gute Wörter habe ich nicht verbannt, sondern vielmehr hervorgesucht und genützt, um sie der Vergessenheit zu entreissen, und nach und nach lieber in Aufnahme zu bringen.

Deutsche Lexika, die ich meiner Absicht gemäß fand, und zum Grunde legte, waren Bauer, Garrach, Hederich, Scheller, Trotz,

und

und das Dictionaire des deux Nations; doch zog ich hiebei den Herrn Hofrath Adelung immer zu Rathe, weil ich manches mehr zu erläutern, wie auch zu ergänzen suchte; daher bemühte ich mich, alle deutsche übliche Wörter in allen ihren gewöhnlichen Bedeutungen und Verbindungen zu bemerken; dann durch Beispiele verschiedener Redensarten zu erläutern, welche Beispiele zugleich die Wortfügung, besonders bei den Zeitwörtern anzeigen, und lehren, was für eine Endung bei einem Worte zu stehen komme, und wie die Wörter in einer ganzen Redensart zu ordnen sind. Selbst für den Böhmen, der sich der deutschen Sprache befleißt, zumal da dieselbe nun die allgemeine Staatssprache ist, in welcher sowohl in den Schulen, als in Dikasterien und Kanzleien alles behandelt wird, bleibt dies ein sehr nützliches, brauchbares, ja fast unentbehrliches Handbuch.

Obschon ich weit entferne bin, gegenwärtiges, mir fast abgedrungenes Lexikon für ganz vollkommen auszugeben, so glaube ich dennoch, daß man es, im Ganzen betrachtet, mit allem Grunde wenigstens für das erste vollkommene deutsch-böhmische ansehen kann. Ich unterwerfe es jeder bescheidenen Kritik, nehme jede wohlgemeinte freundschaftliche Erinnerung oder Belehrung an, ersuche auch alle der böhmischen Sprache mächtige Männer, mich mit ihren willigen Beiträgen und Verbesserungen zu unterstützen; jedoch prüfen will ich sie bevor, und dann benützen. Das, was ich bisher noch itzt hie und da auffand und anmerkte, bin ich gesonnen, nächstens in einem Anhange nachzuholen. Gegenwärtige Anfangsgründe habe ich blos für diejenigen meinem Lexiko beigefügt, die noch ganz Fremdlinge in der böhmischen Sprache sind, um ihnen zugleich wenigstens nur einigen Vorgeschmack von derselben beizubringen, und sie einigermaßen zu weitern Fortschritten allmählich gleichsam vorzubereiten.

Prag, den 26ten Dezemb. 1787.

Der Verfasser.

Vorrede
zur zweiten Auflage.

Dasjenige Wörterbuch von mir, welches bereits im Jahre 1788 unter dem Titel: deutsch-böhmisches Nationallexikon, mit einer Vorrede begleitet von J. Ch. Adelung kurfürstl. sächsischen Hofrathe und Oberbibliothekar. Prag und Wien auf Kosten der von Schönfeldschen Handlung, erschienen ist, fand allenthalben Beifall; davon überzeugte mich theils der schnelle, häufige Absatz desselben, theils die günstige Beurtheilung vieler in der böhmischen Sprache wohl bewanderten Männer, die ich hier öffentlich nennen würde, wenn ich ihre Erlaubniß dazu hätte. (*) Ich hoffe selbst, daß ich in Rücksicht des beschränkten Zeitraumes, den man mir dazu bestimmte, und für die Umstände, wo mich dazumal bei meiner mühevollen, schweren Arbeit annoch lästige, saftlose Amts und Kanzleigeschäfte engten und fesselten, gewiß das geleistet habe, was ich nur vermochte, und was man von mir mit Recht erwarten konnte. Da ich aber nun das Studium der Sprache

unter-

(*) Uebrigens kann ich mich hier insbesondere sowohl auf die günstige Rezension in der berühmten jenaer allgemeinen Litteraturzeitung, als auch auf das unpartheyische, für mich sehr schmeichelhafte Urtheil und Zeugniß des Herrn Hofraths Adelung am letzten Blatte seiner vortrefflichen Vorrede beziehen, welches mir gewiß Stolz und zugleich Muth eingeflößt, meinen Fleiß verdoppelt, und mich bei gegenwärtiger Arbeit mächtig angefeuert hat.

unermüdet fortsetzte, und bei Durchsicht meines vorigen Versuches auf manche Mängel und Unvollkommenheiten stieß, die ich wegwünschte, so war ich bemüht, alle diese Fehler nach Möglichkeit zu berichtigen, die vorhandene Lücken auszufüllen, das Abgängige zu ergänzen, und so das Ganze der Vollkommenheit näher zu bringen. Das vom Herrn Hofrath und Oberbibliothekar Adelung seit dem fortgesetzte und vollendete vollständige grammatisch kritische Wörterbuch der hochdeutschen Mundart legte ich mir nun vorzüglich zum Grunde; auch habe ich in Ansehung des Böhmischen manchen guten Beitrag der Güte vieler meiner Freunde zu verdanken, der mir itzt zum Behufe diente und zu Statten kam; sodann entstand allmählich eine Umarbeitung und Vermehrung des Ganzen, die billig für eine neue Arbeit, ja für das Vollständigste, was bisher in diesem Fache erschien, oder vorhanden ist, angesehen werden kann, um so mehr, da sich solche von meiner vormaligen sowohl in Ansehung der Anzahl oder Menge einzelner Wörter, wie auch der Bestimmung ihrer verschiedenen Bedeutungen auffallend unterscheidet. Daher bin ich auch im voraus versichert, ja überzeugt, daß gegenwärtige Ausgabe *) nicht nur den Wünschen und Forderungen der Liebhaber, sondern auch dem Bedürfnisse der Lernenden vollkommen entsprechen wird, und dies sey der beste Lohn für meine Mühe, für meine Bienenarbeit. (**

Noch

*) Den Verlag derselben hat zuerst Herr Professor Meißner, dann Herr Doktor Albrecht übernommen, der aber verschiedener unvorgesehener Umstände wegen verhindert wurde, und unterblieb.

**) Der Verleger meines ersten Nazionallexikons vom Jahre 1788. hatte solches dem großen Kaiser Joseph dem 2ten nebst einer an Denselben gerichteten, besonders in Wien gedruckten Dedi-

Noch muß ich erinnern, daß die eigene Namen der Länder, Provinzen, Gegenden, Städte, Städtchen, Marktflecken, Dörfer, Meere, Flüsse, Berge, Wälder, Edelsitze, Schlösser, Völker, Orden, Sekten, Gestirne, heidnischer Gottheiten, dann der Manns und Frauensperſonen in einem besondern Anhang erscheinen, welchen ich am Ende einzeln nachliefern werde, der eigentlich das Werk ergänzet, und vervollständiget.

Prag, den 13ten May, 1799.

Karl Ignaz Tham.

Lazius überreicht, und sich dadurch bei Seiner Majestät viel empfohlen, ich aber, dessen Name, da das ächte Titelblatt nicht abgedruckt war, bei dieser Gelegenheit unbekannt, ja etwa gar ungenannt blieb, mußte mich an Virgils Versen erholen: Hos ego versiculos — —

A.

A, n. der erſte Buchſtabe des Alphabets, A, ich bin das A und das O, gſem počátek y konec. Er weis weder A noch B davon zu ſagen, zhola nic newj, ani zbla nezná.

Aachen, n. eine freye Reichsſtadt, Aach, m. Cáchy, plur von Aachen, Achenſký, Cáchenſký.

Aal, m. ein Fiſch, anhok, m. Secaal, gezernj anhok. Meeraal, mokſý anhok. Den Aal beym Schwanz halten, anhoka za ocas držeti. Er entwiſchet einem als ein Aal, wyklauzne co anhok. Das von Aal iſt, anhokowý, zum Aal gehörig, anhokuj.

Aalbeere, ſ. Alantbeere.

Aale, f. ein Werkzeug der Schuſter, ſ. Ahle.

Aalet, m. Alet, Alant, Alat, Alend, Aite, Eite, ein Fiſch, hlawatice f. praubnjk říčný m. pulec m.

Aalfang, m. lowenj n. low anhoke m.

Aalhälter, m. ſádka na anhoke, anhokowá f.

Aalneſt, n. anhokowé hnjzdo n.

Aalraupe, f. Aalrupe, mnjk m. mňk a m.; piſkoř f., piſkorka f.

Aalteich, m. anhokowý rybnjk.

Aaronswurzel, f. Aronowá brada f. Aronowý koken m.

Aas, Aaß, n. plur. die Aeſer, Aeßer, todter Körper, vmrlec m. vmrlina f. vmrličina f. mrtwina f. mrtwola f. a) todtes Vieh, mrcha f. mrſſina f. Figürl. in niedrigen Redensarten eine laſterhafte Perſon, mrcha, mrſſina, obluda, nezbeda, a) von einem Aaſe, vmrlý, b) das wie ein Aas ausſieht, oashaftig, zmrtwělý, vmrlčj. 3) Aas, Lockſpeiſe, Agung, Aureizung, wnada, náſtraha f. ein Aas legen, aeſen, mit Aaſe fangen, nástrahu ſtrogiti, wnadu kłáſti, nastrażiti, wnaditi, na wnadu nastrahu lapati, nawnaditi.

Aaſer, m. Sack, newod m. watka f.

Aasfreſſig, maſožrawý.

Aaskäfer, m. chranſt m.

Ab, od, auf und ab, nahoru a doli, den Hut ab, den Kopf ab, klobauk dolu, hlawa dolu, kurz ab, zkrátka.

Abächzen, ſich, vlkati ſe, vwzdychati ſe, vbkowati ſe.

Abackern, odworati, vworati, k ſobě přiworati.

Abändern, zginačiti, zonačiti, přeginačiti proginačiti, ginačiti, proměniti přeměniti, změniti, měniti, a) dekliniren, ohybati.

Abänderlich, proměnitedlný, promenný, změnitedlný, měnitedlný.

Abänderung, f. přeginačenj, zginačenj, proginačenj, ginačenj, přeměnčnj n. proměna, (proměnčnoſt f.) změnčnj n. změna, měna f. měnčnj n. a) Deklination, ohybatelka f.

Abängſten, abängſtigen, ſehr ängſten, durch Angſt entkräften, einen oder ſich, vlekati, vſtraſſiti, vſanužiti, vſwjrati ſtrachem.

Abarbeiten, ſich, durch Arbeit entkräften, vpracowati ſe, zpracowati ſe, vteyrati, zteyrati ſe, vtahati ſe. a) ein Pferd abarbeiten, koně zteyrati, zteyrati, vtahati, ztahati, zchwátiti. 3) einem etwas, eine Schuld, mit ſeiner Arbeit erſetzen, oddělati, odpracowati, oddělávati, s pracy zaplatiti, nahraditi. 4) durch Arbeit wegſchaffen, durch vieles Arbeiten abnützen, glatt machen, oddělati, ohladiti.

Abarbeitung oder Ermüdung, f. v. pracowánj, zpracowánj, vteyrání, zteyránj n. 2) Abnützung, Abglättung, oddělánj, ohlazenj n.

Abart, f. ausgeartete ungerathene Nachkommen, nerůdné, nezdařilé, nepotatilé potomſtwo n. (neruda)

Abarten, aus der Art ſchlagen, nezdařiti ſe, nepodařiti ſe, netatiti ſe, wyroditi ſe, zwrhnauti ſe, nepotatiti ſe, newroy ſe po otcy, von den Tugenden ſeiner Vorältern, od ctnoſtj předků ſwých odſtaupiti, odchýliti ſe.

Abartig, nepodařilý, nezdařilý, nezdárný, nepotatilý, nerůdný, neruda, wyrodilý.

Abartung, f. nepodařenj, nezdařenj, nepotanění n. nepodařilost, nezdařiloſt, nezdárnoſt, nepotatiloſt, nerůdnoſt f.

Abärndten, völlig einärndten, ſežjti, obilj ſkliditi. 2) die Aerndtearbeit vollenden, dožjti, požjti.

Abätzen, nawnaditi, vlákati, vlauditi, zpáſti. 2) durch ätzende Mittel wegſchaffen, wěwáti, vryti.

Abätzung, f. vrytj n.

Abbacken, verb. irreg. ſ. backen, 1) als ein activ. das Backen des Brodes vollenden, napecy, dopecy, vpecy. Der Bäcker hat bereits abgebacken, pekař giž napekl, vpekl. 2) das Obſt, owoce ſuſſiti, vſuſſiti, neutr. das Brod bäckt ab, iſt abgebacken, chléb odpadá, odpadl, ge odpadlý.

Abbaden, ſkaupati.

Abbalgen, ſich mit einem, zhmožditi, vſápolici, vhmožditi ſe s někým, vpotýkati ſe, 2) den Balg, das Fell abziehen, z kůže ſwlécy.

Abbalgung, f. ſwlečenj z kůže n. 2) mit Prügeln, zhmožděnj, vhmožděnj n.

Abbeißen, odkauſati, odkauſnauti, vkauſati, vkauſnauti.

Abbeizen, ſhladiti, ſtjrati, oddělati ſ. beitzen.

Abbeten, wymodliti ſe. 2) etwas, odmodliti, modlitbau odwrátiti.

Abbetteln, einem etwas, wyžebrati něco na někom, wyproſyti, dožebrati ſe, doproſyti ſe něčeho.

Abbeugen, abbiegen, ohnauti, ohybati, odkloniti.

Abbeugung, f. Abbiegung, ohnutj, ohybánj, odkloněnj n.

Abbilden, wyobrazyti, wyſtodobiti, wytwářiti.

Abbildung, f. wyobrazenj, wypodobenj, wytwářenj, n.

Abbinden, auflöſen, losmachen, odwázati. 2) ein Faß, ſud zbednici.

Abbiß, m. vkauſnutj, odkauſnutj, n. 2) Teufelsabbiß, ein Kraut, čerkus m.

Abbitte, f. odproſſenj n. Abbitte thun, odproſſowati.

Abbitten, odproſyti, odproſſowati.

Abbitter, m. odproſytel m.

Abbittsweiſe, odproſytedlně.

Abblaſen, odfauknauti, ſfauknauti. 2) die Nachtſtunden abblaſen, nočnj hodiny traubiti, odtraubiti.

Abblaſung, f. odfauknutj, ſfauknutj n. 2) der Nachtſtunden, traubenj n.

Abblatten, Blätter abbrechen, liſtj olamowati, olámati, otrhati, ſmjtati, odtrháwati, plýti, den Wein, liſtj winné ſmjtati, podlamowati.

Abblatter, m. liſtj trhač m. des Weins, ſmjtač, podlamowatel m.

Abblattung, f. liſtj trhánj, olamowánj, ſmjtánj n. ſmjtka f. des Weins, ſmjtka f. podlom m.

Abblättern, ſmjtati, olámati, otrhati liſtj. 2) ſich abblättern, opadati, z. B. der Kuchen, der Stein u. ſ. f. hat ſich ganz abgeblättert, koláč, kámen opadal, ſ. Abblatten.

Abblätterung, f. ſmjtánj n. ſmjtka liſtj f. 2) opadánj, ſ. Abblattung.

Abblänen, zmodřiti, modřin nadělati, zbjti, ztepati, zpráti, ztřjſkati,

Abbleichen, zbjliti.

Abblühen, odkwětnauti, odkwjſti, odkweſti. Die Roſen ſind abgeblühet, růže odkwětly.

Abblühung, f. odkwětnutj, odkwjtánj n.

Abkohlen, ohladiti.

Abborgen, wydlużiti, wypugčiti se něco, einem etwas, od někoho něco.

Abborgung, f. wydłużenj, wypúgčenj n.

Abbraten, opecti, vpecti, am Spieße abgebraten, na rožni vpečený.

Abbrauen, das Bräuen vollenden, pjwo dowařiti.

Abbrechen, abreißen, z. B. einen Aſt, vlomiti, odlomiti, 1) eine Blume, Birne, einen Apfel, kwjtek, hrussku, gablko vtrhnauti, 2) ein Gebäude, Mauer, Dach abbrechen, ſtawenj zbaurati, rozbaurati, rozbořiti, pobořiti, střechu strhati, strhnauti, 3) ſeine Rede abbrechen, řec swau přetrhnauti, přeſtati mluwit, abgebrochene Wörter, necelá, zkrácená řeč, přeſtáwka f. 4) laßt uns davon abbrechen, přeſtaňme, umlkněme o tom, 5) erzählen ohne abzubrechen, něco bez přjtrže wyprawowati, 6) einem am Lohne abbrechen, někomu na mzdě, mzdy, platu vtrhnauti, 7) ſich ſelbſt oder ſeinem Maule abbrechen, na swém hrdle přiſtrhnuti, swé hubě vtrhnauti, swé žádoſti vgjmati, 8) dem Pferde die Hufeiſen, ein Schloß abbrechen, ſrazyti, odrazyti, neutr. abgebrochen werden, lámati ſe, zlámati ſe, zlomiti ſe, das Meſſer bricht ab, nuž ſe láme, die Nadel iſt abgebrochen, gehla ſe zlámala, ſ. Brechen.

Abbrennen, etwas, ſpáliti, opáliti, popáliti, wypáliti, einem ſein Haus, die Scheune, dum, ſtodolu wypáliti, ſpáliti, die Feinde haben die Stadt, das Haus, das Dorf abgebrannt, nepřátelé ſpálili, zapálili, wypálili město, dum a t. d. 2) von der Flamme verzehrt werden, shořeti, vhořeti, popelem lehnauti, 3) das Licht brennt ab, ſwjčka dohořuge, 4) das Feuerwerk, zapáliti zanjeti, 5) ein Gewehr, eine Kanone wyſtřeliti ze zbraně, z děla, wypáliti zbraň, 6) abbrennen, neutr. durch die Feuersbrunſt verunglücken, vertilgt werden, pohořeti, völlig, wyhořeti, shořeti, als: die Stadt iſt abgebrannt, město pohořelo, wyhořelo, shořelo, ich bin abgebrennt, pohořel gſem, das Haus, dum shořel, ein abgebrannter Mann, muž pohořelý, 7) Töpfe, Ziegeln, páliti, wypáliti hrnce, wypalowati cyhly.

Abbringen, abſchaffen, ein Geſetz, eine Gewohnheit, ein Recht, zruſſiti, zkazyti, zahladiti, 2) einen von etwas abbringen, někoho od něčeho odwesti, odtrhnauti, odrazyti, zrazyti, zrážeti s něčeho, 3) einen vom Wege abbringen, někoho s cesty swesti, 4) das Getreide, obilj kliditi, kliditi, 5) wegbringen, ich kann den Schmutz nicht abbringen, nemohu ſpjnu odprawiti, pryč pkiprawiti.

Abbringung, f. Abſchaffung, zrušſenj, zkažení, n. 2) odwedenj, n.

Abbröckeln, oddrobiti, vdrobiti.

Abbruch, m. abgebrochenes Stück, vlomek, zlomek, m. 2) Abzug des Lohns, vtrhnutj, strhnutj, ſráženj, poražení, ſtáhnutj n. ſráżka f. 3) Abbruch thun, vgmu dělat, 4) einem jemandes Anſehen Abbruch thun, něcj wážnoſt zlehčiti, Abbruch leiden, vgmu trpěti, er thut ſich keinen Abbruch an, on ſy nedá w ničem nauzy.

Abbrühen, pařiti, opařiti, zpařiti ſ. Brühen, ein Schwein, opakiti praſe

Abbrühung, f. opařenj, pařenj n.

Abbuhlen ſich, zhubiti, zhubeniti ſe láſkau, wychlipěti, wybugniti, wybaugeti ſe.

Abbürden, zſkládati, břemena ſproſtiti, zbawiti.

Abbürſten, z. B. den Hut, das Kleid, očeſati, ſtěrkau ſtjrati.

Abbürſtung, f. očeſánj ſtěrkau n.

Abbüßen, nésti, konati pokutu, počtau ſplatiti, zakauſſeti, zakuſyti, zažjti, ſeine Sünden, trpěti za hřjchy.

Abbüßung, f. neſſenj pokuty n.

Abc, n. Abeceda f. das Abclernen, včiti ſe Abecedě.

A b c büchlein, A b c buch, n. Abecedа f. lijstek, slabikář m.

A b c knab, A b c schüz, m. abecednj, abecedárnj pachole n. žáček, abecedář m.

A b c ordnung, f. abecednj řád, posřádek m.

A b c tafel, f. Abeceda f. abecedář m.

Abcirkeln, ſ. Abzirkeln.

Abdachen, ſkloniti, obwýſſiti dělati.

Abdachung, f. die Schiefe eines Daches oder Walles, ſklonitoſt, obwýſſenoſt f.

Abdämmen, náſpem, hrázý wodu přehraditi, das Waſſer abdämmen, wodu náſpem přehraditi, obehnati.

Abdampfen, wydmychnauti, wypářiti.

Abdanken, mit Danke entlaſſen, propuſtiti; rozpuſtiti, 2) neutr. ſein Amt niederlegen, zſložiti z ſebe aukad, zhoſtiti ſe aukadu, 3) einen ſeines Amtes entſetzen, entlaſſen, ſwrcy, wyhoſtiti, zſložiti někoho z aukadu, 4) der Welt abdanken, ſwěta ſe zhoſtiti, ſwětu weyhoſt dáti, nach geendigtem Schauſpiele, poděkowati.

Abdankung, f. Niederlegung eines Amtes, zſloženj aukadu, zhoſtěnj ſe aukadu n. 2) Abſetzung, wyhoſtěnj, n. wýhoſt m. 3) Entlaſſung, propuſtěnj, rozpuſtěnj n. nach dem Schauſpiele, poděkowánj n.

Abdankungsrede, f. idem.

Abdankungsſchein, m. weyhoſt, wýhoſt, liſt weyhoſtnj m.

Abdarben, vſtřjdmiti, vſtrowniti, vſkrbiti, vtrhnauti, ich habe meinem eigenen Maule den Biſſen abgedarbt, gá ſwé wlaſtnj hubě ten kauſek vſtřjdmil, vtrhl.

Abdecken, odkryti, 2) das Vieh, ſtáhnauti, odřjti.

Abdecker, m. ras, bál m.

Abdeckerey, f. das Amt des Abdeckers, rajowſtwj n. 2) des Abdeckers Wohnung, rajowna f.

Abdeckung, f. odkrytj n. 2) des Viehes, ſtáhnutj, odřenj n.

Abdielen, mit Dielen oder Brettern abſondern, přepažiti, eine Kammer abdielen, komoru přepažit. 2) den Fußboden, podlahu kláſti, prkny pokládati.

Abdienen, odſlaužiti.

Abdingen, abbrechen, vtrhnauti na cenė. Er läßt ſich nichts abdingen, nedá ſy nic vtrhnaut. 2) freyſprechen, oſwoboditi, ſwobodného učiniti.

Abdingung, f. Abbruch m. vtrhnutj na cenė n. 2) Freyſprechung f. oſwobozenj n.

Abdiſputiren, odhádati.

Abdonnern, wyhromowati, wyhřmiti.

Abdorren, ganz, vſchnauti. Die Blumen ſind abgedorrt, kwjtj vſchlo, 2) ſehr dürre werden, wyſýchati, ſchnauti.

Abdörren, ſuſſiti, oſuſſiti, 2) zur Genüge dörren, doſuſſiti, vſuſſiti.

Abdrath, m. oſtružky, m. plur.

Abdrechſeln, vtrauženi, 2) fertig drechſeln, wykrauženi, dokrauženi.

Abdrehen, vkrautiti, vtočiti, 2) fertig drehen, wykrautiti, dokrautiti.

Abdreſchen, das Getreide, vmlátiti, 1) das Dreſchen beſchließen, wymlátiti, domlátiti, 2) einen abdreſchen, zmlátiti, 3) dieſe Sache iſt ſchon abgedroſchen, tato wěc geſt giž zobecnělá, zobyčegelá, 4) etwas verabreden, abkarten, vpleſti, zoſnowati, oſnowati, ein abgedroſchener Handl, vpletená, zoſnowaná wěc.

Abdreſchung, f. des Getreides, vmlácenj n. 2) ſ. Ausdreſchung 3) einer Sache, Verabredung, vpletenj, zoſnowánj, oſnowánj n.

Abdreuen, ſ. Abdrohen.

Abdringen, wynutkati, wydřjti, wymocy, wydáwiti, wydrati, wyhrdliti, wymučiti. Er hat mir 10 Thaler abgedrungen, on na mně 10 tolarů wydřel, wymohl, wyhrdlil, wynutkal.

Abdringung, f. wydřenj, wynutkánj, wymoženj, wyhrdlenj n.

Abdrohen einem etwas, wyhrozyti ſobě něco, pohrůžkami wymo-

Abdroſ-

Abdroſſeln, ſ. Erdroſſeln.

Abdruck, eines Buches, einer Figur in Wachs, Thon ꝛc. eines Kupferſtichs, m. wytiſknutj, wytlačenj n. 2) eines Geſchoſſes, ſpuſtěnj n. 3) der Sohn iſt der Abdruck ſeines Vaters, ſyn geſt podoba otcowa, podobnjček otce m. 4) der letzte Abdruck, zdechnutj n.

Abdrucken, ein Buch, wytiſknauti, wytlačiti, tiſknauti, tlačiti, 2) von etwas herunter, odtlačiti, ztlačiti, 3) abdringen, einem etwas, mocý wytiſknauti, wymocy, 4) ſterben, zdechnauti.

Abdrücken, eine Flinte, ein Schloß, den Bogen, ſpuſtiti, ſpauſtěti ruſnicy, zámek, luk, 2) jemand etwas, na někom něco wydřjti, wymocy, wynuttiti. Die Angſt will mir das Herz abdrücken, auzkoſtj chce mi ſrdce puknaut, ſe rozpočit, auzkoſtj mi ſrdce až vſedá.

Abdunſten, wypáriti.

Abdrehen, w páru wwesti, obrátiti.

Abebenen, zpřjmiti.

Abeifern, ſich, wdychtiti ſe horliwoſtj.

Abend, m. wečer m. gegen Abend, k wečeru, pod wečer, okolo wečera, geſtern Abends, wčera w wečer, es wird Abend, es geht gegen den Abend, bude wečer, ſtěkj ſe, pozdj ſe, ſmrká, mrkne, připozdjwá ſe, chýlj ſe k wečeru, den angehenden Abend, před ſamým wečerem, bis zum Abend, až do wečera, 2) der heilige Abend, ſtědrý wečer m. 3) der Abend, die Gegend des Himmels, západ, gegen Abend liegen, proti západu, k západu, na západ ležeti, der Wind weht vom Abend, wjtr wěge od západu, 4) es iſt noch nicht aller Tage Abend, newyſkeg, geſtěs nepřeſkočil, newjš co wečer zlého přineſe, zu Abend eſſen, wečeřeti, na wečer gjſti, am Abend, des Abends, na wečer, na wečjr, wečer, wečjr, w wečer, s wečera.

Abendarbeit, f. wečerňj djlo n. wečerňj práce f.

Abendbeſuch, m. wečerňj nawſtjwenj, n.

Abendbrod, n. wečeře f. 2) das Klöne, ſwačina f.

Abenddämmerung, f. ſaumrak wečerňj, mrkánj wečerňj, ſmrknutj, n. in der Abenddämmerung, w ſaumrak.

Abendeſſen, n. wečeře f.

Abendgaſtmahl, n. hoſtina wečerňj f. wečerňj hody m. plur.

Abendgebet, n. wečerňj modlitba f.

Abendgegend, f. západňj ſtrana f. wjhel ſwěta m.

Abendglocke, f. klukten, k klekánj zwonicti.

Abendländer, plur. západňj kraginy f.

Abendländiſch, západňj.

Abendlich, wečerňj.

Abendlied, n. zpěw wečerňj m.

Abendluft, f. wečerňj powětrj n.

Abendluſt, f. wečerňj weſelj n.

Abendmahl, n. Abendmahlzeit, f. wečeře f. Abendmahl halten, w wečeři, 2) Abendmahl des Herrn, wečeře Páně f.

Abendmuſik, f. wečerňj hudba f.

Abendopfer, n. wečerňj obět f.

Abendregen, m. wečerňj déſt m. wečerňj prſſka f.

Abendröthe, f. Abendroth, n. wečerňj záře f.

Abends, v wečer, v wečjr, wečer, wečjr, s wečera, na wečer, bis Abends, před wečerem.

Abendſchein, m. ſaumrak m.

Abendſegen, m. wečerňj požehnánj n.

Abendſeite, f. ſtrana západňj f.

Abendſonne, f. ſlunce západňj n.

Abendſtern, m. zwjřednice, nedwědice, wečerňj hwězda f.

Abendſtunde, Abenddämmerung, f. wečerňj hodiny plu. f.

Abendſuppe, f. Abendtiſch m. ſ. Abendmahl.

Abendvogel ſ. Nachtvogel.

Abendvölker, m. západňj národowé m.

Abendwärts, k západu, na západ.

Abendwind, m. wjtr západňj m. od západu.

Abendzeit, f. čas wečerňj m.

Abends

Abendzeitvertreib, m. wečerný chwile krácenj u. wečerný kratochwil f.

Abenteuer, n. seltsamer Zufall, náhoda podiwná, potworná f. potworstwj n. wěc diwotworná, potworná f. 2) seltsames Gesicht, potwora f. wěc potworná f. odiwna, obluda, obludnoſt, potwornoſt f. auf Abenteuer ausgehen, podiwné, diwotworné wěcy před se brátj, 3) ungefährer Zufall, náhoda, přjhoda f.

Abenteuerer, m. diwotworec, diwotworce, potwornjk, diwotworný, podiwný, potworný člowěk m.

Abenteuerlich, podiwný, potworný, obludný, diwotworný.

Abenteuerlichkeit, f. potwornoſt f.

Aber, ale, wſſak; pak, než, mich geht es aber nichts an, mne se to wſſak, ale nic netýče.

Aberben, zděditi, ich habe dir noch nicht viel abgeerbt, nezdědil ſem geſſtě mnoho po tobě.

Aberglaube, m. powěra, powěrka f. powěrek, pobonek m. powěry plur.

Abergläubiger, m. powěrečnjk, pobonkář, powěrec m.

Aberglaubig, abergläubiſch, powěrný, powěrečný, powěrčiwý, powěrau nakwaſſený.

Abergläubiſcher Weiſe, powěrně, powěrčiwě, powěrečně.

Aberkennen, vor Gerichte, odſauditi od něčeho, práwem odnjti, ſ. Erkennen.

Aberkennung, f. odſauzenj od něčeho, práwem odnitj n.

Abermal, opět, zaſe.

Abermalig, opácený, ſ. Wiederholt.

Abernbten, ſ. Abärndten.

Aberraute, f. Abraute, dřewinka f. brotan m.

Aberwitz, m. ztřeſſtěnj n. ſſlenoſt f. poſſetiloſt f. ſmyſlem pominutj n. ztřeſſtiloſt, neſmyſlnoſt, bezſmyſlnoſt f. in Aberwitz gerathen, ſ. aberwitzig werden.

Aberwitzig, ztřeſſtěný, ztřeſſtěnec, ſſlený, poſſetilý, poſſetilec, třeſſtjk m. aberwitzig werden, poſſetiti ſe, ztřeſſtiti ſe, ſmyſlem ſe pominauti. Aberwitziges Zeug, poſſetilé, neſmyſlné, bezmyſlné wěcy.

Aberwitzig, adv. ſſleně, poſſetile, ztřeſſtěně, bezſmyſlně.

Aberwitziger, m. poſſetilec, třeſſtjk m.

Abeſſen, ein Bein, obgjſti, ogjſti, obrati, objrati, 2) aufgören zu eſſen, odgjſti, dogjſti, pogjſti, ſie haben noch nicht abgegeſſen, geſſtě nepogedli.

Abfahren, odgeti, odgjžděti, 2) die Hacke iſt vom Stiele abgefahren, ſekera ſe z topůrka wyſmekla, 3) abfahren, durch Fahren abſondern, ogeti, vgeti, 4) das Zugvieh abmatten, zchwátiti. Abfahren ſ. Sterben.

Abfahrt, f. odgetj n. odgezd m. Abfahrt aus dieſem Leben, wykročenj z tohoto ſwěta, odebránj ſe na wěčnoſt.

Abfahrtsgeld, n. plat za odgezd. m.

Abfall, m. von jemanden oder von etwas, odpadnutj n. 2) der Weinbeeren, rez na wjno f. 3) er kömmt in Abfall, zle padá, hyne, migj, ſchází, 4) Abfall des Waſſers, ſpád wody m. odpad m. 5) Abfall der Blätter von den Bäumen, padánj, opadánj n. 6) der Abfall von Glauben, von der Religion, odpadlſtwj, odtržnj, n.

Abfallen, von jemanden, oder von etwas, z. B. von der Religion, odpadnauti, ſtrhnauti ſe něčeho, 2) vom Leibe, vom Fleiſche, ſpadnauti ſe, opadáwati, 3) die Blätter, das Obſt fällt ab, owoce padá, ſpadá, opadáwá, 4) das Waſſer iſt abgefallen, woda opadla, ſpadla, 5) activ. ein Stück von der Wand, ſich die Naſſe, wrazyti.

Abfällig werden ſ. Abfallen.

Abfälliger, m. odpadlec, ſtržek m. odtrženec m.

Abfärben, obarwiti, zbarwiti, 2) neutr. die Farbe fahren laſſen, pauſſtěti, z. g. (barwu) das Tuch färbt ab, ſukno pauſſtj.

Abfaſſen, oddjrati, zdjrati.

Abfan-

Abfangen, ſchytati, pochytati, er hat dem Nachbar Tauben abgefangen, ſauſedu holuby ſchytal, pochytal, zlapal.

Abfaſſen, etwas in Gedanken, pojmiti, počjti, w myſl wzýci, wložiti, brátí, w myſli zplodití, 2) etwas ſchriftlich als eine Bittſchrift, ſkládati, ſložiti, 3) etwas kurz abfaſſen, zkrátka pogmauti, krátce obſáhnauti, ſewřjti.

Abfaſſung, f. der Gedanken, pogetj, w myſl wzetj n. twořené myſſenky f. 2) einer Schrift, ſloženj, ſkládánj n.

Abfaulen, vhnjtil; dohnjti.

Abfäumen, opéniti, 2) abgefäumter Menſch, chytrák, chytráček m. chytrá liſſka, chytrá ſſelma f. chytřec, zchytralý člowěk, zheyralec m.

Abfechten, wyſſermowati, 2) ſich abfechten, vſſermowati ſe.

Abfegen, omesti, oſmegčiti.

Abfeger, m. ometač, oſmegčitel m.

Abfegung, f. ometenj, oſmegčenj n.

Abfeilen, mit der Feile abnehmen, odpilowati, vpilowati, ein Stück vom Nagel abfeilen, kus hřebjku vpilowati, odpilowati, 2) glatt feilen, opilowati, zpilowati, einen Nagel, hřebjk opilowat, einen Schlüſſel, klíč wypilowat, 3) zu Ende feilen, dopilowat.

Abfeilicht, n. odpilky plur. m.

Abfeilung, f. odpilowánj, vpilowánj n. 2) Polirung, opilowánj, zpilowánj n. 3) dopilowánj n.

Abfertigen, odbyti, oddýwáti.

Abfertigung, f. odbytj, odbywánj n. nun hat er ſeine Abfertigung, teď geſt odbyt.

Abfeſſeln, odkowati.

Abfeuern, eine Kanone, wypáliti dělo, pauſtěti ſtřelbu, vdeřiti z děla.

Abfeuerung, einer Kanone f. wypálenj děla, wyſtřelenj, vdeřenj z děla, puſſénj ſtřelby, n.

Abflicken, wyſſlohati, wyſſwihati.

Abfinden, ſich mit einem, ſhodnauti, pohodnauti, porownati ſe ſnim, einen, wybeyti někoho.

Abfindung, f. ſhodnutj, pohodnutj n. porownánj n. 2) wybytj n.

Abfiſchen, vlowiti, vchwátnauti, 2) einen Teich, ſoviel als ausfiſchen, wylowiti.

Abfiſchung, f. vlowenj, vchwátnutj n. 2) eines Teiches, wylowenj n.

Abflattern, ſich flüchtig entfernen, a) prchnauti, vletěti, b) vpláchnauti.

Abfleiſchen, zkuchati, zdjrati maſo, maſa zbawiti, geg odnjſti.

Abfliegen, vletěti, odletěti, vljcnauti, odljtnauti.

Abfließen, hinab, zrecy, dolů tecy, zplýwati, zplynauti, 2) wegfließen, odtecy, odplynauti, odplýwati, vplynauti, prýc tecy.

Abfließend hinab, zplýwagjcý, ztekagjcý, dolů tekaucý. 2) wegfließend, odtékagjcý, odplýwagjcý.

Abfließung, f. ztečenj, dolů tečenj n. ztok m. zplynutj, zplýwánj n. 2) Wegfließung f. odplynutj, vplynutj, odtečenj n.

Abflöhen, die Flöhe von jemanden abhaſchen, blechy wyhoniti, wychytati.

Abflöhen, Holz, odplawiti.

Abfluß, des Waſſers m. ztok m. 2) nach Abfluße der vier Tage, po těch čtyrech dnech, po wygitj, odplynutj čtyr dnj. 2) der Ort, durch welchen ein fließiger Körper abfließt, průtok m.

Abfodern, einem etwas, požádati. 2) wegrufen, odwolati, von dieſer Welt, powolati.

Abfoderer, m. požádatel m.

Abfoderung, f. požádánj n. 2) Wegrufung f. odwolánj n.

Abfolgen laſſen, wydati.

Abfolgung, f. wydánj n.

Abformen, das Modell zu einem Werke machen, wytwořiti, wylepiti, 2) nachmachen, wypodobiti.

Abforſchen, wyſſetřiti, wyſſaumati, wyzpytowati, wyzwědět něco.

Abforſchung, f. wyſſetřenj, wyſſaumánj, wyzpytowánj, wyzwědění, wyzwjdánj n.

Abſtogen, einem etwas, dopták wati, wypták wati ſe někoho na něco.

Abfreſſen, ožrati, obežrati, ožjrati, 2) einem das Seinige, wyžrati někoho, 3) Figůrl: ſich das Herz mit Sorgen abfreſſen, ſrdce ſobě pečliwoſtmi vžrati.

Abfreſſung, f. ožrání, obežrání n.

Abfrieren, wymrznauti, vmrznauti, 2) ſich abfrieren, oznobiti ſe, es iſt ihm ein Glied, die Naſe abgefroren, aud, nos mu vmrzl, zmrzl.

Abfuhr, f. odwezenj n.

Abführen, odwèſti, odwádèti, 2) mit Pferden, odwezti, odwážeti, 3) durch ein Kliſtier, und Vomitiv abführen, wyčiſtiti ſwrchem y ſpodkem, počiſtiti, 4) das Waſſer abführen, wodu odwádèti, 5) vom rechten Wege, vom Vorhaben, von der Tugend abführen, od prawé cesty ſweſti, s prawé cesty odweſti, od pkedſewzetj, od cnoſti odweſti, odwrátiti.

Abführen, das, Abführung, odwezenj n. 2) odwezenj n. 3) durch Arzneymittel, počiſtěnj n.

Abführend, počiſtugjcý, počiſtitedlný.

Abführer, m. odwoditel, 2) odwozytel m.

Abfüllen, Waſſer, Bier, Wein, vliti, odliti, das Faß, d. i. den Wein, Bier u. ſ. f. in dem Faſſe abfüllen, otočiti, ſtočiti, odebrati.

Abfüllnen, ohřebiti ſe.

Abfüttern, abweiden, die Wieſen, spáſti, popáſti, opáſti, 2) das Vieh, nakrmiti, pokrmiti.

Abfütterung, f. der Wieſen, spáſenj, popaſenj n. 2) des Viehes, pokrmenj, nakrmenj n.

Abgabe f. des Unterthans, daň f. berně f. poplatek m. 2) eines Briefes ꝛc. odewzdánj, dodánj n.

Abhängig, wie eine Waare, oddytný.

Abgang, m. was von einer Sache abgehet, oſtřepky, wymetky pl. m. a) vom Golde, Silber, Eiſen, Bley, obuge f. odpilek, oſtřižek, oſtruſek m. b) vom Holz, odřezek m. 1) Abgang des Maßes, an der Laſſt, am Maaß und Gewicht ſcházenj n. 2) an Kräften, vbytj, vgitj, vcházenj n. 3) an Waaren, odbyt m. 4) Schaden, Verluſt, Verminderung, vgma, ſſkoda f. Abgang an etwas leiden, mjti vgmu, zlehčenj n. 5) Abgang, die Handlung des Abgehens von einem Orte, z. B. des Bothen, der Poſt, des Schiffes ꝛc. odgitj n. odchoz m. 6) in Abgang kommen, gerathen, zacházeti, pomjgeti, vchnauti, zarnchnauti, potuchnauti, 7) tödtlicher Abgang, wymřenj. Nach Abgang des männl. Geſchlechts, der mánnl. Linie, po wymřenj mužſkěho pohlawj. Der Abgang aus dieſem Leben, ze ſwěta wykročenj, odebránj ſe, wygitj n. weyhoſt ſwěta m.

Abgankeln, wymámiti, wykřepkiti, wylaſſkowati, wyſſaſſkowati.

Abgearbeitet, durch Arbeit ermüdet, vpracowaný, zpracowaný, zmořený pracý, zmořený, vtyraný.

Abgeben, davon, von ſich geben, odewzdáwati, dáwati, 2) einen Brief, abgeben, odewzdati, dodati pſanj, 2) ſich mit etwas abgeben, beſchäftigen, obſrati ſe s nječim, zanáſſeti ſe, 3) ſich mit einem abgeben, zacházeti s někým, obſrati ſe s někým, 4) gieb dich mit dem Narren nicht ab, nedowireg ſe s tjm bláznem, nech toho blázna, 5) er wird einen guten Luſtigmacher, Soldaten abgeben, bude hodným ſſprymcownjkem, žertownjkem, wogákem, bude z něho hodný žertýř, wogák, einen Narren, bláznit, někomu bláznem, za blázna býti, 6) er giebt einen Boten ab, poſlem geſt, geſt za poſla, 7) das wird einen Lerm abgeben, z toho bude, naſtane powika, to dá powiku, 8) abgeben, einen Theil von etwas geben, odwádèti, odweſti, dáwati z něcheho, 9) einem etwas, ſich rácheu, oplatiti.

Abgeben, das, odewzdánj, dodánj n. ſ. oben.

Abge

Abgeber, m. dodawač, dodawatel, odewzdawatel m.
Abgebildet, wyobrazený, wypodobený, wytwářený.
Abgebiſſen, odkauſaný, odkauſnutý, wkauſnutý.
Abgeblâut, zmodřený.
Abgebrannt, spálený, abgebranntes Haus, durch Unglück, mit Fleiß, wypálený, spálený, wyhořený, shořený, pohořelý dům, 2) von der Sonne, opálený, osmahlý. 3) durch Feuersbrunſt verunglückte Leute, pohořeli, wyhořelj lidé plur.
Abgebraten, opečený.
Abgebrochen, odlomený, vlomený.
Abgebrühet, opakený, spařený.
Abgecirkelt ſ. Abgezirkelt.
Abgedankt, von Soldaten, propuſtěný, 2) mit einem Schimpf von einem Amt, wyhoštěný.
Abgedroſchen, vollends, wymlácený, 2) abgedrůgelt, zmlácený, 3) veralbert, verbraucht, zwſſedněly, zwerſſelý, als ein Lied, wymrſkaný, 4) verabredet, zoſnowaný, vpletlý.
Abgedroſſelt, ſ. Erdroſſelt.
Abgedrungen, wynutkaný, wydkený, wybrdlený, wymukený.
Abgefallen, odpadlý, spadlý, 2) abgefallenes Obſt, padlé, padané owoce n. pádel m.
Abgefallener, odpadlec, wypadlec, střžek m.
Abgefaſſet in Gedanken, pogatý w myſl, wzatý, w myſli složený, 2) ſchriftlich, složený.
Abgefault, ohnilý, vhnilý.
Abgefeilt, odpilowaný, vpilowaný, 2) glatt gemacht, opilowaný, zpilowaný, 3) zu Ende gefeilt, dopilowaný.
Abgefertigt, odbytý.
Abgefleiſcht, zkuchaný, zedřený.
Abgefodert, požádaný, 2) weggerufen, odwolaný.
Abgefreſſen, ožraný, obežraný.
Abgeführet, odwedený, 2) mit Pferden, odwezený.
Abgefunden, uerglichen, shodnutý, pohodnutý, porownaný.
Abgegangen durchs Feilen, odpilowaný, 2) durchs Reiben, odřkený, b) durchs Schneiden, odřiznutý, 2) ungewöhnlich geworden, zaſſlý, pominulý, zatuchlý, potuchlý.
Abgegleicht, gleich gemacht, frownaný, wyrownaný, zarownaný, 2) nach dem Linial, zpřjmený.
Abgegoſſen, von oben, odlitý, vlitý, 2) übergoſſen přelitý. 3) ſlitý, vlitý.
Abgegrâmt, vžraný, vſaužený, vtrápený, ztrápený, hořem zbědovaný, vhněvlý.
Abgegürtet, odpásaný, rozpásaný.
Abgehandelt, pogednaný, vgednaný.
Abgehârmt, zmořený, wymořený, vſaužený, zrudělý.
Abgehârtet, ztwrdilý, zatwrdlý, vtwrdilý, otvrlý, otužený.
Abgehauen, vřatý, odřatý, ſtatý, ſraubený, vraubený, abgehauener Korf, ſtatá, vřatá, ſraubená hlawa.
Abgehauene, abgehackte Stücke, oteſky plur. m.
Abgehen, von einem Orte, odgjti, odcházen, 2) vom Wege, ſgjti s ceſty, wyceſtiti, b) aus dem Lande, vgjti, vprázdniti, vhnauti, 2) vom Rechte, Vorhaben, Verſetze abgehen, opuſtiti práwo, vpuſtiti, vnauſtěti, vſtaupiti od ſwého práwa, předſewzetj, hiervon kann ich nicht abgehen, od toho nemohu vſtaupit, vpuſtit. von ſeiner Meynung, vpuſtiti, vſtaupiti, odſtaupiti od ſwého zdánj, 3) von einem Amte abgehen, wzdáti auřad, Abgehen, d. i. von der Schaubühne abtreten, odegjti, auf und abgehen, přecházeti, die Poſt, der Courier iſt abgegangen, poſſta, gezdec odegel, 4) mit Tode abgehen, ze žiwota wygjti, 5) die Waare geht ab, zbožj ſe odbývá, geſt odbyté, odchází, 6) es geht nicht ohne Zank ab, nenj bez ſwády, nee ſegde bez ſwády, 7) das Feuer gehet ab, oheň dochází, wychází, 8) weniger werden, vcházeti, ne

gjti, 9) es geht wohl ab, dobře se wede, dobře padá, dobře ſe daſij, 10) fehlen, mangeln, ſcházeti, nedoſtáwati ſe, es geht kein Heller ab, ani widenſký neſchází, 11) Abnützen, die Abſätze abgehen, wchoditi ſy ſpaličky, 12) einen Weg, Platz, wygjti, 13) einen Ausgang finden, die Sache iſt ſchlecht abgegangen, ta wěc ſe zle powedla, es wird ohne Blutvergießen, ohne Thränen nicht abgehen, neſegde bez krwe prolitj, bez ſlzý, 14) er läßt ſich nichts abgehen, na ničem ſobě nedá ſcházeti, nedá ſobě w ničem nauze.

Abgehetzt, zcelowaný.

Abgehetzt, vhnaný, vſtwaný, vkřičený, 2) er iſt wohl abgehetzt, geſt pohnaný, ſchytralý, wyhevralý, chytrá liſka f. chytráček, chytrák m.

Abgehobelt, wyrownaný, wyhlazený, 2) höflich gemacht, wypiſwaný, wycepowaný, wyſpálaný.

Abgehungert, wyhladowělý, hladem wmořený, wymokený, zhubený, zhubeněný.

Abgehuret, wykurwený, zkurwený.

Abgekartet, wmluwený, zoſnowaný, wpletený, ſpletený.

Abgekehlt, zarduſſený, wyrdlowaný.

Abgekehrt, abgewendet, odwrácený, 2) mit dem Beſen, wmetený, odmetený, ometený, oſmeyčený.

Abgeklaubt, abgenagt, obraný.

Abgekocht, obwařený, 2) wwařený, dowařený, zwařený.

Abgekommen, ungewöhnlich, zaſſlý, zaruchlý, wruchlý.

Abgekratzt, oſſtrábaný, obſſtrábaný.

Abgekühlt, wychlazený, ochlazený.

Abgekürzt, wkrácený, ſkrácený.

Abgeladen, zſložený.

Abgelaſſener Wein, ſtažené, ſtržené wjno.

Abgelaufen, wběhlý, zběhnutý, 2) die Uhr iſt abgelaufen, hodiny doſly.

Abgeläutert, wſedlý, wſtálý, bez kwaſnoſti.

Abgeleht, letitý wěkem ſeſlý, lety přebraný, ein abgelebtes Alter, ſeſlost, letitoſt f. kmetſtwj n.

Abgelegen, wzdálený, oddálený, 2) abgelegener Wein, přeleželé wjno.

Abgelegenheit, f. der Oerter wzdálenoſt f. podál, dálka, daleko ſt mjſta gedneho od druhého f.

Abgelegt, zſložený.

Abgeleitet, odwedený, přewedený, 2) wie das Waſſer aus dem Fluße, woda ſtečená, ſpuſſtěná, odwedená, ſwedená, wedená, přewedená.

Abgeleſen, přečtený, 2) abgeleſene Bumen, trhané kwjtj, 3) abgeleſener Wein, ſmſtané, podlamowané wjno n.

Abgelöſet, odwázaný, rozwázaný, 2) ſo angeleimt war, odlaučený, odwělený, odchljpený.

Abgemäht, poſečený, požatý.

Abgemahlt, wypodobený, wyobrazený, wytwářené, barwami wyneſſený, wymalowaný.

Abgemartert, wmučený, zmučený.

Abgemattet, wmdlený, zcmdlený, wſtalý, wnawený.

Abgemergelt, wyzáblý, zhubený, wychřadlý, wykapalý.

Abgemeſſen, změřený, 2) ſmjrný.

Abgemeſſenheit, f., změřenj, wyměřenj n. 2) Genauigkeit, ſmjrnoſt f.

Abgenagt, vhryznutý, ohryznutý, ohlodaný, ohryzený, okauſaný.

Abgeneigt, nenáchylný, nepřjchylný, nenáklonný, nenakloněný, odchýlený, er iſt ihm abgeneigt, nenjmu nakloněný, nachýlený.

Abgeneigtheit, f. odchýlenoſt f. odchýlenj n. nenáchylnoſt, nenáklonnoſt f.

Abgenommen, entriſſen, odňatý, wzatý, 2) kleiner geworden, zmenſſený, zmalený, 3) mager geworden, zchřadlý, wychřadlý.

Abgenützt, durch den Gebrauch, zwžjwaný, zpotřebowaný, 2) abgetragen, otřelý, oſſumělý, zetřelý.

Abgeordnet, wyprawený, zkjzený, ein abgeordneter Bote, wyprawený poſel m.

Abgepflückt, vtrhnutý, abgepflücktes Obſt, ſčesané owoce n.
Abgeprügelt, zpraný, ztepaný, ztlučený, zbitý, vbitý, ztřjſkaný.
Abgeputzt, očiſtěný, čýděný, wyčýděný.
Abgerben ſ. Abprügeln.
Abgeredt, vmluwený, ſmluwený.
Abgerichtet, nawedený, wycwičený, nawčený, wyučený, obražený.
Abgerieben, otřený, oſſaustaný, zetřelý, vtřelý, oſtrauhaný.
Abgerijſſen, odtržený, vtržený, vtrhnutý.
Abgeritten, zgezděný.
Abgerupft, oſſklubaný, orwaný, oberwaný.
Abgeſagt, odpowěděný, odepřený 2) abgeſagter Feind, vhlawnj nepřjtel, odpowědnj nepřjtel, odpowědnjk m.
Abgeſandter, m. wyſlanec, poſlanec m.
Abgeſandtinn, f. wyſlankyně f.
Abgeſchabt, odſtrauhaný, oſtrauhaný, zſtrauhaný, oſſaustaný, oſſaustaný, ein abgeſchabter Rock, oſſumělý kabát m.
Abgeſchaft, zruſſený, zkažený.
Abgeſchält, olaupaný, oblaupaný.
Abgeſcharrt, oddrápaný, oddrbaný.
Abgeſchäumt, opěněný.
Abgeſchickt, odeſlaný, poſlaný.
Abgeſchieden, odlaučený, odwogený, 2) geſtorben, zeſnulý, s swětem rozlaučený, rozdělený, rozžehnaný, abgeſchiedene Seelen, zeſnulé duſſe.
Abgeſchiedenheit, f. ſaukromnoſt f.
Abgeſchift, odplawený, odplaulý.
Abgeſchirrt, wypřáhnutý, wypřáhlý.
Abgeſchlachtet, zabitý, abgeſchlachtetes Vieh, zakezaný, zabitý, poražený dobytek.
Abgeſchlagen, von etwas herunter, odražený, vražený, ſražený 2) abgeprügelt, otlučený, otřjſkaný, 3) verſagt, odepřený.
Abgeſchliffen, obrauſſený, nabrauſſený, 2) weggeſchliffen, odbrauſſený, vbrauſſený.
Abgeſchmackt, das keinen guten Geſchmack hat, eigentl. ungeſchmackt, nechutný, znechutěný, 2) ein abgeſchmackter Menſch, nechutný člowěk, nechuta m. ein abgeſchmacktes Gedicht, nechutná báseň.
Abgeſchmackt adv. nechutně.
Abgeſchmacktheit, f. nechutnoſt f. nechutenſtwj n.
Abgeſchmeichelt, wylauděný, wychlácholený, wylahozený, wyljſaný.
Abgeſchmiſſen, ſ. Abgeſchlagen.
Abgeſchnappt, ein abgeſchnappter Schloß, ſpuſtěný zámek m.
Abgeſchnitten, ein abgeſchnittenes Stück Tuch, wſtřjhnutý kus ſukna, ein abgeſchnittenes Stück Brod, wkrogený kus chleba, krajic n. ein abgeſchnittenes Stück Holz, wřezaný kus dřewa, abgeſchnittene Kehle, podřezaný chřtán.
Abgeſchoren, oholený, zholený.
Abgeſchoſſen, wyſtřelený, 2) abgeſchoſſene Farbe, wytáhlá barwa f.
Abgeſchreckt, odſtraſſený, odhrožený, ohromený, wſtraſſený, přeſtraſſený, whrozený, poděſſený, zděſſený.
Abgeſchrieben, opſaný, přepſaný, odpſaný.
Abgeſchunden, odřený, ſedřený.
Abgeſchuppt, ſ. Abſchuppen.
Abgeſchwächt, zemdlený, wmdlený, oſlabený, oſlablý.
Abgeſchwärzt, zčerněný, zčernalý, očerněný.
Abgeſchweumt, abgewaſchen, oplá-lý, obmytý, wmytý, 2) durch das Waſſer abgeriſſen, wplawaný, oplawaný, wplaulý.
Abgeſchworen odpřiſáhlý odpřiſáhnutý
Abgeſeelt, bezduſſný.
Abgeſegelt, odplaulý, odplawaný.
Abgeſehen, ſ. Abſehen.
Abgeſendet, poſlaný, ſeſlaný, odeſlaný
Abgeſengt, opálený, popálený.
Abgeſetzt von einem Amte, zſazený, ſhozený, ſwržený, 2) von der Milch entwöhnt, odſtawený, odſazený.
Abgeſondert, oddělený, odwogený, odlaučený, 2) abgeſonderter Ort, ſaukromné mjſto, n. ſaukromj, n.
Abgeſotten, obwařený, odwařený, wřegjcý, zwjraný.
Abgeſpannt, abgeſpannter Bogen, ſpan-

ſpuſtěný luk, abgeſpannte Pferde, wypřáhnutj, odpřáhnutj koně, abgeſpannte Kräfte, Nerven, ztenčení, wytenčené, zlehčení, zemdlené, oſlablé ſýly, žily.

Abgeſpeiſt, odgedlý, pogedlý, 2) oddyatý.

Abgeſpitzt, ſ. Abſpitzen.

Abgeſponnen, odpředený, zpředený.

Abgeſprochen, odřeknutý, odepřený.

Abgeſtäubt, opláchnutý, obmytý.

Abgeſtanden, zmrlý; abgeſtandene Fiſche, leklé ryby.

Abgeſtattet ſ. Abſtatten.

Abgeſteckt, zmřkený, rozmřkený, wytknutý, ein abgeſtecktes Lager, rozměřené ſtanitſtě n.

Abgeſtellt, odſazený, zſazený.

Abgeſtochen ſ. Abſtechen.

Abgeſtohlen, vkradený, krádj wzatý, kradmo wzatý, vchwátnutý.

Abgeſtorben, zemkelý, pomkelý, vmrzlý, zmrlý.

Abgeſtoſſen, odſtrčený, dolů ſtrčený, wyſtrčený, ſražený, 2) losgeſtoſſen, odražený, zodrážený.

Abgeſtraft, ztreſtaný, potreſtaný.

Abgeſtreift, oſſaustaný.

Abgeſtriegelt, ſčeſaný, omykaný.

Abgeſtumpft, ztupený.

Abgeſucht, sebraný, ſhledaný.

Abgeſungen, odzpjwaný.

Abgetanzt, odtáčkaný.

Abgethan, vdělaný, vgednaný, wykonaný, zprawený.

Abgetheilt, oddělený, b) rozwržený.

Abgetragen, abgenůzt, obnoſſený, obchodilý, oſſumělý.

Abgetrennt, odpáraný, rozpáraný, rozedřený, 2) von einem abwendig gemacht, odlaučený, odražený.

Abgetreten, eine abgetretene Manier, rozſtaupená, rozſedlá zed, ſ. 2) überlaſſen, vſtaupený, poſtaupený.

Abgetrieben, odpuzený, odehnaný.

Abgetrocknet, oſuſſený, oſchlý, vſuſſený, vſchlý.

Abgetrunken, von oben, odpitý, vpitý, 2) bis auf die Hefen, až do dna wymázený, wyžraný y s kwaſnicy.

Abgetheilte Sache, vſaužená, rozſaužená wěc. ſ.

Abgewälzt, odwalený, ſwalený,

Abgewaſchen, obmytý, omytý, vmytý, zmytý.

Abgewendet, odwrácený, odchýlený.

Abgewichen, vhnulý; odchýlený, vchýlený, wyſſinulý.

Abgewieſen, odmrſſtěný, odwržený, oſlyſſený.

Abgewickelt, odwinutý, rozwinutý,

Abgewinnen, einem das Geld im Spiele, obehrati někoho o penjze, wybrati na někom penjze; einem den Vorzug, dem Feinde die Schlacht, oddržeti na někom přednoſt, na nepřiteli bitwu wyhrati.

Abgewirkt, dotkaný.

Abgewiſcht, otřený, utřený, ſtjraný.

Abgewöhnen, einem etwas, odwykati, odwyknauti, odnaučiti, odwčiti, odwčowati, wčit někoho odwykat něčemu; ſich etwas abgewöhnen, něčemu odwykati, odwyknauti, něčemu ſe odnawčiti, odwčiti.

Abgewöhnung, ſ. odwyknutj n. odwykánj, odwykloſt f. odnawčenj n. odwčenj n.

Abgewöhnt, odwyklý, odwyknutý, odnawčený, odwčený.

Abgewogen, odwážený, zwážený.

Abgeworfen, von einem Pferde, ſhozený, ſmetený, ſwržený, ſražený s koně, 2) eine abgeworfene Brücke, zbauraný, podokený, potrhaný, polámaný moſt m.

Abgezählet, odwzděný, wzdy zproſtěný.

Abgezahlt, ſplacený, odplacený, zaplacený, vplacený.

Abgezapft, wytočený, otočený, čepem puſtěný.

Abgezählt, wypočtený, wypočjtaný, wyčtený.

Abgezehrt, hubený, zhubený, wyhubený wyzáblý, wykapalý, wychkadlý, wyvdlý, wymořený.

Abgezeichnet, wyznamenaný, nawržený, naſtjnutý, wypodobiznělý.

Abgezielt, wymřkaný, wymezený, wytknutý.

Abge-

Abgezirkelt, wykraužený.
Abgezogen, ſtrhnutý, ſtažený, ſtáhnutý, 2) abgezogener Wein, ſtržené wjno. n.
Abgieſſen, von etwas, odliti, odljwati, vliti, vljwati, ſljti, ſljwati. Das Fett von der Brühe, maſnotu s omáčky ſljti. Das Geſchirre iſt voll, man muß etwas abgieſſen. nádoba ge plná, muſý ſe trochu vliti, odliti 2) wo anders hin, přeliti 3) ein Model von einer Sache, durch Gieſſen abbilden, ſljti, vliti. z. B. einen Kopf, einen Vogel in Bley, Wachs, hlawu z olowa ſljt, vljt.
Abgieſſer, m. litec, ſlitec. m.
Abglanz, m. obleſk. m.
Abglätten, vhladiti, ohladiti, wyhladiti.
Abgleichen, zarownati, wyrownati, wyrownáwati. 2) genau, zpřjmiti.
Abgleiten, als: von der Leiter, von der Treppe, klauznauti, ſwezti ſe, ſmeknauti ſe, vom rechten Wege, vchýliti ſe s prawé cesty.
Abglimmen, dohoket, wyhoket; wyhaſnauti, vhaſnauti, pohaſnauti, die Kohlen ſind ſchon abgeglommen, vhlj giž wyhořelo, wyhaſlo, vhaſlo.
Abglühen, rozžhnauti, roznjtiti.
Abgötter, der, modloſlužebnjk, modlář, modly ctitel m.
Abgötterey, f. modloſlužebnoſt f. modlářſtwj n. modloſlužba f.
Abgötterinn, f. modloſluzebnice, modlářka, modly ctitelkyně f.
Abgöttiſch, modlářſký, modloſluzebný, modloſluzebnický.
Abgöttiſch, adv. modlářſky, modloſluzebnicky, po modlářſku.
Abgott, m. modla f. bůžek m.
Abgraben, durchgraben, niedriger machen einen Hügel, Berg, okopati, ohrabati, vkopati, vhrabati, b) durch Graben wegſchaffen, wegnehmen, Waſſer oder einen Acker abgraben, odkopati, odhrabati.
Abgrabung, f. okopánj, vkopánj n. b) odkopánj, o hrabánj n.
Abgrämen, ſich, vžrati ſe, vſaužiti ſe, vhnětiti ſe, vtrápiti ſe, ztrápiti ſe.
Abgrämen, das, Abgrämung, wžranj, vſaužený, vtrápenj n.
Abgraſen, žjti, ſekati, ſežjti, požjti, poſekati, pokliq, wyſekati, wyžjti tráwu, die Saat, ſežjti, požjti, die Wieſe, lauku poſekat, wyſekat, wyžjt
Abgreifen, zohmatati, die Finger, durch harte Arbeit abgreifen, prſty hmotnau prací odhnětiti, oſſaustati, otkjti. ein abgegriffener Hut, oſſaustaný, otkelý klobauk.
Abgrund, m. propaſt, hlubina. be zedná f. theol. hlubina.
Abgunſt, f. nepřjzeň f.
Abgünſtig, nepřjznivý, nepřjzniwec m.
Abgurgeln, zardusyti.
Abgürten, odpáſati, rozpáſati:
Abgürtung, f. odpáſánj, rozpáſánj n.
Abguß, m. přelitj n. b) Abguß im Aerzte, ſlitrina měděná, f. c) im Silber, ſlitina ſtříbrná, f. d) abgegoſſenes Getränk, ſljwka.
Abhaaren, die Haare fahren laſſen, ſjnati, panſſtěti wlas, pelichati, opelichati.
Abhaben. ſ. Anhaben.
Abhacken, vſekati, vſeknauti, oſekati, vraubiti, vrubnauti, vkládati, vkleſtiti; odkleſtiti.
Abhäckeln. ſ. Aushäckeln.
Abhadern, einem etwas, wywaditi, wyhádati něco na někom.
Abhadern, n. wywaděnj, wyhadánj, něčeho na někom, n.
Abhäften, odpjnati, odepnauti.
Abhägen, obehnati, oploti, oberaubiti z. B. einen Garten, Hut.
Abhalten, zdržeti, zdržowati, a) einen, zdržeti, odrhnauti.
Abhalter, m. zdržitel, zdržowatel m.
Abhandeln, eine Sache, einen Satz, ein Thema ſchriftlich, gednati, pogednati, 2) abhandeln einem etwas, wykupkiti, 3) mit einem etwas, z. B. einen Frieden, Vergleich abhandeln, gednati, rokowati, vgednati, vrokowati.

Abh. ab-

Abhandlung, f. gednánj, rogednánj n. a) Verabredung, Unterhandlung und Vollendung eines Geschäfts, vgednánj, vrokowánj n.

Abhang, m. Abhangung eines Ortes, obwýssenost, obwýssnost, sklonitost, položitost, pod se ohnutost f. 2) Abhang von einem andern Dinge, pocházenj n.

Abhangen, abhángen, ist franzýsisch-deutsch, von dependiren, d. i. a) unterwofen seyn, podwobenu býti, b) auf einen, etwas ankommen, záležeti, pozůstáwati na někom, wiseti na ničem, 2) das hängt vom Schicksal ab, to záležj, pozůstáwá na osudu, na vsudku, ich hänge von ihm ab, gsem w geho mocy, gsem mu podroben, 1) swážením položitým být. z. B. der Fußboden hängt ab, podlahage swážená. 2) das hängt weit von der Mauer ab, opodál, daleko to od stěny. wisý. s. Herabhangen.

Abhängig, obwýssiný, sklonitý, položitý, pod se hnutý, 2) zu einem andern Dinge gehörig, ihm unterworfen, záležjcý, pozůstáwagjcý, podrobený, wnýcý, die ganze Natur ist von Gott abhängig, d. i. hängt von Gott ab, celá přirozenost záležj na Bohu.

Abhängigkeit, f. podrobenost. f. podrobenj n. záleženost, pozůstáwagjcnost f.

Abhären s. Abhaaren.

Abhärmen, sich, mokiti se, zmokiti se, wymokiti se, sauženi se, vsauženi se, vmokiti se, ztruditi se.

Abhärten, sich, ztwrdnauti, zatwrdnauti, zdrsnatěti, ztwrditi se, vtwrditi se, zatwrditi se, tužiti se, otužiti se, b) einen oder etwas abhärten, ztwrditi, zatwrditi, vtwrditi,

Abhärtung, f. ztwrdnutj, vtwrdnutj n. otrlost f. otuženj n.

Abhaspeln, swjgeti, vswjgeti, vmotati na motowidle.

Abhaspelung, f. swjgenj, vwitj, vswitj na swigadle neb motadle, vmotánj n.

Abhauen, odtjti, vtjti, otjti, stjti, vraubiti, sraubiti, vsekati, osekati, den Kopf abhauen, hlawu stjti, sholiti, sraubiti, vraubiti, srazyti, hrdlo srazyti, einen Ast, wětew vtjti, vklestiti, vraubiti, einen Baum, strom stjti, vtjti, vraubiti; Gras, Getreide, tráwu sekati, posekati.

Abhäuten, stahowati.

Abhauung, f. odtnutj, vtnutj, stnutj, otnutj, vraubenj, sraubenj, n. b) der Aeste, oklestěnj n.

Abheben, zdwihnauti, pozdwihnauti, odzdwihnauti, b) die Karten, sjmati, segmauti.

Abhebung, f. pozdwihnutj, b) segmutj n.

Abheilen, zhogiti, vléciti.

Abheilung, f. ob. das Abheilen, vléčenj, zhogenj, n.

Abheischen, s. Abforbern.

Abhelfen, dem Uebel, zlému zamezyti, zabawiti, vhágiti, wstřjc wgjti, 2) abhelfen einem, einer Sache, někemu spomocy, pomocy, helfen sie mir den Rock ab, pomužau mi z kabátu, dem ist leicht abzuhelfen, tomu gest lehce k spomoženj.

Abhelfen, das, spomoc f.

Abhelfer, m. spomocnjk m.

Abherzen, pocelowati, zcelowati, zmilkowati, zljbati.

Abherzen, das, pocelowánj, zcelowánj, zmilkowánj, zljbánj n.

Abhetzen, dosstwati, 2) sich, die Hunde abhetzen, vsstwati, vhnati, vjsciti, 3) die Hunde auf einen, psy na někoho posstwati, wysstwati.

Abhetzung, f. dosstwánj n. a) vsstwánj. 3) posstwánj, n.

Abheuchseln, einem etwas, wychlácholiti, wylahoditi, wylsati, licoměrnostj wymocy.

Abheulen, (sich) vkwati se.

Abhobeln, vhoblowati, 2) glatt machen, ohladiti, ohoblowati, wyrownati, wyhladiti 3) einen Menschen, wypitwati, wycerowati, wypálati někoho.

Abhobelung, f. vhoblowánj, 2) Das Glattmachen, ohoblowánj, wyrownánj,

wnánj, ohlazenj n. 2) die Abholung eines Menschen, wypitwánj, wyceřowánj, wyopáleníj nějakého člowěka n.

Abhold, ungünstig, nenáwistiwý, nenáklonný, odchýlený.

Abholen, jemanden, gjti, dogjti, přigjti pro někoho, 2) einen vor Gericht mit der Wache abholen, někoho před právo s stráží pohnati, dohnati, 3) etwas abholen, pro něco přigjti, pro něco dogjti.

Abhorchen, zaslechnauti, doslechnauti, naslechnauti, wslyssseti.

Abhören, wyslýchati, wyslyssseti, wyslechnauti, 2) hören, od. durch das Gehör erfahren, erlernen, doslýchati, doslechnauti, wslyssseti.

Abhörung, f. der Zeugen, wyslyssenj, wyslechnutj swědků n.

Abhungern, hladem mořiti, umořiti, zmořiti, wymořiti, sich, wyhladowěti, hladem se zmořiti, wymořiti, s. Aushungern.

Abhufen, die Pferde, odkowati, 2) die Hufe abnehmen, kopita, pazaury strazyti, odjjti, swundati.

Abhuren, sich, wykurwiti se, zkurwiti se, er hat sich ganz abgehurt, wssecek se wykurwil, kurwenjm zhubil.

Abhüten, spásti, popásti, pasenjm strážiti, die Wiese ist ganz abgehütet, louka gest spáslá.

Abhütung, f. spasenj, popasenj n.

Aebicht, adj. opáčný.

Aebicht, adv. naopak, opáčně.

Abjagen, einen, odehnati, odpuditi, 2) dem Feinde die Beute abjagen, wchwátnauti, wchwátiti nepřjteli kořist, 3) das Jagen vollenden, dohoniti, honbu skončiti, 4) sich, ein Pferd durch Jagen ermüden, abjagen, uhnati se.

Abjammern, sich, uhořekowati se, wrmautiti se, ztruditi se žalostj, hořem zbědowati, uběd owati se.

Abjochen, gha zprostiti, wypřáhnauti.

Abirren, zblauditi.

Abkämmen, zčesati, omyčati.

Abkanzeln, jemand, žaltář, lewity čjst někomu, zehrati, gebati na zuby.

Abkappen, Bäume, klestiti, okleštiti.

Abkargen, vskrbiti, vykaupiti, vskrowniti, vlakomiti.

Abkarren, etwas, umluwiti něco, osmowati, zosnowati, vpleskti, zpleskti, vpřeskti, vtkati, zkartiti. Ein abgekartetes Spiel, ein abgekarteter Handel, zosnowaná, vpletená, vpředená, zkartená wěc.

Abkauf, m. odkaupenj n. 2) kaupě f.

Abkaufen, odkaupiti, 2) durch Geld hindern, wykaupiti, wyplatiti.

Abkäufer, m. odkupitel m.

Abkaufung, f. oder das Abkaufen, odkaupenj n. 2) wykaupenj, wyplacenj; vplacenj n.

Abkehlen, zardausyti, zardusyti, vhrdliti; ein Kalb, einen Ochsen, zakrezati, podkrezati.

Abkehlen, das, oder Abkehlung, zardussenj, vhrdlenj n. 2) des Kalbs, zakrezánj, podkrezánj n.

Abkehren, etwas mit dem Besen, vmesti, odmesti, mit der Bürste, očesati, zčesati, die Wolle vom Kleide durch vieles Kehren, odčesati, den Staub vom Buche, Tische, vom Kasten, von Schuhen, von der Wand, prach se stolu, s sstatnice, se sskřewjc, se stěny smesti, smjtati, setřjti, stjrati, stěnu a t. d. oprásstiti. 2) abwenden, odwrátiti.

Abkehrung, f. mit dem Besen, vmetenj, odmetenj n. mit der Bürste, očesánj, zčesánj n. mit dem Fledermisch, Tuche, smetenj, setřenj n. 2) Abwendung, odwrácenj n.

Abkeltern, lisem, čerenem wytlačiti.

Abkeltern, das, oder Abkelterung, wytlačenj lisem, čerenem n.

Abkippen, zřjznauti, odřjznauti z předu, 2) die Schöpslinge abkippen, wýstřelky okleštiti.

Abkippen, das, oder die Abkippung, zřjznutj, odřjznutj z předu n. 2) der Schöpslinge, okleštěnj n.

Abklaffen, die Thüre klafft ab, dwěře nedoléhagj.

Abklären, etwas flüßiges klär und lauter machen, ſceditì, procedìti 2) der Himmel klärt ſich ab, gaſnj ſe, wygaſnuge ſe, wybjrá ſe.

Abklärung, f. das Abklären eines flüßigen Körpers, ſcezenj n. 2) des Himmels, gaſnénj, wygaſnénj ſe, wybjránj ſe, n. gaſnoſt f.

Abklauben, objrati, obrati.

Abklauben, das, oder Abklaubung, objránj, obránj n.

Abkleiber, m. obirač, obiratel m.

Abkleiden, rozſtrogiti, ſwlécy ze ſſatů, ſ. Auskleiden.

Abkleidung, f. rozſtrogenj, ſwlečenj ze ſſatů n.

Abklemmen, durch Klemmen abſondern, vſtſipnauti, ſich einen Finger, prſt ſy vſtſipnauti.

Abklettern, ſlezti, dolů lezti.

Abklopfen, oklepati, klepati, 2) einen abklopfen, zklepati, zprášťati, zklaucy, otlaucy.

Abknéipen, etwas mit den Nägeln, odſtſipnauti, vſtſipnauti, etwas mit der Zunge, vſtſlubnauti, oſtſlubnauti, odſtſlubnauti, vſtſipnauti.

Abknöpfen, odepnauti.

Abknüpfen, rozwzliti, rozwázati.

Abknüpfung, f. rozwzlenj, rozwázánj n.

Abkochen, vorher, obwařiti, 2) zur Genüge, zwařiti, vwařiti, dowařiti.

Abkochen, das, oder Abkochung, obwařenj n. 2) zwařenj, vwařenj n.

Abkömmling, m. ein Nachkomme, potomek, potomnj m.

Abkommen, von etwas, vom Wege, ſgjti, odchýliti ſe, wyſſinauti, von ſeiner Rede, von ſeinem Vorhaben, Zwecke, odchýliti ſe, vchýliti ſe, 2) aus der Gewohnheit kommen, oder ungewöhnlich werden, ſegjti, ſcházeti, přecházeti, pogiti, z zwyku wygjti, wycházeti, zagiti, w nezwyčloſt přigiti, zatuchnauti, rotuchnauti, 3) nicht können, als, ich kann heute nicht abkommen, nemohu ſe dnes odprázdniti, odprawiti, wyprawiti, 4) um des Menſchen abzukommen, bychom ſe koho člowěka zwroſtili, zhoſtili, ho pozbyli, 5) von Kräften kommen, churawěti, chřadnauti, ſylu tratiti, ſcházeti, 6) ſie können unter einander nicht abkommen, nemohau ſe mezy ſebau ſhodnauti, pohodnauti, ſeſnadniti, ſgednati, 7) abſtammen, pocházeti, pogiti, 8) von einem Amte, pryč přigiti.

Abkommen, das, oder Abkommung, zagitj n. zaſtoſt f. zatuchloſt, potuchloſt f. 2) der Kräfte, ſcházenj n. 3) Vereinbarung oder Vergleich, ſhodnutj, ſeſnadnénj, ſgednánj n. 4) Abſtammung, pogitj n.

Abköppen, Abköpfen, ſ. Abkippen.

Abköppung, Abköpfung ſ. Abkippung.

Abkratzen, odſtrábati, oſtrábati, zeſtrábati, oddrápati, oddrbati, 2) durch Kratzen leer machen, z. B. eine Wand, ſtěnu oſtrábati.

Abkratzen, das, oder Abkratzung f. odſtrábánj, oſtrábánj, zeſtrábánj, oddrápánj, oddrbánj n.

Abkratzer, m. odſtrábač, oſtrábač tel m. oddrápač.

Abkrauen, odrbati, zdrbati, einem im Bade abkrauen, někoho w lázni odrbati.

Abkränken, ſich, vtrápiti ſe, vběda wati ſe.

Abkriegen, einem etwas, wywálčiti, wybogowati něco na někom.

Abkühlen, ochladiti, wychladiti, das Wetter kühlt ſich ab, ochlazuge ſe.

Abkühlfaß, n. chladnice f.

Abkühlung, f. ochladěnj, ochlazenj n.

Abkümmern, ſich, vſtarati ſe, ſtaroſtj vběda wati ſe, přéj ſe vmořiti, vtrápiti, vlopotiti ſe.

Abkunft, f. pogitj n. rod m. er iſt von guter Abkunft, geſt, pocházý z dobrého rodu.

Abkündigen, zwěſtowati, ohlášyti, ohlaſſowati, oznámiti, prohlášyti, wyhlášyti, die bevorſtehende eheliche Verbindung zweyer Perſonen, ohlášyti.

Abkündigen, das, Abkündigung, Aufkündigung, f. zwěſtowánj, ohlaſſowánj, prohlášenj, wyhlášenj, oznás

oznámenj n. verlobter Perſonen, ohlášſka f.

Abkúpfen, okřjznauti, zkřjznauti ſwrſſek, ich will nur erſt meine Federn abkúpfen, gen ſy zkřjznu pero.

Abkürzen, vkrátiti, zkrátiti.

Abkürzen, das, Abkürzung, f. zkrácenj, vkrácenj, n.

Abladen, zſkládati, zſložiti.

Abladen, das, Abladung, f. zſkládánj, zſloženj, n.

Ab ader, m. zſkladač, zſkladatel, m.

Ablager, n. hoſpoda, f. 2) beſonderes Recht, pohoſtinſtwj. n. pohoſtinoſt, f. bei einem Ablager halten, nehmen, býti v někoho pohoſtinu, ſonſt an einem Orte, hoſpodau býti, hoſtiti ſe.

Ablanden, aus dem Haven, vom Lande abfahren, odplawiti ſe, odplauti, odtrhnauti od břehu, odſtrčiti, odſaditi.

Ablang, obdýlný, obdlauhlý, obdlážený, obdlanžný.

Ablangen, ſwundati.

Ablaß, der Sünden, der Strafe, m. odpuſtek, m. odpuſtky, pl. m. 2) des Waſſers, ztok, m. zpuſtěnj wody. n. 3) der Ort, durch welchen das Waſſer abgelaſſen wird, průtok, m. 4) ohne Ablaß, bez přeſtánj, bez přjtržky.

Ablaßbrief. m. liſt odpuſtkowý.

Ablaßgeld, n. penjz za odpuſtky. m.

Ablaßtag, m. den odpuſtku, m.

Ablaſſen, abſtehen, z. B. von einer Perſon, von etwas, puſtiti, wypuſtiti, odſtaupiti, von ſeinem Vorhaben, od předſewzetj ſwého wypuſtiti, 2) ablaſſen einen Bogen, ein Schloß, ſpuſtiti luciſſě, zámek, 3) einen Brief abſchicken, odeſlati, 4) einen Teich ablaſſen, rybnjk puſtiti, ſpuſtiti, 5) ein Faß Wein, wjno ze ſudu ſtociti. 6) jemand eine Sache ablaſſen, někomu něco přepuſtiti, (prodati) puſtiti b) etwas am Preiſe nachlaſſen, (ſlewiti, vlewiti.

Ablaſſen, das, oder Ablaſſung, v. puſtěnj, odſtaupenj, n. 2) eines Bogens, ſpuſtěnj, n. 3) eines Briefes, odeſlánj, n. 4) eines Teiches, ſpuſtěnj, puſtěnj, n.

Ablauben, einen Baum, liſtj ſmjrati.

Ablauf, m. des Waſſers, zpád, ztok, m. zběhnutj, n. 2) des Meeres, odſtupowánj, wbýwánj moře. n. 3) der Ort, durch welchen das Waſſer abläuft, průtok. 4) der Ablauf der Poſt, eines Briefes, u. ſ. f. odchod. m. odcházenj poſty. 5) Ablauf der Zeit, wběhnutj, proběhnutj, wtečenj, wplynutj času, n.

Ablaufen, hinabfallen, zpadnauti, zběhnauti, 2) die Zeit wird bald ablaufen, čas brzce proběhne, progde, wběhne, wteče, wplyne, 3) einem den Vortheil, den Preis ablaufen, někoho oběhnauti, předběhnauti, wtřežſtwj wchopiti, 4) die Sache wird gut ablaufen, ta wěc ſe dobře zdařj, dobře ſe powede, zwede, dobře wypadne, 5) weglaufen, vtecy, odběhnauti, zběhnauti, wběhnauti, odbjhati, 6) ſich, die Sohlen, Schuhe ablaufen, wběhnauti ſe, wběhati ſe. 7) ablaufen, wie das Waſſer, ztýkati, ztecy, běžeti, tecy dolu. 8) ein Schiff ablaufen laſſen, loď puſtiti, odſtrčiti od břehu. 9) wie die Poſt, odgjti. 10) wie die Uhr, wůlig zu Ende laufen, dogjti. 11) wie der Wechſel, progjti, ein abgelaufener Wechſel, proſſla ſměna, warte bis die Zeit ablaufen wird, čekeg, až čas proběhne.

Ablaufen, das, oder Ablaufung, odbjhánj, odběhnutj, zběhnutj, wběhnutj, wtečenj, n. wtěk, m.

Ablaugnen, z. B. einem eine Schuld, zapjrati, wjrati, popjrati, zapřjti, přjti.

Ablauren, Ablauern etwas, wyčjhati, wyhljdnauti. 2) dem Feinde die Beute ablauren, polapiti, poſtihnauti nepřjteli kořiſt.

Ablauſchen ſ. Ablauren.

Ablauſen, wſſi wybjrati.

Abläutern, přečiſtiti, ſ. Abklären.

Ableben, wydnuti.
Ableben, das, smrt, f.
Ablecken, obljzati, wylizati, olizati.
Ablecken, das, Ableckung, oblizánj, wylizánj, olizánj, n.
Ablecker, m. oblizač, oblizatel, wylizač, wylizatel, m.
Ableeren, abräumen, und leer machen, klizeti, kliditi.
Ableerung, f. klizenj, klidénj, n.
Ablegen, von sich weglegen z. B. die Kleider, Schuhe, den Mantel, Degen, Hut, die Trauer, zložiti, odkládati, odložiti, auf immer, zložiti. Legen sie ab, odložegi. Seine Schuld, sein Kompliment, ein Zeugniß, Bekenntniß, eine Probe, Rechnung, einen Besuch, Eid, složiti. Ablegen, als Sorgen, Laster, Gewohnheiten, Vorurtheile, odložiti, složiti ze sebe, zanechati starosti, neprawosti u. s. w. eine Gewohnheit, einen Uniform, Brauch ablegen, odložiti swého obyčege, zanechati swé zwyklosti, zložiti ze sebe obyčeg, 2) ein Amt ablegen, zložiti z sebe auřad, wzdáti od sebe auřad, 3) einem ablegen, Unrecht geben, odjrati, odporowati někomu, 4) ein Kind heimlich ablegen, poroditi, slehnauti tagně, 5) eine Rede ablegen, halten, držeti, činiti řeč. 6) Nelken, Pflanzen s. Absenken. 7) Schrift in der Buchdruckerey, rozmjtati.
Ablegen, das, Ablegung, odloženj, n. 2) zloženj, n. 3) wzdánj, 4) odpjránj, n. odpor, m. 5) rod tegný, 6) drženj, činěnj řeči, 7) rozmjtánj, n.
Ableger, m rozwod, m. hřjženice, f.
Ablehnen, abwenden, odwrátiti, 2) ein Amt von sich ablehnen, powrhnauti, pomecy aukadem; opomecy, opowrcy aukad, 3) die Schuld von sich ablehnen, odwrhnauti winu od sebe, einen Antrag, eine Gevatterschaft, einen Verdacht. u. s. w. odwrátiti, odwrcy od sebe, 4) die Streiche, Stöche im Fechten ablehnen, zmjsati sferamy, zamjsati se proti sfermům, frážeti, odwáděti rány, 5) einem Einwurf ablehnen, entkräften, zmjsati, frážeti, porážeti, russiti, zrussiti, wywraceti namjtku, 6) abborgen, wypügčiti, 7) von einem Orte etwas weglehnen, odstawiti. 8) Ablehnen, als ein Darlehn bekommen, wydlužiti se, wypügčiti.
Ablehnung, f. meiß in der figürl. Bedeutung üblich, der Schuld, des Antrags, Vertrags, odwrácenj, odwržení, der Einwürfe, Entkräftung, zmjtánj, frážení, porážení, russení, wywrácení n.
Ableimen, odklížiti, odklegowati.
Ableinen, etwas von sich s. Ablehnen.
Ableiten, das Wasser, odwáděti, odsweści, 2) figürl. durch Beweggründe von etwas abbringen, z. B. vom Vorhaben, vom rechten Wege, odweści, sweści, 2) herleiten, die Abstammung von etwas beweisen, z. B. ein Geschlecht, ein Wort aus dem Griechischen, odbjrati, odwáděti, odwozowati rod, slowo.
Ableiten, das, Ableitung, odwáděnj, odwedenj, n. 2) odbjránj, odwáděnj, odwozowánj, n. odwod m.
Ablenken, die Pferde, ohybati, obraceti wzdau koně, 2) vom guten Wege ablenken, wchýliti se, odchýliti se z dobré cesty, wyhnauti, sšinauti z dobré cesty, jemanden, odchýliti, odwesti, sweści z prawé cesty, 2) figürl wie ablenken, odwrátiti, odwrcy, odstraniti.
Ablernen, einem etwas, nawčiti se něčemu od někoho.
Ablesen, herlesen, čjsti, čjsti na hlas, čjsti wen, zu Ende, dočjsti, 2) abpflücken, die Blumen, trhati, sklubati, 3) das Obst, česati, 4) die Weinbeeren, smjtati, plyti, podlamowati, die Raupen, hausenky smjtati.
Ablesen, das, Ablesung, čtenj, na hlas čtenj, wen čtenj, dočtenj, n.

2) trhánj, n. 3) česánj, n. 4) smjtka, f. podlom, m.

Ablieſer, m. čtenář, m. 2) trhač, m. 3) česač, m. 4) smjtač, podkamowatel, m.

Ablenchten, einem übel, poſwjtiti nětomu, naložiti s nětým zle.

Abliefern, ein Buch, odwesti, 2) das Getreide, odwážeti, 3) Reſruten, Geld, odwáděti pranni wogáky, penjze.

Ablieferung, f. odwedenj, n. 2) odwáženj, 3) odwáděnj, odwedenj, n.

Abliegen, durch Liegen abſondern, im Liegen abdrücken, wležeti, 2) im Gefängniſſe abbüſſen, odležeti, 3) zur Genüge liegen, wyležeti. Der Wein, das Bier muß erſt abliegen, wjno, pjwo muſý prw wyležeti, 4) ſich abliegen, d. i. durch vieles Liegen entkräften, ležeti ſe, proležeti ſe.

Abliſten, wychytriti, podwoditi laſhodnau řečj, wylichotiti, lichotau wymocy.

Ablocken, odlauditi, wylauditi, odwábiti, wywábiti, wywnaditi.

Ablockung, f. wylauděnj, odlauděnj, wywábenj, odwábenj n.

Ablohnen, wyplatiti.

Ablohnen, das, Ablohnung, wýplata f.

Ablohner, m. wyplátce m.

Ablöſchen, das Licht, ſhaſnauti, 2) das Feuer, die Kohle, den Durſt, vhaſyti, ein glühendes Eiſen im Waſſer, Oel, haſyti, wyhaſyti. 3) wegwiſchen, vtřjti, ſetřjti, ſmazati.

Ablöſen, etwas, ſo angebunden war, odwázati, odpogiti, rozwázati, rozpogiti, b) ſo angeleimt war, odlaučiti, oddělici, odchlupnauti, 2) ein Glied; das Fleiſch, aud odegmauti, odnjti, odpogiti, oddělisti, 3) die Wache ablöſen, zaſtáupiti ſtráž, ſtřjdati, 4) ſich ablöſen, wie das Fleiſch von den Zähnen, oddělisi ſe, odchlipiti ſe, 5) losſchießen, als ein Geſchütz, Kanone, wyſtřeliti.

Ablöslich, wyplatitedlný.

Ablöſung, f. des Geldes, wyplacenj, 2) odlaučenj, n.

Ablugſen, wyſſuliti, wyſſáliti.

Ablügen, odelhati; wylhati.

Abmachen, etwas untereinander, beilegen, vgednati, zprawiti, zaprawiti něco mezy ſebau, 2) etwas wegthun, odwundati.

Abmähen, das Getreid, ſžjti obilj, das Gras, oſžjti, oſekati tráwu.

Abmahlen, beſſ. abmalen, ein Gemählde, wyobrazyti, wytwáriti, wypodobiti, wyneſti barwami, wymalowati, 2) das Getreide abmahlen, ſemljti, vmljti, zu Ende, domljti.

Abmahlen, beſſ. Abmalen, das, Abmahlung, wyobrazenj, wytwářenj, wypodobenj, wyneſſenj barwami, n. 2) vmljtj, ſemljtj, vmlenj, ſemlenj n. 3) domlenj n.

Abmahnen, odraditi, ſražowati.

Abmahnen, das, Abmahnung, odrazenj, ſražowánj, odražowánj n.

Abmarken, wymezyti.

Abmarſch, ſ. Abzug.

Abmarſchiren, ſ. Abziehen.

Abmartern, vmučiti, zmučiti, otrápiti, vtrápiti, ztrápiti, vmořiti, zmořiti ztrápenym, 2) einem das Geſtändniß, wymučiti.

Abmartern, das, vmučenj, zmučenj, otrápenj, otrapa, f. ztrápenj, vtrápenj, trápenj, mořenj, n.

Abmatten, vmdliti, zemdliti, vnawiti, ſich, vſtati ſe.

Abmatten, das, Abmattung, vmdlenj, zemdlenj, vnawenj; vſtanj, n. vſtaloſt f.

Abmergeln, abmárgeln, zhubiti, wyhubiti, zhubeniti, zamořiti, ſich, ſe chřadnauti, ſchřadnauti, wyzábnauti.

Abmergeln, das, zhubenj, zamořenj n.

Abmerken, vznamenati, porozuměti, wyrozuměti, vrozuměti, ſpozorowati, ſeznamenati.

Abmeſſen, změřiti, rozměřiti, 2) das Getreid abmeſſen, odměřiti obilj.

Abmeſſen, das, Abmeſſung, zmĕřenj, rozmĕřenj, n 2) odmĕřenj n.
Abmiſſen, wyrliditi hnůg.
Abmoosen, wymechowati, odſtraňhati mech, očiſtiti od mechu.
Abmüden, rmdliti, zemdliti, durch ſtárke Arbeit, vpachtiti, ſich, vſtati.
Abmüden, das, Abmüdung, vmdlenj, vſtanj, n. 2) vpachtĕnj n.
Abmüßigen ſich von Geſchäften, odprázdniti ſe od prací, vprázdniti ſe, vljniti ſobĕ.
Abmüßigung, f. odprázdnĕnj, vljnĕnj, vprázdnĕnj, n.
Abnagen, vhryznauti, vhrýzti, 2) durch Nagen leermachen, als einen Knochen, ohryznauti, 3) benagen, z. B. ſich die Nägel, ohryznauti, ohlodati, obhreyzti, 4) dieß nagt mir das Herz ab, to mně ſrdce hnete, hrýže, žere, vžírá.
Abnähen, reyhowati; přireyhowati, 2) Blumen, wyſſiti.
Abnahme, f. der Kräfte, vbeywánj, vgitj, ſcházenj, vcházenj ſýlY, n. vbytek, m. in Abnahme kommen, ſcházeti, ſegiti, hynauti, vtuchnauti, zagiti, zacházeti, 3) der Nahrung, vgma f. 4) der Waaren, odbyt, m. odbeywánj, odbytj, n. 5) der Rechnung, des Eides, wzetj, přigmutj, n. ſ. Abgang, Abnehmen.
Abnagren, wyblázniti, wyſſaſſkowati.
Abnaſchen, zmlſati.
Abnehmen, weguehmen, odgjmati, vgjmati, odnjti, vbjrati, odebrati, 1) neut. an Kräften, vcházeti, vbýwati, chkadnauti, ſcházeti, er hat ſehr abgenommen, im Geſichte, Geſtalt, on ſe tuze ſpadl, er nimmt ſehr ab, welmi ſcházý, die Tage, Soldaten nehmen ab, dnů, wogáků vbýwá, 3) den Hut, die Karten abnehmen, ſegmauti, ſnjti klobauk, liſtky, klobauk ſnjmati, ſmeknauti, 4) der Mond nimmt ab, vbýwá mĕſýce, mĕſýc vbeywánj trpj, 5) abnehmen, ſchließen, pohodnauti, ſezna-

ſrozuměti, porozuměti, wyrozuměti, vgmauti, poznati, ſauditi, domyſliti ſe, dowrjpiti ſe, es läßt ſich leicht daraus abnehmen, ſnadně ſe muž wyrozuměť, poznat, ſeznat, 6) dem Feinde die Beute abnehmen, vchwátnauti, vchwáťiti, odnjti nepřjteli kořiſt. 7) den Eid, die Rechnung abnehmen, přigjmati aučet, přjſahu, 8) abnehmen im Stricken, vgjmati, 9) die Früchte, owoce čerſat, 10) einem eine Laſt, Bürde, z někoho tjž ſnjti, 11) die Milch, mlíko zbjrat, ſebrat, 12) abnehmen, als die Hitze, Kälte, ſ. nachlaſſen, das Gedächtniß nimmt ab, vcházy, 13) einem eine Waare, zbožj od někoho wzýti, bráti, kaupiti.
Abnehmen, das, Abnehmung, vgjmánj, odgjmánj, odnitj, odebránj, n. 2) ſcházenj, vbeywánj, 3) ſegmutj, ſnitj, 4) vbytek, m. n. 5) pohodnutj, ſeznánj, ſrozuměnj, porozuměnj, wyrozuměnj, n. 6) odnitj, n. 7) přigjmánj, n. 8) vgjmánj, n. 9) čerſánj, n. 10) zbjránj, 11) vlewa, 12) des Tages, Mondes, vbeywánj, n.
Abnehmer, m. der Waare, kupec, odbiratel, odgjmač, m.
Abneigen, ablenken, odchýliti, odkloniti.
Abneigung, f. nenáchylnoſt, nenáklonnoſt, f. odchýlenj, n. nelibоſt f. Abneigung gegen einen haben, nebýti nakloněn, nachýlen někomu, mjti nelibоſt.
Abnöthigen, wynuriti, wymocy.
Abnöthigung, f. wynucenj, wynucowánj, wymoženj, n.
Abnuckeln, abnutſcheln, wydurmati.
Abnützen, ſpotřebowati, zwjžwati, ein Meſſer abnützen, nůž wykazyti, der Stein nützt ſich ab, kámen ſe wykazý.
Abnützung, f. ſpotřebowánj, zwjžwánj, n.
Abödden, zapuſtiti, zpuſtiti,
Abödung, f. zpuſtĕnj, n.

Abot-

Abordiren, wyſýlati, wyſlati, wyprawiti poſelſtwj.
Abordnung, f. wyſlánj, wyſýlánj, wyprawenj poſelſtwj, n.
Abortiren, nedochoditi, potratiti.
Abpachten, nagjmati, nagmauti, pronagmauti.
Abpachter, m. pronagimatel, pronagimač, pronágemnjk, nagimač, nagimatel. nágemnjk, m.
Abpachtung, f. nagjmánj, pronagjmánj, n. pronágem, m.
Abpacken, odwzliti, rozwzliti, ſ. Abladen.
Abraſſen, počſhati, wyčihati, poczekati.
Abreitſchen, eine Blume, wmrſknauti, wſſlehnauti, wſſwihnauti, 2) einen, zmrſkati, zprášťati, ſeſſlehati.
Abrſáklen, wytknauti kłlmi, wyměřiti, wymezyti.
Abpfänden, w zástawu wzýti.
Abpflücken, die Blumen, trhati, 2) das Obſt, zčeſati, česati, očeſati, otrhati, 3) die Vögel, Gänſe, ſſklubati, oſſklubati.
Abpflücken, das, Abpflückung, trhánj, 2) česánj, n. ſſklubánj, oſſklubánj, n.
Abpflügen, zpodworati, 2) durch Pflůzen entziehen, odworati.
Abplagen, wmautiti, wſužowati, wſauziti, wtrápiti, wteyrati
Abplätten, zpiglowati, wypiglowati.
Abprallen, odrazyti ſe, odſkočiti, odmrſſtiti ſe.
Abprägen, eine Münze, wybiti, 2) die Geſtalt einer Sache durchs Gepräge abbilden, wytlačiti.
Abpreſſen, odrazyti, odmrſſtiti.
Abpreſſen, ſ. Auspreſſen.
Abprügeln, zpráti, zrepati, potevati, zrlaiey, zbiti, vbiti, zekſſkati.
Abpuffen, wybauchati, zbauchati.
Abputzen, očiſtiti, 2) das Licht, die Naſe, vtřjti, vtjrati, 3) einen wacker abputzen, d. i. ihm einen derben Verweis geben, wymluwiti někomu wyhubowati, wypliſſniti, zpljſnitl, někoho.
Abputzen, n. očiſſtěnj, n. 2) zpljſſněnj n.
Abquälen, einem etwas, wymuciti, wymočiti na 2) ſehr quälen, zmořiti, vtrápiti, ztrápiti, otrápiti.
Abquälung, f. wymučenj, wymoženj, 2) ſtarke Quälung, vtrápenj, otrapa, f. ztrápenj, n.
Abquetſchen, vſkřſpnauti, vſſkřſpati.
Abrahmen, zbjrati ſmetanu.
Abrädeln, okrauziti, okruiowati.
Abrafeln, oſtruhowati, oſtrauhati.
Abrathen, einen von etwas, odrazowati, odrazowati někoho od něčeho.
Abrathen, das, odraděnj, odrazowánj, n.
Abrather, m. odraditel, odrádce, m.
Abrauchen ſ. Ausrauchen.
Abräumen, klidjti, odklidati, vkliditi, zkliditi, odſtraniti, den Tiſch, die Bank, ze ſtolu, z lawice ſkliditi, ſkljzeti, man räumet itzt ab, teď ſe klidj, ſkljzý.
Abraumſchüſſel, f. otřjs, m. welká mjſa f.
Abraupen, ſmjtati, obrati, housenky, einen Baum abraupen, housenky ze ſtromu obrati.
Abrechen, odhrabowati, odhrábati.
Abrechling, m. ſorábek, odhrabek m.
Abrechnen, porazyti, ſrazyti, ſtrhnauti, 2) mit einem abrechnen, Rechnung machen, ſpočjtati, počet dělati, počet činiti, kłáſti, držeti, 3) etwas mitſammen abrechnen, vgednati něco ſpolu, zprawiti, zaprawiti.
Abrechnen, das, Abrechnung, porazenj, ſrazenj, ſtrhnutj, n. ſrážka f. 2) ſpočjtánj, n. 3) vgednánj, zaprawenj, n.
Abrechten, wyſauditi.
Abrede, f. ſmlauwa; námluwa, zámluwa, vmlauwa, f. ſmluwenj, n. 2) der Abrede gemäß, dle ſmlauwy, Abreda nehmen, ſmlauwati ſe, ſmluwiti ſe, ſmlauwu činiti, Abrede halten, w ſmlauwě, k ſmlauwě ſtáti, w ſmlauwa ſe dáti, ſmlauwu držeti, die Abrede brechen, zrušſiti, protrhnauti ſmlauwu, nicht in Abrede ſeyn, nicht

nicht läugnen, nepřjti, nezapyrati, nesprati.

Abreden, smlauwati, smluwiti, vmluwiti, 2) einen von etwas abreden, přemluwiti někoho.

Abregnen, wyprsseti se.

Abreiben, durch Reiben wegschaffen, z. B. den Koth, den Rost, ztjrati, setřjti, vtjrati, 2) reinigen, glätten, ossaustati, otjrati, ssaustati, třjti, 3) durch Reiben abnützen, als die Schuhe, ossaustati, sessaustati, otřjti, das Geld reibt sich durch vieles Ausgeben ab, penjze se ossaustagj, 4) die Farben abreiben, barwy třjti, stjrati, 5) den Koth von den Schuhen, ostrauhati.

Abreiben, das, Abreibung, ztjránj, vtřenj, otřenj, 2) ossaustánj, n. 3) ostrauhánj, n.

Abreifen, völlig reif werden, dozrátj, vzrátj, wyzrátj.

Abreichen, verabfolgen einem eine Summe, wydáwati, wydati, einem einen Brief, dodati, odewzdati.

Abreise, f. odchod, odjezd, m. odjitj, odjetj, odebránj se, n.

Abreisen, odjjti, odebrati se, in Wagen, za Pferd, odjeti, odebrati se.

Abreißen, odtrhnauti, vtrhnauti, das Siegel, Schloß, pečet, zámek odtrhnauti, ein Stück vom Papier u. s. f. vtrhnauti kus papjru, (das Pferd hat sich abgerissen, kuň se vtrhl, 2) die Schuhe, Kleider abreißen, ztrhati, otrhati, odrati, roztrhati, potrhati střewjce, 3) abzeichnen, podobizniti, nastjnti, ponawrcy, čárau táhnauti, 4) neutr. vtrhnauti se, der Strick, Knopf riß ab, prowaz, knoflik se vtrhl. Die Kleider sind abgerissen, šaty gsau ztrhány, otrhány, sich von einer Gesellschaft abreißen, ztrhnauti se, odtrhnauti se od společnosti.

Abreißen, das, Abreißung, odtrhánj, odtrhnutj, vtrhnutj, n. 2) roztrhanj, otrhánj, potrhánj, n. 3) podobiznění, nastjnění, ponawržení, čárau tažení, n.

Abreiten, ein Pferd, sjezditi koně, dem Pferde die Hufe, vgeti, 2) wegreiten, vgeti, odjeti.

Abrennen s. Ablaufen.

Abrichten, wycwikiti, wyučiti, nawesti, navčiti z. B. einen Hund, oder Bedienten auch, obrazyti, 2) anstiften, nastrogiti, nawesti.

Abrichten, das, Abrichtung, nawedenj, naučenj, n. navka, f. wycwičenj, wyučenj, obražení, n. 2) nastrogenj, nawedenj, n.

Abrieseln, oddrobiti, opregsskat, se.

Abrikose, f. meruňka, f.

Abrikosenbaum, m. strom meruňkowý, m. meruňka f.

Abrinden, zlaupati kůru, kůru sedřjti.

Abrinnen, ztecy, ztékati.

Abriß, m. wyobrazenj, podobiznění, nastjnění, ponawržení, čárau tažení, n. nástin m. wyobraz m.

Abrollen, swaliti, skutáleti se, 2) wie die Thränen von Wangen, waliti, liti se. 3) activ. (a) hinabrollen z. B. einen Stein vom Berge, swaliti, skutáleti, skuliti, (b) auseinander rollen, als ein Stück Zeuges, rozwinauti.

Abrücken, act. hinwegrücken, podstawiti, odstrčiti, podstrčiti.

Abrudern, odstrčiti od břehu.

Abrufen, von einem erhabenen Orte, wywoláwati, hlásati. Die Stunden, hodiny wywoláwati, 2) zum letztenmale, odwolati, 3) von einem Orte, einen aus der Kirche, aus der Komödie, von seinen Geschäften, die Kunden, wywolati, odwolati. 4) wie der Tod, die Vorsicht, jemand aus dieser Welt, powolati.

Abruf, m. odwolánj, wywolánj n.

Abrühren, die Eyer, mjchati, zamjchati wegce.

Abründen, skulatiti, okulatiti, okrauhliti, okrauhlk dělati.

Abründuug, ſ. ſkalatěnj, okuladenj, okrauhlenj, n.

Abrupfen, oſſkubati, oſſtuhati, orwati, oberwati, eine Gans abrupfen, huſu oſſkubati.

Abrupfen, das, oſſkubánj, oſſtuhánj, oberwánj, orwánj, n.

Abrütteln, zkřáſti, wykřáſti.

Abſäbeln, wraubit, ſholiti.

Abſägen, přezati, řjzti pilau.

Abſagbot, m. wypowidatel pokóge neb wálky wyſlaný, wogenſký řečnj., m.

Abſage, f. odpowědénj, odepřenj, odřeknutj, 2) odkřečenj, n.

Abſageu, einem etwas, odpowědjti, odepřjei, 2) der Welt, einer Perſon, der Wolluſt, den unordentlichen Ergötzungen, odřeknauti ſe, zhoſtiti ſe ſwěta, ſwětu weyhoſt dáti, ſ. Entſagen.

Abſatteln, ein Pferd, odſedlati kóně.

Abſatteln, das, Abſattlung, odſedlánj, n.

Abſatz, m. Innehaltung, odpočinutj, přeſtáwka, n. přeſtáwka, odpočjwka, ſ. Pauſe, 2) am Gebäude, wýſtupek, 3) in einer Schrift, přeſtáwka, f. 4) Abſatz der Rede, čáſtka řeči, ſ. kus řeči, m. 5) Abſatz am Schuhe, ſpaljček, kramflik, m. 6) in der Gärtnerey, záhon w zahradě, m. 7) ohne Abſatz laufen, bez přeſtánj běžeti, 8) Abſatz der Waare, odbyt, m. prodag zbožj, m. prodáwánj zbožj, n. ſtarken Abſatz haben, ſylný oddyt mjti, 9) Abſatzweiſe, po kuſech, na kuſy, na djly, čáſtečně, po čáſtkách.

Abſatzſchneider, m. ſpaličkář, m.

Abſäubern, očiſtiti, wycýditi.

Abſaufen, eine Schuldforderung, wpiti, 2) durch Saufen einer Sache berauben, propiti, 3) ſich abſaufen, přežjrati ſe, přežrati ſe, přepiti ſe, ochlaſtati ſe.

Abſaugen, das Aeußere, ocucati, durch Saugen entkräften, wyſáti, wyſtřebati, wycucati.

Abſäugen, zur Genüge ſäugen, odkogiti, odſtawiti od mléka.

Abſchaben, odſtrauhati, zſtrauhati, odſſaustati, odſſtrábati, 2) durch Schaben reinigen, oſtrauhati, oſſaustati.

Abſchabung, ſ. odſtrauhánj, odſſtrábánj, zſtrauhánj, odſſaustánj, 2) oſtrauhánj, oſſaustánj, n.

Abſchaffel, n. oſtrupek, m.

Abſchälen, oblaupati, olaupati, laupiti, olaupiti, wegſchälen, odlaupati.

Abſchälung, ſ. oblaupánj, olaupánj, laupenj, olaupenj, n. Wegſchälung, odlaupánj, n.

Abſchaffen, einen, odbyti, od ſebe dáti, wyhoſtiti, 2) eine Gewohnheit, zruſſiti, zkazyti.

Abſchaffen, das, Abſchaffung, wyhoſtěnj, n. 2 zruſſenj, zkazenj, n.

Abſcharren, oddrápati, odſſtrábati.

Abſchärfen, obbrauſyti.

Abſchattiren, naſtjniti.

Abſchattirung, ſ. naſtjnění, n. náſtjn, m.

Abſchauern, als, den Keſſel, das Geſchirr, odrhnaut, drhnaut, odrhnaut, den Schmutz abſchauern, ſtjnu odrhnaut.

Abſchaumen, odpěniti, opěniti, ſpěniti.

Abſchaum, von einem Menſchen, m. weyměrek, přewrhlec, padauch, zloſyn, lotr, mrcha člowěk, m. Abſchaum der Natur, ohawa přirozenoſti, ſ. 2) was abgeſchäumt wird, pěna ſ. ſpěnění, opěnění, n. odpěnění.

Abſcheeren, die Schafe, oſtřjhati, 2) den Bart, obraditi, oholiti bradu, 3) den Kopf, oholiti hlawu.

Abſcheeren, das, Abſcheerung der Schafe, oſtřjhánj, n. ſtřiž, f. 2) obradění, oholenj, n. 3) oholenj, n.

Abſcheiden, rec. odlaučiti ſe, odlučowati ſe, odcházeti rozcházeti, odbjrati ſe, 2) von der Welt, wykrociti, odebrati ſe ze ſwěta, s ſwě-

tem

tem ſe rozlaučiti, rozžehnati, wyjiti z žiwotra, zhoſtiti ſe ſwěta, 3) act. odlaučiti, rozlaučiti, na různo děliti, rozpolčiti, odděliti.

Abſcheiden, das, odebránj ſe, n. odchod, odgezd, m. odcházenj, n. odlaučenj, n. 2) Trennung, odlaučenj, rozlaučenj, rozpolčenj, oddělenj, na různo dělenj.

Abſcheu, m. oſſkliwoſt, ohawnoſt, (ohawa) neljbost, neljbka, (ohyzda) mrzkoſt, mrzutoſt, f. 2) vor einem Dinge ein Abſcheu haben, něco w oſſkliwoſti, w ohawnoſti, w mrzkoſti mjti, oſſkliwiti, zoſſkliwiti ſobě něco, 3) zum Abſcheu werden, w oſſkliwoſt wgjti, 2) figürl ein Gegenſtand des Abſcheues, ohyzda, ohawa,

Abſcheulich, oſſkliwý, ohyzdný, ohawný, mrzký, mrzutý, ſehr groß, doch nur in niedrigen Ausdrücken, hrozný, vkrutný.

Abſcheulich, adv. abſcheulicher Weiſe, mrzce, oſſkliwě, ohyzdně, ohawně, mrzutě.

Abſcheulichkeit, f. oſſkliwoſt, ohyzdnoſt, mrzkoſt, ohawnoſt, ohyzda, f ohawenſtwj, n. ohawa. ſ.

Abſcheuren, zdřjti, zdrbati, oddrbati, odrhnauti.

Abſchichten, obrownati, wyrownati.

Abſchicken, odeſlati, pryč poſlati.

Abſchicken, das, odeſlánj, n.

Abſchieben, odſtrkati, odſtrčiti, poſtrčiti, 2) die Schuld von ſich abſchieben, zſložiti z ſebe winnu, od ſe odwrhnauti, 3) neut. vom Horn- und Schafvieh, die Zähne verlieren, padati, (zubowé.)

Abſchied, m. Abreiſe, odchod, odgezd, m. odebránj ſe, odgitj, odgetj, odcházenj, odlaučenj, n. Abſchied von einem, rozlaučenj, laučenj ſe, n. 2) Abſchied nehmen, rozlaučiti ſe, noch zum Abſchied, geſtěk na rozlaučenau; 3) Entlaſſung, propuſtěnj, Abſchied geben einem Soldaten, weyhoſt dáti wogáku, wyhoſtiti, propuſtiti wogáka, 4) der Welt Abſchied geben, zhoſtiti ſe ſwěta, ſwětu weyhoſt dáti, 5) Abſchied aus dieſer Welt, weyhoſt ſwěta, m. odebránj ſe z tohoto ſwěta, wygitj, wykročenj; rozlaučenj ſe s ſwětem, n. 6) Abſchied nehmen von ſeinem Herrn, odgjti ze ſlužby, ſlužby ſe zproſtiti, zhoſtiti, ze ſlužby ſe wyproſtiti, ſlužbě weyhoſt dáti, 7) der Schule Abſchied geben, s ſſkolau ſe laučiti, rozžehnati, ſſkole weyhoſt dáti, rozwesti ſe s wučenjm, wčenj zawrcy, knihami o zem wrcy, 8) ohne Abſchied, bez propuſtěnj, bez weyhoſtu.

Abſchiednehmen, das, laučenj, rozlaučenj ſe, n.

Abſchiedsbeſuch, m. nawſſtiwenj odchodnj, n. na rozlaučenau, na odlaučenj, na rozlaučenj.

Abſchiedsbrief, m. liſt weyhoſtnj. m.

Abſchiedscompliment, n. pokłona odchodnj, f. na rozlaučenau.

Abſchiedsfuß, m. hubička na rozlaučenau, na odlaučenau.

Abſchiedslied, n. pjſeň odchodnj, f.

Abſchiedsrede, f. řeč odchodnj, f. na odlaučenau, na rozlaučenau.

Abſchiedsſchmauß, m. hody na rozlaučenau, odchodnj, m.

Abſchieferuſich, oddrtiti, overſkatiſe.

Abſchießen, den Pfeil, den Bogen: die Flinte, die Büchſe, wyſtřeliti ſſip, ze 2) ein Geſchütz, wyſtřeliti z ſtkelby, 3) den Vogel abſchießen, zſtřeliti ptáka, 4) einem eine Hand, den Fuß, vſtřeliti, 5) einen abſchießen, odſtřeliti, das Schießen endigen, wyſtřjleti, doſtřjleti, 6) das Waſſer ſchießt ab, woda zpadá, ztéká. 7) die Farbe ſchießt ab, ſtaürl, barwa pauſtj, měnj ſe, měniwá geſt.

Abſchiffen, odplauti, odplawiti ſe, 2) etwas zu Schiffe abſenden, odplawiti, na lodi odeſlati.

Abſchiffe

Abſchiffen, das, Abſchiffung, odplawenj, odplutj, n. 2) na lodi odeſlánj, odplawenj.

Abſchilderu, wypodobizniti, wyobrazyti, wypodobiti, wytwářiti.

Abſchilderung, f. wypodobiznění, wypodobenj, wyobrazenj, wytwářenj, n.

Abſchinden, odjti, ſedjti, zbjrati, ſwlécy z kůže.

Abſchirren, die Pferde, odpřáhnauti, wypřáhnauti koně.

Abſchlachten, das Vieh, zabjgeti, 2) das Rindvieh, poráżeti, zabiti, Lämmer, Schweine, und das Geflügel, zařezati.

Abſchlachtung, f. zabjgenj, zabitj, n. 2) poráżenj, n. poráżka, f. 3) zařezánj, n.

Abſchlag, der Waare, m. zlehčenj zbožj, n. ſradnutj, 2) Abſchlag, m. Abzug an einer Summe, odráżka, f. ſráżka, poráżka, f. auf Abſchlag nehmen, na poráżku wzjti. Abſchlag der Kälte, vlewa, f.

Abſchlagen, verſagen, odpowědjti, odewřjti, er hat ihm ſeine Bitte rund abgeſchlagen, on mu gehо prosbu zhola odepkel, 2) herunter ſchlagen, odtlaucy, ſrazyti, ſráżeti, odráżeti, odrazyti, auf einmal, ſrazyti, odrazyti, ein Bettgeſelle, eine Bude, Bühne, rozbjgeti poſtel, rozbauratі, rozklaukati, rozráżeti, einen Streich, Stoß, ſráżeti, zmjtati, odráżeti, poráżeti, 3) den Kopf abſchlagen, ſrazyti, ſtjti, vrjti, ſholiti, ſraubiti s krku, ſkrogiti hlawu, ſrazyti hrdlo, einem die Hand, vrjti ruku, einem den Hut, klobauk ſrazyti, 4) das Schloß abſchlagen, odrazyti, vrazyti zámek, 5) abprügeln, ztlaucy, otlaucy, ztřiſkati, zbiti, ztepati, potepati, zhmožditi, 6) das Waſſer abſchlagen, moč, wodu puſtiti, močiti, ſcáti, ſtjrati, pikati, čičati, čurati, ſich von dem Wege, odrazyti ſe. 7) wohlfeiler werden, ſpadnauti we cenč, lacynégſſi býti, 8) von der Summe abſchlagen, porazyti, ſrazyti, ſtrhnauti, vtrhnauti, 9) zurück treiben, odpuditi, odehnati, 10) Früchte, Nüße, Aepfel, Birnen abſchlagen, owoce, ořechy, gablka, hruſſky klátit, zklátit, ſráżet, den Reif von einem Faſſe, dem Pferde ein Hufeiſen, obruč ze ſudu, podkowu ſrazyt, odrazyt, 11) ein Stück von etwas, als, von einem Steine, u. ſ. f. kus něčeho vrazyti, 12) einen Teich, ſ. ablaſſen, 13) einen Fluß, řeku obráciti, ginuty weſti, einen Teich, ſpauſtěti, ſpuſtiti rybnjk, 14) den Feind von der Stadt, nepřjtele od města odpuditi, odrazyt.

Abſchlagen, neutr. wohlfeiler werden, ſpadati, padati, das Getreid ſchlägt ab, obilj pádá, ſpadá, 2) die Kälte ſchlägt ab, zima vlewuge, oblewuge.

Abſchlägig, odpjrawý, 2) abſchlägige Antwort, odepřenj, oſtyſſenj, n. abſchlägige Antwort bekommen, oſtyſſánu, odſtrčenu býti, abſchlägige Antwort geben, odepřjti, oſtyſſeti, odſtrčiti.

Abſchlämmen, bahno wyplácnauti, ſplácnauti.

Abſchläudern, odmrſſtiti, lučiti, wymrſſtiti, einen Stein, abſchläudern, kamen wymrſſtiti, kamenem lučiti.

Abſchleichen, odlauditi ſe, vlauditi ſe.

Abſchleifel, n. odbrusek. m.

Abſchleifen, durchs Schleifen abnützen, obrauſyti, 2) wegſchleifen, odbrauſyti, vbrauſyti.

Abſchleimen, ſebrati, ſcediti ſtem.

Abſchleiſſen, odrati, ſedrati.

Abſchlenkern, odklátit ſ. Schlenkern.

Abſchließen, das Schloß, die Thüre, das Haus, dum, wrata zamknauti, zawřjti, ſpuſtiti zámek, 2) die Thüre abſchließen, zamknauti, zawřjti dwéře, 3) die Rechnung abſchließen, zawřjti počet, 4) beſchließen, rozepnauti.

Abſchlüſſ

Abſchluß, der Rechnung, des Vertrages, zawkenj počtu, n. záwěrek, m.

Abſchleppen, odwlèkáy, odwlèkánj, 2) Abſchleppen Kleider, ſeſſmeykati, zſtahati.

Abſchlürfen, vſtknauti.

Abſchmauſen, pohodowati, zhodowati, pokwaſyti, 2) einem ſein Vermögen, prohodowati, prokwaſyti.

Abſchmeicheln, wylichotiti, wychlácholiti, wylahoditi, wyljſati.

Abſchmeißen, ſ. Abſchlagen.

Abſchmelzen, durch Schmelzen losmachen, rozpauſtěti, rozpuſtiti, rozhřjti, přepuſtiti, přehnati, 2) v. durch Schmelzen abgehen, rozpuſtiti ſe, rozhřjti ſe, 3) die Butter, přepuſtiti máſlo.

Abſchmelzen, das, Abſchmelzung, rozpuſtěnj, rozhřjtj, přepuſtěnj, přehnánj, n. 2) rozpuſtěnj.

Abſchmieden, losſchmieden, odkowati, 2) das Schmieden endigen, dokowati, wykowati.

Abſchmieren, odmazati, 2) abprügeln, wymazati někomu, někoho zmazati, zmlátiti, potřjſti zu lan hřbet někomu.

Abſchmutzen, ſ. beſchmutzen, einſchmutzen.

Abſchnallen, odpnati, odepnauti.

Abſchnappen, neut. ſpauſtěti ſe, ſpuſtiti ſe, das Schloß iſt abgeſchnappt, zámek ſe ſpuſtil, 2) act. das Schloß, die Thüre, ſpuſtiti, ſchnappe die Thüre ab, ſpuſť dwěře, zámek, c) figürl, im Reden u. Schreiben plötzlich abbrechen, vrtnu, vſekнauti z einem, daß er nie mehr wagt zu reden, odrjti někomu.

Abſchneiden, ein Stück Brod, vkrogiti, 2) ein Stück Tuch, Wolle, den Faden, odſtřjhnauti, vſtřjhnauti, 3) ein Stück Holz, vřezati, odřezati, 4) die Haare, vſtřjhati, 5) das Getreid, das Gras, ſjti, 6) die ſchädlichen Nebenſchößlinge, wykleſtiti, ſich die Kehle oder einem, podřezati, podřjznauti, die Nägel, vſtřjhnauti, ſtřjhati, 7) die Hoffnung odnjti naděgi, 8) die Gelegenheit, den Weg, den Zugang abſchneiden, zabawiti, zahánjti, zamezyti, 9) die Ehre abſchneiden, vtrhati na cti, ze cti laupiti, na cti dotýkati, vrazyti, 10) die Kommunikazion der Armee abſchneiden, ſpogenj wogſka přetrhnauti, zamezyti.

Abſchneiden, das, Abſchneidung, vkrogenj, n. 2) odſtřjhnutj, vſtřjhnutj, n. 3) vřezánj, odřezánj, n. 4) ſtřjhánj, n. 5) ſeč, ſečenj, f. 6) wykleſtěnj, n. 7) odnětj, n. 8) zabawenj, zabáhgenj, zamezenj, n. 9) vtrháwj, lauwenj zecti, dotýkánj, vrazenj, n. 10) přetrhnutj, zamezenj, n. 11) podřjznutj, n.

Abſchnellen, odmrſtiti.

Abſchnitt, m. odřezek, odřjzek, m. oſtřižek, m. odſtřižek, m. odřezánj, n. 2) der Rede, čáſtka řeči, f. rozwrh řeči, m. 3) im Verſe, přjhyb, m. přetinalka, f.

Abſchnittlein, n. odſtřižek, zřjzek m.

Abſchnittsweiſe, po kuſych, po čáſtkách, čáſtečně.

Abſchnitzeln, abſchnitzen, vſtřjhati; vřezati, obřezati, zřezati s vrágeti, zkrágeti.

Abſchöpfen, den Schaum, opěniti, den Rahm, das Fett, die Sahne, zbrati, ſezbjrati, ſebrati, 2) den Zucker, das Wachs, ſ. abſchäumen.

Abſchöpfen, das, Abſchöpfung, odrěněnj, 2) ſebránj, n.

Abſchöpfer, m. zbjrač, m.

Abſchrämfen, ſ. abkratzen, 2) abgeſchärfte Saat, ſezaté obilj, n. ſ. Schrämfen.

Abſchrauben, odtočiti, wytočiti, odſtraubowati.

Abſchrecken, odſtraſſiti, odhrozyti, b. ohroměti, vſtraſſiti, vřeſtraſſiti, poděſyti, zděſyti, vděſyti, c) einem etwas, wyſtraſſiti, wyděſowatinékoho.

Abſchreiben, als, die Feder, opſáti, (wykazyti) eine Schrift, ein Buch, kopiren, přepſati, nachſchreiben ein Stück woraus, wypſáti, přepſati.

Abſchreiben, das, Abſchreibung, opſánj, přepſánj, n. 2) wypſánj.

Abſchreiber, m. přepiſowatel, m. wypiſowatel.

Abſchreiten, odſtaupiti, odkročiti.

Abſchreyen, ſich, vkříčeti ſe, 2) etwas abſchreyen, mit Schreyen fodern, okříčeti něco.

Abſchrift, f. wypis, přípis, m.

Abſchriftlich, přepſaný.

Abſchriftlich, adv. přepſané.

Abſchuppen, den Fiſch, ſtrauhati, odſtrauhati, oſtrauhati rybu.

Abſchuß, des Waſſers, m. ſpád wody, m. praud, m. odplawa, f. 2) des Hügels, des Daches, položitoſt, podſe ohnutoſt, klonitoſt, Klonění, noſt pahrbku, přikroſt, f.

Abſchüßig, přikrý, položitý, pod ſe hnutý, poklonění, ſklonění.

Abſchüßiger Ort, m. přikré miſto, n.

Abſchüßigkeit, f. přikroſt, položitoſt, klonitoſt, pod ſe hnutoſt.

Abſchütten, odliti, vliti.

Abſchütteln, odtřáſti, otřáſti, ſtřáſti, 2) das Joch abſchütteln, ghowercy, ſtřáſti, gha zniknauti, 3) Früchte von einem Baume, den Baum, ztřáſati, třáſti, klátiti, ſklátiti owoce.

Abſchwächen, ſich, oſlabiti, zemdliti, vmdliti ſe.

Abſchwämmen Abſchwemmen, abſpöſen, odplawiti., 2) wegſchwämmen, den Koth, bláto ſplácnauti, ſmyti. 3) die Pferde, koně zmegti, obmyti, oplácnauti, der Regen hat die Felder abgeſchwämmet, d. i. die obere Fläche weggeſpühlt, deſſt ſplákl pole.

Abſchwämmung, f. odplawenj, 2) ſplácnutj, oplácnutj.

Abſchwären, odhnogiti ſe.

Abſchwärmen, ſich, vtaulati ſe, ztaulati ſe, vrmáceti ſe, ztaláceti ſe, vtřeſtiti ſe, b. wytaulati, wyrmáceti ſe, wytřeſtiti. 2) von den Bienen, wyrogiti ſe.

Abſchwärzen, zčerniti, očerniti, včerniti, počerniti, 2) die Schwärze fahren laſſen, pauſtěti černoſt.

Abſchwatzen, odlauditi ſtřebetém tlachem wylaudki, wyžwachrati, wyſtřebetati, pěkně wymluwiti, wymocy.

Abſchweifen, oplácnauti, oplakowati, ſplácnauti, 2) vom Wege abſchweifen, wyſſinauti, vſſinauti, odchýliti ſe, vchýliti ſe, odſtaupiti, wytrčnauti, wyrazyti z cesty, wycestiti.

Abſchwelgen, ſich, zhejkiti ſe, zmrhati ſe hodokwaſſenjm.

Abſchwimmen, odplawati, vplawati, odplauti, vplauti, vplynauti.

Abſchwinden, ſ. Schwinden,

Abſchwingen, ſich vom Pferde, mrſtiti ſebau s koně, ſkočiti s koně, 2) den Haber abſchwingen, opálati owes, přewijgeti owes. 3) den Staub vom Tuche, opráſſiti, omeſti. ein Tuch, wypráſſiti. den Flachs, len ſſwihati, mrſkati. zu Ende, wyſſwihati, wymrſkati.

Abſchwitzen, 1) durch das Schwitzen wegſchaffen, wypotiti. 2) durch Switzen büßen, z. B. ſeine Sünden im Fegfeuer, potiti ſe za hřichy. 3) ſich abſchwitzen, vpotiti ſe, zapotiti ſe,

Abſchwören, einen Eid, přiſſahu ſkádati. 2) ſich eidlich von etwas losmachen, odpřiſáhnauti ſe něčeho, s přiſſahau ſe odſwědčiti, s přiſſahau odepřiti, zapřiti.

Abſäbeln, zſſawlowati, poſſawlowati.

Abſegeln, odplauti, odplawiti ſe.

Abſegeln, das, Abſegiung, odplutj, odplawenj, n.

Abſehen, das Ende einer Sache mit dem Geſichte erreichen, za Ende ſeben, prozříti ku koncy, prohlédnauti, prohlížeti, 2) einem etwas abſehen, ſhlédnauti něco

na

na něčem, wzhlédnauti, wzhlédati, wzwiděti, 3 fig. mit den Augen des Verſtandes, ſrozuměti něco, prohlédnauti, prozříti k nečemu, ich kann nicht abſehen, nemohu tomu porozuměti, ſrozuměti, wyrozuměti, nemohu k tomu prohlédnauti, nemohu o to býti, das iſt darauf abgeſehen, to k tomu zřj, 4) Augenmaaß nehmen, nach etwas zielen, fig. zur Abſicht nehmen, ſezříti, ſpatřiti, ſpatřowati, zřeti, zřetel, ſpatřenj, zřetel, ſpatřenj, ſpatřowánj, ſpatřowati, ſpatřenj, ſpatřowánj, ſpatřowati, ſpatřenj, ſpatřowánj, ſpatřowati

ſeine Abſicht auf etwas richten, ohled, vmyſſl, zřenj, zřetel na něco obrátiti, er hat ſeine Abſicht au die junge Wittwe hier im Hauſe, má zřenj na mladau wdowu, Abſicht au Schießgewehren, muſſka, f in dieſer Abſicht, z toho ſ ledu z toho ohledu, z toho zřetele, z toho vymſla, tym vmyſlem, in Abſicht auf die ſtrenge Kälte, auf ſein Aufführung, wžhledem kruté zymi, geho chowánj.

Abſieden, wytočiti na keſſeře, Mehl, podſýwati.

Abſiechen, ſich, zchůrawěti, znedužiwěti, zhubenětí, wyhubenětí, wyzábnauti, wychřadnauti.

Abſieden, owařiti, obwařiti, 2) zur Genüge ſieden, vwařiti, zwařiti, 3) durch Sieden reinigen, odwařiti, wywařiti.

Abſiedung, f. owařenj, obwařenj, odwařenj, wywařenj, wywjránj, n.

Abſingen, herſingen, zaſpjwati, poſpjwati, 2) odzpjwati, dozpjwati, wyzpjwati, odpěti, die Seelenmeſſen abſingen, odpěti, odzpjwati, záduſſnj mſſi.

Abſingen, Herſingen, zazpjwánj, rozjwánj, 2) das, zu Ende Singen, odzpjwánj, dozpjwánj, wyzpjwánj, n

Abſitzen, vom Pferde, zſlezti, zſtaupiti, zſednauti s koně, 2) eine Schuld, odſeděti.

Abſonderlich, adjec. obzwláſſtnj.

Abſonderlich, adver. obzwláſſtně, oddělně, po různu, 2) dauchau, dokonce.

Abſondern, odpogiti, odděliti, odlaučiti, rozděliti, rozlaučiti, na různo děliti, ein graſer Fluß ſondert uns von einander ab, welikáreka nás odſede oddělugge, rozděluge, rozlučuge, dělj, ein abgeſonderter Ort, ſaukromne mjſto, ſaukromj.

Abſonderer, m. rozdělitel, m.

Abſonderung, f. odpogenj, oddělenj, odlaučenj, b) rozděljenj, rozlaučenj, n.

Abſonnig, wegſtunj, ein abſonniger Ort, wegſtunj. n.

Abſorgen, ſich, vſtarati ſe.

Abſpalten, odſtipnauti, odſtipati.

Abſpaltung, f. odſtipnutj, odſtipánj, n.

Abſpannen, einen Bogen, den Hahn, ſpauſtěti, ſpuſtiti, 2) die Pferde, odpřáhnauti, wypřáhnauti.

Abſpánſtig, odcyzený, odrazený.

Abſtpánſtig machen, odlauditi, bančiti, zbančiti, odrazyti.

Abſparen, dem Munde, přiſkrbmiti, na ſwém hrdle, vtrhnauti ſwé hubě, ſobě vſtřjdmiti, vſkrownitj, vſpořiti, abkargen, vſtrbiti, vſkaupiti.

Abſpeiſen, aufhören zu eſſen, pozgiſti, odgiſti, dogiſti, 2) abſpeiſen, zu eſſen geben, pokrmiti, nakrmiti, 3) mit leeren Worten abſpeiſen, kogiti někoho marnau nadějj, držeti, lahodnými ſlowy, 4) einen abſpeiſen, kurz abfertigen, odbyti, z prázdna, zkrátka odbyti.

Abſpielen, einem das Geld, odehrati, obehrati někoho, wyhrati na někom penjze.

Abſpinnen, odpřjſti, durch Spinnen leer machen, z. B. den Rocken, wypřjſti kužel, 2) eine Schuld einen erhaltenen Vorſchuß, odpřjſti, 3) etwas unter einander abſpinnen, ſpleſti, ſoſnowati, vpřeſti, něco mezy ſebau.

Abſpitzen, zaoſtřiti, aboſtřiti.

Abſplittern, ſ. Splittern.

Abſprechen, einem etwas, odřjcy, odepřjti, einem das Leben, wie der Arzt, odpowědjt, die Hoffnung, naděgi odnjti, odepřjti, etwas miteinander verabreden, ſmluwiti, 2) gerichtlich abſprechen, odſaudiri.

Abſprengen, eine Saite, ſtrunu přetrhnauti, ein Stuck von der Mauer mit Pulver, dem Pferde ein Hufeiſen, odmrſſtiti, odrazyti.

Abſpringen, odſkočiti, vſkočiti, die Saiten ſpringen ab, ſtruny ſe trhas

gi

gi, odſkakugj, praſkagj, pukugj ſe, 3) der Kalk ſpringet von der Wand ab, przeyſká ſe wápno, odſkakuge, padá ze ſtěny, 4) in Bergwerken abſpringen, dúl gezden zanechati, opuſtiti, a druhý otewřiti, von dem Pferde, von dem Wagen abſpringen, z koné, z wozu ſkočiti, 6) die Axt ſpringt von dem Aſte ab, ſekera odſkakuge, odrážj ſe od wětwe, die Kugel ſprang von der Wand ab, kaule odſkočila, odrazyla ſe od ſtěny, 7) abſpringen von der Religion, odpadnauť, odtrhnauť ſe od náboženſtwj, ſtrhnauť ſe náboženſtwj, ein Stück iſt davon, z. B. vom Holze, vom Gypſe, oder ſonſt einer Maſſe, abgeſprungen, kus wſkočil, odſkočil.

Abſproßen: pocházeti, původ bráti.

Abſprößling, ſ. Abkömmling.

Abſpruch, m. odepčenj, odřeknutj, odečenj, n.

Abſprung, odſkočenj, wſkočenj, 2) der Abſprung von der Religion, von einer Parthey, odpadnutj, odtržnj, ſtrženj, odſtaupenj.

Abſpühlen, durch Spühlen wegſchaffen, als den Koth vom Gefäße, ſplákнauti, odplákнauti, 2) durch Spühlen von auſſen reinigen, oplákнauti, vom Waſſer, ſplákнauti.

Abſpulen, odwjgeti, odmotati, w klubko motati.

Abſtammen, pogiti, pocházeti, původ bráti, počátek wzýti.

Abſtammling, m. poſſlý.

Abſtammung, ſ. pogitj, pocházenj, původu brauj, n.

Abſtämmen, vraubiti, vkálati.

Abſtand, m. Ueberlaſſung, wſtaupenj, poſtaupenj, n. 2) Unterſchied rozdjl, m. 3) Entfernung, wzdálj, n. wzdálenoſt, dál, ſ.

Abſtatten, einem ſeine Schuldigkeit, ſložiti, kládati, dokázati, prokázati, ſwau powinnoſt, 2) Dank abſtatten, djky wzdáti, činiti, 3) Gelübd abſtatten, wypniti, wykonati ſlib, 4) einem den letzten Dienſt abſtatten, učiniti, prokázati někomu poſledni ſlužbu, prowoditi někoho k hrobu, 5) Bericht abſtatten, dáti zprávu, 6) die Schuld abſtatten, dluh ſložiti, zaplatiti, 7) Beſuch abſtatten, nawſſtjwenj ſložiti, wykonati, 8) einen Geuß von jemand abſtatten, pozdrawenj od někoho wyſkjditi, 9) ein Zeugniß, ſwědectwj wydati, dáti.

Abſtattung, ſ. ſloženj, dokázánj, prokázánj, n. 2) wzdánj, n. 3) wypnění, wykonánj, n. 4) prowoděnj, n. průwod, m. učinění, 5) dánj, n. 6) zaplacenj, 7) ſloženj, wykonánj, n. 8) wyſkjzenj, 9) wydánj ſwědectwj, doſwědčenj, wyſwědčenj, n.

Abſtäuben, oprášiti, 2) ofmeykiti.

Abſtäuber, m. ſmeták, m.

Abſtäupen, wypráškati, wymlíti, wydrbati, wytkjſkati.

Abſtechen, mit Punkten bemerken, wyznamenáwati, 2) das Lager, einen Garten, Platz abſtechen, wyrknauti, wymětiti, rozměřiti ſtanitſtě, 3) einen Teich abſtechen, ſpuſtiti rybnjk, den Wein, zotčiti wjno, 4) einen Fluß damit er anderswohin laufe, překopati řeku, 5) übertreffen, wyhnauti nad druhého, giného předčiti, překwyſſiti, přeſáhnauti, překonáwati, 6) abſtechen einen, herabſtehen vom Pferde in dem Ritterſpiel, zbodnauti někoho s koně, ſrazyti, wtkati, 7) einen Trumpf im Spiele abſtechen, zabiti we hře, 8) ein Kalb, Schaf, Huhn, eine Gans, zapjchnauti, zakrzati, zabiti, die Kehle, Gurgel, abſtechen, zapjchnauti, podřezati, zakrzati, 9) das ſticht ſehr gut ab, to welmi dobře ſtogj, ſluſſj, ſe ſrownáwá, der alte Hut ſticht ſchlecht gegen das neue Kleid ab, ten ſtarý klobauk nedobře ſluſſj k tém nowým ſatům, 10) ein

Bild, Gemählde, Kupfer abſtechen, wyryti obraz.

Abſtecken, ein Lager, einen Garten, zmĕřiti, rozmĕřiti, wytknauti, 2) den Putz abſtecken, odpjnati, odepnauti, 3) abſtellen, odſtawiti.

Abſtecken, das, Abſteckung, zmĕřenj, rozmĕřenj, wytknutj, n. 2) odpjnánj, odepnutj, n. 3) odſtawenj. n,

Abſtehen, entfernt ſeyn, ſtáti podál, it. odſtáwati, 2) abſtehen von ſeiner Meinung, von ſeinem Vorhaben, Anſpruche, Kaufe, ꝛc puſtiti, vpuſtiti, přeſtati, odſtaupiti, odpadnauti od ſwého zdánj, od počatého vmyſla, 3) die Fiſche ſtehen ab, ryby lekagj, 4) der Weiñ ſteht ab, wjno zwětrá, 5) der Baum ſteht ab, ſtrom wyſýchá, 6) ſich abſtehen, vſtáti ſe,

Abſtehlen, vkrádati, pokráſti, odkrádati, vkráſti, vchwátnauti, poſtjhnauti, heimlich ablernen eine Kunſt, vkráſti.

Abſteigen, herabſteigen, zſtaupiti, 2) von dem Pferde, von dem Wagen, z koně, z wozu, bey einem abſteigen, ſlezti v někoho, die abſteigende Linie, poſlaupnoſt.

Abſtellen, einen, odſtáditi, zſáditi, 2) abſchaffen, zkazyti, zruſſici.

Abſtellen, das, Abſtellung, odſazenj, zſazenj, n. 2) zkaženj, zruſſenj, n.

Abſterben, zemřjti, vmřjti, von vielen, pomřjti, wymřjti, ſeine Eltern ſind ihm frühe abgeſtorben, geho rodiče mu brzo zemřeli, vmřeli, der Welt, den Wollüſten abſterben, ſwětu, rozkoſſem vmřjti, dieſe Familie wird bald abſterben, ten rod brzy pomře, wymře, 3) wie ein Baum, ſchnaut, vſchnaut, wyſchnaut, wyhynaut. ein abgeſtorbener Baum, ſuchý ſtrom, 4) von den Gliedern des menſchlichen Körpers, fühllos werden, zmrtwĕti, ein abgeſtorbenes Glied, zmrtwělý, zdřewĕnělý, mrtwý, vſnulý, zrnulý and.

Abſterben, das, zemřenj, vmřenj, n.

Abſteuern, odſtrčiti od břehu, odplawiti ſe,

Abſtich, m. Kontraſt, m. rozdjl, rozdjlnoſt, f. 2) alles was abgeſtochen worden, wyrytj, n. rytina, f.

Abſtiften, wykmenowati.

Abſtiftung, f. wykmenowánj, n.

Abſtillen, odſtawiti.

Abſtimmen, die Saiteninſtrumente, njž ſtrunkti, 2) die blaſenden und die Orgel, njž hlaſowat, 3) eigentl. nicht zuſammenſtimmen, neſrownáwati ſe w hlaſu, 4) anderer Meinung ſeyn, odſtaupiti.

Abſtoſſen, herunter ſtoſſen, ſrazyti, dolů ſtrčiti, ein Stück von der Mauer, odrazyti, einem zum Galgen verurtheilten das Genick, einem zum Rade verurtheilten das Herz abſtoſſen, ſrazyti, 2) mit einem Stoße entfernen, odſtrčiti, den Kahn abſtoßen, d. i. von dem Ufer, den Stuhl von der Wand, odſtrčiti, eine Schuld abſtoſſen, dluh odrazyti, zaprawiti, ſich abſtoſſen, durch vieles Stoſſen abgenützt werden oſſaufſtati ſe; zodrážeti ſe, zwráżeti ſe, die Kleider, Schuhe, ſtoſſen ſich ab, ſſaty ſe oſſaustagj, ſtřewice ſe oſſaupagj, 3) vom Lande, odplauti, odplawiti ſe od břehu, odſtrčiti, odſaditi, 4) dem Ochſen ein Horn abſtoſſen, odrazyti, zodrážeti, 5) das ſtößt mir das Herz ab, nad tym mně vſedá ſrdce, 6) in der Muſik die Noten, abſtoſſen, wyrazyti, wyráżeti.

Abſtrâben, odcyditi, odčeſati.

Abſtrafen, potreſtati, ztreſtati, zkárati; pokutowati.

Abſtrafen, das, Abſtrafung, potreſtánj, ztreſtanj; pokutowánj, n.

Abſtreichen, etwas vom trockenen, oſſauſtati, 2) von etwas naſſen, ſeckjti, 3) im Maaſſe, was zu viel iſt, ſhánĕti, 4) ein Kind mit der Rute abſtreichen, ſſwihati, wyſſwihati, die

Wolle

Wolle, Haare, wie der Weißgerber, ſrážeti.

Abſtreichen, das, Abſtreichung, oſſaucſtánj, n. 2) ſetřenj, n. 3) ſhánenj, n. 4) ſſwihánj, n. 5) ſtráženj.

Abſtreifen, odrhnaut, odrhnauti; ſmjcat, einen Zweig, die Blätter eines Zweiges abſtreifen, ratoleſti liſtj z ratoleſti odrhnauti, odracti, die Haut, den Balg, odkjti z kůže, ſtáhnauti, wylaupiti z kůže, kůži oddělati, ſtáhnauti, ſedkjti, odkjti, das Laub abſtreifen, otrháwati, drhnauti liſtj.

Abſtreifen, das, Abſtreifung, odkenj, z kůže ſtazenj, wytáhnutj, kůže oddělánj, n. 2) otrhánj, otrhánj, odrhnutj, n.

Abſtreiten, einem etwas, odhádati, odpjrati, odepřjti, wypřjr, přepřjt, přehádat, das laſſe ich mir nicht abſtreiten, to ſy nedám vpřjt, odhádat, ſe přehádati, nedám ſe přepřjt, 2) im Streit gewinnen, wyſauditi, er hat mir hundert Gulden abgeſtritten, ona mně wyſaudil ſto zlatých.

Abſtricken, odpleſti, 2) fertig ſtricken, dopleſti, vpleſti.

Abſtriegeln, zčeſati, omykati.

Abſtülpen, ochljpiti.

Abſtülpen, n. ochljpenj, n.

Abſtümmeln, zohawiti, kuſe vdělati.

Abſtümpfen, ſtumpf machen, ztupiti.

Abſturz, m. přjkroſt, ſ. Sturz

Abſtürzen, ſmerati, ſwrcy, 2) im Stürzen abſondern, ſtrazyti, vrazyti.

Abſtürzung, f. ſmeránj, ſwrženj, n. 2) ſtráženj, vráženj. n.

Abſtutzen, okleſſiti, kuſým, kuſatým vdělati, 2) bei den Tuchſcherer, poſtřihati.

Abſuchen, obrati, ohledati.

Abſüßen, oſladiti.

Abt, m. Opat, m.

Abtey, f. opatſtwj, n.

Abteylich, ábtlich, opatſký.

Aebtiſſinn, f. Abatyſſe, f.

Abtakeln, zbrog odnjti, z zbroge ſwlécy.

Abtäfeln, prkny położiti, pokládati, wykládati.

Abtanzen, odſkákati, odtancowatk, ſich die Abſätze an Schuhen, vtancowati vſtákati, ſich durch Tanzen entkräften, vtancowati ſe, vſtákati ſe.

Abtauſchen, ſměniti, wyměniti.

Abtheilen, oddéliti, ein Buch abtheilen, knihu rozdéliti, rozwrhnauti, oddéliti, mit einem Theile eines gemeinſchaftlichen Verwögens abſtuden podéliti.

Abtheilung, f. oddélenj, n. rozwrh, oddjl, m. oddélenj, 2) podélenj, n. podjl, m.

Abthun, herabthun, ſwundati, den Hut, klobauk ſegmauti, 2) abſchaffen, ſhladiti, zruſſiti, zkazyti, 3) etwas untereinander abthun, zprawiti, zaprawiti, wegdnat, něco mezy ſebau 4) einen Uebelthäter abthun, odpracowiti, vtratiti zločince, ein Schwein, Huhn, Gans, Taube, zakezati, den Ring, prſten ſtáhnaut, ſwundat, den Mantel, die Schürze, ſwundati, odwundati, die Hand von einem, ruku ſtáhnauti.

Abtoben, ſ. Austoben.

Abtrag, m. in den Rechten, zprá wa, f. bezſſkodj, n. náhrada, 2) Abtrag der Abgaben oder Gefälle, odwedenj, odwádénj danj a cel, n. 3) einen Abtrag thun, odſlaužiti ſe, nahraditi.

Abtragen, ein Dach, Gebäude, Mauer, zbaurati, baurati, 2) die Schuld, den Zoll abtragen, odweſti dluh, 3) das Eſſen vom Tiſche, das Getreid von der Tenne, odneſti, odnáſſeti, 4) ein Kleid abtragen, odnoſyti, odchodit kabát.

Abtragen, das, Abtragung, zbaurání, n. 2) odwedenj, n. 3) odneſſenj, n. 4) odnoſenj, n.

Abträufeln, dolu kapati, zkapati.

Abtreiben, odháněti, odehnati, odpuditi, ſehnati, den Feind abtreiben, nepřjtele odehnat, od-

pus

pudit, jemand von ſeinem Gute, Beſitze, ſehnati, ſpuditi ze ſtatku, für immer, zahnati, 2) die Frucht abtreiben, wyhnati plod, 3) das Pferd abtreiben, vyhnati koně, das Vieh, Zugvieh, dobytek, dobytek tažný ſchwáſiti, přehnati, Gold, Silber, ſtříbro, ſtříbrem, přehánětí zlato, ſtříbro.

Abtreiber, m. odhanitel, zahanitel, odpuditel, m.

Abtreiben, das, Abtreibung, odehnánj, zahnánj, odpuzenj, n. 2) wyhnánj, n. 3) ſchwácenj, vyhnánj, n. 4) ſchwácenj, přehnánj, n. b) Abtreibungsmittel, wyhánegjcý proſtředky, m.

Abtrennen, zpárati, odpárati, rozedříti, 2) von einem abwendig machen, odlaučiti, odrazyti, odpogiti, rozpogiti.

Abtreten, durch Treten ob. im Treten abſondern, vſſlápnauti, vſſlapiti, imgleichen metonymiſch durch vieles Treten abnützen, z. B. Schuhe, Abſätze, ſeſſlapati, vſſlapati, 2) abtreten von der Religion, von ſeiner Meinung, von einem Kaufe, odſtaupiti, 2) neutr. bey Seite gehen, odſtaupiti, vſtaupiti, abtreten (bey Gericht) wyſtaupiti; überlaſſen, als. einem ſein Haus, ſeine Güter, ſein Recht, Amt, poſtaupiti někomu, wſtaupiti swého domu, swých ſtatku, dum, ſtatky puſtit, 3) vom Wagen abtreten, zſtaupiti, ſlezti z wozu, 4) bey einem abtreten, ſlezti, zaſtawiti, ſtawiti ſe v někoho, wir werden in keinem Gaſthofe abtreten, my w žádné hoſpodě neſlezeme, ſe nezſtawjme, von der Schaubühne, odſtaupiti, 5) die Füſſe abtreten, ochoditi, vſſlapati, ſchoditi, odhnesti ſobě nohy, 6) die Schuhe abtreten, zſſmáti, zſſnathati, ochoditi, na opatku ſchoditi střewjce, 7) einen Weg im Garten, ceſtu wyſſlapati, wychoditi w zahradě, einen Weg ſonſt überhaupt, ceſtu vſſlapati, vchoditi, den Leimen, den Thon abtreten, hlinu dobře wyſſlapat.

Abtreten, das, Abtretung, vſſlapanj, 2) neutr. odſtaupenj, vſtaupenj, poſtaupenj, n. 3) zſtaupenj, n. 4) ſlezenj, n. 5) ochozenj, vſſlapánj, ſchozenj, odhnetenj, n. 6) zſſámánj, zſſmatlánj, ochozenj, n.

Abtreufeln, kapati, kanauti, kwapati, krápěti.

Abtreufeln, das, Abtreufelung, kapánj, kanutj, kwapánj, krápánj, n.

Abtrengen, oſuſſiti, wyſuſſiti.

Abtrengen, das, Abtrengung, oſuſſenj, wyſuſſenj, n.

Abtriefen, kapati, ſ. Abtreufeln.

Abtrinken oben weg, odpiti, vpiti, das Glas iſt zu voll, man muß wenig abtrinken, ſklenice ge plná, muſý ſe trochu vpít. Den Schaum abtrinken, pěnu vpít, eine Schuld ſ. verringen. 2) bis auf die Neige, až do dna wywážiti, wyžrati y s kwaſnicemi. 3) eine Schuld, Rechnung, vpiti.

Abtrinken, das, odpitj, vpitj, n. 2) wywáženj, wyžránj, n.

Abtritt, m. odſtaupenj, poodſtaupenj, vſtaupenj, n. vſtupek, m. 2) ein heimliches Gemach, ſaukromj, ſaukromné mjſto, n. 3) Abſatz vor einer Thür, auſtupek, m. 4) Abtritt zur Nothdurft, záchod, prewýt, ſroň, ſrát, m. 5) Abtritt nehmen, poodſtaupiti, poodgiti, 6) Abtritt vor Gericht, wyſtaupenj, n. ihn nehmen, za wyſtaupenau wzýti, 7) Abtritt bei jemand, zaſtáwka, f. ihn nehmen, učinit zaſtáwku, zaſtawit ſe, 8) Abtritt, Abtretung, poſtaupenj, vſtaupenj, n. 9) Abtritt von der Religion, Meinung, odſtaupenj, n.

Abtrocknen, trocken machen, vſuſſiti, oſuſſiti, 2) ſich den Schweiß von der Stirne, pot ſy vtřjti, otřjti, die Thränen abtrocknen, ſlzy vtřjti, ſetřjti, ſich die Augen,

Hände, Füsse, das Gesicht, den Tisch mit einem Tuche, vtřjti, otřjti; Obst, vsussiti, 3) trocken werden, oschnauti, vschnauti.

Abtrocknen, das, osussenj, vsussenj, wysussenj, n. 2) otřenj, vtřenj, n. 3) oschnutj, vschnutj, n.

Abtropfen, abtröpfeln, s. Abtreufeln.

Abtrotzen, wyzdorowati, způrnosti, zdorem wymocy.

Abtrotzung, f. wyzdorowánj, n.

Abtrünnig werden, oddéliti se, odkezati se, strhnauti se, odtrhnauti se, odpadnauti, 2) abtrünnig machen, odwesti, odtrhnauti, odcyzyti, odrazyti.

Abtrünniger, m. odpadlec, wypadlec, protiwnik, proběhlec, wylupek, strážek, mamaluk, ódběhlenec, odtržence, odřezanec, m. 2) der des Gegners Parthey zugleich nimmt, přestupnjk, přestupitel, m.

Abverdienen, wyslauziti sobě něco, 2) durch Dienste den Werth bezahlen, odsluhowati.

Ab und auf, nahoru a dolů.

Ab und zu gehen, odcházeti a přicházeti.

Abvieren, čtvrhranit, zčtvrhranit.

Abwarheilen, einem etwas, odsauditi někoho od něčeho, 2) entscheiden, vsauditi.

Abwachen, sich, vmdleti bděnjm.

Abwägen, das Gewicht einer Sache bestimmen, zwážiti, 2) nach dem Gewichte abtheilen, odwážiti.

Abwäger, m. zwážitel, odwažitel,

Abwägung, f. zwáženj; odwáženj, n.

Abwälzen, odwaliti, herabwälzen, swaliti.

Abwandeln, die Zeitwörter, klonisti, skloňowati slowa.

Abwandelung, f. skloňowatelka, f.

Abwärmen, rozhřjti, rozhřiwati.

Abwarnen, weystrahu dáwati, wystřjhati, wystřjcy.

Abwarten, očekáwati, čekati, dočekati, zčekati, dočkati se, wir müssen die Zeit abwarten, musýme očekáwati času, dočkati, čekati, zčekati času, 2) dem Gottesdienste abwarten, posluhowati při službě Božj, 3) seiner Handthierung abwarten, hleděti swého obchodu, 4) sein Amt abwarten, swůg auřad pilně konati, westi řjditi.

Abwärts, dolů, 2) seitwärts, stranau.

Abwartung, f. očekáwánj, dočekánj, n. 2) posluhowánj, n. 3) hledění, n. 4) konánj, wedenj, řjzenj, n.

Abwaschen, odmyti, smyti, smeywati, den Koth, den Wust von etwas y bláto, nečistotu z něčeho smyti, odmyti, 2) reinigen, als das Gesicht, die Hände, twář, ruce vmyt, omyt, obmyt, sich, vmyti, omeyti se. Das Geschirr, vmyti nádoby, wie der Regen, der Fluß, smyti, spláknauti, 3) einen Schandfleck abwaschen, shladiti, smyti poskwrnu.

Abwaschbecken, n. vmywadlo, n.

Abwaschwasser, n. vmywací woda, f.

Abwaschung, f. smytj, odmytj, omytj, vmytj, vmywánj, smeywánj, n.

Abweben, odtkati, vtkati, plátno dodělati, odplesti, vplesti.

Abwechseln, durch Wechsel b. i. Tausch an sich bringen, proměniti, wyměniti, změniti, 2) die Kleider abwechseln, přeoačiti, změniti sšaty, 3) das Fieber wechselt ab, zymnice se mění; s. ablösen, wechselweise folgen lassen, 4) die Pferde abwechseln, střjdati koně, es wechselt immer einer mit dem andern ab, střjdagj se, Glück und Unglück wechselt immer mit einander ab, střjdati se nestěstj a štěstj se wždy střjdá, wie die Bergleute, lozowati, 5) das Silbergeld abwechseln, proměniti střjbrné penjze.

Abwechselnd, proměnný, proměnitedlný

Abwechselnd, adv. proměnně, proměnitedlně.

Abwech-

Abwechſeln, das, Abwechslung, proměněnj, n. proměnnoſt, proměna, změna, f. 2) přeonačenj, změnenj, n. 3) měněnj, n. 4) ſtřjdánj, n. 5) proměněnj, n.

Abweg, m. neſceſtj, odceſtj, n. oklika, f. wyhnutj z ceſty, n. augezd, m. auf Abwege bringen, přiweſti, vweſti na neſceſtj, auf Abwege gerathen, na odceſtj, neſceſtj přigjti, 2) Figůrl. was der Tugend, der Rechtſchaffenheit entgegen geſetzt iſt, Ausſchweifung, zceſtnoſt, f.

Abwegſam, zceſtný.

Abwegs, zceſtně; z ceſty.

Abwehen, wegwehen, odfaukati, odfauknauti, odwáti, 2) herabwehen, ſfaukati, ſfauknauti, ſwáti.

Abwehren, z. B. einem Uebel, der Thεurung, zbraňowati, zabrániti, zbrániti, zhágiti, vhágiti, zahágiti, die Fliegen, mauchy ſpáněti, er läßt ſich nicht abwehren, nedá ſobě vbránit, zbránit, zabránit, 2) abwehren, das Waſſer, zabawiti, zamezyti, wodu zaſtawiti.

Abwehrung, f. zbraňowánj, zabránenj, zhágenj, zahágenj, vhágenj, n. 2) zbránenj, zabawenj, zamezenj, n.

Abweichen, vhnauti, vchýliti ſe, odchýliti ſe, wyſſinauti, von dem Wege, vhnauti, odchýliti, wychýliti ſe z ceſty, wyceſtiti, von dem Wege der Tugend, od ceſty cnoſti ſe vchýliti, odchýliti, 2) durch Erweichen abſondern, odměkčiti, 3) weich werden und abfallen, odměknauti, odměkčiti ſe.

Abweichung, f. vhnutj, vchýlenj, odchýlenj, wyſſinutj, n. 2) odměkčenj, n. 3) odměknutj, n.

Abweiden, ſpáſti, popáſti.

Abweidung, f. ſpáſánj, popáſánj, ſpaſenj, popaſenj, n.

Abweinen, durch Thränen erhalten, wyplakati, wyſlzeti, ſich, vplakati, vſlzeti ſe.

Abweiſen, einen, oſtyſſeti, einen Bettler, Bittenden, odmrſſtiti, oſtyſſeti, odbeyti, er will ſich nicht abweiſen laſſen, nedá ſe odbeyt; haſt ihn abgewieſen, odbyls ho, einen mit Schlägen, s wyprazkem odbýwati, mit Spotte, odbyti, odpuditi, odwrhnauti někoho.

Abweiſung, f. oſtyſſenj, nedopkenj, 2) odmrſſtěnj, 3) odwržnj, n.

Abweiſſen, objliti, zbjlkti, proběliti.

Abweiſſer, m. bilič, bělič, m.

Abweiſſung, f. objlenj, zbjlenj, probělenj, n.

Abwelken, welk werden, ſwadnauti, vwadnauti.

Abwenden, odwrátiti, odwraceti, abwenden von einem das Glück, odchýliti, odwrátiti od někoho ſtěſtj, 2) einen Streich, Hieb von ſich abwenden, zmjtati, odwáděti, odwraceti ránu od ſebe.

Abwenden, das; Abwendung, odwrácenj, n. 2) zmjtánj, odwracenj, n.

Abwendig machen, odwráti, odrazyti, odchýliti.

Abwerfen, 1) mit einem Wurfe abſondern, abſchmeiſſen, ſrážeti, ſrazyti, 2) herunter werfen, ſhoditi, ſmetati, ſwrhnauti, ſházeti, 3) das Joch abwerfen, ghoſwrcy, gha zniknauti, das Pferd hat den Reiter abgeworfen, kůň ſhodil, ſwrhl gezdce. Eine Brücke abwerfen, moſt rozházet, 4) eintragen, Nutzen abwerfen, wynáſſeti, 5) der Hirſch wirft jährlich ſein Geweih ab, gelen każdoročně ſwé roby zſtládá, wie Katzen, Hunde, ſ. werfen.

Abweſend, nepřjtomný, (nebytný.)

Abweſenheit, f. nepřjtomnoſt, f. nebytj, n. nebytnoſt, f. in Abweſenheit des Herrn, w nepřjtomnoſti pána, w nebytj domu.

Abwetzen, obrauſyti, vbrauſyti, die Spitze vom Meſſer, den Roſt von einer Klinge, das Meſſer abwetzen, ſpičku v nože obrauſyt, vbrauſyt, rez z kordu obrauſyt, naž obrauſyt, ztenčit, 2) die Schuhe, die Aermel, oſſaustat.

Abwickeln, odwinauti.
Abwickeln, das, Abwicklung, odwinutj, n.
Abwiegen, odwážiti, zwážiti.
Abwinden, ſ. Abwickeln.
Abwirken, dok. ati.
Abwirthſchaften, dohoſpodařiti.
Abwiſchen, otřjti, otjrati, vtřjti, vtjrati, ſetřjti, 2) durch Wiſchen reinigen, als den Tiſch ꝛc. vtřjti, otřjti.
Abwuchern, wylichwiti, lichwau wymocy.
Abwürdigen, ſnjžiti, pokořiti.
Abwürgen, zaſſkrtiti, poſſkrtiti.
Abwürgung, ſ. zaſſkrcenj, poſſkrcenj, n.
Abwürzen, okořeniti, 2) die Rede abwürzen, řeč wyljčiti, wykwětowati.
Abwürzen, das, Abwürzung, okořenénj, n. 2) wyljčenj, wykwětowánj, n.
Abwüthen, dowztěkati, wywztěkati ſe.
Abzacken, oklesſtiti.
Abzahlen, völlig bezahlen, durch Bezahlen tilgen eine Schuld, Rechnung, vplatiti, zaplatiti, odplácetj, odplatiti, ſplatiti, vom Ganzen etwas, vplácetj, vplatiti, ſplácetj, ſplatiti, einen abzahlen im Scherze, wyplatiti.
Abzahlung, ſ. oplácenj, zaplacenj, odplacenj, ſplácenj, n. odplátka, odplata, ſ.
Abzählen, zählend wegnehmen, odpočjtati, 2) herzählen, wypočjtati, wypočjſti, wyčjſti.
Abzählung, ſ. odpočjtánj, odpočtěnj, n. 2) wypočtěnj, wypočjtánj, n.
Abzanken, einem etwas, wywaditi, 2) ſich abzanken, nawaditi, wywaditi ſe.
Abzapfen, den Wein, das Bier aus dem Faße, otočiti, wytočiti.
Abzapfung, ſ. otočenj, wytočenj, n.
Abzaubern, odčarowati, odčarowati.
Abzauſen, oderwati, oberwati, 2) auszauſen, ſerwati, porwati, wyrwati, vrwati, za pačeſy wytahati, wypačſſati.
Abzäunen, odwzditi, z wzdy puſtiti.
Abzäunen, oplotiti, plotem obehnati.
Abzehren, mager werden, ſich abzehren, chřadnauti, zchřadnauti, wychřadnauti, wyzábnauti, wyprahnauti, wykapati, zhubenéti, wyodnauti, tljti, 2) mager machen, durch Zehren vermindern, tilgen, ſtrawiti, vtrawiti.
Abzehrung, ſ. ſauchotiny, plu. ſauchotj, n. tlenj těla, n. chřadnutj, n. wyzábloſt, wychřadloſt, hubenoſt, wyodloſt, ſ.
Abzeichnen, abbilden, wyznamenati, nawrcy, naſtjniti, wypodobizniti, 2) bezeichnen, durch Zeichen bemerken, poznamenati, naznamenati, wyznamenati.
Abzeichnung, ſ. wyznamenánj, nawrženj, naſtjnénj, wypodobiznénj, n. ein durch Abzeichnen entſtandenes Bild, náſtin, m. 2) Bezeichnung, poznamenánj, naznamenánj, wyznamenánj, n.
Abzerren, ztrhati, zedrati, poſápati, ſerwati, porwati,
Abziehen, neutr. weggehen, odtáhnauti, odtrhnauti, odebrati ſe, odchýliti ſe, der Feind iſt von der Stadt abgezogen, nepřjtel od města odtrhl, odtáhl. Das Geſinde, die Magd, der Knecht zieht ab, čeládka, děwečka, pacholek ſtěhuge ſe, odcházy (ze ſluzby) a) einem die Larve abziehen, larwu ztrhnauti, die Haud von jemand, ruku ztáhnauti, 2) dem Vieh die Haut abziehen, ztáhnauti, ſwlécy, ſjcti, 3) etwas von der Summe, porazyti, frazyti, ſtáhnauti, 4) den Wein oder das Bier abziehen, ſtočiti, ſtrhnauti wjno, pjwo, 5) Brandwein abziehen, táhnauti kořalku, 6) ein Scheermeſſer, obtáhnauti, zbřiditi, 7) den Hut, ſegmauti, ſmeknauti, ſtáhnauti, die Saiten, ſtrůny ſtáhnauti, 8) einen von jemanden abziehen, odtrhnau-

ſtrhnauti, odweſti, ſich von etwas, odtrhnauti ſe od něčeho, 9) die Karten, ſegmauti, 10) die Kleider, ſlikauti, ſlicy, ſwláketi, ſwlěcy, 11) einem etwas von ſeinem Lohne, von der Beſoldung, někomu něco ſtrhnauti, vtrhnauti, ſtrazyti, z geho mzdy, ſlužby, 12) einen vom Wege der Tugend, někoho z cesty ſweſti, odweſti, 13) ſein Gemüth, ſein Herz von etwas abziehen, myſl ſwau, ſwe ſrdce od něčeho odwrátit. 14) Das Waſſer von den Wieſen, wodu z luk ſweſt, odweſt, das Waſſer aus einem Teiche, einen Teich wodu z rybnjka, rybnjk puſtit, ſpuſtit. 15) Den Ring vom Finger, prſten ſtáhnaut, ſnjt, die Handſchuhe, rukawice ſwlécy, ſtáhnauti, 16) abdrucken in der Buch- und Kupferdruckerey einen Bogen abziehen, obtáhnauti, 17) ſich abziehen wie das gemeine Zugvieh, vtahati, ztahati ſe.

Abziehen, das, **Abziehung**, f. odtaženi, odtrhnutj, odebránj, n.

Abziehſtube, f. ſwlácebna, zuwadlna, f.

Abzielen, ſmérkowati, dieſes zielt darauf ab, to k tomu ſmérkuge, zkj.

Abzirkeln, wykrauziti, okrauziti.

Abzug, m. Abreiſe, f. odchod, m. odgitj, n. 2) der Soldaten, odtah, odtaženi, odtrhnutj, n. 3) zum Abzuge blaſen, zpět traubiti, 4) Abzug in Rechnungen, ſrážka, porážka, f. 5) Abzug nehmen, wie die Soldaten, odtáhnauti, odtrhnauti, 6) Abzugsgelder, ſrážky, 7) Abzug, Abnahme, vgitj, n. ſrážka, f. 8) Abzug des Waſſers, průchod, průtok, tratimod, m.

Abzupfen, oſſlubati, oſſlubnauti, vſſlubnauti, Seide, hedwábj ſſlubati.

Abzwacken, vſſtipnauti, 2) vom Lohne, vtrhnauti, vſſlubnauti.

Abzwecken, ſ. Abzielen.

Abzwicken, ſ. Abkneipen.

Abzwingen, odnutiti, wynutiti, wynutkati, die Furcht zwingt ihm das Bekenntniß ab, bázeň z něho wyznánj wynutj.

Accent, m. das Erheben oder Erniedrigen einer Silbe in der Ausſprache, přizwuk, m. prodrobenj, n. 2) das Zeichen des Accents (') znamjnko, n. znamenec, m. čárka, f. den Accent auf eine Silbe ſetzen, oder accentuiren, znamjnkowati, čárkowati, in der Ausſprache, prodrobowati hlaſu.

Accidentien, f. Einkünfte außer der ordentlichen Beſoldung, přjpadné aupłatky, přjpadky, m.

Accis, m. Acciſe, f. plat, m. clo, n.

Ach! ach!

Achat, m. agát, m. von Agat, agátowý.

Achſe, f. ob. Are, am Wagen, f. wos, m. woſa, f. beim Pfluge, náprawka, náprawa, f.

Achſel, f. paždj, rámě, rameno, n. unter der Achſel, pod paždj, die Achſel ziehen, pokrčit rameny, auf beiden Achſeln tragen, na obau ramenách nosyti.

Achſelbein, n. kyčelnj koſt, f.

Achſelgeſtank, m. prk, m. ſmrad pod paždj, m.

Achſelhemd, n. kytle, kytlice, f.

Achſelküſſen, n. podhlawnice, f.

Achſelträger, m. na obě ſtrany brauſſený, obogetnjk, m.

Achsnagel, m. zákolnjk. m.

Achsring, m. obraučka woſnj, f.

Acht, **Achtung**, f. pozor, m. pozorowánj, n. ſſetrnoſt, f. ſſetřenj, n. Acht, Achtung geben, nehmen, pozor mjti, dáti, ſſetřiti, pozorowati, zřenj mjti, dáti, mjti wſſetrnoſti, in Acht nehmen, hleděti, ſſetřiti něčeho, opatrowati něco, wſſimati ſy, bedliwoſt mjti na něco, wzýti něco w bedliwau ſſetrnoſt, ſich in Acht nehmen, wzýti ſe na pozor, mjti ſe na pozoru, hleděti ſe, aus der Acht, außer Acht laſſen, z myſli puſtiti, newſſimati, za hřber založiti

Adelſchaft, f. zemanſtwj, ſſlechectwj, n.
Adelſtand, m. ſtaw vrozený, zemanſtý, m. vrozenoſt, f. 2) die Edelleute, ſ. Adel.
Ader, f. žila, f. 2) Ader laſſen, žilau pauſtěti, 3) Ader ſchlagen, žilu zatiti.
Aderhöhle, f. lunožilv, n.
Aderig, žilatý, žilnatý, žilowitý, žilowatý.
Aderlaß, m. Aderlaſſung, pauſtěnj, pauſtěnj. žilau, n.
Aderlaßer m. pauſtědlnjk m.
Aderlaßbinde, f. obwazek, vwazek. m.
Aderlaßeiſen, n. Aderlaßſchnepper, pauſtadlo, pauſtátko, n.
Adjunkt, m. přivogený, přidaný, m.
Adjutant, m. přikručnj, nápomocný, m.
Adler, m. orel, m. junger, orliče, n. das Weiblein, orlice, f.
Adlerorden, m. řád s orlem, orlowý.
Adlerpfenning, m. penjz s orlem.
Adlerſtein, m. orličj pazaur, m.
Adlerſtein, m. orličj kámen, m.
Admiral, m. plawnj zbrognoſta, m.
Adventzeit, f. přjchod Páně, m. přiſtj Páně, n.
Aebtiſſin, f. Abatyſſe, f.
Aecht, prawý, ſprawedliwý.
Aechten, do klasby dáti.
Aechter, m. wypowědenec, wyhnanec, m.
Aechtheit, f. der Schriften, Bücher, Geſinnungen, der Metalle, Edelſteine, prawota, prawoſt, ſprawedliwoſt, f.
Aechzen, Káti, vpěti
Aedeschen, n. žilka, f.
Aederig, ſ. Aderig.
Aedern, žilowatiť.
Affchen, n. ein kleiner Affe, m. opička, f. opičátko, n. opiče, n.
Affen, nachahmen, wytwářiti, 2) zum Narren haben, k poſměchu mjti, z někoho ſmjſſky, poměſſky mjti, dělati ſobě.
Affferey, f. poſmjſſky, fraſſky, ſſaſſky, pim° m.
Affinn, f. opice, f.
Aehern, vom Erz, rudowý, měděnný.
Aehnbeln, podobiti ſe, nápodobný býti.
Aehnlich, podobný, faſt ähnlich, národobný, ſehr ähnlich, překrodobný, podobnjk, podobnjček, m. jemanden ſich ähnlich ſtellen, někomu ſe podobiti, přirodobniti, připodobňowati, ähnlich ſeyn, ſehen jemand, podobiti ſe, podobným býti někomu.
Aehnlichen, podobiti, připodobniti,
Aehnlichkeit, f. podobnoſt, podoba, f. podobenſtwj, n.
Aehre, f. klas, m. Aehren bekommen, klas pauſtěti, w klaſe růſti, w klas ſkládati ſe, Aehren leſen, klaſy zbjrati, paběrowati w poli, was Aehren hat, kláſný, klaſowný, klaſowitý.
Aehren, Aehren ſammeln, klaſy zbjrati, paběrowati.
Aehrenkranz. m. klaſowý wěnec, m.
Aehrenleſe, f. zbjránj klaſů, n. zbjrka klaſů, f. paběrowánj po poli, n.
Aehrenleſer, m. zbirač klaſů, m.
Aehrenmonat, ſ. Auguſt.
Aelſter, f. ſtraka, f. bavon, ſtračj.
Aelſterang, ſ. Hühnerang.
Aeltern, ſtárnauti, wetſſeti.
Aeltermuttet, f. prababa, f.
Aeltervater, m. praděd. m.
Aeltern, ſ. Eltern.
Aeltern, altern, alt werden, zſtarati ſe, ſtárnauti, ſtakiti.
Aelteſte, der, das, plur. die Aelteſten, ſtarſſj, bey Innungen ſonſt, neyſtarſſj.
Aeltlich, obſtárný, obſtarožný.
Aemſig, adv. bedliwě, pilně, ſnažně.
Aemſig, bedliwý, pilný, ſnažný:
Aemſigkeit, f. bedliwoſt, pilnoſt, ſnažnoſt, f. ſnaženſtwj, n.
Aemtchen, n. vřadek, m.
Aemtlich, auřadnj, vřadnj.
Aendern, ginačiti, měniti, změniti, zginačiti, ſeine Arbeit, z. B. ein Schloß, eine Mahlerey, (über machen

chen, onačiti, ginačiti, zg. Kleider, přestiti, es ist nicht mehr zu ändern, nemuż se to zginačiti, změniti, přeginačiti, sich in seiner Denkart, Gesinnung ändern, změnit se, seinen Vorsatz, Entschluß, předsewzetj, wmyſl změniti.

Aenderung, f. ginačenj, n. zginačenj, změna f. onačenj, n. měna, proměna, f. es wird eine große Aenderung darinn geschehen, welikà změna, proměna se stane.

Aengstigen, swjrati, sauziti, vixati, 2) den Feind ängstigen, lekati nepřitele.

Aengstiglich, ängstlich, sekliwý, tesknż, sorný, auzkostliwý.

Aengstigung, f tesknost, auzkost, tesklìwost, sauzenost, f. sauzenj, swjránj, n. daw, m.

Aerger, f. Verdruß.

Aerger, horſſi.

Aergern, adv. hůř, ärger machen, hůř, horſſi wdělati, zhorſſiti.

Aergerlich, pohorſſliwý, pohorſſitedlný.

Aergern, jemand, horſſiti, pohorſſiti, zhorſſiti; zlobiti, sich, mrzeti se, horſſiti se; zlobiti se, b) sich an etwas ſtoſſen, horſſiti se na něčem, dieß ärgert mich, to mne mrzý, zlobj, mele.

Aergerniß, n. Unwille, mrzutost, f. pohorſſenj, n. 2) Anſtoß, böſes Beyſpiel, horſſenj, pohorſſenj, zhorſſenj, n.

Aermel, m. rukáw, m.

Aermlich, chudobný, chudina, m.

Aernte, Aerndte, f. žeň, f. žerj n.

Aerndten, árudten, žiti, žnauti, Ehre, Lob, Beyfall, pochwały nabýti.

Aernter, m. žnec m.

Aeſpe, f. Espe.

Aeſte, m. plu. wětwj, n. wětwowj, n. wětwe, plu. f.

Aeſtig, wětwowatý, wětwowý.

Aeſtlein, Aeſtchen, n. wětwička, f.

Aetzen, krmiti, pásti.

Aetzung, f. krmě, f. krmenj, n.

Aezen, rýti, wrýti.

Aeugeln, die, očka, plu. n. 2) an einem Gewächs, pupenec, puron, m.

Aeugeln, očkowati.

Aeußerlich, zewnitřnj.

Aeußerlich, adv. zewnitřně.

Aeußern, (ſich), zgewiti, wygewiti, na gewo dati, wydáti, wynesti, pronesti, wygádkiti.

Aeußerſt, pokragný, zadnj, neyzadněgſſj, neyposledněgſſj, poslednj, in dem äußerſten Ungluck ſtecken, w neywětſſim nesstěsti wězeti, der äußerſte Theil der Welt, krag swěta, m. das Aeußerſte thun, verſuchen, wagen, o poſledni se pokuſyti, co neyweyš se wynaſnažiti, es iſt auf das äußerſte, zum äußerſten gekommen, přiſſlo k poſlednimu, na neyweyſs, auf das äußerſte es ankommen laſſen, nechati wěcy aż na neyweyš, die äußerſte Zeit, ſwrchowaný čas, die äußerſte Gefahr, Noth, Armuth, neywětſſí, přenáramné nebezpečenſtwj, neywětſſí, náramná nauze, chudoba, die äußerſte Gränze, pokragná, poſledni, zadnj, neyzadneyſſí, neydáliſſí hranice.

Aeußerſt, adv. co na neyweyg, přenáramně, äußerſt betrübt, erboßt, co na neyweyš zarmaucený, rozlobený, rozhněwaný.

Aeußerung, f. zgewenj, zgewowánj, wygewenj, na gewo dánj, wydání, wynesſenj, pronesſenj, wygádánj, n.

Aextlein, kleine Axt, ſekyrka, pobigečka, f.

Affe, m. opice, f. wie ein Affe, opičj, das Männlein, opičák.

Affekt, m. heftige Leidenſchaft, Gemüthsbewegung, wáſſeň, náruživoſt, f. in Affekt kommen, zwáſſněti, in Affekt bringen, zwáſſnitì, in Affekt ſeyn, we wáſſni, w náruživoſti býti, náſſnitì, náruživ.

Affek-

Affektion, f. přjlissnosť, f. přehnánj, twořenj se, n.
Affektiren, přjlissným býti, přehnati něco, twořiti se.
Affektvoll, wássnjwý, pln wássně.
Affengesicht, n. opičj podoba, f. sseredný gako orice.
Affenliebe, f. opičj láska, f.
Affennase, f. opičj nos, m.
Affenwerk, n. opičj dilo, n.
Affholderbaum, m. dřjn, m.
Affodillenwurzel, f. kopičko králowské, n.
After, klamawý, křiwý, neprawý.
Afterbürde, f. Aftergeburt, mázdřička, bramčka, w kteréž dítě w žiwoté matky obwinuté leží, f.
Afterdarm, m. konečnjk, m.
Afterglaube, m. powěra, neprawá wjra, f.
Afterkind, n. pohrobek, m, syrůbě, n. na syrobé narozené dítě, n.
Aftermehl, n. zadnj mauka, f.
Afterphilosoph, m. mudrlant, m.
Afterphilosophie, f. mudrlanstwj n.
Afterpabšt, neprawý papež.
Afterrede, f. nářek, m. pomluwa, f.
Afterreden nářkcy, nařknauti, pomlauwati.
Agley, n. ein Kraut, worliček, orliček, m.
Agrimone, ein Kraut, řepiček, starček, m.
Agstein, m. Agstayn, m.
Aha, aha.
Ahle, f. ssidlo, n.
Ahnden, neut. vorgehen, eine dunkle Empfindung von etwas haben, předcházeti, zdáti, mir ahndet nichts Gutes, nic dobrého mne nepředchází, něco zlého mne předchází, předzwjdám, předznamenám, mir ahndet daß, zdá se mně že, mám zdánj že, předznamenám že.
Ahnden, verb. reg., act. eine Sache bestrafen, mstiti, pomstiti, zpomstiti, wymstiti.
Ahndung, f. Bestrafung, pomsta, mstiwost, f. mstěnj, pomstěnj, wymstěnj, n. 2) Ahndung, die dunkle Empfindung des Zukünftigen, znamenj, předznamenánj, wyznamenánj, předzwjdánj, n. Ahndungen haben, předzwjdati, znamenati, wyznamenati.
Ahnen sich lassen, dáti sobě hádati.
Ahnen, plu. m. die Vorfahren, předkowé, otcowé, m. dědowé.
Ahnfrau, f. prababa, f.
Ahnherr, m. praděd, m.
Ahnung, f. hádánj, n.
Ahorn, m. Ahornbaum, břek, gawor, m.
Ahornen, břekowý, gaworowý, gawornj.
Ahornschwamm, m. hauba břekowá, f.
Ahornwald, m. gaworowý, gawornj les, m.
Aiá, n. wřed, nejit, m. Blutaiß, wřed krwawý, m.
Aischen, n. wšidek, nejitek, m.
Akley, ein Kraut, s. Agley.
Alabaster, m. Alabastr, m. vom Alabaster, alabastrowý.
Alabasterfalbe, f. alabastrowá mast, f.
Alant, m. Alantwurz, woman, m.
Alant, ein weißlicher eßbarer Flußfisch, hlawáč, m.
Alantwein, m. wománkowé wjno, n.
Alarm, m. pokřik, powik, m. zhůra, Alarm blasen, zhůru traubiti, strubowati, Alarm machen, pokřik učiniti.
Alaun, m. ledek, kamenec, m. mit Alaun zugerichtet, kamencowý.
Alaunartig, kamencowý, ledkowý.
Alaunen, kamencem, ledkem tříti.
Alaunig, alaunhaltig, ledkowitý, kamencowitý.
Alaunstein, m. ledkowý, kamencowý kámen, m.
Alaunzucker, m. ledkowý cukr, m.
Alber, albern, hlaupý, hlupec, hlupoš, nowtipa, hňup, m. albern seyn, hlaupěti, werden, zhlaupětt.
Albern, adv. hlaupě, nemandře.
Albernheit, f. hlaupost, f. hlupstwj, hňupstwj, n.
Alchimie, f. čistnářstwo, n.

Alch-

Alchimiſt, m. čiſtnák, m.
Alchimiſtiſch, čiſtuárſký,
Alet, ſ. Aalet, Alant.
Allbereits, giž giž.
Allda, tu, zde; tam.
Alldort, tam, tamto, hyn.
All, wſſechen, wſſechna, wſſechno, wſſecken, wſſecek, weſſken, weſſkeren, alle Augenblicke, každau chwily, alle Tage, každý den, alle fünf Jahre, každých pět let, auf alle Tage, na každý den.
Allebeyde, oba, obadwa, weiblich, obě, obědwě.
Allein, ſám, ſama, ſamo, ſamotný, allein verbleiben, ganz allein, ſamotnický, ſam a ſám, oſamělý, der gern allein iſt, genž rád oſamotě bywá, ſamotu miluge, allein blei ben, oſaměti, ſamotným, ſám gediný zůſtati, allein wohnen, eſſen, trinken, ſám zůſtáwati.
Allein, adv. ſamotně, oſamotě, 2) gedině, toliko.
Allein, aber, ale, wſſak, než, nicht allein ſondern auch, negen, netoliko, ale, alebrž, anobrž, y.
Alleinherrſcher, m. ſamowládař, ſamowládce.
Alleinherrſchung, f. Regierung, ſamowládařſtwí, n. ſamowláda, f.
Alleinig, gediný.
Alleinig, ſamoſwogſký,
Allemal, wždy, wždycky, pokaždé.
Alle miteinander, oba ſpolu, obapolně.
Allenfalls, snad, pokudžby.
Allenthalben, onde y onde, wůbec, wſſudy, wſſady, allenthalben her, odewſſud.
Allerdings, owſſem.
Allererſt, teprw, toliko.
Allerhand, wſſelicos, wſſeliký, wſſeweligaký, rozličný, rozmanitý.
Allerheiligſt, negſwětěgſſí, n.
Allerhöchſt, neywyſſſí, das allerhöchſte Gut, ſwrchowané, neywyſſſí dobré, der allerhöchſte Gott, neywyſſſí, ſwrchowaný Bůh.
Allerley, wſſeliký, wſſeligaký, rozličný, rozmanitý, různý, Aller.ey n.
ſmeſyce, f. hakmatjka, f.
Allesmeſſen, na wſſechen ſpůſob 2), weil, poněwadž.
Allermeiſt, neywjce, obzwláſtně.
Allernächſt, adv. neybljžegi, neybljže.
Allesnächſt, der Zeit nach, nedáwno.
Allerſeits, wſſudy, wſſady, wůbec, powſſechné ſtrany, 2) insgeſammt, ſpolečně.
Alles, wſſechno, wſſecko.
Alleſammt, wſſickni ſpolu, wſſickni ſpolečně, dohromady.
Allezeit, wždy, wždycky, každého času, pokaždé.
Allfärbig, wſſebarewný, různé barwy.
Allfanzereyen, f. titěrka, darečka, daremnice, f. laſſkowánj, n. ſſibětinek, ſſaſſek, fraſſek, m. 2) Allfanzereyen treiben, titěrky, ſſaſſky, fraſſky prowáděti, dowáděti, laſſkowati, titérkowati, darečkowati, ſſaſſkowati, fraſſkowati.
Allgegenwart, f. wſſudybytnoſt, f.
Allgegenwärtig, wſſudybytný, wſſudy přjtomný, der überall gegenwärtig iſt, wſſudybyl, wſſudybud, m.
Allgemach, pomalu, pomalaučku, z nenáhla, poznenáhlu, polehaučku, zlehka, zlehaučka, z powolna.
Allgemein, wſſeobecný, allgemein werden, zobecněti.
Allgemein, adv. wſſeobecně, wůbec.
Allgemeinheit, f. wſſeobecnoſt, zobecnělost, f.
Allgenugſam, doſtatečné.
Allgenugſamkeit, f. doſtatečnoſt, f.
Allgewalt, f. Allmacht.
Allgewaltig, wſſemohaucý, wſſemocný, wſſemocné, wſſemoha.
Allhier, tuto, tu, zde, tady.
Alljährlich, každoročnj.
Alljährlich, adv. každoročně.
Allmacht, f. wſſemohaucnoſt, wſſemocnoſt, wſſemohutnoſt, f. wſſemohaucenſtwí, n. die Allmacht, Allgewalt, der Liebe, ihrer Reize, wſſemohaucnoſt, wſſemocnoſt láſky, wnad.

Allmäch-

Allmächtig, wſſemohaucý, wſſemocný, wſſeho mocný, wſſemohutný, der allmächtige Gott, wſſemohaucý, wſſemohucý Bůh, der allmächtige, wſſemoha.

Allmählich, ſ. Allgemach.

Almoſen, n. almužna, f. ein kleines, almužnička, f.

Almoſenamt, n. Pflege, almužnj auřad, m. zpráwa, f.

Almoſenbüchſe, f almužnice, pokladnice, f.

Almoſengeld, n. almužnj penjze.

Almoſenherr, Almoſenpfleger, m. almužnýk, m.

Almoſenier, ſ. Almoſenherr.

Almoſentafel, f. dcka almužnj, f.

Allſachte, welmi zlehka, welmi pozlehku, zticha, lehaučce, polehaučku; pomalaučce, pomalaučku.

Allſehend, wſſewidaucý, wſſewida, m.

Alltäglich, alltägig, każdodennj.

Alltäglich, alltägig, adv. każdodenně.

Alltagsgeſicht, n. ſproſtá twář, f.

Alltagshut, n. wſſednj, każdodennj klobauk.

Alltagskleid, n. każdodennj ſat, wſſednj ſat, ſat na każdý den, m.

Alltagsmantel, m, wſſednj plášť, plášť każdodennj, m.

Alltagsmenſch, m. ſproſták, m. ſpoſtý člowěk.

Allvermögend, wſſemohaucý, wſſeho mocný, wſſemoha, m.

Allvermögenheit, f. wſſemohutnoſt, wſſemohaucnoſt, f. wſſemocnoſt,

Allwaltend, wſſim wládnaucý, wſſehodržec, m. wſſemoha.

Allweiſe, přemaudrý, adv. — ře.

Allweisheit, f. neywýſſj maudroſt, f.

Allwiſſend, wſſewědaucý, wſſewědomý, wſſewěda, m.

Allwiſſenheit, f. wſſewědomoſt, wſſewědaucnoſt, f.

Allwege, wždy, pořaždé.

Allwo, kde.

Allzu, přiliš, přiliſſně, welmi, náramně, allzubald, welmi, přiliš brzo, allzugroß, welmi, přiliš weliký, hrubý, přeweliký, allzuſehr, welmi, přiliš, hrubě, přes přiliš, přenáramně.

Almanach, m. minuce, f.

Almer, f. almara, f.

Aloe, f. Aloes, n.

Aloeholz, n. ragſké dřewo, n.

Aloſe, f. ein Seefiſch, haloz, m.

Alp, m. můra, f. ſtřjtek, m.

Alpdrucken, n. můra, f.

Alpen, f. plu. Alpengebürg, Alpy, wyſoké, krkonoſſké hory, f.

Alphabet, n. Abeceda, f.

Alphabetiſch, abecednj, abecedárnj.

Alphabetiſch, adv. dle abecedy.

Alraun, f. mandragora, f. mužík, pupenec, m.

Alraunöl, n. mandragorowy olegg.

Als, da, když, gakž, gak, ich erſchrack, als ich hörte, vlekl gſem ſe, když, gak gſem ſlyſſel, oder, ſlyſſe, oder, ſlyſſew, 2) noch den Vergleichungsſtaffeln, než, nežli, mehr als ich wollte, wjc než ſem chtěl, ich ſehe daß ihr mehr verſtehet als ich, widjm, že wjce rozumjte než ode— nežli gá, bitterer als Wermuth, hořčj než pelunka, od. nad pelunku, 3) als, wie, zum Beyſpiel, gako, er iſt ſo groß, als er, on geſt tak welikým, gako on, ich muß mich ſtellen, als wenn ich unſchuldig wäre, muſym ſe ſtawět, gakobych byl newinný, 4) gleichſam, als, rownč, gakož, gakožto, 5) ſowohl, als auch, gak tak, z. B. ſowohl der Peter als als auch der Paul, gak Petr, tak Pawel, 6) ſo, als, ačkoli, ač, ačkoliwěk tuze, welmi, ſo reich als er auch iſt, ſo ſcharrt er dennoch zuſammen, ač, ačkolim welmi bohatý geſt, tadgak, — tedy předce ſhánj dohromady, ſo krank als er war, ſo gieng er doch aus, ačkoli tuze nemocen byl, předce ſy wyſſel.

Alsbald, alsobald, hned, hnedky, hnedičky, brzo, brzy, brzce, brzyčko; záhy, wčil.
Alsdann, pak, tehdy, alsdann erſt, tu teprw.
Alsob, gakoby.
Alſo, tak, takto, 2) tedy, alſo iſt deine Ehre nichts, tedy twá čeſt nenj nic.
Alſobald, ſ. a lsbald.
Alſter, f. ſtraka, f.
Alt, ſtarý, wetchý, altet, ſehr alter Mann, člowěk ſtarý, letý, wěkowitý, ſtaroletý, wěkem ſeſſlý, dlauhowěký, lety přebraný, ſtařec, kmet, ſtarček, ſtařeček, m. altes Weib, žena ſtará, letitá, wěkowitá, ſtaroletá, wěkem ſeſſlá, dlauhowěká, lety přebraná, ſtařice, ſtařena, baba, babka, babice, babička, f. ſchon etwas alt, obſtaralý, obſtárný, obſtarožný, 2) aus dem Alterthume, ſtarý, ſtarožitný, ſtarobylý, ſtarodáwný, ſtaroletý, 3) ſehr alt ſtařičký, přeſtarý, von unbelebten Dingen auch, wetchý 4) die Alten, ſtařj, m. 5) alt werden, ſtárnauti, ſtařeti, ſtarati ſe, zſtarati ſe, wěkem ſcházeti, ſtaroſtj ſe ſprbiti, von unbelebten auch wetſſeti, zwetſſeti, 6) 20 Jahr alt ſeyn, dwadceti let ſtářj býti, er iſt 6 Jahr alt, ge ſſeſt let ſtarý, ge mu ſſeſt let, geſt ſſeſt let wſtářj, 7) alt ſeyn, ſtarým, wěkowitým, wěkem ſeſſlým býti, 8) alt machen, wetſſiti, ſtaré činiti, auf ſeine alten Tage, k stáru, na ſtaré kolena, 9) alt ſchon etwas, obſtárný.
Altane, f. wýkus, pawlač, pawlátka, f. altán, m.
Altar, m. oltář, m. obětnice, f.
Altarblatt, n. oltářnj obraz, m.
Altardecke, f. přikrywka oltářnj, f. přikrywadlo, n.
Altärchen, Altärlein, n. oltářik, oltářjček, m.
Altarift, Altardiener, Mann, m. oltářnjk, m.
Altartuch, n. oltářnj ſſat, vbrus, m.
Altbäcken, dáwno pečené.
Altdeutſch, ſtaroněmecký.
Altdeutſch, adv. po ſtaroněmecku.
Alte, Alten ſ. Alant.
Alten, ſ. Altern.
Alter, n. überhaupt, ſtářj, n. wěk, m. ſtaroſt, f. er iſt in meinem Alter, geſt w mém wěku, ſtářj, 2) angehendes Alter, mládenectwj, n. 3) mannbares, wěk muzſký, doſſlý, doſpělý, m. doſſloſt, doſpělost, f. ſtaroſt doſpělá, f. hohes, ſtarý wěk, ſtarý wěk, m. letitoſt, wěkowitoſt, dlauhowěkoſt, ſtaroſt, f. 4) das ſpäteſte Alter, ſeſſloſt, f. kmetſtwo, n. 5) das volle weibliche Alter, babinſtwo, n. 6) gleiches Alters, w gednom stáři, ſpoluwěký, rownowěký, rownoletý, gednowěký, gednoſtegného wěku, wrſtewnjk, m. 7) von Alters her, od ſtarodáwna, za ſtarodáwna, der ein hohes Alter hat, dlauhowěký, wěkowitý, 8) Alter eines Dinges, einer Sache, eines Gebäudes, eines Baumes, Buches, von unbelebten Dingen überhaupt, ſtaroſt, f. ſtářj, n. wěk, m. wetchoſt, f.
Altern, alt werden, ſ. Alt
Alterthum, n. ſtarý wěk, m. ſtarobyloſt, ſtarožitnoſt, ſtarožitoſt, ſtarodáwnoſt, ſtaroſtnoſt, ſtarowěkoſt, wetchoſt, f. einer Stadt, eines Gebäudes, ſtarožitnoſt, f. Alterthum eines Geſchlechts, ſ. Alter.
Altgeſelle, m. ſtarſſj towaryš, m.
Altgläubiger, m. ſtarowěrec, m.
Altgläubiſch, adv. ſtarowěrně.
Altmutter, f. baba, babička, f.
Altreis, m. wetcſſnjk, m.
Altſtadt, f. ſtaré město, n.
Altvater, m. děd, dědek, dědeček, m.
Altväteriſch, ſtarodáwný, ſtarobylý, ſtarožitný, ſtarowěký, ſtaroletý, ſtarodáwnj.

Alte

Altväteriſch, adv. po ſtarodáwnu.
Altväterlich, od předků, dědowſký.
Altvetteliſch, babſky, po babſku.
Am, ſtatt an dem, na, z. B. am Kopfe, am Auge, na hlawě, na oku; am Fenſter, am Thore, v okna, v brány, am Dienſtage, w auterý, am leichteſten, neylehčegi, am beſten, neylépe, am heutigen Tage, dneſſnjho dne, am Anfange, z počátků, am Ende, ku konci, am Leben ſeyn, při živobytj býti.
Amarant, m. kwěť miloſti, m.
Amarelle, f. Obſt, merunka, f. Baum, merunka, f. 2) eine Art Kirſchen, wlaſké, bjlé třeſně, f. hamrale.
Amarellenbaum, m. merunkowý ſtrom, 2) třeſňowý ſtrom.
Amazone, f. ehemalige kriegeriſche Frau, bezeckyně, amazonka, f.
Amazonenkleid, n. amazonſký ſſat, m.
Ambos, m. nákowadlo, nákowadlj, n. kowadlina, kowadlna, f.
Amboſsſtock, m. ſſpalek na kowadlině, m.
Ambra, f. pižmo, n.
Ambroſienkraut, n. ſtozrničko, n. neſmrtedlnoſt, f.
Ameiſe, f. mrawenec, brabenec, m.
Ameishaufe, m. Ameiſenhaufe, m. mrawenišſtě, brabenišſtě, n. mrawenečnjk, m. mrawenčj kopec, m.
Ameischen, Ameislein, n. mraweneček, brabeneček, m.
Ameiseyer, plur. n. mrawenčj weyce.
Amelkorn, n. ein Gewächs, žito, n. rež, m.
Amen, n. ſtaň ſe, wěrně.
Amerling, m. ſtrnad, m.
Amethiſt, m. Amatyſt, m.
Amme, f. chůwa, chowačka, odchowatelkyně, kogitelkyně, kogná, kogná chůwa, f.
Ammer, f. wlaſká třeſně, f.
Ammey, m. černý kmjn, ameos, m.
Amorelle, ſ. Amarelle.
Ampfer, m. ſſtowjk, m.
Amſel, f. kos, m.
Amt, n. auřad, wřad, m. von Amtswegen, dle, z powinnoſti, ein Amt verrichten, verwalten, auřad konati, řjditi, weſti, wykonáwati, zprawowati, činiti, ein Amt annehmen, auřad prigjti, ein Amt geben, anvertrauen, auřad někomu dáti, podati, auřad na někoho wzneſti, wložiti, někomu auřad wſtrčiti, na auřad někoho wſaditi, poſaditi, doſaditi, ein Amt erhalten, auřadu doſáhnauti, dogjti, 2) ein beſonderes Gebiet mit ſeinem vorgeſetzten Richter, wředlnictwj, n. 3) Amt in der Kirche halten, ſlužbu Božj konati, zpjwati.
Amtfrau, Amtmännin, f. zpráwcowa, auřednice, f.
Amthaus, n. dům auřadnj, ſaudnj, m. ſaudnice, f. 2) dům zpráwců.
Amtmann, m. auřednjk, zpráwce. m.
Amtmannſchaft, f. zpráwcowſtwj, n.
Amtsbot, m. wřadnj poſel, poſylák, pósel z wřadu, m.
Amtsdiener, m. auřadnj ſlužebnjk, m.
Amtseifer, m. horliwoſt wřadnj, wřadná, k wřadu.
Amtsgebühr, f. powinnoſt, přiſluſſenſtwj auřadnj, n.
Amtsgenoß, Amtsgeſell, m. ſpolu wřadnj, m.
Amtsgeſchäft, n. Amtsarbeit, f. wřadnj, wřadná práce, f.
Amtshandel, m. Amtsgeſchäfte, řjzenj, gednánj auřadnj, n.
Amtskanzlei, f. wřadnj kancelář, m.
Amtsknecht, m. auřadnj ſluha, pacholek, m. holomek, m.
Amtspflicht, f. wřadnj, wřadná powinnoſt, f.
Amtsſchreiber, m. důchodnj, auřadnj pjſař, m.
Amtsſiegel, m. wřadnj pečet, f.
Amtsverrichtung, f. wřadnj řjzenj, n. zpráwa, f.
Amtsverwalter, m. zpráwce, m.
An, na, an den Baum, an die Wand hängen, na zeď, na ſtěnu powěſyt, an der Wand, an dem Baume hangen, na ſtěně, na ſtromě wiſet, einem etwas an den Kopf werfen, něco někomu na hla-

hlawu hodit, an die Tafel schreiben, na tabuli napsat, 2) v, při, an der Tafel, an dem Fenster sitzen, an der Thüre lauschen, v tabuli, v okna sedět, v dwerj poslauchat, 3) po, einen an der Sprache, Stimme erkennen, po řeči, po hlase někoho poznat, 4) k, ke, ku, bis an das Thor, an die Schanze, an den Wald, Berg, Fluß laufen, až k bráně, k hradbám, k lesu, k wrchu, k řece běžet, an den Pfahl binden, u. s. w. ke kůlu přiwázat, 5) do, von vier Uhr bis sechs, od čtyr hodin až do šesti, von dem Morgen bis in den Abend, od rána až do wečera, 6) o, an Weihnachten hab ich ihn gesprochen, o wánocých gsem s njm mluwil, den Kopf an die Wand stoßen, hlawau o stěnu wdeřit, 7) za, einen an der Hand führen, za ruku westi někoho, 8) w, am dritten Tage, w třetj den, třetjho dne, am jüngsten Gericht, w saudný den, am Sonntage, w neděli, sich an einem satt essen, gednoho se nagjsti.

Ananas f. ananas, m.

Anbau, m eines Hauses, Dorfs, wstawenj, eines Feldes, zdělánj, des Korns, der Gerste, zaseti, n.

Anbauen, den Anfang mit Bauen machen, wstawiti, wzdělati, ein Haus an das andere, přistawěti, přistawiti, 2) einen Acker anbauen, pole zdělati, změlnit, Korn, Gerste, Hirse u. s. w. zasyti, sich an einem Orte, wsaditi se.

Anbefehlen, befehlen, nakjditi, kázati, rozkázati, přikázati, přikazowati, poručeti.

Anbefehlung, f. nakizenj, poručenj, přikázanj, n. přikaz, rozkaz, m.

Anbefohlen, nařjzeno.

Anbeginn, m. wznik, začátek, prwopočátek, m. počátečnost, prwotina, f. začetj, početj, n. vom Anbeginn der Welt, od počátku swěta.

Anbeißen, als einen Apfel, nakausnauti, nahryzti, 2) wie ein Fisch an die Angel, nastrčiti se, 3) nicht recht anbeißen wollen, nechtjt gak náležj do něčeho kausat.

Anbeißung, f. nakausnutj, nahryznutj, n.

Anbellen, einen, štěkati na někoho, zaštěkati na někoho, der Hund bellte mich an, als ich eintrat, pes na mne zaštěkal, když gsem tam wessel.

Anberaumen, vrčiti, wložiti, wykázati, 2) einem den Tag anberaumen, den někomu položiti, wložiti, vrčiti.

Anberaumung, f. vrčenj, wloženj, wykázánj, n.

Anberegt, dotčený, prawený, řečený, připomenutý.

Anberen, Anbethen, klaněti se, modliti se k někomu.

Anbeter, m. klanitel, klanič, m.

Anbeterinn, f. klanitelkyně, klanička, f.

Anbetheuswerth, anbeteuswerth, klanenj hodný.

Anbetreffen, dotýkati se, tknauti se.

Anbetteln, einen, prosyti někoho, žebrage žádati, žebrati něco na někom.

Anbetung, Anbethung, f. klanenj, modlenj, n.

Anbey, spolu, přitom.

Anbiegen, přikloniti, přihnauti, přichýliti, 2) beifügen, přiložiti, připogiti.

Anbieten, obětowati, podati, 2) einem seinen Dienst, seine Freundschaft anbieten, zakázati se někomu službau, přátelstwjm, 3) sich anbieten, etwas zu thun, nabjzeti se, nabjdnauti se, wzwoliti se, podwoliti se k něcekému skrčru, 4) sich zu einer Arbeit, Verrichtung anerbieten, podwoliti, wzwoliti se k nějaké práce, k nějakému pořjzenj, požáda-

žádati wyžádati ſy nègaké pořizenj, prácy, nabjzeti, nabjdnauti ſe k nègaké prácy, k čjzenj, 5) einen Kauf, podáwati, dáwati, podati, 6) ſich eráugnen ſ. Darbieten.

Anbieten, Anerbieten, das, Anerbietung, obětowánj, n. 2) zakázanj, n 3) wwolenj, nabjzenj, n. 4) požádánj, wyžádánj, podánj, n.

Anbinden, wwázati, přiwázati, nawázati, an einen Band, an ein Buch, přiwázat k ſwazku, ku knjze, 2) einen an ſeinem Nasmenstage, wázati někoho, 3) mit einem, ſwaditi ſe, neſnadniti ſe, přjti ſe, hádati ſe s někým, 4) mit dem Feinde, potýčati ſe, kurz angebunden ſeyn, býti prchliwým, náhlým, z horka nakwaſſeným.

Anbinder, m. wwazatel, wwazač, nawazač, přiwazač, přiwazatel, m.

Anbindung, f. wwázánj, přiwázánj, nawázánj, n. wwazek, m.

Anbiß, m. nakauſnutj, nahryznutj, n. 2) für die Fiſche, náſtraha, f.

Anblaſen, nadýmati, nadchnauti, nafauknauti, dmychati měchem, rozdýmati, rozfauknauti, rozfaukati, einen, ofauknauti, das Feuer, die Kohlen, rozdýmati, rozfaukati, 2) anblaſen den Ton, zapiſknauti, zatroubiti.

Anblaſen, das, Anblaſung, nadýmánj, nafaukánj, rozfaukánj: rozdýmánj, n. 2) der Winde, dutj; ofauknutj, n 3) göttliches nadchnutj, n. 4) des Tons, zapiſknutj, n. zapiſk, m.

Anblecken, einen, ſſlebiti zuby, wyſſlebiti, oſſljbati ſe, oſſljbnauti ſe na někoho.

Anblick, m. wzhled, m. wzhlednutj, n. der unvermuthete Anblick des Feindes, nenadálé ſpatřenj, shlednutj nepřjtele, ein annuthiger, angenehmer, herlicher Anblick, rozkoſſné, weſelé, wýborné pohledénj, wzezřenj, ſpatřenj, pohledénj, n. pohled, m. bey dem erſten Anblick, w prwnjm wzezřenj, ſpatřenj, das war ein Anblick, to bylo diwadlo, podiwánj.

Anblicken, wzezřjti, wzhlédnauti, ſpatřiti, pohleděti, pohljdnauti.

Anblitzen, oblesknauti

Anblöcken, von Schafen, ahečeti na někoho, 2) vom Rudvieh, zabučeti, zařwáti na někoho, přikwačti, 2) anfahren, oſupiti ſe, obořiti ſe, zařwati, za raukati na někoho.

Anbohren, nawrtati, 2) přiwrtati.

Anbohren, das, Anbohrung, nawrtánj, n. 2) přiwrtánj, n.

Anbot, n. podánj, n.

Anbrechen, etwas ganzes, nalomiti, načjti, načnauti, 2) ein Faß Wein, Bier, Flaſche, načnauti, načjti, 2) anfangen zu faulen, wie das Obſt, nahnjti, hniličeti, 3) wie das Fleiſch, zlknauti, 4) wie das Holz, prachnautj, prachniwěti, 5) ſauer werden, wie das Bier, zoctěti, 6) der Tag bricht an, ſwjtá, dnj, zaſwjtá ſe, bey anbrechendem Tage, na wſwjtě, 7) die Nacht, der Abend bricht an, noc připadá, noc ſe dělá, den ſe nachyluge, mrkne, ſmrká ſe, ſſerj ſe, k wečeru ſe cheylj, pozdj ſe, bey anbrechender Nacht, na noc, s nocy, w ſmrknutj, mit, bey anbrechendem Tage, při ſwjtánj, ſednem, na wſwitě, die Morgeröthe iſt ſchon angebrochen, rannj záře giž wyſſla. Anbrechen, das, ſ Anbruch.

Anbrennen, napáliti, zapáliti, podpáliti, zanjtiti, 2) ein Licht an dem andern anbrennen, rozſwititi ſwjcku nadruhé, napáliti, einen Holzſtoß, hranicy dřjwj zapáliti, podpáliti, 3) einem ein Mahl anbrennen, někomu přepáliti, 4) připáliti, die Magd mit

das

das Eſſen angebrennt, dáwecka gidlo připálila, 4) anfangen zu brennen, rozpáliti, zapáliti se, rozhořeti se, rozněcowati se, zanjtiti se, zažnauti, 5) anbrennen, wie das Eſſen, připáliti se, přismudnauti; Der Brey iſt angebrennt, kaſſe se připálila, přismud.a, ausgebrennt riechen, ſchmecken, přispálenjnau smrdět, er läßt nicht leicht etwas anbrennen, ne do wšeho se plete, mjchá, wtrká.

Anbrennen, das, Anbrennung, nas pálenj, zapálenj, n. podpálenj, zanjcenj, 2) rozswjcenj, n. naspálenj, 3) rozpálenj, rozhořenj, n. 4) připálenj, přismudnutj, n.

Anbringen, berichten, pronesti, donesti, přednesti, er hat ſeine Sache gut angebracht, dobře swau wěc přednesl, 2) einen zu einem Dienſte, připrawiti, službu oparkiti, 3) verheurathen ſeine Tochter, snaubiti, wdáti, odbyti dceru, 4) eine Stelle aus einem Buche, přiwoditi, přiwáděti, wwáděti, položiti, kłásti, pokládati, 5) ſein Geld, ſeine Waare, penjze obrátiti, wynaložiti, zbožj odbeyti, der Spaß iſt wohl angebracht, žert ge dobře wwedeu, 6) etwas bei Gerichte, gehöriges Ortes, v práwa zadat, donesť, 7) einen Streich oder Hieb anbringen, wrážeti ránu, wděkiti, wpodliti někoho, einem Thiere einen leichten Schuß, postřelit zwjře 8) anbringen ein Zimmer, einen Ofen, ꝛc irgendwo, wprawiti, postawiti pokog, kamna.

Anbringen, das, Anbringung, pronesseuj, donesseuj, přednesseuj, n. 2) připrawenj, n. 3) snaubenj, wdánj, n. 4) přiwáděnj, wwoděnj, položenj, kladenj, pokládánj, n. 5) zadánj, 6) wrážejnj, n. wděkenj.

Anbringer, m. donoſyč, donášſka, donášſtel, přednášſitel, m.

Anbruch, m. nálomek, wlomek, m. nalomenj, wlomenj, n. 2) Fäulniß, poruſſenoſt, prožlukloſt, ſprachloſt, f. ſprachnutj, n. 3) Anbruch des Morgens, Tages, swjtánj, wdněnj, 4) der Nacht, ſmrknutj, n. bey Anbruch des Tages, při swjtánj, sednem, na wdněnj, na wſwjté, Anbruch des Abends, ſaumrak wečernj.

Anbrüchig, poruſſený, nakažený, prožluklý, ſprachlý, ſtuchlý, žluklý, anbrüchig werden, poruſſiti se, žluknauti, ſtuchnauti, prachnauti, anbrüchig an der Bruſt, na prſech neduživý, anbrüchiger Zahn, nakažený, kotlawý zub, anbrüchiges Obſt, poruſſené, nakažené, nahnilé owoce, Bier, Wein nákyſlé, zwětrale, zákyſlé piwo, wjno.

Anbrühen, zewřjti, napakiti, ſpakiti.

Anbrüllen, zakwati na někoho.

Anbrummen, einen, zamumlati na někoho.

Anbrüten, eine Henne zur Anbrut ſetzen, naſaditi ſlepicy.

Andacht, f. pobožnoſt, náboženoſt, zbožnoſt, zbožiloſt, f. ſeine Andacht verrichten, konati swau pobožnoſt.

Andachtsübung, f. cwičenj ſe w pobožnoſti, n.

Andächtelei, f. pobožnůſtka, f.

Andächtig, náboženſký, pobožný, zbožný, zbožilý.

Andächtler, m. náboženjček, pobožnjček, ſwatáček, očenášek, m.

Andächtig, adv. pobožně, náboženě, zbožně, zbožile.

Andenken, n. paměť, památka, f. pamatowánj, n. ſeligen Andenkens, ſwaté paměti, einem etwas zum Andenken hinterlaſſen, někomu něco na památku, im friſchen Andenken ſeyn, w čerſtwé paměti býti.

Ander, der, die, das andere, ein anderer, giný, ginačegſſj 2) druhý, der andere Bruder, druhý bratr,

einer nach dem andern, geden po, za druhým, aus einer Sprache in die andere überſetzen, zgedné řeči do druhé překládat, das iſt eine andere Arbeit, to ge ona geſſj, giná práce, djlo.

Andermal, andersmal, gindy, zum zweytenmal, po druhé.

Anders, ginač, ginák, anders machen, ginačiti, zginačiti, přeginačiti, zonačiti, werden, giným býti, zginačiti se, přeginačiti se, zonačiti se, So! das iſt ein anders, tág! to ge něco giného, to ge giná, ginák.

Anderſeits, odginud, z giné ſtrany.

Anderswo, ginde.

Andetswodurch, někudy, ginde, ginudy, ginady.

Anderswoher, zginud, odginud.

Anderswohin, ginam, anderswohin ziehen, ginam se ſtěhowati

Anderthalb, půl druhého, hý, anderthalb Ellen, půl druhého lokte, anderthalb Tag, půl druhého dne, anderthalb hundert, půl druhého ſta, anderthalb Stund, půl druhé hodiny, anderthalb Finger, půl druhého prſtu.

Anderwärts, někde ginde.

Andeuten, anzeigen, bekannt machen, oznamowati, na rozum dáti, oznámiti, w známoſt weſti, einem ſein Urtheil andeuten, oznámiti někomu geho ortel, 2) etwas als eine Vorbedeutung, znamenati, předznamenati, wyznamenati, die frühe Kälte deutet einen langen Winter an, raná zyma znamená dlauhau zymu.

Andeuten, das, Andeutung, oznámenj, oznamowánj, w známoſt wedenj, n. 2) znamenánj, předznamenánj, wyznamenánj, n.

Andeuter, m. oznamowatel, m.

Andeutungsſchein, m. prowkázánj, n.

Andeutungsſchrift, f. náwěſtj, n: liſt oznamugjcý, m.

Andichten, přimyſliti, ſlowy přidati, přičiniti, ſmyſliti, wymyſliti, einem etwas, ſmyſliti, wymyſliti na někoho něco.

Andichten, das, Andichtung, přimyſlenj, ſlowy přidánj, n.

Andichter, m. přimyſlitel, přidawatel, m. ſmyſlitel, m. wymyſlitel, m.

Andingen, zgednati.

Andonnern, an einen, přihřmiti na někoho.

Andorn, m. ein Kraut, gablečnjk, m.

Andrang, m. potrżka, f. [illegible], m.

Andrängen, durch [illegible] einer Sache náhern, přitlačiti, tlačiti, přitiſknauti, tiſknauti, ſich, přidrati ſe, dráti ſe, přirjtiti, přiwaliti, přihrnauti ſe.

Andrehen, natáčeti.

Andringen, an einen, dotjrati, dotiſkati, dotlačowati na někoho, tiſknauti, tlakiti, dráti, tkjti ſe, nutkati ſe na někoho, der Feind dringt an, nepřjtel ſe tlačj, 2) ſich wohin andringen, tkjti, wtjrati, tjſtiti ſe, wedrati ſe do něčeho.

Andringen, das, Andringung, tlačenj, přitlačenj, tjſknutj, přitiſknutj, n. dotjránj, dotlačowanj, dotiſknutj, n. 2) tkenj, wtjránj, n. wedránj, n.

Andringender, Kläger, nutkawý.

Androhen, přihrožowati, pohrožowati, hrozyti, wyhrožowati, einem Schläge androhen, někomu weyprafkem wyhrožowati, pohrožowati, hrozyti

Androhen, das, Androhung, přihrožowánj, pohrožowánj, wyhrožowánj, n. pohrůžka, f. hrozenj, n.

Andrucken, ſ. V. ein Buch an das andere, přitiſknauti.

Andrücken, přitlačiti, přitiſknauti, einen an die Wand andrücken, někoho k ſtěně přitiſknauti, přitlačiti, přimáčknauti.

Anfang

Andrückung, přitlačenj, přitisknutj, n. př. mačknutj, n.

Aneinander, auf einander, na sebe, b) eines an das andere, k sobě, z. B. an einander hängen, k sobě přiwěsyti, přiwázati.

Aneinander, baden, nastawěti, 2) sestawěti.

Aneinander binden, nawázati, 2) swázati.

Aneinander fahren, sběhnauti w hromadu, stečnauti w hromadu, b) na sebe wrazyti, wgeti.

Aneinander flicken, w hromadu splácati, zlátati.

Aneinander fort, na pokád.

Aneinander fügen, whromadu spogiti; přispogiti.

Aneinander gerathen, napadnauti se.

Aneinander hangen, spolu se držeti, w hromadu se držeti.

Aneinander henken, nawěsyti.

Aneinander kleben, nalepiti, nalipati.

Aneinander kommen, sgjti se.

Aneinander laufen, naběhnauti.

Aneinander legen, nakládti.

Aneinander liegen, na sobě ležeti.

Aneinander rennen, na sebe wrazyti.

Aneinander schlagen, w hromadu klaucy.

Aneinander stossen, w hromadu se srazyti, 2) gránzen, přiseděti, dotýkati se.

Aneinander stossend, dotčitý, přisedlý, pomezuj.

Anempfehlen, s. Empfehl.

Anerben, zděditi, s. Erben.

Anerbieten, s. Anbieten, Erbieten.

Anerkennen, erkennen, uznáwati, uznati, poznáwati, poznati, znáti se, hlásyti se, k někemu, seine Handschrift anerkennen, k swému pismu, podpisu se znáti, anerkennen jemandes Verdienste, uznáwati někj zásluhy, einem etwas, přisauditi.

Anerschaffen, přistwořiti.

Anerschaffen, adj. přistwořený.

Anerwogen, nebo zagiti.

Anfacheln, přisofrowati.

Anfachen, zažhnauti, zazžiti, rozžjti, zanjtiti, podnjtiti, rozsaukati, rozdeymati.

Anfahen, s. Anfangen.

Anfahren, mit dem Schiffe an einen Felsen, zawaditi, wrazyti, wstrčiti s lodj o skálu, anfahren an das Haus, wgeti k domu, der Ball fuhr an die Wand an, mjč zawadil o zed, angefahren kommen mit sechsen, přigeti šestj koňma, 2) an das Land, připlynauti, připlauti, přistati, lodj přistawiti, připlawiti se k břehu, 2) mitdem Wagen, přigeti, an die Mauer, wrazyti, wgeti z. B. der Fuhrmann ist mit dem Wagen an die Mauer angefahren, wozka wgel, wrazyl se wozem do zdi, zawadil o wozem, o zed, 4) einen mit Worten anfahren, o křiknauti někoho, někoho zakřiknauti, yhodit, křikati, zehrati, ostupiti se na někoho, obořiti se na někoho, opřjti se na někoho, 5) anfahren, act. das Holz, Steine ze přiwezti, přiwáżeti, wozyti.

Anfahren, das, Anfahrung, wrażenj, wstrčenj, n. 2) připluti, připlawenj, přistánj, přistawenj, 3) přigetj, n. 4) okřiknutj, křikánj, zehránj, ostupenj se, obořenj se, opřenj se.

Anfall, Angriff, m. autok, útok, napad, wpád, pohrom, m. einen Anfall thun, autok, wpád, pohrom učiniti, udělati, dopadnauti, dem Anfall widerstehen, odolati, 2) Anfall einer Krankheit, Leidenschaft, nápad, m. napadnutj, n. er bekömmt einen Anfall von Fieber, napadá ho zymnice.

Anfall, m. padánj, pád, m. 2) die unverwuthete Erlangung einer Sache, besonders durch den Todesfall eines andern, Erbschaft, (nápad, m.) 3) der Anfall des Feindes, autok, potrżka, s. přepadnutj, s. Angriff.

Anfallen, im Falle an etwas ſtoßen, wpadnauti, padnauti, vpadnauti, er iſt an mich angefallen, padl, wpadl, vpadl na mne, der Baum fiel an die Mauer an, ſtrom na zed padl, vpadl, wpadl, die Vögel fallen hier gerne an, ptácy zde rádi padagj, 2) feindlich angreifen, připadnauti, napadnauti na někoho, doſtřjti, dorazyti, přiſkočiti na někoho, er hat mich mit dem Degen in der Hand angefallen, přiſkočil, dorazyl, dotkel, přiſkwačil na mne s kordem w pěſti, der Feind fiel das Land an, nepřjtel wpadl, padl do zemi, der Hnud fällt alle Leute an, pes do každeho ſe dá, puſtj, dorazyſ, dorážj, 3) einen mit Worten anfallen, dorážeti, dotjrati, dogjždění na někoho ſlowy, 4) durch einen Zufall, beſonders durch einen Todesfall in eines andern Beſitz gerathen, připadnauti, doſtati ſe, es iſt mir eine Erbſchaft angefallen, připadlo mi dědictwj.

Anfall, m. wom Ausbruche einer Krankheit in der Annäherung eines Paroxismus, napadati, napadnauti.

Anfällig, baufällig, na obokenj, na zbokenj, na vpadnutj, na ſamém obokenj, vpadnutj, 2) eine anfällige Krankheit, nákaživá, nákažliwá, nachylná nemoc, f.

Anfang, m. začátek, počátek, m. počátečnoſt, f. začerj, počerj, m. Anfang nehmen, začátek wzýti, bráti, vom Anfang her, od počátku, od začátku, z počátku, z prwu, im Anfang, na počátku, za počátku, w počátku, za začátku, w začátku, za počátku, w počátku, za začátku, w začátku, za počátku, w počátku, za začátku, w zač

ti, omrzeti, einen bey jemanden anfeinden, osočiti, obauzeti.

Anfeinder, m. newražitel, newražný, šok, osočitel, obauzytel, m.

Anfeindung, f. newraženj, šočenj, wrčenj, n.

Anfesseln, přikowati, wkowati.

Anfesselung, f. přikowánj, wkowánj, n.

Anfeuchten, šwlažiti, šwlažowati, nawlažiti, wlažiti, obwlažiti, das Mehl anfeuchten, mauku šwlažiti, nawlažiti, šmočiti, zawlažiti, das Feld anfeuchten, šwlažowati pole.

Anfeuchten, das, Anfeuchtung, f. šwlaženj, nawlaženj, zawlaženj, šmočenj, n.

Anfeuern, Anflammen, podpáliti, napáliti, zapáliti, 2) einen zu etwas, podpalowati, podpáliti, podšťihowati, podnécowati, podnjtiti, popauzeti, podnět, podpal dáwati.

Anfeuern, das, Anfeuerung, f. zapálenj, podpálenj, napálenj, n. 2) podšťihowánj, podnécowánj, podnjcenj, popauzenj, n. podnět, m. podpálenj, n. podpal, m.

Anflammen, požhnauti, in Flammen sehen, zažhnauti, zanjtiti, podnjtiti, podnécowati.

Anflechten, připletati, přitkati.

Anflehen, pokorné prosyti, žádati, wzýwati, Gott um Hilfe anflehen, Boha o pomoc wzýwati, prosyti.

Anflehung, f. pokorné prossenj, žádánj, n. pokorná prosba, žádost, f. wzýwánj, n.

Anflicken, připlácetj, naplácetj, přilátati; přilepiti.

Anflickung, f. připlácenj, naplácenj, n. přjlepek, m.

Anfliegen, přiletěti, přiletati, es kommen ganze Schaaren von Heuschrecken angeflogen, welká stáda kobylek přiletagj, auf zerfchossenen Brettern kommen Kriegesheere angeflogen, na rozbitých prknech wozjka se hrnau, šiřj, walj, 2) im figürl. Bedeutung in dem Forstwesen, plemenit se, das Holz fliegt an, stromowj w lese se plemenj, es ist vieles Holz angeflogen, mnoho stromů se rozplemenilo, 3) im Fluge an etwas fliegen, wletěti, wrazyti, vhoditi, prasstiti do něčeho, der Vogel flog an das Haus an, pták wrazyl, vhodil, prasstil, do domu vhodil, vdělil o dum sebau, der Pfeil, der Stein, die Kugel ist an die Mauer angeflogen, střela, kámen, koule do zdi wletěla, wrazyla, vhodila, vdělila, prasstila.

Anfliegung, f. přiletěnj, n. s. Anflug.

Anfließen, přitekati, přitecy, das Waſſer fließt an, woda přiteká, der Teich fließt an, woda do rybnjka přiteká, wody w rybnice přibywá, das Waſſer kam ſehr ſchell angefloſſen, woda se rychle přiwalila, přihrnula, přihěhla, 2) im Fließen berühren, berührem, wedle tecy, das Waſſer, der Bach fließt an die Mauer an, woda, potok wedle zdi teče.

Anflößen, Holz, připlawiti.

Anfluß, m. přjtok, m. zwodnělost, f.

Anfodern, snažně žádati, wpomjnati.

Anfodern, das, Anfoderung, f. snažné žádánj, n. snažná žádost, f. wpomjnánj, n.

Anfoderer, m. horliwý wpomjnatel, m.

Anfrage, f. dotázka, optánj, zeptánj, potázánj, otázánj, n. podaz, m. Anfrage thun, doptáwati se, dotazowati se, zeptati se, dotázku činiti, einfache Frage, otázka, f.

Anfragen, optati se, ptáti se, zeptati se, otázati, doptáwati se, poptáwati se, otazowati, dotazowati se, bey einem um etwas

anfra-

Angegeben, gemeldet, ohlášený, b) vdaný, eine angegebene Arbeit, nakázené dilo, angegeben im Kaufe, zawdaný, in der Muſik, předzrjwaný.

Angegriffen, berührt, vgatý, dotknutý, popadnutý, rchopený, feindſelig angefallen, přikwačený, přeradnutý.

Angegürtet, přikrásaný.

Angehalten, zaſtawený.

Angehänge, Angehenke, n. wiſátko, n.

Angehängt, přiwěſſený.

Angehauen, nadchnutý.

Angeheftet, rkipnutý.

Angehen, einen, docházeti, přiſtupowati, přikročiti, přicházeti, přigiti, dokročiti, přiſtaupiti k někomu, einen mit dem Degen in der Fauſt, dokročiti na někoho s kordem, 2) betreffen, týkati ſe, dieß geht mich nichts an, to ſe mne nic netýče, do toho mně nic nenj, er gehet uns etwas an, on ge drobet náš přitel, die Sache gehet dich an, ta wěc ſe tebe tegká, tkne, es gehet uns alle an, nás wſſech ſe to tkne, týče, was gehts mich an, co ge mně potom, es geht mich nichts an, nic mi potom nenj, nic mi do toho nenj, 3) anfangen, naſtáwati, před ſe gjti, začjnati, der Sommer wird bald angehen, Kto giž brzy naſtane, die Predigt, das Schauſpiel geht an, diwadlo ſe začjná, počjná, před ſe gde, bey angehender Nacht, bey angehendem Sommer, w naſtawagicý noc, wi naſtawagicý leto, 4) ſich thun laſſen, progiti, ihm wirds kaum angehen, gelingen, es wird ſich kaum thun laſſen, ſotwa mu to progde, 5) von Statten gehn, progiti, zwesti ſe, powesti ſe, der Streich iſt ihm nicht angegangen, ten kauſek ſe mu nepowedl, ertrüglich ſeyn, progiti, der erſte Tag gieng noch an, prwnj den geſtě proſel, 6) anfangen zu brennen, zapáliti ſe, bey Nachbars Haus geht an, ſaſe du dum ſe chytá, zapaluge, 7) wie das Obſt, nahnjti, kazwi ſe. 8) jemand bittlich proſiti, wyhážeti, o proſbau přicházeti.

Angehend, počjnagicý, angehendes Alter, naſtáwagicý ſtáři, angeherder Soldat, Schauſpieler, naſtáwagicý, nowotný wegák, herec, angehendes, angegangenes Obſt, nahnilé owoce, Fleiſch, oſlizlé maſo, n.

Angehext, poſſewaný, doſſtwaný, popauzený.

Angehören, patřiti, náležeti, přináležeti, 2) verwandt ſeyn, patřiti, přináležeti, přátelem býti.

Angehörig, zuſtándig, patřicý, náležjcý, přináležjcý, 2) přináležitý, přátelený, meine Angehörigen, mj přináležjcý.

Angeifern, vſtinati, vſtinici, ſlin nau vprſkati.

Angeklagt, obžalowaný.

Angeklammert, připnutý, přitužený kobau, vpnuty perlicý.

Angekleidet, oblekený, oſtacený.

Angeknüpft, přiſpogený, přiwázaný.

Angekündigt, ohlášený, oznámený.

Angel, f. n. m. womit man die Fiſche fängt, udice, f. 2) Angel der Thüren, žihadlo, n. oſten, m. 3) an einer Thüre, ſtoteg, f. wereamj hák, m. eine Thüre aus den Angeln heben, dwéře wyſaditi, wypáčiti.

Angelangen, přibrati ſe, dogiti, ſ. Anlangen.

Angeld, n. zmáwadwek, základ, Dab žj penjz, m.

Angelegen ſeyn, záležeti, z myſli býti, na péči miti, ſich etwas angelegen ſeyn laſſen, dáti ſobě na něčem záležeti, popečowati, popſlitio něco, dbáti na něco.

Angelegenheit, f. dbaloſt, péče, f. 2) wichtige Angelegenheit, důležitoſt, f. plná důležitoſt, ich komme in der Angelegenheit meiner Tochter, přicházjm w důležitoſti

žitosti mit dcery, häusliche Angelegenheiten, domácý důležitosti.

Angelegentlich, důležitý, podstatný, pilný, eine angelegentliche Bitte, důležitá prosba, angelegentliches Geschäft, důležitá, pilná práce.

Angelegentlich, adv. důležitě, pilně.

Angelegt, angezogen, oblečený, oděný, 2) an die Brust angelegt, přiložený, přistawený, 3) angelegtes Feuer, založený, wložený oheň, m. 4) angelegtes Geld, wložené penjze, m.

Angelehnt, podepřený, zpadepřený, zpolehnutý.

Angeleimt, přikljžený, přiklegowaný.

Angelhaken, m. udice, f. kleiner, udička, f.

Angelikenwurzel, f. Angelika, Angelička, f. sw. ducha kořený, n.

Angeln, auf die Angel fangen, ryby na udicy lapati, chytati, nach etwas, lapati po něčem.

Angelohen, zaslibiti, zaslibowati, slibiti, zakazowati se, zamlauwati se, přislibiti.

Angelobung, Angelöhnist, f. slib, m. zámlnwa, f. zaslibenj, n. Angelobung sich zu stellen, rukogemstwj, n.

Angelockt, přiwábený, přiwnadělý, přilauzený, přichlácholený, přilákaný.

Angeloffen, naběhlý.

Angelotte, f. s. Engelotte.

Angelruthe, f. prut na udicy, m.

Angelschnur, f. wlas, m. nit od udice, f.

Angeltugenden, plur. f. stežegné ctnosti, plur.

Angelweit, dokořen.

Angemeldet, ohlášený, oznámený.

Angemerkt, aufgezeichnet, naznamenaný, poznamenaný, 2) wahrgenommen, pozorowaný, sseknutý, wznamenaný.

Angemessen, přimořený, 2) gleichmässig, s. Anmessen.

Angenehm, přigemný, milostný, wděčený, wdčný, ein angenehmer Ort, eine angenehme Aussicht, přigemné, milostné mjsto, přigemná, milostná wyhlidka, ein angenehmer Geruch, přigemná, pochotná wůně. Diese Neuigkeit u. s. w. ist mir angenehm, tato nowina ge mi přigemná, gsem gi powděčen.

Angenehm, adv. přigemně, milostně, wděčně.

Angenommen, přigatý, přigmutý, 2) an Kindesstatt, za syna wzatý, zaslibený, přiwtělený, zwolenec, m.

Angeordnet, angestellt, nařjzený, ustanowený, zgednaný, 2) anbefohlen, poručený, nařjzený.

Anger, m. palauk, m. draha, plur. s. Aue, Wiese, Schindanger.

Angeregt, pohnutý, 2) erwähnt, dotčený, připomenutý.

Angereizt, přiwábený, přilákaný, nawnaděný, nawábený, nalákaný, 2) zum Zorne, popuzený, zdrážděný.

Angerührt, dotknutý.

Angesagt, opowědený.

Angeschlagen, přibitý.

Angeschmiert, namazaný, 2) betrogen, ossrhábaný, ossizený.

Angeschnitten, nařjznutý, nakrogowaný.

Angeschossen, durch einen Schuss verwundet, nastřelený, postřelený.

Angeschrieben, napsaný, popsaný.

Angesehen, mit den Augen, spatřený, 2) vornehm, slowutný, wznessený, mnohomážný, 3) bei einem angesehen seyn, wzácným býti u někoho, 4) für etwas angesehen seyn, gmjnu, držánu býti za něco, 5) es ist darauf angesehen, k tomu gest sylédnuto, prohlédnuto, wzezřeno, na to se to wztahuge, to směřuge.

Angesessen, der irgendwo Güter hat, usedlý, wsazený.

Angesicht, n. ewář, f. obličegi, m. schön von Angesicht, krásné powahy, krásného obličege, im Schwed-

se

se seines Angesichts, w potu twáře, ich kenne ihn von Angesicht, znám ho dle twáře, ins Angesicht, do očí, vor dem Angesichte Gottes, w tváři Božské.

Angespannt, aufgezogen, napnutý, natažený, napiatý, 2) angespannte Pferde, zapřažené, zapřáhnuté koně.

Angespeis, angespisn, popliwaný, popliwnutý, poplitý, vplitý.

Angespielt, narážený.

Angespornt, ostnem pobodnutý, pobjodnutý.

Angestekt, von einer Krankheit, nakažený, naprzněný, 2) angezündet, zapálený.

Angestellt, vstanowený.

Angestiftet, nawedený.

Angestrengt, donucený, 2) angestrengte Kräften, wynaložená sýla, f.

Angestrichen, mit Farben, nabarwený, namazaný, barwau potřený, im Gesicht, naličený, líčený.

Angethan, angekleidet, vstrogený, oblečený, 2) angethane Schande, včiněná hanba, f.

Angetragen, obětowaný.

Angetrieben, dohnaný, pohnaný.

Angewachsen, přirostlý.

Angewandt, naložený, wynaložený.

Angewiesen, wykázaný.

Angewöhnen, nawykati, nawyknauti, zwykati, zwyknauti, přiwykati, přiwyknauti, obwykati, einen zum Fleiß; sich das Spielen, někoho pilnosti nawykati učit; hře nawyknauti, přiwyknauti, zwyknauti.

Angewohnheit, f. náwyk, zwyk, m. nawykłost, obwykłost, f.

Angewöhnt, přiwyklý, nawyklý.

Angezeigt, okázaný, b) oznámeny.

Angezogen, oblečený, ossacený, odění, odjn.

Angezündet, rozswjcený.

Angießen, naliti, wliti, wie angegossen ist das Kleid, gakoby ho na něho wlil, ge den kabát, gak by ho vlil, 2) einen bei einem, obauzet.

Anglimmen, rozpáliti se, rozhoreti, chytiti, der Schwamm will nicht anglimmen, houba nechce chytit.

Angloßen, wywalit, wywřeštit oči.

Angränzen, Angrenzen, spolu mezyti, mezowati, hraničowati. Deutschland gränzt an Ungarn an, Německá země hraničj, mezuge s Uherskau.

Angränzend, pomeznj, mezugicý, hraničný, angränzende Länder, pomeznj země.

Angränzung, f. mezowánj, n.

Angreifen etwas, dotknauti se něčeho, hmatati, popadati, osmatati něco, něco do rukau wzýtis gewaltsam einen beim Kopfe, bei der Brust, mit den Zähnen, Zangen, ein glühendes Eisen, popadnauti, vchytiti, vchopiti, vgjti, vgjmati, 2) den Feind, einen mit dem Degen in der Hand, auf der Strasse, doražeti, dorazyti, na nepřjtele připadnauti, vběřiti, 3) das Werk, ruku k něčemu přičiniti, přiložiti, 4) figürl. seinen Schatz, das Kapital, Vorrath, sahati, sáhnauti k pokladu, 5) angreifen und festhalten, posthnauti, vchwátiti, polapiti, popadnauti, 6) einen mit Worten, slowmi doráżeti, dogjmati, dotýkati, an der Ehre, na cti wrazyti, vrážeti, dotýkati, wie die Krankheit, popadnauti, dokročiti. Das Feuer grif die Kirche an, oheň vchopil, vchwátil kostel, 7) sich anstrengen, sein Aeußerstes zu thun, namahati se, wynasnažiti se. Er hat sich heute sehr angegriffen, on se dnes vstědřil. Das Herz, die Augen angreifen, na srdce, oči dorážeti, srdce dogjmati. Ich weiß nicht, wie ich das angreifen (anfangen) soll, newjm, gak to pogjti mám, er will nichts angrei-

fen

fen, (arbeiten) nic nechce zadjet, k niczemu nesahá, se nemá.

Angreifer, m. autočnjk, m.

Angreifisch, hmatawý.

Angreifungswerkzeug, autočenj.

Angriff, m. wo man etwas angreift, rukowět, f. držadlo, wcho, n. 2) Anfall im Kriege, autok wogenský, potrážka, f. pohrom, Angriffe, autoky, pohromy, th. einen Angriff thun, připadati, wpadnauti, wpád, útok činiti, wdeskiti na nepřitele, wprkem doskočiti, dorazyti, dotřiti, 3) f. Griff. 4) Beleidigung, urážka, důtka, f.

Angst, f. auzkost, těžkost, teskność, saužcnost, f. saužcnj, swjránj, n. es ist mir angst, gest mně auzko, teskno, einem angst machen, činiti, dělat auzkost.

Angstgeschrei, n. kwjlenj, n. žalostný křik, nářek, m.

Angstschweiß, m. pot auzkosti, m. der Angstschweiß bricht ihm aus, pot auzkosti se na něm wyráží.

Angstvoll, plin auzkosti.

Anhacken, nahaknauti, pohaknauti.

Anhärten, připásati, das Schwerd anhärten, meč připásati, opásati.

Anhaben, ein Kleid, na sobě mjti, 2) einem etwas, stihati w něčem někoho.

Anhäften, etwas mit Nägeln anmachen, mit Stichen, Nadeln, přirazyti, připjnati, připnauti, přistehnauti, 2) anbinden, z. B. ein Buch an das andere, připogiti, přiwázati, 3) den Wein s. Anbinden.

Anhäftung, f. Anhäften, das, přiráženj, připnutj, připjnánj, 2) přiwázanj, připogenj, přistehnutj, n.

Anhäkeln, zastehnauti, 2) sich wie die Vögel an den Klauen fest halten, zatjti se.

Anhängen, an etwas hängen, powěsyti, přiwěsyti, den Mantel, das Kleid ꝛc. plášť, oděw ꝛc. powěsyti, das Siegel, pečet přiwěsyti. zawěsyti. 2) eine Sache befestigen, meist reciproce, lepiti se, chytiti se, hnauti, přilnauti. Der Brey hängt sich in dem Topfe an, kaše se chytá hrnce, přilne k hrncy, lepj se na hrnec, das Pech hängt sich an die Hände an, smůla se lepj na ruce, chytá se rukau, die Kletten hängen sich an, řepjcy se chytagj, sich an den Wagen anhängen, wozu se chytiti, sich an einen anhängen, wěsseti se, powěsyti se na někoho, chytati, chytiti se někoho, přichytiti, einem ein Maul, hubu někomu zawěsyti, 3) beifügen, připogiti, přiwěsyti, zawěsyti, přidati, z. B. paar Zeilen, 4) sich an jemand anhängen, někoho se přichytiti, chytiti, chytati, er hängt sich überall an, wssudy se připlete, plete, přichytj, 5) zufügen einem einen Schimpf, einen Schandflecken anhängen, někomu hanbu způsobiti, posskwrnu zawěsyti, (osudy činiti, ist pöhelhaft; so auch einem eine Krankheit, die Krätze, někoho nemocy, swrabem nakazyt, naprznit. 6) Zuwenden, strkati, strčiti, postrčiti, er hängt seinen Freunden alles an, on wssecko swým přátelům strčj. Man muß nicht einem Kinde alles anhängen, nemusý se na gedno dytě wssecko strčit.

Anhänger, m. staupenec, následowník, přilepek, tyrýř, holomek, m.

Anhänglich, následowný.

Anhängig, přidržugjcý se, přilnawý. Dieser Mensch ist sehr anhängig, ten člowěk ge hrozně chytlawý, rád se připlete, ge nakolep, kljsk, nutkawý, 2) přilježitý, 3) anhängig machen, klagbar anbringen vor Gerichte, zadati, eine vor Gericht anhängige Sache, wěc v práwa zadaná.

Anhängisch, s. Anhänig.

Anhängsel, n. přiwěsek, zawěsek, přilepek, m.

Anhal-

Anhalten, daß einer nicht weiter kann, zadržeti, zastawiti, imaleiſchen Güter, Waaren, zadržeti, zabawiti, auf der Gaſſe anhalten, zdržeti na vlicy, im Arreſt, držeti v wězenj, 2) antreiben, přidržeti, mjti někoho k něčemu, 3) den Zügel anhalten, za wzdu podržeti, den Lauf unterbrechen, die Pferde, koně zadržet, den Wagen, wůz zastawit, zadržet. 4) ſich an etwas anhalten, držeti, přidržeti ſe něčeho, zadržeti ſe na něčem, 5) um etwas anhalten, vſylowati, nastaupati, mit Ungeſtimm, naléhati, 6) fortdauern, trwati, ſetrwati, nepřetrhnauti ſe, 7) um einen Dienſt anhalten, vſylowati, nastupowati, ſtáti o ſlužbu, 8) eine Sache an die Seitenfläche der andern, přidržeti, 9) ſtille halten, zastawiti, ſtawiti ſe.

Anhalten, das, Anhaltung, ſ. das Fortdauern, nepřetrženj, přidrženj, ſetrwánj, n. 2) Antreibung, přidržení, n. 3) Geſuch, nastupowánj, naléhánj, vſylowánj, n.

Anhaltend, an einander hangend, ſpolu w hromadě ſe držjcý, 2) fortwährend, nepřetržený, trwagicý, ſetrwagicý, trwalý, eine anhaltende Krankheit, dlauho trwagicý nemoc, anhaltender Fleiß, ſtálá, newſtálá pilnoſt, Arzney, ſwjragicý lék.

Anhalter, m. držadlo, zábradlj, n.

Anhang, m. Zuſatz zu etwas, přilepek, přjwěſek, přjdawek, doſtawek, m. 2) Beytritt, přiſtawenj, n. 3) Rotte, holomſtwo, holomectwj, komonſtwo, n.

Anhangen, einem, přidržeti ſe někoho, 2) an etwas kleben, verbunden ſeyn, přidržeti ſe, lnauti, přilnauti, 3) genau mit etwas verbunden ſeyn, držeti ſe, das Böſe hängt uns von Natur an, zlé ſe nás od přirozenj držj.

Anhauch, m. nadchnutj, naduti, n.

Anhauchen, nadchnauti, napychati, dychati, dychnauti.

Anhauchung, ſ. nadchnutj, dchnutj, dychnutj, napychánj, n.

Anhauen, natnauti, natjnati, natjti.

Anhauung, ſ. natčej, natjnánj, n.

Anhäufen, ſ. Häufen, 1) der Zahl nach vermehren, rozhogniti, rozmnožiti, ſich anhäufen, rozhogniti ſe, nahromaditi ſe, rozmnožiti ſe. Die Erde um die Kohlpflanzen, země okolo hlawatice nahrnauti.

Anheben, anfangen, začjti, čjti, počjti, započjti (giti ſe.)

Anheckeln, ſ. Anhäckeln.

Anheften, ſ. Anhäften.

Anheften, das, Anheftung, ſ. Anhäftung.

Anheilen, přihogiti.

Anheimfallen, zu Theile werden, zufallen, připadnauti, doſtati ſe, die Erbſchaft iſt ihm anheimgefallen, dědictwj mu připadlo, gemu ſe doſtalo, 2) anheimſtellen, geben, poddati, zanechati, poſtawiti, ponechati, odewzdati wůli, vſudku giných.

Anheiſchig, ſich machen, zaſtibowati něco někomu, zakazowati, zakázati, zawazowati ſe něčim, porwinowati, podwoliti, wwoliti ſe.

Anherr, m. wraděd, m.

Anhetzen, ſpürl. reizen, anſtiften, poſſtjwati, dráždíti, ponaukati, popauzeti, 2) die Hunde an einen, pſy poſſtwati.

Anhetzen, das, Anhetzung, ſ. ſpürl. poſſtjwánj, drážděnj, ponaukánj, popauzenj, n. 2) poſſtwánj, n.

Anhetzer, m. poſſtiwač, přiſſtiwač, poſſtiwáček, přiſſtiwáček, m.

Anhetzerinn, ſ. poſſtiwačka, ſ.

Anhöhe, ſ. přjwrſſj, n. pahrbek, kopec, m.

Anhören, poſlauchati, poſlechnauti, přeſlýchati

Anhören, das, Anhörung, ſ. poſlauchánj, poſlechnutj, přeſlýchánj, n.

Anhörer, m. poſtuchač, poſlauchač, m.

Anjagen, nahánětí.

Anja-

Anlegung, f. nahánka, f.
Anjochen, pod gho dáti.
Anieß, m. anýz, m. davon, anýz zowý.
Anitzt, anjetzt, f. itzt.
Ankauf, m. zákup, m. zakaupenj, n. 2) Angabe, f. závdawek, m.
Ankaufen, an sich kaufen, kaufich an sich bringen, zakaupiti, 2) sich, zakaupiti se.
Anke, f. gánka. f.
Ankehren, přimýtati.
Anker, m. kotwice, kotwa, kotew, f. den Anker werfen, kotew metati, vmjetati, wmetati, vwrcy.
Ankerhaken, m. kotewnj hák, m.
Ankerring, m. kotewnj kruh, m.
Ankern, f. den Anker werfen, 2) in der Baukunst, sepnauti.
Ankerseil, n. kotewnj prowaz, m.
Anketten, řetězy zaštěnauti.
Anketten, řetězy připnauti, přitužiti se sich an einen, přilnauti k někomu se.
Anklage, f. žaloba, f. obžalowánj, n. žalowánj, požalowánj, n.
Anklagen, obžalowati, žalowati.
Ankläger, m. žalobnjk, m.
Anklägerinn, f žalobnice, f.
Anklammern, mit Klammern befestigen, skobau, petlicý přikynauti, vpjnati, připnauti, vpnauti, přitužiti, tužiti.
Ankleben, neut. lepiti, lipati, přilepiti se, mit Leime, Wachse, přilepiti, 1) wie die Klette, chytati se, 2) figürl. verbunden seyn auf sittliche Art mit etwas, z. B. eine Unart, Schwachheit, ein Fehler, lepiti, držeti se, dieser Fehler klebt mir nicht an, ta chyba na mně nelipj, mnau newládne, einem ankleben, seine Parthey nehmen, ihm anhängen, lnauti, přilnauti, přiwinauti se k někomu.
Anklebend, lipawý.
Anklecken, vkydati, vkydnauti, pokydnauti, vfwinuti, pofwinuti.
Ankleiben, mit Leime, mit einem Kleber, přilepiti, přiljpnauti.
Ankleiden, oblecy, obljkati, obléketi, odjti, ossatiti.
Ankleistern, přikljžiti, přiklizi, přiklegowati, mazem přilepiti.
Ankleisterung, f. přikljženj, n. přilepenj, n.
Anklemmen, přistřipnauti vstřipnauti
Anklingeln, zazwonkati, zazwoniti, f. Anschellen.
Anklischen, vstřciti, přirazyti, zawaditi.
Anklopfen, zaklepati, zatkauci.
Anklopfer, m. an der Thür, klepadlo, klepátko, n.
Anknöpfen, připnauti, zapnauti na knoflijž.
Anknüpfen, připogiti, přiwázati, přiwázliti, 2) an den Galgen, připnauti, powěsyti, obésyti.
Ankommen, an einen Ort, přibrati se, zu Fuße, přigjti, přicházeti, zu Pferde oder im Wagen, přigeti, zu Schiffe, připlauti, připlawiti se, 2) die Lust ist ihm angekommen, přissla mu chut, napadla ho chut, zachtělo se mu, 3) es kömmt auf einen Krieg an, přigde, dogde k wálce, na wálku, 4) es kömmt ihm leicht an, dies zu thun, lehce mu to přigde, snadné mu to gest, 5) es ist aufs äußerste angekommen, k poslednj potřebě přissło, k poslednu, ku koncy dossło, 6) übel ankommen, na zlnau někomu přigjti, bei mir kömmt er nicht an, v mne nepřigde na zlnau, v mne sy nabéhne, 7) den Grund enthalten, ein Gegenstand seyn, záležeti, es kömmt darauf an, na tom záležj, 8) es kömmt mich die Furcht an, strach na mne přicházý, gde, připadá, hrůza mne obcházý, obstupuge, napadé, ein Frost, zyma rozrážj, 9) ankommen, befördert werden, docházeti, dogjti, dostat se do služby, přigjt k aukadu, er ist bald angekommen, brzy se do služby dostal, als Schreiber, za pjsaře se dostat, 10) heurathen, wdáti se,

sehr

ſehr ſchlecht, zle ſe wdáti, dobře wdati ſe, 11) bei einem, dostati ſe k někomu, 12) es kömmt auf Leib und Leben an, běží to o žiwot, 13) hier kömmt es blos auf Geld, Glück an, záleží tolikko na penězých, 14) was kommt ihm an, co ho napadá, er iſt als Offizier angekommen, doſſel ankedlnictwa.

Ankommen, das, an einem Orte, zu Fuße, přigitj, n. zu Pferde, přigetj, n. zu Schiffe, připlawenj, n. 2) Beförderung, dogitj, n.

Ankömmling, m. přichozý, nowopřiſſlý, m. přichudcý.

Ankoppeln, přiwzdíti, připřáhnauti, přitáhnauti.

Ankörnen, Ankörnern, ſ. Anlocken.

Ankündigen, ohlášyti, oznámiti; zwěſtowati.

Ankündigen, das, Ankündigung, f. ohlášſenj, oznámenj, zwěſtowánj, n. ohlášſka, oznáma, f. náwěſtj, n.

Ankündiger, m. oznamitel, oznamowatel, zwěſtowatel, m.

Ankunft, f. přichod, přichoz, m. přiſſtj, přigitj, n. 2) Gebürt, Geſchlecht, rod, wzchod, m. porgitj, n. von geringer Ankunft, z ſpatného, z chatrného, z nizkého rodu poſſlý.

Ankuppeln, přiſpogiti, 2) einem ein Frauenzimmer, ſkuplowati,

Anlächeln, einen, wſmjwati ſe na někoho.

Anlachen, einen, ſmáti, zaſmáti ſe na někoho, wſtrnauti ſe.

Anlage, f. Auflage, Steuer und Gaben, poplatek, m. daň, f. Anlage machen, pogjmati w poket, 2) Grund, Grundlage zu einem Gebäu, základ, podwal, m. 3) zur Muſik und andern Künſten und Wiſſenſchaften, powaha, způſobnoſt, důwtipnoſt, důmyſlnoſt, f. důwtip, m. 4) in den Kanzleyen, přiloha, f. přiwěſek, m. 5) Kapital, gmění, n. 6) der Entwurf und erſter Anfang einer Sache, als, die Anlage eines Gebäudes, Gartens, ze nawržení, n. naſtinění, n.

Anlände, ſ. přiſtaw, m. čerpadlo, n. ſtanowiſtě, n.

Anlanden, ſich anlanden, ſich připlawiti ſe, připlawiti, přiſtanauti k břehu, k zemi přiſtati, mit dem Schiffe, přiſtati, přiſtawiti s lodj k přiſtawu, k čerpadlu, wehmati lodj do čerpadla, připlawiti, doplawiti ſe k přiſtawu lodj.

Anlandung, f. připlawenj, přiſtánj, přiſtawenj, n.

Anlangen, ankommen bei einem an einem Orte, ibrati ſe, přigiti k někomu, 2) anlangend, was anlanget, týkagjcý, dotýkagjcý ſe, was mich anlanget, co ſe mne týká, tkne, týče, dotýká, dotýče.

Anlaß, m. Veranlaſſung, Gelegenheit, ponuknutj, n. přičina, f. náwěſtj, n. Anlaß geben, náwěſtj dáwati, přičinu, ponuknutj dáti, podáti, ponaukati; Anlaß zu argwohnen geben, někomu dát přičinu, ponuknutj k podezřenj, Anlaß bekommen, poſpuſnuta býti, Anlaß nehmen, přičinu bráti, 2) Anſchein, podoba, f. es hat allen Anlaß dazu, podobá ſe k tomu.

Anlaſſen, ſich anlaſſen, wázati ſe, dáti ſe widěti, 2) einen übel anlaſſen, zle s někým naložiti, nakládati, dogjždeti, obokiti ſe na někoho, oſupiti ſe, 3) anbehalten laſſen, nechati, ponechati, z. B: ich will ihm den Rock immer anlaſſen, wždy mu ten kabát nechám, ponechám, nechám ho w kabátě, 4) anlaufen laſſen, anhetzen, puſtiti, einen Hund auf etwas anlaſſen, puſtiti, poſſwati pſa na něco, 5) das Waſſer eines Teiches anlaſſen, wodu puſtiti, pauſſtěti, einen Teich, rybník napuſtiti, 6) ſcheinen, das Anſehen haben, podobam ſe, zdáti ſe, es läßt ſich zum Kriege an, podobá ſe wog-

k wogně, die Sache läßt ſich gut an, dobře se to podobá, der Knabe läßt ſich gut an, chlapec se chápá, es läßt ſich zum Regen an, mračí se, chystá se k dešti.

Anlauf, m. rozbjzka, f. běh, m. běženj, einen Anlauf nehmen, rozběhnauti se, der Anlauf des Waſſers, přibýwánj wody, des Meers, přibýwánj, wystupowánj, zewnenj moře, přistoh, zwodnělnj, n. der Anlauf des Feindes, d. i. zum Sturme, antok, vprk, pohrom, zrek, m. der Anlauf von Bettlern, běh, vjelen, groſſen Anlauf haben, mjti welký běh, Anläufe, Angriffe des Teufels, der Sünde, pohromy, antoky, das Haus liegt im Anlaufe, ten dum leží, ge na ráně.

Anlaufen, neut. (heranlaufen,) angelaufen kommen, ſich laufend nähern, přibjhati, přiběhnauti, im Laufe an etwas anſtoſſen, naběhnauti na něco, vrážeti, vhoditi se o něco, er iſt mit dem Kopfe an die Wand angelaufen, naběhl naſtěnu, běžel a vhodil, vrážel hlawau o stěnu; im Finſtern läuft man überall an; potmě člowěk wrazý, narážne, zawadj, wſſudy se vrážej, 3) figürl. übel bey einem anlaufen, naběhnauti sy v někoho, přigiti na pinan někomu, vtrzjti, vhoniti sobě něco, feindlich anfallen, wpadnauti, zteeg. vrok činiti, vprkem doskočiti, dorazyti, vdeřiti, obořiti se, einen anlaufen laſſen, nechati někoho naběhnauti, 4) wie das Waſſer, přibýti, přibýwati, z. B. der Fluß iſt ſehr angelaufen, wody w řece přibylo, von Zahlen, ſeine Schulden laufen täglich höher an, dluhů mu každý den přibýwá, anlaufen laſſen, das Wild, nechati naběhnauti 5) vom Roſte den Glanz verlieren, naběhnauti, nabjhat, potih se, der Spiegel, das Glas läuft an, zrcadlo, sklenice se rosj, der Stahl, ocel nabjhá, polirten Stahl blau anlaufen laſſen, kaliti, zkaliti; zakaliti, der Wein läuft an, wird anbrüchig, b) wjno zrosolugje, zocrůge se, 6) ſchwellen, naběhnauti, naskočiti, otecy, der Hals iſt angelaufen, krk naběhl, otekl, die Wange läuft an, twář nabjhá, 7) auf einen anlaufen, běhati wždy na ně oho, k někomu, nabjhati, dobjhati na ně oho, der Menſch läuft mich täglich an, ten člowěk denně na mne běhá, nabjhá.

Anlaufen, zazwoniti.

Anlegen, die Hand an etwas, přiložiti, přičiniti, položiti ruku, chopiti se, wrjpiti se, das letztemal dodělati, 2) anwenden, nakročiti, wynakládati, naložiti, nákład činiti, westi, 3) die Kleider anlegen, oblecy, oblékati, oblácetí přodjti, odjwati, Schuhe, Strümpfe, špewjce, punčochy obauti, 4) Feuer anlegen, d. i. an ein Haus, es in Brand zu ſtecken, oheň založiti, wložiti, 5) den Zügel, den Zaum, wložiti, dáti wzdu, 6) eine Sache nahe an die andere legen, přiložiti, přiſtawiti, přiſaditi, přičiniti, 7) ein Kind, dítě přiſaditi k prſſim, 8) einen Netz, obruč přibit, wrazyt einem die Ketten, do řetězů, do pout dáti; pouta dáti, 10) einen Hund anlegen, psa na řetěz dáti, připnauti, 11) Holz anlegen, an das Feuer, dřjwj přiložit, 12) einen Rocken, kužel nasjti, 13) ſich anlegen auf etwas, kläſti se, položiti se, podepřjti se na něco, 14) ſich anlegen, wie die Speiſen an den Topf ankleben, hangen bleiben, chytiti se, lepiti se, der Roſt legt ſich an das Eiſen an, rez se železa chytá, 15) ein Schloß, zámek přiwřjti 16) ei-

ne

ne Stadt, ein Haus, založiti, wzdělati, 17) neue Steuern, wložiti, 18) einem Inquisiten die Daumschrauben, palečnice přiložiti, 19) bei den Malern, barwau wynesti, 20) sneſti ſe, ſmluwiti ſe, ſ. verabreden, ſpikauti ſe o něco, osnowati, zosnowati, nasnowati, sie haben es miteinander angelegt, sneſli, ſmluwili, spikli se o to, 21) eine gewiſſe Abſicht zu erreichen ſuchen, obmeyſlet, vſylowat, pikel sléwati, es iſt darauf angelegt, to se obmeyſlj, o to se vyluge, to se strogj, luge, sléwá, 22) neut. mit dem Schiffe anlegen, s lodj k břehu přistat, připlawiti, die Leiter, řebřjk přiložiti, přistawiti, Geld auf Interessen anlegen, položiti, naložiti, kláſti penize pod aurok, der Staub hat ſich darinn angelegt, wložil, vsadil se wtom prach.

Anlegen, das, Anlegung, f. der Hand, přiloženj, přičinění, položenj, n. Anwendung, nákład, m. naloženj, n. des Feuers, založenj, wloženj, n. des Geldes, položenj, naloženj, n.

Anlegſchloß, n. wiſutý zámek, m.

Anlehn, n. půgčka, f.

Anlehnen, an etwas anders lehnen, podepřjti, postawiti, položiti na něco, ein Brett anlehnen, d i. an die Wand, ſo auch einen Pfahl an die Mauer, k stěně postawiti, na stěnu podepřjti, o stěnu opřjti, die Thüre, dwéře přiwřjti, ſich an etwas, podepřjti, zpodepřjti, zpolehnauti se na něco, opřjti se o něco.

Anlehren, povčowati, wyučowati.

Anleimen, přikljžiti, přitljti, přjlihowati, přitlegowati.

Anleiten, leitend einer Sache náherm, weſti, přiweſti, wweſti, 2) unterrichten, nawádětí, naweſti, přiweſti, ponarazyti, wyučowati, povčowati.

Anleitung, ſ. nawedenj, povčenj, n. nauka, f. 2) Anleitung, Anlaß geben, náwěſtjj, ponaukánj, přjčinu dáwati, auf eines Anleitung etwas thun, něčjm návodem něco včiniti.

Anleuchten, poſwjtiti, ſwjtiti, os ſwjtiti, obgaſniti

Anliegen, am Meere, přileżeti, 2) das Kleid liegt glatt an, ſſet zřilehá, 3) einen um etwas ſehr bitten, hrdliti někoho, naléhati na někoho, 4) die Sorge liegt mir immer an, ſtaroſt mně wždy přileżj, na mně leží.

Anliegen, das, přileženj, 2) Bekümmerniß, hněttmoſt, těžkoſt, ſ. staroſt ſ hněteng, n. der ein Anliegen hat, hněttliwý, koho něco hněte.

Anloben, verſprechen, ſjbiti, zaſjbiti, 2) empfehlen, pochwáliti, ſchwáliti.

Anlocken, přiwábiti, přilákati, vlákati, přiwnaditi, přichlácholiti, přilauditi, vlauditi.

Anlockend, přiluzugjcý, přiwnadjcý, wábicý.

Anlockung, ſ. přilaudenj, přiwábenj, přiwnadenj, n. wnada, f.

Anlöten, přitljti, přitlegowati.

Anlügen, einen, obelhati, přelhati, 2) einem etwas, ſelhati, nalhati na někoho.

Anmachen, etwas an etwas, přidělati, přičiniti, připrawiti, 2) Feuer, oheň rozdělati, 3) das Bier, den Wein, piwo, wjno, opráwiti, připrawiti, 4) ſich einſchmeicheln, drängen, ſgürl. přiſaziti, přiljſati, přilepiti ſe, 5) das Mehl zum backen, těſto zadělati, den Kalk, rozdělati wápno.

Anmahnen, napomjnati, 2) anſpornen, nabádati, nabjzeti, pobjzeti, wzbuzowati.

Anmahnen, das, Anmahnung, f. napomjnánj, n. 2) nabádánj, nabjzenj, pobjzenj, wzbuzowánj, n.

Anmah-

Anmahner, m. napominatel, napominač, nabadač, nabizytel, pobizytel, m.

Anmalen, pomalowati, omalowati, 2) durch Malen verbinden, přimalowati, napodobiti.

Anmaßen, ſich etwas, oſobiti, oſwobozowati, oſwogiti ſobě něco, přičjtati ſobě, vgjmati ſe, přiwlaſtňowati, ſich fremdes Lob, fremde Güter, cyzý chwálu ſobě přičjtat, oſobiti, cyzých ſtatku ſe vgjmat, ge. ſobě oſwogit, oſobit, přiwlaſtnit.

Anmaßung, f. oſobenj, oſwogenj, přioſobenj, n. přičjtánj, n.

Anmauern, přizdjti, nazdjti

Anmelden, einem etwas, ohlášyti, oznámiti, připomjnati, 2) ſich zu etwas, hlášyti, ohlášyti ſe k něčemu, 3) einen anmelden, opowědjti, ſich anmelden laſſen, dáti ſe opowědjt.

Anmelden, das, **Anmeldung**, f. gmenowánj, oznámenj, připominánj, n. 2) hlášenj, 3) opowědánj, n. opowěd, f.

Anmengen, přimjſyti, wmjſyti, přimſchati (připlichtiti); promjſyti, promjcháti, zmjchati.

Anmerken, anzeichnen, poznamenati, naznamenati, zaznamenati, 2) einem etwas, wahrnehmen, pozorowati, ſeznamenati, vznamenati, znamenati, ich habe ihm ſeine Angſt angemerkt, znamenal, pozorowal gſem na gjem geho ſtrach, znal gſem na něm geho ſtrach, 3) ſchriftlich melden, oznámiti.

Anmerkung, f. znamenánj, n. známka, f. zaznamenánj, poznamenánj, n. 2) was man angemerket hat, pozorowánj, znamenánj, vznamenanj, ſeznamenanj, ſſeřenj, ich habe eine wichtige Anmerkung gemacht, dulezitau wěc gſem wyſſetřil, vznamenal, ſpozorowal, imgleichen die Erläuterung einer dunklen Stelle, bey den Schriftſtellern, pozorugičnoſt, f. Anmerkungen machen zu einer Schrift, činiti pozorugičnoſti, weyklady.

Anmeſſen, z. B. einem ein Kleid, mjru brátí, wzýti na něco, 2) ſig. gůrl. přiměřiti, naměřiti.

Anmurren, přireptáwati, oreptati.

Anmuth, f. rozkoſ, f. přjgemnoſt, f. 2) einer Gegend, eines Gartens' vtěſſenoſt, f. vtěcha, f. des Geruchs, pochornoſt, f. der Muſik, der Sprache, lahodnoſt, f přjgemnoſt, lahoda, f.

Anmuthen, begehren, žádati, 2) zumuthen, myſlit, ſmýſſleti.

Anmůthig, přjgemný, vtěſſený, pochotný, lahodný, rozkoſſný, ein anmuthiger Wald, rozkoſſný, vtěſſený les.

Anmůthig, adv, přjgemně, vtěſſeně, pochotně, lahodně, rozkoſſně.

Anmuthtsvoll, pln vtěchy, vtěſſený, přerozkoſſný.

Anmuthung, f. žádánj, n. 2) myſſlenj, ſmýſſlenj, n.

Annageln, přibiti, hřebjky přibiti.

Annagen, nahryzti, nahlodati.

Annahen, bljžiti, přibljžiti, přibližowati ſe.

Annähern, ſ. Annahen.

Annahme, f. přigetj, přigjmánj, wzetj, n.

Annahung, f. bljženj, přibljženj, přibližowánj, n.

Annaten, ročnj daně, f.

Annehen, reet. annähen, přiſſiti, přiſſwati.

Annehen, das, přiſſitj, přiſſiwánj, n.

Annehmen, přigjti, přigjmati, přigmauti, brátí, wzýti, 2) einen an Kindesſtatt, zwoliti, zaſljbiti ſobě, přigmauti někoho za wlaſtnjho, 3) ſich eines Dinges annehmen, vgmauti, vgjti ſe něčeho, vgjmati ſe něčeho 4) mit dem Verſtande annehmen, behaupten, einräumen, zaſtáwat

wat, za prawé wznat, ſwolis, das werde ich nimmermehr annehmen, to ſy nedám kdy, 5) aufnehmen, auslegen, pokládat, wykládat, man nahm es für Scherz an, pokládali, mìli to za žert, 6) auf ſich deuten, obracetì, wykládati na ſebe.

Annehmend, přigjmagjcý, přigjmawý.

Annehmer, m. přigimač, přigimatel, m.

Annehmerinn, f. přigimatka, f.

Annehmlich, vtěſſený, angenehm, přjgemný, lahodný, 2) přigmutedný.

Annehmlichkeit, f. vtěſſenoſt, lahoda, lahodnoſt, přjgemnoſt, f. des Geruchs, pochotnoſt, f. der Ausſicht, des Wetters, des Umgangs, vtěſſenoſt, přjgemnoſt, f. 2) přigmutedlnoſt, f.

Annehmung, f. přigetj, přigjmánj, n. 2) zwolenj, zaſljbenj, n. 3) vgjmánj, n.

Anneſteln, připnauti.

Annetzen, namokřiti, pomokřiti.

Annicthen, přinytowat.

Annoch, geſtě, předce.

Anordnen, wie etwes ſeyn ſoll, ſpořádati, zřjditi, způſobiti, ſtrogiti, vſtrogiti, 2) befehlen, daß etwas ſeyn ſoll, nařjditi, einen Tag, den vſtanowit, zřjdit, ein Gaſtmal, zgednati, poručiti.

Anordner, m. ſpořadatel, zřiditel, m. 2) nařiditel, m.

Anordnung, f. ſpořádánj, zřjzenj, n. 2) nařjzenj, n. 3) vſtanowenj.

Anpacken, popadnauti, popadati, vchopiti, vchwáciti.

Anpappen, přilepiti, nalepiti, naljpati mazem.

Anpaſſen, anpaſſend ſeyn, ſrownalým, přjſluſſným býti, ſrownati ſe, přiſluſſeti, hoditi ſe, ſgednáwati, ſrownáwati ſe, 2) anpaſend machen, přirownáwati, přirownatipřimětkowati, přimětkiti.

Anpaſſend, ſrownalý, přiſluſſný, přimětený, přirownalý.

Anpflöhlen, přikoliti, k kůlu přiwázati, ſpießen, nakoliti.

Anpfeifen, zapiſkati, zapiſknauti.

Anpflanzen, naſazowati, naſaditi.

Anpflügen, přiworati.

Anpichen, přiſmoliti, mit Pech beſchmieren, naſmoliti.

Anplerren, okřiknauti, zakřiknauti.

Anpochen, zatlaucy.

Anpolſtern, zabauchati, zatřjſkati.

Anprallen, vděřiti, vhoditi o něco, 2) wie der Feind, přihřmiti, vdeřiti, doražeti.

Anpreiſen, ſchwáliti, ſchwalowati, wychwáliti, welebiti, zwelebowati.

Anprellen, vděřiti, vhoditi něčjm o něco, wrazyti, zawaditi.

Anprobiren, ſkuſyti, zprubowati.

Anputz, m. ſtrogenj, ſperkowánj, n. alle zum Anputze gehöri, ge Kleidungsſtücke, ſperk, ſtrog, ein ſchöner, okraſa, ozdoba, f.

Anputzen, ſtrogiti, wyſtrogiti, přiſtrogiti, vſtrogiti, ſperkowati, naſperkowati, vſperkowati.

Anrathen, poraditi, doraditi.

Anrathung, poraděnj, n. doraděnj.

Anrauchern, nakaufiti, podkaufiti.

Anrechnen, auf eines Rechnung ſchreiben, počjtat, napočjtat, man hat mir zu viel angerechnet, mnoho ſe mi napočtlo, počjtalo, 2) figürl. einem etwas als eine Wohlthat, za dobrodinj pokládati, přičjtati.

Anrede, f. řeč, promluwa, f. promluwenj, n. Anrede halten, promluwu držeti, promlauwati.

Anreden, einen, promluwiti, mluwiti na někoho, k někomu, einen öffentlich, d. i. eine öffentliche Anrede an ihn halten, promlauwati na někoho, einen um etwas anreden, ihn zur Rede ſetzen, řjcy někomu o něco.

Anredung, f. promluwenj, n.

Anregen, nabádati, pobádati, pobjzeti, nabjzeti, ponaukati, 2) etwas erinnern, erwähnen, připomjnati, podotýkat podotknauti.

Anre-

Anreger, m. ponaukatel, ponaukač, m.

Anregung, f. nabádánj, pobjzenj, pobjdka, f. 2) Erwähnung, připomenutj, podokrnutj, n. ponaukánj, n.

Anreiben, natkjti, natjrati, zgjtkati, nadrbati.

Anreiben, das, Anreibung, f. natčenj, zgjtkenj, nadrbánj, n.

Anreihen, pořádati gedno na druhé, gedno k druhému.

Anreiten, wgjždéti, dogjždéti, wgeti, wrazyti koněm, 2) übel anreiten, zle sy naběhnauti, 3) im Reiten an einem Orte anhalten, na koni se zastawiti, 4) herzureiten, přigeti, přiskočiti se na koni.

Anreißen, natrhnauti, einen Holzhaufen, hranicy baurat; načjt.

Anreizen, přiwnaditi, přilákati, dieß reizt mich an, to mne láká, 2) antreiben, dráždíti, ponaukati, pobjzeti, nabjzeti, popauzeti, einen zum Zorn, Aufruhr, zum Bösen anreizen, popauzeti, ponaukati, pobjzeti, zur Tugend, k ctnosti wzbuzowat, probuzowat.

Anreizend, přiwnadjcý, přilákagjcý, 2) dráždjcý, ponaukagjcý.

Anreizer, m. dráždič, ponaukač, pobizytel, m.

Anreizung, f. přiwnadénj, přilákánj, n. wnada, f. 2) dráždénj, ponaukánj, pobjzenj, nabjzenj, n. popauzenj.

Anrennen, wider den Feind, dorazyti, wrazyti, přihnati, wkrásiti se, řiditi se, waliti, přiwaliti se, wtrknauti, autok učiniti na nepřitele, im Finstern, oder sonst sich stoßen, wrazyti, naběhnauti, du wirst übel anrennen, zle sy naběhneš, angerennt kommen, přihnati.

Anrichten, ein Gastmahl, strogiti, připrawiti hostinu, nastrogiti, přistrogiti hodowánj, 2) Krieg, Lerm, Zank, wognu, powik, swádu způsobiti, sweści, stropiti, Unglück, Schaden, nesstěstj, škodu způsobiti, působiti, 3) anlegen eine Gesellschaft, ein Reich, Magazin, ze wstawiti, wyzdwihnauti; 4) die Speisen anrichten, gkdla připrawiti, přistrogiti, wstrogiti, přichystati, 5) ein Kleid, oprawiti, zprawiti, 6) sich etwas übels anrichten, wyhoniti, způsobiti sobě něco zlého, was hast du angerichtet, co gsy dowedl, způsobil, dokázal.

Anrichter, m. swůdce, způsobitel, tropič, tropitel, nástrůjce, m. der Speisen, přistrogitel, strůjce, m. der Kleider, oprávce, m.

Anrichttisch, m. stůl kredenčnj, kredenčnjk, m.

Anrichtung, f. strogenj, připrawenj, n. 2) způsobenj, swedenj, stropenj, 3) wstanowenj, wyzdwiženj, n. 4) připrawenj, přistrogenj, wstrogenj, n. 6) oprawenj, zprawenj, 6) wyonánj, n.

Anriechen, přiwoněti, přiwáněti, 2) dieß riecht mich an, to mně zawánj.

Anritzen, natrhnauti, nassyrpiti.

Anrollen, sich rollend nápern, přiracholiti se.

Anrosten, přizrzawěti.

Anrücken, an etwas, přistaupiti, přistupowati, 2) mit der Armee an die Stadt, přitrhnauti, přitáhnauti s wogskem k městu, 3) mit den Truppen an den Feind, přirázyti, wrazyti, 4) der Feind rückt an, nepřjtel přitrhuge, přistupuge, tápne, rückt sie doch näher an, sdnau pak bljž, der Winter rückt an, zyma se bljžj, přibližuge, act. rückweise näher bringen, přistrčiti, přičinuti, den Tisch anrücken, stůl přistrčiti, přistawiti k stěně, s. Rücken.

Anrückung, f. přiſtaupenj, n. přitaženj, n. 2) přitrhnutj, n. 3) přiražení, wražení, n. 2) přiſtrčenj, n.

Anrudern, weſlem přirazyti, přitrhnauti, 2) im Reden an etwas ſtoßen, weſlem wrazyti.

Anrufen, um Hilfe, wzýwati, wolati k někomu o pomoc, Gott um Hilfe, wzywati Boha, wolati k Bohu o, za pomoc, Gott zum Zeugen, Boha ſe dokládat, zum Zeugen, za ſwědka bráti, wolati, einen ſonſt, zwolati, wolati, zawolati, powolati na někoho, hervorrufen, herbeirufen einen, zawolati někoho.

Anrufung, f. wolánj, zwolánj, 2) um Hilfe, wolánj, wzýwánj, n.

Anrühmen, ſchwáliti, wychwáliti.

Anrühren, dotknauti, dotýkati ſe něčeho, 2) erinnern, erwáhnen, připomjnati, podotýkati, podotknauti, 3) figürl. einen, eines Ehre, dotknauti, dotýkati čeſt něčj, 3) davon rühren, zamjchásti, zadělati.

Anrührlich, dotýkawý.

Anrührung, f. dotýkánj, n. dotknutj, n. dotčenj, n. 2) zamjchánj.

Anrüchtig, zlopowěſtný.

Anrüchtigkeit, f. zlopowěſtnoſt, zlopowěſt, f.

Anſage, f. opowjdka, opowěd, f. 2) Herſagung, nápowěd, f.

Anſagen, opowědjti, 2) herſagen, napowjdati, napowědjti.

Anſager, m. opowidač, opowidatel, 2) napowidač, m.

Anſäen, oſýti, oſýwati, zaſýti.

Anſägen, pilau nařezat, nařezáwat.

Anſäßig, vſedlý, oſedlý, oſazený.

Anſäßigkeit, vſedloſt, oſedloſt, f.

Anſäuern, nakwaſyti, zakwaſyti.

Anſaugen, ſich, nacucati, nacyſati ſe.

Anſatz, m. erſter Angriff, autok, m. 2) Anſatz einer Krankheit, nadchlwoſt, f. nadchnutj, n. er hat einen ſtarken Anſatz zur Abzehrung, chytagj ſe ho ſauchotiny, ge k ſauchotinám podroben, 3) Anfügung, přijſada, f. 4) der blaſenden Inſtrumente, náſada, f. des Trompeters, přiſazenj, n. in figürl. Verſtande, natürliche Fähigkeit zu etwas, powaha, f.

Anſchaben, naſtrauhati.

Anſchaffen, etwas, nařizowati, 2) verſchaffen, zgednati, opatřiti, ſich Kleider, Schuhe anſchaffen, ſſaty, ſtřewjce ſobě zgednat, způſobit, pořjdit, Holz auf den Winter, dřjwj na zymu opatřit, ſich ein Haus, einen Garten, dum, zahradu ſy zgednat, způſobit.

Anſchaffer, m. nakiditel, zgednatel, m.

Anſchaffung, f. nařjzenj, n. 2) zgednánj, n. opatřenj, n. způſobenj, n.

Anſchäften, ein Gewehr, opažiti, ein paar Stiefel, boty podrazyti, podſſiti.

Anſchälen, nalaupiti.

Anſcharren, von den Hühnern, přihrabati.

Anſchauen, pohledéti, popatřiti, wzezřjti na něco, ſhlédnauti něco, patřiti na něco ſpatřowati něco.

Anſchauung, f. pohledénj, popatřenj, n. Anſchauung Gottes, patřenj na twář Bożſkau.

Anſcheeren, pooſtřihnauti.

Anſchein, m. pohled, m. pohlédnutj, n. podoba, f. zřetel, m. dem erſten Anſcheine nach, na pohled, na zřetel, na pohlédnutj, na pohledénj, podlé podoby, es hat gar keinen Anſchein dazu, dokonce ſe k tomu nepodobá, nemá ſe dokonce k tomu, dem Anſcheine nach, wie der Anſchein dazu iſt, gak ſe podobá, gak ſe k tomu má.

Anſcheinen, přiſwěcowati, naſwěcowati, přiſwjtiti, oſwěcowati, ſwjtiti na něco, die Sonne ſcheint uns an, ſlunce na nás ſwjtj, nás oſwěcuge.

Anſchere, f. cywka, f.

Anſcheinend, ſcheinbar, zdánliwý, liwý, 2) das Anſehen habend, zdagicý ſe, podobagicý ſe, bey anſcheinender Gefahr, při zdagicým ſe nebezpečenſtwj.

Anſchellen, zacynkati, zakinčeti, zazwoniti.

Anſchicken, přichystati, přiſtrogiti, připrawiti, chystati, ſtrogiti, ſich albern zu etwas, hlaupě ſe mjti k něčemu.

Anſchickung, f. přjprawa, f.

Anſchieben, přiſtrčiti, naſtrčiti.

Anſchielen, zaſſilhati, einen anſchielen, ſſilhati, zaſſilhati na někoho.

Anſchießen, ein Wild, poſtřeliti, ein Gebäude an das andere, dum k domu přiſtawěti, den Aermel an den Rock, rukaw k kabátu přiſſiti, naſſiti, 2) neutr. heranſchießen, přitecy, přiběhnauti, das Waſſer ſchießt an, woda ſe walj, die Fluth kam ſchnell angeſchoßen, powoden ſe rychle přiwalila, přihrnula, er kam wie ein Pfeil angeſchoſſen, přileteł, přiběhl co střela, 3) im Laufen an etwas anſtoßen, wrazyti, naběhnauti na něco, er iſt an die Mauer angeſchoſſen, wrazyl do zdi, naběhl na zed, 4) angrenzen, dotýkat ſe, das Feld ſchießt an den Weg an, pole ſe dotýká cesty, leží v cesty, 5) in die Höhe ſchießen, wyrazyti, wyſtaupiti, das Salz iſt bereits angeſchoßen, ſůl giž wyrazyla.

Anſchiffen, připlawiti ſe, připlauti, přiſtati, přiſtawiti k břehu.

Anſchimmern, obleſknauti, oblýſkati.

Anſchirren, vpřahati, vpřáhnauti.

Anſchlag, m. Rathſchlag, nález, m. rada, f. razenj, n. domyſl, m. vmyſlenj, n. 2) öffentliche Bekanntmachung, wyhlášenj, n. 3) kurzer Anſchlag, oder Berechnung der Koſten zu einem Werke, wypočtáwi, wypočtenj, 4) Schätzung, procenění, n. in Anſchlag bringen, proceniti, 5) ihn machen, wypočjſti, dies kömmt nicht in Anſchlag, to ſe nepočjtá, 6) Anſchlag an eine Glocke, mit einer Glocke, vhozenj, vdeřenj, n. rána na zwon, 7) einer Flinte, zaměřenj, zaſazenj, n. 8) eine öffentlich angeſchlagene Schrift, wywěſek, m. 9) Rathſchlag, überlegter Entſchluß, durchdachter Entwurf mehrentheils zum Böſen, nález, obmyſl, důmyſl, einen Anſchlag an etwas machen, faſſen, obmyſſleti, obmyſliti, Anſchläge auf eines Leben haben, machen, obmyſſleti něčj bezživotj, hleděti bezživotj, státi o život, ein Mann voller Anſchläge, d. i. ein klüger; verſchlagener Mann, muž plný obmyſlů, důmyſlů, Anſchläge ſchmieden, obmyſly, nálezy, pikel kowati, ſlewati, ſtrogiti 10) der Anſchlag in der Mühle, pružinka, f.

Anſchlagen, anheften, annageln, přitlaucy, přibiti, 2) öffentlich anſchlagen, prowolati, wyhlášyti, 3) zum öffentlichen Verkaufe, dát prowolat, že naprodeg geſt, 4) zu Gelde, k penězům přirazyti, 5) anpochen, tlaucy, zatlaucy, zabauchati, 6) mit dem Kopfe an etwas, wrazyti hlawu do něčeho, vrazyti, vhoditi ſe, vdeřiti hlawau o něco, 7) mit der Glocke, vdeřiti, vhoditi, biti, tlaucy na zwon, 8) mit dem Gewehre, zaſaditi, při od. zaměřiti, 9) gut anſchlagen, ſwědčiti, ſlaužiti, die Arzney ſchlägt ihm gut an, to lékařſtwj mu dobře ſwědčj, ſlaužj, dálá, 10) wie die Vögel, tlaucy, 11) wie die Wellen ans Ufer, obrážeti ſe o břeh, 12) wie die Hunde, ſtěkati, zaſtěkati, 13) Feuer anſchlagen, křeſat, zakřeſat; rozkřeſat, 14) berechnen, ſchätzen, z. B. ein Vermögen u. ſ. f. počjtati, ſpočjtati, wypočjtati, dieß iſt zu hoch angeſchlagen, to gě wyſoko počjtáno, 15) anſchlagen an etwas, vděkiti ſe, vhoditi ſe, praſſiti ſe, ich

ſchlug mit dem Kopfe an die Wand, hlawau ſem o zed vhodil, vdêril, praſtil.

Anſchlägig, verſchlagen, obmyſlný.

Anſchlämmen, zbahniti..

Anſchländern, mrſknauti o něco.

Anſchleichen, angeſchlichen kommen, pkſadniti ſe, přikráſti ſe, připlazyti ſe.

Anſchleifen, nabruſſowat, nabrauſyt, 2) einen Stein, zbrauſyti kámen.

Anſchleifen, auf der Schleife heranführen, přiwlecy, přiwlýknauti, 2) přivzliti.

Anſchleunkern, omrſkowati.

Anſchleppen, ſ. Anſchleifen.

Anſchlichten, narownati.

Anſchließen, einen an Ketten, wázati někoho na řetěz, ſwázati gákoho řetězy, do paut, do okowů dáti, vkowati, přikowati, vpnauti, 2) ſich an einen anſchließen, přitiſknauti, přitlačiti, přirazyti ſe k někomu, přiwinauti ſe, připogiti ſe, 2) figürl. anfügen, beyfügen, přiložiti, ich habe das verlangte Schreiben mit angeſchloſſen, pſanj požádaný přiložil gſem, 3) ſich anſchließen wie die Soldaten, ſrazyti ſe w hromadu, ſich an die Reuterey anſchließen, k gezdcům ſe přirazyti, připogiti, 4) neut. genau an etwas paſſen, přilehati, die Thüre ſchließt nicht an, dwéře nepřilehagi, der Rock ſchließt nicht an, kabát nepřilehá.

Anſchluß, m. Beiſchluß, m. přiloha, přiwěſek, m.

Anſchmeicheln, připochlebowati ſe, připochlebit, přilſſati, přilíchotiti ſe.

Anſchmeißen, an die Thüre, zaſkſſkati, zabauchati, 2) an etwas fallen, vdêrit, vhoditi, praſtiti ſe o něco.

Anſchmelzen, flüßig werden, rozpauſtěti ſe.

Anſchmettern, přirazyti, wrazyti.

Anſchmieden, přikowati, vkowati.

Anſchmiegen, ſich, přitauliti ſe, přidinauti ſe, přichauliti ſe.

Anſchmieren, namazati, 2) betrügen, oſſrábati, oſſiditi.

Anſchminken, zlíčiti, vlíčiti, nalíčiti.

Anſchmitzen, poſtříknauti.

Anſchmücken, vſſechniti, vkráſliti, wyſtrogiti, ozdobiti.

Anſchmutzen, naſſpiniti, naprznitl.

Anſchnallen, zapnauti, vpnauti, připnauti přeſkau.

Anſchnarchen, zabraukati, oſupiti ſe, obořiti ſe, vbraukati, gebati.

Anſchnauben, trotzig anreden, anfahren, ſ. Anſchnarchen.

Anſchnauzen, ſ. oben.

Anſchneiden, das Tuch, naſtříhnauti, das Brod, den Braten, nakrogiti, das Holz, nařiznauti, 2) einem etwas an das Kerbholz anſchneiden, nawraubiti.

Anſchnellen, wmrſknauti, mrſſtiti 2) angeſchnellt werden, mrſknauti ſe, mrſſtiti. ſe.

Anſchnitt, m. nawraubeny, wraubeny, n. 3) das Holz was angeſchnitten wird, wrub, m.

Anſchnüren, přiwázati, přiſſnůrowati, přiſſněrowati, vſſněrowati.

Anſchrauben, přiſſraubowati.

Anſchreiben, napſati, einen übel anſchreiben, zle někoho wypſati, popſati.

Anſchrepen, okřikati, okříknauti, nakříknauti, zakříknauti, 2) einen auf der Gaſſe, zakříknauti, zkříknauti.

Anſchryte, ſ. Leiſten, Anwarf.

Anſchroten, ſ. heranwälzen.

Anſchuhen, die Stiefeln, podſſíti, podrazyti boty.

Anſchüren, das Feuer, rozdělati ohen, rozgiſkřiti.

Anſchuß, m. eines Wildes, poſtřelenj, n. 2) des Waſſers, přiwal, m. 3) der Ort wo das Feld an die Straſſe anſtößt, dáwka, f.

Anſchütten, naſypati, das Getreide an die Mauer, obilj na, ke zdi naſypat, Waſſer an die Wand, naliti wody na ſtěnu, 2) vollſchütten, einen Boden mit Getreid anſchütten, podlahu obilim naſypat.

Anſchwängern, obtěžkati, otěhotiti.

Anſchwärzen, načerniti, včerniti, zčerniti, 2) verläumden, zčerniti, očerniti, oſočiti.

Anſchwärzen, das, Anſchwärzung, ſ. načernění, n. 2) zčernění, n. očernění.

Anſweif, m. záwada. ſ.

Anſchweifen, zawaditi.

Anſchmeißen, anlóten, ſklíci, ſklesgowati, w hromádu ſpogiti, ſwaříti.

Anſchwellen, dmauti ſe, nadmauti ſe, 2) act. nadmauti.

Anſchwimmen, wkiplawiti ſe, pkiplauti, pkiplynauti,

Anſehen, einen, pohleděti, hleděti, patřiti, kaukati, popatřiti, diwati ſe, podiwati ſe, das iſt ſchön, häßlich, herrlich anzuſehen, to ge kráſné, oſſkliwé, wýborné podiwánj, anſehen und betrachten, hleděti, ſſetřiti, ohlédnauti ſe, ohledat ſe, man muß die Zeit, den Ort anſehen, d. i. in Betrachtung ziehen, mwſſyme hleděti, ſſetřiti čaſu, mjſta, 3) anſehen und urtheilen, dafür halten, mjti, držeti, er ſah mich für ſeinen Bruder an, držel mne za ſwého bratra, 4) anſehen und ſchlüßen, widěti, znáti, poznati, man ſieht ihm noch keine Noth an, nenj na něm geſſté nauze widěť, znáť, er thut alles was er mir nur an den Augen anſieht, onby mi pomyſſlenj wdělal, 5) anſehen, und empfinden, widěti, poznáwati, hleděti, ich ſehe hier ſeine Jugend, ſeine Dürftigkeit, u. ſ. w. an, hledjm zde na gebo mladoſt nauzy, die Koſten nicht anſehen, nedjwat, nepodjwat ſe na auſtraty, Gott ſieht das Herz an, Bůh hledj, djwá ſe, kaukáť na ſrdce, jemanden anſehen, auch, ſhlédnauti, wzezříti na někoho, man ſieht es ihm an den Augen an, was er im Schilde führt, z očj mu to hledj, co obmeyſſlj, 2) ein Schauſpiel anſehen, djwati ſe, 3) für gut anſehen, billigen, vznati za dobrě, 4) worauf iſt das angeſehen, k čemu to ſměřuge, k čemu ſe tjm čelj, mjnj, oč ſe tu gedná.

Anſehen, das, Anſchauen, pohlednění, patřenj, wzezřenj, podiwánj, n. dem äußerlichen Anſehen nach, podlé zewnitřnjho wzezřenj, na zřetel, na pohled, na pohlednění, 2) Reſpekt, zřetel, m. zřenj, ſlowútnoſt, wážnoſt, wzneſſenoſt, wzácnoſt, ſ. im großen Anſehen bey einem ſeyn, weliký zřetel v někoho mjti, v welikě wážnoſti býti, ein Anſehen machen, ſtřwjti ſe, ſich ein Anſehen geben, wážně ſobě weſti, počjnati, 4) die Handlung des Anſehens, podjwánj, als: tato wěc neſtogj za podjwánj, aby ſe na ni podjwal, nenj hodná podjwánj, du wirſt mir doch das Anſehen nicht verbitten, nebudeſs mi snad bránit na to ſe podiwat, das Anſehen mit Ueberlegung, Betrachtung, ſ. Anſehung, 5) Geſtalt, pohled, mwzezřenj, n. vom unfreundlichen Anſehen, nelibého wzezřenj, pohledu, ißt hat das Haus ein beſſeres Anſehen, teď má ten dum pěknégſſj pohled, ich kenne ihn nur von Anſehen, znám ho gen po pohledu, 5) Schein, obraz, zřetel, m. podoba, ſ. es hat nur das Anſehen der Sache, gen to má podobu tě wěcy, gen obraz té wěcy na ſobě neſe, zdá ſe, ma zřetel, es hat das Anſehen, als wenn nichts aus der Sache werden wollte, nepodobá ſe k tomu, aby co z toho bylo,

Anſein

allem Anſehen nach, gak ſe podobá k tomu, gak ge widět, es hat kein Anſehen dazu, nepodobá ſe k tomu, ſich ein wichtiges Anſehen geben mit Mienen, bezeugen, wážně ſobě weſti, počínati, ważnoſt, zketel na ſobě wkazowati.

Anſehnlich, in die Augen fallend, ſtedčiwý, wtedčiwý, ſpatřitedlný, 2) vornehm, wkázalý, wzneſſený, mnohowážný, ſlowútný, wzácný, znamenitý, hlučný, anſehnliche Familie, wzneſſený rod, m. ein anſehnlicher Mann, wážalý, wzácný, zřetedlný, ſlowútný muž, anſehnliches Landgut, znamenitý ſtatek, Haus. dum, er iſt von einer anſehlichen Geſtalt, geſt znamenité, wýborné poſtawy, ein anſehnliches Begräbniß, hlučný, ſlawný, znameuitý pohřeb, ein anſehnliches Vermögen, znamenitý ſtatek.

Anſehnlich, adv. wzneſſeně, mnohowážně, wkázale, ſlowútně, znamenitě, hlučně, die Leiche anſehnlich begraben, hlučně, znamenitě pohřbiti.

Anſehnlichkeit, f. wkázaloſt, mnohowážnoſt, wzneſſenoſt, ſlowútnoſt, znamenitoſt, f. hlučnoſt.

Anſehung, f. Anſehen der Perſonen, wážnoſt, f. 2) in Anſehung deſſen, z ohledu, wzhledem toho, die Handlung des Anſehens, podiwánj, diwánj, dohledčnj, n.

Anſengen, wkipáliti; přiſmudnauti.

Anſetzen, přiſaditi, přiſtawiti, přiſložiti, den Stuhl zu nahe an die Wand, ſtolicy bljzko k ſtěně přiſtawiti, einen Topf anſetzen, přiſtawiti hrnec k ohni, das Glas anſetzen, ſklenicy k wſtum přiložit, pěčinit, die Klauen, pazaury wrazyt, zatjt, ſich einen Blutjael, pigawky přiložiti, die Lauze, kopj přiložit, die Feder, pero přiložiti, Bauern anſetzen, ſedláky oſaditi, Bäume, ſtěpy ſadit, ſázet, rozſazowat, Eſſig, Dinte, piwa na ocet, na inguaſt paliti, 4) einen betrügen, oklamat, oſſidit, ſſauſtnauti, ſtřihnauti, 5) Leibeskräfte anſtrengen, pokuſyti ſe, 6) empfangen, von einigen Thieren, oſtat, zůſtat březý, die Stutte hat angeſetzt, klisna zůſtalaby.buná, 7) anſetzen, beſtimmen einen Termin, eine Strafe, wſtanowiti, wrčiti, wložiti, wkládati, położiti, 8) den Degen an die Gurgel anſetzen, naſaditi, přičiniti meč k hrdlu, 9) ausmähen, naſtawiti, naſaditi, naſſiti, přiſaditi, 01) an den Feind anſetzen, připadnauti, wpadnauti, wtok wčiniti na nepřitele, wděřiti, obořiti ſe na nepřitele, 11) etwas hoch anſetzen, wyſoko něco poſtawiti, počítati, ſtawěti, 12) Knoten anſetzen, wzliti, 13) ſich anſetzen, anlegen wie eine Speiſe, der Wein, ſaditi ſe, wſaditi ſe.

Anſetzen, das, Anſetzung, f. wſtanowenj, wloženj, położenj, gmenowánj, n. 2) naſazenj, prijſazenj, přičinénj, n. 3) připadnutj, wpadnutj, n. 4) poſazenj, n.

Anſicht, f. wyhljdka, rohled, zketel, m. wzezřenj, n. ſpatřenj, n.

Anſichtig, jemandes werden, ſpatřiti, wzřjti, ſezřiti, wwiděti zočiti, ſhlédnauti, zahljdnauti whljdati někoho.

Anſieden, obwařiti, owařiti, 2) přiwařiti.

Anſiegeln, přitiſſtliti, připečetiti.

Anſiegen, einen, pobogowati někoho.

Anſingen, zazpjwati, rozpěwowati.

Anſinnen, einem etwas, žádati na někom něco, 2) erinnern, wpomjnati.

Anſitzen, přiſeděti.

Anſpalten, naſſtjpati, naſſtjpiti.

Anſpan-

Anſpannen, das Vieh, die Pferde, zapřáhnauti, připřáhnauti, es iſt ſchon angeſpannt, ge giž zapřážno, zapřážjno, 2) den Bogen, napnauti, napjnati, 3) das Leder, Tuch, roztahowati, napnauti, natahowati, 4) die Kräften, přičiniti ſýlu, wynaložiti.

Anſpann, m. zápřeh, přiſpřeh, ſ.

Anſpeyen, napliwnauti, napliti.

Anſpielen, auf etwas, im Reden, oder in einer Schrift, narážeti, pohráwati ſlowy, obraceti, wztahowati ſe ſlowy na něco, 2) auf einen Handel, hráti, hjti na něco.

Anſpielung, ſ. narážka, ſ. naráženi, n. pohráwánj ſlowy, obracenj, wztahowánj, n.

Anſpießen, nakuliti, na kůl napjchnauti, narazyti, naſtrčiti, nabodnauti, nabůſti, probodnauti, propjchnauti, protknauti, propſſiti, einen Froſch, žábu napjchnauti, naſtrčiti, nabodnauti, propjchnauti, einen Braten, pečenj naſtrčiti.

Anſpinn, ſ. ſ. Spindelwirtel.

Anſpinnen, přitkati, připleſti, přiſpřjſti, einen Faden an den andern, nit k niti připřjſt, 2) etwas Böſes, oſnowati, zoſnowati, naſnowati, kůti negake ſhibalſtwj, obmýſſleti, pikel ſlěwati, ſtrogiti, tropiti, ſtropiti, Unruhe und Zank, ſtropiti nepokog a ſwádu, 3) reciproce. es hat ſich etwas angeſponnen, zoſnowalo, ſpletlo ſe něco.

Anſpitzen, oboſtřiti, zaſſpičatiti.

Anſpornen, oſtnem bůſti, nutkati, ponaukati, pobůſti, 2) figürl. aureizen, podněcowati, ponaukati, powzbuditi, oſtnem pobodati.

Anſpornung, ſ. podnět, oſten, m.

Anſprache, ſ. promlauwánj, promluwenj, n. promluwa, ſ. eine Anſprache haben, promluwenj, rozpráwku mjti.

Anſprechen, promluwiti k někomu, na někoho, 2) laut werden, d. iſt. einen Ton von ſich geben, wie die Pfeifen in der Orgel, ozýwati ſe, 3) einen um etwas, řjcy někomu o něco, promluwiti s někým o něco, žádat někoho za něco, einen um ein Allmoſen, žadat někoho za něco. 4) vor Gericht fordern k práwu pohnat.

Anſprecher, m. promluwač, promluwatel, m.

Anſprechung, ſ. Anſprache.

Anſpreizen, ſ. Anſtämmen.

Anſprengen, anſpritzen, pokropiti, 2) zu Pferde, dorazyti, doſkočiti, dotřjti na někoho.

Anſprengung, ſ. Anſpritzung, pokropenj, n.

Anſpringen, přiſkočiti, doſkočiti, 2) angeworfen werden, wrazyti, wdéřiti, wſkočiti.

Anſpritzen, poſtřjkati, poſtřjknauti, 2) neut. wſtřjknauti, ſtřjknauti, der Koth ſpritzte an den Wagen, bláto ſtřjklo na wůz.

Anſpruch, m. Foderung, žáloſt práwnj, práwa, právo, požádánj, n. naděge, ſ. einen Anſpruch auf etwas machen, haben, žádati něčeho bráti ſy, mjti k němu práwo 2) Anſpruch auf jemanden haben, žalobu proti někomu včiniti, ſauditi ſe s někým o něco.

Anſprung, m. Anſatz, doſkok, m. doſkočenj, n. 2) eine Krankheit, der kleinen Kinder, ohnipera, ſ. aurocky, plur. m. laurénj, n. ſſupinoroſt, ſ.

Anſpülen, přitekati, přilýwati ſe.

Anſtalt, ſ. Zurüſtung, přjprawa, ſ. připrawowánj, ſtrogenj, n. Anſtalt zu etwas machen, trefen, připrawowati, horowiti, chyſtati, ſtrogiti ſe, rjprawy dělati k němu, opatřiti proſtředky, 2) eine jede gemachte Einrichtung, zprawá, ſ. zřjzenj, založenj, 3) jede Ausordnung, opatřenj, n.

Anſtaltmacher, m. připrawitel, m. ovatřitel.

Anſtämmen, opjrati, opjti, podpjrati, podepjti, bočiti.

Anſtand, m. Aufſchub, průtah, odklad, m. hogemſtwj, n. ohne Anſtand, bez dlenj, bez prodlenj, bez meſſkáni, bez wáhánj, bez odkladu, průtahu, newáhaně, Anſtand der Strichte, odložení, zaſtawenj, n. odklad, m. práwa a ſaudu, k tomu do giſtého čaſu, f. Anſtand im Kriege, přjměřj, přjročj, poodloženj boge, n. poklid, m. lhůta, f. pokog do giſtého čaſu, m. Anſtand des Reichstags, odklad, m. odloženj ſněmu, n. Anſtand des Regiments nach dem Tode eines Königs, mjſtodržáwa, f. die Sache leidet keinen Anſtand, s tau wěcy nesmj ſe prodljwat, keinen Anſtand nehmen, nemeſſkat, 2) Anſtand, Anſtändigkeit, das Schickliche, ſluſſnoſt, náležitoſt, f. 3) Zweifel, Bedenklichkeit, pochyba, pochybnoſt, etwas in Anſtand ziehen, Anſtand in etwas nehmen, Anſtand in etwas haben, rozpakowati, býti na rozpacých, mjti na pomyſſlenau, na rozmyſſlenau, býti w pochybnoſti.

Anſtändig, ſluſſitý, náležitý, 2) gefällig, wděčný, whodný, ſpůſobný, ochotný.

Anſtändig, adv. ſluſſně, náležitě, ſpůſobně, whodně, přjhodně, dieſes iſt mir nicht anſtändig, to mně nenj wděčné, whod, wděk, mjlo.

Anſtändigkeit, f. (Convenienz) ſpůſobnoſt, whodnoſt, wděčnoſt, 2) eine Sache die unſern Abſichten gemäß iſt, wděk, whod, 3) das Schickliche, ſluſſnoſt, náležitoſt, f.

Anſtandsbrief, m. liſt poklidnj, m.

Anſtarren, einen, wpjti oči na někoho, zkuha, zoſtra pohleděti.

Anſtarrung, f. zkuha hleděnj, wpjenj očj, n.

Anſtatt, místo, na místo.

Anſtäuben, připrášiti, naprášiti.

Anſtaunen einen, zhrozyti ſe, zdrzyti ſe někoho, s wážnutjm na někoho hleděti, hrozyti, dřjti ſe někoho.

Anſtechen, einen, popichowati, dotýkati, damit ſticht er mich an, s tjm mne dotýká, pjchá, popichuge, 2) das Pferd, vbodnauti, rozbodnauti, pobáſti, zabáſti, rozbáſti, pobádati oſtruhami.

Anſtecken, anheften, přiknauti, zaſtrčiti, připnauti, ein Band, penteli připnauti, 2) einen Ring, naſtrčiti prſten, 3) einen Degen, zawěſyti kord, 4) das Fleiſch an den Bratſpieß, napichnauti, naſtrčiti maſo na rožen, 5) einen mit Krankheit oder mit böſen Sitten anſtecken, nakazyti, naprzniti, nadchnauti někoho, 6) ein Feuer, eine Stadt, ein Haus, zapáliti, zanjtiti, oheň položiti, založiti, 7) ein Licht anſtecken, rozžjti, zažžjti, rozſwjtiti ſwjčku, 8) ein Faß, natočiti, načjti.

Anſteckend, nakažliwý, nakažčiwý, chytlawý.

Anſteckung, f. Anheftung, připnutj, připjnánj, zaſtrčenj, n. 2) naſtrčenj, 3) zawěſſenj, n. 4) nawichnutj, napichánj, n. 5) nakaženj, naprznčnj, nadchnutj, n. nadchlwoſt, nákaza, f. 6) zapálenj, zanjcenj, založenj ohně, n. 7) rozženj, zažženj, rozſwjcenj ſwjčky, n. 8) natočenj, načerj, n.

Anſtehen, an etwas dicht, přiſtáti, 1) an etwas ſtehen, daß dadurch die Bewegung deſſen, das da ſtehet, gehindert wird, wáznauti, z. B. der Wagen ſtehet an, als, an einem Steine, an der Mauer, wůz wázne, zawaznge, 2) wohl anſtehen, dobře ſtáti, ſluſſeti, dies Kleid ſteht ihm wohl an, ten ſſat mu dobře ſtogj, ſluſſj, 3) dieß ſteht einem ehrlichen Manne nicht an, nepřiſluſſj to poctiwému muži, neſluſſj to na poctiwého muže, 4) gefallen, dieß

ſteht

ſteht mir nicht an, gefällt mir nicht, to ſe mně nelíbj, to mně nenj whod, libo, 5) dies ſtünde mir wohl an, to by mně přiſluſſelo, ſluſſelo, 6) bei ſich anſtehen, zweifeln, pochybowati, 7) etwas anſtehen laſſen, ponechati něčeho, nechati něčeho ſtáti, 8) in ſeinem Fortgange unterbrochen, od. an der Ausführung gehindert werden, počátí, roſečkati, trwati, ſtáti. Es iſt lange genug angeſtanden, doſti dlauho to čekalo, ſtálo, trwalo, anſtehen laſſen, nechati ſtáti, odkládati, odtálowati. Ich will die Sache noch anſtehen laſſen, nechám tu wěc geſſtě ſtát, pomeſſkám, prodljm swěcý, 9) fortdauern, währen, trwati, wegen lang anſtehender Kälte, pro dlauho trwagicý zymu, 10) Bedenken tragen, rozpakowati ſe, býti na rozpacých, mjti na rozmyſſlenau, rozwyſſlzti ſe, likowati ſe, wáhati, meſſkati. Ich ſtehe noch an, ob ich dieſes auch thun will, geſſtě gſem na rozpacých, zdali to také včinjm. Ich werde keinen Augenblick anſtehen zu dir zu kommen, ani chwjlku neohmeſſkám k tobě přigjt.

Anſteifen, ſ. Anſtämmen.

Anſteigen, wyſtupowati, wſtupowati wzhůru, 2) angeſtiegen kommen, kráčeti.

Anſtellen, poſtawiti, Arbeiter zu etwas, dělnjky poſtawit, zgednat k něčemu, ſich an einen, přiſtawiti, poſtawiti ſe k někomu, ſich auf einen Haaſen, čihat na zagice, 2) anſtiften, nawesti, 3) ſeine Sache klug, wěc ſwau mandře zřjditi, 4) ein Gaſtgebot, připrawiti, přiſtrogiti, naſtrogiti hoſtinu, 5) Spiele, ſtrogiti hry, 6) wie wollen wir es anſtellen? gak to naſtrogjme? wděláme? 7) ſich anſtellen, ſtawěti ſe, 8) etwas anſtellen, doweſti, prowěſti, dokázati, ſtropiti, ſpáchati, 9) jemanden zu einem Amte anſtellen, někoho k nějakému vřadu vſtanowiti, vſaditi, vſtawiti, poſtawiti, na vřad zřjditi, 10) eine Klage anſtellen, žalobu včiniti, 10) anſtellen etwas unter einander verabreden, ſ. kjcy ſy, ſnesti, ſmluwiti ſe, vmluwiti, naſtrogiti, 21) Betrachtungen, Vergleichungen, činiti rozgjmánj, 13) einen als Einnehmer, někoho weyběrčjm vſtanowiti, 14) ſich klug, geſchickt, dumm, chowati ſe, mjti ſe mandře, hlaupě při někem, 15) im Aeußern eine Geſtalt annehmen, ſtawěti ſe, ſich freundlich, zornig, ſtawěť ſe, dělat ſe přjwětiwým, hněwiwým, 16) verurſachen, naſtrogiti, působiti, způſobiti, ztropiti, dokázati.

Anſtellen, das, Anſtellung, ſ. přiſtawenj, poſtawenj, n. 2) připrawenj, ſ. připrawenj, přiſtrogenj, naſtrogenj, n. 3) ſtrogenj, n. 4) dowedenj, prowedenj, 5) vſtanowenj, vſazenj, vſtawenj, poſtawenj, zřjzenj, n. 6) včinění žaloby, n.

Anſtemmen, Anſtämmen, opřjti, opjrati, zpodepřjti, zpoléhati, nazpoléhati.

Anſticheln, papichowati.

Anſtiefeln, obauti w boty.

Anſtiften, nawesti, nawáděti, naſtrogiti, 2) anreizen, nabádati.

Anſtiftung, das, Anſtiftung, ſ. nawod, m. nawedenj, n. 2) nabádánj, n. 3) náſtrog, m. naſtrogenj, půſobenj, způſobenj, ztropenj, n.

Anſtifter, m. náwodce, nawádič, náwod, náwodnjk, m. 2) nabádač, 3) náſtrůgce, půſobce, tropič.

Anſtimmung, ſ. das Anſtiften.

Anſtimmen, ohledáwati ſobě, předzpjwáti, předpjſkáwati, ſtremowati.

Anſtimmung, das, Anſtimmung, ſ. ohledáwánj, předzpjwánj, před-

pſſkánj, n. předpiſ, m. ſtrmowánj, n.

Anſtinken, zapáchati, napáchati, zſmraditi, páchnauti.

Anſtoß, m. auraz, vſtrk, m. vrážka, vſtrčka, záwada, f. zawazenj, n. 2) Aergerniß, vrážka, f. vraženj ſe, n. einem einen Anſtoß legen, činiti překážku, záwadu, překážeti někomu, zawazowati o někoho, vrážeti, horſſiti někoho, 3) was an etwas angeſtoſſen, d. i. mit demſelben verbunden wird, důtka, f. ein Gebäude, ſo an ein anderes angebaut wird, ſ. Anbau, 4) ohne Anſtoß, bez překážky, bez auraz, bez vhony, bez záwady, bez zawazenj, 5) von einer Krankheit, vom Fieber einen Anſtoß haben, leiden, pokauſſjnu býti od nějaké nemocy, 6) das Anſtoſſen im Reden, zagikánj, bebtánj, zawazenj, 7) Anſtoß bei den Schneidern, nástawek, m.

Anſtoßen, an etwas, vſtrčiti, vrazyti, zawaditi, vhoditi, vdeřiti o něco, wrazyti do něčeho, einen mit dem Ellenbogen, o někoho loktem zawaditi, vhoditi, vſtrčiti ſe, wrazyti loktem do někoho, 2) ein Gebäude an das andere anſtoßen, ſpoj k domu přiſtawět, eine Röhre an die andere, traubu s trauhau ſpogit, ge ſrazyt. Anſtoßen bei den Schneidern, naſtawiti; in eigentlicher Bedeutung, wrazyti, vhoditi, vdeřiti ſe, zawaditi, das Schiff iſt an den Felſen angeſtoßen, lod wrazyla do ſkály, vdeřila, zawadila o ſkálu, 3) anſtoßen, napadnaut, es ſtößt ihn ein Fieber an, napadá ho zymnice, es ſtieß ihn eine Krankheit an, napadla ho nemoc, roznemohl ſe, rozſtonal ſe, 4) angrenzen, mezowati, přilehati wedle, dotýkati ſe, der Acker ſtößt an den Weg an, rolj leží v cesty, Deutſchland ſtößt gegen Mittag an Italien an, Německá země mezuge s Wlaſſkau. Mein Zimmer ſtößt an das ſeinige an, pokog mug ge wedle geho pokoge, 5) mit der Zunge, zawazowoti gazykem, bebtati, brebtati, zagikati ſe, 6) fehlen, poklesnauti, ſklauznauti, poblauditi, pochybiti, zawaditi, das Pferd ſtößt an, kuň klesá, ein ſolches Betragen ſtößt wider die Freundſchaft an, takowé chowánj vrážj přátelſtwj, 7) in einer Schrift ſich an einen Satz anſtoßen, vrážeti, horſſiti, zarazyti ſe nad nějakau položenkau w nějakém ſpiſu.

Anſtößig, vráživý, vráčiwý, záwadný, důtkliwý, pohorſſliwý, 2) ein anſtößiges Pferd, kleſawý kůň, m.

Anſtößigkeit, f. der That, pohorſſliwoſt, f. des Ausdruckes, vrážliwoſt, vrážčiwoſt, důtkliwoſt, f.

Anſtoßung, f. ſ. Anſtoß, 2) mit der Zunge, zawazowánj gazykem, bebtánj, n.

Anſtralen, papriſſkowati, obgaſniti, obleſknauti papriſſkem.

Anſträngen, ſ. Anſtrengen.

Anſtrecken, alle Kräfte, wynaſaditi wſſecku ſýlu, ſ. Anſtrengen.

Anſtreicheln, pohlazowati.

Anſtreichen, namazati, pomazati, 2) etwas mit Farbe, napuſtiti barwau, ſigúrſ. einer Sache eine Farbe, ljčiti, vljčiti, zljčiti, bjliti, 3) ſich anſtreichen, ljčiti ſe, naljčiti ſe, 4) mit einem Striche anmerken, podmáznauti.

Anſtreichen, das, Anſtreichung, f. namazánj, pomazánj, 2) napuſſtěnj, napauſſtěnj, 3) naljčenj, n.

Anſtreifen, zawaditi o někoho, doſknauti ſe někoho.

Anſtrengen, anhalten, antreiben, přidržeti, doháněti, mjti někoho k něčemu, 2) die Kräfte anſtrengen, přičiniti, wynaſaditi wſſecku ſýlu, namáhati ſe welmi, die Pferde, dohánéti, ſonſt přetužiti, vynauti.

Anſtren-

Anſtrengen, das, Anſtrengung, f. přidržení, dohánění, n. 2) přičinění, wynaſnažení, namahánj, n. 3) přitužení, n.

Anſtrich, m. ličidlo, n. 2) Vorwand, barwa, předstěra, f. 3) ličenj, n ſeinen Handlungen einen Anſtrich geben, činy swé bjlit, ličit, barwu gim dáwat.

Anſtricken, připleſti, přikati.

Anſtücken, naſtawiti, naſſiti.

Anſtürmen, přihřmiti, an die Thüre, zatřjſkati na dweře.

Anſtützen, podpjrati, podepřjti, zpodepřjti.

Anſuchen, vcházeti ſe o něco, něco pohledáwati, wyhledáwati, žádáti o něco.

Anſuchen, das, Anſuchung, f. vcházenj, pohledáwánj, wyhledáwánj, n. žádoſt, f.

Antackeln, ein Schiff, wyprawiti, wyſtrogiti lodj.

Antaſten, omakati, oſſmatati, pěſtowati, einen, etwas, dotýkati ſe, dotknauti ſe něčeho, 2) auf eine gewaltthätige, feindſelige Art berühren, angreifen, doráżeti, dogjmati, dorazyti, einen mit Worten, eines Ehre, dotýkati, doráżeti ſkowý, čeſt, na cti wrážeti, čeſt dotknauti.

Antaſten, das, Antaſtung, f. omakánj, oſſmatánj, pěſtowánj, n. 2) doráżenj, dotknutj, n.

Antauſchen, změniti, wyměniti.

Antheil, m. podjl, m. 2) einen Antheil an etwas haben, ančaſtnu býti něčeho, přiwčaſtniti ſe něčeho, podjl mjti.

Anthun, aukleiden, oblecy, odjti, wſtrogiti ſe, ſſaty na ſe wzýti, 2) erweiſen einem eine Ehre, Schande, včiniti, wdělati někomu čeſt, hanbu, 3) ſich den Tod anthun, ſmrt ſobě včinit, ſpůſobiti.

Antiphonē, f. odzpew, m.

Antlitz, n. twář, f. oblič, m.

Antoniusfeuer, n. eine Krankheit, ohniwý wřed, oheň ſw. Antonjna, m.

Antrag, m. öffentlicher an eine Verſammlung, wzneſſenj, podánj, předloženj, n. an das Volk einen Antrag thun, něco na lid wznesti, podati, lidu něco předložiti, předkládati, 2) Anerbietung, nawržení, obětowánj, podánj, n. einem einen Antrag thun předneſti někomu něco, nawrcy, někomu něco.

Antragen, anbieten, obětowati, podáwati, podati; einem ſeine Dienſte, zakazowati ſe službau někomu, ſich antragen, podwolowati ſe, wwoliti, zakazowati, obětowati ſe, 3) antragen auf etwas, in Vorſchlag bringen, nawrhnauti něco, předſtawiti, 4) veraufallen, opatřiti, zgednati.

Antrager, m. Umfrager, předkládatel, m.

Antrauen, einem eine Frau, někoho oddat, ſich eine Frau antrauen laſſen, dát ſe oddat, ſie iſt ihm angetrauet, ge s nj oddán.

Antrauung, f. oddawky, f. pl.

Antreffen, finden, napadnauti, zaſtihnauti, 2) betreffen, dotýkati ſe, dieß trift meine Ehre an, to ſe mé cti dotýká, dotýče, týče, týká.

Antreiben, doháněti, popauzeti, pobjzeti, připuditi, nabádati, pobádati, nabjzeti, ponaukati, 2) ein Schiff, eine Holjflöße, hnáti, ein Pferd, cwalem hnáti.

Antreiber, m. dohanitel, dohaněč, popuzowatel, nabizytel, nabadač, nabadatel, ponukač, m.

Antreibung f. ſ. Antrieb.

Antreten, Erde an einen Baum, zemi k ſtromu přiſſlapati, einen um etwas antreten, někomu o něco, ſkrze něco přigjti; an jemanden, jemand an etwas, přiſtaupiti, přikročiti, ein Amt, eine Erbſchaft, přiſtaupiti k wřadu, přigjti, wgjti, wſtaupiti waukad, wzjmati dědictwj, wſtaupiti w dědictwj, die Regierung, naſtaw-

pit na králowstwj, das 50 Jahr antreten, docházet 50 let, přicházeti do 50 let, eine Reise, dáti, wydati se na cestu, die Schlacht, bitwu začjti, ein Gut, Haus, vgmauti, přigmauti statek, dum.

Antretung, f. přistaupenj, přikročenj n. eines Amtes, přistaupenj, wstaupenj, wgitj, n. einer Reise, wydánj se, na cestu, n. eines Guts, vgmutj, přigmutj, n. der Regierung, f. nastaupenj, n. ein Anfang, přistup, m.

Antrieb, m. dohánénj, popauzenj, ponuknutj, pobádánj, pobjzenj, nabjzenj, ponaukánj, nabádánj n. pobjdka, pobjzka, f. aus eigenem Antriebe etwas thun, wlastnjm ponuknutjm něco včiniti, 2) göttlicher Antrieb, wnuknutj, n. 3) dasjenige, was uns zu etwas antreibt, sinnliche oder vernünftige Bewegungsgründe, podnět, ostn, m. dies war mir ein Antrieb es zu begehen, to bylo mi podnětem k tomu.

Antritt, m. přistup, m. des Pferdes, klus, den Antritt gehen, klusem gjti, klusati, solches Pferd, klusák, m. worauf man mit dem Fuße tritt, šlapadlo, n. s. Antretung.

Antrittsrede f. přistupnj řeč, f.

Antrocknen, přischnauti, přischati.

Antvogel, m. Antracht, Aenterich, der Hahn von Enten, kačer, m.

Antwort, f. odpowěd, f. odpowjdánj, n Rede und Antwort geben wegen einer Sache, odpowjdat na nějakau wěc.

Antworten, odpowědjti, oppowjdati.

Anverfuchen, anprobiren, ozkusyti, zkusyti, ein Kleid, šat na se zkusyti.

Anvertrauen, swěřiti, poručiti, einem das Geld, swěřiti penjze někomu, einem seine Kinder, swěřiti, poručiti někomu swé děti, sich jemanden anvertrauen, někomu se swěřiti, einem die Herrschaft über etwas, správu něčeho někomu poručiti.

Anvertrauen, das, Anvertrauung, f. swěřenj, poručenj, n.

Anvertrauet, swěřený, poručený.

Anverwandt, přjbuzný, Anverwandter, přjbuzný, přjbuznjk, m. Anverwandte, přjbuznice, f.

Anverwandtschaft, f. přjbuznost, f. přjbuzenstwj, n. přjbuznj. pl. m.

Anvettern, sich, přikrádeliti se, přilišiti, přilichotiti se.

An- und Ablauf des Meeres, mořjtok, ztok moře, m.

Anwachs, m. přirostek, wzrost, m. přirostánj, přibýwánj, n.

Anwachsen, an etwas, přirosti, přirůsti, přirostati, 2) heranwachsen der körperlichen Ausdehnung nach, junehmen, wzrůsti, zrůsti, wyrůsti, přirosti, přirostati, wzrůst bráti, die Kinder wachsen allmählig an, děti pomalu rostau, zrostau, dorostau, wyrostau, das Buch ist angewachsen, ta kniha wzrostla, Faust 3) přibjrati se, přibýwati, přibyti, die Schulden wachsen täglich an, dluhů denně přibýwá, die Krankheit, das Uebel, die Betrůbniß, das Glück, Ansehen, rozmáhat se, zmáhat se.

Anwachsung, f. Anwachs.

Anwälzen, přiwaliti.

Anwalt, m. gednatel, poručnjk, ochrance, zástupce, řečnjk, přáwnj přjtel, m.

Anwaltschaft, f. poručenstwj, poručnictwj, n.

Anwandeln, einem, (einen,) wie Hunger, Frost, Schrecken, Krankheit, napadati, pokaussetí se, potlaukati se, die Krankheit wandelt ihm an, napadá, pokaussí ho nemoc, nemoc se o něg potlaukává, pokaussí, ich weiß nicht, was ihm angewandelt ist, newjm, co ho napadlo, es wandelt ihn eine Lust an, chce, zachce se gi, dostáwá chuť.

Anwandelung, f. vom Fieber, Hunger, Schauer, Froſt, Unwillen, nápad, m. napadnutj, pokauſſenj, pocitánj, n. der Luſt, zachcenj, n.

Anwandern, angewandert kommen, přibrati ſe, připutowati.

Anwärmen, wyhřjwati.

Anwarten, očekáwati.

Anwartung, f. očekáwánj, n.

Anwehen, přinášeti.

Anwedeln, mit dem Fächer, naſochrowati, nawěrkiti.

Anwehen, zawáti, zawanauti.

Anwehung, f. zawánj, zawanutj, n.

Anweiſen, einem den Weg, einem an einen, ukázati, ukázati, powtázati, 2) einen Platz, Ort, Geld, Holz, wyrázati, 3) unterweiſen, wycwiciti, zprawiti, powčowati, weſti, er iſt zu allem Guten angewieſen worden, wſſemu dobrému byl wyučen, učen, cwičen, ke wſſemu dobrému byl weden, 4) befehlen, weleti, kázati, poručiti, ich bin darauf angewieſen, dergleichen Unordnungen nicht zu geſtatten, ge mi poruceno, přikázano, bych takowých nekázdů nedowolowal, 5, ein Gut anweiſen, ſtatec odhádati, wyměřiti.

Anweiſer, m. ukazatel, ukazowatel, m. 2) wyměřatel, m. 3) cwičitel, powčitel, m.

Anweiſung, f. ukázánj, powkázánj, n. 2) wýkaz, m. wyměřánj, n. 3) wycwicenj, zprawenj, powcenj, n. nauka, f.

Anwenden, das Geld auf etwas, obraceti, obrátiti, wynakládati, wynaložiti penjze na něco, 2) Fleiß, Mühe anwenden, přiložiti, přičiniti, wynaložiti, naložiti pilnoſt, Uložen, autraty wynakládati, weſti, etwas zu eines Nutzen, Schaden, Vergnügen, obraceti k necjmu užitku, k ſſkodě, k wyražení.

Anwendung, f. des Geldes, obrácenj, wynaloženj, n. 2) přiloženj, přičinění, n.

Anwerben, Kriegsvölker, zbjrati wogſko, (werbowati) 2) um eine Braut, požádati, jemand zu einem Spiele, Pikenik ꝛc. nabjdnauti, nabjzeti, pobjdnauti.

Anwerbung, f. der Kriegsvölker, zbjránj, n. 2) požádánj, n. 3) nabjzenj, n. pobjdka, f.

Anwerfen, nahazowati, nametati, nawrhowati, whazowati, einen Stein an die Mauer, hoditi kámen na zed, vwrcy, whoditi, vdeřiti kamenem na zed, Kalk an die Mauer, obwrhowati, obmjtati zed wápnem, die Leiter anwerfen, přihoditi řebřjk, den Schlafrock, whoditi.

Anwerfung, f. Anwurf, m. nahazowánj, n. nametánj, whazowánj, n. des Steins, vhoděnj, vwrženj, whozenj, vdeřenj, des Kalks, obmjtka, f. obwrhowánj, obwrženj, obmjtánj, n. der Leiter, přihozenj, n.

Anweſend, přjtomný.

Anweſenheit, f. přjtomnoſt, f.

Anwiehern, zařehtati.

Anwirken, připleſti, připletati, přitrati.

Anwiſchen, natřjti.

Anwohnen, blizko obýwati, wedle něcoho bydleti, bytem býti, přibydleti.

Anwohner, m. ſauſed, přiležicý, přibydlitel, m.

Anwohnung, f. ſauſedſtwj, n.

Anwuchern, rozmáhati ſe.

Anwuchs, m. přirozeſt, wzroſt, m. 2) das Angewachſene, přirůſtek, m.

Anwühlen, přihrabati.

Anwünſchen, žádati, přjti, přáti, popřjti, wděčiti, powděčiti, (winſſowati, powinſſowati) ſ. Wünſchen.

Anwurf, m. Ueberzug einer Wand mit Kalk, obmjtka, f. ſ. Anwerfung. 2) im Spiele, wrh, m.

Anwurzeln, kořenowati ſe.

Anzahl, f. počet, m. (čjſlo, n.)

Anzahlen, ſpláceti, ſplatiti.

Anza-

Anzapfen ein Faß, načnauti, načjti, odtočiti, 2) mit den Worten, dogſmati někoho, dorklíwými ſlowy, dorýkati někoho, pochowati.

Anzaubern, včarowati.

Anzeichen, n. znamenj, n.

Anzeichnen, naznamenati, poznamenati, zaznamenati, einem etwas d. i. auf ſeine Rechnung ſchreiben, zaznamenati.

Anzeichnung, f. známka, f. naznamenánj, n. zaznamenánj.

Anzeige, f. Ankündigung, oznámenj, n. 2) was angezeigt wird, náwěſſtj, n. zpráwa, oznámka, známoſt, f. 3) Angabe, Angelung künftiger Dinge, předwkázanj, znamenánj, znamenj, n. eine Anzeige thun, oznámiti.

Anzeigen, ankündigen, oznámiti, w známoſt wweſti, náwěſſtj dáti, na rozum dáti, oſlásyti, etwas in dem Gerichte, vdati, einen Dieb, vdati złoděge, 2) etwas als ein Wunderzeichen, předwkázati, znamenati, wkázati, wyznamenati.

Anzeiger, m. oznámitel, 2) vdatel, Reggiſter, wkazatel, m. wkazadlo, n.

Anzeigung, ſ. Anzeige.

Anzettel, m. ſ. Zettel.

Anzetteln, etwas anfangen, začjnati, něco začjti, započjti, 2) anſtiften, Kabale, Zwiſt, ſtrogiti, kropiti, kowati, oſnowati, naſnowati, ſoſnowati ſſibalſtwo, rozepři, pikel ſléwati, naſtrogiti, ſtropiti, einen Krieg, Aufruhr, zdwihnauti, ſtropiti wálku, 3) bei den Webern, ein Garn, Gewebe, oſnowati.

Anzettler, m. tropič, tropitel, ſtrugce, náſtrůgce, kůgce, m.

Anziehen, aufziehen, tahati, táhnauti, trhnauti, natáhnauti, natahowati, 2) zu ſich ziehen, přitáhnauti, přitahowati, 3) Kleider anziehen, wſtrogiti, oblécy, obláčeti, odjwati ſe, Schuhe, Strümpfe, obauti, einen Panzer, připrawiti ſe w brnění, 4) ein Beiſpiel aus einem Buche, oder Zeugen, přiweſti, přiwoditi, wwoditi, 5) Glocken, zazwoniti, wdekiti, biti na zwon, 6) den Athem, dychati, duchopadati, 7) an den Feind, přitáhnauti, 8) feſt halten, držeti, der Nagel, der Leim zieht an, ten hřebjk, klih drži, 9) ankommen, přitáhnauti, přitrhnauti, táhnauti, přitrhnauti, 10) wie die Pferde, táhnauti, trhnauti, die Pferde anziehen laſſen, s wozem trhnauti, 11) wie der Magnet, přitáhnauti, 12) ein Seil, napnaut, přitužit prowaz, 13) Schafe, Kälber, chowar, wychowat, 14) auf ſich ziehen, deuten, obraceti, potahowati na ſebe, rozuměti, 15) anführen, wwáděti, pokládati, dokládati, angezogen kommen, přicházet, táhnaut, 16) den Dienſt anziehen, do ſłużby přigjti.

Anziehend, přitahugjcý, přitahawý

Anziehung, f. nataženi, n. 2) přitaženi, n. 3) ſtrogenj, obláčenj, odjwánj, n. 4) přiwáděnj, wwáděnj, n. 5) wdekenj, n. 6) dychánj, n. 7) přitaženi, přitáhnutj, n. 8) drženi, n. 9) přitaženi, přitrhnutj, n.

Anzieher, m. obauwák, m.

Anziſchen, zaſyčeti.

Anzucht, f. ſtok, zátok, wýpad nečiſtoty, tratiwod, m.

Anzug, der Kleider, m. oděw, m. odění, wſtrogenj, n. 2) Ankunft, přitaženi, přitrženj, přiſtiženi, m. der Feind iſt im Anzug, nepřitel táhne, der Anzug eines Bedienten, des Geſindes, ſtěhowánj, n.

Anzüglich, důtkliwý, dogjmawý, ſſpičatý, wrázliwý.

Anzüglichkeit, f. důtka, důtkliwoſt, ſſpička, f. dogjmánj, n. wrážka, m.

Anzünden, ein Licht, Feuer, rozſwytiti, rozžjti, zažjti, zažhnauti, zanjtiti, rozuytiti, 2) ein Haus, eine

ine Stadt, zapáliti, podpáliti, oheň položiti, wložiti.

Anzünder, der Lichter, m. rozswěcowatel, rozswěcowač, m.

Anzündung, f. eines Lichtes, oder Feuers, f. rozswjcenj, rozžitj, zažhnutj, zanjcenj, rozsnjcenj, n. 2) zapálenj, podpálenj, n.

Anzupfen, posskubowati, potahowati.

Anzwacken, ſ. Angreifen.

Anzwecken, přirazyti.

Apfel, m. gablko, n.

Apfelbaum, m. gabloň, f, gablonowý strom, m.

Apelbirn, f. gablečnj hrusska, f.

Apfelbrey, m. kasse z gablek, n.

Apfelgarten, m. gablečnice, f.

Apfelgrau, gablkowitý.

Apfelgrün, bělohlinatý, gdaulowé barwy.

Apfelhändler, m. gablečnjk, m.

Apfelkuchen, m. gablkowý koláč, m.

Apfelmus, ſ. Apfelbrey.

Apfeln, geapfeltes Pferd, gablkowitý kuň.

Apfelschimmel, m. gablkowitý, kostkowatý kůň, m.

Apfeltorte, f. torta z gablek.

Apfelwein, m. wjno z gablek.

Apologie, ſ. Schutzschrift.

Apostel, m. Apoſstol, dobrozwěſt, m.

Apostelamt, n. apoſstolſtwj, dobrozwěſtſtwj, n.

Apostelgeschichte, f. skutkowé apoſstolſtj, m.

Apostolisch, apoſstolſký, dobrozwěſtſký.

Apostem, f. prystýř, m. sebraná hljza, f. sebránj, n.

Apostemkraut, n. kawias, m.

Apotheke, f. ljkárna, ljkowna, ljkownice, ljkodjlna, f. (aparyka)

Apotheker, m. ljkárnjk, ljkownjk, ljkostrogič, ljkostrůgce, m.

Apothekerinn, f. ljkárnice, f. ljkownice, f.

Apothekerjunge, m. mládenec ljkárnický, m.

Apothekerkunſt, f. ljků wmětnj, wměnj ljkárnická, n. ljkotrogné.

Appellation, f. apelacý, ſ. Berufung.

Appellationsrath, m. apelačnj rada.

Appelliren, ſ. Berufen.

Appetit, m. chut, chutnoſt, f.

Appetitlich, chutný.

Aprikoſe, f. meruňka, f.

April, m. duben, m. in den April ſchicken, aprilem poſlat.

Aprilwetter, n. neſtálé powětřj, n.

Arbeit, f. práce, f. djlo, n. 2) der Wein, das Bier iſt in der Arbeit, wjno, pjwo kyſſe, 3) Můhe, práce, das koſtet mich viel Arbeit, to mne ſtogj mnoho práce, bei einem Meiſter in Arbeit ſtehen, in Arbeit gehen, aus der Arbeit gehen, w djlo býti, do djla, z djla gjti, Arbeit ſuchen, djlo hledat; gelehrte Arbeit, včená práce.

Arbeiten, dělati, pracowati, prácy wésti, konati, bei den Handwerkern meiſt, dělati, an einer Schrift, pracowati w něčem, für eines Glück, Beförderung, pracowat, ein Pferd zu Tode, zpracowat, wpracowat koně, der Kranke arbeitet, nemocný pracuge, ein Feld, wzdělawat rolj.

Arbeiter, m. dělnik, pracownjk, m.

Arbeiterinn, f. dělnice, pracownice, f.

Arbeitſam, pracný, pracowný, pracowitý, dělný.

Arbeitſamkeit, f. pracowitoſt, pracnoſt, dělnoſt, f.

Arbeitshaus, n. dělna, f. dělnj dům, m.

Arbeitsleute, m. dělnjcy, pracownjcy, m.

Arbeitslohn, m. mzda, f.

Arbeitstiſch, m. dělnj ſtůl, m.

Arche, f. koráb, m.

Archiv, n. ſpiſowna, ſpiſoſchowna, ſpiſotelna, ſpiſochowárna, liſtowna, f.

Archivarius, m. ſpiſů, liſtů chowatel, ſchowatel, ſpiſotelnjk, liſtownjk, m.

Arg, zlý, nedobrý.

Arg, adv. zle, nedobře, ärger machen, horssi učiniti, zhorssiti.

Argheit, f. zlé, n. zlota, f.

Argliſt, f. Argliſtigkeit, chytrost, schytralost, lichota, f.

Argliſtig, chytrý, schytralý, lichorný, ein argliſtiger Menſch, chytrý člowěk, chytrák, chytrásek, chytřec, ſſibalſký, ſſibal, m.

Argliſtig, adv. chytře, schytrale, lichorně.

Argwohn, m. podezřenj, domněnj, domýſſlenj, n. důmyſl, m. einen in Argwohn ziehen, Argwohn wider jemand faſſen, ſchöpfen, hegen, někoho w podezřenj, w domněnj wzýti, Argwohn auf einen haben, mjti někoho w podezřenj, w domněnj, Argwohn erwecken, verurſachen, w podezřenj wwesti, den Argwohn benehmen, z podezřenj, domněnj wywesti.

Argwöhnen, argwohnen, domnjwati ſe, domýſſleti ſe, podhljdati, bádati, etwas bei einem argwohnen, něčeho ſe na někoho domeyſſleti, man argwohnet auf ihn, na něho ſe domeyſſlj, domnjwá.

Argwöhnig, den man in Verdacht hat, podezřelý, domnělý.

Argwöhniſch, auch argwöhnig, podezřiwý, podhljdawý.

Argwöhnigkeit, f. podezřelost, f.

Arlesbeere, f. eine Frucht, woſſeruſſe, f. (břekyně f.

Arm, bedürftig, chudý, chudobný, chudina, pſotný, ſehr arm, přechudý, chudičký, arm werden, chudnauti, ochudnauti, zchudnauti, einen arm machen, chuditi, ochuditi, zchuditi někoho, armer Sünder, wbožec, nebožec, m. 2) der arme Mann, ten chudák, chudáček, chudinka, chuďátko, ten nebohý, wbohý, wbožátko, nebožátko, chudinec, chuďas, m.

Arm m. am Leibe, rameno, ráme, n. 2) der ſtarke Arme hat, ramenatý. Die Arme nach einem ſtrecken, roztáhnauti ru ce po někom, ein Kind auf den Armen tragen, djtě na rukau nosyti, Arm voll Holz, náručj dřjwj.

Armband, n. náramenice, náramnice, zaufnice, f. náramek, m. náramenj, n

Armbinde, f. wwazek, m.

Armbruſt, f. nayjnagjcý kuſſe, f. luk, kluk, m.

Armee, f. Kriegsheer.

Armenbüchſe, f. pokladnice pro chudé, f.

Armenhaus, n. chudý dům, m.

Arme Ritter, eine Art Gebackenes, chudý rytjř, koláček, m.

Armlehne, f. zpolehadlo, n. lenoch, m.

Armröhre, f. Armbein.

Armſchiene der Drechsler, f. náramek, m.

Armſelig, elend, klopotný, lopotný, ſtraſtný, pſotný, 2) wbohý, nebohý, ein armſeliger Menſch, wbožátko, nebožátko, n. 3) ſchlecht, übel, gering gerathen, z. B. eine armſelige Rede, Gedicht, bjdná řeč, bjdná báseň, f. armſelige Kleidung, chatrné, ſproſté ſſatſtwo, n.

Armſelig, adv. klopotně, lopotně, ſtraſtně, pſotně; wboze, nebože, bjdně, chatrně, ſproſtě.

Armſeligkeit, f. klopota, klopotnoſt, f. lopotowánj, n. ſtraſt, pſota, pſotnoſt, f. einer Rede, bjda, f. der Kleidung, chatrnoſt, ſproſtnoſt, f.

Armſtuhl, m. Armſeſſel, lenoch, ſtolec, m.

Armuth, f. Dürftigkeit, chudoba, chudobnoſt, pſota, chudoſt, f. in Armuth gerathen, přigjt na chudobu, in die gröſte, na mizynu, in Armuth ſtürzen, na chudobu, na mizynu přiweſt, 2) Bettelarmuth, žebrota, f. žebráctwj, n.

Aronwurzel, Aronowý koren, m. Aronowá brada f.

Arreſt

Arreſt, n. Gefängniß, žalář, m. wězenj, n. wazba, f.
Arreſtant, m. žalářný, wězeň, m.
Arſch, m. řit, prdel, zachule, f. zadek, m.
Arſchbacke, f. podřitek, m. kyty zadnice, f.
Arſcheiſen, n. ořech, m.
Arſchig, prdelatý.
Arſchpauker, m. prář, bitec, m.
Arſchpreller, m. fláka na prdel, f.
Arſchwiſch, m. zadnj utěradlo, n.
Arſchwolf, m. wlk w zadku, m.
Arſchzotte, f. ſſiſſworec, chuchel, m.
Arſenal, ſ. Zeughaus.
Arſenik, m. otreych, m.
Arſenikaliſch, otreychowý.
Art, f. Weiſe, způſob, m. angebohrne, natůrliche Art, z. B. Landes, Erdreichs, Thiere, powaha, způſobnoſt, f. auf was Art, gakým způſobem, na gaký způſob, kterakým způſobem, 2) Gattung, způſob, druh, m. způſoba, wrſtwa, f. es giebt eine gewiſſe Art Leute, geſt giſtý způſob, druh lidj, von eben dieſer Art, téhož způſobu, téhož druhu, též wrſtwy, 3) aus der Art ſchlagen, z rodu wyſtaupiti, ſ. Abarten, Art läßt nicht von Art, přirozenj ſe neměnj, kočka myſſi, liſſka ſlepic nenechá.
Arten, nach dem Vater, tatiti ſe.
Artig, fein, ſchön, způſobný, čacký, heſký, miloſtný, wěſſený, 2) im Reden, kratochwilný, wmluwný, způſobný w řeči.
Artig, adv. způſobně, čacce, heſky, miloſtně, wěſſeně, 2) kratochwilně, wmluwně.
Artigkeit, f. způſobnoſt, čackoſt, heſkoſt, miloſtnoſt, wěſſenoſt, 2) kratochwilnoſt, wmluwnoſt, způſobnoſt w řeči, f.
Artikel, m. ein Theil einer Rede, Schrift, článek, kus, m. bei den Kaufleuten, kus, in der Sprachkunſt, přjſlowce, n. ſ. Abſchnitt.
Artiſchocken, f. zahradnj kardus, artyčoky, plur. m.
Arzney, f. Arzeney, lék, ljk, m. lékařſtwj, n. zur Arzney gehörig, lékařſký.
Arzneyen, Arzney geben, léčiti, lékařſtwj dáti, dáwati, 2) brancheu, wžjwati, 3) immer Arzney brauchen, na ljkách býti, 4) creiben, bereiten, lékařiti, lékařſtwj prowozowati, ſtrogiti.
Arzneyen, das, lékařenj, n.
Arzneybüchſe, f. puſſka lékařſká, f.
Arzneykaſten, m. police lékařſká, f.
Arzneykunſt, f. Arzneykunde, Arzneywiſſenſchaft, lékařſtwj, lékařſké wměnj, n.
Arzneymittel, pl. n. lékařſtj proſtředkowé, m.
Arzneypulver, n. lékařſký práſſek, m.
Arzt, m. lékař, léčitel, hogić, hogitel, m.
Arztinn, f. lékařka, f.
Arztlohn, m. mzda lékařſká, f.
Aſch, m. Aſchnapf, ein Gefäß, ſlewák, m. ſlewka, djžka, f.
Aſche, f. ein Fiſch, lipan, kwětowoň, m.
Aſche, f. popel, m. glimmende, pýřenj, peyřj, n. giſkrnatý popel, m. zur Aſche werden, wie ein Haus, Dorf, eine Stadt, popelem lehnauti, w popel ſe obrátiti, obrácenu býti, in der Aſche liegen, popelem ležet, zu Aſche verbrennen, popela napáliti z něčeho.
Aſchenbrod, n. podpopelnj chléb, m. podplamenice, popelka, f. 2) Haus Aſchenbrod, ein dummer Menſch, nebohřjk gehnátko, m.
Aſchenbrödl, m. popelka, 2) jeder ſchmutzige Speichellecker, dymač, nadymač, nadymáčeč, pochlebnjk, m.
Aſchenfarbe, f. popelawá barwa, f.
Aſchenfärbig, popelawý.
Aſchenheerd, m. popeliſſtě, n.
Aſchenkrug, m. Aſchenloch, oſudj, orudj popelnj, n. na popel hrnec, m. popelnj nádoba, f.

Aschenkuchen, m. popelka, f. pod popelnj koláč, m.
Aschenmann, m. popelák, m.
Aschenapf, m popelowý okřin, m.
Aschenschaufel, f. lopata popelnj, f.
Aschenscherbe, m. kuthan, m. střepina, střepege, f. střep na popel, hliněná neb zemnatá nádoba, f.
Aschenweib, n. popelářka, f.
Aschermittwoch, m. popelawá, popelečnj středa, f. popelec, m.
Aschfarbig, popelatý, popelawý.
Aschgrau, ſ. Aschfarbig.
Aschicht, der Asche ähnlich, popelawý, popelatý.
Aschig, popelnj, popelčj; popelatý, ein aschiges Brod, popelatý, od popela, chléb s popelem.
Aschkuchen, m. podplamenice, plaćka, f.
Aſpe, f. ein Baum, wosyka, f. topol černý, m. von Aſpen, ášpen, wosykowý, topolowý.
Aß, n. kauš, eš, m.
Aſſel, Aß, f. stonožka, stonůžka, berušťka, f.
Aſt, m. wětew, růstka, f. der ſich weit ausbreitet, rozkladitá, ſich in Aeſte ausbreiten, w wětwj se rozkládati, 2) die Spur, oder der Ueberreſt eines Aſtes im Holze, suk, m. sukowina, f. das voller Aeſte iſt, sukowitý; kleiner, sauček, m.
Athem, m. duch, dech, m dychánj, n. ſchwerer, těžký duch, m. dýchawičnost, dussnost, dussnota, f. der einen ſchweren Athem hat, dýchawičný, dussný, dýchawičnjk, m. den Athem an ſich halten, duch zatagit, zadržet, in einem Athem, bez oddechu, ſich aus dem Athem laufen, reden, zč. běžet, mluwit, až nemoct oddychat, duch popadat, wieder zu Athem kommen, opět popadat ducha, oddychati.
Athemen, athmen, Athem holen, ſchöpfen, dychati, oddychati, oddechnauti, wydchnauti sobě, duch popadati, duch a wjtr do sebe táhnauti, 2) vermittelſt des Athems mittheilen, wdechnauti, 3) ausdünſten, wydychati, dýchati, dýmati.
Athemholung, f. ducha popadánj, dychánj, oddychánj, oddechnutj, n. oddech, m. tiefe, dýchawičnoſt, f.
Athemloch, n. průduch, m. průdussnj dira, f.
Athemlos, bezdussnj, bez ducha, ſich athemlos laufen, běžet až nemoct ducha popadat, oddychat, athemlos werden, pozbyt ducha.
Athemzug, m. wzdechnutj, oddechnutj, wydechnutj, dchnutj, n. bis zum letzten Athemzug, až do poſlednjho dchnutj.
Atlaß, m. atlas, m. davon, atlasowý,
Atlaßband, n. atlosowá pentle, f.
Atlaſſen, atlasowý.
Attich, m. ein Gewächs, chebdj, n. njzký bez, m.
Atz, atzen, ſ. Aas, ätzen.
Atzel, f. ein Vogel, straka, f. 2) ein Wurm, stonožka, stonůžka, f. wlasatý čerw, m.
Atzung, ſ. Aetzung.
Auch, také, taký, též, es geſchehe, wie oft es auch wolle, nechť se to kolikrátkoli, kolikrátkoliwěk stane, wer es auch iſt, ob. ſey, nechť ge to kdokoli, ſo sehr ers auch wünſcht, ac, gakkoli toho žádá.
Audienz, f. ſ. Gehör.
Aue, f. palauk, m. lauka, f. (drasha)
Auerhahn, m. tetřew, m.
Auerhenne, f. krůta, Wlaská, Indyánská slepice, f.
Auerochs, m. zubr, bůwol, diwoký wůl, býk, beyk, m.
Auf, na, auf mein Einrathen, mým náwodem, auf und ab, na horu a dolů, auf damit, aby, auf das eheſte, co neydřjwe, auf das wenigſte, co neyměně, co

na

na neymjñ, při neymenſſim, auf, auf! wzhůru, wzhůru! auf dem Thurme ſeyn, na wěži býti, auf dem Baume ſitzen, na ſtromě ſeděti, auf den Thurm, Baum ſteigen, na wěž, na ſtrom lezt, 2) po, auf der Gaſſe, auf dem Dache herumgehen, po vlícy, po ſtřeſſe chodit, 3) w, auf dem Dorfe, auf dem Schloſſe, Zimmer, we wſy, w zámku, 4) do, auf das Zimmer, auf das Dorf gehen, do pokoge, do wſy gjti.

Aufackern, rozworáwati, 2) wyworati.

Aufarbeiten, das Eis, led dělati, 2) fertig werden, dodělati, dopracowati, zpracowati.

Aufhacken, ſpecy, wypecy.

Aufbauen, wyſtawěti, vſtawěti, poſtawiti, wzdělati, von Bretern, wyraubiti.

Aufbäumeln, wypnauti ſe.

Aufbäumen, nawinauti, nawinowati, 2) vom Pferde, ſpjnati ſe.

Aufbehalten, ſchowati, 2) nechati na blawě.

Aufbeißen, Nüſſe, lauſkati, rozlauſknauti, rozlauſſtiti ořechy, 2) rozejrati.

Aufberſten, rozpuknauti, rozſednauti ſe, 2) die Blumen berſten auf, kwjtj ſe rozkládá, rozwigj.

Aufbetten, vſtlati, ſtláti.

Aufbicken, mit dem Schnabel, rozkloſati, rozkopati.

Aufbiegen, wyhnauti.

Aufbieten, aufmahnen, nabjdnauti, nabjzeti, pobjdnauti, wybjdnauti, pobádati, wyzwati, ein Frauenzimmer zum Tanze, wyžádati, požádati, pobjdnauti, wyzwati k tancy, 2) in einer öffentlichen Auktion, prowolati, 3) Soldaten, ſwoláwati wogſko, k bogi wzbuzowati, 4) ein paar Verlobte von der Kanzel, ohláſyti, 5) alle ſeine Kräfte, wſſecku ſýlu wynaložiti, naložiti, přičiniti, wynaſnažiti ſe, 6) ſeine Freunde, požádati, dožádati ſwých přátel.

Aufbinden, aufböſen, rozwázati, die Haare, rozproſtowlaſyti ſe, rozwázati wlaſy, 2) auf etwas, wwázati, náwázati, přiwázati, 3) in die Höhe, nahoru ſwázat, wázar, 4) einem etwas, powěſyti, zawěſyti někomů wika.

Aufblähen, nadýmati, nadmauti, nadauti, razdauti, ſich, dukmatěti, nadýmati ſe, nadmauti ſe, figürl. rozdjrati, nadjrati ſe, nadýmati, nafukowatiſe, faukati ſy.

Aufblähend, nadýmawý, dukmawý.

Aufblähung, f. des Bauches, nadmutj, n. dukmatoſt, odukeloſt, f. 2) des Gemüthes, nadýmánj, nadmutj, nadjránj, n.

Aufblaſen, nafauknauti, nadmauti, das Feuer, die Kohle, oheň, vhlj rozfaukati, rozdýmati, 2) zum Streite, zatraubiti, zhůru traubiti, ſich aufblaſen, hochmůthig ſeyn, nadeymati ſe, nafukowati ſe, rozdjrati ſe, roztahowati ſe, nadjrati ſe.

Aufblättern, ein Buch, rozwinauti knihu.

Aufbleiben, nicht zu Bette gehen, bdjti, nocowati, neſpati, negjti ſpat, er iſt die ganze Nacht aufgeblieben, celau noc neſſel ſpat, bděl, 2) offen bleiben, wie ein Fenſter, Thor, otewřjnu býti, zůſtat, oſtat.

Aufblicken, wzhleděti, wzhlédati, wzezřjti wzhůru.

Aufblühen, wykwětati, w ykwetnauti, wykwěſti, wykwjſti, rozkwjſti, wzkwetnauti, rozkwěſti.

Aufbohren, rozwrtati.

Aufborgen, wydlužiti, wypugčiti, dlužiti ſe, zdlužiti ſe.

Aufbraten, rozpecy.

Aufbrauchen, zpotřebowati, wypotřebowati.

Aufbrauen, prowařiti.

Aufbrauſen, in die Höhe brauſen, hlučet, hučet, wzhučet, wzhlučet, začjt hlučet, hučet, geket wzhůru,

wzdůru, der Wind brauſet auf, wjtr hlučet, hučet počjná, 2) wie der Wein, das Bier, das Scheidewaſſer, wřjti, zwjrati ſe; kyſati, wykyſati, 3) anfangen zu poltern, lärmen, rozprchliti ſe, popuditi ſe, vnáhliti ſe.

Aufbrauſend, popudliwý, z horka nakwaſſený, prchlý, náhlý, porudčiwý.

Aufbrechen, act. wylámati, wylomiti, die Thüre, dwéře wylomiti, wyrazyti, wypáčiti, einen Brief, orewřjti, odpečetiti, rozpečetiti pſanj, 2) aufbrechen mit der Armee, wytrhnauti, von einem Orte, odtrhnauti, vhnauti, zdwihnauti ſe, hnauti, wyhnauti, odtáhnauti, wytáhnauti, wytrhnauti, mit dem Lager aufbrechen, z leženj ſe hnauti, das Kriegsheer iſt bereits aufgebrochen, wogſko ſe giž hnulo, giž odtrhlo, odtáhlo, 3) aufbrechen wie ein Geſchwür, propuknauti ſe, protrhnauti ſe, die Wunde iſt wieder aufgebrochen, rána ſe opět prowalila, ſe zaitřila, aufgebrochene Füſſe, Hände, rozpuſkané nohy, ruce.

Aufbreiten, rozeſtřjti, rozproſtřjti, proſtřjti, rozwlecy, eine Decke über das Bett, poſtel přikrýwkau poſtřjti.

Aufbrennen, über etwas, připalowati, připáliti, 2) ganz verbrennen, popáliti, ſpáliti, 3) in die Höhe brennen, wzhořeti, 4) die Haare aufbrennen, wlaſy napáliti, rálic, aufgebrennte Haare, napálené álené wlaſy.

Aufbringen, erregen, reizen, böſe machen, rozprchliti, pozdwihnauti, rozzlobiti, rozhněwati, popuditi k hněwu, aufgebracht werden, rozprchliti ſe, rozzlobiti ſe, 2) einführen eine Gewohnheit, začjti, wynesti na gewo, pronesti, 3) zuſammen bringen, Geld, Zeugen ꝛc. ſweſti, ſhledati, ſhánětí penjze ꝛc. Volk, Soldaten, lid ſebrati, ſweſti, ſehnati, etwas auf einen, ſweſti něco na někoho.

Aufbrotzen, im Zorne auffahren, rozljtiti ſe, roznjtiti rozkatiti ſe.

Aufbruch, m. Abreiſe, odtah, m. odtaženi, wytrhnutj, odtrhnutj, hnutj, wyhnutj, vhnutj, n. 2) Aufbruch des Tages, vdnění, ſwjtánj, n. 3) eines Geſchwürs, propuknutj, protrhnutj, n. der Füſſe, Hände, rozpukánj, n.

Aufbrüllen, einen, wyhřwati.

Aufbügeln, zpiglowati.

Aufbürden, einem eine Laſt, břemeno wwaliti, břjmě wwrcy, břemenem ſtižiti, obtjžiti, 2) beymeſſen die Schuld, kládi, wzkládati, dcpáti, ſecpati, wmjtati na někoho winu.

Aufbürſten, wzčeſati ſtětkau.

Aufdampfen, wypářiti, pářiti, wykaukiti, páru wypauſtěti, kaukiti ſe wzhůru, zakaukiti ſe wzhůru.

Aufdecken, die Decke wegnehmen, entdecken, odkryti, 2) figürl. offenbaren, 3) den Tiſch, na ſtůl proſtřjti, přiſtrogiti.

Aufdingen, pronagimati, 2) do včenj přigimat, přigjt.

Aufdörren, Obſt, naſuſſiti.

Aufdrängen, die Thüre, rozewřjt dwéře, 2) drängend aufſteigen wie die Gedanken, wyſtupowat, wydjrat ſe.

Aufdrehen, roztočiti, eines auf das andere, natáčet, natočit.

Aufdreſchen, wymlátiti, domlátiti.

Aufdringen, wnutkati, wſtrčiti, naſtrčiti, naſtrkati, předſtrčiti, dcpáti, wedcpati, ſich einem, dcpáti ſe, drápati ſe, drátí ſe, wedrati ſe na někoho.

Aufdröſeln, rozetkati, rozpárati, roztřepiti, rozedřjti.

Aufdrucken, auf etwas, wtlačiti, wtiſknauti, das Siegel, tiſtilk přiſ-

přiklačiti, přitisknauti, 2) eine Nuß, rozmačkati, ein Geschwür, wymačkati.

Aufdunsen, dmauti se, wydmauti, nadmauti, nadauti.

Aufdunsten, wypářiti.

Aufeinander, was aufeinander kömmt, zuweilen auch gegeneinander, na einander, po sobě, na sebe.

Aufeinander binden, na sebe wázati.

Aufeinander folgen, po sobě následowati.

Aufeinander liegen, na sobě leżeti.

Aufeinander sitzen, na sobě seděti.

Aufeisen, prosekáwat led.

Aufenthalt, m. bydlo, obydlj, přebywánj, přebytj, n. přjbytek, m. Aufenthalt haben přebýwati, bydlo, přjbytek mjti, bydleti, 2) Verweilung, zdrženj, zdržowánj.

Auferlegen, zur Strafe, vkládati, vložiti, wložiti, 2) eine Last, naládati, naložiti, 3) einem etwas, vložiti, poručiti.

Auferstehen, von den Todten, wstáti z mrtwých, wzkřjsyti se.

Auferstehung, von den Todten, f. z mrtwých wstánj, wzkřjsseni, n.

Auferwecken, einen Todten, zkřjsyti, wzkřjsyti.

Auferziehen, chowati, wychowati, odchowati, zwesti, pěstowati, wypěstowati, ein Kind auferziehen, djtě wychowati, zwesti.

Auferzieher, m. wychowatel, odchowatel, pěstaun, m.

Auferziehung, f. odchowánj, wychowánj, zwedenj, pěstowánj, n.

Auffessen, sgjsti, pogjsti, snjsti, wygjsti, einen auffressen, sgůr. wygjsti, wyžrati někoho.

Auffahren, gegen Himmel, wstaupiti, 2) aus dem Traume, Schlafe, protrhnauti, wyrazyti se, probrati se, 3) im Zorne, popuditi se, rozprchl ti se, 4) mit dem Schiffe auf den Grund, wzeti, 5) mit einem Fuhrwerk in die Höhe aufwärts, wygeti, wygjžděti, na horu geti, vor Schrecken im Schlafe, im Traume, trhati, potrhowati, potrhnauti sebau we spanj, we snách, 7) unvermuthet zum Vorschein kommen, nasločiti, wyskočiti, 8) sich plötzlich öffnen, wie die Thüre, das Fenster, odemknauti se.

Auffahren, das, gegen Himmel, wstaupenj, n. 2) puotrhnutj, probráni, m. 3) porušenj, n. popudliwost, f. zpauzenj, n. n. 4) wzeti, n.

Auffahrend, s. Aufbrausend.

Auffahrt, f. gegen Himmel, wstaupenj na nebe, na nebe wstaupenj, sonst, wygezd, wygezdj, der Ort wo man mit einem Wagen auffährt, wýgezd, m. s. Auffahren,

Auffallen, auf etwas mit dem Kopfe, wpadnauti, wpadnauti, 2) wie die Wespen, Heuschrecken auf etwas, přiradati, padati, wpadati na něco, 3) frappiren, befremden, diwno býti, se zdáti, překážeti, kupodiwu býti, 4) sich den Kopf, rozrazyti sy hlawu.

Auffallend, diwný, podiwný, k podiwu.

Auffalten, s. Falten.

Auffangen, chytati, pochytati, zlapati, nachytati, 2) Briefe, přegmauti, přegjmati, die Flüchtigen, pochytati, schytati, zlapati, chytati, die Worte, slowa lapati, chytati, 3) die gehende Rede, řeč, klewety zhirati, 4) das Blut in eine Schüssel, chytati, schytati krew do mjsy, eine Krankheit, chytiti nemoc.

Auffassen, fassen und aufheben, nabjrat, nabrat, z. B. den Koth mit der Schaufel, sonst, pogmauti, vgmauti, vchopiti, vchytiti, pochytiti, polapiti.

Auf-

Auffeilen, zpilowati.
Auffeuchten, nawlažiti.
Auffinden, nalezznauti, nagjti.
Auffischen, vlowiti, nalowiti 2) den Teich, wylowiti.
Auffl mmen, wzplápolati.
Aufflattern, ſ. Auffliegen.
Aufflechten, die Haare, rozpljſti, rozpleſti, rozproſtowlaſyti.
Auffliegen, wyljtnauti, wyleteti, na horu zljtnauti, 2) wie die Thüre, otewřjti ſe do kořen.
Auffordern, zum Streite, Zweykampf, wybjdnauti, pobjdnauti, wyzwati, požádati, pobádati, die Soldaten, ſwolati, zum Tanzen, wyžádati, požádati, pobjdnauti, eine Stadt, žádati, požádati, im Spiel, pobjdnauti, den Feind, pobjzeti, lquditi.
Aufforderer m. pobjdce, wybjdce, u. ſ w. pobjzytel, m.
Aufforderung, f. zum Streite, u. ſ. w. wybjdnutj, n. wybjdka, pobjdka, f. pobjdnutj, wyzwánj, n. der Soldaten, ſwolánj, n. zum Tanzen, wyžádánj, zum Spiel, pobjdnutj, n. požádánj.
Auffreſſen, alles, ſežrati, 2) wie ein Geſchwür, rozežjrati, rozežrati, rozdrbati, zgitrkiti, ſpryſkowati, 3) ſich, zmocy ſe, rozmocy ſe, er frißt ſich treflich auf, zmáhá, wotawj ſe, einen auffreſſen, figürl. wygjſti, wyžrati někoho.
Auffretzen, wie ein Geſchwür, rozdrbati, rozdrápati.
Auffriſchen, erquicken, občerſtwiti, 2) anreitzen, podněcowati, powzbuzowati, 3) wieder friſch machen, z. B. Farben, Eßwaren, obnowiti, oprawiti.
Auffühen, Erde, nawezti, einen Wall, podwoz dělati, 2) ein Gebäude, wyhnati nahoru, wzdělati, 3) ein Schauſpiel, prowáděti, prowoditi, prowozowati, hru ſtrogiti, 4) ſich geduldig und unverdroſſen, chowati ſe, 5) einen Redenden, oder einen Zeugen aufführen, vwozowati, vwáděti, přiwáděti, vwáděti, vweſti, 6) vermittelſt eines Fuhrwerks, z. B. Kanonen, wywezti na horu.
Aufführung, Aufbauung, ſ. wyhnánj, wzdělánj, n. 2) Kondu it, Bezeigen, Lebensart, chowánj, n, 3) Vorſtellung, předſtawenj, prowáděnj, n. der Kanonen, wywezenj, n.
Auffüllen, ſpliniti, napliniti, doplniti.
Auffüttern, wykrmiti, zu füttern aufhören, pokrmiti, nakrmiti.
Aufgabe, ſ. zu arbeiten, zu machen, vloženj, wloženj, n. verrichten, wykonati, wyřjditi, 2) Aufgabe einer Frage, eines Räthſels, podánj, n. 3) Uebergabe, odewzdánj, wzdánj, podánj, n. 4) eines Amtes, Guts, wzdánj, n. 5) ein aufgegebener Satz, namjtka, ſ.
Aufgabeln, wyſſtárati, wykutiti.
Aufgang, m. wýchod, wzchod, m. wygitj, n. gegen Aufgang, k wýchodu, na wýchod, 2) dogitj, wygitj, n. 3) der Ort, an den man aufwärts geht, wzchod.
Aufgeben, den Geiſt, das Leben, duſſi puſtiti, wypuſtiti, zdechnauti, 2) niederlegen ein Amt, wzdáti auřad, 3) die Freundſchaft aufgeben, přátelſtwj zruſſiti, rozpřáteliti, rozkmotřiti ſe, 4) etwas zu thun aufgeben vložiti, naložiti, 5) ein Räthſel, pohádku dáti, podati, 6 den Schülern eine Lektion, vložiti, 7) einem einen Brief, podati, odewzdati, dáti pſanj, 8) eine Stadt, Feſtung, wzdáti, 9) ein Spiel, nechati hry, die Hoffnung, od nádeje wypuſtiti, den Patienten, opuſtiti.

Aufgeblasen, nadutý, nafaukmutý.
Aufgeblasenheit, f. nadutost, f.
Aufgeborsten, rozpuklý, rozsedlý, rozpuknutý, rozsednutý.
Aufgebot, n. wybjdka, f. pobjdka, f. wybjdnutj, n. 2) vor der Hochzeit in der Kirche, ohlásska, f.
Aufgeboten, wybjdnutý, pobjdnutý, 2) in der Kirche, ohlássený.
Aufgebracht, popuzený, rozzlobený, rozprchlený, 2) eingeführt wie eine Gewohnheit, začatý, na gewo wynessený, wwedený.
Aufgebrannt, ganz, popálený, spálený.
Aufgebrochen, wylomený, wyrazený, 2) aufgebrochenes Fleisch an Füßen, odznobenina, f. odznobenj, omrazenj, n.
Aufgebunden, rozwázaný.
Aufgebung, eines Amtes, f. wzdánj, n. 2) des Geistes, wzdechnutj, ducha pusstěnj, wypusstěnj, n. s. Aufgabe.
Aufgedeckt, odkrytý, 2) prostřený.
Aufgedrungen, wstrčený, nastrčený, wedcpaný, wnutkaný.
Aufgedungen, nagmutý, nagatý.
Aufgefangen, schytaný, pochytaný, polapaný.
Aufgefischt, nalowený, wlawený.
Aufgefordert, wyžádaný, wybjdnutý, wyzwaný.
Aufgefressen, sežraný.
Aufgefrischt, občerstwený, 2) zum Streite, podnjcený, powzbuzený.
Aufgeführt, nawezený.
Aufgegangen, wyssly.
Aufgegeben, wložený, 2) wzdaný.
Aufgegossen, nalitý.
Aufgegürtet, rozpásaný, odpásaný.
Aufgehalten, zdržený, zadržený.
Aufgehäufet, wrchem narownaný, nakopčený, nahromážděný, nawrchowaný.
Aufgehauen, rozsekaný, rozsekaný.
Aufgehen, wie die Sonne, der Mond, wycházeti, wygiti, wzchazeti, 2) wie ein Teig, kynauti, kwasem zkřednauti, 2) wie ein Gewächs, wycházeti, wypukowati, pupenéti, wyrážeti, 4) wie eine Thüre, odmykati se, otwjrati se, die Thüre geht auf, dwéře se odmykagj, otwjragj, 5) aufgehen wie eine Wunde, zgitřiti se, 6) wie ein Knoten, rozwázati se, rozwzliti se, rozpogiti se, 7) verbraucht werden, wie ein Holz, Wein, auch Aufwand haben, machen, in diesem Hause gehet jährlich vieles auf, w tom domě ročně mnoho se ztrávj, wygde, wie Geld, wygsti, ztrávenu, utracenu býti, ztrávitj, vtrácetj se, er läßt viel aufgehen, vtrácý mnoho, dobře trávj, 8) wie eine Blase oder Geschwür, rozpuknauti, propuknauti, prowaliti, protrhnauti se, 9) wie Feuer, stráwenu býti, ohněm sežjti, w ohni zahynauti, 10) wie Eis, pausstěti, rozpausstěti se, 11) es geht mir ein Licht auf, die Augen gehen mir auf, porozumjwám, spatřugi, wzcházý mi swětlost, dostáwám swětlost wtom otwjragj se mi oči, 12) die Augen sind ihm darüber aufgegangen, oči se mu nad tjm pozastawily, oči na tom nechal, 13) in der Stube auf und abgehn, přecházeti, 14) wie der Staub, Nebel, Rauch, wystaupiti, wie das Feuer, wzegnauti se, es ist ein Feuer aufgegangen, wzňal se oheň, imgleichen figürl. im Feuer, Rauche aufgehen, w kauř a popel se obrátiti, obráceny býti, sprachet na prach, popelem lehnauti, 15) von den Pflanzen und Gewächsen, wie die Blumen, rozwjgeti se, pučiti se, bručiti se, wypukati, 16) aufgehen, wie eine Thür, ein Schloß, ein Fenster, oder sonst was verbundenes,

verſchloſſenes, otwjrati ſe, rozwjráti ſe, 17) aufgelöſt werden wie die Naht, der Knoten, puſtiti, rozpuſtiti ſe, 18) aufblühen, wzkwětnauti, wykwětnauti.

Aufgehenkt, powěſſený, zawěſſený, am Galgen, oběſſený.

Aufgehetzt, naſſtwaný, poſſtwaný.

Aufgähnen, wzýwati, vſta rozdirati.

Aufgehoben, verwahrt, ſchowaný, 2) in die Höhe, wyzdwihnutý, zdwihnutý, 3) abgeſchaft, zruſſený, wyzdwižený.

Aufgeholfen, ſpomožený.

Aufgekratzt, rozſtrábaný.

Aufgekräuſelt, nakadeřený, zkadeřený, zkadeřawený, nakučerowaný, zkučerowaný, zkudrnělý.

Aufgeladen, naložený.

Angelaufen, naběhnutý, naběhlý.

Aufgeld, n. záwdawek, m.

Aufgeleckt, wyljzaný.

Aufgelegt, naložený, 2) geneigt, způſobený, ich bin dazu itzt nicht aufgelegt, nynj k tomu negſem ſpůſoben, nemám k tomu, do toho chuti.

Aufgelöſt, rozwázaný, vom Feßeln, rozkowaný.

Aufgemacht, otewřený.

Aufgemahlen, rozemletý, wymletý, vmletý.

Aufgemauert, wyzděný.

Aufgemerkt, naznamenaný.

Aufgemuntert, powzbuzený.

Aufgenommen, přigatý, přigmutý.

Aufgenöthigt, donucený, přinucený, wnutkaný.

Aufgeopfert, obětowaný.

Aufgepackt, nakládaný, naložený.

Aufgeputzt, wyſſlechtěný, oſſlechtěný, wyſſperkowaný, wykráſſlený.

Aufgeräumt, vklizený, vložený, 2) munter, ochotný, zochotnělý, weſelomyſlný.

Aufgereckt, pozdwižený, zpřjmený.

Aufgerichtet, wztýčený, zpřjmělý, zdočený, wzhůru poſtawený.

Aufgeriſſen, natržený, natrhnutý.

Aufgeſagt, odřikaný, odřeknutý, 2) wypowězený.

Aufgeſcharret, wyhrabaný, wykopaný, rozhrabaný.

Aufgeſchloſſen, odemknutý.

Aufgeſchnallt, odepnutý, rozepnutý.

Aufgeſchnürt, rozſtehnutý, rozpuſſtěný.

Aufgeſchoben, odložený, protažený, odtažený, pořizený.

Aufgeſchoſſen, wyſtřelený, wytáhlý.

Aufgeſchrieben, napſaný.

Aufgeſchürzet, podkaſaný, okaſaný, nakaſaný, podkaſalý, ein wenig, podkaſánek, m.

Aufgeſchüttet, naſypaný, vom Waſſer, nalitý.

Aufgeſchwollen, otekly, naběhlý.

Aufgeſetzt, poſazený.

Aufgeſotten, zwařený, zewřený.

Aufgeſpalten, rozſedlý.

Aufgeſperrt, odemknutý.

Aufgeſteckt, naſtrčený.

Aufgeſtellt, poſtawený.

Aufgeſtiegen, wyſtaupený.

Aufgeſtreut, naſypaný.

Aufgeſucht, pohledaný, wyhledaný.

Aufgethan, odemčený.

Aufgethürmt, nakopčený, do makowice wyſtawený.

Aufgetragen, naneſſený, nanoſſený, přineſſený, 2) befohlen, poručený, wzložený.

Aufgetrennt, rozpárany, rozedřený.

Aufgewachſen, wyroſtlý, vroſtlý, zroſtlý.

Aufgewärmt, ohřitý, ohřjwaný, 2) aufgewärmtes Zeug, lonſké ſljwy, ſpoměla babka dětka plakati, lonſké ſljwy připomjná, prov.

Aufgeweckt, probuzený, 2) munter, zochotnělý, weſelomyſlný, w dobré chuti ochotný, 3) ein aufgeweckter Kopf, důmyſlný, důwtipný, ſchopná hlawa.

Aufgewecktheit, f. ochotnoſt myſli, zochotnělost, weſelomyſlnoſt, weſelá myſl.

Aufgewendt, wynaložený.
Aufgewickelt, nawinutý, 2) rozwinutý, wywinutý.
Aufgewiegelt, zbaučený, spiknutý.
Aufgewiesen, wkázaný.
Aufgewölbt, wzklenutý, wyklenutý.
Aufgeworfen, naházený, 2) aufgeworfenes Maul, nadutá huba; f. 3) aufgeworfene Erde zwischen zwo Furchen, brázda, f. záhon, m.
Aufgewunden, nawjgený, nawinutý.
Aufgezäumt, nawzděný.
Aufgezehrt, stráwený, wytráwený.
Aufgezeichnet, naznamenaný.
Aufgezogen, erzogen, wychowaný, zwedený, 2) aufgezogene Saiten, aufgezogene Uhr, natažené struny, f. natažené hodiny.
Aufgießen, naljti, naljwati.
Aufgraben, wyhrabati, wykopati, von einander, rozhrabati, rozkopati.
Aufgreifen, zwednauti, popadnauti, 2) auf etwas, popadati.
Aufgrünen, zelenati, bručiti se.
Aufgürten, in die Höhe, podpásati, ohrnauti, 2) losgürten, rozpásati, odpásati, 3) mit einem Gurte, auf etwas befestigen, wpásati.
Aufhaben, den Hut, die Mütze, klobauk na hlawě mjti, ein Amt, eine Pflicht, wřad na sobě mjti, 3) offen haben, z. B. den Mund, otewřenau hubu mjtť.
Aufhacken, die Erde, rozkopati, das Holz mit der Axt, rozkálati, das Eis, prosekáwati, prosekati, rozsekati, etwas mit dem Schnabel, rozwobati, rozklofati, durch Hacken alle machen, dosekati, dosstjpati, rozsstjpati, rozsekati, rozrubati, rozkálati.
Aufhäckeln, rozepnauti, rozstehnauti.
Aufhäften, ſ. Auffchäften.
Aufhäfteln, ſ. Aufhäften.
Aufhängen, ſ. Aufhenken.
Aufhalten, einen, die Thränen, zdržeti, zdržowati, 2) den Feind, den Dieben, den, oder das Flüchtige, zadržeti, 3) ſich über etwas, einen, pozdržowati, pozdržeti se nad něčjm, zatjnati se nad něčjm, pozastawowati se, pozastawowati se, 4) ſich in einer Stadt, zdržowati se, 5) die Hände, den Hut, die Schürze, um etwas zu empfangen, držeti, nadržeti, nastawiti 6) in die Höhe, podržeti, nadržeti, halten ſie mich nicht auf, nezdržugj mne, 7) figürl. den Fortgang einer Sache hindern, z. B. die Uhr, Poſt, den Krieg, Proceß, ſich bey einer Sache, zdržeti, zdržowati, pozdržeti, 8) bey ſich behalten, Unterhalt geben, zdržowati, ſich an einem Orte, zdržeti se zdržowati se, einwenig. 9) auf einige Augenblicke, Stunden, zastawiti se, halte dich hernach bei mir wenig auf, zastaw se potom u mne, 9) aufhalten einen im Gehen, Reiten, Fahren, zastawiti, zadržeti.
Aufhaſpeln, rozmotati, rozwjti, 2) auf etwas haſpeln, namotati, nawjti, 3) durch Haſpeln alle machen, domotati, wymotati.
Aufhäufen, nakopčiti, nahromáždit, nawrchowati, nahromadiſti, nawrſſowati.
Aufhauen, rozetnauti, roztjti, rozkoliti, 2) durch Hauen alle machen, dotjti, dotnauti, doťálati, dorubati
Aufheben, in die Höhe, oder etwas Gefallenes, Liegendes, wyzdwihnauti, zdwihnauti, zwednauti, ein wenig den Kopf, při zdwihnauti hlawy, pozdwihnauti, 2) verwahren, ſchowati, wložiti, 3) abſchaffen, zdwihnauti, wyzdwihnauti, 4) den Krieg,

Streit, oder Belagerung, poſtechatiſ, zanechati, nechati wálky ꝛc 5) Schande, Ehre, cti, hanbu dogiti, nabyti, hanbu wzýti, 6) in der Landwirthſchaft vom Getreide, ſklizeti.

Aufheber, m. wyzdwihowatel, m. 2) ein Werkzeug, zdwihadlo, n.

Aufheben, ſ. Aufhebung, viel Aufhebens von etwas machen, mnoho powiku, ſláwy o něčem nadělati.

Aufhebung, f. einer Gewohnheit, f. wyzdwizenj, n. 2) des Krieges, ponechánj, n. 3) Verwahrung, ſchowánj.

Aufſieften, pkipnauti, přiſtehnauti, 2) losmachen, rozepnauti, rozſtehnauti.

Aufheitern, der Himmel heitert ſich auf, gaſnj ſe, wygaſſnuge, rozgaſſnuge, wybjrá ſe, einen, zochotniti, rozweſeliti, obweſeliti, powyrazyti, obgaſniti, ſich aufheitern, zochotniti, rozweſeliti ſe.

Aufheiterung, des Himmels, f. wygaſnění, rozgaſnění, wybjrásnj, n. 2) zochotnénj, n. zochotnělosť, f. rozweſelenj, n. obweſelenj, n.

Aufhelfen, ſpomocy.

Aufhellen, wieder helle machen, aufheitern, wygaſniti, rozgaſniti, obgaſniti, der Himmel hellt ſich auf, nebe ſe wybjrá, gaſnj, wygaſſnuge, probjrá, 2) erleuchten, beſtrahlen, obgaſniti, 3) deutlich werden, wygaſňowati ſe.

Aufhenken, powěſyti, zawěſyti, Wäſche, ein Kleid, den Degen, Hut, powěſyti, wěſſeti, einem etwas, figürl. imgleichen aufbinden, etwas, záwěſyti, 2) einen Dieben, obéſyti, 3) einem eine Lüge, zawěſyti někomu leż, někomu nedwěda na nos powěſyti, prov.

Aufhetzen, mit Hunden aufjagen, wyſſtwati, 2) in figürl. Bedeutung, zu etwas reizen, wider einen andern aufbringen, poſſtwati, podſſtwati.

Aufhetzer, m. poſſtěwač, podſſtěwáček, m.

Aufhorchen, poſlauchati, poſlyſſeti.

Aufhören, přeſtati, přeſtáwati, höre auf zu weinen, přeſtaň plakat, 2) ſeine Endſchaft erreichen, ſowohl dem Orte als der Zeit nach, ſkonáwati ſe, ſkonati ſe, pominaut, přeſtat, hier hört das Gebirge auf, zde ſe hory ſkonáwagj, hier hört das Buch auf, zde ſe kniha ſkonáwá, mit der Zeit hört alles auf, časem wſſecko pomine.

Aufhüllen, ſ. Enthüllen.

Aufhüpfen, poſkakowati, wyſkakowati, ſtrubowati, ſtrečkowati.

Aufjagen, wyháněti, wyhnati, 2) naháněti.

Aufkämmen, včeſati.

Aufkaufen, nakaupiti, ſkaupiti, pokaupiti.

Aufkäufer, m. ſaukup, m. ſkupowatel, m.

Aufkehren, ſmjtati.

Aufkehrig, m. ſmetj, f. pl.

Aufkeimen, rozwjnati, wypučiti, pučiti, bručiti ſe, wypukati.

Aufklaffen, rozſednauti ſe.

Aufklären, wieder klar, heiter machen, gaſniti, rozgaſniti, wygaſniti, obgaſniti, das Wetter, der Himmel klärt ſich auf, nebe ſe wygaſſnuge, gaſnj, rozgaſſnuge, wybjrá ſe, probjrá ſe, 2) figürl. obgaſniti, wygaſniti, zochotniti, obweſeliti, ſein Geſicht kläret ſich wieder auf, twář geho ſe zaſe wygaſſnuge, 3) deutlich machen, erklären, z. B. ein Räthſel, eine Stelle, wyſwětliti, 4) den Verſtand, klug machen, oſwjciti, obgaſniti, wygaſniti, aufgeklärter Verſtand, oſwjcený, wygaſněný rozum.

Aufklärung, f. des Himmels, rozgasnění, wygasnění, wybjránj, rozbjránj, n. zochornělost, f. 3) oswjcenj, obgasnění, n. wygasnění.

Aufklauben, zbjrati.

Aufkleiben, přilepiti, přilepowati.

Aufkleisten, přikljti, přikljegowati, přikljžiti.

Aufklettern, wylezti, wysaukati se.

Aufklopfen, roztlaucy, rozklepati.

Aufknacken, rozlauſknauti.

Aufknöpfen, rozepnauti, rozpjnati.

Aufknöten, rozwzliti.

Aufknüpfen, aufhenken, připnauti, připogiti, powěsyti, einen Dieb, zloděge oběsyti, wěsseti, 2) losmachen, rozpogiti, rozepnauti, rozwázati.

Aufkochen, wařiti se.

Aufkommen, emporkommen, wygjti, wzhůru přigjti, wyniknauti, 2) am Leben bleiben, zůstati při žiwobytj, 3) zunehmen, in Anſehen, zu Vermögen kommen, zmáhati se, zmocy se, znikati se, zniknauti se, wotawiti se, zwotawiti se, wywáznauti, 4) 4) von einer Krankheit, geneſen, wygjti z nemocy, wzdrawiti se, wywáznauti, zhogiti se, zniknauti nemocy, přigjti k zdrawj, okřjwati, okřáti, er wird ſchwerlich aufkommen, ſotwa ztoho wygde, wywázne, ſotwa ſe wzdrawj, 5) entſtehen, doch gröſtentheils nur von Gewohnheiten, und Gebräuchen, Mode, werden, zu werden anfangen, nastati, nastáwati, wzniknauti, 6) einen nicht aufkommen laſſen, nedati zniku někomu, nedati zniknauti někomu.

Aufkommen, das, ſ. Ankunft.

Aufrämpen, ochljpiti.

Aufkratzen, eine Wunde, rozſtrábati, rozdrbati, ſich, vſſtrábnauti ſe,

Aufkrauſen, ſ. Aufkräuſeln.

Aufkräuſeln, zkadeřiti, zkadeřawiti, nakadeřiti, nakudrniti, zkučerowati, nakučerowati.

Aufkündigen, wypowědjti, 2) verlaſſen, eine Gewohnheit, wýhoſt dáti obyčegi, odkjcy ſe obyčege, zhoſtiti ſe obyčege.

Aufkündigung, f. wýpowěd, f. wypowědění, n.) odeřčenj, n. zhoſtěnj, n. weyhoſt, m.

Aufkunft, f. Zunehmung, das Gedeyen, Fortkommen im Anſehen, znikánj, zniknutj, n. znik, m, zmahánj, n. wywáznutj, von einer Krankheit, Geneſung, wzdrawenj ſe, wygitj z nemocy, znikнutj nemocy, zhogenj ſe, n. okřjwánj, okřánj, wywáznutj, einer Mode, Gewohnheit, nastánj, nastáwánj, zniknutj, znikánj, n. znik, m.

Aufladen, naložiti, nakládati, wložiti, Miſt, hnůg nakládat, 2) auf ſich laden, na ſe wzýti, wložiti, wwaliti, einem vieles aufladen, wložiti, zawaliti, wwaliti mnoho na někoho, eine Bürde, Laſt, břjmě wwrcy, wwaliti, zawaliti, wložiti, wzložiti.

Auflader, m. nakládač.

Auflage, Beſchwerung, f. náklad, m. 2) einer Strafe, wloženj, vloženj pokuty, n. 3) Gaben, daně, f. 4) auf etwas groſſe Auflage thun, weliký náklad na něco činiti, wěſti, 5) Auflage eines Buches, wydánj, naloženj, n. náklad, m. 6) Zuſammenkunft, ſchůzka, f. 7) Kolekte, ſnůſſka.

Auflangen, wyſáhnauti, doſáhnauti; Steine, Holz, ze podáwati.

Auflanger, m. podáwač, m.

Auflaſſen, die Thüre, nechati otewřených dwerj, nezamykati.

Auflauern, einem, čjhati, počjhati, na někoho.

Auflauf, des Volks, m. sběh, ſhluk, m. ſhluknutj, ſhlaučenj, ſtoky

nutj lidu, n. 2) des Waſſers, přjtok, m. zwodnění, n. 3) geweiſſe Speiſe, bublanina, f. 4) der Koſten, wzroſt. m.

Aufſaufen, aufſchwellen, naběhnauti, 2) wie eine Beule, naſtočiti, 3) wie das Waſſer, přitecy, zwodniti ſe, 4) wie der Teig, naběhnauti, 5) aufgehen, von Pflanzen und Gewächſen, wynikati, wyputati, wyſtřelowati, wyrážeti, 6) der Zahl nach, wzroſti, wyroſti, zmnožiti ſe.

Aufleben, obživnauti, ožiti, obžiti.

Auflecken, wylizati, zlizati.

Auflegen, auf etwas, položiti, wložiti, kláſti na něco, ſich auf den Tiſch, naſtůl ſe położiti, kláſti, 2) ein Pflaſter auflegen, přiložiti, einem einen Eid, Buße, Strafe, Steuer, Stillſchweigen, wložiti, vkládati, 4) einem eine große Laſt, welikó břemeno někomu naložiti, vwaliti, zawaliti, na někoho wložiti, 5) einem eine Strafe, wložiti, vložiti, 6) ein Buch, naložiti, wydati knihu, 7) Stimme zur Muſik, předložiti.

Auflehnen, ſich, opjrati, podpjrati, zpodepřjti, zpoléhati, zpolěhnauti ſe, 2) ſich wider die Obern, figůrl. zpjčiti, zpauzeti ſe, zpjrati ſe, zepřjti ſe, 3) ſich in die Höhe wie ein Pferd, zpjnati ſe, zepnauti ſe.

Auflehnung f., podepřenj, zpodepřenj, zpolehnutj, 2) wider den Obern, zpjčenj, zepřenj, des Pferdes, zpjnánj, n.

Aufleimen, přikljžiti.

Aufleſen, zbjrati, ſebrati, wo haſt du es aufgeleſen? kde ſy toho nazbjral? nabral?

Aufliegen, auf etwas, přiléhati, naléhati, 2) wund liegen, proležeti ſe, 3) vom müßigen Geſinde, zaležeti ſe.

Auflockern, locker machen, oblewiti, oſlabiti, 2) Papier u. d. gl. ſchljpiti, 3) die Erde, rozhrabati, rozkutiti, Haare u. d gl. rozčechrati.

Auflöſen, etwas zuſammengebundenes, rozwázati, ein zuſammengefügtes, od. zuſammengebundenes, Werk, rozpogiti, 2) die Knoten, rozvzliti, vzly rozwázati, einen Knopf, rozepnauti, 3) die Bande, rozkowati, okowy odkowati, 4) Zweifel, Schwierigkeiten, wykládati, wyložiti, wyweſti z pochybnoſti, 5) Räthſel, eine Frage, Aufgabe, rozpleſti, rozwinauti, vhodnauti, wypleſti, 6) die Sünden, rozwázati, rozhřeſſiti 8) Metalle, přehánění, přepauſtěti, rozpuſtiti, 9) ſich im Waſſer auflöſen, rozplynauti ſe, rozpuſtiti ſe, 10) die Theile eines Körpers flüßig machen, z. B. das Eis, das Salz, das Metall, rozpauſtěti, rozpuſtiti, přepuſtiti, 11) einen Satz in ſeine Theile, rozwrhnauti, rozebrati, rozlamowati, 12) ſich in Thränen, rozplynauti, rozpuſtiti ſe w ſlze, 13) aufgelöſt werden, ſterben, odlaučenu, rozlaučenu býti, 14) die Ehe, die Bande der Ehe, rozlaučiti, 15) die Augen, oči otewřjti.

Auflöſlich, rozwázatedlný, rozpogitedlný.

Auflöſung, f. rozwázánj, rozpogenj, n. 2) rozvzlenj, n. 3) rozkowánj, odkowánj, n. 4) wykládánj, wyloženj, n. 5) vhodnutj, wypletenj, n. rozwinutj, rozpletenj, 6) rozhřeſſenj, n. 7) rozwázánj, n. 8) přehánénj, rozpuſtěnj, n. 9) rozplynutj, n. 10) rozlaučenj, beim Leinweber, ſpauſſt. f.

Aufſtoßen, nakljti, naklegowati, přikljci.

Aufmachen, eröffnen, otewřjti, odemknauti, einen Brief, oſanj otew-

otewřjti, imgl. einen Sackbeutel, Ballen, Stück Tuch, 2) ſich aufmachen, zdwihnauti ſe, powſtati, 3) aufhängen, ein Bild, přidělati, přičiniti, 4) ein Stück wie die Spielleute, zadělati, 5) Nüſſe, okechy otewřjti, rozſtrokepiti, 6) ein Gewebe, Band, Knoten, rozprawiti, rozetkati, rozpleſti, rozplietati, rozwzliti.

Aufmahlen, ein Bild naobrazyti, napodobiti, barwami wyneſti, namalowati, 2) das Getreid, zemliti, vmliti, domliti.

Aufmauern, wyzdjti.

Aufmerken, Acht geben, pozorowati, pozor mjti, dáti, ſſetřiti, zuhören, s pozorem poſlauchati, vſſi naſtawiti, doſlýchati, oko nésti, vcho wlécy, 2) aufzeichnen, naznamenati, poznamenati.

Aufmerkſam, pozorný, pozorliwý, ſſetrný.

Aufmerkſam, adv. pozorně, pozorliwě, ſſetrně.

Aufmerkſamkeit, f. pozornoſt, pozorliwoſt, ſſetrnoſt, f. pozor, m. pozorowánj, n. Zuhörung, poſlauchanj, doſlýchánj, oka noſſenj, vcha wlečenj, n. imgleichen, Achtung, Bereitwilligkeit, Dienſtbefliſſenheit, ſſetrnoſt, ochotnoſt, f.

Aufmerkung, f. naznamenánj, poznamenánj, 2) pozor, m.

Aufmunterer, m. wzbuzowatel, ponukač, m.

Aufmuntern, einen aus dem Schlafe, buditi, zbuditi, probuditi, ze ſpanj wyrazyti, 2) anreitzen, aneiferu, probuzowati, 3) fig. lüſtig machen jemand, wyráželi, obweſeliti, obweſelowati, wyrazyti, powyrazyti, wzbuzowati, popuditi, ponaukati.

Aufmunterung, f. aus dem Schlafe, zbudčnj, probudčnj, n. 2) wzbuzowánj, wzbuzenj, popuzenj, ponaukánj, n. prob. 3) wyražčnj, n. 3) wyražčnj, n. obweſelenj, n.

Aufmutzen, übel aufnehmen, za zlé wykládati, einem etwas, wyčjtati, wyteykati, alles, omlauwati.

Aufnähen, darauf nähen, naſſiti, přiſſiti, 2) durch Nähen verbrauchen, wyſſiti.

Aufnageln, přibiti.

Aufnagen, prohrýzti.

Aufnahme, f. přigjmánj, přigetj, přigmutj, n. 2) Wachsthum, přibýwánj, n. přjbytek, m. 3) an Kindesſtatt, zaljbenj, za ſyna přigetj, zwolenj, n. 4) einer Summe Geldes, přigetj, n. přjgem, m. 5) Verbeſſerung des Zuſtandes, zwelebenj, in Aufnahme ſetn, kommen, zwelebowati ſe, wzdéláwati ſe, in Aufnahme bringen, zwelebowati, zwelebiti.

Aufnehmen, přigjti, přigjmati, přigmauti, etwas gut aufnehmen, za wděk přigjti, w dobré obrátiti, etwas übel, w zlé obrátiti, za dobré, zlé mjti, wzýti, brátí, etwas an ſich nehmen něco na ſe wzýti, přigjti an Kindesſtatt, zaljbiti ſobě, zwoliti, za wlaſtnjho přigmauti; es mit einem aufnehmen, potkati ſe s někým, někoho na ſe wzýti; ein Verhör mit einem, před ſe wzýti; in die Höhe, vom Boden, zwednauti, wyzwednauti, in den Himmel, in die Herrlichkeit, wzýti, přigjti; in der Feldmeßkunſt, nawrcyl Geld, penjze ſe wydlužiti, wypugčiti, einen in ſein Haus in die Geſellſchaft, přigmauti.

Aufnehmer, m. přigimač, přigimatel, m.

Aufnehmung, f. ſ. Aufnahme,

Aufneſteln, rozſtehnauti, 2) einen Dieb, powěſyti.

Aufnöthigen, wſtrčiti, cpáti něco, donutiti, přimuſyti k něčemu.

Aufopferu, obětowati.

Aufo-

Aufopferung, f. obětowánj, n.
Aufrocken, nakládati, naložiti; napěchowati, nawázati, navzlisti, 2) öffnen, rozložiti, rozwzliti, rozwázati
Aufpappen, nalepiti, přilepiti.
Aufpassen, čjhati, počjhati na někoho, 2) ausmessen, přiměřiti.
Aufpasser, m. čjhač, čjhač, m. čjhal, 2) jeder Aufwärter, hljdač, m.
Aufpfeifen, zapjskati, zapjsknauti.
Aufpflanzen, die Kanonen, nastrogiti, nastražiti děla, das Bajonet, připůsobiti, nastrčiti, die Fahne, wystrčiti.
Aufpflügen, zworati.
Aufpfropfen, nasazowati, nasaditi.
Aufpichen, nalepiti, přilepiti smolau.
Aufpicken, rozdobati.
Aufplatzen, rozpukati se, pukati, ſ. Aufberſten.
Aufpochen, zatlaucy, zatřjskati.
Aufpudern, naprášiti wlaſnjm prachem, (napudrowati.)
Aufputz, m. ozdoba, okraſa, wýprawa, f. ſſperky, pl. m. 2) die Handlung des Aufputzens, ſtrogenj, ſſperkowánj, wyſtrogenj, wyſſperkowánj, vſſperkowánj, vſtrogenj, n.
Aufputzen, wyſſlechtiti, oſſlechtiti, wykráſſliti, okráſſliti, ſſperkowati, wyſtrogiti, vſtrogiti, ozdobiti, včiſtiti, ein Geſchier, einen Degen, wyčiſtiti.
Aufquellen, wypryſſtiti ſe, prameniti, prýſſtiti ſe, hmyzeti, 2) dick, ausgedehnt werden, aufgehen wie Gebackenes, Erbſen, Reis, das Brod in der Suppe, der Stockfiſch im Waſſer, bobtnětí, nabobtnětí, (nabobtnati) aufquellen machen, nechat nabobtnati.
Aufraffen, zuſammenraffen, ſebrati, zbjrati, zwednauti, zdwihnauti, von der Erde etwas, poſadnauti, aufgerafftes Volk, zběř, ſ. 2) vom Falle ſich aufraffen, wzchopiti, wzchytiti, wſtýčiti ſe, 3) ſich erholen, zmocy ſe, zmáhati ſe.
Aufräuchern, Fleiſch, Würſte, vditi.
Aufräumen, vkljzeti, vkliditi, spořádati.
Aufrauchen, rauchend machen, wykaukiti, 2) neutr. zakaukti ſe wzhůru.
Aufrecht, gerade in die Höhe gerichtet, přjmý, zpřjmený, rowný, 2) ſigürl. aufrecht erhalten, Ruhe, Wohlſtand, Geſetze, den Frieden, zachowáwati, zachowati, zpodpjrati, wzděláwati, aufrecht ſtehen, přjmo, zrowna, rownĕ státi, ſich aufrecht ſtellen, zbočiti ſe, přjmo ſe poſtawiti, zpřjmjti ſe, dočiti ſe.
Aufrechnen, napočjtati, ſpočjſti.
Aufrecken, ſich, pozdwihnauti, zpřjmiti ſe, wztýčiti ſe, 2) die Finger, den Hals, wztáhnauti, zdwihnauti, 3) die Ohren, naſtawiti vſſi.
Aufreden, namluwiti.
Aufregen, rohybowati, hýbati, pohnauti něčjm.
Aufreichen, podáwati.
Aufreiben, vertilgen, wezraſſen, zetřjti, potřjti, zmačiti, ſetřjti, zahladiti, ſhladiti, vmočiti, wymokiti, wyhladiti, 2) ſich aufreiben, vmočiti, zmočiti ſe, zmačenu býti, zmačiti ſe, 3) den Fuß, die Haut, oſſaufati, zpruditi, 4) den Hut, das Tuch, načeſati, 5) die Farben, natřjti, alle Farben, wytřjti, alles Brod, alle Semmel, wyſtrauhati.
Aufreihen, nawljkati, nawljknauti.
Aufreiſſen, von einander, roztrhati, roztrhnauti, auffetzen, rozſápati, ein Kleid, roztrhati, 2) das Maul, rozdjrati vſta, 3) eine Wunde, protrhnauti, eine Wunde wieder aufreiſſen, ránu zgjſtiti, 4) die Thüren ſtark aufmachen, rozhoditi dwéře, 5) bersten, trhnauti ſe, trhati ſe, wie

die

die Bretter, pukati, rozsedati se, 6) schnell auffahren, wytrhnauti se, protrhnauti se, wyrazyti se, 7) aufzeichnen, nastjnit.

Aufreizen, wzdrážditi.

Aufrennen, wrážeti, dorážeti, trkati, 2) eine Thüre, rozwrátit, rozhodit dwéře, man möchte Thüren mit ihm aufrennen, gest dubowy, gako dub, hnup, sliwoň, traup, m. prov.

Aufrichten, wstýčiti, zpřjmiti, zbočiti, narownati, 2) ein niedergeschlagenes Gemüth, wyrázeti, wyrazyti, powyrazyti, 3) eine Säule, ein Theater, wyzdwihnauti, wzdělati, 5) Gesellschaft, Freundschaft, ein Regiment, Bundniß, způsobiti, založiti, včiniti, vdělati, eine Handlung, ein Bisthum, ein Kloster, wyzdwihnauti.

Aufrichtig, vpřjmný, vpřjmý, 2) aufrichtige Waaren, als, Wein, Münze, Schrift, sprawedliwý, prawý.

Aufrichtig, adv. vpřjmně, vpřjmě, 2) sprawedliwě, prawě.

Aufrichtigkeit, f. vpřjmnost, vpřjmost, f. 2) Aechtheit, sprawedliwost, prawost, f.

Aufrichtung, f. wstýčenj, zpřjmenj, narownánj, eines Betrübten, wyražejnj, powyražejnj, n. einer Säule, Theaters, wyzdwiženj, wzdělánj, n. einer Gesellschaft, založenj, způsobenj, včiněnj, n. wyzdwiženj, n.

Aufriegeln, záworu odstrčiti, (odryglowati,)

Aufriß, m. nastjnění, nawržejnj, n.

Aufritzen, die Hände, natrhnauti, wyškrábnauti, 2) die Wunde, rozškrábnauti, rozdrbati, zgrditi.

Aufrollen, zusammenrollen, swinauti, auf od. um etwas, auseinander, nawinauti, nawjgéti, rozwinauti.

Aufrücken, vorwerfen, wyčjtati, wyteykat, 2) in die Höhe, powystrčiti

Aufrückung, f. wyčjtka, weytka, f. wyteykánj, wyčjtánj, n.

Aufruf, m. zawolánj, zwolánj, n.

Aufrufen, powolati, zawolati, zwolati.

Aufruhr, m. pozdwiženj, pohnutj, zbaukenj, n. bauke, baukka, f. rozbrog lidu, zpřjčenj; pikel, m. Aufruhr erwecken, stropiti, zbuditi, pozdwihnauti, zdwihnauti, zbaukiti lid, stillen, dámpfen, spokogiti, vkrotiti, 2) fig. gürl. in der höhern Schreibart, eine heftige Bewegung, zbaukenj.

Aufrühren, námjchati, 2) figürl. pohnauti, 3) erwähnen, in Bewegung setzen, eine alte längst vergessene Sache, obnowiti, rozdmjchati opět něco.

Aufrührer, m. bukič, m.

Aufrührisch, baukliwý, rozbrogný, aufrührisch seyn, baukiti, baukliwým býti, werden, zbaukiti se, zpřjčiti se, aufrührische Leidenschaft, baukliwá náruživost.

Aufrührisch, adv. baukliwě, rozbrogně.

Aufrupfen, wyteykati.

Aufrupfung, f. weytka, f. wyteykánj, n.

Aufrüsten, wystawěti lessenj.

Aufrüttlen, potřásati, ztřásati, rozstřásati, hmožditi.

Aufs, allernächste, co neydřjwe.

Aufsagen, hersagen, odříkáwati, říkati, 2) Kapital, Wohnung, die Miethe, den Dienst, wypowědjti, 3) Freundschaft, wypowědjti přátelstwj, odpowědjti, odřeknauti, odřjcy se přátelstwa.

Aufsägen, prořezati.

Aufsammeln, zbjrati, sebrati, sezbjrati, vieles, nazbjrati.

Aufsammlung, f. zbjrka, f. sběránj, n.

Aufsatteln, osedlati.

Aufsatz, m. Ausarbeitung, Entwurf, nawrhnutj, nawržejnj, n. 2) der Haare, Haube, čepenj,

n. 3) des Hauptes, der Kopfputz, pančnjk, m. rauſſka, f. 4) bei der Tafel, dánj, neſſenj, přineſſenj, poſtawenj, n. 5) an Säulen, makowice, makowička, f. 6) bei der Waſſerkunſt, die auf die Hauptröhre geſetzte Röhre, cywka, f. 7) ein Stück, welches zum Zierrath auf einen Tiſch, Ofen, Kamin, ꝛc geſetzt wird, poſtawek, m. 8) Haß, Widerſpenſtigkeit, newraženj, zanewřenj, n. wrčelwoſt, f. 9) zpaura, f. 10) eine ſolche Wange, ſtogarè wážky, f. plur.

Aufſäßig, aufſäßig, aufſtäßig, newrážný, způrný, einem aufſäßig ſeyn, newražiti, ſočiti, wrčeti, werden, zanewřjti na někoho.

Aufſäßig, adv. newrážně, způrně.

Aufſäubern, wyciſtowati, wyčiſtiti, vſſlechtiti.

Aufſaugen, vcycati.

Aufſchaben, anſchaben, naſtrauhati, 2) heraus ſchaben, wyſtrauhati.

Aufſchärfen, rozřjznauti, ſich die Haut, kůži rozſſaustati, rozdrbati.

Aufſcharren, wyhrabati, rozhrabati.

Aufſchauen, in die Höhe ſehen, zhůru hleděti, pohleděti, wzhlédati, wzhleděti, poparřiti, wzezřjti, gegen Himmel, ſnesti oči k nebi, 2) die Augen aufthun, prohlédnauti, prozřjti.

Aufſchauer, m. ſ. Aufſeher.

Aufſchäumen, zpěniti, wypěniti ſe.

Aufſcheuchen, ſplaſſiti.

Aufſcheuern, odrhnauti, drhnauti, 2) wund ſcheuern die Haut, rozdrbati, rozſſaustati.

Aufſcheuerung, f. drhnutj, odrhnutj, n.

Aufſchieben, odkládati, odložiti, 2) ein Fenſter, odſtrčiti dwjřko.

Aufſchiebung, ſ. Aufſchub.

Aufſchießen, geſchwind in die Höhe wachſen, wypukati, wypučiti, wyſtřeliti, wyráhnauti ſe, 2) geſchwind heraufahren, wie die Fiſche, wyſtřeliti ſe, 2) mit Schießen öffnen, rozſtřjleti, rozſtřel.ti.

Aufſchießling, m. weyroſtek, heyſek.

Aufſchlag, m. Schlinge, worinn ein Vogel, Wild gefangen wird, pletka, ſtonka, ſtoň, m. 2) auf einem Kleide, wýložek, m. wyloženj, n. 3) Ueberwag, wýwažek, m. 4) beym Werthe der Sachen, přirazenj, přiſtočenj, n. 5) Auflage, poplat, poplatek, ſſos, m. 6) Aufſchlag einer Karte, ſnětj, n. 7) přirazek, přiſtočenj.

Aufſchlagen, mit Schlagen öffnen, rozrazyti, rozbiti, eine Thüre, ein Fenſter, rozhoditi, b) wyrazyti, Nüſſe, rozſtkořepiti, roztlaucy, ein Bette, ztlaucy, zbiti poſtel, 3) das Bettuch, einen Tiſch, přeložiti, 4) die Augen, oči otewřjti, odemknauti, prozřjti, prohljdnauti, 5) ein Gelächter, ſmjch ſtrápati, ſpůſobiti, 6) einen Schuh, narazyti, 7) eine Karte, ſegmauti, 8) ſich den Kopf, die Hand, rozrazyti, roztlaucy, rozwráciti, 9) auf die Erde, na zem vhoditi, vděřiti, Feuer aufſchlagen, rozkřesati, oheň, roz od. zanjciti, 10) Zelter, Lager, Wohnung, rozbiti ſtany, 11) einen Wohnſitz, zarazyti, 12) ein Buch, rozwinauti knihu, 13) das Getreid ſchlägt auf, na obilj přiſkakuge, přirážj, 14) einen Rock, založiti, wyložiti.

Aufſchläger, m. poplatnjk.

Aufſchlichten, narownati, wyrownati.

Aufſchließen, odmykati, odemknauti, otewřjti, 2) einem ſein Herz, ſich ſelbſt, zgewiti, wygewiti, 3) deutlich machen, wygádkiti.

Aufſchließung, f. Aufſchluß, odemčenj, odemknutj, otewřenj, 2) zgewenj, 3) wygádřenj.

Auf-

Aufſchlitzen, rozedkjti, rozpárati.
Aufſchluß, m. odmyſánj, odemčenj, odemknutj, otwjránj, otewřenj, n. 2) figůrl. Entdeckung, z. B. der Geſinnungen, Gedanken, des Herzens, des Gheimniſſes, zgéwenj, wygewenj, 3) die Erklárung einer dunkeln unbekannten Sache, Stelle, wygádřenj, wygadrnénj, Aufſchluß geben, zgewiti, wygewiti, nagewo wyneſti; wygádřiti, wygadrniti.
Aufſchmeißen, durch Schmeißen öffnen, rozhoditi, 2) auf etwas ſchmeißen, werfen, naházeti.
Aufſchmelzen, rozpuſtiti, rozplynauti ſe, 2) rozpuſtiti.
Aufſchmieren, namazati.
Aufſchmücken, wyſperkowati, vyſperkowati, wyſtrogiti, wyſtechciti, vſtechniti.
Aufſchnallen, rozepnauti, odepnauti, rozſtehnauti, 2) dem Pferde den Mantelſack, připnauti, vpnauti.
Aufſchnappen, auffangen, lapati, nalapati, polapiti, figůrl. Worte, ſlowa lapati, chytati, vchytiti, polapiti, ein Schloß, natáhnauti; das Schloß ſchnappt auf, zámek ſe ſpauſtj.
Aufſchneiden, Brod, rozkrágeti, den Gäſten auf den Teller, nakrágeti, 2) das Holz, rozřezati, 3) das Tuch, rozſtřihati, 4) aufſchneiden, ſtark lůzen, bez prachu ſtřileti, ſtřileti Chlumeckým prachem, prpv. 2) mit einem Schnitte bemerken, z. B. auf das Kerbholz ſchneiden, nařezati, nařiznauti, nawraubiti, wraubiti, 3) vermittelſt eines Schnitts öffnen, rozřiznauti, Tuch, rozſtřihnauti, Brod, Kuchen, rozkrogit., alles Brod, etc rozkrágeti, zkrágeti; rozkřezati, zřezati; rozſtřihati.
Aufſchneider, m. kragič, m. 2) Lůgner, Prahler, bez prachu ſtřelec, lhář, m.

Aufſchneiteln, okleſtiti.
Aufſchnellen, wymrſknauti, wymrſſtiti.
Aufſchnitt, m. rozkrogek, rozřezek, rozparek, m.
Aufſchnůren, rozſtehnauti, ropuſtiti.
Aufſchöſſling, m. wýſtřelek, m. 2) ein junger Menſch, wýroſtek, weytažek, tahlič, tahližek.
Aufſchoſſen, wypuſkati, wypučiti, na horu wyſtřeliti.
Aufſchrauben, roztočiti.
Aufſchrecken, zděſyti, vděſyti, vlekauti, vſtraſſiti, wyděſyti, wyſtraſſiti.
Aufſchreiben, napſati.
Aufſchreibung, f. napſánj, n.
Aufſchreyen, zkřiknauti, wykřiknauti, 2) einen Schlafenden, křikem zbudit, probudit.
Aufſchrift, f. nápis, nadpis, m.
Aufſchub, m. odklad, odtah, průtah, m. odloženj, odkládánj, n.
Aufſchürzen, podkaſati, okaſati, ohrnauti, oſukowati.
Aufſchüſſeln, na mjſu wyložiti.
Aufſchütteln, natřáſti, Betten, Stroh, protřáſti, rozetřáſti.
Aufſchütten, auf etwas ſchütten, naliti na něco, 2) Korn zum Mahlen, naſypati, 3) Pulver auf die Pfanne, prach na pánwičku wſypati, naſypati.
Aufſchüttung, f. naliti, naljwánj, n. 2) naſypánj, n. 3) wſypánj, naſypánj, n.
Aufſchwänzen, ocas podwázati.
Aufſchwärzen, načerniti.
Aufſchwellen, otýkati, napuchnauti, opuchnauti, nadauti, rozdauti, nadmauti ſe, 2) wie das Waſſer, zdauti, wydauti ſe, rozwodniti ſe, 3) ſtolz werden, nadýmati ſe, 4) act. nadýmati, nadmauti, rozdauti.
Aufſchwellen, das, Aufſchwellung, f. otok, m. otečlina, f. otečenj, n. otekánj, n. opuchlina, f. 2) des Meers, zdutj, wydýmánj

nj moke, rozlitj, rozwodnénj, n.

Aufſchwemmen, naplawiti, naplawowati, als Brod, zakwaſyti, nakwaſyti, die Erde, zkypkiti, zlehčiti, zkrediti.

Aufſchwemme, f. náplawka, f.

Aufſchwemmer, m. náplawač, m.

Aufſchwingen, ſich in die Höhe heben, wymrſſtiti ſe, wyweyſſiti ſe, wznesti ſe, wie die Vögel, wzletěti, wyletěti, 2) figürl. in der höheren Schreibart, wyweyſſiti ſe, wznesti ſe wzhůru, wypnauti ſe.

Aufſehen, in die Höhe ſehen, wzhůru wzezkjti, hleděti, wzhleděti, gegen Himmel, ſnesti oči k nebi, 2) die Augen aufthun, prohleděti, prozkjti, 3) aufmerken, pohleděti, 4) für einen ſorgen, Acht haben, dohljžeti někomu.

Aufſehen, das, auf jemanden, pohleděnj, wzhlédnutj, wzezkenj, popatkenj. n 2) dohljženj, n. großes Aufſehen machen, na ſe dřwu býti, mnoho hluku, powiſku nadělati.

Aufſeher, m. dohledač, dohlidač, dozorce, m.

Aufſetzen, odſtawiti, odkogiti.

Aufſetzen, auf etwas, poſaditi, wſaditi, den Hut, klobauk na hlawu dáti, wſaditi, eine Haube, imgl. ſich aufſetzen, čepiti ſe, očepiti ſe, die Speiſen, poſtawiti, ſich aufſetzen auf den Wagen, auf das Pferd, poſaditi ſe na wůz, na koně, 2) etwas in die Höhe, poſtawiti, ſich im Bette, poſaditi ſe, 3) ſeinen Kopf aufſetzen, ſwau hlawu mjti, ſwehlawcem býti, 4) etwas ſchriftliches aufſetzen, aufſchreiben, poſtawiti, 5) die Kegel, ſázeti, poſtawiti, ſtawěti, einen Holzhaufen, hranicy ſtawěti, Geld im Spiel, ſázeti, die Haare, ein Frauenzimmer aufſetzen, d. i. ihren Kopfputz ordnen, čepiti, očepiti, wlaſy ſtrogiti, Hörner, rohy naſtawowati, ſich wider einen aufſetzen, ſ. aufſtehnen, ſich einem, protiwiti ſe někomu.

Aufſetzer, m. der Kegel im Spiel, ſazeč, m.

Aufſetzig, ſ. Aufſätzig.

Aufſetzung, f. kann in allen Bedeutungen des activi. gebraucht werden.

Aufſeyn, wzhůru býti, 2) ſich mohlauf befinden, dobře ſe mjti, 3) offen ſtehen, otewřjnu býti.

Aufſicht, f. dohljženj, opatrowanj, n. ſtráž, f. dohljdka, opatrnoſt, f. über jemanden haben, někoho opatrowánjm mjti, pod opatrowánjm mjti, dohljžeti někomu, ſtráž nad někým mjti, mjti někoho na opatrnoſti, unter eines Aufſicht ſeyn, ſtehen, býti pod někjm opatrowánjm, ſtrážj, opatrnoſtj.

Aufſichtsperſonal, n. oſoby dohljdačné, dohljdawé, plu. f.

Aufſieden, zwjrati, wywjrati, 2) activ. zwakiti.

Aufſitzen, ſitzen, ſeděti, ſich ſetzen, z. B. auf ein Pferd, wſednauti, wſedati na koně, poſaditi ſe, ſázeti ſe.

Aufſitzung, f. ſedénj, wſednutj, wſedánj, n. poſazenj, ſázenj ſe.

Aufſpalten, rozſtjpiti, rozekláti, 2) aufberſten, rozſtaupiti, rozſednauti ſe, rozpukati ſe.

Aufſpannen, natáhnauti, napnauti, den Bogen, napjnati, den Hahn beym Gewehr, Saiten, Tuch, natáhnauti, die Segel, rozeſtkjti, rozwlecy, rozwinauti, rozepnauti, natáhnauti, napnauti, roztáhnauti plachty, plátno, einen Fluß, Teich aufſpannen, rozwodniti.

Aufſparen, zum künftigen Gebrauche verſparen, wſpořiti, naſpořiti, wſtřádati, naſtřádati, wſchrániti, wchowati, nachowati, 2) aufbehalten, ſchowati.

Aufſpeiſen, ſ. Aufloſſen.

Aufſperren, otewřjti, otwjrati, odmykati, odemknauti, das Maul, otwjrati, rozdjrati vſta, die Augen, odewřjti, wywaliti oči.

Aufſpielen, ein Stück zum Tanzen, zahrati

Aufſpießen, napjchnauti, nabodnauti, naſtrčiti na piku.

Aufſpinnen, alles, wypřjſti, ſpřjſti, dopřjſti, 2) ſich die Finger rozřjſti ſy prſty.

Aufſprejzen, rozedřjti, rozepřjti,

Aufſprengen, die Thüre, wypáčiti, wyrazyti dwéře, 2) berſten, rozſkočiti ſe, 3) mit Pulver, rozhoditi, rozmrſtiti.

Aufſprießen, aufſproſſen, wotawiti, zwotawiti, wypučiti, wypukati, pučiti ſe.

Aufſpringen, wyſkočiti, wyſkakowati, poſkakowati, poſkočiti, 2) berſten, rozſkočiti, rozſtaupiti ſe, puknauti, rozpuknauti, pukati.

Aufſproſſen, ſ. Aufſprießen.

Aufſtöckling, ſ. Aufſchößling.

Aufſtrudeln, zwjrati ſe, zblubonćiti, 2) popuditi ſe.

Aufſtulen, na klubko wjti, nawjti.

Aufſtübben, wyplákauti, ſplákauti.

Aufſtünden, odhraditi, ein Faß, nakauti,

Aufſtüren, wyſljditi, wyſtjhnauti.

Aufſtämmen, zpodepřjti, podepřjti, zbočiti.

Aufſtand, m. pohnutj, pozdwiženj, powſtánj, n. 2) das Aufſtehen vom Stuhle, powſtánj.

Aufſtappeln, ſ. Aufſchichten.

Aufſtäubern, ſ. Aufſtöbern.

Aufſtechen, rozpjchnauti, 2) bei den Schuſtern, připjchnauti, 3) wyſtrčiti.

Aufſtecken, in die Höhe auf etwas naſtrčiti, eine Fahne, wyſtrčiti, naſtrčiti, ein Licht, zaſtrčiti ſwjčku, auf einen Kirchenleuchter, wſtrčiti, naſtrčiti, 2) ein Frauenzimmerkleid, wyſſpendliti.

Aufſtehen, wſtáti, powſtati, wywſtati, von Todten, z mrtwých wſtáti, wzkříſyti ſe, 2) offen ſtehen, wie die Thüre, být otewřjnu, 3) auf etwas ſtehen, ſtáti, 4) nach und nach langſam vom Krankenlager, geneſen, powſtáwati, 5) ſehr früh zu einer Arbeit Morgens, přiwſtati ſy, 6) wider jemand, powſtati, pozdwihnauti ſe, 7) entſtehen, powſtati.

Aufſteifen, Hüte, Wäſche, otužiti, ztužiti.

Aufſteigen, wſtupowati, wyſtupowati, auf das Pferd, auf den Wagen, wſtaupiti, wylezti na koně, na wůz, die Leiter, Treppe, lezti, wlezti, kráčeti, wſtaupiti na řebřjk, na ſchody, 2) wie die Speiſen im Magen, wyſtupowati, 3) wie der Rauch, Staub, wyſtupowati, aufſteigende Linie, poſtaupnoſt f.

Aufſteigen, das Aufſteigung, ſ. wſtupowánj, wyſtupowánj, n. kračenj, 2) des Magens, čjhánj, krčánj, wyſtupowánj, n. 3) der Mutter, wyſtupowánj, wſtupowánj matky.

Aufſteigend, wſtupugicý, wyſtupugjcý.

Aufſtellen, etwas, poſtawiti, wyſtawiti, 2) etwas öffentlich oder zum Verkaufe, wyſtawiti, 3) Zeugen, Beyſpiele, Beweiſe, přiwoditi ſwědky, 4) Netze, oſydla klásti, położiti tenata, naliknauti, poliknauti, naléčiti, 5) eine Mausfalle, naſtrojiti, poliknauti paſt, einen als Prediger, vſtanowiti, poſtawiti.

Aufſtemmen, ſich, ſpoléhati, podpjrati ſe, zpodepřjti, zbočiti ſe.

Aufſtöbern, wyſſtárati.

Aufſtören, wzbukowati, wzbauknauti.

Aufſtoßen, auf etwas, wrazyti na něco, vrazyti ſe na něco, 2) den

den Kopf ſich aufſtoßen, prorazyti ſobě hlawu, 3) alles aufſtoßen, rozrazyti wſſecko, 4) mir ſtößt im Magen auf, ſſkytám, dem es immer aufſtößt, ſſytný, m. die Speiſe ſtößt mir auf, to gjdlo mně ſtrká na horu, 6) das Bier im Faße ſtößt auf, pjwo ſe kwaſy, vgjmá, 7) die Thüre aufſtoßen, wywrátiti, wyſtrčiti, wyrazyti dwéře, 8) einem aufſtoßen, begegnen, naparadnauti něco, někoho, wrazyti na něco, někoho, nahoditi ſe, es ſtieß mir eine gute Gelegenheit auf, nahodila ſe mi dobrá příležitoſt.

Aufſtoßen, das, Aufſtoßung, wraženi, vraženi, n. 2) proráženi, n. 3) rozraženi, n. 4) ſſytání, n. ſſytawka, f. 5) ſtrkání na horu, n. 6) kwaſſeni, vgimání, n. 7) wywrácenj, wyſtrčenj, wytaženi, n.

Aufſtößig, krank, nedužiwý, churawý, aufſtößig ſeyn, werden, nedužiti, churawěti, zchurawěti, 2) wie der Wein, Bier, nákyſlý, nawinulý.

Aufſtreichen, narkſti, 2) mit dem Kleide irgendwo, zawaditi, 3) derb mit dem Bogen an die Geige, zařezáwati, řezati.

Aufſtreichung, f. natřeni, 2) zawazeni, n. 3) zařezání.

Aufſtreifen, die Arme, ſich, wyhrnauti, ohrnauti, wykaſati, 2) in der Bewegung einwenig berühren, zawazowati, zawaditi, 3) ſich die Haut, otřjti, ſedřjti ſobě kůži.

Aufſtreifung, f. in der Bedeutung des activi. wyhrnutj, ohrnutj, wykaſání, zawazeni, 2) otřeni, 3) ſedřeni, n.

Aufſtreuen, Blumen, natrauſyti, potrauſyti, Pulver, Salz, Sand, naſypati, den Vögeln, ſypati, naſypati.

Aufſtreuung, der Blumen, f. natrauſſeni, potrauſſeni, n. des Salzes, Pulvers, Sandes, naſypání, n. den Vögeln, ſýpy, m.

Aufſtülpen, Hut, zachlipiti, založiti.

Aufſtürzen, vom Stuhle, wyſkočiti, 2) auf etwas ſtürzen, oder decken, z. B. den Deckel auf den Topf, ſo auch die Haube, poklopiti, přiklopiti, zaklopiti.

Aufſtützen, podepřjti, podpjrati, zpodepřjti, poſtawiti, podſaditi, ſich, naléhati, naſpoléhati, podepřjti ſe, zpoléhnauti.

Aufſuchen, wyhledati, pohledati, hledati.

Aufſuchung, f. wyhledání, pohledání, n. hledání.

Aufſud, m. wkrop, m. 2) der Liebe, figürl. wkrop láſky.

Aufſummen, ſumowati ſe, ſeſumowati ſe.

Aufſtammeln, zamotati ſe, zazewbrowati, zbráborati.

Aufthauen, wie Waſſer, Eis, Schnee, táti, roztáti, rozmrznauti, 2) wie ein Fluß, rozmrznauti, rozmrazyti ſe, 3) activ. erweichen und flüßig machen einen gefrorenen Körper, rozmrazyti.

Aufthauung, f. rozmagenj, n. 2) rozmrznutj, rozmrazenj.

Aufthun, eröffnen, otewřjti, otwjrati, 2) ſich aufthun, zdwihnauti ſe, 3) wie die Erde, der Himmel, odemknauti, otwjrati ſe, 4) wie eine Blume, Knoſpe, rozkládati ſe, pučiti ſe, rozwigeti ſe, 5) ein Faß Bier, Wein, načjti, načnauti.

Aufthun, das, otewřenj, otwjrſnj, n. 2) zdwihnutj, n. 3) odemknutj, n. 4) rozkládání, n. 5) načetj, n.

Aufthürmen, nakopčiti, do maſkowice wyſtawěti, nawrchowati, nawrſſowati, nahromaditi, ſich, ſe.

Auftiſchen, přinesti, wſtawiti, poſtawiti na ſtůl, im verächtlichen Verſtande, oder im Scher-

ze, na mjſu wyklopiti, wyložiti.

Auftrag, m. Befehl, wloženj, poručenj, n. wzneſſenj, Auftrag thun, poručenj někomu včiniti, Auftrag haben, mjti poručeno, poručenj, 2) der Farbe, dánj barwy, m.

Auftragen, einem etwas, poručiti někomu, wzneſti na někoho něco, ein Amt, Geſchäft, wložiti, wzneſti na někoho vkad, 2) die Speiſen, přinášeti, wnášeti, 3) die Farben auftragen, wynášeti, wyneſti barwami, dáwati barwy, 4) einen Riß, nawrcy.

Auftreiben, in die Höhe, wyháněti, wyhnati, 2) den Leib, nadauti, 6) in der Landwirthſchaft den Acker lockerer machen, zkypčiti, 4) einen aus ſeinem Sitz, oder Lager, wyhnati, wyháněti, wypuditi, ein Wild nahánětí, wyháněti, 3) Leute Soldaten, Hilfsvölker, zbirati, ſebrati, 4) Waare, Geld, ſháněti, ſtlaukati, zbirati; einen Mann zum Bräutigam, wyhledati, ein Stück Papier überhaupt ausfindig machen, ſuchen, ausforſchen und erlangen, domakati ſe, dopjditi ſe, 5) auf etwas treiben, narážeti.

Auftreibung, f. des Wildes, nahánka, f.

Auftrennen, rozpárati, rozedřjti.

Auftreten, den Fuß aufſetzen, naſtaupiti, doſtaupiti, wſtaupiti, nabročiti, naſſlápnauti, doſſlápnauti, ich kann nicht mehr auftreten, nemohu gak náležj na nohu doſtaupit, 2) auf dem Schauplatz oder ſonſt wo auf einem öffentlichen Ort um etwas zu reden oder ſich zu zeigen, wyſtaupiti, 3) die Nuß, rozſſlápnauť ořech.

Auftritt, m. wyſtaupenj, wſtaupenj, 2) eines Schauſpielers oder Redners, wýſtup, m. wyſtaupenj, n. 3) ein Theil eines Auftrages im Schauſpiele, Szene, ingleichen jedes merkwürdige Ereigniß, vkaz, m. 4) dasjenige worauf man tritt, Stuffe, weyſtupek, m. 3) ein wunderlicher Auftritt mit einem, přjběh, m.

Auftrocknen, act. ſuſſiti, vſuſſiti, neutr. ſchnauti, vſchnauti.

Auf und ab, na horu a dolů, auf und ab gehen, přecházeti.

Auf und nieder, zhůru a dolů

Aufwachen, procýtiti, probuditi, ſe, ze ſna ſe protrhnauti, wytrhnauti, wyrazyti, 2) wie die Gläubiger, pozdwihnauti, zdwihnauti ſe.

Aufwachen, das, procytnutj, probuzenj, n.

Aufwachſen, wzrůſti, zroſti, wyroſtati, wyrůſti, wzroſti, zrůſtowráti.

Aufwägen, zwážiti, 2) zwedati.

Aufwallen, wie ſiedendes Waſſer, wřjti, wywjrati, zwjrati, wie das Meer, zewřjti, zbaukiti ſe, wřjti, wie das Blut, wřjti, zwjrati, pěniti ſe, zpěniti ſe, von Gemüthsbewegungen, wzbaukiti ſe, baukiti, wřjti.

Aufwallen, das, Aufwallung, des Meers, wřenj, zewřenj, zwjráni, n. 2) des Waſſers, wywjráni, zwjráni, wřenj, n. 3) des Geblüts, Blutes, wřenj, zewřeni, pěnění, zpěnění, 4) heftige Gemüthsbewegung, wzbaukenj, baukenj, wřenj.

Aufwällen, zwakiti, 2) in Haufen aufſetzen, nakopčiti, nahromaditi.

Aufwand, m. náklad, m. autraty, wydánj, groſſen Aufwand haben, mjti welité autraty, wydánj, mnoho verácet, Aufwand machen, thun, ſ. Aufwenden.

Aufwärmen, ohřiti, ohřjwati, 2) ſtürl. eine veraltete Sache vorbringen, obnowiti.

Aufwarten, poſlaužiti, poſluhowati, přisluhowati, mit etwas, ſlaužiti o něčjm, poſlaužiti.

Auf-

Aufwärter, m. přisluhugicý, posluhowač, posluhowatel, sluha, m. slaužicý.

Aufwärterinn, f. poslugicý, služka, posluhowačka, posluhowatelký, né, f.

Aufwärtig, služebný, vslužný.

Aufwärtigkeit, f. služebnoſt, vslužnoſt, f.

Aufwärts, ſ. Aufwerts.

Aufwartſam, ſ. Aufwärtig.

Aufwartung, f. eines Dieners, poſlauženj, posluhowánj, slaužení, přisluhowánj, posluha, f. 2) eines Klienten, oder ſonſt zum Beſuche, poklona, f. ſeine Aufwartung jemanden machen, složiti někomu swau poklonu, einen zur Aufwartung haben, někoho k poslauženj mjti.

Aufwaſch, m. Küchengeſchirr, ſo aufgewaſchen werden ſoll, nádoby kuchyňſké k vmytj, f.

Aufwaſchen, omýwati, oplakowati, zmýti, vmýti, die Wäſche, zpráti, wyprati.

Aufwaſcherinn, f. prádlj, f.

Aufweben, rozetkati, durch Weben verbrauchen, wytkati, ſetkati.

Aufwechſel, m. wýměna, f.

Aufwechſeln, wyměniti.

Aufwehen, wywáti, wydauti, 2) figürl. durch Wehen hervorbringen, rozwáti, rozfaukati, rozdýmati, rozdauti.

Aufwecken, zbuditi, probuditi ze ſna, ze ſpanj wyrazyti, die Todten, wzkříſyti, z mrtwých zbuditi, 2) figürl dem Geiſte nach munter, lebhaft machen, obweſelit, wyrazyt, ochotným včinit, zochotnit, ein aufgewecktes Gemüth, ochotná myſl.

Aufwecken, das, zbuzenj, probuzenj, 2) wzkříſſenj, n.

Aufwecker, m. budič, probuzowatel, probuditel, zbuditel, m.

Aufweichen, rozměkčiti, odměkčiti

Aufweiſen, nawjzenj, namotanj.

Aufweinen, wzplakati.

Aufweiſen, prowázati.

Aufweiſung, f. provázánj.

Aufwenden, nakládati, naložiti, wynakládati, wynaložiti, náklad wěſti, činiti.

Aufwendung, ſ. Aufwand.

Aufwerfen, in die Höhe, wyhazowati, den Ball, nadhazowati, 2) eine Thür mit Steinen, wyrazyti, roztřiſſnauti, 3) eigentl. das Meer wirft Schaum auf, das Waſſer wirft Blaſen auf, moře wyhazuge, wymjcá pěnu, woda bubliny, 4) die Erde, wyházeti, naházeti, nawezti zemi, einen Graben, Damm, bělati pkjkop, einen Wall, nájyp dělati, wykopati, 5) eine Frage, namjtati, nawrhowati otázku někomu, 6) ſich zu etwas angeben, i. B. zum Anführer, wydáwati, wydáti ſe za wůdce, ſich zu gewiſſen Dingen, podwoliti, porobiti ſe k něčemu, ſich zum Könige, wydati, wyhlásyt ſe za krále, ſich zum Könige, auch wkepiti, wwázati ſe w králowſtwj, ſich wieder jemand, ſ. Aufſtehnen, 7) die Würfel, koſtky na pohodit, hodit, ge powrcy hen Hut, hodit, wrcy klobauk na hlawu, 8) das Maul, nadmauti hubu, oſupiti ſe, beim Loh und Rothgerber, prohazowati, aufgeworfene Naſe, ſ. aufgeworfen.

Aufwerfen, das, Aufwerfung, f. wyhazowánj, n. des Balls, nadhazowánj, n. 2) wyházenj, nawezenj, n. 3) namjcánj, f. namjtánj, nawrhowánj, n. naházka, 4) wkřepenj, wwázánj, n. penj, n.

Aufwerts, 2) hinauf, zhůru, einer ſo eine aufwerts gebogene Naſe hat, pleſkonoſý, aufwerts gehend, powolné wyſoký, aufwärts gehende Hände, rowol-

pomolné wyſokoſt, obwýſſenoſt, obwýſſnoſt, f.

Aufwickeln, auseinander wickeln, rozwinauti, rozplesti, rozmásti, 2) auf etwas, z. B. auf einen Knauf, nawinauti, die Haare, natočiti, nawinauti.

Aufwiegeln, ſpikauti, zbaúřiti, pozdwihnauti, bučku w lidu ſtropiti.

Aufwiegeln, das, Aufwieglung, f. ſpikauti, zbaubenj, pozdwiženj, baúřky ſtropenj, n. baúřka, f. pikel, m.

Aufwiegen, wyſáhnauti, doſáhnauti.

Aufwiegler, m. buřič, m. tropič, tropitel bauře, pikelu ſtrúgce, pikanſs, m.

Aufwiegleriſch, baúřliwý, adv. ě.

Aufwindeln, rozwinauti.

Aufwinden, auf einen Knauf, ſwijgeti, nawiti, nawjgeti, 2) von einander, rozwjgeti, wywigeti, 3) in die Höhe winden, ſtřjpcem zdwihati, ſich wie ein Wurm, wywinauti ſe wzhúru, wypnauti ſe.

Aufwindung, f. ſwijgenj, nawjgenj, n. 2) rozwjgenj, wywjgenj, n. nawitj, n.

Aufwirken, bei den Bäckern, nahnětiſti 2) altes Garn, ſpřiſti, wypřiſti, 3) auflöſen ein Gewirke, rozpřiſti, ſo auch die Aufwirkung.

Aufwiſchen, ſetřjti, ſmazati, wytřjti.

Aufwiſchhader, m. wonuce, f.

Aufwölben, wyklenauti, klenauti.

Aufwühlen, Erde, oder ſonſt einen Haufen in die Höhe bringen, wybrabati, wykutiti, 2) mit Wühlen ungleich machen, rozbrabati, rozkutiti.

Aufwurf, m. hromada, f.

Aufzählen, ſ. Aufzehlen.

Aufzäumen, ein Pferd, nawzditi, zwzditi, na wzdu pogjti, wzýti, 2) die Hühner in den Küchen, w hromadu wzcáhnauti.

Aufzehlen, wyſázeti, ſázeti, wypočjſti, wypočjtati, wyčjſti.

Aufzehren, ſtrawiti, wytráwiti.

Aufzeichnen, naznamenati, poznamenati.

Aufzeichnung, f. naznamenánj, n.

Aufzeigen, provkázati, okázati.

Aufziehen, erziehen, wychowati, odchowati, zweſti, 2) ein Geſchwür, protrhnauti wřed, 3) verzögern, protahowati, 4) jemand mit etwas, zdržowat, zdržet, 5) die Brücke, den Anker, moſt zdwihnaut, kotwicy wytáhnaut, zdwihnaut, wyzdwihnaut, 6) die Segel, plachty natáhnaut, roztáhnaut, napnaut, rozepnaut, 7) wägen, wážit, 8) zum Tanze, k tancy wzýt, brát, 9) einen Uebelthäter auf die Folter, natáhnaut, 10) wie die Sonne den Nebel, wytáhnaut, 11) wie ein Gewitter, Sturm, ſtahowat ſe, ſtrhowat ſe, 12) práchtig, ſtkwoſtně ſobě chodit, wykračowat, mit etwas aufgezogen kommen, přicházet s něčim, 13) den Bogen, eine Saite, Uhr, den Hahn der Flinte, das Leder, ꝛc. natáhnauti, natahowati, 14) den Vorhang, wytáhnauti, 15) den Riegel, zatáhnauti, 16) auf die Wache, zatahowati, 17) ſpotten, vexiren, pokauſſeti, mokiti někoho, 18) einen in einer Prüfung aufziehen, natahowati, 19) mit einer Bitte, Antwort, Entſchuldigung, tahati, přitáhnauti, 20) Aufzug halten in einer Kleidung, wykračowati.

Aufzug, m. nataženi, der Soldaten, zatahowánj, n. in einem Schauſpiele, wýtah, m. wytaženi, 3) Proceſſion, průwod, m. 5) Kleidung, oděw, ſtactwo, wyſtrogenj, n. 5) Aufſchub, průtah, 6) im Gewichte, wewážek, m.

Aufzug-

Aufzugbrett, n. přetahowacý prka no, n.
Aufzugsbrücke, f. zdwihacý most, m.
Aufzugrad, n. natahowacý kolo, n.
Aufzwängen, rozpáčiti, mocý rozewřjti.
Aufzwängung, f. rozpáčenj, rozewřenj, n.
Aufzwecken, naráżet, narazyt.
Aufzwingen, donutiti, přimusyti, k něčemu, přinutiti, wstrčiti, wnutiti, wecpati někomu něco.
Aufzwingung, f. donucenj, přimuscenj, přimusenj, n.
Augapfel, m. zřjtedlnice, zřetedlnice, f.
Auge, n. oko, n. zum Auge gehörig, oder was Augen hat, očnj, očitý, der grose Augen hat, okatý, okáč, ohne Augen, bezoký, voll Augen, okatý, plnoočj, das Weiße im Auge, bělmo, n. běloſt w oku, f. ſcharfe Augen, oſtrowidé, bystré oči, vor Augen ſtellen, předočiti, před oči wložjti, předſtáwiti, předložiti, předestřjti, die Augen nie von jemanden laſſen, nie verwenden, oči nespustěti z někoho, die Augen auf jemanden werfen, mrſſtit, hodit na někoho okem, pohlédět, pohljdnaut, wzhljdnaut naň, ohſt, mrſkat očima na někoho, po někom, očima házeti na někoho, ſtets, obnáſſet po někom oči, auf etwas heften, wpřjti oči na něco, ſcheele Augen machen, maukiti ſe, poſſmukiti ſe, mračiti, ſſkarediti ſe, zaſrnčti ſe, zaſmuſſiti ſe, unter die Augen treten, gehen, chodit, přicházet na oči, unter die Augen ſagen, do očj powjdat, die Augen geben ihm auf, otwjragi ſe mu oči, jemand nur mit einem einzigen, oder auch kaum mit einem einzigen Auge erblicken, gewahr werden, zočiti, ſezřjti, die Augen gehen mir über, přegdau, pocházegj, přecházegj mně oči, oplakagj mne, ſlza mně poljwagj, vor Augen ſeyn, před okima, na oku býti, Augen machen, oči wypwaliti, wykeſſiti, niederſch'agen, oči ſklopiti, ſtruſiti, man ſiehts ihm an den Augen an, z očj mu to hledj, kaužká, es ein Aug an den Reben ꝛc.
očko, n. pupen, pupenec, m. Augen gewinnen, očka, pupence wypauſtěti, pupeniti ſe.
Aeugelchen, n. očko, očičko, n.
Aeugeln, [illegible]owati.
Augenarzt, m. lékař očj, na oči, m. očnj.
Augenblende, f. ſtjnidlo n.
Augenblendung, f. zaſlepenj, mámenj zraku, očj n. ſlepenj, oſlepenj, zmámenj.
Augenblick, m. okamženj, mženj oka, n. den Augenblick kommen, přigjt w okamženj.
Augenblicklich, okamžitý.
Augenblicklich, adv. w okamženj.
Augenbogen, m. oblaněk w oku, obrančka, f.
Augenbraunen, n. plur obočj n.
Augenbutter, f. hnogenj, n. hnůg očj, w očjch, m.
Augenfell, n. kožka očj, mázdra, f.
Augenfluß, m ſlzawoſt, krhawoſt, f. krhánj, tečenj z očj, n.
Augenglas, n. ſklo očnj, na oči, n. hledadlo, n. ſkleunć hči f. kuſkadlo, n.
Augenhöhle, f. lože oka, n.
Augenholz, n. woblá hulka f.
Augenkrankheit, n. neduh očj m.
Augenlieder, n. ſſtrabuſſka f.
Augenlied, n. wjčko, n. klapka, f.
Augenluſt, f. obweſelenj očj, n.
Augenmaaß, n. mjra očj, f. pohled, ſhled, zřetel, m.
Augenmerk, n. ſhled, ſled, m. oka neſenj, n. zřetel, m. patřenj, zřenj, n. pohled, m. Augenmerk auf einen haben, auf Gott, mjti zřetel, zřenj, patřenj k Bohu, mjti, obraceti zřetel, patřenj, ohled na Boha.

Augen-

Augenpulver, n. [prášek pro oči.
Augenſalbe, f. maſt na oči, f.
Augenſchein, m. ſhled, zřetel, pohled, m. patřenj, ſpatřenj, 2) Glanz der Augen, patrnoſt, ličnoſt, zřetedlnoſt, f. in Augenſchein nehmen, ſpatřowati, ſpatřiti, opatřiti, popatřiti.
Augenſcheinlich, očitý, widitedlný, ličný, patrný, ſwětlý, zřegmý, ein augenſcheinlicher Beweis, patrný, zřegmý, očitý důkaz, 2) figürl. evident. ličný, patrný, zřegmý, augenſcheinliche Gefahr, patrné nebezpečenſtwj.
Augenſcheinlich, adv. očitě, widitedlně, patrně, ſwětle, ličně, zřegmě.
Augenſcheinlichkeit, f. zřegmoſt, patrnoſt, ſwětloſt, widitedlnoſt, ličnoſt.
Augenſchmerz, m. boleſt očj, f.
Augenſtein, m. čiſtec, m.
Augenſtern, m. zřjtedlnice, f.
Augentriefen, n. krhawoſt, lepkoſt, ſlzawoſt, f. krhánj, ſlzenj, kyſánj očj, n. Augentriefen haben, krhati na oči, der es hat, krhawý, tekooký, ſlzawý.
Augentroſt, ein Kraut, m. ſwětlik, m. ambrožka, f.
Augenverblender, m. mamič, zaſlepitel, m.
Augenwaſſer, n. woda pro oči, 2) aus triefenden Augen, woda z očj.
Augenweh, n. bolenj očj, n.
Augenweide, f. paſtwa očj, f.
Augenwimpern, f. plu. wjčkowé chlaupky, chlupy na wjčku, m.
Augenwink, m. kynutj, pokynutj očj, n.
Augenwinkel, m. kautek oka, kautek poſtranný w oku, m.
Augenzähne, m. klj, ſpičatj zubowé, zuby proti oku, m
Augenzeuge, m. očitý ſwědek, m.
Auguſtmonat, Auguſt, Erndtemonat, m. Srpen, m.
Aurikel, nedwědj auſſka, n.
Aus, z, ze, aus Furcht, Liebe, z bázně, z láſky, aus der Erde, ze země, es iſt ſchon aus, g. E. geſt konec, es iſt ſchon aus mit uns, giž geſt po nás weta, giž geſt s námi konec, giž geſt po nás, aus vollem Halſe, co hrdlo ſtačj, co hrdla má, er weiß nicht wo aus wo ein, newj kudy zč. kam, der Proſa iſt aus, ſaudu zč. geſt konec.
Ausackern, wyworati, wyworáwati.
Ausantworten, übergeben, wzdáti, wydati.
Ausantwortung, f. wydánj, n.
Ausarbeiten, wypracowati, wydělati, zur Vollkommenheit bearbeiten, z. B. ein Hufciſen, etwas ſchriftliches, z. B. eine Rede, wypracowati, 2) die Arbeit endigen, dodělati, dopracowati, 3) ein Fell, eine Haut, wydělati.
Ausarbeitung, f. wypracowánj, n. 2) der Haut, wydělánj, n.
Ausarten, nezdařiti, nepodařiti ſe, z rodu, od rodu wyſtaupiti, wie die Kinder, newrcy ſe po otcy, nepotatiti ſe, wyrod. odroditi ſe, nepodařiti ſe.
Ausartung, f. nezdařenj, nepodařenj, z rodu, od rodu wyſtaupenj, n. 2) nepodařitoſt, nezdárnoſt, nerudnoſt, nepotatoſt, f. wyrod. odrodenj, n.
Ausathmen, wydychnauti, wydychati, wydechnauti, duch puſtit.
Ausbacken, dopecy, wypecy, vpecy. Das Brod gehörig ausbacken, chleb dobře wypecy, vpecy, 2) neutr. ausgebacken werden, wypecy ſe, dopecy ſe, vpecy ſe.
Ausbaden, wykaupati, figürl. etwas ausbaden müſſen, muſyc něco zaſiti, zaplatiti, odbegwati za něco.
Ausballen, rozbaliti, wybaliti.
Ausbannen, wyklinati, zaklinati.
Ausbanner, m. wyklinač, wyklinatel, zaklinač, m.
Ausbannung, f. wyklinánj, wyklenj, wyklettj, zaklinánj, n.
Ausbauchen, wydauti.

Aus-

Ausbauen, wystawěti, 2) fertig bauen, aufhören zu bauen, dostawěti, dostawiti, wystawěti.

Ausbauung, f. wystawenj, 2) dostawenj, n.

Ausbedingen, wynjmati, wygmauti, wymjniti.

Ausbeichten, wyzpowjdati se.

Ausbeißen, mit den Zähnen, wykausati, wykausnauti, 2) durch Verläumdung verdrängen, wykausati, wypuditi, wyssernaditi.

Ausbeitzen, wybryzti, wybryzati, zbryzti.

Ausbesserer, m. wylepssitel, oprawitel, opráwce, m.

Ausbessern, wylepssiti, oprawiti, 2) ein Kleid, wyoprawiti, zprawiti, oprawiti, wylepssiti.

Ausbesserung, f. wylepssenj, oprawenj, n. 2) eines Kleides, &c. opráwka, f. wyoprawenj, oprawenj, wylepssenj, n.

Ausbeten, pomodliti se, wymodliti, domodliti se.

Ausbettlen, wyžebrati.

Ausbeugen, wybybati, wybnauti, ſ. Ausbiegen.

Ausbeute, f. wejdělek, m. 2) im Kriege, kořist, f. wbonek, m. 3) aus Bergwerken, wžitek pkedbagicý horni, m.

Ausbeuteln, das Mehl, wytřásti, wyseypati mauku, 2) jemanden, wykapsowati, docela wyprázdniti, zebrati, obrati, oblaupiti, 3) bey den Haaren, wyčesati, wytrkepati, wytřásti, wytřásati někomu, wypáčssati někoho.

Ausbiegeln, cyhlickau wytahowati, wytáhnauti (wypiglowati.)

Ausbiegen, wybybati, wybnauti, ausgebogene Manschetten, wykragowané tacle, 2) aus dem Wege biegen, od. lenken vor einem, od. einem, wbnauti se, wybeybati se, wchýliti se, vbnauti se, wychýliti se z cesty.

Ausbieten, mit, dáwati na prodeg, prodáwati, prowolati, proceſſowati, einen Pachter, Miethmann, wypowědjti.

Ausbietung, f. prodáwánj, n. prodag, m. procenčnj, dáwanj na prodag, 2) eines Miethmanns, wypowědčnj, n. wýpowěd, f. 3) einer Fälligkeit, weyprosa, f.

Ausbilden, wzdělati, wzděláwati.

Ausbildung, f. wzdělánj, n.

Ausbinden, rozwázati.

Ausbitten, wyprosyti, wyžádati, das bitte ich mir aus, to sy wyprosým.

Ausbittung, f. wyprossenj, wyžádánj, n.

Ausblasen, wysaukati, wysauknauti, wydýmati, wydmechnauti, die Seele, zdechnauti, duši pustiti, wypustiti, wydechnauti. das Licht, sfauknauti, wr od. zafauknauti swíčku, ein Ey, wegce wysauknauti, das Lebenslicht, wysauknauti, zhasnauti swětlo, 2) durch Blasen etwas bekannt machen, wytraubiti, rozstraubiti něco, 3) das Blasen endigen, dotraubiti, wytraubiti.

Ausblättern, rozlistiti, ein Buch, přemecy knihu.

Ausbleiben, wně zůstáwati, nepřicházeti, figürl. nepřicházeti, 2) unterbrochen werden, wie der Puls, das Fieber, přestati, 3) ausgelassen werden, wie Worte, wypusstěny, opusstěny, wynechánu býti, 4) unterbleiben, wie Strafe, u. ſ. f. minauti, 5) verdorren, wie Gewächse, Pflanzen, zagyti, zacházeti.

Ausbleichen, wybjlit, 2) aufhören zu bleichen, dobiliti, wybiliti.

Ausblühen, odkwesti, odkwetati.

Ausbluten, aufhören zu bluten, wykrwáceti, 2) alles Blut vergießen, wykrwawěti. krew wycediti, wykrwáceti, 3) alles Blut von sich geben, wykrwáceti, krwáceti.

Ausbohren, wywrtati,

Ausborgen, an andere, zapugčiti, 2) für ſich von andern, wypugčiti ſe; wydlažiti ſe.

Ausbracken, wybrakowati.

Ausbraten, wypecy, dopecy, vpecy, 2) zur Genüge braten, wypecy, 3) ein neutr. wypecy ſe, 4) zur Genüge braten, wypecy ſe, dopecy ſe, vpecy ſe.

Ausbrauchen, wypotřebowati, wyvžjwati.

Ausbrauen, wywařiti, zwařiti, 2) das Brauen endigen, dowařiti.

Ausbrauſen, wie der Wein, zwjrati, wywjrati, zewkjti, wie der Wind, wyhučeti, wyſučeti, wie das Meer, wygečeti, wyhučeti, wyhlučeti, wie ein liederlicher Menſch, wybaukiti, dobaukiti, wybaugeti, wybugniti.

Ausbrechen, als: einen Zahn, eine Thür, wylomiti, wypáčiti, 2) ſich los machen, wynikuauti, 3) hervorkommen, z. B. auf den Feind, wywrhnauti ſe, wynikuauti, wyrazyti, wyſkočiti, wyſkjtiti ſe, in der Menge, wyrozgiti ſe, das Feuer bricht aus, oheň wynikáj, wyrážj, wyſkakuge, wypuká, es iſt bei uns Feuer ausgebrochen, zňal ſe, wznikl v nás oheň, wyrazyl, wie die unterirdiſchen Dämpfe, protrhnauti ſe, 4) bekannt werden, wypuknauti, propuknauti, wynikuauti, 5) ausſpeyen, Galle, Blut, wydáwiti, 6) wie ein Zahn, wydomiti ſe, ein Damm, prolomiti ſe, wydobyti, dobyti ſe, 7) wie ein Verhafteter, prolámat, prolomit ſe, 8) wie Blattern, wyrazyti ſe, wyſkočiti, 9) wie der Schweiß, wyráženi ſe, 10) wie Haß, Liebe, Freude, wyrazyti, wynikuaut, 11) in Lachen, Weinen, Klagen ausbrechen, dát ſe do ſmjchu, pláče, žnloby.

Ausbrecheiſen, n. wywráſtidlo, n.

Ausbreiten, rozſſjřiti, rozſſjřowati, ſſjřiti, figürl. bekannt machen, rozſſiřowati, die Segel, plachty rozťáhnauti, rozeſtkjti, eine Decke, rozproſtkjti, rozeſtkjti, proſtkjti, die Hände, Arme, Flügel, rozťáhnauti, wie ein Baum die Aeſte, rozkládati, 2) ſich ausbreiten, rozſſiřowati ſe, rozplozowati, rozmáhati ſe, das Uebel, die Krankheit breitet ſich von Tag zu Tag aus, to zlé, tá nemoc ſe den odeduo rozſſiřuge, rozplozuge, rozmáhá, ſeine Macht, Handlung, Religion, rozſſiřowati, rozſſjřiti, rozmnožowati, rozmáhati, wie der Ruf, die Neuigkeiten, rozcházeti, rozgjti ſe, rozſſjřiti ſe, die Güte Gottes wird ſich über alle Geſchöpfe ausbreiten, dobrota Božſtá nadewſſemi twory ſe rozſſjřj, rozwleče, rozproſtke.

Ausbreitung, f. rozſſiřenj, rozſſiřowánj, n. 2) rozproſtřenj, 3) roztaženj, n.

Ausbrennen, wypáliti, das Licht, das Feuer brennt aus, ſwjčka, oheň dochážj, dohořuge, wyhořuge, die Stadt iſt völlig ausgebrannt, město docela wyhořelo.

Ausbrennen, das, wypálenj, 2) neutr. wyhořenj, dohořenj, n.

Ausbringen, wyneſti, wynáſſeti, ich kann den Flecken nicht ausbringen, nemohu tu poſſkwrnu wyprawiti. Junge ausbringen, ſ. ausbrüten. 2) verurſachen, wie hin und wieder ein Geſchrey, křik, powik wydat, ſich Schläge ausbringen, zprawiti, ſpůſobiti ſobě wýpraſk, 3) erhalten, von jemand bewirken, ſgednati, ſpůſobiti, dokázati ſy, figürl. bekannt machen, na gewo wyneſt, wydat, dát, proneſt, wygewit.

Ausbruch, m. des Feuers, Blitzes, Kriegs, wynikuutj, wyraženj, wypuknutj, n. 2) der Blattern, des Schweißes, einer Krankheit, od. Leidenſchaft, wyraženj, wynikuutj, n. 3) Ausfall, wyſkočenj, wynikuutj, n. wýſkok, weyſkok, m. wykřenj, n. 4) Ausbruch vom Weine, wýbor, m.

Ausbrunzen, wymočiti, wyſcati ſe.
Ausbrühen, wypaliti.
Ausbrüten, Eyer, Junge, wyléhnauti, wyſedéti, wykwokati, 2) auf etwas umgehen, etwas Böſes erſinnen, ſléwati, kowati, boniti něco, obmyſſleti něco.
Ausbrütung der Eyer, f. wyléhnutj, wyſeděnj, wykwokánj, n. 2) ſléwánj, kowánj, bonění, obmyſſlenj, n.
Ausbügeln, ſ. Ausbiegeln.
Ausbund, m. wewlupek, kwět, m. wýbornoſt, f. wýbor, m. des römiſchen Volks, kwět, zrno, wewlupek, wewběrek, wýbor Rýmſkeho lidu, aller Schelme, neyzlokrilegſſj ſſjbal, m. podſſtá ſſelma, ein Ausbund von Schönheit, Tugend, Gelehrſamkeit, kwět, wewlupek, wýbor krásy, ctnoſti, včenoſti.
Ausbündig, wýborný, na wýbor.
Ausbündig, adv. wýborně, na wýbor, ausbündig gelehrt, ſchön ꝛc. wýborně, na wýbor včený, krásný ꝛc.
Ausbürgen einem, někomu ručiti, vručiti, zaručiti.
Ausbürſten, ſſtětkau wyčeſati, wyčartáčowati.
Ausbüſſen, zažiwati něco, 2) žodbegwati za něco.
Ausdähnen, ſ. Ausdehnen.
Ausdampfen, wypáriti, wypáchnauti, wyčichnauti, páru od ſebe wypauſſtěti, einen häßlichen Geſtank, oſſtliwý ſmrad wypauſſtěti, 2) auslöſchen, z. B. Kohlen, wyhaſyti, vhaſyti.
Ausdampfen, das, Ausdampfung, f. wypáčenj, wypáchnutj, n. opara, f. 2) Auslöſchung, wyhaſenj, vhaſenj, n.
Ausdauern, wytrwati, imgleich. bis ans Ende ſtandhaft verbleiben, 2) ertragen, erdulden, z. B. Kälte, zymu wytrpěti, přeſtáti, přetrpěti.
Ausdehnen, roztáhnauti, natáhnauti, rozwlecy, 2) den logiſchen Umfang eines Worts od. Satzes erweitern, potahowati, recipr. roztáhnauti ſe.
Ausdehnung, f. roztaženj, nataženj, rozwlečenj, n. 2) logiſch, potažení, n.
Ausdenken, wymyſſlici, zamyſſlici.
Ausdenkung, f. ausgedenkte Sache, wýmyſl, wýmyſlek, zámyſl, m. wymyſſlenj, zamyſſlenj, n.
Ausdeuten, wyložiti, wykládati, einem etwas übel, na zlau ſtránku wykládati
Ausdeutung, f. wykládánj, n. wýklad, m.
Ausdichten, zamyſſlici, wymyſſliti, ſ. Ausdenken.
Ausdienen, podlahu položiti, kláſtí, podložiti.
Ausdienen, wyſlaužiti, odſlaužiti, doſlaužiti.
Ausdingen, wymjuiti, wymiňowati.
Ausdingung, f. wýměnek, m. wýmjnka, f. wymjnění, n.
Ausdonnern, wyhřmati, dohřmati, wyhřmiti, dohřmiti.
Ausdörren, wyſchnauti, wyprahnauti, wyſýchati.
Ausdörrung, f. wyſchnutj, wyprahnutj, n. wyſchlioſt, wyprahlioſt, f.
Ausdörren, wyſuſſiti, wyſuſſowati, ſuſſiti.
Ausdörrung, f. wyſuſſenj, n.
Ausdrechſeln, wyſaustruziti, na ſaustro wytočiti, wykrauſiti, wykrauſiti, 2) aufhören zu drechſeln, doſaustruziti.
Ausdrehen, wytočiti, wytáčeti, wykrauſiti, einem etwas aus der Hand, ſich ausdrehen, wykrauſiti.
Ausdreſchen, wymlácetí, wymlátiti, domlátiti, 2) aufhören zu dreſchen, wymlátiti.
Ausdreſchung, f. wymlácenj, 2) Endigung des Dreſchens, domlácenj, wymlácenj, n.

Ausdruck, m. überhaupt die Art, wie einer redet oder schreibet, wygádřenj, wygadrnění, wyſlowenj, wytiſknutj, wyrazenj, n. um etwas zu bezeichnen, a) ein Wort, einen Begriff, Ton, welcher durch äuſserliche Zeichen im Gemüthe erregt wird, weyſk-, m. wyſlowenj, wytiſknutj, wyraz, m. b) einer Redensart, wýraz, m. wygádřenj, wygadrnění, n. wygádřenoſt, f. ſich eines Ausdruckes bedienen, weyřku, wýrazu gakéhos wžjwati.

Ausdrucken, z. B. ein Siegel im Wachs, wytiſknauti, imgl. ein Kupferſtich, einen Bogen, wytiſknauti, auch wytlačit, 2) ſigürl. abbilden, überhaupt eine Vorſtellung, Geſtalt, einen Begriff mit Worten, durch Worte, ſich deutlich, gut, wypodobiti, wytwářiti, wytiſknauti, wyrazyti, ſlowmi wygádřiti, wygádrniti, wyſlowiti, wyprawiti.

Ausdrücken, aus etwas, z. B. den Saft, Eiter, Schwamm, wytlačiti, wycediti, ſich ausdrücken, wygádřiti ſe.

Ausdrücklich, weyſlowný.

Ausdrücklich, adv. wýſlownè, wygádřenè, zegména.

Ausdruſch, m. weymlat, m.

Ausdunſten, wywětrati, wydýchnauti, wypáchnauti, wyčichnauti, wyčichati.

Ausdünſten, verſchloſſene Sachen an der Luft, wywětrati, wywětřiti, wyčichnauti, wydýmati, die Bäume düften ſüſſe Gerüche aus, ſtromy wydýmagj, dýmagj libé, wůně.

Ausdünſten, wywětřiti, wydchnauti.

Ausdünſten, wypářiti, wyčichnauti, wypáchnauti.

Ausdunſtung, f. opara, pára, f. wypářenj, wyčichánj, wypáchnutj, n.

Ausegen, wywlákřeti, imgl. aufhören zu egen, dowlákřeti.

Auseinander, z ſebe, od ſebe.

Auseinander blaſen, rozfaukati, rozdymati.

Auseinander gehen, rozgjti ſe, rozcházeti ſe.

Auseinandergehen, das, rozchod, m. rozgitj, n.

Auseinander hängen, rozwěſſeti.

Auseinander laſſen, auseinander gehen laſſen, rozpauſtřeti, rozpuſtiti.

Auseinander laufen, rozběhnauti ſe.

Auseinander ſetzen, rozſaditi, rozbjrati po čaſtkách, rozebrati, rozkládati, rozložiti.

Auseinander ſondern, rozlaučiti, rozpogiti, rozpolčiti.

Auseinander ſtellen, rozſtawiti.

Auseinander thun, rozdělati.

Auseinander treiben, rozehnati, rozpuditi.

Auseinander wickeln, rozwinauti, rozpljſti, rozmáſti.

Auseinander ziehen, roztáhnauti.

Auserleſen, auserkieſen, auserkohren, adject. zwolený, wywolený, obraný, wybraný, 2) vortreflich, wýborný, na wýbor, wybraný, verb. obrati, wywoliti, zwoliti, wybrati, zu etwas, objrati k něčemu.

Auserleſenheit, f. wýbornoſt, f.

Auserleſung, f. objránj, wybránj, zwolenj, wywolenj, n.

Auserſehen, wyhljdnauti, wyhljžeti ſobě.

Auserſinnen, ſ. Erſinnen.

Auserwählen, auserwählt, ſ. Auserkieſen, ꝛc.

Auserwählter, m. wywolený.

Auseſſen, wygjſti, wygjdati.

Ausfächeln, wywjti, wypomáchati, zopálati.

Ausfachen, přehraditi, wyhraditi.

Ausfädeln, wytřepiti, roztřepiti.

Ausfangen, wychytati, einen Teich, wylowiti rybnjk.

Ausfahren, wygezditi, einen Acker, einen Weg, wygezditi rolj, cеſtu, 2) Getreide, wywezti, wywážeti obilj, 3) heraus, hinaus,

hinaus

hinaus fahren, aus einem Orte, vermittelst eines Fuhrwerks, wygeti, wygjżdżeti, der Herr iſt ſchon ausgefahren, pán gżż wygel; mit dem Fuße ausfahren, zklauznauti, ſmeknauti ſe, ausfahren wie die Seele, der Satan aus einem Beſeſſenen, wygeti, wie die Kutſcher, um einer den andern zu überfahren, rozgeti ſe, ausfahren, z. B. wie ein Meſſer, Fuß, Hand, aus der Haud, ſmeknauti, wyſmeknauti ſe, wyklauznauti, 4) am Leibe, im Geſichte ausbrechen, wyrazyti ſe, wyrážeti ſe, die Blattern ſind ihm im Geſichte ausgefahren, neſtowice ſe mu na twářy wyrazyły.

Ausfahrt, f. wýgezd, m. wygetj, n. 2) der Thorweg, wýgezd, m.

Ausfahrung, f. der Blattern, wyrażenj, n. wýrażek, m.

Ausfall, m. der Belagerten, wýpad, weyſkok, m. wypadnutj, n. Ausfall thun, weyſkok, wýpad včiniti; wypadnauti, 2) auf einen im Schreiben Ausfall thun, dorjrati, doráżeti, dotkjti, 3) Ausfall der Gebährmutter, wyſtupowánj materniżka, des Afters, wycháženj, wyljzánj konečnjka, des Auges, lezenj, wylýzánj oka, der Ort, aus welchem der Ausfall geſchieht, weypad, wýpad.

Ausfallen, aus etwas heraus, aus einer Stadt, wypadnuti, wypadati, wyſkočiti, aus dem Gedächtniſſe, wygiti, wypadnauti, ſich einen Zahn ausfallen, wyrazyti ſobě zub, das Haar fällt ihm aus, lezau, prſſj mu wlaſy, pelichá, die Zähne, padagj mu zuby, wie die Roſe, opadati, 2) aus der Art ſchlagen, zwrcy ſe, nezdařiti ſe, 3) ausgehen, ſich verlieren, wyhynauti, 4) zum Vorſchein kommen, gerathen, ſich endigen, wypadnauti.

Ausfallen, das, der Haare, pelichánj, n. opelichaloſt, f. prſſenj, lezenj wlaſů, n. des Afters, wycháženj, n.

Ausfaſeln, wyčrpeti, 2) ausfaſeln, zu faſeln aufhören, wybláznuti, wyſſaſſkowati, wylaſſkowati.

Ausfaulen, wyhniti.

Ausfaulenzen, wylenoſſiti ſe, wyleniwěti, wyleněti, wyliknowati, wylenowati.

Ausfechten, wyſſermowati, 2) in der ſigürl. Bedeutung durch Gründe und Gegengründe ausmachen, ſprawiti, zaprawiti, vrokowati, vgednati.

Ausfegen, wykliditi, den Unflath, wykliditi, mit dem Beſen, wymeſti, vmeſti, 2) metonymiſch, durch Fegen reinigen, wyčiſtiti, wycýditi, wykliditi.

Ausfeger, m. wymetač, m.

Ausfegung, f. wycýdenj, wyklidenj, wymetenj, n.

Ausfeilen, wypilowati, 2) vermittelſt der Feile zur Vollkommenheit bringen, mit der Feile die letzte Geſtalt geben, wypilowati, zpilowati, dopilowati.

Ausfertigen, wyhotowiti, zhotowiti, 2) einen Sohn oder Tochter, ſ. Ausſtatten.

Ausfertigung, f. wyhotowenj, zhotowenj, n. 2) ſ. Ausſtattung.

Ausfeuern, wyſtřjleti.

Ausfilzen, ſchelten, derben Verweis geben, wyláti, vláti, na zuby zehnati, gebati, wypljſniti.

Ausfilzung, f. lánj, gebánj, na zuby zehnánj, wypljſnenj, zpljſnenj, n.

Ausfinden, wynagiti, wynalezti.

Ausfindig, ſ. Ausfündig.

Ausfindung, f. wynagitj, wynalezenj, n. náiezek, m.

Ausfiſchen, wylowiti, wylapati.

Ausflammen, wypalowati, požehowati.

Ausflattern, wyljtnauti.

Ausflechten, auseinander, rozpleſti, rozmáſti, 2) ſich aus einer Sache, wypleſti, wymáſti ſe.

Ausflicken, wyplacetj, wylátati, zplacetj, zlátati, zprawiti.

Aus-

Ausflicker, m. plátkář, látkář, záplatář, m. opráwce, m

Ausfliegen, wyletěti, wylétati, die Vögel sind schon ausgeflogen, ptácy giž wyletěli, giž se wywedli.

Ausfließen, wytecy, wytekati.

Ausfließung, f. wytečenj, wytekánj, n.

Ausflöhen, blechy wyhoniti, wyswiskati, wyhledati.

Ausflucht, f. wywarowánj, wwarowánj, n. weyhyb, m. wytáčka, f. wyhybánj, ſ. Ausrede, Ausflug.

Ausflug, m. weylet, m. wyletěnj, n.

Ausfluß, m. des Waſſers, weytok, m. 2) ordentlich angelegter aus einem Teiche, ſtaw, ſplaw, m. 3) eines Flußes in die See, wpád řeky do moře, m. 4) des natürlichen Saamens, wýkal, m. balſamiſche Ausflüſſe, wůnĕ pochotná.

Ausfolgen laſſen, wydati.

Ausforderer, m. wybizytel, pobizytel, wywoláwač, m.

Ausfordern, ausfodern, wybjdnauti, wyzwati, wywolati, pobjdnauti, powolati.

Ausforderung, f. wybjdka, f. wybjdnutj, wywolánj, nabjdnutj, pobjdnutj, n. pobjdka, f. wyzwánj, n.

Ausforſchen, wyſkaumati, wyſſetřiti, wyzpytowati, wyzwjdati, ſkaumati, wyſſetřowati, zpytowati, ausfindig machen, wynagjti, wynalezti, nagjti, nalezti.

Ausforſchend, wyſkaumatedlný, zpytatedlný.

Ausforſcher, m. wyſſetřitel, wyſkaumač, wyſkaumatel, wyzpytowatel, wyzwidatel, wyzwidač, zwědač, ſkaumač, m. zpytatel, m.

Ausforſchung, f. wyſkaumánj, wyſſetřenj, wyzpytowánj, wyzwjdánj, zwjdánj, n. zwěd, m. ſkaumánj, n. zpytowánj, n.

Ausfragen, wypitáwati ſe, wytazowati ſe.

Ausfreſſen, wyžrati, wyžjrati, 2) ſich fett freſſen, wyžrati ſe.

Ausfregen, woáwati ſe.

Ausfrieren, wymrznauti.

Ausfuhre, f. wywáženj, wywezenj, n.

Ausfüren, Getreide, die Unreinigkeiten, wywážeti, wywezti, Statuen, Bildſäulen auf Wägen, wywezti, 2) durch Zeigung des Weges oder anders, beſonders phyſiſche Hilfsmittel, wywesti, wywáděti, einen Uebelthäter, Soldaten, wywáděti, zločince, wogáky, 2) einen Satz, prowáděti, prowozowati, wywáděti, 3) ein Werk, Vorhaben, ſeine Foderung, Sache wywesti, wykonati, wſkutek wwesti, 4) ausgraben und wegführen, odwážeti, wywážeti, 5) mit der Medizin, wywodit, počiſtiti, 6) einen Bau, doſtawĕti, ausführende Arzneymittel, plu. n. počiſſugjcý proſtředky.

Ausführlich, mjſtný, rozwláčný, rozwláčitý, rozwinutý, důkladný, eine ausführliche Erzählung, Rede, důkladná rozpráwka.

Ausführlich, adv. mjſtně, rozwláčně, rozwláčitě, rozwinutě, zegměna, důkladně.

Ausführlichkeit, f. rozwláčnoſt, rozwláčitoſt, rozwinutoſt, mjſtnoſt, f. důkład, důkladnoſt.

Ausführung, f. aus dem Lager, der Soldaten, Uebelthäter, wywedenj, n. der Waaren, des Ausſtatzes auf Wägen, wywáženj, wywezenj, n. 2) eines Werks, Vorhabens, wywedenj, wykonánj, w ſkutek wwedenj, n. 3) eines Satzes, prowedenj, prowozowánj, wywedenj, n.

Ausfüllen, wypliňowati, wypliniti, dopliniti, eine Lücke, einen lee-

ren Raum, prázdné místo wyplniti.

Ausfüllung, f. wyplnění, doplnění, n.

Ausfüttern, nähren, wykrmiti, wypáſti, 2) ein Kleid ausfüttern, podſſiti, ein Loch mit Meſſing podſaditi, wyplniti.

Ausfütterung, f. wykrmenj, 2) des Kleides, podſſitj, des Loches mit Meſſing, wyplnění.

Ausgabe, f. des Geldes, eines Buchs, wydánj, n.

Ausgabbuch, n. kniha wydánj, f.

Ausgang, m. aus einem Orte, wýchod, wýchoz, m. wygitj, wycházenj, n. 2) Oeffnung, n. wýchod, průchod, m. průchodiſtě, n. 3) das Ende, oder der Erfolg einer Sache, ſkončenj, dokonánj, ſkoncowánj, n. konec, m. die Geſchichte wird bald ihren Ausgang gewinnen, ten příběh brzy wezme ſwůg konec, ſwé ſkončenj, der Ausgang des Jahrs, Monats, ſ. Ende, (progitj, m.) 4) eines Worts, wýchod, m. wycházenj, n. 5) nach Ausgang eines Jahrs, po wygitj roku.

Ausgären, wykyſati.

Ausgeackert, wyorany.

Ausgeantwortet, wydaný.

Ausgearbeitet, wypracowaný, wydělaný.

Ausgeartet, nezdařilý, nepodařilý, nerůdný, nepotarilý, wyrodilý.

Ausgeathmet, wydechnutý, wydechlý, wzdechlý.

Ausgebacken, wypečený, dopečený.

Ausgebannet, wyklený, proklený.

Ausgebauet, wyſtawený, doſtawený.

Ausgeben, Geld, wydáwati, wydati, unter die Leute, rozdáwati, 2) Almoſen, almužnu rozdáwati, 3) ſeine Tochter, wdáwati dceru, 4) ein Buch, knihu wydati, 5) ſich für etwas ausgeben, wydáwati ſe za něco, 6) im Kartenſpiele, wydáwati, 7) ergiebig ſeyn, wydati.

Ausgeben, das, Ausgebung, f. wydánj, n. wydáwánj, n.

Ausgeber, m. wydawač; Wydawatel, m.

Ausgeberinn, f. wydawačka, wydawatelkyně, f.

Ausgebeſſert, von Flecken geſäubert, wylepſſený, oprawený, wie ein zerriſſenes Kleid, wyoprawený, oprawený, zprawený, wylepſſený.

Ausgebeten, wyproſſený, ausgebetener Weiſe, proſebně, z proſby, wyproſſeně.

Ausgebeutelt, wyčeſaný, wypačiſaný, wytřepaný, ums Geld gebracht, obraný, zebraný, oblaupený.

Ausgebiſſen, wykauſnutý, wykauſaný.

Ausgeblaſen, wyſaukaný, wyſauknutý, wydechnutý, wydechlý, 2) bekannt gemacht, wytroubený, roztroubený, 3) ausgelöſcht, ſauknutý.

Ausgebohrt, wywrtaný.

Ausgeboten, na prodeg daný wydaný, proceněný.

Ausgebracht, proneſſený, wyneſſený.

Ausgebraten, wypečený, wypekly, dopečený, dopekly.

Ausgebrannt, wyhořelý, 2) als eine Ziegel, wypálený.

Ausgebreitet, rozſſířený, ausgebreitete Gelehrſamkeit, Kenntniß, mnohá, hogná, přemnohá, přehogná včenoſt, vměnj, wie die Haare, proſtowlaſý, wie ein Baum, rozkladitý, wie ein Kleid, rozproſtřený, rozeſſířený, rozložený, 2) ausgebracht, rozeſſlý.

Ausgebrochen, wylámaný, wylomený, wypáčený, 2) das aus gebrochen iſt, oder emporgegangen

gen, wyniklý, wyražený, wyskočený, wypuklý.

Ausgebrühet, wypařený.

Ausgedacht, wymyssleny, zamyssleny.

Ausgedämpft, wypářený, wyčichlý.

Ausgedehnt, roztáhnutý, roztažený, natáhnutý.

Ausgedient, wyslaužený, wyslaužilý.

Ausgedinge, n. ſ. Gedinge.

Ausgedorret, wyschlý, vschlý, wyprahlý, vsussený, wyssussený.

Ausgedroschen, wymlácený.

Ausgedrückt, wytlačený, 2) wyrissténý, wytisknutý.

Ausgefahren, mit Wagen, wygetý, wymlený, wymletý, rozgetý, rozemletý; 2) am Leibe, wyražený.

Ausgefaſelt, wytřepený.

Ausgefegt, wycýděný, wykřižený, mit dem Beſen, wymetený, vmetený.

Ausgefeilet, wypilowaný.

Ausgefertigt, wyhotowený, 2) wie ein Sohn, eine Tochter, ſ. Ausgeſtattet.

Ausgeflizet, gebaný, wyláný; vláný.

Ausgeflicket, wyplácený, wylátaný, zplácený, zlátaný.

Ausgefochten, wyſſermowaný, doſſermowaný, 2) sprawený.

Ausgefodert, wywolaný, wyzwaný, wybidnutý, pobidnutý.

Ausgeforſchet, wyſkaumaný, wyſſetřený, wyzwedený, wyzpytowaný.

Ausgefreſſen, wyžraný.

Ausgefüllt, wyplněný, doplněný.

Ausgefüttert, gemäſtet, wykrmený, pokrmený.

Ausgegangen, wyſſlý.

Ausgegeben, wydaný.

Ausgegoſſen, wylitý, vom Blut, prolitý.

Ausgegraben, wykopaný, wybraný.

Ausgegrätet, z kosti obraný, oblaupený.

Ausgegrübelt, wyhlaubaný,

Ausgehärtet, zatwrdlý, otrlý, odtužený; ausgehärtet ſeyn, mozolowatým býti, zmozolowatěti, omozolowatěti, mozolowatěti.

Ausgehauen, wytesaný, ausgehauene Arbeit, im Stein, Erz, wyrývané, ryté dilo, n. rytina, f. im Holz, řezbowané dilo, n. řezba, f.

Ausgeheilet, wyhogený, zhogený, vlčený.

Ausgehen, wygiti, wyházeti, wengiti, 2) den Teig ausgehen laſſen, těſto nechat ſegiti, ſcházeti, 3) ausgehen laſſen, na ſwětlo wydati, wyneſti, ein Buch ausgehen laſſen, wydati knihu; der etwas ausgehen läßt, wynášſtel, wydawatel, m. 4) das Feuer, Licht geht aus, oheň, ſwíčka dohásý, 5) die Haare gehen ihm aus, wlasy mi lezau, preſſegi, ow pelichá, der Athem, duch mu wychásý, vchásý, wie der Traun, wyzewiti ſe, 6) wohl, glücklich ausgehen, dobře, ſtaſtně wyházeti, wydadauti, das wird gut ausgehen, dobře to wýjde, wydade, 7) frey, und leicht ausgehen, ſwobodně projſti, 8) die Kanne geht aus, konew přetýká, 9) es geht über mich aus, na mne to padá, goe, 10) ſich endigen, wyjit, dojit, leer ausgehen, zprázdnit odjit, odbytu být, auf nichts gutes ausgehen, nic dobrého nemjt w myſli, neobmeyſſlet, das wird dir nicht ſo ungenoſſen ausgehen, to ti tak zhola neprojde, das Geld, die Waare iſt ausgegangen, penize doſſly, zboži doſſlo, ſe wyprodalo, z. B. wie die Farbe, der Fleck, das Geſchriebene u. d. g. ausgehen, wyházeti, wyjit, er gieng aus

wie ein Licht, zhasl co swjčka, das Wort geht aus auf ein A. to slowo wycházý na A. es gehet alles über mich aus, wssecko na mne docházý.

Ausgeheulet, wykwjlený.

Ausgehoben, wyzdwižený, wyzdwihnutý, wyzwednutý.

Ausgehohlet, wydlabaný, wie ein Rohr, zlábkowitý.

Ausgehungert, wyhladowěný, hladem wymokený, wyhubený.

Ausgejaget, wyhnaný, wypuzený.

Ausgejätet, wypleněný wyplený.

Ausgekämmet, wyčesaný.

Ausgekehrt, mit dem Beſen, wymetený, vmetený, mit der Bürſte, wyčesaný.

Ausgeklaubt, wybraný.

Ausgeklopft, wyklepaný, 2) ausgeſchlagen, wytlučený.

Ausgekocht, wywařený.

Ausgekörnt, wygádrněný, wygádkený.

Ausgekoſtet, okuſſený, wyzkuſſený.

Ausgekratzt, wyſſkrábaný, wyſſkrábnutý.

Ausgekundſchaftet, wyzwěděný, wyſſetřený, wyzpytowaný, wyſkaumaný.

Ausgekünſtelt, wyljčený, vljčený, řemeſlně vdělaný.

Ausgelacht, wyſmáný, wyſmjwaný.

Ausgeladen, wyložený.

Ausgelaſſen, wypuſſtěný, rozpuſſtěný, 2) übergangen, opuſſtěný, wypuſſtěný, 3) zügellos, unbändig, rozpuſtilý, rozpájaný, proſtopáſſný, roztopáſſný.

Ausgelaſſenheit, f. rozpuſtiloſt, rozpájanoſt, proſtopáſſnoſt, roztopáſſnoſt. f. Ausgelaſſenheiten verüben, prowáděti rozpuſtiloſti, dowáděti ſobě.

Ausgelaufen, wyběhnutý, wyběhlý.

Ausgelediget, ausgeleeret, wytenčený, wyprázdněný.

Ausgelegt, wyložený, ausgelegtes Bild wykládaný obrázek, 2) mit Gold, zlatem wykládaný, obkládaný, wyſazený.

Ausgeleſen wybraný, obraný, 2) das Leſen geendiget, wyčtený, dočtený.

Ausgeliehen, wypůjčený, wydlužený.

Ausgelöſcht, vhaſſený, vhaſlý, wyhaſſený, wyhaſlý, zhaſlý, zhaſſený, zhaſnutý, das mit Kreiden Geſchriebene, wymazaný, ſmazaný.

Ausgemacht, dodělaný, dokonaný, wykonaný, 2) es iſt noch nicht ausgemacht, geſſtě nenj wydělano, vděláno, vgednáno, 3) ausgemachte Perle, wyňatá, wyndaná perla, Lůge, prawá lež.

Ausgemahlet, wyobrazený, barwami wyneſſený, wymalowaný.

Ausgemelket, wydogený, podogený.

Ausgemergelt, wyhubený, wychřadlý, wyhubenělý, zhubenělý, wyzáblý, wykapalý, wyvdlý, zchurawělý.

Ausgemerzet, wymjſſený, wylaučený, wywržený.

Ausgemeſſen, wyměřený, změřený.

Ausgemuſtert, wywržený, wymjſený, wie ein Soldat, wywržený, wyhoſſtěný, wyproſſtěný, žoldem wyplacený dráb, wogák.

Ausgenommen, wygmutý, wymjnění.

Ausgepackt, wypěchowaný, wyložený.

Ausgeplündert, rozchwátaný, wydrancowaný, zdrancowaný, zebraný, oblaupený.

Ausgepreſſet, wytlačený, wycezený, tlačenjm wytažený.

Ausgeputzt, wycýděný, wyſſlechtěný, oſſlechtěný, wyſſperkowaný, wykráſſlený.

Ausgeräuchert, wykauřený, wykadělý.

Ausgerauft, wyrwaný.

Ausgeräumet, wykliděný, vkliděný.
Ausgerechnet, wypočtaný, wypočtený.
Ausgerenkt, wymknutý, wywrknutý, podwrklý, podwrknutý, wywrklý, wywinutý.
Ausgerichtet, wykonaný, dokonaný, vgednaný.
Ausgerissen, wytrhnutý, wytrhaný.
Ausgeruffen, wywolaný prowolaný, rozwolaný, rozhlássený, wyhlássený.
Ausgeruhet, odpočinulý.
Ausgerupfet, wyssklubaný, wyssklubnutý.
Ausgerüstet, wystrogený, opatřený, zachystaný, ausgerüstetes Schiff, pkistrogená lodi, f.
Ausgesagt, wykřiknutý, prořeklý, wypowědený, prořeknutý, prohlásnutý, wyblesknutý.
Ausgesaugt, wyssátý, wycucaný, wystřebaný.
Ausgeschämt, sich haben, stud odložiti, odwrcy, nestyděti se, bezstaudným, nestydlivým býti, čelo protřiti, ein ausgeschämter Mensch, člowěk prostřeleho čela, bezstaudný, nestydatý, nestaudný, nestyda.
Ausgescharrt, wybrabaný.
Ausgeschickt, wyslaný, poslaný, ausgeschickter Bot, poslanec, wyslaný posel, m.
Ausgeschlagen, ein Aug, wyražený, 2) versagt, odepřený, 3) in Gärten, rozwitý, 4) am Leibe, wyražený.
Ausgeschlossen, wylaučený, wywržený, odstrčený, odmrsstěný.
Ausgeschmelzt, ausgeschmolzen, přepustěný, přehánený.
Ausgeschmückt, wykrásslený, okrásslený, wysslechtěný, osslechtěný.
Ausgeschnitten, vom Holze, wykrezaný, vom Brod, wykrogený, vom Tuche, wystřižený, wystřihnutý.
Ausgeschnitzt, wykrezbowaný, wykrezaný, wyřezáwaný wyrýpaný.
Ausgeschöpft, wywážený, wytenčený.
Ausgeschrieben, wypsaný.
Ausgeschüttelt, wytřásaný, wytřesený.
Ausgeschüttet, wylitý.
Ausgeschwatzt, wysstěbetaný, wysswelolený, wyblekнutý, problekнutý, wyžwaný.
Ausgeschwungen, přemjtaný, wypálaný, zopálaný, wywitý.
Ausgesetzt, wysazený, wysazowaný, er hat sein Ausgesetztes, má swůg wěysadek.
Ausgesiebt, wyrocěwaný, zpocěwaný, třjbený, podwjgený.
Ausgesöhnt, smjřený.
Ausgesondert, wylaučený.
Ausgesonnen, smysslený, wymysslený, zamysslený.
Ausgesotten, wywařený.
Ausgespannt, rozpiatý, 2) ein ausgespranntes Pferd, wypřažený, wypřáhnutý, wypřáhlý kůň, m.
Ausgesperrt, auseinander gesperrt, otewřený, rozedřený, 2) ausgeschlossen, wně zawřený.
Ausgespeyet, recr. ausgespien, wyzliwnutý, wyplitý.
Ausgesprengt, rozneseny, wynesseny, roztrausseny.
Ausgesprochen, wykknutý, wypowědený, wyslowený, propowědený, promluwený.
Ausgesprungener, m. zběhlec, poběhlec, odběhlec, poběhlik, wyběhlec, strzěk, wyskočil, wyklauz, m.
Ausgespült, wypláknutý, opláknutý.
Ausgestanden, přestálý, 2) der vieles ausgestanden hat, wystálý: vtrpený.
Ausgesteckt, wystrčený.
Ausgestellt, wystawený, 2) aufgeschoben, odložený, poklizený.
Ausgesteuert, obwěněný.
Ausgestochen, wyrýwaný, wvrytý, ausgestochenes Aug, wypjchnutě, wybo-

wybodnutè oko, n. 2) ausgestochene wrkeit, wyrýwanè, wybjgenè djlo, n. rytina, f. 3) ein ausgestochenes Bildchen, wypichowaný obrázek, m.

Ausgestorft, wycpaný.

Ausgestrssen, wystrčený.

Ausgestreckt, rozprostřený, rozestřený, rozwlečený, rotažený.

Ausgestreuet, wysypaný, wytraussený, rozsypaný, rotraussený.

Ausgestrichen, wymazaný, 2) gestaupt mit Ruthen, wysswihaný, wysslohaný, wymrskaný.

Ausgesucht, wyhledaný, pohledaný.

Ausgesöhnt, gewöhnl. wusgesöhnt, odobřený, smířený.

Ausgeten, ſ. wusjáten.

Ausgethan, odwundaný, odwržený, wywržený, zawržený.

Ausgetheilt, rozdělený, rozbitowaný.

Ausgetrocknet, wyssussený, wyschlý.

Ausgetrunken, wypitý.

Ausgewachsen, kucklicht, wyrostlý, wysedlý, 2) völlig gewachsen, zrostlý, vrostlý, dorostlý.

Ausgewaschen, wymytý, vmytý.

Ausgewechselt, wyměněný.

Ausgeweidet, wykuchaný.

Ausgeweinet, wyplakaný, wyvypěný.

Ausgewetzet, wybraussený.

Ausgewichst, wywoskowaný.

Ausgewickelt, rozwinutý, wywinutý, wymatený, rozmatený, wypletený, rozpletený.

Ausgewischt, wytjraný, wytřený, mit dem Schwamm, wymazaný, smazaný, setřený.

Ausgewogen, odwážený.

Ausgewölket, bez oblaku, wybraný, ein Tag, an dem es ausgewölket ist, ajdnj, n. den bez oblaku, m.

Ausgewolfen, wyhozený, wymetený, wywržený.

Ausgezehrt, verzehrt, wytrávený, 2) ausgemergelt, wychřadlý, schřadlý, wykapalý, wyvdlý.

Ausgezeichnet, wyznamenaný

Ausgeziert, ozdobený, wykráslený, okrásslený, wysslechtěný, esslechtěný,

Ausgezimmert, wytesaný, vtesaný, ztesaný.

Ausgezogen, als ein Kleid, wyslikaný, swlečený, sljžnutý, aus den Schuhen, Stiefeln, Strümpfen, wyzutý, zutý, 3) wie ein Degen aus der Scheide, wytažený, dobitý.

Ausgezupft, wytřepený, wyssklubaný.

Ausgezwugen, wynucený, wymučený.

Ausgießen, wyliti, wyljwati, seinen Zorn über jemand ausgießen, na někom sy hněw wylit, 2) ausfüllen, zalit, ein Loch z. B. mit Bley ausgießen, djru zalit, wyplnit, zacelit olowem, 3) auslöschen, vlit, vhasyt, das Feuer ausgießen, ohen vlit, zhasyt, vhasyt.

Ausgießung, ſ. wyljwánj, wylitj, n. 2) zalitj, 3) vlitj, vhasenj, n.

Ausglätten, wyhladiti.

Ausgleichen, wyrownati, zarownati, eine Rechnung, aučet zabrawiti.

Ausgleiten, mit dem Pfluge ausfahren, z brázdy wyjti, wystaupiti, mit dem Fuße, sklauznauti, smeknauti se, vom Wege, (moraliſch,) wyssmauti, wychýliti, vchýliti, odchýliti se od prawé cesty, wywinauti.

Ausglitſchen, sklauznauti

Ausglühen, einen Draht, und ſo w. rozpáliti, rozhřiti, roznecowati, rozjititi, rozžjti.

Ausgraben, wykopati, wybrabati, einen Baum, einen Stein ausgraben, strom, kámen, wykopat; einen Teich, rybnjk wykorati, 2) mit dem Grabſtichel aushauen, wyrýpati, wyryti.

Aus-

Ausgrabung, f. wykopánj wyhrabánj, n. 2) im Holz, wyrýwánj, n. auf Steinen, wyrýwánj, wyrytj, n.

Ausgrasen, wyžiti, sežiti trávu.

Ausgräten, z kostj obrati, oblaupiti.

Ausgreten, mit den Beinen, roztáhnauti hnáty.

Ausgrübeln, wyhlaubati, wyskaumati.

Ausgrübelnd, wyhlaubačný, hlaubačný, wyhlaubáwačný.

Ausgründen, wystihnauti, wystihati, wyskaumati, stihati, wysserkiti, wyzpytowati.

Ausguß, m. die Handlung des Ausgießens, wylitj, wytliwánj, n. 2) der Ort, durch welchen, oder wo man das Wasser herunter gießt, průtok, weyrok, trauwod, m.

Aushaaren, oder aushären, die Haare fahren lassen, pausstěti srst, wlas, pelichati.

Aus haben, bey einem, konec v někodo mjti.

Aushacken, wysekati, wytesati, wyrubati, das Aug, oko wymrstiti, wysslehnauti, 2) hohl odzackig hacken, wysekati, die Schuhe, střewjce wykragowati.

Aushacker, m. ein Werkzeug der Schuster, krogidlo, n.

Aushäften, nawljknauti, nawlecy.

Aushalftern, wohlaw swundati.

Aushalten, etwas, wydržeti něco, erdulden, ertragen, überstehen, wydržeti, wystáti, wytrpěti, strpěti, Schläge, weyprask wydržet, wystát, přestát, er kann die Kosten nicht aushalten, nemuže být s antrat, ge niknaut, es ist mit ihm nicht auszuhalten, nenj s njm k obstánj, nenj k wystánj, der Feinde Anfall, Angriff, Streiche, autok nepřátelský wystáti, wydržeti, strpěti, autoku odolati, einen mit Gelde aushalten, wydržeti, wydržowati někoho penězy, ich kann nicht mehr aushalten, nemohu déle wydržeti.

Aushaltung, f. wydržanj, n. mit Gelde, wyčastowánj, wydržanj, n.

Aushändigen, wydáwati, wydati.

Aushändigung, f. wydánj, n.

Aushangen, wywěssenu býti.

Aushängen, wywěsyti, wen powěsyti.

Ausharren, wytrwati, dotrwati, setrwati, eine ausharrende Geduld, přenesmjrná, stála trpěliwost.

Aushärten, zrwrditi, zatwrditi, odtužiti, ausgehärteter Soldat, odtrlý, odtužený, zatwrdlý wogák.

Aushauch, m. wydchnutj, wydechnutj, wydýmánj, n.

Aushauchen, wydychati, wydchnauti, wydýmati, die Kräuter hauchen itzt ihren Wohlgeruch aus, byliny teď swau pochornau wůni wydýmagj, dýmagj, den Geist, duch puštiti, wypuštiti, zdech nauti.

Aushauen, wytjnati, wytjti, wyraubiti, die Dornen, Bäume, den Wald, wysekati, wykleslti, wytjti, 2) als ein Bildhauer ein Bild, Stein, wytesati, wyrýti, wyrýpati, 3) mit Ruthen, wysslehati, wysswihati, wysekati, wyřezati.

Ausheben, die Soldaten, Rekruten, zbjrati, wybrati; wyzdwihnauti, die Fenster, die Thüre, den Reuter vom Sattel, wysaditi okna, gezdce z sedla, einen Baum, wywrátiti, wypáčiti, sich die Schulter, die Achsel, wywrátiti, wywinauti, wyrazyti; Bier oder Wein mit dem Heber, wytáhnauti, stgůrl. auswählen, wybjrati, wybrati, obrati.

Ausheben, das, Aushebung, der Rekruten, Soldaten, wybjránj, wybránj, brannj, branice, der

Sol-

Soldaten, wyzdwiženj, n. der Fenſter, der Thüre, wyſazenj, n. figürl. wybránj.

Aushecheln, wywochlowati, zwochlowati, 2) zu Genüge, dowochlowati, vwochlowati.

Ausbecken, Junge aus den Eyern, wyhnizditi, wyſedéti, ljhnauti, wyljhnauti, wykwokati, wyléhnauti, etwas miteinander, ſlépati, kowati, ſtrogiti, bositi néco, ſie hecken etwas aus, négaké ſſbalſtwj kugj, Verſe, Einfälle, wyléhnauti.

Ausheilen, wyhogiti, vléčiti, zhogiti, zléčiti, dohogiti, doléčiti.

Ausheilung, f. wyhogenj, zhogenj, vléčenj, zléčenj.

Ausheitern, ſich, wygaſniti, wyhjrati ſe, 2) den Verſtand, obgaſniti, probrauſyti mozek, 3) aufgeräumt machen, obweſeliti, obweſelowati, 4) luſtig werden, rozweſeliti ſe, obweſeliti ſe, ein ausgeheitertes Gemüth, obweſelená myſl, ſ. Aufheitern, der Himmel hat ſich ausgeheitert, nebe ſe wygaſnilo, wybralo.

Ausheitzen, den Ofen, das Zimmer, wytopiti.

Aushelfen, den Armen aus der Noth, pomocy, ſpomocy, (nápomocným býti,) chudým z bjdy, einem mit etwas, mit Gelde, Getreide, ſpomocy, nápomocnu býti, nápomáhati někomu něčjm.

Aushellen, wygaſniti, obgaſniti, rozgaſniti, ſich, rozgaſniti, rozſwětljwati ſe, ſ. Ausheitern.

Ausheuken, wywěſyti.

Aus oheln, wyhladiti.

Aushöcken, aushöckern, etwas, hokynowati, hokynačiti s něčjm.

Aushöhlen, wydlabati, wydlaubati, wyhlaubati, etwas inwendig, wydauti, podauti.

Ausholen, einen, ausforſchen, ſtjhati, wyſtihnauti, ſkaumati, wyſkaumati, 2) mit dem Degen, Beile, Arm, oder die Hand um etwas zu werfen, von ſich ſtrecken, napkáhati, napřáhnauti, zum Sprunge oder Laufe, rozkročiti, rozběhnauti ſe.

Ausholer, m. ſtihač, ſkaumač, wyſkaumatel, m.

Aushohlung; f. ſtihánj, ſkaumánj, wyſtihnutj, n. 2) napřábánj, napřáhnutj, 3) rozkročenj, rozběhnutj, n.

Aushöhlung, f., dlabánj, wydlabánj, n.

Aushöhnen, wyſmjwati, wyſmáti.

Aushorchen, wyſlýchati.

Aushören, wyſlýchati.

Aushub, m. weyběrek, m.

Aushülſen, wyluſtiti.

Aushungern, wyhladowiti, hladem wymořiti, vmořiti, zamořiti, wyhubiti, zhubiti, zhubenitи.

Aushunzen, wypeſkowati.

Aushuren, wykurwiti; dokurwiti.

Ausbußen, wykaſſlati, zu huſten aufhören, dokaſſlati, wykaſſlati ſe.

Ausjagen, wyhnati, wypuditi, wypláſſiti.

Ausjäten, wypleti, wypljti.

Ausjochen, z gha wypřáhnauti.

Auskalben, wyteliti.

Auskämmen, wyčeſati, ſčeſati.

Auskaufen, ſich, oder einen, wykaupiti, 2) alles Geld ausgeben, wydati ſe z peněz, 3) einem etwas eher, oder theuerer verkaufen, mehr geben als ein anderer, einem andern Käufer zuvorkommen, překaupiti, předkaupiti.

Auskehlen, in der Baukunſt, prohowati.

Auskehren, das Zimmer, den Koth, vmeſti, wymeſti, wymetati, das Kleid, den Hut, den Staub aus dem Kleide, ſo fern ſolches mit der Bürſte geſchieht, wyčeſati, wykartáčowati.

Auskehricht, n. oder Auskehrig, smeti, f. wymétky, m. plur. powrhel, m.

Auskeilen, wyklinowati.

Auskeimen, wypučiti, wypukati se.

Auskeltern, čekenem, lisem wytlačiti.

Auskerben, prutowati.

Auskernen, wygadrniti, wygádkiti, eine ausgekernte Waare, wýsborné, na wýbor zbožj.

Auskitzeln, wylektati.

Ausklagen, prožalowati.

Ausklären, sich, helt, licht, werden, wygasniti se, wybjrati, wybrati se, ausgeklärtes Mehl, wyrazené mauka, weyražek.

Ausklatschen, mit den Händen, wytleskati, wypleskati, ausschwatzen, wypleskati, wyblekrnauti, wyplesstiti, wyklewetati.

Ausklauben, wybjrati.

Auskleiben, wylepiti.

Auskleiden, rozstrogiti, wysljknauti, sljknauti, swlécy, swláčeti, swlékati, wywlecy, 2) schön kleiden, wystrogiti.

Auskleidezimmer, n. swláčebna, f.

Auskleistern, wylepiti, wylepowati.

Ausklopfen, den Staub, wyklepati, 2) abprügeln, wytlaucy, wyhauchati, wymljti, wyklepati.

Auskługeln, wymudrowati.

Auskneten, wyhnjsti.

Auskochen, wywařiti, 2) genug kochen, vwařiti, dowařiti, das Fleisch hat nicht ausgekocht, mas so se nedowařilo.

Auskröcken, wykuckati.

Auskommen, aus dem Hause ausgehen, wygjti, wychážeti, er kommt den ganzen Tag nicht aus, celý den newygde, man kann hier nie aus nie einkommen, nemuže se zde nikudy progjti, 2) bekannt werden, na gewo wygjti, 3) genug haben, wygjti, 4) mit jemanden gut, dobře s někým wygjti, 5) es ist Feuer ausgekommen, oheň wyssel, 6) der Schneider wird mit dem Tuche nicht auskommen, kregčj stjm suknem newystačj, newygde, 7) mit dem Gehalte, wystačiti, 8) mit der Rechnung, Entschuldigung, wyřjditi, pořjditi, zprawiti, 9) mit einem auskommen, wygjti s někým, wyhowěti někomu.

Auskommen, das, wyživenj, n. er hat sein Auskommen, má na wyživenau, má swé wyživenj, 2) mit ihm ist kein Auskommen, s nim nenj žádné wyřjzenj, pořjzenj.

Auskröcken, wybljti, wywrhnauti, wywrátiti, wykuckati.

Auskrnen, f. Auskernen.

Auskosten, etwas überall, wysljditi, ohledati, 2) durch Kosten ausleſen, okusyti, skusyti.

Auskráhen, wykokrhati, dokokrhati.

Auskramen, seine Waaren, wykládati swé zbožj, rozložiti se s swým zbožjm, seine Gelehrsamkeit, swau včenosti se roztahowati.

Auskramen, das, wykládánj, rozloženj, n seiner Gelehrsamkeit, roztahowánj, n.

Auskratzen, die Augen, wyssrábati, wydrápati, etwas Geschriebenes, wyssrábati.

Auskriechen, wylezti, wyljzat.

Auskriegen, den Krieg endigen, dowálčiti, dowáleti.

Auskühlen, kalt machen, wychladiti, kalt werden, wychladnauti, wychladiti se.

Auskünden, Auskündigen, auskundschaften, wyzwjdati, zwjdati, wyzwěděti, wyssetřiti.

Auskundschafter, m. zwědač, wyzwidač, wyzwidatel, m.

Auskunft, f. von einer Sache, Nachricht, wědomosť, f. wědomj, n. nawěssť, einem Auskunft

kunft geben, wědomoſt, náwěſſtj, na rozum, na wědomj dáti, 2) Unterhalt, wyživenj.

Auskünſteln, wyljčiti, vljčiti, kweslině, vměle vděkati, vſtrogiti.

Auskutten, wykutiti.

Auslachen, wyſmáti, wyſmjwati, poſmjwati ſe někomu, 2) zu Ende lachen, wyſmáti ſe.

Auslachenswerth, k poſměchu, poſměchu hodný.

Auslachen, das, Auslachung, poſměch, m. poſmjwánj, wyſmjwánj, n. wyſmánj, n.

Ausladen, wykládati, wyložiti, 2) ein Gewehr, wydobiti, wytáhnauti ránu.

Ausladen, das, wykládánj, n.

Auslader, m. wykladač, m.

Auslage, f. náklad, m. wynaloženj, n. wynakládánj, wydawánj, wydánj, Auslage thun, penjze wydáwati, wynaložiti, 2) was ausgelegt wird, wydánj reněz, wydané penjze, alle Auslagen vergůten, wſſecko wydánj nahradit, 3) der Ort wo etwas ausgelegt wird, weyſtawěk, m.

Ausland, n. cyzyna, f. cyzý kraina, f.

Ausländer, m. cyzozemec, cyzokragan, cyzokragjn, cyzokragný, přeſpolnj, m. (přjchozý) ginozemec, m.

Ausländerinn, f. cyzozemkyně, cyzozemkyně, cyzozemka, cyzokraganka, cyzokraginka, f. ginozemka, ginozemkyně, f.

Ausländiſch, cyzozemſký, cyzokragný, cyzokraginný, přeſpolnj, ginozemſky.

Ausländiſch, adv. po cyzozemſku, cyzozemſky, cyzokragně, po ginozemſku

Auslaugen, wyſtačiti, ſtačiti.

Auslaſſen, wealaſſen, überhaupt, wynechati, wypuſtiti, opuſtiti, 2) heraus laſſen, hinauslaſſen, wypuſtiti, pauſſtěti, 3) ein Kleid, popuſtiti, wypuſtiti, rozpuſtiti, 4) ſeinen Zorn gegen einen auslaſſen, ausbrechen laſſen, freien Lauf laſſen, wypuſtiti na někoho, wyliti na někom ſwau zloſt, 5) ſich über etwas auslaſſen, puſtiti, wypuſtiti ſe do něčeho, 6) ſich in alle Wolluſt auslaſſen, wydati ſe na wſſecku rozkoš, rozpáſati ſe, 7) ausſchmelzen, als Butter, Schmalz, Talg, přepauſſtěti, rozpauſſtěti, přepuſtiti, rozpuſtiti.

Auslaſſung, f. wynechánj, wypuſſtěnj, opuſſtěnj, n. 2) der Butter, ꝛc rozpuſſtěnj, přepuſſtěnj, n.

Auslåſtern, wyzlokečiti, wyraſſhati ſe.

Auslauf, m. wyběhnutj, wybjhánj, n. 2) des Waſſers, weyrok, ſtkaw, m.

Auslaufen, wybjhati, wyběhnauti, 2) wie eine Sanduhr, doſypati ſe, wyprſſeti, wyběhnauti, 3) wie ein Gemächs, wyprýſkowati ſe, 4) wie ein Gefäß, wie das Bier, der Wein, tecy, wytecy, 5) in Menge auf andere, wyſypati ſe, wyrogiti ſe, 6) wie ein Schiff aus dem Hafen, odpławiti ſe, odſtročiti od břehu, 7) wie die Erbſen, laupati ſe, 8) in Buchdruckereyen wie die Schrift, wyběhnauti, imgleichen überhaupt hervorragen, hervorſtechen, čnjeti, wykaukati, ſtrniti, 9) anfangen zu laufen, rozběhnauti ſe, 10) ſich auslaufen, wyběhati ſe.

Auslaufen, das, wybjhánj, wyběhnutj, n. eines Gewächſes, wyprſkáwánj, n. u. ſ. w.

Auslaufer, m. wybihač, dobihač, wybihatel, m. 2) ein Bedienter zum Verſchicken, běhaun, rychlik, m. 3) die Sproſſen aus den Wurzeln eines Baumes oder einer Pflanze, pazauch, wlk, wlček, m.

Auslaugen, wywáriti luhem.

Auslåuten, einem Verſtorbenen, wyzwáněti, brana zwoniti, 2) auf-

aufhören zu läuten, dozwoniti, wyzwoniti.
Ausläuten, das, wyzwánění, n. 2) dozwonění.
Auslautern, einen Wald, les wykleſtiti, wymeyriti.
Ausleben, wydníti.
Ausleccken, wyljzati.
Ausleeren, wyprázdniti, ein Glas, wyprázdniti, wytenčiti.
Ausleerend, wyprázdňugicý, wytenčugicý.
Ausleerung, f. wyprázdnění, 2) wytenčení, n. wyprázdnění, n.
Auslegen, herauslegen, wykládati, wyložiti, 2) erklären, wykládati, wyložiti, einen Traum, ſen wyložiti, 3) aufnehmen, ausdeuten, kláſti, pokládati, etwas, als einen Hochmuth, für eine Tugend, něco za wyſokomyſlnoſt, ctnoſt kláſti, pokládati, 4) Geld auslegen, penize wydáwati, auf Wucher, na lichwu pugčowati, 5) einem etwas gut oder übel, w dobré neb zlé něco wykládati, wložiti, za dobrè neb zlé pokládat. 6) etwas mit Gold, Silber, Elfenbein, ꝛc. wykládati něco ſtkjbrem, zlatem.
Ausleger, Erklärer, wykladač, wykladatel, m.
Auslegerinn, f. wykladatelkyně, f. wykladačka.
Auslegung, f, wýklad, m. wykladání, wyložení, n. 2) der erforſchte Sinn einer Rede oder Schrift ſelbſt, wýklad, m.
Auslehnen, ſ. Ausleihen.
Auslehren, wyučiti, wyučowati.
Ausleihen, půgčiti, zapugčiti, ſich etwas ausleihen, wypůgčiti, wydlužiti ſobě něco,
Ausleiher, eines Kapitals, wěřitel, půgčitel, m. inſofern es immer geſchieht, lichewnjk, wypůgčitel na lichwu, m.
Ausleihung, f. půgčení, půgčowání, zapugčowáni, půgčka, f. zapůgčení, n. der immer geſchieht, lichwení, wypůgčení na lichwu, n.
Auslenken, wychýliti, vchylit, wyſſinauti, vſſinauti, wynauti.
Auslenkung, f. wychýlenj, wyſſinutj, vſſinutj, n. vchýlenj, wyhnutj, n.
Auslernen, wybaučiti, wyhowořiti, wyhlučeti, pobaučiti.
Auslernen, aufhören zu lernen, bis zu Ende der Zeit nach, dowčiti, wyučiti ſe, figürl. der Erfahrniß nach, wyučiti ſe, einen Menſchen auslernen, wyučiti.
Ausleſchen, ſ Auslöſchen.
Ausleſen, auskauben, obrati, wybrati, wybjrati, Erbſen, Früchte ausleſen, hrách, owoce wybjrat. přebrat, 2) ein Buch ausleſen, wyčjſti, dočjſti, přečjſti knihu.
Ausleſer, m. Auskauber, wybirač, obirač, obiratel, wybiratel, m.
Ausleſung, das, Auskaubung, wybjránj, objránj, n,
Auslichten, ſ. Auslautern.
Auslieferer, m. wydawatel, wydawač, m.
Ausliefern, wydati, wydáwati.
Auslieferung, f. wydánj, wydáwánj, n.
Aus liegen, wyležeti, 2) neut. wyležeti ſe, ein ausgelegener Wein, wyleželé wjno.
Auslöchern, wydérawiti, wywrtati.
Ausloben, wychwalowati, wychwáliti.
Auslocken, wylauditi, wylákati, wywnaditi, wywábiti, 2) mit Schmeicheln, durch Liſt, wychiáholiti, wylahoditi, wylichotiti, von einem ein Geheimniß, tagemſtwj wylauditi, wylákati, wywábiti z někoho.
Auslockung, f. wylaudění, wylákánj, wywábenj, n. 2) wylahowzenj, wylichotěnj, n.
Auslohen, wyhořeti, wyhodati.

Aus-

Auslöschen, Licht, Feuer, zhaſnauti, neut. wie das Feuer, Licht, zhaſnauti, po od. wyhaſnauti, 2) wie eine Schrift, wegwiſchen mit dem Schwamm, (ſmazati, wymazati, zamazati haubau, 3) figürl. das Andenken eines auslöſchen, pamět někoho zahladiti, ſmazati.

Auslöſchlich, wymazatedlný, ſmazatedlný, 2) zahladitedlný.

Auslöſchung, f. des Lichts, Feuers, zhaſnutj, n. mit dem Schwamm, wymazánj, ſmazánj, n. 2) zahlazenj, n.

Auslöſen, ein Pfand, wyplatiti, wyplácet, einen Gefangenen, wykaupiti, wyplatiti, 2) wyprostiti, 3) Bücher, Waaren, einen Ballen, wyobaliti knihu, zbožj, balik rozwzlitk.

Auslöſer, m. wyplatitel, wykupitel, m.

Auslöſlich, wyplatitedlný, wykupitedlný.

Auslöſung, f. wyplacenj, wykaupenj, 2) wyprosſtěnj.

Ausmachen, endigen, dodělati, vdělati, 2) eine Sache mit einem, wyřiditi, zprawiti, 3) ausfüllen, voll machen, alle Theile eines Ganzen enthalten, figürl. obſahowati, 1000 Mann ausmachen, tiſýc muzů obnáſſeti, der Winter macht daſelbſt den gröſsten Theil des Jahres aus, zyma tam ney-wětſſi dil roku obſahuge, wynáſſi, 4) ausmachen, betragen, dělati, wie viel macht es aus, mnoholi to dělá? das macht es noch nicht aus, to geſſtě nedoſtačuge, nenj doſti, doſtatečné, 5) etwas unter einander verabreden, akkordiren, vgednati, vgednáwati, ſmluwiti, na mjſtě poſtawiti, wydělati, vdělati, er hat mit ihm 5 fl. ausgemacht, wydělal, vdělal s njm pět zlatých, 6) ausſchelten, wymluwiti někoho, někomu, 7) Nüſſe, Kaſtanien, Erbſen, Krebſe, u. ſ. f. ausmachen, ořechy, kaſtany, hrách, raky, rozſſkořepiti, wyndati, wydobyti, wylaupati, wylaupnauti, 8) einen Flecken, poſſkwrnu wyprawiti, 9) beſtellen, bedingen, z. B. ein Quartier, obgednati, 10) das Aeußere einer Sache mit etwas beſetzen, wyložiti, wykládati, obložiti, 11) es iſt eine ausgemachte Sache, Wahrheit, das iſt ausgemacht, geſt wěc, prawda giſtorná, geſt giſtorně, giſtě, 2) er hat ausgemacht, on dodělal.

Ausmahlen, Getreide, wymljti, wymláti, 2) aufhören zu mahlen, ſemliti, domliti.

Ausmalen, ausmahlen, wymalowati, wyobrazyti, wyneſti barwami.

Ausmalung, f. wymalowánj, wyobrazenj, wyneſſenj barwami.

Ausmärgeln, zhubeniti, wytenčiti.

Ausmarſchiren, ſ. Ausrücken.

Ausmarken, einen Wald, Gränzen darinn ſetzen, wywezyti, hranice, meze wytknauti.

Ausmäſten, wykrmiti.

Ausmatratzen, modracy wycpati.

Ausmauern, mit Mauerwerk erfüllen, wyzdjti, völlig mauern, dozdjti.

Ausmeiſeln, mit dem Meiſel aushöhlen, wydlabati, wyrýpati.

Ausmelken, wydogiti.

Ausmergeln, zhubeniti, hubeniti, wyhubeniti, wymokiti, zmokiti, zchurawiti.

Ausmergler, m. hubenjk, hubitel, mořič, m.

Ausmerzen, ausmärzen, wywrcy, wylaučiti, wymiſyti, brakowati.

Ausmeſſen, das Maaß einer Sache ſtuben, wyměřiti, wyměřowati, změřiti, rozměřiti, 2) nach dem Maaße einzeln verkaufen, z. B. Bier, Wein, Korn, naměřowati, odměřowati.

Ausmeſſer, m. weymětřj, měřj, měřič, wyměřitel, m.

Ausmeſſung, ſ. wyměřenj, wyměřowánj, změřenj, rozměřenj, n. 2) naměřenj, n.

Ausmiethen, z nágmu wypowědjeti, 2) činžj přeplatiti, 3) činžj zweyſſenau odruditi.

Ausmiſten, hnůg wykliditi, od hnoge čiſtiti, hnůg wykydati, kydati.

Ausmiſter, m. hnogkyd, m.

Ausmittelu, wypátrati.

Ausmittelung, ſ. wypátránj, n.

Ausmünzen, ſ. Ausprägen.

Ausmuſtern, wywrcy, wymjſyti, wylaučiti, z. B. einen Soldaten, wyprooſtiti, wyhoſtiti, 3) ausputzen, wyſtrogiti.

Ausmuſterung, ſ. wywrženj, wymjſenj, wylaučenj, n. 2) wyprooſtěnj, propuſtěnj, n. 3) wyſtrogenj, n.

Ausnähen, wyſſjwati, wyſſiti.

Ausnagen, wyhrýzati, wyhrýzti, wyhlodati.

Ausnahme, ſ. wýmjnka, wýměna, ſ. ohne Ausnahme, bez wýměny, bez wýmjnky, mit Ausnahme, s wýmjnkau.

Ausnarren, wyblázniti.

Ausnehmen, ausſchließen, figürl. wynjti, wygmauti, wymjniti, wyměniti, 2) herausnehmen Vögel, Neſter, Eyer, Fiſche, die Eingeweide, Waaren ausnehmen, wybrati, wen wzýti, wynjti, die Gedärme, wytuchati, 3) ſich unterſcheiden, wypadati, wyhljžeti, dieſe Farbe nimmt ſich beſonders aus, tato barwa obzwlášſtně dobře wypadá, wyhljžj.

Ausnehmend, wýborný; obzwlášſtnj.

Ausnehmung, ſ. Ausnahme, 2) Ausnehmung des Honigs, wybránj medu, n.

Ausnüchtern, wyſtřjzwiti, wyſtřjzliwěti.

Auspacken, rozobaliti, wyobaliti, wypěchowati, rozwaliti, wykládati, wyložiti, Bücher, Waaren, einen Ballen, wyobaliti knihy, zbožj, balik rozwaliti.

Auspauken, austrummeln, wybubnowati, 2) ausprügeln, wypráſkati, wybauchati.

Auspeinigen, wymučiti, zmučiti, aufhören zu peinigen, domučiti.

Auspeitſchen, wymrſkati, wypráſkati, wyſſlehati, ein ausgepeitſchtes Lied, Mährchen, wymrſkaná, wypráſkaná pjſeň, pohádka.

Auspfählen, kolíky wyſaditi.

Auspfeifen, wypjſkati, wyhwizdati, 2) dopjſkati.

Auspflaſtern, wydlážiti.

Auspflücken, wytrháwati.

Auspflügen, wyoráwati, wyworati.

Auspichen, wyſmoliti.

Ausplappern, ausplaudern, wypljſkati, wyplesſtiti, propleſſtiti, wydleknauti, wytlachati, 2) aufhören zu plappern, doplješkati.

Ausplündern, zlaupiti, zebrati, die Diebe haben ihn bis auf das Hemd ausgeplündert, zloděgi ho až do koſſile zlaupili; eine Stadt, ein Haus, město, dum zebrati, rozchwátati, wylaupiti, wydrancowati.

Ausplünderung, ſ. zlaupenj, zebránj, rozchwátánj, wylaupenj, wydrancowánj, n.

Auspochen, wytlauč y, wybauchati.

Auspolſtern, wycpati polſtářem.

Auspoltern, wybaukiti, wyhromowati, wybauchati.

Ausposaunen, wytraubiti, rozstraubiti.

Ausprägen, wyrážěti, wybiti, rázy wyrazyti.

Ausprediger, wykázati, dokázati, pokázati.

Auspreſſen, wytlačiti, tlačenjm wycáhnauti, wycediti, Thränen, Seufzer auspreſſen, wyrazyti, wynutiti ſlze, Geld, penjze, wynutiti, wydějti, wymučiti, wymoknti.

Auspreſſung, ſ. wytlačenj, wycezenj, n.

Ausprüfen, zkuſyti na weſtrz.

Ausprügeln, wyprati, wytřjskati, wypráskati.

Aus rúcclung, f. wexprask, m. wypráskánj, wytřjskánj, wypranj, n.

Auspumpen, wywážiti, wytahowati (wypumpowati.)

Ausputzen, durch Putzen reinigen, wyčistiti, wyčýditi, das Licht, swjcku wtřjti, očistiti, einen ausputzen, wyrljsniti, 2) schmücken, zieren, wyssslechtiti, ossslechtiti, wykrássliti, wyssperkowati.

Ausputzer, m. Ausputz, Verweis, weytopek, m. wyrljsnénj, n. einen Ausputzer geben, weytopek dáti, wypeskowati někoho, wyrljsniti někoho, gebati někoho, na zuby žehnati, wytopiti někomu, Ausputzer bekommen, weytopek dostati.

Ausráden, ausraiden, ſ. Ausſieden.

Ausradiren, ſ. Auskratzen, ausſchaben.

Ausrasen, recht, wyssetsti, wyzuřiti, wyzuřiwěti, aufhören zu rasen, wysápati se, 2) wie ein junger Mensch, wytkessťěti, wyblázniti, 3) wie ein liederlicher junger Mensch, aufhören jugendliche Ausschweifungen zu begehen, die Jugendhitze ablegen, figürl. wybaugeti, wybugniti, wymrhati.

Ausrasten, odpočinauti, oddechnauti sobě.

Ausrauben, wylaupiti.

Ausrauchen, wykauřiti, 2) neutr. aufhören Rauch von ſich zu geben, wykauřiti se.

Ausräuchern, ein Zimmer, wykuřowati, wykauřiti, wykaditi pokog, 2) zur Genüge räuchern, pokauřiti, dokauřiti, 3) Fleiſch, wyuditi maſo.

Ausrauchung, f. wykauřenj, n.

Ausraufen, wyrwati, wytrhati, wyssklubati.

Ausräumen, ein Zimmer, Geräthſchaften, wykliditi, wyklizeti, 2) ausziehen, kliditi se.

Ausräumen, das, Ausräumung, ſ. wyklizenj, n. (wyklizenj, n.

Ausrechnen, wypočjtati, wyčjſti, wyčjtati, wyrocjſti, zpočjtati, zpočjſti, 2) figürl. auslegen einem etwas, als einen Fehler, pokládati, mjti, wykládati někomu něco za chybu

Ausrechnung, f. wypočjtánj, wyrocjtěnj, wyčjtánj, zpočjtánj, n. 2) pokládánj, n.

Ausrecken, die Zunge, gazyk wyplazyti, die Hände von ſich recken, ausſtrecken, ruce roztahowati, roztáhnauti, 2) ausdehnen, z. B Leder, natahowati, roztahowati kůži.

Ausrede f., 1) Ausſprache, weykřcznoſt, f. 2) Ausflucht, Entſchuldigung, wýmluwa, omluwa, f. 3) vor Gerichte, wejpowěd, propowěd, f. wykknutj, n.

Ausreden, ausſprechen, wykknauti, wykjcy, wypowědjti, wymluwiti, 2) vor Gericht ausſagen, wykknauti, wypowědjti, propowědjti, 3) laß mich ausreden, nech mne wymluwiti, wypowěděti, 4) aufhören zu reden, domluwiti, dopowědjti, wymluwiti, wypowědjti, 5) einem etwas ausreden, daß er es nicht glauben oder meynen ſoll, wylauwati, wymluwiti někomu něco, 6) ſich ausreden, entſchuldigen, wymlauwati se, omlauwati se, 7) mit Worten gehörig ausdrucken, wygádřiti, wymluwiti, wyſlowiti, wyprawiti, welche Zunge wird das ausreden können, ktery gazyk to wyſlowj, wypowj, 8) alles ſagen, was man weiß, wymluwiti se, 9) aus dem Sinne reden, wymluwiti.

Ausreden, das, ſ. Ausrede.

Ausregnen, wyprſſeti, wydeſſtiti se.

Ausreiben, wytjrati, wytřjti, wymnauti, einen Flecken, den Koth, wymnauti, wyſſaustati, 2) aus-

einander wie die Schafter, wyſſaustati.

Ausreichen, wystačiti, postačiti, stáciti.

Ausreiſen, wyzráti, dozráti.

Ausreiſe, f. wýgezd, m. wygetj, n. zu Fuß, wýchoz, m. wygitj, n.

Ausreiſen, wygeti, wygjzděti, zu Fuß, wygjti, 2) aufhören zu reiſen, dogezditi.

Ausreiſſen, wytrhati, wytrhnauti, die Zunge, gazyk ſeylem wytáhnauti, 2) entfliehen, wytrhnauti, wyrazyti ſe, wyniknauti, vtecy, aus einander reiſſen, wie die Fluth die Dämme, potrhati, ztrhati, roztrhati, 2) der Knopfloch riß aus, djrka ſe wytrhla, 3) ſtrhnaut ſe, roztrhnaut ſe, protrhnaut ſe, die Dämme ſind ausgeriſſen, hráze ſe ſtrhly, protrhly, roztrhly, potrhaly, meine Geduld wird endlich ausreiſſen, trpěliwoſt mě posmine, 4) wie die Pferde, vtjkati, dáti ſe w autěk.

Ausreiſſen, das, wytrhnutj, n. 2) des Flüchtigen, wytrhnutj, wyrazenj, wyuiknutj, n. autěk, m.

Ausreiſſer, m. der davon läuft, poběhlec, wyběhlec, ſtržek, výlupek, odběhlec, m.

Ausreiten, wygeti na koni, 2) ausreiten ſpazieren, wyget, get na progjždku.

Ausreiter, m. der Obrigkeit, holomek, biřič, m.

Ausrenken, wywrknauti, wywinauti, wylomiti, wywrátiti, wyrazyti, wymknauti.

Ausrenſpern, wychrkati, wychrkowati, wychrknauti, odchrkati.

Ausreuſpern, das, Ausreuſperung, f. wychrkánj, wychrkowánj, odchrkánj, n.

Ausreuten, wypljti, wypleniti.

Ausreutung, f. wyplenj, wyplenj, n.

Ausrichten, vollziehen ein Geſchäft, Auftrag, eine Bothſchaft, zdjti, wyřjditi, wykonati, zgednati, zprawiti poručenj, ejne Geſandſchaft, odbyti poſelſtwj, nichts ausrichten, nic newyřjditi, nepořjditi, nezpůſobiti, nezprawiti, nezgednati, neſwesti, 2) veranſtalten, ein Gaſtgebot, Hochzeit, wyprawiti, vſtrogiti, přiſtrogiti, 3) einen Gruß, Kompliment, wyřjditi, 4) ſchelten, Leute ausrichten, perláumden, přetřásati, přetřepáwati lidi, 5) eine verlangte Wirkung hervorbringen, wyřjditi, pořjditi, ſprawiti, wir richten nichts bei ihm aus, my nic v něho newyřidjme.

Ausrichter, m. wyř,ditel, wykonatel, m.

Ausrichtung, f eines Geſchäfts, Auftrags, wyřjzenj, wykonánj, zgednánj, n. 2) wyprawa, wyprawenj, vſtrogenj, přiſtrogenj, n. 3) der Leute, přetřepáwánj lidj, n. přetřáſánj.

Ausriechen, nicht mehr Geruch haben, wyčichnauti, wypáchnauti.

Ausringen, naße Wäſche, Kleider, wyždjmati.

Ausrinnen, ausfließen, wytecy, wen tecy, wytýkati, wie ein Gefäß, tecy.

Ausrinnung, f. wytečenj, wytýkánj, n.

Ausrollen, wykuliti, wykutáleti.

Ausrotten, wypleniti, wykořeniti, 2) in figürl. Bedeutung, wyplemeniti, wykořeniti, wyhladiti, zhladiti, zahladiti, wyhubiti.

Ausrottung, f. wyplenénj, wykořenénj, n. 2) wyplemenénj, wykořenénj, wyhlazenj, n.

Ausrücken, wie die Soldaten aus der Schlacht, aus dem Lager, zur Schlacht, wytrhnauti, wytáhnauti, 2) ausrücken mit etwas, z. B. mit Gelde, wyſyti ſe.

Ausruf, m. zwolánj, n. 2) Auktzion, wywolánj, n.

Ausrufen, zwolati, 2) kund, bekannt machen, wywolati, rozwolati, rozhlásyti, wyhlásyti, 3) zum Verkaufe, prowolati,

4) auf, ören zu rufen, dowolati.

Ausrufer, m. wywolatel, wywolawač, wyhlášný, m.

Ausrufung, f. Ausruf, zwolánj, n. 2) wywolánj, rozwolánj, rozhlášenj, wyhlášenj, n. 3) prowolánj, n.

Ausruhen, odpočiwati, odpočinauti, ich habe mich nicht ausgeruht, gěsstě gsem sy neodpočinul, neodpočhl, ausruhen lassen ein Glied, odpočinauti, pohowiti audu.

Ausruhung, f. odpočiwánj, odpočinutj, f. oddech, m. oddechnutj, n.

Ausrupfen, wyssklubati, wyssklubnauti, wyrwati.

Ausrupfung, f. wyssklubánj, wyrwánj, n.

Ausrühren, wymjchati.

Ausrůnden, wykulaczi, wnitř okraublití.

Ausrůndung, f. wykulacenj, okraublenj, n.

Ausrůsten, eine Flotte, Soldaten, Truppen, wyprawiti, přistrogiti, wystrogiti lodj, zbrogj opatřiti, w zbrog wyprawiti, ozbrogiti, wyzbraniti, 2) einen mit einem königlichen Gewaltsbrief ausrůsten, opatřiti, zmocniti, zachystati, mit Kenntnissen, Kräften, zachystati, opatřiti vmětnjm, sylau.

Ausrůstung, f. ozbrogenj, wyzbrogenj, n. 2) der Flotte ꝛc wyprawa, f. wystrogenj, n. Versehung mit etwas, opatřenj, n. Ausrůstelu, wytřást.

Aussaat, f. osenj, osetj, n. rozsýwánj, wysytj, das zum Aussäen bestimmte Getreide, weyseweck, m

Aussackeln, wykapsowati.

Aussäen, wysýwati, rozsýwati.

Aussäung, f. wysytj, n.

Aussage, f. wyřknutj, wyřčenj, n wýpowěd, propowěd, f. 2) vor Gerichte, wyřknutj, n. wýpowěd, f.

Aussagen, völlig ausreden, dokřicy, domluwiti, dopowědjti, 2) etwas aussprechen, mit Worten gehörig ausdrücken, wyslowiti, wygádřiti, wyřjcy, wyřknauti, wypowědjti, propowědjti, promluwiti, vor Gerichte, wyřknauti, wypowědjti, das ist nicht auszusagen, nenj to k wyslowenj, k wyprawenj, k wypowědenj, k wymluwenj, was nicht auszusagen ist, newyslowitedlný, newyprawitedlný, newyprawný, newymluwitedlny, newymluwný, 3) sich aussagen, im Kartenspiele, opowědjti se, so auch die

Aussagung, f. wýpowěd, f.

Aussägen, pilau wyřezat.

Aussatz, m. malomocnost, f. malomocenstwj, n. im Biliardspiele, wysazenj, n.

Aussätzig, malomocný, zmalomocněný, aussätzig werden, zmalomocněti.

Aussäubern, wyčistiti, wyczěditi.

Aussaufen, wychlastati, wyžrati.

Aussaufung, f wychlastánj, n.

Aussaugen, wyssáti, wystřebati, wyccucati, wycuclati.

Aussaugung, f. wyssánj, wystřebánj, wycucánj, wycuclánj, n.

Ausschaben, wystrauhati, wyssaustati.

Ausschälen, wylaupati, wylaupisti, olaupati, olaupiti, Nüsse, Bohnen, Knoblauch, ořechy, bob wylaupati, česnek olaupiti, einen, (berauben,) olaupiti.

Ausschälung, f. wylaupenj, olaupánj.

Ausschämen, sich, čelo protřjti, stud složiti, bez studu býti, ein ausgeschämter Mensch, člowěk protřelého čela, nestyda, nestaudný.

Ausschänden, zhanětj, pohanětj, vhanětj, zhanobiti.

Ausschärfen, wyostřiti, naostřiti, zostřiti, zbřjditi.

Ausschaffen, jemanden aus der Stadt, wypowědjti někoho z měs-

sta,

ſta, aus dem Zimmer, wyprawiti, odprawiti.

Ausscharren, aus der Erde ausgraben, wykopati, wykopawati, 2) ein Gefäß, einen Topf, wystrausbati. 3) zum Schimpfe mit dem Fuße, wykopati někoho nohau.

Ausscharten, wykazyti.

Ausschattiren, wyſtjniti.

Ausschauen, herausſehen, wykaukati, wykaukati, wen kaukati, 2) Geſtalt haben, wyhljżeti, wypadati, er ſchaut wie der Tod aus, gako ſmrt wyhljżj, wypadá.

Ausschaufeln, ſ. Ausschippen.

Ausschäumen, wyrěkiti, pěnu wymjcati, wyprſkati, imgl. figürl. in der heftigen Leidenſchaft des Zorns, der Wuth durch Worte von ſich geben, Läſterungen wider Gott, wypausſtěti, wyprſkati, ſeine Wuth ausſchäumen, wyſrſſeti.

Ausscheeren, zpoſtřihati.

Ausschelten, wyplſſniti, zplſſniti.

Ausschenken, Wein, Bier, wypáwati, naljwati, aufhören zu ſchenken, wydati ſe z pjwa, wjna z wydati, wyprodati wjno, pjwo, einen Geſellen, připiti, dáti poctu towaryſſi.

Ausscherzen, wyżertowati, wyſſprýmowati, dożertowati, doſſprýmowati.

Ausscheuern, wymečowati, wydrhnauti, 2) ausſchelten, dobře odrbati, gebati.

Ausschicken, wyſlati, poſlati.

Ausschickung, ſ. wyſlánj, n. poſlánj, n.

Ausschießen, hervorwachſen, wyſtřeliti, wymrſſtiti, wypuciti, wypukati, wypreyſſtiti, wotawrti ſe, 2) auswählen, wybrati, obrati, 3) ausſchießen aus dem Gewehr, zuerſt ſchießen, wyſtřeliti, zuletzt ſchießen, das Schießen endigen, wyſtřjleti, doſtřjleti, 4) auswerfen, das Untaugliche, wywrcy, wymetcy, powrcy, 5) einen Wald ausſchießen, durch Schießen leer machen, wyſtřjleti le.

Ausschießen, das, Hervorwachſen, wyſtřelenj, puſčenj, wypuſčenj, wypukánj, wotawenj, n. 2) wybránj n. 3 wyſtřelenj, n. 4) wyſtřjlenj, doſtřjlenj, n. 5. wyweženj, n.

Ausschiffen, ausfahren, odplauti, odplawiti ſe, od břehu odſtrčiti, 2) ausladen Waaren aus dem Schiffe, wyložiti, wykládati z lodj.

Ausschiffung, ſ. odplawenj, odplutj, n 2) wyloženj.

Ausschimpfen, ſ. Ausschänden.

Ausschinden, odřjti, zedřjti, zdjrati kůži, oder z kůže, 2) durch Schinden, d. i. durch übermäßige Bedrückungen entkräften, arm machen, odřjti, olaupiti, 3) etwas von einem, wydřjti někomu něco.

Ausschippen, Waſſer aus einem Schiffe, wybjrati, wyſſplichati wodu z lodj

Ausschirren, Pferde, wypřáhnauti koně.

Ausschlacken, wymſſyti.

Ausschlafen, zur Genüge ſchlafen, wyſſati ſe, wyſpáwat, den Zorn, Verdruß, die Grillen, wypat ſe z hněwu, z mrzutoſti, z wtrochů.

Ausschlafen, das, wyſpáwánj, wyſpánj, n.

Ausschlag, m. übers Gewicht, wyražek wáhy, wýwažek, přidawek, m 2) im Geſichte, oder am Leibe, wyraženj, n. wyraženina, f. zwkedowatěnj, 3) einer Sache, wýpad, m. wypadnutj, wygitj něgaké wěcy, n 4 Ausſchlag geben, vrčiti.

Ausschlagen, einem ein Aug, einen Zahn, wyrazyti někomu oko, zub, 2) dem Hirſche ſein Gehörn, gelenu rohy ſrazyti, ein Amt, zawrnauti aukad, opomecy, opowrcy, pomecy aukad, zbros

zhrdnauti, pohrdnauti auſas dem, einen Stoß in der Fechtkunſt, pariren, ſrážeti, zmjcati, 3) wie ein Gewächs, wie die Knoſpen der Bäume, wyráżeti, 4) den erſten Schlag thun, vhoditi, vdeſiti, wie ein Pferd, wyhazowati, házeti, práti, kopati, wie die Waage, wyráżeti, 5) die Wände ſchlagen aus, ſtěny wyráżegj, 6) bis zu Ende wie die Uhr, wyditi, odditi, imgleich. von den Sangvögeln, wytlaucy; die Kräze oder andern Ausſchlag bekommen, zwkeſowatěti, wyrazyti, wyrážeti ſe, die Kälte ſchlägt mir aus, zyma mne rozrážj, 7) ablaufen, gelingen, wypadnauti, zweſti ſe, übel ausſchlagen, zle padnauti, zle ſe zweſti, 8) in ein Muthwillen ausſchlagen, w ſwáwolnoſt wcházeti, in Flammen ausſchlagen, w plamen wyrazyti, wie die Krankheit, wyrazyti ſe, 9) ausprügeln, wybiti, wytlaucy, wyſtřjſkati, 10) einen Waagen, ein Zimmer mit den Tüchern, Tapeten ausſchlagen, pobjgeti, wybjgeti.

Ausſchlämmen, wyſſlemowati.

Ausſchleifen, hinausſchleppen, wyſſmeykati, wywlecy, wen wlácěti.

Ausſchleifen, wybrauſyti, wyoſtřiti, wybřjditi, 2) aufhören zu ſchleifen, dobrauſyti, dooſtřiti, zbřjditi.

Ausſchließen, nicht begreifen, ſagürl. ausſondern, wylaučiti, wywrhnauti, wywrcy, wyobcowati, odmrſſtiti, odmrſſtiti, odſtrčiti, aus der Kirche, aus der Gemeinde, wyobcowati, wylaučiti, von Aemtern, von der Wahl, von der Erbſchaft, odmrſſtiti, odſtrčiti, wywrcy, 2) hinausſchließen, wně, zwenčj, zwenku zawřjti.

Ausſchließung, ſ. wylaučenj, wywrhnutj, wywrženj, wyobcowánj, odmrſſtěnj, odſtrčenj, n.

Ausſchlucken, ein Glas Bier, wychlauſtnauti, wylauſknauti, 2) zu ſchlucken aufhören, wyſſlytati.

Ausſchlüpfen, wyklanznauti, wyplznauti, wyſkočiti, die Küchlein ſind noch nicht ausgeſchlüpft, kuřata ſe geſſtě newylihla.

Ausſchlürfen, wyſtrkati, wyſrknauti, wyſtřebati.

Ausſchlürfung, ſ. wyſtrknutj, n.

Ausſchluß, m. ſ. Ausſchließung

Ausſchmähen, zhaněti, pohaněti, vhaněti.

Ausſchmälen, wyláti, wypliſnuti.

Ausſchmauchen, mit Dampfe erfüllen, wykauřiti, wykaditi, eine Pfeife Toback, wykauřiti.

Ausſchmauſen, wykwaſyti, wyhodowati, dokwaſyti, dohodowati.

Ausſchmeißen, wyhoditi, ſ. Auswerfen; einem einen Zahn, wyrazyti zub.

Ausſchmelzen, durch Schmelzen reinigen, leer machen, wyſſkwařiti, přepauſſtěti, přehářeti, rozpuſtiti, Fett ausſchmelzen, tuk wyſſ. wařit, Erze, Steine, kowy přepauſſtět, přehánět, 2) neut. ausgeſchmelzet werden, wyſſkwakiti ſe, es iſt alles Fett ausgeſchmolzen, wſſecken tuk ſe wyſſkwakil, 3) aufhören zu ſchmelzen, doſſkwakit.

Ausſchmieden, wykowati, zkowawati.

Ausſchmieren, wymazati.

Ausſchminken, wyljčiti, vljčiti.

Ausſchmücken, wykráſſliti, okráſſliti, wyſſlechtiti, oſſlechtiti, ozdobiti, zur Schau, wyſſperkowati, vſſperkowati.

Ausſchmückung, ſ. wykráſſlenj, okráſſlenj, wyſſlechcenj, oſſlechcenj, zur Schau, wyſſperkowánj, n. vſſperkowánj.

Ausſchnarchen, wychrápati, wychrupati, wychrapěti, wychrnąpati, wychroptěti, wyſupati.

Aus-

Ausſchnauben, die Naſe, wyſupati, wyſoptěti, wyſmrkati.

Ausſchneiden, Holz, wyřezati, Brod, wykrágeti, wykrogiti, Tuch, Papier mit der Scheere, wyſtřihnauti, mit dem Meſſer, wyřezati, wykjznauti; in Papier, wyſtřihowati, die Mannheit, wykleſtiti, wyřezati, die Zunge, wyřjznauti, Bäume, okleſtiti.

Ausſchneider, m. wyřezač, m. der Mannheit, kleſtič, m.

Ausſchneiden, das, Ausſchneidung, des Holzes, wyřezánj, n. Brods, wykrágenj, n. Tuchs, Papiers mit der Scheere, wyſtřihnutj, n. der Mannheit, wykleſtěnj, wyřezánj, n. der Zunge, wyřjznutj, n. der Bäume, okleſtěnj.

Ausſchneuzen, wyſmrkati, wyſmrknauti ſe.

Ausſchneuzung, f. wyſmrkánj, n.

Ausſchnitt, m. wyſtřihowánj, wyſtřiženj, 2) was ausgeſchnitten worden, wýſtřižek, m.

Ausſchnittling, m wyřezané, wyřjznuté djtě.

Ausſchnitzen, Holz, wyřezbowati, wyřezati, wyrýpati, Papier, wyſtřihowati.

Ausſchnüren, rozſſněrowati.

Ausſchöpfen, wywážiti, wytenčiti.

Ausſchöpfling, m. weyſtřelek, m.

Ausſchrauben, wytočiti, ſich aus etwas, wyplíſti, wymáſti ſe z něčeho, wytočiti ſe.

Ausſchreiben, wypſati, 2) ſchriftlich ankündigen, z. B. einen Landtag, rozepſati, 3) aufhören zu ſchreiben, ein Werk völlig ſchreiben, dopſati, wypſati.

Ausſchreiben, das Ausſchreibung, f. wypſánj, n. wepis, 2) rozepſánj, n. wypſánj, n. 3) dopſánj, n.

Ausſchreiber, m. wypiſowatel, m.

Ausſchreiten, wykročiti, wyſtaupiti, von der Bahn, wychýliti, wchýliti ſe z prawé ceſty, wyſſinauti, wykročiti, wywinauti, wyſtaupiti.

Ausſchreitung, f. wykročenj, wyſtaupenj, n. von der rechten Bahn, wychýlenj, wchýlenj, wyſſinutj, wywinutj, n.

Ausſchreyen, zřjknauti, wykřjknauti, 2) aufhören zu ſchreyen, dokřičeti, wykřičeti ſe, 3) bekannt machen, wykřičeti, rozkřičeti, Milch, Eyer ausſchreyen, d. i. bekannt machen, wykřikowat mljko, wegce, 4) einen in das Geſchrey bringen, rozkřičeti wykřičeti někoho.

Ausſchreyen, das, Ausſchreyung, Bekanntmachung, wykřičenj, rozkřičenj, n.

Ausſchreyer, m. Stadtknecht, hulžkač, bičic, m.

Ausſchroten, wyſſrotowat.

Ausſchuhen, zauti ze ſtřewjc.

Ausſchürfen, wykutiti, kutici.

Ausſchuß, m. Auswahl, von dem Brauchbarſten, weyběrek, m. zwolenj, n. 2) verwerflicher Ausſchuß, das Schlechteſte, Verwerfung, wýměr, brak, powrhel, m. wýwržek, m. wymetenj, wywrženj, n. 3) der Ausſchuß einer Bürgerſchaft, u. ſ. w. weyhoznj, Ausſchuß der Waaren, wybérek, zamjtawé zbožj, n. 4) der Schafe, brakyně, wywržené owce, f.

Ausſchußbogen, m. arch zamjtawý, wywržený.

Ausſchütteln, wytřáſati, wytřáſti, ein Kleid, raucho wytřjſti.

Ausſchütten, von flüßigen Körpern, wyliti, wyljwati, Früchte, Mehl, Getreide, ze wyſypati, 2) Junge werfen, von Katzen, otočiti ſe, 3) figürl. a) im reichen Maaße zutheilen, in der höheren Schreibart, oſypati, obſypati něčim, oſauti, ſo auch ſeinen Zorn über einen, hněw ſwug na někoho wylit, wypuſtiti, b) völlig ausleeren, bekannt machen, entdecken, wyſypati, wyſtřjti, z. B. ein Ge-

heit, wyprázoniti, alle Geheimniße, ſeine Noth vor einem, ſein Herz einem, oder vor einem, wygewiti, wygákiti wſſecko tagemſtwj, ꝛc.

Ausſchwären, wyhnogiti ſe.

Ausſchwärmen, wytekati, wytrmáceti ſe, wytamáceti, wytamlati ſe.

Ausſchwätzen, wyſſtébetati, wyſſweholiti, wyblebnauti, prebleknauti, wyplamkati, wyplesskati, wyplesſtiti

Ausſchweif, m Ausſchweifung im Leben, wýſtupek, weyſtupek, weytrżek, weyſkok, m. weytrżnoſt, weyſkočnoſt, weytrżka f. 2) im Reden, odſtaupenj, wyraženj, n. 3) der Wege, der Reden, zápolj, okorowánj, n. 4) Ausſchweifung in einer Sache, wywinutj, wyſſmutj, poblauzenj, n. 5) eine Ausſchweifung begehen, dočiniti, dopuſtiti ſe wýſtupku, weytrżku, weytrżnoſt prowesti.

Ausſchweifen, in etwas, wywinauti, wyſſnauti, poblauditi, wychýliti ſe, vchýliti ſe, 2) im Reden, odſtaupiti, wyrazyti ſe, 3) weitläuftig ſeyn, okorowati, 4) ausſchweifen im Leben, wýſtupně, wýtrżně ſobě počjnati, weſti, 5) von ſeinem Vorhaben, odſtaupiti, odkročiti, 6) vom Wege, von der gehörigen Mittelſtraſſe, wyſſlnauti, wyrazyti, wychýliti, vchýliti ſe z ceſty, odchýliti ſe, 7) ausſchweifende Wege, zápolj, n Reden, okorowánj, zápolj, n. 8) durch Schweifen, Schwänken reinigen, z. B. den Mund, die Wäſche, die Wolle, wyplákuauti, wyplakowati, propláknauti, propplakowati, 9) rund ausſchneiden, z. B. ein Hemd am Halſe, wyſtkj owati, wykragowati.

Ausſchweifend, im Leben, weyſkočný, wýſtupný, wýtrżný, 2) in einer Sache, weyſtupný, 3) im Reden, okorugicý, obſſrný, oblauzný.

Ausſchweifer, m. weyſtupnjk, weytrżnjk, m.

Ausſchweifung, ſ. Ausſchweif.

Ausſchweigen, wyheyſowati, wykwaſyti.

Ausſchwemmen, Ausſchwämmen, wyplákauti.

Ausſchweuken, wypláknauti, ſich den Mund, vſta ſobě wypláknauti, propláknauti.

Ausſchwimmen, wyplauti, wyplawati.

Ausſchwingen, wywjgeti, wywiti, wyti, wyopálati, zcpálati, opálati, 2) ſich ausſchwingen, wymrſſtiti ſe.

Ausſchwitzen, wypotiti.

Ausſehen bis zu Ende einer Sache ſehen, ſowohl dem Orte als der Zeit nach, dopatřiti, dohleděti, dokaukati, 2) ſich faſt die Augen über etwas, oči ſobě wykaukat, wyhledět, ſich etwas beſſeres erſehen, wyhljdnauti ſobě něco, 2) zum Fenſter hinausſehen, wyhlédnauti, wykaukuauti, wen kaukati, 3) ſo oder ſo geſtaltet, beſchaffen ſeyn, wyhljzeti, wypadati.

Ausſehen, das, Ausſicht, wyhlédnutj, n. eines Menſchen Geſtalt, Beſchaffenheit, wie einer ausſieht, pohlédnutj, n. pohled, m. wzhľenj, n. wypadánj, n. wyhljzenj, n. weyrada, f. die Sache hat übles Ausſehen, ta wěc zlý pohled má, zle wyhljží, wypadá.

Ausſeihen, wycediti, die Milch, procediti, zcediti.

Ausſeimen, procedit woſſtinu.

Außen, zewnitř, zewnitřku, zewnitřně.

Außen bleiben, nicht erſcheinen, wně zůſtati, nepřicházeti, wie das Fieber, newraceti ſe, vor Gericht, nepřigiti, die Strafe bleibt nicht aus, treſt nemine.

Außenbleibung, f. wně zůstánj, n. des Fiebers, nenawrácenj, n. vor Gerichte, nedoſtawenj ſe, nepřigitj, nepř cházenj, n.

Ausſenden, wyſlati, wyſýlati.

Außenſeite, f. zewnitřnoſt, zewnitřnj powaha, ſtrana, podoba, eines Gebäudes, průčelj, n.

Außenwerk, n. přednj ohrada, f.

Außer, krom, kromě, außer dieſem, dem, krom toho, mimo to, außer der Ordnung, krom pořádku, außer daß, wenn, leč, lečby, ledaby, außer dem, über dieß, mimo to, außer ſoviel, krom toliko, außer Sorgen, Zweifel, Furcht, Dienſten, ſich, Athem, bez ſtaroſti, pochybnoſti, bázně, služby, bez ſebe, bez dechu, außer ſich gerathen, kommen, býti bezſebe, bringen, wyrazyti z myſli, außer Athem kommen, pozbyti dechu, zerati dech, ſich laufen, ſchreyen, vběhati, vkřičeti ſe, außer der Zeit, mimo času, außer Landes, außer Gefahr ſeyn, býti bez nebezpečenſtwi, außer der Stadt wohnen, mimo města zůſtáwat, außer Acht laſſen, newſſimati ſy něčeho, außer Schuld, außer Stande ſeyn, býti bez winny, nebyti wſtawn, außer dem, mimo to, ich ſahe niemand außer dich, newiděl gſem žádného mimo tebe, krom tebe, außer dem einzigen, krom toho gediného, außer Furcht, bez bázně, außer ſich, bez ſebe, ich verzeihe ihm nicht, außer er bittet mich ab, neodpuſtjm mu, leč mne odproſý.

Außerhalb, wně, zewnitř, pozewnitř, zewnitřně, außerhalb der Stadt, za městem

Außerordentlich, kromobyčegný.

Außerordentlich, adv. kromobyčegně, krom, mimo pořádku, welmi, náramně.

Ausſetzen, Gewächſe, Bäume, wyſazowati, 2) einen Tag, den wyſaditi, położiti, 3) die Arbeit, práce poodložiti, přeſtati od práce, Wache, ſtráž wyſtawiti, 4) ein Kind, położiti, zawrcy dítě, 5) zur Schau, zum Verkauf, wyſtawiti, 6) einige Tage ausſetzen, in die Schule, oder in ein Amt nicht kommen, wrſaditi, 7) immer etw s auszuſetzen haben, wždy mti něco k wyſtawenj, 8) mit Steinen, wyſazowat., 9) ſich der Gefahr ausſ tzen, wydati ſe w nebe pečenſtwj, 10) einem etwas jährlich, wyſaditi, 1) Strümpfe, wyſazowati, wyſaditi, 2) ſich im Billiardſpiele, wyſaditi ſe, 13) einen Preis, cenu vrčiti, 14) einem etwas blos ſtellen, wyſaditi, wydati, 15) auseinander ſetzen, rozſazowat, roſtawět, 16) einen Bogen bey den Buchdruckern, wyſadit, wyſázet.

Ausſetzen, das, Verſäumung, wyſazenj, n. ohne Ausſ tzen, bey wyſazenj, bez oddechu.

Ausſetzung, Beſtimmung, wyzazenj,

Ausſeyn, zu Ende ſeyn, konec býti, býti po tom, es iſt mit mir aus., geſt weta po mně, konec geſt ſemau, die Stunde iſt aus, geſt po hodině, hodiny geſt konec, entfernt ſeyn, wně býti.

Ausſeyn, das, nepřitomnoſt, f.

Ausſicht, f. in die Ferne, in das Freye, wyhljdka, f. 2) Beſchaffenheit, Bewandtſchaft, Geſtalt pohled, m. 2) figürl das Hinausſehen mit den Augen des Geiſtes, prohljženj, prozření, 3) Ausſicht, (moraliſch) čá a, f. nirgends eine Ausſicht haben, nikam čáky nemjti.

Ausſieben, ausſichten, wytročiti, wyrodjžwati, podjžwati, zpodjžwati.

Ausſieden, wywakiti, Gold, Silber, wywakiti, das Fett, wywakit, wyſſkwakit.

Aus-

Ausſtehung, ſ. des Goldes, wywakenj, n.

Ausſingen, wyzpjwati, aufhören zu ſingen, dozpjwati, pozpjwate, wyzpjwati.

Ausſinnen, wymyſliti, zamyſliti, ſmyſliti.

Ausſinnung, ſ. wymyſſlenj, n. wýmyſlek, wýmyſl, zámyſl, m. zamyſſlenj, n.

Ausſitz, m. beſeda, f. ſedadlo, n.

Ausſitzen, wyſeděti.

Ausſöhnen, Feinde, mjřiti, ſmjřiti, w mjr, w ſwornoſt vwesti, ſich mit einem ausſöhnen, ſmjřiti ſe s někým, w mjr, w ſwornoſt wgjti.

Ausſöhner, m. mjrce, ſmjrce, mjřitel, ſmjřitel, m.

Ausſöhnung, ſ. mjřenj, ſmjřenj, w mjr vwedenj, n.

Ausſondern, wylaučiti.

Ausſonderung, ſ. wylaučenj, n.

Ausſorgen, wyſtarati ſe.

Ausſpähen, wyzpytowati, wyſſetřiti, wyſkaumati, wýznamenati.

Ausſpäher, m. zpytář, zpytatel, wyſſetřitel, wyſkaumatel, wyzpytowatel, m.

Ausſpähſchiff, n. lodj zpytacká, f.

Ausſpähung, f. zpytowánj, wyzpytowánj, wyſſetřenj, wyſkaumánj, wýznamenánj.

Ausſpannen, ausbreiten, rozpjnati, rozepnauti, roztáhnauti, rozeſtřjti, die Arme, roztáhnauti ruce, 2) aus dem Joche Ochſen, Pferde, wypřáhnauti, wypnauti.

Ausſpatzieren, wygjti na procházku.

Ausſpenden, rozdati, rozdáwati, wydáwati, das heil. Abendmahl, poſluhowati wečeřj Páně, podáwati.

Ausſpendung, ſ. rozdáwánj, wydáwánj, n. des heil. Abendmahls, podáwánj, poſluhowánj, n.

Ausſperren, die Füße, roztahowati, rozkládati, 2) ausſchlieſſen, wně zawřjti.

Ausſpeyen, ausſpücken, wypliwati, wyplwati, wypliti, 2) auskotzen, wybljti, wydáwiti, 3) auswerfen wie Feuer, wymjtati; Läſterungen wider einen ausſpeyen, wypauſſtět rauhánj.

Ausſpeyer, m. wypliwač, m.

Ausſpeyung, ſ. wypliwánj, wyplwánj, n. wypliwnutj, n.

Ausſpielen, den Anfang mit Spielen machen, wyhráwati, wyhazowati, wydáwati, wydati, 2) aufhören zu ſpielen, dohrati, 3) eine Uhr, ein Pferd, einen Wagen, einen Flügel, ausſpielen laſſen, ſ wyhránj, na wyhru dáti, nechati wyhrati, o to hráti.

Ausſpinnen, wypřjſti, wypřáſti.

Ausſpioniren, ſ. Ausſpähen.

Ausſpotten, wyſmjwati, poſmjwati ſe někomu.

Ausſprache, f. das Ausſprechen der Buchſtaben, Sylben, und Wörter, wzyřk, m. wyřčenj, wyſlowenj, n. wýſlownoſt, f. wider die Ausſprache, proti wýſlownoſti, 2) die Stimme und der Ton eines Sprechenden, die ein Menſch hat, wewřečnoſt, f. er hat eine gute Ausſprache, má dobrau wewřečnoſt.

Ausſprechen, dem Laute nach, durch vernehmliche Töne ausdrücken, wyſlowiti, wyřjcy, wyřčnauti, 2) 2) dem Verſtande nach, wypowědjti, wyprawiti, wyřjcy, ein Urtheil, rozſudek wypowědjti, wyřjcy, wyřknauti, wyneſti nález, eine Zahl, wyſlowiti, mit Worten, durch Worte völlig ausdrücken, wygádřiti, wyſlowiti, ſlowy wyprawiti, wymluwiti, wypowědjti, es iſt nicht auszuſprechen, nenj ſ wyſlowenj, ſ wyprawenj, ſ wypowědenj, ſeine Wohlthaten laſſen ſich

sich nicht aussprechen, geho dobrodinj nenj možná wyslowit, wymluwit, wypowědjt, wygádřit.

Aussprechlich, wýmluwný, wymluwitedlný, wýprawný, wyprawitedlný, wyslowitedlný.

Ausspreiten, roztáhnauti.

Aussprengen, ausbreiten unter die Leute, hlásati, rozhlásyti, roznesti, roztrausyti, 2) ein Stück aus einer Mauer mit Pulver, wymrssiti, wyhoditi, 3) ein Pferd, einen Ball, wymrsstiti.

Aussprenger, m. obnáss:tel, roznássitel, hlásač, m.

Aussprengung, f. des Gerüchts, hlásánj, rozhlássenj, roznássenj, n. 2) eines Stückes von der Mauer, wymrsstěnj, wyhozenj, n.

Aussprenen, wymjsyt plěwy, wyplěwit

Aussprießen, s. Aussproßen.

Ausspringen, wyskákati, wyskočiti.

Ausspritzen, wystřikowati, wystřjknauti.

Ausspritzen, das, wystřikowánj, wystřjknutj, n.

Aussprossen, pupeniti se, wypučiti, wypukati, kkowatěti.

Aussprößling, m. výstřelek, pupenec, rubjk wypučený, m. wypučený, m. wyráška, f.

Ausspruch, m. wyřčenj, wyřknutj, propowědenj, n. propowěd, propowjdka, weyřk, f. 2) gerichtlicher, výpowěd, f. weynos, m. Ausspruch thun, výpowěd učiniti, vdělati, náležwypowědjti, wynesti.

Aussprühen, wyprskati, wyprskauti, prskati, wymjtati, der Berg sprüht Feuer aus, ten wrch wymjtá oheň, s. Ausspritzen.

Ausspühlen, wyplákauti, oplákauti, sich den Mund, vsta sobě wyplákauti, propláknauti.

Ausspüren, wyssjditi, wyslěditi, wyssňakowati, wyčuchati, wyčmuchati.

Ausspürer, m. wyssjditel, wyčmuchatel. m.

Ausstafiren, wyljčiti, wyssstafirowati,

Ausstämmen, wydlabati.

Ausstand, m. ausstehendes Geld, ausstehende Schulden, dluh, m.

Ausstampfen, wydupati, wykkapati.

Ausständern, wysmraditi.

Ausstatten, eine Tochter, 2) verheurathen, wdáwati, wydáwati, snaubiti dceru, b) verheurathen, sie mit Schmuck und Geräthe versehen, wyprawiti, wyprawowati, wybýwati, wybeyti wěnem.

Ausstattung, f. Verheurathung, wdánj, wdáwánj, snaubenj, n. Mitgabe am Vermögen, wýprawa, f. weybawa, f. wybyt, m.

Ausstäuben, wyprássiti, wyprassowati.

Ausstaüberen, s. Ausstöbern.

Ausstäupen, wymrskati, wyssshatati, wyprássiti.

Ausstechen, wypjchati, ein Aug, wypjchnauti, wylaupiti, wyknauti, wybodnauti, Erde, Rasen, wyryti, Spitzen, wypichowati, 2) mit dem Grabstichel, wyrýwati, wyryti, wyrýpati, 3) austrinken, wytáhnauti, wyssussiti, wywážiti, wytenčiti dčbán, 3) einen bey einem Frauenzimmer, wypjchnauti, wytisknauti

Ausstecher, m. Siegelgräber, wyrywač, rytec, rypák, m.

Ausstecken, wystrčiti, eine Fahne, wystrčiti korauhew, 2) einen Platz, Raum, wytknauti, Pfähle, Zeichen, koly wysaditi, s koly wytknauti.

Ausstehen, leiden, erdulden, wystáti, Schmerzen, Hitze, Kälte, Angst, die Krankheit ausstehen, nemoc wystáti, 2) die Unkosten, ausstehen, nákladu a autratám postačiti, 3) mit Waaren ausstehen, mjti wenku zbožj na pros

prodeg, 4) Geld ausstehen haben, mjti penjze mezy lidem, 5) bis zu Ende stehen, wystáti, 6) bey den Innungen und Handwerken die Lehrjahre, wystáti, wybegti.

Ausſteifen, ein Kleid, ztužiti, wyſſkrobiti.

Ausſteifung, f. ztuženj, wyſſkrobenj, n.

Ausſteigen, wystaupiti.

Ausſteigen, das, wystupenj, n.

Ausſtellen, etwas, wystawiti něco, zum Verkaufe, wystawiti něco k prodagi, Wachen, Posten ausſtellen, stráže wystawiti, 2) immer etwas auszuſtellen, zu tadeln haben, wždy mjti něco k wystawenj, 3) einen Wechſelbrief ausſtellen, list směnný postawiti, dáti od sebe, wystawiti, 4) aufſchieben, odkládati, odložiti, odstawiti, 5) bloß ſtellen, z. B einen der öffentlichen Beſchimpfung, wydati, podrobiti.

Ausſteller, m. eines Wechſelbriefes, postawitel směny, m.

Ausſtellung, f. wystawenj, n. 2) Tadel, weystawek, m. wewrha, f. 3) postawenj, wystawenj, směnný, n. 4) odklad, m. odloženj, odstawenj, n.

Ausſterben, wie ein Geſchlecht, Haus, wymřjti, pomřjti.

Ausſteuer, f. weybawa, wyprawa, f. wybyt, wěno, obwěnění, n.

Ausſteuern, wybýwati, obwěnowati, obwěniti, wěnowati, wěniti, wybeyti.

Ausſteuerung, f. wybeywánj, ſ. Ausſteuer

Ausſtinken, wyſmrděti.

Ausſtöbern, ausſuchen, durchſuchen, eigentl. von Hunden, wyſtěbiti, stěbiti, wyčuchati; progeti, progjti, alle Wirthshäuſer, wyhlaucy, wyſtjditi wſſecky hospody, jemanden, překledati, wyſtárati.

Ausſtochern, die Zähne, wyſſtauchati.

Ausſtocken, einen Wald, wypleniti, wykořeniti, einen Baum, podryti, wykořeniti, wywrátiti z kořenu.

Ausſtopfen, wycpati.

Ausſtopfung, f. wycpánj, n.

Ausſtören, wyſſtárati, přeſſtárati, ſtárati.

Ausſtoß, m. der Stoß im Fechten, doraz, m.

Ausſtoßen, auf einen ſtoßen, in der Fechtkunſt, wyrazyti, dorazyti, dorážeti, wywrhnauti ſe, 2) hinausſtoßen, wyſtrčiti, Scheltworte, Seufzer, Flüche, wrzky, wzdýchánj, kletby wppauſſtěti, 3) durchs Stoſſen herausbringen, einem ein Auge, dem Faſſe den Boden, wyrazyti.

Ausſtoßung, f. Vertreibung, wyſtrčenj, n.

Ausſtrecken, ausdehnen, rozeſtřiti, rozwlecy, rozproſtřjti, roztáhnauti, weiter ausſtrecken, ſſiroce rozložiti, die Arme, Hände ausſtrecken, ruce roztáhnauti.

Ausſtreckung. f Ausdehnung, rozeſtřenj, rozwlečenj, 2) roztaženj, n.

Ausſtreichen, auslöſchen, přetrhnauti, wymazati, ſmazati, 2) ausſtäupen, wyſſlohati, wyſſwihati, wymrſkati, zmrſkati, wyprášťati, 3) ſehr loben, wychwalowati, 4) herumgehen im gemeinen Leben, protulowati ſe, potulowati, wytulowati ſe, taulati, talácet ſe, 5) auseinander ſtreichen, wytjrati, wytřjti.

Ausſtreichen, das, Ausſtreichung, f, přetrhnutj, wymazánj, ſmazánj, n 2) wyſſlohánj, wyſſwihánj, wymrſkánj, zmrſkánj, n. 3) wychwalowánj, n.

Ausſtreifen, wybjhati, wyſtakowati, wytulowati, wen ſe taulati.

Aus-

Ausſtreiten, einem etwas, wyhádati; aufhören zu ſtreiten, dohádati, 2) im Kriege, wypotýkati, dobogowati.

Ausſtreuen, wyſypáwati, wyſypati, rozſypati, wytrauſyti, roztrauſyti, 2) Gerüchte, Lehrſätze, Reden, roztruſſowati, rozſſywati, 2) figürl. austheilen, Reichthümer, rozſýwáti.

Ausſtreuung, f. des Saamens, wyſeypánj, wytruſſowánj, rozſeypánj, n, der Gerüchte, rozſýwánj, roztruſſowánj, n.

Ausſtrömen, wyljwati, wyliti ſe, wytekati.

Ausſtudiren, wyſſtudowati.

Ausſtürmen, wybaukiti.

Ausſtürzen, ein Glas Bier, wylauſknauti, wychlauſknauti, gednim dauſſkem wywáliti, 2) umſtürzen, und ausſchütten, rozlýti, 3) umſtürzen und ausleeren, rozliti.

Ausſuchen, etwas, wyhledati něco, wyhledáwati, 2) durchſuchen einen Ort, Haus, wyhledáwati, prehledati, 3) ausleſen, ausklauben, wyhledati, wybrati, ausgeſuchte Soldaten, wyhledanj, ywbranj wogácy, m

Ausſucher, m. wyhledawač, wyhledawatel, m.

Ausſuchung, f, wyhledánj, wyhledáwánj, n. 2) Ausleſung, ohledáni, prehledánj, n. 3) wyhledánj, wybránj, n.

Ausſöhnen, ſ. Ausſöhnen.

Ausſündigen, wyhřeſſiti, dohřeſſiti.

Austäfeln, deſky położiti, wyložiti, wykládati.

Auständeln, wydaremkowati, wydarečkowati, wytintěrkowati, dodaremkowati, dodarečkowati, dotinterkowati.

Austanzen, wyſkotačiti, wyſkákati, wytancowati, 2) aufhören zu tanzen, doſkotačiti, doſkákati, dotancowati.

Austapezieren, čalauny, kobercy poſtřjti, obeſtřjti, přiſtřjti.

Austauſchen, proměniti, proginačiti, wyměniti, směniti.

Austauſchung, f. proměnění, proginačenj, n. proměna, f. wyměnění, směnění, n. wýměna, f.

Auſter, f. mořſký hlemýžď, m. auſtrye, f.

Auſterſchale, f. auſtryowá ſkořápka f.

Austheilen, rozdáwati, rozděłowati, podělowati, Geld, Korn, Geſchenke austheilen, penjze, žito, dary rozdáwati, gjmi podělowati, das Abendmahl, podáwati, poſluhowati wečerj Páně, Stöße, Schläge, rozdáwati, unter die Soldaten, rozbitkowati.

Austheiler, m. rozdawač, rozdawatel, m.

Austheilung, f. rozdáwj, rozdáwánj, rozdělenj, rozdělowánj, podělenj, n. unter die Soldaten, rozbitkowánj, n bituňk. m.

Austhun, tilgen, auslöſchen, etwas Geſchriebenes, wynazati, ſmazati, wyprawiti, 2) Gelder, Kapitalien, wydati, dáti penjze na aurok, 3) das Vieh, puſtiti dobytek, 2) ein Kleid, Schuhe, Strümpfe, ſwlecy, zauti, 3) ein Licht auslöſchen, zhaſnauti.

Austiefen, wyhlaubati, prohlaubati.

Austilgen, wyhladiti, zhladiti, 2) etwas Geſchriebenes, wymazati, ſmazati.

Austilger, m. wyhladitel, zhladitel, m.

Austilgen, n. wyhlazenj, zhlazenj, n

Austoben, wie ein Zorniger, wywyſáwati, wyljtiti, wyřeſeti, wyzuřiti, wyzuriwěti, wywztekati ſe; wytřeſſtiti, wie die jungen Leute, oder der Sturm, wytřeſſtiti ſe, wybugniti.

Austrag, m. der Sache, pokjzenj, n. Entſcheidung, rozhodnutj, rozeznánj. n.

Austragen, hinaustragen, wynásſeti, wynesti, Brod, Semmeln, Zetteln, chleb, žemle roznesti, roznásſeti, 2) einen austragen, oder verläumden, roznesti, roznásſeti někoho, 3) ausſchwätzen, pronásſeti, pronesti, wynesti na gewo, zgewiti, wygewiti, wyzraditi, 4) betragen, austragen, an Zahl, Maaß, und Gewicht, wynásſeti, obnásſeti, 5) austragen, Nutzen werfen, wynásſeti.

Austräger, m. Schwätzer, roznáſſitel, m.

Austräglich, wýnosný.

Austräglichkeit, f. wýnosnoſt, f. wynássenj, n.

Austrauern, nicht mehr trauern, wyrmautiti, wyſmuciti ſe, wytruchliti, wyžalostiti, odželeti, um ſein Vaterland austrauern, wlaſti ſwé odželeti.

Austrauern, das, wyrmaucenj, wyſmutnění, wytruchlenj, wyžalostění, ſmutku složenj, n.

Austräumen, nicht mehr träumen, wyſnjti.

Austreiben, wyhánĕti, wyhnati, wypuditi, wyplášſiti, 2) die Sáne auf die Weide, wyhánĕti, pohánĕti, 3) den Schweiß, wyrazyti, wyhánĕti, wypuditi, 4) den Eigenſinn, die Bosheit, wyhnati, 5) den Teufel, čerta wymjtati, wyhánĕti.

Austreiber, m. des Viehs, wyhanitel, wyhánič, wypuditel, pohunek, pohonič, m.

Austrennen, wypárati.

Austreten, durch Treten herausbringen, z. B. die Körner, Trauben, wyſſlapati, wyſſlápnauti, 2) ausweichen, wyſtaupiti, vſtaupiti, odſtaupiti, 3) wie das Waſſer aus ſeinen Gränzen, wyſtaupiti, wyliti ſe, rozliti ſe, rozwodniti ſe, 4) ſich davon ſchleichen, flüchtig werden, vhnauti, vſtaupiti, b) odkročiti, poodſtaupiti, 5) aus ſeinem Stande, wykročiti, wyſtaupiti, 6) die Schuhe, rozchoditi, wychoditi, wyſſlapati, 7) auseinander treten, den Speichel, ze rozſſlapati, rozſſlápnauti, 8) durch Treten aushöhlen, die Stuffen einer Treppe, wyſſlapat, wychodit.

Austreten, das, Austretung, mit den Füßen, wyſſlapánj, wyſſlápnutj, n. 2) Flucht, wyſtaupenj, vſtaupenj, n, 3) wyſtaupenj, wylitj, n. 4) odſtaupenj, vſtaupenj, b) odkročenj, poodſtaupenj, n. 5) wykročenj, wyſtaupenj, n. 6) rozchozenj, wychozenj, wyſſlapánj, n. 7) rozſſlapáni.

Austritt, m. Altan, Aerker, Ausgebäude, weyſtupek, m. weypuſtek, m.

Austrinken, wypiti, das Trinken endigen, dopiti, auf einmal, na gednau, gednjm dauſſkem wypiti.

Austrocknen, trocken machen, wyſuſſiti, 2) trocken werden, wyſchnauti.

Austrocknen, das, der Kleider, Flüße, wyſuſſenj, 2) wyſchnutj, n.

Austrommeln, wybubnowati.

Austropfen, wykrápati, wykapati, wykanauti.

Austrotzen, durch Zorn erzwingen, wyzdorowati, nicht mehr trotzen, dozdorowati.

Aus- und eingehen, wycházeti a wcházeti, in einem Hauſe, docházeti, přicházeti.

Austunken, Brühe, wywomáčeti, wyomáčeti.

Ausüben, in die Uebung bringen, wykonáwati, wykonati, prowozowati; páchati, spáchati, 1) Pflichten, Tugend, powinnoſt, cnoſt, konati, wykonati, 2) Heldenthaten, prowozowati

wati, prowáděti, dowozowati, 3) eine Grausamkeit, vkrutnost páchati, spáchati, wykonati, prowáděti, 4) etwas Uebels, spáchati, páchati, prowozowati, doweſti, 5) ſeinen Verſtand, wycwjčiti rozum, 6) begehen, aber gemeiniglich im nachtheiligen Verſtande, etwas Uebels, páchati, spáchati, doweſti, proweſti, zlého ſe dočiniti.

Ausübend, pracný, ausübende Rache, Weltweisheit, pracné mudrectwj, n.

Ausübung, f. der Pflichten, der Tugend, konánj, wykonánj, n. der Schelmſtücke, páchánj; spáchánj, dowedenj, n. der Unzucht, páchánj, n. in Ausübung bringen, w ſkutek vweſti, wykonáwati, prowozowati.

Auswachſen, zur völligen Größe wachſen, zrostati, zrůſti, wyrůſti, wyrostati, Auswachs der Haare, wyrostánj wlaſů, n. 2) nicht mehr wachſen, dorůſti, 3) wie ein Menſch auf den Rücken, zhrbatěti, hrbatěti.

Auswägen, wywážiti, zwážiti.

Auswahl, f. wywolenj, wybrání, wybránj, n. imgleich. was ausgewählet worden, weybérek, weyběr, eine Auswahl treffen, wywolenj, weybérek ſpuſobiti, včiniti, wywoliti, zwoliti.

Auswählen, wywoliti, zwoliti, wybrati, obrati.

Auswählung, f. wywolenj, zwolenj, wybránj, obránj.

Auswalzen, wywáleti.

Auswandern, wyſtěhowati, wypuſtowati, wycházeti, wybírati ſe.

Auswanderer, m. Emigrant, wyſtěhowanec, m.

Auswanderung, f. wyſtěhowánj, wycházenj, wyputowánj, n.

Auswannen, opálati, wyopálati.

Auswärmen, zur Genüge, wyhřjwati, wyhřjti, wyhřáti.

Auswarten, wyčekati, wyčkati, dočkati.

Auswaſchen, durch Waſchen herausbringen, z. B. einen Fleck, imgleichen durch Waſchen reinigen, Wolle, Wäſche, wyprati, 2) das Innere einer Sache waſchen, wymyti, z. B. ein Gefäß, eine Wunde, 3) durch Waſchen aushölen, durch den Regen, wymliti, 4) aufhören zu waſchen, doprati; domyti.

Auswärtig, cyzokragný, wenkowſký, cyzozemſký, ginozemſký, ginokragný.

Auswärtig, adv. wně, wenku, zwenku, zwenčj.

Auswärts, in der Fremde, w cyzyně, wenku, zwenku, 2) auswärts mit den Beinen, rozlezonohý, různo s nohama, auswärts gehen, různo choditi.

Auswäſſern, wymočiti.

Ausweben, wytkati.

Auswechſeln, wyměniti, směniti.

Auswechſler, m. wyměnitel, m.

Auswechslung, f. wyměnění, n. wýměna, f.

Ausweg, m. wyceſtění, wyhybání, wyhnutj s ceſty, obhj, rozceſtj, n. augezd, m. 2) Ausrede, Mittel ſich von einer Verlegenheit zu befreyen, wytáčka, weyhyb, m. wýmluwa, f. Ausswege ſuchen, wytáček, wýmluw hledati, kozýwratec hledati, einen Ausweg finden, proſtředek, ceſtu wynagjti.

Ausweheu, wywáti, wywjti, wie der Wind ein Licht, wyfauknauti.

Ausweihlen, wywoliti, wybrati, obrati,

Ausweichen, weich machen, wymékčiti, 2) weich werden, wyměknauti.

Ausweichen, vom Wege, aus einem Orte, wyhnauti, vhnauti, wyſſinauti s ceſty, wychýliti, vchýliti, odchýliti ſe od ceſty, vſtaupiti, wyceſtiti, warowati s ceſty, wyrazyti ſe s ceſty, 2) einem ausweichen, einem

Auszeichnen, wyznamenati, ſich, wyniknauti, wyſtynauti ſe nad giné, předčiti nad giné, včiniti ſe znamenitým, znamenitěgſſjm.

Auszeichnung, f. wyznamenánj, n. a) vor etwas, oder jemand andern, wyniknutj, předčenj, n. přednoſtka, f.

Auszerren, wydřjti, wyſápoliti.

Ausziehen, hinausziehen, wytáhnauti, 2) ein Kleid ausziehen, ſwlekati, ſwljknauti, ſwlécy, wyſlſknauti, rozſtrogiti, Stiefeln, Schuhe, zauti, wyzauti, zauwati, 3) aus einem Hauſe, wyſtěhowati, wybrati ſe, wytáhnauti, im Gepränge aus einem Orte gehen, mit dem Heere ins Feld, wytáhnauti, 5) den Degen, wytáhnauti, wytaſyti, dobyti kord, wytrhnauti, 6) einen ausziehen, ihn berauben, ſljknauti někoho, 7) etwas aus einem Buche, wytáhnauti, 8) ausdehnen, roztáhnauti, 9) die Farbe, den Saft, wytáhnauti, 10) ſich etwas ausbedingen, wymjniti, 11) fliehen, vtjkati, vháněti, der zog aus, ten vháněl, vtjkal.

Ausziehen, das, aus einem Hauſe, wyſtěhowánj, wytáhnutj, wytažení, n.

Ausziehend, wytahugjcý.

Ausziehſtube, f. ſwlákebna, zuwadlna, f,

Auszieren, ozdobiti, wykráſſliti, okráſſliti, wyſſlechtiti, oſſlechtiti.

Auszierung, f. ozdobenj, wykráſſlenj, okráſſlenj, wyſſlechtěnj, oſſlechtěnj, n.

Auszimmern, wytesati, zteſáwati, oſſtěpowati.

Auszirkeln, wykrauženi.

Auszifchen, wyſypěti, wyſyčeti.

Auszifchen, das, wyſypěnj, wyſyčenj, n.

Auszucken, das Schwerdt, wytrhnauti meč z poſſwy.

Auszug, m. eines Buches, oder einer Schrift, wýtah, weypis, m. 2) der Truppen, Ausgang, wytažení, n. 3) in einem Schranke, truhljk, m.

Auszupfen, wytřepiti, roztřepiti, wytřepowati, roztřepowati, wyſſlubowati.

Auszwicken, wyſſtipnauti.

Auweh! auwe! naſtogte!

Axe, f. des Himmels, ſtežege nebes, f.

Axel, f. ein Muxm, ſtonožka, ſtonůžka, ſwinka, f. beruſſka, f.

Axt, f. ſekera, pobjgečka, f, Zimmeraxt, teſakſká ſekera, hlawátka, oſſtřepačka, f.

Aexthen, n. ſekyrka, f.

Ay, ag, ay.

Azur, m. lazaur. m.

Azurnen, lazaurowý.

B.

Baar, bar, adject. et adu. hotowý, wyčtený, baar, mit baarem Gelde bezahlen, hotowými, zaupina zaplatiti, mit baarem Gelde kaufen, za hotowé penjze kaupiti, baar haben, na hotowě mjti, baares Geld, hotowé, wyčtené penjze, f. im baaren Gelde, whotowoſti, na hotowoſti.

Baare, ſ. Bahre.

Baarſchaft, f. hotowoſt, f. gmitnj, n.

Baaſe, ſ. Muhme.

Bach, m. potok, m. hawon, potočnj.

Bachamſel, ſ. Bachſtelze.

Bachbinſe, f. potočnj ſyti, n.

Bachbunge, f. ein Kraut, řeřicha potočnj, Cbřjza, f.

Bache, f. praſnicę, praſná ſwině, f.

Bacher, m. diwoký wepř.

Bachfiſch, m. potočnj ryba, f.

Bache

Bachforelle, f. ein Fisch, pstruh potočnj, m.
Bachholunder, m. oder Bachholder, kalina, f.
Bachkrebs, m. rak potočnj, m.
Bachkresse, potočnj křežicha,
Bachlein, n. potůček, wässerende Bachlein, swlažugjcý potůčkowé, plu. m.
Bachmünze, f. ein Kraut, kadekawá wodnj mátа, f. balssám planý, m.
Bachštelze, f. plisska, třesokitka, f. třasokitek, m.
Bachwasser, n. woda potočnj, f,
Bachweide, ein Gewächs, sskřjpj, sskřjtj, n.
Backdöse, f. dže, f.
Backe, f. Backen, ljce, f. twář, 2) Backen im Bleyzug, čelistky, twářka, f.
Backel, f. Prügel.
Backlein, n, ljčko, n. twářka, f.
Bácke, f. pečenj chleba, pecnakstwj, n.
Backen, pecy, pýcy, Brod backen, chleb pýcy, 2) etwas in Butter oder Schmalz, im Teig eingehüllt, smažiti, zum Backen, gehörig, pekařský, 3) Obst, sussle, 4) Steine, pálit cyhly, 5) neut. das Brod bäckt schon, chleb se giž peče.
Backenbein, n, čelistnj kost, f.
Backenschlag, f. Backenstreich.
Backenstreich, m. poliček, záššigek, m. pohlawek, facka, pěst, f. Backenstreich geben, poliček, záššigek, facku dáti, poličkowati, zaššigkowati, fackowati.
Bäcker, Bäckerbrod, u. f. f. f. Becker, Beckerbrod.
Bäcker, m. ein wildes Schwein, f. Bacher.
Backenzahn, m. třenownj, třenowý, čelistnj zub, m. stolička, f.
Backfisch, m. smažená ryba, f.
Backgeld, n. plat za pečenj, n.
Backgerechtigkeit, f. práwo, pečenj chleba, n.
Backhaus, n. pekárna, f.
Backkübel, m. djž, f.
Backofen, m. chlebná pec, pekařská pec, f. njstey, m.
Backpfanne, f. pekáč, m.
Backschaufel, f. chlebnj lopata, f.
Backschüssel, f, ossitka, wossatka, f.
Backstein, m. wypálená cyhla, zdjcý, sklepowá.
Backstube, f. pekárna, f.
Backtrog, m. djže, f. chlebné necky, f. pl.
Backwerk, n. pekařské řemeslo, djslo, pekařstwj, n. 2) Gebackenes von Zucker, cukrowj, n
Backzeug, n. nádobj, n. nástroge pekařské, m.
Bad, n. lázeň, myredlna, (párna,) kaupel, f. kleines, kupadlo, n. 2) warmes, teplice, wary, teplá, horká lázeň, f. 3) kaltes, chladnice, chladná lázeň, f. 2) ein kleines Bad, láznička, f. 5) ein Zimmer, ein Gebäude, ein Ort, das zum Baden bestimmt ist, lázeň, in das Bad gehen, do lázně giti, 6) Schweisbad, párna, f.
Badefrau, n. panj lázenská, f.
Badegast, m. host lázenský, m.
Badgeld, n. penjz z lázně, m.
Badhemde, n. ein Kleid, lazebnj kossile, f. lazebnj raucho, n.
Badeherr, m. pán lázenský, m.
Badekur, f. lázeň, f.
Baden, kaupati, skaupati, 2) figürl. sich im Blute der Erschlagenen baden, w krwi zbitých se brodit, sich in allen Wollüsten, w rozkossech se pohřjžiti, oplýwati, sich baden, kaupati se, skaupati se, myti se w lázni.
Baden, das, kaupánj, lazebnj mytj, n.
Bader, m. lazebnjk, m.
Baderinn, f. lazebnice, f.
Badknecht, m. pomahač w lázni.
Badkopf, m. baňka lazebnj, krew wytahugjcý, f.
Badkübel, m. děbernice, f.

Bad,

Badmutter, f. baba lazebnj, 2) Hebamme, bába, f.
Badſchürze, f. rauho k zaſtřenj, n. čechel, m. čechljk.
Badſtube, f. lázeňſká, lázebnj ſwětnice, 2) ein öffentliches Haus zum Baden, Schröpfen, und Schwitzen, čiſtebnice, potrebnice, potnice, lazebna, f. Baderey, f. lazebnj ſwětnice, lazebna, f. 3) čiſtebnice, f. potrelnice, f.
Badwanne, f. káď, lazebnj ſtaudew, f,
Badjeug, n. lazebnj nádobj, n.
Baffen, Baffen, haſſati, ſtěkati, ſcelili, wrčeti.
Bagage, f. Geräthſchaft, wazy, m. zawázadla, n.plu. 2) ſchlechtes Volk, holomſtwo, n. hlůza, f.
Báben, Holz, nakřjwat, nahřjt, dřewo, Brod, Semmeln, chleb, žemle ſuſſit, ſich kranke Glieder, zahřjwati, w teple držeti, teplé ſtary přikládati.
Bábeſäcklein, n. pytljček, m.
Bábeſchnitte, plur. m. topinky, f. plur.
Bähung, f. přikládánj teplých ſtatů, teplé neb wlažné lékařſtwj, n.
Bahn, f. ceſta, f. gegangener, gebahnter Weg, ceſta prokleſtěná, wtřená, wtřelá, třená, die Bahn brechen, machen, ceſtu prokleſtiti, troprawiti, prorazyti, die Bahn verlieren, ceſty chybiti, 2) auf die Bahn bringen, na gewo wyneſti, proneſti, začjnati něco, 3) die Bahn am Hammer, hladina kladiwa, f.
Bahnen, den Weg, ceſtu třjti, wbiti, ſtláti, dělati, wdělati, kleſtiti, prokleſtiti, připrawiti, proprawiti, prorazyti, gebahnter Weg, ſ. Bahn.
Fahre, f. Baare, noſydlo, n. noſydla, pl. n. Todtenbahre, máry, f. plu.
Bahrtuch, n. ſ. Leichentuch.
Baizen, ſ. Beizen.
Bajonet, n. ſoučjř, pobočnjk, m. aufpflanzen, naſtřčiti pobočnjk.
Balbier, ſ. Barbier.
Barlbiren, ſ. Barbiren.
Balcon, ſ. Altan.
Bald, brzo, brzy, brzce, brzyčko, w brzce, wčil, 2) beynahe, brzy, málem.
Baldachin, m. zawěſydlo, nebeſa, n. plur.
Ba dig, brzký.
Baldigſt, y hned, co neydřjw.
Baldrian, m ein Kraut, kozljk, m.
Balg, m. Fell, zwlečky, kůže, kože, f. luſtina, f. 2) der Früchte, ſſupina, luſtina, 3) lüderliches Weibsbild, Schandbalg, ženina, ženima, ſſlundra, Bálge an Weinlern, an Erbſen, kožky, luſtiny, 3) eine Hure, hampeyſnice, newěſtka, f.
Balgen, ſich ſchlagen, potýkati ſe, hmožditi ſe, zápaſyti ſe, 2) ſich mit einer Arbeit, mit etwas, hmožditi ſe, namahati ſe, hlomozyti, pachriti ſe, tahati ſápoliti ſe.
Balgen, das, Balgerey, potýkánj, n. půtka, f. zápaſenj, zápas.
Bálgen, ſich, ſwlačeti ſe, wie die Erbſen, laupati ſe.
Balgentreter, m. bey der Orgel, měchoſſlap, m.
Balger, m. potykač, bitec, m. zápaſnjk.
Bálglein, n. kožka, kůžička, f. luſtinka, f.
Balken, m großes Holz, břewno, n. trám, kláda, viele Balken, břewnowj, worauf das Dach liegt, krokewnice, f. die Balken auf welchen das Dach liegt, krokewnice, f. pl. an einer Waage, bidlo, die Balken in einer Scheuer, pátro, n.
Balkenkopf, m. trámowice, f.
Ball, m. mjč, m. den Ball ſpielen, na mjč, mjče hráti, den Ball ſchlagen, mjčem bjti, házeti

házeti, 2) im Biliarde, kaule, f. 3) kleiner Ball, mjček, m. 4) der Erde, kaule, 5) ein feyerlicher Tanz, tanec, bál.

Ballaſt, m. hrubſſj pjſek, m.

Bällchen, n. mjček, m.

Ballendegen, m. končjř, m.

Ballen, m. ſwazek, ſwazček, baljk, m.

Ballen, die Fauſt, pěſt zatjti.

Ballon, m. nadutý mjč, měchář, m.

Ballſpiel, n. hra na mjč, f.

Balſam, m. balzam, m. balſſam, davon, daraus, balſſamowý.

Balſambüchſe, f. puſſka na balzam, f.

Balſambaum, m. ſtrom balſſamowý, m.

Balſamduft, m. wůně balſſamowa, f.

Balſamine, f. balſſamka, f. balſſamjnka, f.

Balſamiren, balſſamem mazat, namazat, pomazat.

Balſamirung, f. pomazánj, n.

Balſamiſch, balſſamowý, balzamowý.

Balſamkrämer, olegkář, m.

Balſamkraut, n. gaternjk, m. balſſamjnka, f.

Balſampappel, f. topol balſſamowý.

Balſamſaft, m. mjza balſſamowá, mjzka, f. wýtah z balſſamu, m.

Ballet, n. ballet, m.

Ballhaus, n. mičjrna, f.

Ballmeiſter, m. mičjrnjk, m.

Ballotte, f. ſ. Anborn.

Ballroſe, ſ. Bachholder.

Ballſpiel, n. hra w mjč, na mjč, f.

Band, n. zum Binden, wwazek, m. tkaněčka, tkanice, f. 2) der Freundſchaft, Ehre, Friedens, ſgürl. ſwazek, m. 3) zum Zierathe, Putz, an Hauben, Hůten, Kleideru, pentljk, m. ſáhor, m. pentle, f. 4) an Kränzen, třapce, wwazcy, m. 5) zu Strümpfen, podwazek, m. 6) der Band, eines Buches, wazba, f. 7) der Theil eines Buches, ſwazek, m. bei den Zimmerleuten, ein ſchräg liegendes Holz, welches die Säulen und Sparren verbindet, wazba, f. ſwůra, f. 8) an einem Bruche pás, m. 9) bey einer Thůre, ſtuha, f. 10) zwiſchen Sparren, und Säulen, ſtuhy, f. pl. 11) an einer Wunde, wwazek, m. wwázánj, zawázánj, n. 12) an einem Faße, obruč, f. 13) am Halſe, ſponka, ſwůrka, f. 14) Bände, Feſſeln, pauta, n. pl. okowy, m. pl. wazby, f. in den Banden liegen, býti we wazbě, w pautech, einem Bande anlegen, do paut dáti, 15) eiſens zum Befeſtigen, ſtuhy, ſtauhy, f. pl. 16) Ritterorden, pentle, f. 17) in der Zergliederungskunſt, Bänder, Band, m. diejenige Materie, in welcher ein Buch eingebunden worden, und die Beſchaffenheit der Arbeit an demſelben, wazba, f. ſwázánj, n. 18) ſoviel von einem Buche als jedesmal zuſammen gebunden wird, ſwazek, m. částka, f.

Bändchen, n. Bändlein, tkaněčka, f. wwazček, wwazečeček, m. zum Putze, pentlička, f. ſwazčec.

Bande, f. Komödianten, Muſikantenbande, ſpolek, m. (banda)

Bandelier, n. ryrjřſký pás s ponkami neb s puklami.

Bandholz, ſ. Reifholz.

Bändig, ſkrotitedlný, krotký, z. gebändigt, ſkrocený, okrocený krotký, bändig werden, krotnauti, ſkrotnauti, okrotnauti, machen, ſ. Bändigen.

Bändigen, krotiti, ſkrotiti, okrotiti, okrotiti.

Bändiger, m. krotitel, ſkrotitel, okrotitel, m.

Bändigung, f. krocenj, ſkrocenj, okrocenj, zkrocowánj, n. okrocenj, n.

Bandit, m. zbognjk, m.

Bandmacher, m. tkaničnjk, tkaničkář, m. pentlikář, m.

Bandnagel, m. zdržadlo, n. trá-mowý hřebjk, nárožnjk, m.

Bange, bang, adj. adv. teſkný; teſkno, auzko, es iſt mir bange um ihn, ge mi o něg auzko, ſtarám, obáwám ſe o něho, eine bange Einſamkeit, teſknáſamota f. einem bange machen, auzkoſt, teſknoſt někomu dělati, ſtrachu, hrůzy nahnati.

Bängel, m. kljcek, ſtonek, m. 2) ein grober Menſch, klacek, pacholek habán, walach, mańas.

Bangigkeit, f. auzkoſt, teſknoſt, hrůza, f. es überfiel ihn eine Bangigkeit, teſknoſt ho napadla, obſtaupila.

Bank, f. lawice, f. 2) ſteichter Ort, mělčina. f.

Bankart, Bankert, m. panchart, m. cyzoložné, n. zkurwy ſyn.

Banknote, f. kankocedule. f.

Bänkelſänger, m. pjnickář, m.

Bann, m. kletba, klátba, kládba, f. kletj, n. in den Bann thun, klátbu na někoho dáwati, wydati, w kladbu dáti, klnauti někoho, 2) weltlicher, wypowědénj, n. wylančenj, wyobcowánj, n.

Bannen, wykljnati, wykleti, kljſti, wyobcowati, wylučowati, wylaučiti, 2) weltlich, wypowědjti, wylučowati, wylaučiti, wysbcowati, 3) die Geiſter, zakljnati duchy, 4) figürl. vertreiben, vuditi, zapuditi, wypuditi.

Bannerherr, m. mocný pán, m.

Banquet, n. hody, pl. kwas, m.

Banquetiren, hodowati, kwaſyti.

Bannſtrahl, ſ. Kirchenbann.

Banſen, m. přiſtodolky, žitnjk.

Bär, m. nedwěd, m. Bärinn, nedwědice, f. 2) am Himmel, hwězda nedwězý, nedwědice, wůz na nebi, m. der große, nedwěd, wogenſký, wětſſj wůz, m. der kleine, menſſj nedwěd, menſſj wůz na nebi, m. 3) einem einen Bären anbinden, d. i. belügen, někomu nedwěda zawěſyti, na nos powěſyti, ſonſt auch im figürl. aber niedrigen Scherze, Schulden machen, dluhů nadělati, zanechati, 4) ein ſchwerer Klotz, in eine Mauer Pfähle damit einzuſchlagen, beran. m.

Barake, f. barák, m. chatrč. f.

Baratt, Tauſch, směna, f.

Barbar, m. zdiwočilec, diwočec, litý člowěk. m.

Barbarey, Wildheit, zdiwočiloſt, f.

Barbariſch, litý, diwoký, zdiwočilý, diwý.

Barbe, ſ. Barme.

Barbier, m. bradýř, holič, famſoholič, m.

Barbierbecken, m. medenice, bradýřſká mjſka, f.

Barbieren, braditi, holiti bradu.

Barbierinn, f. bradýřka, holička, f.

Barbierkunſt, f. bradýřſtwj, bradýřſké uměnj, n.

Barbiermeſſer, n. břitwa, f.

Barbierſtube, f. bradýřſká ſwětnice, bradýrna, bradoholjrna, f.

Barbiertuch, n. bradýřſký ſſat, m.

Barbierzeug, n. bradýřſké pauzdro, n.

Barchen, barchanowý.

Barchent, n. barchan, m.

Barchentweber, m. barchantník, m.

Barke, f. eine Art von Waſſerfahrzeugen, člunek, m.

Bärenfenchel, m. deyworec, m.

Bärenführer, m. nedwědář, m.

Bärenfuß, m. ſſmatlawá, křiwá noha, f. der einen ſolchen hat, ſſmatlawý, křiwonohý.

Bärenhaut, f. nedwědj kůže, f. der auf einer faulen Bärenhaut liegt, Bärenhäuter, ležák, lenoch, m. pecywálek.

Bärenklau, f. nedwědj pazaur, pazuchr, m.

Bärenſchmalz, n. nedwědj ſádlo, n.

Bärenſchwanz, m. powozný, hwězda s nedwědjm ocaſem, f.

Bärinn, f. nedwědice, f.

Ba

Baret, n. Art eines Hutes, tocenice, f.
Bärführer, m. nedwědář, m.
Barfuß, bosý, bos, bosochodicý, s bosýma nohama, bosonohý.
Barfüßer, m. bosák, m.
Bärlapp, m. gelenj růžek, mech zemský, m.
Barme, f. ein Fisch, parma, f.
Barmherzig, milosrdný, 2) erbärmlich, ubohý.
Barmherzig, adv. milosrdně.
Barmherzigkeit, f. milosrdenstwj, n.
Bärmutter, f. Gebährmutter, tesich, děloha, f. dennjk, m. maternjk, m. von der Bärmutter, maternj.
Barn, m. koryto, n.
Barometter, m. powětrné sklo, n.
Baron, m. sslechtic, m.
Baronesse, f. sslechtična, f.
Baronie, f. sslechticwj, n.
Bars, oder Barsch, m. wokaun, m.
Bärsch, m. wokaun, m.
Bart, m. brada, f. fausy, m. pl. der erste hervorwachsende Bart, prworostlé fausy, peyřj, er wächst erst, pučj se, spese brada, der keinen Bart hat, holobrádek, nebradatý, bezbradatý, einen Bart bekommen, fausatěti, bradatěti, zbradatěti, obrádnauti, 2) am Schlüssel, zuby klíče, m. etwas in den Bart hineinmurmeln, zamumlati něco, einem etwas in den Bart hineinsagen, zrowna, zpřjma, někomu něco řjcy.
Bärtchen, n. Bärtlein, brádka, f. fausky, m. bradička, f.
Bärtig, bradatý, fausatý, der bärtig ist, bradáč, fausáč, bradáček, fausáček, m. fausek, m.
Bartlos, bezbradý, bezbradatý, bez fausů, holobrádek, m. f. unbärtig.
Barrputzer, Bartscherer, s. Barbierer.
Bartwisch, m. smeták, m.
Barutsche, f. piruč, f.
Bärwurz, f. olessnjk, m. kopresnjk, deywores, m.
Basch, m. in Würfeln, wrh dwausteynek, m.
Base, f. teta, f.
Bäschen, n. tetka, tetička, f.
Basilienkraut, n. bazylika, f.
Basilisk, m. bazylissek, had s korunau, m.
Baß, m. Baßstimme, bas, m. hrubý hlas, m. 2) ein Instrument, worauf man den Baß spielt, die Baßgeige, basa, bručna, f.
Baßa, m. ein türkischer Offizier, Turecký wředlnjk, Bassa, m.
Baßblaser, m. libopjsstač, m.
Baßetel, n. basyčka, f.
Baßgeige, Brumbaß, f. basa, f. bručna, f.
Baßist, m. basysta, bručák, m.
Baßpfeife, f. basowá pjsstala, f.
Baßstegel, m. trámeček, m.
Baßstimme, f. basowý, hlubokj hlas, m.
Baßstreicher, m. hudec na basu, m
Bast, innere Rinde der Bäume, lyko, leyčj, n.
Bastard, m. und n. panchart, z kurwy syn, m cyzolozné, n. cyzolozné djtě, n.
Bastardart, s. Mittelart.
Bastardbuchstabe, m. cyzolozná čtena, f.
Basthut, m. lyčený klobauk, m.
Basten, lyčený.
Bastey, f. hradba, f.
Bastseil, n. lyčený prowaz, m.
Battaille, f. bog, m. bitwa, f.
Battaillon, n. praporec wálečneho lidu, m. (pataillon)
Bathengel, m. ein Kraut, ozaska, f.
Batist, m. kment, batyst, m. ve Batist, kmentowý, batystowý.
Batterie, f. násyp, m. 2) der Deckel auf der Pfanne, an einem französischen Büchsenschloße, patrye, f.

Bazen, m. eine Münze, pac, m. ein halber, půl pacu, ſſeſták, m. 2) figürl. im gemeinen Leben, viel Geld, žoldy, floky.

Bau, m. ſtawenj, ſtawěnj, zdělánj domu, n. 2) des Feldes, dělánj rolj, des Honigs, dělánj, ſtrogenj medu. 3) des Körpers, ſtrog, m. vſtawa, f.

Bauamt, n. auřad ſtawitelſký, m.

Bauch, m. břich, m. břicho, n. bauchig, groſsbauchig, der einen groſsen Bauch hat, břichatý, břicháč, m. er bekömmt einen groſsen Bauch, břichatj, doſtáwá welikě břicho.

Bauchdiener, m. břichopásek, oſtrok bachora, břicha služebnjk, m.

Bauchfluß, m. auplawice, běhawka, f. chwiſtačka, f.

Bauchgeſchwulſt, f. otok, m. otekánj, otekllina břicha, f.

Bauchgrimmen, n. zřenj, hrzenj, ſwjránj, trhánj břicha, w břiſſe, n.

Bauchgurt, f. opaſek, m. popaſek, m. nábřiſſek, m.

Bauchig, bauchig, břichatý, břicháč, měchatý, měchář, m.

Bauchlein, n. břjſſko, n.

Bauchriemen, m. pás, řemen žiwotnj, m. popruh, m.

Bauchſchmerz, m. bolenj břicha, n.

Bauchſorge, f. péče o břicho, f.

Bauchſtück, n. podbřiſſek, m.

Bauchtuch, n. nábřiſſek, m.

Bauchweh, n. bolenj břicha, n.

Bauchwurm, m. deſſtawý čerw, m.

Bauen, ein Haus, Schloß, Schiff, einen Thurm, ſtawěti, ſtawiti, dělati, wzdělati, von Brettern, raubiti, von Balken, latowati, Neſter, hnjzda dělati, 2) das Feld, den Acker, den Garten, Weinberg, den Honig, rolj dělati, zdělawati, zdělati, Hopfen, chmel ſázeti, einen Altar, eine Kanzel, ſtawěti, ſtrogiti, der Menſch, das Pferd iſt ſchön gebauet, ten člowěk, kůň, má krásnau poſtawu, ge krásné poſtawy, ſtroge, 3) das Reich Gottes, wzdělawat,, 4) auf einen bauen, na něco, někoho ſtawěti, zakládati, ſpoléhati, bezpečiti ſe, 5) Wein bauen, ſſtěpowati wjno, 6) den Flachs, Weizen, Tobak, len, pſſenicy tabák ſýti, plemeniti.

Bauen, das, ſtawenj, ſtawěnj, zdělawánj, n. 2) ſtrogenj, n. 3) wzdělawánj, n. 4) zakládánj, ſpoléhánj, n. 5) ſſtěpowánj, n. 6) ſytj, n. plemenění, n.

Bauer, m. Bauersmann, ſedlák, m. grober Menſch, chám, chrapaun, pacholek m. Vogelbauer, klece, klec, f. als Bauer leben, ſedlačiti, ſedlákem býti.

Bauerarbeit, f. ſedlſtě dilo, n. ſedlſká práce, f.

Bauerart, f. Bauernart, ſpůſob ſedlſký, m. ſedlſtwj, n. nach Bauernart, po ſedlſku.

Bauergemeine, f. ſedlſká obec, f.

Bauerhaft, acj. et adv. ſedſky, po ſedlſku.

Bauerhandthierung, f. ſedlſký obchod, m. ſedlſká živnoſt, f.

Bauernbengel, m. chám, chrapaun, m. chámowina, f. trąup, pacholek m.

Bauernbrod, n. ſedlſký chleb, m.

Bauernflegel, f. Bauernbengel.

Bauernfrau, f. ſedlačka, f.

Bauerngut, n. ſtatek ſedlſký, m.

Bauerngütchen, n. ſtaroček, m.

Bauernhof, m. ſedlſký dwůr, m.

Bauernhütte, chalupa, ſedlſká kaſtrče, f. barák, m.

Bauerinn, f. ſedlka, ſedlačka, f.

Bauriſch, ſedlſký, bauriſches Weſen, ſedlſtwj, n. adv. ſedlſky po ſedlſku.

Bauerkerl, m, ſedlſký chlap, m.

Bauerknecht, m. pacholek, m.

Bauernkrieg, m, ſedlſká wogna, wálka, f.

Bauerleben, n. sedlſké živobytj, n.
Bauerlimmel, ſ. Bauernbengel.
Bauermenſch, n. ſedlſká dewka, f.
Bauerſchaft, f. ſedlácy, m. plur.
Bauernſchenke, ſedlſká krčma, hoſpoda, f.
Bauernſchinder, m. karabáčnjk, m.
Bauernſchuh, m. ſedlſký ſtřewjc, ſſkarpál, krabatin, m.
Bauersleute, m. pl. ſedlſký lid, m.
Bauersmann, m. ſedlák, m.
Bauerſtiefel, m. ſſkorně, f.
Bauernvolk, n. ſedlſký lid, m.
Bauernweib, n. ſedlka, ſedlačka, f.
Bauerde, f. worná zem, f.
Bauerküttel, m. halena, f.
Baufällig, ſepký, vpadlý, k pádu náchylný, nakloněný, k vpadu nachýlený, na obokenj, na zbokenj, na ſpadnutj, na vpadnutj, na vpadenj, ſeſſlý, chatrný.
Baufälligkeit, f. ſepkoſt, f.
Baugerüſt, n. leſſenj k ſtawenj, n.
Baufeld, worné pole, n.
Bauherr, m. ſtawitel, m.
Bauherramt, n. vřad ſtawenj obecného, m.
Bauholz, n. břewnowj, dřjwj k ſtawenj, latj, latownj dřewo, n.
Baukunſt, f. ſtawitelſtwj, vměnj ſtawitelſké, ſtawenj, n.
Bauland, n. rolj, worná rolj, dědina, f.
Baum, m. ſtrom, ſſtěp, m. voller Bäume, baumreich, w ſtromjch hogný, bohatý, von Bäumen herrührend, ſtromowý, ſtromowatý, mit Bäumen beſetzen, ſtromy, ſſtěpy wyſaditi, Bäume pſtanzen, ſtromy ſſtěpowati, ſtromy, ſſtěpy ſázeti, 2) im Stalle, ſochor, oſtřew, m. 3) an einem fiſchreichen Fluße, oder am Hafen, am Wege, Thore, obruba, záwora, f. 4) ein langes Bauholz zum Aufrichten, pauza, f.
Baumann, m. ſedlák, m.
Baumaterialien, pl. hmotnoſt, přj-prawa k ſtawenj, f.
Baumäſte, m. pl. die abgehauen Äſte, vteſky, m. pl.
Baumbaſt, m. lyko, n.
Bäumchen, n. ſtromeček, ſtrůmek, m.
Bäume, viele, ſtromowj, n.
Baumeiſter, m. ſtawitel, m. zpráwce nad ſtawenjm, eine obrigkeitliche Perſon, wrchnj zpráwce nad ſtawenjm, m.
Baumeiſteramt, n. vřad ſtawenj, ſtawitelſký. m.
Baumeiſterinn, f. ſtawitelkyně, f.
Bäumeln, hin und her, kláti se
Bäumen, ſich, aufbäumen wie ein Pferd, zpjnati ſe.
Baumfarn, n. oſladič, m.
Baumfrüchte, m. plur. owoce ſtromownj, n.
Baumgarten, m. ſſtěpnice, f. ſad, m.
Baumgärtner, m. ſſtěpýř, ſſtěpař, ſſtěpnjk, m. ſadař, m.
Baumhacker, m. datel weliký, m, ſtrakopaud, m.
Baumhart, n. pryſkyřice, f.
Baumlanger Menſch, dlauhoš, m. pauza, tyčka, f. bidlo, n
Bäumlein, n. ſtromek, ſtromeček, ſtromček, ſtrůmek, ſſtjpek, m.
Baumnuß, f. wlaſký ořech, m.
Baumöl, n. dřewěnný oleg, m.
Baumroſen, m. ſlez zahradnj, m.
Baumſäuberer, m. ſſtěpnjk, ſſtěpič, m.
Baumſpecht, m. ſtrakopaud, m.
Baumſchröter, m. roháč, rohatý chraust, m.
Baumſchule, f. ſemeniſtě, n. ſad, m. raubowá gáma, ſſtěpnička, f.
Baumſtark, ſtatný, zawalitý.
Baumſteiger, ſ. Baumhacker.
Baumſtütze, f. podpora, tyčka, f.
Baumwärter, m. ſſtěpů hljdač, hagný, m.

Baumwolle, f. bawlna, f.
Baumwollen, adj. bawlněný.
Baumwollene Leinwand, bawlněné plátno, n.
Bauriß, m. nawržený ſtawenj.
Bausbäckig, nadutý, buclatý
Bausch, Bauſche, Pauſche, ſſiroſt, f. naſſſwánj raucha, n. dutmatoſt, f. dutoſt, náběra f.
Bauſchen, dutmatěti, dmauti ſe.
Bauſchend, bauſchig, pauſchig, měchatý, dutmatý, zdutý, wydutý.
Bauſchreiber, m. pyſař při ſtawenj, m.
Bauung, f. ſtawenj, ſtawěnj, wzdeláwánj, n. 2) des Feldes, dělánj, ſtrogenj rolj, n.
Bauverwalter, m. ſprawce ſtawitelſký, m.
Bauweſen, n. ſtawenj, n. ſtawitelſtwj, n.
Bauzeug, n. náſtroge k ſtawenj, m. plur.
Bauzierath, m. ozdoba, okraſa w ſtawenj, f.
Bay, ſ. Meerbuſen.
Bayfuß, m. bylina ſw. Jana, f. černobýl, m.
Beamte, m. auřednjk, m. auřednjk, m.
Beängſtigen, ſaužiti, ſſužowati, ſwjrati, hrdliti.
Beängſtigung, f. ſauženj, ſwjránj, hrdlenj, n. ſaženoſt, f.
Beantworten, einen Brief, oder Fraze, odpowědjti na pſanj, na otázku, zodpowědjti pſanj, otázku.
Beantwortung, f. odpowěd, f. odpowědění, zodpowědenj, n.
Bearbeiten, an einer Sache arbeiten, ein Stück Holz, Metall, zpracowati něco, pracowati na něčem, einen Acker, Garten, zdělawati, einen Gegenſtand aus der Weltweisheit, aus den ſchönen Wiſſenſchaften, něco wypracowati, pracowati na něčem, wyhotowiti něco, 2) ſich bearbeiten, ſich bemühen, Fleiß anwenden, přičiniti ſe o něco, 3) einen Acker, zdělati, 4) Bäume zum Bauholze, oteſati, okezati.
Bearbeitung, f. pracowánj, n. 2) zpracowánj, 3) zdělánj, wypracowánj, 4) přičinění, n. 5) wzdělánj, n. 6) oteſánj, okezánj, n.
Beaugen, braugenſcheinigen, ſ. beſehen.
Bebauen, einen Ort, zaſtawěti, 2) ein Feld, zdělati rolj.
Bebändern, opentliti, pentlemi pokládati.
Beben, drkotati, chwjti ſe, třjſti ſe.
Bebend, drkotagjcý, drkotawý, třeſaucý, třaſlawý, třeſutý, bebende Stimme, třeſawý hlas, ein bebendes Laub, třeſaucý ſe liſtj, die Erde bebt, zem ſe třeſe, vor Kälte, Furcht, Angſt, zyman drkotati, třáſti ſe, mein Herz bebt, ſrdce mě drkotá.
Beben, das, drkotánj, chwění ſe.
Beblechen, pobit plechem.
Beblümen, kwětowati, wykwětowati.
Beblümt, kwětowaný, wykwětowaný.
Bebluten, zkrwawiti, pokrwáceti, zkrwáceti, okrwáceti, pokrwawiti, okrwawiti, okrwawiti, krwj ſkropiti.
Bebrücken, moſtem opatřiti.
Bebrüten, vljhnauti.
Bebrunzen, poſcati, vſcati, ganz durch und durch, zaſcati.
Becher, m. čiſſe, f. kepice, f. koſtljk, m. ein ſilberner, ſtřjbrnice, f.
Becherchen, n. čiſſka, f. koſtjček, m.
Becken, n. ein metallenes Gefäß, medenice, f. 2) eine jede Vertiefung des Erdbodens, kotlina, f.
Beckerbrod, n. Bäckerbrod, pekařský chlěb, m.

Bek-

Becker, m. pekař, pecnář, chlebnář, m.
Beckerin, f. pekařka, f.
Beckerey, f. Backſtube, pekárna, chlebárna, f.
Beckergeſell, m. pekařský towaryš, m.
Beckerhandwerk, n. pekařſtwj, pekařſké řemeſlo, n.
Beckhammer, m. woſſkrd, m.
Bedacht, bedachtſam, fürſichtig, opatrný, ſſetrný, rozmyſlný, rozmyſliwý, auf eine Sache ſeyn, opatrným, ſſetrným býti na něco, auf eine Handlung, oder das etwas geſchehe, obmeyſſleti něco, myſliti na něco, ſſetřiti, leděti, pilen býti něčeho.
Bedächtig, bedächtlich, bedachtſam, opatrný, ſſetrný, rozmyſlný, rozwážliwý, bedächtliche Worte, opatrná, rozmyſſlená ſlowa.
Bedacht, m. Bedachtſamkeit, opatrnoſt, ſſetrneſt, rozmyſlnoſt, f. rozmyſl, m. zřenj, n. Bedacht nehmen auf einen, mjti wſſetrnoſti, w paměti někoho, zřenj, ſſetrnoſt mjti na někoho, mit Bedacht, opatrně, s opatrnoſtj, s ſſetrnoſtj, s rozmyſlem, ſſetrně, rozmyſlně, rozwážliwě, mit Bedacht leſen, opatrně čjſti.
Bedächtig, bedachtſam, adv. opatrně, ſſetrně, rozmyſlně, s rozmyſlem, rozwážliwě.
Bedächtlichkeit, ſ. Bedacht.
Bedanken, ſich, poděkowati ſe, děkowati.
Bedarf, m. potřeba, f.
Bedauern, bedauren jemanden, beklagen, litowati, politowati někoho, er iſt nicht zu bedauern, nenj k politowánj, 2) in weiterer Bedeutung, Reue, Schmerz, Unluſt über etwas empfinden, litowati, pykati, želeti něčeho, wie ſehr wirſt du einmal die übel angewandte Zeit bedauern, gak welice někdy zmarneného času budeſs litowat, pykat, želet.
Bedauern, das, litowánj, politowánj, n.
Bedauernswerth, politowánj hodný.
Bedecken, přikryti, kryti, přiſtkjti, das Haupt, das Geſicht bedecken, hlawu, twář přikryt ſich bedecken, den Hut aufſetzen, dát na hlawu, 2) beſchützen wider eine Gewalt, bránit hágit, zaſtjrat, obraňowat, ochraňowat, obhagowat, z. B. eine Stadt, 3) dem Geſichte entziehen, ſkryt, ſkrywat, bedeckter Weg, skrytá cesta.
Bedecker, m. přikrywač, pokrywač, m.
Bedeckter Weg, ſkrel, f. laubj, n. krytá cesta, f.
Bedeckung, f. womit man bedeckt, přikrytj, přiſtřenj, přikrywadlo, n. přjſtěrek, m. 2) unter einer Bedeckung, pod zaſtřenjm, pod ochranau, ſtrážj, zur Bedeckung, k ochraně.
Bedenken, überlegen, pomyſliti, rozmyſliti, přemyſliti, přemyſſlowati, na pomyſſlenj, na rozmyſſlenj, na pomyſſlenj, w myſl bráti, wzýti, rozgjmati, bedenke doch, pomyſli gen, poſuggen, 2) ſorgen, auf ſich ſelbſt denken, na ſebe pomyſliti, ſſetřiti něčeho, ſeine Geſundheit bedenken, ſſetřit ſwého zdrawj, einen im Teſtament bedenken, někoho w Kſſaftu obmyſlit, poděkázat něco, 3) ſich bedenken, anſtehen, rozmyſliti ſe, rozpakowat ſe, rozgimat, 4) er hat viel zu bedenken, má mnoho na rozmyſſlenj, na rozmyſſlenau, k rozmyſſlenj, 5) wie lange wirſt du dich noch bedenken, gak dlauho ſe geſſtě budeš rozmeyſſleti.
Bedenken, das, Ueberlegung, rozmyſl, m. Nachdenken, rozmyſſlenj, přemyſſlowánj, pomyſſlenj, powá-

powáženj, n. mit reifen Bedenken, zdrawým rozmyslem, s rozmyſſlenjm, rozmyſlně, 2) Zweifel, rozmeyſſlenj, powáženj, n. nedowěra, f. ſtaroſt, hněrliwoſt, kein Bedenken tragen, nemjti powáženj, nerozpakowat ſe, es iſt ein Bedenken bei der Sache, wěc ge na powáženj, noch mancherley Bedenken haben, bei einer Sache, miti na powáženj, ein Bedenken machen, verurſachen, rozpakowat ſe, ſtaroſti púſobiti.

Bedenklich, überlegenswerth, was Bedenken erfodert, rozmyſlný, vradný, na převáženj, es iſt bedenklich, geſt na převáženj, na vwáženj, ein bedenklicher Menſch, rozwažliwy, nedowěrný, hněrliwý, pochybný, pochybugicý člowěk, m. ein Menſch, der alles bedenkt, rozmyſlný, myſliwý, dieſer Umſtand macht mich bedenklich, ta okoličnoſt čini mne rozwážliwého, 2) gefährlich, pochybný, negiſty, pochybliwý.

Bedenklich, adv. rozmyſlně rozwáliwě, s rozmyſlem.

Bedenklichkeit, f. eines Menſchen, rozmyſſlowánj, pochybowánj, n. nedowěra, f. hněrliwoſt, Bedenklichkeiten haben, býti na rozpacých, mjti pochybnoſti, mjti mnoho co rozpakowat, rozmeyſſlet, die Sache iſt von großer Bedenklichkeit, ta wěc ge welmi na powáženj, hodna mnohého rozpačenj, powáženj.

Bedenkzeit, f. čas k rozmyſſlenj, na rozmyſſlenj, m. na pomyſſlenau, rozmyſſlenau.

Bedeuten, heißen, als ein Wort, wyznamenáwati, 2) anzeigen, znamenati, 3) es hat nichts zu bedeuten, nic newadj, nic nedělá, dies bedeutet ſoviel wie nichts, toť geſt co nic, ničjm. 4) belehren, zpráwit, oznámiti, 5) wichtig ſeyn, wyznamenáwat, bedeutende Miene, znamenitý pohled, wzhled; 6) Folgen haben, z. B. das hat nichts zu bedeuten, to nic nedělá.

Bedeutung, f. eines Wortes, wyznamenánj, n. weyznam, m. 2) Vorbedeutung, znamenj, znamenánj, n. 3) von einiger Bedeutung, znamenitý, von keiner, neznamenitý, nevatrný.

Bedienen jemanden, überhaupt, in ſeinem Dienſte ſeyn, poſluhowati, ſlaužiti, poſlaužiti, přisluhowati, bei Tiſche, k ſtolu ſlaužiti, poſluhowati, einem mit etwas, poſlaužiti něčjm někomu, 2) ſich einer Sache, Gelegenheit bedienen, vžjwati, potřebowati wěcy, přjležitoſti, 3) ein Amt bedienen, vřad zaſtáwati, konati.

Bediente, m. ſlaužjcý, ſluženbnjk, m.

Bedientenarbeit, f. ſluženbnjcká, ſluženbničj práce, f.

Bedientenmäßig, po ſluženbnicku.

Bedienter, m. ſluženbnjk, ſlaužjcý, m.

Bedienung, f. poſlaužení, poſluhowánj, ſlaužení, přisluhowánj, poſluha 2) Amt, ſlužba, f.

Beding, m. Bedingung, f. wýmjnka, wýměna, f. mit dem Bedinge, s tau, pod tau wýmjnkau.

Bedingen, ſich etwas, ausbedingen, wymjniti ſy něco, 2) etwas miethen, verabreden, beſprechen, einen Vertrag wegen des Preiſes einer Sache machen, als, z. B., eine Arbeit bei einem Handwerker bedingen, dilo ſmluwiti, obgednati, vgednati, vmluwiti.

Bedingung, f. weymjnka, 2) der Vertrag ſelbſt, vgednánj, obgednánj, ſmluwenj, n.

Bedingungsweiſe, s weymjnkami.

Bedrängen, ängſtigen, vrtkowati, potiſkowati, potlačowati, ſwjrati, bedrängtes Gemüth, myſl,

myſl ſewřená, ſkljčená, in bedrángten Umſtänden, w okolicznoſtech ſmutnych, w bohých, w truchliwých, w nátiſku.

Bedrängung, f. ſ. Bedrängniß.

Bedrängniß, n. nátiſk, m. vtiſkowáhj, ſwjránj, potiſkowánj, n. 2) bedrängte Umſtände, und dadurch verurſachter Kummer, autiſk, daw m. ſaužení, n, Drangſal.

Bedrängt, vtiſtěný, vtiſkaný, potlačený, ſewřený.

Bedräuen, bedrohen einen, pohrozyti, pohrožowati někomu, wyhrožowati, pohrůžky činiti, hrozyti.

Bedräulich, bedrohlich, pohrůžčiwý, bedrohliche Worte, ſlowa pohrůžčiwá, n.

Bedrohen, ſ. Bedräuen.

Bedrohung, f. pohrůžka, f. pohrožowánj, n.

Bedrucken, natiſknauti.

Bedrücken, vtlačowati, potlačowati, vtiſkowati.

Bedrückung, f. potlačenj, potlačowánj, n. vtiſkowánj, autiſk m. 2) die dadurch verurſachte Verlegenheit, nátiſk, nátiſky, pl.

Bedüngen, hnogiti, pohnogiti, wyhnogiti, mrwiti, wymrwiti.

Bedüngung, f. hnogenj, mrwenj, n.

Bedünken, ſcheinen, zdáti ſe, zdánj mjti,

Bedünken, das, zdánj, domněnj, n. domněnka, domjnka, důmněnka, důmjnka, mjně, f. meines Bedünkens, podlé mého zdánj, mým zdánjm.

Bedürfen, einer Sache, zapotřebj mjti něčeho, potřebowati něčeho.

Bedürfniß, n. potřeba, f. potřebnoſt, die Sache ſelbſt, deren man bedarf, potřebnoſt, f.

Bedürftig, potřebný, potřeben.

Beehren, poctjti, vctjti.

Beehrt, poctěný, vctěný.

Beehrung, f. pocta, vcta f., poctěnj, vctěnj, n.

Beekdigen, beelden, mit einem Eide beſtätigen, boſchwören, přjſahau potwrditi, ſtwrditi, 2) durch einen Eid verbinden, přiſahau, ſlibem zawázati, beeidigte Zeugen, přjſezni ſwědkowé, m.

Beeidigung, f. přjſahau ſtwrzenj, 2) zawázánj přjſahau, n.

Beeifern, etwas, horliti na něco, 2) ſich um etwas beſtreben, vſylowati, wynaſnažiti ſe, přičiniti ſe horliwě, horliti o něco.

Beeiferung, f. horliwoſt, f. vſylowánj, vſylj, n. ſnaženj, přičinění, horlenj.

Beeinträchtigen, vgmu činiti.

Beeinträchtigung, f. vgma, f.

Beeiſen, poſněžiti, zaſněžiti.

Beendigen, beenden, ſkoncowati, ſkončiti,

Beendigung, f. ſkoncowánj, ſkončenj,

Beengen, ſauziti, ſtěſniti.

Beer, Beere, f. gahoda, f.

Beerchen, Beerlein, n. gahůdka, f.

Beerdigen, pohrobiti, pohřbiti, pochowati, do země zakopati,

Beerbt, zděrilý.

Beerdigung, f. pohrobenj, pohřbenj, n. pohřeb, m.

Beet, n. im Garten, hrádka, f. záhonec, záhon, záhrobec, m. im Felde, záhon, m. wywýſſenj roli, wyſazenj záhonu mezy dwěma brázdama.

Beetwurz, f. kopřnjk, m.

Befahren, befürchten, obáwati ſtrachowati ſe.

Befahren, ſgezditi, eine befahrne Straſſe, ſgezděná, vgetá cesta.

Befahrung, f. obawánj, n. ſtrachowánj ſe.

Befallen, ſeyn oder werden, von Steinen, vom Schnee, zapadlým, zapadnutým býti, kamenjm, sněhem, 2) ſtzůrl. befallen einem wie eine Krankheit, die Furcht, napadnauti někoho, připadnauti na někoho, mit

oder von einer Krankheit befallen werden, nemocý poraženu, zachwácenu býti.

Befangen, in ſich faſſen, halten, obſahowati, 2) ſeyn, befallen, in der figürl. Bedeutung, poſtjženu, poraženu býti, obkljčenu, obſkaupenu něčim býti, ſeyn in etwas, poſtjženu býti w něčem, 3) ſich bemächtigen, gefangen halten, poſtihnanti, 4) in Verbindung ſtehen mit jemanden, trwati, býti w obecenſtwj, ſ. empfangen, bedrüten, befangenes Ey, ſueſſené wegce.

Befaſſen, ſich mit etwas, másti, pleſti ſe do něčeho; objrati, zanášſeti ſe nečim.

Befehden, bekriegen, pobogowati.

Befehdung, f. pobogowánj, n.

Befehl, m. rozkaz, přikaz, m. poručenj, přikázanj, rozká anj, n. auf ſeinen Befehl, z geho rozkazu, přikazu, z geho poručenj, na geho rozkaz, rozkázanj, poručenj, zu dero Befehl, k gich ſlužbám, was iſt zu ihrem Befehl, co poraučegj, co ge gegich liboſt, 2) Gewalt, moc, f. unter eines Befehl ſtehen, býti w něčj mocy.

Befehlen, poručiti, weleti, kázati, rozkázati, rozkazowati, přikázati, přikazowati, wie Sie befehlen, gak poraučegj, was befehlen Sie, co poraučegj, 2) anbefehlen, poručiti, einen in eines Schutz befehlen, poručiti někoho pod něčj ochranu, 3) befehlen, ſich empfehlen, poraučeti ſe, ich befehle mich, poraučim ſe.

Befehlen, das, ſ. Befehl.

Befehlshaber, m. zpráwce, řidytel, m.

Befehlsweiß, způſobem poraučegjcým.

Befeilen, opilowati.

Befeſtigen, einen Ort, Gebäude, Stadt, pewniti, zpewniti, opewniti, (přitužiti, otužiti, ztužiti,) mit einem Nagel, Stricken, Steinen, mit einem Pfahl in der Erde, opewniti, ztužiti, otužiti, in Kenntniſſen, Tugenden, Gnaden, otwrditi, ztwrditi, opewniti.

Befeſtiger, m. opewnitel, zpewnitel, twrditel, m.

Befeſtigung, f. das Befeſtigen, pewnénj, zpewnénj, n. 2) des Rechts, Kriegs, opewnénj, otwrzenj, n. 3) in der Tugend, in den Wiſſenſchaften, ꝛc. otwrzenj, ztwrzenj, twrzenj, n. 4) Feſtigkeit, opewnénj, n. 5) Feſtungswerke, pewnoſt, twrz, f.

Befeuchten, ſwlažowati, zawlažowati, nawlhčiti, wlhčiti, wlažiti, ſwlažiti, obwlažiti, zawlažiti; das Mehl, das Getreide befeuchten, mauku, obilj wlažit, der Regen befeuchtet die Erde, deſſt ſwlažuge zemi.

Befeuchtung, f. wlába, f. wlhčenj, wlaženj, ſwlaženj, ſwlažowánj, n.

Befeuern, zanjtiti, zažhnauti.

Befiedern, opeřiti.

Befiederung, f. opeřenj, n.

Befinden, finden eine Sache ſo oder ſo, erfahren, erkennen, ſhledati, nalezati, nacházeti, wie haſt du es befunden? gaks to ſhledal? 2) dafür halten, meinen, vznáwati, nalezati, mjti, ſeznáwati, ich befinde es für gut, für nützlich, dobré, užitečné to býti vznáwám, nalézám, 2) beſchaffen ſeyn, ſich verhalten, wynacházeti ſe, ſtáti, die Sache befindet ſich alſo, ta wěc tak ſtogj, ta wěc takowá geſt, takowé geſt to, 3) ſich den Umſtänden nach befinden, wynacházeti ſe, mjti ſe, wie befindeſt du dich? gak ſe (wynacházýš,) gak ſe máš? 4) ſeyn, von verſchiedenen Zuſtänden des phyſiſchen, bürgerlichen, und ſittlichen Lebens, als z. B. ſich in einem Alter, ſich in guten, ſchlech-

ſchlechten Umſtänden, ſich in Verlegenheit, Ungewißheit, Unruhe, nacházeti ſe, trwati, býti, ſie befand ſich in einem Alter von 20 Jahren, byla dwadcet let stará, 5) ſich auf einem Orte befinden, aufhalten, wynacházeti ſe někde, nacházeti ſe, býti někde, er befindet ſich in Oeſterreich, wynachází ſe w Rakauſých, gest w Rakauſých.

Befinden, das, Befindung, Zuſtand, způſob, m. nach Befinden der Sache, dle způſobu těwěcy, nach Befinden, Gutachten, dle vznánj, 3) Geſundheitszuſtand, wynachízenj, zdrawj, n. er hat nach meinen Befinden gefragt, ptal ſe po mém wynacházenj, po mim zdrawj.

Befindlich ſeyn, nacházeti ſe, nalézati ſe, wynacházeti ſe.

Beflecken, poſſkwrniti, zprzniti, zkáleti, pokáleti 2) Schuhe, plácet, oprawowati, z prawowat.

Befleckt, poſſkwrněný, zprzněný, pokálený, zkálený.

Beflecknng, f. poſſkwrnění, zprznění, n. zprzniloſt, f. pokálenj, zkálenj, n.

Befleißigen, ſich, befleißen, připjſti ſe, přičiniti ſe, pilen býti, pjliti, ſich der Tugend, der Gottesfurcht, eines anſtändigen Lebenswandels, ctnoſti, bázně božj, ſluſſného žiwota pilnu býti, hleděti, o ctnoſt, o bázeň božj, o ſluſſný žiwot ſe přičiniti, ſich der Weltweisheit, mudrctwj pilnu býti, hleděti.

Befleißigung, f. připilenj, přičinění, n. přičinliwoſt, f. pjlenj, n.

Befliegen, letati na něco.

Befliſſen, přičinliwý, pilný, pilen, ſnažný, auf etwas, pilný něčeho, der freyen Künſte befliſſen, pilen wměnj, ſwobodného, der Gottesgelehrheit, der Rechte, der Arzney, der Weltweisheit Befliſſener, bohomluwnoſti, práw, lékařſtwj, mudrctwj žák, m. er iſt befliſſen ſein Vermögen zu vergrößern, on ſe přičinj snážj swug statek rozmnožit, gest pilen rozmnoženj swého statku.

Befliſſenheit, f. přičinliwoſt, f. přičinění, připilenj, snaženſtwj, n. snažnoſt, f. wynaſnažení.

Beflügeln, mit Flügeln verſehen, křjdly opatřit, 2) figürl. beſchleunigen, přidati rychloſti, den Muth, ſrdce přidati.

Beflügelt, křidlatý.

Befohlen, přikázaný, poručený.

Befolgen etwas, ein Beyſpiel, následowati přjkladu, 2) Folge leiſten, gehorſamen, poſlauchati, poſlechnauti, konati, wykonáwati, wykonati, eines Befehl, die Vorſchrift des Arztes, něčjho rozkazu, nařjzenj lekařowa poſlauchati, wykonati.

Befolgung, f. eines Beyſpiels, následowánj, 2) eines Befehles, poſlauchánj, konánj, wykonánj, wykonáwánj, n.

Beförderer, m. ſpomáhatel, dopomáhatel, ſpomocnjk, m. zwelebitel, m.

Befördern, beſchleunigen, pospiſſiti, ſpěchati s něčim, jemandes Glück, Nutzen, Ruhe, Abſicht dem Ziele näher bringen, napomáhati, nápomocnu býti, dopomáhati, dopomocy někomu k ſtěſti, k wžitku, k pokogi, 2) zu einem Amte, zu Ehrenſtellen, Dienſte, dopomocy někomu k wřadu, k důſtogenſtwj k službě, 3) befördern jemanden überhaupt, dopomocy, ſpomocy, napomocy někomu, (ſedrowati,) 4) das Chriſtenthum, Wohl, die Ehre Gottes, wzdělati, wzděláwati, zwelebowati.

Beförderung, f. popiſſenj, přiwyſſenj, 2) napomáhánj, ſpomáhánj, dopo-

dopomáhánj, dapomoženj, spomoženj, n. spomoc, f. (sedrowánj, n. sedruňk, m.) zwelebenj, n. wzdělánj, n.

Befrachten, naložiti, nakládati.

Befrachtung, f. nákład, m.

Befragen, einen über etwas, ob. um etwas, wegen etwas, zeptati se na něco, otázati, dotazowati, doptáwati se někoho, na někom, otazowati se, es hat mich niemand befragt, žádný se mne nezeptal, neotázal, 2) sich durch Fragen Rathes erholen, poptáwati se.

Befragt, dotázaný, zeptaný.

Befragung, f. dotázka, f. dotazowánj, doptáwánj, n. 2) zeptánj, n.

Befremden, jemanden fremd vorkommen, neobyčegné, diwné se zdáti, diwné býti, přicházeti, dies befremdet mich, to gest mně diwné, neobyčegné.

Befremdlich, podiwný, neobyčegný.

Befremdung, f. podiwnost, neobyčegnost, f.

Befressen, aufressen, obezrati, obkausati, okausati, 2) sich voll fressen, ožrati se, nažrati se.

Befreunden, sich mit einem, spřáteliti, spřjzniti se s někým.

Befreundt, spřátelený, spřjzněný, přátelský, befreundete, přátelstwo.

Befreundte, m. pl. přátelé, m.

Befreundtschaft, f. přátelstwo, přátelstwj, spřátelenj, spřjznění, n.

Befreundung, f. spřátelenj, přátelenj. n.

Befreyen, wyswoboditi, oswoboditi, swoboditi, wyprostiti, z. B. aus dem Gefängnisse, aus der Noth, Gefahr, von Schulden, Kummer, Furcht z von Abgaben, Strafen sich befreyen, oswoboditi, zhostiti, zprostiti, jemand von der Leibeigenschaft, wyhostiti.

Befreyer, m. wyswoboditel, m. wyprostitel.

Befreyt, wyswobozený, oswobozený, b) wyhosstěný.

Befreyung, f. wyswobozenj, oswobozenj, n. wynkosstěnj, wyhosstěnj, 2) von der Knechtschaft, wyhosstěnj. n.

Befriedigen, spokogiti, vpokogiti, w pokog a w mjr wwesti, 2) bezahlen seinen Gläubigern, spokogiti swé wěřitele, dosti činiti, zaplatiti swým wěřitelům, 3) beschützen, befestigen, z. B. einen Garten, ein Feld, einen Wald, ohraditi.

Befriedigung, f. spokogenj, vpokogenj, n. 2) Bezahlung der Gläubiger, spokogenj, dostiwčinění, zaplacenj, n. 3) Befestigung, ohražení.

Befrohnen, robotu wložiti.

Befruchten, aurodné, rodné, plodné činiti.

Befugen, einen, práwo a moc wděliti, zmocniti práwem.

Befugniß, f. oder n. moc a práwo.

Befugt seyn, etwas zu thun, práwo a moc mjti, práwem zmocněnu býti,

Befühlen, omakati, ohledati.

Befühlt, omakaný, ohledaný.

Befühlung, f. omakánj, n. ohledánj, n.

Befanden, shledaný, nalezenutý.

Befürchten, etwas, obáwati se, báti se, strachowati se něčeho, es ist nichts zu befürchten, nenj se co obáwati, nenj nic k obáwánj.

Befürchten, das, Befürchtung, f. obáwánj, strachowánj, n. bánj, n.

Begaben, dařiti, obdařiti, obdakiti, nadati někým.

Begabt, obdařený, obdařnený.

Begabung, f. obdařinka, f. obdařenj, obdařnenj, n.

Begaffen, zewlowati, lelkowati.

Begaffung, f. zewlowánj, n. lelkowánj, zewly, plur. m.

Begangen, prowoděný, konaný, spáchaný, begangene Mordthat, pro-

prowodená, spáchaná wražda, f. begangene Sünden, spáchaní hřichowé.

Begängniß, n. slawnost, f. slawenj, n. 2) der Spiele, strzenj, prowozowánj her, n. 3) einer Leiche, Leichenbegängniß, průwod, m. prowázenj, mrtwého těla, n.

Begatten, sich, sníti se, spogiti se.

Begattung, f, sňátek, m. spogenj, n.

Begeben, sich wohin, zu einem, verfügen, in ein Land, eine Stadt, z. B. nach Berlin, Paris, nach Hause, odati se, vdati se, dáti se, bráti, vbrati, odebrati se někam, k někomu, sich aus einer Stadt begeben, wybrati sé z města, sich auf die Reise, wydati se na cestu, sich in ein Kloster, vdati, dáti, gjti, odebrati se do klášstera, sich in einen neuen Stand, w nowý stáw, do nowého stawu wstaupiti, dáti se, sich auf den Weg, dáti, odebrati se, wydati se na cestu, sich zu Bette, odebrat se, gjt do postele, 2) sich auf etwas legen, wydati, oddati se na něco, 3) sich in eines Freundschaft begeben, dáti se w přátelstwj někoho, in jemandes Schutz, dáti se pod někoho ochranu, 4) sich auf die Flucht begeben, dáti se w autěk, w wtjkánj, na wtjkánj, s waňkem se poraditi, s rychlým radu wzýti, 5) sich in Gefahr begeben, wydati, dáti se w nebezpečenstwj, 6) mitten unter die Feinde sich begeben, w prostřed nepřátel se wpustiti, 7) sich zur Ruhe, odebrati, dáti se, gjti na odpočinutj, 8) sich begeben, ereignen, zutragen, přihoditi se, státi se, dáti se, vdati se, zběhnauti se, es hat sich begeben, dálo se, stalo, vdalo se, přihlo, zběhlo se, 9) von etwas abstehen, sein Recht fahren lassen, wpustiti, pustiti, wstaupiti od něčeho.

Begebenheit, f. přjběh, m. přjhoda, f.

Begebung, f. odánj, dánj, oder bránj, odbránj se, 2) paussstěnj, wpaussstěnj, wpussstěnj, wstaupenj, n.

Begegnen, entgegen kommen, potkati, (se, er begegnete mir, potkal mne, potkal se semnau, 2) sich bezeigen, betragen, propůgčiti se, einem höflich begegnen, propůgčiti, prowkázati se někomu zdwořile, 3) sich zutragen, potkati se, das ist mir noch nicht begegnet, co mne gesstě nepotkalo, s tjm sem se gesstě nepotkal, 4) Widerstand leisten, odpjrati, odporowati, z. B. einem Zufalle, Unglücke, der Gefahr durch Klugheit, der Krankheit durch Arzneymittel.

Begegnend, na potkánj přisstý.

Begegnen, das, Begegnung, f. das Entgegenkommen, potkánj, n. 2) das Bezeugen, propůgčenj se, n. prokázanj se.

Begegniß, n. přjhoda, f.

Begehen, thun, ausüben, ein Laster, einen Diebstahl, Mord, eine Thorheit, einen Fehler, eine Unhöflichkeit, páchati, spáchati, dowesti, dokázati, dopustiti se, dočiniti se, etwas böses, něco zlého spáchati, dowesti, dokázati, něčeho zlého se dočiniti, dopustiti, herrliche, heldenmüthige Thaten begehen, wýborné, hrdinské skutky spáchati, prowesti, wykonati, 2) ei, Fest begehen feyern, slawiti swěciti, 3) sich gut miteinander begehen, srownáwati, sgednáwati se wespolek, 4) einen Ort, um ihn zu besichtigen, progiti procházeti.

Begehen, das, Begehung einer That, spáchánj, dowedenj, dokázá-

žázanj, dočtěnj, n. doprssstěnj, 3) eines Festes, slawnost, f. slawenj, swěcenj, n.

Begehr, s. das Begehren.

Begehren, etwas, žádati, požádati něčeho, žádostiwým býti něčeho, 2) fordern, als eine Schuldigkeit verlangen, z. B. Gehorsam, žádati.

Begeifern, poslíniti, vslintiti, poslintati, vslintati.

Begehren, f. žádost, das žádánj, požádánj, n.

Begehrt, žádaný, požádaný.

Begehrlich, žádostiwý, chtiwý.

Begehrlichkeit, f. žádostiwost, f.

Begeistern, mit Geist, d. i. Leben versehen, beseelen, nadchnauti, 2) figürl. mit Kraft, Stärke, Muth versehen, duchem očerstwiti, ponuknauti, 3) mit lebhaften Vorstellungen, lebhaften Empfindungen erfüllen, die Einbildungskraft erhitzen, zanjtiti ducha.

Begeistert, nadchnutý, nadssený, 2) očerstwený, ponuknutý, 3) zanjcený duchem.

Begeisterung, f. nadchnutj, nadechnutj, nadssenj, hnutj mysli, n. 2) očerstwenj, ponuknutj duchem, 3) zanjcenj, n.

Begeldert, penězitý.

Begier, f. Begierde, chtjč, m. chtiwost, žádost, f. sehr heftige und starke, tužba, f. touženj, n. die Begierde wandelt mir an, dělá se mně chut, chce se mně, mit grosser Begierde nach etwas streben, welikým chtjčem po něčem dychtěti, touziti, die Begierden mässigen, žádosti skrocowati, die Begierde nach Ruhm, Ehre, žádost slawy, cti.

Begierig, nach etwas, žádostiwý, žádaucý, chtiwý, begierig nach Ehre, nach Ruhm, žádostiwý slawy, cti.

Begierig, adv. žádostiwě, chtiwě.

Begierigkeit, žádostiwost, chtiwost f.

Begiessen, die Pflanzen, poljwati, polili, polévati, zaljwati, zalévati, zaliti, einen, etwas, politi, 2) sich begiessen, politi se, 3) einen flüssig gemachten Körper in etwas giessen, oblit, obljwat, mit Bley, mit Wachs begiessen, olowem oblit.

Begiesser, m. polewač, m. der Pflanzen, zalewač, m.

Begiessung, das Begiessen, polewánj, politj, n. der Pflanzen, zalewánj, zalitj, n. mit Wachs, Bley, oblitj, n.

Beginn, m. s. Anfang, Anbeginn.

Beginnen, anfangen, počjti, začjti, započjti, počjnati, začjnati, počnauti, začnauti, čjti, (gjti se,) er begann zu singen, (gal se,) počal spjwati, es beginnt, začjnáše se, počjná se.

Beginnen, das, Beginnung, početj, začetj, četj. n.

Begittern, mit einem Gitter versehen, obmřežowati, zamřežowati.

Beglaubigen, gistiti, pogisstowati, vgisstowati, zbezpečowati, zgistiti.

Beglaubigung, f. gisstěnj, pogisstěnj, vgisstěnj, zbezpečenj, zgisstěnj.

Beglaubigungsschreiben, n. gistina, f.

Begleiten, prowoditi, prowázeti, wyprowoditi, wyprowázeti, doprowoditi, doprowázeti, ich werde sie bis Berlin begleiten, až do Berljna ge wyprowodjm, einen nach Hause bgleiten, někoho domu prowázet, wyprowázet, doprowázet, doprowodit.

Begleiter, m. prowodnjk, průwodčj, m. prowodce, m.

Begleiterinn, f. prowodnice, prowodkyně, průwodnice, průwodkyně, f.

Begleitet, prowozený, prowázený, doprowozený, wyprowozený,

Begle-

Begleitung, f. průwod, m. prowázenj, wyprowázenj, doprowázenj, n.

Beglücken, beglückſeligen jemanden, blažiti, zblažiti, blahoſlawiti, oblahoſlawiti, ſſtaſtného, blaženeho, ſſtaſtným učiniti, poſſtěſtiti, zdařiti někoho, ſſtěſtjm obdariti.

Beglückt, blažený, ſſtěſtjm obdařený, ſſtaſtným učiněný; beglůckt, blaženě, ſſtaſtně.

Beglückung, f. poſſtěſtěnj, zdařenj, blaženj, n. blaženoſt, f.

Begnadigen, Gnade erweiſen, widerfahren laſſen, zu Gnaden annehmen, někoho na miloſt přigjti, přigmauti, miloſt wkázati, prowkázati, miloſtiwým ſe propugčiti, einen Miſſethäter, zločincy miloſt propugčiti, wděliti, dáti, einen mit einem Amte, Jahrgelde, aukad, ročnj plat, miloſtiwě, z miloſti propugčiti, wděliti.

Begnadigung, f. Wiederaufnahme, ně miloſt přigetj, n. miloſt, f. miloſti wkázánj, n. propugčenj, prowkázánj.

Begnügen, einen, ſpokogiti, ſich, přeſtáwati na něčem, wpokogiti, ſpokogiti ſe, ich will mich damit begnügen laſſen, chcy na tom přeſtati, chcy ſe tjm ſpokogiti.

Begoſſen, politý, wie die Pflanzen, zalitý, politý.

Begraben, pohřbiti, pohrobiti, pochowati.

Begrabener, pohřbený, pohrobený, pochowaný.

Begraber, m. hrobař, m.

Begräbniß, n, der Ort wo man begraben wird, pohřeb, hřbitow, m: hrobka, f. 2) das Begraben, pohřeb, m. pohřbenj, pochowánj, pochowáwánj, n.

Begräbnißceremonien, f.pl. pohřebnj obyčegowé, m.

Begrebnißfackel, f. pohřebnj poBegreif: f.

Begräbnißglocke, f. pohřebnj zwon, m,

Begräbnißlied, n. pohřebnj pjſeň, f.

Begräbnißmaal, n. hrobnjk, nás hrobek, m.

Begräbnißmahlzeit, f. záduſſnj lázně, f,

Begräbnißrede, f. řeč pohřebnj, f.

Begräbnißſtätte, f. miſto pohřebnj, n.

Begraſen, tráwau odjti, 2) ſich begraſen, eigentl. vom Viehe, im Graſe zunehmen, dann: ſich begraſen, im niedrigen Scherze, am Vermögen und äußern Wohlſtande zunehmen, wotawiti ſe, zwotawiti ſe, zmáhati ſe.

Begraſung, f. tráwau oděnj, n:

Begreifen, befühlen, betaſten, obſahati, pěſtowati, ſáhati na něco, omakati, poſſmatati, ohmatati, ohledáwati, der Arzt begreifet den Puls, der Fleiſcher das Vieh, lékař ohleduge žjwotnj, žjtu, řezník maſo, 2) faßen, chápati, pochopiti, poſtjhnauti, dieß iſt leicht zu begreifen, to geſt lehce k pochopenj; der etwas leicht begreift, chopný, gemný, 3) enthalten, in ſich faſſen, zawjrati w ſobě, obſahowati, obſahati, obſáhnauti, zawřjti, dieß begreift vieles in ſich, to mnoho w ſobě obſahuge, 4) in einem Diebſtahle, auf friſcher That einen, zaſtjhnauti, popadnauti, dopadnauti, 5) ſich begreifen, zpamatowati ſe, wzchopiti ſe, 6) durch Greifen abnützen, zoſſmatati, zohmatati, 7) begränzen, begrenzen, ohraditi, obmezyti, 8) figürl, einſchränken, obmezyti, begränzte Zeit, obmezený čas.

Begreiflich, faßlich, pochopný, pochopitedlný, obſáhlý, obſažitedlný, poſtižitedlný.

Begrei

Begreiflich, adv. pochopitedlně,
Begreiflichkeit, f. pochopitedlnoſt, obſažitedlnoſt, poſtižitedlnoſt f.
Begreifung, f. Betaſtung, pěſtowánj, ſahánj na něco, n. 2) Verſtehung, chápánj, pochapenj, n. 3) Inhalt obſaženj, pochopenj, n. 4) Begränzung, obmezenj. n.
Begriff, m. Umfang, obgetj, pochopenj, n. 2) Vorſtellung in der Seele, pogetj, n. welitwar, pochop, pochopenj, podobizna, ſich voneinerStadt einen Begriff machen, činit ſobě pogetj, pochop, pochopenj o nějaké wěcy, einen deutlichen Begriff von etwas haben, mjti patrné pogetj, pochop, pochopenj o něčem, 3) kurzer Begriff, dasjenige was kurz begriffen oder zuſammengefaßt wird, krátký obſah, krátké obſaženj, zawřenj, 4) im Begriff ſeyn, ſtehen, mjniti, hodlati.
Begriffen, betaſtet, pěſtowaný, obſáhnutý, omakaný, oſſmataný, ohledaný, ohledáwaný, 2) mit dem Verſtande, pochopený, 3) enthalten, eingeſchloſſen, obſažený, obſáhnutý, 4) begriffen ſeyn über etwas, in etwas, z. B. im Ausziehen, über, oder in der Arbeit, im vollen Marſche, auf der Reiſe begriffen ſeyn, býti w něčem, trwati na něčem, er iſt itzt über das Leſen begriffen, nynj geſt w knihách, w čtenj, er iſt itzt über das Beten begriffen, trwá nynj na modlitbách, 5) begriffen ſeyn, in der Schuld, ſpoluwinným, ſprowinilým býti, we winné wězeti, býti, 6) begriffen, ertappt ſeyn, werden, in oder auf etwas, poſtižen, zaſtižen, popaden, dopaden býti w něčem, 7) durch vieles Angreifen abgenützt, z. B. der Hut, zoſſmataný, zochmataný.
Begründen, dowozowati, dowoditi, prowozowati důwody, doličowati, doljčiti, eine begründete Antwort, důwodná odpowěd.
Begrünen, ozeleniti, zeleniti.
Begrünt, ozeleněný, zeleněný.
Begrüßen, pozdrawiti, pozdrawowati.
Begrüßung, f. pozdrawenj, n.
Begünſtigen, günſtig ſeyn, eine Gunſt erweiſen, přjznj obdakti, zdakiti, přjzeň propugčiti, prowkázati, zdakiti něčjm, imgleichen vortheilhaft ſeyn, beförbern, přjzniwým býti, zdakiti: der gute Wind hat unſere Seefahrt begünſtiget, ten dobrý wjtr zdakil naſſj plawbu.
Begünſtigung, f. přjznj obdakenj, 2) zdakenj, n.
Begürten, opásati.
Begütert, der Güter beſitzt, reich, mohutný, mohowitý, bohatý na ſtatcých.
Begüten, vdobřiti.
Begütet, vdobřený.
Begütung, f. vdobřenj, n.
Behaaren, ſich, wlaſatěti, owlaſatěti b) chlupatěti.
Behauret, auf dem Haupte, wlaſatý, wlaſáč, wlaſáček, m. am Leibe, chlupatý, chlupáč, ſrſtnatý, koſtrbatý, chlupáček, m. behaarte Beſchaffenheit f. chlupatoſt f.
Behacken, mit einem Beile, poſekati, oſekáwati, obſekáwati, oſſtěpowati, die Bäume rings herum, kleſtiti, okleſtiti, 2) mit der Hacke, okopáwati.
Behackung, f. mit einem Beile, oſekánj, oſſtjpánj, n. der Bäume, okleſtěnj, n. 2) mit der Hacke, okopánj, okopáwánj, n.
Behaftet, mit Schulden, dluhy obſypaný, zaſypaný, w dluhy zapletený, mit Fehlern, Gebrechen, pochybný, kazowitý, wadný, mit Laſtern, Sünden, hřjchy obtjžený, mit Krankheit, ſwázaný,

swázaný, obtjžený, zachwácený nemocý.

Behagen, belieben, wdêk, whod býti, ljbiti se, dieß behagt ihm, to geſt mu whod, to ſe mu ljbj, to geſt mu wdêk; wie das Eſſen, Trinken, chutnati.

Behäglich, wdêčný, whod, wdêk, ljbezný.

Behäglichkeit, f. Behagen, wdêk, m. libost, ljbeznoſt, f. chuť, f.

Behalten, podržeti, zadržeti, ein Pfand behalten, zástawu zadržeti, 2) jemanden bey ſich über Nacht, přechowati, podržeti někoho v ſebe přes noc, 3) etwas, als Geld, Schriften, ein Geheimniß, chowati, ſchowati, zachowati v ſebe, při ſobě, 4) im Gedächtniſſe, w paměti zdržeti, zachowati, w paměti ſnáſſeti, 5) ein Amt, einen Dienſt, podržeti, 6) etwas für ſich, něco pro ſebe ponechati, zanechati, 7) bey ſich, v ſebe za ſebau zanechati, zachowati, tagiti, einen bey ſich, nechati někoho v ſebe, 8) die Sünde nicht vergeben, zadržeti, ſeine Ehre, ſeinen guten Namen, ſwau čeſt, ſwé dobré gméno zachowati, ich habe nicht viel übrig behalten, nemnoho gſem podržel, 9) den Sieg, das Feld behalten, wjtězſtwj, pole obdržeti, behalte das für dich, nech ſy to, die Oberhand, přednoſt obdržeti, mjti.

Behalten, das, podrženj, n. 2) im Gedächtniße, zdrženj, zachowánj, ſnáſſenj w paměti, n. 3) Erinnerung, Behünken, Meynung, zpomenutj, n. 4) meines Behalts, gak ſe v mne ſnáſſ.

Behalter, m. Behälter, chowatel, ſchowatel, zachowatel, m. 2) ſoviel als Behältniß, ſchowna, f. ſchrána, ein kleiner, ſchowadlo, n. 3) der Fiſche, ſádka ryb, f.

Behältniß, n. Schrank, Küſte, Kaſten, ſchowna, ſchownice, ſchowatelna, chowárna, chowatelna, ſchrána, ſchránka, f. ſchowaniſſtě, n. ein kleines, ſchowadlo, n. 2) ein Gewölb, ein Ort wo etwas aufbehalten wird, ſklep, m. ſtreyſſe, f. 3) für Hüner, Gänſe, kotec, m. poſada, f. 4) für groſſe Fiſche, tůně welikých ryb, f. 5) Behältniß wilder Thiere, brloha, f. daupě, n.

Behaltung, f. podrženj, zanechánj, n.

Behandeln, einen wohl oder übel, nakládati, zacházeti, gednati s někým dobře, neb zle, 2) etwas behandeln, eine Waare behandeln, auf etwas handeln, tržiti, ſmlauwati, 3) ſich behandeln laſſen, Vorſchläge annehmen, ſich bereden laſſen, dáti s ſebau gednati, 4) bearbeiten mit den Händen, einen Teig, eine Materie, ein Geſchäft, zacházeti.

Behandlung, f. nakládánj, zacházenj, gednánj s někým, n. 2) 2) das Bieten, trženj, ſmlauwánj, n.

Behändigen, ſ. Einhändigen.

Behändigung, ſ. Einhändigung.

Behangen, bleiben, wjznauti, wáznauti, přilnauti, wwáznauti.

Behängen, mit Teppichen, čalauny obeſtřjti, poſtřjti, obwěſyti, die Waffen mit Kränzen, zbraň wěncy obwěſyti, 2) ſich mit etwas behängen, z. B. ſich mit allerley ſchlechten Leuten, ſich mit einer Frau, wéſſeti, powěſyti ſe na něco.

Beharren, poſcati.

Beharrlichen, w zbrog, w brnění, w krunyř obljti, oblecy, ozbrogiti.

Beharren, trwati, ſetrwati, bey einem beharren, d. i. bleiben, zůſtati, auf ſeiner Meynung, auf ſeinem Vorhaben, na wě-zdánj, na ſwém wmyſlu, před-

sewzetj setrwati, zůstati, f. verbleiben, bleiben.

Beharrlich, von der Person, setrwánliwý, von der Sache, anhaltend, trwalý, trwánliwý.

Beharrlich, adv. setrwawě, trwale.

Beharrlichkeit, f. Beharrung, setrwánliwost, f. setrwánj, n. der Sache, trwalost, trwánliwost, f.

Beharzen, posmoliti, smolau politi, 2) des Harzes berauben, smůly zbawiti.

Beharzung, f. posmolenj, 2) smůly zbawenj, n.

Behauen, ein Stück Bauholz, einen Stein, Kloz, otesáwati, otjnati, otesati, obsekati, einen Baum, die Aeste, klestiti, oklestiti, osekati.

Behauen, das, des Holzes, otjnánj, otesánj, obsekánj, n. der Bäume, Aeste, klesstěnj, n. oklesstěnj

Behauchen, wdechnauti na něco, osaukuauti něco.

Behaupten, beweisen, fortfahren zu bejahen, gistiti, twrditi, zastáwati, eine Meynung, das Gegentheil, Widerspiel, důmjnku, odpor zastáwat, gistit, 2) erhalten, dobyti sobě, obdržeti, držeti, zachowati, den Platz behaupten, pole obdržeti, ich behaupte diesen Ort, držjm to mjsto.

Behauptung, f. eines Satzes, zastáwánj, n. 2) das Erhalten, obdrženj, drženj, n.

Behausen beherbergen, hostiti, 2) sich behausen, osaditi se.

Behausung, f. die Aufnahme in sein Haus, hostěnj, pohostěnj, 2) die Wohnung, byt, obyt, přjbytek, m.

Behelf, m. Vorwand, Schein, vorgegebene Ursache, spomůcka, pomůcka, barwa, zástěra, poklicka, f. omluwa, f. obal, m.

Behelfen, sich mit etwas, pomocy, spomocy, spomáhati sobě něčjm, sich mit Lügen, lžmi sy pomáhat, spomáhat, ich kann mich mit wenigen behelfen, s málem wystačjm, behelft euch nur heute, přjgmete dnes zadarmo, er muß sich kümmerlich behelfen, má se co ohánět.

Behend, hbitý, obbitý, čilý, křepký, spěssný, rychlý, behende Antwort, spěssná, rychlá odpowěd, behend, adv. hbitě, čile, rychle.

Behendigkeit, f. hbitost, obbitost, čilost, křepkost, f. rychlost, Behendigkeit im Reden, hbitost w řeči, f.

Beherbergen, aufnehmen, bey sich behalten, hostiti někoho, hospodu dáti někomu, někoho do hospody, pohostinu přigjti, přechowáwati, einen über Nacht beherbergen, přes noc přechowati, nocleh dáti.

Beherbergung, f. hostěnj, hostj přigjmánj, přechowánj, pohostinstwj, n.

Beherrschen, opanowati.

Beherrscher, m. opanowatel, panownjk, m.

Beherrscherinn, f. opanowatelkyně, panownice, f.

Beherrschung, f. opanowánj, n.

Beherzigen, erwägen, k mysli, k srdcy připustiti, wzýti, w mysli přemjtati, rozbjrati.

Beherzt, zsrdnatělý, srdnatý, beherzt seyn, srdnatěti, srdnatým býti, eine beherzte That, srdnatý skutek.

Behexen, okauzliti, očarowati.

Behobeln, ohladiti, ohlazowati, (ohoblowati,) wyhladiti.

Behobelt, ohlazený.

Behobelung, f. ohlazenj, ohlazowánj, n.

Behorchen, poslauchati.

Behorchen, das, poslauchánj, n.

Behorcher, m. poslauchač, m.

Behörde, f. zřjzené, určité, náležité mjsto.

Behörig, f. Gehörig.

Behuf, m. Nutzen, prospěch, m. prospěšnost, platnost, f.
Behülflich, behilflich, pomocný, nápomocný, einem behülflich seyn, někomu pomocným býti, na pomoc býti, napomáhati, při pomocy.
Behüten, střjcy, ostřjhati, opatrowati, chrániti, Gott behüte dich, ostřjheg, chraň, opatrug tě Bůh, behüte der Himmel, zachowegž Boże, vchowegž, opatrug Bůh, Gott soll mich behüten, zachowegž mne Pán Bůh! einen Ort, ein Feld mit dem Viehe, na poli dobytek pást.
Behüter, m. opatrownjk, strážce, strážný, ostřihatel, m. ochránce, m.
Behütung, f. stráž, f. opatrowánj, ostřjhánj, n. ochránění, n.
Behutsam, pozorný, ssetrný, opatrný.
Behutsam, adv. pozorně, ssetrně, opatrně.
Behutsamkeit, f. pozornost, ssetrnost, opatrnost, f.
Bejahen, gistiti, pogistowati, swědčiti, doswědčowati.
Bejaher, m. Jaherr, takpán, m.
Bejahrt, letitý, lety přebraný, lety sessly.
Bejahung, f. gistěnj, pogistěnj, vgistěnj, swědčenj, doswědčenj, n.
Bejammern, oželeti, želeti, žalostiti.
Bejammernswürdig, oželenj, želenj hodný.
Bejammerung, f. oželenj, želenj, žalostěnj, n. žalostiwost, f.
Bejauchzen, wegskati nad něčim.
Bey, s. bei.
Beichte, f. zpowěd, f. Beichte sitzen, zpowjdati, zpowěd slyssel, einen Beicht hören, sitzen, zpowjdat někoho, wyspowjdat.
Beichten, zpowjdati se, seine Sünden, ze swých hřjchů se zpowjdati, wyzpowjdati.

Beichtgeld, n. Beichtgroschen, Beichtpfennig, penjz od zpowědi, m.
Beichthaus, n. Beichtstuhl, m. zpowědnice, f.
Beichtiger, m. zpowjdagjcý se, wyznáwač, 3) Beichtvater, zpowědnjk.
Beichtkind, n. zpowidač, m.
Beichtstuhl, s. Beichthaus.
Beichtvater, zpowědnjk, m.
Beichtzettel, m. cedulka zpowědnj, f. od zpowědi.
Beil, n. zum Hacken, sekyra, sekera, f. ein Beil mit zwo Schneiden, oboručnj sekera, f. ein kleines Beil, sekerka, pobigečka, f. zum Oeffnen, dlubna, dlubnice, f. zum Zimmern, hlawatka, ossčpačka, pobigečka, f.
Beilchen, n, sekyrka, sekerka, f.
Bein, n. Knochen, kost, f. ohne Bein, bez kosti, Beine herausnehmen, wybrati kosti, es ist nichts als Haut und Beine an ihm, gest kost a kůže, nenj ho než kosti a kůže, 2) der Röhrknochen in dem Fusse selbst, und der ganze Fuß selbst, besonders aber der Theil des Fußes, zwischen dem Knie und dem Plattfuße, hnát, m. noha, f. auf einem Beine stehen, na gedné noze stát, 3) ein Bein worauf etwas stehet, noha, f. 4) das Bein vom Fusse bis zum Knie, hnát od kolena až do kůlku, m. 5) das dicke Bein ausswendig, stehno až do kolena, n. inwendig, kyčle, f. hýzdj, n. wnitřnj měkost stehna v lůna, 6) die Beine weit auseinader thun, hnáty daleko na různo stawě i, nohy daleko rozedřjti, rozkročiti se, 7) auf die Beine bringen Soldaten, Truppen, ein Kriegsheer anwerben, srazyti, sklaucy, sebrati wogsko, 8) durch Mark und Bein gehen, skrze wssechny kosti gjti, 9) gleich von Kindesbeinen an, hned z dětinstwj, od dětinstwj, od sa-

mého prahu, žiwota, od kolébky, od kasse, 10) sich auf die Beine machen, fliehen, dáti se w koty, w nohy, paty wkázati, patami platiti, 11) die Beine wollen bei ihm nicht fort, er iſt kraftlos, nohy geg nechtégj nosyti, ein Bein brechen, nohu zlámati, einem auf die Beine helfen, někomu na nohy pomocy.

Beinbrecher, m. kostilomka, f.

Beinbrechgras, ſ. Beingras.

Beinbruch, m. kostj polomenj, zlámanj, n. 2) hnátů, nohy zlámanj, zlomenj, 3) eine Steinart, kostiwal, m.

Beinchen, n. Beinlein, kůstka, f. 2) Füßchen, nožka, f. hnátek, m.

Beinern, beinen, von Beinen, kostěný, kostnatý, ein beinerner Kamm, kostěný hřeben.

Beinflügel, m. wie Merkur hat, křjdlaté ſtkewjce, m.

Beinfolter, f. Spaňhelſké boty, f. plur.

Beingerüſt, n. kostěné tělo, n. kostěnec, m. smrt, f.

Beingewächs, ſ. Ueberbein.

Beinharniſch, m. ſtorné plechowé, f.

Beinhaus, kostnice, f.

Beinhöhle, f. dutá nádoba, f.

Beinicht, kostnatý, kosti podobný, co kost twrdý.

Beinig, voller Beine, kostlawý, kostliwý, beiniges Fleiſch, kostlawé maſo, 2) was Füſſe hat, nohatý, hnátowitý.

Beinkleider, n. plur. Hoſen, nohawice, poctiwice, f. ſpodky, m. plur.

Beinkörper, m. Beingerüſt, Gerippe, Skelet, kostěné tělo, n. kostěnec, m. smrt, f.

Beinkrankheit, f. pokostnice, f.

Beinlade, f. deſſka, dcka, f.

Beinlos, bez kosti.

Beinmark, n. čjžek, mozek w kostjch, m.

Beinſaft, m. kostowá mjza, f.

Beinſammler, m. zbjrač kostj, m.

Beinſchienen, n. plur. deſſky f.

Beinſchwarz, n. pálená kost, f.

Beinſchwellen, ſwalnjk, m.

Beinſtiefeln, m. plur ſtorně.

Beinſtöcke, eben daſelbſt.

Beinweſt, n. kostiwal m. Wallwurz.

Beinzierde, f. podolek, m.

Beißen, mit den Zähnen, kausati, kausnauti; ſtknauti, vſtknauti, der Hund bieß ihn in den Fuß, pes ho do nohy kausl, vſtkl, die Schlange bieß ihn, had ho vſtkl, um ſich beißen, kausati, die Zähne zuſammenbeißen, zuby zatjnat, zatjc, todt beißen, vkausati, mit Beißen, kausánjm, wund beißen, pokausati, 2) wie Eſſig, Pfeffer, ſtjpati, der Pfeffer, der Rauch beißt ſehr, pepř, kauř čpj, ſtjpe, die Flöhe, blechy kaussau, ſtjpagj, 3) der Rauch beißt, kauř ſtjpe a kausse, 4) mit Worten beißen, vſtipowati, ſich beißen, zanken, hryzti ſe, ſtorpiti ſe, das Gewiſſen beißt ihn, swědomj ho žere, hryze, hněte, 6) das Beißen und Keifen, kausánj a hryzenj, n. 7) ins Gras beißen, ſterben, in einem Gefechte bleiben, za swé wzýti, 8) der weder zu brocken hat, ůbožák arm, wytrávený, kterýž s nic býti nemůž, nemage co vkausnaut.

Beißen, das, kausánj, n. vſtknutj, der Haut, ſtjpánj, n. das Zanken, hryzenj, n.

Beißend, ſcharf, ſtiplawý, ſtjpawý, 2) mit den Zähnen, kawſawý, 3) wie Pfeffer, perný, peprný, kausawý, ſtiplawý, čpawý, beißender Kren, črawý, ſtiplawý kren, 4) beißender Scherz, beißende Lieder, Spöttereyen, vſtipačný, vſtipečný, ſtiplawý, dogjmawý žert.

Beißend, adv. ſtiplawě, ſtjpawě, 2) kausawě, 3) perně, pepr-

prnè, kauſawé, 4) vſſtipečnè, ſſtiplawé.

Beiße, f. für Beitze, ſ. Beitze, 2) Kráže, drbanina, f. ſ. Beete, Beißkohl.

Beißig, beißig, kauſawý, ein beißiger Hund, kauſawý pes, 2) mit der Zunge, mit Worten, vſſtipačný, vſſtipečný, vſſtipáček, vſſtipný, kauſawý, 3) zánkiſchi, hryzaucý ſe, ſſkorpicý ſe.

Beißig, adv. kauſawè, 2) vſſtipačně, 3) ſwárliwè.

Beißigkeit, f. Bißigkeit, kauſawoſt, vſſtipačnoſt, vſſtipečnoſt, f.

Beißker, m. ein kleiner, runder, länglicher, eßbarer Fiſch, piſkoř, m.

Beißkohl, ein Kraut, manholt černý, m.

Beißkohl, ſ. Beete, Rübe.

Beißkorb, m. náhlawek, náhubek, m.

Beißzähne, m. kauſacý zubowé, m. pl.

Beitze, f. die Jagd mit abgerichteten Raubvögeln, low, m. 2) das Beitzen eines Körpers durch einen andern, močenj n. 3) eine jede ſaure, ſalzige, oder freſſende Materie, kwas, m.

Beitzen, hetzen, jagen, lowiti, honiti, mit Eßig oder Salze, duſyti, měkčiti, močiti, 2) das Holz beym Färben, w barwě máčeti, barwau napauſſtěti.

Beitzer, m. barewnjk, m.

Beitzung, f. duſſenj, měkčenj, močenj, n. 2) im Färben, máčenj, napauſſtěnj barwau, n.

Bekämpfen, pobogowati, 2) bogem přemocy, die Leidenſchaften, náruživoſti krotiti, přemáhati.

Bekämpfung, f. porykánj ſe, pobogowánj, 2) přemahánj, 3) der Leidenſchaft, krocenj, ſkrocowánj, přemahánj, n.

Bekannt, známý, powědomý, 2) vertraulich, známý, etwas bekannt machen, něco oznámiti, w známoſt wweſti, známě, známo wdělati, činiti, učiniti, die Sache iſt mir nicht bekannt, ta wěc mně nenj známa, powědomá, wědomá, ich bin hieſchon bekannt, giž gſem zdr znám, powědom, 2) ſich bekannt machen, známiti ſe, ſeznámiti ſe, durch Schriften, Thaten, rozhlášyti, oznámiti ſe, einen mit jemand bekannt machen, ſeznámiti někoho s někým, 3) bekannt werden, rozhlášenu býti, ſlowútným býti, wyznámoſt, na ſlowo přigiti, wzatu býti.

Bekannter, známý.

Bekanntmachung, f. oznámenj, náwěſtj, n.

Bekanntſchaft, f. známoſt, f.

Bekappen, klepiti, oklepiti.

Bekehren, ſich, obrátiti ſe, přewrátiti ſe, einen zum Chriſtenthume bekehren, obrátiti, přewrátiti někoho na wjru křeſtanſkau.

Bekehrer, m. obratitel, přewratitel, m.

Bekehrt, obrácený, přewrácený.

Bekehrung, f. obrácenj, přewrácenj, n. Bekehrung zu Gott, obrácenj ſe k Bohu, n.

Bekennen, wyznati, wyznáwati, přiznati ſe, wyznati ſe, zwáti ſe, ſich zu jemandes Lehre, zu einer Religion, k někoho včenj, k nějaké wíře ſe wyznati, wyznáwati, Gott, den Namen Gottes, Boha wyznati, gmémo bozj wyznáwati, ſich zu einer That, přiznati ſe k nějakému ſkutku, ſich zu einem Buche, Werke, zu einer Sache, wie der Vater zum Kinde, znáti ſe, hlášyti k nějaké knize, k nějaké wěcy, jako otec k dítěti, ein Verbrechen bekennen, přiznati ſe k nějakému přeſtúpenj, wyznati ſe z prowinění, ſeine Sünden bekennen, wyznati ſe z hřjchů, wyznáwati, wyzna-

ti swé hřichy, der ſich bekennt hat, wyznalý, bekennen auf einen andern, od. Unſchuldigen, wyznati se na někoho.

Bekenner, m, der Religion Chriſti, wyznawač křeſťanſké wjry, m.

Bekenntniß, n. wyznánj, přiznánj, n. des Glaubens, der Sünden, wyznánj wjry, hřichů, n ein Bekenntniß thun, ablegenj, včinit wyznánj.

Bekielen, opeřiti.

Beklagen, einen oder etwas, želeti, litowati, oželeti, politowati něčeho, litoſt mjti, einen, litowat, želet někoho, mjt nad někým litoſt. 2) ſich beklagen, ſtěžowati, naříkati ſobě, tauſžiti, ſtuhrati, kukati, über einen, na někoho, beklagenswerth, zu beklagen, k politowánj, politowánj hodný.

Beklagt, želený, litowaný, politowaný, oželený. 2) Beklagter, der Beklagte, winjk, obžalowaný, m.

Beklammern, ſwjrati, kljčiti, ſkřipowáti, ſepnauti ſworem.

Beklatſchen, einen in die Redeſtringen, rozpáſeti, rozneſti, 2) etwas im Theater, plesati, tleskati k něčemu.

Beklauben, mit den Händen, objrati, obrati, mit den Zähnen, okauſati, ohlodati, obryzti, etwas betaſten, pěſtowati.

Bekleben, oblepiti, zalepiti, polepiti, přilipati, bekleiben bleiben, přilepiti ſe, přilnauti.

Beklecken, beklecſen, poneſſwaſiti, zkáleti, vkáleti, pokáleti, pokydati, vkydati.

Beklekt, poneſſwaſený, zkálený, vkálený, pokálený, pokydaný.

Bekleiben, bekleben, oblepiti, polepiti, 2) neut. wie ein Pfropfreis, wyroſti, wie eine Pflanze, (ſ. kořenit ſe, kořen wypuſtiti, puſtiti, wkořeniti ſe, vgjmati ſe, vgiti ſe, der Zweig iſt recht feſt bekleibet, rako leſt ſe pěkně vgala, 3) Stärke erreichen, proſpěti, proſpjwati.

Bekleiden, oſſaditi, odjwati, odjti, 2) ein Amt, zprawowati auřad, zaſtáwati, řjditi, konati, 3) jemand mit einem Amte, mit einer Bedienſtung, wzdát, vdělit někomu auřad, 4) ein Zimmer bekleiden, obſtjrati, obwěſyti pokog kobercy.

Bekleidet, obležený, oſſacený, odjný.

Bekleidung, f. oſſacenj, oděnj, odjwánj, n. 2) eines Amtes, zprawowánj, zaſtáwánj auřadu.

Bekleiſtern, oblepiti mazem, ſich, přetwářiti ſe.

Beklemmen, ſkljčiti, vzkoſtj obkljčiti, kljčiti, ſwjrati, beklemmt, beklommen ſeyn, ſkljčeným býti.

Beklemmt, ſkljčený, vzkoſtj obkljčený.

Beklemmung, f. ſkljčenj, n. obkljčenj, ſwjránj, (s ſkljčenoſt, ſkljčenj.

Beklopfen, oklepáwati.

Beklügeln, rozumem ſtihati, mudrowati o něčem.

Beklügeln, das, ſtihánj rozumem, n. der alles beklügelt, ſadilek, rozůmek, m. mudráček, m.

Beköſtigen, ſtrawowati.

Beköſtigung, f. ſtrawowánj, n.

Bekommen, erhalten, doſtati, Muth bekommen, ſrdce nabyti, Ohrfeigen, Wunden, doſtati, vhoditi ſobě facky, rány, Kinder, děti doſtati, nabyti, 2) zum Nutzen oder Schaden gereichen, eigentlich nur in Beziehung auf die Geſundheit des Körpers, wohl bekommen, ſwědčiti, k zdrawj ſlauſiti, k duhu giti, daříti, wohl bekomme es, ať k dobrému zdrawj ſlauſj, zdař Buh, wie iſt es ihm bekommen? gak ſe mu zwedlo, das Eſſen? der Spaziergang, das Bad, die Arzney iſt ihm wohl bekommen, ta procházka, ta lázeň, ten lik mu ſwědčil, k zdrawj ſlauſ-

ſlauzil, es ſoll ihm übel bekommen, ať ſe mu zle wede, zwe-de, die friſche Luft will mir nicht bekommen, to čerſtwé powětřj mi hrubě neſwědčj, dieſe Speiſe iſt mir übel bekommen, ta krmě mi neſwědčila, neſſla k duhu, ich kann ihn nie zu ſehen bekommen, nemohu ho wwidět, whlidat, wzkřiti, ſpatřiti, 3) fortkommen, von Gewächſen, wgiti ſe, wgjmati ſe.

Bekräftigen, potwrditi, potwrzowati, twrditi, dotwrzowati, ſtwrzowati, wtwrzowati, doličowati, doljčiti, wtwrditi.

Bekräftiger, m. twrditel, potwrditel, doličitel, m.

Bekräftiget, potwrzený, ſtwrzený, wtwrzený, doljčený.

Bekräftigung, f. twrzenj, dotwrzenj, potwrzenj, ſtwrzenj, wtwrzenj, doljčenj, n.

Bekränzen, wěncem ozdobiti.

Bekränzt, wěncem ozdobený.

Bekränzung, f. wěncem ozdobenj, n.

Bekratzen, poſſkrabowati, poſſkrábati, oſſkrábati, po od. odrápati.

Bekratzer, m. oſſkrabač, odrápač, m.

Bekratzen, das, Bekratzung, f. oſſkrábánj, poſſkrabowánj, odrápánj, podrápánj, n.

Bekreuzigen, po křižowati.

Bekriechen, oblezti.

Bekriegen, pobogowati, zdwihnauti wálku proti někomu, ſein Vaterland, wlaſt ſwau pobogowati.

Bekrieger, m. pobogowatel, m.

Bekriegen, das, Bekriegung, f. pobogowánj, n.

Bekrochen, oblezlý.

Bekrönen, korunowati.

Bekrönt, korunowaný.

Bekrönung, f. korunowánj, n.

Bekümmern, Kummer erwecken, Sorgen verurſachen, ſtarati, ſtaroſt wčiniti, wdělati, w ſtaroſt wweſti, du bekümmerſt mich ungemein, děláš mi welmi ſtaroſt, 2) ſich bekümmern, über etwas Kummer haben, ſtarati ſe, ſtaroſt mjti, ſtaroſtliti ſe, lopotowati ſe, ſtaroſtj ſe bědowati, ſich um etwas anders bekümmern, o něco giného ſe ſtarati, er bekümmert ſich um nichts, on ſe o nic neſtará.

Bekümmernis, n. ſtaroſtliwoſt, ſtaroſt, ſtraſt, lopota, lopotnoſt, f. wſtaránj, n. Bekümmernis machen, ſtaroſt dělati.

Bekümmert, z. B. ein ſehr bekümmertes Herz, Gemüth, ſtaroſtliwý, wſtaralý, ſtaroſtj obklíčený a zbědowaný, ſtraſtný, lopotný, ſtaroſtmi zaneſſený, bekümmert machen, wſtarati někoho, ſtrach nahnati někomu, ſtaroſt činiti, půſobiti, formautiti někoho, bekümmert ſeyn, rmautiti, formautiti, zarmautiti ſe.

Bekümmerung, f. ſtaroſt, f. ſtarání, n.

Bekůſſen, zljbati, zcelowati.

Bekůſſt, zljbaný, zcelowaný.

Bekůſſung, f. zljbánj, zcelowánj, n.

Belachen, etwas, eine Thorheit, einen Fehler, ſmáti, wſmjwati, poſmjwati ſe něčemu, ſmjch, poſměch, poſměſky ſy z něčeho dělati, z něčeho mjti, zum Belachen, k ſmjchu.

Belachenswerth, ſmjchu hodný, poſměſſný, ſměſſný.

Belacht, wſmjwáu, poſmjwán.

Belachung, f. ſmáwj, wſmjwánj, poſmjwánj, n.

Baladen, naložiti, nakládati; ſtjžiti, obtjžiti, ein Pferd, einen Eſel, einen Wagen beladen, na koně, na oſla, na wůz naložiti, ſich aber einen mit Sorgen, mit Arbeit, mit Geſchäften, obtěžowati, obſypati, zanáſſeti, zawaliti ſe neb někoho ſtaroſtj, pracý.

Beladen, ſtjžený, obtjžený, 2) mit Geſchäften, Sorgen, zanepráz-

dně-

dněnjm nebo pracý, ſtaroſtmi obtjžený, obſypaný, zawalený, zaneſſený, mit Schulden, mit Sünden, dluhami, hřjchami zaſypaný, obſypaný, obtjžený, mit Freſſen, přecpaný, přeplněný, mit Saufen, přepitý, pitjm přebraný, obtjžený, přeplněný, mit Haſſe, Schande beladen, nenáwiſtj, hanbau ſtjžený, obtjžený, ein beladener Wagen, wůz s nákladem, naložený

Beladung, f. naloženj, nakládánj, obtjženj, ſtjženj, n.

Belagern, oblehnauti, obehnati, die Straſſen, Zugänge, vlice, přiſtupy obſaditi, obſednauti, belagert werden, obleženu býti, 2) figürl. umgeben und beunruhigen, obklíčiti.

Belagerer, m. dobywatel, m.

Belagert, obležený, oblehnutý, obehnaný.

Belagerung, f. obleženj, oblehnutj, obehnánj, n. die Belagerung aufheben, odtáhnauti, odtrhnauti, vpuſtiti od obleženj, obleženj wyzdwihnauti.

Belang, m. Wichtigkeit, pilnoſt, důležitoſt, znamenitoſt wěcy, eine Sache von groſſem Belang, wěc welmi důležitá, znamenitá, pilná.

Belangen, betreffen, přináležeti, dotýkati ſe, tknauti ſe, týkati ſe, was dieß belanget, co ſe toho týče, dotýče, tkne, 2) als Kläger rechtlich, gerichtlich belanzen, verklagen, pohnati, obeſlati někoho, 3) einholen, dohonitj, doběhnauti, dogjti někoho.

Belangung, f. vor Gericht, půſwon, m. pohnánj, n. obžálka, f.

Belappen, ausflicken, zlátati, zplácetj.

Belaſten, ſ. Beladen.

Belaſtigen, obtěžowati, die Unterthanen mit Gaben belaſtigen, poddané daněmi obtěžowati, ſtěžowati, 2) zur Laſt fallen, beſchwerlich ſeyn, fallen, obtěžowati, těžkem, obtjžným býti, einen, zanepráždňowati, obtěžowati někoho, těžkem mu býti.

Belaſtigung, f. obtěžowánj, ſtěžowánj, 2) obtjženj, zanepráždněnj, n. obtjžnoſt, f.

Belatten, mit Latten beſchlagen, latowati, latj pobjgeti.

Belauben, mit Laube verſehen, liſtjm odjt, přiodjt, belaubte Zweige, liſtnaté, liſtjm opatřené, oděné ratoleſtě, 2) des Laubes berauben, ſnjmati, ſich belauben, ratoleſtiti ſe.

Belaubt, liſtnatý, ratoleſtný, belaubt werden, ſeyn, růžditi, ratoleſti wypauſtěti, wětwe wydáwati.

Belaubung, f. liſtjm opatřenj, oděnj, 2) ſmſ:ka, f.

Belauern, belauſchen einen, čjhati na někoho, 2) betriegen, podtrhnauti.

Belauf, m. hlawnj počet, m. ſ. Betrag.

Belaufen, etwas zu ſehen, zběhati, 2) ſich ſo und ſo hoch, ſich erſtrecken, ſahati, wztahowati ſe, es beläuft ſich auf 100 Thaler, wztahuge ſe na ſto tolarů, 2) ſich belaufen wie die Hunde, běhati ſe, zběhnauti.

Belauſchen, čjhati, počjhati.

Beläuten, wyzwáněti.

Beläutung, f. wyzwánénj, n.

Beleben, lebendig machen, obžiwit, einen Todten, mrtwého wzkřjſyti, 2) aufs neue erquicken, erfreuen, ermuntern, občerſtwiti, občerſtwiti, poſylniti.

Belebt, žigjcý, žiwobytný, žiwoſtjcý, 2) munter, friſch, aufgeweckt, žiwý - žiwný, čerſtwý, ochotný.

Belebtheit, f. žiwoſt, obžiloſt, f.

Belebung, f. obžiwenj, n. obžiwugičnoſt, wzkřjſenj, 2) Er-

munterung, občerſtwenj, okerſwenj, poſelenj, n. poſyla, f.

Belecken, oljzati, obljzati, poljzati.

Beleckt, oljzaný, obljzaný, poljzaný.

Beleg, n. Belege, přiloha, f. přiloby, f. plur. ſ. Beylage.

Belegen, eine Stadt, ein Haus mit Leuten verſehen, poklásti lidmi, město, naklásti lidu do města, mit etwas, als mit Steinen, Gold, Silber, Kupfer, wykládati, obkládati, obložiti něco kameny, zlatem, ſtřjbrem, mědj, den Boden mit Holze, zemi wykládati dřjwjm, mit Bretern, prkny położiti, obložiti, dáziti, ein Geſicht mit Schönheitspflaſterchen, twář flaſtřičky obložiti, 2) den Tiſch, den Stuhl mit Kleidern, Büchern, ſtůl, ſtoličy naklásti ſaty, knihami, 3) einen mit Abgaben, Strafe belegen, někoho pokutowati, pokutu někomu wložiti, 4) mit Beweisſchriften verſehen, beſcheinigen, dokládati, doložiti, 5) verbrämen, mit Borten, Schnüren belegen, obložiti lemy, 6) zur Fortpflanzung befruchten, von einigen Thieren, ſ. belaufen.

Belegſchein, m. přiložené vpſánj, n.

Belegt, mit Gold, Silber, Geſtein, wykládaný, mit Strafe, pokutau ſtžený.

Belehnen, einen mit etwas, manſtwj, léno vdělit, dáti.

Belehnter, m. man, m.

Belehnung, f. manſtwj, léna vděleny, n.

Belehren, einen von etwas, powčiti, wyučiti, naučiti, náwěſtj dáti, laß dich doch belehren, deß ſy gen kicy, deß ſe powčiti, einen von etwas belehren, někoho o něčem zprawiti.

Belehrt, powžený, wyučený, naučený, zprawený.

Belehrung, f. powčenj, wyučenj, naučenj, nauka, f. zpraweuj, n. zpráwa, f.

Beleibt, tělný, tělnatý,

Beleidigen, einen, ublížowati, wrážeti, ublížiti někomu, urazyti někoho, Gott beleidigen, Boha urazyti, rozhněwati, hněwati, worinn beleidigte ich dich, wčem gſem tě urazyl, ti ublížil?

Beleidigend, pohoršliwý, wrážliwý, wrážčiwý.

Beleidiger, m. ublížitel, urazytel, m.

Beleidigter Theil, uražená ſtrana.

Beleidigung, f. ublíženj, uraženj, n. eine kleine, ublíženičkaf. f.

Beleſen, zběhlý w čtenj, w knihách, čtenář, m. er iſt in den Kirchenvätern ſehr beleſen, gewčtenj S. orců welmi zběhlý.

Beleſenheit, f. zběhlaſt w čtenj, w knihách, f. čtenj, n.

Beleuchten, helle machen, erleuchten, z. B. ein Zimmer, Gerüſt, Garten, oſwjtiti, oſwěcowati, oſwětlowati, oſwětliti, einweniq, eben itzt im Augenblick, oblesknauti ſwětlem, 2) figürl. prüfen, unterſuchen, einen Satz, eine Stelle im Buche, wyſwětliti.

Beleuchtet, oſwjcený.

Beleuchtung, f. oſwjcenj, oſwěcowánj, n. oſwětlenj, 2) wyſwětlenj, n.

Belfern, ſkoliti.

Belfern, das, ſkolenj, n.

Belferer, m. ſkolič, m.

Belieben, ljbiti ſe, ſlibiti ſe, z libosti býti, wie ſie belieben, gak ſe gim ljbj, wie belieben ſie, was belieben ſie? gak, co ſe ljbj? ſie belieben zu ſpaſen, ljwi ſe žertowat, es beliebt mir, ljbj ſe mně, wie es beliebt, gak ſe libj, belieben ſie! libj ſe? ak ſe libj!

Bilies

Belieben, das, libost, ljbeznost, f. zaljbenj, obljbenj, n. Belieben an etwas haben, tragen, finden, libost, zaljbenj, obljbenj w nečem mjti, nalezati, něco sobě libowati, oblibowati, obliditi, nach Belieben, dle, podlé libosti.

Beliebig, libý, ljbezný, ist ihnen beliebig? ljbj se, gest gim libo? zur beliebigen Uebergabe, k ljbeznému dodánj, in einen ihm beliebigen Ort, do mjsta gemu libého, se ljbicího.

Beliebt, s. beliebig, 2) angenehm, zaljbený, wzácný, sich beliebt machen, wciniti se wzácným, zaljbiti se, beliebt seyn, býti wzácným.

Beliegen, ležeti, 2) etwas, als, den Zorn beliegen müssen, d. i. zu Bette liegen müssen, odležeti.

Belisten, přechytrati, přechytřiti, přelauditi, podskočiti, podtrhnauti, podkládati.

Belle, s. der Bellen, s. Alber.

Bellen, wie der Hund, štěkati, wie der Fuchs, skoliti, štěkati.

Bellen, das, štěkánj, n. štěkot, m. 2) skolenj, n.

Beller, m. štěkač, m. štěkawec, m.

Beloben, pochwáliti, pochwalowati, schwalowati, schwáliti.

Belobt, schwálený, pochwálený.

Belobung, f. schwálenj, pochwálenj, n.

Belogen, přelhaný, obelhaný, oklamaný, šklamaný.

Belohnen, odplacowati, odplácети, odplatiti, zaplatiti, odměňowati, odměniti.

Belohner, m. odplácce, odplatitel, odměnitel, zaplatitel, m.

Belohnung, f. záplata, odplata, odměna, f. odplacenj, zaplacenj, n. Belohnung bekommen, erhalten, wzýti, dostati odplatu.

Belugsen, šaustnauti, šaustati, ossaustnauti, ossiditi, opentliti, kjznauti.

Belügen, einen, přelhati, přelháwati, obelhati, šklamati, oklamati někoho, 2) Lügen von jemand erzählen, nalhati, selhati na někoho, er hat mich gar sehr belogen, welmi mnoho na mne nalhal, selhal.

Belustigen, obweseliti, obradowati, sich, weselti, obweselowati, radowati se.

Belustigung, f. obweselenj, obradowánj, n.

Belzbaum, m. štěp, m. sazenice, f.

Belze, f. raub, m.

Belzen, od. pelzen, propfen, wsaditi, wšťjpiti, štěpowati.

Belzen, das, štěpowánj, n.

Bemackeln, poškwrniti, zprzniti.

Bemacklung, f. poškwrnění, zprznění, n.

Bemächtigen, sich z. B. einer Stadt, einer Sache, zmocniti se.

Bemächtigung, f. zmocnění, n.

Bemalen, zmalowati, pomalowati.

Bemähnet, přiwnatý.

Bemannen, ein Schiff, wyprawiti, wyzbrogiti lodj, 2) sich bemannen, einen Mann nehmen, wdáwati se, wdáti se za muže.

Bemänteln, plášťem, plášťkem přiodjti, 2) beschönen, einer bösen Sache einen guten Schein zu geben suchen, přikýwati, připlaškowati, zaškřjti, zaškrati, seinen Geiz mit der Sparsamkeit bemänteln, swé lakomstwj sporotau připlášťkowati, zaštjrati.

Bemäntelung, f. připlášťkowánj, n. plášť, m. zástěra, f. kryt, m. plášťik, m.

Bemeistern, sich, einer Sache, opanowati nějakau wěc, wwázati se wni, s. bemächtigen.

Bemeldt, připomenutý.

Bemengen, ſich, mit einer Sache, mjſyti, mjchati, pleſti, máſti ſe w něco; obyrati ſe něčjm.

Bemerken, ſeznamenati, vznamenati, ſpozorowati, pozorowati, znamenati, ſſetřiti, 2) anmerken, erinnern, poznamenati.

Bemerkenswerth, pozoru hodný.

Bemerkung, f. ſeznamenánj, vznamenánj, ſpozorowánj, n. Bemerkung, die man macht, známka, pozorugičnoſt, f. Bemerkung in der Natur, znamenánj, n. Bemerkungen machen, znamenati.

Bemiſten, pohnogit, hnozit, mrwit.

Bemittelt, mohutný, proſtředky magicý, mohowitý.

Bemoost, mechowatý.

Bemühen, einen, mit etwas beläſtigen, einem etwas auftragen, zanepráždniti, zaměſtknati, zaměſtknáwati, obtěžowati, 2) ſich bemühen, beſchäftigen mit etwas, zanepražďowati ſe, 3) ſich um etwas bemühen, bewerben, přičiniti ſe, ſnažiti, wynaſnažiti ſe, vſylowati, pracowati o něco, mjti ſnažnoſt, pilnoſt bedliwoſt oněco, wollen ſie ſich nicht heraus, hinein bemühen, nechtěgi ſe wen, tam zanepráždniti, ſich für jemand, za někoho ſe přičiniti, wynaſnažiti.

Bemühet, mit etwas, zanepráždněný, zaměſtknaný, 2) um etwas, ſnažný, pilný něčeho, bemühet ſeyn, ſnažiti ſe, pilen, ſnažen býti, přičiňowati ſe, vſylowati.

Bemühung, f. Beſchäftigung, zanepražděnj, zaměſtknánj, n. 2) um etwas, nach etwas, přičinění, ſnaženj, wynaſnaženj, vſylowánj, vſylj, n. přičinnoſt, ſnažnoſt, ſnaže, f.

Bemüßigen, jemand zu etwas, přimuſyti, donutiti, přinutiti, dohnati, donutkati.

Bemüßigung, f. přimuſenj, přinucenj, donucenj, donutkánj, n.

Benachbart, přiležicý, přiſedlý, ſauſedný, benachbart ſeyn, w ſauſedſtwj býti, přiſedlým, ſauſedným býti.

Benachrichtigen, einen von etwas, zprawiti někoho o něčem.

Benähen, obſſiti; poſſiti.

Benageln, hřebjky pobjgeti, pobiti.

Benagen, obhryzti, ohreyzati, ohryzti, ohlodati, obkauſati, okauſati.

Benager, m. ohryzytel, ohlodatel, obkauſatel, m.

Benagt, obhryznutý, obhryzený, ohryzený, ohryznutý, ohlodaný, obkauſaný, okauſaný, obkauſnutý, okauſnutý.

Benagung, f. ohryzenj, ohryznutj, ohlodánj, obkauſánj, okauſánj, n.

Benamſen, benamen, nennen, benennen, gmenowati, nazwati; přezdjti, djti.

Benamſung, f. Benamung, Benennung, pogmenowánj, nazywánj, nazwánj, n. názew, m.

Benarbt, prauhowatý.

Benaſchen, omlſati, pomlſati, zmlſati.

Benebeln, zamračiti, zaſtjniti, obſtjniti, ſich benebeln, podnapiti ſe, ochmeliti ſe.

Benedeyen, dobrořečiti, žehnati, požehnati.

Benediktenkraut, eine Wurzel, hřebjčkowá bylina, f.

Benediktiner, m. benedyktjn, m.

Benehmen, odnjti, odgjmati, odebrati, vgjmati, den Verſtand, (ſ die Zufuhr,) das Licht, den Schlaf, ſwětlo, ſyanj, rozum wyrazyti z někoho, rozum někomu odnjti, zbawiti někoho rozumu, die Hoffnung, den Muth, die Furcht, die Sorgen, den Zweifel, Argwohn, [illegible]

srdce, strach, starost, pochybnost, důmjnku odgjmati, zbawiti někoho naděge, srdce, strachu, starosti, pochybnosti, 2) benehmen, sich, verhalten, chowati se, zachowati se.

Benehmung, f. odgjmánj, odegmutj, zbawenj, 2) zachowánj se, n.

Beneiden, einen wegen eines Dinges, od. um ein Ding, záwiděti někomu, něčeho, beneidet werden, záwiděnu býti, záwidjn býti.

Beneidenswerth, würdig, záwisti hodný.

Beneider, m. záwistnik, m.

Benennen, einen Namen beilegen, pogmenowati, nazwati, nazýwati, 2) namentlich ausdrücken, gmenowati, pogmenowati.

Benennt, pogmenowaný, nazwaný.

Benennung, f. pogmenowánj, gmenowánj, nazwánj, nazýwánj, n.

Benetzen, swlažiti, smočiti, smáčeti, einen Brief mit Thränen, rsanj slzami poljwat, smáčet.

Benetzung, f. swlaženj, smočenj, n.

Bengel, m. Knüttel, stonek, sochor, keg, m. 2) grober Bengel, sliwoň, bliwoň, mańas, stonek, m. s. Bängel.

Bengeln, ausklopfen, ausprügeln, mlsti někoho, kygem práti, bjti, sochorem wychladiti.

Benicken, etwas, kywati, kynauti, pokynauti k něčemu.

Benennen, s. Bestimmen.

Benieſen, etwas, keychati, keychnauti k něčemu.

Benne, f. ein Korb, kossina, kossarina, f.

Benommen, wzatý, odňatý, odgatý.

Benöthiget, seyn, einer Sache, potřebným něčeho býti, potřebowati něco, za potřebj mjti něčeho, 2) benöthiget zu etwas, s. nöthigen.

Benutzen, benůtzen, wžjwati, požjwati, ein Feld, ein Gut, pole, statek požjwati, wžjwati.

Benutzung, f. wžjwánj, požjwánj, n.

Benzor, n. asa wonná, f. wssedobr, m.

Beobachten, pozorowati, znamenati, oko nésti na něco, die Zeit beobachten, času sſetřit, čas pozorowat, mit Vorsichtigkeit und Bewußtseyn, sſetřiti něčeho, něco pozorowati, seine Pflicht, pozorowati.

Beobachter, m. pozorowatel, m.

Beobachtung, f. pozor, m. pozorowánj, znamenánj, 2) vorsichtige, sſetřenj, oka nesſenj, n. sſetrikost, f. 3) der Pflicht, pozorowánj, Beobachtungen anstellen, znamenati, pozorowati.

Beordnen, beordren, nařjditi, einen zu etwas, zřjditi někoho k něčemu.

Bepacken, nawázati, nawzliti.

Bepanzern, ozbrogiti, w zbrog, w krunýř, w brnénj, w oděnj oblecy, obláceti, odjti, wprawiti.

Bepanzert, ozbrogený, w zbrog, w brnénj, w krunýř oděný, ein

Bepanzerter, oděnec, m.

Bepelzen, kožichem přiodjti, přistřjti.

Bepelzet, kožichem přiodéný, přistřený.

Beperlen, perlami wysaditi.

Bepfählen, kolim podbjgeti, kolisti, kůly nadbjgeti.

Bepfählet, kolim podbjgený, kůly nadbjgený

Bepfählung, f. kolim podbjgenj, kůly nadbjgenj, kolenj, n.

Bepflanzen, einen Garten mit Blumen, einen Acker mit Bäumen, wysaditi, wysazowati.

Bepflügen, zworáwati, zworati.

Bepflastern, podlážiti.

Bepflastert, podlážený, 2) mit Pflastern belegt, mázbami postkwný, polepený.

Per-

Beplanken, obraubiti plankem, obrubau obehnati, ohraditi.

Bequem, příhodný, pohodlný.

Bequem, adv. pohodlně, příhodně, whod.

Bequemen, ſich, etwas zu thun, mjti, chápati ſe k něčemu, přičiniti ſe. 2) ſich zu etwas ſchicken, ſich einer Sache gemäß bezeigen, propůgčiti ſe, k wůli, powůli býti, ſich nach der Zeit, času ſo propůgčiti, času howěti, dle času ſe říditi, chowati, 3) podrobiti ſe, er bequemt ſich zu allen, ke wſſemu ſe podrobuge, von ſich ſelbſt, aus eigenem Triebe, ſich bequemen, dowtjpiti ſe, wtjpiti ſe.

Bequemlich, bequem, příhodně, pohodlně.

Bequemlichkeit, ſ. příhodnoſt, pohodlnoſt, ſ. pohodlj, n.

Bequemung, ſ. přičinění ſe, propůgčenj ſe, n.

Berahmen, mit Rahmen verſehen, obraubiti.

Berappen, wie die Mauer, obmjtati, obwrženauti.

Berappung, ſ. obmjtka, ſ. obmjtánj, obwrženj, n.

Beraſpeln, oſtrauhati, oſtruhowati.

Berathen, poraditi, mit etwas, mit einem Uebel berathen ſeyn, zle ſobě něčjm, s někým poraditi.

Berather, m. rádce, m.

Berathſchlagen, radu držeti, raditi ſe, 2) ſich miteinander, we ſpolek ſe raditi, w radu wgjti, ſich mit einem, raditi ſe, wraditi ſe, poraditi ſe, radu brátí, držeti s někým.

Berathſchlagung, ſ. radění ſe, poſtaw, m. wradění, razenj ſe, wrazenj ſe, nach vieler Berathſchlagung, po mnohém wrazenj, 2) rady držení, bránj, razenj, n.

Berauben, einen, oblaupiti, zlaupiti, laupiti, obrati, 2) einer Sache, ſeines Vermögens, ſeiner Güter, des Geſichts, zbawiti někoho nějaké wěcy, ſwé mohowitoſti, ſtatku, zraku, oblaupiti, jemand ſeiner Ehre berauben, ze cti zlanpiti, ich will dich deſſen nicht berauben, nechcy tě toho zbawiti, der Mannheit berauben, kleſtiti, wykleſtiti, zbawiti mužſtwj, einen ſeines Lebens, někoho žiwobytj zbawiti, o žiwot připrawiti, einen des Troſtes, der Hilfe, wěchy, pomocy zbawiti, 3) eine Kaſſe, eine Kirche berauben, pokladnu, koſtel zlaupiti, oblanpiti, zebrati, wylaupati.

Berauber, m. lupič, oblaupitel, zlaupitel, zbawitel, m.

Beraubet, oblaupený, zlaupený, zbawený.

Beraubung, ſ. der Kirche, der Kaſſe, oblaupenj, zlaupenj, zebránj, n. des Geſichts, zbawenj očj, n. des gemeinen Gutes, krádež, ſ. kradenj, laupenj obecných peněz, n. der Mannheit, kleſtění, wykleſtění, zbawenj mužſtwa.

Beräuchern, nakaditi, podkaditi, die Bienen, wčely podkaditi, okaditi, pokaditi, zakaditi, zakaditi.

Beräuchert, okaděný, podkaděný, zakaděný, zakaděný.

Beräucherung, ſ. nakaděnj, podkaděnj, zakaděnj, okaděnj, zakaděnj, n.

Beraucht, zakaděný, wčaděný, pačaděný.

Beraufen, die Gänſe, oſſklubati huſy.

Berauſchen, opiti, opogiti, dieß Bier berauſchet, to piwo opogj, opige, ge opogné, ſich berauſchen, opiti, opogiti, podnapiti ſe.

Berauſchend, opogný.

Berauſchet, podnapitý, opitý, opogený.

Berauſchung, ſ. podnapitj, opitj, opogenj, n.

reitwilligkeit, s neywětſſj ochotnoſtj.

Berechnen, zuſammenrechnen, ſpočjtati, ſpočjſti, ſčjſti, wypočjſti, ſich miteinem, počjtati ſe s někým.

Berechnung, f. aučet, m. počtu drzenj, kladenj, wypočtenj, ſpočtenj.

Berechtigen, jemanden, práwo někomu vděliti, dáti.

Berechtiget ſeyn, práwo a moc mjti.

Berechtigung, f. plnomocenſtwj, práwa vdělenj, n.

Bereden, einen zu etwas, namluwiti, nawesti někoho na něco, k něčemu, ich werde ſuchen ihn dazu zu bereden, budu hledět ho k tomu namluwit, 2) etwas mit einem bereden, ſich mit einem, vmluwiti ſe s někým, promluwiti, rozmluwiti s někým o něco, něco s někým ſmluwiti, 3) etwas bereden, omlauwati něco.

Beredt, beredtſam, mit der Gabe wohl zu reden verſehen, wýmluwný, 2) in Geſellſchaften, mluwný, řečný, rozpráwečný.

Beredt, adv. wýmluwně.

Beredtſamkeit, f wýmluwnoſt.

Beredung, namluwenj, f. nawedenj, n. náwod, m. 2) ſmluwenj, n.

Beregen, ſ. Erwähnen.

Beregnen, beregnet werden, zmoknauti, moknauti.

Bereiben, rodrbati, rodrbáwati.

Bereichern, bohatiti, obohatiti, zbohatiti, ozbožniti, viel, ſehr, rozbohatiti.

Bereichert, obohacený, ozbožněný, ſtark, viel, rozbohacený.

Bereicherung, f. bohacenj, obohacenj, zbohacenj, ozbožnění, n.

Bereift, ginowatý, ginjm obroſtlý ; mrazowitý.

Bereinen, die Aecker, wymezyti pole.

Bereiſen, zu Pferde oder im Wagen, ſgezditi, progjždětj, progeti, zu Fuße, ſchoditi.

Bereit, hotow, přihotowen, přiſtrogen, připrawen, přichyſtáwaný, ſich bereit machen, hotowiti, přihotowiti, ſtrogiti, chyſtati, připrawiti, přiſtrogiti, přichyſtati ſe, bereit ſtehen, ſeyn, pohotowě býti, ſtáti, etwas bereit halten, něco pohotowě mjt, ich bin bereit dich anzuhören, gſem hotow tě poſlauchat, ich bin zu allem bereit, ke wſſemu hotow gſem.

Bereiten, hotowiti, přihotowiti, přiſtrogiti, přichyſtati, připrawiti, připrawowati, ſtrogiti, chyſtati, Tücher, Felle, Leder bereiten, ſukna, kůže, kůži připrawowat, das Erdreich zur Saat, zemi k ſetj připrawiti, das Eſſen, die Speiſen bereiten, gjdlo, krmě ſtrogiti, es iſt alles bereitet, wſſecko geſt přihotoweno, přichyſtáno, přiſtrogeno, ſich zur Reiſe, zum Tode, zum heiligen Abendmahle bereiten, na ceſtu, k ſmrti ſe ſtrogit, chyſtat, připrawowat, připrawit, 2) ſ. bereuten.

Bereiter, m. der etwas zubereitet, oder etwas anordnet, ſtrůgce, ſtrogič, připrawitel, m. 2) der Pferde, ſ. Bereuter.

Bereits, giž.

Bereitſchaft, f. hotowoſt, f. in Bereitſchaft haben, w hotowoſti mjti, po hotowě, na hotowě mjti, in Bereitſchaft ſeyn, ſtehen, býti po hotowě, po hotowu, na pohotowě, na hotowě, 2) Bereitſchaft zu etwas, přjprawa, f.

Bereitung, f. das Bereiten, hotowenj, přihotowenj, ſtrogenj, přiſtrogenj, připrawenj, chyſtánj, přichyſtánj, n. přjprawa, f.

Bereitwillig, ochotný, ochotnowolný, wolný, hotowý.

Bereitwillig, adv. ochotně, wolně, hotowě.

Bereitwilligkeit, f. ochotnoſt, wolnoſt, ochotnowolnoſt, myſli hotowoſt, f. mit der größten Be-

Bereinen, eine Stadt, zrecy, zlezti, zreknauti město.
Bereinung, f. zreknutj, zlezenj, n. autok, pohrom, m.
Bereuen, twas, litowati, pykati, želeti něčeho.
Bereuten, progjžděti, obgjžděti, die Aecker, die Gränzen, pole, hranice progjždět, ein Pferd, progjžděti koně, eine Strasse, přegjžděti cestu.
Bereuter, m. pogjzdný, m. 2) der dazu gesetzt ist, gewisse Gegenden zu bereiten, pogezdný.
Bereuung, f. pykánj, litowánj, želenj, n.
Berg, m. wrch, (chlum, chlumec, m.) hora, f. zu Berge stehen, wie Haare, wzhůru státi.
Berg ab, z wrchu dolů, wrchem dolů, was Berg ab gehet, položitý, po přjčřj, obwýssiný, powolný.
Bergamt, n. hornický, hawjřský, hornj auřad, m.
Bergamotte, f. pargamůtka, f.
Berg an; Berg auf, k wrchu, was Berg an gehet, položitý.
Bergarbeit, f. hornj, horničné djlo, n. hornj práce, f.
Bergarbeiter, m. hornj dělnjk, m.
Bergart, f. ruda, f.
Berg auf, s. Berg an.
Bergbau, m. hawjřstwj, n.
Bergbaukunst, f. wměnj hawjřské, hornické, n.
Bergbeamte, plur. wřednjcy hornj, horničnj, hawjřstj.
Bergbewohner, m. horský obywatel, horák, m.
Bergblau, n. ogr modrý, m.
Bergeinsiedler, s. Bergeremit.
Bergen, aus einem Schiffbruche an das Ufer bringen und retten, zrosskotanau lodj na břeh wynesst a zachowat, (ein geborgenes Schiff, lod z troskotánj zachowaná,) nämlich in Sicherheit bringen, wychwácit, wytrhnaut, wyprostit z nebezpečenstwj, er ist nunmehr geborgen, wytrhl, na sucho, přeskočil, er ist geborgen, gest opatřen, 2) verbergen, kryti, skrywati, skrýti, wkrywati, tagiti, zatagiti.
Bergeule, f. weyr, m. bayan, weyrowý.
Bergfalke, m. sokol hornj, m.
Bergfestung, f. hornj pewnost, f.
Bergfink, m. gikawec, m. pěnkawa hornj, f.
Bergflachs, n. kamenec, m.
Bergfreyheit, f. swoboda hornická, hornická, f.
Berggang, m. pramen podzemnj, cauk, m. w zemi protažený, n.
Berggebräuche, plur. hornj, horničnj, hawjřsstj obyčegowé, m.
Berggelb, n. žlutá ruda, ruda, f.
Berggeusßen, plur. hornj, hornická čeládka, f.
Berggericht, n. právo hornické, n.
Berggesetze, plur. hornj, hornická práwa, n.
Bergbauer, m. kowkop, hawjř, m.
Bérghäuslein, n. Berghüttlein, kopka, kawna, hawjřská chalaupka, f. hawjřský domek, m.
Berghaut, f. perkowice, f.
Bergholunder, m. hornj bez, m.
Berghund, m. hornj pes, horáček, m.
Bergicht, hornatý, wrchowitý, wrchowisstný.
Bergig, wrchowisstný.
Bergkammer, f. bechyně, f.
Bergkappe, f. hawjřská, hornická, kápe, f. 2) čapka, f.
Bergknappe, m. kowkop, hawjř, hornjk, m. (hawýř)
Bergknappschaft, f. hawjřstwo, n.
Berglachter, látro hornj. n.
Berglein, n. wrssek, chlumek, m. horka, hůrka, f.
Bergleute, plur. hornjcy, hawjři, hornj lidé, lid zhornilý, m. hawjřstwo, n.
Bergmann, hornjk, hawjř, kowkop, m. 2) der am Berge wohnt, horák, m.

Berg-

reitwilligkeit, s newětſſj ochotnoſtj.

Berechnen, zuſammenrechnen, ſpočjtati, ſpočjſti, ſcjſti, wypočjſti, ſich miteinem, počjtati ſe s někým.

Berechnung, ſ. aučet, m. počtu drženj, kladenj, wypočtenj, ſpočtenj.

Berechtigen, jemanden, práwo někomu wděliti, dáti.

Berechtiget, ſeyn, práwo a moc mjti.

Berechtigung, ſ. plnomocenſtwj, práwa wdělenj, n.

Bereden, einen zu etwas, namluwiti, nawesti někoho na něco, k něčemu, ich werde ſuchen ihn dazu zu bereden, budu hledět ho kromn namluwit, 2) etwas mit einem bereden, ſich mit einem, wmluwiti ſe s někým, promluwiti, rozmluwiti s někým o něco, něco s někým ſmluwiti, 3) etwas beredeu, omlauwati něco.

Beredt, beredtſam, mit der Gabe wohl zu reden verſehen, wýmluwný, 2) in Geſellſchaften, mluwný, řečný, rozpráwečný.

Beredt, adv. wýmluwně.

Beredtſamkeit, ſ wýmluwnoſt.

Beredung, namluwenj, ſ. nawedenj, n. náwod, m. 2) ſmluwenj, n.

Beregen, ſ. Erwähnen.

Beregnen, beregnet werden, zmokanauti, mokanauti.

Bereiben, podrbati, podrbáwati.

Bereichern, bohatiti, obohatiti, zbohatiti, ozbožniti, viel, ſehr, rozbohatiti.

Bereichert, obohacený, ozbožněný, ſtark, viel, rozbohacený.

Bereicherung, ſ. bohacenj, obohacenj, zbohacenj, ozbožnění, n.

Bereift, ginowaty, ginjm obroſtlý i mnoſtwim

[illegible] wymezyti pole.

[illegible]

od. ný, ſich bereit machen, hotowiti, přihotowiti, ſtrogiti, chyſtati, připrawiti, přiſtrogiti, přichyſtati ſe, bereit ſtehen, ſeyn, pohotowě býti, ſtáti, etwas bereit halten, něco pohotowě mjti, ich bin bereit dich anzuhören, gſem hotow tě poſlauchat, ich bin zu allem bereit, ke wſſemu hotow gſem.

Bereiten, hotowiti, přihotowiti, přiſtrogiti, přichyſtati, připrawiti, připrawowati, ſtrogiti, chyſtati, Tücher, Felle, Leder bereiten, ſukna, kůže, kůži připrawowat, das Erdreich zur Saat, zemi k ſetj připrawiti, das Eſſen, die Speiſen bereiten, gjdlo, krmě ſtrogiti, es iſt alles bereitet, wſſecko geſt přihotoweno, přichyſtáno, přiſtrogeno, ſich zur Reiſe, zum Tode, zum heiligen Abendmahle bereiten, na ceſtu, k ſmrti ſe ſtrogit, chyſtat, připrawowat, připrawit, 2) ſ. bereuten.

Bereiter, m. der etwas zubereitet, oder etwas anordnet, ſtrůjce, ſtrogič, připrawitel, m. 2) der Pferde, ſ. Bereuter.

Bereits, giž.

Bereitſchaft, ſ. hotowoſt, ſ. in Bereitſchaft haben, w hotowoſti mjti, po hotowě, na hotowě mjti, in Bereitſchaft ſeyn, ſtehen, býti po hotowě, po hotowu, na pohotowě, na hotowě, 2) Bereitſchaft zu etwas, připrawa, ſ.

Bereitung, ſ. das Bereiten, hotowenj, přihotowenj, ſtrogenj, přiſtrogenj, připrawenj, chyſtánj, přichyſtáni, n. připrawa, ſ.

Bereitwillig, ochotný, ochotnowolný, wolný, hotowý.

Bereitwillig, adv. ochotně, wolně, hotowě.

Bereitwilligkeit, ſ. ochotnoſt, wolnoſt, ochotnowolnoſt, myſli hotowoſt, ſ. mit der gröſten Be-

Berennen, eine Stadt, zrecy, zlezti, zteknauti město.
Berennung, f. zteknutj, zlezenj, n. autok, pohrom, m.
Bereuen, twas, litowati, pykati, želeti něčeho.
Bereuten, progjžděti, obgjžděti, die Aecker, die Gränzen, pole, hranice progjžděr, ein Pferd, progjžděti koně, eine Strasse, přegjžděti cestu.
Bereuter, m. pogjzdný, m. 2) der dazu geſetzt iſt, gewiſſe Gegenden zu bereiten, pogezdný.
Bereuung, f. pykánj, litowánj, želenj, n.
Berg, m. wrch, (chlum, chlumec, m.) hora, f. zu Berge ſtehen, wie Haare, wzhůru státi.
Berg ab, z wrchu dolů, wrchem dolů, was Berg ab gehet, položitý, po přjkřj, obwýſſný, powolný.
Bergamt, n. hornický, hawjřský, hornj auřad, m.
Bergamotte, f. pargamůtka, f.
Berg an; Berg auf, k wrchu, was Berg an gehet, položitý.
Bergarbeit, f. hornj, horničné djlo, n. hornj práce, f.
Bergarbeiter, m. hornj dělnjk, m.
Bergart, f. ruda, f.
Berg auf, ſ. Berg an.
Bergbau, m. hawjřstwj, n.
Bergbaukunſt, f. umělj hawjřské, hornické, n.
Bergbeamte, plur. wřednjcy hornj, horničnj, hawjřſtj.
Bergbewohner, m. horský obywatel, horák, m.
Bergblau, n. ogr modrý, m.
Bergeinſiedler, ſ. Bergeremit.
Bergen, aus einem Schiffbruche an das Ufer bringen und retten, zrroſkotanau lodj na břeh wynesſt a zachowat, (ein geborgenes Schiff, lod z troſkotánj zachowaná,) náwlich in Sicherheit bringen, wychwátit, wytrhnauc, wyprostit z nebezpečenſtwj, er iſt nunmehr geborgen, wytrhl, na ſucho, přeſkočil, er iſt geborgen, geſt opatřen, 2) verbergen, kryti, ſkrywati, ſkrýti, v krywati, tagiti, zatagiti.
Bergeule, f. weyr, m. dawan, weyrowý.
Bergfalke, m. ſokol hornj, m.
Bergfeſtung, f. hornj pewnoſt, f.
Bergfink, m. gikawec, m. pěnkawa hornj, f.
Bergflachs, n. kamenec, m.
Bergfreyheit, f. ſwoboda hornická, hornická, f.
Berggang, m. pramen podzemnj, cauk, m. w zemi protažený, n.
Berggebräuche, plur. hornj, horničnj, hawjřſtj, obyčegowé, m.
Berggelb, n. žlutá ruda, ruda, f.
Berggeuoßen, plur. hornj, hornická čeládka, f.
Berggericht, n. práwo hornické, n.
Berggeſetze, plur. hornj, hornická práwa, n.
Bergbauer, m. kowkop, hawjř, m.
Bergháuslein, n. Berghüttlein, kopka, kawna, hawjřská chalupka, f. hawjřský domek, m.
Berghaut, f. perkowice, f.
Bergholunder, m. hornj bez, m.
Berghund, m. hornj pes, horáček, m.
Bergicht, hornatý, wrchowitý, wrchowiſſtný.
Bergig, wrchowiſſtný.
Bergkammer, f. bechyně, f.
Bergkappe, f. hawjřská, hornická, kápě, f. 2) čapka, f.
Bergknappe, m. kowkop, hawjř, hornjk, m. (hawýř)
Bergknappſchaft, f. hawjřſtwo, n.
Berglachter, látro hornj, n.
Berglein, n. wrſſek, chlumek, m. horka, hůrka, f.
Bergleute, plur. hornjcy, hawjři, hornj lidé, lid zhornilý, m. hawjřſtwo, n.
Bergmann, hornjk, hawjř, kowkop, m. 2) der am Berge wohnt, horák, m.

Berg-

Bergmänniſch, adv. hawjřſký, horniſký.
Bergmänniſch, po horniſku.
Bergmeiſter, m. mistr hornj, hornický, hawjřſký, zpráwce hor, m.
Bergmütze, f. kocurnjk, m.
Bergordnung, f. hornj řád, m. hornj prawidla, n.
Bergrath, m. hornj rada, f.
Bergrecht, n. hornj, hornické, hawjřſké práwo, n.
Bergrichter, m. ſudj hornj, horniſký, m.
Bergroth, n. červenec, m. ruda, rudka červená, f.
Bergſalz, n. kamenná, kopaná ſůl, f.
Bergſchreiber, m. hornj, dolowý, hawjřſký pjſař, m.
Bergſtadt, f. hornj, hornické město, 2) am Berge, horſké, n.
Bergſteiger, m. dololezec, m.
Bergſtiglitz, m. ſtehlik hornj.
Bergſucht, f. duſnoſt, f.
Bergunter, položitý, ſ. Berg ab.
Bergwachs, n. klj ſyrnaté, ſyrnatá lepká země, f.
Bergwerk, n. rudnj, kowowý důl, m. hora, f. 2) die Arbeit, hornj práce, f.
Bergwerksfreyheiten, f. pl. horničná priwilegia, nadánj.
Bergwerksgeſchworene, plur. hornj přjſežnj, m.
Bergwerkslexikon, n. hornicný, hawjřſký ſlowan, m.
Bergwerksſtollen, prorazené průchodjſtě, n.
Bergwerksverſtändiger, m. zběhlý we wěcech hornjch, horničných, hawjřſkých, m.
Bergwerkswiſſenſchaft, f. wměnj hornické, horničné, n. hawjřſké.
Bergweſen, n. wěcy hornj, horničné, hawjřſké, f. hawjřſtwj, n.
Bergwort, n. ſlowo hornj, horničné, hawjřſké, n.
Bergzimmermann, rzſař hornj, m.
Bergzinnober, m. hornj cynobr, m.
Bericht, m. zpráwa, f. náwěſtj, n.
Berichten, Bericht erſtatten, Nachricht erſtatten, zprawiti, někomu zprávu dáti, činiti wzkázati něco, 2) Unterricht ertheilen, powčiti, powědčti, powčowati.
Berichtet, von etwas, zpráwený.
Berichtserſtattung, f. zprávy dánj, včinčnj, zpráwnj liſt, m.
Berichtigen, richtig machen, in Ordnung bringen, zprawiti, zaprawiti, eine Sache, Rechnung, Schuld, dluh zaprawiti, zprawiti, Fehler, naprawit, oprawit.
Berichtigung, f. eines Fehlers, zprawenj, naprawenj, ponaprawenj, oprawenj, pooprawenj, n. oprawa, f. náprawa, f. einer Sache, zprawenj, zaprawenj, der Schuld, zaprawenj, n.
Beriechen, etwas, wončti, přiwončti k něčemu; očuchati, očmuchati něco.
Beritten, gjzdný, gut, ſchlecht beritten ſeyn, dobrého, zlého koně mjti, na dobrém, na zlém koni gezditi, beritten machen, zgezditi.
Berſchling, m. wokaun m.
Berſten, puknauti, pukati, roz-puknauti ſe.
Bertram, ſ. Pertram.
Berüchtigen, rozhlášyti.
Berüchtiget, rozhlášený, übel berüchtüget, zlopowěſtný.
Berücken, ſ. Betriegen.
Berückung, ſ. Betrug.
Beruf, m. powolánj, zawolánj, n. zu einem Stande, powolánj, n.
Berufen, powolati, zawolati, 1) einen zu ſich, zu einem Amt, někoho k ſobě, k nčjakému wykadu powolati, 3) ſich auf einen, auf etwas berufen, odwoláwati ſe na někoho, na něco, 4) apelliren, odwolati ſe k wyššímu práwu, 5) beſchreyen, mit Worten bezaubern, in

der Naturlehre des Pöbels, překnauti, vhranauti, obhljdnauti, 6) die Gemeine, obec swolati.

Berufsarbeit, f. práce powolánj, f.

Berufsgeschäfte, n. zamestknánj, n. práce swého powolánj, f.

Berufung, ſ. Beruf, 2) odwolánj, n.

Beruhen, auf etwas ruhen, vstrnauti, stawowati, vstawowati se na něčem, přestáwati na něčem, odpočjwati, bei etwas beruhen lassen, přestáwati, přestati, ſ. bewenden, 2) verharren, dostati, dostáwati, 3) in etwas, auf etwas, auf einen ankommen, den Grund in etwas haben, záležeti, pozustáwati na na něčem, es beruhet auf ihm, na něm to záležj.

Beruhigen, jemanden, pokogitj, spokogiti, vpokogiti, w pokog a mjr wwesti, vtissiti někoho, sich, spokogiti, vpokogiti, vtjssiti se.

Beruhigung, f. spokogenj, vpokogenj, n. pass. daß man ruhig iſt oder wird, pokognoſt, spokogenoſt, f.

Beruhigungsmittel, plur. pokogitedlné, spokogitedlné prostředky, m.

Berühmen, sich mit etwas, einer Sache, prahlen, honosyti, chlubiti, pochlaubati, wychlaubati, wychlubowati se něčim.

Berühmen, das, die Prahlerey, honoſnoſt, f. honoſenj, n. chlauba, pochluba, f. pochlaubánj, wychlaubánj, n.

Berühmt, ſlowutný, wzneſſený, ſlawný, oſlawný, rozhlášſený, ohlášſený, zwelebený, wyhlášſený, rozhlášſený, berühmte Thaten, ſlowutnj, wzneſſenj, ſlawnj, welebnj činowé, ein berühmtes Buch, wzneſſená, znamenitá, ſlawná kniha, ſehr berühmt, přeſlawný, welmi ſlawný, welmi ſlowutný, welmi rozhlášſený, welmi wzneſſený, berühmt ſeyn, ſlowutným, wzneſſeným ſlawným, oſlaweným, rozhlášſeným býti, berühmt werden, zwelebenu, ohlášſenu, oſlawenu, ſlawným činěnu býti, berühmt machen, ſlawiti, oſlawiti, ohlaſſowati, oſlawowati, rozhlášyti, ohlášyti, welebiti.

Berühren, etwas, teykati, dotýkati, tknauti, dotknauti ſe něčeho, 2) etwas mit wenigen Worten, něco maličko ſlowy dotknauti, krátce podotknauti, 3) nahe liegen, dotýkati ſe.

Berührt, tknutý, dotknutý, 2) vom Donnerſchlage, hromem vdekený, od hromu pražený; 3) vom Feuer, ožhnutý, 4) vom Schlage, mrtwicý ražený, poražený.

Berührung, f. tknutj, dotknutj ſ. dotýkánj, n. 2) in einer Abhandlung, dotknutj, podotknutj, n.

Beruffen, oſſklubati, oſſkubati, poſſklubati, 2) beſtehlen, opálitj, oſſklubnuti, olaupiti.

Beruffe, oſſklubaný, oſſkubaný, poſſklubaný.

Berufung, f. oſſklubánj, oſſkubánj, poſſklubánj, n. 2) Beſtehlung, opálenj, oſſklubánj, olaupenj.

Berußen, koptiti, vkoptiti, včasoditi.

Berußet, vkoptěný, vkopcený, začazený.

Beryll, m. ein Edelgeſtein, beryl, m.

Beſäen, oſyti, poſyti.

Beſäet, oſetý, poſytý.

Beſäung, f. oſenj, poſenj, n.

Beſänftigen, kogiti, vkogiti, chlácholiti, vchlácholiti, krotiti, vkrotiti.

Beſänftigung, f. kogenj, n. chlácholenj, vchlácholenj, vkogenj, krocenj, vkrocenj, n.

Beſagen, powjdati.

Beſagt, prawený, řečený, powěděný, beſagtermaßen, gak bylo praweno, řečeno.

Beſaiten, oſtrnniti.

Beſalben, mazati, maſtj mazati, pomazati, namazati, 2) mit Kothe, zmazati.

Beſalbung, f. mázánj, maſtj mazánj, pomazánj, namazánj, n.

Beſamen, ſich, wie Pflanzen, rozploditi ſe, wie Thiere, plemeniti ſe, 2) beſamen, ſ. beſäen.

Beſamen, das, Beſamung, f. rozplozenj, n. der Thiere, plemenění, n.

Beſatzung, f. Mannſchaft, poſádka, f. oſazenj, n.

Beſäuen, poſwiniti, vſwiniti.

Beſaufen, ſich, jemand, opiti ſe, opogiti ſe, ožrati ſe, někoho, ſich ſehr ſtark beſaufen, ochlaſtrati ſe.

Beſaufen, das, opitj, opjgenj, opogenj, ožránj, n.

Beſchaben, oſtrauhati, obſtrauhatj, poſtrauhati.

Beſchabt, oſtrauhaný, obſtrauhaný, poſtrauhaný.

Beſchädigen, verletzen, verwunden, am Leibe, raniti, zraniti, poraniti, ſonſt einen Schaden zufügen, vſſkoditi, vbljžiti někomu, vrazyti ně. oho, ein Kleid, Wagen, Haus, Gefäß, Buch, porussiti ſſat, wůz, dům, nádobu, knihu, ſſkodu včiniti, vſſkoditi, die Wege, cesty pokazyti, wie das Wetter die Felder, potlaucy.

Beſchädigung, f. am Leibe, auraz, m. ſonſtige Zufügung eines Schadens, vſſkozenj, vbljženj, vražení, n. an Kleidern Wagen ꝛc. porussenj, vſſkozenj, n. der Wege, pokaženj, n. vom Wetter am Felde, ſſkoda na oſeni, f. potlučenj, n.

Beſchaffen, vſtanowený, způſobeným, zřjzený, ſpořádaný, alſo beſchaffen ſeyn, tak vſtanowený, způſobený, zřjzený, ſpořádaný býti, ſo war es mit der Sache beſchaffen, ta wěc byla takowá, takowý byl tě wěcy způſob, der Menſch, die Sache, der Krieg iſt ſo beſchaffen, ten člowěk, ta wěc, ta wogna geſt tak vſtanowená, ſpořádaná, způſobená, zřjzená, wenn es ſo beſchaffen iſt, když geſt to takowě, wie iſt es mit ſeinen Sachen beſchaffen? na čem gehowěcy ſtogj? na čem gſan gehowěcy? gaký geſt gehowěcý způſob?

Beſchaffenheit, f. powaha, způſobnoſt, způſobiloſt, f. způſob, mj; gměnj, n. die Beſchaffenheit der Zeit, des Wetters, Bergwerkes, powaha, způſob, způſobnoſt, gakoſt času neb powětřj, rudnjho dolu; die natürliche Beſchaffenheit, přirozená powaha, f. přirozený způſob, eine beſondere Beſchaffenheit haben, zwláſtnj powahu, způſob, způſoby mjti, nach Beſchaffenheit der Umſtände, der Sache, der Zeit, dle powahy, ſpůſobu tě wěcy ꝛc. nach der innern Beſchaffenheit geſund oder krank ſeyn, podlé gměnj, způſobu wnitřnjho zdrawým neb neduživým býti, 2) die Beſchaffenheit der Thiere, powaha, způſobnoſt, způſobiloſt zwjřat, f.

Beſchäften, paziti, opaziti.

Beſchäftung, f. pažení, opažení.

Beſchäftigen, einen oder ſich, zanepráždniti, zaměſtkáwati, zanepráždňowati, zaměſtknati, zanásſeti pracý někoho neb ſebe, ſich mit Leſung eines Buches, zaměſtknáwati, zanásſeti, objrati ſe čtenjm nějaké knihy.

Beſchäftiget, zanepráždněný, zaměſtknaný, pracý zaneſſený.

Beſchäftigung, f. zanepráždněnj, zaměſtkránj, pracý zaneſſenj, objránj, n. práce, f.

Beſchälen, polaupati, 2) eine Stutte, připuſtit koně.

Beſ

Beſchälen, m. ein Hengſt zur Beſchälung, puſták, m.

Beſchälung, f. polaupánj, 2) přikauſtění. n.

Beſchämen, zahanbiti, k ſtudu přiweſti.

Beſchämt, zahanbený, k ſtudu přiwedený.

Beſchämung, f. zahanbenj, n.

Beſchatten, ſtjniti, zaſtjniti, obſtjniti, zaſloniti, clomiti, zaclomiti.

Beſchattet, zaſtjněný, zaclněný.

Beſchattung, f. ſtinění, zaſtjnění, obſtjnění, zaſlonění, zaclonění, n. záclona, záſlona, f.

Beſchauen, obhlédnauti, ohlédati, ſhlédnauti, opatřiti, obezřjti, ſpatřowati, ſ. beſehen.

Beſchauer, m. ſpatřitel, ſpatřowatel, ohledatel, m.

Beſchauet, obhlédnutý, ohlédaný, ſhlédnutý, opatřený, obezřaný, ſpatřený.

Beſchaulich, ſpatřitedlný, ꝛc. ſhlédliwý, 2) in der myſtiſchen Gottesgelehrſamkeit wird es auch für betrachtend gebraucht, bohomyſlný.

Beſchauung, f. obhlédnutj, ohlédánj, opatřenj, obezřenj, ſpatřowánj, ſpatřenj, n.

Beſchatzen, proceniti.

Beſchäumen, opěniti.

Beſchäumet, opěněný.

Beſcheeren, oſtřjhati, oholiti, den Bart, obraditi, bradu oſtřjhati, oholiti, die Bäume, ſtromy obřezati, oklestiti.

Beſcheerung, f. oſtřjhánj, oholenj, n. des Bartes, obradění, brady oholenj, oſtřjhánj, n. der Bäume, obřezánj, oklestěnj, n.

Beſchehren, unverhofft geben einem etwas, naděliti, někomu něco, někoho něčim.

Beſchehrt, nadělený, dieß hat ihm Gott beſchehrt, to mu Bůh nadělil.

Beſchehrung, f. nadělenj, n.

Beſcheid, m. Antwort, odpowěd, f. 2) Rathsbeſcheid, der Ausſpruch eines Richters, rozſudek, vſudek, odſudek, nález, weynos, m. prawnj rozeznánj, n. 3) mit dem Beſcheide, s tjm doložením, na ten způſob, 4) Beſcheid wiſſen um etwas, znáti něco wýborně, 5) Beſcheid, Erwiederung im Trinken, pocta, f. ſplnění, n. Beſcheid thun im Trinken, pocta dáti, zawdati někomu, 6) der einer Frauensperſon aus einer Erbſchaft gebürige beſtimmte Theil, podil, odkaz, nápad, m. 7) beim Schmauſe der Handwerksleute, der einem jedem gebürige Theil auch Beſcheideſſen, weyſluška, weyſluha, f. 9) Kenntniß, Wiſſenſchaft, powědomoſt, Beſcheid wiſſen, mjti powědomoſt, b) ſich einer Sache mit Bewußtſeyn einnehmen, vpauſtěti, dawati mjſto, připauſtěti.

Beſcheiden, einem etwas, zutheilen, propugčiti, vděliti, přiſaudiri, vſauditi něco někomu, 2) im Teſtamente vermachen, odkázati, dědičně dáti, 3) einem einen Ort, wykázati, vrčiti někomu mjſto, 4) mit einem Befehl an einen Ort beſtimmen, odhodlati, vſtanowiti, vrčiti.

Beſcheiden, höflich, mäßig in Leidenſchaften und Begierden, mjrný, ſſetrný, 2) beſcheidener Theil, Koſt, Eßen, oddjl, podjl, m. podělenj, n wenn es viel iſt, weyſluha, weyſlužka, f.

Beſcheidenheit, f. Mäßigung der Leidenſchaften, mjrnoſt, f. ſſetrnoſt, f. mit Beſcheidenheit, s mjrnoſtj.

Beſcheidentlich, beſcheiden, mjrně, ſſetrně.

Beſcheinen, oſwjtiti, oſwěcowati, obgaſniti, 2) ſ. beſcheinigen.

Beſcheinung, f. oſwjcenj, oſwěcowánj, obgaſnění, n.

Beſcheinigen, beſcheinen, doſwědčowati, doſwědčiti, wyſwědčowati, wyſwědčiti.

Beſcheinigung, ſ. Beſcheinung, wyſwědčenj, doſwědčenj, wyſwědčenj, n.

Beſcheißen, poſrati, poſákati, ponesáditi, 2) betrügen, oklamati, eſſiodi někoho, poſkládati, położiti někomu.

Beſcheißer, m. Betrieger, ſſeydýř, poſkladač, oklamáč, m.

Beſchelten, vhaněti, porokowati, vlati.

Beſchenken, mit etwas einen, darowati, dakiti, obdarowati, obdakiti, obdařiti, nadati někoho něčim.

Beſchenkt, darowaný, obdarowaný, obdařený, obdařněný.

Beſchenkung, ſ. darowánj, obdarowánj, obdařenj, obdařěnj, n. obdařinka, f. nadánj, n.

Beſpheren, ſ. Beſcheeren; Beſchehren.

Beſchicken, zubereiten, beſorgen, ſtrogiti, přiſtrogiti, připrawiti, eine Leiche, mrtwé tělo pochowati, 2) einen beſchicken, vor Gericht laden, obeſlati, obſýlati, pohnati někoho, 3) einen um oder wegen etwas beſchicken, einen Bothen an ihn ſchicken, poſlati, 4) warten, zřegen, ſſetřiti, hleděti, opatřiti.

Beſchickung, ſ. Zuperčitung, ſtrogenj, přiſtrogenj, připrawenj, n. 2) das Beſchicken vor Gericht, obſýlka, f. obſýlánj, n. půhon, m. 3) Sorge, opatřenj, n.

Beſchieden, vſtanowený, vrčený, vrčitý.

Beſchießen, z. B. einen, oder ein Thier, darauf ſchießen, ſtřjleti, ſtřeliti na něco, poſtřjleti, eine Stadt, eine Feſtung, do města, do pewnoſti ſtřjleti, město ſtřjleti, na město ſtřjleti.

Beſchiffen, plawiti, oplawiti.

Beſchiffet, plawený, oplawený.

Beſchilft, rtinowatý.

Beſchimmelt, zpleſniwěti.

Beſchimmelt, zpleſniwělý.

Beſchimpfen, pohaněti, zhaněti, vhaněti, potupiti, zlehčowati, ze cti laupiti, hanetti.

Beſchimpft, zhaněný, pohaněný, potupený, vhaněný, zlehčený, ze cti laupený.

Beſchimpfung, ſ. pohaněnj, zhaněnj, zlehčenj, potupenj, n. potupa, f hana. f.

Beſchinden, ein Aas, ſ. zdjrati, zedřjti.

Beſchirmen, oſtřjhati, chrániti, ochrániti, ochraňowati, obhágiti, brániti, obranowati, hágiti někoho, ochranu držeti nad něčým.

Beſchirmer, m. oſtřihatel, chránce, obránce, branitel, obhágce, chranitel, m.

Beſchirmerinn, ſ. oſtřihatelkyně, ochranitelkyně, f.

Beſchirmet, oſtřjhaný, chráněný, ochráněný.

Beſchirmung, ſ. oſtřjhánj, chránenj, ochránenj, obhágenj, hágenj, n. ochrana, f. bránenj, obránenj, n. obrana, f.

Beſchlafen, eine Weibsperſon, zljhati pannu, ſpáti s pannau, 2) über eine Sache zu Bette geben und einſchlafen, zaſnati.

Beſchlafen, das, Beſchlafung, einer Weibsperſon, zljhánj, ſpanj s panau, n.

Beſchlag, m. vom Golde, Meſſing, an Thüren, Stöcken, Gefäßen, oder Werkzeugen, kowánj, okowanj, n. 2) an Büchern, puklý, ſpl kowánj, n. 3) einer Waare, zábawa, f. 4) in eine Sache, ſſkralaup, m. Beſchlag auf etwas legen, etwas in Beſchlag nehmen, als Güter, Waaren ꝛc. zabrawiti, zadrżeti, zadržowati.

Beſchlagen, etwas, mit Golde, Eiſen, Meſſing ꝛc. beſchlagen, okowati, kowati, pobiti, pobjgeti, 2) ein Pferd, kowat, okowati, pokowati, 3) mit Bretern, prkny pobjgeti, pobiti, podlážiti, dlážiti, bednici, 4) das Bau-

holz

Holz behauen, oteſati, oteſáwati, 5) vom Schimmel, pleſniwěti, zpleſniwěti, zſluknauti. 6) eine Wand, einen Stuhl, einen Tiſch mit Wachsleinwand, pobjgeti, 7) mit Arreſte beſchlagen, zadržeti, wazbau ſtjžiti, do wazby dáti.

Beſchlagen, das, Beſchlagung mit Golde, Eiſen, okowánj, pobjgenj, pobiti, n. 2) eines Pferds, kowánj, okowánj, n. 3) mit Bretern, pobjgenj, pobiti, podláženj, dláženj, bedněnj, n. 4) des Holzes, teſánj, oteſánj n. 5) vom Schimmel, pleſniwenj, 6) einer Wand, eines Stuhls, pobjgenj, n. 7) mit Arreſte, do wazby dánj, n.

Beſchlagen, particip. mit Golde, Eiſen, kowaný, okowaný, 2) mit Bretern, pobigeny, pobity, podlážený, dlážený, bedněný) mit Schimmel überzogen, rozpleſnivěný, 4) wie das Holz, oteſaný, 5) mit Arreſte, zadržený, 6) wie ein Pferd, kowaný, okowaný, pokowaný, 7) geübt, in etwas erfahren, honěný, zběhlý, wycwičený, dospělý.

Beſchläge, n. einer Thüre, eines Buches, Wagens, Rades, Pferdes, kowáni, okowánj, pobitj, n. zum Jägerzeug, puklý.

Beſchleichen, einen, pklauditi, přikrásti ſe k někomu, na někoho, 2) mit Liſt betriegen, pklauditi.

Beſchleichen, das, pklauděnj, přikradenj, n.

Beſchleunigen, etwas, pospjſſiti, pkiſpjſſiti s něčjm, das hat ſeinen Tod beſchleuniget, to mu brzkau ſmrt způſobilo.

Beſchleunigung, f. pospjſſenj, pkiſpiſſenj, n.

Beſchleyert, zakuklený, zawitý.

Beſchließen, einen Entſchluß faßen, feſtſetzen, zawřjti v ſebe, vrčiti, vložiti, vzawřjti, eines Untergang beſchließen, vrčiti něčj záhubu, et hat es bey ſich beſchloſſen, on to v ſebe zawřel, 2) endigen, zawjrati, zawřiti, eine Rede, zawřjti řeč, 3) urtheilen, zawjrati, ich urtheile ſo und ſo, gá zawirám tak a tak, 4) verwahren mit einem Schloſſe, zawřjti, zamknauti, vzawřjti, 5) in ſich faſſen, zawjrati w ſobě.

Beſchließer, m. kljčnjk, m.

Beſchließerium, f. kljčnice, ſ.

Beſchlingen, ſ. Umſchlingen.

Beſchloſſen, zawřený, es iſt beſchloſſen, geſt zawřeno, vzawřeno, vrčeno.

Beſchluß, m. die Endigung, zawirka, záwěrka, f. záwěrek, m. zawjrání, zawřenj, 2) das Vorſchließen einer Sache, zawřiti, n. alles unter einem Beſchluße, wſſecko pod gednjm zawřenjm, zawřitjm.

Beſchmauchen, pokaukiti, okaukiti, počaditi, vkaukiti, včaditi.

Beſchmauchung, f. pokaukenj, okaukenj, počadění, n. včaděnj, n.

Beſchmauſen, einen, hodowati kwaſyti, v někoho, s někým.

Beſchmeißen, einen, oder etwas, etwas beſudeln, vkydati, pokydati, zkydati, vwrjyti, 2) bewerfen, mit Steinen, poházeti, vházeti, 3) wie die Inſekten, poſrati.

Beſchmieren, mit Schmeer, d. i. mit Fettigkeit beſtreichen, als Brod mit Butter, namazati, pomazati, 2) beſudeln, beſchmutzen, pomazáti, als mit Kothe, blátem pomazati, zkydati, zmazati, zkáleti, pokydati, vbláziti, zamazati, vmazati, pokáleti, vkáleti.

Beſchmiert, pomazaný, zmazaný, zamazaný, vmazaný, zkálený, vkálený, mit Kothe, vblácený, blátem zkydaný, pokydaný, zmazaný.

Beſchmierung, f. pomazánj, zmazánj, zamazánj, počálenj, zkálenj, n.

Beſchmitzen, ſſpiniti, vſſpiniti, káleti, vkáleti, zkáleti, počáleti,

vmaz-

ſrdce, ſtrach, ſtaroſt, pochybnoſt, dúmjnku odgjmati, zbawiti někoho nadĕge, ſrdce, ſtrachu, ſtaroſti, pochybnoſti, 2) benehmen, ſich, verhalten, chowati ſe, zachowati ſe.

Benehmung, f. odgjmánj, odegmutj, zbawenj, 2) zachowánj ſe, n.

Beneiden, einen wegen eines Dinges, od. um ein Ding, záwidĕti někomu, něčeho, beneidet werden, záwidĕnu býti, záwidjn býti.

Beneidenswerth, würdig, záwiſti hodný.

Beneider, m. záwiſtnik, m.

Benennen, einen Namen beilegen, pogmenowati, nazwati, nazývati, 2) namentlich ausdrücken, gmenowati, pogmenowati.

Benennt, pogmenowaný, nazwaný.

Benennung, f. pogmenowánj, gmenowánj, nazwánj, nazývánj, n.

Benetzen, ſwlažiti, ſmočiti, ſmáčeti, einen Brief mit Thränen, ſlanj ſlzami poljwat, ſmáčet.

Benetzung, f. ſwlaženj, ſmočenj, n.

Bengel, m. Knüttel, ſtonek, ſochor, keg, m. 2) grober Bengel, ſliwoň, bliwoň, mańas, ſtonek, m. ſ. Bängel.

Bengeln, ausklopfen, ausprügeln, mlíti někoho, kygem práti, bjti, ſochorem wychladiti.

Benicken, etwas, kywati, kynauti, pokynauti k něčemu.

Beniemen, ſ. Beſtimmen.

Benieſen, etwas, keychati, keychnauti k něčemu.

Benne, f. ein Korb, koſſina, koſſatina, f.

Benommen, wzatý, odňatý, odgatý.

Benöthiget, ſeyn, einer Sache, potřebným něčeho býti, potřebowati něco, za potřebj mjti něčeho, 2) benöthigen zu etwas, ſ. nöthigen.

Benutzen, benúžen, wžjwati, požjwati, ein Feld, ein Gut, pole, ſtatek požjwati, wžjwati.

Benutzung, f. wžjwánj, požjwánj, n.

Benzoe, n. aſa wonná, f. wſſedobr, m.

Beobachten, pozorowati, znamenati, oko nĕſti na něco, die Zeit beobachten, času ſſetřit, čas pozorowat, mit Vorſichtigkeit und Bewußtſeyn, ſſetřiti něčeho, něco pozorowati, ſeine Pflicht, pozorowati.

Beobachter, m. pozorowatel, m.

Beobachtung, f. pozor, m. pozorowánj, znamenánj, 2) vorſichtige, ſſetřenj, oka neſſenj, n. ſſetrnoſt, f. 3) der Pflicht, pozorowánj, Beobachtungen anſtellen, znamenati, pozorowati.

Beorduen, beordren, nakjditi, einen zu etwas, zkjditi někoho k něčemu.

Bepacken, nawázati, navzliti.

Bepanzern, ozbrogiti, w zbrog, w krunýř, w brnĕnj, w oděnj oblecy, oblácĕti, odjti, wpraswiti.

Bepanzert, ozbrogený, w zbrog, w brnĕnj, w krunýř oděný, ein

Bepanzerter, oděnec, m.

Bepelzen, kožichem přiodjti, přiſtřjti.

Bepelzet, kožichem přiodĕný, přiſtřený.

Beperlen, perlami wyſaditi.

Bepfählen, koljm podbjgeti, koliti, kůly nadbjgeti.

Bepfählet, koljm podbjgený, kůly nadbjgený

Bepfählung, f. koljm podbjgenj, kůly nadbjgenj, kolenj, n.

Bepflanzen, einen Garten mit Blumen, einen Acker mit Bäumen, wyſaditi, wyſazowati.

Bepflügen, zworáwati, zworati.

Bepflaſtern, podlážiti.

Bepflaſtert, podlážený, 2) mit Pflaſtern belegt, mázbami poſtkený, polepený.

Ber-

Beylauken, obraubiti plankem, obrubau obehnati, ohraditi.

Bequem, příhodný, pohodlný.

Bequem, adv. pohodlně, příhodně, whod.

Bequemen, ſich, etwas zu thun, mjti, chápati se k něčemu, příčiniti se. 2) ſich zu etwas ſchicken, ſich einer Sache gemäß bezeigen, propůgčiti se, k wůli, powůli býti, ſich nach der Zeit, času ſo propůgčiti, času howěti, dle času se říditi, chowati, 3) podrobiti se, er bequemt ſich zu allen, ke wſſemu se podrobuge, von ſich ſelbſt, aus eigenem Triebe, ſich bequemen, dowtjpiti ſe, wtjpiti ſe.

Bequemlich, bequem, příhodně, pohodlně.

Bequemlichkeit, f. příhodnoſt, pohodlnoſt, f. pohodlj, n.

Bequemung, f. přičinění ſe, propůgčenj ſe, n.

Berahmen, mit Rahmen verſehen, obraubiti.

Berappen, wie die Mauer, obmjtati, obwržnauti.

Berappung, f. obmjtka, f. obmjtánj, obwrženj, n.

Berafſeln, oſtrauhati, oſtruhowati.

Berathen, poraditi, mit etwas, mit einem Uebel berathen ſeyn, zle ſobě něčjm, s něčým poraditi.

Berather, m. rádce, m.

Berathſchlagen, radu držeti, raditi ſe, 2) ſich miteinander, wes ſpolek ſe raditi, w radu wgjti, ſich mit einem, raditi ſe, wraditi ſe, poraditi ſe, radu brári, držeti s něčým.

Berathſchlagung, f. radění ſe, postat, m. wradění, razenj ſe, wrazenj ſe, nach vieler Berathſchlagung, po mnohém wrazenj, 2) rady držení, bránj, razenj, n.

Berauben, einen, oblaupiti, zlaupiti, laupiti, obrati, 2) einer Sache, ſeines Vermögens, ſeiner Güter, des Geſichts, zbawiti někoho nějaké wěcy, swé mohowitoſti, ſtatku, zraku, oblaupiti, jemand ſeiner Ehre berauben, ze cti zlaupiti, ich will dich deſſen nicht berauben, nechcy tě toho zbawiti, der Mannheit berauben, kleſtiti, wykleſtiti, zbawiti mužſtwj, einen ſeines Lebens, někoho žiwobytj zbawiti, o žiwot připrawiti, einen des Troſtes, der Hilfe, wtěchy, pomocy zbawiti, 3) eine Kaſſe, eine Kirche berauben, pokladnu, koſtel zlaupiti, oblaupiti, zebrati, wylaupati.

Berauber, m. lupič, oblaupitel, zlaupitel, zbawitel, m.

Beraubet, oblaupený, zlaupený, zbawený.

Beraubung, f. der Kirche, der Kaſſe, oblaupenj, zlaupenj, zebránj, n. des Geſichts, zbawenj očj, n. des gemeinen Gutes, krádež, f. kradenj, laupenj obecných peněz, n. der Mannheit, kleſtěnj, wykleſtěnj, zbawenj mužſtwa.

Beräuchern, nakaukiti, podkaukiti, die Bienen, wčely podkaukiti, okaukiti, pokaukiti, zakaditi, zakaukiti.

Beräuchert, okaukený, podkaukený, zakaukený, zakadený.

Beräucherung, f. nakaukenj, podkaukenj, zakaukenj, okaukenj, zakadenj, n.

Beraucht, zakaukený, včadený, pačadený.

Beraufen, die Gänſe, oſſklubati huſy.

Berauſchen, opiti, opogiti, dieſs Bier berauſchet, to piwo opogj, opige, ge opogné, ſich berauſchen, opiti, opogiti, podnapiti ſe.

Berauſchend, opogný.

Berauſchet, podnapitý, opitý, opogený.

Berauſchung, f. podnapitj, opitj, opogenj, n.

reitwilligkeit, s. neywětſſj ochotnoſtj.

Berechnen, zuſammenrechnen, ſpočjtati, ſpočjſti, ſčjſti, wypočjſti, ſich miteinem, počjtati ſe s někým.

Berechnung, f. aučet, m. počtu drženj, kladenj, wypočtenj, ſpočtenj.

Berechtigen, jemanden, práwo někomu vděliti, dáti.

Berechtiget, ſeyn, práwo a moc mjti.

Berechtigung, f. plnomocenſtwj, práwa vdělenj, n.

Bereden, einen zu etwas, namluwiti, nawesti někoho na něco, k něčemu, ich werde ſuchen ihn dazu zu bereden, budu hledět ho kromu namluwit, 2) etwas mit einem bereden, ſich mit einem, vmluwiti ſe s někým, promluwiti, rozmluwiti s někým o něco, něco s někým ſmluwiti, 3) etwas bereden, omlauwati něco.

Beredt, beredtſam, mit der Gabe wohl zu reden verſehen, wýmluwný, 2) in Geſellſchaften, mluwný, řečný, rozpráwečný.

Beredt, adv. wýmluwně.

Beredtſamkeit, f. wýmluwnoſt.

Beredung, namluwenj, f. nawedenj, n. náwod, m. 2) ſmluwenj, n.

Beregen, ſ. Erwähnen.

Beregnen, beregnet werden, zmoknauti, moknauti.

Bereiben, rodrbati, rodrbáwati.

Bereichern, bohatiti, obohatiti, zbohatiti, ozbožniti, viel, ſehr, rozbohatiti.

Bereichert, obohacený, ozbožněný, ſtark, viel, rozbohacený.

Bereicherung, f. bohacenj, obohacenj, zbohacenj, ozbožnění, n.

Bereift, ginowatý, ginjm obroſtlý z mrazowiť.

Bereinen, die Aecker, wymezyti role.

Bereiſen, zu Pferde oder im Wagen, ſgezditi, projjždětí, progeti, zu Fuße, ſchoditi.

Bereit, hotow, přihotowen, přiſtrogen, připrawen, přichyſtáwaný, ſich bereit machen, hotowiti, přihotowiti, ſtrogiti, chyſtati, připrawiti, přiſtrogiti, přichyſtati ſe, bereit ſtehen, ſeyn, pohotowě býti, ſtáti, etwas bereit halten, něco pohotowě mjt, ich bin bereit dich anzuhören, gſem hotow tě poſlauchat, ich bin zu allem bereit, ke wſſemu hotow gſem.

Bereiten, hotowiti, přihotowiti, přiſtrogiti, přichyſtati, připrawiti, připrawowati, ſtrogiti, chyſtati, Tücher, Felle, Leder bereiten, ſukna, kůže, kůži připrawowat, das Erdreich zur Saat, zemi k ſetj připrawiti, das Eſſen, die Speiſen bereiten, gjdlo, krmě ſtrogiti, es iſt alles bereitet, wſſecko geſt přihotowено, přichyſtáno, přiſtrogeno, ſich zur Reiſe, zum Tode, zum heiligen Abendmahle bereiten, na cestu, k ſmrti ſe ſtrogit, chyſtat, připrawowat, připrawit, 2) ſ. bereuten.

Bereiter, m. der etwas zubereitet, oder etwas anordnet, ſtrůjce, ſtrogič, připrawitel, m. 2) der Pferde, ſ. Bereuter.

Bereits, giž.

Bereitſchaft, f. hotowoſt, f. in Bereitſchaft haben, w hotowoſti mjti, po hotowě, na hotowě mjti, in Bereitſchaft ſeyn, ſtehen, býti po hotowě, po hotowu, na pohotowě, na hotowě, 2) Bereitſchaft zu etwas, přjprawa, f.

Bereitung, f. das Bereiten, hotowenj, přihotowenj, ſtrogenj, přiſtrogenj, připrawenj, chyſtánj, přichyſtánj, n. přjprawa, f.

Bereitwillig, ochotný, ochotnowolný, wolný, hotowý.

Bereitwillig, adv. ochotně, wolně, hotowě.

Bereitwilligkeit, f. ochotnoſt, wolnoſt, ochotnowolnoſt, myſli hotowoſt, f. mit der größten Be-

Berennen, eine Stadt, zrecy, zlezti, zteknauti město.
Berennung, f. zteknutj, zlezenj, n. autok, pohrom, m.
Bereuen, twas, litowati, pykati, želeti něčeho.
Berenten, progjžděti, obgjždeti, die Aecker, die Gränzen, pole, hranice progjždět, ein Pferd, progjžděti koně, eine Straſſe, přegjždeti cestu.
Bereuter, m. pogjzdný, m. 2) der dazu geſetzt iſt, gewiſſe Gegenden zu bereiten, pogezdný.
Bereuung, f. pykánj, litowánj, želenj, n.
Berg, m. wrch, (chlum, chlumec, m.) hora, f. zu Berge ſtehen, wie Haare, wzhůru státi.
Berg ab, z wrchu dolů, wrchem dolů, was Berg ab gehet, položitý, po přjkřj, obwýſſný, powolný.
Bergamt, n. hornický, hawjřſký, hornj auřad, m.
Bergamotte, f. pargamůtka, f
Berg an, Berg auf, k wrchu, was Berg an gehet, položitý.
Bergarbeit, f. hornj, horničné djlo, n. hornj práce, f.
Bergarbeiter, m. hornj dělnjk, m.
Bergart, f. ruda, f.
Berg auf, ſ. Berg an.
Bergbau, m. hawjřſtwj, n.
Bergbaukunſt, f. wměnj hawjřſké, hornické, n.
Bergbeamte, plur. wředníjcy hornj, horničnj, hawjřſtj.
Bergbewohner, m. horſký obywatel, horák, m.
Bergblau, n. ogr modrý, m.
Bergeinſiedler, ſ. Bergeremit.
Bergen, aus einem Schiffbruche an das Ufer bringen und retten, zroſkotanau lodj na břeh wynesſt a zachowat, (ein geborgenes Schiff, lod z roſkotánj zachowaná,) nämlich in Sicherheit bringen, wychwátit, wytrhnaut, wyproſtit z nebezpečenſtwj, er iſt nunmehr geborgen, wytrhl, na ſucho, přeſkočil, er iſt geborgen, geſt opatřen, 2) verbergen, krýti, ſkrýwati, ſkrýti, wkrýwati, tagiti, zatagiti.
Bergeule, f. weyr, m. bayan, weyrowý.
Bergfalke, m. ſokol hornj, m.
Bergfeſtung, f. hornj pewnoſt. f.
Bergfink, m. gikawec, m. pěnkawa hornj, f.
Bergflachs, n. kamenec, m.
Bergfreyheit, f. ſwoboda hornj čná, hornická, f.
Berggang, m. pramen podzemnj, cauk, m. w zemi protažený, n.
Berggebräuche, plur. hornj, hornični, hawjřſtj, obyčegowé, m.
Berggelb, n. žlutá ruda, ruda, f.
Berggenoſſen, plur. hornj, hornična čeládka, f.
Berggericht, n. právo hornické, n.
Berggeſetze, plur. hornj, hornična práwa, n.
Bergbauer, m. kowkop, hawjř, m.
Berghäuslein, n. Berghüttlein, kopka, kawna, hawjřſká chalaupka, f. hawjřſký domek, m.
Berghaut, f. perkowice, f.
Berghollunder, m. hornj bez, m.
Berghund, m. hornj pes, horáček, m.
Bergicht, hornatý, wrchowitý, wrchowiſſtný.
Bergig, wrchowiſſtný.
Bergkammer, f. bechyně, f.
Bergkappe, f. hawjřſká, hornická, kápě, f. 2) čapka, f.
Bergknappe, m. kowkop, hawjř, horujk, m. (hawýř)
Bergknappſchaft, f. hawjřſtwo, n.
Berglachter, látro hornj. n.
Berglein, n. wrſſek, chlumek, m. horka, hůrka, f.
Bergleute, plur. hornjcy, hawjři, hornj lidé, lid zhornilý, m. hawjřſtwo, n.
Bergmann, hornjk, hawjř, kowkop, m. 2) der am Berge wohnt, horák, m.

Berg-

Bergmänniſch, adv. hawjřſky, hornicky.
Bergmänniſch, po horniczku.
Bergmeiſter, m. miſtr hornj, hornický, hawjřſký, zpráwce hor, m.
Bergmühle, f. kocumjk, m.
Bergordnung, f. hornj řád, m. hornj prawidla, n.
Bergrath, m. hornj rada, f.
Bergrecht, n. hornj, hornické, hawjřſké práwo, n.
Bergrichter, m. ſudj hornj, hornický, m.
Bergroth, n. čerwenec, m. ruda, rudka čerwená, f.
Bergſalz, n. kamenná, kopaná ſůl, f.
Bergſchreiber, m. hornj, dolowý, hawjřſký pjſař, m.
Bergſtadt, f. hornj, hornické měſto, 2) am Berge, horſké, n.
Bergſteiger, m. dololezec, m.
Bergſtiglitz, m. ſtehlik hornj.
Bergſucht, f. duſſnoſt, f.
Bergunter, položitý, ſ. Berg ab.
Bergwachs, n. klj ſyrnaté, ſyrnatá lepká země, f.
Bergwerk, n. rudnj, kowowý důl, m. hora, f. 2) die Arbeit, hornj práce, f.
Bergwerksfreyheiten, f. pl. horničná priwilegia, nadánj.
Bergwerksgeſchworene, plur. hornj přiſežnj, m.
Bergwerkslexikon, n. hornicný, hawjřſký ſlowan, m.
Bergwerksſtollen, proražené průchodjſtě, n.
Bergwerksverſtändiger, m. zběhlý we wěcech hornjch, hornicných, hawjřſkých, m.
Bergwerkswiſſenſchaft, f. wměnj hornické, hornicné, n. hawjřſké.
Bergweſen, n. wěcy hornj, hornicné, hawjřſké, f. hawjřſtwj, n.
Bergwort, n. ſlowo hornj, hornicné, hawjřſké, n.
Bergzimmermann, tyſař hornj, m.
Bergzinnober, m. hornj cynobr, m.
Bericht, m. zpráwa, f. náwěſtj, n.
Berichten, Bericht erſtatten, Nachricht erſtatten, zprawiti, někomu zprawu dáti, činiti wzkázati něco, 2) Unterricht ertheilen, powčiti, powědeti, powčkowati.
Berichtet, von etwas, zpráwený.
Berichtserſtattung, f. zprawy dánj, včinčnj, zprawnj liſt, m.
Berichtigen, richtig machen, in Ordnung bringen, zprawiti, zaprawiti, eine Sache, Rechnung, Schuld, dluh zaprawiti, zprawiti, Fehler, naprawit, oprawit.
Berichtigung, f. eines Fehlers, zprawenj, naprawenj, ponaprawenj, oprawenj, pooprawenj, n. oprawa, f. náprawa, f. einer Sache, zprawenj, zaprawenj, der Schuld, zaprawenj, n.
Beriechen, etwas, wončti, přiwončti k něčemu; očuchati, očmuchati něco.
Beritten, gjzdný, gut, ſchlecht beritten ſeyn, dobrého, zlého koně mjti, na dobrém, na zlém koni gezditi, beritten machen, zgezditi.
Berſchling, m. wokaun m.
Berſten, puknauti, pukati, rozpuknauti ſe.
Bertram, ſ. Pertram.
Berüchtigen, rozhlášyti.
Berüchtiget, rozhlášený, übel berüchtiget, zlopowěſtný.
Berücken, ſ. Betriegen.
Berückung, ſ. Betrug.
Beruf, m. powolánj, zawolánj, n. zu einem Stande, powolánj, n.
Berufen, powolati, zawolati, 2) einen zu ſich, zu einem Amt, někoho k ſobě, k nějakému wykádu powolati, 3) ſich auf einen, auf etwas berufen, odwoláwati ſe na někoho, na něco, 4) apelliren, odwolati ſe k wyššímu práwu, 5) beſchreyen, mit Worten bezaubern, in

der Naturlehre des Pöbels, wyknauti, vhranauti, obhljdnauti, 6) die Gemeine, obec swolati.

Berufsarbeit, f. práce powolánj, f.

Berufsgeschäfte, n. zamestknánj, n. práce swého powolánj, f.

Berufung, f. Beruf, 2) odwolánj, n.

Beruhen, auf etwas ruhen, wstrnauti, stawowati, wstawowati se na něčem, přestáwati na něčem, odpočiwati, bei etwas beruhen lassen, přestáwati, přestati, f. bewenden, 2) verharren, dostati, dostáwati, 3) in etwas, auf etwas, auf einen ankommen, den Grund in etwas haben, záležeti, pozustáwati na na něčem, es beruhet auf ihm, na něm to záležj.

Beruhigen, jemanden, pokogiti, spokogiti, wpokogiti, w pokog a mjr wwesti, wtissiti někoho, sich, spokogiti, wpokogiti, wtissiti se.

Beruhigung, f. spokogenj, wpokogenj, n. pass. daß man ruhig ist oder wird, pokognost, spokogenost, f.

Beruhigungsmittel, plur. pokogiredlné, spokogitedlné prostředky, m.

Berühmen, sich mit etwas, einer Sache, prahlen, honosyti, chlubiti, pochlaubati, wychlaubati, wychlubowati se něčim.

Berühmen, das, die Prahlerey, honosnost, f. honosenj, n. chlauba, pochluba, f. pochlaubánj, wychlaubánj, n.

Berühmt, slowutný, wznessený, slawný, oslawný, rozhlássený, ohlássený, zwelebený, wyhlássený, rozhlássený, berühmte Thaten, slowutnj, wznessenj, slawnj, welebnj činowé, ein berühmtes Buch, wznessená, znamenitá, slawná kniha, sehr berühmt, přeslawný, welmi slawný, welmi slowutný, welmi rozhlássený, welmi wznessený, berühmt seyn, slowutným, wznesseným, slawným, oslaweným, rozhlássenym býti, berühmt werden, zwelebenu, ohlássenu, oslawenu, slawným učiněnu býti, berühmt machen, slawiti, oslawiti, ohlassowati, oslawowati, rozhlásyti, ohlásyti, welebiti.

Berühren, etwas, teykati, dotýkati, tknauti, dotknauti se něčeho, 2) etwas mit wenigen Worten, něco maličko slowy dotknauti, krátce podotknauti, 3) nahe liegen, dotýkati se.

Berührt, tknutý, dotknutý, erwähnt, dotčený, 2) vom Donnerschlage, hromem wderený, od hromu ražený, 3) vom Feuer, ohnutý, 4) vom Schlage, mrtwicý ražený, poražený.

Berührung, f. tknutj, dotknutj, dotýkánj, n. 2) in einer Abhandlung, dotknutj, podotknutj, n.

Berufen, ossklubati, ossknbati, possklubati, 2) bestehlen, opálili, ossklubati, olaupiti.

Berupft, ossklubaný, ossknbaný, possklubaný.

Berupfung, f. ossklubánj, ossknbánj, possklubánj, n. 2) Bestehlung, opálenj, ossklubánj, olaupenj.

Berußen, kopiti, wkopiti, začaditi.

Berußet, wkopcený, wkopcený, začazený.

Beryll, m. ein Edelgestein, beryl, m.

Besäen, oseti, posyti.

Besäet, oseté, posyté.

Besäung, f. osenj, posenj, n.

Besänftigen, kogiti, wkogiti, chlácholiti, wchlácholiti, krotiti, wkrotiti.

Besänftigung, f. kogenj, n. chlácholenj, wchlácholenj, wkogenj, krocenj, wkrocenj, n.

Besagen, powjdati.

Beſagt, prawený, řečený, powědený, beſagtermaßen, gak bylo prawěno, řečeno.

Beſaiten, oſtrunniti.

Beſalben, mazati, maſtj mazati, pomazati, namazati, 2) mit Kothe, zmazati.

Beſalbung, f. mázánj, maſtj mázánj, pomazánj, namazánj, n.

Beſamen, ſich, wie Pflanzen, rozploditi ſe, wie Thiere, plemeniti ſe, 2) beſamen, ſ. beſáen.

Beſamen, das, Beſamung, f. rozplozenj, n. der Thiere, plemenění, n.

Beſatzung, f. Mannſchaft, poſádka, f. oſazenj, n.

Beſäuen, poſwiniti, vſwiniti.

Beſaufen, ſich, jemand, opiti ſe, opogiti ſe, ožrati ſe, někoho, ſich ſehr ſtark beſaufen, ochlaſtrati ſe.

Beſaufen, das, opitj, opjgenj, opogenj, ožránj, n.

Beſchaben, oſtrauhati, obſtrauhati, poſtrauhati.

Beſchabt, oſtrauhaný, obſtrauhaný, poſtrauhaný.

Beſchädigen, verletzen, verwunden, am Leibe, raniti, zraniti, poraniti, ſonſt einen Schaden zufügen, vſſkoditi, obljžiti někomu, vrazyti někoho, ein Kleid, Wagen, Haus, Gefäß, Buch, porusſiti ſſat, wůz, dům, nádobu, knihu, ſſkodu včiniti, vſſkoditi, die Wege, cesty pokazyti, wie das Wetter die Felder, potlaucy.

Beſchädigung, f. am Leibe, auraz, m. ſonſtige Zufügung eines Schadens, vſſkozenj, obljženj, vražení, n. an Kleidern Wagen ꝛc. porusſenj, vſſkozenj, n. der Wege, pokaženj, n. vom Wetter am Felde, ſſkoda na oſenj, f. potlučenj, n.

Beſchaffen, vſtanowený, způſobený, zřjzeny, ſpořádaný, alſo beſchaffen ſeyn, tak vſtanowený, způſobený, zřjzený, ſpořádaný býti, ſo war es mit der Sache beſchaffen, ta wěc byla takowá, takowý byl tě wěcy způſob, der Menſch, die Sache, der Krieg iſt ſo beſchaffen, ten člowěk, ta wěc, ta wogna geſt tak vſtanowená, ſpořádaná, způſobená, zřjzená, wenn es ſo beſchaffen iſt, když geſt to takowě, wie iſt es mit ſeinen Sachen beſchaffen? na čem geho wěcy ſtogj? na čem gſau geho wěcy? gaký geſt geho wěcý způſob?

Beſchaffenheit, f. powaha, způſobnoſt, způſobiloſt, f. způſob, m. gměnj, n. die Beſchaffenheit der Zeit, des Wetters, Bergwerkes, powaha, způſob, způſobnoſt, gakoſt času neb powětřj, rudnjho dolu; die natürliche Beſchaffenheit, přirozená powaha, f. přirozený způſob, eine beſondere Beſchaffenheit haben, zwláſtnj powahu, způſob, způſoby mjti, nach Beſchaffenheit der Umſtände, der Sache, der Zeit, dle powahy, ſpůſobu tě wěcy ꝛc. nach der innern Beſchaffenheit geſund oder krank ſeyn, podlé gměnj, způſobu wnitřnjho zdrawým neb neduživým býti, 2) die Beſchaffenheit der Thiere, powaha, způſobnoſt, způſobiloſt zwjřat, f.

Beſchäften, paziti, opaziti.

Beſchäftung, f. pažení, opažení.

Beſchäftigen, einen oder ſich, zaneprázdniti, zaměſtkáwati, zaneprázdňowati, zaměſtknati, zanásſeti pracý někoho neb ſebe, ſich mit Leſung eines Buches, zaměſtkáwati, zanásſeti, objrati ſe čtenjm někaké knihy.

Beſchäftiget, zaneprázdněný, zaměſtknaný, pracý zanesſený.

Beſchäftigung, f. zaneprázdněnj, zaměſtkánj, pracý zanesſenj, objránj, n. práce, f.

Beſchälen, polaupati, 2) eine Stutte, připuſtit koně.

Beſchäler, m. ein Hengſt zur Beſchälung, pnſſák, m.

Beſchälung, f. polaupánj, 2) připauſſtění. n.

Beſchämen, zahanbiti, k ſtudu přiwesti.

Beſchämt, zahanbený, k ſtudu přiwedený.

Beſchämung, f. zahanbenj, n.

Beſchatten, ſtjniti, zaſtjniti, obſtjniti, zaſlonſti, clomiti, zaclomiti.

Beſchattet, zaſtjnéný, zaclonéný.

Beſchattung, f. ſtjnénj, zaſtjnénj, obſtjnénj, zaſlonénj, zaclonénj, n. záclona, záſlona, f.

Beſchauen, obhlédnauti, ohlédati, ſhlédnauti, opatřiti, obezřjti, ſpatřowati, ſ. beſehen.

Beſchauer, m. ſpatřitel, ſpatřowatel, ohledatel, m.

Beſchauet, obhlédnutý, ohlédaný, ſhlédnutý, opatřený, obezřaný, ſpatřený.

Beſchäulich, ſpatřitedlný, ꝛc. ſhlédawý, 2) in der myſtiſchen Gottesgelehrſamkeit wird es auch für betrachtend gebraucht, bohomyſlný.

Beſchauung, f. obhlédnutj, ohlédánj, opatřenj, obezřenj, ſpatřowánj, ſwatřenj, n.

Beſchatzen, procenici.

Beſchäumen, opěnici.

Beſchäumet, opěněný.

Beſcheeren, oſtřjhati, oholiti, den Bart, obraditi, bradu oſtřjhati, oholiti, die Bäume, ſtromy obřezati, oklestiti.

Beſcheerung, f. oſtřjhánj, oholenj, n. des Bartes, obradénj, brady oholenj, oſtřjhánj, n. der Bäume, obřezánj, oklesſtěnj, n.

Beſchehren, unverhoft geben einem etwas, nadělíti, někomu něco, někoho něčim.

Beſchehrt, nadělený, dieß hat ihm Gott beſchehrt, to mu Bůh nadělil.

Beſchehrung, f. nadělenj, n.

Beſcheid, m. Antwort, odpowěd, f. 2) Rathsbeſcheid, der Ausſpruch eines Richters, rozſudek, vſudek, odſudek, nález, weynos, m. práwnj rozeznánj, n. 3) mit dem Beſcheide, s tjm doložením, na ten způſob, 4) Beſcheid wiſſen um etwas, znáti něco wýborně, 5) Beſcheid, Erwiederung im Trinken, počatá f. ſplnénj, n. Beſcheid thun im Trinken, poctu dáti, zawdati někomu, 6) der einer Frauensperſon aus einer Erbſchaft gebührige beſtimmte Theil, podil, odkaz, nápad, m. 7) beim Schmauſe der Handwerksleute, der einem jeden gebrige Theil auch Beſcheideſſen, weyſtužka, weyſtuha, f. 9) Kenntniß, Wiſſenſchaft, powědomoſt, Beſcheid wiſſen, mjeti powědomoſt, b) ſich einer Sache mit Bewußtſeyn einnehmen, vpauſſtěti, dawati mjſto, připauſſtěti.

Beſcheiden, einem etwas, zutheilen, propugčiti, vděliti, přiſaudiri, vſauditi něco někomu, 2) im Teſtamente vermachen, odkázati, dědičně dáti, 3) einem einen Ort, wykázati, vrčiti někomu mjſto, 4) mit einem Befehl an einen Ort beſtimmen, odhodlati, vſtanowiti, vrčiti.

Beſcheiden, höflich, mäßig in Leidenſchaften und Begierden, mjrný, ſſetrný, 2) beſcheidener Theil, Koſt, Eßen, oddjl, podjl, m. podělenj, n wenn es viel iſt, weyſluha, weyſlužka, f.

Beſcheidenheit, f. Mäßigung der Leidenſchaften, mjrnoſt, f. ſſetrnoſt, f. mit Beſcheidenheit, s mjrnoſtj.

Beſcheidentlich, beſcheiden, mjrně, ſſetrně.

Beſcheinen, oſwjtiti, oſwěcowati, obgaſnti, 2) ſ. beſcheinigen.

Beſcheinung, f. oſwjcenj, oſwěcowánj, obgaſnutj, n.

Beſcheinigen, beſcheinen, doſwědčowati, doſwědčiti, vſwědčiti, wyſwědčowati, wyſwědčiti.

Beſcheinigung, ſ. Beſcheinung, wyſwědčenj, doſwědčenj, wſwědčenj, n.

Beſcheißen, poſrati, poſákati, ponesáditi, 2) betrügen, oklamati, oſſidíti někoho, poſkládati, položiti někomu.

Beſcheißer, m. Betrieger, ſſeydýř, poſkladač, oklamač, m.

Beſchelten, vhaněti, porokowati, vlati.

Beſchenken, mit etwas einen, darowati, dařiti, obdarowati, obdařiti, obdařiti, nadati někoho něčim.

Beſchenkt, darowaný, obdarowaný, obdařený, obdařněný.

Beſchenkung, ſ. darowánj, obdarowánj, obdařenj, obdařěnj, n. obdařinka, f. nadánj, n.

Beſcheren, ſ. Beſcheeren; Beſcheeren.

Beſchicken, zubereiten, beſorgen, ſtrogiti, přiſtrogiti, připrawiti, eine Leiche, mrtwé tělo pochowati, 2) einen beſchicken, vor Gericht laden, obeſlati, obſýlati, pohnati někoho, 3) einen um oder wegen etwas beſchicken, einen Bothen an ihn ſchicken, poſlati, 4) warten, rſtegen, ſſetřiti, hleděti, opatřiti.

Beſchickung, ſ. Zubereitung, ſtrogenj, přiſtrogenj, připrawenj, n. 2) das Beſchicken vor Gericht, obſýlka, f. obſýlánj, n. půhon, m. 3) Sorge, opatřenj, n.

Beſchieden, vſtanowený, vrčený, vrčitý.

Beſchießen, z. B. einen, oder ein Thier, darauf ſchießen, ſtřjleti, ſtřeliti na něco, poſtřjleti, eine Stadt, eine Feſtung, do města, do pewnoſti ſtřjleti, město ſtřjleti, na město ſtřjleti.

Beſchiffen, plawiti, oplawiti.

Beſchiffet, plawený, oplawený.

Beſchilft, rtkinowatý.

Beſchimmeln, zpleſniwěti.

Beſchimmelt, zpleſniwělý.

Beſchimpfen, pohaněti, zhanětí, vhaněti, potupiti, zlehčowati, ze cti laupiti, hanetu.

Beſchimpft, zhaněný, pohaněný, potupený, vhaněný, zlehčený, ze cti laupený.

Beſchimpfung, ſ. pohanění, zhanění, zlehčenj, potupenj, n. potupa, f hana. f.

Beſchinden, ein Glied, zdjrati, zedřjti.

Beſchirmen, oſtřjhati, chrániti, ochrániti, ochraňowati, obhágiti, brániti, obranowati, hágiti někoho, ochranu držeti nad něčým.

Beſchirmer, m. oſtřihatel, chráncce, obránce, branitel, obhágce, chranitel, m.

Beſchirmerinn, f. oſtřihatelkyně, ochranitelkyně, f.

Beſchirmet, oſtřjhaný, chráněný, ochráněný.

Beſchirmung, ſ. oſtřjhánj, chránění, ochránění, obhágenj, hágenj, n. ochrana, f. bránění, obránění, n. obrana, f.

Beſchlafen, eine Weibsperſon, zljhati pannu, ſpáti s pannau, 2) über eine Sache zu Bette gehen und einſchlafen, zaſpati.

Beſchlafen, das, Beſchlafung, einer Weibsperſon, zljhánj, ſpanj s panau, n.

Beſchlag, m. vom Golde, Meſſing, an Thüren, Stöcken, Gefäßen, oder Werkzeugen, kowánj, okowanj, n. 2) an Büchern, puklý, ſpl kowánj, n. 3) einer Waare, zábawa, f. 4) in eine Sache, ſſkralaup, m. Beſchlag auf etwas legen, etwas in Beſchlag nehmen, als Güter, Waaren ꝛc. zabawiti, zadržeti, zadržowati.

Beſchlagen, etwas, mit Golde, Eiſen, Meſſing ꝛc. beſchlagen, okowati, kowati, pobiti, pobjgeti, 2) ein Pferd, kowat, okowati, pokowati, 3) mit Bretern, prkny pobjgeti, pobiti, podlážiti, dlážiti, bednici, 4) das Bau-

holz

Holz behauen, otesati, otesáwati, 5) vom Schimmel, plesniwěti, zplesniwěti, zlukšnauti. 6) eine Wand, einen Stuhl, einen Tisch mit Wachsleinwand, pobijgeti, 7) mit Arreste beschlagen, zadržeti, wazbau stjžiti, do wazby dáti.

Beschlagen, das, Beschlagung mit Golde, Eisen, okowánj, pobijgenj, pobitj, n. 2) eines Pferds, kowánj, okowánj, n. 3) mit Bretern, pobijgenj, pobitj, podláženj, dláženj, bednění, n. 4) des Holzes, tesánj, otesánj n. 5) vom Schimmel, plesniwenj, 6) einer Wand, eines Stuhls, pobijgenj, n. 7) mit Arreste, do wazby dánj, n.

Beschlagen, particip. mit Golde, Eisen, kowaný, okowaný, 2) mit Bretern, pobijgený, pobitý, podlážený, dlážený, bednění) mit Schimmel überzogen, rozležený, 4) wie das Holz, otesaný, 5) mit Arreste, zadržený, 6) wie ein Pferd, kowaný, okowaný, pokowaný, 7) geübt, in etwas erfahren, honěný, zběhlý, wycwičený, dospělý.

Beschlage, n. einer Thüre, eines Buches, Wagens, Rades, Pferdes, kowáni, okowánj, pobitj, n. zum Jägerzeug, pukly.

Beschleichen, einen, pklandíti, přikrásti se k někomu, na někoho, 2) mit List betriegen, pklaudíti.

Beschleichen, das, pklandění, přikradenj, n.

Beschleunigen, etwas, pospjssiti, pkispjssiti s něčim, das hat seinen Tod beschleuniget, to mu brzkau smrt způsobilo.

Beschleunigung, f. pospjssenj, přispjssenj, n.

Beschleyert, zakuklený, zawitý.

Beschließen, einen Entschluß fassen, festsetzen, zawřjti v sebe, vrčiti, vložiti, vzawřjti, eines Untergang beschließen, vrčiti něčj záhubu, er hat es bey sich beschlossen, on to v sebe zawřel, 2) endigen, zawjrati, zawřiti, eine Rede, zawřjti řeč, 3) urtheilen, zawjrati, ich urtheile so und so, gá zawirám tak a tak, 4) verwahren mit einem Schlysse, zawřjti, zamknauti, vzawřjti, 5) in sich fassen, zawjrati w sobě.

Beschließer, m. kljčnjk, m.

Beschließerin, f. kljčnice, f.

Beschlingen, f. Umschlingen.

Beschlossen, zawřený, es ist beschlossen, gest zawřeno, vzawřeno, vrčeno.

Beschluß, m. die Endigung, zawirka, záwěrka, f. záwěrek, m. zawjrání, zawřenj, 2) das Vorschließen einer Sache, zawřiti, n. alles unter einem Beschlusse, wssecko pod gednjm zawřenjm, zawřitjm.

Beschmauchen, pokaufiti, okaufiti, počaditi, vkaufiti, včaditi.

Beschmauchung, f. pokaufenj, okaufenj, počadění, n. včadění, n.

Beschmausen, einen, hodowati kwasyti, v někoho, s někým.

Beschmeißen, einen, oder etwas, etwas besudeln, vkydati, pokydati, zkydati, vwozyti, 2) bewerfen, mit Steinen, roházeti, vházeti, 3) wie die Insekten, posrati.

Beschmieren, mit Schmeer, d. i. mit Fettigkeit bestreichen, als Brod mit Butter, namazati, pomazati, 2) besudeln, beschmutzen, pomazáti, als mit Kothe, blátem pomazati, zkydati, zmazati, zkáleti, pokydati, vbláziti, zamazati, vmazati, pokáleti, vkáleti.

Beschmiert, pomazaný, zmazaný, zamazaný, vmazaný, zkálený, vkálený, mit Kothe, vblácený, blátem zkydaný, pokydaný, zmazaný.

Beschmierung, f. pomazánj, zmazánj, zamazánj, počálenj, zkálenj, n.

Beschmitzen, sspiniti, vsspiniti, kálety, vkáleti, zkáleti, počáleti,

vmaz-

vmazaniti, zprzniti, ſ. beſudelu, beſchmutzen.

Beſchmitzt, zprzněný, vſſpiněný ꝛc. ſ. beſudlt, beſchmiert.

Beſchmitzung, vſſpinění, zprzněnj, n. zprzniloſt, ſ. Beſudlung.

Beſchmutzen, ſ. vſſpiniti, poſſpiniti, zaſſpiniti, poſſiſſmati, vſſiſſmati, zaſſiſſmati, pokáleti, zkáleti, zprzniti, vkáleti.

Beſchmutzt, vſſpiněný, poſſpiněný, zaſſpiněný, poſſiſſmaný, vſſiſſmaný, zaſſiſſmaný, pokáleny, zkálený, zprzněný, vkálený.

Beſchnauben, beſchnaufen, očmuchati, očuchati.

Beſchnaufelu, očuchati.

Beſchneidehobel, m. obřezák, m.

Beſchneidemeſſer, n. obřezacý nuž, obřezák, m.

Beſchneiden, okezati, wie die Knaben, obřezati, den Wein, winicu řezati, wie die Bäume, Wände, in dem Garten, kleſtiti, okleſtiti, okřezati, die Hoffnung, die Ehre, Gelegenheit, Entſchuldigung, naděgi, čeſt zlehčiti, příležitoſt, wýmluwu vſtřihnauti, zamezyti, einem die Einnahme, Einkünfte, zrenčiti příjmy, die Flügel, oſtřihati, ein Buch, okřznauti, okřezati, obřezati, Tuch, ſtřihati, poſtřihati, Papier mit der Scheere, oſtřihati, mit dem Meſſer, okřzniti, okřezati, das Brod, okrágeti, die Dukaten, okrágeti, okřezati.

Beſchneiden, das, Beſchneidung, f. okřezánj, n. der Knaben, obkřezánj, n. obřizka, f. des Weins, řezánj, n. der Bäume, kleſtěnj, okleſtěnj, okřezánj, der Dukaten okráženi, okřezánj, n.

Beſchneider, m. kleſtič, m.

Beſchneidung, f. ſ. das Beſchneiden.

Beſchneideln, okřezáwati, okleſtiwati.

Beſchneyen, beſchneien, zaněžiti, poněžiti, sněhem zaſypati.

Beſchneyet, beſchneiet, poſněžený, zaſněžený, ſněhem zapadlý, zaſypaný, werden, ſněhem zapadnauti.

Beſchnirpeln, okragowati, oſtřihowati.

Beſchnitten, okřezaný, wie der Wein, řezaný, wie die Bäume, kleſtěný okleſtěný, okřezaný, wie ein Buch, okřznutý, obřznutý, wie das Brod, okrágený, wie die Dukaten, okrágený, okřezaný, wie die Knaben, obřezaný.

Beſchnittener, m. obřezanec, m.

Beſchnufeln, ſ. Beſchnaufeln.

Beſchönen, beſchönigen, eine böſe That, ſein Vergehen, obalowati, zaſtirati, barwu dáti, přiſtirati, omlauwati, ljčiti ſ. Bemäntelu.

Beſchönung, Beſchönigung, f. obal, m. přiſtěra, f. barwa, poklička, f. zaſtěra, f. zaſtřenj, n. omlauwa, f. ljčenj, n.

Beſchoren, oholený.

Beſchränken, einſchränken, obmezyti, obmezowati, obkljčiti, ſwjrati.

Beſchränkt, obmezený, obkljčený, ſkljčený, ſewřený.

Beſchreiben, eine That, ein Land, ein Gebäude, einen Menſchen ꝛc. wypſati, wypiſowati, popſati, popiſowati, 2) einen Bogen, ein Blatt voll ſchreiben, popiſati, 3) in der Logik, einige Kennzeichen eines Dinges anführen, wypſati, es iſt nicht zu beſchreiben, nenj to k wypſánj, nelze to wypſati, 4) in der Geometrie, ein Vieleck, die Laufbahne, die Tage, wie die Sonne, die Geſtirne, znamenati.

Beſchreiber, m. wypiſowatel, popiſowatel, m.

Beſchreibung, f. weypis, popis, m. (popiſa, f. wypſánj, popſáni, m.

Beſchreiten, beſteigen ein Pferd, wſednauti na koně, 2) das Ehebette, wkročiti, wſtaupiti do lože manželſkeho, 3) die Gränzen, das Gebiet, das Haus, die Schwelle, kráčeti, kročiti, wkročiti, wkráčeti na meze, w okolj, w dům, na prah.

prah, du ſollſt meine Schwelle nicht mehr beſchreiten, nemáš wjce na můg prah wkročiti, přes můg prah kročiti, nohau páknauti.

Beſchreyen, bezaubern, wříkati, wſkrnauti, wyranauti, daß ichs nicht beſchreye, bych to newřknul, newyranul.

Beſchreyung, f. auřek, m. wřknutj, wyranutj, n.

Beſchrieben, wie eine That, ein Menſch, wypſaný, popſaný, ein beſchriebenes Blatt, popſaný liſt, m.

Beſchrien, wřknutý, wyranutý, 2) berüchtiget, wyřčený, rozkřičený, rozhlášſený, übel berüchtiget ſeyn, zlopowěſtným býti, zlé ſlowo mjti.

Beſchkoten, ohlodati.

Beſchuhen, podrážeti, podrazyti ſtřewicemi, 2) einen Pfahl, obſtkiti.

Beſchuhet, obutý.

Beſchuldigen, eines Dinges, winiti, obwiniti, obwiňowati, wwiniti z něčeho, naříkati, naříknauti, fälſchlich, oſočiti.

Beſchuldiger, m. obwinitel, winitel, m.

Beſchuldiget, obwiněný, naříkaný, nakčený, fälſchlich, oſočený.

Beſchuldigung, f. winěnj, obwinění, wwinění, n. naříkánj, n. nářek, m. falſche, oſočenj, n.

Beſchummeln, ſ. Betriegen.

Beſchuppen, betriegen, olaupiti, někoho.

Beſchütten, poſypati, 2) mit Waſſer, politi.

Beſchüttung, f. poſypánj, 2) politj, n.

Beſchützen, chrániti, ochrániti, ochraňowati, brániti, obraňowati, hágiti, oſtříhati, ſtříci.

Beſchützer, m. chránce, ochránce, chranitel, obránce, branitel, hágce, obhágce, obhagitel, m.

Beſchützerinn, f. ochranitelkyně, f. ochrankyně, obhagitelkyně, f.

Beſchützt, chráněný, ochráněný, obráněný, bráněný, hágený, obhágený.

Beſchützung, f. ochrana, obrana, f. ochránění, hágenj, obhágenj, oſtříhánj, n. chránění, n.

Beſchwägern, ſ. Verſchwägern.

Beſchwängern, ſ. Schwängern.

Beſchwären, očerniti, počerniti.

Beſchwatzen, bereden, durch Beſchwätz bewegen, někoho namluwiti, napljſkati mu, 2) ſich mit einem, ſtěberati, poſſtěberati s někým, 3) jemanden beſchwätzen nachtheilig von jemand ſchwatzen, omluwiti, obauzeti někoho.

Beſchwatzung, f. Beredung, namluwenj, n. 2) Nachrede, omluwenj, n.

Beſchweifen, ocaſem opatřiti, zaopatřiti.

Beſchweißen, opotiti.

Beſchweißen (Jägerwort) blutig machen, okrwáciti.

Beſchwemmen, rozwodniti.

Beſchwerde, f. těžkoſt, neſnáz, neſnadnoſt, obtjžnoſt, f. obtjženj, n. břemeno, mit Beſchwerde, s neſnázý, s těžkoſtj, s neſnadnoſtj, s obtjžnoſtj, s obtjženjm, 2) alles, was man mit Widerwillen erduldet, was unangenehme Empfindungen hervorbringt, und die Empfindungen ſelbſt, Krankheit des Halſes, der Glieder, der Mutter, imgl. Noth, Gram, Sorgen, u. ſ. w. těžkoſt, f. 3) Klage, ſtjžnoſt, f. Beſchwerde führen, ſtjžnoſt weſti.

Beſchwerdſchrift, f. ſtjžné pſanj, n.

Beſchweren, ſtjžiti, obtjžiti, obtěžowati, einen mit ſeinem Beſuche beſchweren, někoho ſwým nawſtiwenjm obtěžowati 2) ſich über etwas, ſtěžowati, ſteyſkati, obtěžowati ſobě, na něco.

Beſchwerlich, obtjžný, těžký, beſchwerlich ſeyn, fallen, těžkým, obtjžným býti, wenn ich ihnen beſchwerlich bin, gſemli gim těžek, obtjžný.

Beſchwerlich, adv. obtjžně, těžce, neſnadně.

Beſchwerlichkeit, f. těžkoſt, neſnáz, obtižnoſt, neſnadnoſt, f. obtiženj, n. die Sache hat ihre Beſchwerlichkeiten, ta wěc máſwé těžkoſti, neſnadnoſti, ohne groſſe Beſchwerlichkeit, bez welikě neſnáze, těžkoſti, obtižnoſti, die Beſchwerlichkeit des Beſuchens, der Krankheit, obtižnoſt nawſtjwenj, těžkoſt nemocy, die Beſchwerlichkeit des Lebens, Krieges, Feldzuges, těžkoſti, neſnáze, neſnadnoſti, obtižnoſti.

Beſchwerniß, ſ. Beſchwerde, Beſchwerlichkeit.

Beſchwert, ſtižený, obtižený.

Beſchwerung, f. über etwas, ſtěžowáni, n. ſtižnoſt, f. ſtyſſkánj, n.

Beſchwetzen, opotiti, opotiti.

Beſchwören, eid ich bekräftigen, zaſahowati na něco, k něčemu ſe zarkiſáhnauti, něco přiſahau twrditi, dotwrzowati, 2) inſtändig bitten, ſwate žádati, proſyti, bey Gott, pro Bůh, pro Boha proſyti, 3) bannen, zakljnati, den Teufel, die Geiſter, ďábla, duchy zakljnati.

Beſchwörer, m. zaklinač, zakljnatel, m

Beſchwörung, f. eidliche, přiſaha, f. 2) der Geiſter, zakljnánj, n.

Beſchworen, přiſahaný, přiſahau twrzený, dotwrzený, 2) zaklený.

Beſeelen, obživiti, nadchnauti životem, duchem, 2) mit Lebhaftigkeit, Muth verſehen, obživiti, mit Muthe, zmužloſti dodati.

Beſeelt, živé, nadchnutý, obživený.

Beſegeln, beſchiffen, plawiti ſe, po moři, po dragirách, 2. mit Segeln verſehen, plachtami zásobiti, opatřiti.

Beſegelt, beſchifft, zplawený, 2) das Schiff iſt wohl beſegelt, ta loď dobře geſt plachtami opatřena

Beſchlech, n. pozorowaný plijſſek,

Beſehen, obhljdnauti, prohljdnauti, opatřiti, ſpatřowati, ſpatřiti, obezřjti, ſhljdnauti něco, hleděti, patřiti, kaukati, djwati ſe, podiwati ſe na něco, bisweilen beſehen, nahljžeti, nahljdnauti, nazýrati, ſich im Spiegel beſehen, wzhljžeti ſe w zrcadle, etwas beim Lichte, při świtle ſe na něco djwat, na něco pohledět, ſe podiwat.

Beſeichen, pomočiti, poſcati, popikati, počičati. počurati.

Beſeligen, oblahoſlawiti, ſpaſyti.

Beſeliget, oblahoſlawený, zblažený, ſpaſený.

Beſeligung, f. oblahoſlawenj, zblaženi, ſpaſeni, n.

Beſen, m. chwoſtiſtě, koſtiſtě, pometlo, n.

Beſenbinder, m. powetlář, chwoſtiſtnjk, m.

Beſengen, ožhnauti, opáliti.

Beſenkraut, n. penjžek, m.

Beſenſtiel, m. držadlo v chwoſtiſtěte, v pometla, n.

Beſeſſen, držený, 2) vom Teufel, čertem poſedlý, obſedlý.

Beſetz, n. ljmec m.

Beſetzen, eine Stadt mit Soldaten, alle Zugänge, Wege, Thüre, oſaditi, obſadnauti, obſiednauti, 2) einen Ort, ein Land mit Einwohnern, die Stadt mit Truppen, oſaditi, obſaditi nějaké miſto, nějakau zem, obywateli, wogáky. 3) den Garten mit Bäumen, Pflanzen, zahradu ſtromy, roſtlinami wyſaditi, 4) den Tiſch mit Speiſen, Gäſten, ſtůl gjdlami, hoſtmi obſaditi, oſaditi, 5) ein Kleid mit Treſſen, Borten, ſaty prýmy, lemy, oblożiti, 6) die Muſik mit Leuten, Inſtrumenten, obſaditi, 7) eine Bank, einen Platz, zaſednauti, 8) den Ring mit Steinen, prſten kameny wyſaditi, 9) Strümpfe, punčochy podſaditi, wyſaditi, 10) den Backofen, rec oſaditi, 11) ein Amt, obſaditi.

Beſetzt, oſazený, obſazený, obſednutý, einen Ort beſetzt halten, místo obſedowati, držeti, dieſer Ort iſt beſetzt, to místo giž geſt zaſednuté.

Beſetzſchläger, m. beran, m. palice, f.

Beſetzung f. eines Orts, oſazenj, obſazenj, obſednutj, n. des Kleides, obſazenj, n. obkladek, m. der Muſik, obſazenj, n.

Beſeufzen, etwas, wzdychati pro něco, lkáti něco, pro něco, po něčem.

Beſichtigen, prohlijeti, prohljdnauti, opatřiti, ſ. Beſchen.

Beſichtiger, m. prohljdač, proſ. žitel, m. ſpatřitel, opatřitel, ohledatel, ohledáwač, m.

Beſichtigung, f. prohlijenj, prohljdka, f. ohledánj, opatřenj, n.

Beſiegeln, zpečetiti.

Beſiegelung, f. zpečetenj, n.

Beſiegen, den Feind, witězyti, zwjtězyti nad nepřitelem, přemocy přemáhati

Beſingen einen, etwas, zpjwati o někom, o něčem.

Beſinnen ſich, bedenken, überlegen, rozmyſliti ſe, rozmeyſſleti ſe, přemeyſſleti, rozgjmati, rozpakowati ſe, ſobě na rozmyſſleni, na pomyſſlenj bráti, was beſinnſt dich ſo lange? co ſe tak dlauho rozmeyſſliš? 2) ſich erinnern, pamatowati ſe, rozpomenauti ſe, vpamatowati ſe, er konnte ſich lange nicht beſinnen, nemohl dlauho wzpomenauti, ſe vpamatowati, ich beſinne mich, pamatugi ſe, ich kann mich nicht darauf beſinnen, nemohu na to wzpomenauti, ſe vpamatowati, 3) ſich nicht beſinnen, nicht bey ſich ſeyn, nepamatowati, nevzpamatowati, nezpamatowati ſe, ſich wieder beſinnen, zu ſich kommen, zpamatowati ſe, 4) entſchlieſſen ſich, rozmyſliti ſe, haben ſie ſich beſonnen, rozmyſlili ſe, ſich anders, ſich eines Beſſern, ginák, lepſſj ſobě ſmyſliti, rozmyſliti, vſmyſliti, vſtrozumětí, vpamatowati ſe. Beſinnung, zpamatowánj. Beſinnung, f. zpamatowánj. n.

Beſitz, m. Beſitzung, f. držení, n. Beſitz von etwas ergreifen, nehmen, w držení něčeho wgiti, in Beſitz nehmen, obſednauti něco, wwazati ſe w něco, ein Königreich in Beſitz nehmen, obſednauti králowſtwj, im Beſitze ſeyn, w držení býti, Beſitz ihres Herzens, wládnautj gegim ſrdcem, gměnj ſrdce, 2) Eigenthum, gměnj, n.

Beſitzen, eijzen haben, držeti, mjti, wládnauti něčim, was ich beſitze, co mám, co držim, ein Gut beſitzen, ſtatek držeti, ein Land, mjti zem, wládnauti, jemandes Herz beſitzen, ſrdce někomo mjti, wládnauti mocy ſrdcem, Stolz beſitzen, pýchu mjti, prowoditi, pyſſně ſobě počjnati, wěſti, Geij, ſkaupé, ſkrbně ſobě wéſti, viel Gelehrſamkeit, Einſicht, ꝛc. welmi včeným, prozřetedlným býti, wolikého vmětj, welikě prozřetedlnoſti býti, Lebensart, mrawy na ſobě mjti, 2) Eyer beſitzen, ſeděti na wegcých.

Beſitzer, Beſitznehmer, m. držitel, m.

Beſitzerinn, f. držitelkyně, f.

Beſitzthum, n. ſ. Eigenthum.

Beſoffen, ožralý, ochlaſtaný, ein Beſoffener, opilec, ožralec, m. (ochlaſta)

Beſoffenheit, f. ožralſtwj, opil, ſtwj, n. opiloſt, f. ochlaſtánj, n.

Beſohlen, podſſiti, podſſwati, podeſſew dáti.

Beſolden, platiti, mzdu, záplatek dáti.

Beſoldung, f. Sold, plat, záplatek, m. záplata, mzda, f. placenj.

Beſonder, einzelu, zwláſſtnj, ſaukromný, ein beſonderes Buch von etwas ſchreiben, obzwláſſtnj knihu o něčem pſáti, beſonderes Zimmer, zwláſſtnj, ſaukromné poc-

krog, 2) ſonderbar, treflich, vorzüglich, zwlášſtnj, obzwlášſtnj, oblášſtnj, přednj, ein ganz ſonderbarer Menſch, obzwlášſtnj, znamenitý, člowěk, eine beſondere Schönheit 3) ſeltſam, podiwný, eine ganz beſondere Tracht, přepodiwný, podiwný, diwný krog.

Beſonders, einzelnerweiſe, zwlášſť, zwlášſtně, obzwlášſtně, porúznu, ſamkromi, eine Sachebeſonders ſtellen, něco zwlášſť poſtawit, 2) ſonderbarlich, vorzüglich, zwlášſť, zwlášſtě, obzwlášſtě, oblášſtně, přednně, obzwlášſtně, einen beſonders lieben, někoho obzwlášſtně, zwlášſtě milowati.

Beſonnenheit, ſ. ſmyſlnoſt, f.

Beſorgen, befürchten, báti ſe, obáwati ſe, ſtarati ſe, ſtaroſt mjti, einen Krieg beſorgen, wogny ſe obáwat, bát, es iſt zu beſorgen, geſt ſe co obáwat. 2) Sorge tragen, oſtarati, obſtarati něco, poſtarati ſe, pečowati o něco, jemandes Geſchäfte, gedánj, práce něčj oſtarati, ſtarati ſe, pečowati o něčj gedánj, prácy, das Hausweſen, die Pferde beſorgen, hoſpodářſtwj, koně oſtarat, opatřit, ſprawowat, hledět konj.

Beſorger, m. oſtaratel, ſtaroſta, m.

Beſorgerinn, f. oſtaralelkyně, f.

Beſorglich, von der Sache, lopotný, beſorgliche Umſtände, lopotné okoloſtogičnoſti, f. beſorglicher Menſch, ſtaroſtliwý, ſtarawý, bogácný.

Beſorglichkeit, f. Beſorgniß, ſtaroſtliwoſt, (bogácnoſt, f. obáwánj, n. ſtrachowánj, n. ſtrach,)

Beſorgniß, f. obſtaránj, oſtaránj, m. ſtaroſt, f. ſtarawoſt, f. ſtaroſtnoſt, pečliwoſt, 2) die Beſorgung einer Gefahr, ſ. Befürchten, 3) ſ. Beſorglichkeit, f. aus Beſorgniß, ze ſtaroſti.

Beſorgt ſeyn, fürchten, báti, obáwati ſe, ſtarati ſe, ſtaroſt mjti, 2) ſorgen, daß etwas geſchehe, ſ. beſorgen.

Beſorgung, ſ. Beſorgniß.

Beſpannen, den Wagen mit Pferden, zapřahati koně do wozu, 2) etwas abmeſſen, pjdj něco změřiti, 3) den Bogen, potáhnauti.

Beſpannung, f. zapřeženj, n.

Beſpeyen, mit Speicheln, popliti, popliwati, poplwati, 2) durch Erbrechen, pobliti.

Beſpeyen, das, poplwánj, n. 2) poblitj, n.

Beſpicken, den Braten mit Speck, wyſlaniti, ſlaninau protáhnauti, 2) ſich womit, bereichern, omaſtiti ſe něčjm.

Beſpiegeln, ſich im Spiegel beſehen, wzhljžeti, wzhljdati, wzhljdnauti ſe w zrcadle, 2) ſich an anderer Leute Thun und Laſſen, do ſkutkú giných lidj jako do zrcadla ſe wzhljdati, ſich an anderer Beyſpielen beſpiegeln, na giných lidj příkladjch ſe wrážeti, příklad, nawčenj z giných ſobě bráti, wzýti.

Beſpiegelung, f. wzhljženj ſe, wzhljdnutj, n.

Beſprechen, einen zur Rede ſetzen, domlauwati ſe někoho, 2) ſich mit einem, rozmluwiti, rozmlauwati, promluwiti, rozpráwěti s někým, 3) eine Mithe, eine Weare, oder ſonſt etwas zu kaufen, ſmlauwati, ſmluwiti, 4) mit Worten bezaubern, zažehnati, žehnati.

Beſprechung, f. domlauwánj ſe, n. 2) Unterredung, rozmluwenj, rozmlauwánj, rozmluwa, f. promluwenj, n. rozpráwka, f. 3) zum Kaufe, oder Miethe, ſmlauwa, wmluwa, f. ſmlauwánj, ſmluwenj, n. 4) zažehnánj, n.

Beſprengen, kropiti, pokropiti, Kropiti, die Wäſche beſprengen, ſſary (bjlé) kropiti, ſich mit Waſſer, wodau ſe pokropiti, 2) das Fleiſch mit Salz, maſo ſolj poſypati.

Besprengt, kropený, pokropený, skropený.

Besprengung, f. kropenj, pokropenj, skropenj, n.

Bespringen, auch zur Befruchtung, wskakowat, wskočiti.

Bespritzen, postřjkati, zastřjkati, wstřjkati.

Bespritzt, postřjkaný, postřjknutý, zastřjknutý, zastřjkaný, wstřjkaný.

Bespritzung, f. postřjkánj, zastřjkánj, postřjknutj, zastřjknutj, wstřjkánj. n.

Besser, lepssj, ten was besser, něco lepssj.

Besser, adv. lépe, lépegi, ljp, lepssj, je eher je besser, čjm dřjw, čjm ljp.

Bessern, lepssiti, polepssiti, zlepssiti, oprawiti, ein Kleid, Haus, die Wege, ssat, dům, cesty oprawowati, zprawowati, Strümpfe, Kleider, zprawowati, sich in Gesinnungen, Sitten, im Schreiben, Tanzen, lepssiti, polepssiti, naprawiti se, seine Umstände haben sich gebessert, okolostogičnosti geho se zlepssily, polepssily, wie ein Kranker, lepssiti, polepssiti se, wzýt, brát polepssenj na těle, lépe se mjt, der Kranke bessert sich, es bessert sich mit dem Kranken, nemocný se lépe má, lepssj, bere polepssenj, gemu lepssj; wie die Zeit, Nahrung, Handlung, Umstände, polepssiti, lepssiti, zlepssiti, naprawiti se, lépe se mjt, wzst, im Lernen, lepssiti se

Besserer, m. naprawitel, oprawitel, zlepssitel, m.

Besserung, f. lepssenj, polepssenj, oprawenj, naprawenj, n. náprawa, f. des Leibes, polepssenj, n. eines Kleides, Hauses, Weges, oprawenj, zprawenj, zprawowánj, n. zpáwa, f. des Kranken, lepssenj, polepssenj, n. Es läßt sich mit dem Kranken zur Besserung an, začjná nemocnému lépe býti. Besserung eines Erblehens, zlepssenj, Besserung eines Lasterhaften, Ungesitteten, náprawa, polepssenj, n.

Bestallung, f. Dienst, wstanowenj, n. 2) Besoldung, plat, wplatek, m. Bestallung nehmen, plat, wplatek bráti, wzýti.

Bestand, m. Dauer, stálost, f. stánj, n. Bestand haben, stálost, stánj mjti, du hast hier keinen Bestand, nemáš zde žádného stánj, stálého bydla, mit Bestand der Wahrheit, des Ansehens, Rechtens, by prawda, wáznost, právo obstálo, oder bez wrazu, bez wgmy prawdy, wáznosti, práwa, 2) Pacht, Miethe, nágem, m. in Bestand nehmen, nagjti, nagjmati, 3) das jenige was stehen, oder übrig bleibt, zůstawek, weybytek, m.

Bestänker, pronágemnjk, m.

Bestandgärtner, m. nágemný zahradnjk.

Bestandgüter, plur. statkowé nagatj, m.

Bestandtheil, m. částka sámostatná, f. látka, hmota, f.

Bestandtheilchen, plur. začátkowé, zjwlowé, m. částečky. f.

Beständig, standhaft, unveränderlich, stálý, beständiger Freundschaft, Gesundheit, Gegenwart, Witterung, stálé přátelstwj, zdrawj, n. stálá přjtomnost, ꝛc. f. 2) immerwährend, wstawičný, wstawný, stálý, beständiger Zank, wstawičná wáda, beständiger Friede, wstawičný, stálý pokog, beständig seyn, bleiben, stálým býti, zůstati, beständige Farbe, stálá barwa.

Beständig, adv. stále, wstawičně, wstawně.

Beständigkeit, f. stálost, f. das Immerwähren, wstawičnost, f. wstawičenstwj, wstawnost, stálost f.

Bestärken, twrditi, wtwrditi, stwrditi, stwrzowati, wtwrzowati, potwrditi, potwrzowati, pewnisti,

tes, einer Stelle, eines Begriffs, Satzes, die Zeit, vrčiti, vložiti, vſtanowiti, zur beſtimmten Stunde, w vrčitau hodinu.

Beſtimmung, die, vſtanowenj, zřjzenj, n. 2) Verordnung, vſtanowenj, nařjzenj, zřjzenj, n. 3) Einſchränkung, Beſtimmung eines Wortes, Begriffs, Satzes, vloženj, vrčenj, n. 4) Beruf, vloženj, n. powolánj, vſtanowenj, 5) Entſcheiden, rozhodnutj, Beſtimmtheit, f. vrčitoſt, f. vrčenoſt, f.

Beſtimmt, wie jemand zu etwas, vſtanowený, zřjzený, 2) wie eine Sache, odhodlaný, vſtanowený, 3) feſtgeſetzt, vložený, vſtanowený, vrčený, 4) wie ein Wort, Begriff, eine Zahl, vrčený, vrčitý, vſtanowený.

Beſtmöglichſt, dle možnoſti, což možného, pokudž to možné, dle wſſj možnoſti,

Beſtochen, penězy porušſený, poſtřelený, vplacený.

Beſtocken, kowatěti, zkowatěti, otawiti ſe, zotawiti ſe,

Beſtoſſen, ſich, vſtrčiti, vrazyti ſe, wie ein Tuch, eine Holzarbeit, Zeug, vbjrati,

Beſtoßfeile, f. ſtauſtacý pilnjk, m.

Beſtoßhobel, m. vbirák, m.

Beſtrafen, potreſtati, ſtreſtati, treſtati, kárati, zkárati, mit Worten, ſlowy pokárati, potreſtati.

Beſtrafer, m. potreſtatel, treſtatel, m.

Beſtrafung, f. potreſtánj, ſtreſtánj, n. mit Worten, pokáránj, potreſtánj ſlowy, n.

Beſtrahlen, obleſkuauti, oſwěcowati papreſſkami, papreſſkowati na něco, papreſſky pauſtěti, ſtřjleti.

Beſtrahlt, obleſknutý, oſwjcený.

Beſtreben, ſich, ſnažiti ſe, wynaſnažiti, přičiniti ſe, vſylowati, ſnažnoſt přičiniti, přiložiti, wynaložiti, ſich nach Ruhm, oſlawu ſe ſnažit, o ſlávu vſyloważ.

Beſtreben, das, Beſtrebung, f. ſnaženj, wynaſnaženj, ſnaženſtwj, přičinění, vſylowánj, vſylj, n. ſnažnoſt, f.

Beſtreichen, pomazati, obmazati, namazati, potřjti, natřjti, mit Farben, barwami natřjti, nacpuſtiti, protáhnauti, 2) mit Geſchütze, Kugeln berühren, zaſahati, zaſáhnauti, 3) dieſe Feſtung beſtreicht die Stadt, pewnoſt ta dotýká ſe města.

Beſtreiten, den Feind, ein Land, pobogowati, bogem dobýwáti, 2) einen Satz, odjrati, odbogowati, odbog činiti, odpor wěſti, kláſti něčemu, 3) die Unkoſten, niknauti, podniknauti, zaſtaupiti, wěſti autraty, eine Arbeit, ihr gewachſen ſeyn, práci podniknauti, podſtaupiti, zaſtati, wyhowěti, odolati, Haushaltung, hoſpodáſtwj zaſtati, der etwas beſtreiten kan, který s něco býti může, ktery něco vmj podniknauti, zaſtati. ꝛc.

Beſtreiter, m. des Kriegsheers, pobogowatel, m. 2) eines Satzes, odbůrce, odbognjk, odpornjk, odpůrce, m.

Beſtreitung, f. pobogowánj, n. 2) eines Satzes, odpor, odbog, m. odbogowánj, odjránj, n. 3) der Unkoſten, autrat wedenj, niknutj, podniknutj, zaſtaupenj, der Arbeit, podniknutj, podſtaupenj, zaſtánj, wyhowěnj, odolánj práce, 5) der Haushaltung, zaſtánj hoſpodáſtwj, n.

Beſtreuen, poſypati, potrauſyti, 2) das Grab mit Blumen, hrob kwjtjm poſtlat potrauſyt.

Beſtreuet, poſypaný.

Beſtreuung, f. poſypánj, n. potrauſenj. n.

Beſtrichen, pomazaný, namazaný, natřený, potřený.

Beſtricken, ſpleſti, zapleſti, opleſti, 2) figur mit unſichtbaren Banden, nástrahami, oſydly opleſti,

ſti, oſydły polácy, oſydlem lapiti, w oſydlo, w lec lapati, zapleſti, oſydliti, náſtrahami otáčeti, einen Ball beſtricken, mič opleſti, opljtati, beſtrickt werden, náſtrahami otáčjn býti, náſtrahami a oſydly opletenu, w oſydla zapletenu, poléčenu býti.

Beſtrickung, ſ. zapletenj, oſydlenj, n.

Beſtritten, pobogowaný, bogem dobytý.

Beſtrómen, př. tékati.

Beſtürmen eine Stadt, zteknauti, zteci, dobýwati, zlezti města, na město pohrom wciniti, dotříjti, dotjrati, dorážeti, 2) wie die Affekten die Seele, zdaúřiti, baúřiti, dogjmati, nepokogiti, 3) jemanden mit Bitten, Vormürfen, hrdliti, dotjrati, dorážeti; dogjmati někoho, 4) wie der Wind, die Wellen, baúřiti na něco, dorážeti na něco.

Beſtürmer, m. dobýwatel, m.

Beſtürmung, ſ. der Stadt, zteknutj, zlézenj, dotřenj, dobýwánj města, n. pohrom, m. des Gemüthes, zbaúkenj, n. pohrom, m.

Beſtürzen, rmautiti, kormautiti, zarmautiti, zkormautiti.

Beſtürzt, zkormaucený, zarmaucený, beſtürzt ſeyn, zkormaucenym, zarmaucenym býti, mjchen, rmautiti, kormautiti, zarmautiti, zármutek wdělati, werden, rmautiti, kormautiti, zarmauriti ſe.

Beſtürzung, ſ. zármutek, zármutek, m. zkormaucenj myſli, n. Beſtürzung machen, zármutek wdělati, způſobiti.

Beſuch, m. nawſſtiwenj, n. Beſuch machen, abſtatten, ablegen, nawſſtiwenj ſložiti, wykonati, Beſuch annehmen, nawſſtiwenj přigmauti, verbitten, zapowěděti, haben, nawſſtiwenj mjti. Zu jemand zum Beſuche kommen, přigjt někoho nawſſtiwit, 2) bey den Jägern, čekánj. n.

Beſuchen, nawſſtiwiti, oft beſuchen, nawſſtěwowati, choditi, 2) bei den Jägern, na čekánj gjti.

Beſucher, m. nawſſtiwitel, ſtěrek nawſſtěwowatel, m.

Beſuchung, ſ. Beſuch.

Beſudeln, zprzniti, zkáleti, vkáleti, pokáleti, zmazati, pomazati, die Kleider, ſtary zkálet, zmazat, pomazat, ſeine Hände mit unſchuldigem Blute, ſeinen Wandel mit Laſtern, ruce ſwé newinnau krwj, žiwot hřjchy, zprznit, poſſkwrnit. ſ. Beflecken.

Beſudelt, zprzněný, zprzněly, zkáleny, vkálený, pokálený, zmazaný, pomazaný.

Beſudelung, ſ. zprzntloſt, ſ. zprzněnj, zkálenj, vkálenj, pokálenj, n. zmazánj, pomazánj.

Beſungen, zpjwaný.

Betäfeln, dcky položiti, dlážiti.

Betagt, alt, letitý, wěkem, leta ſeſlý, wěkowitý, dlauhowěký.

Betaſten, etwas, pěſtowati, maſkati, omakati, ohmátati, oſſmatati něco, tknauti, dotýkati ſe něčeho.

Betaſtet, pěſtowaný, omakaný, dotýkaný, ohmátaný.

Betaſtung, ſ. pěſtowánj, makánj, omakánj, ohmatánj, tknutj, dotýkánj, n.

Betäuben, taub machen, wie der Donner, oder ſonſt ein Schall, hluſſiti, ohluſſiti, zhluſſiti, zahluſſiti, 2) wie ein Glied, den Nerv, den Schmerz, die Empfindung, vmrtwiti, zmrwiti, beſtürzt, betäubt machen, ſchrecken, aller Empfindung der Sinne berauben, obromiti, omráčiti, zmámiti, omámiti, pomámiti.

Betäubend, pohromný.

Betäubt, vom Donner, oder ſonſt von einem Knall, ohluſſený, zhluſſený, 2) wie ein Glied, oder Nerv, vſnulý, zdřewnělý, zmrtwělý, betäubt werden, wie ein Glied oder Nerv, vſnauti, zmrtwěti, zdřewenětj, 3) vom Schrecken der Sinne beraubt, obromený,

mený, omráčený, zmámený, omámeny na mysli, zděwnělý, zmrtwělý, vom Schrecken betäubt werden, ohromenu, omráčenu, zmámenu, omámenu býti, zděwenēti, zmrtwēti hrůzau.

Betäubung, f. des Donners, Knalls, oder starker Musik, hlussenj, ohlussenj, zhlussenj, 2) Bestürzung, Schrecken, die Beraubung aller Sinne, ohromenj, zmrtwēnj, zděwenēnj, n. 3) Unempfindlichkeit, der Zustand der Sinnenberaubung zmrtwēlost, f. vsnutj, zmrtwēnj, zděwenēnj, n.

Beten, bethen, modliti se, pomodliti se.

Beten, das, modlenj, pomodlenj. n.

Beter, m. modlitel, modlitebnjk, m.

Beterinn, f. modlitelkyně, modlitebnice, f.

Betglocke f. zwon na modlenj, m.

Bethauen, porosyti, vrosyti.

Bethaus, n. modlitebnice, modlitebna, f. dům modlitebnj, dům modlitby, m.

Bethaut, porosený, vrosený.

Bethauung, f. porosenj, n.

Betheilen, viele, alle, podēliti.

Betheuerlich, s pogisſowánjm, s dogisſowánjm.

Betheuern, gistiti, pogisſowati, dogisſowati něco, zařjkati se k něčemu, bei allem was heilig ist, Boha se dokládati.

Betheuerung, f. gisſtěnj, pogisſowánj, dogisſowánj, zařjkánj, n.

Bethören, (verblenden) mámiti, omámiti, zmámiti, pomámiti, oſſáliti, třesſtiti, zatřesſtiti, bláznit, zbláznit, hlupiti, ohlupiti.

Bethörlich, adv. mamičně.

Bethört, mámený, omámený, pomámený, oſſálený, zmámený, třesſtěný, zatřesſtěný, bláznený, zbláznený, ohlupený.

Bethörung, f. mámenj, omámenj pomámenj, oſſálenj, zmámenj, mamicrwj, třesſtěnj, zatřesſtěnj, bláznēnj, ohlurenj, n.

Bethränen, oſzeti.

Bethränt, oſzelý, beträhnt ſeyn, ſzeti.

Betitteln, nazwati, nazýwati, (titulowati.)

Betittelt nazwaný, nazýwaný.

Betonie, f. bukwice, f.

Betracht, m. ſ. Betrachtung, Rückſicht.

Betrachten, mit den Augen des Geiſtes, rozgjmati w mysli, na mysli přemyſlati, w mysli rozbjrati, pozorowati, ſſetřiti, 2) Imgleichen betrachten, um ſeine Handlung darnach einzurichten, mit Entſchluß auf den Willen, auf etwas ſehen in einem Entſchluße, pozorowati, ſſetřiti, pozor mjti na něco, ich betrachte ſeine Armuth, Jugend, pozorugi geho mládoſt, chudobu, 3) mit den Augen, des Körpers, pozorowati, ſſetřiti něco.

Betrachtung, f. rozgjmánj, myſlenj, přemyſlánj w mysli, na mysli, rozbjránj w mysli, n. 1) mit den Augen, des Körpers, pozor, m. pozorowánj, ſſetřenj, n. ſſetrnoſt, f. 3) Andache, Erbauung, ſwaté rozgjmánj, přemyſlowánj, n. Betrachtungen anſtellen, rozgjmati, rozgjmánj činiti, 4) in Betrachtung deſſen, der Sache, z ohledu toho, té wěcy, das habe ich in Betrachtung des Vaters, deiner Jugend gethan, to gſem z ohledu, wzhledem twého otce, twé mládoſti wdělal, dieß kömmt nicht in Betrachtung, na to ſe neſſetřj, etwas in Betrachtung ziehen, na něco pozorowati, ſſetřiti.

Betrachtungswerth, pozoru, pozorowánj, ſſetrnoſti hodný.

Beträchtlich, znamenitý, drahný, beträchtliche Zahl, drahný, znamenitý, hodný počet, beträchtlicher Schaden, znamenitá, nemalá ſſkoda, beträchtlich werden, drahnit, podrahnit ſe.

Betrag, m. Belauf, Summe, woyſ
ſ. noſek, weynos, m. ſumma, f.
Betragen, ſich verhalten, aufführ
zen, chowati ſe, wéſti ſobě, 2) bezeugen ſich gegen einen höf
lich, propůgčiti ſe někomu zdwo
file. 3) betragen, ausmachen, eine gewiſſe Summe, obnáſſeti, wynáſſeti, wie hoch beträgt ſich die Schuld, wie viel beträgt die Schuld, mnoholi ten dluh w ſobě obnáſſj, mnoholi ten dluh wynáſſj?
Betragen, das, Aufführung, chos
wánj, wedenj, n. 2) gegen ei
nen, propůgčenj, n.
Beträgbelt, hrozuatý.
Betrauern, želeti, oželeti, ſmu
tek nésti.
Betrauert, želený, oželený.
Betrauernswerth, želenj, oželenj, ſmutku hodný, 3) von der Sa
che, žalostiwý, ſmutný.
Beträufeln, beträufen, pokapati, kapati, pokwapati.
Beträufelt, pokapaný, pokwa
paný.
Betreff, m. in Betreff deſſen, ſ pří
činy, příčinau toho, za pří
činau toho, w příčině, teyka
gic ſe toho.
Betreffen, angehen, dotýkati ſe, týkati ſe, tknauti ſe (něčeho) přináležeti, betreffend, was das betrift, co ſe toho tkne, týče, dotýče, was mich betrift, co ſe mne dotýče, týče, tkne, es betrift mich, ke mně to přiná
leží, mně ſe to dotýká, týká, tkne, týče, es betrift meine Ehre, to ſe mé cti týká, do
týká, 2) figürl. es hat mich kein Unglück betroffen, žádné neſſtěſtj mne nenapadlo, Furcht, Schmerz hat mich betroffen, ſtrach mne napadl, na mne připadl, bolest mne napadla, na mne připadla, 3) ich bin betroffen, gſem ſtormaucený, zarážený, betroffen ſeyn, ſtor
waucenu býti, er war darüber betroffen, byl nad tím ſtormau
cený, zarážený, zarázyl ſe nad tím, 4) über einer böſen That antreffen, dopadnauti, poſtih
nauti.
Betreiben, etwas, befördern, vle
hati na něco, kwapiti s něčím, wygednáwati, wykonáwati, před ſe konati, ke koncy wés
ti, přiwesti, přiwáděti.
Betreten, die Schwelle, das Haus, Land, wkročiti, wegiti na prah, do domu, do země, einen Weg, wybrati ſe na cestu, jemandes Fußſtapfen, ſlapáti, kráčeti na
ſtopy někoho, nakročiti na něj ſtopy, naſtaupiti na něj ſtepége, die Kanzel, wkročiti, od. wſtaupiti na kazatedlnicy, 2) betreten einen, über, in, mit etwas, dopadnauti, poſtihnau
ti, zaſtihnauti, ſtihnauti někoho, přiſtihnauti na někoho, betreten werden über od. in etwas, dopadenu, zaſtiženu, poſ
tiženu býti w něčem.
Betreten, adj. omámený, ſeyn, omámenu býti.
Betretungsfall, m. poſtiženj, do
padenj, zaſtiženj příhoda, f.
Betreufeln, pokapati.
Betrieb, m. ponuknutj, n. auf jemandes Betrieb, náwodem, ponuknutim někým.
Betrinken, opiti, opogiti, přepi
ti.
Betroffen, zkormaucený, pomá
mený, zmámený, zarážený.
Betroffenheit, f. zkormaucenoſt, pomámenj, zkormaucenj, n.
Betrogen, oklamaný, zklamaný, podwedený, oſſizený, oſſtrábaný, werden, oklamánu, pod
wedenu, zklamánu, oſſizenu býti.
Betröpfeln, betropfen, pokapati, pokwapati.
Betrüben, betrübt machen, rmau
titi, zarmautiti, zarmucowati, kormautiti, (zkaliti) 2) ſich betrüben, betrübt ſeyn, zarmucowa
ti ſe,

trůbt ſeyn, rmauriti, zarmauciti ſe, ſmuciti ſe, muriti ſe.

Betrůbniß, f. zarmaucenj, zármutek, m. žalost, f. zarmaucenj, n. zarmaucenoſt, f.

Betrůbt, zarmaucený, zkormaucený, ſmutný, betrůbte Zeiten, zarmaucenj časowé, m. es, dieß iſt betrůbt, ge wěc ſmutná.

Betrůbung, f. kormaucenj, rmaucenj, zarmaucenj, n. zkormaucenj.

Betrug, m. klam, podwod, ſſizuněk, ſſeyd, m. ſſkrabuňk, m. oklamánj, oſſizenj, oſſkrábánj, n. ſ. Betrügerey.

Betrügen, betriegen, oklamati, oſſidit, oſſkrábati, podwesti, podwádět, ſich in der Hoffnung, zmeyſtit ſe w naděgi, ich habe mich in meiner Meynung, Hoffnung betrogen, mě domněnj, (má naděge) mne zmeylo, zklamalo, má naděge mne zmeylila, zklamala,

Betrüger, m. Betrieger, oklamowatel, klamař, podwodnjk, pokladač, ſſeydýř, m.

Betrügerey, f. Betrüglichkeit, ſſeydyſtwj, klamánj, oklámánj, pokládánj, podwáděnj, oſſkrábánj, podwodnictwj, n. ſ. Betrug.

Betrüglich, betrügeriſch, podwodný, klamawý, betrügliche Hoffnung, Weg, mylná, omylná naděge, ceſta, f.

Betrüglich, adv. podwodně, klamawě, betrüglich mit einem umgehen, podwodně s někým zacházeti, obcházeti, handelu, podwodně gednati.

Betrüglichkeit, f. podwodnoſt, f. klamawoſt, f. omylnoſt, f.

Betrunken, opilý, zpilý, opogený, přepitý, opitý.

Betrunkenheit, f. opiloſt, f. opilſtwj, n. opogenoſt, f.

Betſchweſter, f. modlářka, f.

Betſtube, f. modlitebna, modlitebnice, f.

Bethſtuhl, m. ſtolice modlitebnj, klekadlo, n.

Betſtunde, f. hodina k modlenj, f.

Bettag, m, den k modlenj, den modlenj, modlitby, modlicý den, m.

Bett, n. Lagerſtätte, poſtel, f. lůže, lože, n. zu Bette, im Bette gehen, na lůže, do poſtele gjti, spát, ležet gjti, im Bette liegen, na lůži, w poſteli ležet.

Bettbret, n. ložnj prkno, n.

Bettchen, n. poſtýlka, f. lůžko, n.

Bettdecke, f. přikrywadlo, n.

Bette, n. poſtel, f. lůže, lože, n. ein kleines, ſwětničné, malé lůžko, n. ein Federbette, peřina, f. Unterbett, ſpodnj peřina, ſpodnice, f. podeſtlánj, n. Deckbett, proſtěradlo, n. přikrywka, plachta, f. ein kleines, proſtěrádko, n. plachetka, f. ein Bettküſſen, peřinka podhlawnj, podhlawnička, f. zu Bette gehen, na lůže gjti, ležet, ſpat gjti, zu Bette liegen, w poſteli ležeti, ſpáti, aus dem Bette aufſtehen, z lůže wſtáti, ode ſna wſtáti, Bette machen, lůže ſtlátí, wſtlati, poſtlati, připrawiti, strogti.

Bettel, der, das Bettelu, žebrota, f. dem Bettel nachhängen, im Bettel herumlaufen, žebrau chodit, žebroty ſe chytit, 2) eine ſchlechte, geringe Sache, darečka, f. tričrka, f. čač, f.

Bettelarm, chudičký, přechudý, přepſorný, bettelarm werden, na mizynu přigjti, na žebrotu přigjti, ozebračeti.

Bettelarmuth, f. žebráctwj, chodcowſtwj, n. žebrota, f.

Bettelbrief, m. liſt žebroty, m.

Bettelbrod, n, chléb žebrácký, m.

Bettelbube, m. žebrawý, žebrácký chlapec.

Bets

Betteley, f. žebrota, f. žebrácztwj, n.

Bettelhaft, žebrácký, žebrawý, chodcowský, bettelhafter Zuſtand, ſtaw žebrácký, m. 2) armſelig, elend, žebrácky.

Bettelhaft, adv. žebrawě, chodcowsky, 2) armſelig, žebrácky,

Bettelleute, pl. m. žebrácy.

Bettelmann, ſ. Bettler.

Bettelmönch, m. žebrawý kněz, mnich, m.

Betteln, žebrati, chodcowati, betteln gehen, žebrat choditi, žebrosau, na žebrotu choditi.

Betteln, das, žebránj, chodcowánj, n. žebrota, f.

Bettelorden, m. žebrawá řehola, f.

Bettelſack, m. žebrácký pytel, m.

Bettelſtaat, m. žebrácká paráda, f.

Bettelſtab, m. hůl žebrácká, f. an den Bettelſtab bringen, na mizynu, na žebrotu přiwesti, an den Bettelſtab kommen, na mizynu, na žebrotu přigiti, přikřiwedenu býti, k žebrácké holi sáhnauti, na kámen wyſednauti.

Bettelſtudent, m. žebrawý žák, m.

Bettelvogt, m. zpráwce žebráků, žebrácký, m.

Betten, das Bette machen, ſtláti, poſtlati, wſtlati, wie man ſich bettet, ſo ſchläft man, gak ſy wſtelem, tak lezjme, tak ſpjme.

Bettgenoſſe, m. ſaulożnjk, m.

Bettgenoſſin, f. ſaulożnice, f.

Bettgeſtelle, n. ſ. Bettſtatt.

Bettkammer, f. ložnice, ložnj, lehacý komora, lehárna.

Bettlägerig, krank, churawý, nemocný, ſtonawý, ſtünjcý, bettlägerig werden, ſeyn, rozſtonati ſe, roznemocy ſe, zmalatnětí, zaſtonati, ſtonati.

Bettlein, n. poſtýlka, f. lůžko, n.

Bettler, m. žebrák, chodec, m. zum Bettler machen, na žebráka přiwesti, žebrákem wdělati, zum Bettler werden, na žebráka přigiti.

Bettlerinn, f. žebračka, f.

Bettleriſch, žebrawý, chodcowſký, ſ. Bettelhaft.

Bettleriſch, adv. žebrawě, žebrácky, chodcowſky.

Bettlersſaus, f. lupen, kepjk menſſj.

Bettlersmantel, m. Bettlersrock, m. chodcowſký plášť, chodecký oděw, ſplácený kapart, m.

Bettmacher, m. ſtlář, m.

Bettpfanne, f. wyhřiwadlo, ohřiwadlo, n. kuthan, m.

Bettſack, m. wak, pytljk na peříny.

Bettſtatt, f. poſtel, f. lože, n.

Bettſtelle, f. poſtel, f.

Bettſtollen, m. noha w loži, w poſtele, podpora poſtele, ložnj, f.

Bettſtreu, n. poſtlánj, podſtlánj, podeſtlánj, n.

Bettſtroh, n. ložnj ſláma, f.

Betttiſch, m. ložnj ſtůl, m.

Betttuch, n. proſtěradlo, n. plachta, f.

Bettvorhang, m. ložnj opona, f. ložnj zawěſydlo, zaſtřenj, n.

Bettwärme, ſ. Bettpfanne.

Bettzieche, f. powlaka, f

Bettzimmer, n. ložnice, f.

Betünchen, ſ. Tünchen.

Beize, f. Bátze, Páze, čiſta, čiſtka, čudka, f. gemeine Beize, obecnj jenka, f. čubka, čubice, f.

Beuchen, ſ. Laugen.

Beuge, f. obhj, n. 2) bey dem Böttcher, oblauk, m.

Beugen, ohybati, ohnauti, nahybati, nahnauti, ſehnauti, ſkloniti, der Baum beugt ſich, ſtrom ſe ohybá, 2) ſich beugen, ſhýbati, na ob. ſehnauti ſe, nakloňowati, ſkloniti ſe, ſich vor jemand, kamžto ſe někomu, poſkloniti ſe, wie die Bäume unter

Laſt, prohybati ſe, 3) ſich beugen laſſen wie ein Menſch, dáti ſebau hnauti, ſe oblomiti, obmĕkčiti, pohnauti, das ſich beugen läßt, ohebný, ohbitý, hebký, ohnutedlný, ſklonitedlný, 4) beugen wie ein Schmarz, Unfall, Bürde, odpr. wie Gott durch ein Trübſal, Unfall, ſkloniti, ſehnauti, ſhrbiti, porazyti, Gott hat ihn gebeugt, Bůh ho ſklonil, 5) das Recht, práwo pfewracet, 5) Worte deklinuiren, ſlowa ohybat, na konce ge mĕnit.

Beugſam, ſ. biegſam.

Beugung, f. ohýbání, ſkloněnj, ſkloňowánj, ſehnutj, ohnutj, nahnutj, nakloněnj, n. an einem Rade, křiwolakoſt, f.

Beule, f. Baule, Beulchen, baule, f. baulička, f. eine böſe, hlíza, f. Beulen kriegen, baulowatĕti.

Beunruhigen, nepokogiti, znepokogiti.

Beunruhigung, f. nepokogenj, n.

Beurkunden, doſwĕdčowati.

Beveſtigen, zpewniti, vpewniti, hraditi, pewniti.

Bevölkern, zlidniti, lidem napliniti.

Bevölkerung, f. zlidněnj, napljnĕnj lidem, n.

Bevollmächtigen, zplnomocniti, plnau moc dáti, plné mocy propůčiti, zmocniti někoho.

Bevollmächtigter, m. plnomocnjk, m.

Bevollmächtigung, f. plnomocenſtwj, n. plnomocnoſt, f.

Bevor, ehe, dřjw, dřjwe, prw, prwé, 2) ehe als, als bis, nežli, až.

Bevorab, bevoraus, zwláſtně.

Bevorſtehen, naſtáwati, w zápĕtj býti, bevorſtehend, naſtáwagjcý, w zápĕtj gſaucý.

Bevortheilen, zklamati, oklamati, oſſiditi, podweſti, (přechytřiti) podſkočiti.

Bevortheilung, f. zklamánj, oklamánj, ſſizuňk, podwod, heyd, m.

Beurlauben jemanden, fortgehen laſſen, propuſtiti někoho, odpuſtiti někoho, odpuſtĕnj, dowolenj dáti, dopuſtiti, aby přiſſli, aneb táhli, 2) ſich beurlauben, poručeti ſe, laučiti ſe.

Beurlauber, m. dowolenec, odpuſtĕnec, m. propuſtěný.

Beurlaubung, f. odpuſtĕnj, dowolenj, puſtĕnj z odgitj, n. laučenj, n.

Beurtheilen, poſuzowati, poſauditi, rozſuzowati, rozſudek činiti, ſauditi.

Beurtheilung, f. poſauzenj, rozſauzenj, n. rozſudek, m. ſaud, m.

Beurtheilungskraft, f. ſaud, rozſudek, m. moc rozſauditedlná, f.

Beute, f. kořiſt, lanjež, f. auch honek, wzátek, m. der ſie macht, kořiſtnjk, 2) der Becker, džže, f. 3) ein Bienenſtock, aul, m. Beute machen, kořiſt brátí, dĕlati, kořiſtiti ſe, reie, grbe Beute machen, ſkořiſtiti ſe, welice ſe ſkořiſtiti, auf Beute ausgehen, na kořiſt wydjhatì.

Beutel, m. měſec, wak, wáček, pytljk, m. tobola, f. tobolice, f. tlumok, m. Beutel dadurch man Mehl ſchüttet, pytljk mauknutý, m. bey den Böttchern, paſlika, f.

Beutelkaſten, m. maučnice, f. maučná truhla, f.

Beuteln, pytlowati, proſywati, 2) ſſumowati, wytřáſati, ſich, potřáſati, otřáſati ſe.

Beutelkrieme, f. řemen v měſce, m.

Beutelſchneider, m. Beutelfeger, měſſečnjk, taſſkář, m.

Beutelſack, m. maučný pytljk, m.

Beutelſieb, n. ſeito, ſýtko, n.

Beutelwerk, n. pytlowánj, n.

Beuten, kořiſtiti, kořiſt dĕlati.

Beut-

Beutlein, wačeк, ſáčeк, pytlíčeк, m. měſſčeк, m. tobolka, f.

Beutler, m. wačkář, měſſečnjk, tobolář, tobolkař, tobolečnjk, m.

Bewachen, hljdati, opatrowati, ſtřjcy, oſtřjhati

Bewachung, f. hljdánj, oſtřjhánj, opatrowánj, n.

Bewachſen, obrůſti, porůſti, obroſtati, porоſtati, 2) im Wachſen überziehen, porůſti, obrůſti.

Bewachſen, adj. poroſtlý, obroſtlý.

Bewaffnen, ozbrogiti, zbrogj odjti, ozbraniti, ozbrogniti.

Bewaffnet, ozbrogený, zbrogný, oděný, ozbrogněný, branný, Bewaffneter, oděnec, m. mit bewaffneter Hand, branau ruſkau.

Bewaffnung, f. ozbrogenj, zbrogi oděnj, ozbrogněnj, ozbraněnj, n.

Bewähren, zdůſtognitk, potwrditi, ſchwáliti, doljčiti.

Bewährt, zdůſtognený, potwrzený, ſchwálený, bewährter Skribent, hodnowěrný piſák.

Bewährung, f. zdůſtognénj, potwrzenj, ſchwálenj, n. doljčenj.

Bewahren, behůten, zachowati, opatřiti, vor etwas, oſtřjhati, opatrowati, opatřiti, ſich, etwas vor der Kälte, opatřiti ſe, něco před zymau, bewahre Gott, wchowegž, zachowegž Bůh.

Bewahrer, m. zachowatel, ſtrážce, opatrownjk, ochránce, chranitel, m.

Bewahrung, f. zachowánj, opatřenj, n. 2) chránénj, ochránénj, oſtřjhánj, opatrowánj, n. opatřenj, n.

Bewandert, in etwas, zběhlý w něčem, nicht bewandert, nezběhlý.

Bewandt, způſobený, zřjzený, ſ. beſchaffen.

Bewandtniß, f. způſoba, powaha, f. ſ. Beſchaffenheit, Bewandtniß haben, způſobenu býti, mir mir hat es eine ganz andere Bewandtniß, daleko gináč ſemnau geſt, es hat dieſe Bewandtniß, takto to geſt způſobeno, zřjzeno, takowý geſt toho způſob, takowá powaha,

Bewäſſern, wodau ſkropowati, napauſſtěti, podpauſſtěti, ſwlažowati, zawlažowati.

Bewäſſert, wodau ſkropený, napuſſtěný, podpuſſtěný, ſwlažený, zawlažený.

Bewäſſerung, f. ſwlažowánj, wodau kropowánj, n.

Bewegbar, hnutedlný, heybawý.

Bewegbarkeit, f. hnutedlnoſt, heybawoſt, f.

Bewegen, hýbati, hnauti, pohybowati, pohnauti, kein Körper kann den andern bewegen, wenn er nicht ſelbſt in Bewegung iſt, žádné tělo nemuže giným pohnaut, neſtli ſe ſamo nehýbe, 2) die Gemüther, pohnauti, hnauti myſly, zu etwas, k něčemu pohnauti, popuditi, der leicht zum Zorne bewegt wird, popuditwý k hněwu, bewegende Kraft, moc pohybugjcý, f. ſehr bewegt, w myſli pozdwižený, zbaukený popuzený, was hat dich dazu bewogen? co tě k tomu pohnulo? 3) Unruhe verurſachen, pozdwihnauti, wzbaukiti.

Bewegfeder, f. péro pohybowacý, hýbacý, m.

Beweglich, wie ein Körper, hýbawý, hýbacý, hnutedlný, pohnutedlný, 2) eine bewegliche Rede, kázanj pohnutedlné, n. řeč pohnutedlná, f. 3) beweglices Gut, mowitý, mohowitý ſtatek, m. zbožj, gmění, n. mohowitoſt, f. bewegliche Güter, ſwrſšky, nábytky, m. plur.

Beweglich, adv. hýbawě, pohnutedlně, 2) beweglich reden, biti ten, pohnutedlně mluwiti, prazyti.

Bewey-

Beweglichkeit, f. hnutedlnoſt, hýbawoſt, pohnutedlnoſt, f. 2) die Fähigkeit einer Sache, andere zu bewegen, pohnutedlnoſt, f.

Beweglich, pohnutý, hnutý.

Bewegung, f. hýbánj, hnutj, pohnutj, pohybowánj, n. eine heftige Bewegung des Gemüths, zbaurenj, pozdwiženj myſli, n. popuzenj, n. unter den Leuten, pohnutj, zbaurenj, n. baurka lidu, f. pozdwiženj, in Bewegung gerathen, pohnauti ſe, pozdwihnauti ſe, wzbauřiti ſe, in Bewegung bringen, ſetzen, pohnauti, w pohnutj wwesti, wkiwesti, eine groſſe, viele Bewegung machen, welké, mnohé hnutj, pohnutj dělati, činiti, mnoho ſebau pohybowati, hýbati, in Bewegung kommen, přigiti w pohnutj, w hnutj, wie eine Glocke ꝛc. ſonſt etwas Hängendes, rozkeywati ſe, rozklátiti ſe, wie's Gemüth, pohnauti, popuditi, wzbauřiti ſe.

Bewegungsgrund, m. Bewegurſache, podnět, m. pohnutka, f. pomuknutj, puzenj, n.

Bewegungskraft, f. moc hnutedlná, hýbawá, pohnutedlná, f.

Bewehren, ozbrogiti, ozbraniti.

Bewehrt, ozbrogený, w zbrog oblečený, zbrogj opatřený, ſ. bewaffnet.

Beweiben, ſich, oženiti ſe, beweibt, ženatý, unbeweibt, neženatý.

Beweibung, f. oženěnj, n. ženitba, f.

Beweinen, oplakati, oplakáwati, oželeti něco, plakati, želeti něčeho, ſlzeti, oſlzeti něco, einen todten Freund, plakati, želeti, oplakáwati, oſlzeti, oželeti wmrlého přjtele.

Beweinenswerth, pláče, ſlzenj, oplakánj, plakánj, podný.

Beweint, plakaný, oplakaný, oželený, ſlzený, oſlzen.

Beweinung, f. plakánj, oplakánj, oželenj, oſlzenj, želenj, n.

Beweis, m. důkaz, m. inſofern man ihn führt, důwod, průwod, m. dowedenj, n. Beweis führen, dowoditi, doweſti, prowoditi, proweſti, důwody, průwody wkázati, prokázati, dokázati, důwodně prokazowati.

Beweiſen, erweiſen, darthun, dokázati, dokazowati, prokázati, doweſti, proweſti, doličowati, doljčiti, dowoditi, ſich gegen jemand, prowkázati, wkázati ſe, geſchehene Dinge mit Zeugen beweiſen, ſtalé wěcy ſwědky dokázati, proweſti, doweſti, dotwrditi, 2) wkázati, ſeine Macht, ſeine Tapferkeit, moc, wdatnoſt ſwau dokázati, wkázati.

Beweisführung, f. průwod, mj důwodowj prokázánj, n.

Beweisgrund, m. Beweisthum, důwod, m.

Beweiſung, f. dokázánj, prokázánj, dowedenj, n.

Bewenden, laſſen bey etwas, nechati při něčem, něco tak nechati, w ſwé mjce nechati, přeſtati, přeſtáwati na něčem.

Bewerben, ſich um etwas, ſnažiti, wynaſnažowati ſe o něco, wſylowati, ſtáti o něco, přičiniti ſe o něco, požádati něčeho / ſich um ein Amt, ꝛc. po wkadu, o wkad ſtáti, žádati wkadu, ſnažiti, wynaſnažiti ſe, wſylowati o auřad, a. t. d.

Bewerb, m. ſnažnoſt, ſ. Bewerbung, 2) ſ. Erwerb.

Bewerbung, f. ſnaženj, wynaſnažeňj, wſylowánj, wſylj, žádánj, požádánj, n. um ein Amt, auch ſtánj, n.

Bewerfen, mit Kalche, Leime, obwrhowati, owrhnauti, obmjtati, mit Koth, Dreck, blátem zkydati, poházeti, pokydati.

Bewer-

Bewerfung, f. mit Kothe, Leime, obwrhnutj, owrhnutj, n. obrnjtka, f. mit Kothe, zſydánj, poházenj, pokydánj, n.

Bewerkſtelligen, in das Werk ſtellen, zur Wirklichkeit bringen, wypůſobiti, způſobiti, w ſkutek wweſt, zaučinkowati, k mjſtu přiwesti, wykonati, zgednati, dowesti, wywesti.

Bewerkſtelligung, f. wypůſobenj, způſobenj, w ſkutek wwedenj, zaučinkowánj, k mjſtu přiwedenj, wykonánj, zgednánj, dowedenj, wywedenj, n.

Bewickeln, obaliti, zaobaliti, obwinauti, zawinauti, ſ. ſbewinden

Bewieſen, dokázaný, prokázaný.

Bewilligen, powoliti, dowoliti, přiwoliti, ſwoliti, wůli ſwau k něčemu dáti, eines Verlangen bewilligen, někoho žádoſt powoliti, k žádoſti někoho přiwoliti, ſwoliti.

Bewilligt, powolený, dowolený.

Bewilligung, f. powolenj, dowolenj, přiwolenj, n. mit Bewilligung der Obrigkeit, s powolenjm wrchnoſti.

Bewillkommen, wjtati, přiwjtati.

Bewillkommung, f. wjtánj, přiwjtánj, n.

Bewinden, obwinauti, zawinauti.

Bewindung, f. obwinutj, n.

Bewirken, zu Wege bringen, něčeho dowesti, zgednati, způſobiti, wykonati, wypuſobiti něco, k mjſtu přiweſt, dokázat ſy něčeho, dieß hat ſeinen Fall, ſeinen Tod bewirkt, to zpuſobilo, zgednalo geho ſmrt.

Bewirthen, einen, wezjti, pohoſtiti, hoſtiti někoho, poſlauſiti, poſluhowati někomu, gut bewirthet werden, dobře hoſtěn, poſluhowán, poſlauſen, wezku býti, dobrá poſlauſenj mjti.

Bewirthung, f. hoſtěnj, poſlauſenj, poſluhowánj, n.

Bewogen, hnutý, pohnutý.

Bewohnbar, bydlitedlný.

Bewohnen, ein Haus, bydleti, obýwati, přebýwati w něgakém domě.

Bewohner, m. bydlitel, obywatel, m.

Bewohnt, obydlný, bydlitedlný, bytedlný.

Bewohnung, f. obýwánj, přebýwánj, bydlenj, n.

Bewölken, ſ. umwölken.

Bewunden, obwinutý, zawinutý.

Bewundern, etwas, diwiti, podiwiti ſe něčemu, obdiwowati něco, dieſen bewundert man, komu ſe diwj, podiwugj, dieſist zum Bewundern, to geſt k podiwenj, to geſt k podiwu, ku podiwu, bewundert werden, býti ku podiwu, v, w podiwenj býti.

Bewunderswürdig, diwný, diwenj, podiwenj hodný.

Bewunderer, m. diwitel, obdiwitel, m.

Bewunderung, f. diwenj, podiwenj, obdiwenj, n. zu allgemeiner Bewunderung, wſſem k podiwenj, ku podiwu, na odiwu, es iſt die Bewunderung ſeines Jahrhunderts, geſt na odiwu ſpoluwěkým.

Bewurf, m. obmjtka, f.

Bewußt, wědom, powědom, ſwědom, ſich ſelbſt bewußt ſeyn, býti ſám ſobě wědom, ſwědom, powědom, andern bekannt, wědomý, powědomý, es iſt jedermann bewußt, každému geſt to wžoomo, powědomo, každý geſt toho ſwědom, es iſt mir nicht bewußt, nenj mně to powědomo, negſem toho ſwědom, powědom, ich bin mir keines Fehlers bewußt, negſem ſy žadné chyby powědom.

Bewußtſeyn, d. ſ. wědomj, n. ſwědomj, n.

Bey, bei, v, při, 2) na, 3) pod, 4) w, we, 5) za, beym Weine, v wjna, při wjně, bey der Kirche wohnen, v kostela zůstáwat, bey jemand liegen, sitzen, ꝛc. v někoho ležet, sedět, bey der Thüre stehn, v dweřj stát, bey Tische sitzen, v stolu, v gjdla sedět, bey einem verklagen, v někoho obžalowat, sich bey jemand bedanken, někomu poděkowat, bei einem eingeladen seyn, v někoho pozwánu býti, bey jemand dienen, v někoho slaužit, beym Biere bereedt seyn, při piwě být wýwluwným, bey Lichte lesen, při swjce, při swětle čjst, noch bey Leben seyn, být gesstě při žiwobytj, bey der Hand, při ruce, po ruce, bey sich haben, tragen, v sebe, při sobě mjti, nosyti, bey sich überlegen, přewážiti v sebe, bey Lesung, Anhörung, při čtenj, při poslauchánj, bey Zeiten, časně, bey anbrechendem Tage, při swjtánj, na wsswitě, bey guten Umständen, w dobrých okolostogičnostech, bey Hofe, v dwora, při dwoře, bey diesem Kriege, při té wogně, bey tausend herum, okolo tisýce, bey Tag, bey Nacht, we dne, za dne, w nocy, bey finsterer Nacht, za tmawé nocy, w tmawau noc, bey sich selbst seyn, při sobě býti, bey hellem Tage, bjledně, bey uns, v nás, bey diesem Menschen ist es vergebens, při tomto člowěku gest darmo, bey dieser Menge, při tomto množstwj, bey dieser Stelle, bey diesen Worten, v toho položenj, o těch slow, bey Gelegenheit, při přjležitosti, bey Gott! pro Bůh! bey Gott schwören, Boha se dokládat, bey meiner Seele, na mau dussi, bey meiner Treue, wěru, etwas bey Strafe verbieten, něco pod trestem zapowědjti, bei der Hand nehmen, halten, za ruku wzýti, držeti, jemand bey den Haaren ziehen, někoho za wlasy tahat, einen bey seinem Namen nennen, někoho gmenem gmenowat, bey so vielen Jahren, skrz tolik let, bey guter Gesundheit, Laune, při dobrém zdrawj, mysli, bey Verstande, při rozumu, bey seiner Ankunft, při geho přjstj, bey meinem Leben, za mého žiwobytj, bey Erblickung desselben, v zahljdnutj geho, bey seinem Tode, při geho smrti, bey jemanden seyn, wohnen, v někoho býti, bey etwas, při něčem, bey einem, wenn er dort etwas thut, při někom, bey Menschen Gedenken, za paměti lidské, bey etwas bleiben, při něčem zůstati, bey Gott ist kein Ding unmöglich, v Boha nic nenj nemožného, bey diesem Herrn ist Gnade, Erbarmen, v toho pána gest milost, swilowánj, bey dir steht es, na tobě to záležj, bey Seite rufen, schaffen, na stranu zawolati, odkliditi, přikliditi stranau, der weisse Berg bey Prag, bjlá hora v Prahy, der Esel bey dem Phädrus, osel v Fedra.

Beybehalten, einen Bedienten, Arzt, Arbeiter, zanechati, podržeti, ponechati, 2) einen Gebrauch, eine Gewohnheit, ein Wort, Festag, zachowati.

Beybehaltung, f. zanechánj, n. podržanj, ponechánj, 2) zachowánj, n.

Beybinden, přiwázati.

Beybringen, lehren; unterrichten, nawčiti, powčiti, naweſti, einem die Musik, hudbě někoho nawčiti, 2) eingeben, einflössen, als Meynungen, Gedanken, Argwohn, wnuſati, wnuknauti, wprawiti, wkládati něco, naweſti na něco, die Furcht, stra-

chus

chu někomu uhnati, 3) bey nachrichtigen, přinesti, doneſti, er hat mir die Nachricht beygebracht, přinesl mně zprávu, 4) einem Gift, jedu někomu podati, 5) einen Stoß, eine Wunde, ránu učiniti, wrazyti, 6) Zeugen, Beweiſe, důkazy přiwáděti, 7) herzubringen, přinesti, přinášeti.

Beyde, oba, obadwa, weibl. und ungew. ſ. obě.) geden y druhý, von beyden Seiten, z obau stran, z obogj strany po obogj straně, po obau stranách, auf beyde Seiten, na obogj stranu, na obě strany, welcher von beyden? který ze dwau? einer von beyden, geden ze dwauch.

Beydemal, obogikrát.

Beyderley, obogj, beyderley Geſchlechts, obogjho pohlawj, auf beyderley Art, na obogj způſob, obogjm způsobem.

Beyderſeitig, obapolnj, obapol, ihre beyderſeitige Liebe, gegich obapolnj láska.

Beiderſeits, z obogj strany, obostraně, obapol, obapolně; oba, grüße ſie beyderſeits, pozdrawge oba.

Beydes, obogj.

Beydlebig, obogjživelnj.

Beydrucken, im Drucke beyfügen, přitiſknauti, přitlačiti.

Beydrücken, z. B. das Siegel, přitiſknauti, přitlačiti, přidáwiti.

Beydrückung, f. přitiſknutj, n.

Beyeinander, při sobě, pospolu, při hromadě, spolu, geduo při druhém.

Beyfall, m. ſwolenj, přiwolenj, přistaupenj, powolenj, n. 2) Lob, pochwala, přizeň, f. pochwálenj, schwálenj, Beyfall geben, wzdáwati chwálu, pochwalowati, schwalowati, poswědčiti, Beyfall haben, sinden, chwálu mjti, chwály, přizně nagjti, nabyti, dogjti, jedermanns Beyfall haben, od každého pochwalu ꝛc. mjti.

Beyfallen, beyſtimmen, beypflichten, jemandes Meynung, přiwolit, powoliti, přiswědčiti, poswědčiti, přihlásyti se, přistaupiti, der Wahrheit, k prawdě, jemandes Parthey nehmen, k někomu přistaupiti, připadnauti, přidržeti se někoho, přistaupiti k někomu, 2) in den Sinn beyfallen, připadati, připadnauti, napadnauti, ſeyn Name fällt mir nicht bey, gmeno geho mně nepřipadá.

Beyfällig, ſeyn, ſ. Beyfallen] adv. ſ. Beyläufig.]

Beyfügen, přikopiti, ſich jemanden, přikopiti se k někomu.

Beyfügung, přikopenj, přikopowánj, n.

Beyfuß, m. černobyl, m.

Beygeben, přidati.

Beygehen, laſſen, ſich, pokuſyti se.

Beygefügt, přikopený.

Beygelegt, beygefügt, přiložený, 2) abgethan, porownaný.

Beygeſellen, přikowaryſſiti.

Beygürtel, m. opaſek, m.

Beyhändig, was bey der Hand iſt, před rukama, přitomně, pohotowě, na hotowě.

Beyhelfen, ſpomáhati, ſpomocy, napomocy, napomáhati.

Beyher, ſ. Nebenher.

Beyhülfe, f. Beyhilfe, ſpolupomoc, ſpomoc, f. ſpomoženj, ſpomáhánj, napomáhánj, n.

Beyhülflich, nápomocný.

Beykammer, f. komůrka, f.

Beyknecht, m. pohunek, m. ihn abgeben, pohuničit.

Beykommen, einem alech kommen, rownati se, wrownati se někomu, srownáwati se s někým, dem Verluſte, Schaden wieder beikommen, zaprawiti, 2) fangen, polapiti, 3) der Stadt iſt nicht leicht beyzukommen, k městu tomuto nenj přistupu, přis-

přjchodu, nemuže se mj̀stu dostat, ich kann ihm nicht beykommen, nemohu se na něho, k němu dostat, 4) laß dir das nicht beykommen, nedey sy to na myſl přigjti, wſtaupiti.

Beylade, f. přjhradka, f.

Beylage, f. přjloha, přjſsada, f. 2) etwas Anvertrautes, ſwěřená wěc, f.

Beylager, n ſwadebnj loże, n. ſwadba neb oddawky, ſňátek, m.

Beyläufig, běžně, weytazně, 2) ungefähr, bezmála, okolo, as, asy.

Beylegen, aufheben, verwahren, odložiti, schowati, 2) abthun den Streit, ihn schlichten, endigen, při porowati, vrownati, rozepři na mjſtě poſtawiti, ſmluwiti, wyzdwihnauti, vpokogiti, den Krieg, wálku ſtawiti, vrownati, ſmluwiti, vpokogiti, 3) geben, einem das Lob beylegen, chwálu někomu wzdáti, dáti, die Schuld, winu někomu přičjſti, přičjtati, winu dáwati, za winu dáwati, winu na někoho kláſti, wzkládati, einen Namen, gméno dáti, wzdjti, 4) Recht geben, při někom byti, ſtáti, s někým držeti, 5) beylegen, hinzuthun, přiložiti.

Beylegung, f. Verwahrung, odloženj, schowánj, n. 2) Schlichtung, rownánj, prownánj, vpokogenj, ſtawenj, n. 3) Zueignung, wzdáwánj, n.

Beyleid, n. ſpolucutrnoſt, ſpolulitoſt, f. jemanden ſein Beyleid bezeigen, ſ. bezeigen.

Beylegen, přileżeti, přitom leżeti, 2) zur Fortpflanzung ſeines Geſchlechtes bey einer Perſon liegen, leżeti s ženſkau, ſauleżeti, ſauložiti, ſpoluleżeti, přilehati, přileżeti.

Beyliegen, das, přileżenj, přileżeňj, ſauložnictwj, ſauloženj, ſauleżenj, ſpoluleżenj, n.

Beyliegendes, přileżicý, beyliegender Brief, přileżjcý pſanj, n. beyliegendes Geld, přileżicý peněze, pl.

Beymeſſen, přičjtati, přičiſti, ſich etwas, ſobě něco přičjſti, den Glauben, wjru přiložiti, wjru dáti, einem Vollkommenheiten beymeſſen, dokonalosti přičjtati, die Schuld, winu dáwati, wzkládati, za winu dáwati, winu přičjtati.

Beymeſſung, f. přičtenj, n.

Beymiſchen, přimjſsyti, přimjchati.

Beynahe, ſkóro, ſkoro, w ſkóre, málem, bez mála, témř, takměř, beynahe glaube ich es, ſkoro tomu wěřjm, beynahe wäre ich geſtorben, málem bych byl vmřel, er iſt beynahe ſo alt wie ich, geſt ſkoro ſemnau ſtáří, beynahe wäre er uns entwiſcht, málemby nám byl vtekl.

Beyname, m. přjgmj, n.

Beyneben, přitom.

Beypflichten, přiwoliti, poſwědčiti, wůli dáti, přiſtaupiti, eines Meynung, zdánj někoho ſe přidržeti, k zdánj někoho přiſtaupiti, přiwoliti, přiſwědčiti, einem beypflichten in etwas, někomu přiwolit, poſwědčit, přiſwědčit, přiſtaupit k někomu w něčem.

Beypflichtung, f. přiwolenj, přiſtaupenj, wůle dánj, přiſwědčenj, n.

Beyrath, m. doradčnj, n.

Beyrathen, doraditi.

Beyräthig, ſeyn, rádcem, rádným býti.

Beyſammen, z. B. in einem Hauſe, ſpolu, ſpolečně, pospolu, po hromadě, ſpolu zaroweň, in einem Buche, při hromadě, beyſammen ſeyn, bleiben, pospolu, po hromadě, ſpolu, při ſobě býti, zůſtati, beyſammen leben, zaroweň, ſpolu žiwu býti, beyſammen liegen, po hromadě,

spolu leżeti, beyſammen ſtehen, ſitzen, ſpolu, pospolu, po hromadě ſtáti, ſedětí, wohnen, po hromadě, ſpolu, pospolu bydleti, es iſt alles beyſammen, geſt wſſecko pohromadě, Geld beyſammen haben, mjti penjze pohromadě, při hromadě, die Gedanken beyſammen haben, myſſlinky mjti pohromadě, die Sachen ſind beyſammen, ty wěcy gſau při ſobě, pospolu, po hromadě.

Beyſammenwohnung, f. ſpolubydlenj, n. ſpolubytnoſt, f. ſpolečný byt.

Beyſatz, m. přjſada, f. přiſazeuj, n. přjdawek, m. přidánj, n. mit dem Beyſatz, s těmi geſſtě ſlowy, s přidánjm, doložením těch ſlow.

Beyſchlaf, m. ſaulożnictwj, ſaus leżenj, ſauloženj, ſpolulehánj, přilehánj, n.

Beyſchlafen, ſauložiti, ſauleżeti, ſpolu leżeti, přilehati.

Beyſchläfer, m. ſauložnjk, m.

Beyſchläferinn, f. ſauložnice, f. ſauložka, 2) eines Ehemannes, żenina, żenima, f.

Beyſchlag, m. falſche Münze, zlý penjz, m.

Beyſchließen, beyfügen, přikládati, přiložiti, připogiti.

Beyſchluß, m. přjloha, f. přiloženj, wloženj, n. 2) im Schreiben, přjloha, f.

Beyſchlüßel, m. klíč falešný, m.

Beyſchreyben, připiſati.

Beyſchreiben, das, liſt přidaný, přiložený, m.

Beyſchrift, f. připſánj, n. přjpis, m.

Beyſegel, m. korábowá plachta, f.

Beyſeits, beyſeite, na ſtraně, ſaukromj, dieß beyſeite, toho nechme na ſtraně, toho ponechme, beyſeits führen, na ſtranu, ſaukromj odweſtí, gehen, na ſtranu, ſaukromj poodgjti, leżeti, na ſtranu położiti, poodložiti, odložiti po ſtraně, ſtehen, na ſtraně, po ſtraně, ſaukromj ſtáti, beyſeits ſchaffen, poodkliditi, beyſeits treten, poodſtaupiti, na ſtranu poodgjti..

Beyſetzen, přiſaditi, přidati, přiſtawiti, wkliditi, 2) eine Leiche beyſetzen, begraben, pohřbiti, rohrobiti.

Beyſetzung, f. přjſada, f. přiſazenj, přiſtawenj,, přidánj, n. přjdawek, m. 2) einer Leiche, pohřeb, m. pohřbenj, n.

Beyſeyn, n. přjtomnoſt, f. in ſeinem Beyſeyn, w geho přjtomnoſti.

Beyſitz, m. přiſezenj, n.

Beyſitzen, přiſeděti.

Beyſitzer, m. přjſedjcý, ſpolužrada, m.

Beyſorge, f. ſtaroſt, f. ſtrach, m. Beyſorge haben, ſtaroſt, ſtrach mjti, ſtarati ſe, ſtrachowati ſe, aus Beyſorge, ze ſtrachu.

Beyſpiel, n. přjklad, m. zum Beyſpiel, ku přjkladu, zum Beyſpiel andern, na přjklad giným.

Beyſpringen, přiſpěti, f. Helfen.

Beyſtand, m. pomoc, ſpomoc, f. ſpomoženj, napomáhánj, n. leiſten, thun, pomoc včiniti, ſpomocy, ſpomáhati, na pomoc přiſpěti, pomocy podati, dodati, mit meinem Beyſtand, mau ſpomocý, ſbne jemandes Beyſtand, bez něčj pomocy, ſpomocy, 2) Beyſtand vor Gerichte, přjtel w práwa, řečnjk, přjtel we při, ku při dožádaný, zástupce, přjmluwce, m.

Beyſtändig, ſpomocný, pomocný.

Beyſtehen, Hülfe leiſten, přiſpěti na pomoc, na pomoc přigjti, ſpomáhati někomu, státi při někom, s někým býti, ſpomáhati, napomáhati, nápomocnu býti někomu, 2) vor Gerichte, za přjtele ſe poſtawiti, před práwem zaſtá...

Beyſteher, m. pomocnjk, ſpomocnjk, zástupce, m

Beyſtehérinn, f. pomocnice, ſpomocnice, zástupkyně, f.

Beyſtecken, přiſtrkowat, přiſtrčiti, ſ. Einſtecken.

Beyſteuer, f. ſnášſka, zbjrka, peněžitá pomoc, f.

Beyſtimmen, přiſtaupiti k wůli, přihlášyti ſe, přiſwědčiti, ſnášeſti ſe, ſwéſti ſe, wůli dáti, přiwoliti, ſwoliti, ſpolu ſwoliti, ich ſtimme ihm bey, ſeiner Meynung, přiſwědčugi k němu, k gebo zdánj, přiwolugi mu, přihlaſugi ſe k němu, k gebo zdánj, ſnášſjm ſe s njm, přiſtupugi k němu.

Beyſtimmend, ſnášeliwý, ſnášlegjcý ſe, ſwolugicý, přiwolugicý.

Beyſtimmung, f. ſneſſenj, přiſtaupenj, wůle dánj, přihlášenj, přiſwědčenj, přiwolenj, ſwolenj, n.

Beyſtrich, m. čárka, f.

Beyſtübchen, n. ſtranný ſwětnička, f.

Beytrag, m. thätige Hülfe, ſpomoc, f. ſpomoženj, napomáhánj, přiſpěnj, n. einen Beytrag thun, ſpomáhati, ſpomocy, pomoc dáti, činiti, pomocy podati, napomáhati, nápomocným býti, mit Worten, Bitten napomáhati, nápomocným býti, zur Kaſſe, Steuer, Stadt, ſchulden, ſnášſka, zbjrka, f. Zuſatz, zu einem Werke, Schrift, přjdawek, m. ſneſſenj, n. ſnášſka, f. ein Beytrag am Gelde, ſpomoc peněžy, peněžitá.

Beytragen, zu etwas, mitwirken, napomáhati k něčemu, dopomáhati, ſpomáhati, ſpomocy, ſpomocným, nápomocným býti, pomoc, činiti, přiſpěti, zárpomoc, er hat viel Geld dazu beygetragen, mnoho peněz na to dal, peněžy tomu přiſpěl, er hat das meiſte dazu beygetragen, neywjce k tomu byl nápomocným, neywjce k tomu napomáhal, neywjce k tomu dopomáhl, neywjce při tom působil, 2) das Seinige am Gelde, ſnášeſti, do ſpolku dáti, přidati, přineſti, ſneſti.

Beytreiben, Leute, ſhánění, Geld, Steuern, penjze, daně ſháněti.

Beytreten, zu etwas, přiſtaupiti, přikročiti k něčemu, doch im figürl. Bedeutung, Beyfall geben, beyſtimmen, přiſtaupiti, eines Meynung, k někoho zdánj přiſtaupiti, přiwoliti.

Beytritt, m. přiſtup, m. přiſtaupenj, n.

Beyweg, m. ſtezka, f. ſ. Nebenweg.

Beyweiten, mnohem daleko, 2) beyweiten nicht ſo groß als der, mnohem daleko menſſj než ten, beyweiten mehr, mnohem wjce, daleko, zdaleka wjce.

Beywohnen, dabey ſeyn, přitom, přjtomným býti, der Schlacht beywohnen, w bitwě býti, bitwě přjtomným býti, einem Spiele, Leichenbegängniſſe, ꝛc. býti přjtomným, býti při hře, při pohřbu, 2) ehelich einer Perſon, přilehati, přileżeti, leżeti s ženſkau, v ženský, ſauložiti, 3) vorhanden ſeyn, in einem ſeyn, beſitzen, wie Fähigkeiten, Eigenſchaften, býti při někom, es wohnen ihm viele Tugenden bey, mnohé ctnoſti gſau při něm, 4) bewuſt, erinnerlich ſeyn, im Sinne ſeyn, einfallen, z. B. es wohnt bey mír, ſnášj ſe v mne, pamatugi to,

Beywohnung, f. Gegenwart, přjtomnoſt, f. 2) eheliche, přileháni, ſpoluleżenj, n. ſaložj, m.

Beywort, n. gméno přidané, přjpadné, n. 2) in der Grammatik, přjſlowec, přidáwanec, přidáwacé, přjſlowce, m. gméno přidawáuliwé, n. přjſlowo, n.

Beyzeiten, časně, wčas.

Bezahlen, zaplatiti, platiti, zaprawiti, einem seine Arbeit bezahlen, někomu geho prácy zaplatiti, mit dem Halse bezahlen, hrdlem, krkem zaplatiti, mit gleicher Münze, rownym platiti, rownĕ odměniti, rownau měrau zaplatiti, bezahlt werden, býti zaplacenu, ich bin bezahlt, gsem zaplacen, einem Übel bezahlen, aufführen, wyplatiti někoho, warte ich will dich bezahlen, počkey, gá tĕ wyplatim, der war bezahlt, ten byl wyplacen, einen im Reden, durch die Antwort bezahlen, beschämen, wyplatiti někoho, ich habe ihn recht bezahlt, gá ho wyplatil, es ist nicht zu bezahlen, nenj to k zaplacenj, sich selbst bezahlt machen, sebe samého zaplatiti.

Bezahler, m. plátce, platič, m. sewn, plátcem býti

Bezahlung, f. plat, m. zaplacenj, placenj, n. Bestechung, auch plateк, m. wyplacenj, n.

Bezähmen, zahm machen, zwzditi, zwzdowati, na wzdu, w wzdu pogmauti, pogimati, skrocowati, skrotiti, die Begierden, žádosti zwzditi, skrotiti, skrocowati, okrotiti.

Bezähmt, zwzdĕný, skrocený, na wzdu pogmutý, okrocený.

Bezähmung, f. zwzdĕnj, na wzdu pogmutj, n. der Begierden, zwzdĕnj, skrocenj, skrocowánj žádostj, n. okrocenj.

Bezaubern, okauzliti, očarowati, 2) zahm, menschlich machen, mildern, mässigen, okrotiti.

Bezaubert, okauzlený, očarowaný, wie bezaubert stand er da, stál tu gako očarowaný, omámený, ohromený, gakoby ho očarowal, omámil, ohromil, es hat mich bezaubert, očarowalo, okauzlilo mne to, das Frauenzimmer hat mich bezaubert, z tĕ ženskĕ gsem welikau rozkoš wzal, okauzlila mne.

Bezauberung, f. okauzlenj, očarowánj, omámenj, ohromenj, n. 2) okrocenj, n.

Bezäunen, f. Bezähmen.

Bezäunen, oplotiti, obehnati plotem.

Bezäunung, f. oplocenj, n.

Bezechen, opjgeti, ožjrati, ožrati, zpjti, opiti.

Bezecht, opilý, ožralý, zpilý.

Bezeichnen, poznamenati, znamenati.

Bezeichnet, poznamenaný.

Bezeichnung, f. poznamenánj, n.

Bezeigen, einem eine Ehre, Gewogenheit ꝛc. čest, poctiwost někomu činiti, vkázati, včiniti, dokázati, prowkázati, sich höflich bezeigen, wctiwĕ se k někomu mjti, zdwořile se wkázati, prowkázati, propůgčiti k někomu, sich standhaft, stolz, tapfer, stále, hrdĕ, wdatnĕ sy počjnati, westi.

Bezeigen, das, gegen einen, wkázánj, prokázánj, propůgčenj, n. 2) počjnánj, wedenj, n.

Bezeugen, versichern, dokázati, doswĕdčiti, dotazowati, po sb. doswĕdčowati, swĕdčiti, 2) erklären, ein Zeugniß ablegen, oswĕdčiti, wyswĕdčiti.

Bezeugung, f. Versicherung, dokázánj, swĕdectwj, swĕdčenj, doswĕdčenj, n. 2) Erklärung, oswĕdčenj, wyswĕdčenj, n.

Bezeugungseid, m. přjsaha swĕdectwj, wyswĕdčenj.

Beziehen, sich auf einen, odwoláwati se na někoho, 2) ein Instrument mit Saiten, potáhnauti strunami, 3) ein Haus, Zimmer, stĕhowati, wstĕhowati, přistĕhowati se do domu, 4) die Messen, Märkte, na tu hy choditi, gezditi, 5) überziehen, ein Bett, powlecy, obwlecy, powlikmauti, ein Bett mit Vorhängen, postel oponau zastřjti, 6) sich auf etwas beziehen,

hen, zielen, gehen, auch sich berufen, wztahowati, potahowati se na něco, sáhati k němu, 7) den Genuß einer Sache bekommen, táhnauti, dostáwati, brati.

Beziehung, f. odwoláwánj, n. 2) eines Instruments, potáhnutj, n. 3) eines Hauses, stěhowánj, přestěhowánj, wstěhowánj, n. 4) Ueberziehung, powlečenj, obwlečenj, n. 5) Anführung, přiwáděnj, n. 6) auf etwas, wztahowánj, potahowanj se, n. er hat es in Beziehung darauf, prawj to, wztahugic se na to, Beziehung haben, wztahowati, potahowati se na něco, sáhati, přilnauti k němu.

Beziren, wyssperkowati, okrassliti.

Bezirk, m. okolj, wůkolj, podkragj, n. okolek, okrssek, m. osada, f. im Umfange, im Bezirke, w okolku, w okrssku.

Bezirksbrief, m. osadnj, okolnj list, m.

Bezirkscommissair, m. osadnj, okolnj, wukolnj komisař, m.

Beziren, okolkem obsáhnauti.

Bezoar, m. bezoar, m.

Bezogen, mit Saiten, potažený strunami

Bezug, m. auf etwas, wztahowánj se, potahowánj se, Bezug haben, s. Beziehen sich, im Bezug darauf, wztahugic se na to, Bezug, der Geige, potaženj strunami, des Geldes, brannj, des Bettes, powlečenj, n.

Bezüchtigen, s. Beschuldigen.

Bezünftet, s. Zünftet.

Bezwacken, podssklaubati.

Bezwecken, mit Zwecken beschlagen, cwoky obijeti, obiti, 2) zum, im Zwecke haben, směrowati.

Bezweifeln, etwas, pochybowati o něčem.

Bezweiflung, f. pochybowánj, n.

Bezwingen, přemocy, přemáhati, podmaniti, k podanosti přinutiti, sich bezwingen, přemocy se, ich kann es nicht bezwingen, nemohu to přemocy, im Essen, nemohu tolik podstaupiti, pogisti, der viel bezwingen kann, an mnoho podstaupiti může, wlčj střewo, n. s. Uebezwingen.

Bezwinger, m. přemahatel, podmanitel, m.

Bezwinglich, přemožitedlný, podmanitedlný.

Bezwinglichkeit, f. přemožitedlnost, podmanitedlnost, f.

Bezwingung, f. přemoženj, podmanění, n.

Bezwisten, w swár, w rozepři wstawesti.

Bezwungen, přemožený, podmaněný.

Bibel, f. biblj, bible, f. swaté pjsmo, n. kniha obogjho zákona, f.

Bibelleſen, n. čtenj bible, w bibolj, čtenj pjsma, w pjsmu, n.

Bibelleſer, m. biblář, čtenář pjsmář, pjsmák, m.

Bibinell, hedrnjk, m. krewné kořenj, n.

Biber, m. bobr, m.

Bibergeil, n. bobrowý strog, m.

Biberhaare, plur. sřst bobrowá, f. chlupy bobrowé.

Biberhären, bobrowý.

Biberhut, m. bobrowý klobauk, m.

Biberklee, m. limonka, f.

Bibernell, bedrnjk, m. bedrnjček, m.

Bibliothek, f. Büchersaal, knihárna, Knihárna, knihowna, f.

Bibliothekar, m. strážce, starosta knihárny, knihárnjk, knihostřeš, m.

Biblisch, biblický.

Biblisch, adv. biblicky.

Bickelhaube, f. lebka, f. přilbice.

Bicken, klofati, kopati.

Bieder, Biedermann, m. sslechetný, dokonalý, poctiwý, muž sslechetný, zachowalý, m.

Bier

Bieberherz, n. ſſlechetné, dokonalé, poctiwé ſrdce.
Biederſinn, m. ſſlechetná myſl, zachowaloſt, ſſlechetnoſt myſli.
Biege, f. lankot, f.
Biegen, ſ. Beugen.
Biegſam, ohebný, hebký; ohnutedlný, 2) wie ein Menſch, povolný, eine biegſame Sprache, ohbitá řeč; biegſam machen, oblomiti.
Biegſamkeit, f. ohebnoſt, hebkoſt, ohnutedlnoſt, f. 2) Nachgiebigkeit, powolnoſt, f.
Beugſcheibe, f. ohegbadlo, n.
Beugung, f. ohbj, n ſ. Beugung.
Biegzange, f. ohybacý kleſſtě, pl.
Biene, f. wčela, wčelička, f. die Biene ſummt, wčela bručj.
Bienenbau, m. dělánj, ſtrogenj medu, n.
Bienenfächlein, n. wčelnj komůrka, f.
Bienenfraß, m. žluwa, wlha, f.
Bienenführer, m. wůdce wčel, trubec, m.
Bienengewirke, n. wčel djlo, n.
Bienenhaus, n. Bienengarten, wčelnice, f. brt, m.
Bienenhäusleiu, n. wčelnj komůrka, chalaupka, woſſtina, f. wčelnj ſkljpek, m.
Bienenkönig, m. wčel matka, f.
Bienenkorb, m. wčelnj koryto, n.
Bienenkraut, n. medůnka, f. meliſſa, f.
Bienenkunſt, f. wčelařſtwj, n.
Bienenmann, m. medař, wčelnjk, wčelař, m.
Bienenroſt, m. woſſtina, f.
Bienenſchwarm, m. rog, wčelnj chumel, m.
Bienenſtock, m. anl, wčelnjk, m. wčelnice, f. wčeluj koryto, n. krč, e. m.
Bienenwärter, m. wčelař, hljdač wčel, m. wčelnjč, m.
Bienenwolf, ſ. Bienenfraß.
Bienenwurm, m, čerw w aulu, m.
Bienet, wčelař, m.

Bier, n. pjwo, piwo, n. braunes, barewné, bleiches, bledé, bitteres, Bitterbier, hořké, Bier bräuen, pjwo warjti, ſchenken, prodáwati, zum Bier gehen, na pjwo, k pjwu gjti, choditi, das Bier faſſen, ſpjlati, wenn dieß gefaſſet wird, ſpjlka, f. ſpjlánj, n.
Bierbank, f. piwnj lawice, f.
Bierbräuen, n. pjwa warenj, n.
Bierbräuerey, f. ſladownjctwj, piwowárnictwj, n,
Bierbräuer, m. ſládek, ſladownjk, m. piwowárnjk, m.
Bierbruder, m. pigan, bratr z mokré čtwrtě, m. duspiw, piwodus, pigák, m.
Bierbürger, m. nákladnjk, m.
Bierchen, n. piwičko, piwko, n.
Biereſſig, m. ocet piwnj, z pjwa, m.
Bierfaß, n. piwnj, piwný ſud, m.
Bierfiedler, m. ſſumař, m.
Biergeld, n. plat z piwa, m. za piwo, 2) Trinkgeld, nápiwek, m.
Bierglas, n. piwná, piwnj ſklenice, f.
Bierhaus, n. Bierſchenke, piwnj dům, m. piwnice, piwna, f. krčma, f.
Bierheber, m. krokwice, f.
Bierkanne, f. piwnj konwice, f.
Bierkeller, m. piwnj, piwný ſklep, piwnice, f.
Biermaaß, n. piwnj mjra, f.
Biermus, n. Biermärte, Biermorde, zdrobená, zetřená, zadrobená poljwka z pjwa, f.
Bierplänkſcher, m. bryndač.
Bierſchank, m. ſſenk piwnj, m.
Bierſchenke, ſ. Bierhaus.
Bierſchenker, m. nalewač, prodawač pjwa, m. krčmář, m. ſſenkýř piwa.
Bierſteuer, f. poſudné, n.
Bierſpünder, m. Bierzäpfer, piwotoč, m.
Bierſuppe, f. piwnj, z pjwa poljwka, f.
Bierträger, m. pjwonoš, pjwa noſyč, m.
Bierverleger, m pjwa nákladnjk, m.
Bierwirth, ſ. Bierſchenker.

Bies

Bierwisch, m. wěchet piwný.
Bieſam, m. pižmo, n.
Bieſamkatze, f. pižmowá kočka, f.
Bieſamreh, n. pižmowý ſrnec, m.
Bieſamſtier, n. pižmowy beyk, zubr, m.
Bieſamknopf, m. Bieſamkugel, pižmowá kulka, f. Biſambůchslein, krabička, puſſka, woňawka, f.
Bieten, anbieten, darreichen, podati, podáwati, obětowati, die Hand, ruku, prawicy dáti, podati, jemand einen Trunk bieten, podati, zawdati poctu, ein Unglück bietet dem andern die Hand, gedno neſtěſtj druhé ſtihá, einem einen guten Morgen, někoho ráno pozdrawit, dát dobré gitro, 2) die Waaren, ceniti, proceniti, wie hoch bieteſt du das? drazeli to cenjš? 3) auf etwas in einer Auktion, tržiti na něco, ſonſt im Kaufen, podáwati, podati, nadáwati, ich habe ihm 10 Thaler dafür gebothen, gá mu deſet tolarů za to podáwal, 4) die Stirne, die Spitze, den Kopf, bieten, zepjřiti ſe, zpjčiti, zprotiwiti ſe, na odpor ſe ſtawěti, poſtawiti, 5) Trotz bieten, trotzen, zdorowati někomu, poručiti něco, ſ. Trotz, 6) jemand zu ſich, dožádati.
Bieten, das, Bietung im Verkaufe, cenění, proceněnj, n. 2) auf etwas in der Auktion, tržení, n. im Kaufen, podawánj, n. 3) dožádánj, n.
Bigot, m. powěrný, powěrčiwý, pobožňář, powěrečnjk, m.
Bigotterie, f. powěrčiwoſt, f. pobožnůſtka, f. pobožnůſtek, m.
Bilchmaus, f. plch, ſyſel, m. nořice, f
Bild, n. obraz, m. kleines, obrázek, m. geſchnitztes, řezba, f. obraz řezaný, m. gehauenes, rytý obraz, m. rytina, f. gegoſſenes, litý, m. ſlitina, f. 2) Vorſtellung in der Seele, obraz, wekiwar, m. podobizna, f. vom Bild, obrazný, obrazowý.
Bilchen, n. obrázek, obrázček, m.
Bilden, obrazyti, podobiti, podobizniti, twořiti, přirobiti, aus Thone, z hliny lipati, 2) einen Menſchen bilden, wzdělati, wadoviti, cwičiti člowěka, den Verſtand, rozum cwičiti, wzdělati, probraužyti, das Herz, ſrdce wzdělati, den Dichter, Redner, Künſtler, wycwičiti, wzdělati zpěwomiluwce, řečnjka, umělce, ſich, wzdělati, wycwičiti ſe, bildend, unterrichtend, wzdělawatedlný, bildende Künſte, als die Bildhauerey, umělj wytwořugjcý, twořicý.
Bilderbuch, n. kniha s obrazy, f.
Bilderdiener, m. modlář, modloſlužebnjk, m.
Bilderdienſt, m. modlářſtwj, n. modloſlužba, modloſluženost, f.
Bilderfreund, m. milownjk, milowný obrazů, laſkawý na obrazy, m.
Bildergallerie, f. ſýň obraznj, f.
Bilderladen, m. krám obraznj, m.
Bildern, Bilder aufſuchen, obrázky wyhledáwati.
Bilderſtecher, m. rytec obrazů, obraznj, wyrywač obrazů, m.
Bildgieſſer, m. ſlewač, litec obrazů, obrazolitec, m.
Bildhauer, m. řezbář, obraznjk, řezač, rypák obrazů, m.
Bildhauerarbeit, f. řezbařſké djlo, n. řezba, f.
Bildhauerkunſt, f. řezbářſtwj, řezactwj, umělj obraznické, řezbářſké, n. obraznictwj.
Bildlein, n. obrázek, m.
Bildmacher, m. obraznjk, m.
Bildlich, tworný, adv. tworně.
Bildner, m. obraznjk, m.

Bildniß, n. podoba, podobizna, f. obraz, m.
Bildſäule, f. ſlaup, m. groſſe, ſocha, f.
Bildſchnitzer, m. řezač obrazů, m. obraznjk, m.
Bildſtürmer, m. obrazoruſſec, m.
Bildſtürmerey, f. obrazoruſſenj, obrazorepánj, n.
Bildung, f. twořenj, půſobenj, podobenj, podobiznění, n. 2) des Menſchen, nawedenj, wzdělánj, wycwičenj, n. des Verſtandes, probraniſſenj, wzdělánj, cwičenj rozumu, n. der Seele, des Herzens, der Sitten, wzdělánj, n. des Redners, Dichters, Künſtlers, wzdělánj, wycwičenj, n. 3) des Körpers wie man ausſieht, způſoba, způſobiloſt, f. Bildung haben, mjti způſobu.
Bildweis, ſ. Bildlich.
Bildwerk, n. geſtochenes, rytina, f. geſchnitztes, řezba, f. obrazníčkowé, obrázkowé djlo, n. gegoſſenes, ſlitina, f.
Bille, f. držadlo, n.
Billig, ſluſſný, náležitý, ſprawedliwý, es iſt billig, ſluſſné, náležité geſt.
Billig, adv. ſluſſně, právně, náležitě, ſprawedliwě, z práwa.
Billigen, ſchwáliti, ſchwalowati, pochwalowati, pochváliti, 2) willigen in etwas, powoliti w něčem, přiwoliti, ſwoliti k někomu.
Billigkeit, f. ſluſſnoſt, náležitoſt, ſprawedliwoſt, ſprawedlnoſt, f.
Billigung, f. ſchwálenj, pochwálenj, n. 2) ſwolenj, powolenj, n.
Bilſenkraut, n. ſtěnjčnjč, m. bljn, m. ſýtj, n. daraus, bljnowý.
Bilſenkrautſame, m. bljnowé ſemeno.
Bilz, Pilz, m. hřib, m.
Bimſtein, m. Bimsſtein, Pimſtein, Pümsſtein, mořſká pěna, f. voll Bimsſtein, řjdké a djrkowaté, mit Bimsſtein reiben, pěnau mořſkau hladiti.
Binde, f. wwazek, ſáč m. wazba, čzanice, f. prieſterliche Kopfbinde, der Aebte, čepice, ſonſt u.n den Kopf otbáčka, f. der Offiziere, wwazek, pás, der Königo ehemals, ozdoba, čepice králowſká, den Arm in einer Binde tragen, rameno w wwazku noſyti, rameno mjti podwázané.
Binden, wázati, ſwázati, přiwázat, wwázat, obwázat, zawázat, ein Tuch um den Kopf binden, hlawu ſátem obwázat, einem die Hände auf den Rücken, někomu ruce zadu ſwázat, einen Uebelthäter, zločince ſwázat, das Pferd an die Thür, koně ke dweřům přiwázat, wwázat, wázat, ein Buch binden, knihu wázat, ſwázat, der Kalk bindet ſehr gut, wápno dobře držj, einen an etwas, wwázati, přiwázati, zuſammen binden, ſwázati, zawázati, mit Ketten, řetězy ſwázati, mit Binſen, w hromadu pléſti. Hände und Füße, do kozlu, do kozlíku, do konce ſwázati, 2) einen an das Geſetz binden, někoho na přikázanj wázati, ſich an etwas, als an Worte, wázati ſe na něco, na ſlowa, gebundene Rede, řeč wázaná, gebunden ſchreiben, wázané pſáti, 3) ein Faß binden, bednjti, pobjgeti ſud.
Binden, das, n. wázánj, n. wazba, f.
Binder, m. bednář, bečwář, m.
Binderinn, f. bednářka, bečwářka, f.
Bindfaden, m. ſylná nit, dwogitá nit, f.
Bindmeſſer, n. ručnj ſekerka, f. bečwářſký nůž, m.
Binderſchlägel, m. kyganka, f.
Bindung, f. pobigenj, bednění, n. im Bauen, wazba, f. ſpogenj, n.
Bindwerk, n. ſpogenj, n.
Bindzahn, m. cán k wázánj, m.
Binetſch, m. Kraut, ſpinát, m.
Binnen, während, binnen zwanzig Jahren, we dwadceti letech,

binnen der Zeit, w ten čas, binnen zwey Stunden, za dwě hodiny, we dwauch hodinách.
Binsang, m. hlucha kopřiwa, f.
Binse, f. rokyt, sýt, n. von Binsen gemacht, sýtěný, rokytowý, voll Binsen, plný sýtj, rokytj, wo solche stehen, rokytowé křowj, n. hauffe, f. sýtiště, n.
Binsendecke, f. rohož, rohožka, f.
Biseuthier, n. pjzmowý srnec, m.
Birkamsel, f. kos zrzawý.
Birke, f. Birkenbaum, břza, f. von Birke, birken, břzowý, břzowý.
Birkenholz, n. březowé dřjwj, n.
Birkensaft, m. břzowá mjza, f.
Birkenwald, m. les březowý, m. březyna, f.
Birkhahn, m. tetrew menssj, m. tetřjwek.
Birkwildpret, n. tetřjwkowé, pl. m.
Birkruthe, f. březowka, f.
Birne, f. hrussa, f. wilde, plaská hrussa, f.
Birnbaum, m. hrusskowý strom, sstěp, m. hrussa, f.
Birnbäumen, hrusskowý.
Birnstiel, m. sstopka na hrusse, f.
Birsche, f. Birsch, Bürsch, Pirsch, Pürsch, Jagd, lowissstě, n. low, m. myslíwecrwj, n.
Bis, až, es sind etwa jetzt bis eilf Wochen, gest snad od. asy deset neb gedenácť neděl.
Bisam, f. Biesem.
Bischof, m. biskup, m.
Bischöflich, biskupský, adv. biskupsky, po biskupsku.
Bischofshut, m. Mütze, biskupská čepice, f.
Bischofsstab, m. berla biskupská, f.
Bischofthum, Bisthum, n. biskupstwj, n.
Bischen, n. Bislein, Bissen, ein kleines Stück, kausek, m. sausto, n. sykwa, f. ein kleinwinziger, kausstjček, ein Bissen Brod, sausto, kausek, sykwa chleba, Bischen Wasser, trochu, drobet wody, gute Bislein, dobré kausky, Bischen Gold, trochu, drobet zlata, ich habe es nur ein bischen gesehen, gá sem to gen trosstku, drobet widěl, warte ein Bischen, počkey, čekey trochu, drobet, nicht ein Bischen, ani dost málo, ani trosstku, ani drobet, ein Bischen zu sehr, zu viel, přes přjliš, drobet, trochu, drobátko mnoho, bissenweis, po kausku.
Bisenkraut, n. penizek, m.
Bisher, posawad, dosawad.
Bisherig, posawadnj, dosawadnj.
Biss, m. sstknutj, kausnutj, vsstknutj, vkausnutj, kausánj, n. einen Biss in etwas thun, do něčeho kausnaut, 2) der Ort, Fleck wo gebissen ward, nakausnutj, n.
Bismůnze, f. Rjecké wjno, n.
Bisthum, s. Bischofthum.
Bisweilen, někdy, časem, ponekud, druhdy.
Bitte, f. das Bitten, prosba, f. prossenj, n. auf seine Bitte, na geho prosbu, jemandes Bitte gewähren, přiwoliti, powoliti něčj prosbě, dáti mjsto prosbě, naplniti prosbu,
Bitten, prosyti, einen heftig, sehr, um etwas bitten, welice, snažně, náramně, neywjce, neyweyš prosyti někoho, za něco, o něco, 2) zu Gaste, zwáti, pozwati, zum Gevatter, někoho za kmotra prosyti, zwáti, dožádati, zur Hochzeit, Kindtaufe, někoho na swadbu, na křtiny pozwat, zwát, zum Essen, k gjdlu.
Bitten, das, prossenj, n. s. Bite, da hilft kein Bitten noch Flehen, nespomáhá tu ani prosba, ani pláč.
Bittel, s. Büttel.
Bitter, hořký, trpký, bitter wie Galle, hořký co žluč, bittere Wahrheit, trwdá, trpká pravda, mit einer bitteren Art, trp-

ce, bittere Schreibart, trpký spůsob psanj, m bitter werden, hořknauti, zhořknauti, ein wenig bitter, zahořklý.

Bitter, adv. hořce, trpce.

Bitterbier, n. hořké pjwo, hořčák. m.

Bitterkeit, f. hořkost, trpkost, f. im Schreiben, trpkost, f.

Bitterlich, náhořký, zahořklý, solcher Geschmack, náhořka, f.

Bitterlich, adv. drobet hořce, der Wein, die Frucht schmeckt bitterlich, wjno, owoce má náhořkau chut, bitterlich weinen, hořce, bolestně plakat.

Bittersalz, n. hořká sůl, f.

Bitterwasser, n. hořká woda, f.

Bitterwein, m. hořké wjno, n.

Bitterwurz, f. hořec, m.

Bittlich, prosebně, s prosbau, s prosby, einkommen, prosebně se vcházeti.

Bittschreiben, n. Bittschrift, list prosebnj, prosebný, m.

Bittsteller, prosebnjk, prosytel, m.

Bittweise, prosebně.

Blachfeld, n. rowina, roweň, f.

Blachfisch, m. mořský pawauk, m. ryba, genž černý pot z sebe pausstj.

Blähen, dýmati, dmýchati, diese Speise blähet, ta krmě nadýmá, sich, dmauti se, nadýmáti se, nadmauti se, dukmatěti, wypjnati se, popnauti, zpupnauti, blähend, nadýmawý, der sich blähet, naduty, nadmuty.

Blähung, f. dýmánj, nadýmánj, n. (bzdina, f.

Blank, gläuzend, stkwělý, stkwaucý, blankes Geld, ryzý zlato, n. blank seyn, stkwjti se, blanker Degen, nahý kord, m. blank stehen, naze státi, blanke Worte, holá slowa, n. pl.

Blase, f. Behältniß des Harues, měchýř, m. eine kleine, měchýřek, m. 2) auf dem Wasser, eine Wasserblase, bublina, f. bublinka, bublenka, f. Blasen werfen, pěniti se, bublenky dělati, blubončiti, 3) auf der Haut, am Leibe, puchýř, m. (4 vom Kupfer, měděnný hrnec, m. 5) am Brode, hrbol, m.

Blasebalg, m. měch (nadýmacý, nadýmač, m. Blasebalgtreter, měchosslap, m.

Blasen, wie der Wind, faukati, dauti, dýmati, in die Ohren, w vssi faukati, dýmati, mit einem in ein Horn, spiknauti spuntowati se, auf der Flöte, pjskati, auf der Trompete, auf ein Horn, traubiti, zum Abzuge, k odtaženi traubiti, k přestánj od bitwy, zpět traubiti, wenn das Essen zu heiß ist, faukati, wenn einem zu heiß ist, ofukowati se, in die Speise, wenn sie zu heiß ist, oder zum Feuer wie die Goldschmiede, dýmati, dmýchati, dmeychati, faukati, Kermen blasen, wzhůru traubit, blasen etwas, alsogleich verticheren, sfauknauti něco.

Blasen, das, der Wind, dutj, faukánj, dýmánj, n. auf der Flöte, pjskánj, n. auf ein Horn, traubenj, n.

Blasenstein, m. kámen, m.

Blaser, m. der auf die Flöte bläßt, pisstec, pissták, piskač, auf ein Horn, trubač, m. in der Glashütte, faučač, m. sonst, dýmač, m.

Blasenrohr, n. trauba, f.

Blasenröhre, f. trubka měchýřowá, f měchýřki, f.

Bläschen, n. Bläslein, Hornblase, měchýřek, měcheyšíček, m. 2) auf dem Wasser, bublinka, f. 3) auf der Haut, pucheyšíček, m. nestowičkа, f. pupenec, m.

Blaß, bledý, ein wenig, nábledý, blaß seyn, bledmauti, bledým býti, blaß werden, blednauti, zbledmauti, blaß wie ein Todter, mrtwé barwy, zmrtwělý, bledý gako smrt, der blaß aussieht, bledý, bledoušs, m.

Bláſchen, n. Bläßlein, Bläßhuhn, lyſka, f.

Bläße, f bledoſt, f. blednutj, n. Todtenbläße, zmrtwělost, mrtwá barwa, f.

Blaßente, f. lyſka, f.

Blaßgelb, zbleda žlutý, blaßgrün, zbleda zelený, blaßroth, zbleda červený, 2) bey Pferden, lyſyna, f.

Blatt, n. am Baume, liſt, lupen ſtromowý, m. an einem Gewächſe, liſt bylinný, m. wie Blätter, liſtowý, voll Blätter, liſtnatý, Blätter, liſtj, n 2) in einem Buche, liſt, 3) vom Golde, lupjnek, lupáček, liſtek zlatý, m. 4) am Papier, liſt, m. 5) das Blatt hat ſich gewendet, dála ſe proměna, zginačilo, změnilo ſe to, 6) er nimmt kein Blatt vors Maul, on nic nezamlčj, wſſecko zpřjma powj.

Blättchen, ſ. Blättlein.

Blatten, Kohl, Kraut, laupati, z kapuſty, ze zelj, z tabáku lámati, den Wein, ſmjtati, z wjna lámati.

Blatter, f. neſſtowice, f. Kinderblattern, dětſké neſſtowice, oſſipky, oſutiny, oſeypky, oſpice, die Blattern haben, bekommen, oſeypat ſe.

Blattericht, im Geſichte, dolíčkowatý, dolkowitý.

Blätterig, liſtnatý.

Blattern, Blattern bekommen, oſeypati ſe, neſſtowice doſtáwati. der geblattert hat, oſeypaný, oſutý.

Blattern, das, oſeypka, f. oſeywánj, n.

Blättern, in einem Buche, přemjtati w knize, liſty rozwjnat, přebirat, ich blätterte gerade im Buche, da er zu mir kam, práwě gſem w knjze ſe přebiral, gi rozwjnal, když přiſſel, 2) ſich blättern, laupat ſe, der Kuchen, der Stein blättert ſich, kámen, koláč ſe laupá.

Blatternarbe, f. znamenj od neſſtowic, n.

Blatternarbicht, od neſſtowic zbobaný.

Blatthalter, m. liſtonoš, m.

Blättlein, n. ljſtek, liſtíček, lupjnek, m. 2) des Papiers, ljſtek, m. 3) vom Golde, lupjnek, ljſtek, lupáček, m.

Blattzeiger, m. kratičky w knize, f. pl.

Blau, modrý, wie die Augen, auch námodrý, wie das Meer, modroſſedivý, dunkelblau, tmawa, zſſera modrý, ſchwarzblau, zſynalý, einwenig blau, zamodralý, blau ſeyn, werden, modrati, zmodrati, blau machen, färben, modřit, na modro barwit, 2) blau anlaufen, unterlaufen von Schlägen und Schlägen, zſynaleti, zmodrati, blau ſchlagen jemand, zmodřiti někoho, modřiu nadělati, blauer Fleck vom Schlagen, modřina, f. 3) blau anlaufen wie die Schnallen, Degen, zagjti, blau angelofene Schnallen, zaſſlé přeſſky, f. wie Eiſen Stahl, zkaliti ſe, zakaliti ſe, angelaufenes Eiſen, zkalené, zakalené železo, n. 3) blauer Dunſt, barwa, mlha, f. mámidlo, mámenj, bělmona oči, n. einen blauen Dunſt vormachen, mámiti, mlhu, bělmona oči dělati.

Blauäugig, modrooký.

Blauer Fleck am Leibe, modřina, f.

Blaufink, m. pěnkawa modrá, f.

Blaufuß, m. raroh, modrý ſokol, m.

Blaugefärbt, modřený, na modro barwený, zbarwený.

Blaugeſchlagen, zmodřený.

Blaugeſotten, na modro waření.

Bläuel, m. keg, kljcek, m.

Bläuen, blau färben, modřiti, na modro barwiti, einen Fiſch, rybu na modro wařit, 2) den Flachs, den Stockfiſch, len, ſtok-

ſtrokſſe tlaucy, 3) prügeln, tkyſkati, hmožditi, zmodkiti, modkiti, tlaucy.

Blaulich, námodrý, zamodralý.

Blaulilien, modré lilium, n. modrý kosatec, m.

Bläuling, m. bělice gezerný, f.

Blaumänderlein, n. ožanka menſſí, f.

Blaumeyſe, f. sykora modrá, babka, kozjſſek, m.

Blaupilz, m. hřib modrý.

Blech, n. lupáček, plech, m.

Blechern, pléchowý.

Blechlein, n. lupáček, plſſek, m.

Blechmünz, f. plechowý penjz, plſſek.

Blechſchmiedt, m. plechař, zlatotepec, zlatotep, m.

Blecken, die Zähne, ſſklebiti, wyſſklebiti, wyſſklebowati, ceniti zuby, zubiti ſe, wyſadiki, wycenieti zuby, die Zunge, wyplazyti gazyk, 2) blöcken, blöcken wie die Schafe, beketi, bekati, mečeti gako owce, Blöcken, das, bečenj, bekánj, mečenj, n.

Bleckzahn, m. wyſedlý zub, m.

Blehen, ſ. Blähen.

Blehung, ſ. Blähung.

Bleiben, oſtati, zůſtati, bleiben laſſen, tak nechati, zanechati, opuſtiti, puſtiti, laß es bleiben, nech tak, luß es bey dir bleiben, nech to při sobě, auf ſeiner Meynung bleiben, na swém zdánj zůſtati, ſtáti, bleib mir vom Leibe, nechoš ke mně, zůſtaň tam, wo bleibt er, kde geſt? Kde oſtal? Kde zůſtal? bleibende Stätte, ſtánj, nicht haben, nemjti žádné ſtánj, der ſie nicht hat, neſtálé a wrtkawé ſſidlo, n. bleibender Aufenthalt, wſtawičné ſtánj, ſtálé bydlo, n.

Bleiben, das, der Aufenthalt, ſtánj, bydlo, přebýwánj, n. kein Bleiben haben, nemjti ſtánj.

Bleich, bledý, ſehr bleich, přebledý, bleichgelb, zbleda žlutý, bleichroth, karmazowý, zbleda červený, bleichſwarz, zbleda černý, etwas bleich, nábledý, bleich ſeyn, blednauti, bleich werden, zblednauti, blednauti.

Bleiche, f. Bleichplatz für die Leinwand, bělidlo, bilidlo, n. 2) die bleiche Farbe, bledoſt, f.

Bleichen, bjliti, běliti, 2) neut. běleti, zběleti.

Bleicher, m. bělič, bjlič, bělitel, bjlitel, m.

Bleicherinn, bělička, bjlička, f.

Bleichlich, nábledý.

Bleichplatz, m. bělisſtě, bělidlo, bilidlo, n.

Bleichſtätte, f. idem.

Bleichſucht, f. bledá nemoc, f.

Bleiern, olowěnný.

Blende, f. Lichtblende, ſtjnidlo, n. záclona, f.

Blenden, überhaupt, ſtepiti, oſlepiti, zaſlepiti, 2) das Geſicht blenden, wie ein Blitz, zaſlepiti, des Geſichtes berauben, oſlepiti, wie ein Licht, mjhati, 2) der Geſchwindigkeit nach, wie die Taſchenſpieler, mámiti, zaſlepiti, ſich blenden laſſen, dáti, nechati ſe mámiti, zaſlepiti, oſlepiti, ſſáliti, omámiti, ſy zrak zaklopiti, laß dich nicht blenden, nedey, nenech ſe mámiti, zaſlepiti, oſlepiti, durch Geſchenke, mámiti, zaſlepowati, zaſlepiti, oſlepiti, omámiti, wie der Schimmer, zarazyti, oblesknauti, blendender Schimmer, oſlepugicý blesk, zarážegicý.

Blender, m. mamič, mámitel, mámil.

Blendlaterne, f. ſwjcedlnice, clonjcý, zaclonjcý, zlodějka, f.

Blendung, f. ſlepenj, oſlepenj, zaſlepenj, n. 2) in der Kriegsbaukunſt, ſturmownj ſtřecha, f. přjkrow ſturmownj, m.

Blendwerk, n. mámenj, omámenj, mámidlo, zaſlepenj, ſſalba, f. ſſálenj, n. der Augen eigentlich in der Optik, mjhadlo, mjhánj, n.

Bley, n. olowo, wolowo, n. zum Bley gehörig, co k olowu přiſluſſj, vom Bley, olowěnný.

Bley-

Bleyern, olowěnný.
Bleyárz, m. Bleyerz, ruda olowěnná, olowina.
Bleyfarbe, zſýnalá barwa, olowěnná barwa, f.
Bleyfárbig, zſýnalé, olowěnné barwy.
Bleyglanz, ſ. Bleyárz.
Bleygieſſer, m. ſlewač olowa, m.
Bleykeſſel, m. kotel na olowo, m.
Bleykugel, f. olowěnná kaule, kulka, f.
Bleyloth, olownice, f.
Bleyſchnur, f. olowěnné záwažj, wyſadlo, n.
Bleyſtift, m. Bleyweiß, olowěná rafika, f. olowěnné péro, n. olowěnka, f. (vleweys) m.
Bleywage, ſ. Bleyſchnur.
Bleyweiß, ſ. Bleyſtift.
Bleywurf, m. olowěnice, f. ſ. Bleyſchnur.
Blick, m. wzhled, m. wzhledánj, wzezkenj, n. einen Blick auf jemanden thun, wzhlédnauti, pohleděti, wzezkjti na někoho, einander heimliche Blicke geben, tagně na ſe wzhlédati, 2) Blick in Bergwerken, pruh, pramen, m. 3) Blick der Sonne, bleſk, die Sonne thut einen Blick durch die Wolken, ſlunce ſe blyſſtj, blýſká, wyblýſkuge ſe ſkrze mračna.
Blicken, auf einen, wzhlédnauti, rohleděti, wzezkjti na někoho, 2) einwenig hervor wie die Sonne, wyblesknauti ſe, wyblyſſtěti ſe, wyſkytnauti ſe, wyſkočiti, blýſkat ſe, blýſſtěti ſe, 3) blicken laſſen, ukázati, dáti znáti, dáti na gewo, wyſkytati, 4) ſich blicken laſſen, dáti ſe widěti, wyniknauti, wyſkytnauti ſe, wyſkočiti, wyſkytati ſe, naſkytati ſe, naſkytnauti ſe, bleyſkati ſe.
Blinken, třpytěti ſe, leſknauti ſe.
Blinken, das, třpytěnj, leſknutj, n. leſkot, m.
Blind, ſlepý, ſlepec, newidomý, bezoký, ein wenig blind, náſlepý, blind machen, ſlepiti, oſlepiti, zaſlepiti, ſlepého, newidomého wdělati, blind ſeyn, ſlepým, ſlepcem býti, blind werden, ſlepnauti, oſlepnauti, 2) blinde Kuh, mžik, mžikec, m. ſlepá bába, f. ſpielen, hrátí na mžik, na mžikec, na ſlepau bábu.
Blind, adv. ſlepě.
Blindheit, f. ſlepota, f. einen mit Blindheit ſchlagen, ſlepotau porazyti někoho, ſlepotu wwesti na někoho.
Blindlings, ſlepě, blindlings glauben, ſlepě wěřiti.
Blindſchleiche, f. ſlepeyš, ſlepý had, m. wkjtelnice, f.
Blitzauge, m. bljkawý, mhaurán, mhaurawý.
Blitze, f. Gebackenes, ljhanec, m.
Blitzeln, mžjkati, mhaurati, mrkati, bljkati, einmal mžiknauti, mrknauti, der es immer thut, mhaurán, pkiſtrkawý, mhaurawý, m.
Blitzeln, das, mžjkánj, mhaurání, bljkánj, n.
Blitz, m. das Blitzen, bleſk, bleſkot, m. blýſkánj, n. wenn es einſchlägt, ſagen die Böhmen vielmehr hrom, m. vom Blitze getroffen, od blýſkánj, od bleſku, od hromobitj, od hromu wdekený, omráčený, hromem wdekený, vom Blitz erſchlagen werden, od hromu zabitu býti, ſchnell wie ein Blitz, rychlý gako ſtřela, 2) Glanz, bleſk, leſk, m. ſtřwělost, f.
Blitzbube, m. prozluklý chlapec, m.
Blitzen, bleyſkati, blýſkati ſe, es blitzet, blýſká ſe, es hat geblitzt, eben itzt den Augenblick, zableyſkło ſe, blitzen wie ein Edelgeſtein, etwas Glänzendes, třpytiti ſe, blýſkati ſe, blýſſtěti ſe, leſknauti ſe, das Schwerd blitzt,

blizt, meč se blýská, blizend, blýskawý, blysstický se.
Blitzen, das, blýskánj, n. blýskota, f.
Blitzstrahl, m. hrom, m. der Blitzstrahl fuhr in das Haus, hrom wdekil do domu.
Block, m. kláda, b) trlice f. in Block setzen, do klády, do trlice dáti.
Blockhaus, n. srub, m. 2) Gefängniß, wazba, f.
Blockkasten, m. raubeň, f. raubenj, n.
Blöcken, wie die Rinder, bučeti, býčeti gako wůl neb kráwa, wie wilde Leute, hlasem wolati, křičeti, weyskati, wie die Schafe, bečeti, mečeti.
Blöcken, das, der Rinder, bučenj, býčenj, n. wilder Leute, hlasyté křičenj, wolánj, weyskánj, n. der Schafe, bečenj, mečenj, n.
Blocktaube, f. hřiwnáč, m. diwoký holub wětssj, m.
Blöde, schamhaft, studný, nesměly, bogácný, 2) blödes Gesicht, mdlý, slabý, temný zrak, blödes Gesicht haben, býti mdlého zraku, mjti mdlý, temný zrak, 3) blöder Verstand, mdlý, blbý, tupý wtip, m. tupá hlawa, f. einen blöden Verstand haben, býti tupé hlawy, mdlého, blbého wtipu, der ihn hat, ein blöder, blödsinniger, pohlauply, hlupec, blb, tupec, hňup, newtipa, m. newtipný.
Blöde, adv. staudně, nesměle, bogácně, osteychawě, blöde thun, bogácně, nesměle, staudně, osteychawě sy počinat.
Blödigkeit, f. Schamhaftigkeit, studnost, f. stud, m. bogácnost, nesmělost, f. aus Blödigkeit, ze studu, 2) Schwäche, nestatečnost, nedostatečnost, f. des Gesichts, mdloba, tupost, temnost, slabost zraku, des Verstandes, mdloba, tupost, blbost rozumu, wtipu, f.
Blödsichtig, blöd, slabého, tupého, mdlého zraku, mdlý, slabý na oči.
Blödsinnig, tupý, mdlý, blbý, newtipný, pohlauply.
Blödsinnigkeit, f. tupost, blbost, mdloba, nedostatečnost rozumu, pohlauplost, f. newtip, m.
Blond, ruſý, ruſowlasý, ruſowlásek.
Bloß, nahý, holý, bloßer Leib, nahé tělo, n. bloßer Degen, nahý kord, m. bloße Worte, holá, pauhá slowa, n. bloße Vorstellungen, pauhé pohrůžky, f. bloße Vorstellung, pauhé předstawenj, předloženj, auf der bloßen Erde schlafen, na holé zemi spáti, mit bloßem Kopfe, s holau hlawau, mit bloßen Füßen, bos, bosonohý, bosýma nohama, 2) alleinig, pauhý, samý, samotný, ein bloßer Argwohn, ein bloßes Geschwätz, pauhé domněnj, strébetánj, er hat nichts als das bloße Haus, nemá nic, než ten samotný dům, unter dem bloßen Himmel, pod širým nebem, sich bloß geben zgewiti se, odkryti se.
Bloß, adv. zhola, toliko, genom, gen, samotně.
Blöße, f. nahota, f. obnaženj, n. die Blöße des Armes, Kopfes, der Füße, obnaženj, eines Ortes, wo ihm beyzukommen iſt, místo bez ochrany, místo opuſtěné, neosazené, n. seine Blöße zeigen, nedostatečnost, auhonu swau wkázati, odkryti, zgewiti.
Blößen, f. Entblößen.
Blunderhosen, plur. nadſwané, wywlačowané nohawice, f.
Blühen, kwésti, kwísti, kwetnauti, kwět wypuſtiti, wie der Handel, die Wiſſenſchaften, kwísti, kwésti, in dieſer Stadt blühet der Handel, w tom městě kwete obchod, die Bäume blühen überall, stromy wůbec kwetau, stromowj wůbec kwetou, wer weiß, wo mein Glück noch

blühet, kdoż wj, kde mé ſtěſtj geſſtě kwete.

Blühend, kwetaucý, tkwaucý, tkwůcý, kwůcý, wie ein Garten, eine Wieſe, kwětný, kwětlý, das blühende Alter, tkwaucý, twětlý, tkwůcý, kwůcý wěk, m. blühende Jahre, kwetaucý léta, n. blühende Geſundheit, dobré zdrawj, n. čerſtwoſt, f. blühende Röſe, kwetaucý růże, kwětná růže, f.

Blümchen, ſ. Plümlein.

Blüme, f. kwět, m. kwětina, f.

Blumen, kwjtj, n. kwětiny, f. pl. Blumen pflücken, kwjti trhati, 2) des Mehls, běl, m. der Weiſſer, čas gednoho měſýce, m. 4) mit Blumen gewirkt, geſtickt, genähet, kwjtkowaný, kwětowaný, kytkowaný.

Blumenbeet, n. záhon na zahradě, záhonec, záhrobec kwětný, m.

Blumengarten, m. kwjtnice, kwětná zahrada, f.

Blumengärtner, zahradnjk kwětný.

Blümengöttinn, f. bohyně kwjtj, kwětná bohyně, f.

Blumenkohl, n. kwětná hlawatice, f.

Blumenkranz, m. m. kwětný wěnec, wěnec z kwjtj, m.

Blumenleſe, f. kwjtj zbjránj, n. zbjrka.

Blumenreich, kwětnatý.

Blumenkorf, m. hrnec na kwjtj, m.

Blumengärtner, zahradnjk, kwětnjk.

Blumenwerk, n. Zierath an Säulen, an Thüren, kwjtkowánj, n.

Blümeln, im Schreiben, kwětowati.

Blümeln, das, kwětowánj, n.

Blumenſtrauß, m. kytka, f.

Blumenſträußchen, n. kytička, f. kwětawka, f.

Blumicht, blúmný, voll Blumen, kwětnatý, kwětný, eine ſolche Rede, kwětowaná, wykwětowaná řeč, f.

Blumlein, n. kwjtek, m.

Blut, n. krew, f. 2) geronnen Blut, krwlá, ſedlá, wyteklá krew, f. kok krwe, m. ſlüßiges, kjdké krew, ohne Blut, bez krwe, bezkrewnj, krwe prázdný, mit Blut beſudeln, krwj pokropiti, zkropiti, pokrwáceti, pokrwawiti, zkrwáceti, zkrwawiti, vokrwawiti, okrwawiti, krwj zmáceti, pomazati, vkáleti, ein Sieg, der viel Blut koſtet, krwawé wjtezſtwj, n. Blut laſſen, krew pauſſtěti, puſtiti.

Blutader, f. krewnj žjla, f krewnice, f.

Blutägel, Blutegel, Blutigel, pigawice, pigawka, ſtřebokrewka, ſtřebikrewka, krwoſtřebka, f.

Blutais, n. Geſchwür, dobrá neſtowice, f.

Blutapfel, m. krwawka, f.

Blutarm, chudičký, chuďaučký

Blutauswerfen, ſ. Blutſpeyen.

Blutlad, n. krwe proliti, n. kaupel krwawá, anrichten, krwe prolitj způſobiti.

Blutbann, ſ. Blutgericht.

Blutbegierde, f. krwe žádoſtiwoſt, krwe žádoſt, f.

Blutbegierig, krwe žádoſtiwý, krwawý, zkrwawělý.

Blutdurſt, m. Blutdürſtigkeit, krwe žjznjwoſt, f.

Blutdürſtig, krwe žjznjwý, krwawý, zkrwawělý.

Blüte, f. Blüthe, kwět, m. wykwětloſt, f. die Linden ſtehen, ſind ſchon in der Blüte, ljpy gjž kwetau, 2) Blüte des Alters, tkwaucý, kwětaucý wěk, kwětlý wěk, kwět mladoſti, m. tkwaucý mladoſt, f. er ſtarb in der Blüte ſeines Alters, vmřel w tkwaucým, w kwětaucým wěku, w neylepſſjm kwětu wěku ſwého, 3) des Granatapfels, kwět, gablka granátowého, m. 4) im Auge, neſtowička na oku, f.

Bluten, krwáceti, krwawiti, z. B. das Herz blutet mir, ſrdce mne bolj, mně trne, krwácý, die Wunde, die Naſe blutet mir, rána

na, nos mi krwácý, er hat sich zu Tode geblutet, wykrwácel.

Bluten, das, krwácenj, krwawěnj, n. der Nase, krwácenj nosa, n.

Blutfahne, f. krwawý praporec, m.

Blutfärbig, krwawé barwy.

Blutfink, m. heyl, m.

Blutfluß, m. Blutgang, krwotok, m. 2) auplawice, f.

Blutflüßig, krwotoký, krwotočný, krwopryssstný.

Blutgang, s. Blutfluß.

Blutgeld, n. krwawé penjze, n.

Blutgericht, n. práwo hrdelnj, krewnj, n.

Blutgeschwür, n. nežit, wřed, pryssťěl, m.

Blutgierig, krwežádostiwý, s. Blutdürstig.

Blüthe, s. Blüte.

Bluthund, m. litý pes, m

Blutig, krwawý, zkrwawený, wykrwawený, blutiger Krieg, krwawá wálka, f. blutige Wunde, krwawá rána, f. blutige Thränen, krwawé slze, blutiger Schweiß, krwawý pot, blutiges Messer, Opfer, krwawý nůž, krwawá obět, blutig machen, okrwawiti, krwawiti, zkrwawiti, wykrwawiti, zkrwáceti, okrwáceti, blutig werden, okrwáceti, okrwawěti, zkrwáwenu, okrwáceným býti, blutig schlagen, zkrwawiti, wykrwawiti, okrwawiti, do krwe sklauc, okrwáceti, zkrwáceti, blutiger Eiter, saukrwice, f. talow, m.

Blutigel, m. pigawice, krwostřebka, pigawka, f. střeblkrewka, f.

Blutjung, mlaďaučký, mladičký, mládeneček, mladoch, m.

Blutkraut, n. truskawec wětssj, m. krewné kořenj, n.

Blutlos, krwe prázdný, bezkrewnj, nekrewnj, bez krwe.

Blutreich, krewnatý, krewný, blutreich werden, krewnatěti, zkrewnatěti.

Blutreinigend, krew počissťugjcý, čistjcý.

Blutrichter, m. saudce krewnj, hrdelnj, m.

Blutroth, zardělý, rudý, čerwený co krew, krewný, er wird blutroth, rdj se, zardiwá se, pykj se, er ward blutroth im Gesichte, zůstal gakoby ho krwj polil. ú. s. f.

Blutsauger, s. Blutägel.

Blutschande, f. krwe prznénj, krwoskrznénj, smilnénj s krewnj přjtelkynj, n. Blutschande begehen, krew prznit, smilnit s krewnj přjtelkynj.

Blutschänder, m. krwe prznitel, smilnjk s krewnj přjtelkynj, smilnokrewnjk, m.

Blutschänderisch, krwoprzniwý, smilnokrewný. adv. smilnokrewně.

Blutschlecht, welmi sspatný.

Blutschuld, f. hrdelnj prowinénj, n.

Blutschwör, s. Blutgeschwür.

Blutschweiß, m. krwawý pot, m.

Blutsfreund, m. krewnj přjtel, m.

Blutsfreundschaft, f. krewnj přátelsstwj, n. krewnoss, f.

Blut speyen, krew wypliwati, pliwati, chrkati.

Blutspeyen, das, Blutspeyung, krwe plwánj, wypliwánj, chrkánj, n.

Blutstein, m. kámen krewnj, m.

Blutstillend, krew, stawugjcý, blutstillende Arzney, stawikrew, m.

Blutsturz, m. krwotok, m.

Blutsverwandter, s. Blutsfreund.

Bluttriefend, krwawicý, krew kapagjcý, krwácegjcý.

Blutung, f. krwawenj, krwácenj, n.

Blutwenig, welmi málo, malaučko.

Blutwurst, f. krewné gelito, n. krewnice, f. zemlowé gelito, n.

Blut-

Blutzeuge, m. krwoswědek, m.
Boborellen, f. pl. baborolky.
Bock, m. kozel, m. geschnittener, klesstěný, řezaný, vom Bocke, kozlowý, einen Bock schießen, kozla odkjti, des Kutschers auf dem Wagen, kozljk, m.
Bockbart, m. kozý brada, f. kozýbrádka, f.
Böckchen, n, Böcklein, kozlátko, kozle, n. kozljček, kozljk, m.
Böcke, ein Gerüst, kozy, kozljky.
Bocken, wie die Ziegen, prskati se, 2) stinken wie ein Bock, smrděť kozlem, co kozel.
Bocken, adj: kozlowý, kozelčj.
Bockfleisch, n. maso kozelčj, kozlowé, n.
Bockgestank, m. prk, m.
Bockshaar, n. kozelčj chlupy, m. pl.
Bockhaut, f. kozlowá kůže, kozlowice, f. pl.
Bockshorn, n: kozlowý, kozelčj roh, 2) ein Kraut, Řecké seno, n. s. jasgen.
Bockig, prskawý, 2) kozlowatý.
Bocklamm, n. beránek, m.
Bockleder, Fell, n. s. Bockhaut.
Boden, m. eines Gefäßes, dno, n. 2) des Feldes, půda země, f. pátro, n. der Erde überhaupt, oder wo man auftritt, země, f. dno, n. celina, f. im Zimmer, podlaha, země, f. auf dem Hause, das Oberste eines Gebäudes, hůra, půda, f. ponesbj, pátro, n. am Dache, podkrow, m. Boden zum Aufschütten des Korns, žitnjk, m. seypka, f. zum Heu, senjk, plewen, m. im Schiffe, dno, n. půda, f. den Boden mit Brettern beschlagen, podlahu, zemi prkny pobiti, zu Boden werfen, porazyti, na zem hoditi, o zem hoditi, wrhnauti, dáti, o zem wdeřit něčim, den Boden machen, podlahu dělati, zemdělati, 4) Grund und Boden, z. B. eines Gebäudes, n. d. gl. sedlisstě, n. země, půda, f. grunt, m. Grundstücke, roljj, poplužj, n. pozemský statek, m. nafer, feuchter Boden, mokrá, wlhká země, půda, f. močno, n. zu Boden legen, na zem, na zemi položiti, liegen, na zemi ležeti, zu Boden fallen, in einem Gefäße, ke dnu padnauti, auf die Erde, na zem, k zemi padnauti, zu Boden sinken, ke dnu se nésti, ke dnu padnauti, wie ein Mensch, klesnauti, zwrátiti se na zem, der Boden einer Erzgrube, žába, půda, f.
Bodenlos, -bezedný, bez dna, wie ein Abgrund, ein Meer, eine Grube, propastný.
Bodenrad, n. spodnj kolo, n.
Bodensatz, m. wsedlina, sedlina, f.
Bodenstein, m. spodnj kámen, spodek, m.
Bodenzieher, m. wstjrák, m.
Bogen, m. ein Schießgewehr, luk, m. lučisstě, n. kusse, f. samostřil, m. den Bogen abschießen, lučisstě, kussi spustit, z luku, z kusse střelit, lučit, 2) eines Gewölbes, oblauk, m. okrauhlé stawenj, n. 3) Bogen, Papier, arch, m. 4) zur Geige, smyčec, m. 5) im Fahren, kolo, n. 6) am Rade, an der Butte, Gewölb, laukot, f. 7) im Schießen, křiwolakost, f. oblauk, m. den Bogen spannen, lučisstě, kussi natáhnauti, napnauti.
Bogenfenster, n. okno oblaučné, n.
Bogenschuß, m. rána z luku, lučisstě, z kusse, f. lučisstná z f. lučenj, n.
Bogenschütz, m. střelec z kusse, z lučisstě, z luku, střelec lučisstnj, m.
Bogenstein, m. kámen prohnutý, oblaučný, m.
Bogenweis, křiwolace, was so ist, křiwolaký, oblaučný gako měsyc, 2) zu Bögen Papier, po arssich, po archu.
Bohle, s. Bole.

Bon

Bohne, f. bob, m. welſche Bahne, Turecký hrách, m. aus Bohnen, bobowý, z bobu.

Bohnenacker, m. bobowiſtě, n.

Bohnenfleck, m. miſto na bobu.

Bohnenkuchen, m. bobowý koláč, m.

Bohnenmehl, n. bobowá mauka, f.

Bohnenöl, n. bobowý oleg, m.

Bohnenſpreu, m. bobowá plewa, ſſupina, f.

Bohnenſtengel, m. ſtéblo bobowé, n.

Bohnenſtroh, n. bobowá ſláma, f.

Bohnenwurm, m. čerw hrachowý, m.

Bohnlein, n. bobeček, bobček, m.

Bohren, wrtati.

Bohren, das, wrtánj, n. 2) ein Schwerdt, den Degen in einen, kord wrazyt do někoho, 3) in den Grund bohren, das Schiff, loď proſtřjleti naweſkrz.

Bohrer, m. nebozez, m. wrtadlo, n. kleiner, nebozýzek, m. wrtádko, n. 2) der da bohret, wrták, m.

Bohrmehl, n. drtina, f.

Boretſchkraut, n. borák, m.

Bole, f. foſſna, f.

Bolch, m. oſtíček mořſký.

Boley, m. bylino, ſ. Poley.

Bollwerk, n. náſpy, taras, m. hradba, f. parkan, m. Bollwerke aufführen, taras, náſpy dělati.

Bolz, m. Bolzen, ſſip, m.

Boot, n. člůnek, m. člůn, m. loďka, f.

Bootsknecht, m. Bootsmann, weſlář, plawecký pacholek, plawec, m.

Bootsleute, plur. chaſa plawecká, f. lidé plawečtj, m.

Borax, m. borák, m.

Bord, m. krag lodj, m. etwas über Bord werfen, něco z lodj wyhodit, über Bord fallen, ſpringen, z lodj ſpadnaut, ſkočit, an Bord gehen, do lodi wgjt, an Bord legen, lodj k lodj přiſtrčit.

Boretſch, borák, m.

Borg, m. Entlehnung, auwěrek, dluh, m. wydluženi, wypůgčenj, zdluženi, n. auf Borg nehmen, na auwěrek, na dluh, na auwěrek, wwěr wzýti, auf Borg geben, na dluh, na auwěrek, na wwěr, na půgčku dáti, auf Borg kaufen, na dluh kupowat.

Borgen, entlehnen, wydlužiti ſe, wypůgčiti, dlužiti, zdlužiti ſe, er borget überall, wſſudy ſe dlužj, 2) auf Borg nehmen, na auwěrek, na dluh bráti, wzýti, 3) lehnen, leihen, půgčiti, zapůgčiti, einem ein Pferd, ein Kleid, Geld borgen, někomu koně, ſſaty, penjze půgčit, 4) auf Borg geben, z. B. Waaren, wwěkiti, na wwěr dáti, na auwěrek, na dluh dáti.

Borger, m. dlužitel, m. 2) Lehner, půgčowatel, m.

Borgſchwein, n. wepř kleſtěný, řezaný, m. mjſſka, nauwice, f.

Borgung, f. dluženi, wydluženi, wypůgčenj, n. 2) Leihung, půgčenj, n. půgčka, f.

Born, ſ. Brun.

Borros, der Goldſchmiede, pereyryn, m.

Börſe, f. der Geldbeutel, wačet, ſáček, měſſec, pytlik, tobolka, f. 2) die Waarenniederlage, dům ſkladný, m. ſkladna, f.

Borſte, f. ſtětina, f. ſtět, m.

Borſten, ſich, gežiti ſe.

Borſtenthier, n. ſtětinowaté zwjře, n.

Borſtig, voll Borſten, ſtěnowatý.

Borſtlein, n. ſtětinka, f.

Borſtwiſch, m. Borſtbürſte, ſtětka, f. ſmeták, m.

Borte, f. okrageк, obkladek, m. obloženi, prým, m. premowáni, n. mit Borten belegt, beſetzt, obložený, zalemowaný.

Bortenwirker, m. kkadlec lemů, okrahů, prýmů, m.
Bortirt, zalemowaný, obložený, premowaný, obraubený.
Böſe, böß, arg, zlý, nedobrý, böſe Leute, zlý lidé, böſes Wetter, zlý čas, nečas, nepočás, čas nechwile, m. nechwile, f. 2) böſe Zeitung, zlá, nedobrá nowina, ein böſes Gedächt, zlá powěſt, f. böſe Luft, zlé powětrj, n. böſes Weib, zlá, nedobrá žena, f. 3) zornig, hněwiwý, rozhněwaný, rozzlobený, zazlený, böß machen, zlobiti, rozzlobiti, rozhněwati, hněwati, böß ſeyn, zlobiti, hněwati, mrzeti ſe, wrčeti, böß werden, rozzlobiti, rozhněwat ſe, zlſti ſe, zazlſti ſe, der leicht böſe wird, zlostný, zlobiwý, f. zlosti poſtlliwý, wrčeliwý, böſes, falſches Geld, zlé, nedobré penyze, f. böſe Augen, Fuß, Hand, Kopf, boleſtwé oči, noha, ruka, hlawa, böſes Fleiſch, zlé maſo, n. 3) böſes, loſes Maul, zlá huba, f. 4) etwas böſes begehen, něčeho zlého ſe dopuſtiti, dočiniti, böſer, ärger, horſſi, der böſeſte, ärgſte, neyhorſſi.
Böſe, böß, adv. zle, nedobře, f. Uebel, Gottlos.
Börtzel, kuřinoha, f.
Böſeln, ſ. Kegel ſcheiben.
Boſe, f. otypka, f.
Böſes Weſen, böſe Krankheit, vadaucý nemoc, f.
Böſewicht, m. zlostnjk, nesſlechetnjk, zlosyn, bezbožnjk, zlobob, m. vom Weibsbilde, zlosynice, f. zlostkyně, f. nesſlechetnice, f.
Boshaft, boshaftig, gottlos, zlostný, zlobiwý, nesſlechetný, boshafterweiſe, zlostně, zlobiwě, nesſlechetně, zlostným, zlobiwým, nesſlechetným způſobem, ein boshaftes Kind, zlostné dítě, ein boshafter Menſch, zlostný, nesſlechetný člowěk, zlostnjk, ein boshaftes Gemüth, zlostná, nesſlechetná myſl.
Boshaft, boshaftiglich, adv. zlostně, zlobiwě, nesſlechetně.
Bosheit, Boshaftigkeit, f. zlost, zlobiwoſt, nesſlechetnoſt, f. nesſlechetenſtwj, n. 2) zloba, eine ſolche Handlung, zločinſtwo, zločinſtwj, nesſlechetný ſkutek, zlosynſtwo, zlosynſtwj, n. eine Bosheit begehen, zločinſtwa, zločinſtwj ꝛc. ſe dopuſtit.
Bosheitsvoll, zlosti plný, pln zlobiwoſti, zlosynſtwa, nesſlechetnoſti.
Böslich, ſ. Boshaft.
Bot, m. Anſchlag eines Dinges, procenění, n. 2) auf ein Ding, podáwání, n.
Bote, m, Bot, Botſchaftek, poſel, m. 2) Briefträger, poſel liſtownj, m.
Botenläufer, m. běhaun liſtowuj, m.
Botenlohn, m. mzda, záplata, poſlowá, poſelſká, f. plat z poſelſtwj, m.
Botinn, f. poſlice, f.
Botmäßigkeit, f. mocnoſt, moc, f. einen unter ſeine Botmäßigkeit bringen, podmaniti, pod manſtwj a moc ſwau připrawiti, přiwesti, pod swé panſtwj připrawiti, swému panſtwj podmaniti, mocy swé podrobiti.
Botſchaft, f. poſelſtwj, n. Botſchaft bringen, poſelſtwj přinesti, ausrichten, poſelſtwj zditi, zřjditi, wykjditi, odbyti, Botſchaft laufen in einer Sache, w poſelſtwj, poſelſtwjm choditi, 2) Geſandſchäft, poſelſtwj, wyſlánj, n.
Botſchafter, m. poſlanec, zwěſtowatel, m.
Botſchiff, n. bárka, f.
Böttcher, m. Böttner, Böttger, bečwák, m. bednář, m.
Bottcherſchlägel, m. pobjgečka, f. kyganka, f.
Brach liegen, anhořem ležeti, aus hořiti ſe, brach liegen laſſen, ei-

einen Acker, pole anhorem leżeť nechati, anhořiti.
Brachacker, m. Brache, Brachland, Brachfeld, anhor, m. aulehle, n. přiloha, f. nowina, klinčerina, f.
Brachamsel, f. kos polnj, m.
Brachdistel, f. macka, f.
Brachen, rozwořáwatj, krogiti, zemi neb pole podworáwati.
Brachkorn, n. žito po anhoře, n.
Brachmonat, m. čerwen, m.
Brachvogel, m. kalgus, m.
Bräme, f. howadj maucha, hówadnice, f. stkečeк, raup, m.
Brand, m. Feuersbrunst das Brennen, oheň, m. zapálenj, hořenj, pálenj, n. in Brand kommen, wie Liche, Feuer, rozhořeti se, in Brand gerathen, zegmauti se, zapáliti se, in Brand stehen, hořeti plamenem, etwas in Brand stecken, zapáliti, 2) brennendes Holz, hlawně, hořicý, opálené poleno, 3) im Getreide, sněť, m. sujrwost, nedug wobilj, rez, m 4) an Bäumen, wlk, m. nedug stromowj, m. 5) Brand des Gliedes, zapálenj audu, n. pal, m. der kalte Brand, studený pal, m. 6) der Brand der Ziegel, des Kalkes, pálenj cyhel, wápna, n.
Brandader, f. křemenj žila, f.
Brandbrief, m. pohořelý list, m
Brander, m. palič, m.
Brandfleck, m. spálenina, f. čerwenost, f. 2) rez, m.
Brandfleckigt, wie Korn, rezowý.
Brandglocke, f. zwon ohňowý, m.
Brandig, wie das Getreide, sněriwý, wie die Rinde der Bäume, začernalý, die Rinde der Bäume wird brandig, kůra stromowá černá, 2) ein brandiger Geschmack, spalená chuť, spálenina, smáha, ihn haben, brandig riechen, smrdět spálenau chutj, spálenau, mjt chuť spálenau.
Brandlattich, m. konstě kopyto, n.
Brandmahl, n. znamenj připálené, n. ceych, m. připálenj ceychu, n. 2) im Gewissen, possěrna, zprzniloſt, f. der ein Brannmahl hat, znamenaný, ceychowaný, ohyzděný, Brandmahl geben, znamenj wypáliti, přisaditi, 3) ein Fleck, smáha, spálenina f. znamenj od spálenj.
Brandmahlen, brandmarken, znamenati železem připalowacým, znamenj připáliti, wypáliti, přisaditi, ceychowati, 2) mit Schande, Schimpf bedécken, zhyzditi, porussiti, zprznici, ein gebrandmarktes Gewissen, zhyzděné, zprzněné swědomj.
Brandmauer, f zděná přjhrada pro oheň, zed pro oheň, f. ohňowá.
Brandopfer, n. zápalná obět, f. zápal, m.
Brandpfeil, m. ohniwý sſip, m.
Brandschaden, m. am Leibe, spálenina, f. 2) durch Feuersbrunst an Häusern, sſkoda skrz oheň, od ohně, f.
Brandschatzen, penize brátj za oheň.
Brandschatzung, f. daně ohňowá, f. wyplácenj ohně, n.
Brandsilber, n. stříbro čistě, n. přepálené.
Brandsole, f. podsſew wnitřnj, m.
Brandstätte, f. požáry, m. spálenistě, n) 2) ohnisſtě.
Brandstein, f. Ziegel.
Brandstifter, f. Mordbrenner.
Brandwarze, f. černá bradawice, smáha, f.
Brandweide, f. gjwj, n. mladisſtwě wrbj, n.
Brandwein, m. kořalka, f. kořalice, f. pálené, n. brennen, (wjno) kořalku páliti.
Brandweinbrenner, m. pálenjk kořalnjk, winopalnjk, m.
Brandweinhandel, m. kořalečnj chod, m.

Brand-

Brandweinhändler, m. kořalečnjk, m.
Brandweinhaus, n. winopalnj dům, m.
Brandweinbrennerey, f. winopalna, f.
Brassen, m. pražma, f.
Braten, pecti, péci, wie Butter in der Pfanne, pražiti, Gebratenes, (Fleisch) pečitě, n. pečeně, f. :) neut. pecy se, der Apfel bratet, gabłko se peče.
Braten, m. gebratenes Fleisch, pečeně, f. ein kleiner, pečenka, f. den Braten riechen, čjti, čenischati něco, ein fetter Braten, omaštek, m. pečenka, f. die Braten, pečitě, pečený.
Bratengeruch, m. smáha, spálená wůně, f. spálenina, f.
Bratenwender, Brater, m. rožen samotřižný, m.
Bratfisch, s. Bláuling.
Brätling, m. syrowinka, f.
Brauseu, m. pjcka, f.
Bratpfanne, f. bábowka, f. rendljk, kuchan, pekáč, m.
Bratspieß, m. rožen, m.
Bratwurst, f. klobása, f.
Bratwürstlein, n. klobáska, f.
Brauch, m. obyčeg, m. es ist hier der Brauch so, zde gest tak obyčeg, s. Gebrauch.
Brauchbar, užitečný, brauchbar seyn, užitečným býti, k potřebě, k prospěchu býti, zu etwas brauchbar seyn, býti schopným k něčemu.
Brauchbar, adv. užitečně
Brauchbarkeit, f. užitečnost, prospěšnost, f.
Brauchen, potřebowati, zapotřebj mjti, nicht brauchen, nepotřebowati, Geld brauchen, peněz potřebowati, du brauchst dieses nicht zu thun, nenj ti třeba, nenj ti potřebj, za potřebj toho, nepotřebuges toho wčinit, sie brauchen ihm nichts davon zu sagen, nenj třeba, nenj potřeba, za potřebj, aby mu o tom co řekli.
Bräuchlich; s. Gebräuchlich.
Bräuen, Bier bräuen, pjwo warjti, Brandwein, pálit kořalku.
Brauer, m. sládek, piwowárnjk, piwowařič, m.
Brauersburſche, m. sladownický, m.
Brâugerechtigkeit, f. piwowárnj práwo, n.
Brâugeschirr, n. nádoba piwowárská, f.
Brâuhaus, piwowár, m. piwowárna, f.
Brâukessel, m. piwowárský kotel, m.
Brâuordnung, f. piwowánj počádek, m.
Brâumeister, m. mistr sladownický, (pan starý)
Brâupfanne, f. kotel piwowárský, m.
Braun, hnědý, hnědé neb ryzý barwy, snědý, zsýnalý, braun, dunkel, zrewna hnědý, braun und blau, zsýnalý, werden, zsýnati, braunschwarz, černosýnalý, braunes Pferd, hnědý kůň, m. ryzka, f. braun wie Gebackenes, Braten, Butter, přičerwenalý, brauner Rock, kabát zmawě, hřebičkowé barwy, hnědý.
Braune, f. snědost, hnědost, f. die Braune des Gesichtes, hnědost twáře, 2) eine Halskrankheit, prým. otok w hrdle od čjpku, m. žába, f. spadenj čjpku, n.
Brâunel, n. Pferd, ryzka, f.
Brâunelkraut, n. černohlávek, swalnjk menssj, m.
Braunfärber, m. barwič, m.
Braunlich, náhnědý, hřebičkowý, kaštanový.
Braunroth, červcowý, ryzý, brunatný.
Braunwurz, f. swinský kořen, m.
Brausen, wie das Wasser, Meer, hučeti, hlučeti, gečeti, zwučeti, bauřiti, wřjti, wie der Wind, hučeti, hlučeti, bauřiti, das Meer brauset entsetzlich, moře hrozně gečj, hlučj, hučj, die Flammen brausten wie ein Sturmwind, plamen hlučel gako powětřj, wie aufgelöste vermischte Säfte, wřjti, zwjrati

se,

se, kysati, das Bier hat schon gebrauſst, pjwo giž wykysalo, wie eine Muſik, die Orgel, zwuczeti, hlučeti, bručeti, die Ohren brauſen mir, hučj mi w vſſich, brauſen wie ein Pferd, frkati.

Brauſen, das, des Waſſers, gečenj, hlučenj, hučenj, zwučenj, baukenj, n. hluk, gekot, m. wřenj, n. der Winde, hučenj, hlučenj, baukenj, n. hluk, m. vor den Ohren, zwučenj, hučenj, hlučenj, bručenj, n. des Pferdes, frkánj, n.

Brauſend, gečicý, hučicý, hlučicý, baukicý, bručicý, zwučicý, 2) wřicý.

Braut, f. newěſta, chot, f.

Brautbette, n. ženichowé, manželſké lůže, n.

Brautdiener, m. mládenec ſwadebnj, na ſwadbě, ſ. Brautführer.

Brautfackel, f. ſwadebnj ſwjce, pochodeň, f.

Brautführer, m. družba, dewerec, deyworec, druh ženicha, den Brautführer abgeben, družbiti, družbau býti,

Brautführerinn, f. Brautjungfer, družička, družice, f.

Bräutigam, m. ženich, chot, m.

Brautjungfer, f. družice, družička, f.

Brautkammer, f. newěſtina komora, komňata, f. newěſtina ložnice, f.

Brautkleid, m. ſwadebnj ſſaty, plur. n. ſwadebnj raucho, n. oděw, m.

Brautkranz, m. ſwadebnj wěnec, m.

Brautlied, n. ſwadebnj pjſeň, f.

Brautleute, ženich a newěſta, com. ſwadebnjcy.

Brautring, m. ſwadebnj prſten, m.

Brautſchatz, m. wěno, n.

Brautſuppe, f. ſlužebnice newěſty, m.

Brautwerber, m. námluwce, námluwčj, ſnaubce, m.

Brautwerberinn, f. ſnaubcý, f.

Brechbank, f. lomidlo, n.

Breche, f. rclice, mědlice, f. das Maul geht ihm wie eine Breche, huba mu gede gako trakař, Flachsbrecht, mědlice, f,

Breche, f. Breſche, prolomenj, n. ſchieſſen, legen, zdi ſtřjleti.

Brecheiſen, ſ. Brechſtange.

Brechen, entzwey brechen, lámati, zlámati, rozlomiti, zlomiti, rkelomiti, ein Stück Brod, Semmel, ein Brett voneinander, kus chleba vlomit, žemličku rozlomit, prkno zlámat, přelomit, die Ehe, den Bund brechen, ſmlauwu protrhnauti, zruſſiti, neſtáti w ſmlauwě, ſmlauwu přeſtaupiti, ſmlauwy nedržeti, den Eid, přiſahu ruſſiti, zruſſiti, die Zuſage, Freundſchaft, ſlib, přjpowěd ruſſiti, zruſſiti, ſlibu, přjpowědi nedržeti, das Geſetz, přes přikázanj včiniti, den Willen, Eigenſinn, ſwěwolnoſt ſkrotiti, přemocy, zteſtati, zaſtawiti, den Muth, Stolz brechen, myſl ſkrotiti, pychu přemocy, ſkrotiti, Blumen, Obſt brechen, kwjtj, owoce trhati, česati, den Hals, krk ſrazyti, zlámati, einem den Hals brechen, někomu krk zlámat, zlomit, Arm, Fuß, zlámati, 2) ſich brechen, überge ben, dáwiti ſe, blíti wrchnjm koncem, wrchem wrátiti, wywrátiti, wywrcy, kantora rwáti, zknckati ſe, 3) Steine, kamenj lámati, 4) ſich entzwey brechen, wie ein Stock, zlámati ſe, přelomiti ſe, 5) eine Urſache vom Zaume brechen, přičiny ſobě zamyſliti, wymyſliti, 6) mit einem brechen, rozpřeliti, rozrowaryſſiti, rozegjti ſe s někým, rozlaučiti ſe, 7) das Herz brechen, ſrdce oblomiti, mir bricht das Herz, ſrdce ſe mně

mně puká, 8) das Eis, der Fluß bricht, led se láme, trhá, puká, der Zeug, láme se, puká, der Baum krach, strom se zlámal, 9) Getreide, Mali brechen, obilj, slad zhruba mljt, semlit, 10) ein Schloß von der Thüre, zámek odrazyt, 11) Erz brechen, kowu dobýwat, 12) die Bahn brechen, cestu, bránu prolomiti, proprawiti, prorazyti, nichts zu beißen noch zu brechen haben, nemjt čjm o zub zawadit, die Zähne brechen bey Pferden, zuby swrcy, swrhowati, einen Bogen Papier, arch papjru složit, sich brechen, obrážeti se, die Lichtstrahlen brechen sich, oder werden gebrochen, papršlkowé se obrážegj, die Wellen brechen sich an den Küsten, wlny se obrážegi o břehy, o wysoké skalj, das Wetter bricht sich, čas se měnj, Flachs, Hanf brechen, konopě, len trhti; brechen, ein Ende nehmen, praskuauti, wie ein Dieb, s. Einbrechen, Ausbrechen, brechen, wie der Feind in das Lager, wrazyti, durch brechen, prorazyti, wie die Augen beym Sterbenden, trhati se, z trhati se, kaliti se, zakaliti se.

Brechen, das, lámánj n. 2) Uebergeben, dáwenj, n.

Brechhaus, n. pazderna, f.

Brechkraut, n. osladič, m.

Brechmittel, n. prostředky k dáwenj, m.

Brechstange, f. sochor železný, páčicý, m.

Brecheisen, n. železo páčicý.

Brechzahn, m. twrdé, ostré wdlo, n. podbradek, m.

Breckinn, f. Hündinn, čjstka, čjstka, čubka, f.

Brem, Bräme, f. střeček howadj, howadnj maucha, f. raup, m. howado, n. howadnice, f. konská srsseň, m.

Breit, široký, prostranný, breit machen, sšjřiti, široké dělati, roztáhnauti, breit werden, sšjřiti se, einen Finger breit, prstu z sšjřj, na sšjř, ein Langes und Breites, hrozně mnoho, ein breiter Baum, široký, rozkladitý strom, 2) sich breit machen, (metap) roztahowati se.

Breit, adv. široce, rozsšjřeně, weit und breit, široko, daleko, breit stehen, roztaženě státi.

Breitblätterig, s širokým listjm, široce listnatý, širokého listu.

Breite, f. sšjř, sšjřka, širokost, f. in der Breite, w sšjři, w sšjřce, w širokosti, der Graben ist von keiner beträchtlichen Breite, příkop nemá welikau sšjřku, sšjř.

Breiten, sšjřiti, sich breiten mit etwas, roztahowati se s něčjm, über etwas, als ein Tuch über den Tisch, prestřjti.

Breitfuß, breitfüßig, širokonohý, plesskonohý.

Breitfüßig, širokonožný, plesskonohý.

Breithaupt, m. hlawatý, hlawáč, m.

Breit liegen, wie ein Ort, daleko se wztahowati, rozložitým, rozloženým býti, ein Ort, der so liegt, rozložité, rozloženě mjsto, n. wie Leinwand, Tuch, na sšjřce ležeti,

Breit machen, stehen, s. Breit.

Breitnasig, širokonosý, plosskonosý.

Breitschulterig, ramenatý, širokých pázdj.

Breme, s. Bremse.

Bremer, m. Brämer, býk, beyk, m.

Bremse, f. krabusska, f. náhubek, m. eine Bremse anlegen, krabusku, náhubek wésseti, powésyti. 2) Stechfliege, howadnice, f. raup, m.

Brennbar, páliwý, hořkawý, brennbare Materien, paliwo, n.

Brenneisen, n. přepalowacý železo, železko, n.

Brenn-

Brennen, brennend ſeyn, hořeti, žhnauti, vor Zorne, Begierde, hněwem hořeti, ſopěti, hněwem ſe zapáliti, zanſtiti, roznſtiti, zažhnauti ſe hněwem. Das Feuer brennet, oheň hořj. Das Licht, Holz will nicht brennen, ſwíčka, dřjwj nechce hořet. Das Haus brennt, dům hořj. 2) wie die Farben, hořet, vor Liebe, Begierde, Zorn brennen, láſkau hořeti, wřiti, plápolati, žádoſti, hněwem hořet 3) brennende Empfindung verurſachen, die Sonne brennt mich auf den Kopf, ſlunce mne whlawu pálj. Ich bin von der Neſſel gebrannt worden, ſpálil gſem ſe o kopřiwu. 4) Licht, Oel brennen, ſwíčkau, olegem ſwjtit, pálit ge. In vornehmen Häuſern brennet man nichts, als Wachslichter, w panſtých domjch ſamými woſkowými ſwíčkámi ſwjtj, (pálj woſkowé ſwíčky) Holz, Steinkohlen brennen, dřjwjm, kamennym uhlim topiti. 5) Holz und Kohlen zu Aſche brennen, z kamenj, z kowů wápno pálit, napálit. Kohlen, Kalk, Brandwein, pálit. Silber, ſtřjbro pálit, přepalowat, Mehl brennen, mauku prazit. Sich brennen an od. mit etwas, ſpálit, pálit ſe o něco, s něčjm, op. 2lit, b) brennend machen, pálíti, rozžiti, rozžhnauti, 6) ſengen und brennen, mečem y ohněm hubiti.

Brennen, das, pálenj, n. ein innerliches, innerliche Hitze, pálčiwoſt, f.

Brennend. hořjcý, horaucý, wie Eiſen, Sand, pálčiwý, brennende Kohlen, řeřawé uhlj, n. brennende Hitze, parno, wedro.

Brenner, m. palič, žhář, žižka, m.

Brenneſſel, f. kopřiwa, f. žahawka, f.

Brennglas, n. pálicjwé, páljcý ſklo, n.

Brennholz, n. dřjwj k paliwu, n. k pálenj, paliwo, n.

Brennkeſſel, m. alembik, m.

Brennkolbe, m. měděnec, kamnowec, kotljček, m.

Brennkraut, n. bleſſnjk, m. wrbka f.

Brennofen, m. horká pec, f.

Brennſpiegel, m. páljcý zrcadlo, n. zapalowacý, pálčiwé, n.

Breſelienholz, n. pryzylowé dřewo, n. pryzyla, f.

Bret, Brett, n, prkno, n mit Bretern belegen, prkny położiti, obložiti, dlážiti, mit Bretern verſchlagen, prkny zatlaucy, zabedniti, 2) Bret zum Spielen, wrhcábnice, f. wrhcábnička, f.

Bretern, prkenný.

Bretklotz, m. kláda na prkna. f.

Bretlein, n. prkýnko, prkenko, n.

Bretnagel, m. hřebjk prkennj, prkeňák.

Bretſäge, f. pila na prkna. prkennj, f.

Bretſpiel, n. hra wrhcábnj, we wrhcáby, f. 2) das Bret, wrhcábnice, f. wrhcáby, m. pl.

Bretſpieler, m. wrhcábnjk, m.

Bretſtein, m. wrhcáb, m. wrhcábnj kámen. m.

Bretzel, m. wěneček, pletánek, preclik, m. Butterpretzeln, maſtné pletánky, wěnečky, m. Zuckerpretzel, cukrowé kolečko, n. cukrowý wěneček, m. klein, preclíček.

Brey, m. kaſſe, f. ein kleiner, kaſſička, f.

Breyfreſſer, m. kaſſoged, kaſſičkář, kaſſogjdek, m.

Brief, m. pſanj, n. liſt, m. in der Karte, Blatt, liſt, liſtek, m. Briefe wechſeln, ſobě dopiſowati.

Briefbehältniß, n. chowárna, ſchowna, ſchrána liſtů, liſtoſchowna, f.

Briefbogen, m. arch liſtownj, m.

Briefchen, n. Brieflein, pſaníčko, n. liſtek, m.

Briefich, liſtownj, briefliche Urkunden, ſ. Urkunden.

Briefpapier, n. papir na liſty, na pſanj, liſtownj. m.

Briefſchaften, plur. f. pſanj, pjſma, n. pl.

Briefſchrank, ſ. Briefbehältniß.

Briefschreiben, n. listownj pſanj. n.
Briefsteller, m. ein Buch nach welchem man Briefe ſchreibt, kniha listownj, f.
Briefstag, ſ. Poſttag.
Briefträger, m. posel listownj, nosyč listů, listonoš, m. listonosyč. m.
Briefwechsel, m. dopiſowánj, n. in Briefwechſel ſtehen mit einem, spolu sy dopiſowati.
Brille, f. sklennė oka, hledadlo, kukadlo, n. breyle, f. sklo očj. n. plur. sklennė oči.
Brillenmacher, m. strůgce sklennych očj, hledadel, kukadel, breylář, m.
Bringen, einem etwas, nésti, přinesti, přinásseti, přiwesti, přiwezti, donesti, do westi, doprawiti, das Seinige an einen ſichern Ort bringen, swé wěcy na bezpečné mjsto připrawit, das Unkraut vom Acker, kaukol wyprawit, den Baum aus der Erde, strom ze země dobýti, bringe du mir mein Kleid, přines mi mé ssaty, bringe es meinem Freunde, dones to mému přjteli, der Bote bringt Briefe, posel nese, přinássi pſanj. Etwas zu Markte, něco wyprawiti, etwas an die Obrigkeit bringen, něco na wrch: nost podat, zadat, Ehre, Schande bringen, čest, hanbu působit, způsobit, přinest. Jemand nach Hause domů doweſti, doprawiti, jemand zum Zorne, popuditi k zlosti, k hněwu někoho, Schaden, Freude, Schmerz, přinásseti, Personen, Thiere, das was gehet, přiwáděti, viele Dinge an einen Ort, snásseti, snesti na hromadu, na gedno mjsto, getragen, geführt, geſchleppt, getrieben bringen, nésti, wésti, wlécy, hnáti, etwas auf die Seite, odstraniti něco, unter ſeine Gewalt bringen, pod swau moc připrawiti, w swau moc wwesti, podmánit sobě, an ſich bringen, k sobě přiwesti, unter ſich bringen, pod se přiwesti, etwas an einen Ort bringen, donesti, einen Menſchen, doweſti, an den Bet elstab, na žebrotu, na mizynu přiwesti, Einen um das Seinige, někoho o geho gmění připrawiti, um das Leben, o žiwot připrawit, ſeine Waare an den Mann, odbyti swé zboží, eine Tochter an den Mann bringen, odbyti, wybeyti swau dceru, wdáti, in die Taſche bringen, do kapsy připrawiti, wprawiti, aufs Tapet, wyložiti se s něčjm, einen auf die Gedanken. Meynung, přiwesti, Antwort, Bekänntniß aus einem bringen, dostati, wyprawiti, wytáhnauti, wymocy z někoho, man kann aus ihm nichts bringen, nic se z něho nemůž wyprawiti, dostati, wyzwěditi, wytáhnauti, ſich etwas aus dem Kopf bringen, z hlawy sobě něco wyprawiti, wyrazyti, einem etwas aus dem Kopfe bringen, rozmluwiti někomu něco, etwas in Vergeſſenheit bringen, něco w zapomenutj wwesti, in Erinnerung, k paměti přiwesti, einen Fleck aus einem Kleide bringen, poſſkwrnu ze ssatu wyprawiti, wen připrawiti, einen Pfropfen aus einer Flaſche, ſſpunt wen dobyt, wydobyt, wen wyprawit, připrawit; er hat es weit, hoch gebracht, daleko to přiwedl, daleko přiſſel, einen ins Elend bringen, w bjdu, přiwesti, wwesti, etwas verworrenes von einander, rozprawiti něco zmateného, dies bringt ſchon der Welton mit ſich, to giž swětský způsob, čas sebau nese, přinássi, etwas in Ausübung bringen wykonáwati, wykonati, w skutek wwáděti, wywáděti, etwas ins Reine bringen, ausgleichen, zaprawiti, zprawiti; frownati, in Erfahrung bringen, dozwjdati, dozwěděti se, doslýchati, doslechnauti něčeho, etwas der Vollkommenheit näher bringen, k wětší dokonalosti přiwest, wwest, etwas an ſich bringen, anmaſſen, wwázat

se w něco, osobiti sy něco, Personen an einander, popuditi proti sobě, es ist nicht einihn zu bringen, nic nemáčem do něho wprawit, in Erfüllung bringen, splniti, wyplniti, etwas vor sich bringen, přigjt k něčemu, etwas zu Ende bringen, dokonat, skončit, dobře lat, ku konci přiwesti, sein Leben hoch bringen, dlauhého wěku dosáhnauti, dlauho žiwubýti, einen hoch bringen, někoho wysoko přiwesti, připrawiti, etwas zuwege bringen, něco k mjstu přiwesti, něčeho dowesti, zgednati, způsobiti, wypůsobiti, wykonati něco, einem Schläge zuwege bringen, wýprask někomu zprawiti, způsobiti, zgednati, eine Sache aufs höchste, něco na newyšj jemanden in ein Gesellschaft, někoho do společnosti přiwesti, in Ordnung, w řad wwesti, in die Rechnung, w počet wwesti, in Bewegung, pozdwjhnauti, zbaukiti, popuditi, in die Schule, do školy přiwesti, nach Hause einen Menschen bringen, přiwesti, etwas vor Gericht bringen, wznesti něco na práwo, wdati něco, einen vors Gericht bringen, někoho wdati, einen um etwas, někoho o něco připrawiti, olaupiti, eine Nachricht unter die Leute bringen, rozneści mezy lid, rozhlásyti, unter die Erde, einen Verstorbenen, pod zem připrawiti, pochowati, jemand unter die Erde bringen, ze světa zprowodit, wmořit, einen Uebelthäter vom Leben zum Tod, odprawiti, in einer Kunst, in etwas es weit, hoch bringen, daleko, wysoko přiwesti, wie weit hat er es gebracht? dalekolt to přiwedl? einen so weit bringen, někoho tak daleko připrawiti, přiwesti, zu Stande bringen, k stawu přiwesti, k mjstu přiwesti, dokonati, dodělati, seine Absicht, přiwesti k mjstu wmysl, wmysl wykonat, zum Reden, Lachen, Weinen, k mluwenj připrawiti, přiwesti, rozsmjssiti, rozplakati, zur Reue, na ku pokánj přiwesti, rozkwjliti an den guten Weg, na dobrau cestu připrawiti, přiwesti, wwesti, zu Papier, na papjr něco napsati, připrawiti, w papjr, na papjr wwesti, wespati, etwas mit sich bringen, něco s sebau přinásseti, wie es die Sache mit sich bringt, gak to ta wěc s sebau přinásší, auf die, zur Welt bringen, zplodit, plod na swětwywesti, auskicht, zum Vorschein, an den Tag, na swětlo, na gewo wynesti, wydati, wygewit, zgewit, ich kann es nicht über das Herz bringen, ne mohu to přes srdce připrawiti, přenesti, auf die Beine bringen, na nohy postawiti, Kriegsvolk auf die Beine bringen, srazyti, sebrati wogsko, einen herunterbringen, wie z. B. die Ausschweifungen, snjziti, zstenčiti, stlačiti, zu Bette, zu Ruhe, położiti do postele, wprawiti, připrawiti, dowesti, ins Unglück, do nesstěstj přiwesti, w nesstěstj wwesti, um guten Namen, o dobré gméno přiwesti, připrawiti, es, eine Sache, einen dahin bringen, přiwesti, připrawiti, etwas auf die Bahn bringen, s. Bahn, etwas auf einen bringen, swádět něco na někoho, sjhat někoho w něčem. Aus einander bringen, streitende, srownati, porownati, smjřiti, den Sieg davon bringen, s. Erhalten, etwas davon bringen, wzýti něco sebau, Schimpf und Schande, dogiti hanby, einen zu etwas z. B. zur Arbeit bringen, přiwesti, někoho k něčemu. Jemand auf einen Gedanken bringen, wnuknaut něco někomu, in die Rede bringen, rozneści, ein Frauenzimmer zu Falle bringen, ženskau zmrhat, pohanit.

Brinselu, brünseln, brünzelu, smrdětj připálewinau.

Brinslich, pkſmudlý, pkipálený, pičuchlý, brinslich gebrannter Koffee, pkipálené kaffe, n. ſchmekken, ſ. Brinſelu.

Brochkäfer, m. howniwál, m.

Brocken, der, ſkywa, f. ſkrogek, drobet einkleiner, ſkywka, drobeček ſkrogeček, m.

Brockenweiſe, po drobku, po drobečku, po ſkrogku

Brocken, drobiti, in etwas, do něčeho wdrobiti, nadrobiti.

Bröckeln, mit dem Brode, drobiti.

Bröcklein, n. drobt, drobček, drobeček, drobtjk, m. drobrek, ſkrogeček.

Bröcklicht, drobečkowatý, drobkowatý.

Brod, n. chléb, m. ein kleines, chlebjček, m. Brod backen, chléb peci, wůrken, mjſyti, aus Brod, chlebnj, z chleba, Brodback, pekařſtwj, pekařſké řemeſlo, n. geſäuertes Brod, kwaſſený chléb, m. ungeſäuertes, nekwaſſený, neugedahenes, w nowě pečený, geröſtetes, ſmažený, 2) Brod, Unterhalt, chléb, pecenec, pecen, m. ſein Brod haben, mjti ſwůg chléb, pecen, pecenec, zu Brode helfen, k chlebu, k pecenu pomocy, um des Brodes willen ins Kloſter gehen, pro pecen ſe do zákona dáti.

Brodbäcker, m. pecnář, ſ. Becker.

Brodbank, f. kotce chlebná, f.

Brodbrei, m. kaſſe z chleba, chlebnj, ſ.

Broddieb, m. darmochleb, darmožrout, m.

Broden, m. pára, f.

Brodhange, f. chlebnjk, m.

Brodkammer, f. chlebnice, f.

Brodkaſten, m. chlebnice, police chlebnj, na chléb, f.

Brodkorb, m. chlebnj koš, košjk, koš na chléb, m.

Brodkrumme, f. ſtřjdka chlebowá, f.

Brodkuchen, m. podpłamenka, podplamenice, f.

Brodlos, bez chleba, chleba zbawený, zproſtěný.

Brodmarkt, m. chlebný trh, m. chlebnj trh.

Brodmehl, n. chlebowá mauka, f.

Brodmen, dychati.

Brodrinde, f. chlebowá kůra, f. kůrka, f.

Brodſack, m. pytljk na chléb, m.

Brodſchätzer, m. trżnj chleba, m.

Brodſchaufel, f. chlebnj, chlebowá lopata, f.

Brodſchnitz, m. kragjc chleba, m.

Brodſchrank, m. chlebnjk, m.

Brodſtück, n. kus chleba, m. ſkywa, f.

Brodſuppe, f. chlebowá polywka, f.

Brodwäger, m. wážnj chleba, m.

Brokad, brokát, m. damaſt, brokátowý.

Brombeere, f. oſtružina, gahodnice, f. gahůdka oſtružinowá.

Brombeerbuſch, m. Brombeerſtrauch, oſtružinj, n

Brombeerſtaude, f. keř, m. křowina, f. oſtružinj, n. oſtružiny, f. Pl.

Broſame, f. von Brod, oder Bröcklein, drobet, m. zběrek, m. lámánj.

Bröſlein, n. drobeček, m.

Bruch, m. zlámánj, n. der Bruch eines Gliedes, zlámánj, zlomenj, nohy, audu, 2) der Zahlen, m. zlomek, m. 3) der Bruch am Leibe, průtrž, f. keyla, f. protrženj, n. der ihn hat, kýlowatý, průtržný, 4) Bruch der Treue, des Friedens, der Freundſchaft, rusſenj, zruſſenj wěrnoſti, přátelſtwa, pokoge, ſmlauwy, n. 5) der Bruch des Topfes, rozpuklina, rozraženiua, f. 6) der Bruch in einem Damm, ſtrž, f. 7) moskina, f.

Bruchband, n. průtržnj pás, m. obwigadlo, n. ſáť, m.

Bruchfutter, n. paſenj, n. ſpaſená pjce, f.

Bruch-

Bruchpflaſter, n. mázba na prů-trž, t.
Bruchrad, n. lamagicý kolo, n.
Bruchſchneider, m. průtržnjk, m.
Bruchſtein, m. kámen k ſtawenj, m.
Bruchſtück, n. zlomek, kleines, zlomček, m.
Bruchwurz, f. pupkowá bylina, f.
Brücke, f. moſt, m. zur Brücke gehörig, moſtný, Brücke über einen Fluß ſchlagen, moſt přes řeku rozbitt, vděłati.
Brückengeld, n. Brückenzoll, moſtowé, n plat z moſtu, m.
Brückenmeiſter, m. moſtnj, moſtu zpráwce, m.
Brücklein, Brückchen, n. moſtek, můſtek, m.
Brückpfal, m. Brückenpfal, moſtnice, f. kolj moſtnj, n.
Brudeln, quellen, preyſſtiti, hmyzeti ſe.
Bruder, m. bratr (brach m. leiblicher, wlaſtnj, přirozený, životnj bratr, einander Bruder heißen, bratrowati ſe.
Brüderchen, n. Brüderlein, bratřjček, brachářek, m. brachátko, n.
Brüderlich, bratrſký,
Brüderlich, adv. po bratrſku, bratrſky.
Bruderliebe, f. bratrſká láſka, f.
Bruderherz, n. bratrſké ſrdce, n.
Brudermörder, m. wrah bratra, bratrowrah, bratrobigec, m.
Brudermord, n. wražda nad bratrem ſpáchaná, bratrowražda, f.
Bruderſchaft, f. bratrſtwj, bratrſtwo, n. mit einem aufrichten, ſbratřiti ſe s někým, bratrſtwj s někým včiniti, aufheben, rozbratřiti ſe. trinken, pjti na bratrſtwo, 2) Brüder, bratrſtwo, n.
Brudersenkel, m. wnuk po bratru, m.
Brudersenklinn, f. wnučka po bratru, f.
Bruderesfrau, f. bratrowá panj, f.
Brudersſohn, m. ſynowec, m.
Brudersſtochter, f. dcera z bratra, f. ſynowkyně, f.
Bruderesweib, n. bratrowá žena, f.
Brühe, f. poljwka, odwárka, f. gjcha, giſſka, f. omáčka, f. mit einer Brühe, gichowatý, s gjchau, eine Brühe an etwas machen, gjchu, omáčku na něco v dělat, připrawit, Fleiſchbrühe, poljwka z maſa, Bratenbrühe, omáčka, gjcha z pečené, kleine Brühe, poliwčička, giſſka, f.
Brühen, pařiti, ſpařiti, die Wäſche brühen, ſtaty pařiti, den Kohl, das Futter für das Vieh, pařiti.
Brühwarm, brühheiß, horký, wřelý.
Brüllen, wie ein Ochs, bučeti, řičeti, wáti, wie ein Löwe, řwáti, wie der Elephant řičeti.
Brüllen, das, eines Ochſen, řičenj, bučenj, řwánj, n. eines Löwen, řwánj, n. des Eleph. řičenj.
Brumbär, m. ein alter, dublak, bubla, bublawý, mumlawý, mumla, mumlač, m.
Brümmkreiſel, m. brčahlo, n.
Brummeiſen, n. ein altes, bublačka, mumlačka, f. 2) worauf man ſpielt, drndačka, drundačka, f. darauf ſpielen, drndati, na drndačku hráti.
Brummen, wie der Bär, mumlati, ein wenig, pomumláwati, wie die Bienen, bručeti, wie die Baßgeige, beſonders die Orgel, bručeti, wie Menſchen, bublati, mumlati, wenig, pobubláwati.
Brummen, das, mumlánj, 2) bublánj, mumlánj, n. 2) der Baßgeige, der Bienen, bručenj, n.
Brummochs, m. beyk, m.
Brunn, m. Brunnen, ſtuďně, f. ſtuďna, ſtuďnice, f. eine kleine, ſtuďánka, ſtuďýnka, ſtuďnička, f. aus dem Brunnen, ſtuďniční, 2) gutes Waſſer, dobrá woda, f.

Brunk-

Brunnenaber, f. tymenec, pramýnek ſtudnice, pramen wody, m.
Brunnendeckel, m. wiko ſtudničné, n. poklop ſtudničný.
Brunneneimer, m. okow (ſtudničný, m.
Brunnengräber, m. ſtudničák, kopač ſtuduic, m.
Brunnenkaſten, m. kaſſna, f. koryto, n. korlina, f.
Brunnenkreſſe, f. potočnjk, m. kerſicha potočnj, f.
Brunnenlehne, f. kraj okolo ſtudnice, m
Brunnenloch, n. djra ſtudičná, f.
Brunnenmann, m. ſtudničák, m.
Brunnenmeiſter, m. wodák, wodárnjk, m.
Brunnenq elle, f. pramen ſtudničný, ſtudýnka, ſtudánka, f.
Brunnenrad, n. kolo v ſtudnice, ſtudničné.
Brunnenröhre, f. ſtudničná trauba, raura, trubice, f.
Brunnenſchreibe, f. kolo v ſtudnice, ſtudničné n. kerab, ſkřipec, m.
Brunnenſchwengel, m. wáha ſtudničná, f.
Brunnenwaſſer, n. ſtudničná woda, f.
Brunnlein, f. Brunn, ein kleiner.
Brunnquelle, f. ſtudničný pramen, pramýnek ſtudnice, m. ſtudánka, f.
Brunſt, f. horkoſt, wraucnoſt, horaucnoſt myſli, horliwoſt, pálčiwoſt, f. zapálenj myſli neb ſrdce, n. wkrop, m. 2) Feuer, oheň, m. zanjcenj, zapálenj, n.
Brünſtig, horaucý, horaucný, wraucný, wraucý, wraucný, horký, zapálený, horliwý, brünſtig ſeyn, hořeti, zapálenu, pálenu býti, werden, zahořeti, zapáliti ſe, brünſtig lieben, horliwě, wraucně milowati, brünſtige Liebe, wraucý, wraucná láſka, f.
Brunſtzeug, n. nádoby k haſſenj, f. plu.
Brunze, f. Geiche, ſcánky, plu. moč, m. ſtiny, plu. f.
Brunzen, močiti, ſcáti, čičati.
Brunzer, m. chcáč, m.
Brunzkachel, m. Topf, chcawý, pikawý ſtřep, hrnec, chcáč, m.
Brunzlich, n. ſcánky, f.
Bruſt, f. prſy, prſa, plu. der Weibsperſonen, prs, cecek, cecýk, m. eine kleine, prſýček, cecýček, m. Bruſt geben, kogiſti, přikogiti, přikágeti, prs dáti, davon abſetzen, entwöhnen, oſtawiti, mit Brüſten verſehen, cecatý, prſatý, prſnatý, Bruſt bey den Fleiſchern, hrudj, n. 2) beym Degen, prſnj kus, m.
Bruſtarzney, f. lék pro prſa, m.
Bruſtbaum, n. wrátidlo prſnj, n. ſ. Bruſt-lehne.
Bruſtbeeren, f. jujuby f. pl
Bruſtbein, n. prſnj koſt, f.
Bruſtbild, n. obraz prſnj, m.
Bruſtblatt n. prſnjk, m.
Bruſtbrett, n. prſnj prkno.
Bruſtchen, n. kleine Bruſt, prſýčky, m. pl. der Frauenzimmer, cecýček, prſýček, m. 2) zum Anziehen, prſnička, f. ſſat, ſſátek prſnj, prſnjk, punt, m.
Brüſten, ſich, prſy wyſtrkowat, wypjnat ſe, 2) ſtolz thun, pyſſnět ſe, peychat, wypjnati ſe, popjnati ſe, zpupněti, nadýmati, dmauti ſe, hrdíti ſe, hrdnauti, ſich mit etwas brüſten, něčim ſe honoſyt.
Bruſtfleck, ſ. Bruſtlatz.
Bruſtharniſch, m. přednj oděnj, prſnj oděnj, n. prſnjk, prſnj zbrog, prſnj krunýř, m. prſotiny, plur.
Bruſthöhle, f. důlek prſnj, m.
Bruſtkern, m. hrudj, n.
Bruſtkuchen, m. chrupawka, f. Bruſt
Bruſtkrankheit, f. prſnj nemoc, f.
Bruſtlatz, m. prſnjk, punt, m.
Bruſtlehne, f. brnění, n.
Bruſtleyer, f. kolowrátek, m.
Bruſtpoſitiv, n. warhánky prſnj.
Bruſtriem, m. prſotiny, f. náprſnjk, m.

Bruſt-

Bruſtſchildlein, n. pawezka yſſtij f.
Bruſtſtück, n. prſnjk, m. prſotiny, plu.
Bruſttuch, n. prſnj ſſat, ſſátek, prſnjk, m. popruh, m.
Bruſtwarze, f. bradawice cecnj, prſnj.
Bruſtwarzlein, n. bradawička, f.
Bruſtwehr, f. eine Schanze, baſſta, ſtřelnice, twrz, f. 2) Harniſch, ſ. Bruſtharniſch.
Bruſtwurzel, f. angelſký kořen, m.
Brut, f. das Brüten, ſeděnj na weycých, die Tauben, Hühner ſind in der Brut, holuby, ſlepice ſedj na weycých, 2) plod, porod, m. plemeno, n. plémě, mlaďe, Brut haben, mjti mlaďe, die Brut der Fiſche, potěr, drubeř, f. Brut ſetzen, třjti ſe, 2) vorwurfsweiſe, eine Teufelsbrut, plemeno, n.
Brutbiene, f. trubec, m.
Brüten, na weycých ſeděti, lihnauti, wylihati weyce, 2) brüten laſſen, kwočnu na weyce naſaditi, 3) über etwas, einen Gedanken, kowati, obmeyſſleti něco, ſlěwati ſ něco, ſtrogiti něco, myſſlinku něgakau w myſli překmitati, über eine Rede, od. über Verſen, na řeči, na zpěwoch mluwách ſeděti. 4) Brüten, n. zahřiwati ſe, by ſe něco wylihlo, die Eyer brüten ſchon, weyce ſſau giž naſedělá, 5) u. figürl. kowat ſe, ſlěwat ſe, ſtrogit ſe, obmeyſſlet ſe.
Brüten, das, ſeděnj na weycých, n. 2) naſazené weyce, n.
Brüthenne, f. kwočna, f. ſlepice křečná.
Brützeit, f. čas k wylihnutj, m. 3) čas k naſazenj, m.
Bübchen, n. chlapeček, m. chlapſſko, n. hoſſíček, m.
Bube, m. chlapec, hoch, hoſſek, Bm. 2) ein böſer Bub, kluk, ſſelma, lotr, padauch, ein Haufen böſer Buben, klučenina, f.
Büblein, n. chlapeček, chlapſſko, hoſſíček, m.
Bubenſtreich, m. Bubenſtück, ſſelmowſký, chlapecký, lotrowſký kus, m.
Buberey, f. chlapectwj, ſſelmowſtwj, ſſibalſtwj, n
Bübiſch, adv. chlapecky, ſſelmowſky.
Buch, n. kniha, f. zu Buche bringen, w knihu wnesti, zu Büchern gehörig, co k knihám patřj, knihowý.
Buchampfer, m. getel zagečj, m.
Bubinder, m. knihař, knihwazač, knihwazatel, kněhař, kněhwazač, wazač knih, m.
Buchbinderkunſt, f. Buchbinderey, f. knihwázánj, n. knihařſtwj, knihowazactwj, n. adi. kněhařſký.
Buchdrucker, m. knihtlačitel, kněhtlačitel, knihtiſkař, kněhotiſkař, kněhotlačitel, kněhotiſk, knihotlak, knihotlačil, tlačitel kněh, knihař, m.
Buchdruckerey, f. knihtiſkárna, knihotiſkárna, knihárna, (impreſy,) tiſkárna, f. 2) ſ. Buchdruckerkunſt.
Buchdruckeriſch, knihtiſkařſký, tiſkařſký.
Buchdruckergeſelle, m. towaryš knihtiſkařſký, m.
Buchdruckerkunſt, f. knihtiſkařſtwj, wměnj knihtiſkařſké, knihařſtwj, u.
Buchdruckermäßig, po kněhtiſkařſku.
Buchdruckerſtock, m. knihtiſkařſký ſtůl, m.
Buche, f. Buchbaum, m. buk, bukec, bukowý ſtrom, m.
Buchecker, m. bukwice, f.
Bucheichel, f. bukwice, f.
Buchen, von Buchen, bukowý.
Buchenholz, n. bukowé dřjwj, n.
Bücherbehältniß, n. knihoſchrána, knihoſchowna, knihowna, knihoſchowárna, f. ein kleines, knihoſſtránka, f.

Bücher-

Bücherbeschlag, m. pukla, f. kowánj na knihy, n.
Bücherbreter, plur. přihrady, přjhrádky na knihy, f. pl.
Bücherdieb, m. knih krádce, zloděg, m.
Bücherführer, s. Buchhändler.
Bücherkasten, m. police na knihy, knihowna, f.
Bücherkenner, m. w knihách znalý, powědomý, znáč knih, m.
Bücherkenntniß, f. známost knih, w knihách, znalost kněh, známost knih, f.
Bücherkram, m. Bücherladen, knihskladna, f. krám knihařský, m.
Bücherraub, m. krádež knih, f.
Bücherrahm, Bücherbreter, Bücherfächer, přjhrádky na knihy, f.
Bücherrieme, f. Bücherschnalle.
Bücherſaal, m. kniharna, knihárna, knihowna. f.
Bücherſammlung, f. zbjrka knih, f. sebránj knih, n.
Bücherſchnalle, f. knihowá přeska, f.
Bücherſchrank, m. přjhrada na knihy, knihoschránka, knihoschrána, skrzyň, police na knihy, pro knihy. f.
Bücherſchreiber, m. knih spisowatel, pisář, spisownjk, skladatel, m.
Bücherverderber, m. kazyč, russec knih, m.
Büchervorrath, m. zásoba knih, f.
Büchervorſteher, m. kněh strážce, starosta, knihám předstawený, m.
Bücherweſen, n. knihařstwj, n.
Bücherwurm, m. mol, moljk w knihách, knihowý, m.
Buchhalter, m. kněh schowatel, knihoschownjk, m.
Buchhalterey, f. knihoschowna, f. knihchowárna, f.
Buchhandel, m. knihkupectwj, kupčenj w knihách, n. obchod w knihách, s knihami m.
Buchhändler, m. knihkupec, kupec kněh, kněh prodawač, knihař, m. knihař.
Buchhändlerkunſt, f. umělj knihokupecké, knihokupců, n.
Buchhandlung, f. knihokupectwj, knihkupectwj n.
Buchladen, m. knihowna, f. krám knihokupecký, knihařský, m. kniharna, f.
Büchlein, n. Büchelchen, knjžka, knjžečka, knjžtička, f.
Buchbaum, m. bukowý strom, m. buk m.
Buchbaumwald, m. bukowý les, m. bukowj, n. bukowina, f.
Buchbaumern, bukowý.
Buchholz, n. bukowé dřjwj, n.
Buchen, bukowý.
Büchſe, f. Behältniß, pauzdro, n. krabice, puſſka, f. zum Gelde, pokladna, pokladnice na penize, f. 2) zum Schießen, Schießgewehr, ručnice, f. puſſka, f. 3) an der Spindel, kapsa, f.
Büchſengießer, s. Büchſenmacher
Büchſenkugel, f. ručnična kaule, f.
Büchſenmacher, ručnikář, m. puſſkář, m.
Büchſenmeiſter, m. z děla střelec, z kusu střelec, dělostřelec, m.
Büchſenpulver, n. prach ručnični, m.
Büchſenſchäfter, m. pažjk ručnic, m.
Büchſenſchuß, m. wystřelenj, n. rána, f.
Büchſenſchütz, m střelec z ručnice, m.
Büchſenſtäuner, m. nabigeč ručnic, m.
Büchſenſtein, m. kámen od ručnice, m.
Buchſtaum, m. puſſpan, m.
Buchsbaumen, puſſpanowý.
Büchlein, n. kradička, puſſtička, f.
Buchſtange, f. pukla, f.

Buch,

Buchſtabe, m. čtenj, ſlabika, litera. f. pjſmě, ſlowjčko, n. pjſmena, f.
Buchſtaben chnung, f. počet čten, m.
Buchſtabirbüchlein, n. ſlabikář. m.
Buchſtabiren, ſlabikowati.
Buchſtabiren, das, ſlabikowánj, n.
Buchſtäblich, od ſlowa k ſlowu, der buchſtäbliche Verſtand, rozum od ſlowa k ſlowu, m. buchſtäbliche Ueberſetzung, přeložení od ſlowa k ſlowu, n. buchſtäblich überſetzen, od ſlowa k ſlowu přeložiti, etwas buchſtäblich nehmen, něco podlé ſlowa, ſlow brátí.
Buchweitzen, m. pohanka, f.
Buckel, m. hrb, hrbol, hrbek, m. náhrbetj, n. 2) am Schilde, wrch, m. 3) Buckel voll Schläge, zbitá záda, plur. 4) am Pferdgeſchirr, puklá. 5) Buckel des Felſens, hrbol, m wyſedlina w ſkále, f.
Budeleiſen, n. železný wáleček, m.
Bucklicht, beſſer buckelig, hrbowatý, hrbatý.
Bücken, ſich, ſhýbati ſe, ſehnanti, ſkloniti, nakloniti, kloniti ſe, alles ſoll ſich vor ihm bücken, každý ſe má před njm klaněti, pokloniti, ſkloniti, ſich bücken, etwas aufzuheben, pro něco ſe ſehnaut, něco zdwjhati, ſe ſhrbit, gebückt gehen, ſ. Gebückt, 2) vor einem aus Ehrerbietung, klaněti, kloniti, pokloniti, ſkloniti ſe před někým.
Bückerle, n. pupeček, m.
Bückling, m. Ehrenbezeugung durch Bücken, poklona, f. poklonění, klonění. n. Bücklinge machen, poklony dělati, činiti, klaněti ſe, 2) Hering ſ. Pöckling.
Bückung, f. naklonění, ſklonění, poklonění, vklonění, n.
Bude, f. banda, f.
Budel, m. Budelhund, pes chlupatý, chlupáček, pudlík, m.
Budelmütze, f. huňatá čepice, f.
Budelnärriſch, prabláznowſký, prabláznowý.
Büffel, m. bůwol, m. im Morgenlande, beyk, m.
Büffeln, hart arbeiten, mezkowati ſe, táhati ſe, trmáceti, klopotiti ſe, mokiti ſe.
Büffelochs, ſ. Büffel.
Bug, m. Biegung, ohyb, m. ohbj, n. 2) gebogene Fläche, kriwolakoſt, krabatoſt, f.
Büge am Weinſtock, wodwod, oblauk, kywák, m. hřjženice, f.
Bügel, m. trhačka, f. des Degens, luk, m. bei den Steinſchneidern, ſtbenička, f. ein Werkzeug, oblauk, m. ſ. Steigbügel.
Bügeleiſen, n. cyhlička, f. hladidlo, n.
Bügeln, pyſſlowati, hladiti.
Buhlbrief, m. zamilowané pſaní, n.
Buhle, m. miljk, m.
Buhlen, milowati, po milosti ženſké dychtiti.
Buhler, m. milownjk, ženský miláček, ženský miljk, m. fregjk, m.
Buhlerinn. f. milownice, milenka, miljčka, miljrka, f. fregjkka, f.
Buhleriſch, milowný, miljcký.
Buhlſchaft f. milowánj, milenſtwj, fregjkſtwj, n Buhlſchaft treiben, na milowánj ſe oddati.
Bühne, f. Erhöhung, leſſenj, n. 2) eines Schauplatzes, weyſtupek, m. leſſenj, n. 3) die Schaubühne, der Schauplatz, ſelbſt das Theater, diwadlo. n.
Bund, m. Bündel, ſwazek, wzel, wzljk, m. Ein Bund Schlüſſeln, Federn, ſwazek kljčů, per, Bund Stroh, otep, otýpka ſlamy, f. Bund Reuſsholz, otýpka drobného dřjwj, rozdj, f. 2) Bündniß, ſpolek, ſmlauwa, wmluwa, námluwa, f. einen Bund machen mit jemand, ſmluwiti ſe, ſpolek, ſmlauwu wčdělati, wčiniti, ſlibem ſe zawázati, ſpiknauti, ſpolčiti ſe, brechen, ſmlauwu protrhnauti, zruſſiti. 3) der türkiſche Bund, turecká čepice. f. otočnjk m. 4) bei der Geige, paurko, n.

Bund

Bundbrüchiger, m. rufftel ſmlauwy, nedrželiwý ſmlauwy, m.
Bündel, n. Bündlein, Bündchen, ſwazeček, ſwazček, wzlíček, m. Bündel Heu, otýpka ſena, f. in ein Bündel binden, do wzlíčku ſwázati. ſ. Bund.
Bundesgenoſſe, m. Bundsgenoß, ſpoluſpiklý, ſpřiſáhnutý, do ſmlauwy pogatý, wzatý, w ſmlauwě obſazený towaryš, wčaſtný, wčaſtnjk ſmlauwy, m.
Bundeslade, f. archa wmluwy, f.
Bündig, kljčný, ſtručný, mocný, bündiger Beweis, mocný, podſtatný důwod. m. bündiger Schluß, ſtručná, kljčná zawjrka, f.
Bündig, adv. kljčně, ſtručně.
Bündniß, n. ſmlauwa, f. ſpolek, m. in ein Bündniß treten, w ſmlauwu, w ſpolek wegjti. ſ. Bund.
Bundſteeg, m. lawička ſwázacý, f.
Bunt, mannigfärbig, peſtrý, proměněných, proměnných, různých, rozmanitých, rozličných barew, ſtrakatý, bunt gehen, ſtrakatý choditi, ſehr bunt machen, hakemak dělati, er macht es ſehr bunt, geſt tuze bůgným, aj bunt über Ecke, na opak, hakemak, po různu, na překot, es gehet alles bunt über Ecke, wſſecko kolem gde, gedno dolů, druhé na horu, wſſecko ſe motá, a kolotá, gde naopak, ge na překot.
Buntfärbig, ſtrakaté barwy.
Buntſcheckig, ſtrakatý.
Buntſtreifig, pruhowatý, merhowaný.
Bürde, f. tjž, tjhota, f. břemeno, břjmě, n. weibliche, těžký žiwot, m. Einem eine Bürde auf den Hals laden, na někoho břemeno založiti, wwaliti, břjmě wwrcy. Eine Bürde Holz, Gras, tjž, břemeno dřjwj, tráwy.
Buretſch, m. borák, m.
Burg, f. hrad, m. twrz, f.
Bürge, m. rukogmě, m. ſlibce, m. Bürge werden, ſeyn, za někoho ſtjbiti, ſtáti, připowědjti, rukogmim býti, za rukogmě, w rukogemſtwj ſe poſtawiti.
Bürgen, Bürgen ſtellen, ručiti, zaručiti, rukogmjm býti, ſtáti za něco, rukogmě doſtatečné poſtawiti, zaſtawiti, rukogmě mi wgiſtiti, wbezpečiti, wwrditi, rukogmě dáti. wer bürget mir dafür, kdo mi za to ſtogi, ručj, kdo ge mirukogmjm.
Bürgel, ein Kraut, kuřj noha, f. ſw. Máří dětel, m.
Bürger, m. einer Stadt, Mitgenoſſe, měſſan, měſtěnjn, m. Bürger werden, měſſanem býti, einen zum Bürger annehmen, za měſſana, meſtěnjna přigjti, do měſſanſtwa přigjti.
Bürgereid, m. měſſanſká přjſaha, f.
Bürgerfeind, m. nepřjtel měſſanů, m.
Bürgerfreund, m. přjtel měſſanů, m.
Bürgerhaus, n. měſtſký, měſſanſký dům, f.
Bürgerinn, f. měſtka, měſſanka, f.
Bürgerkrieg, m. měſtſká wogna, wálka, domácý wálka mezy měſſany, f. rozbrog mezy měſſany, m.
Bürgerlich, měſtſký, měſſanſký, bürgerliche Sitten, měſtſtj, dworſtj, zdwořilj, dwornj mrawowé, m. bürgerliche Abgaben, měſſanſké, měſtſké daně, f. bürgerliches Leben, měſtſké žiwobytj, f. bürgerliches Recht, ſ. Bürgerrecht.
Bürgerlich, měſtſký, adv. po měſtſku.
Bürgermeiſter, m. zpráwce měſſanů, měſſanoſta, konſſel, m. (pyſmiſtr,)
Bürgermeiſteramt, n. wřad konſſelſký, měſſanoſtſký, m. konſſelſtwj, n.
Bürgermeiſterlich, po konſſelſku.

Bürgerpflicht, f. powinnoſt měſtſká, f.
Bürgerrecht, n. práwo měſtſké, měſſkanſtwj, n. erlangen, do měſta, do měſſkanſtwj, za měſſtěnina přigjti, geben, měſtſké práwo dáti, darowati, práwem měſtſkým darowati.
Bürgerſchaft, f. měſſkanſtwo, n. obec měſtſká, f.
Bürgerskind, n. měſtſké djtě, n.
Bürgersſohn, m. meſtſký ſynek, m.
Bürgerstochter, f. měſtſká dcerka, f.
Bürgerſtand, m. ſtaw měſtſký, m.
Bürgerwache, f. ſtráž měſtſká, f.
Burgfriede, m. měſtſký pokog, m.
Burggraf, m. zpráwce, ſtaroſta hradu, purkrabj. m.
Burgrecht, n. ſtatek kmetcy, m. podacyt, f.
Bürgſchaft, f. rukogemſtwj, n. Bürgſchaft leiſten, za rukogmě, w rukogemſtwj ſe poſtawit, rukogmjm být, w rukogemſtwj ſe podwolit, ſtellen, rukogmě poſtawit.
Burgvoigt, ſ. Burggraf.
Burkhart, m. lebeda zahradnj, f.
Burleſque, ſſibalſký, poſměſſný, bláznjwý.
Burſch, m. ein junger Menſch, junger Geſell, Jüngling, chlapjk, pacholjk, ginoch, m. 2) auf Schulen, Akademien, včenec, m. 3) ein Handwerksburſch, Geſell, řemeſlnický, m. ein Jägerburſch, myſliwecký, m. Schnitterburſch, kreyčowſký, m. 4) unter den Soldaten, chlap, m. 5) ein loſer Burſch, rozpuſtilý chlapec, m.
Bürſchchen, n, Bürſchgen, chlapjček, m. chlapjſko, n. ein artiges Bürſchchen, ſſwarný, čiſtý chlapjček, m.
Bürſchrohr, n. ručnice myſliwecká, f.
Burſt, f. Sauburſt, ſſtětina, f.
Bürſte, f. Kehrbürſte, Kleiderbürſte, ſſtětka, f. češák, ſſtěr. m. chwoſtiſſtko, koſſtiſſtko, pomýtko, n. kartáč, m. 2) große ſmetág, m.
Bürſten, das Haar, ſſtětkau wlaſy češati, die Kleider, ſſaty ſſtětkau, chwoſtiſſtkem češati, 2) bürſten, birſchen, bürſchen das Wild auf der Jagd, ſo viel als ſchießen, ſtřjleti zwěř.
Bürſtbüchſe, ſ. Bürſtrohr.
Bürſtenbinder, m. Bürſtenmacher, ſſtětnář, m.
Bürtig, zrozený, rodilý.
Burzel, Burzelkraut, kuří noha, f.
Burzelbaum, m. kotrmelec, kotrlec, kozelec, m. ſolche ſchlagen, machen, kotrice metati, kozelec vdělati, překotiti ſe.
Burzeln, ſwaliti ſe, über und über hinfallen, přewaliti ſe, překotiti, ſkáceti ſe.
Buſariren, pjzditi.
Buſch, m. Strauch, Geſtrauch, křowj, křowiſſtě, hauſſti, n. hauſſt, chraſtina, křowina, f. keř, m. ein kleiner Wald, křowiny, f. huſtý leſýk, m. 2) auf dem Kopfe, chochol, m. chocholka, chocholice, f. das einen ſolchen hat, chocholatý. 3) Ein Buſch Blumen, Kornähren, kytka, f. 4) Ein Buſch Haare, chumáč wlaſů, m.
Buſcheile, f. weyr, m. davon weyrowý.
Büſchel, m. ſwazček, ſwazek, ſwazeček, m. (otep) f. ſnopek, ſnopček, Büſchel Holz, otýpka, f. ſnopek dřjwj, m. 2) Büſchel Haare, chumáč wlaſů, m. 3) auf dem Kopfe, chocholka, f.
Büſchelweis, na otýpky, po otýpkách.
Buſchicht, buſchig, křowinowatý, křowatý, zahuſtěný, buſchig werden, křowatěti.
Büſchlein, Bündlein, ſ. Büſchel.
Buſchlicht, wlaſatý, dobře wlaſatý, wlaſák, wlaſáček, m.

2)

2) das einen Busch hat, chocholatý.
Busen, m. ňadra, pl. ňadro, n.
Bußahr, m, Raubvogel, gestřáb peřestý, m.
Bußandacht, Bußübung, f. kagjcý pobožnosť, cwičenj, n.
Buße, f. kánj, pokánj, pykánj, n. thun, pokánj činiti, káti se, pykati hřjchů, 2) Geldbuße, peněžná pokuta, f. s. Büßen.
Büßen, für etwas, für Sünden Buße thun, okagowati hřjchy, Buß thun, seine Luſt büſſen, swau chtiwosť nasytit. 2) neut. für etwas Strafe leiden, zaziti, zukusyti něčeho, zaplatiti, platiti, pokutu nesti, trpěti, trestánj trpěti, za hřjch odbeywati, podnikati něco. Er hat sein Verbrechen genug büßen müſſen, musyl dosť za swé prowinění trpěť, odbeywat, odsazowat.
Bußfertig, kagjcý, kagicný.
Bußfertigkeit, f. kagicnosť, f.
Büſicht, prsnatý.
Bußpredigt, f. kagjcý kázanj, n.
Bußtag, m. kagjcý den, m.
Büßung, f. zakussenj, zaziti, zaplacenj, pokuty nessenj, n.
Butte, f. dčber, m. kádě. f. putna, f. zum Waſſer tragen, putna. f.
Büttel, m. bikic, m.
Bütteley, f. ſtatkawa, f.
Butter, f. máslo, n. in der Butter backen, smáhnauti, smažiti, w másle prazíti, 2) in den Augen, hnůg. m.
Butterbamme, f. Butterbrod, pomazánka, f.
Butterbrod, n. chléb s máslem. m.
Butterfaß, n. másnice, f.
Büttergebackenes, n. kobliha, f. na másle pečený kolác, m.
Butterhändler, m. máselnjk. m.
Butterhändlerin, f. máselnice. f.
Buttermann, m, máselnjk, m.
Butterkuchen, m. maſtný koláč, m.
Butterſchnitte, f. krywa chleba s máslem, s pomazánkau, f.
Butterteig, m. maſtné těſto, n.
Butterig, z másla, od másla, máslowý.
Buttermann, m. máselnjk, m. Weib, máselnice, f
Buttermilch, f. podmáslj, n.
Buttern, Butter machen, writi máslo tlaucy. 2) n. wrtiti se tlaucy se, ſtlaucy se.
Butterweck, m. Butterwecke, f. pomazánka f. zkrogek másla, m.
Butterweib, n. máselnice, f.
Büttkrücke, f. hřeblo, n.
Buttner, m. Böttcher, bednář, bečwák, m.
Buttnerwaare, f. bečwářſtj, bědnářſtě zbožj, n.
Butz, m. am Lichte, oharek, m. 2) im Obſte, pupěk, pupenec, m. 3) in den Augen, hnis, hnůg w očjch, m. 4) in der Naſe, wozhev, sopel m. 5) in einem Geſchwüre, hnis, hnůg wredowý: m.
Buxbaum, m. puſſpan, m. davon puſſpanowý.
Buxbaumholz, n. puſſpanowé dřewo, n.
Buxdorn, m. ličyum, n.

C.

„Nach ſeinem jetzigen Ge„brauch,“ bemerket einer der beſten Sprachforſcher, Herr Gedicke, ſehr richtig, „iſt C nichts weniger als „deutſch. Nach ſeinem jetzigen Ge„brauch, ſage ich, denn ſonſt iſt es „ſchon uralt in unſerer Sprache, „indem ſie es nebſt den übrigen „Schriftzeichen des Alphabets von „den Lateinern bekam. Aber eben „daher galt es auch ehemals völlig „eben ſo viel als das lateiniſche C. „d. i. es wurde überall als wie ein „K ausgeſprochen. Denn daß die „Lateiner ihr C vor dem e und

„i

„i ebenſowohl als vor dem a, o „und u. durchgängig wie ein K „ausgeſprochen, iſt eine längſt aus„gemachte Sache. Daher ſchrieben „denn z. B. die Angelſachſen Cinne „und Citelnn, und laſen Kinne, „(das Kind) und kitzeln (kitzeln) „Später kam das griechiſche K zu „den Deutſchen. Und nun war nach „und nach das C zum Zwitter, „bald mit dem männlichen K-Ton, „bald mit dem weiblichen Z-Laut. „Was ſoll der Zwitter länger in „der Sprache? Ja, ſagt man, und „zuckt die Achſeln; der Gebrauch! „der Gebrauch iſt ein Tyrann. — „Immerhin. Er iſt nicht der erſte „Tyrann, den man entthronte. „Aber wer ſoll es thun? Freylich „der Schreibmeiſter, und der „Schulknabe nicht, aber unſere beſt„geleſenſten Schriftſteller ſollten's."

Der Lexikograph, da er in ſo diſeler Hände kömmt, dächten wir, iſt auch einer von denen, die dazu berechtigt ſind, einen Verſuch zur Verdrängung jenes Baſtardbuchſtabens zu machen. Geſtützt auf die obenangeführten, uns äußerſt gültig ſcheinenden Gründe haben wir dieſen Buchſtaben gänzlich aus dieſem Werke verbannt, und diejenigen Wörter, wo er als K lautet, ins K, und die, wo er als Z ausgeſprochen wird, ins Z geſtellt. Die ſich mit einem Ch anfangenden Wörter, als Charakter, Chor, Chriſt, und ſo weiter, welche durchgängig als mit einem K geſchrieben ausgeſprochen werden, wird man im K antreffen.

Chaos, n. ſmĕſyce, ſ.
Charakter ſ. Karakter.
Charfreytag ſ. Karfreytag.
Charte ſ. Karte.
Cherub, m. Cherubjn. m.
Chimäre ſ. Hirngeſpinnſt.
Chirurgus.
Chirurgie ſ. Wundarzt, Wundarzney.
Chor ſ. Kor.
Chriſt ſ. Kriſt.
Chriſtinn ſ. Kriſtinn.
Chriſtlich ſ. Kriſtlich.
Chriſtus ſ. Kriſtus.
Chriſtenheit ſ. Kriſtenheit.
Chriſtenthum ſ. Kriſtenthum.
Chriſtmonat ſ. Kriſtmonat.
Chriſttag, ſ. Kriſttag.
Chriſtnacht ſ. Kriſtnacht.
Chronik ſ. Kronik Jahrbuch.
Chronologie ſ. Zeitrechnung.
Chur, ſ. Kur.
Churfürſt ſ. Kurfürſt.
Churfürſtlich ſ. Kurfürſtlich.
Churprinz ſ. Kurprinz.
Chymie ſ. Scheidekunſt.

D.

Da an dem Orte, tam, tamto, Hier ſtand ich, da ſtandſt du, zde, oder, ty gſem gá ſtál, tams ty ſtál. 2) zugegen, hier, tu, zde, tuto, es ſey da, wer da will, nechť geſt tu, ob. zde kdo koli, da bin ich, tu, zde gſem, da haſt du es, tu to máš. 3) dort, tam, b) odtud, odonud, wo euer Schatz iſt, da iſt auch euer Herz, kde wáſs poklad geſt, tam geſt také waſſe ſrdce. Er kam geſtern in die Stadt, und begab ſich von da weiter, wčera přiſſel do měſta, a dnes ſe odtud dálodebral. 4) indem, als, když, da ich ihn ſah, bewegte ſich mein Herz vor Freuden, když gſem ho widěl, ſrdce we mně radoſtí ſkákalo. 5) weil, poněwadž, protože, že, 6) alsdann, pak, da wirſt du es erſt erfahren, pak toho teprw zkuſyš, da kömmſt du mir recht an, tu mně přigdeš na pinau, 7) wo, geſtto, kdežto da (wo) er doch weis, kdežto přede wj.

Dabey, dabei, dem Orte nach, při, v, der Sache, Verbindung nach, při tom, při něm, z. B. dabey aufgewachſen, při tom wyroſtlý, Schwierigkeiten dabey finden, těžkoſti při tom nalézati, dabey zu erinneren haben, miti co připomenauti, das Haus fiel ein, und wir ſtanden nahe dabei, dům ſe zbořil, a my ſtáli blizko při tom. Er bleibt dabei, daß, ꝛc. ſtogj na swém, že, ꝛc.

Dabei (es) bewenden laſſen, přeſtati na tom.

Dabey aufwachſen, přirůſtati, (b při tom myrůſti.

Dabey bleiben, nicht abgehen, při tom zůſtati, oſtati, wie bey einer Meynung, oſtati, zůſtati při swém domněnj, es bleibt dabey, při tom zůſtáwá, oſtáwá, na tom zůſtáwá.

Dabey denken, myſliti při tom.

Dabey liegen, přileżeti, při tom leżeti,

Dabey ſeyn, při tom býti, přítomným býti.

Dabey ſitzen, přiſeděti, ſedě při něčem.

Dabey ſtehen, přiſtáti, ſtáti při něčem, dabey ſtehen bleiben, zaſtawiti ſe v něčeho, zůſtati ſtáti, zůſtati při něčem.

Dach, n. ſtřecha, f. krow, m.

Dachdecker, m. přikrywač, pokrywač, pobigeč, m.

Dachfenſter, n. wykýk, wykus, m. okno w ſtřeſſe, n.

Dachkammer, f. komora podkrowem, podſtřechau f.

Dachknopf, m. báně na ſtřeſſe, f.

Dachrinne, f. žlab, m.

Dachſpitze, f. wrch ſtřechy, m hřeben, m.

Dachſtuhl, m. ſtolice, f. krytba, f.

Dacht, m. knot, m.

Dachtraufe, f. kap, m. kapánj ze ſtřechy, n.

Dachtſcheibe, f. kruh na knoty, m.

Dachziegel, m. kárka, krbec cyhla, ſtřecher, dlažice, dlažička, f. dachler, křidlice. f.

Dächlein, n. Dächelchen, ſtřiſſka, f.

Dachs, m. gezwec, m.

Dachsfell, n. gezewčj kůže, f.

Dadurch, durch, dieſen Weg, dem Orte nach, tudy, tohy, onudy, onady, ſie ritten dadurch, geli tudy, gehe mir nicht, hiedurch ſondern dadurch, nechoď mi tudy, ale onudy, 2) ſkrze něg, ni, ehedem war es gefährlich durch dieſen Wald zu reiſen, aber itzt reiſet man ſicher dadurch, prwe bylo nebezpečno ſkrze ten les geti, nynj se ale bezpečně ſkrze něg gede, 3) wie eine Sache, vermittelſt, tjm, tudy, dadurch hat er ſo viel erhalten, tjm, tudy tolik nabyl, dadurch hat er ſich Freunde gemacht, tjm, tudy, ſkrze to ſy wčinil přátely.

Dafern, geſtli, geſtliže, pakli, pakliže, pokudžby.

Dafür, zur Vergeltung, za to, mjſto toho, z toho, ich bin dir gut dafür, za to ti ſtogim, mancher ſollte arbeiten aber er ſpielt dafür, mnohý by měl pracowat, ale on mjſto toho hrage, er hat mir dafür gearbeitet, on mi za to pracowal, 2) dawider, proti tomu, tě, němu, ich weis ein Mittel dafür, wjm proſtředek proti tomu, 3) darum, o to, dafür mag ein anderer ſorgen, o to nechť ſe giný poſtará, 4) za to, za něco, wer kann was dafür, kdo za to muže, er giebt ſich für einen Arzt aus, wydáwá ſe za lékaře.

Dagegen, proti tomu, pro tě, nj, proti němu.

Dafür achten, anſehen, erkennen, halten, za to mjti, dafür kann ich mir ein Pferd halten, za to ſy mohu koně chowati, držeti, dafür, ſtatt deſſen halte ich mir ei-

einen Dienst, místo toho sý službnjka.
Dafür können, mocy za něco, ich kann nichts dafür, nic nemohu za to.
Dafür sorgen, starati se o něco, dafür sorge ich, o to se gá staram.
Dafür stehen, státi za něco, ich stehe dafür, stogim za to.
Dafür warnen, dáti výstrahu nékomu před něčim, wystříhati někoho před něčim.
Daheim, doma, es ist nirgend besser als daheim, wssudy dobře, doma nejlip.
Daher, odtud, odkad, od onud, ich komme nicht von Berlin, aber mein Bruder kommt daher, nepřicházým z Berlina, ale můg bratr přichází odtud, tam odtud, 2) darum, deswegen, tudy, odtud, daher kömmt es, tudy, odtud to přichází, to pochází, odtud, z toho to přichází, eben daher, von eben dem Orte, odtud, daher läßt sichs abnehmen, odtud, z toho se muse seznat, 3) er fährt, geht wie ein Fürst daher, gezdj, chodj sý co knjže, 4) cóž, tedy, er komme daher hernach zu mir, ať tedy potom kemně přigde, dahin fahren, wie die Zeit, wzjkati, vcházeti.
Daher gehen, wykračowati.
Daher rühren, odtud pocházeti.
Daher schlendern, protulowati, potulowati se, potlaukati se.
Daherum, tu okolo, w tom okolj.
Dahin, tam, es steht dahin, kdo wj? dahin seyn, býti wera, konec, po něčem, er ist dahin, (weg) gest ten tam.
Dahin auslegen, beuten, w tu stranu wykládati.
Dahin ist es gekommen, na to, k tomu přissło, dossło.
Dahin sinken, zwrátiti se, klesnauti.
Dahin gestellt seyn lassen, nepodstáuti, opominauti.
Dahinten, pozadu, zpátkem.
Dahinten bleiben, pozadu, zpátkem zůstati.
Dahinter, za to, zatjm, kommen, přigjti za to, domáhati se toho.
Dahinter stecken, wězeti, dahinter steckt was, w tom, za tjm něco wězý.
Dahinwärts, s. Dahin.
Dähmisch, s. Närrisch.
Dale, s. Dole, kawka, dah. kawký. f.
Dam, m. Damhirsch, daněk, m.
Dsmalig, tehdejssj.
Damals, tehdáž, tenkrát, onen krát, tehdy.
Damaß, m. damassek, m.
Dame, f. dáma, f.
Damenbrett, n. wrhcábnice, f. wrhcábnj dcka, f.
Damenspiel, n. hra w wrhcáby, wrhcábnj, hra w dwanácti kamenj.
Damhirsch, m. daněk, daněl, m. davon, dančj.
Damit, auf daß, by, aby, ať, 2) mit dem in Begleitung, Gesellschaft, Verbindung, s, se, s tjm, damit bezahlen, tjm, s tjm zaplatiti, damit auskommen, tjm, s tim wygjti, b) tjm, damit brachte er es zu Wege, tjm toho dowedl, damit kann ich helfen, dienen, tjm, s tjm mohu pomocti, slaužiti, damit anfangen, tjm, s tjm počjti, damit tröste ich mich, tjm, s tjm se těssm, 2) damit gut, tedy dobře.
Damm, m. hráz, f. náspy, m.
Dammbruch, m. strženj, n. strž hráze, náspu, f.
Dämmen, hrázý, náspem bránit, zdrjowat, ohrazowat, zahrazowat.
Dämmerig, es wird schon dämmerig, giž se smrká, mrká, mrkne; giž počjná býti ssero, giž se sseří, frühe morgens, (werden,) swjtati, rozbleskowati se.
Dämmern, smrkati se, mrknauti, tmjt se, zatmjwat se, sseřit se

ſe, frühe Morgens, dnjti ſe, rozednjwati ſe, ſwitati, rozbřeſkowati ſe, zaſwitati.
Dämmerung, f. ſaumrak, f.
Dampf, m. Duuſt, pára, parnoſt, zadúſſina, f. opara, f. pozár, m. Dampf von einer Fackel, vom Lichte, von Kohlen, von gährendem Weine, von gelöſchtem Kalke, auf der Erde ꝛc. dým, (kauř, čaud, m.) pára, f.
Dampfbad, n. párna, f.
Dampfen, ausdünſten, Dampf von ſich geben, pákiti, páru wydáwati, wie Holz, Kohlen, kauřiti ſe, čaditi.
Dämpfen, unterdrücken, wie das Feuer, duſyti, dutlati, gänzlich, vduſyti, vdutlati, das Fleiſch, Aepfel, Birnen im Kochen, duſyti, gedämpftes Fleiſch, duſſené maſo, n. 2) bezähmen, eines Hochmuth, ꝛc. krotiti, krocowati, kroćiti.
Dampfig, plný páry, čaudu, kauře.
Dämpfig, duſſný, dechawičný.
Dampfloch, n. párnjk, capauch, m.
Dampfung, f. párenj, n. 2) kaučenj ſe, čadénj, n.
Dämpfung, f. des Feuers, duſſenj, dut.ánj, n.
Daneben, wedlé.
Danieder, na zem.
Danieder fallen, na zem padnauti.
Danieder kommen, mit einem Kinde, ſlehnauti.
Danieder liegen, pádem ležet, ſtonat.
Dank, f. djka, f. djky, p'. f. Dank ſey Gott, djky Bohu, habe Dank, děkngi, měg djk, Dank ſagen, mit Worten abſtatten, djky činiti, wzdáwati, poděkowati, děkowati, ich weis dir es Dank, wděčen gſem tobě.
Dankbar, wděčný, ſich dankbar erweiſen, wděčným ſe prowkázati.
Dankbar, adv. wděčně.
Dankbarkeit, f. wděčnoſt, f.
Dankbarlich, wděčně.
Danken, děkowati, poděkowatt.
Dankfeſt, n. ſlawnoſt na poděkowánj, f.
Dankgefühl, n. cyt wděčnoſti, m.
Danklied, n. zpěw na poděkowánj, m.
Dankopfer, n. obět na poděkowánj, f.
Dankrede, f. řeč na poděkowánj, f.
Dankſagen, djky wzdáti, wzdáwati činiti, poděkowati.
Dankſagung, f. djkú wzdáni, djkú činěnj, poděkowánj, n. djkčinění, n.
Dann, ned, nebo, neboližto, dann er iſt Soldat, neb on gewogákem, 2) dann erſt, pak, teprw, tu, tehdáž, dann that er es, pak to wčělal, wie dann? gak pak? was iſt dann die Urſache? co geſt pak za přičinu? 3) dann und wann, někdy, časem, 4) es ſey dann daß er ſich beſſert, krom geſtliže ſe polepſſj, 5) komm dann, pod tedy, 6) hernach, potom, erſt müſſen wir denken, und dann reden, dřjwe muſýme myſliti, a potom, a pak mluwiti.
Daran, na tom, nato, daran geſchieht unſer Wille, ibm ein Gefallen, w tom ſe děge, ſtáwá naſſe wůle, gemu wděk, daran thut er Recht, w tom činj dobře.
Daran arbeiten, pracowati na tom, w tom.
Daran binden, nawázati, přiwázati, na to wwázati, ſich daran binden, wázati ſe na to, tjm.
Daran denken, na to myſliti.
Daran erkennen, potom poznati.
Daran knüpfen, připnauti.
Daran legen, ſ. Anlegen.
Daran liegen, přileženi, přitom ležeti, als an einem Fieber, ſtonati na zymnicy.
Daran machen, befeſtigen, přidělati, přičiniti.

Daran müſſen, podnikati, podſtaupiti.

Daran ſetzen, naſaditi, wynaſaditi, přiſaditi, ein Stück, einen Fleck, naſtawiti, 2) ſein Aeuſſerſtes, alles, ſein Leben, wſſecko, ſwého živoka, hrdla wynaſaditi, naſaditi, wſſecko wynaloziti, alles Geld, penize přiſaditi, wynaloziti, wydati, ſein Leben, naſtawiti ſwého živobytj.

Daran ſeyn, betreiben, wésti, konati, 2) er iſt übel daran, zle geſt s njm, zle ſe mu wede, ich bin wohl daran, dobře geſt ſemnau, dobře geſt mně, mně geſt blaze, er iſt bey ihm wohl daran, dobře ſe v něg má, dobře ſe mu v něho wede, ich weis nicht, wie ich daran bin, newjm gak ſemnau ſtogj, newjm gak geſt ſemnau ſe dége, newjm gak geſt ſemnau, 3) es iſt nichts daran, es iſt nichts werth, nic ne u na tom, po tom.

Daran ſtecken, ſ. Daran ſetzen.

Daran ſtrecken, die Hände, Kräfte, přičiniti, přiložiti ruce, ſýlu, wynaſnažiti, wynaložiti.

Daran thun, wie an das Eſſen, dáti na gjdlo, daran thuſt du recht wohl, to w tom dobře dělás.

Darauf, auf demſelben, na tom, auf daſſelbe, na to, darnach, na to.

Darauf Acht haben, na to pozor dáti, mjti, pozorowati.

Darauf beſtehen, toho pilen.

Darauf beruhen, ſtawowati, vſtawowati ſe na tom.

Darauf ſchmieren, na to namazati.

Daraus, z toho, nicžts iſt daraus worden, nic z toho nebylo, nepoſſlo.

Darben, nuzněti, potřebowati, potřebným, nuzným býti, nauzy trpěti, třjti.

Darbey, ſ. Dabey.

Darbieten, podáwati, poſkytati, poſkytnauti, propúgčiti, ſich darbieten, namjſtati ſe, naſkytati ſe, nahoditi ſe, dáti ſe, poſkytati ſe, propúgčiti ſe, es hat ſich die Gelegenheit, Urſache dargeboten, naſkytla ſe, nahodila ſe, dala ſe, propúgčila ſe, zahodila ſe přjležitoſt, přjčina, nametla ſe ta přjležitoſt.

Darbieten, das, Darbringung, podáwánj, n. naſkytánj, poſkytánj, naſkytnutj, poſkytnutj, podánj, propugčenj, n.

Darbringen, přinášeti.

Darein, wnitř, w to, do toho, dotě, do něho, do ně, 2) darein drein, přes to, nadto.

Darein geben, w to, do toho dáti, ſeinen Willen, k tomu ſwoliti.

Darein gießen, do toho wljti.

Dargeben, podáwati.

Dargegen, dagegen, proti, napro ti tomu.

Dargereicht, podaný.

Dargeſtreckt, rozproſtřený.

Darhinter, dahinter, za tjm.

Darinnen, darin, wnitř, tam, 2) in dem, w tom, w tě, w něm, w ni, darinnen beſtehen, w tom pozůſtáwati, darin haſt du es verſehen, w tom pochybil, er hat ein Haus, aber er wohnt nicht darin, má dům, ale nezůſtáwá w něm, 3) darinnen ſeyn, w tom býti, iſt niemand dariunen? nenj žádný wnitř, tam?

Darlehn, n. půgčka, f.

Darm, m. střewo, n.

Darmbruch, m. průrež w lůně, f.

Därmchen, n. ſtřjwko, n.

Darmgicht, f. ſtřewnj žřenj, dna ſtřewnj, hryzenj, žřenj w ſtřewách, n.

Darnach, der Zeit nach, potom, pak, po tě, po něm, po nj, gleich darnach, eine Stunde darnach,

hned, hodinu potom, na to, der Einrichtung nach, vermöge, tjm, dle, podlé, wedlé, es iſt nichts darnach, nic nenj po tom, na tom

Darnach fragen, ptáti, doptáwati ſe po něčem, 2) nichts darnach fragen, nic na to, o to nedbati, wer fragt darnach? kdož o, na to dbá? kdož ſe na to ptá? kdož ſe to ptá?

Darnach ſich richten, tjm, podlé toho ſe zprawowat, říditi.

Darnach ſtreben, trachten, tauziti po něčem, o něco ſe ſnažiti.

Darneben, daneben, wedlé, mimo, 2) überdieß, mimo to.

Darnieder, ſ. Nieder, darnieder fahren, einen, přegeti, darnieder legen, na zem položiti, darnieder werfen, ſchlagen, na zem hoditi, porazyti, o zem hoditi, wrhnauti, vdeřiti, o zem dáti, 2) krank ſeyn, darnieder liegen, pádem ležeti, ſtonati.

Darnieder ſchlagen, porazyti.

Darreichen, geben, podáwati, podati, dodáwati, poſkytnauti; naſtawiti, er reichte den Hals, unerſchrocken dar, krk zmužile naſtawil.

Darreicher, m. podawatel, podawač, dodawač, m. naſtawitel.

Darreichung, f. podáwánj, dodáwánj, poſkytnutj, n. naſtawenj.

Darſtellen, einen Mann, doſtawiti, mit Worten, předſtawiti, předſtawowati, předkládati, předložiti, unter Bildern, předſtawowati, darſtellen etwas, eine Perſon, einen Karakter vorſtellen, předſtawowati, předſtawiti, wypodobiti, podobiti, wytwarkowati, wytwářiti na ſobě.

Darſteller, m. předſtawitel, m.

Darſtellung, f. doſtawenj, n. einer Sache mit Worten, předloženj, předſtawenj, n. in Bildern, předſtawowánj, n. einer Perſon, eines Karakters, Vorſtellung, předſtawenj, wypodobenj, wytwářenj, n.

Darſtrecken, Geld, penězy zakládati, založiti, 2) darbieten, podáwati.

Darthun, beweiſen, dokázati, dokazowati, dowoditi, důwody prowoditi, doličiti.

Darüber, na to, na ně, nad tjm, nad njm; přes ně, proto, za tjm; přes to, nad to, zwanzig Jahre und darüber, dwadcet let a přes to, zehn Gulden und darüber, deſet zlatých a přes to, 2) darüber arbeiten, pracowati na tom, darüber betrübt, unruhig ſeyn, zarmauceným, ſmutným býti nad tjm, proto, ſich darüber bekümmern, ſtarati ſe o to, darüber böſe werden, rozhněwati ſe nad tjm, darüber einen ergreifen, ertappen, někoho w něčem dopadnauti, darüber fallen, gehen, vradnauti, gjti, přes to, ſich darüber freuen, radowati ſe nad tjm, darüber murren, reptati, žehrati na to, darüber ſich beklagen, na to ſy ſtěžowat, darüber hat es aufgehört, iſt vergangen, zarjm to přeſtalo, pominulo, darüber kommen, přigjti, doſtati ſe na něco, über etwas, als über eine Brücke, přes moſt, darüber ſchreiben, na to pſáti, beſchreiben etwas, pſáti o něčem, den Kopf darüber ſchütteln, hlawau nad tjm třáſti, wrtěti, darüber ſchreiten, ſprechen, překročiti něco, mluwiti ſtrany toho, o tom, darüber ſpringen, přeſkočiti to, ſkočiti přes to, darüber ſteigen, přelezti to, darüber legen, einen Pflaſter, přiložit na to flaſtr, darüber nachdenken, na něco ſe rozmyſlit, darüber hinſchießen, ſtřeliti přes něco, přeſtřeliti něco, darüber ſtreiten, hadati ſe o něco, ſtrany něčeho, ſtrze, pro něco

Da-

Darum, proto, za to; proteż, darum thue ich es proto to činim, ich kounte darum nicht an ihn schreiben, weil se. proto sem na něg nemohl psát, poněwadž ꝛc. man fragte mich darum, ptali, ptázali se mne na to, sich darum bekümmern, starati se o to, bewerben, snažiti se o to, darum beten, bitten, prosyti za to, o to.

Darunter, drunter, pod to, pod tim, pod ně, pod njmi, darunter hat er sich verborgen, pod to se skryl, da stebt ein Tisch, krieche darunter, tu stogj stůl, wlez pod něg, darunter bist du sicher, pod tim gsy gist, b) mezy, es sind einige darunter, gsau někteřj mezy njmi, es gingen einige darunter, šlo někteřj mezy ně, darunter ist kein Unterschied, mezy tim nenj žádného rozdílu.

Darvon, ſ. davon.

Darwider, dawider, proti, naproti tomu.

Darwider seyn, sich setzen, býti proti, naproti tomu, na odpor tomu býti.

Darzu, dazu, k tomu, darzu helfen, dopomáhati, dopomocy k tomu, dazu nehmen, přiwzýti.

Darzuthun, [illegible]činiti, přiložiti.

Darzu zwingen, přinutiti k tomu.

Darzwischen, dem Orte nach, mezy tim, der Zeit nach, mezy tim.

Darzwischen fallen, wpadnauti.

Darzwischen kommen, wgiti.

Darzwischen laufen, wběhnauti, wtrknauti.

Darzwischen legen, wložiti, 2) darzwischen legen sich, wložiti se w to.

Darzwischen mengen, sich, wmjsyti se w to.

Darzwischen reden, w to, mezy to, do toho mluwiti, rozpráwěti.

Darzwischen reiten, prostředkem, v prostřed gett.

Darzwischen schlagen, mlátiti mezy to' do toho.

Darzwischen schreiben, wepsati.

Darzwischen werfen, whoditi, wmetati.

Das, to, das ist der Mann, to ge ten muž.

Daselbst, tam, tamto, na tom místě, 2) hier, tu, na tom místě.

Daseyn, tu, zde býti, nicht da seyn, nebyti tu, zde.

Daseyn, das, bytnost, gestost, f.

Das, auf das, damit, aby, by, ať, 2) weil, že, 3) als, když, ich sage ihm das er schon gehe, řekmi mu aby šel, ať gde, ich sehe das er kömmt, widim, že gde, ich freue mich das es ihm wohl gehe, radugi se, že se mu dobře wede, 4) das doch, kyžl

Dattel, f. Dattelkern, dakryl, m. datel.

Dattelbaum, m. daktylowý strom, m.

Daube, f. dessťka, f.

Dauchten, ſ. deuchten.

Dauen, ſ. Verdauen.

Dauer, f. trwánliwost, stálost, doba, f. von Dauer, stálý, trwalý, trwánliwý, von kurzer, nedlauho trwagicý, trwalý.

Dauerhaft, trwánliwý, trwalý, stálý, wie das Glück, die Gesundheit, stálý, wie ein Kleid, pewný, trwánliwý, wie die Farbe, stálý.

Dauerhaft, adv. trwánliwě, trwale, pewně.

Dauerhaftigkeit, f. trwánliwost, trwalost, stálost, pewnost, f.

Dauern, trwati, 2) bedauern, lytkati, litowati, er dauert mich, ljto, žel mi ho gest, litugi ho, pykam ho.

Daum, m. Daumen, der Finger, palec, m.

Daumendick, co palec tlustý, na palec.

Daumensbreit, palec zelanssky.

Davon, daher, odtud, od toho, od něho, z toho, davon habe ich

ich nichts genommen, z toho sem nic newzal, davon habe ich keinen Nutzen, z toho nemám žádného užitku, davon weis ich nichts, o tom nic newjm, davon erfährt man nichts, o tom se nic nezwj, rede mir nichts mehr davon! nemluw mi wjc o tom, davon kommen, eutrinnen, vgjti, von einer Krankheit, wygjti, wyswáznauti z nemocy, gi zniknauti.

Davon bleiben, pryč zůstati.

Davon eilen, odtud pospjchati, pryč pospjssiti.

Davon fahren, wegfahren, vgeti, vgjžděti.

Davon fliehen, vtecy, vtjkati, prchati, prchnauti, vprchnauti.

Davon fahren, odwesti.

Davon geben, bekommen, dáti, dostati z něčeho, od něčeho.

Davon gehen, vgjti, odgiti.

Davon laufen, vtecy, vtjkati, vběhnauti, vbnauti.

Davon reiten, vgeti na koni.

Davon schleichen, vlauditi se, odlauditi se, vkrásti se krádj, kradmo vgjti.

Davon schwimmen, vplauti, odplawati.

Davon tragen, odnesti, odnásseti, eine Krankheit, Schläge davon tragen, nemoc, wyprask sobě vtržiti, sobě vhoniti, du wirst schon was davon tragen, ty sobě giž něco naběhneš, vtržjss, vhonjš, den Ruhm davon tragen, chwály nabyti, chwály dogiti, Schande, Schimpf, hanby, hany dogiti, nabyti, hanbu wzýti, sobě spůsobiti.

Davon ziehen, odtáhnauti, hýbati, se klidíti, odstěhowati se.

Davor, před tjm; před to, davor stehen, před tjm státi, davor steckt ein Riegel, před tjm ge záwora, davor wálze den Stein wor, před to přiwal kámen, davor fürchte ich mich nicht, toho se nebogjm, ich scheue mich davor, sstjtjm se toho.

Dauung, s. Verdauung.

Dawider, proti tomu, němu.

Dazu, s. Darzu.

Dazumal, tehdáž, tenkráte, tenkrát, tehdy.

Dazutreten, přistaupiti, přikročiti.

Dechant, m. děkan, m.

Dechantey, f. děkanstwj, n.

Deckbett, n. swrchnice, peřina swrchni na lůži, f.

Decke, f. etwas zu bedecken, přikrýwka, pokrýwka, f. přikryti, pokryti, přikrywadlo, n. přikrow, m. des Buches, obálka, einem eine Decke über das Gesicht ziehen, figürl. zaklopiti někomu zrak, oči; vom Rohr oder Stroh, trohoše, rohožka, f. im Zimmer, strop, m. an der Geige, swrchnj dcka.

Deckel, m. wjko, wjčko, n. poklička, f. der Deckel eines Glases, Fasses, einer Schachtel, Trubel, wjko, wjčko, n. eines Topfes, poklička, f. des Buches, desstka, des Fensters, okenice, Augendeckel, wjčko, n. einer Pastete, swrssek, m. Brunnendeckel, poklop, m. wiko, n. 2) Deckel der Bosheit, Schalkheit, přikrow, m. zástěra, f. přikrytj, n.

Deckelchen, n. wjčko, n. poklička, f.

Deckelglas, n. sklenice s wjčkem, f.

Decken, kryti, přikrýwati, ein Haus mit Ziegeln, pokrýwati, přikryt dům, den Tisch, stůl kryti, pokryti, prostříti, postříti, přistříti, strogiti na stůl, einen in Geldsachen, zastřjti, eine Stadt, zastřjti, chrániti město, ich bin gedeckt, gsem pogisstěn, der Berg deckt den Wald, wrch zakrývá les.

Deckmantel, m. plášť, plášťjk, plášťjček, přikrow, zámysl, m. zástěra, poklička, f. unter einem Deckmantel, pod zámyslem, pod zástěrau, pod pláštěm, pod přikry-

krytim, pod poklíčkau, pod přikrowcm, podkrytem.

Deckung ſ. Bedeckung.

Degen, m. kord, m. den Degen umhängen, kord přiwěſyti, aus der Scheide ziehen, ſúcken, kord wytáhnauti, dobyti zpoſſwy, der einen trägt, kordnoš, m. kleiner, kordjk, kordjček, m.

Degengefäß, n. gilce y kordu, n. rukowěť, f.

Degengehäng, n. řemenj, n. pás na kord, ke kordu. m.

Degengriff, m. držadlo, n. rukowěť y kordu, f.

Degenſcheide, f. poſſwa, f.

Dehnen, táhnauti, aus einander. natáhnauti, roztáhnauti, rozſtřjti, rozproſtřjti, 2) ſich dehnen, protahowati ſe, protáhnaut ſe, natahowat ſe, natáhnauti ſe, wie ein Weg, oder was ſonſt lange währt, táhnauti ſe, die Worte, táhnauti.

Dehnen, das, táhnutj, n. der Glieder, nataženi audú, n. protaženi.

Deichſel, f. wog, woge, f. zur Deichſel gehörig, wogowý.

Dein, twúg, nach deiner Art, dle twého zpúſobu.

Deinetwegen, pro tebe, ſkrz tebe.

Deine, beinige, twoge.

Demmericht, dámmericht, ſaumračnj, ſſero, es wird dem mericht, ſſerj, tmj, mrká ſe.

Demmern, dámmern, des Morgens, ſwjtati, zaſwjtati, rozbřeſkowati ſe, Abends, ſſeřiti ſe, tmjti ſe, mrkati ſe, ſmrkati ſe, ſmrknauti ſe, mrknauti.

Demmerung, f. Dämmerung ſaumrak, m. des Morgens, ſaumrak rannj, ſwjtánj, zaſwjtánj, vdněnj, rozbřeſkowánj, des Abends, saumrak wečernj, ſſero, ſmrknutj, in der Dämmerung, brzy, na vſwjtě, na vdněnj, při ſwjtánj, Abends, w ſaumrak.

Demnach, ſ. Darum.

Demuth, f. pokora, poniženość, f. pomjženj, n. krauſſenoſt. f.

Demüthig, pokorný, ponižený, krotkého ducha, ſkrauſſený.

Demüthig, adv. pokorně, poniženě, ſkrauſſeně.

Demüthigen, kořiti, pokořiti, ponižiti, ponižowati, ſnjžiti, ſnjžowati, krotiti, krotiti, njžiti ſich, ſe.

Demüthiglich, adv. poniženě, pokorně.

Demüthigung, ſ. ſeiner ſelbſt, koření, pokořenj, ponižowánj, n. ponjženoſt, f. 2) eines andern, pokořenj, n.

Demuthsvoll, pln pokory, pln ducha krotkého.

Denken, myſliti, pomyſliti, na myſli rozmjſtati, přemjtati, rozbjrati, lebloſe Körper denken nicht, bezdušná těla nemyſlj, denke dir meinen Kummer, pomyſl ſobě, gakau mám ſtaroſt, ſie kennen leicht denken, mohau ſobě ſnadně pomyſliti, ich kann es leicht denken, mohu ſe dowtjpit, ich habe es gleich gedacht, hned ſem ſy to pomyſlil, denkendes Weſen, bytnoſt myſliwá, f. ich denke immer, wždy myſljm, man ſollte denken, člowěk by myſlil, was denkſt du? co myſljš, co ſmeyſſljš? denke nur einmal, gen ſy pomyſli, denken an etwas, ſich erinnern, myſliti na něco, pomněť, zpomenaut, pamatowat, zpomjnati na něco, denke an mich, zpomeň na mne, pamatug, pomm na mne, du ſollſt an mich denken, máš na mne pamatowati, zpomenauti, darauf hatte ich nicht gedacht, na to ſem nepomyſlil, nezpomenul, hätte ich darauf gedacht, kdybych byl na to myſlil, was denken die Leute von mir? co myſlegj, ſmeyſſlegj lidé o mně? ich denke abzureiſen, mjnjm odjet.

Denken, das, myſſlenj, ſmeyſſlenj. paměť, památka, f.

Denkfreyheit, f. ſwoboda w myſſlenj, wſmeyſſlenj, f.

Denkkraft, f. moc myſliwá, f. myſli.

Denkmal, n. památka, f. zum Denkmal, na památku.

Denk-

Denkmünze, f. penjz pamatný. m.
Denksäule, f. slaup pamatný, pamětnj, na památku, m.
Denkspruch, m. propowjdka, f.
Denktag, m. pamatný den, m.
Denkungsart, f. powaha, f. způsob myšlenj, m.
Denkungskraft, f. myšli mocnost, f. moc myslliwá.
Denkwürdig, paměti hodný, důstogný
Denkwürdigkeit, f. paměti hodnost, důstognost, f. památka, paměť, f.
Denkzeichen, n. znamenj na památku, pamětnj, n.
Denkzettel, m. lístek pamětnj, m.
Denn, neb, nebo, nebť, neboť, er ist immer vergnügt, denn er ist mit allem zufrieden, gest wždy wesel, neb od. nebo se wssim spokogen ge. 2) leč, er verspreche mir denn, daß, leč mi připowj, že, es sey denn, daß er leugne, leč by zapjral. 3) als, než, dies hat kein anderer gethan, denn er, žádný giný to nevčinil než, nežli on. 4) denn (danu) erst, pak, pak teprw, so kommen Sie denn her, gdau sem pak tedy, hast du denn auch geschrieben, pfallis pak také. 5) ist es denn der? gest pak to ten? 6) as, asy.
Dennoch, předce, předcy, předc, dennoch aber, předce wssak.
Der, derselbe, ten, tento.
Der, die, das, ten, ta, to, der sterbliche Leib, smrtedlné tělo, der Mann da, ten (tento) muž. 2) welcher, který, an, genž, gessto.
Derb, hustý, derbe Wahrheit, twrdá prawda, derbes Brod, Leder, plný chleb, plná kuže, f. 2) eine derbe Maulschelle geben, hodný, dokonalý, notný políček dáti, derb ma hen, hnstiti, zhustiti, zahustiti, derb werden, hustnauti, zhust aut, derber Boden, tuhá země.
Derbe, adv. tuze hustě, plně. 2) hodně, notně, dokonale.
Dereinst, někdy, potom někdy.
Dergestalt, tak, takým, takowým způsobem.
Dergleichen, takowý, taký, takého drn.
Derjenige, ten, tento, onen.
Dermaleinst, f. Dereinst.
Dermassen, tak, takowým způsobem.
Derohalben, derowegen, proto, protož, pročež.
Derselbe, die, dasselbe, onen, tento, on, ona, ono.
Desgleichen, podobný, nápodobný, takowý, adv. podobně, nápodobně.
Deshalb, deßhalb, dessenwegen, s. Deswegen.
Desto, tim, desto kühner, tim smělegssj, desto mehr, tim wice.
Deswegen, proto, protož, z té přjčiny, za tau přjčinau.
Deuchten, s. Dünken.
Deuten, bedeuten, znamenati, wylożiti, wykládati, dahin deuten, w tu stranu wykládati, übel, wožl deuten, w zlau, na zlau, w dobrau, na dobrau stranu wykládati, w zlé, w dobré obraceti. 2) winken, kynauti, pokynauti.
Deutlich, patrný, zřetedlný, zřegmý, ličný.
Deutlich, adv. patrně, ličně, zřegmě, zřetedlně.
Deutlichkeit, f. zřetedlnost, zřegmost, patrnost, ličnost, f. zřetel, m. Deutlichkeit der Beweise, der Wahrheit eines Satzes, zřetedlnost, zřegmost, zřetel důwodů, prawdy położenj.
Deutsch, Německý.
Deutsch, das, Deutsche Sprache, Němčina, verstehen sie denn kein Deutsch, což nerozumějj německy, Němčiné.
Deutsch, adv. německy, po německu.
Deutsche, der, Němec, m.
Deutsche, die, Němkyně, f.
Deutschland, n. Německá země, f. Němcy.
Deutung, f. Auslegung, wykládánj, wyloženj, n. wýklad, m. 2) das Winken, kynutj, pokynutj, n.

Dich

Dicht; hustý, dichter Wald, hustý les, sehr dicht, překhustý, dichter Körper, hmotné tělo, n. dichte Leinwand, Zaun, dichtes Holz, pewné plátno, dřjwj, pewný plot, dicht machen, hustiti, zahustiti, zhustiti, dicht werden, hustnauti, zhustnauti, hustiti, zahustit se, die Wolken wurden dicht, zahustila se oblaka, was dicht daran ist, sedlý, hustý.

Dicht, adv. hustě, pewně. 2) blizko, dicht an der Wand, blizko u zdi, dicht abprügeln, notně, hodně zbit.

Dichte, Dichtheit, f. hustost, f.

Dichten, denken, zameyssleti, smeyssleti. 2) Verse, Gedichte machen, básniti, bagiti.

Dichten, das, zameyssleni, smeyssleni, n. 2) básnění, n. bagení, n.

Dichter, m. básnjř, básnič, werssowec, werssownjk, werssů kladatel, zpěwák, m. bagič.

Dichterinn, f. básnjřka, básnice, werssowkyně, werssů kladatelkyně, zpěwakyně, f.

Dichtkunst, f. básnikstwj, básnictwj, werssowstwj, kladánj werssů, básnění, zpjwánj, n.

Dichterisch, básnitwý.

Dichterkunst, f. umělj básnitwé, básnické, básnjřské, n.

Dick, tlustý, Finger dick, na prst tlustý, 3 tlaussti. etwas dick, obtlustý, dick aneinander, dicht, hustý, dick werden, tlustnauti, tlaustnauti, stlustnauti, roztlustnauti, vom Fette, tučněti, stučněti, roztučněti, stlustnauti, dicker Wald, dickes Haar, hustý les, wlasy, Luft, husté powětřj, dickes Blut, husté krew, dicke Tinte, hustý ingaust, dick werden, tlaustnauti, dicke Milch, sedlé, husté mlěko, dicker Sand, hrubý pisek.

Dick, adv. tlustě. 2) hustě.

Dicke, die, tlustost, tlaussť, f. tlaussťka, die Dicke des Baumes, Menschen, tlaussťka stromu, člowěka, der Mauer, tlustost zdi. 2) die Dicke des Waldes, hustost lesa, der Haare, hustost wlasů, der Milch, sedlost, hustost mléka, von der Fettigkeit, tučnost, tlustost, tuk, des Sandes, hrubost, f.

Dickfuß, m. nohatý, nohák.

Dickhals, m. Fisch, wolatá ryba, f.

Dickicht n. im Wald, haussť, hustina, f. haussťj, n.

Dickschnabel, m. zlaussť, m.

Die, diese, ta

Dieb, m. zloděg, kráděce, nenechawec, m.

Dickbäuschicht, bařatý. měchatý.

Diebinn, f. zloděgka, f.

Diebel, Döbel, m. Flussfisch, tlaussť. m.

Dieberey, f. kráděž, f. zloděgstwj, n.

Diebisch, kráděžný, zloděgský, diebisches Volk, zloděgský lid, diebischer Weise, kráděžným, zloděgským způsobem, zloděgsky, kradmo, krádj.

Diebisch, adv. zloděgsky.

Diebsgeselle, m. zloděgský towaryš, m.

Diebshandwerk, n. zloděgské řemeslo, kráděžnictwj, n.

Diebsstück, n. zloděgský kus, m.

Diebstahl, m. kráděž, f. zloděgstwj, n.

Diele, f. ossépačka, f.

Dielen, ossépowati.

Diele, f. Dielsboden, m. podlaha, f.

Dielen, podlahu klásti, položiti, prkny obložiti.

Dielenköpfe, pl. m. podlažnice.

Dienen einem, in dessen Dienste seyn, bey einem Herrn, slaužiti, einem mit etwas dienen, slaužiti, poslaužiti někomu něčim, als Soldat dienen, za wogáka slaužiti.

Diener, m. eines Herrn, služebnjk, sluha, slauha, m. 2) in Briefen, gehorsamster Diener, poslussný, ponížený služebnjk, m. poslussná, ponížená služba, f.

Dienerinn, f. služebnice, f.

Dienlich, nápomocný, užitečný, prospěssný, příhodný, whodný, whod.

Dienst, m. služba, f. Dienste thun, leisten, službu prowkázati, učiniti, službau se propůgčiti. 2) Gefälligkeit, einem einen

Dienst

Dienſt erweiſen, ſłużbu přigemnau, wděčnau, wzácnau wděłati, někomu něco k ljboſti, whod a wděk wcinit, wděłati, wěc wděčnau někomu wděłati, zu Dienſten ſtehen, býti k służbám.

Dienſtbar, ſłużebnjcký, ſłużebničj, dienſtbar machen, w służebnoſt weweſt., w służbu podrobit.

Dien barkeit, f ſłużebnoſt, służba, poroba, f. eines Ackers, Hauſes, Nezwole, f.

Dienſtbefliſſ n, służby bedliwý, pilný.

Dienſtbefliſſenheit. f. służby bedliwoſt, pilnoſt, f.

Dienſtbote, m. służebnjk, čeledjn, m. die Dienſtboten, čeládka, čeleď, f. chaſa, f.

Dienſtfähig, ſchopný, chopný k służbě.

Dienſtfertig, służebný, k służbě, ku poſłauženj hotowý, wolný, vſłużný, k służbě powolné.

Dienſtfertig, adv. służebně, wolně, powolně, hotowě.

Dienſtfertigkeit, f k służbě hotowoſt, f. służebnoſt, vſłużnoſt, k służbě, ku poſłauženj wolnoſt, powolnoſt, f

Dienſtfrey, bez roboty, służby.

Dienſtgeld, n. mzda, f.

Dienſthaftig, f, Dienſtfertig.

Dienſtlos, bez służby.

Dienſtleiſtung, f. prowkázánj służby,

Dienſtmagd, f. Dienſtmenſch, n służka, służebnice, służebná děwečka, děwka, f służebné děwče, n.

Dienſtag, m. auterý, auterek, m. auterſký auternj den, Dienſtags, am Dienſtage, w auterý.

Dienſtwillig, służebný, k służbě wolný, powolný, ochotný.

Dienſtwilligkeit, f. k służbě wolnoſt, powolnoſt, ochotnoſt, f.

Dieſ, dieß, to.

Dieſ da, toto.

Dieſer, dieſe, dieſes, ten, tento, ta, tato, toto, onen ona, ono.

Dieſes, to, ono.

Dieſesmal, tentokráte, tentokrát.

Dieſſeits, ſtrany, z přjčtny toho, w přjčině toho.

Dießjährig, dieſjährig, letoſſnj.

Dießmal, dieſmal, f. Dieſesmal.

Dießmalig, dieſmalig, nynějſſi.

Dieſſeitig, z této ſtrany ſtaucý.

Dieſſeits, dießeits, z té, z této ſtrany, dieſſeits des Fluſſes, z této ſtrany řeky.

Diete, f. von Papier, kornaut, kornautek, m.

Dietrich, m. faleſſný klíč, m,

Dille, f. ein Kraut, kopr zahradnj, m. wilde, koprnjk m. 2) kurzá Röhre, cýwka. f.

Ding, n. wěc, f. to, unnúže Dinge, daremné wěcy, darečky, f. das Ende aller Dinge, konec wſſech wěcý, wſſeho, wot allen Dingen, předewſſim, aller guten Dinge ſind drey, do třetice wſſeho.

Dingen, nagjmati, nagmauti, gednati, zgednati.

Dingung, f. nagjmánj, nagmutj, gednánj, zgednánj, obgednánj, nagetj, n. nágem, m.

Dinte, f. černidlo, u. inkauſt, m. rothe Dinte, červený inkauſt.

Dintenfaß, n. kalamář, m. nádobka k černidlu, f.

Dintenfiſch, m. pawauk morſký, m.

Dintenfleck, m. poſſkwrna, wada od inkauſtu. f.

Dintenglas, n. ſklenice na inkauſt, f.

Dieſeits, dießeits, z této ſtrany, na ſtraně, po ſtraně.

Dißeitig, dieſſeitig, z té ſtrany, po té straně, ſtranau, dißeitig gelegen, ſtranau ležjcý.

Diſtel, f. bodlák, m.

Diſtelbuſch, m. bodláčj, n.

Diſtelfink, m. ſtehljk, m.

Diſtelkraut, n. pupawa bjlá, f

Diſtelvogel, f. Stieglitz.

Diſtilieralas, n. bańka, f.

Doch, předce, wſſak, a wſſak, pak, ale wſſak, iſt es doch wahr? geſt to předce prawda? denke doch, pomyſli wſſak, geh doch, gdiž, gdž pak beſuche mich doch, naſſrjw mne pak, er iſt doch groß genug, geſt wſſak předce doſt weliký, er ſpricht ſchlecht, doch er ſchreibt gut, da-

re-

remné mluwy, wſſak dobře pijſſe, ich erlaube dir viel, doch nicht zu viel, mnoho ti dowolugi, ne wſſak tuze mnoho, ja doch, nicht doch, y ano, y ne, laß mich doch zufrieden, dey mi pak pokog, wo iſt er denn? kde pak geſt? ſie wird doch nicht Tag und Nacht beten, wždyť ſe nebude we dne w nocy modlit, es iſt doch wohl nichts Böſes, nenjť to nic zlého.

Docht, m. knot, m.

Docke, f. Puppe, kaſička, panenka, kterta panenſká, f. 2) ein Gerüthe des Zinngieſſers, ſlužka, f. 3) des Waagens, wrcholka, f. 4) für die Schiffe, lodénice, f.

Dockenzapfen, m. železný čep, m.

Dohle, f. kawka, f. hawran, m. dawon kawčj.

Dolch, m. dýka, f. kulich, pobočnjk, m.

Dolchſtich, m. bodená rána. f.

Dolde, f. wrcholſk, m.

Dollmetſchen, tlumočiti, w giným řeč wykládati.

Dollmetſcher, m. tlumač, tlumočnjk, wykládač cyzý řeči, m.

Dollmetſchung, f. tlumočenj, m.

Domherr, m. kanownjk, m.

Dompropſt, m. proboſſt, m.

Domdechant, m. hlawnjho koſtela děkan, m.

Domkapitel, n. ſhromáždénj kanownjků, n. kapitola, f.

Domkirche, f. hlawnj kanownický koſtel, m.

Donner, m. hřimánj, hřmění, hromobitj, n. hřjmota, f. 2) Donnerſtrahl, hrom, m. vom Donner gerührt, ohromený, hromem vděkený, vom Donner getroffen, geſchlagen werden, od hromu vděřenu, vražen, zabitu, hromem vděkenu býti.

Donnerbart, m. netřeſť wěrſſj, m.

Donner und Blitz Kleid, pruhowaté, merhowaný oděw.

Donnerer, m. Donnergott, Peron, m.

Donnerkeil, m. hrom, m. ſ. Donnerſtein.

Donnerknall, m. třeſkot hromu, m.

Donnern, hřjmati, hřmiti, hromobiti, 2) mit Worten, hromowati.

Donnern, das, hřjmánj, hřmění n. hřjmota, f, 2) hromowánj, n.

Donnerſchlag, m. vděřenj hromu, n. rána hromowá, f. hrom, es geſchah ein Donnerſchlag, vděřil, vhodil hrom.

Donnerſchwangere Wolken, hromem obtěžkaná, otěhořěná oblaka.

Donnerſtag, m. čtwrtek, m.

Donnerſtägig, čtwrtečnj.

Donnerſtein, m, hromowý kámen m.

Donnerſtimme, f. hlas ohromný, hromowý, m.

Donnerſtrahl, m, hrom, m.

Donnerſtreich, ſ. Donnerſchlag.

Donnerwetter, n. hramobitj, hřjmánj, n. hřjmota, f.

Donnerworte, plur. ohromná, hromowá ſlowa.

Doppelfenſter, n. dwogité okno, n.

Doppelhacke, f. dwogj zbraň, f.

Doppellauter, m. dwogzwučka, dwogbláska, f. dwoghlas, m.

Doppeln, dwognáſobiti, dwogiti. 2) die Schuhe, podrážeti.

Doppelſcheibe, f. dwogité kolečko n.

Doppelt, dwognáſobný, dwogatý, dwogitý.

Doppelt, adv. dwognáſobně, dwogitě.

Doppeltaffet, m. dwogitá dyka, f.

Doppelgold, n. dwognáſobné zlato.

Dorf, n. wes, weſnice, dědina, f. vom Dorfe, ze wſy. von Dorfe zu Dorfe gehen, wes odewſy, po wſech chodit.

Dorfart, f. Manier, Sitten, weſký, ſedlſký způſob. m.

Dorfhaftig, dorfmäßig, ſedlſký, weſký.

Dorfherr, m. dědinſk, m.

Dorfhund, m. weſký pes, pes ze wſy, m.

Dörfchen, n. Dörfleju, weſnička, weſka, wýſka, f.

Dorfjunge, m. ſedlſký, weſký pacholjk, m.
Dorfkirchweihe, f. Dorfkirchmeſſe, weſké, ſedlſké poſwjcenj, n.
Dorfmädchen, n. weſké, ſedlſké dčwče, n.
Dorfmäßig, po ſedlſku, po weſku.
Dorfrecht, n. weſké práwo, n.
Dorfſchaft, f. weſnice, wes, f.
Dorn, m. trn, m. Dornen, trnj, n. ich bin dir ein Dorn im Auge, gſem ti trn w očjch. 2) ozubec, m.
Dornbuſch, m. trniſtě, ſtrniſtě, ſtrniſſko, trnowé kkowj, n. trnowiſtě, trnj, n. trnowé kkowj.
Dornbutte, f. plateyſek čtyrhraný.
Dornen, trnowý.
Dornhecke, f. trnowiſtě, n. trniſtě, trnj, trnowé kkowj, n.
Dornicht, trnowý, trnowatý.
Dornig, drſnatý.
Dornkrone, f. trnowá koruna, f.
Dornſchwein, n. bodlawá, mořſká ſwině, f.
Dornſtrauch, m. chraſtj, n. chraſtina, f. trnowé kkowj, n. trnj, n.
Dornſträuchlein, n. chraſtičko, trnowé kkowjčko, n.
Dornzaun, m. trnowý plot, m.
Dörre, f. Dürre.
Dörren, ſuſſiti, vſuſſiti.
Dorren, ſchnauti, vſchnauti.
Dörrhorten, liſty, f. pl.
Dörrofen, m. ſuſſirna, f.
Dort, tam, tamto.
Dortdurch, tamtudy, tady.
Dorther, odtamtud, odonud
Dorthin, tamto, tam, onudy.
Dorthinaus, dorthindurch, tam, tudy wen.
Dortig, tamnj.
Doſe, f. puſſka na tabák, tabáčnice, pykſla, f.
Doſten, dobrá myſl, f.
Dotter, m. žlautek, m. 2) kokotice.
Drache, m. drak, m.
Drachen, vom Drachen, dračí, drakowý.
Drachenhaupt, n. Kopf, m. dračí hlawa, f.
Drachenwurz, f. kábljk, geſtěr, m.
Drachinn, f. dračice, f.
Dragant, m. dragant, m.
Dragantſaft, m. dragantowá pryſkyřice, f.
Drau, ſ. Darau.
Drang, m. tjſſeň, f. 2) Trieb, puzenj.
Drängen, plagen, einen naléhati, vléhati, dotjrati na někoho, hrnúti někoho, 2) wie eine Menge Leute ſich drängen, tlačiti ſe, tiſknauti, dráti ſe, ſich hindurch drängen, protlačiti ſe, prodrati ſe, einen an die Wand, někoho k ſtěně, tiſknaut, tlačit, přitiſknaut, přitlačit. 3) zu etwas, es zu haben, třjti ſe, tjſknauti ſe.
Drangſal, n, nátiſk, vtiſk, daw m, 2) trápenj, muka, f. otrapa, f. ſtraſk pſota, ſlota a bjda, nehoda, f. ſwjzel, er hat mir viele Drangſalen angethan, mnoho nátiſku mi nadělal.
Drath, m. drát, m. Schuſterdrath, dratew, f. dawon, daraus, drátěný.
Drátern, drátowý.
Drathfeder, f. drátěné pero, n.
Drathfenſter, n. drátěné okno, n.
Drathmaaß, n. drátnj mjrá, f.
Drathziehen, n. taženj drátu, n.
Dratzieher, m. drátennjk, m. drátewnjk. drátnjk. m.
Drathzuchergeſelle, m. drátnický towaryš. m.
Dräuen, ſ. Drauf.
Drauf, ſ. Darauf.
Draußen, wně, wenku.
Drechſelarbeit, f. ſaustružnj, ſaustružnické djlo, n.
Drechſelbank, f. ſaustruh, m. ſaustružnická ſtolice, f.
Drechſeleiſen, n. ſaustružnj železce, železko, n. (ſaustruh. m.
Drechſelkunſt, f. ſaustružnictwj, n. wměnj ſaustružnické, n.
Drechſeln, ſaustružiti, ſaustrowati, na ſaustru wytočiti, wykrauziti.
Drechsler, m ſaustružnjk, m.
Dreck, m. ſeyno, howno, hůwno, n. Koth auf der Gaſſe, blátno, n.

Dre-

Dreckig, hownatý, 2) kothig, blatný, blatitý, bahnitý.
Dreckkäfer, m. hownatwál, m.
Drehbank, ſ. Drechſelbank.
Drehbuſen, n. ſaustruh, m. ſaustružnj, ſaustružnické želizko, n. dláto.
Drehen, rundherum, točiti, krautiti, ſich, zatáčeti ſe, 2) ſich hin und her wenden, krautiti, točiti ſe, ſich mit dem Pferde, kouřem ſe točiti, zatáčeti, der Wind drehet ſich, wjtr ſe točj, obracý, das Rad drehen, kolem točiti, die Erdkugel drehet ſich um ihre Achſe, země ſe okolo ſwé wosy točj, einem den Degen aus der Hand drehen, někomu kord z ruky wykrautit, ein Seil drehen, prowaz krautit; Becher, Teller, Kegel, ꝛc. krauzit, wykrauzit, wytočit na ſaustru, die Augen, den Hals, očima, krkem krautit, točit, krkem wrtět, oči, krk obracet, einem den Rücken, záda ſe obrátit, das Recht, práwo přewracet, 3) Saile, Fäden, ſaukáti, einem eine Naſe, zakrautit, zatočit.
Drehen, das, Drehung, točenj, n. krautenj, n.
Dreher, m. točitel, točitel, m. krautil.
Drehbals, m. wrtohlaw, m.
Drehrad, n. ſſamrha, f. wětrnjk, m. das große, kolowrat.
Drehſpäne, .. plu. okrůzky.
Drehſtuhl, m. půlkola, n.
Drein, ſ. Darein.
Dreiſt, ſmělý, 2) unverſchämt, nestydatý, dreiſt im Reden, drzomluwný, ſmělý, drzý w řeči, opowážný, opowážliwý.
Dreiſt, adv. ſměle, drze, 2) neſtydatě, opowážně, opowžliwě.
Dreiſtigkeit f. ſmělost, drzost, Unverſchämtheit, neſtydatost, opowážnost, opowážliwost, f. im Reden, drzomlwnoſt. f.
Dreſchen, mlátiti.
Dreſchen, das, mlácenj, n. mlatba, f. 3) třjbenj, n.
Dreſcher, m. mlatec, m.
Dreſchflegel, m. Dreſchprügel, cep, m.
Dreſchtenne, f. mlat, m. humno, n.
Dreſchwagen, m. třjb, mlatebnj, mlatnj wůz, m.
Dreſchzeit, f. čas mlácenj, m.
Drey, drei, tři. vor drey Jahren, před třmi lety, aller guten Dinge ſind drey, wſſeho dobrého do kretice, es gehet auf drey, gde na třetj, (hodinu)
Drey, f. trogica, f. třjtka, f.
Dreybeinig, třinohý.
Dreydiſtel, f. kráſowlásek, m.
Dreydráthig, třipramený.
Dreyeck, m. třihranjk, třiwhelnjk, m. 2) die Figur, třihranatoſt, třihranoſt.
Dreyeckigt, třihraný, třihranatý, troghraný, třiwhelný, třirohý.
Dreieinig, trogitý, trognásobný, trug, troggedinný, m.
Dreyeinigkeit, f. trogiwoſt, trogice, f.
Dreyer, m. trognjk, m. 2) in der Zahl, trogka, f. trogák, m.
Dreyerley, trogj, trug, auf dreyerleiArt na trogj způſob.
Dreyfach, trognásobný, trogitý, trogj, dreyfach in Perſon, trogi, trug w oſobách.
Dreyfädig, trognatý, třjpramenný.
Dreyfaltig, trogný, trogitý.
Dreyfaltigkeit, f. trogice, f. trognoſt, trogitoſt w oſobách.
Dreyförmig, tř rohý, třjduchý.
Dreyfuß, m. třinožka, třjnohá ſtolice, f. am Heerde, třjnožj, n.
Dreyfüßig, třinohý, třinožný.
Dreyhauig, třiſečný.
Dreyherren, plur. trognj pánj, m.
Dreyherrenamt, n. trognj panſký úřad, m.
Dreyhörnig, třjrohý, třirohatý.
Dreyhundert, třj ſta, n. pl. dreyhundert Häuſer, třj ſta domů.
Dreyhundertſte, třjſtý.
Dreyjährig, třjletý, třjroký.
Dreyköpfig, třjhlawý, třihlawec.
Dreyling, ſ. Drilling.

Drey-

Dreyläthig, třílotnj.
Dreymal, třikrát, dreymal des Jahrs třikrát za rok, w roce, do roka.
Dreymalig, trogj, trognásobný.
Dreymonatlich, drey Monate lang, třímĕsýčný.
Dreynächtlich, třinočnj.
Dreypfündig, třifuntownj, třifuntowý.
Dreyschuhig, třj nohy z dýli, z sřjkj, y zweyssj.
Dreyßig, třidcet, třidceti.
Dreyspännig, trogiho spřeženj.
Dreyspännige Fuhrwerk, wozba trogiho spřeženj, s.
Dreyßigfältig, třidcetinásobný, třidcatery.
Dreyßigjährig, třidcetiletý, třidcýtiletý, třidcĕtiroký.
Dreyßigmal, třidcetkrát, třidcetikrát.
Dreyßigste, třidcátý.
Dreysilbig, třisłowkowitý, třisylabnj.
Dreytägig, was alle 3 Tage oder allemal den 3 Tag kömmt, od. geschieht, třetidennj, was 3 Tage dauert, od. gedauert hat, třjdennj, eine dreytägige Krankheit, ein dreytägiges Kind, třjdennj nemoc, třjdennj dytě, 2) ein dreytägiges Fieber, třetidennj zymnice.
Dreytausend, třj tissýce.
Dreytausendste, třjtisýcý.
Drey Viertel, třj čtwrtě, f. pl.
Dreywinkelig, třjkautný.
Dreyzack, m. rohatiny, třirohé widle, plu.
Dreyzackig, třirohý.
Dreyzehn, třinácť.
Dreyzehnmal, třinácťkrát.
Dreyzehnte, der, die, das, třinácťý, tá, té.
Dreyzüngig, třj od. troggazyčný.
Drilling, m. trúgče, n. třídče, n. trúgčátko, trogče, pl. trý dĕti.
Dringen, auf einen, naléhati, vléhati, doléhati, hrĕsiti někoho, nastaupati naň, dotjrati na někoho, sužowati někoho, auf etwas, tlačiti na něco, natjrati, tisknauti na něco, vléhati na něco, vsylowati o něco, darauf dringt er am meisten, o to neywjce vsyluge, na to neywjce tlačj, vléhá, sich zu etwas, als zu einem Amte, zu einer Verrichtung, zu einer Arbeit, in eine Arbeit, drátj se do něčeho, wtjrati, wetkjti, třsti, tlačiti, tisknauti se w něco, in einen dringen, dorážeti, vléhati na někoho, auf einen zudringen über ihn herziehen, tlačiti, tisknauti, řititi se, drátj se na někoho, třsti, dotkjti, dotjrati, hrnauti se, waliti se, die Feinde, das Volk drang in die Stadt, lid, nepřátele se hrnuli, hnali, walili, řitili, drali do města, er drang durch das Volk durch, prorazyl, prodral se skrze lid, wie das Wasser, prorážeti, hrnauti, waliti drátj se, dieß dringt durch Mark und Bein, to proniká wnitřnosti, tlačiti, tisknauti, třsti, wal,ti hnáti, hrnauti se na někoho, die Noth dringt, nauze dohánj, nuej, nutká, gedrungen, voll, stĕsnĕný, hustý, gedrungene Schrift, husté pjsmo, gedrungene Schreibart, krátký způsob w pjsánj, s. Drägen, Treiben, Antreiben.
Dringend, snažicý, snažný, vsylný, pilný, podstatný, dringende Bitte, snažná, vsylná prosba, dringende Geschäfte, snažná, pilná, důležitá, podstatná práce, dringende Ursache, důležitá, podstatná přjčina, adv. na pilno, snažně.
Drinnen, s. Darinnen.
Dritte, třetj, zum drittenmal, po třetj.
Drittens, adv. zatřetj.
Drittheil, m. Drittel, n. třjtka, f. třetj djl, m. třetina, f.
Droben, na hoře.
Drohbrief, m. pohrůžitwé pjsanj, n.
Drohen, hrozyti, wyhrožowati, pohrozyti, pohrožowati, pohrůžku činiti, das Haus droht dem Ein-

Einſturz, dům geſt na obokrauj, na ſpadenj, ſpadnutj, ge ſypký.

Drohend, pohrůžčiwý.

Droher, m. hrozytel, hrozyč, m.

Drohung, f. pohrůžka, f hrozenj, pohrožowánj, wyhrožowánj, n.

Drohworte, plu. pohrůžčiwá ſlowa,

Drittehalb, půl třerjho, půl třerj.

Drollicht, ſſprymowný, těwerný, hodný.

Droſſel, f. drozd, m. 2) ohryzek, m.

Droſſelbeere, f. kalina, kalinowá gahoda, f.

Drüber, ſ. Darüber.

Drüben, tam, tamto.

Druck, m. das Drucken, tiſknutj, tlačenj, n. 2) der Schriften, tiſk, m. dem Druck übergeben, dáti do tiſku, im Druck ausgehen laſſen, wydati w tiſku, es iſt zum Drucke fertig, geſt k wytiſknutj přichyſtaný, im Drucke ſeyn, býti w tiſku, 3) Druck der Luft, zawanutj, n. 4) Drangſal, nátiſk, autiſk, ſaw, m.

Drucken, tlačiti, tiſknauti, ein Buch drucken laſſen, dáti knihu tiſknauť, tlačit; drücken, tlačiti, tiſknauti, Butter in den Topf, máſlo do hrnce tlačit, einem die Hand, ruku někomu ſtiſknauť, wie der Alp, dusyti, der Sattel hat das Pferd gedruckt, ſedlo koně otlačilo, ohnětlo, es drückt mich auf der Bruſt, dusý mne na prſech, einer des andern Glieder, mačkati, den Hut in die Augen, klobauk do očj wtlačiti, přitlačiti, drücken, wie Schuhe, Schnürbruſt, tlačitj, hnětſt, wie das Waſſer, Ukrin, tlačiti, an ſich, an die Bruſt drücken, umarmen, k ſobě přitlačiti, přitiſknauti, přitulſti, přiwinauti, 2) unterdrücken, als Unterthanen, vtiſkat, vtiſkowat, vtiſtnauť, vtlacowat, tlacit.

Drucken, das, tlačenj, tiſknutj, n. 2) der Augen, des Magens, tlačenj, n. mačkánj.

Drucker, m. tiſkař, tlačitel, m.

Druckerey, f. tiſkárna, f. die Kunſt, 2) tiſkařſtwj, n. 3) ſ. Gedräng.

Druckfehler, m. omyl, m. omylenj, n. chyba w tiſku, f. omyl tiſkařſký, m. omylenj tiſkařſké, n. chyba tiſkařſká, f. pochybenj, n.

Druckbogen, k tiſknutj arch, m.

Druckort, m. miſto tiſku, n.

Druckpapier, n. tiſkařſký papjr, m.

Drum, ſ. Darum.

Drunten, dole.

Drunter, ſ. Darunter.

Drüſe, f. žláza, f. 2) bösartige, hlja, f.

Drüſicht, žlázowitý, 2) hljzowitý.

Drüſig, k žlázám podobný.

Du, ty, du heißen, tykati.

Dudelſack, m. keyda, duda, plu.

Dudelſackpfeifer, m. keydař, dudař, dudák, m.

Duell, ſ. Zweykampf.

Duft, m. Ausdünſtung, pára, ſá ha, f. opar, m. 2) Geruch, wůně, f.

Dunſten, paříti, 2) woněti, prowoněti.

Dulden, trpěti, ſnáſſet.

Duldung, f. trpěnj, n. ſnáſſenj, 2) trpěliwoſt, ſnáſſeliwoſt, ſnesytedlnoſt, f.

Duldſam, ſnáſſeliwý, ſnesytedlný.

Duldſamkeit, f. ſnáſſeliwoſt, ſnesytedlnoſt, f.

Dumm, (oder tumm) tupý, hlaupý, dumm ſeyn, tupěti, hlupěti, tupým, hlaupým býti, jemanden dumm machen, ztupiti, zhlupiti někoho, tupého učiniti dumm werden, ztupěti, hlaupěti, zhlupěti, dumm geworden, ztupělý, zhlupělý, dummer Kerl, Junge, tupec, hlupec, hlupák, hlupoň, hňup, m. newtipa.

Dumm, ad. hlaupě.

Dummdreiſt, ſ. Tolldreiſt.

Dummdreiſtigkeit, ſ. Tolldreiſtigkeit.

Dumm-

Dummheit, f. tupoſt, hlaupoſt, f. tupſtwj, hlupſtwj, hňupſtwj, n.
Dummkopf, m. tupá hlawa, f. twpec, hlupec, hlupoň, hlupák, hňup, m.
Dummkühn, ſ. Dummdreiſt.
Dummdreiſtigkeit, ſ. Tollkühnheit.
Dumpfer Pedant, nechutný ſſolometa.
Dumpfig, ſtuchlý, ſenn, ſtuchnauti, werden, ztuchnauti, das Mehl, das Zimmer richt dumpfig, mauka, pokog ſmrdj ſtuchlinau, wie ein Ton, Schall, Stimme, temný, mdlý.
Düngen, mrwiti, hnogiti, ohnogowati, pohnogiti, wyhnogiti,
Dünger, m. mrwa, f. hnůg, m.
Düngung, f. mrwenj, hnogenj, pohnozenj, n.
Dünkel, m. Meynung, Einbildung, domněnka, domnjnka, mjnka, mjně, f.
Dünkel, n. Dinkel, eine Art von Getreide, ſſpalta, f. žito, n. rež, f. ſam-pſſe, f.
Dunkel, n. die Dunkle, tma, tmawoſt, temnoſt — mrákornoſt, mrákota, mračnoſt, f.
Dunkel, etwas finſter, temný, wie eine Stelle, zatmělý, nezřegmý, dunkle Farbe, temná, tmawá barwa, f. 2) trůb, poſſmaurný, mračný, mrakotný, ſſerý, es wird ſchon dunkel, giž ſe tmj, ſſerj, poſſmuřuge, mračj, ſmrká, dunkel werden, zatemniti, zatmjti, tmjti ſe, dunkles Zimmer, tmawý pokog, ein Zimmer dunkel machen, pokog zatmjti, zatemniti, im Dunkeln ſitzen, potmě ſedět, dunkler Tag, dunkles Wetter, poſſmaurný den, powětrj, ein Menſch von dunklen Herkommen, von dunkler Abkunft, člowěk ze ſprostého, z nematného rodu, dunkle Worte, Rede, zatměla, temná ſlowa, řeč.
Dunkel, adv. temně, poſſmaurně, mračně, tmawě, zatměle

Dunkelblau, temně modrý.
Dunkelbraun, ztemna ſnědý, nač. černý.
Dunkelfärbig, temné barwy, nač. černý, načernalý.
Dunkelgelb, ztemna, temně žlutý.
Dunkelheit, f. temnoſt, tmawoſt, poſſmaurnoſt, mrákota, f. die Dunkelheit der Witterung, poſſmaurno, Dunkelheit der Augen, mrakota oči, f. einer Rede, zatměloſt, temnoſt řeči.
Dunkelroth, z temna, temně červený.
Dünn, tenký, ſehr dünn, tenaučký, přetenký, welmi tenký, dünn machen, tenčiti, ztenčowati, tenké dělati, 2) dem Körper nach, nicht fett, nicht ſtark bey Leibe, tenký, čiplý, lepý, ztepilý, konopatý, dünn ſeyn, čiplieti, tenčeti, konopatěti, 3) weit auseinander, řídký, dünne Haare, řídké wlaſy, dünne Leinwand, dünnes Bier, dünne Milch, Dinte, řídký, wie eine Brühe, žídký, dünne machen, zřediti, řidké, obřídné dělati, dünn werden, tenčeti, ſchudnauti.
Dünne, f. des Leibes, tenkoſt, lepoſt, čiploſt, ztepiloſt, konopatoſt, t. 2) řídkoſt, 3) ſlabizna, ſlabina, f.
Dünnhärig, řídkowlaſý, řídkých wlaſů.
Dünnigkeit, f. die Dünne, tenkoſt, ſ. 2) čiploſt, lepoſt, tenkoſt, tenaučkoſt, f. 3) řídkoſt
Dünnung, f. ſlabizna, ſlabina, f.
Dünſten laſſen, Speiſe, opotiti, das Fleiſch dünſten, dusyti.
Dunſt, m. pára, f. opara, pozár, m. 2) blauer Dunſt, bělmo na oku, n. einem einen vor die Augen machen, bělmo, mlhu na oči někomu dělati, zaſlepowati, oſlepowati někoho, zaklopiti, zaklopowati, zapleſkati někomu oči, zrak, dělati ze leuau.

Dunſtig, voll Dunſt, párnatý, páſkawý.

Dunſtkreis, m. Dunſtkugel, párjos krſſlek, m. okolj powětrj, n.

Dunſten, pakiti, páru od ſebe dáti, páru wydáwati, kaukiti, dýmati.

Dúpfel, mozdjnek.

Durch, ſkrz, ſkrze, durch mich, ſkrz mne, durch und durch, ſkrz a ſkrz, weſkrz, naſkrz, durch, das Thor gehen, ſkrze bránu, branau gjt, durch alle Jahrhunderte, po wſſecky wěky.

Durchackern, proworati, naſkrz zworati zem.

Durcharbeiten, zpracowati, ſich, protlačiti, prodrati ſe.

Durchaus, völlig, dokonce, docela, naſkrz.

Durchbacken, propecy ſe.

Durchbeißen, prokauſati (prohryzti, prokauſnauti,) ſich, wykauſati ſe.

Durchbeten, wymodlit ſe, die ganze Nacht durchbeten, noc modlenjm ſtráwit.

Durchbetteln, ein Land, žebrotau progjt zem, ſich, přeživit ſe žebrotau.

Durchbenteln, přeſýwati, protkáſti.

Durchblaſen, profauknauti, proſaukowati okna, ſaukati z okna.

Durchblättern, rozwinauti knihu, přebrati w ni liſty, přebjrat ſe w nj.

Durchbohren, mit dem Bohrer, prowrtati, völlig, überall, zwrtati, mit dem Schwerdte, prohnati, propſſiti, vpſſiti, proklátí, probodnauti.

Durchbohrt, prowrtaný, 2) zwrtaný, 3) prohnaný, proklaný, probodnutý.

Durchbohrung, f. prowrtánj, n 2) prohnánj, proklánj, přebodnutj, n.

Durchbrechen, propecy, dobře wypecy ſe.

Durchbrechen, wie eine Mauer, Wand, prorazyti, přehoditi, prolámati, prolomiti, die Sonne, das Waſſer bricht durch, ſlunce, woda prorážj, durchbrechen, durch das Kriegsheer, prorazyti, wie ein Dieb, dobyti ſe, wlaupati ſe.

Durchbringen, verſchwenden, mrhati, promrhati, rozmrhati, zmrhati, 2) ſich, ſein Leben, durchbringen, vživiti, požiwiti ſe, přeživiti ſe.

Durchbringen, das, Durchbringung, f. mrhánj, promrhánj, rozmrhánj, n. vživenj, přeživenj.

Durchbringer, m. mrhač, marnotrátce! m.

Durchbrochen, prowrtaný.

Durchbruch, m. Durchfall, běhawka, f. in der pietiſtiſchen Sprache, proráženj, n. protiſſnutj, n.

Durchdies, ſkrze to, tjm, ſ. das durch, die Shuhe, ze. ſtud ſchon durch, ſtřewjce gſau giž naſkrz.

Durchdrängen, prodrati.

Durchbrennen, ac. propáliti, propalowati, neut. propaliti ſe, paſſ. prohořeti, naſkrze hořeti.

Durchbruchsmeiſel, prorážec, m.

Durchdringen, protlačit, prodrat ſe, protiſſnauti ſe, prorazyt. wie ein Waſſer, protiſſnauti, prodrati ſe, probrati ſe, 2) durchſetzen, prorazyt, pronikat, 3) pronikat, proniknaut durchdringen, ac pronikti, prohjmati, er wurde von Scham durchdrungen, hanba ho proniknula, progala.

Durchdringend, pronikawý, durchdringende Rede, pronikawá řeč, f.

Durchdringlich, pronikawý, proniknutedlný.

Durchdringlichkeit, f. pronikawoſt proniknutedlnoſt, f.

Durchdringend, pronikawý.

Durchdrängen, protiſſnauti, prodrati, protlačiti, ſich, ſe.

Durcheinander, vermiſcht, zpletený, zmatený, wesměsný.

Durcheinander, adv. wesměs, hakmak, zpleteně, w hromadu, durcheinander gemengt, směsyce, hakmatka, f. durcheinander mengen, splesti, smachlati.

Durcheitern, zahnogiti ſe, durcheitert, zahnogený.

Durchfahren, mit dem Wagen, prozeti, 2) durch etwas durch, wie ein Pfeil, eine Kugel, proběhnauti, prorazyti.

Durchfahren, rozgezdit, rozget, einen Weg durchfahren, cestu rozgezdit, zgezdit, zrozget.

Durchfahrt, f. prügezd, m. damit verſehen, prügezdný.

Durchfall, ſ. Durchlauf.

Durchfallen, propadnauti.

Durchfaulen, prohniti.

Durchfeilen, přepilowati, rozpilowat.

Durchfeuchten, naſkrz zmokřit, promokřit.

Durchflattern, proletati, proletěti, 2) ſchnell durchlaufen, co ſlepka proběhnauti, přeběhnauti.

Durchfliegen, proletati, proletěti.

Durchfliehen, vtjkat, vtecy, prchnauti někudy.

Durchfließen, wie ein Fluß, tecy weſkrz, na ſkrz, 2) eindringen, wie durch das Papier, proteky.

Durchfließend, protýkawý.

Durchflößen, na ſkrz plawit.

Durchfluß, m. prütok, m.

Durchforſchen, wyzpytowati, wyſtaumati. ſ. Erforſchen, Forſchen.

Durchforſchung, f. wyzpytowánj, wyſtaumawánj, n.

Durchfreſſen, prozrati, prohryzti, das Scheidwaſſer frißt das Eiſen durch, laučjcy woda prozjrá železo, ſich durchfreſſen, přezjwitiſe.

Durchfrieren, promrznaut.

Durchfuhr, f. prügezd, m. ohne Durchfuhr, neprügezdný.

Durchführen, prowesti, přewesti, 2) mit Pferden, prowázeti, prowezti, wezti weſkrz.

Durchfüttern, přezjwiti.

Durchgang, m. průchod, m. průchodiſſě, n. der Waaren, průchod, m.

Durchgángig, průchodity.

Durchgebohrt, ſ. Durchbohrt.

Durchgegraben, prokopaný.

Durchgehen, an einem Orte, prozjti, přegiti. 2) davon laufen, vtecy, prchnauti, vprchnauti, ein Buch durchgehen, přeběhnaut knihu, die Sohlen, Schuhe, prochodit poſſwy, ſtřewjce, die Füſſe, otlačit, ohniſt.

Durchgehends, dokonce, naweſkrz.

Durchgeleſen, wyčtený.

Durchgetrieben, prohnaný.

Durchgießen, proliti, na ſkrz liti.

Durchgießung, f. prolitj, n.

Durchgraben, prokopati, prohrabati.

Durchgräbeln, wyhlaubati, prohlaubati.

Durchhauen, ſich, prorubati, proſekati, etwas entzwei, přeſekat, přerubat, přetnaut.

Durchhauen, protaſyti, protnauti.

Durchhecheln, wywochlowati, 2) einen durchhechelu, třepati, přetřepati, zopálati někoho, přetrásati, přeſauditi někoho.

Durchhelfen, einem, pomocy někomu.

Durchheizen, die Stube, wytopiti, wyhřáti ſwětnicy, protopiti.

Durchhitzen, prohřjti, wyhřjti, wyhřjwati — die Sonne durchhitzt die Erde, ſlunce wyhřjwá zemi.

Durchhöhlen, problabati, problaubati.

Durchirren, durchwallen, Gefilde, Wälder, probjhati. projti, ſchoditi.

Durchjagen, prohnati. 2) durch die Gurgel, ſkrze hrdlo, ſkrze zadek prohnati, ſkrze zemdik prohnati, ſ. Durchdringen.

Durchklopfen, proklepati, wyklepati.

Durchkneten, prohnisť, wyhnisť.
Durchkochen, prowařiti.
Durchkommen, progiti, hier kommen wir nicht durch, tu neprogdeme, wo man durchkommen kann, prúchodný, prúchodjcý. 2) davon kommen, vgiti. 3) glücklich mit einer Entschuldigung, oder sonst irgendwo, wywáznauti.
Durchkönnen, mocy wekrz.
Durchkratzen, prosskrábati, prodrápati; rozdrbati.
Durchkriechen, prolezti, alle Winkel durchkriechen, wssecky kauty prolezti, wylezti, wyslidati, zlezti.
Durchlachen, swjchem stráwiti.
Durchlassen, propustiti.
Durchlaucht, f. oswjcenosť, gasnosť, f.
Durchlauchtig, oswjcený, gasný.
Durchlauchtigste, neygasnégssi, neyoswjcenégssi.
Durchlauf, m. běhawka, auplawice, f.
Durchlaufen, proběhnauti, přeběhnauti, ein Buch, proběhnati, přemecy, přeběhnauti čtenjm, an einem Orte durchgehen, vc cy.
Durchlebeu, wětrem, lety stráwiti.
Durchlesen, přečisti, wyčisti.
Durchlesung, f. přečtenj, wyčtenj. n
Durchleuchten, durchscheinen, proswititi se, naskrze swjtiti.
Durchlöchern, proděrawiti.
Durchmessen, přeměřiti.
Durchmesser, m. dělič, m. děličs čára, f.
Durchnagen, prohryzti, prohlodati.
Durchnässen, prossiti, prosswati.
Durchnässen, wymočiti, swlažiti.
Durchpeitschen, einen, zmrskati, sessthlohati, sessmahati. Bücher, Schriften, přemrskowati knihy.
Durchprugeln, zpráskati, zbiti.
Durchräuchern, mit Rauch, wyčaditi, mit Rauchwerke, wykaditi, wykaditi, völlig abräuchern, začaditi, včaditi, zkopiti, vkopiti.
Durchregnen, promokuauti, proprchnauti, naskrze prsseti.
Durchreiben, prodrbati, prossaustati
Durchreise, f. průgezd, m. progerj.
Durchreisen, progeti, progjt.
Durchreißen, protrhnauti, 2) prorazyti.
Durchreiten, koněm progeti.
Durchrennen, durchstechen, prohnati, prorazyti, popssiti kordem. 2) durch eine Stadt, hnáti se skrze město.
Durchrinnen, protecy, protýci, naskrze tecy, das Wasser rinnt durch, woda na skrze teče, protýká.
Durchrühren, promjchati.
Durchrütteln, protřjsti.
Durchsägen, (pilau) překezati.
Durchsalzen, prosolit.
Durchschallen, rozlehnauti se.
Durchschämen, prohljdnauti.
Durchscheinen, proswititi, na skrz swjtiti, swětlem prorážeti, durchscheinend, prohlédacý.
Durchschießen, prostřeliti, 2) ein Buch mit Papier, prossiti knihu papjrem, prokládati, prokládati papjr. 3) sein Geld, hodmo posčjtati.
Durchschiffen, propiawiti, propiawati, na skrze přeplauti, přeplynauti.
Durchschimmern, probljskati, wyblýskati se, proswjtiti se.
Durchschlafen, přespati.
Durchschlag, m. cedidlo, n. (cedjtko) cedník, cedenjk, cezák, m 2) ein Werkzeug zum Bohren, prorázec m. 3) beym Gerber, proweytnjk. 4) des Schmiedes, prubog, m.
Durchschlagen, procediti, cediti, 2) einen Nagel, prorazyti, proklauci kebjk, 3) ein Loch durchschlagen, djru prorlauci, prorazyti, 4) sich durch die Feinde durchschlagen, probiti, proklauci se skrze nepřátely, 5) wie das Papier, prorážeti, pronikati, proskakowati, das Papier schlägt durch, papjr prorážj, proniká, proskakuge.

Durchſchlagtuch, n. plachetka, f.
Durchſchleichen, wylaudíti ſe, vlaudíti ſe, wyklauznauti, wywázneuti, wynikuauti, wie der Wind in die Orgel, wlaudíti ſe.
Durchſchlüpfen, wyklauznauti, wynikuauti. 2) proklauznauti.
Durchſchneiden, mit dem Meſſer, prokezati, mit der Scheere, proſtřihnauti, 2) die Luft, powětřj rozrážeti.
Durchſchneien, es ſchneiet durch, ſněžj weſkrz, ſnjh naſkrze padá.
Durchſchnitt, m. des Zirkels, poltič, 2) řez, m. im Durchſchnitt, bez mála.
Durchſchwärmen, einen Ort, wytlauci proběhnauti.
Durchſchwimmen, proplynauti, proplawati, přeplynauti, přeplauti, přeplowati.
Durchſehen, ein Buch ꝛc. prohlédnauti, přehlídnauti, prohljžeti, přehljžeti, durch ein Glas, Perſpektiv, prohlédnauti, hleděti ſkrze ſklo, durch ein Fenſter, Oeffnung, oknem prohlídnauti, prokauknauti, wyhlídnauti, wykauknauti.
Durchſeigen, proceditи, zcéditi.
Durchſeigung, f. procezenj, n.
Durchſetzen, durch einen Fluß, proprawiti, přeprawiti ſe. 2) ein Vorhaben, vmyſl wyweſti, wywáděti, wykonati, etwas, eine Sache, proraziti s něč, m, wyweſti něco.
Durchſichtig, prohlédacý, prohledawý, průhledčiwý.
Durchſichtigkeit, f. prohledawoſt, f. průhledčiwoſt, f. prohledačnoſt, f.
Durchſieben, proſýwati, přehánětі.
Durchſpießen, ſ. Durchſtechen.
Durchſpielen alles, auf dem Theater, wyhrati, alle Stücke in der Muſik, wyhrati.
Durchſpringen, proſkočiti.
Durchſpülen, propláknauti.
Durchſtänkern, proſmraďiti.
Durchſtechen, probodnauti, probůſti, propjchnauti, potknauti, prohnati, das Leder, Tuch, propjchnauti, einen Damm, Teich, prokopati, das Getreide, přehazowat obilj.
Durchſtecken, proſtrčiti, proſtrkati, prowlécy.
Durchſteigen, prolezti.
Durchſtoßen, promrſſtiti.
Durchſtreichen, die Schrift, přetrhnauti, 2) durchwandern, progjti, probéhnauti, 3) der Wind ſtreicht durch, wjtr profukuge, prorážj, fuč.
Durchſtreichung, f. der Schrift, přetrženj, n. 2) Durchwanderung, progitj, progetj, probéhnutj, n. 3) des Windes, proſaukuutj, n.
Durchſtreifen, probéhati.
Durchſtrich, m. přetrženj, wymazánj, n.
Durchſtröhmen ſ: Durchfließen.
Durchſuchen, přehledati, prohledati, wyhledati, wir ſuchten ſchon das ganze Haus durch, my giž celý dům přehledali.
Durchſuchung, f. přehledánj, prohledánj, wyhledánj n.
Durchthauen, rozťáti, táti, es thauet durch, tágе.
Durchtragen, přeneſti.
Durchtreten, proſtaupiti, proſſápnauti.
Durchtriebener, honěný, prohnaný, kopa, m.
Durchwachs, m. pupkowá bylina, f.
Durchwachſen, proroſti.
Durchwachſen, mit Fette, proroſtlý tukem.
Durchwaden, ſ. Durchwaten.
Durchwandern, progjit, probéhnauti.
Durchwanderung, f, progiti, probéhnutj, n.
Durchwärmen, prohřáti, zahřáti, zahřjti, rohřjti, das Eiſen, železo rozhřjt, ſich, zahřjt ſe, wie die Sonne den Boden, zahřjwat.
Durchwaſchen, wymyti.
Durchwäſſern, wymočiti.
Durchwaten, přebřjſti, ein Ort, den man durchwaten kann, miſto přebředné. n.
Durchwehen, protkati.

Durch-

Durchwehen, prowáti, prowijci, prosukowati.
Durchwehung, f. prowiwánj, prosukowánj, n. prowánj, n.
Durchwerfen, prohodit, promrſſtit.
Durchweinen, přeplakati, pláčem, w pláči ſtráwiti, tráwi i, die Nächte durchweinen, nocy přeplakat, w pláči ſtráwit.
Durchwinden, ſich, wywáznauti, wyniknauti, zniknauti, wywinauti, wydřjti ſe.
Durchwühlen, die Erde, prohrabati, die Bücher, Alterthümer, prolezti, rozwinauti, zpřemjtati knihy.
Durchwurfgitter, zum Kalk, prohazowačka, f.
Durchziehen, Geld, přepočjtati penjze, Leute, zpočjtati.
Durchziehen, einen Faden, protáhnauti, prowlíknauti, 2) durchreiſen, protáhnauti, táhnauti weſkrz, 3) durchhöhnen, zopálati, tkepati, přetřepati, drbati někoho.
Durchziehung, f. Höhnung, třepánj, přetřepánj, zepálánj, drbánj, n.
Durchziehungsnadel, f. propichugicý gehla, f.
Durchzittern, protkáſti, protkáſati.
Durchzug, m. průtah, m. protáhnutj, n.
Dürfen, dörfen, ſmjti, darf ich fragen, wer er iſt, ſmjmli ſe optat, kdo geſt, man wird ihn nur beſſer berichten dürfen, ſmj, muſýt ſe gen lépe povčit, daß ich ihn nur nimmermehr ſehen dürfte, abych hogen nikdy wjc nеſpatřil, er darf nur befehlen, ať gen poručj, ich dürfte es bald ſelbſt glauben, ſtoro bych tomu ſám wěřil.
Dürftig, potřebný, nuzný, dürftig ſeyn, werden, potřebným, nuzným býti, potřebowati, nuzněti, nuzowati ſe, znuzněti, nuzeti, znuzeti, dürftige Mahlzeit, chudobný, ſkrownický, nuzný oběd, m.
Dürftigkeit, f. potřebnoſt, potřeba, nuznoſt, nauze, f.
Dürre, dürr, ſuchý, ein dürres Pferd, hubený, ſuchý kůň, m dürre werden, ſchrauti, wyſchnauti, prahnowyprahnauti, hubenětj, zhubenětj, mit dürren Worten, zhola, zproſta, zpřjma, holými, proſtými ſlowy, dürre Wahrheit ſagen, zhola, zrowna, zpřjma prawdu řjcy, ein dürrer Wind. žhawý wjtr.
Dürre, f. der Witterung, des Jahres, ſucho, n. ſuchota, f. des Menſchen, ſuchoſt, wyſchloſt, wyzábloſt, f.
Dürren, ſuſſiti.
Dürrwurz, f. bleſſnjk, chmelnjk, m. rěſno, n.
Durſt, m. žjžeň, (žjžeň f.)
Durſten, durſtig ſeyn, žjžniti, mich durſtet, žjžnjm, mám žjžeň, chce ſe mi pit, er durſtet nach Blut krwe žjžnj, nach Ehre, po cti dychtj, touží, (žjžnj,)
Dürſtig, žižniwý, žjžnicý, ſeyn, žjžniti, žjžnitwým býti, chtjt ſe pjt.
Durſtig, adv. žjžnitwě.
Düſter, temný, tmawý, es wird düſter, tmj ſe, mračí ſe, počjná být poſſmaurowo, 2) griesgrämig, poſſmaurný, newrlý, newhodný, zakrněly, zaſmuſſilý, werden, zakrněti, zaſmuſſiti, mračiti, poſſmuřiti ſe.
Düſter, adv. temně, tmawě, 2) griesgrämig, poſſmaurně, zakrněle, zaſmuſſile, newrle, newhodně, newhod.
Düſterheit, f. temnoſt, f. 2) ſ. Mürriſch.
Duzen, du heißen, tykati.
Duzbruder, m. bratříček, m.
Dutzend, n. dwanáctka, f. dwanáctero, n. tucet, m. dutzendweis, po dwanácti, po tuctu, ach Dutzend, oſm tuctů.

E.

Ebbe, f. des Meeres, odſtupowánj, vbýwánj moře, n. Ebbe u. Fluth, odſtupowánj, (vbýwánj) a wyſtupowánj, (přibýwánj,) zewſenj moře, n. es iſt Ebbe, moře odſtupuge.

Eben, flach, gleich, rowný, přjmý, ebenes Feld, rowné pole, eben machen, rownati, srownati, wyrownati, rownu vdělati, zarownati, přjmiti, zpřjmiti, 2) es iſt mir nicht eben, nenj mně přjhodno.

Eben, adv. rownĕ, přjmĕ, práwĕ, eben da, tutéž, ebendaſelbſt, rownĕ tam, na témž mjſtĕ, eben itzt, práwĕ teď, eben daher, rownĕ odtud, eben der, dieſer, ten, ten týž, ebenderſelbe, tentýž, týž, peáwĕ, rownĕ ten, eben ſo, eben alſo, tak rownĕ, práwĕ tak, du kömmſt mir eben recht, ty mně práwĕ, rownĕ w čas, whod přicházýš, ebenſowohl als, rownĕ také, eben darum, protož také, eben ſo viel, podobně tolik, podobně mnoho, tolikéž, eben ſo vielachten, tolik, podobně mnoho ſy wſſimati, eben recht, práwĕ dobře, eben recht, auch recht, také dobře, eben zu der Zeit, damals, tehdáž, w tentýž čas, w ten práwĕ čas, eben ſo reden, také tak mluwiti, eben ſo weit, groß, alt, breit, též tak, rownĕ tak daleký, ſirokí, welikí, ſtarí, da das Thor eben zugeſchloſſen wurde, práwĕ když ſe brána zawřela.

Ebenbaum, m. eben, m.

Ebenbild, n. podobizna, podobina, podoba, f. podobenſtwj, n. Gottes, obraz Božj, m. des Vaters Ebenbild ſeyn, býti podobnjčkem otcy, podobným býti otcy.

Ebene, f. rowina, rowněk, plaň, planina, hladina, f. des Meeres, hladina moře, f.

Ebenen, rownati, přjmiti, srownati, planiti.

Ebenmaßen, podobně, nápodobně.

Ebenſalls, rownĕ, podobně, nápodobně.

Ebenholz, n. ebenowé černé dřewo, n.

Ebenmaaß, n. ſtegná, rowná mjra, ſmjrnoſt, f. rowenſtwj, n.

Ebenmäßig, ſmjrný, rowný, rownĕ mjry.

Ebenteuer ſ. Abenteuer.

Eberwurz, f. Eberkraut, n. rupawe bylá, f.

Eber, m. kanec, m. vom Eber, kanečj, kancowé.

Ecke, f. vhel, roh, m. was viele Ecken hat, hranáč, rohatý, an allen Ecken, na wſſech rohách, vhlech, 2) Winkel, kant, was viele dergleichen Ecken hat, kanti kowatý, kantnatý. 3) der Welt, vhel, konec ſwěta, m. 4) kurz cesty.

Eckel, m. Ekel, nechut, oſſkliwoſt, f. nechutenſtwj, oſſkliwenj, n. Eckel vor dem Eſſen, nechutenſtwj, n. nechut, oſſkliwoſt, f. ein kleiner, oſſkliwoſtka, nechutka, f. Eckel haben, nechutenſtwj mjt, znechutniti ſobě, oſſkliwiti, zoſſkliwiti ſobě, oſſkliwoſt mjti, Eckel machen, nechutenſtwj činiti, bis zum Eckel, až k oſſkliwenj, až k dáwanj, až oſſkliwo.

Eckel, adj. nechutný, oſſkliwý,

Eckelhaft, nechutný, oſſkliwý.

Eckeln, Ekel haben, znechutniti ſobě, oſſkliwiti ſobě, w oſſkliwoſti, w ohawnoſti mjti, es eckelt mir davor, mám nechutenſtwj, oſſkliwoſt, geſt mi oſſkliwo, přecházý ſe mi to.

Ecker ſ. Eichel.

Eckicht, was Ecken hat, rohatý, cecarý, hranatý, 2) kautnatý, kautkowatý.
Eckig, hranatý, ein eckiges Glas, hranatá sklenice, f.
Eckhaus, n. nárožnj dům, m.
Eckstein, m. kámen vhelnj, nárožnj, rohnj, m.
Eckstemvel, m. nárožnj ceych, m.
Edel, vrozený, sslechtický, edel vom Gemüthe, sslechetný, zmužilý, statečný, čacký, vsslechtilý, výborný, ein edles Gemüth, sslechetná, spanilá, čacká, vsslechtilá, statečná, zmužilá, vrozená mysl, edle Denkungsart, spanilá, čacká powaha, dům, f. edler Friede, zlatý, swatý pokog, m. edle Art, vrozenost, f. Edler von, vrozený, vrozenec, m. eines edlen Todes sterben, sslechticky zmrtj sgiti, das edelste Handwerk, neyzsslechtileyssí řemeslo, edle Metalle, drahé kowy.
Edel, adv. sslechticky, statečně, zmužile, sslechetně, čacce, výborně.
Edeldame, f. Edelfrau, zemanka, f.
Edelfremd, nardus, m.
Edelknabe, m. páže, n. vrozený mládenec, pachole.
Edelknecht, m. panoš, m.
Edelknechtisch, panossský.
Edelknechtisch, adv. panosssky.
Edelmann, m. zeman, zemčnjn, m. sslechtic, m.
Edelmännisch, po zemansku, po sslechticku.
Edelmuth, m. spanilá, statečná, zmužilá, sslechetná, čacká, vrozená mysl, f.
Edelmüthig, čacký, zpanilý, sslechetný, statečný, výborné mysli.
Edelmüthig, spanile, zmužile, statečně, sslechetně, čacce.
Edelmüthigkeit, f. spanilost, statečnost, zmužilost, sslechetnost mysli, čackost, vrozenost, výsost mysli, f.
Edelsalbey, f. sslawěg samec, m.
Edelstein, m. drahý kámen, m.
Ege, f. brány, f. plu. eiserne, polnj neb rolnj wláčidlo, n.
Egel, m. pigawice, rigawka, střebsskrewka, krwostřebka, f.
Egelkraut, n. penjzek winutý.
Egemann s. Eger.
Egen, wláčeti, zawlačowati.
Egen, das, wláčenj, zawlačowánj, n. wláčka, f.
Eger, m. wláčnjk, m. wlačec, m.
Ehe, dřjwe, dřjwe než, prwe, prwé než; er kam zu mir, ehe ich ihn darum bath, přisssel ke mně, dřjw než sem ho za to žádal, sd. dřjw ke mně přisssel, než sem ho za to žádal.
Ehe, f. Ehestand, manželstwo, manželsstwj, n. staw manželský, m. zur Ehe haben, za manželku, za ženu miti, zur Ehe nehmen, za manželku pogjti, zur Ehe geben, snaubiti, snubowati, zasnaubiti, pannu k manželstwj, za muže wdáti, dáti, zur Ehe gehörig, manželský, zur Ehe schreiten, w manželstwj wstanpiti.
Eheband, n. swazek manželský, m. spogenj manželské, n.
Eheberedung, f. záselky, námluwy, přjpowěd, f. zasnaubenj, n.
Ehebette, n. lůže manželské, n.
Ehebrechen, cyzoložiti, smilniti.
Ehebrecher, m. cyzoložnjk; smilnjk, m.
Ehebrecherinn, f. cyzoložnice; smilnice, f.
Ehebrecherisch, cyzoložný.
Ehebruch, m. cyzoložstwo, cyzoloženstwj, n. treiben, cyzoložstwo páchati, begehen, dopustiti, dočiniti se cyzoložstwa, Augen voll Ehebruch, smilné oči, f. im Ehebruch ergriffen werden, w cyzoložstwu dopadenn, postjženu býti.
Ehebund m. Ehebündniss, swazek manželský, m.
Ehedem, ehedessen, prwé, sprwu.
Ehefrau, f. manželka, f.
Ehegatte, m. manžel, m.
Ehegattinn, f. manželka, f.

Ehegemahl, m. Ehegenoße ſ. Ehegatte.
Ehegeſtern, před wčereyſſkem, před wčjrem.
Eheleute, plur. manželé.
Ehelich, manželſký, ehelich werden, ſ. Heurathen.
Eheliche Verbindniß, ſňátek, m.
Ehelichen ſ. Heurathen.
Ehelicher Sohn, ſyn přirozený, m.
Ehelos, ſwobodný, neženatý, eheloſer Stand, bezženſtwj, n. ſwobodný ſtaw, m.
Ehemalich, někdegſſí.
Ehemals, někdy, gednák, druhdy
Ehemann, m. manžel, m.
Ehepfennig, Pfand, záwdawek manželſký.
Eher, dřjw. dřjwe, dřjwegi, ſpiſſe, prw, prwé, je eher, je ljeber, čjm dřjwe, ſpiſſe, čjm radši, čjm dřjw, čjm ljp, eher als, dřjw, prw než.
Eheru, měděnný.
Eheſcheidung, f. manželſtwa, manželſk rozwedenj, rozlaučenj, n. rozwod.
Eheſegen, m. manželſké požehnánj, n.
Eheſtand, m. ſtaw manželſtwj, manželſký, m. ſňátek, m.
Eheſte, der, die das, co neydřjw, mit ehrſter Gelegenheit, co neydřjw ſe přileżitoſt nahodj, eheſter Tage, co neydřjw.
Eheſtens, mit eheſten, co neydřjw, neydřjwe, brzce, neyprwé.
Eheſteuer, f. wěno, obwěnění, n.
Eheſtifter, m. námluwce, ſnubce, zaſnubitel, m.
Eheſtifterinn, f. ſnubkyně, zaſnubitelkyně, f.
Eheſtiftung, f. ſnaubenj, ſnubowánj, zaſnaubenj, n.
Eheverbündniß ſ. Ehebündniß.
Eheverlobnis, n. ſwadebnj ſmlauwy, námluwa, zámluwa k manželſtwj, přjpowěd, f.
Eheverſprechung, f. námluwa, námluwy, přjpowěd k ſtawu manželſkému, f.
Ehewaib, n. manželka, f.
Ehlich ſ. Ehelich.
Ehrbar, ctný, počeſtný, čeſtný, in der Kleidung, počeſtný, ehrbare Jungfrau, Frau, ctná, počeſtná, ſſlechetna panna, žena.
Ehrbar, adv. ctně, počeſtně, čeſtně.
Ehrbarkeit, f. počeſtnoſt, f.
Ehrbegierde, f. cti žádoſt, f.
Ehrbegierig, cti žádoſtiwý.
Ehrbegierig, adv. cti žádoſtiwě.
Ehre, f. čeſt, f. zu hohen Ehren gelangen, hodnoſti, důſtognoſti, cti dogjti, ke cti přigjti, in großer Ehre ſtehen, leben, v weliké cti, poctiwoſti být, ſtát, ſeine Ehre verlieren, ſwau čeſt, poctiwoſt zmrhat, ztratit.
Ehren, ctjti.
Ehrenamt, n. důſtogenſtwj, n. důſtognoſt, hodnoſt, f. wřad důſtogný, m.
Ehrenbezeigung, f. prokázánj cti, n.
Ehrenbieb, m. vtrhač na cti, m.
Ehrendienſt, m. důſtognoſt, f, důſtogenſtwj, n.
Ehrenfeſt, n. ſlawnoſt, f.
Ehrengedächtniß n. Ehrendenkmal, ſlawná památka, f.
Ehrengepränge, n. ſlawnoſt, f.
Ehrengeſchenk, n. dar poctiwoſti, m.
Ehrenkleid, n. raucho, n. ſſat ſlawný,
Ehrenmal, n. ſlawná památka, f. 2) Mahlzeit, ſlawné hody, plur.
Ehrenpfennig, m. penjz poctiwoſti, ſláwy, m.
Ehrenpforte, f. ſlawná brána, f.
Ehrenpreis, m. bukwice, weronyka, f. čiſtec, ſouſt, rozrazyl, m.
Ehrenrock ſ. Ehrenkleid.
Ehrenrührig, hánl.wý, důkliwý.
Ehrenrührig, adv. hánliwě, důkliwě.
Ehrenſchänder, m. vtrhač na cti, pomluwač, m. 2) eines Frauenzimmers, zmrhačel panny.

Eh-

Ehrenschänderisch, pomlauwačný, vrhačný.
Ehrenschändung, f. cti pomlauwánj, na cti vtrhánj, ze cti laupenj. n.
Ehrenschmaus, ſ. Ehrenmal.
Ehrenschmuck, m. ſlawná okraſa f.
Ehrenſänle, f. ſtaup ſláwy, m.
Ehrenſtaffel, m. Stuffe, ſtupeň hodnoſti, m.
Ehrenſtand, m. ſtaw hodnoſti, m.
Ehrenſtelle, f. důſtogenſtwj, n. hodnoſt, důſtognoſt, f.
Ehrenverletzung, f. na cti vſſkozenj, obljženj, cti zlehčowánj, zlehčenj, n.
Ehrenwerth, ctihodný.
Ehrenwort, n. poctiwé, ctné gméno, n.
Ehrerbietig, počeſtný, vctiwý.
Ehrerbietigkeit, f. počeſtnoſt, vctiwoſt, f.
Ehrerbietung, f. vcta, vctiwoſt, počeſtnoſt, f.
Ehrfurcht, f. počeſtnoſt, f.
Ehrfurchtvoll, plný počeſtnoſti.
Ehrgeiz, m. cti žádoſt, po cti dychtiwoſt, hrdoſt, f.
Ehrgeizig, cti žádoſtiwý, žádoſtný, po cti dychtiwý, hrdý.
Ehrgeizig, adv. cti žádoſtiwě, hrdě.
Ehrlich, poctiwý, ctný, počeſtný, ſlechetný.
Ehrlich, adv. poctiwě, ctně, počeſtně, ſlechetně.
Ehrlichkeit, f. poctiwoſt, počeſtnoſt ſlechetnoſt.
Ehrliebe, f. láſka ke cti, cti láſka,
Ehrliebend, cti milowný.
~~Ehrliebend, cti milowný.~~
Ehrlos, nectný, bezectný, cti prázdný, nepočeſtný, na cti zmařilý, cti zbawený, bezecti, ein ehrloſes Leben, nectný, bezectný, nepočeſtný žiwot.
Ehrloſigkeit, f. bezectnoſt, nectnoſt, cti prázdnoſt, nepočeſtnoſt, f.
Ehrſam, počeſtný, poctiwý, ctný.
Ehrſucht ſ. Ehrgeiz.
Ehrvergeſſen, na cti, na počeſtnoſt zapomněly, zlopověſtný.
Ehrwürdig, ctihodný.
Ehrwürdigkeit, f. ctihodnoſt, f.
Ei ſ. Ey.
Eibe, f. Eibenbaum, m. tis, m. dawou, deraus, tiſſowý.
Eibiſch, Eibiſchkraut, ſléz wyſoký, m.
Eichapfel, m. dubowá kulka, f.
Eichbaum ſ. Eiche
Eiche, f. Eichbaum, dub, m.
Eichel, f. žalud, m.
Eichen, von Eichen, dubowý.
Eichenaſche, f. dubowý popel, m.
Eichenlaub, n. dubowé liſtj.
Eichenmiſtel, m. dubowé mélj, n.
Eichenſchwamm, m. dubawá houba, f.
Eichenſtamm, m. dubowý pařez, m.
Eichenwald, m. dubina, f. dubowý les, m. dubj, n. doubrawa, f.
Eichholj, n. dubowé dřiwj, n,
Eichhorn, f. wewerka, wewerice, f. daher, wewerčj.
Eichhörnchen, n. wewerička, f
Eid ſ. Eyd.
Eidergans, f. Eidervogel. ſ. Eider.
Eidechſe, f. geſſtěrka, f. Männl. geſſtěr, m. aſiatiſche Eidechſe, geſſtěr w Azyi, davon geſſtěrčj.
Eifer, m. Hitze, Heftigkeit, horliwoſt, horaucnoſt myſli, f.
Eiferer m. Eifrer, horliwec, žehrák, m. ſok, m. ſočkel, m. 3) für, um etwas, horlitel, m.
Eifrig, eiferig, hitzig, horliwý, horaucný, wraucý, wraucný.
Eiferig, eifrig, adv. horliwě, horaucně.
Eifern, horliti, über etwas, nad něčjm horliti, für etwas, o něco horliti, inderliebe, žehrati, ſočiti.
Eiferſucht, f. horlenj, žehránj, n. žehrawoſt, muzj horliwoſt, horlivnoſt, podezřiwoſt. f.
Eiferſüchtig, žehrawý, žehrawý, horliwý, horličný, podezřiwý.
igen, wlaſtnj.
igendünkel, m. dúmenka, domnjnka, f,
Eigenhändig, ſwau rukau, wlaſtnj rukau (pſaný, ein eigenhändiges

Ehrei-

Schreiben, wlaſtnj piſmo, wlaſtnj rukau pſané, n.

Eigenhändig, adv. wlaſtnj rukau.

Eigenheit, ſ. wlaſtnoſt, zwláſſtnoſt f.

Eigenliebe, f. ſamomilenſtwj, n. ſamo áſka, láſka ſebe ſamého, f. der ſie hat, voll davon iſt, ſebe milowný, laſkawý na ſebe.

Eigenmächtig, z ſwé wlaſtnj mocy.

Eigennutz, m. zyſk, vžitek wlaſtnj. m. aus Eigennutz, z wlaſtnjho zyſku.

Eigennützig, wlaſtnjho zyſku, vžitku pilný, ſſetrný, wlaſtnjho, ſwého zyſku žádoſtiwý, chtiwý.

Eigenſchaft, f. wlaſtnoſt, f. wlaſtenſtwj, n.

Eigenſinn, m. Eigenſinnigkeit, ſwémyſlnoſt, nevſtupnoſt, ſwéhlawoſt. f.

Eigenſinnig, ſwémyſlný, nevſtupný, ſwéhlawý, eigenſinniger Menſch, Kopf, ſwéhlawec, ſwéhlawý.

Eigenſinnig, adv. ſwémyſlně, nevſtupně,

Eigenthum, n. pŕjchowek, wlaſtnj nábytek, ſtatek, m. wlaſtuj gmě, nj, m wlaſtenſtwj, n.

Eigenthümlich, wlaſtnj.

Eigenthümlich, adv. wlaſtně.

Eigenthümlichkeit, f. wlaſtenſtwj, n. wlaſtnoſt, f.

Eigenthümer, m. Eigenthumsherr, wlaſtnjk, držitel, pán ſtatku, nábytku, m. (gmění) Eigenthümer des Hauſes, wlaſtnjk, držitel domu.

Eigentlich, wlaſtnj, prawý, opravdowý, eigentliche Bedeutung, prawé, wlaſtnj wyznamenánj, n. eigentliche Urſache, Meynung, prawá, opravdowá, wlaſtnj příčina, f. prawé, opravdowé, wlaſtnj zdánj, n.

Eigentlich, adv. wlaſtně, opravdowé.

Eigenwahn ſ. Eigendünkel.

Eigenwille, m. ſwéwolnoſt, f.

Eigenwillig, ſwéwolný.

Eilbote, m. rychlý poſel, rychlík, m.

Eile, f. ſpěch, pospěch, ſpěſſnoſt, kwapnoſt, f. in der Eile, in großer Eile, na ſpěch, na pospěch, w ſpěſſnoſti, w kwapnoſti, es hat Eil, geſt na pospěch, geſt na kwap, na hbito, in Eil gemacht, na ſpěch, na hbito vděláný, na pospěch vděláný, in der allergrößten Eile, rychle, kwapně, kwapem, klopotem.

Eilen, pospjchati, pospjſſiti, kwapiti, chwátati, am allerſtärkſten, kloputi.

Eilen, das, pospjchánj, pospjſſenj, kwapeni, chwátánj, n.

Eilend, eilfertig, eilig, ſpěſſný, pospěſſný, kwapný.

Eilends, ſpěſſně, pospěſſně, kwapně, kwapem, chwátawě, na ſpěch, kokem.

Eilf, gedenáct.

Eilfertig, ſpěſſný, pospěſſný.

Eilfertig, adv. ſ. Eilends.

Eilfertigkeit, f. ſpěſſnoſt, pospěſſnoſt, kwapnoſt, f.

Eilfmal, gedenáctkrát.

Eilftägig, gedenáctidenní.

Eilfte, der, gedenáctý.

Eilig, ſpěſſný, pospěſſný, kwapný, rychlý, ſ. Eilend, eilfertig, es iſt eilig, geſt na ſpěch.

Eilig, adv. ſpěſſně, pospěſſně, kwapně, kwapem, rychle, chwátawě, (Klopotem)

Eimer ſ. Eymer.

Ein, geden.

Einäckern, zaworati.

Einander, wespolek, ſie hindern einander, geden druhému překáží, wespolek ſobě překážegi, ſie tödten einander ſelbſt, ſám geden druhého zabigi, ſami ſe wespolek zabigegi, einander haſſen, nenáwidětí ſe wespolek, ſie haſſen einander, nenáwidj geden druhého, einander helfen, pomáhati ſobě wespolek, einander heurathen, wzyti ſe, einander begegnen, potkati ſe, lieben, wespolek ſe miſowat.

Einandermal, po druhé, ginde.

Einäſchern, w popel obrátiti, popelem položiti, na prach ſpálit.

2) Flachs, Garn, Häute wlanbu, waříti, na rosu dáti, w popeli moćiti, 3) mit Asche bestreuen, popelem posypati, pomazati, eingeäschert werden, w popel obrácenu býti, popelem lehnauti, eingeäschert, w popel obrácený, popelem lehlý.

Einäscherung, f. w popel obrácenj, popelem položenj, n. 2) am Aschermittwoch, popelce, m.

Einathmen, nalikáti, nahltati se (něčeho) do sebe whltati.

Einäugig, gednooký, gednoočný, (žížala)

Einatzen, wrýti.

Einballen, zaobaliti, skládati, w hromadu wázati, obaliti.

Einbalsamiren, maſtj napuſtiti.

Einbalsamirung, f. der Körper, maſtj napuſtěnj, n.

Einband, m. des Buches, wazba, f. wázánj, n.

Einbeißen, in etwas, wkaušnauti do něčeho.

Einbekommen, ſ. Einnehmen.

Einbetteln, ſich, dožebrati, wžebrati, wproſyti, doproſyti ſe.

Einbeugen, nahnauti, ohnauti, nakřiwiti, wkřiwiti, zahnutj, zahybati.

Einbeugung, f. nahnutj, ohnutj, nakřiwenj, wkřiwenj, zahnutj, n.

Einbiegen ſ. Einbeugen.

Einbiegung ſ. Einbeugung.

Einbilden, einrägen, w myſl wložiti, wkořeniti, wtwokiti, 2) ſich vorſtellen, ſmyſliti ſobě, předložiti ſobě, podobenſtwj w myſli ſložiti, obraz neb twárnoſt něgaké wěcy gako před očima mjti, 3) meynen, myſliti, pomyſliti (domnjwatiſe) ſmyſliti, ich bildete mir ein, myſlil ſem ſobě, pomyſlil ſem ſobě, wie ich mir einbilde, gak gá ſy myſljm, gak ſmeyſſljm, es hat ſich keiner eingebildet, žádný ſy to nepomyſlil, du bildeſt dir nur ſo ein, ty ſobě to gen tak myſljš, bilde dir nur einmal ein, gen ſobě pomyſli, das kann ich mir leicht einbilden, to ſobě mohu ſnadně pomyſlit, 4) ſich etwas einbilden, ſtolj ſeyn, myſliti, ſmeyſſlet něco o ſobě, ihr bildet euch etwas ein, weil ihr ein wenig Geld bekommen habt, wy ſobě, o ſobě něco myſljte, wy o ſobě něco ſmeyſſlite, že ſte doſtal trochu peněz, ſich etwas über ſeine Weisheit einbilden, myſliti ſobě něco na ſwau maudroſt.

Einbildiſch, myſlitedlný.

Einbildung, f Vorſtellung, myſſlenj, w myſl wloženj, n. tworné myſſlenky, f. tworná myſſlenj, ſmeyſſlenj, n. 2) Meynung, domnění, domnjwánj, n. domněnka, domnjnka, f. 3) ſtolje Einbildung, ſmeyſſlenj pyſſné o ſobě, n.

Einbildungskraft, f. ſmyſlitedlnoſt, myſlitedlnoſt, moc přemyſſlowánj, myſliwá, f. tworná přemyſſlenj, n.

Einbinden, in etwas, zawázati, ſwázati (do něčeho) 2) die jungen Bäumlein des Winters in Stroh einbinden, obwázati, přewázati ſtromy pobřjſſly, 2) ein Buch in Leder einbinden, knihu w kůži, do kůže ſwázati, wázati 4) zum Pathengeſchenke geben, zawázati do wjnku, 5) Waaren in Papier einbinden, zbožj do papjru, w papjru zawázat. 6) ſcharf, ſorgfältig einem etwas einbinden, auf die Seele, přjſně, oſtře přikázati.

Einbindung, f. zawázánj, ſwázánj, n. 2) eines Buches, wazba, f. ſwázánj, n.

Einbindahle, f. wázacý ſtůlo, n.

Einblaſen, wdechnauti, wdechati, 2) einſagen, wdýmati, nadýmati, naſaukati, naſſeptati, poſſeptati, (napjſkati.

Einblaſen, das, wdechnutj, wdechánj, n. 2) nadýmánj, naſaukánj. n.

Einblaſer, m. nadýmač, wdýmač, m. wdychatel, wdychač m.

Einblaſung ſ. Einblaſen, das.

Ein-

Einblauen, wtłjſkati.
Einbrau, ſ. zapářka, ſ.
Einbrauen, zawařiti.
Einbrechen, in ein Haus, wie Diebe, dobeywati ſe, laupati ſe, dobyti ſe do domu, 2) ein Haus einbrechen, zbořit, rozbořit dům, 2) die Thüre, wylámat, wylomit, wyrazyt, wypáčit dwéře. 3) die Nacht bricht ein, noc přirabá, noc ſe dělá, die Kälte bricht ein, zyma připadá, naſtáwá, 4) einfallen wie die Feinde, wrazyti, dorázyti, dotřjti na nepřátely, ſ. Einfallen, 5) ein. prolomiti ſe, zlomi i ſe, probořiti ſe, das Eis bricht ein, led ſe probořil, prolomil, das Eis bricht ein, led ſe láme, bořj.
Einbrennen, ein Zeichen, přiráliti, wypaliti znamenj, Mehl einbrennen, die Speiſe mit Mehle, prażit, vprażit mauku, maukau, zaprażiti, wie den Kaffee, vprażiti, Futter einbrennen, pařit, ſpařit pjcu, poljwati, eingebrennte Suppe, zaprażená poljwka.
Einbreiten, rozproſtjrat.
Einbringen, wohin, wnesti, Gefangene, zagaté přiwesti, wie eine Frau dem Manne, přinesti, 2) einmengen, wprawiti, 3) eintragen, geben, abwerfen, wynáſſeti, přináſſeti, (zyſk) ſein Gut bringt ihm jährlich hundert Gulden ein, geho Statek mu ročně ſto zlatých wynáſſj, was bringt es ein, co to wynáſſj, 4) den Schaden, das Verſäumte einbringen, nahraditi, wynahraditi, 5) Geld einbringen, přináſſeti penjze, 6) das Eingebrachte, přjnos, m. 7) Getreide, Feldfrüchte einbringen, obilj ſklidit, ſklidit, ſkljzeti.
Einbrocken, drobiti (do něčeho) wdrobiti, nadrobiti, Brod einbrocken, chleba nadrobiti.
Einbruch, m. der Nacht, ſaumrak, m. 2) in ein Haus, dobytj, n. 3) der Feinde, wpád, m. wpadnuti, n.
Einbund. m. eines Buches, wazba, ſ. obálka, dřſſka, f.
Einbuße, f. ztráta, ſſkoda, ſſkodowánj, n.
Einbüßen, ſſkodowati, ſſkodu brátj, wzýti, neſti, trpěti, prodělat, prozýſkat, 2) etwas verlieren, als: ſeinen ehrlichen Namen, ztratiti něco, ztrátu wzýti něčeho, ich habe bei dieſer Sache hundert Thlr eingebüßt, při tom ſem ſto tolarů ztrátil, prodělal, prozýſkal, ſſkodowal, das Leben, o žiwot přijgt, ztratit žiwot.
Einbingen, smluwiti, ſich in ein Haus, wymjniti ſobě byt.
Einbingung, ſ. smluwenj, n.
Eindorren, ſeſchnaut.
Eindrängen, ſich in ein Amt, tlačiti, wtlačiti, wtiſknauti, wetřjſti, wedrati, wpleſti, wplichtiti, mocý wnutřkati ſe do wřadu, er drängt ſich überall ein, wſſudy ſe dere, tře, wtjrá, plichtj, připlichtj, wpljtá, plete, připlete.
Eindringen, wohin, proniknauti, pronjkati, protlačiti, prodrati ſe, in die Geheimniße, in den Verſtand, proniknauti k tagnoſtem, k rozumu, 2) auf den Feind, in die Stadt, wrazyti, wrážeti, dorazyti, wrazyti ſe, dotřjti na nepřjstele, 3) ſich in ein Amt, in einen Dienſt, dotřjti ſe wřadu, ſſlužby, wetřjti ſe, wedrati ſe w. auřad, auf einen, třjti, dotřjti, dotjrati na někoho, ſ. Eindrängen, 4) mit Einwürfen, Vorſtellungen, Bitten, dorážeti, doreywati na někoho, hrdliti, dogjmati ſlowy někoho, eindringende Reden, mocné, pronikawé, dogjmawé řeči, f.
Eindringen, das, heftiges Bitten, Zureden, doráženj, hrdlenj, dogjmánj, n.
Eindruck, m. moc, ſýla, f. tknutj, n. důklad, Eindruck machen, k ſrdcydochá-

házeti, dorážeti, na srdce dopadati, tknauti srdce, die Rede macht einen Eindruck auf die Gemüther der Zuhörer, ta řeč dochází k srdcy, dopadá na srdce, tkne srdce poslauchačů, bey ihm, auf ihn macht es keinen Eindruck, nic ho to nehne, netkne, nic se ho to nevgjmá.

Eindrücken, wtlačiti, wtisknauti, 2) in das Gedächtniß, Gemüth, wtlačiti, wpràwiti, wtisknauti, Butter ins Faß, máslo do sudu, 3) jerdrů en, protlačit, protisknaut, z. B. ein Ey, den Kopf einem Vogel.

Eindrucken, wtlacitti, wtisknauti.

Eindrucksvoll, mocný, sylný, důkladný.

Einegen, zawláčeti, zawlačowati.

Einengen, wtěsniti.

Einer, eine, eines, geden, gedna, gedno, einer von beyden, geden ze dwau 2)(gednerý)

Einerley, gednosteyný.

Einernden, einárnden, sklidíti, sklj, zeti, naklidíti, (obilj)

Einerndung, f. sklizenj, naklizenj, n.

Einfach, prostý, holý, prostočistý, genoduchý, 2) wie der Art la', u. d. gl. gednoduchý, gednorázobný, wie die Zahl, gednoduchý, einfachste Art, neyprostěgssi způsob.

Einfach, prostě, prostočistě, sprostě, zprosta, zhola, 2) gednoduse, 3) gednotliwě.

Einfachheit, f. Simplizität, prostota, prostnost, prostost, zprostnost, prostočistost, f. 2) eines Dinges, gednoduchost, f. der Zahl, gednotliwost, f.

Einfädeln, nawljkati, nawljknauti, nawlécy, ich werde es schon einfädeln, gak gá to giž nawljknu.

Einfahren, neut. wgeti, in die Stadt einfahren, wgeti do města, 2) im Bergwerk, wlezt, spustit, pustit se do rudnjho dolu, 4) act. das Getreide, wozyt, swážet, swezt, 4) den Zaun, wie die Fuhrleute, zwrátiti, zwracy.

Einfahrt, f. das Einfahren, wgezd, m. wgeti, n. 2) des Haven, wrata, plur. 3) der Ort, wgezd, 4) in Bergwerken, wlezenj, spuštěnj.

Einfall, m. des Hauses, pád, m. sutina, zřícenina, zbořenina, f. obořenj, n. 2) feindlicher, wpád, m. wpadnutj, n. einen Einfall thun, včiniti wpád, 3) Einfall im Sinne, Gedanke, myšlenka, f. připadánj, připadnutj, n. nápad, smysl) m. das ist ein guter Einfall, to gest dobrá myšlenka, der Mensch hat Einfälle, ten člowěk má smysly, das ist wiedei ein Einfall, to gest opět smysl, 4) Einfall der Kluke, skoba, n.

Einfallen, zerfallen, wie ein Haus, na hromadu padnauti, zbořiti se, zsauti se, zřjtiti se, 2) kommen, wie ein Fest auf den Tag, připadati, nastáwati, morgen fällt dies Fest ein, zeytra připadá, nastáwá ten swátek, die Nacht fällt ein, připadá noc, chýlj se noc, morgen fällt uns Kälte ein, zeytra nám wpadj, připadne zyma, 3) in den Sinn kommen, padnauti, připaduauti na myšl, na paměť napadnauti, es fällt mir ein, připadá mně, 4) einen Einfall thun, wpadnauti, wřjtiti se, 5) wie die Wangen, das Gesicht, wpadnauti, eingefallene Wangen, Augen, wpadle ljce, oči, einfallen, in die Rede, wskočiti, wpadnauti do řeči.

Einfalt, f. sprostnost, sprostenstwj, prostost, prostota, f. Dummheit, blaupost, f.

Einfallschnalle, f. přeska wpadagicý.

Einfältig, sprostný, prostý, 2) dumm, blaupý, ein einfältiger

Tropf,

Tropf, ſproſtáček, ſproſták, m. hlupec, hlupák, hňup.

Einfältigkeit, f. Dummheit, hlaupoſt, f. hlupſtwj, ſproſtnoſt, f. hňupſtwj, n.

Einfaltspinſel, m. Dummling, hlupák, hlupec, kulpa, laula, hňup, nemehlo, n. trdlo, n. trdlenec, m. dub, m. neboſtjk gehňátko, n.

Einfältig, adv. ſproſtně, proſtě, 2) hlaupě.

Einfärbig, gednobarewný, gedné barwy.

Einfaſſen, umgeben, obſaditi, obkládati, wykládati, wyſazowati, obližiti, mit Golde, obložiti zlatem, ein Kleid einfaſſen, lemowati rancho, obkládati, ein Bild mit einem Rahmen, rámcem wykládati, obkládati, obložiti obraz.

Einfaſſung, f. eines Kleides, obkladek, lem, m. lemowánj, obloženj, n. oblemowánj.

Einfinden, ſich, přigiti, nagiti ſe, dáti ſe nagiti, ſ. Einſtellen, Erſcheinen.

Einflechten, in etwas, wpleſti, zapleſti, die Haare, den Schweif, die Mähne der Pferde einflechten, zapleſti.

Einflechtung, f. wpletenj, n. 2) zapletenj, n. 3) des Flegels, oſtrj, n.

Einflicken, wliſpati, wlepiti, wpláceti, wlátati.

Einfließen, wtecti, wtýkati, etwas in Reden mit einfließen laſſen, do řeči něco přimjchati.

Einflößen, einſagen, eingeben, wlěwati, wdechati, wdýmati, wnukati, nadýmati, Grundſätze, Meynungen, Liebe, Haß gegen einen, wnukati, wnuknauti.

Einflößung, f. Eingebung, Einſagung, wlěwánj, wdechánj, wnukánj, nadýmánj, wdeſſenj, wdechnutj. n.

Einflößer, m. Eingeber, wlewatel, wdechač, wdechatel, wdýmač, wnukač, m. wnukatel, nadýmač, m.

Einfluß, m, wlěwánj, n. die Sache hat keinen Einfluß auf das, ta wěc ſe k tomu nechýlj, nemá do toho žádného wlěwánj.

Einfluß der Sternen, hwězd wlěwánj, n.

Einflüſtern, poſſeptati, wſſeptati.

Einfodern, Geld, zwpomjnati peníze.

Einförmig, übereinſtimmend, gednoſteyný, gednoſworný, eine einförmige Stimme, (Ton) gednoſteyný hlas, 2) einfach, gednoduchý.

Einförmigkeit, f. gednoſteynoſt, gednoſwornoſt, f. Einförmigkeit der Stimme, des Tones, gednoſteynoſt hlaſu, gednohlásnoſt, 2) gednoduchoſt, f.

Einfreſſen, požříti, ſežrati, Staub, naljkati, nažrati ſe prachu, Verdruß, nažrati ſe mrzutoſti, 2) durchnagen wie ein Fleck, Eiter, zažrati ſe.

Einfrieren, zamrznauti.

Einfrierung, f. zamrznutj, n.

Einfuhr, f. přiwáženj, n. vwoz, m.

Einführen, eine Sache, als Waaren, přiwážeti, Getreide einführen, obilj přiwážeti, 2) eine Gewohnheit, obyčeg vwesti, vwáděti, eine Perſon redend, einen in ein Haus, in eine Geſellſchaft, vwáděti, vwesti, einen Dieben, zloděge wésti do wezenj, etwas in die Bücher, do knih, w knihy vwáděti, in ein Gut, w ſtatek vwesti.

Einfuhrsort, n. mjſto vwoznj.

Einfuhrsverbot, m. zápowěd dowáženj, přiwáženj, vwozu.

Einfuhrszoll, m. clo z vwozu, m. m. vwozné, n.

Einführung, f. der Waaren, vwoz, přiwáženj, n. in ein Amt, vwod, m. vwedenj, n. einer Gewohnheit, vwedenj, n. juriſt, zwod, m.

Ein-

Einfüllen, naplniti, nacpati, Waſſer Bier, (in ein Gefäß) wody, pjwa ſnalit, wodu, pjwo wlit (do nádoby)

Eingang, m. wchod, přjſtup, m. wgitj, n. 2) Anfang der Rede, přjſtup, počátek, začátek řeči, m. přjſtup k řeči m. gleich im Eingange, hned w přjſtupu, hned s počátku, ohne Eingang, ex tempore, z pátra, s bez počátku. 3) Eingang des Lebens, počátek, začátek žiwota, m. prwotiny žiwota, f. 4) Eingang der Waaren, wnáſſenj, n. der Briefe, přigitj, přicházenj pſanj, n. 5) Eingang bey jemanden haben, mjti k někomu přjſtup, Eingang finden, wie eine Mode, Gewohnheit, eine Wiſſenſchaft, d. i. wohl aufgenommen werden, na ſlowo wzatu býti, přigatu býti dobře, dogjti proſpěchu, přjſtupu, zniknauti ſe.

Eingangs, s počátku, při začátku, ſprwu.

Eingeäſchert, w popel obrácený, popelem lehlý.

Eingeben, in den Sinn, wnukati, wnuknauti, dáti, w myſl wložiti, Gott hats ihm eingegeben, Bůh mu to wnukl, dal, 2) Arzney eingeben, lék k wžjwánj dáti, dáwati, podáwati, 3) eine Schrift, Bittſchrift eingeben, ſpis, proſbu podati.

Eingeben, das, wnuknutj, n. des heil. Geiſtes, wnuknutj, nadchnutj, wdechnutj ſw. Ducha, auf weſſen Eingeben, čjm náwodem?

Eingeber, m. wnukatel, m.

Eingebildet, pomyſſlený, domnělý, domněný, zdánliwý, 2) ein eingebildeter Menſch, hrdý, nadutý člowěk, hrdauſſek, peyſſka, m.

Eingebogen, ohnutý, der eine eingebogene Naſe hat, pitnoſý, nahoru ohnutým nosem.

Eingebohren, einiger Sohn, gedinorozený, 2) eingebohrnes Landeskind, Eingebohrner, w zemi rodilé, domácý.

Eingebrennet, wpálený, připálený, 2) wie Brühe, zaprážený. Eingebrenntes, zaprážka, f.

Eingebrocket, wdrobený, nadrobený.

Eingebrocktes, n. zadrobené, drobenina.

Eingebung, f. wnuknutj, n. nadſſenj, n.

Eingedenk, paměrliwý, paměrliw, eingedenk ſeyn, pomněti, pamatowati, paměrliw býti.

Eingedruckte Stirn, wyhlazené čelo.

Eingefallen, wie ein Haus, zſutý, zbořený, zakſcený, eingefallene Augen, eingefallenes Geſicht, od padlé, wpadlé, přepadlé, wſedlé oči, obličeg.

Eingefleiſchter Teufel, wtělený čert, ďábel, m.

Eingeführt, přiwezený, wwezený, eingeführte Gewohnheit, wwedený obyčeg, m.

Eingegraben, wrytý, 2) verſcharret, zakopaný, 3) eingegrabene Arbeit, rytě djlo, n. rytina, f.

Eingehauen, wytesaný.

Eingehen, wgjti, wcházeti, 2) den Vorſchlag eingehen, w podánj wgjti, přiwoliti, podati ſe w ſmlauwu, 3) verfallen, wie ein Haus, baura i je, bořiti ſe, das Haus geht ein, ten djm ſe bourá, zcházý, wie der Gottesdienſt, Prozeßionen, ſcházeti, ſegjti, pogjti, zacházeti, zagjti, poruchnauti, wruchnauti, ruchnauti, pomjgeti, wie ein Geſchlecht, zagjti, mjgeti, pomjgeti, wie ein Kleid, ſegjti, zchatrněti, 4) eingehen, wie Nachricht, Briefe, Gelder, in der Beburt, přicházeti, es geht Geld ein, přicházegi penjze, 5) das will mir nicht eingehen, to ſe mně nezdá býti prawdau, to mně nechce gjt lezt do hlawy.

Eingehüllt, zabolený, zahalený.

Eingeladen, pozwaný.

Eingelaſſen, wpuſſtěný, puſſtěný, 2) ſ. Eingeſchnitten.

Eingelegt, nakládaný, eingelegte Aepfel, nakládaná gablka, n. 2) künſtlich eingelegt, wykládaný, eingelegte Arbeit, wykládané djlo, n.

Eingemacht, zaděláwaný, eingemachte Frucht, zaděláwané owoce. n. eingemachte Sachen, zaděláwanj, zaděłané wěcy, ſ. eingemachter Kalk, haſſené wápno, n,

Eingemiſcht, wmiſſený, wmjchaný, zamjchaný, přimichauý.

Eingenàht, wſſitý, zaſſitý.

Eingenommen, gatý, mit Gewalt, dobitý, von etwas, něčjm předſtjžený, předchwácený, von einer Perſon, von etwas, od. für eine Perſon, für etwas, verliebt, gatý, pogatý, podgatý, polapený, lapený láſkau něčj, eingenommen werden, von od. für jemandes Schönheit, gatu,, pogatu, podgatu, polapenu, lapenu býti něčj kráſau; eingenommen wider etwas, wider einen ſeyn, odporen, odporný někomu, něčemu, odwrácený, odchýlený od někoho, od něčeho býti, newražiti, ſočiti, wrčeti na někoho.

Eingeſeſſen, im Lande, Stadt, vſedlý, vſazený, oſazený, ſ. eingepflanzt.

Eingeſtändniß, n. wyznánj, přiznánj, n.

Eingeſtehen, přiznati ſe, wyznati.

Eingeweide, n. ſtřewa, wnitřnoſti, f. drob, m. droby, m. pl. wnitřnjj audowé, m. das Eingeweide ausnehmen, wykuchati.

Eingeweide, n. oſrdi. 2) ſtřewa, wnitřnoſt, wnitřnoſti.

Eingezogen, beſcheiden, mjrný, tichý.

Eingezogen, adv. mjrně, tiſſe, ſich eingezogen halten, mjrně, tjſſe ſe chowati.

Eingezogenheit, ſ. mjrnoſt, tichoſt, f.

Eingepflanzt, wſſtěpowaný, wſſtjpený

Eingeprägt, wtlačený.

Eingequetſcht, zmačkaný, rozmlačený.

Eingerammelt, koljm zarážený.

Eingerichtet, zhrawený.

Eingerieben, wdrbaný, wdrápaný.

Eingeriſſen, ztrhaný, 2) eingeriſſene Gewohnheit, zwykloſt obecná, ſtarà, zaſtaralá, f.

Eingerückt, wložený, wſazený.

Eingeſäet, wſatý.

Eingeſalbet, pomazaný.

Eingeſalzen, naſolený, zaſolený.

Eingeſammelt, nahromážděný, naſhromážděný, nazbjraný.

Eingeſänert, zakyſalý.

Eingeſcharret, zahrabaný.

Eingeſchenkt, nalitý.

Eingeſchläfert, uſpalý.

Eingeſchlichen, wlaudilý.

Eingeſchloſſen, zawřený.

Eingeſchlückt, polknutý, polknutý, polkly, pohlcený.

Eingeſchnitten, nakrágený. Eingeſchnittenes, podpaušſtka, f.

Eingeſchnitzt, nařezaný, wřezaný.

Eingeſchnürt, zaſſněrowaný, zatažený

Eingeſchoben, wſtrčený.

Eingeſchränkt, obmezený, obkljčeny, skljčený, ſewřeny (mezy)

Eingeſchränktheit, ſ. obmezenj. n. obmezenoſt, ſ. obkljčenj, obkljčenoſt, skljčenoſt, ſewřenj, ſewřenoſt, f.

Eingeſchrieben, zapſaný.

Eingeſeſſener, m, vſedlý.

Eingeſetzt, wſazený, an des andern Stelle, doſazený, vſazený.

Eingeſpannt, zapřáhnutý, zapřažený, eng eingeſpannt, ſewřený, ſtěſněný.

Eingeſperrt, zamčený, zamknutý.

Eingeſtecktes Schwerdt, w poſſwu wſtrčený meč.

Eingeſtopft, wecpaný.

Eingeſtreuet, wtrauſſený.

Eingetaucht, pohřjžený.

Eingetheilt, rozdělený, rozwržený.

Eingetragen, ſneſſený, 2) eingeſchrieben, wneſſený, wložený.

Eingetiefet, do tesna wehnaný.
Eingetröpfelt, wkapaný.
Eingetunkt, omočený.
Eingewebt, wetkaný.
Eingeweicht, namočený.
Eingewohnen, eines Ortes, einer Wohnung gewohnt werden, přiwyknauti, wwyknauti, (někde)
Eingewurzelt, wkořeněný, wkořenilý.
Eingieſſen, wliti, nalíti, naljwati, tropfenweis, nakrápěti, nakwapati, po krápějch naléwati, mit Bley, olowem zaliti, einem Pferde einen Trank eingieſſen, koni lék do krku wlit.
Eingleichen, zarownati.
Eingraben, vergraben, einſcharren, zakopati, wkopati do země, 2) einſchneiden in Metall, wrýti, wyryti, in das Gemüth, Gedächtniß, Herz, wrýti do srdce, eine Schrift in Stein, Marmor eingraben, pjſmo na kameně, na mramoru wyryt, do kamenu wrýt, ſonſt wkopati.
Eingreifen, in jemandes Rechte, ſáhati do práwa giného.
Eingriff, m. in die Rechte, ſáhánj, ſáhnutj do cyzýho práwa, Eingriff der Dammungen, kladnice, f. thun, ſ. Eingreifen.
Eingürten, wpáſati, wtáhnauti.
Einguß, m. wlewadlo, n. 2) im Münzweſen, barchan, m. welche ihn halten, barchanjcy.
Einhäckeln, Einhäkeln, zapnauti, zapjnati, hákem neb ſtuhau doſáhnauti a wgiti.
Einhacken, wſekati, wkálati, wraubiti, Kraut einhacken, zelj krauzit, in die Würſte, do gelit ſekati, zadělawati.
Einhalt, m. přjſtrž, přjſtržka, f. přetrženj, n. Einhalt thun, přjſtrž činiti, přetrhowati, ſtawowati, ſtawiti.
Einhalten, Einhalt thun, přetrhowati, přetrhnauti, ſtawiti, ſtawowati, zaſtawiti, zabawiti, 2) aufhören, als mit Reden einhalten, wmlknauti, zarazyti, halt ein damit, zaraž.
Einhandeln, kupowati, kupčiti, gegen andere Waaren, wyměniti, wyměňowati, 2) aufhören zu handeln, dokupčiti.
Einhändig, gednoruký.
Einhändigen, podati, do rukau podati, dáti, dáwati, den Brief einhändigen, pſanj dodati.
Einhändigung, f. podánj, do rukau podánj, dodánj, n.
Einhängen, ſ. Einhenken.
Einhauchen, wdychati, wdechnauti.
Einhauen, in Aerzt, Stein, wrezati, wyryti, 2) in die Feinde, wie die Reiterey, do nepřátel ruhati, ſekati, mečem dorážeti na nepřátely.
Einheben, Gelder, Zölle, wybirati, 3) eine Thür, Fenſter, zaſadíti.
Einheimiſch, domácý, einheimiſche Ente, pitomá kachna.
Einheimen, zawjrat.
Einheizen, zatopiti, zatápěti.
Einheizen, das, zatopenj, n.
Einheizer, m. topič, m.
Einheizerinn, f. topička, f.
Einhelfen, pomocy, dopomocy, do něčeho, naſkytnauti něco.
Einhellig, beſſer einhällig, gednoſworný, gednomyſlný, ſworný, mit einhälliger Stimme, gednowyſſným, gednoſwokným hlaſem, einhällig ſeyn, býti gednomyſlným, gedné myſli, gednoſwórným, ſwornym, ſgednáwati ſe.
Einhelleg, adv. beſſer einhällig, gednoſworně, ſworně, gednomyſlně, gednowolně, ſgednočeně.
Einhelligkeit, f. beſſer Einhälligkeit, gednoſwornoſt, ſwornoſt, gednomyſlnoſt, gednomyſl, f.
Einhenken, Einhengen, einhängen, Fenſter, Thüren, ein Rad, zawěſyti.
Einherfliegen, přiletati.
Einhergehen, wykračowati.

Ein-

Einholen, einen hereinholen, přiwesti, 2) ereilen, erreichen, dohonitи, dogiti, dostihnauti, einen Flüchtigen, oder einen der voraus wär, dohoniti, dostihnauti, doběhnauti, im Studiren, dohoniti, 3) Nachricht, Kundschaft, zprávy nabývati, 4) die Stimmen einholen, hlasy zbírati.

Einhorn, gednorožec, m.

Einhörnig, gednorohý.

Einhülle, f. plena, f. přístěrek, m. zawjčka, kukle, obálka, f.

Einhüllen, zaobalti, zawinauti, zahaliti, zakukliti, wie die Sonne mit Wolken, oblakem zakrýti, sich in einen Mantel, do pláště se zaobaliti.

Einheit, f. in der Zahl, gednička, f. Eintracht, gednota, f. gedno, n.

Einhüllung, f. zahalenj, zakuklenj, zaobalenj, zawitj, n.

Einjagen, Furcht, Schrecken, strachu, hrůzy nahnati, strach pustiti.

Einjährig, ročnj, gednoho roku stářj, solches Kind, ročně, ročňátko, n. gednoroký, gednoročnj, ročni dítě, ein einjähriges Füllen, ročnj hřebě, roček.

Einig, Einzig, allein, gedinký, gedinký, 2) irgend einer, gedon, nějaký, einige, mnozý, některj, několik, einige sagen, glauben, některj, mnozý prawj, myslj, in einigen Stücken, poněkud, w některých wěcech, einiges Geld Vergnügen, nějaké penjze, potěšenj, einige Kenntnisse, nějaké znalosti, powědomosti, einiges Getreide, Geld annoch bey sich haben, něco obilj, peněz mjt w sobě, einigen Schaden haben, mjt něco škody, ohne einigen Schaden, bezewšj škody, es sind noch einige Aepfel, Herrn da, gest tu gesště několik gablek, pánů, einige Worte sprechen, několik slow prowiwit, einige wenige Worte, Aepfel, ꝛc. něco málo slow, gablek, a. t. d. einige meiner Freunde, některý z mých přátel, 3) einmüthig, sworný, sgednocený, einig seyn, swornům, gednoswornům býti, srownáwati, sgednáwati se, werden, sněsti se, srownáwati, sgednati, porownati se, adv. sworně se wurden einig, den Feind in der Nacht anzugreifen, sněsti se, že w nocy na nepřjtele připadnau.

Einige, f. Einig.

Einigemal, několikrát.

Einigermaßen, poněkud, nějak.

Einigkeit, f. swornost, gednota, gednoswornost, sgednocenost, f. in Einigkeit leben, w swornosti, w gednotě žiwu býti.

Einkähle, f. Einkehle.

Einkaufen, wzweykáti.

Einkaufen, das, Einkäufung, f. wzweykánj, n.

Einkauf, m. Einkaufung, Einkaufen, das, nakaupenj, skupowánj, n. Kaupenj, Kaupě, sich gut auf den Einkauf verstehen, rozumět kaupi, dobře umět kupowat.

Einkaufen, kupowati, wieles, skupowati, skaupiti, nakaupiti, 2) sich in eine Zunft, in ein Amt, zakaupiti se, wkaupiti se do počádku.

Einkäufer, m. kupowatel, skupowatel, m. saukup, m.

Einkäuferinn, f. kupowatelkyně, skupowatelkyně, f. saukupka, f.

Einkehle, f. žlab, m.

Einkehren, obracetи, obrátiti se do hospody, geti do hospody, zastawiti, zastawiti se, bey einem einkehren, obrátiti, wchýliti se k někomu, zastawiti se w někoho, hospodau býti, hostiti se w někoho, hospodau se położiti, klásti, wir haben heym, im schwarzen Adler ein-

gekehrt, my byli hospodau, my hospodowali v černého orla,
Einkehrhaus, n. dům hostinský, m. hospoda, f.
Einkeilen, klínem zarážeti, zarazyti, zatlaucy, zaklinowati, zaklínit.
Einkerben, wraubiti.
Einkerkern, žaláfowati.
Einklammern, kleščau, háčkem, skobau zaſáhnauti, doſáhnauti, ſe wkſti, im Drucke, zawříti.
Einkleben, podlepiti.
Einkleiden, obljſkati, obljeti, ſtrogiti, eine Nonne, obljkati, ſtrogiti, in Worten, w ſlowa přiſtrogiti, baliti, ſlowy ſſlechtiti, obaliti, přiodjti; etwas unangenehmes, obaliti něco.
Einkleidung, f. oblékání, oblečenj, obláčeni, ſtrogenj, n. mit Worten, obaleni, n. obal, m. Vorwand, obal, m.
Einklemmen, ſtěſnuti, ſkljčiti.
Einklemmung, f. ſtěſnění, ſkljčenj, n.
Einklopfen, wklepati
Einknüpfen, wnitř wwázati, wpnauti, wzljti.
Einkochen, wywařiti, ſwařit, zawařiti, 2) neut. wywařiti ſe, wywřjti, ſwařiti ſe, die Rübe iſt ſehr eingekocht, gjcha ſe tuze wywařila, tuze wywřela, die Hälfte einkochen laſſen, polowicy wywařit, ſwařit.
Einkommen, wcházeti, wchoditi, wgjti, 2) mit einer Bittſchrift bey jemanden, pjſebně ſe wcházeti, um etwas, o něco, vor Gericht wider einen, wcházeti ſe, 3) wider etwas, es abzuwenden, odwolati, odpjrati, 4) wie Geld einlangen, přigjti, přicházeti, ſcházeti ſe, es kömmt Geld ein, penjze ſe ſcházegj, penjze přicházegj.
Einkommen, das, die Einkünfte, anteżek, přjgem, přjgmowé, přjgmy, dáchod, m. gewiſſes Einkommen, giſtý přjgem, ein reiches Einkommen haben, hogný přjgem mjti, er hat ein gutes Einkommen, má dobrý přjgem, Einkommen von Gütern, wžitky, přjgmy ze ſtatků, Einkommen tragen, wžitky, přjgmy nésti.
Einkriechen, wlezti aus und einkriechen, wylézati a wlézati, 2) zuſammenſchrumpfen, wie das Leder, wie das Tuch, ſmrſſtiti ſe, ſrazyti ſe, ſrkiti ſe.
Einladen, Gáſte, zwáti, pozwati, 2) Waaren, (in das Schiff) nakládat, naložit, (zbožj na lodi)
Einkünfte, plu. f. přjgmy, pl. m. dáchod, m.
Einkömmling, m. Schaltjahr, rok den, měſýc přibytný.
Einlader, m. zwáč, m.
Einladung, f. zwáni, pozwánj, n.
Einlage, f. eines Briefes, přjloha, f. přiložení, n. 2) ſonſt etwas auch, přjloha, f.
Einländiſch, domácý, einländiſche Waaren, domácý zbožj, n.
Einlaß, m. am Thore, Einlaßpforte, wekeg, f. přjſtup, wchod, m. Einlaß wohin, z. B. ins Theater, přjſtup, wchod, wegitj, wſtaupenj do diwadla, einen freyen Einlaß haben, mjti ſwobodný, wolný přjſtup, wchod do diwadla.
Einlaſſen, hereinlaſſen, wpuſtiti, wpauſſtěti, es wird niemand eingelaſſen, žádného nepauſſtěgj, newpauſſtěgi, 2) ſich in eine Sache einlaſſen, pauſſtěti, puſtiti ſe, dáti ſe do nějaké wěcy, w nějakau wěc, ſich in ein Geſpräch einlaſſen, dáti ſe w rozprawu, ſich in einen Streit mit jemanden einlaſſen, dáti ſe, puſtiti ſe s někým do hádky, du hätteſt dich nicht ſo weit mit ihm einlaſſen ſollen, nemělſy ſe tak daleko puſtiti, wypuſtiti; in Waſſer, ſpauſſtěti do wody, ſ. Verſenken.
Einlaſſen, das, die Einlaſſung, wpuſſtěnj, wpauſſtěnj, n.

Einlauf, m. der Schiffe, přistawowánj, přistánj lodj, n. wo sie einlaufen, přistaw, m. čerpadlo, n.

Einlaufen, in den Hafen, přistawiti, přistáti k břehu, k čerpadlu, k přistawu lodj, doplawiti, 2) wie Nachrichten, Zeitungen, Briefe, přicházeti, es laufen oft Zeitungen ein, často přicházegj nowiny, 4) wie das Waſſer, wběhnauti, wbjhati, wlauditi se, 3) wie ein Tuch, srazyti se, skrčiti se, smrſſiti se.

Einlaufen, das, des Waſſers, wběhnutj, n. wtok, m.

Einläuten, etwas, wyzwánětí, zwonem wyhlaſſowati.

Einlegmeſſer, n. zawjrák. zawjracý nůž, m. kudla, f.

Einlegen, wkládati, wložiti, 2) den Wein einlegen, zakládati wjno, 3) Fiſche, Gurken, Kraut, Fleiſch, nakládati, 4) den Kram einlegen, vkládati, skljzeti, 5) Beſatzung, Soldaten in eine Stadt einlegen, město osaditi wogáky, wogſkem, kládti wogáky do města, 6) für einen ein gutes Wort einlegen, ztratiti za někoho dobré ſlowo, 7) einlegen von Schreinerarbeit, wykládati, 8) Ehr, Schande einlegen, dogjti cti, hanby, 9) einem etwas einlegen, wie den Kindern, nadělíti někomu něco, někoho něčim, 10) das Rad, ſ. Einhemmen.

Einleger ſ. Einlegmeſſer.

Einleiten, jemanden, beſſer anleiten, nawesti, navčiti, povčiti někoho, 2) etwas einrichten, wie einen Prozeß, oder ſonſt den Weg bahnen, zeigen, den Platz machen, wie etwas gehen ſoll, auf das Gleis bringen, anaeben, anfangen, nastrogiti, nawesti.

Einleitung f. in ſofern ſie vorgebet, wwedenj, n. in ſofern ſie die Sache entwirft, darſtellt, nawedenj, n. zu einer Wiſſenſchaft, Kunſt, wwedenj, nawedenj, n. správa, f. Einleitung geben, nawesti někoho, nawáděti, nawěſtj dáwati, powčowati.

Einleitend, wwodný, náwodný.

Einlenken, mit dem Wagen, Pferde, zahybati, zahnauti, wehnauti někam, zpátkem wſtaupiti, vhnauti se, irgendwo hineinlenken, im Reden, zatočiti někam, obrátiti, gleich lenkte er anderswo hinein, hned zatočil ginám, ginám obrátil.

Einleuchten, klar ſeyn, werden, gaſnym, zřegmým ſwětlymbýt, es leuchtet mir nicht ein, nemohu porozuměti.

Einleuchtend, gaſný, zřegmý, ſwětlý.

Einliefern, odwáděti, podáwati, dodati, dodáwati, dowážeti.

Einlieferung f. einer Perſon, odwedenj, dodánj, n. ꝛc.

Einlöſen, wyplatiti.

Einlöſung f. wyplacenj, n.

Einlullen, ſ. Einwiegen, Einſchläfern.

Einmachen, Früchte, nakládati, naložiti, eingemachte Früchte, nakládané owoce, Speiſen, zaděláwané. 2) Schnallen, zadělati; Haken, zadělati, wdělati, 4) einwickeln, zawinauti, z. B. Handſchuhe in ein Papier, 4) Fleiſch, Fiſche, (einpöckeln) maſo, ryby naložit, 5) Fleiſch einmachen, zurichten, maſo zadělat. 6) Teig, Kalk, těſto wápno rozdělat. 7) in die Lake, kládat do třísla, in die Waike, zadělawat do waichy.

Einmachung, f. zadělánj, zadělawánj, wdělánj, n.

Einmahnen (Schulden) wypomjnat, wypomjnat, zwpomjnat (dluhy)

Einmal, (gedenkrát) gednau, nicht ein einzigesmal, ani gednau, mehr als einmal, nicht einmal, oft lžgeu, ne gednau lháti, auf einmal, na gednau, pogednau, mehr als einmal, wjce než gednau, einmal ſo, das andermal ſo, gednau tak, po druhé ginák, einmal für allemal, gednau, es

ist nun einmal nicht anders, giž nenj ginák, 2) někdy, ich hoffe ihn einmal wieder zu sehen, doufám, že ho zas někdy vhlédnám, stelle dir einmal vor, pomysli sy gen, ich kenne ihn nicht einmal, ani ho neznám.

Einmaleins, das, gednau gedna, n. stoliček Pythagorycký, m.

Einmauern, zazdjti.

Einmauerung, f. zazdění, n.

Einmengen, einmischen, wmjsyti, wmjchati, přimjsyti, Futter für das Vieh, picy pro dobytek smjsyti, sich in etwas, wmjsyti se, mjsyti se, plésti, plichtiti se, připlichtiti se w něco, mjchati se, přimésowati se.

Einmengung, f. Einmischung, wmjsenj, wmjchánj, přimjchánj, n.

Einmessen, měřit do něčeho, das Korn hat sich sehr eingemessen, žita sem se nedomčřil.

Einmischen s. Einmengen.

Einmischung s. Einmengung.

Einmüthig, gednomyslný, gednomyslnost, wůle, einmüthig werden, gednomysliti se. s. Einhellig.

Einmüthig, adv. gednomyslně, s. Einhellig.

Einmüthigkeit, f. gednomyslnost, s. Einhelligkeit.

Einnähen, zašiti, daran, dazwišeh, wšiti.

Einnahme, f. Einnehmung, dobytj, wzetj mocý, n. 2) im Kriege mit den Waffen, wybogowánj, n. 3) Empfang, Einkommen, přijgem, m. Einnahme und Ausgaberegister, poznamenánj přijmů a wydánj, n.

Einnähen, namočiti.

Einnehen s. Einnähen.

Einnehmen, eine Stadt, dobyti, wzýti mocý město. 2) mit Gewalt, Sturme, wybogowati, dobyti bogem, 3) begreifen, verstehen, chápati, rozjmati, 4) Pillen, Arzney einnehmen, užiwati, Gift, brátí, přigjmati geb, 5) Geld, ausenstehendes, Bezahlung, přigjmati, 6) das Gemüthe mit einer Vorstellung, einen gewinnen, auf seine Seite bringen, gjmati, pogjmati, pogmauti, podegmauti, alle, zjmati, posedmauti, die Sucht nach Reichthum hat viele eingenommen, žádost bohatstwj mnohé podgala, posedla, sich von einem andern einnehmen lassen, dáti se oč giného gjmati, eingenommen von jemanden, pogat, gat, einen Platz einnehmen, místo zaměstnati, zasednauti, zasedati.

Einnehmer, m. weybérčj, bernjk, berný, přijgmač, m. 2) einer Stadt, dobywatel, m.

Einnehmung s. Einnahme, 2) der Arzney, užiwánj, n.

Einnesteln, zapnauti.

Einnetzen, swlažiti, swlažowati, wodau Kropiti.

Einnisteln, einnisten, wie die Vögel, Thiere, whnjždíti se, hnjzditi se.

Einöde, f. samotina, pustina, pustota, pausstě, pausstka, f.

Einpacken, kládati, wkládati, in Bündel, Ranzen, Mantelsack, Kisten, swazowati, wázati do wjlu, do sudce kládati, složiti, w hromadu sklidíti, zapěchowati.

Einpaschen, pronesti.

Einpflanzen, wsstjpiti, wsaditi, in die Seele, ins Herz, wsstjpiti, wkwořiti, wrýti do srdce.

Einpflanzung, f. wsstjpenj, n.

Einpflügen, zaworati. 2) die Reine, zworaki meze.

Einpfropfen, wsaditi, wsstjpiti.

Einpfropfung, f. wsajenj, wsstjpenj, n.

Einpöckeln, einböckeln, nakládati, naložiti maso se solj.

Einprägen, wtlačiti, wrisknauti, durch Reden, wkládati, wložiti, wsstjpiti, wykrawiti w mysl, durch Natur, Bilder, wtlačiti, wrisknauti, wrýti, wkořeniti.

Einpressen, stěsnati, wtěsniti.

Einprügeln, wtlouci, wbiti.

Einpudern, napudrowati, naprášiti.

Einquetschen, zamačkati, zmačkati, ein Glied, vskřjpnauti.

Einrammeln, beraniti, beranem zarownáwati, zadělati, zatlaczy.

Einrathen, poraditi, rádcým býti.

Einrathen, das, porazenj, n. rada, f. auf mein Einrathen, z mé rady, na mau radu, mým náwodem, půwodem, mau radau.

Einräumen, zugeben, einem etwas, Recht geben, připaustěti, připustiti, místo dáti, wstaupiti, dies ráme ich dir ein, to ti připaustjm, komu místo dáwám, ein Recht, za práwo dáti, pustiti od práwa, práwa swého wstaupiti, einen Ort, Platz, oder sonst etwas, was man selbst hatte, postaupiti, in ein Haus, Zimmer, přistěžiti, webrati, přistěhowati se, einem ein Zimmer einräumen, kliditi, gednati, chystati někomu pokog, einem etwas einräumen, přisauditi něco, Waaren einräumen, sklzeti, wkljzeti zbožj.

Einräumung, f. Zugebung, Zulassung, einer Sache, připaustěnj, připustěnj, místa dánj, n. 2) Abtretung, postaupenj, n. 3) kliděnj, gednánj, chystánj, 4) sklzenj.

Einrechnen, wpočjtati, wpočjsti,

Einrechnung, f. wpočjtánj, n. wpočtenj.

Einrede, f. w řeč wstáwánj, wstřebetánj, n. 2) Zurede, domluwa, f. domlauwánj, n. 3) jurist. odpor, m. odporu kladenj, wloženj, n.

Einreden, darein reden, w řeč wskakowati, wskočiti, do řeči skákati, mezy řeč wmjwiti, přimlauwati, 2) ermahnen, domlauwati, er läßt sich nichts einreden, nedá sy nic říci.

Einreden n. s. Einrede, auf sein Einreden, na geho domlauwánj.

Einregnen, wyršeti.

Einreiben, wdrbati, wetřjti, natřjti, eine Salbe einreiben (in die Haut,) mastj natřjt (křiži) den Schmutz noch tiefer, wtjrati, wetřjti sprjnu hlauděgi, 2) einbrocken wie Brod (in die Schüssel, Milch) wdrobit, nadrobit, nadrtit chleba (na mjsu drobit, drtit do mjsy)

Einreibung, f, wdrbánj, wetřenj, natřenj, n.

Einreichen, als ein Gesuch, podati, podáwati, zadati spis.

Einreibstein, m. krewnj kámen, m.

Einreißen, ein Gebäude, baurati, zbaurati, rozbaurati, strhati, bořiti, rozbořiti, zbořiti, 2) überhand nehmen, wie eine Gewohnheit, wie eine Krankheit, zmáhati se, zmocy se, rozmáhati se.

Einreißung, f. eines Gebäudes, bauráni, zbauráni, rozbauráni, rozbořenj, strhánj, bořenj, zbořenj, n. 2) einer Gewohnheit, Krankheit, Lasters, zmáhánj, rozmáhánj, n.

Einrichten, naprawiti, narownati.

Einrennen, in die Feinde, wtekati, wřjtiti se, hnáti, 2) eine Thüre, wyrazyti.

Einreiten, wgeti koněm, na koni, etwas einreiten, über den Haufen werfen, přegeti,

Einrichten, řjditi, řádati, zřjditi, pořádati, spořádati, w řád wwesti, zprawiti, den Staat einrichten, obec zřjditi, w řád wwesti, zprawiti, 2) ein verrucktes Glied, naprawiti, 3) sich in seinen Umständen, an einem Ort, spořádati, zřjditi wěcy swé, 4) sich zu etwas, in etwas, strogiti, přistrogiti se, 5) sich nach etwas einrichten, zprawiti se podlé něčeho. 6) bey uns, euch ist es nicht so eingerichtet, v nás, wás to nenj tak spořádáno, zřjzeno, die Haushaltung, hospodářstwj zprawiti, w řád wwesti spořádati.

Einrichtung, f. zprâwa, f. zřjzenj, spořádánj, pořádánj, n. řád, m. hiet iſt eine gute Einrichtung. zde geſt dobrý řád, dobrá zprâwa, nach hieſiger Einrichtung, dle zdeyſſiho zřjzenj, řádu, dle zdeyſſi zprâwy, Einrichtung treffen, machen, zprâwu, řád wčlati, wſtanowiti, zřjzenj včiniti, 2) eines verrenkten Gliedes, napra-wenj, n. 3) Einrichtung in einem Zimmer, nábytek, m. fwrſſky.

Einroſchen, ſenowati ſe.

Einroſten, zazrzawěti.

Einrücken, einſchalten, wložiti wſaditi, 2) mit der Armee in das Land der Feinde, in das Lager, mit dem Wagen, wtrhnauti, 3) neut. in eine erledigte Stelle, wſtaupiti, naſkaupiti do mjſta, na mjſto.

Einrücken, das, Einrückung, in etwas, in die Zeitungen, wloženj, wſazenj, n. 2) eines Kriegsheers, wtrhnutj, n. 3) wſtaupenj, naſtaupenj.

Eins, gedno, eins, ein Uhr, gedna, um eins, w gednu Hodinu, eins und das andere, eins und anderes, gedno druhé, eins übers andere, gedno přes druhé, eins ums andere, wechſelweis, gedno za druhé, 2) einig, einmüthig, einhellig, ſgednocený, ſworný, eins ſeyn, ſworným, ſgednocením býti, ſgednáwati, ſrownáwati ſe.

Einſalben, maſti namazati.

Einſalbung, f. maſtj namazánj, n.

Einſalzen, naſoliti, zaſoliti.

Einſam, ſamotný, oſamělý, ſaukromný, ein einſamer Ort, ſaukromné, ſamotné mjſto, ſaukromj, n.

Einſamkeit, f. ſamotnoſt, ſamota, f. der Ort, darinn man lebt, ſaukromj, n. ſamotu, ſamotina, f. ſaukromnoſt, f.

Einſammeln, zbjrati, ſhromážditi, viel, nazbjrati, naſhromážditi.

Einſammlet, m. zbirač, m.

Einſammlung, f. zbjrka, f. zbjránj, ſhromážděnj, n.

Einſargen, do rakwe položiti.

Einlatz, m. in der Wette, zákład, m. zâſtawa, f. im Spiel, ſázka, f. im Garten, ſchowna, ſchowárna zahradnj, f.

Einſäuern, zakwaſyti, nakwaſyti, zakyſati.

Einſaugen, wſáti, wſtřebati, wpjſti do ſebe.

Einſchalten, wſaditi, wſázeti, wložiti.

Einſchaltung, f. wſazenj, wloženj, n. Einſchaltung des Tages, wloženj gednoho dne do roka, n.

Einſchanzen, zahraditi, ohraditi, hradbau obehnati.

Einſchärfen, wſtřjpiti, oſtře přikázati.

Einſchärfung, f. wſtřipenj, n.

Einſcharren, zahrabati.

Einſchenken, in ein Glas, nalěwati, nalíti, nalíwati, Wein, Bier, (in das Glas) wjna, pjwa nalit (do ſklenice)

Einſchenkung, f. nalěwánj, nalitj, n.

Einſchicken, poſlati, poſýlati.

Einſchieben, wſtrkati, wſtrčiti, wſaditi, wložiti, einſchieben, Geld in den Sack, penjze zaſtrčiti, Brod in den Ofen einſchieben, wſázeti chléb do pece.

Einſchiebſel, n. doſtawek, m. wkladěk, wſtrčenj, n. přílepek, m.

Einſchiebung, ſ. Einſchaltung.

Einſchlafen, vſnauti, zaſpati, er iſt feſt eingeſchlafen, twrdě vſnul, 2) wie ein Glied, vſnauti, zmrtwěti, zdřewěnětj, zmrtwěl, zdřewěnělj, 3) wie eine Sache, Gewohnheit, vſnauti, vtuchnauti, pominauti.

Einſchläfern, vſnjti, vſpati, ſen wwěſti, ſich laſſen, dáti ſe vſpati, vſnjti.

Einſchlagen, zerbrechen, rozlaugy, rozbiti, rozrazyti, rozrážeti, eine

eine Mauer, zeď rozklaucy, eine Klammer, einen Nagel, einen Pfahl einschlagen, wrazyti, wbiti, wklaucy, zarážeti, zatlauci, zarazyti, werknauti, wtroci, 2) einschmeißen, wyrazyti, wyklaucy, wybiti, wytřiskati, die Fenster, okna wyklaucy, wybiti &c. die Thüre, dwéře wyrazyti, wybiti, wyklaucy, die Klauen, pazoury zarnauti, zatjnati, zarazyti, den Kopf, hlawu rozklaucy, rozrazyti, rozstřiskati, 3) eben den Weg einschlagen, na rauž cestu vhoditi, rauž cestau přikročiti, na rauž cestu nakročiti, nastaupiti, rauž cestu přesewzýti, 4) wohl einschlagen, zwésti se, dobře radnauti, dařiti se, zdařiti se, nicht wohl einschlagen, nedobře, se zwésti, nepadnauti dobře, nezdařiti se, 5) wie das Wetter, vhoditi, vdeřiti, das Wetter hat itzt in die Eiche eingeschlagen, hrom ted vhodil, vdeřil do dubu, 6 das Kleid einschlagen, kabát založiti; nabýrati, in Papier, Leinwand, zaobaliti, zawinauti, 7) in etwas einschlagen, dahin gehören, wrážeti, padati, býti do něčeho, směřowati k něčemu, das schlägt in mein Fach ein, to do mých wěcý wrážj, padá, k mým wěcem směřuge, 8) mit der Hand, rukau na to dáti, ruky dánym stisknuti, připowědjeti, schlag ein, dey na to ruku, slowo sto.

Einschlag, m. des Weins, wjna strogenj, zaděláwánj, zprawenj, zádělawánj, n. přjsada, f.

Einschleichen, sich einschleichen, wohin, in etwas, wlauditi, wkuzowati se, der Geiz hat sich eingeschlichen, lakomstwj se wlauditilo, sich in ein Amt, wlauditi se, wetřjsti se do vřadu.

Einschleichend, wkuzugicy.

Einschleppen, zawlékrnauti, zawlékcy.

Einschließen, etwas im Zimmer, Hause, Kasten, zamknauti, zawřjsti, zamjkati 2) umgeben, obklječiti, zawřjsti, 3) in sich begreifen, obsáhnauti, zawřjti, 4) einschließen, in einen Brief, do psanj zawřjsti, 5) in das Gebeth, w modlitbu pogjti zawřjti.

Einschließungszeichen, n. závorka, f.

Einschließung, f. zawrenj, obsazenj, n. zawřitj, n. obruba, f.

Einschlingen, Einschlucken, pozřjti, pohltiti.

Einschlucken, pohltiti, pozřjti, polknauti, vielen Staub einschlucken müssen, prachu se nahltati, f. Einschlingen, Verschlingen.

Einschlummern, vsnauti, zdřjmati, zaspati.

Einschlürfen, wirknauti, srkati, stkebati, wstřebati, eine Brühe, einen Trank einschlürfen, gichu, nápoj stkebat.

Einschlürfung, f. wsrknutj, n.

Einschluß, m. eines Briefs, přjloha, f. přiložený, n. 2) in einer Rede, zawirka, f.

Einschmeicheln, sich, bey jemanden, připochlebiti se, přilahoditi se, přilisati se, přilatiti se, (někomu, wpochlebiti se, přilichoriti se.

Einschmeicheln, das, připochlebenj, přilisánj, přilahodénj, přilatiwánj, wpochlebenj, n.

Einschmeißen, einschlagen, zerschlagen, entzwey schlagen, rozstřiskati, rozstřjsknauti, rozrazyti, die Thüre, dwéře wyrazyti, wytřjskati, rozstřjskati, Fenster, okno wytřjskati, rozstřjskati.

Einschmelzen, rozpustiti.

Einschmelzung, f. rozpustěnj, n.

Einschmieren, namazati, Wäsche unrein machen, zamazati, vmazati, vkáleti, eingeschmierte Wäsche, zamazané, vmazané, vkálené šaty.

Einſchmiegen, ſich, přiwinauti ſe.
Einſchmutzen, vſſpiniti, zaſſpiniti.
Einſchnallen, zapnauti (na přeſku)
Einſchneide, ſ. gedno oſtřj, n.
Einſchneiden, wřezati, wyřezati, Brod zur Suppe, oder Fleiſch klein ſchneiden, chlebá, maſa ke polſwky nařágeti, eingeſchnitten wie die Säulen, falzigt, wyřezáwaný, prutowánjm rozdělený, pruhowaný, ſich in etwas einſchneiden, zakezati ſe.
Einſchnitt, m. wrub, m. nařezánj, n. ſ. Abſchnitt. 2) an den Säulen, řez, m. prutowánj, wyřezáwánj, n. prutownj důlek, m. wydlabané wokence na ſlaupjch, plu.
Einſchnüre, ſ. ſſněrowadlo. n,
Einſchnüren, zatáhnauti, ſtáhnauti, ztáhnauti, zaſſněrowati, ſſněrowati.
Einſchöpfen, wážiti, nawážiti.
Einſchöpfen, das, wáženj, nawáženj, n.
Einſchränken, obmezyti, ſtlačiti, obklačiti, ſwjrati, ſewřiti mezy.
Einſchränkung, ſ. obmezenj, ſtlačenj, ſewřenj, n.
Einſchrauben, wtáčeti, wtočiti.
Einſchreiben, wepſati, zapſati, napiſati někoho, Ausgabe und Einnahme einſchreiben, wydánj a přjgem zapſati, napſati, ſich einſchreiben laſſen, dáti ſe zapſati, napſati, wepſati.
Einſchreiber, m. zapiſowatel, napiſowatel, m.
Einſchreibung, ſ. wepſánj, zapſánj, napſánj, n. zápiſ, m.
Einſchreiten, wkročiti: in einer Sache vorgehen, pokračowati, poſtupowati, poſtaupiti, pokročiti, ſ. Hineingehen.
Einſchreiten, das, poſtupowánj, pokračowánj, n.
Einſchreyen, in die Ohren, křikati, křičeti do vſſj
Einſchroten, Bier, zpaustěti, paustěti poljze, n.
Einſchrumpfen, ſcwrknauti ſe ſmrſtiti ſe, ſwraſſtiti ſe, křčiti ſe.
Einſchub, ſ. Einſchiebſel.
Einſchuß, m. der Weber, autek, m.
Einſchütten, wſypati, naſeypati, 2) eingieſſen, naliti, naljwati, 3) zum Bräuen, ſypati na wárku.
Einſchüttung, ſ. ins Waſſer des Ingeweides, ſtjrka, ſ.
Einſchützen, Wehr, Mühlen, zaſtawiti, zahraditi, přihraditi.
Einſchwärzen, začerniti, načerniti, počerniti, 2) jemanden einſchwärzen, anſchwärzen, angeben, verläumden, žčerniti někoho. 3) ſ. Einpaſchen.
Einſchwärzung, ſ. das Einſchwärzen, začernění, načernění, počernenj, n. 2) Angebung, žčernění, n.
Einſchwätzen, naſſeptati, poſſeptati.
Einſchwätzen, das, naſſeptánj, n.
Einſegnen, einweihen, požehnati, 2) einen Sterbenden, Kranken, wyſwěcitj.
Einſegnung, ſ. požehnánj, n. prieſterliche, wyſwěcenj, n.
Einſehen, etwas, prohlédati, prohljdnauti, prozřiti k něčemu, poznati něco, porozumětj, (někomu něco, vznati, vznáwati, (něco) in etwas, nahljžeti, do něčeho.
Einſehen, das, whlédánj, nahljženj, n. 2) Kraft der Seele, ſmyſlnoſt, důmyſlnoſt, ſ. Einſehen haben, mjti důwtipnoſt, ſmyſl, býti důwtipným, ſmyſlným, 3) Einſehen von einer Sache, poznánj, vznánj, n. haben, mjti poznánj nějaké wěcy, znáti nějaké wěcy. 4) Einſehen der Obrigkeit, pozor, m. pozorowánj, ſſetřenj, dohljženj, n. es haben, pozor mjti, bey Verbrechen, trestánj, n.
Einſehend, ſmyſlný, důmyſlný, in einer Sache, powědomý, znalý we wěcy nějaké.
Einſeifen, namydliti.
Einſeitig, gednoſtranný, 2) gednobedrný, gednobočer.
Einſenden, poſlati.

Ein-

Einſendung, f. poſlánj, n.

Einſenken, wetſnauti, wpuſtiti, Reben, keke wſázeti, ſtépowati, einen Todten, wmrlce do hrobu ſpuſtiti, pochowati, 2) einkaufen, potopiti, pohrižiti.

Einſenker, m. bei der Färberei, potopec, m.

Einſenkung, f der Reben, wſazenj, n. des Todten, pochowánj, ſpuſtěnj do hrobu, n.

Einſezauge, n. wſázecý oko, n,

Einſezeiſen, n. wſázecý železo, n.

Einſezen, verordnen, vſtanowiti. 2) einpflanzen, wſaditi. wſázeti, 3) an eines Stelle einſetzen, miſto někoho vſaditi, vſazowati, vſtanowiti, poſtawiti, in ein Amt, na vřad poſaditi, in den vorigen Stand, in die vorige Bedienſtung, vſaditi, wſaditi. doſaditi, vſtawiti, poſtawiti w předeſſlý ſtaw, w vřad, w ſlužbu, ob. do předeſſlého ſtawu, in den Beſitz der vorigen Rechte, předeſſlá práwa opět nawrátit, wdělit, einſezen ſich im Bergwerk, prozkabrowati, probrati ſe ſkrze ſkálu, 4) zum Erben einſetzen, za dědice vſtanowiti, poſtawiti, 5) zum Pfand einſetzen, wſaditi, ſaditi, 6) einen König einſetzen, krále, za krále vſtanowiti, vſtawiti, 7) gefänglich einſetzen, do wězenj dáti, do wězenj wſaditi, 8) Scheiben, Fenſter, zaſaditi, zaſazowati, die Zähne, zuby zaſazowati, 9) einen Fleck, záplatu wſaditi, 10) ſich in eine Wohnung, Nahrung, Handlung, vſaditi ſe

Einſezen, etwas in die Preſſe z. B. das Tuch, dáti, wložiti do preſu.

Einſezung, m. plan, f.

Einſetzung, f. in jemandes Stelle, anſtatt eines andern, vſtanowenj, vſazenj, n. zum Erben, za dědice vſtanowenj, nakjdění, n. des Abendmahls, vſtanowenj, n. zum Amte, na vřad poſazenj, n, eines Zweigs, wſazenj, wſtěpeni, n.

Einſicht, f. nahlédnutj, nahlijenj, n. 2) Beurtheilung, ſmyſlnoſt, dómyſlnoſt, f. domyſl, m. 3) Einſehen, poznánj, n. poznaloſt, f. 4. Einſehen, nach meiner Einſicht, ſo viel ich verſtehe, dle mého domyſlu, co gá rozumim: tolik co gá poznáwám, Einſichten, domyſly.

Einſichtig, einſehend, dómyſlný, zkuſeckwé.

Einſichtsvoll, ſmyſlný, domyſlný, plný domyſlů, ein einſichtsvoller Mann, muž plný domyſlů, m.

Einſieden, wywařiti ſe, laſſen, machat wywařiti.

Einſiedung, f. wywařenj, n.

Einſiedler, m. pauſtewnjk, pauſterník, m,

Einſiedlerey, f. pauſſt, f.

Einſingen, ein Kind, vzpjwati dítě.

Einſinken, zkleſnauti, probořiti, obořiti, zbořiti ſe, padnauti na hromadu.

Einſitzen, wſednauti.

Einſitziger Wagen, wůz na gednu oſobu, gednoſedácý, m.

Einſpannen, zapřahati, zapřáhnauti, wpřáhnauti.

Einſpännig, gednoho ſpřeženj, gednoſpřežný.

Einſpannung, f zapřeženj, wpřeženj, n.

Einſperren, zawřjti, zamknauti.

Einſperrung, f. zawřenj, zamčenj, n.

Einſprechen, bey einem, porozprávěti s někým, 2) einem Muth, myſli, zmužiloſti přidáwati.

Einſprengen, pokropiti, zakropiti. 2) ſ. Hineinſprengen.

Einſprengung, f. kropenj, zakropenj, pokropenj, n.

Einſpritzen, ſ. Einſprützen.

Einſpruch, m, Widerſpruch, nárok, m. odwolánj, 2) řeč wſkakowánj, n.

Einſprützen, wſtřjkati, wſtřjknauti, in den Hals, wyſtřikowati, do krku ſtřjkati, in den Hintern do prdele ſtřjkati.

Ein-

Einſterkſung, f. wſtřjrkaňſ, n. von hinten, ſtřikánj do prdele, n.

Einſt, einſtmal, gednau, gednák, (z zuweilen, někdy, drnhdy.

Einſtampfen, wdupati, darzwiſchen, přidupati.

Einſtänkern, zaſmraditi, naſmraditi,

Einſtechen, wetknauti, wrazyti, zabůſti, wpichnauti, zapichnauti.

Einſtecher, m. wpich, m.

Einſtecken, in die Taſche, zaſtrčiti. 2) in das Gefängniß, do wězenj dáti, ſaditi, wſtrčiti, 3) den Degen, kord zaſtrčiti, w taſyr ti, einen Pfahl, oder ein Stück ſpitzigen Holzes in die Erde, zatknauti, zaſtrčiti, wſtrkiti.

Einſteigen, in das Schiff, wſtaupiti, in den Wagen, wſtaupiti, wlezti, zum Fenſter, oknem wlezti.

Einſteigen, das, wſtaupenj, wlezenj, n.

Einſtellen, ſich, doſtawiti ſe, poſtawiti ſe, 2) verſchieben eine Arbeit, ſtawiti, zaſtawiti.

Einſtimmen, mitſingen, ſpielen, ſpoluzpjti, ſpoluzwučeti, 2) zuſammenſtimmen, einig ſeyn, ſgednati ſe, ſgednáwati ſe, ſrownati ſe, na gednom býti, na gednom ſwoliti, zu beyfallen, darein, darzu einſtimmen, ſwoliti, přiwoliti něčemu.

Einſtimmig, gednoſworný, adv. gednoſwornč, gednomyſlně, einſtimmig ſeyn, gednoſwornym býti, na gednom býti, ſrownati, ſgednati ſe, in der Muſik von einer Stimme, gednoho hlaſu, gednohlásný, gednozwučný.

Einſtimmung, f. in der Muſik, gednozněnj, gednozwučenj, n. gednozwučnoſt, gednohlásnoſt, gednoſtrynoſt hlaſu, f. 3) Beyfall, ſwolenj, přiwolenj, n. mit ſeiner Einſtimmung, s gehо přiwolenjm.

Einsmals ſ. Einſt.

Einſtopfen, wecpati, eine Pfeife, nacpati.

Einſtoßen, rozrazyti, roztlaucy, ein Gebäude, rozbořiti, rozházeti, rozmetati, den Kopf, hlawu ztlaucy, roztlaucy, rozrazyti, roztřjſkati, Fenſter, okna roztlaucy, roztřjſkati, die Thüre, dwéře wyrazyti, ili die Erde, wſtrčiti, wrazyti.

Einſtoßſtecken, m. hůl k poſtrkowánj, poſtrkowácý, f.

Einſtreichen, in den Mund, in die Augen, Wunde, natřjti, natjrati, namazati, 2) das baare Geld, ſhrnauti, ſhrábnauti, 3) einem etwas, natirati, 4) wie der Wind, profaukati, prodjratiſe.

Einſtreichmeſſer, n. wřezacý nuž. m.

Einſtreuen, naſypati, zaſeypati.

Einſtreuung, f. naſypánj, n.

Einſturz, m. obokenj, n. obokenina, ſurtina, f. Einſturz drohend, k pádu ſchýlený, nawážený, ſypký.

Einſtürzen, zbořiti, bořiti, rozbořiti, obořiti, zſauti, zkáceti ſe.

Einſylbig, gednoſlowný, gednoſlowkowý, gednoho zkeku.

Eintägig, gednodenní.

Eintauchen, namočiti, omočiti, potopiti, smočiti, die Feder eintauchen (in die Tinte) Brod, in die Brühe, péro omočit w ingaustu chléb omočit, omáčet, namáčet, smáčet w gisſe.

Eintauchung, f. namáčenj, omáčenj, potopenj, smáčeni, n.

Eintaigen, zadělati těſto.

Eintheilen, rozděliti, rozdělowati, na díly rozwrcy.

Eintheilung, f. rozdělenj, na díly rozwržení. n. der Predigt, rozdělenj, rozwrženj, n. rozdil, rozmrh, m.

Einthun, etwas, wendarz, dáti, dáwati, wprawiti, das geläuterte Oel in die Oelkrüge einthun, wyčiſtěný oleg do olegných baněk dáwati, 2) ſich wo einthun, zagiti někam, zabrati ſe někam.

Eintönen, prahlawiti, poblawiti.

Eintracht, f. swornoſt, gednoſwornoſt, gednota, f.

Einträchtig, ſworný, gednoſworný.

Einträchtig, adv. ſworně, gednoſworně.

Eintrag, m. im Gewebe, autek, m; wetkánj, n. 2) Schaden, vgma, f. Hinderniß, odpor, m. překážka, f. einem in ſeinem Rechte Eintrag thun, někomu právu odpor činiti, překážku včiniti, der Freundſchaft, přátelſtwj překážku včiniti, großen Eintrag thun, k ſkodě, na vgmu býti, ſkodu včiniti, vběłati, zkracowati někomu w něčem.

Eintragen, wnéſti, wnáſſeti. 2) in ein Buch, wnéſti, wložiti, wepſati, zapſati, in die Rechnung, wložiti w počet, do počtu położiti, 3) einbringen, přináſſeti, wynáſſeti, dieſes Gut trägt ſehr viel ein, tento ſtatek welmi mnoho přináſſj, wynáſſj.

Eintragen, das, in ein Buch, wnáſſenj, wnesſenj, wloženj, n. wkład do knihy, m.

Einträglich, weynoſný, wýnoſný.

Einträglichkeit, f. weynoſnoſt, f.

Eintränken, es einem, pomſtiti, wymſtiti ſe na někom, někomu.

Eintreffen, wo ankommen, dogiti, dogeti, doprawiti ſe, dobrati ſe, morgen wird er dort eintreffen, zeytra tam dogede, buď, 2) wie eine Rechnung, ſrownáwati ſe, 3) das trifft bey ihm ein, kann mit Recht von ihm geſagt werden, to geſt mu podobné, 4) wahr befunden werden, ſrownati ſe, das Glück trifft mit meinen Wünſchen überein, ſtřěſti s žádoſtmi mými ſe ſrownáwá, ſeine Hoffnung hat eingetroffen, nadége mne neomylila, nechybila, der Traum hat eingetroffen, ſen ſe wygewil.

Eintreiben, Vieh, hnáti dobytek domů, pohánětí dobytek. 2) Geld, Schulden, penjze, dłuhy ſhánětí, wybíratí, vpominatí, 3) den Keil eintreiben, do těſna wehnati někoho, dělati někomu do čepice.

Eintreiber, m. der Schulden, Gelder, weybérčj, bernjk, 2) pohunek, m.

Eintreibung, f. des Viehes, pohánenj dobytka, n. 2) der Gelder, Schulden, ſhánenj, wybjránj peněz, dłuhů, n.

Eintreten, zertreten, zaſſlapati, zaſſlápnauti, eingehen, eintreten, obſtaupiti, Leim, Sauerkraut, Weintrauben, tlačiti, ſlapati, 2) eingehen, wſtaupiti, wkročiti, in einen Dienſt, přiſtaupiti k ſlužbě, wſtaupiti do ſlužby, 3) bevorſtehen, angehen, naſtáwati, naſtati, připadati.

Eintretung, f. wſtaupenj, wkročenj, 2) Anfang, naſtánj, n.

Eintrichtern, wljti nálewkau.

Eintritt, m. wſtaupenj, wkročenj, n. wchod, m. zu Pferde ob. Wagen, wyjezd, m. beym Eintritte des Frühlings, na podletj, při začátku, při začjnánj, otewřenj podletj, z gara.

Eintrocknen zaſchnauti, vſchnauti, wie das Waſſer, die Tinte, wyſchnauti, wie Wurzeln, Rüben, ſeſchnauti.

Eintrocknen, das, zaſchnutj, n. des Waſſers, der Tinte, wyſchnutj, n. 2) ſeſchnutj, n,

Eintunken, namáčeti, namočiti, omočiti, die Feder eintunken, pěro omočit, das Brod, Fleiſch in die Brühe, omočit, omáčet chléb, maſo.

Einverleiben, přiwłaſtniti, einem Buche, der Rechnung, dem Verzeichniſſe, do knihy, do počtu, do poznamenánj wložiti, wtěliti.

Einvernehmen, wyſlyſſeti, wyſlechnauti.

Einvernehmung, f. wyſlyſſenj, wyſlechnutj, n.

Einverſtändniß, n. ſrozumětj, n.

Einverſtehen, ſich mit einem, ſrozuměti ſe, ſie haben ſich miteinander einverſtanden, ſrozuměli ſe mezy ſebau.

Ein und zwanzig, geden a dwadcet, gedenmecýtma, ein und dreyßig, geden a třidcet, der ein und zwanzigſte, geden a dwadcátý, gedenmecýtmý, der ein und dreyßigſte, geden a třidcátý.

Ein und zwanzigmal, geden a dwadcetkrát, gedenmecýtkrát, ein und dreyßigmal, geden a třidcetkrát.

Einwachſen, wrůſti.

Einwärts, wnitř, einwärts gehen mit Füſſen, ſſmathati.

Einwäſſern, namočiti, máčeti, ſwlažiti, wodau napauſſtěti, Fiſche, Fleiſch, den Schinken, máčeti, namočiti.

Einwäſſerung, ſ. máčenj, namáčenj, namočenj, n.

Einweben, wetkati.

Einwechſeln, wyměniti (ſobě)

Einwechslung, ſ wyměnění, n.

Einweichen, Fleiſch, Fiſche, Leder, měkčiti, močiti, rozmočiti, ins Waſſer, namočiti do wody, Brod in Wein einweichen, chléb we wině namáčeti, máčeti, rozmáčeti, namočiti.

Einweichung, ſ. des Fleiſches, der Fiſche, měkčenj, močenj, rozmočenj, n. des Brods im Weine, máčenj, namáčenj, namočenj, n.

Einweichungs Gefäß, n, nádoba k močenj, ſ.

Einweihen, zaſwětiti, poſwěcowati.

Einweiſen ſ. Einführen.

Einweiſung, ſ. Einführung.

Einwenden, namjtati, předmjtati, nawrhnauti, odpor klásti, wložiti, na odpor ſtawěť, poſtawit, být, du haſt immer was einzuwenden, wſſemu odpjráſ, ich habe nichts darwider einzuwenden, nic proti tomu nemám, man wandte dagegen ein, namjtali proti tomu, um ſich zu entſchuldigen, předkládáti, předſtirati.

Einwendung, ſ. namjtka, předmjtka, ſ. namitánj, předmjtánj, n. bey den Juriſten, odpor, m, kladenj odporu, n. machen, odpor klásti, wložiti něčemu, namjtku činiti, ohne Einwendung, bez odporu, Einwendung, Entſchuldigung, předkládánj, předſtiránj, n. Einwendung machen, vorbringen, daß man krank ſey, předkládati, předſtirati nemoc.

Einwerfen, wohin werfen, wházeti, ymetati, Bomben, Granaten, Feuerkugeln einwerfen, (in eine Stadt od. Feſtung) házeti puſmami do města, 2) anheften, přiſtehnaut, z. B. einen Aermel Fleck 3) Jemand einen Skrupel, ſtarost ſpůſobit, 4) den Kopf, hlawu rozrazyti, rozťkjſtati, die Fenſter, okna wyklauty, rozklaucý, wytkjſtati, rozťkjſtati, 5) einmenden wider etwas, namjtati, předmjtati, odpor klásti, 6) wie ein Gebäude, eine Mauer, das man erſt gebauet hat, rozházeti, rozmetati, rozbořiti, wie der Wind ein Gebäude, porazyti, rozházeti, die Thüre mit Steinen, dwěře kamenjm wyrazyti.

Einweyhen, ſ. Einweihen.

Einwickeln, zawinauti, obwinauti, powiti, zaobaliti, obaliti, ſich in den Mantel, do pláſtě ſe zaobaliti, obaliti, zawinauti, ſich in einen Prozeß, ſ. Verwickeln.

Einwiegen, wkolébati, wkoljbati, ein Kind, auf den Armen, wyhegkati, wkonegſſeti.

Einwilligen, přiwoliti, ſwoliti.

Einwilligung, ſ. přiwolenj, ſwoleníj, n.

Einwindeln, powijeti, zarowijeti, plénkami obwinauti.

Einwinden, wmotati.

Einwintern, do zymy doživiť.

Einwirken, einweben, wetkati, wpleſti.

Ein-

Einwohnen, ſ. Einziehen.
Einwohner, m. obywatel, přebywatel, bydlitel, m im Hauſe, nážemnik.
Einwohnerinn, f, obywatelkyně, přebywatelkyně, bydlitelkyně, f.
Einwurf m. namitka, f. namitání, odporu kladení, předwržení, n, odpor, m. einen Einwurf vorbringen, machen, odpor kłáſti, wložiti, namitku učiniti něčemu.
Einwürgen, was einem ſchwer zu eſſen wird, zdáwiti.
Einwurzeln, wkořeniti ſe.
Einwürzen, okořeniti
Einzahn, m. gedinozubec, m.
Einzaumen, ein Pferd, w vzdu pogiti, zwzdíti.
Einzäunen, einen Ort, oder Platz, oplotiti, ohraditi, zahraditi, obehnati plotem, einzäunter Platz, ohrada, f. zahražené mjſto, n.
Einzehlen, Geld, i, V. in die Hand, počjtati do ruky, mit einzehlen, wpočjſti, wpočjtati, připočjſti.
Einzeichnen, naznamenati.
Einzeichnung, f. naznamenánj, n.
Einzeln, der, die, das einzelne, ſám, ſamotný, každý zwláſſt, obzwláſſtnj, każdý ſám pro ſebe, za ſebe, gedenkażdý, gednokażdé zwláſſtě, obzwláſſtně, ſie kommen ganz einzeln nach Hauſe, każ zwláſſt přicházý domů, einzelne Gerichte, zwlaſſtnj krmě, mitten im Walde liegt ein einzelnes Haus, w proſtřed leſa ſtogj ſamotný dům, es fallen nur einzelne Tropfen, gen pokrápá.
Einzeln, adv. zwláſſtě, zwláſſtně, obzwláſſtně, zwláſſt.
Einzig, gediný, gedinký, adv. gedině, einzig und allein deswegen, gedinkě pro to.
Einziehen, wohin, wſtěhowati ſe, přiſtěhowati ſe, öffentlich, ſlawně wgeti, wgiti, 2) die Segel, ſwinauti plachty, ſeine Gelder, wybjrati penize, 3) die Güter einziehen, ſtatek pobrati, wzýti, 4) gefänglich einziehen, do wězenj dáti, doweſti, do wazby wzýti, brátí, 5) Nachricht einziehen, wyzwjdati, na zpráwy ſe wyptáwati, dotazowati, 6) ſich in etwas, wie Farbe, Feuchtigkeit, wtáhnauti ſe, 7) ſich zuſammen, ſtáhnauti ſe, wie der Weißgerber das Leder, wrahowati, wie der Kupferſchmied, zatáhnauti, wie der Gold, od. Silberarbeiter, wytahowat (zauzčit)
Einziehung, f. der Güter, pobránj, wzetj ſtatků, n
Einziſcheln, poſſeptati, wſſeptati.
Einziſcheln, das, poſſeptánj, wſſeptánj, n.
Einzug, m. wražení wgetj, wgitj, n. wgezd. m. ſieghafter Einzug, ſlawné wgetj, wcházenj, wgitj po wjtězſtwj, wgeid wjřežný, wjtězoſlawné wgetj ſolchen halten, držeti ſlawné wgetj po wjtězſtwj, ſlawiti wjtězſtwj, wjtězoſlawu.
Einzwängen, zuſammenpreſſen, wnutkati, wriſknauti, wtlačiti, wtěſniti, b) ſtěſniti
Einzwingen, einem etwas, als Speiſe, Arzney, donutiti, donutkati někoho k něčemu, wnutkati něco do někoho, etwas in etwas, als in ein Futteral, wnutkati.
Einzwingen, das. donucenj, náſylj, wnutkánj, n.
Einzwitſchern, mit Zwitſchern einſchläfern, vſſwiřinkati.
Eis, n. led, m, es frieret Eis, mrzne, zu Eiſe frieren, werden, zmrznauti, der Fluß wird mit Eis belegt, řeka zamrzá, das Eis geht auf, led gihne, von Eis, ledowý, voll Eis, lednatý.
Eisbock, m. kobila, f. koza, f.
Eisbruch, m. střenj, střž ledu.
Eiſen, n. železo, n. zum Aufbrennen der Haare, želizko, n, am Pfeil, tuleg, zum Abſteiſchen des Kirſchners, koſa myzdřicí, f. der Berghauer, m, želizko. n. bey der Waſſerkunſt, kopeyna, f.

Ei-

Eisenartig, železowitý.
Eisenabschnitze, m. pl. železné okuge, odpilky, plu.
Eisenbart, m. Eisenkraut, n, werbena, f.
Eisenbergwerk, n, železné hory, železná hora, f. železný důl, m.
Eisenblech, n. železný plech, m.
Eisendraht, m. železný drát, m.
Eisenerde, f. železowitá půda, f.
Eisenerz, n. železná ruda, f.
Eisenfarbe, f. železná barwa, f. pozelezawá barwa.
Eisenfärbig, Eisengrau, pozelezawé, železné barwy.
Eisenfresser, lamač; chlubné plice.
Eisengrau, železawé barwy, pozelezawé barwy, blanytný.
Eisengrube, f. důl železný, m.
Eisenhammer, m. huť železná, f.
Eisenhammerschlag, m. okuge železa, f. pl.
Eisenhandel, m. wželeze, železný obchod, m.
Eisenhändler, m. železník. m.
Eisenhart, co železo twrdý.
Eisenhut, m. womeg. f.
Eisenhütchen, n. eine Blume, ssalamanek, m,
Eisenhütte, f. železnice, železná huť, f.
Eisenkuchen, m. oplatek, m.
Eisenfeile, f. železný pilnik, m.
Eisenreich, na kowu vrodný, hogný.
Eisenrost, m. rez železný, m. na železe.
Eisenrahm, m. pořezník, m.
Eisenschimmel, m. kůň plesiwý, m.
Eisenschlacken, truska, pěna železa, f.
Eisenschlägel, m. železná palice, f.
Eisenschmiede f. f. Schmiede.
Eisenschmiedt, m. kowář, m.
Eisenspäne, plu. železné okuge, odpilky, f.
Eisenschwärzmisch, m. womok k černěnj, m.
Eisenwerk, n. Eisenzeug, železa, n. pl. okowina, f.
Eisern, železný, eiserne Gräfe, železné listy, plu.
Eisgang, m. ledu gitj, n.
Eisgrube, f. ledníce, f.
Eisig, lednatý.
Eiskalt, studený gako, co led (syr mawý)
Eiskessel, m. wanička na led, f.
Eiskraut, n. ledowá bylina, f.
Eisloch, n. Eisluft, prohlubně, f.
Eismasse, f. Eisscholle.
Eismeer, n. lednaté moře, n. ledné, ledowaté, ledowé moře, n.
Eisscholle, f. kra, hruda z ledu, ledná hruda, f. (pl. kry.)
Eisstück, gehauenes, okenice (ledowá)
Eisschuh, m. střewjc, (trepka) železem pobitý. m.
Eisstoß, m. okenice ledu, f. okenice f.
Eisvogel, m. lednáček, m. außer dem Meere, der Flüsse, der Böhmische, rybářiček, (wodnj pták) lednáček, m.
Eiszapfe, m. ropauch, m. střechsl, m. ropauch ledowý.
Eitel, marný, daremný, im Reden, marnomluwný, der es ist, marnotlach, darmotlach, daremný žwáč, m. 2) lauter, samý, eitle Narrenspossen, samé daremnosti, f.
Eitel, adv. marně, daremně.
Eitelkeit, f. marnost, daremnost, f. im Reden, marnomluwnost, f. daremné, marné mluwenj, n.
Eiter, m. hnis, (talow,) m. hnug zwředu, Eiter sezen, podbrat se, podebrat se, hnisowatěť, hnogiti se, zahnogit se, gitřit se, zagitřit se, rozgitřit se, blutiger, saukrwice, f. talow, m. den Eiter befördern, hnogit, gitřit, zu Eiter werden, s. Eitern.
Eiterbeule, f. wřzek, wřed, m. nestrowička gitřicý se, f.
Eitericht, hnisowatý, (talowitý) zahnogený.
Eiterig, hnisu podobný.

Eitern, eufangen, gitkiti se, zagitkiti se, rozgitkiti se, hnisowati, hnogiti se zum Eitern bringen (eine Wunde ein Geschwür) rozgitkiti ránu, wřed.

Eiterkock, m. dřeň m. zgitkenj, zahnogenj, n.

Eiterung, f. obgitkenj, gitkenj, zagitkenj, rozgitkenj, n. der Blattern, hnogenj, zahnogenj, n.

Eiternaß, plný hnisu, talowu, hnisowatý, talowitý.

Ekel, ekeln, ekelhaft, f. Eckel.

Elbfische, m. pl. labské ryby.

Elbaase, f. hlawák labský.

Eldritze, f. střewlíček, střeljček, m.

Element, n. živel, m.

Elementarbuch, u, kniha počátků, začátků, f.

Elementarisch, živelný.

Elend, n. bída, bídnost, strast lopota, pšota, f. (sauzenj) n. hubenstwj, n. 2) Verbannung, wypowědenj, cizý země, Verjagung aus dem Lande, wyhnánj, wyhnanstwj, n. ins Elend gehen, ziehen, gíti do wyhnanstwj, gíti z wlasti do cizý země, ins Elend verweisen, vertreiben, verjagen, wypowědíti do cizý země, zahnati, wyhnati, wypuditi z wlasti, im Elende leben, živu býti we wyhnanstwj.

Elend, adj. bídný, strastný, pšotný, lopotný, elende Rede, Entschuldigung, Beschäftigung, bídná řeč, wýmluwa, práce, f. elender Beweis, elende Schrift, bídný důkaz, m. bídné písmo, n. elender Schreiber, bídný písař, m. elend machen, činen, zbídnuti, zbědowati, vbědowati někoho, elend leben, nuzně, strastně živu býti, nuzowati se, 2) schlecht, daremný, ein elendes Brod, elender Wein, elendes Wirthshaus, daremný chléb, daremné wíno, daremná hospoda.

Elend, adv. elendiglich, bídně, strastně, pšotně, lopotně, nuzně.

Elendshaut, f. losowá kůže, f.

Elendsklaue, f. losowé kopyto, n.

Elendthier, n. Elend, n. los, (weil blaudogeny. m.)

Elephant, m. slon, m.

Elephantenlaus, f. Herzbaum.

Elephantenrüssel, m. slonowá trauba, f. (nos)

Eleve, m. f. Zögling.

Elf, f. Eilf.

Elfenbein, n. slonowá kost, f.

Elfenbeinern, slonowý, ze slonowé kosti.

Elle, f. loket, m. etwas mit der Elle messen, něco na loket měřiti, eine halbe Elle lang, půl loketnj, půl lokte dlauhý.

Ellenbogen, m. loket, m. (v ruky)

Ellenlang, loketnj, co loket dlauhý.

Ellenmaß, n. loketnj wjra, f.

Ellig, loketnj, dwoj, trey, viereilig dwau, tři, čtyřloketnj.

Eller, f. Erle.

Elsen, Else, Fisch, jelen, m. mágowá rybička, f.

Elster, f. Alster, ein Vogel, strawka, f. daher, strakj.

Elsternest, n. strací hnizdo, n.

Elte, f, tlaussk, m.

Elterlich, rodičowý.

Eltern, pl. Aeltern, rodiče, rodičowé, m. roditelé, pl.

Elternlos, bez rodičů.

Elzbeere, f. střemcha, f.

Emaigieren, n, malowánj kowowé, n.

Emmerling, m. Ammerling, ein Vogel, strnad, m.

Empfahen, f. Empfangen.

Empfang, m. přigem, m. přigmuti, přigjmánj, přigetj n. im Empfang nehmen, wzýti.

Empfangen, přigjmati, přigmauti, přigjti, Briefe, Nachrichten, psanj, zprawy obdržeti, dostati, übel, wohl empfangen, zle, dobře přigmauti, přiwjtati, schwanger werden, počjti, willkommen, přiwjtati.

Em-

Empfänger, m. přigemcě, m.

Empfänglich, als für die Reize der Natur, für das Vergnügen, für die Schönheit, Kunst, chopný, pochopný, gemný, čitedlný.

Empfänglichkeit, f. chopnoſt, pochopnoſt, gemnoſt, čitedlnoſt, f.

Empfängniß, f. početj, počjnánj ženſké, n. Empfängniß Marie, početj Marye.

Empfehlen, einen zu einer Stelle, poraučeti někoho k nějakému vřadu, ſich empfehlen in jemandes Gunſt, Schutz, poručeti ſe do něčj přjzně, pod ochranu, ſich empfehlen, Abſchied nehmen, poručeti ſe, er läßt ſich empfehlen, dá ſe poručet.

Empfehlung, f. poručenj, poručenj, n. auf deſſen Empfehlung, na geho poručenj, das iſt eine große Empfehlung für ihn, to ho welmi poručj, richten ſie ihm meine Empfehlung von mir aus, wyřjděgj mu odemne poručenj.

Empfehlungsſchreiben, n. poručitiwý liſt, m.

Empfindbar, cytedlný, cytelný.

Empfindbarkeit, f. cytedlnoſt, cytelnoſt, čitedlnoſt, f. moc čitedlná, cytitedlná.

Empfinden, cýtiti, pocýtiti, vcýtiti, čjti, er wird es ſchon empfinden, gak on to vcýtj, pocýtj, vcige, bude cýtit, ſyledá ich empfinde es noch immer, neſtě poſád to cýtjm, ich empfinde Freude darüber, cýtjm, pocýtugi nad tim radoſt, er ſoll es empfinden, at to vcýtj. 2) etwas übel empfinden, néco zlé nesti.

Empfindlich, was empfunden werden kann, cytitedlný, cytedlný, wer etwas, bald, leicht, ſtark empfindet, cytedlný, cytliwý, čitedlný, empfindlicher Schmerz, náramná, přeſtrašná boleſt, f. empfindliches Vergnügen, pochorná radoſt, rozkoš, f. einen am empfindlichſten beleidigen, někoho co neyhůřkliwěgi, přeſtrašo vrazyti, am empfindlichſten Orte angreifen, někoho co neywice dotknauti, dotýrati, empfindlich, der leicht böſe wird, popudliwý, hněwe, empfindlich werden, popuditi ſe, 2) empfindlicher Verweis, důtkliwá domluwa, f. empfindlicher Brief, důtkliwý, hogjmawé pſánj, n.

Empfindlich, adv. cýtitedlně, čitedlně, cytedlně, cytliwě, 2) důtklíwě.

Empfindlichkeit, f. Kraft zu empfinden, cytitedlnoſt, moc cytedlná, čitedlná, cytedlnoſt, cytliwoſt, čitedlnoſt, f. der Sache, náramnoſt, přeſtrašnoſt, mit vieler Empfindlichkeit reden, ſchreiben, mit Affekte, Wehmuth, s cytliwoſtj. s čitedlnoſtj pſáti, mluwiti, 2) wenn man bald böſe wird, popudliwoſt, f.

Empfindſam, ſ. Empfindlich.

Empfindſamkeit, f. cytliwoſt, ſ. Empfindlichkeit.

Empfindung, f. cyt, m. cytliwoſt, cytedlnoſt, f. eines Dinges vorher, předcýtěnj, n.

Empfindungslos, bez cytu.

Empfindungsvermögen, n. mocnoſt, moc čitedlná, cytitedlná, f.

Empor, wzhůru, empor bleiben, na wrchu zůſtat. 2) im Anſehen verbleiben, w wážnoſti zůſtat, die Handlung, die Wiſſenſchaften empor bringen, zwelebiti obchod, wměnj, empor kommen aus der Tiefe, aus dem Verborgenen, wen wygjti, wyniknauti, wyſkytnauti ſe, wyplynauti, 3) in Anſehen kommen, wywáznauti, wyniknauti, t. g. k hodnoſti přigjti, empor heben, zdwihnauti, wyzdwihnauti, empor heben ſich, empor kommen, ſich emporſchwingen, wynikati, wyniknauti, předčiti nad gině, wzneſti ſe, dadurch hat er ſich emporgeſchwungen, tjm ſe wzneſl, in der Rahtung empor kommen,

zwo-

zwotawiti se, zmocy se, empor ragen, empor stehen, wyſtyrati se, wyn kati, wzhůru státi, strmětí, empor steigen, wzhůru, nahoru wſtupowati, wſtaupiti, wyſtaupiti; ſe nésti, empor ſchweben, wznášeti ſe, empor treten, wzſtaupiti, empor tragen das Haupt, hlawu w hůru nésti, empor wachſen, wzrůſti.

Empören, bauřiti, pozdwihnauti, bauřiti, ſich wider einen, zdwihnauti, pozdwihnauti, ſpjčiti, ſprotiwiti, zbaukiti ſe, baukiti ſe proti někomu, das Gemüth empört ſich, myſl ſe baukj, pozdwihuge, kormautj, Kormucuge, die Leidenſchaften empören ſich, náružiwoſti ſe baukegj.

Empörer, m. i bukič, newolnjk, odpornjk, odbůgce, odpowědnjk, m.

Empört, zbauřeny, pozdwiženy, ſpjčeny.

Empörung, f. pozdwiženj, zbaukenj, ſprotiwenj, ſpjčenj, n. bauke, baukka, f. odbog, m. des Gemüths, baukenj, kormaucenj, Kormaucenj, zbaukenj pozdwiženj myſli, n. der Leidenſchaften, zbaukenj, baukenj náružiwoſti, n. eine Empörung anrichten, baukku zdwihnauti, naſtrogiti, ſtropiti, pozdwiženj naſtrogiti, ſtropiti.

Emporwallen, wie der Buſen, zdwihati ſe, dmauti ſe.

Emſe, ſ. Ameiſe.

Emſig, bedliwý.

Emſig, adv. bedliwě.

Emſigkeit, f. bedliwoſt, f.

Ende, n. konec, m. ſkončenj, n. zu Ende kommen, ku koncy přicházeti, ein böſes Ende nehmen, zlý konec wzýt, zu Ende bringen, ku koncy přiweſti, doweſti, dodělati, bey jemandes Ende ſeyn, býti při něčim ſkonánj, er hat ſein Werk noch nicht zu Ende gebracht, djla swého geſſtě nepřiwedl ku koncy, geſſtě swého djla nedodělal, nedokonal, zu dem Ende, k tomu koncy, am Ende, na konci, naposledy, am Ende iſt es doch einerlei, naposledy geſt wſſecko gedno, Ende der Welt, konec, ſkonánj swěta, bis Ende der Welt, až do ſkonánj swěta, was kein End hat, nekonečný, bezkonečný, neſkonalý, neſkončené.

Enden, endigen, zu Ende bringen, dokonati, končiti, končiti, ſkončiti, ſkončowati, dokončowati, dokončiti, den Krieg, Streit endigen, válku, při ſkončiti, ſein Werk, prácy ſwau ſkončiti, dodělati, dokonati, ſich endigen wie eine Sylbe, ein Prozeß, Streit, ſkonati ſe, ſkonáwati ſe, končiti ſe, ſkončowati ſe, das Luſtſpiel endiget ſich um 10 Uhr, weſelohra ſe ſkonáwá w deſet hodin, der Tod endiget alles, ſmrt wſſecko ſkončj, ſkončuge, wſſe wu konec činj, ſein Leben enden, ſkonat, ſkončit, dokonat žiwot, er fängt viel an, endiget aber nichts, mnoho začne, nic ale nedokoná, eine Rede, einen Brief endigen, řeč, pſanj dokonat, pſanj dopſat, hier endiget ſich der Wald, das Buch, zde ſe les, kniha ſkonáwa, dokončáwá.

Endigung, f. ſkonánj, ſkončowánj, ſkončenj, dokončenj, n. nach Endigung der Sache, po dokončenj po ſkončenj, po ſkončowánj rěčwěcy, Endigung des Krieges, ſkončenj, wálky, eines Worts, končenj, ſkonánj, n. končina, f.

Endivien, ſtěrbák, m.

Endivienſalat, m. ſalát ſtěrbákowý. m.

Endlich, konečný.

Endlich, adv. konečně, pak, naposledy, endlich einmal, pak gednau, er muß endlich betteln gehn, naposledy muſý žebrat, endlich hat er ſich entſchloſſen, pak ſe rozmyſlil.

Endlichkeit, f. konečnoſt, f.
Endſchaft, ſ. Ende.
Endung, ſ. Endigung. 2) in der Abänderung der Wörter, pád, m. koncina, f.
Endurtheil, n. pře rozſudek, m. wynowěd, f. nález, m.
Endzweck, m. konec, m. den Endzweck erreichen, konce doſáhnauti, dogiti.
Engbrüſtig, duſſný, krátkoduchý, těžkoduchy, dychawičný, těſnoprſý, engbrüſtig ſeyn, duſſným býti, duſſnětí, dychawičnětí.
Engbrüſtigkeit, f. duſſnoſt, duſſnoſta, dychawičnoſt, f. těſnoſt prſí, f.
Enge, eng, wzký, auzký, těſný, eng beyſammen, eng in einander, těſný, enger Paß, Weg, klauza, f. wzké průchodiſtě, wzká ſtráně, ceſta, f. der Rock iſt mir zu enge, kabát geſt mně wzký, těſný, enges Glas, auzká ſklenice, das Zimmer, das Haus iſt mir zu enge, pokog, dům ge pro mne těſný, enge Schuhe, Kleider, těſné, auzké ſkřewíce, ſaty, m. enge machen, auziti, těſniti, tjſniti, swziti, ſauziti, ſtěſniti, enge werden, swženu, ſauženu býti, enger machen, zauzčiti, enger Kamm, huſtý hřeben, enges Sieb, huſté ſytko.
Enge, eng, adv. wzce, auzce, těſně, eng einziehen, zuſammen bringen, wtěſniti, ſtjſniti, ſauziti, w tjſeň wweſti, enge ſchreiben, huſté pſáti.
Enge, die, těſnoſt, f. těſno, n. tjſeň, f. Enge des Meers, auzina, auzkoſt moře, f. des Lands des zwiſchen zweyen Meeren, oſkřidli, n. klauza mezy dwěma mořj, f. in die Enge treiben, do těſna wehnati, Enge zwiſchen Bergen, těſnina, f.
Engel, m. angel, anděl, m. mein Engel! můg andjlku!
Engelchen, n. andjlek, angeliček, m.
Engelſüß, oſladič, m.
Engliſch, angelſký, anděliſký, 2) engländiſch, Englický, Anglický
Engliſchroth, n. červená ruda. Englická, f.
Enis, m. ſ. Anis.
Enkel, m. wnuk, m. (wnaučet) des Enkels Frau, wnukowa manželka, f. 2) am Fuſſe, kotnjk, kůtek, m.
Enkelein, n. wnůče, n. wnučet. m.
Enkelinn, f. wnučka, f.
Enkelsweib, n. wnukowa žena, pranewěſta, f,
Entäußern, ſich, zhoſtiti ſe, zproſtiti ſe, zbýti s rku, ſtraniti ſe, odſtraniti ſe, odcyzyti ſe.
Entäußerung, f. zhoſtěnj, zproſtěnj, zbytj, ſtranění, odſtranění, odcyzenj. n,
Entarten, odroditi ſe, wyroditi ſe, ſ. Ausarten.
Entartet, ſ. Ausgeartet.
Entbehren, nemjti, nemětí, býti bez něčeho, ich kann es entbehren, mohu bez toho býti, du hättest wohl die Mühe, Ausgabe, Sorge entbehren können, mohl ſy býti bez práce, bez wydánj, bez ſtaroſti.
Entbehrlich, bezpotřebný.
Entbieten, ſkázati, ſkazowati, wzdáwati, ſeinen Gruß, pozdrawenj ſkázati, einen zu ſich, někoho k ſobě wyproſyti, dožádati.
Entbinden, odwázati, 2) eine Gebährerinn entbinden, wie Gott, dáti porod, mit einem Sohne, ſynem pomocy, entbunden werden, ſlehnauti, porodíti.
Entbindung, f. odwázánj, n. 2) Niederkunft, porod, m ſlehnutj, n. der Entbindung nahe, blj zu porodu, na ſlehnutj.
Entblättern, liſtj trhati, otrhati, otrháwati, lámati, vlamowati z něčeho.
Entblätterung, f. liſtj trhánj, lámánj, otrhánj, n.
Entblöden, ſich nicht, neſtydětí, nehanbiti, nezarděti ſe, ſtud odložiti, odwrcy. 2) ſich, ſ. ertühnen. Ent

Entblöſsung, ſ. neſtaudnoſt, ſ.

Entblöſſen, obnažiti, odkryti. das Haupt, hlawu odkryti, obnažiti, den Degen. das Schwerd, kord, meč obnažiti, die Bruſt, prſa obnažiti, odhaliti, rozhaliti, odkryti, rozewřjti, den Arm, den Fuſs, ruku, nohu obnažit, ſich, obnažiti ſe, rozhaliti ſe, ſich ſchändlich entblöſſen, odkrýwati ſe, 2) einen vom Gelde entblöſſen, do naha ſwlěcy, oblaupiti, von Hilfe, pomocy zbawiti, pomoc odnjti, eine Stadt, město opuſtiti, bez ochrany nechati, ſich entblöſſen, vom Gelde berauben, oblaupiti ſe, wytráwiti ſe, wydati ſe z peněz, ich kann mich nicht entblöſſen, (vom Gelde) nemohu ſe z peněz wykat. ſich von allem, als Kleidern, u. m. d. g. entblöſſen, ſwlěcy ſe ze wſſeho, ze ſtatk wypráždniti ſe, a. t. d. von Freunden entblöſſt ſeyn, neměti žádných přátel, aller ſeiner Güter entblöſſt ſeyn, o wſſecky ſwé ſtatky přigiti, zbawenu gichbýti.

Entblöſſt, obnažený, odhalený, odkrytý, entblöſſtes Haupt, odkrytá hlawa, f. entblöſſter Degen, obnažený kord, m. von allen Mitteln, oblaupený ze wſſeho ſtatku, zbawený wſſeho ſtatku, wytráwený, eine entblöſſte Stadt, město bez ochrany, město opuſſtěné, n.

Entblöſſung, ſ. Blöſſe, obnažení, odkrytj, n. des Hauptes, odkrytj, n. vom Gelde, oblaupenj ze ſtatku, zbawenj ſtatku, wytráwenj, n.

Entbrennen, zahořeti, zapáliti, zapalowati, rozhořeti, rozpáliti, zanjtiti, rozjtiti ſe, zažhnauti, entbrennt, zahořelý, zapálený, rozpálený, rozjncený, zanjcený, entbrennen vor Zorn, Liebe, zanjtiti, rozpáliti, zapáliti ſe hněwem, w ſwé hněwiwoſti, láſkau, zanjtiti ſe, zahořeti láſkau.

Entbrennt, zažhnutý, zahořelý, zapálený, zanjcený.

Entdecken, einem etwas, zgewiti, wygewiti někomu něco, einem Diebſtahl der Obrigkeit, prozjti, 2) gewahr werden, bemerken, wyſſetřiti, wznamenati, znamenati. 3) erfinden, wynaleznauti, wynagjti, na gewo wynagjti.

Entdeckung, ſ. an einem andern, wznamenánj, znamenánj, n. 2) Bemerkung, wyſſetřenj. ſ. 3) Erfindung einer Kunſt, wynalezenj, wynagitj wměnj, n. Entdeckung machen, znamenati, wyſſetřowati, 4) Entdeckung, Nachricht, zgewenj, wygewenj, n.

Entchen, n. Aentchen, kachnička, kačička, ſ.

Ente, ſ. Aute, kachna, kačice. kačka, kačena, ſ. eine zahme, pitomá kačice, ſ. eine wilde, diwoká kačice, ſ. von Enten, kačičj, kachnj.

Entehren, znewctiti, newctiti, necjti, hyžditi, zhyžditi, zlehčiti, pohaněti, 2) ein Frauenzimmer, pannu pohaněti, zmrhati, poruſſiti, o počeſtnoſt, o poctiwoſt připrawiti, panně poctiwoſt odnjti.

Entehrung, ſ. znewctěnj, newctěnj, n. wewcta, ſ. zhyžděnj, zlehčenj. n, 2) pohaněnj, n.

Entenadler, Stöſſer, m. kačičj orel, m.

Enteney, n. wegce kachnj, kačičj, n.

Entenfleiſch, n. kachnj maſo, n.

Enterben, wyděditi, odděditi, dědictwj zbawiti.

Enterbeu, das, Enterbung, ſ. wydědenj, oddědenj, dědictwj zbawenj. n,

Enterbt, wydědilý, oddědilý.

Entfahren, wyklauznauti, wynikuauti, wypadnauti, es entfährt ei-

einem leicht ein Wort, lehce, ſnadně ſe člowěk podkekne, lehce člowěk ſlowo wypuſtj, lehce wygde člowěku ſlowo z vſt, bei dieſen Worten entfuhr ihm ein Seufzer, to powěděw, wzdychl ſobě, 2) entfahren aus der Hand, oder wie das Eiſen, die Axt, vom Stiele, wyſmeknauti, ſmeknauti, wymknauti ſe, wyklauznauti, der Fiſch entfuhr mir unter den Händen, ryba mi z rukau wyklauzla, wyplzla, wynikla, 3) wie eine Blähung, aufſtoſſen, wygſti.

Entfallen, aus der Hand, wypadnauti, aus dem Munde, z vſt wygiti; podkeknauti, podřjcy ſe, es entfiel ihnen der Muth, ſrdcem klesli, 2) vergeſſen, aus dem Gedächtniſſe entfallen, z myſli, z paměti, z myſli wypadnauti, wygiti, wypuſtiti, wyrazyti z myſli, z paměti, 3) der Muth entfällt, myſl klesá, tratj ſe.

Entfalten, wie ein Geheimniß, Blatt, Herz, rozwinaut, rozwiget, ein Räthſel rozpleſt pohádku.

Entfärben, ſich, röjti, zarůjti, zapýřiti, začerwenati ſe, barwu změnit, ztratit, twář ménit, změnit, er entfärbte ſich vor mir změnila ſe twář geho předemnau, zaróěl ſe.

Entfärbung, f. röěnj, zarůěnj, zapýřenj, začerwenánj, n.

Entfernen, einen, odſtraniti, oddáliti, odwrátiti někoho, ſich, wzdáliti, odſtraniti, oddáliti ſe, vom Wege, von ſeinem Vorhaben, ſeiner Meynung, vchýliti, odchýliti ſe, (cesty ſe ſpuſtit)

Entfernt, wzdálený, oddálený, entfernter Ort, wzdálené miſto, entfernt, weit, zu bitten, zu lügen, wzdálen daleko gſa od prosby od lži, ꝛc.

Entfernt, adv. wzdáleně.

Entfernung, f. jemandes, oddálenj, odſtranění. n. 2) Weggehen, Abſchied, wzdálenj, oddálenj, odſtranění, n, eines Orts, wzdálenoſt, wzdálj, n. dalekoſt, dál, dálka, f. in einer Entfernung, něco opodál, podál.

Entfeſſeln, rozkowati pauta, okowy, paut zproſtit, zbawit, z okowů, zpaut wybobyt, entfeſſelt von den Banden des Vorurtheils, wybobyt z okowů předſudku.

Entfleiſchte Hand, rnka bez maſa, maſa zbawená.

Entfliegen, vletěti, vljtnauti, odletěti.

Entfliehen, vprchnauti, prchnauti, b) aus dem Kerker, aus einem Orte, vgiti, vtecy, der Strafe, Gefahr, vgiti, znikuauti treſtu, nebezpečenſtwj, wywáznauti z nebezpečenſtwj, c) entfahren, es entfloh ihm ein Seufzer, wypuſtil wzdychnutj, zawzdychl.

Entfliehen, das, vgitj, vtečenj, vprchnutj, n.

Entflohen, vtekly, vſtly, vprchly, prchly.

Entfließen, vplynauti,

Entfrechen, ſich, ſ. Erfrechen.

Entfremden, odcyzyti, odcyzowáti, krádj wzjti, odnjti.

Entfremdet, odcyzený, krádj wzatý.

Entfremdung, f. odcyzenj, odcyzowánj, wzetj, n.

Entführen, odweſti, vnesti, eine Jungfer entführen, pannu odweſt, vneſt.

Entführer, m. vnoſec, m.

Entführeriſcher Weiſe, vnoſnými obyčegi.

Entführt, odwedený, vnesený.

Entführung, f. odwedenj, vneſenj, n. vnos, m.

Entgegen, proti, naproti, wſtřjc, er iſt mir entgegen, on geſt proti mně, dem Winde entgegen, proti wětru, gehen, naproti, proti někomu, někomu wſtřjc gti.

Entgegenarbeiten, proti někomu ſe brániti, pracowati.

Entgegenbellen, odſtěkáwati.

Entgegenbrüllen, naproti bučeti, a řwáti.

Entg

Entgegengehen, naproti, wſtříc giti někomu.
Entgegengeſtellt, naproti poſtawený.
Entgegenhaben, den Wind, mjti wjtr protiwný.
Entgegenhalten, naproti, držeti, kláſti, ſtawěti.
Entgegenkommen, wſtřjc, naproti přigjti, gjti.
Entgegenlaufen, naproti, wſtřjc běžeti.
Entgegenliegen, naproti ležeti.
Entgegenmurmeln, odrepťáwati, obrepťáwati.
Entgegenreden, odmlauwati.
Entgegenreiten, naproti, wſtřjc geti.
Entgegenſchicken, naproti poſlati.
Entgegenſehen, naproti hleděti, očekáwati.
Entgegenſetzen, naproti, na odpor kláſti, ſich entgegenſetzen, na odpor ſe ſtawěti, poſtawiti, poſtawowati.
Entgegenſetzung, ſ. naproti, na odpor kladenj, n. wloženj.
Entgegenſeyn, být naproti, na odpor, protiwným, proti někomu (někemu býti, odpjrati, odpórowati někomu, (někemu) ich will dir darinn nicht entgegen ſeyn, w tom ti nebudu na odpor, der Wind iſt entgegen, wjtr geſt naproti, protiwný.
Entgegenſtehen, naproti ſtawěti, poſtawiti, ſich entgegenſtellen, na odpor ſe ſtawěti, poſtawowati.
Entgegentreten, naproti wſtaupiti.
Entgegentreiben, naproti hnáti.
Entgegenwohnen, naproti bydleti.
Entgegenziehen, naproti táhnauti.
Entgegenziehung, ſ. naproti taženj, n.
Entgehen, entfliehen, vgjti, vcházeti, minauti, wie die Gelegenheit, pomjgeti, wie die Kraft, Saft, Nahrung, vcházeti, dem Wurfe entgehen, ráně ſe wyhnauti. der Gefahr, der Strafe, dem Tode entgehen, vgjti nebezpečenſtwj, ꝛc. nebezpekenſtwj, pokuty, treſtu, ſmrti uniknauti, wyniknauti, wywáznauti z nebezpečenſtwj, mir entgehet dabei nichts, mně nic na tom neſegde. er läßt ſich nicht leicht einen Vortheil entgehen, wſſecko k ſwému vžitku obrátj, er wird dem Ding doch nicht entgehen, předce ho to nemine.
Entgehen, das, vgitj, n.
Entgeiſtert ſeyn, nemjti ducha w ſobě, býti bezdušſným, entgeiſterter Leichnam, bezdušſné tělo, n.
Entgeld, Entgelt, n. záplata. ſ. ohne Entgeld, bez záplaty.
Entgelten, platiti, zaplatiti, odplatiti, er wird es entgelten müſſen, bude to muſýt zaplatiti, zažiti, einem etwas entgelten laſſen, někomu za něco wyplatiti, někomu odplatiti.
Entgürten, rozpásati, odpásati.
Enthalten, in ſich, halten, faſſen, držeti, obſahowati, zawřjti w ſobě, ſich, zdržeti ſe, der Speiſe, des Weins, zdržeti ſe od gjdla, od wjna, ſich des Lügens, od lži ſe zdržeti, 1) obſáhnauti, das Buch enthält viel Gutes, ta kniha mnoho dobrého obſahuge, dieſe Bedingung iſt bereits in der vorigen enthalten, ta wýmjnka ſe giž w předeſlé zawjrá, 2) ſich des Lachens nicht enthalten können, nemocy ſe ſmjchy zdržet. Enthalten, adj. obſažený.
Enthaltſam, zdrželiwý
Enthaltſam, adv. zdrželiwě.
Enthaltſamkeit, ſ. zdrželiwoſt, ſ.
Enthaltung, ſ. zdržení ſe.
Enthaupten, hlawu ſtjti, ſtraubiti, ſtjnati, hlawu vtjti.
Enthauptung, ſ. ſtětj, ſtraubenj hlawy, n.
Entheben, zbawiti, zproſtiti, der Mühe, práce zbawiti.
Entheiligen, poruſſiti, poſſkwrniti, den Sonntag, neděle neſwěcitj.
Entheiligung, ſ. poruſſenj, poſſkwrnění, n. des Sonntags, nedělenj, neſwěcenj neděle, n.
Enthüllen, odhalit, odkryti, zgewiti, wenn ſich die Zukunft unſerm

ſerm Auge enthüllen wird, když budaucý wěcy nám zgeweny budau, ſe zgewj.

Enthüllen, odobaliti, odkryti, odkrývati, odhaliti.

Enthüllung, ſ. odobalenj, odkrytj, odhalenj, n.

Entkleiden, ſwláčeti, ſwlécy (z ſſatů) rozſtrogiti.

Entkleidung, ſ. ſwláčenj, ſwlečenj, rozſtrogenj, n.

Entkommen, vgjti, vtecy, wywáznauti. ſ. Entgehen, Entfliehen.

Entkräften, zemdliti, vmdliti, ſýlu odnjti, zteyrati, wytenčiti.

Entkräftet, vmdlený, zemdlený, zteyraný.

Entkräftung, ſ. vmdlenj, zemdlenj, zbawenj ſýly, zteyránj, wytenčenj, n.

Entladen, zkládati, břemena zproſtiti, nákladu zbawiti, ſein Gewiſſen, ſwědomj polehčiti, ſich der Bürde, zproſtiti, zbawiti ſe břemena, ſhoditi ſe ſebe břemeno.

Entladung, ſ. břemena zproſtěnj, nákladu zbawenj, zkládánj, n. des Gewiſſens, polehčenj ſwědomj, n.

Entlarven, odkryti, obnažiti.

Entlaſſen, propuſtiti.

Entlaſſung, ſ. propuſtěnj, n.

Entladen, ſ. Entladen.

Entlaufen, vtecy, vtjkati, vběhnauti, odběhnauti, prchnauti.

Entlaufener, odběhlec, poběhlec, poběhlý, vtekly člowěk, m.

Entledigen, wyſwoboditi, wyproſtiti, der Laſt, břemena zbawiti, zproſtiti, od břemena wyſwoboditi, ſich der Strafe Bekümmerniß, zbawiti ſe trestu, ſtarosti, vom Jammer und Elend, wyſwobodtti, wyproſtiti z bjdy, z nauze, den Bauch, břicho wyprázdniti.

Entlediget, wyſwobozený, wyproſtěný, zproſtěný, zbawený.

Entledigung, ſ. wyſwobozenj, wyproſtěnj, zproſtěnj, zbawenj, n.

Entlegen, wzdálený, daleký, entlegene Oerter, wzdálená mjſta, mjſta podál od ſebe, n. entlegen ſeyn, wzdálenu býti, podál od někoho býti.

Entlegenheit, ſ. wzdálenoſt, ſ.

Entlehnen, wypůgčiti, wydlužiti.

Entlehnt, wypůgčený, wydlužený. entlehntes Geld, wypůgčené, wydlužené penjze, ſ.

Entlehnung, ſ. wypůgčenj, wydluženj, n.

Entleiben, zabiti, žiwota zbawiti, žiwot wzjti, odnjti, ſ. Tödten.

Entleibt, zabitý, bezžiwotný.

Entleibung, ſ. zabitj, žiwota zbawenj, wzetj, n.

Entlernen, odwčiti, odnaučiti.

Entmannen, mužſtwj, mužnoſti, zmužiloſti zbawiti, mužſtwj odnjti, wyměkčiti, 2) wykleſtiti.

Entmannt, zenilý, mužnoſti zbawený. 2) wykleſtěný.

Entnehmen, odnjti, odnjmati, ſ. Entziehen, Entwenden, 2) Gelder auf einen entnehmen, penjze na někoho wybjrati, wybrati, 3) erfahren, wyrozuměti.

Entnerven, ſýly zbawiti, ſýlu odnjti, wyměkčiti, wytenčiti.

Entnervt, ſýly zbawený, wytenčený, wyměkčený.

Entnervung, ſ. ſýly zbawenj, wyměkčenj, wytenčenj, n.

Entnommen, odňatý, ſ. Entzogen.

Entpanzern, brněnj, odnjti, zbrněnj ſwlécy.

Entquillen, wyprýſkati, preyſſtiti ſe.

Entrathen, ſ. Entbehren.

Entráthſeln, etwas, wypleſti, rozwinauti, vhodnauti pohádku.

Entreißen, wyjrati, wydřjti, pobrati, odnjt, wzjt mocý, náſylim, wytrhnaut, einen dem Verderben, der Gefahr, ze zkázy, z nebezpečenſtwj wytrhnauti, wyproſtiti, wychwáceti, dem Tode ſmrti zbawiti, zproſtiti, z hrdla ſmrti wytrhnauti, wychwáceti, wyproſtiti. 2) neutr. davon laufen,

sen, vtecy, die Geduld ist ihm entrissen, trpěliwost ho pominula.

Entreissung, f. wydjránj, wydrženj, pobránj, n.

Entrich, m. Aentrich, kacer, m.

Entrichten, odwáděti, die Schulden, dluhy odwesti, zaprawiti, f. Abführen, Bezahlen.

Entrichtung, f. odwáděnj, n.

Entrinnen, vtecy, vtjkati, vklauznauti, z rukau wyniknauti, der Gefahr, wywáznauti z nebezpečenstwj, zniknauti nebezpečenstwj.

Entronnen, vtekly, vklauly, wynikly, vprchly.

Entrüsten, popuditi, rozljtiti, rozhořčiti, rozlobiti, zkyseliti, rozdráždíti, zdrastiti, rozhorliti, rozhněwati, sich, popuditi se, pohnauti se, wzbaurřiti se hněwem, rozzlobiti, rozljtiti se, rozhněwati se.

Entrüstet, popuzeny, rozljcený, rozhořčený, rozlobený, zkyselený, rozdrážděný, zdrastěný, rozhorlený, rozhněwaný.

Entrüstung, f. popuzenj, rozljtěnj, rozhorlenj, rozlobenj, zkyselenj, rozdrážděnj, zdrastěnj, n. popudliwost, f.

Entsagen, odpowěděti se, odřikati, odřjcy se, weyhost dáti, zhostiti se, dem Teufel, und allen seinen Werken, dábla a skutkú geho se odřjcy, den Wollüsten oder Lastern, rozkossem weyhost dáti, odřjcy se rozkossj, neprawostj, der Welt, swěta se zhostiti, swětu weyhost dáti; seinen Rechten, Ansprüchen, Foderungen, práwa k něčemu se odřjcy, pustiti od swých práw, vstaupiti od nadánj, naděge, práwa.

Entsatz, m. pomoc, spomoc, f. (přispěnj na pomoc n.) zum Entsatze kommen, na pomoc přigjti, přispěti, ku pomocy přigiti.

Entschädigen, einen, nahraditi, wynahraditi, dati náhradu, sfodnahradie.

Entschädigung, f. náhrada, f. nahrazenj, wynahrazenj, n.

Entscheiden, rozsaudili, rozhodnauti, rozděliti saudem, rozeznati, zwischen zweenen den Streit, při rozhodnauti, rozsaudili, den Sieg, die Wahl, rozhodnauti, rozsaudit, die Sprache, řeč rozeznati.

Entscheider, m. rozsudj, m.

Entscheidung, f. rozsaugenj, rozhodnutj, n.

Entschieden, rozsaugený, rozhodnutý.

Entschlafen, vsnauti, zaspati, a) in dem Herrn sterben, w pánu vsnauti, iesnauti, skonati.

Entschlagen, sich einer Sache, der Gedanken, pustiti něco, wyrazyti z mysli, a z paměti něco, mysslenj, der Sorgen, starosti pustiti, starosti se sebe zhoditi, eines Menschen strhnauti, spustiti se někoho, wystřjhati se, odcyzyti se, odprázdniti se od někoho, zprostiti, zhostiti se někoho, sich der Geschäfte, vprázdniti se.

Entschleyeru, odkryt rauchu.

Entschliessen, sich, rozmysliti se, vsmysliti, vmysliti, vmjsliti sy, endlich hat er sich entschlossen, předce se rozmyslil, sich zu etwas entschliessen, něčeho sy vmjsit, rozmyslit se k něčemu.

Entschliessung, f. vou Entschlirsung, hotowé, ochotné, wolné mysli, ochotný, ochotnowolny. s. Entschluss.

Entschlossen, rozmyslený, ochotné, hotowě, stálé, wolné mysli.

Entschlossen, hotow, přichystán.

Entschlossenheit, f. hotowost, stálost, ochotnost mysli, f.

Entschlummern, zesdřjmnauti, zesnauti, vsnauti, auf ewig, zusnauti, s. Entschlafen.

Entschlüpfen, wyklauznauti, vklauznauti, wyuiknauti, aus der Hand, wypl,nauti, wyklauznauti.

Ent-

Entſchluß, m. Entſchlieſſung, vmyſl, m, mein Entſchluß iſt gefaßt, giż ſem vmyſlil, w myſl wzal, na myſli vſtawil, vſtanowil, vložil, er faßte den Entſchluß, w myſl wzal, vmyſlil ſobě, vſtanowil na myſli, vmjnil, zamjſnil, na myſli vložil, auf einen Entſchluß bringen, na vmyſl přiwęſti, der Entſchluß mehrerer, der höchſte, (auch) ſneſſenj, n. vrčenj. n.

Entſchuldigen, einen, oder ſich, wymlauwati, wymlnwiti, omluwiti, omlnwna, wymlnwna včiniti ginkho, aneb ſebe ſamého.

Entſchuldiget, halten, wymluwenu mjti.

Entſchuldigung, ſ. wýmluwa, omluwa ſ. Entſchuldigung vorwenden, wýmlnwu předložiti, přednáſſeti, předſtirati.

Entſchütten, ſich des Verdachts, podezřeni ſe ſebe ſhoditi, ſwaliti, od ſebe odwrcy, odwrátiti.

Entſchwingen, ſich der Erde, wznęſti, wymrſſtiti, wypnauti ſe wzhůru ze země.

Entſeelen, duſſi odnjti.

Entſeelt, bezdnſſný.

Entſetzen, helfen, přiſpěti, eine Stadt, oſwobodiri, ochrániti, oſtřjhati měſto, 2) einen des Amts, ſhoditi, ſſaditi, ſložiti někoho s aufadu, 3) ſich, erſchrecken, děſyti, zděſyti ſe, předěſyti ſe, zhrozyti ſe, vžaſnauti.

Entſetzen, das, děſeni, zděſeni, vzaſnutj, n. vžás, m. vžaſloſt, hrůza, f. das Entſetzen kömmt mich an, gde na mne hrůza, hrůza mne pogjmá, jnm Entſetzen, k vžáſi, k vžaſloſti, aż hrůza.

Entſetzlich, hrozný, adv. hrozně.

Entſetzlichkeit, f. hroznoſt, hrůza,

Entſetzung, f. einer Stadt, oſwobozenj, oſtřjhánj, n. 2) von einem Amte, ſſloženj. ſſazenj, zhozenj s wřadu.

Entſiegeln, odpečetiti, rozpečetiti.

Entſiegelt, odpečetěný.

Entſieglung, ſ. odpečetěnj, n.

Entſinnen, ſich, pamatowati ſe, rozpomenauti ſe, vpamatowati ſe, pomnětí, zpomenauti, rozpomenaut ſe, rozpomjnat ſe, wo ich mich recht entſinne, geſtli ſe dobře pamatugi, ich kann mich deſſen nicht entſinnen, nemohu (ſy) na to zpomenaut.

Entſinken, vpadnauti, wypadnauti.

Entſpinnen, ſtropiti, tropiti, kowati, ſlěwati, ſtrogiti, naſtrogiti, ſich, ſ. B. Krieg, Kabalen, powſtati, pogiti.

Entſprechen, übereinſtimmen, gemäß ſeyn, ſrownáwati, ſgednáwati ſe, der Erwartung entſprechen, ihr gemäß ſeyn, naděgi naplniti, podlé naděge ſe zdařiti.

Entſprießen, pogjti, zroditi ſe, aus dieſem Brunnen entſprießt alles Böſe, z tě ſtudny wſſecko zlé ſe preyſſtj, entſproſſen, poſſlý, rodilý, zrodilý.

Entſpringen, entſtehen, pocházeti, pogjti, wznikati, wzniknauti, wznik brátí, wyſkočiti, (preyſſtiti ſe, wypreyſſtiti ſe, wzniknauti) als, dies Recht entſpringt ſelbſt aus der Natur, to práwo preyſſtj ſe ze ſamého přirozenj, 2) von der Quelle, preyſſtj, wypryſkowati ſe, wyſkakowati, dort entſpringt die Donau, tam wychází, pochází, wznikáDunaw. 3) entrinnen, vtecy, vgjti, vprchnauti, prchnauti, wyniknauti.

Entſtehen, pocházeti, pogiti, wzcházeti, powſtati, naſtati, wznikнauti, aus dieſem entſtehet ein Geſchrey, z toho wzcházý, pochází křik, es entſtand ein Krieg, powſtala, naſtala, wznikla, zdwihla ſe wálka, es entſtand der Ruf, powſtala powěſt, aus dieſem entſtehet ein Vortheil für den Staat, z toho pochází wžitek pro obec, es entſtand ein Zwiſt Gelächter, Aufruhr, Streitigkeit, wznik

winikla, powſtala, naſtala, zdwihla ſe newole, rſnice, powſtal ſmich, winikla, powſtala hádka, es entſtand ein groſſer Wind, ein Gewitter, ſtrhlo ſe, powſtalo powětřj, ſtrhla ſe, powſtala bauřiwa, bynaſtati, ſ. beſtehen, die Wolken entſtehen aus Dünſten, oblakowé pochá zegi z pár. es entſtand Feuer, oheň wyſſel, ſe zňal, daraus entſtehet die Faulheit, Krankheit, der Nutzen, Schade, z toho pochá zý užitek, ſm c, užitek.

Entſtehung, ſ. pogiti, w g tj. n. wzňod, původ, m. powſtánj, naſtánj, wzniknutj, n. wznik, m.

Entſündigen, očiſtiti ſe.

Entſündigung, ſ. očiſſtowánj. n.

Entſtellen, zpotwořiti, zohyzditi.

Entſtellung, ſ. zpotwořenj, zohyzdění, n.

Entthronen, ze ſtolce, z trůnu ſwrcy, ſhoditi..

Entvölkern, zpuſtiti, pleniti, poplenitj,

Entvölkert, zpuſtěný, plenčný, poplněný,

Entvölkerung, ſ. zpuſtěnj, plenění, poplenění, n.

Entwachſen, odrůſti, wyrůſti z něčeho.

Entwaffnen, zbroj ſwlačeti, odnjti, z broge wlečy, rozbrogiti

Entwäffnet, bez zbroge, zbroge zbawený, z zbroge ſwlečený.

Entweder, buď, buďto.

Entwehren, ſich einer Sache, obrániti ſe něčemu.

Entweibeu, wyměkčiti, zbawiti zenſtwa.

Entweichen, vhnauti, vhýbati ſe, wyhnauti, wohin, vhnauti, wyhnauti, vſſinauti, vtecy někam.

Entweichung, ſ. vhnutj, n. vtěč, m.

Entweiben, poſſkwrniti, poruſſiti.

Entweihung, ſ. poſſkwrnění, poruſſenj, n.

Entwenden, vkrádati, vkrásti, vſtraniti, krádj vgimati, vbjrati. tradmo preč brátj, wzýti, odcyzyti.

Entwendet, odcyzený, vkradený, kradený, krádj oběraný. wzatý.

Entwendung, ſ. vkrádánj, brani, vkradenj, oběimánj, odcyzenj, n.

Entwerfen, nawrhnauti, nawrcy, ponawrcy, naſtjniti, den Plan, nawrcy, den Brief in die Schreibtafel, pſanj do pjſawky nawrcy, ſchriftlich für ſich, naſtjniti, nawrcy, ponawrcy, einen Karakter, wyznamenati, podobiti, wyobrazobiti porahu, ein Bild, obraz nawrcy, ponawrcy, naſtjniti, in Gedanken etwas entwerfen, w myſli nawrcy.

Entwerfung, ſ. nawrženj, n. ſ. Entwurf.

Entweyhen, Entweyhung, ſ. Entweiben.

Entwickeln, rozwinauti, wypleſti, rozpleſti, wywinauti, wie es ſich nach entwickeln wird, gak ſe to ſpoječj, gak ſe to geſſtě wyplete, rozwine.

Entwickelung, ſ. rozwinutj, wypleteni, wywinutj, rozpleteni, n. des Schauſpiels, ſkončowánj, ſkončenj, wywinutj, rozwinutj, n.

Entwiſchen, wyniknauti, wywázknauti, wyklauznauti, prchnauti, vtecy, vklauznauti, 2) entfahren, ungefähr entfallen. wyniknauti, wyſmeknauti, ſmeknauti ſe.

Entwöhnen, entwohnen, odwykati, odwyknauti, 2) ein Kind, oſtawiti, odſtawiti, odſaditi, djtě.

Entwöhnt, oſtawený, odſtawený odſazený.

Entwöhnung, ſ. oſtawenj, odſtawenj, odſazenj, n.

Entwohnen, odwyknauti, odwykati.

Entwohnt, odwyklý.

Entwohnung, ſ. odwyknutj, n. odwyklоſt, ſ.

Entworfen, nawržený, ponawržený, naſtjnený.

Ent-

Entwurf, m. Entwerfung, Schilderung, f. nawrženj, ponawrženj, naſtinénj, n. náwrh, náſtin, m. ſchriftlicher, nawrženj, Entwurf von etwas machen, nawrženj vdělati, eines Karakters, wyznamenánj. n. podobenj, wypodobenj, n. podob na, f

Entwurfsweiſe, nawržením.

Entzäumen, ſ. Abzäumen ein Pferd.

Entziehen, vbjrati, vgjmati, vkrádati, heimlich entziehen, krádj vgimati, krádmo preč bráti, einem das Lob entziehen, čeſt někomu brat, vtrhati na cti, ſich den Augen der Leute, nepkichážeti, na oči liďſké, der Geſellſchaft, warowa[illegible] wyſtřihati ſe ſpoleč-noſti lid[illegible] odchýliti ſe od ſpolečnoſti, iemanden der Gefahr, Strafe, od treſtu, nebezpečenſtwj wyproſtiti, ſich der Arbeit, prácy ſe zpěčowati, wyhýbati, einem ſeine Gnade, odnjt miloſti, von einem ſeine Hand, ruku odtáhnauti.

Entziehung, ſ. vgetj, vgjmánj, vbjránj. n. von der Strafe, Gefahr, wyproſtěnj od treſtu, od nebezpečenſtwj, n. ſeiner ſelbſt, warowánj, odchylowánj ſe, wyſtřihánj, n.

Entziffern, rozwinauti, wygádkiti, w kládati, wyložiti.

Entziff rung, ſ. wýklad, m. wyloženj, n. rozwinutj, wygádkenj.

Entzücken, myſl wyrazyti, 2) in groſſe Verwunderung ſetzen, und ſehr vergnügen, obradowati, gjmati, pogmauti rozkoſſi, radoſti, ljboſtj, rozweſelitti, dieß hat mich ſehr entzückt, to mne welmi obradowalo, rozweſelilo, to mne welmi galo, pogalo.

Entzückend, zum Entzücken, roztomilý, překrozkoſſný.

Entzückung, ſ. wytržení myſli, n. 2) Vergnügen, rozkoš, ſ. wyražení, n. ljboſt, in Entzückung gerathen, v wytržení myſli přigjti, wytrženu býti, ſehr erfreuet werden, rozkoſſi, ljboſtj wytrženu, gatu, pogatu býti

Entzückt, über etwas gant, radoſtí, rokoſſi, ljboſti wytržený, gatý, pogatý, rozweſelený, obradowaný.

Entzündbar, paliwý, ſolche Materie, Körper, paliwo, n.

Entzünden, zapáliti, zanjtiti, zažhnauti, 2) ſich entzünden, zapáliti ſe, wie der Hals, wie eine Wunde, zapáliti ſe, entzündet, zapálený, zanjcený, entzünd et ſeyn, zapálenu býti, gegen einen ſich entzünden, rozpáliti, roznjtiti, zanjtiti, zapáliti ſe proti někomu, wie das Feuer, zegmauti ſe.

Entzündung, ſ. zapálenj, n. 2) Entzündung des Geblüts, der Bruſt, einer Wunde, des Halſes, zapálenj, n.

Entzwey, we dwoj, na dwé., das Bein iſt entzwey, noha ge we dwoj, etwas entzwey brechen, něco we dwoj rozlomiti, překlomiti, (na dwé zlámati,) mitten entzwey brechen, w půlky, na dwoj rozlomiti, překlomiti, entzweyhauen, na dwoj roztjti, rozpoltiti, entzwey ſchneiden, na dwoj, w poli rozkrogiti, rozkjznauti, entzwey ſpalten, rozdwogiti, rozpoltiti, w poli, na dwé roztjti, rozkoliti, rozwrátiti, entzwey ſeyn, gehen, býti roztlučenu, roztlaucy ſe, entzwey ſchlagen, rozrazyt, entzwey theilen, pulſiti, rozpuliti, na dwé děliti, rozděliti, rozpoltiti.

Entwurzeln, z kořen, kořeně wyvrátit, dobyt, wykořenit.

Entzweyen, ſich mit einem, rozdwogiti, neſgednotiti, neſnadniti, neſgednati, rozkmotřiti ſe s gednim, roztrhnauti ſe, ſ. Zertrennen.

Entzweyung, ſ. rozdwogenj, neſgednocenj, neſnadnénj, neſgednánj, rozkmotřenj, n. roztržení, n.

Ephem.

Epheu, m. břečtan, m. von Epheu, břečtanowý.
Epheubeere, f. břečtanowá gahoda.
Epheutränblein, n. břečtanowý hrozníček.
Epich, m. mišjk, libče, ličok, epich, m.
Epheubaum, m. břečtan wěčný,
Epoche, f. Zeitabschnitt.
Enzian, m. hořec, m.
Er, on.
Erachten, domnjwati se, domyšlowati se, saudili, vznáwati, meines Erachtens, podlé mého domnění, zdánj, gakž se mně zdá, widj, gakž se naděgi.
Erachtung, f. domnění, zdánj, vznánj, n.
Erarbeiten, wydělati, wypracowati.
Erbanfall, m. nápad, m.
Erbarmen, sich, über einen, eines, smilowati se, slitowati se, vstrnauti se nadněkým, es erbarmt mich sein, ljto mi ho, litugi ho.
Erbarmen, das, smilowánj, slitowánj, vstrnutj, n. ljtost, f. Erbarmen haben, slitowánj, ljtost mjti, aus Erbarmen, z smilowánj, z slitowánj, z milosrdenstwj, ohne Erbarmen, bez ljtosti, smilowánj, milosrdenstwj.
Erbarmer, m. slitownjk, m.
Erbarmerinn, f. slitowice, f.
Erbärmlich, ljtostný, erbärmlicher Zustand, žalostiwý, ljtostný, bjdné stáw, m. erbärmliche Verse, Rede, Schrift, bjdné wersse, m, bjdná řeč, f. bjdné pjsmo, n. erbärmliches Maul, wkrutná huba, erbärmliches Maul machen, hroznau hubu dělati, vsta rozdjrati, sslibiti, erbärmliche Musik, přebjdná hudba, f.
Erbärmlich, adv. ljtostně, ljtostiwě, schreiben, dichten, bjdně psáti, básniti, erbärmlich lange, hroznė, wkrutnė dlauho.
Erbarmniß, n. } s. das Erbarmen.
Erbarmung, f. }
Erbarmend, Erbarmungswürdig, politowánj hodný.
Erbauen, ein Haus, eine Stadt, wystawěti, postawiti, wzdělati, vstawěti, vstawiti dům, město, 2) wie ein Prediger, wie eine Rede, wie ein Buch, pohnauti, wzbuditi, wzdělati, er hat mich sehr erbaut, on mne welmi pohnul, wzbudil, sich erbauen, pohnauti, wzbuditi wzdělati se.
Erbauer, m. eines Hauses, wystawitel, m. vstawitel, m.
Erbaulich, pohnutedlný, wzbuditedlný, probuditedlný, wzdělawatedlný, přjkladný.
Erbauung, f. wystawenj, wzdělánj, postawenj, vstawenj, n. 2) Ueberweisung, Reizung zur Gottesfurcht und Tugend, wzdělánj, wzbuzenj, pohnutj, probuzenj, n.
Erbe, Erbnehm, m. dědic, nápadnjk, m.
Erbe, n, Erbtheil, dědictwj, n. pozůstalost, nápad, das väterliche, po otcy, otčizna, f.
Erbeben, zdrkotati, zstrnauti, vstrnauti, wie die Erde, zatřásti se, potřásti se.
Erbeben, das, zdrkotánj, n. der Erde, otřesenj země. n.
Erben, überhaupt, děditi, zděditi, er erbt soviel, on tolik, dědj, er hat geerbt, dědil.
Erbeten, wyprosyti.
Erbeten, wyprossený, erbetener Zeuge, dožádaný swědek.
Erbetteln, wyžebrati.
Erbettelt, wyžebraný.
Erbeuten, zkořistiti, nakořistiti.
Erbeuten, n. zkořistěnj, nakořistěnj, n.
Erbfall, m. nápad, m.
Erbfehler, m. dědičná chyba, f.
Erbfeind, m. auhlawnj nepřjtel, m.
Erbfeindschaft, f. auhlawnj nepřátelstwj, n.

Erb-

Erbfolge, f. poſtaupnoſt, .. poſtaupnoſt dědičná, f. dědičné náſtupnictwj, n.
Erbgang, ſ. Erbfall.
Erbgenoſ, m. ſpoludědic, m.
Erbgrind, m. otrus hlawy, m.
Erbgutsbeſitzer, m. dědinjk, m.
Erblehngut, n. ſtatek manſký, manſká dědina, f.
Erbpacht, m. manſtwj, n.
Erbungsrecht, n. dědičné práwo, n.
Erbgut, n. dědictwj, n, dědičný, zdědilý ſtatek, dědina, f. väterliches Erbgut, dědictwj po otcy, n. otčina, f.
Erbhaſ, m. dědičný hněw, m.
Erbherr, m. dědičný pán, m.
Erbhuldigung, f. přjſaha poddanoſti, f.
Erbieten, ſich zu etwas, podwoliti ſe k něčemu, ſich zu allen Dienſten erbieten, ke wſſem ſlužbám ſe podwoliti, wwoliti.
Erbietig, wolný, ochotnowolný, ochotný.
Erbieten, das, Erbietung, f. podwolenj, wwolenj, n.
Erbinn, f. dědička, f.
Erbitten, etwas, wyproſyti, der ſich erbitten läßt, genz ſe dá wyproſyti, naproſyti, 2) doproſyti ſe něčeho, dožádati ſe (někoho) Zeugen zu einer Handlung erbitten, ſwědků k něčemu žádat, požádat, dožádat ſe, die Zeugen ſind dazu erbeten worden, ſwědkowé byli k tomu požádáni, dožádáni, erbetene Zeugen, dožádanj ſwědkowé, 3) einen Verurtheilten, wyproſyt odſauzeného, 4) einen, ihn ſo lange bitten, bis man ſeine Abſicht bey ihm erreicht hat, wproſyt, ich habe ihn endlich doch erbeten, předce ſem ho paſ wproſyl.
Erbittern, rozhořčiti, rozkyſeliti, zkyſeliti, popauzeti, wopuditi k hněwu.
Erbittert, rozhořčený, rozkyſelený, zkyſelený.
Erbitterung, f. rozhořčenj, rozkyſelenj, zkyſelenj, n. zášť, nechut, hořkoſt myſli, f. mit Erbitterung, ſ. hořkoſti, aus Erbitterung, z hořkoſti, ze zášti.
Erbkrankheit, f. dědičná nemoc, f.
Erblande, pl. dědičná země, f.
Erblaſſen, blaß werden, blednauti, zblednauti, 2) ſterben, wmřjti.
Erblaſſen, das Erblaſſung, blednutj, zblednutj, n. 2) zemřenj.
Erblaſſer, m. zſſaſtownjk, zſſaſtugicý, m.
Erblaſſet, erblaßt, zbledlý.
Erblehen, n. manſtwj, n. dědina manſká.
Erblehn und Gerichtsherr, m. dědičnjk, m. mán, m.
Erbleichen, ſ. Erblaſſen.
Erblich, dědičný, nápadný, adv. dědičně.
Erblicken, whljdati, whljdnauti, zahljdnauti, wzřjti, ſezřjti, zazřjti, ohlednauti, ſpatřiti, zočiti.
Erblickt, zahljdnutý, wzřený, ſezřený, zočený, zazřený, ſpatřený.
Erblickung, f. whljdánj, whljdnutj, zahljdnutj, wzřenj, ſezřenj, zočenj, n. zazřenj, ohlednutj, ſpatřenj, n.
Erblinden, oſlepnauti, ſlepnauti, er erblindet (wird blind) on ſlepne.
Erblos, bez dědictwj (zbawený)
Erborgen, zdužiti.
Erboßen, rozzlobiti, zazliti, ſich über jemand, rozzlobiti, zazliti ſe na někoho.
Erboßt, rozzlobený, zazlený.
Erbprinz, m. dědičné knjže, n.
Erbprinzeſſinn, f, dědičná knežna, f.
Erbrechen, wylomiti, 2) den Brief, rozlomiti, odpečetiti pſanj, 3) ſich erbrechen, ſpeyen, dáwiti ſe.
Erbrechen, das, wylomenj, n. 2) rozpečetěnj, n. 3) das Speyen, dáwenj, n. wywratek, m.
Erbrecht, n. dědičné práwo, n.

Erb-

Erbſchaft, ſ. dědictwj, n. antreten, dědictwj vgiti, pkigiti, na dědictwj doſtáwnauti, dědictwj vgmauti, machen, děditi, zděditi.
Erbſchuld, ſ. dědičný dluh, m.
Erbſe, ſ. hrách, m. von Erbſen, hrachowý.
Erbſenſtroh, n. hrachowina, ſ.
Erbſenacker, m. hrachowiſtě, n.
Erbſenmehl, n. hrachowá mauka, ſ.
Erbſenſuppe, ſ. hrachowá polywka, ſ.
Erbſenſtich, n. hrachowka, ſ.
Erbſenwurm, m. hrachowý čerw, m.
Erbſeuche, ſ. dědičná nekeſt, ſ.
Erbſole, ſ. dědičná zumpa, ſtoka, ſ.
Erbſtreit, m. dědičná pře, rozepře, hádka, ſ.
Erbſünde, ſ. hřich dědičný, m. prwotný.
Erbtheil, n. podil, m. nach dem Vater, podil otcowſký, otčina, ſ.
Erbvermächtniß, n. odkaz, odkázánj, n.
Erbzins, ſ. Erbpacht.
Erchtag, ſ. Dienſtag.
Erdapfel, m. brambor, m. zemſké gablko, zemče, n. (kůň, n.
Erdbart, ſ. hruda, ſ.
Erdartig, zemnatý.
Erdball, m. kaule, ſ. obor ſwěta, m.
Erdbeben, n. zemětřeſenj, n.
Erdbeere, ſ. gahoda, ſ. červená, zemſká, tráwnice, ſ.
Erdbeerkraut, n. gahodnjk, m.
Erdbeſchreiber, m. popiſowatel, wypiſowatel země, m.
Erdbeſchreibung, ſ. popiſowánj, popſánj, wypſánj země, n. popiſa země, ſ. weypis země, m.
Erdboden, m. podlaha země, ſ. podſebytj, n. 2) die Erde, die wir bewohnen, země, ſ. okrſlek zemſký, obor ſwěta, m.
Erde, ſ. země, zem, ſ. aus der Erde, zemſký, etwas zur Erde werfen, na zem hoditi, o zem zbiti něčim, zur Erde werden, w zem ſe obrátiti, zur Erde beſtatten, pod zem pochowati, pohřbiti, davon in der Zuſammenſetzung, zemſký, zemnj.
Erdenball, m. Gebäude, obor mſpauſka ſwěta, ſ.
Erdenge, ſ. okřiolj, n. wzkoſt země, ſ.
Erdenken, wymyſliti, zamyſliti, ſmyſliti, das hab ich erdacht, to ſem gá zamyſlil, wymyſlil, das iſt blos erdacht, to gs gen ſmyſſleno.
Erdenklich, k wymyſſlenj, k pomyſſlenj, alle nur erdenkliche Höflichkeit erweiſen, wſſecku gen k pomyſſlenj zdwořilost prokázati, b) wymyſlitedlný ſ. Erſinnlich.
Erdenkloß, Erdknoll, m. hruda, ſ. ein kleiner, hrudka, ſ. der ſie zerſchlägt, hrudař, m.
Erdenkung, ſ. wymyſſlenj, zamyſſlenj, n. zámyſl, wymyſlek, m.
Erdenlaſt, ſ. břemeno, břjmě země, n.
Erdenheu, m. břečtan menſſi, poponec, m.
Erderſchütterung, ſ. země otřeſenj, pohnutj, n.
Erdfall, m. země propadlina, rokle, ſ.
Erdfloh, ſ. Mücke.
Erdgang, m. průkop, m.
Erdgeſchmack, m. zemina, ſ. der Wein hat oft einen Erdgeſchmack, wjno má často chut zeminau.
Erdgewächs, n. zroſtlina, weyſkřeſlek, n.
Erdhummel, ſ. medogedka, ſ.
Erdicht, zemnatý.
Erdichten, ſmyſliti, zamyſliti, wymyſlieti, sbáſniti, Lügen, Ausflüchten, Geſchichten, lži, wýmluwy, příběhy ſmyſlit, wymyſlit, zamyſlit, ſmeyſſlet, wymeyſſlet ſobě.
Erdichtet, ſmyſſlený, zamyſſlený, sbáſněný.
Erdichtung, ſ. zámyſl, wýmyſl, wymyſlek, m. ſmyſſlenka, ſ. ſmyſſlenj, n. báſeň, ſ.

Erdig, zemnatý, b) zemný.
Erdiger Geſchmack, chut zeminau, zemnatá.
Erdkiefer, ſ. ywa, f.
Erdkloß, m. hruda, f.
Erdkreis, m. okrſek země, zemſký.
Erdkugel, f. kaule zemſká, f.
Erdkunde, f. znaloſt země, f.
Erdlöwe, m. zemělew, m.
Erdmeſſer, m. zemoměřič, m.
Erdmeßerey, f. Erdmeßkunſt, země-měřictwj, vměnj zemoměřičné, zemoměřictwj. n.
Erdnußmenkraut, n. ganowec, Janoſtr.
Erdrauch, rutka polnj, f.
Erdreich, n. země, f. zemſtwj, n. hartes, temenjſſtě, temenjſſtná zem.
Erdroſſeln, duſyti, vdauſyti, rdauſyti, zardauſyti, ſſkrtiti, zaſſkrtiti, vſſkrtiti.
Erdroſſelt, vdauſſený, zardauſený, zaſſkrcený, vſſkrcený.
Erdroſſelung, f. vdauſenj, zardauſenj, zaſſkrcenj, vſſkrcenj, n. ſſkrcenj.
Erdrücken, zamačkati, vmačkati, ein Kind im Schlafe, dítě zalehnauti.
Erdrückt, zamačkaný, vmačkaný.
Erdrückung, f. zamačkánj, vmačkánj, n.
Erdſcholle, f. hruda, f. trupel, m.
Erdſchwamm, m. hauba zemſká, f. ſ. Tartoffel.
Erdſpinne, f. zemſký pawauk, m.
Erdſtrich, m. prauh, pas země, m. 2) čáſtka země, f.
Erdwurm, m. zeměplaz, čerwjk zemſký.
Erdulden, trpěti, ſtrpěti, wytrpěti, ſnáſſeti, přetrpěti, ſnéſti, ſnáſſeti.
Erduldung, f. trpěnj, ſtrpěnj, wytrpěnj, ſnáſſenj, n. přetrpěnj.
Erdreiſten, ſich, oſmělit ſe, opowážiti ſe, pokuſyti ſe.
Ereifern, ſich, rozhorliti, rozpřchliti, über etwas, nad necim.
Ereifert, rozhorlený, rozprchlený.
Ereiferung, f. rozhorlenj, rozprchlenj, n.
Ereignen, eräugnen ſich, zběhnauti ſe, ſtáti ſe, přihážetiſe, dáti ſe.
Ereignet, eräugnet, zběhlý, dálý, ſtalý.
Ereilen, dohoniti, doběhnauti, doſtihnauti, dogeti, doſtihnauti někoho giſdau, na koni.
Erben, ſ. Erben.
Erfahren, dowěděti ſe, zwěděti, wyzwěděti, porozuměti, wyrozuměti, wir haben ſeine Ankunft erſt geſtern erfahren, teprw wčera gſme o geho přjſſti zwěděli, ſe dowěděli, durch Vorfälle, zkuſyti, ohledati, er hat es in der That erfahren, gekunden, kuſowně koho zkuſyl, ohledal ho, du wirſt es erfahren, zkuſyſ, ohledáš, zwjš to, es ſchmeckt bitter, ich hab es erfahren, mám hořkau chut, zkuſyl ſem tohó, Noth, Elend, Kälte, ꝛc. pokuſyt, zkuſyt, pocýtit, ich hab es erfahren wie es ſchmerzt, pokuſyl ſem tě bolesti.
Erfahren, zkuſſený, zkuſylý, zběhlý, ſehr erfahren in etwas, doſpělý w něčem, welmi zběhlý, zkuſſený, umělý w něčem, ein erfahrner Soldat, zkuſſený wogák.
Erfahrenheit, f. zběhloſt, zkuſſenoſt, eine große Erfahrenheit beſitzen, býti welmi zběhlý.
Erfahrung, f. zkuſſenoſt, f. zkuſſenj, n. 2) in Erfahrung bringen, dowěděti ſe něčeho, Kenntniß, zkuſſenj, n. zkuſſenoſt, zběhloſt, f. eine Erfahrung machen, wyſſetřiti, něco, ein Mann von großer Erfahrung, muž welikě zkuſſenoſti, welmi zběhlý, probělý.
Erfechten, wybogowati, einen Sieg, wjtězſtwj vpotýkati, wypotýkati, wybogowati, dogiti, dobyti bogem.

Er-

Erfinden, wynaleźnauti, wynagiti, naleźnauti, naleźti, wymyśliti, zamyśliti.

Erfinder, m. naleźatel, naleźač, wymyślitel, zmyślitel, m.

Erfinderiſch, Erfindſam, dáwtipný, dámyſlny, wymyśliwý.

Erfindſamkeit, f. dáwtipnoſt, dámyſlnoſt, f. dámyſl, dáwtip, m.

Erfindung, f. naleźánj, n. náleźek, náleź, wymyſlek, m.

Erflehen, ſ. Erbitten, erbeten.

Erfolg, m. poſledek, následek, konec, m. ohne Erfolg, nadarmo.

Erfolgen, následowati.

Erforderlich, potrebný, přiležitý, náležitý, erforderlichenfalls, im erforderlichen (oder Erforderungsfalle, w čas potřeby, když potřeba káže.

Erfordern, žádati, chtiti, die Sache erfordert es ſo, wěc tomu tak chce, žádá to, es wird viel Fleiß und Arbeit dazu erfordert, k tomu geſt mnoho pilnoſti a práce zapotřebj, wenn es die Noth erfordert, když potřeba káže.

Erforderniß, f. potrebnoſt, f. Erforderung der Sache, potřeba, f.

Erforſchen, zwjdati, wyzwjdati, wyſtaumati, wyzpytowati, wyſſetřiti, wyſtihati, wyſkaumati, z. B. ſein Gewiſſen, ſwědomj zpytowati.

Erforſcher, m. zwědač, zwidatel, wyzwědač, wyzwidatel, wyſkaumatel, wyzpytowatel, wyzpytatel, m. wyſſetřitel, zpytatel, m. ſkaumač, m.

Erforſchung, f. wyzwjdánj, wyſkaumánj, zwjdánj, wyzpytowánj, n. wyſſetřenj.

Erfragen, einen, wo er zu finden iſt, doptati, wyptati (ſe někoho, na někoho.

Erfreuen, obweſeliti, rozweſeliti, obradowati, potěſſiti, wie eine Sache, Nachricht, těſſiti, obradowati, potěſſiti, einen traurigen, těſſiti, potěſſiti, ich hatte mich darüber ſehr erfreuet, welmi ſem ſe z toho radowal, ſich erfreuen, obweſeliti, rozweſeliti, radowati ſe, das erfreuet mich ſehr, to mne welmi těſſj, ich hatte mich darüber ſehr, höchſt erfreuet, welmi ſem ſe z toho weſelil, těſſil, ſich über etwas erfreuen, zradowati ſe, zweſeliti ſe nad něčim, radowati ſe, weſeliti ſe z něčeho, ich erfreue mich, daß es dir wohl geht, těſſj mne (radugi ſe) že ſe ti dobře wede.

Erfreuet, obweſelený, obradowaný, potěſſený, erfreuet ſeyn über etwas, těſſiti, weſeliti ſe z něčeho.

Erfreulich, potěſſitedlný, radoſtný.

Erfreulich, adv. potěſſitedlně.

Erfrieren, durch den Froſt umkommen, zmrznauti, pomrznauti, ſonſt, ztáhnauti, odjnobiti, er hat ſich das Glied erfroren, odjnobil ſy ud, die Füſſe ſind ihm erfroren, nohy ſy oznobil, oznobil ſe, wie ein Gewächs, zmrznauti.

Erfrierung, f. odznobenj, n.

Erfriſchen, občerſtwiti, očerſtwiti, ſich, ſe, okřáti.

Erfriſchung, f. občerſtwenj, očerſtwenj, n. okřánj, n.

Erfriſchungen, plu. lahůdky, pochutky, f.

Erfüllen, aufüllen, ſplniti, doplniti, napliti, mit Speiſe, naplniti pokrmem, die Seele mit Vorſtellungen, napliti, die Bitte, den Wunſch, proſbu, žádoſt něčj napliti, wyplniti, ſplniti, das Verſprechen, den Willen, přjpowěd, wůli napliti, wyplniti, wie die Weiſſagung, wyplniti.

Erfüllet, naplněný, wyplněný, von der Freude, naplněn weliką radoſtj.

Erfül-

Erfüllung, f. naplnění, wyplnění, n. splnění.
Erfunden, nalezený, wynalezený.
Ergänzen, zceliti, dopliti, dostawiti, etwas zerrissenes, wie ein Tuch, Kleid, plácati, zceliti.
Ergänzt, zcelený, doplněný, dostawený.
Ergänzung, f. dústawek, dúklaček m. zcelení, doplnění, dostawení, n.
Ergeben, sich, wie eine Stadt, Armee, poddati se, wzdáti se, sich jemanden, odewzdati se někomu, Gott sich ergeben, dáti, oddati, odewzdati se Bohu, sich unter jemandes Gewalt ergeben, dáti se w moc někomu, podrobiti se, poddati se, sich einem Dinge, oddati se něčemu, na něco, sich den Sünden, Lastern der Wollust, ergeben, wzdáti se w hřísnost, w bugnost, w neprawost, w rozkoš, wydati se na hříchy, neprawosti, na lidosti a rozkoše, in den Willen Gottes, odewzdat se, poručit se do wúle Božj.
Ergeben, jemanden, poddaný, 2) geneigt, nakloněný, náklonný, přichylný, oddaný, einem Dinge, z. B. dem Spiele, oddaný, dero ergebener Diener, gich w službách wolný, ochotnowolný.
Ergebenheit, f. poddanost, 2) Zuneigung, náklonnost, ochotnost, ochotnowolnost; oddanost, f.
Ergebung, f. an den Feind, poddánj, wydánj, n. in den Willen Gottes, oddánj, odewzdánj, n.
Ergehen, státi, dáti se, nach Wunsche, podlé ljbosti se státi, dle žádosti se zwesti, dařiti se, zdařiti se, ergehen lassen ein Urtheil, wydati rozkaz, wynesti rozkaz, einen Spruch ergehen lassen, weynos wciniti, 2) sich ergehen, spazieren, projsti se.
Ergeizen, vlakomiti, nalakomiti, zsrdbiti, zstaumiti, nasrdeti.
Ergeizt, nalakowený, &c.
Ergiebig, reichhaltig, als Stoff, Quelle, prostranný, hogný, široký, nosný.
Ergiebigkeit, f. prostrannost, hognost. f.
Ergießen, sich, rozliti se, wyliti se, wie ein Fluß, in einen andern, ljti se, über das Ufer, wodniti se, rozwodniti se, 2) in einen andern, wie in das Meer, wljti, wlewati se, der Fluß ergießt sich in einen andern, řeka se wlewá, wpadá do druhé.
Ergießung, f. rozlitj, n. des Meeres, powodeň, f. wodnění, rozwodnění, n. in das Meer, in einen Fluß, wpád m. wpadánj, witj, lití, n.
Ergötzen, obweseliti, obweselowati, rozweseliti, obwadowati, těšiti, s. Vergnügen. sich an etwas ergötzen, radowati, weseliti, těšiti se z něčeho, nad něčim, z něčeho, nad něčim rozkoš, potěšenj, radost, ljbost mjti, obweselowati, obweseliti se o něčim, kochati se w něčem, die Spiele ergötzen mich sehr, hry mne welice obweselugj, těšj, sich mit etwas ergötzen, něčim se obweselowat, sich an Büchern ergötzen, s knihami se těšiti, knihy sy libowati w nich se kochati, ljbost mjti, s Erfreuen.
Ergötzen, das, rozkoš, ljbost, radost, f. kochánj, obweselenj, n.
Ergötzlich, rozkošný.
Ergötzlichkeit, f. rozkoš, weselost, rozkošnost, f.
Ergötzung, f. obweselenj, n. rozkoš, ljbost, f. kochánj, n.
Ergreifen, chopiti, pochopiti, wchopiti, wchwátiti, wchwátnauti, wchytiti, pochytiti, pogmauti, wgmauti, popadnauti, pochwátiti, chopiti se, die Waffen, zbraň wchwátiti, wchopiti, wzjti, ibrané se chopiti, einen bey der Hand, za ruku chopiti,

wch-

vchopiti, pogmauti, popadnauti, chytiti, vchytiti, einen an einer Uebelthat, dopadnauti, zastihnauti, die Gelegenheit, příležitosť neopominauti, den Vorschlag, Rath ergreifen, podánj vgiti, přigjti, přiwzjti, chytiti se, chopiti se rady, die Flucht, na vtjkánj se dáti, s rychlostj na radu wjti, s waňkem se poraditi, dáti se w kterýž einen Stand, ein Gewerbe, chytiti se, chopiti se stawu, živnosti.

Ergrimmen, rozlytiti se, rozsápati se, popuditi se hněwem, rozpáliti, rozlobiti, zapáliti, roznjtiti, vznáhliti se, heftig, sehr, rozsteklisti se, rozjitřiti se wztekloſť.

Ergrimmt, rozlycený, rozsápaný hněwem, rozmicený, zapalený.

Ergrübeln, wyhlaubati, wyskaumati.

Ergründen, wyzpytowati, wyskaumati, wystjhnauti, skaumati.

Ergründung, f. wyzpytowánj, wyskaumánj, wystjhnutj, n.

Erguß, ſ. Ergießung.

Erhaben, wysoký, wywýssený, ein etwas erhabener Ort, wyššj, wywýssené mjsto, n. etwas erhaben, obwýssný, 2) erhabene Arbeit, wyhlawičené, wybjgené djlo, n. erhabenes Bildwerk am Silber, rytina, f. 3) erhabene Hände, zwiaté ruce, f. 4) erhabene Stimme, wysoký, wysoko zwučný hlas, m. 5) erhabene Schreibart, způsob psánj wysoký, m. 6) erhabene Seele, Denkungsart, duch zmužilý, m. myſl zmužilá, spanilá, spanilá dúmě, f. 7) erhabener Monarch, welikỳ mocnář, m. 8) erhabener Stand, Würde, wywýssený staw. m. důstogenstwj, n. erhaben, wie ein Gemälde, patrný, zřetedlný.

Erhabenheit, f. des Orts, wysokoſť, wywýssenoſť, f. der Würde, wywýssenoſť, wýsoſť, důstogenstwj. der Denkungsart, der Schreibart, zmužilosť myšli, wysokoſť, wýsoſť w psánj, f.

Erhalten, zdržet, zadržet, zachytit, vdržet, zastawit, das Kind wollte fallen, aber ich habe es erhalten, dítě padalo, já gsem ho wšak zachytil, die Pferde rissen aus, und der Kutscher konnte sie kaum erhalten, koně vtjkali, a kočj ge sotwa mohl vdržet. 2) beschützen, zachowati, zadržeti, sein Vermögen, sein Leben, zdrawj swé, živobytj swe, život swůg zachowati, ochrániti, sich erhalten, stehen bleiben, nicht umfallen, zdržeti se, zadržeti se, obdržeti se, vdržeti se, 2) erlangen, obdržeti, dostati, dosáhnauti něco, dogiti nabyti něčeho, durch Bitten, Zwang, Zuflucht, etwas, dobyti, obdržeti, Lob erhalten, chwálu obdržeti, chwály dogiti, nabyti, chwály dosáhnauti, Geld, dostati peníze, wie Briefe, Nachricht, obdržeti, dostati psaní, zprávu, den Sieg erhalten, wítězstwj obdržeti, wítězstwj dosáhnauti, dogiti, ein Haus, Gut, im guten Stande erhalten, dům, statek w dobrém stawu zachowat, sich in jemandes Gunſt erhalten, w něčj přjzni se zachowat, sich in einem Amte, auch zachowat, 4) ernähren, živiti, vživiti, wyživiti, Er hat viele Leute zu erhalten, muſý mnoho lidj živit, sich mit Kräutern und Wurzeln, bylinami a kořjnky se živit, vživit, pořživit, Beute erhalten, kořisti dostat, sánder, země dostat, dobyt, eine abschlägige Antwort erhalten, odmrſtěnu býti, ein Amt, Befehl, Gnade, dostati, obdržeti vřad (milosti dogiti.)

Erhalter, m. zachowatel, ochranitel, zdržowatel, m. 2) wyživitel, m.

Erhaltung, f. zachowánj, n. 2) wyživenj, n.

Erhandeln, wykupčiti.

Erhängen, obésyti.

Erharten, hart werden, zatwrdnauti, twrdnauti, stwrdnauti, skwrditi, zatwrditi se, otwrditi se, tuhnauti, stuhnauti, der Koth erhartet an der Sonne, bláto na slunci tuhne, stuhne, 2) beweisen, stwrditi, potwrditi,

Erhärten, beweisen, bewähren, dowrditi, dotwrzowati, doličiti, stoličowati, twrditi, stwrditi, wrzowati.

Erhärtung, f. Bewährung, potwrzenj, dotwrzenj, doličenj, twrzenj, (pewnost)

Erhaschen, polapiti, postihnauti, uchwátiti, uchwátnauti, einen Flüchtigen, pobéhlce lapiti, polapiti, postihnauti, s. Erwischen.

Erheben, wyzdwihnauti, zdwihati, zdwihnauti, wyzdwihowati, pozdwihowati, zu Ehren erheben, w důstogenstwj wyzdwihnauti, pozdwihnauti, wywýssiti, powýssiti, hoch erheben, sehr loben, chválami, chválau wyzdwihowati, wynásseti až do nebe, wysoko wyzdwihowati, wynásseti, wychwalowati, das Haupt, die Hand, hlawu ruku pozdwihnauti, wyzdwihnauti, ein Geschrey, Geröse erheben, křik, powik začit, začinat, ztropit, eropit, Klage wider jemanden, žalobu podati, die Stimme, hlasu pozdwihnauti. Gelder haben, penjze bráti, wyzdwihnauti, die Gedanken, das Gemüth zu Gott, myssleni, myšl k Bohu pozdwihnauti, sich erheben, brúsiti, pochen, peychati, ipeychat, pozdwihnauti, wyzdwihnauti se, wynásseti, pnauti, popnauti, wypnauti, wypinati se, es erhebt sich ein Gerücht, powést powstáwá, wzniká, es erhebt sich ein Ungewitter, powstáwá, nastáwá, wzniká bauřka, es erhebt sich ein Krieg, válka se zdwihá, strhá, nastawá, wzniká, der Rauch, Dampf, Staub erhebet sich, kauř, pára, prach wstupuge, wystupuge, wie die Wellen, zwihagj se wlny, sich erheben, wie ein Hügel, Berg, wywstáwat, se wystyrat, sich wahin erheben, begeben, odebrat se, brát se, vbjrat se, eine lebhafte Farbe erhebt die todte, živá barwa očerstwuge mrtwau, ein Wind, wjtr se zdwihá, strhuge, powstáwá, dělá, ein Lerm, Streit, pokřik, rozbrog powstáwá, wzniká, nastáwá, in den Adelstand, s. Adeln.

Erheblich, důležitý, znamenitý, podstatný, sehr erhebliche Gründe, Ursachen, znamenité, důležité, podstatné, hodné důwody, příčiny, nárammé příčiny.

Erheblichkeit, f. důležitost, f. eine Sache, von groser Erheblichkeit, wěc důležitá.

Erhebung, f. powýssenj, n. Erhebung der Stimme, pozdwiženj hlasu, n. zu Ehren, pozdwiženj, wyzdwiženj, n. 2) Preissung, wyzdwihowánj, wyzdwiženj, wynássenj chválami, n. 3) Stolz, wyzdwiženj, wynássenj, wypjnánj, porjnánj se, n. in der Anatomie, wyzdwiženj, n. Erhebung der Malerey, patrnost, zřetedlnost. f.

Erheirathen, s. Erheyrathen.

Erheischen, žádati, es erheischt die Noth, potřeba káže, žádá, die Umstände erheischen es, okolkonosti toho žádagj, tomu chtějí, s. Erfordern.

Erheischung, f. žádánj, n. nach Erheischung der Sache, gak toho potřeba žádá.

Erheischungsfall, m. přjpad, čas potřeby.

Er-

Erheitern, wygaſniti, gaſnitj, der Himmel erheitert ſich wieder, zas ſe gaſnj, wygaſnuge, wybjrá.

Erhejzeu, dotopiti ſe; wytopiti.

Erhellen, zkegmé. patrnè, wědomè býti, pojnati ſe, es erhellet daraus, z toho ſe pojnati může, z toho geſt patrno, zkegmo.

Erhenken, obéſyti, powéſyti, ſich erhenken, obéſyti ſe.

Erhenkt, adj. Erhenkter, obéſſeny, obéſſenec, wiſelec, m. erhenkt werden, obéſſenu býti, w koſnopich ſe zadusyti.

Erhenkung, f. obéſſenj, n.

Erhitzen, hkjti, zhkjti, ohkiti, zhkiwati, zahkjt, wyhkjt, rozpálit, das Feuer erhitzet den Ofen, die Sonne die Erde, oheň zahkjwá kamna, ſlunce zemi, 2) ſich erhitzen, durch eine heftige Bewegung; beim Weine, zahkiti, vhkiti ſe, ſehr, zaholeti, zapáliti ſe, ſich im Diſputiren erhitzen, rozpáliti ſe whandnj, auf etwas erhitzt ſeyn, být do něčeho zapálený, dychtit, mkjt po něčem, oder, der Wein erhitzet mich zu ſehr, wino mne tuje rozvaluge, erhitztes Geblüt, rozpálená krew.

Erhitzt, zahkitý, vhkitý; zapálený.

Erhitzung, f. zahkitj, vhkitj, zapálenj, n. zapakenj.

Erhöhen, powýſſiti, powyſſowati, zwýſſiti, wywýſſiti, z. B. ein Haus, Chöher machen, jemanden, powýſſiti, ſich erhöhen, powyſſowati, wywyſſowatt, wypjnati ſe, den Preis, zweyſſ ti, wyweyſſ ti cenu, die Furchen (im Ackerbau) zwýſſit brázdy; weyſſiti.

Erhöhung, f. powýſſenj, wywýſſenj; zwýſſenj, n. powýſſenoſt, f.

Erholen, ſich, odſechnauti ſobě, odtuchnauti ſobě, (občerſtwiti ſe) vom Schrecken, Erſtaunen, Ohnmacht, okřáti, přigjti k ſobě, zpamatowati ſe, vpamatowati ſe, er erholt ſich, přichází z ſobě, ſich des Schadens an einer Perſon oder Sache erholen, ſkodu nahraditi, von einer Krankheit, vzdrawěti ſe okřiwati, okřáti, občerſtwiti, ſýly nabyti, poſyliti ſe, k ſobě přigjti, ſpraviti ſe, ſich bey einem Rathe erholen, poraditi ſe, radu bráti, wýſtr ſněkým raču, požádati od někoho rady, ſich erholen von einem Schaden, Verluſt, von der Niederlage, zwſtawiti ſe, zniknauti ſe, vpamatowati ſe.

Erho ungeſtunde, f. hodina k oddechu, f. občerſtwenj, n.

Erhören, wyſlyſſeti, wyſlechnauti, vſlyſſeti.

Erhörlich, wyſlyſſitedlný, vſlyſſitedlný.

Erhörung, f. wyſlyſſenj, wyſlechnuti, vſlyſſenj, n.

Erhungern, hladem mřiti, vmřjti, zagjti, zahynauti, (pomřjti) ſich erhungern, hladem ſe vmořit. erhungern laſſen, vmořit hladem.

Erjagen, dohnati, dohoniti, doběhnauti.

Erinnern, zpomjnáti, zpomenauti, připomjnati, připomenauti, přivpamatowati, vpamatowati, ku paměti přiweſti, jemand an etwas, na něco zkomjnati, zpomenauti, připomenauti, připamatowati, něco někomu, ihne micin Erinnern, bez mého vpomjnánj, napomjnánj, etwas erinnern, připomenauti; zmíniti ſe o něčem, připominat, einen Schuldner erinnern, dlužníka vpomjnat. 2) ſich erinnern, zpomjnati, zpomenauti, připamatowati ſobě, připomenauti, ku paměti ſobě přiweſti, pomněti, rozpomenaut ſe, ich erinnere mich noch ſeiner Worte, od. an ſeine Worte, zpomjnám ſy, vpamatugi ſe geſſé na gebo ſlowa, připomjnám ſy geſſtě ge-

geho slowa, pamatugi sy gesstě geho slowa, se na geho slowa, so viel ich mich erinnere, gakż pamatugi, gak se mně w paměti snáss.

Erinnerlich machen, vpamatowati, připamatowati, na paměť vwesti, ipomenauti.

Erinnerung, f. ipomenutj, přihomenutj, n. auf deine Erinnerung, na twé připomenutj, Erinnerung machen, připomjnati, 2) an jemanden, an etwas, Andenken, ipomjnánj, ipomenutj, pomněnj, n. památka, f.

Erkalten, wystydnauti, vstydnauti, stydnauti, wychladnauti, die Speisen erkalten, krmě stydnau, chladnau, ich erkaltě, stydnu, od. chladnu, 3) wie der Eifer, die Liebe, der Fleiß, stydnauti, vstydnauti, ostydnauti, vtuchnauti, ochladnauti.

Erkälten, sich, nastydnauti, nastiudiri se, er hat sich erkältet, nastydl, nastudil, zastudil se.

Erkältung, f. nastydnutj, nastuzenj, u. zastuzenj.

Erkannt, poznaný, poznalý.

Erkargen, vskaupiti, vskrbiti, sieles, naskrbiti, nalakomiti.

Erkaufen, kaupiti, mit Gelde, wykaupiti, wyplatiti.

Erkennen, was man noch nicht weis, vznati, shledati, poznati, klar, deutlich erkennen, něco swětle, patrně poznat, eine Sache, seznati, wyrozuměti, srozuměti, ich erkannte an, od. in ihm einen gelehrten Mann, poznal, seznal, shledal gsem, že gest vcený muž, shledal, seznal gsem ho býti včeným mužem, ich habe ihn gleich erkannt an seiner Stimme, gá ho hned pozňal po ręči, (z einem vom andern, rozeznati, poznati, die Schrift ist zu klein, ich kann sie nicht erkennen, pjsmo gest tuze drobně, nemohu to rozeznat. Gott aus seinen Werken erkennen, Boha z gehoskutků poznat, erkannte Wahrheit, poznalá prawda, woran, woraus erkennst du das, pročem, z čeho to poznáwáss, jemanden unter den Haufen, poznati, für etwas erkläret, vznati, p. B. einen als König, Kristum für den Messias, vznati, vznáwati, für gelehrt, tuchtig, ehrlich, weise, nutzlich, vznáti, vznáwati za včeného, hodného, poctiwého, erkenne doch dein Glück, vznej pak swé stěstj, sein Unrecht, seine Sünden, vznati swau křiwdu, winu, swé hřichy, eines Höflichkeit, Wohlthat, vznati, vznáwati, imgl. etwas für recht, unrecht, billig, vznáwati za prawé, in einer Rechtssache gerichtlich erkennen, naleziti, za prawo naleziti, vznati, mezy stranami rozeznati, einen von weiten erkennen, zdaleka někoho poznati, zu erkennen geben, dáti na gewo, dáti znát, nawrcy, ponawrcy, daraus kann man es erkennen, z toho to může me poznati, seznati, porozuměti, z toho se může poznati, seznati, porozuměti, wyrozuměti.

Erkenntlich, das sich erkennen läßt, das man sehen kann, poznánliwý, zřetedlný, widitedlný, patrný, ku poznánj, 2) dankbar, vznalý, wděčný.

Erkenntlichkeit, f. für die empfangene Wohlthaten, vznalost, wděčnost, f. vznánj, n.

Erkenntniß, i f. poznánj, porozumětj, n. poznalost, známost, f. von etwas Erkenntniß haben, o něčem, oder něčeho poznáwati, známost miti, Erkenntniß geben, dáti známost, Erkenntniß seines Irrthums, seiner Schuld, Uufrichtigkeit, poznánj, vznánj z bludu, winy, nedospělosti, n. Erkenntniß Gottes, poznalost Boha, f.

Erker, Arker, m. wykuk, weylenek, wystupek, austupek, m. pawlak weyssedka, f. (arkyř) m.

Erkieſen, ſ. Erwählen.

Erklärbar, wyložitedlný, k wyložení.

Erklären, wykládati, wyložiti, wyſwětliti, ein Geheimniß, Gleichniß, einen Traum, Text, ein Wort, ſo aber ſo, wykládati, wyložiti, ſlowo tak neb tak wyložiti, eine dunkle Stelle im Buche, něco zatmělého z knihy wyſwětlit, 2) wyhlášyti, wyřjcy, für unſchuldig, tůchtig, würdig, za newinného, ſchopného, hodného wyhlášyti, prohlášyti, jemand zů ſeinem Erben, für ſeinen Freund, někoho za dědice, za přjtele wyhlášyt, einem Volk den Krieg, lidu wogna wyhlášyt, prohlášyt, einen in die Acht erklären, ze země wypowědjt, 3) ſich erklären, ohlášyti ſe, prohlášyti ſe, hlášyti ſe, wygádřiti ſe, wygádrniti ſe, ſich wozu erklären, prohlášyti ſe k něčemu, über etwas, zgewiti ſe, wygewiti ſe ſtrany něčeho, wygewiti, wynesti ſwé zdánj, mjnenj o něčem, prohlášyt ſe, erklären ſie ſich deutlicher, powěď zřegmégi, 4) zu einem zum Aufſeher, Bürgermeiſter, Befehlshaber, Beſorger, za pozorowače, měſſtanoſtu, poručnjka někoho prohlášyti, wyhlášyti.

Erklärer, m. wykladač, wykladatel, wyſwětlitel, m.

Erklärung, f. wýklad, m. wykládánj, wyloženj, wyſwětlenj, n. 2) die Erklärung in die Acht, wypowěženj ze země, die Erklärung in die Acht, wypowěženj, klatba, die Erklärung des Krieges, wyhlaſſenj woguy, 3) Meynung, die man ſagt, zgewenj, wygewenj, prohlášſenj, n. ohlášſenj, wygádřenj, wypowědénj ſwého mjnenj, zdánj, ſeine Erklärung von ſich geben, wynesti, wygewiti, zgewiti ſwé zdánj, dáti, wynesti na gewo swé mjnenj, prohlášyti ſe, ſ. Erklären, ſich.

Erklecken, doſtačiti, poſtačiti, poſtačowati, wyſtačiti, poſtihnauti.

Erklecklich, doſtatečný, poſtačitedlný, es iſt erklecklich genug, geſt doſtatečné, eine erkleckliche Summe, doſtatečný počet, m.

Erklettern, wylezti, wydrápati, wyſaukati ſe.

Erklimmen, ſ. Erklettern.

Erklingen, rozlihati ſe, rozlihnauti ſe, zaznjti.

Erklopfen, einen, doklepati, doklauci ſe někoho.

Erkochen, prowařiti.

Erkohren, ſ. Erwählt.

Erkranken, rozſtonati ſe, roznemocy ſe, znemocněti, zchurawěti.

Erkrummen, ochromnauti, zchromnauti.

Erkühlen, wychladiti, ſich, wychladiti ſe, 2) naſtydnauti, naſtuditi ſe.

Erkühlung, f. wychlazenj, n. 2) naſtuzenj.

Erkühnen, ſich, oſmělit ſe, opowěžiti ſe, du erkühnſt dich etwas Groſſes, mnoho ſe opowažugeſs.

Erkühnen, das, oſmělenj, opowáženj, n. ſměloſt, opowážlivoſt, f.

Erkundigen, ſich, um etwas, nach etwas, doptáwati, poptáwati, wyptáwati, wyzwjdati, wytazowati ſe na něco, bei jemand, na někom ſe wyptáwat, ſich erkundigen laſſen, dát, wyžádat ſe ptát.

Erkundigung, f. wyptáwánj, wyptánj, doptáwánj, dotazowánj, poptáwánj, n. wytazowánj.

Erlaben, ſ. Erquicken.

Erlahmen, ochromnauti, zchromnauti, chromnauti.

Erlahmung, ochromnutj, zochromnutj, n. chromota, f.

Erlangen, gelangen, zu etwas, obdržeti, doſáhnauti něco, dogjti, nabyti něčeho, durch Bitten, pro-

prosſenim, ſkrz prosbu obdrżeti, wyprosyti, Ruhm, Lohn, chwálu, obdrżeti, chwály, odměny dogiti, chwálu dosáhnauti, odměnu dostati, Geld, Vermögen, peněz nabyti, penjze dostati, gměnj dosáhnauti, Gnade erlangen, miloſti dogit, miloſt obdrżet, ein Amt, Dienſt, vřad, ſłużbu dosáhnauti, obdrżeti, dostati, vřadu, służby dogiti, 2) erlangen, mit der Hand erreichen, oder mit Werfen, Schieſſen, dosáhnauti, Abſicht, Zweck, ſ. Erreichen, Einholen.

Erlängern, ſ Verlängern.

Erlaß, m. odpuſtěnj, powolenj, prominutj, n.

Erlaſſen, einem etwas, daß er es nicht thun muß, odpuſtiti, powoliti, prominauti, etwas am Gelde erlaſſen, něco na penězych ſlewiti, die Pflicht, powinnoſt prominauti, die Strafe, die Schuld, die Sünde, pokutu, dluh, hřich odpuſtiti, 2) einen des Eides erlaſſen, zprostiti někoho přiſahy, 3) ein Schreiben an einen erlaſſen, pſanj na někoho odeſlati.

Erlaſſung, f. odpuſtěnj, prominutj, powolenj, n. der Strafe, Schuld, Sünde, odpuſtěnj, n. der Pflicht, prominutj, n. des Eides, zprostěnj, n.

Erlauben, dowoliti, powoliti, einem ſpazieren gehen erlauben, dowoliti, odpuſtiti někoho na procházku, er hat mir es erlaubt, dowolil mně to, ich erlaube dir zu mir zu kommen, dowolugi ti ke mně přigit, erlauben Sie mir zu Ihnen zu kommen, dowolegj mi k nim přigit, die Zeit erlaubt es nicht, čas koho netrpj, nepřipauſtj.

Erlaubniß, f. dowolenj, n. odpuſt, m. Erlaubniß geben, dowolenj dáti.

Erlauchr, gaſný, oſwjcený, ſup. nejgaſnégſj.

Erlauern, wyčihati, dočihati ſe, jemand erlauern, wyčihati, wypáſti, přepáſti někoho.

Erlaufen, jemand, dohoniti někoho, doběhnauti, ſich etwas, wyběhati ſobě něco.

Erläutern, wyſwětliti, m

Erläuterung, f. wyſwětlenj, n. zkerel, m. zur gröſſeren Erläuterung, pro wětſſj zřetel.

Erläuterer, m. wyſwětlitel.

Erle, f. wolſſe, f. von Erlen, wolſſowý.

Erleben, dočkati, dočkati ſe, eine Zeit, dočkati času, Freude an ſeinen Kindern, dočkati radoſti na ſwých dětech, od. ze ſwých dětj ſe dočkat, habe ich das erleben müſſen? muſyl ſem ſe koho dočkat? wenn ich es nur erlebe, goſtli gen toho dočkám, was für ſchlechte Zeiten erleben wir, gak zlých času ſme ſe dočkali.

Erledigen, wyſwoboditi, wyproſtiti, eine Stelle, oſwoboditi.

Erlediger, m. wyſwoboditel, m.

Erledigt, wyſwobozenj, wyproſtěnj; oſwobozenj.

Erledigung, f. wyſwobozenj, wyproſtěnj, n. einer Stelle, oſwobozenj miſta, n.

Erlegen, tödten, porazyti, powrhnauti, zabiti, die Feinde, nepřátely porážeti, zabigeti, Geld, kládati penjze, složiti, einen Ochſen mit dem Hammer, palicy wola porážeti, porazyti, zabiti.

Erlegung, f. Tödtung, porážka, f. poražanj, zabigenj, zabitj; n. des Geldes, kládánj, složenj peněz, n.

Erleichtern, die Mühe, vlewiti, vlehčiti, polehčiti, zlehčiti, oblehčiti, lehčiti, odlehčiti práce, den Weg, cestu vlehčiti, oblehčiti, die Laſt, břemena vmenſſiti, vlehčiti, den Leib, žiwot, oblehčiti.

ti.

Erleichterung, f. vlehčenj, polehčenj, vlewenj, oblehčenj, n. des Mühlſteins, lehčidlo, n.

Erleiden, ſnéſti, ſnéſti, nicht zu erleiden, neſtrpitedlný, neſnesytedlný.

Erlernen, etwas, navčiti, znavčin ſe něčemu, ein Handwerk erlernen, wyučit ſe (dowčit ſe) řemeſla.

Erlernung, f. navčenj, znavčenj, wyučenj, n.

Erleſen, wybrati, zwoliti, obrati, wie haben ſie mir unter dieſen Stücken erleſen, co mi z toho wybrali?

Erleſung, f. wybránj, zwolenj, obránj, n.

Erleuchten, einen Ort, oſwěcowati, oſwětiti, oſwjtiti, obgaſiti, wygaſniti, die Sonne erleuchtet den Mond, ſlunce oſwěcuge měſíc; den Verſtand, obgaſniti, wygaſniti, erleuchtet von Gott, oſwjcený, erleuchteter Verſtand, oſwjcený, wygaſněný rozum, m.

Erleuchtung, f. oſwjcenj, obgaſněnj, wygaſněnj, n. 2) oſwětleni.

Erleuchtete Zeiten, oſwjcenj, wygaſněnj časowé.

Erliegen, hynauti, zhynauti, unter der Laſt, padnauti, kleinauti pod břemenem, krank werden, do nemocy. w nemoc padnauti.

Erlogen, felhaný, es iſt erlogen, ge l. z.

Erlöſchen, zhaſnauti, haſnauti, vyhaſnauti, 2) wie eine Schrift, ein Geſchlecht, Stamm, wyhynaut, wymřjt, pohynaut, 2) verſchwinden, zminauti, zmjzeti.

Erlöſchung, f. zhaſenj, zhaſnutj, n.

Erlöſen, wyſwoboditi, wyproſtiti, aus dem Gefängniße, z wězenj wyſwoboditi, wyproſtiti, von der Knechtſchaft, z poroby, ze ſlužebnoſti wymocy, wyſwoboditi, wyproſtiti, poroby zproſtiti. 2) wie Chriſtus, wykauiti.

Erlöſer, m. wyproſtitel, wyſwoboditel, zproſtitel, m. göttlicher, wykupitel, m.

Erlöſung, f. wyproſtěnj, wyſwobození, zproſtěnj, n. 2) wykaupenj, n.

Erluſtigen, obweſeliti, rozweſeliti, ſich an etwas, na něčem rozkoſ mjti, weſeliti ſe z něčeho.

Erluſtigung, f. obweſelenj, rozweſelenj, n. kochánj.

Ermahnen, napomjnati, napomenauti, nabádati, um die Schuld, 2) vpomjnati.

Ermahner, m. napominač, napominatel, nabadač, nabádatel, 2) vpominač, vpominatel, m.

Ermahnung, f. napomjnánj, napomenutj, nabádánj, n. wýſtraha, f. 2) vpomínánj; eine kleine, napomenutičko, n.

Ermangeln, Mangel ſeyn, nedoſtáwati ſe, ich werde nicht ermangeln es zu thun, nepominu toho, nichts ermangen laſſen, nedaki w ničem ſcházeti.

Ermangelung, f. Mangel, nedoſtatek, wbytek, m.

Ermannen, ſich zmužiti ſe, einen, ſrdce, myſl někomu dodati, přidati.

Ermatten, vnawiti, 2) matt werden, vnawiti ſe, vſtáti.

Ermattung, f. vnawenj, vſtánj, n.

Ermel, m. rukáw, m.

Ermeſſen, domyſliti ſe, porozuměti, po něčem hádati, potah bráti, es iſt leicht zu ermeſſen, lehce ſe může domyſliti, lehce ſe může hádati, porozuměti.

Ermeſſen, das, domyſlenj, hádánj, n. potah, m, meines Ermeſſens, dle mého domyſlenj, hádánj.

Ermorden, zabiti.

Ermordung, f. zabitj, n.

Ermüden, k vſtánj přiweſti, vnawiti, vhnati, zemdliti, vmdliti, die Kräfte, ſýly vmdliti,

zem-

zemdliti, die Gedult, trpěliwost vmdleti, ſich ermüden, vnawit, vhnat ſe, zemdlit ſe, vmdlit ſe, jemand mit vielen Bitten, někoho mnohými prosbami obſkřowat, 2) neut. vſtáti, vnawiti ſe, vhnati ſe, zemdleti, vmdleti. durch Arbeit, pracý zchwátiti, vpachtiti ſe. vpracowati ſe, zemdliti, zmožiti ſe.

Ermüdet, vſtalé, vnawený, vnawilý, zemdlený, durch Arbeit, pracý zemdlený, zmožený, zchwácený

Ermüdung, f. vſtánj, vnawenj, n. vmdlenj, zemdlenj, n.

Ermuntern, zu etwas, zbuditi, probuditi, probuzowati, zbuzowati, wbuzowati, ponaukati k něčemu, das Gemüth, myſl wyrazyti, powyrazyti, 2) einen aus dem Schlafe, buditi, zbuditi, probuditi, wyrazyti ze ſna, einen Träen zur Arbeit, zum Fleiß, wzbudit leniwého k prácy, k pilnoſti, das Herz zur Andacht, ſrdce k pobožnoſti probuditi, probuzowat, wzbuzowat, wzbudit, 3) munter, luſtig machen, wie der Wein die Geiſter (anfmuntern) občerſtwiti, obweſeliti, wyrazyti, očerſtwiti.

Ermunterung, f. wzbuzenj, wzbuzowánj, ponaukánj, n. probuzenj, zu etwas durch Worte, wbuzowánj, nabádánj, n. aus dem Schlafe, zbuzenj, probuzenj, wyzkřenj ze ſna, n. Vergnügen, wyražení, občerſtwenj, obweſelenj, n. očerſtwenj.

Ernähren, živiti, obživiti, wyživiti, vživiti, die Kinder durch Ammen, krmiti, ſich mit Arbeiten ernähren, pracý živiti ſe, Gott ernährt uns alle, Bůh nás wſſecky živj, das Vieh, chowati.

Ernährer, m. živitel, m. obživitel.

Ernährerinn, f. živitelkyně, obživitelkyně, l.

Ernährung, f. živenj, obživenj, wyživenj, vživenj, (obživa, f.) des Kindes durch eine Amme, krmenj, n. des Viehs, chowánj, n.

Erndte, f. žeň f., žerj, n. klizenj obilj, n. vor der Erndte, předežněmi, die Erndte iſt fehl geſchlagen, málo ſe kliďilo.

Erndten, 1) kliditi; žíti, ſekati, es iſt dies Jahr wenig geerndtet worden, lesos ſe málo kliďilo, pozalo, wie du ſäeſt ſo wirſt du auch erndten, co naſegeſs to žít budeſs, 2) vžit, dogit něčeho, Freuden, Beyfall, Ruhm erndten, vžit radoſti, dogit radoſti, pochwały, ſláwy.

Ernennen, gmenowati; vſtanowiti, vſtawiti, einen Tag, położiti, gmenowati, wložiti, vſtanowiti, ſročiti den, k giſtému dni ſročiti, zum Geſandten, Befehlshaber, vſtanowiti, gmenowati wyſlancem, poručníkem, wyhlášyti za wyſlance, poručníka.

Ernennung, f. gmenowánj, b) vſtanowenj, wyhlášenj, n.

Erneuern, obnowiti, ein Gebäude, ſtawenj obnowiti, oprawiti.

Erneuerung, f. obnowenj, n. obnowa, f. eines Gebäudes, obnowenj, opravenj domu, n. obnowa, oprawa ſtawenj něgakého, f.

Erniedrigen, njžiti, ponižiti, ſnižiti, den Preis, cenu zlehčiti, zmenſſiti, ſich, kořiti, pokořiti, njžiti, ſnižiti, ponižiti, ponižowati, ſnižowati ſe, ponižiti, einen Stolzen, pokořiti pyšného, pokorného vděłati, ponižiti, ſnižiti, rohy mu ſrazyti.

Erniedrigung, f. eines Vornehmen aus Höflichkeit, poniženoſt, f. ponižení ſe, n. ſnižení, n. zu meiner groſſen Erniedrigung, k

mému welkému sniženi, poniženi, niederträchtige, nizkost, f. nizké o sobě smýšlenj, n.

Ernſt, m. Wahrheit, nicht Scherz, nicht Verſtellung, oprawdowoſt, přjſnoſt, wážnoſt, f. im Ernſte, oprawdowě, oprawdu, Ernſt machen aus etwas, prawdu z něčeho dělati, im Ernſte ſagen, reden, meynen, oprawdu, oprawdowě mluwiti, powjdati, myſliti, es wird Ernſt, geſt wěc opradowá, nde to o prawdu, oprawdowě, es iſt mein wahrer, rechter Ernſt, myſlim oprawdu, oprawdowě, mit allem Ernſt, ſe wſſi oprawdowoſti, 2) Ernſt im Gerichte, Bezeugen, přjſnoſt, zmužiloſt, wážnoſt, f.

Ernſt, ernſthaft, ernſtlich, nicht verſtellt, nicht ſcherzhaft, oprawdowý, oprawdu wážný, eifrig, přjſný, ernſthaftes Bezeugen, přjſnoſt, zmužiloſt, wážnoſt, f. ein ernſthafter, geſetzter Menſch, přjſný, zmužilý, wážný člowěk, ernſthaftes Geſichte, Miene, přjſný, wážný, zmužilý oblič, m. přjſné, zmužilé wzeřenj, n. ernſthaftes Geſicht machen, přjſně, zmužile, wážně, oprawdowě hleděti, ernſthaftes Geſpräch, přjſné rozmlauwánj, n. ernſthaftes Gefecht, přjſná pačka, f. ernſthafte Dinge, přjſné, oprawdowé wěcy, f.

Ernſthaft, ernſtlich, adv. ohne Scherz, oprawdowě, oprawdu, geſetzt, přjſně, wážně, zmužile, eifrig, oprawdowě, přjſně, ſtarker, verdrüßlich, přjſné, zaſmuſſile, ſich ernſtlich bezeugen, přjſně, wážně sobě wésti, se chowati.

Ernſthaftigkeit, f. oprawdowoſt, přjſnoſt, zmužiloſt, wážnoſt, f.

Ernte, ſ. Aernte.

Ernten, ſ. Aerneten.

Eroberer, m. wybogowatel, m.

Erobern, wybogowati, dobýwati, dobyti, zmocniti ſe, eine Stadt mit Sturm, ſturmem, mocý města dobyti, viele Städte, Länder, zdobýwati mnoho měſt, zemí.

Eroberung, f. wybogowánj, dobytj, ü. 2) bey Frauenzimmern, zabýwka, f. Eroberungen machen, zabýwky dobýwky činiti.

Eröffnen, odewřjti, odemknauti, einen Brief, pſanj otewřjti, den Ball, Aktus, Feyerlichkeit, das Theater, otewřjti, einem etwas, wygewiti, zgewiti, eine Ader, ein Geſchwör, das Teſtament, wie die Erde, Fugen, odewřjti, od. otewřjti.

Eröffnung, f. das Aufmachen, odewřenj, n. odemknutj, n. des Balls, Theaters, odewřenj, n. Bekanntmachung, wygewenj, zgewenj, n. des Teſtaments, odewřenj, n.

Erörtern, erklárem, wykládati, wyložiti, 2) beſtimmen, entſcheiden, dokládati, dołożiti.

Erörterung, f. wykládánj, wyloženj, n. wýklad, m. 2) dołożenj, n.

Erpicht, auf etwas, eifrig, ſtřelený, bauchnutý do něčeho, auf etwas erpicht ſeyn, ſtřeleným, bauchnutým býti do něčeho, žádoſtiw býr něčeho, dychtěť, tauſit po něčem.

Erpreſſen, wytlačiti, wycediti, wydřjti, wymocti, Geld, penjze wydřjti, Thränen, ſlze wytlačiti, wycediti z oči.

Erpreſſung, f. wytlačenj, wycezenj, wydřenj, n.

Erquicken, občerſtwiti, občerſtwiti, friſches Waſſer erquicket einen Durſtigen, ein kühles Lüftchen einen Ermüdeten, der Regen das Land, čerſtwá woda občerſtwuge (občerſtwuge) žjžniwého, chladný wětřik zemdleného, deſſ zem, ſich, ſe, občáti.

Erquickt, občerſtwený, očerſtwený.

Erquickung, ſ. očerſtwenj, občerſtwenj, n.

Errathen, vhodnauti, pohodnauti, du haſt es errathen, vhodil ſy.

Errathen, das, Errathung, vhodnutj, pohodnutj, n.

Erregen, wzbuditi, způſobiti, ſtropiti, Krieg erregen, wálku způſobiti, ſwésti, zbuditi, zdwihnauti, ztropiti, Aufruhr, Unruhe erregen, baurku, nepokog, tropiti, ſtropiti, zdwihnauti, ein Schmerz, boleſt půſobiti, způſobiti, včiniti, ein Gelächter, ſmjch ſtkápati, způſobiti, ſtropiti, k ſmjchu pkiwesti.

Erregung, ſ. wzbuzenj, způſobenj, ſtropenj, n. eines Aufruhrs, ſtropenj, zdwižení bauke, n.

Erreichen, wohin, woran reichen, langen, zu etwas langen, reichen, doſáhnauti, (něco ober něčeho,) ſeine Abſicht, Zweck, das Ziel, cyle, konce doſáhnauti, dogjti, doſtjhnauti, den Wunſch, žádoſti doſáhnauti, žadoſti ſwé dogjti, die Stadt, dogjti město, doſtjhnauti město, do města dogjti, (ſe doſtati) den Haven, doplaut k pkjſtawu, mit Mühe einen Ort, dogjti někam, einen im Geben auf dem Wege, dogjti, doſtjhnauti někoho, dohoniti, im Laufen, doběhnauti, dohoniti někoho, w běhu doſtjhnauti, dohoniti; im Reiten, Fahren, dogeti někoho, dohoniti, doſtjhnauti někoho, die Rache Gottes wird ihn gewiß erreichen, pomſtě Bożj newyhne, pomſta Bożj ho doſtjhne, zachwáti, das Ziel erreichen, an daſſelbe kommen, k cyli dogjt, den Gipfel des Berges erreichen, na wrch hory wygjt, dogjt, etwas mit der Hand, doſáhnauti, mit Werfen, dohoditi, mit Schießen, mit dem Gewehr, doſtkeliti, jemandes Gelehrſamkeit, Geſchicklichkeit, i. B. in der Malerey erreichen, ihm gleichkommen, někoho doſáhnauti, ein Alter, wék doſáhnauti, wéku dogjti, er hat das 90. Jahr erreicht, doſſel dewadeſáti let.

Erretten, ochrániti, zachowati, wyprostiti, wyſwoboditi, einen aus der Gefahr erretten, někoho z nebezpečenſtwj wyprostiti, wychwátiti, zachowati od nebezpečenſtwj, ochrániti, wyſwoboditi, er hat mich von dem Tode errettet, od ſmrti mne wyſwobodil, ich errettete ihm das Leben, žiwot ſem mu zachowal.

Erretter, m. ochránce, zachowarei, wyprostitel, m. ochranitel.

Errettung, ſ. ochrana, ſ. ochránění, zachowánj, wyprosstění, n.

Errichten, wyzdwihnauti, wyſtawiti, wzdělati, poſtawiti, zkjditi.

Errichtung, ſ. wyzdwižení, wyſtawenj, wzdělánj, poſtawenj, n. des Friedens, vdělánj, způſobenj, ztjſenj pokoge, mjru.

Erringen, dobyti, dobýwati, er hat ſein Stückchen Brod mit ſauerm Schweiße errungen, ſwůg kus chleba krwawé ſobě dobyl, dotkel ſe chleba těžce.

Erröthen, červenati ſe, rdjti ſe, peykrt ſe, začerwenati ſe, zardjti ſe, zapeyřiti ſe, zakohaudit, kohaudit ſe, ich erröthe, peykjm, rdjm ſe, erröthen machen, k zardění pkiwesti.

Erröthen, das, Erröthung, začerwenánj, zardění, zapeykrenj, n. zardělost, ſ.

Errufen, einen, dowolati ſe někoho, ich kann ihn nicht errufen, nemohu ſe ho dowolati.

Erſättigen, naſytiti, nakrmiti.

Erſättigt, naſycený, nakrmený

Erſättigung, ſ. naſycenj, nakrmenj, n.

Erſatz, m. náhrada, nahrazenj, ſ. Erſetzung.

Erſaufen, toriti ſe, vtopiti ſe, potopiti, tonauti, zaliti ſe, vtonauti, wenn ihrer mehrere ſind, ztonauti, ztopiti ſe, vtonauti, vtoniti ſe, in Wollüſten, w rozkoſſech ſe pohřížiti, tonauti.

Erſäufen, vtopiti, ein Thier, einen Menſchen, ſich ſelbſt erſäufen, howádo, člowěka, ſebe ſamého vtopit, zalit, mehrere, ztopit.

Erſchaffen, ſtwořiti, twořiti, Gott hat die Welt erſchaffen, Bůh ſtwořil ſwět, ſich ſelbſt etwas, das nicht iſt, als Worte, twořiti ſlowa.

Erſchaffung, ſ. ſtwořenj, n. ſeit Erſchaffung der Welt, od ſtwořenj ſwěta.

Erſchallen, zaznjti, zazwučeti, roziſſjhatiſe, die Trompete erſcholl, trauba zaznělá, powznělá, zazwučela, wie ein Gerücht, rozhlášyti ſe, rozgjti ſe, na ſwětlo wynikuanti, wypuknauti, ſeine Stimme iſt erſchollen, zaznělo hlas, ſein Ruhm iſt erſchollen, geho ſláwa ſe rozneſla, das Geſchrey iſt erſchollen, wo-eſſel ſe hláhol, powik, powěſt wzniſkla, rozneſla ſe, rozeſſla ſe

Erſchallung, ſ. zaznění, zazwučenj, n. 2) Ausbreitung, Gerücht, Nachricht, hláhol, m. powěſt, ſ.

Erſcheinen, ſich ſehen laſſen, ukázati ſe, widjnu býti, ſpatkowati ſe, es iſt ein Komet erſchienen, ukázala ſe hwězda s ocasem, hervorkommen, wygjti, zgewiti ſe, gewiti ſe, im Druck erſcheinen, w tiſku wygjti, 2) vor dem Gericht, vor dem Richter, oder ſonſt vor jemand erſcheinen, dáti ſe nagjti před prawem, před ſaudcem, přigjti, předſtaupiti, poſtawiti ſe, doſtawiti ſe před prawo, před někým, an dem beſtimmten Tag, w určitý den ſe dáti nagjti, vor dem Richterſtuhle Chriſti, vor Gottes Gericht, přigiti, poſtawiti ſe před ſtolicy Kryſtae bei einer Hochzeit, in einer Verſammlung erſcheinen, na ſwadbu, do ſhromážděnj přigiti, na ſwadbě, w ſhromážděnj ſe dát nagjt, ſchämſt du dich nicht ſo auf der Gaſſe zu erſcheinen, neſtydíſs ſe tak na ulicy gjt, wygjt, wie ein Geiſt, Geſpenſt, ein Verſtorbener, zgewiti ſe, ukázati ſe, der Tag, die Zeit erſcheint, den, čas naſtáwá, přicházý.

Erſcheinung, ſ. am Himmel, in der Luft, ukaz, m. widěnj, n. 2) ein Geſicht, zgewenj, widěnj, n. ukaz, m. Erſcheinung eines Geiſtes, zgewenj ducha, n. 3) Erſcheinung des Tages, wonění, n. Kriſti, zgewenj Kryſta, n. vor Gerichte, ſtáni, poſtawenj ſe před prawo, n, bey einer Verſammlung in der Kirche, přigitj, n. přichod, m. wenn man ſchon da iſt, přitomnoſt, ſ. bey ſeiner Erſcheinung, w geho přitomnoſti, was vor eine Erſcheinung? co za widěnj? co za ukaz? Erſcheinungen haben, mjti zgewenj.

Erſchienen, zgewený.

Erſchieſſen, zaſtřeliti, mit einem Pfeile, ſſipem, ſtřelau promrſſtiti, prohoditi, zaſtřeliti, mit einer Kugel, kulkau zaſtřeliti, zabiti, dáti kulkau.

Erſchinden, (nadřjti) von einem etwas, wydřjti na někom něco.

Erſchlaffen, oſlabiti, 2) ſchlaff werden, ſlabnauti, oſlabnauti, mrtwět.

Erſchlaffung, ſ. oſlabloſt, zmrtwěloſt, mrtwoſt, ſ.

Erſchlagen, zabiti; vtlaucy, einen Fuchs, Wolf erſchlagen, wlka, liſſku vtlaucy, zabiti (lygem) einen Menſchen (tödten, zabiti. ſ. Tödten, 2) von einem einſtürzenden Hauſe erſchlagen werden, od bokicýho ſe domu zabitu býti, viele erſchlagen, pobiti, von

Den-

Donner erſchlagen werden, od hromu zabitu býti.
Erſchlagen, adj. zabitý.
Erſchlagung, f. zabitj, n.
Erſchlappen, ſ. Schlapp werden.
Erſchleichen, wlauditi ſe, wlizowati ſe, einen, přilauditi, wlauditi ſe k někomu, etwas, wlauditi, wylauditi něco, eine Erbſchaft, wlauditi ſe do(w,dědictwj.
Erſchleichung, f. wlauženj, wlujowánj, n.
Erſchmeicheln, wylahoditi, wyrechlebiti, pochlebenſtwjm, laſkawoſtj wylauditi, wylichotiti.
Erſchnappen, polapiti, ſpeyznauti, popadnauti, zu erſchnappen ſuchen, bleſkat něco polapiti.
Erſchöpfen, wywážiti, wyprázdniti, wytrátwiti, die Kräfte, ſýlu, moc odnjti, wyſſáti, ſyly jbawiti, ſich, wytrátwiti, wytenčiti, wyſſáti ſe, im Schreiben, vmdleti, vmdlewati, wyprázdniti, ſe, das Waſſer, wywážiti, einen Begriff eines Wortes, in oder mit einem Ausdruck, wyrazyti hocela, etwas durch Arbeit erſchöpfen, přemáhati, něco, ſ. überwinnen, übertreiben, die Pferde iſt erſchöpft, wyſáklj, wyſáklj, wyprahl pytlik, ſáček.
Erſchrecken einen, act. ſtraſſiti, přeſtraſſiti, zaſtraſſiti, lekati, leknauti, děſyti, zděſyti, vleknauti někoho, beftig, wyděſyti, podděſyti, zbroſyti, vděſyti, předěſyti, vleknauti, 2) erſchreckt werden, neut. Schrecken empfinden, haben, ſtraſſiti ſe, lekati ſe, děſyti ſe, vleknauti ſe, leknauti ſe, zděſyti, předěſyti, wyděſyti, zhrozyti ſe, ich habe Ihnen eine traurige Nachricht zu bringen, aber erſchrecken Sie nicht, nesu wam ſmutné poſelſtwj, ale nelekagj ſe, ſie ſehen ganz erſchrocken aus, zdaw ſe, wſſecky zděſſeni, podděſseni, vlekanj, vor einem Geſchreie, Geſpenſte, vor einem rauſchenden Blatte erſchrocken, křiku, ſtraſſidla, chreſtichoho liſtu ſe lekat, děſyt, vleknaut.
Erſchrecken, das, brůza, f. zděſſenj, n. lekanj, vzas, m. vzaſnutj, n.
Erſchrecklich, hrozný, ſtraſſliwý.
Erſchrecklich, adv. hrozně, ſtraſſliwě.
Erſchreckt, erſchrocken, zděſſený, předěſſený, přeſtraſſený, vlekly.
Erſchrepen. dokřičeti ſ, etwas, wy.
Erſchrocken, ſ. Erſchrecken.
Erſchrockenheit, f. vleknutj, leknutj, vzáſnutj, n. vzaſloſt, f. vzasnj.
Erſchüttern, třáſti, třiſti, zatřáſti, potřáſti, zatřiſti, zwiklati, erſchüttert werden, Schrecken haben, děſkotati, otřáſti, zatřáſti ſe ſtrachem, brůzau, die Erde wurde erſchüttert, zem ſe potřáſla.
Erſchütterung, f. ztřeſenj, otřeſenj, n.
Erſchwarzen, zčernati.
Erſchweren, obtjžiti, obtěžowati, přitjžiti.
Erſchwerung, f. obtjžnoſt, f. obtjženj, n.
Erſchwinden, erſchwingen, die Ruka ſten, autraty podnikauti, nikauti, zaſtaupiti.
Erſehen, poznati, ſeznati, aus dem Schreiben erſehen, z pſanj poznati, ſeznati, porozumětj, srozumětj, wyrozumětj, hieraus iſt zu erſehen, z toho ſe může poznati, ſeine Gelegenheit erſehen, ſwau přileżitoſt widěti, vzhjti, das Ende iſt nicht zu erſehen, ku konci ſe nemůže prozřjti, 2) wozu erſehen, auslefen, erwählen, vznati, 3) was haſt du an ihm erſehen? co ſy na něm widěl? whljdal?
Erſeſſen auf etwas, ſ. Erpicht.
Erſetzen, was fehlt, doſaditi, doložiti, dopliti, 2) eines andern Stelle erſetzen, někoho na něčj miſto doſadit, vſadit, das Verlohrne, nahraditi, wynahraditi, die Auslagen, die

Er-

Koſten, den Schaden, nahraditi, wynahraditi, was man erſetzen kann, nahraditedlný, den Abgang, Mangel, doſaditi, doplniti, doſtawiti, nedoſtatek, die verlohrne Kräfte, dopliniti.

Erſetzung, f. Erſatz, doſazenj, doſtawenj: n. dóſtawek, m. doplnénj, n. a) des Schadens, der Koſten, náhrada, f, nahražení, wynahražení, n. des Mangels, Abgangs, dóſtawek, dóſkladek, m. doplnénj, n.

Erſeufzen, etwas, wyżeleti, ſ. Seufzen.

Erſingen, mit Singen verdienen, wyżpiwati.

Erſinnen, ſmyſliti, zamyſliti, wymyſliti.

Erſinnlich, myſlitedlný, ſmyſlitedlný, alles nur erſinnliche, nač ſe gen pomyſlit může, auf alle erſinnliche Weiſe, na wſſemożný ſpůſob.

Erſinnung, f. ſmyſlenj, n. ſmyſlenka, f.

Erſoffen, utopený, potopený, ztopený, vtonulý, ztonulý. a) in der Wolluſt, in Laſter ſeyn, w roſkoſſi, w neprawoſti pohřížený býti.

Erſonnen, ſmyſlený, wymyſlený, zamyſlený,

Erſparen, ſammeln, ſich zuſammenſammeln, naſpořiti, vſpořiti, vſtřádati, naſtřádati, vſkaupiti, vſkrbiti, vſchrániti, pilně chowati, nachowati, chowati, vſkrowniti, nicht geben dürfen, behalten, vſpořiti, nicht brauchen, vſpořiti, an ſeinem Maule, hubě vtrhnauti, das Erſparte, přichowek, m.

Erſparung, f. naſpořenj, vſpořenj, naſtřádánj, vſkrownénj, vſtřádánj, vſchránénj, n.

Erſpielen, durch das Spielen gewinnen, wyhrati.

Erſpinnen, wypřáſti, wypřjſti ſobě.

Erſprießlich, proſpěſſný, platný.

Erſprießlichkeit. ſ. proſpěſſnoſt, platnoſt, f.

Erſt, erſtlich, neyprw, neyprwé, erſt hat er mich geſchmäht, hernach mich ausgelacht, neyprw mi lál, pak ſe mi wyſmál, zprwu, neyprw, ich wuſte erſt wenig davon, hernach aber erfuhr ich es völlig, ſprwu ſem málo o tom wěděl, pak ſem to ale gak náležj zwěděl, b) přednē, 2) eben vor einer kleiner Weile, neprw, jetzt merke ich es erſt, nyni teprw to pozorugi, er iſt erſt gekommen, teprw přiſſel, erſt übers Jahr, teprw za rok, Morgen erſt, jeytra teprw, 3) nun, itzt erſt, nyni teprw, prawě tehdy, 4) zu erſt, dřiwe, dřiwe, prw, prwé, Laß mich erſt eſſen, hernach wollen wir gehen, dřiwe, (prw) ſe nam ſym nagiſt, pak pugdeme, er hat es erſt nicht geglaubt, dřiwe toſtu newěřil, er ſoll zuerſt aus dem Bette aufſtehen, dřiwe má z poſtele wſtáti, möchte ich doch erſt zu Hauſe ſeyn, kdybych ſe gen prw, dřiwe domu doſtal, es ſchlägt erſt vier, teprw čtyry bigau, (gj) er iſt erſt 16 Jahr, 16 let mu teprw ge.

Erſtarren, zkřehnauti, zkřehnauti, ztuhnauti, zmrtwěti, zdřewenětki, ztrnauti, wie ein Glied, zmrtwěti, a) erſtaunen, trnauti, ztrnauti, zdřewenětí, zmrtwěti.

Erſtarrt, vor Kälte, zkřehlý, přezkřehlý, a) erſtaunt, ztrnulý.

Erſtarrung, f. zkřehnutj, zmrtwenj, zdřewenětnj, n. mrtwoſt, f. 1) Erſtaunen, ztrnutj, ztrnutj, zdřewenětnj, n. zmrtwělоſt, f.

Erſtatten, nahraditi, wynahraditi, a) Bericht abſtatten, zprámu dáti, dodati, přinesti.

Erſtattung, f. Erſetzung, náhrada f. nahražení, wynahražení, n.

z) des Berichtes, zprawy dáti, přinesenj, n.

Erſtaunen, vſtrnauti, vżaſnauti ſe, děſyti ſe, zděſyti ſe, ztruunti, erſtaunend machen, zděſyti, podděſyti, wyděſyti, ich erſtaune über die groſſen Schätze, vſtrnu, vżáſnu ſe nad těmi welikými pokłady, nemohu ſe wſſelikým pokładům nadiwit, (wynadiwit) man muß erſtaunen, wenn man es hört, vżaſne ſe, vſtrne kdo wěk, zhrozy ſe kdyż to ſlyſſi.

Erſtaunen, das, děſenj, vżaſnutí, n. vżas, m. vżaſloſt, f. zum Erſtaunen, k vżaſu, ku podiwu, in Erſtaunen ſezen, ſtrachem zděſyti.

Erſtaunend, erſtaunlich, přehrozný, hrozný, adv. hrozně, přehrozně.

Erſte, der, die, das, prwnj, zum erſten, fürs erſte, předně, neyprw, předkem, am erſten, neyprwé, neyprw, neydřjw, gieb ihm am erſten zu trinken, deg mu neyprwé (neydřjw) pjt, wer am erſten kommt, kdo neyprw přjgde, die erſten in der Ordnung, přednj, von der erſten Kindheit an, od prwnj mladoſti, vom erſten bis zum letzten, od prwnjho aż do poſledniho, das erſte das beſte, cokoli, gakýkoli, cokoliwěk, gakýkoli wěk, ich will ihn an den erſten beſten verkaufen, komu koli ho prodám.

Erſtechen, probodnauti, probiſti, propichnauti, prohnati, propſſiti: protknauti, prokłáti, zatłáti, wołiti, dotrſiti.

Erſtechung, f. probodnutj, propichnutj, n.

Erſteigen, den Berg, die Mauern, wylezti, wlezti na wrch, na zdě, in Belagerungen, die Burg das Schloß, die Mauern erſteigen, zlezei, ztecy hrad, zdě, cizj Schiſſ, do lodj wgiti, wſtaupiti, das Bette erſteigen, na lůże wſtaupiti, wlezti.

Erſteigung, f. wlezenj, wſtaupenj, n. einer Burg, zteknutj, zlezenj, n.

Erſtenmal, zum erſtenmal, poneyprw.

Erſterben, zemřjti.

Erſtgebohrner, m. prworozený, prworozenec. m.

Erſtgeburt, f. prworozenſtwj, prworozenj, n. prworozenoſt, f.

Erſtgeſchaffen, prwo ſtwořený.

Erſticken, act. duſyti, vduſyti, zaduſyti, das Feuer, den Aufruhr gleich in der Geburt, im Anfang, vduſyti, 2) Erſticken, neut. vduſyti ſe, zaduſyti ſe, vdáwiti ſe, im Waſſer, kaukem, wodau ſe zaduſyt, zalknaut ſe, an einem Kerne, peckau ſe vdáwit, zadáwit, von meb. zduſyti, zdáwiti ſe.

Erſtickt, vduſſený, zaduſſený, zalkłý, zadchłý.

Erſtickung, f. vduſenj, zaduſenj, zadchnutj, n.

Erſtlich, prw, neyprw, dřjw, předkem, předně, (neydřjw) neyprwé.

Erſtlinge, plu. prwotiny, f.

Erſtochen, probodnutý, propichnutý, prohnaný, prokknutý, prokłáný, zakłáný.

Erſtrecken, roztáhnauti, roztahowati, 2) ſich erſtrecken, wztahowati ſe, wie die Kräfte, Vermögen, poſtačowati, wie weit erſtreckt ſich ſeine Fähigkeit, dalekoli geho ſchopnoſt ſáhá, ſe wztahuge?

Erſtreiten, wybogowati, vor Gerichte, wyhádati, einen Satz im Diſputiren, dokázati.

Erſtummen, ſ. Verſtummen.

Erſtürmen, ſ. Erobern.

Erſuch, m. požádánj, n. žádoſt, f.

Erſuchen, einen, požádati, dožádati.

Er-

Erſuchen, das, požádánj, dožádánj, n. auf ſein Erſuchen, na geho požádánj, dožádánj.

Ertappen, dopadnauti, popadnauti, lapiti, polapiti, postihnauti (zastihnauti) über etwas, w něčem, na něčem, einen in der Lüge, Rede, dopadnauti, popadnauti we lži, w řeči, ich habe ihn auf einer Lüge ertappt, we lži sem ho postihl, dopadl.

Ertappt, dopadnutý, popadnutý, postižený, zastižený.

Ertappung, f. dopadnutj, popadnutj, postiženj, zastiženj, n.

Ertheilen, vděliti, poděliti, poskytnauti, poskytati, einem einen Rath, rady poskytnauti, vděliti, dodati, dáti, Antwort, Beſcheid, odpowěd dáti, Befehl ertheilen, rozkaz dáti, wydati, včiniti,

Ertheilung, f. vděljenj, n. des Befehls, rozkazu dánj, wydánj, včiněnj, n.

Ertödten, f. Tödten.

Ertönen, zaznjti, wenig, powzniti.

Ertrag, m. Nutzen, Nutzung, wydělek, m. weynos, m.

Ertragen, snésti, snášeti, strpěti, f. Aushalten, allein, ſelbſt die Laſt, vnesti.

Erträglich, snesytedlný.

Erträglichkeit, f. snesytedlnoſt, snášeliwoſt, f.

Ertragung, f. snášenj, n. 2) vnesenj, n.

Ertränken, topiti, vtopiti, ztopiti, Saat, Getreide, wytopiti, f. Erſäufen.

Ertreten, zaſſlápnauti, zaſſlápiti, zaſſlapati.

Ertrinken, vtopiti ſe, topiti ſe, er iſt im Fluße ertrunken, w řece ſe vtopil, wie ein Dorf, Land, Feld, zatopiti ſe, potopiti ſe, Ertrunkene Dörfer, zatopené wſy.

Erübrigen, vſchromážditi, vſtřádati, naſtřádati, nachowati. Zeit erübrigen, čaſu ſy vkrátiti.

Ertrotzen, wyſdorowati, (wypurniti) zpúrnoſtj, ſkrze zpúrnoſt wymócy, dobyti, dokázati ſobě, (wytrucowati.

Erwachen, procítiti, procytnauti, probuditi ſe, ze ſna ſe probrati, protrhnauti, 2) von dem Tode, wſtát z mrtwých, alle Gläubige ſind erwacht, wſickni wěřitelé ſe pozdwihli.

Erwachſen, heranwachſen, dorostati, wyrostati, odrostati, doſpiwati, wyſpiwati, wěkem růſti, w gonáca zrůſti, poodrůſti, herauswachſen, wzrůſti, wyrůſti, entſtehen, wie Schaden, Vortheil, wynikwati, wzrůſti.

Erwachſen, adj. dorostlý, odrostlý, wyrostlý, zrostlý, poodrostlý, doſpělý, wyſpělý, das erwachſene Alter, doſpělý wěk, m. erwachſener Junge, zrostlý, dorostlý, wytáhlý chlapík (zrostlík, m.)

Erwägen, ſ. Erwegen.

Erwägung, ſ. Erwegung.

Erwählen, ſ. Erwehlen.

Erwärmen, zahřjt, zahřjwat, ohřjt.

Erwärmen, das, zahřitj, zahřiwánj, n.

Erwarmen, ohřjti, zahřjti ſe, zahřiwati ſe; rozhřjti ſe.

Erwarten, očekáwati, čekati, ich kann ihn nicht erwarten, nemohu ſe ho dočkati, endlich habe ich ihn doch erwartet, předce ſem ſe ho dočkal, kannſt du es nicht erwarten, což ſe nedočkáš, eines Ankunft erwarten, někoho přijſtj očekáwat, wir erwarten ihn ſchon ſeit geſtern, gjž od wčereyſſiho wečera ho čekáme, ſie erwartet ihre Niederkunft alle Stunden, každau chwili ſe čeká, (do kauta) ich erwarte Briefe, pſanj očekáwám, das hätte ich von dir nicht erwartet, toho bych ſe byl nenadál, toho bych ſe nebyl od tebe nadál,

žál, nebyl bych to očekáwal, man muß die Zeit erwarten, muſſý se času čekat, (ſkekat)

Erwartung, f. čekánj, očekáwánj, n.

Erwecken, vom Schlafe, probuditi, bnditi, zbuditi, ze ſna probuditi, ze ſpanj wyrazyt, protrhnauti, wyburcowati, von Todten, zbuditi z mrtwých, wzkřiſyti, 2) erregen, als Aufruhr, Unruhe, pozdwižení tropiti, wzbuditi bauřku, nepokog tropiti, ſtropiti, způſobiti, zbuditi, zdwihnauti, Freude, Schmerz, radoſt, boleſt způſobiti, činiti, das Herz zur Tugend, ſrdce k ctnoſti wzbuditi, Durſt erwecken, žizen způſobiti, die Speiſe erwecket Durſt, po tě krmi chce ſe pjt.

Erweckung, f. wzbuzenj, probuzenj, n. 2) vom Tode, wzkřiſſenj, zbuzenj z mrtwých, n.

Erwegen, etwas, wážiti, powážiti, powažowati, wwažowati, wwážiti, rozwážiti, rozwažowati, w myſlj přemýſlati, rozjjmati, rozmýſlati, rozbjrati w hlawě, na wáhu brát, erwäge es nur, gen to rozwaž, powaž (ſy)

Erwegung, f. wwážení, powážení, n. powáživoſt, f. in Erwegung ziehen, na wwážení, na powážení, na wáhu brát, wjſti, brát.

Erwehlen, erwählen, wywoliti, zwoliti, obrati.

Erwehlung, f. wywolenj, zwolenj, obránj, n. an Kindesſtatt, za ſyna zwolenj, zaljbenj, n.

Erwehnen, zmjnit ſe, dokládati, připomjnati, wyčjtati.

Erwehnung, f. zmjnka, f. připomenutj, wyčjtánj, n. Erwehnung thun, zmjnku délati, činiti.

Erwehren, ſich einer Sache, vbrániti, obránjti ſe, něčemu, ich kann mich ſeiner nicht erwehren, nemohu ſe mu vbrániti, er konte ſich des Hungers, Schlafes nicht erwehren, nemohl hlad, ſpanj zahnat, přemoct, od ſpanj ſe zdržet, ſe ſpanj vbránit.

Erweichen, obměkčiti, odměkčiti, změkčiti, eines Herz, rozwlažiti, obměkčiti, oblomiti něčj ſrdce, 2) beſänftigen, obměkčiti, oblomiti.

Erweichung, f. obměkčenj, odměkčenj, změkčenj, des Herzens, rozwlaženj, obměkčenj, oblomenj ſrdce, 2) Beſänftigung, obměkčenj, oblomenj, n.

Erweisen, wyplakati.

Erweis, m. Erweiſung, důkaz, m. ſ. Beweis.

Erweiſen, darthun, prokázati, dokázati, doweſti, doličiti, 2) ſeine Schuldigkeit, konati ſwau powinnoſt, einem eine Ehre, Achtung, čeſt někomu prokázati, včtiwoſt, ſtrpnoſt k někomu projewáſſeti, někomu prokázati, ſich als einen Freund, přitelem ſe prokázati, dokázati, projewiti, ſich männlich, tapfer, muženi ſe dokázati, vdatné ſy wjſti, als einen Gelehrten, včeným ſe prokázati, vkázati, Wohlthaten, Höflichkeiten erweiſen, dobrodinj, zdwořilost prowkázati, einen Gefallen, Dienſte wděk činiti, ſlužbu prokázati, einem Treue erweiſen, wěrnoſt k někomu zachowati, Barmherzigkeit, miloſrdenſtwj wykonati.

Erweislichkeit, f. dokazatedlnoſt, důwodnoſt, f.

Erweislich, důwodný, dokazatedlný.

Erweiſung, f. dokázánj, n. eines Dienſtes, prokázánj, n. der Ehre, prokázánj, n. Bezeugung, projewenj.

Erweitern, ausdehnen, rozſjřiti, na rúzno šiřiti, zdelſſiti, die Grenzen, meze rozſjřiti, ein

Gebäude, Zimmer, rozſſiřiti, zwěrſſiti, nadwěrſſiti, přiwěrſſiti, zdelſſiti, ein Kleid, zdelſſiti.

Erweiterung, f. der Grenzen, rozſſiřenj, zdelſſenj, n.

Erwerb, m. nadbytek, nabytek, wydělek, m.

Erwerben, nabyti, nabýwati, dobyti, dobýwati, wydělati, Ehre, cti nabyti, čeſt ſy způſobiti, zgednati, cti dogiti.

Erwerbung, f. nabytj, n. dobytj, wydělánj, n.

Erwerbungsmittel, n. proſtředek k weydělku, k nabytku, k nabytj.

Erwiedern, antworten, opáčiti, odpowědjti, 2) vergelten, odměniti.

Erwiederung, ſ. Vergeltung, odměna, f. odměnénj, n.

Erwieſen, dokázaný, prokázaný.

Erwinden laſſen, an etwas, ſſetřiti, er läßt es an ſeinem Fleiße nie erwinden, nedá ſcházeti na pilnoſti, nelenuge ſy, pilnoſti neſſetřj. 2) ſ. erkühnen.

Erwirken, etwas zu Wege bringen, wypůſobiti, wygednati, zgednati, wymocy něco.

Erwirthſchaften, vhoſpodařiti, přihoſpodařiti, viel, nahoſpodařiti.

Erwiſchen, chopiti, vchopiti, polapiti, lapiti, poſtihnauti, dohnauti, vchytiti, vchwátnauti, popadnauti, chopiti ſe něčeho, was fallen will, zachytiti, vchytiti, einen Flüchtigen, chopiti, polapiti, poſtihnauti, chwatnauti, eine Braut, ein Amt, eine Krankheit, newěſtu popadnauti, nemoc doſtati, nemoc ſobě vhonit, vtržit, auřadu ſe dořjt, dopjdit, eine Beute erwiſchen, kořiſt popadnauti, vhoniti, jemand auf einer Lüge, we lži poſtihnauti, dopadnauti.

Erwogen, powážený, wwážený.

Erworben, nabytý, dobytý.

Erwuchern, wylichwiti.

Erwünſcht, žádaucý, žádaný, adv. žádaně.

Erwürgen, erdroſſeln, vſſtrtiti, zaſſtrtiti, ſſtrtiti; vdáwiti, zadáwiti, dáwiti, lezteres meiſt von Thieren, von mehreren, podáwiti, der Wolf hat viele erwürgt, wlk mnoho podáwil, zadáwil, der Fuchs hat ſich im Garne erwürgt, liſſka ſe w tenetě zaſſtrtila, einen Dieben am Galgen erwürgen, zloděge na ſſibenicy zaſſtrtit, 2) ein Huhn, ſtepicy zakezat, krk gi podkrzat.

Erwürger, m. vſſtrtitel, vdáwitel, m.

Erwürgt, vſſtrcený, zaſſtrcený, vom Thiere, vdáwený, zadáwený.

Erwürgung, f. vſſtrcenj, zaſſtrcenj, n. von Thieren, vdáwenj, zadáwenj, n.

Erz, n. Erzt, kow, m. ruda, měd f. vom Erzte, rudowý, kowowý, dieleš, rudj, n. das Erzt ſuchen, nachgraben, kutiti, ruda hledati, dobýwati, ſcheiden, pregrowati, waſchen, prowjrat.

Erz, als eine unzertrennliche Vorſylbe vor andern Wörtern bedeutet das Vornehmſte, oder Vorzüglichſte, Erhabenſte, Beſte, dagegen in der Zuſammenſetzung mit ſchimpflichen Wörtern das Aergſte, Schlimmſte, in der jenigen Art, welches das Hauptwort anzeiget, und wird in Böhmiſchen gemeiniglich, inſonderheit aber in Titulaturen unvermeidlich durch arcy ausgedruckt.

Erzader, f. rudnj prameu, m. kluſeta, f.

Erzbauung, f. Bau, hor těženj, n. (pawnjk)

Erzählen, ſ. Erzehlen.

Erzbetrüger, m. arcypodwodnjk, m.
Erzbischof, m. arcybiskup. m.
Erzbischöflich, arcybiskupský.
Erzbischofthum, n. Erzbisthum, arcybiskupstwj, n.
Erzböse, neypořsſ.
Erzbösewicht, m. arcyneſſlechetnjk, m.
Erzdieb, m. arcyzloděg, m, prazloděg. m.
Erzengel, m. archanděl, m.
Erzflegel, m. arcynezdwořák, m
Erzführer, m. rychlek rudnj, m
Erzgeizhals, m. ſtuchljk. m.
Erzgeſtöcke, n kheň rudy., sběhnutj mnoho rud, n.
Erzgrube, f. dol, m. důl kowowý, rudnj.
Erzherzog, m, arcykněže, n. arcyweywoda, m,
Erzherzoglich, arcyknjžecý, arcyweywodſký.
Erzherzoginn, f. arcyknězna, f arcyweywodkyně, f.
Erzherzogthum, n, arcyknjžectwj, arcyweywodſtwj, n.
Erzheuchler, m. arcypokrytec, m.
Erzkanzler, m. arcykanclíř, m.
Erzketzer, m. arcykacýř, m.
Erzlügner, m. lhář nad lháře, m.
Erznarr, m. blázen nad bláznu, m.
Erzprieſter, m. arcykněz, m.
Erzſchelm, m. arcyſſelma, hlawnj ſſibal, m.
Erzrauber, m. arcylaupežnjk, m.
Erzſcheider, m. pregýř, m.
Erzſchlacken, rozſſkwarky, truſky, truſy rudnj,
Erzſtuf, kus rudy.
Erzvater, m. arcyotec, m,
Erzverläumder, m. arcyutrhač, m.
Erzwaſcher, m. ſſlichýř, m.
Erzzänker, m. arcywadič, m.
Erziehen, powjdati, wyprawowati, rozprawěti, djti, powědjti, wyprawiti, nacheinander, einzelne Sachen, Umſtände, Namen, Urſachen, wyčjtati, pořádně wyprawowati, fabeln, Geſchichten erziehlen, bájně, přjběhy powjdat, wyprawowati, (rozpráwěti
Erzieher, m. powidač, wyprawowatel, rozprawitel, m.
Erziehung, f. powidacka, pobádka, rozpráwka. f. wyprawowánj, n. 2) powjdánj, n.
Erzeigen, ukázati, okázati, dokázati, prokázati, propúgčiti, einem Dienſt erzeigen, službu někomu prokázati, ſich gut, willig erzeigen, dobrotiwým ſe prokázati, propúgčiti, ſich gegen einen freundlich, als Freund, přjwětiwě, gakožto přjtel ſe prokázat, ukázat ſe přjtelem, ſe propúgčiti, ukázati, že přjtel geſt, ukázati ſe gakožto přjtel, dokázat ukázat ſe přjtelem, Ehre, Wohlthaten, čeſt, dobrodinj prokázati, prokázati.
Erzeigen, das, prowkázánj, prokázánj, propúgčenj, n.
Erzeugen, ploditi, zploditi, roditi, poroditi, ſich, roditi ſe, narodi ſe, zroditi ſe. 2) ſ. Hervorbringen.
Erzeuger, m. rodič, roditel, m.
Erzeugt, zplozený, zrozený.
Erzeugung, f. plození, zplození, (rozenj,) (porozenj n.) porod m. 2) ſ. Hervorbringung.
Erziehen, uráhnauti, die Pferde können den Wagen nicht erziehen, koně nemohau wozu uráhnaut, 2) Kinder, chowati, wychowati, odchowati, zwéſti, pěſtowati, wypěſtowati, ein Kind djtě wyhljdati, odchowati, wychowati, er iſt da geboren und erzogen, on geſt tam narozen y wychowán, ich habe ihn erzogen, gá ho wychował.
Erzieher, m. chowatel, wychowatel, pěſtaun, odchowatel, m.
Erziehung, f. chowánj, wychowánj, wyhlidánj, odchowánj, zwedenj, pěſtowánj, pěſtaunſtwo, n. Erziehung haben, wychowánj, zwedenj mjti, Erziehung geben, wychowánj dáti.
Erzielen, ſ. Erlangen.

Erzittern, zatřáſti, zkřáſti, zakřiſti, potřáſti ſe.
Erztammer, f. bechyně, f.
Erzkauf, m. kupowánj rud, n.
Erzkaufer, m. rudokupec, rudnj kupec, m.
Erzlegen, wohl, ſchlecht, wychowaný, dobře, ſpatně, zwedený, nezwedený.
Erzlauber, m arcylaupežnjk, m.
Erzreicher Gang, cauk bohatý, rudnj, m.
Erzſtuf, kus rudy.
Erzſcheider, m. pregrýř, m.
Erzſchlacken, pl. rozſſkwarky, truſky.
Erzverräther, m. arcyzrádce, m.
Erzwaſcher, m. ſſlichýř, m.
Erzwerk, n. kow, m. wſſelikā ruda, f.
Erzürnen, jemanden, act. rozhněwati, rozzlobiti, hněwati, popuditi k hněwu, 2) neut. ſich, rozhněwati ſe, rozzlobiti ſe, popuditi ſe hněwem, der ſich leicht erzürnet, popudliwý, prchlý, hněwliwý, ſnadný k rozhněwánj.
Erzürnt, rozhněwaný, rozzlobený, popuzený.
Erzwingen, wynutiti, wymocti, wynutkati, wytlačiti.
Es, ein Wörtlein, das im Böhmiſchen ausgelaſſen wird, als: es regnet, prſſí, es trägt ſich zu, přihází ſe, es gebührt ſich nicht, neſluſſí, es hat das Anſehen, podobá ſe, es kann nicht jeder ein Rath werden, nemůže kożdý radau býti, es ſey wenn es wolle, nechť geſt to kdy chce, es ſind Briefe gekommen, přiſſla pſanj, es wundert mich, diwjm ſe, es ärgert mich, mrzý mne.
Es, auf den Würfeln, Blatte, geždno oko, n. eš, tauš, m. Es, zwey Es auf der Karte, auf den Würfeln, tauš, m. fünf Es, žjr, m.
Eſche, f. Eſchenbaum, ein Baum, geſen, m. 2) ein Fiſch, lipan, kwětowoň, m.
Eſchen, geſenowý.
Eſchenlauchkraut. n. křiwatec, m.
Eſchenwurz, f. křewdawa faleſſná, f.
Eſel, m. oſel, m. ein junger Eſel, oſljk, oſljček, m oſlátko, n. ein wilder, diwoký, leſnj oſel, m. vom Eſel, oſlicj, oſlowý, wie ein Eſel ſchreyen, řechtati, řičeti, zum Eſel werden, zoſlowatěti.
Eſelchen, n. Eſelein, oſljk, oſljček, m. oſlátko, n.
Eſelhaft, oſlowſký.
Eſelhüter, m. oſlář, m.
Eſelskopf, m. oſlowá, oſlowſká hlawa, 2) ein dummer Menſch, hlup, m. oſel, m.
Eſelskrone, f. oſlowá, oſlowſká koruna, f,
Eſelinn, f. oſlice, f.
Eſelmühle, f. ſamotjžný mlejn, m.
Eſeln, arbeiten, mezkowati, gako mezek pracowati.
Eſelohren, plu. oſlicj, oſlowé uſſi, f. im Buche, uſſi, wráſky.
Eſeltreiber, m. oſlák, oſlař, oſlohonec, ſaumar, m. honák oſlů, pohonec oſlowý.
Eſpe, f. Eſpenbaum, oſyka, f. 2) topol, m. von Eſpen, oſykowý; topolowý.
Eſpenlaub, n. topolowý liſt.
Eſpenwald, m. oſykowý les, m.
Eſſe, f. Aeſſe, wyhně, wyheň, f. 2) Feuereſſe, dýmnjk, m.
Eſſenkehrer, m. kominjk, m.
Eſſen, ſpeiſen, gjſti, etwas weniges, málo pogjſti, das iſt nicht zu eſſen, to nenj k gjdlu, to ſe nemuže gjſt, zu Eſſen taugen, býti k gjdlu, k ſnědku, k gedenj, zu Mittag eſſen, obědowati, zu Abend, wečeřeti.
Eſſen, das, Speiſe, gjdlo, n. krmě, f. Eſſen und Trinken, gjdlo a pitj, ſich des Eſſens enthalten, zdržeti ſe od gjdla, zum Eſſen, k gjdlu, vom Eſſen aufſtehn, od gjdla wſtáti.

Eſſende Waare, wěc k gjdlu, f.
Eſſenszeit, f. čas k gjdlu, m.
Eſſer, m. gedlič, gjdák, gjdce, m.
Eßbar, k gjdlu, das Brod iſt nicht eßbar, ten chléb nenj k gjdlu, neni toho chleba možná gjſt, er hat kaum das liebe Brod zu eſſen, ſotwa ſe božjho chleba nagj, was haben ſie zu eſſen, co magj k gjdlu, er hat nichts zu eſſen, nemá co gjſt, wir haben gegeſſen und getrunken, nagedli gſme ſe y napili, ſich ſatt eſſen an etwas, nagjſti ſe něčeho.
Eßgemach, n. gjſtba, f. wečeradlo, n.
Eßig, m. ocet, m. zu Eßig werden, octěti, zoctěti, (zkoſowatěti)
Eßighändler, m. Eßigkrämer, octář, m.
Eßigkrug, m. octenj, na ocet džbán, m.
Eßluſt, f. chuť k gjdlu, f.
Eßſaal, ſ. Eßzemach.
Eßwaare, f. pokrm, m. krmě, f. pokrmná wěc, f.
Eſtrich, m. Aeſtrich, poblaha, f. Eſtrich ſchlagen, poblahu dlážiti, 2) Rohrboden, ſtrop, m.
Etliche, několik, někteří.
Etlichemal, několikrát.
Etlichermaßen, nějak, nějakým způſobem, poněkud.
Etwa, etwann, ſnad, wenn es etwa nöthig ſeyn ſollte, kdyby toho ſnad bylo potřebj, 2) někdy, kdy, wenn ſie auch etwann einen guten Einfall hat, geſtli gi kdy co maudrého napadne, es iſt kein Menſch, der nicht einmal fehlen ſollte, nenj člowěka, aby někdy nechybil, 3) as, aſy, és iſt etwa eine halbe Stunde, geſt as půl hodiny.
Etwaig, etwanig, nějaký.

Etwas, něco, nětco, (co) etwas weniger, něco méně, mjně, es ſteckt etwas dahinter, něco w tom wězj, habt ihr etwas zu eſſen, zu — máteli co k gjdlu, co — Sage niemand etwas davon, žádnému nic o tom neříkeg, etwas zu ſüß, zu ſauer, zu viel, trochu ſladkého, kyſelého, mnoho.
Etzen, ſ. Aetzen.
Evangelium, n. čtenj, ewangelium, n.
Evangeliſch, Ewangelický.
Evangeliſch, ewangelicky.
Evangeliſt, m. dobrozwěſt, m. Ewangeliſta, m.
Euer, wáſſe, eure Hoheit, wáſſe wywýſſenoſt, euerwegen, pro wás, eurig, waſſinec, m.
Eurig, waſſinſký, der eurige (Mann) wáš, der eurige Beweis, wáš, waſſinſký důwod.
Eule, f. ſowa, f.
Eulenſpiegel, m. ſowj zrcadlo, 2) gibal, kopa, ſtaſſek.
Euter, n. wemě, wemeno, n. eines Schweines, ſwinſké wemeno, wýmě, n.
Eutericht, voller Euter, wemenatý.
Ewig, wěčný, ewighancrud, wěčně zrwalý.
Ewig, adv. wěčně, na wěky.
Ewigkeit, f. wěčnoſt, f. wěky wěčí.
Ewiglich, ſ. Ewig.
Exempel, n. Beyſpiel, příklad, ſ. Beyſpiel.
Exemplariſch, příkladný, ſ. Muſterhaft.
Ey, conj. ay, aj.
Ey, Ei, das, wejce, n. wejce, Eyer legen, wejce nest, ſneſt, ein kleines, wajčko, n. friſches, čerſtwé wejce, verlegenes, zleželé, zaſtaralé, nejedlé, nasuchlé wejce, n. Ochſenaug, ſmažené, geſetztes, ſazené, eingerührtes, michané, verlohrnes, ſtra-

cené, faules, ſhnilé, ſmradlawé, hartgeſottenes, na twrdo waŕené, weiches oder lindes, na měko, ſtřebj wegce, n. ſtinkendes, puſkawec, Eyer im Schmalz, na másle ſazené, von Ey, aus Ey, wagečný, wagečnj.

Eyd, Eid, m. přiſaha, f. ablegen, přiſahu ſložiti, einem abnehmen, nechati někoho přiſahati, auf etwas Eid thun, přiſahu na néco ſložiti, vděłati, an Eydes ſtatt, přiſežný, falſcher Eyd, křiwá přiſaha, der ihn thut, křiwý přiſežnjk, křiwopřiſežnjk, přiſahy ruſſitel, m. falſchen Eyd thun, faleſſně, křiwě priſahati, přiſahu ruſſiti.

Eydam, m. beſſer Eidam, zeť, muž, manžel dcery, m.

Eydechſe, m. Eydax, m. Eidechſe, f. geſſtěr, geſſtěrka, f. had we Wlaſſ,ch, m.

Eydlich, přiſežně, s přiſahau.

Eydgenoſſen, plu. Sſweycarowé, m.

Eydgenoſſenſchaft, f. Sſweycarſtwo, n.

Eydſchwur, ſ. Eyd.

Eyerbrod, n. chléb wagečný, wagečnj.

Eyerdotter, m. žlautek wagečný, m.

Eyerdůtte, f. ſ. Eyerring.

Eyerfanzel, ſwjtek z wageč, wagečné.

Eyerſtaden, m. Eyerkaſche, kaſſe ł wagec, f. wagečnjk, m.

Eyerhaut, f. wagečná, wagečnj mázdra, f.

Eyerklar, ſ. Eyerweiß.

Eyerkuchen, m. ſwjtek, wagečnjk, m.

Eyerlegend, kwokný, co wegce neſe.

Eyermilch, f. wegce na máſlo ſazená, twarob, m. ſyřenj, poſyřenj, ſſedmutj, n. ſedlina, f.

Eyerring, m. Eyerdůtte, wagečnjk, m.

Eyeröl, n. oleg z wagec.

Eyerſchale, f. ſſkořápka wagečná, wageční, ſſkořjpka, ſſkořepina, luſſtina, f.

Eyerſtock, m. wagečnjk, m.

Eyerweiß, n. bjlek, m. (wagečný)

Eyförmig, gako wegce oblý.

Eyland, n. oſtrow m.

Eylein, n. wagečko, wagjčko, n.

Eymer, Eimer, m. zum Waſſer am Brunnen, okow, m. nádoba, kterauž wodu wáží, f. zum Bier, Wein, wědro, n. zum Getreide, korčák, m.

Eyweiß, ſ. Eyerweiß.

F.

Fabel, f. báſeň, bágka, ſmyſſlenka, f.

Fabelhaft, báſniwý, (báſnotwárný) adv. báſniwě, (báſnotwárně)

Fabelhans, m. powidač, bágkář, m.

Fabeln, Mährchen erzehlen, báſniti, bágiti, powjdati.

Fabelſchreiber, m. ſpiſowatel, ſkladatel báſnj, bágeř, m.

Fabelwerk, n. báſně, bágy, f. pl.

Fabrik, f. djlna, djlnice, f.

Fach, n. Schronk, přihrada, přihrádka, police, f. in Fächer getheilt, ſpořádaný, w přihrady ſpořádaný, 2) jemandes Fach, Amt, Geſchäft, Werk, práce, wěc, f djlo, n. das iſt ſein Fach, to geſt geho wěc, in jemandes Fach einſchlagen, do něčj wěcy patřiti, padati.

Fachbogen, des Hütters, ſtřela, f.

Fächeln, fächern, foſtrowati.

Fächlein, n. přihrádka, políčka, f.

Fä-

Fächer, m. wohášſka, f. für die Sonne, wáchrle, n. wěgka, f.

Fackel, f. pochodně, nočnice, f. (facule)

Fackeltrager, m. pochodnjk, swětlonoš, m.

Faden, m nit, f. ein kleiner, nitka, f. einen Faden durch die Nadel ziehen, prostrčiti nit ſkrze gehlu, gehlu nawlecy, nawlj:nauti, 2) Faden, Geſpinſt, přjze, f. předěno, n. 3) ein Maß, Klafter, ſſnůrowá mjra, f. prowáżek, m. 4) ſein Leben hängt an einem Faden, žiwot geho wiſý na nitce, 5) ſie werden ſchwerlich einen guten Faden zuſammenſpinnen, zrěžila co dobrého mezy ſebau ſoſtugj, ſpetau, wtkagj.

Fadenleiter, m. nabjrák, wodič nit, m

Fädchen, n. nitka, f.

Fähe, f. Fege, žebrowna, f.

Fähig, überhaupt, ſchopný, (chopné)

Fähigkeit, f. ſchopnoſt, f.

Fahl, pławý, gilowatý, woſkožlutý.

Fahlgelb, woſkožlutý, pławý, gilowaty, zſýnalý.

Fahne, f. praporec, m. korauhew, korauhwe, f.

Fähnchen, ſ. Fähnlein.

Fähnlein, n. Fähnchen, praporečék, m. korauhwička, f.

Fähnrich, m. praporečnjk, korauhewnjk, m. korauhewný pán, die Fähnriche insgeſammt, korauhewnictwo, n. (praporečnictwo, n.

Fahnenſchwörung, f. přiſaha k praporcy, praporečná, f.

Fahnenjunker, m. praporečnj, korauhewnj pacholſk, m.

Fahlbel, m. Pferd, kuň plawý.

Fährde, ſ. Fährte.

Fähre, f. prám, přjwoznj loď, f. eine kleine, pramice, f. 2) přiwoz, m.

Fährgeld, n. přiwozné, n. plat od přiwozu, přjwoznj penjz, m.

Fährmann, m, přjwozný, přjwoj, njk, m.

Fahren, auf dem Wagen, neut. wezti ſe, (na woze,) geti, oft, wožyti ſe, gezditi, er pflegt mit 6 Pferden zu fahren, wožý ſe, gezdj ſſeſti, auf dem Schiffe, auf dem Meere, Waſſer, na lodj, po moři, po wodě geti, wezti ſe, gezditi, ſe proger, hineinfahren, wgeti, heraus, wygeti, davon, odgeti, ſpazieren fahren, na procházku geti, gefahren kommen, mit 4 Pferden, čtýrmi koňmi přiget, irre fahren, zagjždět, zaget, ſich müde fahren, vget ſe, von dem Ufer, Lande auf die hohe See fahren, od země, od břehu na moře odgeti, 2) fahren laſſen, etwas z. B. das Spiel, den Gewinnſt, puſtiti, vpuſtiti, nechati, mimo ſebe puſtiti, tak nechati, laß es fahren, nech toho tak, Worte fahren laſſen, ſlowa wypuſtiti, die Gelegenheit fahren laſſen, přileżitoſt obmeſſkati, přileżitoſt, opominauti, pominauti, aus der Hand fahren laſſen, z rukau puſtiti, wypuſtiti, vpuſtiti, den Nutzen fahren laſſen, užitek opuſtiti, den Rath, radu zawrhnauti, opuſtiti, die Sorgen zbýti, zhoſtiti ſe ſtaroſti, ſtaroſt mimo ſebe puſtiti, den Zorn fahren laſſen, od hněwu puſtiti, puſtiti, vpuſtiti, hněw mimo ſebe puſtiti, 3) in die Haare, in das Maul, in die Schüſſel mit der Hand, do wlaſů, do huby, do miſy ſáhnauti, wgeti, 4) nach dem Degen, po kordu hmátnauti, ſáhati, 5) mit der Hand auf dem Tiſche hin und her fahren, rukau po ſtole gezdit, (6 vor Schrecken zurückfahren, trhnaut ſebou ſtrachem, aus dem

Bette fahren, z postele wyskočit, die Axt iſt vom Stiele gefahren, sekera z topořiska se smekla, der Strick fuhr mir aus der Hand, prowaz se mně z ruky wymkl, wohl oder übel, bei oder mit einer Sache fahren, něčim se dobře neb zle pochodit, poslauzit, act. wezti, (plawiti) wozyti, reiſende Waren auf einem Schiff fahren, pocestné zbožj přes řeku wezt, wozyt, přewezt, přewážet, přeplawit, Fremde nach Dresden, přichozý do Drážďan wezt, ost, (wozyti) fahren lernen, gezdit se učit, der Fuhrmann fahrt gut, wozka dobře gede, wer fährt uns, kdo nás powezе, Holz in die Stadt fahren, dřjwj do města wezt, wozyt, aus dem Geleiſe, z kolege wyjeti.

Fahren, das, gezděnj, wozenj, n. gizda, f. des Wagens, Schiffes, getj, n. der Waaren, der Fremden, wezenj (wozenj. n.)

Fahrenkraut, n, kapradj, n. ein Ort wo Fahrenkraut wächſt, kapradiſtě, n.

Fahrläßig, rozmařilý, liknawý, lhostejný, ſ. Nachläßig.

Fahrläßigkeit, f. rozmařilost. liknawost, lhostejnost, f. ſ. Nachläßigkeit.

Fahrleis, n. koleg, m.

Fahrlohn, m. powozného, wozky mzda, f.

Fahrſchiff, n přjwozná lodj, f.

Fahrt, f. gizda, f. gezd, m.

Fährte, f. des Wildes, ſtopa, f.

Fahrweg, m Fahrſtraſſe, auwoz, m. auwozný, wozowá, wozný ceſta, f.

Fahrzeug, n wſſelikeré lodj, kleine Fahrzeuge, lodky, lodičky, f.

Falk, m. Falke, ſokol, m. ein weißer, bělozor, bjlý ſokol, dawyn, ſokolowý.

Falkaune, f. falkonet, m.

Fall, m. das Fallen eines Menſchen oder Viehes, pád, aupad, m. padnutj, wypadnutj, n. 2) eines Hauſes, pád, m. obořenj, oſutj, n. ſutina, f. 3) der Erde, zpukánj, zſedánj země, n. 4) des Fluſſes, spád, m. 5) Zufall, přjpad, přjpadek, m. přjpadnoſt, náhoda, nahodilost, f. ein betrübter Fall, ſmutná přjhoda, f. 6) Schändung, pád, m. eine zum Fall bringen, pannu ku pádu přiwesti, zprzniti, zmrhati, 7) Fall der erſten Eltern, pád prwnjch rodičů, m. 8) ich ſetze den Fall, dám ten přjklad, připuſtjm to, auf alle Fälle, na wſſecky přjhody, hier iſt das der Fall, zde geſt ta wěc, zde geſt ta přjpadnoſt.

Fallbrücke, f. zdwihacý, wyſutý moſt, m.

Falle, f. paſt, pletka, f. Fleu, m. ljčka, f. 2) an der Thüre, klička, f. 3) jemanden eine Falle ſtellen, paſt položiti, naljknauti, naſtražiti na někoho, žálohu dělati, lečky ſtrojiti, leciti, in der Anatomie, dwjřka, im Schloß, ſtřelka, f.

Fällen, bořiti, zbořiti, Holz, Bäume fällen, dřjwj, ſtromowj ſtřjpati, kálati, podtjnati, raubati, das Wild fällen, zwěř ſtřeleti, powaliti, einen Baum, den Feind fällen, ſtrom, nepřjtele porazyt, z den Anker fällen, kotwicy wwrey, einUrtheil über, von etwas, rozſudek činiti, učiniti, wynesti, wynáſſeti, wyřjcy ortel, wydaki o něčem, ein Frauenzimmer fällen, pannu zmrhati, zmrſknauti, ſ. Entſcheiden.

Fällen, zu Boden, wie ein Menſch, Vieh, padati, padnauti, wypadnauti, zwráceti, zwrátiti, zkáceti ſe, wie etwas ſchweres zu Boden, in Waſſer, von der Höhe, padati, padnauti, ſpadnauti, das Waſſer fällt, wody pa-

dá,

dá, opadáwá, spadáwá., über den Haufen fallen, zwrátiti, zrácetí se, in die Augen fallen, do očj padati, in das Land, do země wpadnauti, padnauti, wtrhnauti, wie Regen, Schnee, padati, spadnauti, napadnauti, es fiel ein außerordentlich tief Schnee, welmi mnoho sněhu napadlo, vom Pferde fallen, wie ein Reiter, z koně spadnauti, auf ebener Erde, auf der Gasse, über einen Stein fallen, wpadnauti, padnauti, wie die Fällen, lihnauti se, mit dem Kopf an die Wand, Mauer fallen, hlawau o stěnu, o zeď wderit, wbodit, sich wund fallen, potlaccy se; sich todt, zu Tode fallen, zabit se, padna wmřjt, sich Löcher in den Kopf fallen, padna sobě děr do hlawy nadělat, natlauct, sich den Arm aus dem Gelenke fallen, padna ruku z klaubu sobě wyrazyt, wylomit, seinem Freunde um den Hals fallen, přjteli okolo krku padnaut, přjtele za krk obegmaut, auf die Knie, na kolena padnaut, einem andern in den Kauf fallen, překupowati někomu něco, in eine Krankheit fallen, w nemoc wpadnauti, in einen tiefen Schlaf, twrdě wsnaut, in Strafe, do pokuty přigjti, auf einen fallen, (in Gedanken) připadati na někoho, na něco, přigjti na něco, wie sind sie auf dieses Wort gefallen, kterak gim to slowo připadlo, ich kann nicht wieder darauf fallen, (ich kann mich nicht besinnen,) nemohu na to přigjt, zpomenaut, nepřipadá mně to, es ist mir von ohngefähr ein Buch in Hände gefallen, nahodila se mi kniha, náhodau se mi do rukau dostalá, náhodau mi kniha do rukau přjssla, das Gut fiel auf seinen Bruder, ke tek připadl geho bratrowi, die Wahl fiel auf ihn, on byl zwolen, wolen, wywolen, los w, při wolenj na něho padl, das Licht fällt von der linken Seite herein, swětlo z lewé strany sem padá, (přicházý) der Argwohn fällt auf ihn, na něho gest domněnj, on přichází w domněnj, das Fest, die Messe fällt in den April, swátek, trh připadne měsýce dubna, schwer fallen, wie etwas auf etwas fallen, těžce přicházeti, býti, wie jemand, obtjžným, těžek býti, překážeti, obtěžowati, wie Regen, Schnee, padati, spadnauti, napadnauti, dem Pferde in die Zügel fallen, koně za wzdy wchopiti, wgmauti, popadnauti, fallen wie die ersten Menschen, sündigen, padnauti, klesnauti, pokleſnauti, wie ein Frauenzimmer, padnauti, zmrhati se, ein gefallenes Frauenzimmer, padlá osoba, f. in Treffen fallen durch jemandes Hand, zhynauti, zahynauti, zahubenu býti, padnauti w hitwě, durchs Schwerdt fallen, mečem zahynauti, zahubenu býti, padnauti, in das Schwerdt fallen, na meč wpadnauti, in die Hände fallen, do rukau padnauti, in Ungnade fallen, do nemilosti padnauti, přigjti, zmrhati milost, durch den Korb fallen, skrz koss k prospadnauti, in die Rede, in die Worte fallen, do řeči, w řeč padnauti, wskočiti, auf einen Gedanken, na myſſlinku přpadnauti, přigjti; schwer & leicht hart fallen, těžce, lehce, trpce přicházeti, zur Last, beschwerlich, těžkým, obtjžným býti, fallen, wie Zinsen, Besoldung auf den Tag, wypadati, auf einen fallen, wie die Schuld, padati, wie eine Erbschaft, Erbfolge, připadati, fallen lassen, unver-

sehens aus der Hand, puſtiti, wypuſtiti, ztratiti, den Muth / myſl wetratiti, ztratiti, na myſli leſenanti, der Muth fällt ihm, myſl mu klesá, fallende Seuche, padaucý nemoc, f. von etwas herab, herunter fallen, ſpadnauti, wie die Aepfel, Blätter von den Bäumen, padati, opadáwati, (preſſen) Worte fallen laſſen, ſlowa wypauſtěti, fallen wie Preiſe, wie das Getreide, die Waare am Werthe, ſpadnauti, padati, ſlehčenu býti, ſpadati.

Fallend, padaucý, fallende Seuche, padaucý nemoc, f. padučnice, f.

Fallen, das, padánj, pád, 2) des Preiſes, ſpadánj, padánj ceny, n.

Fallgatter, n. hřeben, m. zapadacý mříže, f.

Fallmeiſter, m. kat, m.

Fallthüre, f. poklop, m

Falte, im Kleide, das, geſtlize, patli, ale, pokud.

Faltſchloß, n. zámek ſpauſſ ečý, m.

Fallſtrick, m oſydlo, n. oko, na zwěř, n. ſtr.on, petka, lička, f. Fallſtricke legen, oſydla klásti, lálohy kłáti, ſtrogiti, lečiti.

Falſch, křiwý, lživý, wie die Urkunden, Schriften, Münze, Münze, Edelſteine, neprawý, cyzoložný, falſche Haare, Bart, neprawé, falošné, falſcher Name, zmyſſené gméno, n. falſcher Eyd křiwá přiſaha, f. falſche Worte, křiwá ſlowa, n. falſcher Spieler, křiwý, podwodný hráč, m. falſch, ungerecht, neprawý, oſſemetný, falſcher Menſch, oſſemetný člowěk, oſſemetník, m. ein Menſch ohne Falſch, člowěk bez falſſe, bez oſſemetnoſti, neoſſemetný, upřjmný, falſch ſeyn, křiwditi, zkřiwditi.

Falſchfärbig, neprawé, giné barwy.

Falſch, fälſchlich, nicht wahr, adv. křiwě, neprawě, betrüglich, oſſemetně, falſch ſchwören, křiwě přiſahati, ſpielen, neprawě, podwodně hráti, unrecht, fehlerhaft, neprawě.

Fälſchen, ſ. Verfälſchen.

Fälſcher, m. kazyc, ruſſitel, cyzoložitel, m.

Falſchheit f Unrichtigkeit, křiwota, neprawoſt, f. Tücke, oſſemetnoſt, lichota, f. aus Falſchheit, oſſemetně

Fälſchlich, ſ. Falſch.

Fälſchung, f. křiwděnj, n. zkřiwděnj, n. cyzoloženi, n.

Falte, f. im Kleide, raſs, (falb) kása, des Blaſsbalges, kása, f. náběra, wráska, f. des Geſichts, wráska, in Falten legen, die Stirne, wráſſtiti, zwráſſtiti, mračiti čelo, nabjrati, zburati, čelo, mit Falten, káſnný.

Falten, nabjrati, zbjrati, karbowati, die Stirne, čelo wráſſtiti, ſwráſſiti, ſwráſkati, nabjrati, die Hände falten, ſpjnati, ſepnauti ruce, mit gefalteten Händen, ſpiatýma rukama.

Faltung, f. nabjránj, zbjránj, n. karbowánj, wráſſtěnj.

Falz, Falze, f. an einer Säule, prutkowánj, n. prut, m. mit Falzen, pruhowaný.

Falzbein, n. hladjk, m, koſt hladicý, f.

Falzen, die Bögen, ſkládati archy, den Rücken der Bücher, hladiti.

Familie, f. rodina, f. rod, kmen, m. von guter Familie, z dobrého rodu, es giengen viele jüdiſche Familien zu Grunde, mnoho náſob židowſtwa pohynulo.

Familienangelegenheit, f. wěc rodu ſe týkagicý, f.

Fang, m. lapánj, n. 2) ein guter Fang, dobrý vhonek, wjátek, m. einen Fang machen, vhoniti ſy něco, vchwátnauti, auf

den

den Fang ausgehen, na low wyběhnauti, wyběhati, wycházeti, zu einen Fang bekommen, prorazenu, promrſſtěnu býti, einen Fang geben, prorazyti, promrſſtiti.

Fangball, mič, m.

Fangeiſen, n. oſſ'jp lowčj, loweckỳ, m.

Fangen, chytiti, pochytiti, chytati, lapati, lapiti, polapiti; gimati, zagimati, einen Ball im Fluge fangen, mič chytiti, pochytit, Fiſche, ryby chytat, wiſkati, Feuer, chytiti, chytiti, ſe, das Schießpulver will nicht mehr fangen, prach nechytá, nechce chytit, oben chytiti, das Wild, zwěř lowiti, Vögel, Fiſche, ptáky, ryby chytati, lapati, čjhati, liceti na ptáky, liceti na ryby, lapat ryby, lowiti (ryby) Thiere fangen, zwjřata chytat, lapat, Mauſe, myſſi chytat, es hat ſich nichts gefangen, nic se nechytilo, 2) eine Sau, einen Hirſch fangen, ſwini, geleňa probodnaut, promrſſtit, ein Ort, wo ſich der Wind fängt, miſto kde se wjtr ſrážj (w prochodu) ſich fangen laſſen, dáti se gimati, chytiti, lapiti, einen in Worten, im Streite, chytiti w řeči, Grillen fangen, mozek wytrati, hevle chytati.

Fanger, m. lapač, m.

Fantaſie, ſ. Phantaſie.

Farbe, f. barwa, f. 2) Vorwand, barwa; anſtreichen, barwu dáwati, es hält Farbe, držj barwu.

Färbehaus, n, Ort des Färbens, barwjrna, f.

Färbhaus, n. barewna, f. barwjřſkỳ dům, m.

Farbblume, f. gelbe, ferula, ferulowá bylina.

Färben, barwiti, ſchwarz, blau, na černo, na modro barwiti, 2) befudeln, wie friſche Farbe, barwiti, panſſtěti, mit Blute färben, krwj barwiti, krwawiti.

Färben, das, barwenj, n.

Färbekeßel, m. barwjřſkỳ, barewnj kotel, m.

Farbenhändler, m. kupec w barwách, barewnj, m.

Farbenwechſler, ein Thier, barwoměnec, m.

Färber, m. bárwjř, barewnjk, m.

Färberey, f. barwjřſtwo, n. die Stube, Werkſtatt, barewna, barwjrna, f.

Färberkunſt, f. barewnictwj, n.

Färberröthe, f. ryt, m. mařena, zahradnj bylina, kterauž winu neb kůže na červeno barwj.

Färbig, barewný.

Färſe, f. galowice, f.

Farce, ſ. Poſſenſpiel.

Farr, m. býk, m. (ſtádný, plemenný)

Farrenkraut, n. kapradj, n.

Farzen, prděti, vyprdnauti ſe, bzdjti, wjtr puſtiti, einwenia, ſubtil, pſſaukati, vypſſauknauti ſe, zabzdjti, vbzdjti ſe.

Farz, m. prd, m. ein ſubtiler, bzdina, f. pſſuk, m.

Farzer, m prdák, prdlawý, prdoch, m. prdlek, m. pſſukálek, pſſukač.

Faſan, m. bažant, m.

Faſanerey, f. Faſanhaus, bažanice, f.

Faſanwärter, m. chowatel, kromitel bažantů, bažantnjk, m.

Faſching, m. maſopuſt, ihn halten, feyern, maſopuſt držet, ſlawit, maſopuſtit.

Faſchingsbruder, m. maſopuſtnjk, m.

Faſeley, f. tintěrkowánj, laſſkowánj, n. daretky, pl. f.

Faſeln, tändeln, läppiſch thun, tintěrkowati, laſſkowati, daremkowati.

Faſelhaft, faſelicht, tintěrný, rozmařilý.
Faſelhans, m. tintěrkář, m.
Faſenhengſt, m. puſſťák, m.
Faſen, am Saamen, Bäumen, peyřj, pýrko, an Wurzeln, čmeyřj, n.
Faſen, m. nitka, f. keinen trockenen Faſen am Leibe haben, nemjti ſuché nitě na těle, 2) an Saamen, Blumen, pýrko, wlaſenj, wlaſenička, n. žilka, f. 3) an Wurzeln, wlaſenj, čmeyřjčko, wlaſenjčko, n. žilky, wlaſowé, 4) an Gräuzen, břehy, krage, m. 5) am Tuche, žilky, nitky, f. chlaupky, m. im Körper, žilka, f.
Faſelhammel, m. beran ſtáðný.
Faſelochs, ſ. Farr.
Faſennacket, zčiſta nahý.
Faſer, ſ. Faſen.
Faſern, ſich, třepiti ſe, chlupatiti ſe, wlnatiti ſe.
Fäſchen, n. Fäſelein, Fäſerlein, Faſerchen, am Tuche, Zeuge, chlaupky, m. peyřj, n. pýrka, n. plu. nitky, plu. wlákſenj, wlákſeničko, n. čmeyřj, čmeyřičko, n. an den Wurzeln, čmeyřjčko, wlaſenj, wlaſenjčko, an Blumen, am menſchlichen und thieriſchen Körper, žilky, f.
Faſicht, faſig, wie Zeug und Tuch, chlupatý, wlnatý, wie Wurzeln, Fleiſch, žilowatý, wlaſeničkowatý.
Faß, n. ſud, m. kleines, ſaudek, m. zum Einlegen, bečka, f. ſaudek, m. Faß, darinnen man einſalzet, bečka ſoli, f. zum Untерſetzen, ſkopjček, m.
Faßbinder, m. bečwář, bednář, m.
Faßboden, m. dno v ſudu, n.
Fäßchen, n. ſaudek, ſaudeček, m. kleines Gefäß, oſudj, n(
Faſeln, pl. f. bob wlaſký, m. fazoly.
Faſſen, in ſich, obſahowati, zawjrati, zdržeti w ſobě, das Zimmer konnte die Gäſte nicht alle faſſen, pokog nemohl wſecky hoſty obſáhnauti, Faſſen etwas, in der Kürze, kurz, w krátkoſt, krátce pogmauti, obſáhnauti, zawřjti, ſich kurz faſſen, krátce ſe obſáhnauti, wywygáðiti, 2) begreifen, lernen, pochopiti, chápati, gjmati, ſtihati, ſtihnauti, rozumem pochopiti, obſáhnauti, 3) ins Gedächtniß faſſen, w paměť wzýti, pogmauti, 4) ergreifen, nehmen, vgmauti, pogmauti, vchopiti, pochopiti, popadnauti, den Degen bey dem Griffe faſſen, kord za gilce vchopit, vgmaut, popadnaut (wzýt) einen Haſen faſſen, zamérkti ſy ng zagjce, bey der Haud, beym Kleide, za ruku, za ſſat vgmauti, vchopiti, popadnauti, 5) einen beim Worte, Verſprechen, wzýti někoho za ſlowo, 6) einen in die Augen, in das Geſicht, někoho ſobě do očj wzýti, 7) Haß, Zorn, Liebe gegen einen faſſen, w nenáwiſt, zářſť, w láſku, w podezřenj někoho wzýti, zamilowati někoho, wzýti nenáwiſt, zaſſť, nechut k někomu, hněw na někoho, zanewřjt na někoho, 8) Muth faſſen, myſl na ſe wzýti, ſtužiti myſl, ſrdce nabyt, zrdnatěť, zmužit ſe, 9) ſich faſſen, wchopiti ſe, ſpamatowati ſe, vpamatowati ſe, 10) Kontrage faſſen, picowati, 11) Edelſteine, oder ſonſt etwas, wſaditi, zaſaditi, wzaſazowati 12) den Schluß, den Entſchluß faſſen, vſmyſliti ſobě, vmjniti, myſl poſtawiti na něčem, zawřjti vložiti, vſtanowiti na myſli, wzýt w myſl 13.) feſten Fuß in etwas faſſen, vſaditi ſe w něčem. 14) Wurzeln faſſen, vgmauti ſe, kořeniti ſe. ſ. Wurzel. 15) Bierfaſſen, ſpilat, Korn, obilj do pytlů ſypat, 16) ſich aufetwas faſſen, připrawit, přiſtrogit, ſtrogit, chy-

ſtat, přihotowit, přichyſtat ſe, k necemu ſ. Gefaſſt.

Faßlich, pochopitedlný, ſtižitedlný, pochopný, poſtižitedlny das iſt meinem Verſtande faßlich, pochopné, pochopitedlné, geſt to rozumu mému.

Faßlichkeit, f. pochopitedlnoſt, f. pochopnoſt, ſtižitedlnoſt f. poſtižitedlnoſt f.

Faſſung, f des Gemüths, chopnoſt, f. 2) Standhaftigkeit, zmužilost a ſtrnatoſt myſl., f. alle Faſſung verlieren, myſl potratiti, aus aller Faſſung bringen, z myſli wyrazyti, aus der Faſſung kommen, wytrženu býti, 2) Faſſung eines Rings ſ. Einfaſſen.

Faſſen, des Biers, ſpilka, f.

Faſt, ſkoro, bez mála, málem téměř. Ich hätte es faſt errathen ſkoro bych to byl vhodil. Er wäre faſt geſtorben, brzy, málem, bez mála by byl umřel.

Faßgeld, n. poſudné, n.

Faßnacht, f. maſopuſt, m.

Faßnachtkuchen, m kobliha, f.

Faſten, das, negedeni, poſtění n. 2) die Faſten, die Faſtenzeit, půſt. m.

Faſtenpredigt, f. poſtnj kázanj, n.

Faſtenſpeiſe, f. poſtnj gjdlo, n.

Faſtnacht, f. Faſchina, maſopuſt, m.

Faſtnacht halten, maſopuſt držeti, ſwáčiti.

Faſtnachtbrüder, plur. maſopůſtnjcy, m.

Faſtnachtsnarr, m. maſopůſtnjk, maſopůſtnj blázen, m.

Faſttag, m. den poſtnj, půſt, m. Faſttag halten, půſt držeti.

Faul, tráge, leniwý, línj, líný, liknawý, negapný, neplechý lenoch, trág, faul ſeyn, leniwěti, lenětí, liknowati ſe, línym býti, faul werden, zleniwěti, zlesnětí, znegapnětí, 2) verfault wie Obſt, Káſe, Fleiſch, Fiſche, hnilý, ſhnilý, zlesniwý, wie Holz, zetlelý, ſhnilý, zprachniwělý. Ein fauler Geruch, chut, wůně ſhnilinau.

Faul, adv. leniwě, línš, lěně, liknawě, negapně, neplesſe, 2) verfault, ſhnile, das Waſſer ſchmeckt faul, das Fleiſch richt faul, woda má chut ſhnilinau, maſo ſmrdj ſhnilinau.

Faulbaum, m. kruſſina f. barwjnek, m.

Faulbette, n. ſwětničné lážko, n.

Fäule, f. hnilina, ſhnilina, zhnilost, f. des Holzes, zetlelost, f. červotoč, m. zprachniwělost, f.

Faulenzer, m. lenoch, walach, m. neplecha, ležák, m.

Faulen, hnjti, zhnjti.

Faulheit, f. lenjwoſt, lenoſt, liknawoſt, negapnoſt, f. neplecha, f.

Faulniß, f. ſ. Fäule.

Faum, m. Schaum, pěna, f.

Faumig, pěnawý, pěniwý, pěnný.

Faumlöffel, m. Schaumlöffel, opěnowačka, f.

Faumſchüſſel, f. zbjrací miſa, f.

Faun, m. diwočák, diwočec, m.

Fauſt, f. pěſt, pěſtnice, f. mit Fäuſten darein ſchlagen, pěſtmi bjti, eine Fauſt machen, ruku zawřjt.

Fauſtball, m. hrſtnj mič, m.

Fauſtriſen, n. pěſtnj paličká, f.

Fauſthammer, m. palice, perlík, m.

Fauſtſchlägerey, f. pračka, rwačka, f. bitka, f.

Fäuſtel, n. perlík, paličká, f. der Bergleute, pemrlice, f. ručnj kladiwko, n.

Fäuſtler, m. pěſtnjk, m. ze ſucha bitec, m.

Fäuſtchen, Fäuſtlein, n. pěſtka, hrſtka, f. ins Fäuſtchen lachen, poſtraně ſe wyſmáti.

Fauſtrecht, n. pěſtnj práwo, n.

Fauſtrohr, n. Fauſtbüchſe, Piſtol, Puffer, ručnička, f.

Fauſtſchlag, m. Fauſtoß, zaſſyek, poliček, pohlawek, m. ſuchá, s pěſti, ze ſucha rána, uherenj, n.

Favoritlein, n. ženská chocholka, f.
Februar, f. Hornung.
Fechsen, Waizen, klidie pšenicy.
Fechtboden, m. šermjrna, f. mjsto šermjřské, n.
Fechten, wie die Fechter, šermovati, bjti se, 2) wie die Soldaten, bogowati, potýkati se, 3) mit den Händen, ohánětj se.
Fechten, n. šerm, m. šermowánj, n. 2) der Soldaten, bogowánj, potýkánj, n.
Fechter, m. šermjř, bitec, m. Federfechter, šermjř od pera, m.
Fechterisch, šermjřský, adv. po šermjřsku.
Fechterkunst, f. šermjřské umění, n.
Fechtmeister, m, šermjřský mistr, m.
Fechtplatz, m. šermjřské mjsto.
Fechtschule, šermjřská škola, f. Fechtschule halten, šermjřskau školu držeti.
Feder, f. péro, pérce, n. Federn, f, pl das Gefieder, peří, n. 2) das Weiche ohne den Kiel, měkké, autlé péro, n. pjšť odraná, prach perný, m. 3) zum Schreiben, péro, pérce, n. in die Feder geben, sagen, diktiren, do pera powjdati, die Feder schneiden, péro řezati, an den Federn den Vogel erkennen, ptáka po peřj poznati. das Feder hat, pernatý, opeřený, Feder bekommen, wie das Geflügel, pernatiti, peřjm obrostati, peří na se bráti, opeřiti se, operiti se, Federn an den Fischen, perutj, n. die Feder ansetzen, ergreifen, péro vchopiti, popadnauti, přičiniti, keine Feder ansetzen, rühren, ani pérem netrhnauti, ani pera nedotknauti, ani pera nepřičiniti, Feder an dem Hut, peří, podpeřenj, n. Feder an der Uhr, oder sonst Springfeder, péro, n. aus den Federn seyn, býti z postele, z lože, z peřin, Federn an dem Pfeil, podpéřenj, peří, n. opeřenj sjpu, n. ohne Federn, bez perný, mit Federn besetzen, podpeřiti, opéřiti, obložiti péřjm.
Federball, m. cukačka, f.
Federbette, n. prachowka, prachowá peřina, 2) ein solches Bette, lůže peřinami postlané, n.
Federbusch, m. chochol, m. kýt, m. peří, podpéřenj, n. mit einem Federbusch geziert, podpéřený.
Federchen, n. pérko, pýrko, n.
Federicht, Federig, péřený, pernatý, federig machen, popeřiti.
Federkiel, m. brk, m. (pjšť od péra)
Federküssen, n. pernatá podušťka, peřina, f.
Fed klappen, m. pjšť péra, m.
Federleicht, lehký co péro.
Federbart, m. das Rohe, hrubý ostrost péra.
Federchen, n. f. Federlein.
Federlos, bez peří, bezperný.
Federn, sich, geschwind machen, arbeiten, zatáče i se, 2) nieder von sich fahren lassen, pěstiti.
Federmesser, n. řezáček, nožyček, škriptorálek, cyzorálek, m.
Federmütze, f. čepice s peřjm, pernatá, f.
Fee, f. žebrowna, f.
Federschachtel, f. Federbüchse, krabice na pera, f. schowadlo, schowádko, pauzdro na pera, peruj, n.
Federschmucker, m. pěropletec, m. pěřitworec, pěrostrůjce, m.
Federschmuckerey, f. pěřitwořenj, pěropletenj, n. pěropletstwj.
Federschraube, f. šraub s pérem, m.
Federtragend, pěronošný.
Federvieh, n. pernaté ptactwo, n.

Fe

Federweis, n. kamenec, m.
Federwerk, n. peří, n.
Fegen, čistiti, cýditi, Gold, Silber, zlato, stříbro přečistiti, durch Auskehren, wymesti, wymetati, in der Scheune, žebrowati.
Fegfeuer, n. očistec, m.
Fehde, f. Feindschaft, newole, f. swár, m. 2) Befehdung, pobogowánj, n.
Fehe, f. ein Thierlein, popelice, f.
Fehepelz, m. popeličný kožich, m.
Fehl, m. Mangel, wada, auhona, f. kaz, m. ohne Fehl, bez auhony, posskwrny, einen Fehl haben, auhonu, wadu, posskwrnu, kaz na sobě mjti, was einen Fehl hat, kazowý, wadu, auhonu mající.
Fehlgehen, sich verirren, blauditi, zablauditi, 2) in seiner Hoffnung, Absicht, Bemühung, omeyliti se, fehlschlugen, nicht gelingen, nepodařiti, nezdařiti, nejwesti se, sklapnauti, fehlschlagen, nicht treffen, chybiti se, fehlschießen, netrefiti, chybiti.
Fehlbitte, f. oslyssenj, odehnánj, n. Fehlbitte thun, oslyssenu, odmrsskenu býti.
Fehlen, irren, in der Schuldigkeit, im Geschäfte, in der Aussprache, u. s. w. chybiti, pochybiti, chybowati, in der Meynung, chybiti, pochybiti, zmeyliti, meyliti se, 2) fehlen, mangeln, nicht da seyn, scházeti, chyběti, (chybowati,) es fehlt noch viel, gesstě mnoho chybj, schází, das fehlte noch, to gesstě scházelo, chybowalo, toho se gesstě nedostáwalo, es fehlte wenig daß er ač málo scházelo, chybowalo, že ač, es fehlt uns an der Zeit, schází nám čas, nedostawá se nám času, es fehlt mir an mir, na mně neschází, es fehlt nicht viel, nee mnoho schází, chybj, nemnoho se dělj, des Weges fehlen, chybiti cestu, es nicht fehlen lassen an etwas, uedati na někem schátieti, was fehlt dir, co ti schází, chybuge, co se ti nedostáwá? s. nicht treffen, chybiti, 3) zmeyliti, minauti, es kann mir nicht fehlen, nemuže mne to minaut, s. Fehlgehen, ich weis es gut, woran es fehlt, dobře wjm čim to gest, kde chybi, weit gefehlt, chyba láwky, so weit gefehlt, daß nekkuli, aby. 4) chybět (wadit) Sie sehen so krank aus, was fehlt Ihnen, gsau churawý, co gim chybj, (schází) was fehlt dir am Leibe, co ti w oku chybj, (schází, wadj) 5) chybyti, nevděřiti něčeho, nepowesti se, dieß schlug mir fehl, zmeylilo, zklamalo mne to, nezdařilo, nepowedlo se mi to.
Fehlbar, omylný.
Fehlbarkeit, f. omylnost, f.
Fehler, m. was nicht recht ist, chyba, f. pochybenj, n. kaz, wada, f. das Thier hat einen Fehler, howado má chybu, wadu, 2) ein Versehen, Irrung, im Schreiben, Drucken, Rechnen, chyba, f. omyl, m. omýlenj, n. wada pjsařská, t. sskaskká, f. meylka, ohne Fehler seyn, bez chyby, bez auhony býti, voller Fehler seyn, plin chyb, plin auhon býti, wir haben alle unsere Fehler, wssickni máme swé auhony, wssickni gsme chybě podrobeni, er hat den Fehler, on má tu chybu, Fehler machen, begehen, chyb, omylu se dopustiti, dočiniti, chyby, omyly wděłati, dělati, Fehler in der Lotterie, chyba, Fehler, Versehen, da man Schuld ist, chyba, chybenj, n. das ist dein Fehler,

so gest rwá chyba, den Fehler wieder gut machen, chybu opět polepssiti, naprawiti.

Fehlerfrey, bez chyby, bez auhony, chyby, auhony prázden, bez wady.

Fehlerhaft, chybný, b) mylný.

Fehlerhaft, adv. chybně, b) omylně.

Fehlervoll, plu chyb neb auhon.

Fehlschuß, m. Fehlschlag, chyba, f.

Fehltritt, m. pokléska, pokljska f. pokleſnutj, n. Fehltritt thun, pokléſky se dočiniti, dopuſtiti, kleſnauti, pokleſnauti.

Feig, lekawý, bogácný, neſmělý, lekawého, chatrného srdce, feige Memme, neſmělec, m. baba, f.

Feigbohne, f. ſſrkawičný hrách. m. wykowý bob, wlčj hrách, m. (wykew) f.

Feige, f. fjk m. biele, fjkowj, n, kleine Feige, fjkeť, kleine unzeitige Feige, hollíka na fjku, f.

Feigwarze, f. fjk, m. bradawice na zadku, f.

Feigel, f. fiala, f. von Feigeln fialowý.

Feigeleſſig, m. fialowý ocet m.

Feigelöl, n. fialowý, oleg, m.

Feigelzucker, m. cukr fialowý, m.

Feigenbaum, m, fjk, fjkowý ſtrom, m.

Feigenbroßel, Feigenſchnepfe, f. cwrčala, f. ſlaſk, m.

Feigengarten, m. fjkowna, fjkowá zahrada, f.

Feigenhaus, n. fjkowna, f.

Feigheit, f. Feigherzigkeit, lekawoſt, neſmáloſt, bogácnoſt, f.

Feigenwarze, f. fjk, nežit na zadku, m. bradawice, f.

Feigenwarzenkraut, n. bradawičká, f.

Feigwarzenkraut, n. kaupowé koření, n.

Feil, prodagný, odbytný, na prodaj, feil ſeyn, na prodag býti, feil haben, prodáwati, na prodag mjti, feil bieten, na prodag wyložiti, na trh wynesti, feil machen, trżiti.

Feilbieten, prodáwati, ceniti, spro ceniti.

Feilbietung, f. prodáwánj, cenění, n.

Feile, f. pilnjk, m. kleine, pilnjček, m.

Feilen, pilowati.

Feilen, das, pilowánj, n.

Feilenhauer, m. pilnikář, m.

Filenhalter, m. Heft, držadlo pilnjkú, n.

Feilicht, n. opilky, odpilky, pl. f. Feilſtaub, Feilſpáne.

Feilchen, ſ. Feil machen.

Feilkolben, ſſkřipec k pilowánj.

Feilſchaft, f. Waare, kaupě, f.

Feilſchen, ſ. Feilmachen.

Feilſpáne, pl opilky, odpilky, drtiny od pilnjku, f.

Feilſtaub, m. prach od pilnjku, m. prach odpilowaný, m. odpilky, pl.

Feilträger, m. prodawač, prodawatel, m.

Fein, geſchmeidig, artig, ztepilý, vſſlechtilý, wýrečný, ſpanilý, wěſſený, čiſtý, čacký, gemný, feiner Menſch, ztepilý, heſký, čiſtý, wýrečný člowěk, m. feine Predigt, pěkné, krásné, čiſté řečmi, n. fein Gold, ryzý, čiſté zlato, n. feine (cěle) Seiden, gemné, vſſlechtilé, ſpanilé, čacké mrawy, 2) fein, ſubtil, dáwný, geſchmeidig, lepký, čjplý; lehý, tenaučký, teničký, tenký, čiſtý, feines Papier, čiſtý, tenký papjr, m. feines Tuch, tenké, čiſté ſukno, n. feine Leinwand, tenké, čiſté plátno, n. feiner Zucker, čiſtý cukr m. feines Silber, Gold, samoſtřibro, čiſté ſtřibro, ſamo zlato, čiſté, rylý zlato, etwas ins Feine bringen, na čiſto wwáděti, přewáděti, přečiſſtowati, přečiſtiti, wylučowati, lici i, Waaren, čiſté zbožj, n. feines Glas, čiſté ſklo, n 2) fein, liſtig, kluý, chytrý, chitřičký, přiostrý, lichý, obmyſlný, feine Liſt, wtipná chytroſt, lichoſa, ſ. fei-

ne

ne Antwort, wtipná odpowěd, f. feine (schöne) Rede, Predigt, gemnė, vſſlechtilė, wýborné, čiſtė kázanj.

Fein, oder artig, geſchmeidig, adv. zrepilę, vſſlechtile, vrěſſenė, wýtečnė, gemnė, fein viel, heſky mnoho, fein lang, heſky dlauho, komm fein bald; přid heſky brzy, es ſteht fein, čiſtė, pěknė, heſky to ſtogj, er konnte fein bitten, vměl heſky proſyti, einem fein kommen in der Antwort, heſky někomu přigjti.

Feind, m. nepřjtel, m. ein abgeſagter Feind, auhlawnj, odpowědnj nepřjtel, odpowědnjk, m. öffentlicher Feind, weřegný, zgewný, Feind werden, znepřátelili ſe, rozkmotřiti ſe, rozhněwati ſe, mit einem Feind ſeyn, nebýti s někým dobře, nepřjtelem někoho býti, Todfeind, vhlawnj nepřjtel, m.

Feind, adv. feind ſeyn, newražit, ſočit na někoho, wrčet naň, feind werden, zanewřjt na někoho, wzýt w nenáwiſt, w oſſkliwoſt někoho.

Feind, adj. nepřátelſký, nepřjtel, einem Feind ſeyn, werden, newražiti, wrčeti, zanewřjti na někoho.

Feindinn, f. nepřjtelkyně, nepřjtelka, f.

Feindlich, nepřátelſký, feindliches Land, Lager, nepřátelſká země, f. nepřátelſké ležení, n.

Feindlich, adv. nepřátelſky.

Feindlicherweiſe, nepřátelſkým způſobem, během.

Feindſchaft, f. nepřátelſtwj, n. machen, nepřátelſtwj wčlati, wčiniti, způſobiti, in Feindſchafe gerathen, w nepřátelſtwj přigjti, wpadnauti, znepřáteliti ſe.

Feindſelig, nepřáteiſký.

Feindſeligkeit, f. kyſeloſt, neliboſt, nechuť f. nepřátelſtwj, n.

Feinheit, f. Subtilität, lenkoſt, tenkoſt, f. Geſchmeidigkeit, Artigkeit der Geſtalt, zteriloſt, lepoſt, ſpaniloſt, vſſlechtiloſt, der Rede, Antwort, wtipnoſt, důwtipnoſt, f. des Silbers, Goldes, čiſtota, f. des Tuches, Zeuges, der Leinwand, tenkoſt, f. der Sitten, vſſlechtiloſt, gemnoſt, čackoſt, ſpaniloſt, wýbornoſt, čiſtota mrawů, f. der Sache, gemnoſt, vſſlechtiloſt, wýbornoſt wěcy, f.

Feiſt, tluſtý feiſt werden, tučnauti, tluſtnauti, ztučněti, roztučněti, tučným býti, feiſt machen, krmit, wykrmit na ſádlo, nakrmujk zaſadit, na ſádlo wychowat.

Feiſte, f. Feiſtigkeit, tučnoſt, tluſtoſt, f.

Felbel, felba, f.

Feld, n. pole, n. ein ebenes, eine Ebene, rowina, f. das Feld, in ſofern es gebaut wird, rolj, worná rolj, f. ſchönes Feld, pěkná rolj, eine Gegend mit Feldern und Dörfern, dědina, f. poplužj, pole, n. auf das Feld gehen, gjti wen, na pole, auf dem Felde ſeyn, býti, bydleti, přebýwati na poli, über das Feld ziehen, gjti, geti přes pole, auf dem Felde arbeiten, na poli pracowati, was zum Felde gehört, polnj, co k rolj přiſſuſſj, das Feld bauen, rolj dělati, der das Feld bauet, ſedlák, m. 2) im offenem Feld, auf freyem Felde, w ſſirém poli, na rowině, übers Feld, přespole, der über das Feld geht, přespolnj, m. 3) ein Feld im Wappenſchilde, pole, n. 4) im Felde liegen, wie die Armee, ležeti w poli, polem, zu Felde gehen, ziehen, rücken, táhnauti, wtrhnauti do pole, gegen einen zu Felde ziehen, in offenem Felde kämpfen, polem ſe potkati s někým, potýkati, das Feld behalten, pole obdržeti,

zyſſiti, das Feld räumen, kliditi pole, aus dem Felde ſchlagen, z pole wytlauczy, wytepati, 5) Feld, in der Baukunſt, prázdné mjſto, n. 6) in dieſem Felde, in dieſer Kunſt, w tomto dru, wmění, 7) aus dem Felde ſeyn, mit jemanden, ſhodnauti, ſgednati, ſrownati, porownati ſe s někým, zum Feld gehörig, polni.

Feldapotheke, f. polnj wogenſká ljkárna, f.

Feldarbeit, f. polnj, ſedlſké djlo, n. polnj, ſedlſká práce, f.

Feldarbeiter, m. ſedlák, polnj dělnjk, ratag, m.

Feldbau, m. dělánj, ſtrogenj rolj, n. země dělánj n. ſ Ackerbau, dazu gehörig, polnj, dieſer Stand ſelbſt, ſedlácztwj, in dieſem Stand leben, den Feldbau treiben, ſedlačiti.

Feldbaukunſt, f. wmění o worátj země, o worbě, o ſedlſkých djlech, n. země dělání n.

Feldbette, n. polnj poſtel, lážko, n.

Feldbirn, f. hruſſka planá.

Feldbecker, m. polnj, wogenſký pekař, m.

Feldbinde, f. wogenſký pás, m.

Feldchirurgus, m. polnj lazebnjk, bradýř, m.

Feldcypreſſe, f. cypřiſs polnj m. čerwený zwonček, m.

Felddecke, f. im Zimmer, klenutý ſtrop, m. ſie machen, klásti, obkládati, dělati klenutý ſtrop, 2) zum Bedecken, polnj přikrywka, duchna, f.

Felddeümente, f. máta, planá konſká, f.

Feldflaſche, f. polnj lahwice, f.

Feldflüchtig, ſ. Flüchtling, Uiberlaufer.

Feldfroſch, m žába polnj, f.

Feldfrüchte, pl. užitek, požitek z polj, m. obilj, n.

Feldgarbe, f. kebřjček, m.

Feldgeſchäfte, pl. polnj, ſedlſké djlo, n. práce. f.

Feldgeſchrey, n. powik, křik wogáků, m.

Feldgrille, f. polnj cwrček, m.

Feldgut, n. dědina f. rolj, n. poſzemſký ſtatek, m. popluží, n.

Feldgütchen, n. dědinka, f. poſzemſký ſtateček, m

Feldheime, f. cwrček, m.

Feldherr, m. wewoda, wůdce polnj, zpráwce lidu wogenſkého, m. dem Feldherrn gehörig, wewodowi přináležjcý.

Feldherramt, n. Stelle, Würde, auřad wewodſký, m zpráwa wewodſká, wůdcowſká, f.

Feldholder, m. chebdj, n. nj.ký bez m.

Feldhun, m. koroptwa, koroptwice, f.

Feldhütte, f. chalupa, chalaupka, katrče, budka paſtuſſi, ſalaš, f.

Feldjäger, m. polnj lowec, myſliwec, m.

Feldkirſche, f. třeſně planá, f.

Feldkoch, m. polnj kuchař, f.

Feldküche, f. polnj kuchyně, f.

Feldkümmel, m. wiaſká matečj dauſſka, f.

Feldlager, n. polnj ležení, n. tábor, m.

Feldmarſchall, m. newyššjſ zpráwce polnj, m. polnj marſſalek, m

Feldmaus, f. polnj myš, f. ſtřeček, m. plch m.

Feldmeſſer, m. zemſký, polnj měřič, měřej m. měřič pole, m.

Feldmeſſerey, f. polnj měřictwj, n.

Feldmuſik, f. polnj hudba, f.

Feldnachbar, n. polnj ſauſed, m.

Feldoberſter, m. polnj wrchnj, m.

Feldpoley, m. matečj d. uſſa, f. polnj roleg, m. matky Božj kokeuj, n.

Feldpoſt, f. Wache, polnj, wogenſká ſtráž, f. die darauf ſind, polnj ſtážnj, m. 2) zu Briefen, polnj, wogenſká poſſta, f.

Feldprediger, m. polnj, wogenſký kazatel, m.

Feldpredigt, f. polnj kázanj, n.

Feldriſt, m. ſlez pomj, n.

Feldroſe, f. polj růže, f.

Feld-

Feldröschen, n. mák polnj, m.
Feldrübe, f. řjpa klaubá polnj, f.
Feldscherer, m. lajebnjk, polnj brazdýř, m.
Feldschlacht, f. bitwa, f. potýkánj, n. polnj bitwa, f. potkánj se n.
Feldschlange, f. syrtý, sswijcý had, m. 2) ein Geschütz, hadice wálečná, f.
Feldstück, n. polnj kus m. dělo, n.
Feldtrompete, f. polnj trauba, f.
Feldtrompeter, m. polnj trubač, m.
Feldwache, f. Feldpost.
Feldwage, f. káp, m
Feldwebel, m. sskowatel wogska, m.
Feldweg, m. hony. pl. 2) von Stadien, dwoge hony.
Feldzeichen, n. wogenské, polnj znamenj, n.
Feldzeugmeister, m. zprawec, řidytel polnj zbroge, zbrogmistr, m.
Feldzug, m. polnj, wogenské taženj, n. wálečná wýprawa f.
Feldzwiebel, m. jemský okech m.
Felge, f. des Rades, laukor v kola, f.
Felgen, mjsyti, rozworáwati.
Fell, n. kůže, f. zámiš, m. ein dünnes kožka, f. in den Augen, kožka f. zwischen Fell und Fleische, zákožnj.
Felleisen, n. filec, ranc, m. zu Briefen, tassska, tobolka, f.
Fels, m. Felsen, skála, f. am Meer, mořská skalina, f. der vom Lande in die See läuft, předhořj n. hora, kteraž se do moře táhne, f. die Felsen, skály pl. skalj, n. von, aus Felsen, skalnj skalný.
Felsenfest, sylný gako, co skála.
Felsenhart, skalnj, zkamenilý, twrdý co skála.
Felsenherz, n. kamenné, zkamenilé, zkřemenilé srdce, n.
Felsenkluft, f. propadlina, dupa, rozsedlina, sstěrbina skalnj (skalná) rozpuklina.

Felsig, skalný, skalnatý, felsicht, skalnatý, im Meere, brudowatý
Fenchel, m. běr m běrowé gáhly f. Fuchsschwanz, wlasstý kopr, fenykl, m. bawon běrowý.
Fenchelwein, m wjno koprowé, n.
Fenster, n. okno, okenisstě, n. ein kleines, okýnko, okénko, n mit Fenster versehen, wokenatý, die Fenster einwerfen, wytlaucy, wytřjsskati okna, die Fenster zumachen, okna zawřjsti.
Fensterchen, n. okýnko, okénko n.
Fenstergitter, n. mřjže v okna, f. zamřežowané okno n.
Fenstergitter, n. mřjže pred oknem, f.
Fensterladen, m. okenice, obenice, f.
Fensterlein, Fensterchen, n. okénko, okýnko, n. sspehýrka f.
Fensterglas, n. sklo do oken, n.
Fensterrahm, m. lišta, f. rámec v okna, m. rám v oknu, m.
Fensterscheibe, f. sklenné kolečko, n.
Ferkel, n. Ferklein, poswince, prasátko, sele, selátko, n. (swinka) ein sáugendes, cecawé.
Ferkeln, prasyti, oparssti se.
Fern, in der Ferne, dáleko, podál, opodál, von ferne, zdaleka, podál, fern seyn, stehen, zdaleka býti, státi, eine ferne Reise, daleká cesta, f. sey fern von mir! odstup ode mne! ferne Lande, daleké, wzdálené země, f. ferne von einem seyn der Gesinnung, oder dem Orte,
Fernach, wzdálený
rne, die, dalekost, dýl, dálka, f. in die erne, do dalekosti, na dálku, aus der Ferne, zdaleka, oddaleka, z daleкosti, zdýle
Ferner,) dále, dálegi.
Fernerhin,)
Fernerweit,)
Fernglas, n. sklo prohlédkiwé, prohlédací; hlédadlo, n. sklo na dálku n.
Fernrohr, n. truba prohlédací f.
Fernschreibmaschine, Fernschreiber, telegraph, pisadlo zdálj, n.

Ferſe, f. pata, f. auf den Ferſen ſeyn, w patách, w zápětj býti, 2) Ferſengeld geben, patama platiti, na vtjkánj, w vtjkánj, w aurěk ſe dáti, zpátkem woge obrátiti, dáti ſe w nohy, s waffkem ſe peraditi, paty vkázati, auf den Ferſen, na patách.

Ferſenriemen, m. řemen na patě m.

Fertig, bereit wie ein Menſch, hotowý, ich bin fertig, gſem hotow, ſich fertig machen, halten, hotowiti ſe, přihotowiti ſe, hotowu býti, zhotowiti ſe, ſtrogiti ſe, přiſtrogiti ſe, připrawiti ſe, chyſtati, přichyſtati ſe, ich bin fertig; z. B. mit dem Briefe, gá gſem s pſanjm hotow, das Buch, das Kleid iſt fertig, kniha geſt hotowá, ſſaty gſau hotowé, (zhotowené) (dohotowené) 2) ausgemacht, vollendet, hotowý, zhotowený, dohotowený, bald fertig werden, mit einem Dinge, brzo zhotowiti, dohotowiti, dodělati, hotowu býti s něčim, fertig machen eine Sache Arbeit, zhotowiti, dohotowiti, dodělati, vieles, alles, mnohe podělati, vshotowiti, es iſt noch nicht fertig, nenj to geſſtě hotowo, zhotoweno, dodělano, 3) geſchickt, přiſtrogný, hotowý, hbitý, in Reden, hotowý, hbitý w mluwenj, fertige Zunge, hbitý gazyk, m. 4) fertig, bereit, bereitwillig, hotowý, ochotný, ochotnowolný.

Fertig, adv. hotowě, hbitě, fertig (ohne Anſtoß, geläufig, leſen, reden, ſchreiben, hbitě čiſt, mluwit, pſát.

Fertigen, hotowiti.

Fertigkeit, f. Leichtigkeit etwas zu verrichten, hotowoſt, hbitoſt, f. přiſtrogноſt, f. 2) ochotnoſt, f.

Feſſel, f. pauto, n.

Feſſelfrei, bez paut, bez okowů, neopautaný, paut, okowů zbawený.

Feſſeln, pauta, okowy, pl. wazba, f. in Feſſeln ſeyn, býti w okowách, pautách, we wazbě, Feſſeln des Halſes, Halsfeſſeln, hrdelnj železný obogek, m. rauco, n. der Hände, Handfeſſeln, pauta ručnj, na ruce, in Feſſeln ſchlagen, ſchmieden, w pauta okowat, vkowat, w pauta, w okowy dát, Feſſeln der Gefangenen, palubice.

Feſſeln der Füſſe, pl. pauta nožnj, na nohy, ſwůrky.

Feſſeln, opautati, ſewřiti, ſwjrati, w pauta wáſati, pautami ſwjrati, ſyjnati, ſernauti, okowati, vkowati, Feſſeln, moral. anziehen, wie Liebe, Reitz, Schönheit, ſwjrati, ſlíčowati, kljčiti, wázati, gjmati, pogjti.

Feſt, dauerhaft, pewný, 2) feſt an einander, tuhý, pewný, feſter Entſchluß, Vorſatz, pewné předſewzetj, 3) feſter Schlaf, ſylné, twrdé ſpanj, n. feſt auf ſeinem Sinne, Meynung, Entſchluß, pewný, twrdý, nevſtupný, vſtawičný, nesnadný, feſter Teig, tuhé těſto, feſtes, derbes Brod, tuhý chléb, feſte, derbe, harte Erde, tuhá země, 4) befeſtigt, wie eine Feſtung, Stadt, pewný, twrdý, 5) feſt wider Schuß und Hieb, pewný, ſylný, ſich feſt machen, zpewniti ſe, pewným ſe vdělati, feſtes Bündniß, pewný ſwazek, m. feſter Grund, pewný základ, m. feſt in der Meynung, im Glauben, in Tugend, in ſeinem Vorſatze, pewný, ſtálý, feſt machen, härten, pewniti, zpewniti, vpewniti, zkuſiti, vkuſiti, kuſiti, an etwas, zu etwas, přikuſiti, vkuſiti, vpewniti, ſich feſt, feſt werden, tuhnauti, zatuhnauti, vom Erdreich, pažiti ſe, feſt machen mit,

mit Banden, Ketten, oder Stricken, dáti, wwrcy pauta, prowwazy swázati, řetězy, prowazy wwewnit, wtužit řetězy, prowazy, feſtes Land, ſuchá země, f.

Feſt, ad. pewně, tuze, z tuha, feſt anhangen, einem Dinge, přidržeti ſe, přilnauti, lnauti k něčemu.

Feſt, n. Feſttag, ſwátek, m. ſlawnoſt, f ein Feſt begehen, ſwátek ſwěkiti, hod ſlawiti.

Feſttag, m. ſwátečnj den, ſwátek, m.

Feſtbegehung, f. ſlawnoſt, f. swěcenj, ſlawenj ſwátku, hodu, n.

Feſte, f. des Himmels, obloha, f. der Erde, ſpauſta, f. obor ſwěta, m. 2) die Burg, feſtes Schloß, twrz, f. hrad, n.

Feſtigkeit, f. pewnoſt, tuhoſt, f. einer Stadt, pewnoſt, twrdoſt, f.

Feſtiglich, pewně, nevſtupně.

Feſtlich, feyerlich, ſlawně, 2) oſlawně.

Feſtlich, ſlawný, oſlawný.

Feſtung, f. pewnoſt, twrz, f.

Feſtungsbau, m. ſtawenj, dělánj pewnoſti, n.

Feſtungswerke, pl. hrádby, f. mezery, ohrady, f. náſypy, m.

Fett, tluſtý, tučný, maſtný, fette Beute, fetter Braten, tučná, maſtná kořiſt, pečeně, f. fettes Amt, Pfründe, tučný, maſtný ankrad, tučná, maſtná fara, f. fettes Mahl, fetter Schmaus, tučný, ſtwoſtný, hody, m. fettes Maul, maſtná huba, f. fetter Menſch, der dick und fett iſt, fettes Vieh, tluſtý člowěk, m. tluſtý dobytek, m. fett, přiliš tucný, přetučný, fettig, wie die Speiſe, Brühe, maſtný, fettes Fleiſch, maſo tucné, fett machen, Gänſe, Schweine, maſtiti, omaſtiti, tučné dělati, na ſádlo krmiti, chowati, ſich, oder etwas fett machen, maſtiti, pomaſtiti, zamaſtiti, Speiſen fett machen, krmě maſtiti, omaſtiti, pomaſtiti, fett werden, tlauſtnauti, zmaſtnauti, roztlauſtnauti, tučněti, tučnauti, ztučněti, tuk na ſe bráti, rozstučněti, etwas Fettes, oder ſtarkes

Fett, adv. tluſtě, tučně, maſtně.

Fett, das, ſádlo, n. tuk, tučnoſt, maſtnoſt, maſtnoſt, maſtnoſta, f.

Fetter Boden, Acker, Weide, maſtná, tučná země, rolj, paſtwa, fette Kleider, maſtné, pomaſtěné ſaty.

Fettig, ſádelný, tučný, maſtný, tluſtý.

Fettigkeit, f. tuk, m. tluſtoſt, tučnoſt, maſtnoſt, maſtnoſta, f. die Fettigkeit des Leibes, des Bodens, tučnoſt, tluſtoſt těla, maſtnoſt, tučnoſt země.

Fettwank, m. wſſelká tučnoſt, maſtnoſt, f. tuk, m ſádlo, n.

Fetzen, Lumpen, plu. taparty, kloty, m. in Fetzen, na kuſy, padrty.

Fetzen, zwanit, droponit, žiž.at.

Feucht, wlhký, etwas feucht, nas wlhlý, feucht werden, wlhnauti, zwlhnauti, nawlhnauti, zawlažiti ſe, odwlhnauti, namokati, feucht machen, wlažiti, ſwažowati, feuchte Erde, země wlhká, temenisſtná, f. feuchtes Wetter, wlhký čas, m, wlhko, močno.

Feuchten, wlažiti, ſwlažiti, ſwlažowati, zawlažiti, obwlažiti, nawlažiti, ſ. Befeuchten, 2) neut. Feuchtigkeit von ſich geben, morwati.

Feuchtigkeit, f. wlhkoſt, f. wlhko, n. der Erde, wláha, wlažnoſt země, přirozená země wlhkoſt, f. zähe Feuchtigkeit, wlákna, lepkoſt, f.

Feuchttuch, n. vtěrací ſſátek, m.

Feuer, n. ohněm, wohen, m. Feuer ſchlagen, ohně wyrážeti, křesati, roſtřesati, fangen, chytiti,

zegmauti se, ans Feuer ſetzen, k ohni přiſtawiti, Feuer anmachen, oheň rozdělati, vdělati, zadělati, anblaſen, aufgehen, oheň rozſaúkati, rozdýmati, rozdmýchati, anzünden, oheň zapáliti, roznſtiti, zanjtiti, rozněcowati, rozžjhati, rozžiti, zazžiti, rozſwjtiti, Feuer anlegen, oheň založiti, in Feuer ſetzen, rozpáliti, rozzhnauti, roznſtiti, Feuer geben, oheň dáti, wydati, wie die Jág. rozwohmk.

Feuerchen, n. ohnjček, m.

Feuerball, m. ohniwá kaule, f. mič, m.

Feuerbock, m. kozljk na oheň, m.

Feuereimer, m. okow, m. konew na oheň, f.

Feueresse, f. Feueráſſe, wyhně, wyheň; dýmnice, f. wohniwo, n.

Feueressenkehrer, m. kominjk, m.

Feuerflamme, f. ohnitý, ohniwý plamen, plápol, střelčj plamen, m.

Feuerflammen, neut. plápolat, plat ohněm.

Feuerfeſt, ohni bránicý, odolagicý.

Feuerglocke, f. Brandglocke, zwon ohniowý, při ohni.

Feuerhake, f. bořicý hák, m.

Feuerherd, m. ohniſſtě, n. ein kleiner, ohnjſſtko, n. 2) in der Stube, worauf ein Licht unterhalten wird, krb, m.

Feuerholz, n. lauč, f.

Feuerhund, m. kozljk, m.

Feuerig, ſ. Feurig.

Feuerkäfer, m. ohniwý brauk, m. ſ. Feuerwurm, 2) (ſwětlomuſſka, ſwětluſka, muſſka, která ſe w nocy ſwjtj. f.)

Feuerkröte, f. žába zahradnj, f.

Feuerkrücke, f. hřeblo, n.

Feuerkübel, ſ. Feuereimer.

Feuerkugel, ſ. Feuerball.

Feuerleiter, f. řebřjk k ohni, m.

Feuerlerm, m. powik ohnowý, rumreych.

Feuermahl, n. im Geſicht, červenoſt, ſmaha, f.

Feuermauer, f. zděná přehrada pro oheň, f. ohňowá zed.

Feuermörſer, m. moždjř, m.

Feuermulde, f. necky na uhlj, pl.

Feuernelke, f. karafiát planý, m.

Feuern, mit Holze, páliti, topiti, 2) feuern wie die Soldaten, ſtřjleti, pálit, auf eine Stadt mit Stücken, na město ſtřjleti, ſtřelbau páliti, doráżeti.

Feuern, das, ſtřjleni, n.

Feuerordnung, f. pořádek při ohni, m.

Feuerpfanne, ſ. Wärmpfanne.

Feuerpfeil, m. ohniwá ſſipka, f.

Feuerpfuhl, m. der hölliſche, pekelnj gezero, peklo horaucý, propaſt pekelná, f

Feuerregen, m. ohniwý déſſť, m.

Feuerrohr, n. ohniwý ſſjp, m.

Feuerroſt, ſ. Feuerbock.

Feuerroth, žarděly, rudý, červeně, ohňočerwené, ohniwé barwy, feuerroth werden, zardisi se, gako oheň se začerwenati.

Feuersbrunſt, f. zapálenj, zanicenj ohně, n.

Feuerſchaden, m. ſſkoda z ohně, f.

Feuerſchaufel, f. pohrabáč, m.

Feuerſchlange, f. ohniwý had, m.

Feuerſchloß, n. zámek k puſſce, m.

Feuerſchröter, ſ. Feuerwurm.

Feuerſchwefel, m. ſýra, f.

Feuerſäule, f. ohniwý ſlaup, m.

Feuerſpeyend, oheň wyhazugicý, wymetagicý, prſkagicý.

Feuerſpritze, ſ. ſtřjkačka ohňowá, f.

Feuerſtahl, m. ocýlka, f. ocelj, n.

Feuerſtätte, f. Heerd, ohniſtě, ſedliſtě, n. niſtěg, m. 2) ein Ort wo e. uer war, ſpáleniſtě, n wo es gebrennt hat, pohořeliſtě, n

Feuerſtein, m. křemen, křemenec, kýs, křesacý, oblátkowý kámen, oblátek, m. im Bergwerk, kaukowi, oblátkowý kámen.

Feuerſtrahl, m. am Himmel, záře ohniwá, f.

Feuerwache, f. ſtráž při ohni, f.

Feuerwerk, n. ohňowé diwadlo, ſtreg ohňowý, m.

Feuerwurm, m. žeg, ohniwák, m. žeghawka, f. ohniwý brauk, m.

Feuerzange, f. kleſtě, f.

Feuerzeichen, n. ohniwé znamenj, n.

Feuerzeug, n. křesadlo, n.

Feuerzeugkäſtlein, n. krabička pro křesadlo, f.

Feuerzüge, pl. warhánky.

Feurig, ohniwý, ohnitý; zapálený, zanjcený, mit feurigen Augen, s ohniwýma očima, feurig werden, ohniwěti, zohniwěti, ohniwým, zapáleným býti, der Menſch iſt feurig, ten člowěk geſt ohniwý, má oheň, eines feurigen Temperaments, ohniwé powahy, feuriger Himmel, ohnité, ohniwé nebe, n. ein feuriges Luftzeichen, Luftgeſicht, ohniwý wkaz, znamenj, zápal, m. ohniwoſt.

Feyer, f. Feſt, ſlawnoſt, f. das Feyern, ſlawenj, n. einer vergangenen Sache, ſlawná památka, f.

Feyerabend, m. ſwatwečer, Feyerabend haben, machen, swěkiti, od práce odpočinauti, odtrhnauti.

Feyerkleid, f. Feyertagskleid.

Feyerlich, ſlawný, ſehr feyerlich, překlawný, einem etwas feyerlich verſprechen, někomu něco ſwatě připowědjti.

Feyerlichkeit, f. ſlawnoſt, f.

Feyern, ein Feſt, ſlawiti, swěkiti, 2) nicht arbeiten, swěkiti, prázdniti.

Feyertag, m. ſwátek, den ſwátečnj, ich wünſche glückliche und fröhliche Feyertäge, žádám ſtaſtné a weſelé ſwátky.

Feyertagskleid, n. ſwátečnj ſat, ſſat na ſwátek, m.

Feyertagsmäßig, ſwátečnj.

Feyerung, f. ſlawenj, n.

Feyrig, ſlawně.

Fiber, f. žilka, f. voll Fibern, žilkowitý.

Fiberkraut, n. Bitterkraut, zemežluč, f.

Fichte, f. Fichtenbaum, ſmrk, ſmrkowý ſtrom, m. ſoſna, f. von Fichten, ſmrkowý, ſmrčj.

Fichten, ſmrkowý.

Fichtenwald, m. ſmrkowý, ſmrčj, ſoſnowý les, m.

Ficke, f. Schubſack, taſſka, f.

Fieber, n. zymnice, f. (pfornice) ein kleines, zymnička, f. immerwährendes, wſtawičná, nachlaſſendes, popřeſtáwagicý, alltägiges, wſſednj, denuj, každodennj, gednodennj, gednoho dne zymnice, nátcha, f. dreytägiges, obden, třetidennj, třetjho dne zymnice, čtyrtágiges, čtwrtodennj, čtwrtého dne zymnice, čtwrtačka, f. das kalte Fieber, ſtudená zymnice, ſtudenka, das hitzige, horká, pálčiwá zymnice, hlawnice, f. das Fieber könnte man kriegen, mohlby někdo zymnicy doſtat, zymnicy ſy vhonit.

Fieberchen, n. zymnička, f.

Fieberhaft, zymničný.

Fieberhitze, f. zymničná horkoſt, pálčiwoſt, f.

Fieberpatient, m. zymničkář, zymnička, m

Fieberſchauer, m. Froſt, mrazenj, třeſenj zymnicné.

Fie-

Fiedel, f. Geige, hauſlicky, plur.
Fiedelbogen, m. ſmyczec, ſmyczec, m. hauſlowé ſtrogidlo, n.
Fiedeln, hauſati, hausti, 2) übel, na hauſle ſkkjpati, ſkrtati, ſtumakati.
Fiederkloben, m. ſkipec, m.
Fiedern, den Pfeil, pérkti ſſip.
Fiedler, m. hauſlák, m 2) ſchlechter, ſſumák, m.
Figur, f. ſ. Geſtalt, 2) in der Rede, způſob w slowjch, m. 3) eine wunderliche, weyrada, f. du machſt eine wunderliche Figur, ty diwně wypadáš, máš diwnau weyrádu.
Figuriren, ſ. Bilden.
Filou, m. ſ. Spitzbube.
Filouterie, f. ſ. Spitzbüberey.
Filz, m. piſt, hauně, frſt, f. 2) derber Verweis, gebánj, n. domluwa, f. 3) Geizhals, derber Filz, ſkrbec, nevžilec, ſtuchlik, hauzwička, m.
Filzhut, m. piſtěný klobauk, doppelter, piſtěnice, f.
Filzig, geizig, ſkrbný, ſkrbý, nevžilý, hauzewný, ſtuchlý.
Filzigkeit, f. ſkrbnoſt, nevžiloſt, hauzewnoſt, ſtuchloſt, f.
Filzkraut, n. kokotice, f.
Filzlaus, f. ſtonožka, muška, f.
Filzmantel, m. piſtěný pláſſt, m.
Filzſchuh, m. piſtěný ſkewjc, m. piſtka, f.
Filztuch, n. piſtěný ſſat.
Fimmel, f. ſimol, m, paſtonná konopě.
Findelhaus, n. dům pro nalezence, m. dům powržených dětj, powržencú, nalezencú, ſebrancú, m.
Findelkind, n. Kindling, nalezenec, m. powržence, powržené, nalezené dítě, ſebranec, die Findelkinder, ſebrancy.
Finden, nagjti, nalezti, nalezenauti, nacházeti, nalézati, (ſhledati,) man findet Leute, Gachen, ygau, nacházegj ſe giſtj lidé, wěcy, ich kann mich nicht darein finden, nemohu ſe do toho, k tomu hoditi, wie gefunden, gakby to byl naſſel, er fand kein Gehör, nebyl wyſlyſſán, nedoſſel wyslyſſenj, wie findeſt du dieſen Menſchen, dieſen Wein? co ſaudíš, co myſljš, co ſmyſlíš, co ſe ti zdá o tom klowěku, otom winu? ich fand daß er unſchuldig war, ich fand ihn unſchuldig, ſhledal ſem, že byl newinný, Glauben, Kredit bei einem finden, wjru mjti v někoho, ſ. Statt finden, befinden; man fand daß er der Urheber war, naſſlo, wynaſſlo, ſhledalo ſe, že byl původce, einen tauglich finden, ſhledati, nalezti někoho ſchopným, (býti) že ſchopný geſt, an einem einen rechtſchaffenen, dankbaren Mann finden, poznati, nalezti, ſhledati muže dokonalého, wděčného, die Wahrheit wird ſich finden, prawda ſe ſhledá, (vyjde) er läßt ſich im Kriege ſehr feige finden, we wogně ſobě bázliwě počjná, bázliwým ſe vkazuge, ich werde mich dankbar finden laſſen, wděčným ſe prokázi, prokáži, jederman, fand ihn (es) lächerlich, každému byl k ſmjchu, směſſný, dadurch finde ich mich beleidiget, nalezám že ſe mi tudy vlivuge, etwas für übel, nuzlich finden, vznáwati, vjnati za dobré, za zlé, za užitečné, Gnade, Barmherzigkeit bey einem finden, milosti, milosrdenſtwj v někoho dogjti, Hilfe, Troſt, pomocy, potěſſenj nabyti, Ruhe, odpočinutj nagjti, přigjti k odpočinutj, hernach fand ſichs, fand man es, jak to wyſſlo, pak ſe wynaſſlo, ich fand an ihm einen Freund, ſhledal ſem na něm přjtele, ſeznal ſem ho býti přj-

telem, ich fand an ihm, was ich nicht geſucht hätte, ſhledal ſem na něm, cobych w něm nebyl hledal, ich werde dich ſchon finden, gak gá tě najdu, dostanu, nevgdeš mi, ſich in alles finden, ſchicken können, wſſemu porozuměti, srozuměti, wykrozuměti, wſſecko chápat, pochopit, ſich in alle Leute finden, ſchicken können, každému, wſſem lidem vměti, mocy wyhowěti, für gut finden, za dobré vznáwati, nalezati, nacházeti, ſich dabey finden laſſen, einfinden, dáti se tam, k tomu nagiti.

Fiedermeſſer, n. des Glaſers, půl prſtnj.

Findling, m. ſ. Findelkind.

Finger, m. prſt, m. ein kleiner, prſtek, prſtíček, m. der Daum, palec, m. Zeigefinger, ukazatel, ukazowatel, přednj prſt, Mittelfinger, proſtřednj prſt, Oberfinger, Goldfinger, ſrdečný, zlatý, prſtennj prſt, m. der kleine Finger, malik, lichnjk, m. einen halben Finger breit, půl prſtnj, mit dem Finger zeigen, prſtem ukazowati, der groſſe Finger hat, prſtnatý, das kann man an den Fingern abzählen, to ſe může na prſtech wypočiſti, ſpočiſti, durch die Finger ſehen, skrze prſty hleděti, lange Finger machen, kráſti, dlauhé prſty dělati, er läßt die Finger kleben, má ſmolné prſty, die Finger ablecken, prſty oblizati, er laugte es aus den Fingern, on ſy to z prſtů wycucat, fingerbreit, co prſt ſiroký, eines halben Finger breit, na půl prſtu ſiroký, nicht eines Fingers breit, ani prſtu zſiſki, aneb zklauſtj, ani za, na geden prſt, ani nehen, ani nehýtku ſiroký.

Fingerglied, n. Klaub, klaubek, článek prſtu, prſtnj, m.

Fingerhut, m. náprſtek, m.

Fingerhutkraut, n. náprſtek, m.

Fingerlein, Fingerchen, n. prſýček, prſtík, m.

Fingernagel, m. nehet, m.

Fingerreif, Fingerring, m. prſten, m. kleiner, prſtýnek, m.

Fingerring, m. prſten, m. ein kleiner, prſtýnek, m. dawau, prſtenj.

Fingersdick, na prſt tluſtý.

Fingerslang, na prſt dlauhý.

Fingerſpitze, f. nehet, m.

Fingerwurm, m. čerw na prſtu, m.

Finkenhabicht, m. geſtřáb pěnjkawý, m.

Fingerzeig, m. náwěſtj, n. einem einen Fingerzeig geben, někomu náwěſtj dáti.

Fink, m Finke, pěnkawa, f., er iſt ein Fink, prover. geſt ſſibal, geſt dobrý práček.

Finne, f. der Thiere, hrbolnj wřed, m. žláze, boleſt, f. im Geſichte der Menſchen, vherl, trud, m. der Schweine, bradawice, neſſtowice, f.

Finnicht, Finnig, wie die Thiere žlázowatý, wie die Menſchen, vhřiwý, vhrowatý, trudowitý, wie die Schweine, neſſtowičatý, finnige Beſchaffenheit, vhřiwoſt, vhrowatoſt, trudowitoſt, f.

Finſter, tmawý, temný; mračný, finſterer Tag, finſteres Wetter, poſſmaurný den, m. poſſmaurno, poſſmurno, finſtere Wolke, temný oblak, finſtere Nacht, tmawá, temná noc, f. 2) wie die Miene, das Geſicht, poſſmaurný, zakrněly, zaſmuſſilý, zamračený, ſſkaredý, finſtere machen, finſter ſehen, poſſmaurně, zakrněle, zaſmuſſile, zamračeně, ſſkaredě hleděti, poſſmuřiti, zakrniti, zaſmuſſiti, zamračiti, zaſſkarediti ſe, ſſkarediti ſe, mračiti, es iſt hier ſtet,

ſter, jde geſt tma, im Finſtern ſitzen, we tmě, po tmě ſeděti, finſter werden, wie der Himmel, mračiti, zamračiti, tmiti, zatmiti ſe, es wird ſchon finſter, wie Abends, giž ſe tmj, mračj, ſeſi, ſmrká, geſt ſſero, die Zeit da es finſter wird, ſaumrak, m. finſter machen, tmu dělati.

Finſtere, f. ſ. Finſter.

Finſterniß, f. tmawoſt, temnoſt, tma, tmy, (mrákota,) der Sonne, des Mondes, zatmění, zatemnění, zaſtjnění ſlunce, měſýce, n. Kinder der Finſterniß, děti, ſynowé temnoſti.

Finte, f. ſ. Erdichtung.

Firmament, n. Weſte des Himmels, obloha nebeſká, f. nebe, n.

Firmen, bikmowati.

Firmung, f. bikmowánj, n.

Firniß, m. fermež, f.

Firnißen, fermežj mazati, fermežiti.

Fiſch, m. ryba, rybice, f. ein kleiner, rybička, f. großer, welikà ryba, f gebackener, ſmažená, geſottener, wařená, eingeleger, nasládaná, blaugeſottener, na modro wařená, Wallfiſch, m. welryba, f. welryb, m. den Fiſchen Aas legen, ljčiti na ryby, naſtraziti rybám, ſ. Aaſen, ſtumm wie ein Fiſch, němý gako ryba, friſch wie der Fiſch im Waſſer, čerſtwý gako ryba, zum Fiſchen gehörig, rybnj, ein milchner Fiſch, ryba ſamec, mlječná, 2) Fiſche am Himmel, ryby.

Fiſchaar, Fiſchadler, m. koſtilomka, f.

Fiſchangel, f. wdice, wdička, f. hák, háček, m.

Fiſchbäre, f. keſer, m.

Fiſchbehälter, ſ. Fiſchhälter.

Fiſchbein, n. (rybj koſt, kůſtka,) welryby, welrybj koſt, f.

Fiſchbrühe, f. rybj gicha, gicha z ryby, f. saucre, kyſelá rybj gicha, von See, oder eingeleg ten Fiſchen, ſlaná woda, f. roſol, m.

Fiſchchen, n. rybička, f.

Fiſchen, lowiti, ryby chytati, laſpati, rybakiti, nach etwas wyprawati ſe, wyzwjdati, pásti po něčem, in der Luft fiſchen, prov. ryby na lep, a ptáky na wdicy lapati, einen Teich fiſchen, rybnjk lowit.

Fiſchen, das, loweuj, chytánj ryb, n.

Fiſcher, m. rybák, rybář, lowec, m. der mit Angeln fiſcht, kdo na wdicy lapá.

Fiſcherey, f. rybářſtwj, rybařenj, low, m. chytánj, lapánj, lowenj ryb, n. von der Fiſcherey leben, rybařiti.

Fiſchergarn, n. Netz zum Aufſpannen, keſer, ſýť rybářſká, f. zum Ziehen, nawod, ſmyk, m. zum Einſchlagen, čeřen, m. wrſſe lowčj, n.

Fiſchergabel, f. rybářſké widlice, wydličky, plu.

Fiſcherhaus, n. chalupa rybářſká, f. (domek)

Fiſcherhütte, f. rybářſká bauda, f.

Fiſcherinn, f. rybářka, f.

Fiſcherkahn, m. kocábka, lodka, lodička rybářſká, malá lodka, bárka, f. člun, člunek, m.

Fiſcherkorb, m. poſada, wrſtewnice, f.

Fiſcherkröte, f. žába rybářſká, f.

Fiſchernetz, n. Fiſchergarn.

Fiſcherordnung, f. pořádek rybářſký, m.

Fiſcherring, m. biſkupſký prſten, m.

Fiſcherſchifflein f. n. ſ. Fiſcherkahn.

Fiſcherſtange, f. rybářſké bidlo, weſlo, n.

Fiſcherſtechen, n. rybářſké hry, f.
Fiſchgimer, m, ſ. Fiſchbäre.
Fiſchfang, m. ſ. Fiſcherey.
Fiſchfänger, m. ſ. Fiſcher.
Fiſchfleiſch, n. rybj maſo, n.
Fiſchfreſſer, m. rybogedec, rybogjdek, m. ryboged, rybj žrác, m.
Fiſchgräthe, f. hřbetowá koſt, rybj koſt, f. rybj hřbet, m. hřbet ryby, m.
Fiſchgrube, f, lowiſtě, ſ. Fiſchhälter.
Fiſchhaken, m. proſtřip, m. tyč plawecká, f.
Fiſchhaus, m. vdice, f.
Fiſchhälter, m. halttýř, m. ſádka rybnj, rybj, tůně, f. dazu gehörig, rybničný.
Fiſchhändler, m. prodawač ryb, m. rybář, rybák, m.
Fiſchhändlerinn, f. rybářka, f.
Fiſchhaut, f. kůže z ryb, f.
Fiſchholz, n. drobné dřjwj, n.
Fiſchkaſten, m. kaſſna pro ryby, f. rybná.
Fiſchkeſſel, m. kotel rybnj, m.
Fiſchkiemen, ſ. Fiſchohren.
Fiſchkram, m. ſ. Fiſchmarkt.
Fiſchlacke, f. tůně, f.
Fiſchlaich, n. rybj plod, m.
Fiſchleim, m. rybj lep, m.
Fiſchlein, n. rybička, f. allerhand kleine Fiſchlein, drobné rybičky, drubeř.
Fiſchlöffel, m. lopatka, f.
Fiſchloch, ſ. Fiſchgrube.
Fiſchmarkt, m. rybný, rybnj trh, m.
Fiſchmeiſter, m. porybnj, m. ſádecký.
Fiſchmilch, f. mlíčj, n.
Fiſchmünze, f. balſſám planý, maruška potočnj, f, máta wodnj, f.
Fiſchohren, plu. plautwe, pleytwy, pl.
Fiſchotter, f. wydra, f.
Fiſchpinſel, m. penzljk z bobrowé ſrſti, m.
Fiſchreich, rybný, bohatý na ryby.
Fiſchreuſe, f. wrſſe, f. ſák, čeřen, m.
Fiſchrogen, pl. gikry, f.
Fiſchſtuppe, f. ſſupina, f.
Fiſchſchmalz, m. tuk, roſol rybj, m.
Fiſchſtuck, n, kus ryby.
Fiſchteich, m. rybný potok, m. rybnjk, kleiner, rybnjček, Fiſchteiche betreffend, rybničný.
Fiſchſuppe, f. poljwka z ryby, rybj, rybná, (poljwka)
Fiſchtran, m. Schmalz, welrybj, z welryby tuk, m.
Fiſchtrog, m. ſ. Fiſchhälter.
Fiſchverleger, m. rybnj, rybnj nákladnjk, m.
Fiſchweiher, m. tůně, ſ. Fiſchhälter,
Fiſchwerk, n. rybj, n. eingeſaljenes, naſolená tůně, f. z láku ryby.
Fiſchzug, m. zatažený ryb, n. zawlečenj ſýtě, n
Fiſpern, ſ. Wiſpern.
Fiſtel, f. im Munde, děrawý, wyžralý wřed, nežit, m. im Halſe, průdušnj trubička, f. ſ. Falſet, 2) eine Pfeiffe, trubička, piſtalka, cýwka, wrtaná trauba, f. durch die Fiſtel ſingen, zpjwati ſkrze průdušnj trubicy.
Fiſtelgeſchwür, n. ſ. Fiſtel im Munde.
Fiſtelzahn, m. wyžralý zub, m.
Fiſtuliren, ſ. Fiſtel ſingen.
Fittich, m. křjdlo, n. biblice. ochrana, f.
Fittigziegel, m. cyhla hákowá, f.
Fitzfaden, m. pásemnice, f.
Fitzgarn, n. plecky, pl.
Fitzen, cuchati, drchati, machlati.
Fix, hbitý, fix und fertig, zcela hotowý.

Fixstern, m. stálá hwězda, f.
Flach, rownÿ, hladkÿ, plosskÿ, położitÿ, flache Hand, dlaň, plosstá ruka, f. flacher Degen, plosskÿ, plesstatÿ kord, m flache Schüssel, mělká misa, f. flach machen, hladiti, rownati, hladkě dělati, wyhladiti, flache Nase, plosskÿ, plesstatÿ, rozplesstlÿ plesskatÿ nos, m.
Flachbeschsel, tessla rownáa.
Fläche, f. eines Dinges, hladkost, plosska, powrchnost, f. (abhängende) położitost, Fläche des Degens, plosska, Fläche des Meers, rownė moře, n. hladina moře, f. eine grosse Fläche, z. B. Fläche des Feldes, rowina, roweň, hladina, auf der Fläche, na rowině, na plánu, obere Fläche der Erde, swrchek země, m. s. Oberfläche.
Flacheisen, n. nakowadło, n. beim Bildhauer, železo na plechu, n. dláto rownė, n.
Flächeln, nastjniti, nawrcy ozdobu.
Flächlich, adv. rownė, srownale, wyrownale, położitě, hladce, plochau, plosskau.
Flachfüßig, breitfüßig, plesskonohÿ.
Flachnäßig, plesskonosÿ, plosskonosÿ.
Flachs, m. len, m. vom Flachse, lněný, Flachs jäten, len pleti, raufen, drhnauti, trhati, breiten, len na hrstky rozkládati, aufraffen, len klijeti, in Besen binden, len w otýpky wázati. einführen, len do stodoly wezti, rüffeln, len drhnauti, hinwicky srážeti, Knotten dreschen, len mlátiti, rösten, len močiti, brechen, len w trlicy třjti, hecheln, wochlowati, len česati, gehechelter Flachs, len zwochlowaný, ℞ přjlÿ připrawený, gerösteter Flachs, len močený, der schlechteste gehechelte, pačesy, pl. m.
Flachsader, f. suchá žila, f.
Flachsbau, m. strogenj, dělánj lenu, n.
Flachsblüel. m. trlice, f.
Flachsblüthe, f. lněný kwět, m.
Flachsbreche, f. trlice, mědlice, f. 2) křenj lenu, n.
Flächsen, Flächsern, lněnė.
Flachsfink, m. zjřička, f.
Flachsdotter, m. hubileu, m. lnice, f.
Flachsfeld, n. Flachsland, lněné pole, n. lněnisstě, m. lnisstě, n.
Flachskraut, n. wrať se zase, marky Božj len, m.
Flachsmann, m. lnu prodawać, m.
Flachsperücke, f. lněná paruka, wlasenka, f.
Flachshütte, f. pazderna, f.
Flachskraufe, f. drhnutj lenu, n. 2) drhlen, m.
Flachsreich, na len urodnÿ.
Flachsriffel, f. drhlen, m.
Flachsröste, f. lnu močenj, n.
Flachsschwinge, f. pazrackа, f. gjž se len obkládáwá.
Flachsseide, f. kokotice, f.
Flachsstengel, m. lněné stÿblo, n.
Flachswickel, m, obáslo, n.
Fladen, m. ljhanec, koláč, mazanec, teykanec, m. měchura, f.
Fladerholz, n. žjlkowité dřewo, n.
Flagge. f. korauhwička, f.
Flaggenstock, m. žezlo korábowé, n.
Flamme, f. plamen, plápol, m. in Flammen, w plamenu, in Flammen stehen, plamenem hořeti, in Flammen setzen, zazžhnauti, zapáliti, zanjtiti, in Flammen gerathen, zegmauti se, chytiti se, im Gemüthe in Flammen gerathen, zahořeti, rozněcowati se, rozpáliti se, die Flamme der Liebe, plápol láský, m.

Flam-

Flammelkranz, m. wěnec plamjnkowý, m.
Flammen, pálati, plápolati, plamenem hořeti.
Flammenschwerd, m. meč plamenný.
Flammicht, flammend, plamenný.
Flämmlein, n, plamýnek, m.
Flanell, m. flanel, m. davon, daraus, flanelowý.
Flasche, f. lahew, lahwice, flasse, f. flaſſka, f. (baňka,) f.
Flaschenfutter, n. panzóro na lahwice, n
Flämmchen, n. plamýnek, m.
Flaschenmacher, ſ. Flaſchner.
Fläſchchen, n lahwička, flaſſtička, flaſſka, f.
Flaſchner, m. baňkář, m. lahewnjk.
Flattern, prolétati, třepati křídly, wie der Schner, poletowati, 2) mi den Gedanken herum, wětři i, třeſſiti, třepati.
Flattergeist, m. wětřjk, třepaun, m. fučjk, wětrnjk, m. fučidlo, fjſidlo, vom Frauenzimmer sagt man, wětrnice, fučice, třepaunka, fučidlo, fjſidlo, n. ſtřelena, f.
Flatterhaft, wětrný, powětrný, třepawý, zfaučilý, flatterhaftes Wesen, třepawoſt myſli, f. zfaučiloſt, f.
Flatz, m ſ. Flegel.
Flechſe, f. ſwaj, m.
Flechte, f. moſſna, Hárde, liſa, f. ſvtj pleſená rohož, rohožka, f. 2) im Geſichte, am Leibe, Uſſeg, m. 3) in Anatom., pletenj, n. 4) Flechte im Wagen, koſſatina, f. koſſina, ſolcher Wagen, koſſinowý wůz, m.
Flechten, plésti, die Haare flechten, wlasy plésti, 2) in fremde Sachen ſich flechten, plésti, mázti ſe do cyzých wecý, einen in etwas flechten, někoho do něčeho plésti, mázti, einen ins Rad flechten, do kola wplesti, Kránze flechten, wence wjt.
Flechtung, ſ. pletenj, n.
Fleck, m. poſſkwrna, waďa, f. am Leibe, waďa na těle, ein blauer Fleck, modřina, zſynaloſt, f. weißer, bjlé znamenj, n. ein weißer Fleck im Auge, bělmo, cynk, m. unaeſtalter Fleck am Leibe, žába na těle, f. Fleck wie die Hunde, Kühe zuweilen haben, flek, m. 2) ein großer Fleck, Platz, proſtora, f. 3) ein Stück, kus; m. 4) ein Stück Lappe, z. B. am Kleide, záplata, am Schuhe, pjſſtipek, m. záplata, f. wekeš, m.
Fleckchen, n. poſſwrnka, ſ. 2) Stückchen, kleiner Platz, kaſek, m. 4) das rechte Fleckchen treffen, na živé, do živého přigjti, přjmo vhoditi.
Flecken, m. městys, m.
Flecken, einen Fleck machen, poſſrwniti, prjniti.
Fleckfieber, n. peteče, plu.
Fleckicht, poſſwrnitý; peſtrý, pruhowatý, fleckichtes Kleid, ſtrakatý kabát, m.
Fleckkugel, f. meydlo, n.
Fleckweise, místem, místy, onde a onde.
Fledermaus, f. netopýr, m. netopeyr, m. davon, netopeyrowý.
Fledermisch, m. perautka, f. perautko, n. peruť, f. koſynka, f.
Flegel, Flatz m. cep, m. ein grober Mensch, ſliwoň, bliwoň, pacholek, traup, hulwát, maſák, m.
Flegeley, f. traupſtwj, pacholſtwj, hulwáſtwj, n. das dicke Holz beim Flegel, ſwornjk, m.
Flegelhaft, ſliwonſký, bliwonſký, traupowſký, pacholſký, hulwáſký.
Flegelhaft, adv. po ſliwonſku, po bliwonſku, po traupowſku, po pacholſku.
Flegelkappe, f. očepek, m.
Flehen, proſyti, žádati.
Flehen, das, proſſenj, žádánj, n. auf mein Flehen hatte er es

gethan,

gethan, na mé prosseni, žádánj, na mau prosbu, žádoſt to vôčlal.

Flehentlich, prosebně, flehentlich bitten, prosebně žádati.

Fleiſch, n. maſo, n. dickes Fleiſch, tluſté maſo, weiches, ohne Knochen, libowé, biblice. tělo, n. wildes, diwj, wogenſké maſo, n.

Fleiſchbank, f. maſný krám, m. gatka, maſnice, f.

Fleiſchbrühe, f. maſytá poléwka, z maſa giſſka, f.

Fleiſcher, m. Fleiſchhauer, leiFſchhacker, řeznjk, maſař, m.

Fleiſcherhandwerk, řeznictwj, maſarſtwj, n.

Fleiſcherhund, m. řeznický pes, m.

Fleiſcherinn, f. řeznice, maſařka, f.

Fleiſchfarbe, f. maſytá barwa, f.

Fleiſchfärbig, maſyté barwy.

Fleiſchern, maſowý, z maſa.

Fleiſchesluſt, f. tělesnoſt, f. tělesenſtwj, n.

Fleiſcheſſen, n. geděnj maſa, n.

Fleiſchfreſſer, m. maſogjdek, žrač maſa, maſožrawý, m.

Fleiſchgabel, f. potopowačka, widlice na maſo, plu.

Fleiſchhackerhandwerk, řeznictwj, n. řezníckě řemeſlo, n.

Fleiſchmade, m. červ maſný, w mâſe, m.

Fleiſchhackerin, f. řeznice, maſařka, f.

Fleiſchig, fleiſchicht, maſytý, libiwý, libowý, die fleiſchigten Theile, částky maſyté, f. das Fleiſchigte, am thieriſch. Körper, libiwina, f. libiwé maſo. ſonſt, maſytoſt, f.

Fleiſchigkeit, ſ. das Fleiſchigte.

Fleiſchkammer, f. maſný ſklep, m. maſná komora, f.

Fleiſchknödlein, n. knedlíček z maſa, m.

Fleiſchlich, tělesný, alles Fleiſchliche, tělesnoſt, f. tělesenſtwj, n. adv. tělesně.

Fleiſchmarkt, m. maſný trh, m. gatka, f.

Fleiſchmäußel, n. myſſka w maſe, f.

Fleiſchpaſtete, f. paſſtyka z maſa, maſytá paſſtyka, f.

Fleiſchſeite, f. rub, m.

Fleiſchtag, m. maſytý den, m.

Fleiſchwage, f. řezníckà wáha, f.

Fleiſchwurm, m. maſnj červ, m.

Fleiſchwürzlein, n. maſýſko, n.

Fleiß, m. pilnoſt. bedliwoſt, f. mit allem höchſten Fleiße, s neywětſſj pilnoſtj, allen Fleiß anwenden, wſſecku pilnoſt wynaložiti, 2) mit Fleiß, mit Willen, mie Vorſatz, naſchwál, ſchwálně, zwmyſla, zwmyſlně.

Fleißig, emſig, pilný, bedliwý, fleißig ſeyn, pilným, bedliwým býti, fleiſiger ſeyn als vorher, proſpěti w pilnoſti.

Fleiſig, adv. pilně, bedliwě, fleißig die Predig beſuchen, bedliwě, pilně na kázanj choditi, kázanj nawſſtěwowati, fleißig ſchreiben, pilně pſáti.

Flennen, ſ. Weinen.

Fletſchen, die Zähne, das Maul, zuby ſſklebiti, wyſſklebowati, wyſſklebiti, oſſkljbati, ceniti, wyceniti.

Flicken, Kleider, plácetj, ſprawowati, zaplácowati, látati, zlátati.

Flicker, m. záplatkář, plácež, ſprawowač, m. látkář. m.

Flickerey, f. plácánj, plácenj, zaplácenj, ſprawowánj, n. látánj, zlatánj, opráwka, wie ein elendes Buch, plácanina, odránka, lepenice, f.

Fleiſchlein, n. maſýčko, n. maſýtko.

Flicklappen, m. záplata, f. wetek, m.
Flickschneider, m. Flicker, wetesſnik, látkař, zaſſiwač, ſprawowač, vlácatel, m. opráwce.
Flickwerk, n. ſ. Flickerey.
Flickwort, n. přjlepek, m.
Fliede, f. ſ. Lanzette, Laßeifen.
Fliederbaum, m. Muš, ſ. Hollunder.
Fliege, f. mancha, f. kleine, muſſka, f. ſpaniſche, zelená, ſtřepná hauſenka, f.
Fliegen, leřeti, ljtati, létati, davon, odleřeti, aus, wyleřeti, herum, okolo ljtati, herzu, přileřeti, darüber hin, zaleřeti, über etwas, přeleřeti, zuſammen, ſleřeti ſe, hin und her, prolj[illegible], hinein, wleřeti, einwenig, poliwowati, proletowati, etwas flie[illegible] laſſen, něco do, w powětrj puſtiti, fliegen in der [illegible], w powětrj, w o[illegible], etliche Gul[illegible], několik zla[illegible]aſſnauti, er flogen [illegible]hm, ljtaly, ſprchaly [illegible]ého.
Fliegen, [illegible]as, ljtánj, n.
Fliegend das fliegen kann, létawý, ljtawý, das eben fliegt, leřicý, ljtagicý, fliegendes Kriegsheer, wyſtrogené wogſko, n, fliegendes Haar, newázané, rozpuſſtěné, ljtagicý wlaſy, fliegende Brücke, wiſutý moſt, m.
Fliegenfänger, m. ſ. Fliegenſtecher.
Fliegengift, n. ged na mauchy, m.
Fliegenklatſche, f. plácačka, f. 2) pletka, paſt na mauchy, f.
Fliegenkraut, n. rdeſno, n.
Fliegennetz, n. Fliegendecke, f. ſýť na mauchy, f.
Fliegenſchnäpper, m. Fliegenſtecher, m. muchoplaſſka, f. konopáſek, plácačka.
Fliegenſtecher, ſ. Fliegenſchnäpper.
Fliegenſchwamm, m. muchomůrka, f.
Fliegenwedel, m. wohánka muſſni, f.
Fliehen, meiden, act. warowati ſe něčeho, (někoho) před něčim, wywarowati ſe, wyſtřjhati ſe, ſſtjtiti ſe něčeho, vtjkati něčeho, něčemu, před něčim, 2) davon laufen, neut. vtecy, vtjkati, vtjti, vcházeti, prchnauti, vprchnauti, prchati, s wańkem ſe poraditi, die Soldaten flohen aus der Schlacht, woſtácy vtekli z bitwy, 3) zu jemanden, vtecy, vtecy ſe k někomu, von einander, hin und her, rozwtjkati ſe, rozprchati ſe, 4) wie die Zeit, vtjkati, plynauti, ſ. flüchtig werden, ausreißen.
Fliehend, vtjkawý, poběhlý, prchlý.
Fließ, ſ Vließ.
Fließe, ein Stein.
Fließen, técy, langſam, plynauti, daher fließende Schreibart, ſ. fließend; der Bach, das Waſſer fließt in den Teich, potok, woda teče do rybnjka, die Thränen floßen ihm aus den Augen, ſlzy mu z očj tekly, heraus, mi, eine Quelle, Fluß, wytekati, wen técy, preyſſtiti ſe, in et, was, wtecy, 2) wie die Verſe, Schreibart an ſich, plynauti, técy, 3) wie Wirkungen, Vortheile, Unbequemlichkeiten, wypljwati, plynauti z něčeho, 4) fließen, flüßig werden, rozplýwati ſe, rozplynauti ſe, rozpuſtiti ſe.
Fließend, tekutý, ſ. Flüßig.
Fließendes Waſſer, živá, tekutá woda, f. potok, m. 2) fließend werden, ſchmelzen, rozplynauti rozpuſtiti ſe, 3) fließend machen, rozpuſtiti, 4) fließend, wie Verſe, Schreibart, plynaucý,

tekaucý.

Fließpapier, n. proſtakugicý, proſtrážegicý, prožirawý papjr, m.

Fließung, f. tok, m. tečenj, n.

Fließwaſſer, n. tekutá, čičná, žiwá woda, f. potok, m.

Flimmern, rkpyteti ſe.

Flink, čilý, hbitý, ſkepký, es geht flink, gde to, gakby pálil.

Flinte, f. ručnice, puſſka, f.

Flintenkugel, f. kaule ručničná, z ručnice, f.

Flintenriemen, m. kemen ručničnj, w ručnice, m.

Flintenſchuß, m. rána, wyſtřelenj, n. z ručnice.

Flintenſchuß geben, dáti z ručnice ránu.

Flintenſtein, m. kámen ručničný, m.

Fliſtern, ſ. Flüſtern.

Flittergold, n. pozlátko, n.

Flocke, f. Flocken, m. oſtřjžek od wlny, m. Wzdero, n. die Flocken pazdeřj, n.

Flockenblume, f. rrogice ſtřépná, polnj, f.

Flockig, voller Flocken, ſamé oſtřižky, pazdeřj, plný oſtřižků, plný pazdeřj.

Flockhaber, m. ſwěřepec, m.

Floh, m. blecha, f. kleiner, bleſſka, f.

Flöhen, wiſkati, blech hledati, ſich oder jemand, ſobě neb někomu.

Flöhig, voller Flöhe, blechatý, blechawý, bleſſný, plný blech.

Flöhkraut, n. bleſſnjk, m. wrbka, f. rdeſno, n. chmelják, m.

Flor, m. dünner Zeug, pawučnjk, m. rauſſka, f. hedbáwná raucha, l. Flor zur Trauer, ſmutkowá raucha, n. podwiky, ſmutkowá, ſmutečnj rauſſka, f. vor vor den Augen, bělmo, n. mžitky, n. 2) Blühung, kwět, m. im Flore ſeyn, ſtehen, w kwětu býti, kwésti, in Flor kommen, přigjti do kwětu, w kwět, zkwesti.

Floramor, m. kwět miloſti, m.

Floretſeide, f. hedbáwj tenké, n.

Florkappe, f. rauſſka, f. rauſſkowá pena, f. přiſtěrek, m. zur Trauer, ſmutkowá raucha pod wiky, rauſſka, f.

Floß, m. Flöße, f. wor dřjwj, prazmen leſowý, m, plti, n.

Flößen, einflößen, wlewati, in die Ohren, dmychati, (ſſeptati, wſſeptati,) do uſſj, 2) Holz, naplawowati.

Floßer, Floßfahrer, m. náplawak, plawec, m.

Floßfeder, f perautka rybj, reprut, f. die vielfachen, peruzj, n.

Floßholz, n. worowé dřjwj, n. an der Seite, jálewka.

Floßplatz, m. náplawka, f.

Floßtafel, f. wor dřjwj, m.

Flöte, f. fletna, pjſſťala, pjſſťalka, f. der Tuchmacher, wálka, f.

Flöten, Flöte ſpielen, pjſſkati.

Flötenmacher, m. pjſſťalnik, m.

Flötenſpieler, m. pjſſťec, pjſſkač, pjſſťák, m.

Flötenwerk, n. in der Orgel, pjſſťalky, f.

Flotte, f. lodné wogſko, n. wýprawa wogenſká na moři, plawka mořſká, f. (loďſtwo, n.) lodj f. pl., eine Flotte ausrüſten, wogſko lodné wyprawiti, wyſtrogiti.

Fluch, m. Verfluchung, kleti, prokletj, n. kljtba, prokletina, f. fluchender Ausruf, kletj, n. Fluch des Geſetzes, kljtba, unter dem Fluche ſeyn, ſtehen, býti w kljtbě.

Fluchen, Böſes wünſchen, klnauti, prokljnati, zlořečiti, láti, nur ſo ausrufen, klnauti, kljti, zakljti.

Fluchen, das, kletj, prokletj, prokljnánj, zlořečenj, láni, n.

Flu-

Flucher, m. proklinač, zaklinač, layce, m.

Flucht, f. autěk, utěk, m. vtjkánj, vrečenj, n. ſich auf die Flucht begeben, machen, die Flucht ergreifen, nehmen, na vtjkánj, w vtjkánj, na běh, na autěk ſe dáti, oddati, paráma platiti, dáti ſe w nohy, s wańkem ſe poraditi, s rychlým radu wjſti, die Feinde in die Flucht ſchlagen, nepřjtele rozprýſiti, rozehnati, na vtjkánj obrátiti, k vrečenj přiweſti, zahnati, zaplaſſiti, auf der Flucht etwas machen, něco běžné činiti

Flůchten, ſich flüchten, vtecy, vzjti, vyprázdniti, vſtaupiti, 2) 2) ačk etwas mit etwas, odwesti, odwezti, kryti, ſchrániti, ſ. Flucht ergreifen.

Flůchten, das, vrečenj, vtjkánj, vgicj, vcházenj, n. der Sachen, ſchránčnj, n. krytj, odneſſenj, n.

Flůchtig, der da flieht, vtjkawý, prchlý, zběhlý, poběhlý, poběhlec, m. werden, vtecy, prchnauti, ein flüchtig gewordener, prchlý, vprchlý, zběhlý, odběhlý, poběhlý, vtekly, odběhlec, poběhlec, zběhlík, m. flüchtig wie ein Geiſt, létawý, vergänglich, prchlé, padaucý, mjgicý, pomjgicý, pobělý, geſchwind, křepký, powětrný, fučík, m. fučidlo, n. adv. běžně, ſpěſſně, zu flüchtig, přílis běžné, ſpěſſně, flüchtig reden, hbité mluwiti.

Flüchtigkeit, f. křepkoſt, hbitoſt, powětrnoſt, f. im Reden, hbitoſt w mluwenj, f. Vergänglichkeit, prchloſt, padaucnoſt, pomigegičnoſt, pominutedlnoſt, f.

Flüchtling, m. zběhlík, zběhlec, (poběhlec,) poběhlík, prchlík, fučík, m. fučidlo, n.

Fluß, m. let, m. kránj, n. einen Vogel im Fluge ſchießen, práka w letu ſtřelit, 2) der Bienen, Vögel, rog, m. hegno, n.

Flügel, m. křidlo, n. peruť, f. 2) bei dem Heere, überhaupt, křjdlo, n. 3) Flügel an Füſſen křjdlaté ſtřewjce, m.

Flügelhaube, f. křjdlatý čepec, m.

Flügelmantel, m. pláſſť s křjdly, m.

Flügeladjutant, m. pobočnj, přikručnj ſpomocnjk, pobočnjk přikručnj, m.

Flügelchen, křidýlko, n.

Flügelwerk, n. ptactwo, n. drůbek, f.

Flugs, ſkokem, wſkok, honem.

Flur, f. palauk, m.

Flurſchütze, m. hljdač obilj, m.

Fluß, m. das Flüßen, tok, m. tečenj, n. (plynutj, n.) řeka, f. aus dem Fluße, řjčný, řečný, Fluß einer Beſchwerung und Krankheit, innerlich, wlhkoſt, f.

Flußbete, n. řečiſtě, n.

Flußkrebs, řjčný rak, m.

Flüßig, tekutý, 3) zum Fluße geneigt, mit Fluße behaftet, wodokrewný, wlhkowitý.

Flüßigkeit, f. tekutoſt, mok, f. m. 2) wodokrewnoſt, wlhkowitoſt, f.

Flußverſche, f. wokaun, m.

Flüſtern, raunen ins Ohr, poſſeptati, ſſeptati, 2) rauſchen, chřeſtěť, ſſuſtěť.

Flüſtern, das, ſſeptánj, n. ſſept, m.

Flußtryſche oder Strenſche: piſkor, m.

Flußwaſſer, řjčná woda, (žiwá, f. ſ. Fließwaſſer.

Flut, f. wina wody, f. winutj wody, n. 2) Ueberſchwemmung, powodeň, f. 3) des Meers, zewřenj moře, n. es ij. Flut, moře wyſtupuge, zwjrá

ſe

se, 4) Flut und Ebbe, wbýwánj, přibýwánj moře, n.
Fluren, wie das Meer, zwjrati se, wystupowati, dmauti se.
Flutbette, n. řečiſtě, n.
Foderu, ſ. Fordern.
Fohlen, ſ. Füllen.
Folge, f. Nachfolge, následowánj, n. 2) Gehorſam, poſluſſnoſt, powolnoſt, wolnoſt, f. Folge leiſten, wpoſlechnauti, poſlechnauti, k wůli býti, poſluſſným býti, poſlnſſnoſt zachowati, 3) Folge der Zeit, der vorigen, předeſſloſt času, f. předeſſlý čas, m. der künftigen, budaucnoſt, f. přiſſtj čas, m. in der Folge wirſt du es ſehen, časem to wzijš, wbljdáš, in der Folge hat man geſehen, potom, položeného, nápotom, poſtéž ſe to widělo, 4) Folge, Wirkung, následek, m. üble Folgen haben, zlé následky mjti, in der Folge zeigte es ſich, po čaſe, pak, poſtéj, potom, nápotom ſe to wkázalo, es iſt die Folge nicht, nenásleduge z toho, 5) in Folge, wermöge, dle, podlé, wedle, als zu Folge des Geſetzes, Dekretes, ſ. Vermöge, Nach, in Gemäßheit, Gemäß.
Folgen, nachgehen, následowati, folgen; auf einen, někoho následowati, eines Fußſtapfen folgen, následowati ſſlepége někoho, kráčeti po některých ſſlepějich, das folgt daraus, to z toho následuge, es folgt eine Liſt auf die andere, gedno ſſibalſtwj ſe druhým ſtjhá, gedno ſſibalſtwj druhé ſtjhá, gedno ſſibalſtwj na druhé následuge, gedno ſſibalſtwj gde po druhém, 2) nachahmen, dem Beyſpiele folgen, přiklada následowati, 3) folgen, auf einen im Amte, in der Zeit oder auf etwas, naſtaupiti na giného mjſto, dosednauti, 4) folgen, gehorchen, poſlechnauti.
Folgend, darauffkommend, následugicý, následowný, přiſſtj, von künftigen, přiſſtj, budaucý, das folgende Jahr, budaucýho, přiſſtiho roku, léta, der folgende im Reden, následugicý, auf folgende Art, na tento způſob, tjmto způſobem, folgendes hat man mir erzählt, toto mně bylo řečeno, praweno, er hielt folgende Rede, tuto řeč držel, měl.
Folgendermaßen, takto, tjmto způſobem.
Folgends, pak, potom.
Folgern, ſchließen, důwoditi, důwozowati, důwodem prowoditi, prokázati, důwodem zawjrati, wywáděti, weſti důwod, závěrek z něčeho.
Folgerung, f. důwod, m. důwoděnj, n. důwodem prokázánj, zawřenj, n. wywáděnj, wedenj důwodu, závěrku, n. 2) was man folgert, zawjrka, f. 3) der Satz, Folgerungsſatz in der Philoſophie, důwod krátce zawřený, m. řeč důwodem krátce zawiená, f. Folgerung machen, důwoditi, důwozowati, prowozowati, z něčeho důwody zawjrati.
Folgerungsform, důwodnj způſob, m.
Folgerungsſatz, m. Folgeſatz, ſ. Folgerung.
Folgewelt, f. Nachwelt, potomſtwo, n. potomſtwj, (potomni, pl m.
Folgezeit, f. čas přiſſtj, m. 2) čas, m.
Folglich, následowně, tedy.
Folgſam, ochotnowolný, wolný, ochotný, poſluſſný.
Folgſam, adv. ochotnowolně, wolně, ochotně, 2) in der Folge, následowně.
Folgſamkeit, f. ochotnowolnoſt, wolnoſt, ochotnoſt, f. poſluſſnoſt.

Folter, f. mukaj ſſkripecſ. mučidlo, n, auf die Folter bringen, mučiti, na kobylku, na ſſkripec zrážnauti, das Gewiſſen foltert ihn, ſwědomj ho trápj, hněte.

Folterbank, f. ſſkripec, m. auf dieſelbe bringen, dáti na ſſkripec.

Folterkammer, f. mučirna, f.

Foltern, mučiti, trápiti, trýzniti, mukami mořiti, ſápati; das Gewiſſen foltert ihn, ſwědomj ho trápj, hryze, hněte.

Foppen, někoho za blázna mjti, tejrati, pokauſſeti.

Foppery, f. tejrání, pokauſſenj, n.

Forder, ſ. Vorder.

Förderbug, m. plece, plu.

Förderlich ſeyn, in etwas, nápomocnu býti w něčem.

Förderung, f. ſ. Beförderung.

Fordern, žádati, požádati, es wird von mir nicht gefordert, to ſe odemne nežádá, ſein Geld, ein Licht, Rechenſchaft von einem, žádati ſwých peněz, atd. die Zeit fordert es, čas tomu chce, einen vor Gericht, obeſlati, obſýlati někoho, pohnati někoho, potáhnauti ku prawu, před prawo, etwas gerichtlich fordern, prawem něčeho žádati, einen zu ſich fordern, k ſobě požádati, powolati někoho, die Bürger auf das Rathhaus fordern, měſſtané do radnjho domu powolati, die Unterthanen zuſammen fordern, poddané ſwolati, das hab ich zu fordern, to mně patřj, was haſt du von mir zu fordern? co odemne žádáš? einen vor ſich fordern laſſen, dáti někoho předwolati.

Forderknecht, m. poſyłář, m.

Forderung, f. žádánj, požádánj, n. žádoſt, f. thun, žádati, žádoſt wyžadati, deine Forderung iſt billig, twá žádoſt geſt prawá, von ſeiner Forderung abſtehen, wypuſtiti od swé žádoſti, Forderung, die man am Gelde hat, dluh, m. pohledánj, n.

Fore, Forelle, f. pſtruh, m. davon, pſtruhowý.

Form, ſ. Geſtalt.

Förmlich, adj. geſtalter, daß man doch ſehen kann, was es ſeyn ſoll, ſtwárný, twárný, způſobný, hodný, 2) ordentlich, náležitý, ſluſſný.

Förmlich, adv. wohlgeſtalt, ſtwárně, twárně, způſobně, 2) ordentlich, náležitě, ſluſſně.

Formſcheibe, f. kolečko formowé, n.

Formſchneider, m. wyrywač, m. ryece na dřewě, řezáč forem, m.

Formſchneiderkunſt, f. umění wyrywačné, n

Formtuch, n. plachta na formu, f.

Forn, ein Fiſch, m. pulec, m.

Forn, forne, adv. napřed, zpředu.

Forſchen, ſkaumati, zrytowati, ſſetřiti, zwjdati, ſtjhati, 2) nach etwas forſchen, (bey einem) ptát ſe po něčem, wyptáwat, doptáwat, dotazowat ſe na něco někoho, ein forſchender Blick, bystré oko.

Forſchen, das, Forſchung, ſkaumánj, zrytowánj, ſſetřenj, zwjdánj, n. 2) ptanj, wyptáwánj, doptáwánj, dotazowánj, n,

Forſcher, m. ſkaumac, ſka. matel, zrytatel, ſſetřič, ſſetřitel, m.

Forſt, m. les, m. leſyna, f. ſtewný les.

Forſtamt, n. auřad poleſný, m.

Forſtbereiter, gegenſatz, poleſný, m.

Forſthaus, n. myſliwecký dům, m.

Forſtknecht, hágný.

Forſtweſen, n. lewcowſtwj, myſliwectwj, n.

Förſter, m. poleſník, hágný.

Forſtmeiſter, m. hágownjk, hombzpráwce, zpráwce nad leſem, m. wrchnj poleſný, m.

Forſtziegel, m, cyhla bez obruby, f.

Fort, weiter, dál, dále, 2) fort, fort, pryč, pryc, 3) fort und fort, dál a dál, pořád, w gednom, do fjzu, 4) und ſo fort, a tak dál, dále.

Fortarbeiten, dál a dál pracowati, pořád pracowati.

Fortbauen, dál ſtawěti, pořád ſtawěti.

Fortbringen, odprawiti, pryč připrawiti, odkliditi, 2) mit den Händen eine Laſt, odwaliti, odprawiti, 3) mit dem Wagen, Pferde, odwezti, odprawiti, 4) bey ſich, odnesti, 5) einen Menſchen, odprawiti, pryč připrawiti, 6) ſich, vživiti ſe, wyživiti ſe, živoť trávíti, živiti ſe.

Fortdauer, f. trwánj, ſetrwánj, potrwánj, n. (dálſſj) trwaloſt, f.

Fortdauern, ſetrwati, potrwati, (dál) trwati.

Fortfahren, pryč pojedu, pryč gedu.

Fortfahren, potračowati, před ſe poſtupowati, 2) mit dem Wagen, Schiffe, odgizděti, odgeti, dále geti.

Fortfliegen, pryč letěť, vletěť, odletěť.

Fortfließen, před ſe tecy, vtecy, 2) immer weg, předce, (pořád pryč) der Brunn fließt noch fort, pramen geſſtě pořád teče.

Fortführen, fahren, odwezti, Menſchen, Thiere, odwesti, als geraubt, pryč honiti, hnáti, in die Luft, wie der Wind oder das Pulver, wyhti, odnesti do powětřj, fortführen, forſetzen, dál wésti, 2) bis wohin, dowesti neráz.

Fortgang, m. průchod, proſpěch, m. Fortgang haben, fortgeſetzt werden, průchod, proſpěch mjti, guten, dobrý proſpěch mjti, machen, proſpěch činiti, bráti, proſpjwati.

Fortgehen, weggehen, odgjti, odegjti, odcházeti, pryč gjti, 2) fortfahren, gjti dále, poſtupowati, předce gjti, ſoll das ſo fortgehen, má to tak progjti.

Fortgehen, das, odgitj, n. odchoz, m. beym fortgehen ſagte er, při odgitj, při odchodu řekl.

Forthelfen, einem, ſpomocy, ſpomáhati dále.

Forthin, potom, pak.

Fortjagen, einen, odehnati, odpuditi, neut. mit dem Pferde, Wagen, vyháněti, vyjížděti.

Fortkommen, přigiti dále, 1) von jemanden, pryc přigiti, odprawiti, wyprawiti ſe, odprázdnjti ſe od někoho, bey ihm kömmt man nicht ſobald fort, od něho ſe tak brzo člowěk neodprawj, newyprawi, neodpráwnj, geho nenj tak brzo zbytj, 2) fortkommen, in einer Sache, mit etwas, proſpjwati, proſpěch bráti, činiti w něčem.

Fortkommen, das, pryč gitj, n. 2) der Fortgang, proſpěch, m. proſpjwánj, n. průchod, m.

Fortkönnen, weggehen können, pryč mocy, nicht fortkönnen, nemocy pryč, nemocy hnauti, wáznauti w nečem, mit einer Sache, im Reden, Schreiben, Rechnen, w řeči ſe zaſtawowati, zagjkati, wáznauti, w pjſmě, w počtu ſe zaſtawowati, wáznauti, nemocy dál, mit den Füſſen nicht fortkönnen, nemocy na nohy.

Fortkriechen, odlezti, odljzati.

Fortlaufen, immer weiter, vtjkati, 2) prec běžeti, odběhnauti, wie Waſſer, prec řecy, běžeti, 3) davon laufen, vtecy, vgjti, 4) einwenig, uniwelt, odběhnauti.

Fortlaufend, was in einem fortläuft, běžjcý.

Fortmachen, etwas, dělati nawořád, idělawati, dodělawati, 2) eilen, dělati spěssně, brzo, nemeškati, pospjssiti s něčjm, mach fort, pospěš, děley, nemeškey, 2) sich fortmachen, kliditi se, hýbati.

Fortmüssen, pryč muśyti.

Fortpacken, sich, hýbati, kliditi se, kliditi se, packe dich fort, klid se, hybey, hybay.

Fortpflanzen, ploditi, rozploditi, plemeniti, rozplemeniti, rozssjřowati, eine Krankheit auf die Kinder, nemoc rozploditi, rozssjřiti w dětech, sich, se, rozmáhati, rozmocy se.

Fortpflanzung, f. rozplozowánj, rozplozenj, plemenění, rozplemenění, n. der Reben, rozwodu kladenj, n.

Fortreisen, odgeti, odgiti, prec geti, prec giti.

Fortreisen, das, odgetj, n. odgezd, m. odgitj, n. odchod, m.

Fortreissen, mit sich hinreissen, strhnauti.

Fortreiten, odgeti (na koni,) pryč geti (na koni)

Fortrollen, dál waliti, powaliti.

Fortrücken, act. postrčiti, powaliti dále, potisknauti, pohnauti, 2) neut. dále se hnauti, postaupiti, poodsednauti, mit dem Lager, der Armee, hnauti wogskem, dále poodtrhnauti, odtrhnauti, postaupiti, postupowati, sonst auch fortschreiten, s. Fortschreiten.

Fortrücken, das, die Fortrückung, postrčenj, powalenj, potisknutj, 2) poodtrženj, n. postaupenj, n.

Fortrutschen, caufati dál, vcaufnauti, dál se ssaupati, kluzati.

Fortschaffen, odkliditi, odprawiti, jemand fortgehen heissen, odbeywati, odbeyti, odbyti někoho.

Fortschaffung, f. odklidění, odprawenj, n. 2) odbytj, n.

Fortscheuchen, zaplassiti.

Fortschicken, pryč poslati, slati, ssiati.

Fortschieben, poodstrčiti, postrčiti, popostrčiti, dál postrčiti, possaupnauti, powaliti,

Fortschiessen, dál wyniknauti.

Fortschiffen, pryč plawiti, odplawiti.

Fortschlafen, pokád gen spáti.

Fortschleichen, sich, odlauditi se, vlauditi se, wylauditi se, odchýliti se, tjhnauti, vtjhnauti.

Fortschleifen, odwlecy, odssmeyknauti.

Fortschleppen, einen, odwlecy, odssmeyknauti.

Fortschleudern, odmrssiti, odwrcy, pryč.

Fortschleudern, das, odmrssenj, odwrzenj, n.

Fortschreiben, pokád, dál psáti.

Fortschreiten, postupowati, pokračowati, kráčeti dále, předse dále gjti, odcházeti.

Fortschreiten, das, postupowánj, pokračowánj, dálssj kráčenj, n.

Fortschritt, m. pokročenj, postaupenj, pokračowánj (dál) krok dálssj, 2) Fortgang, prospěch, dobré pokračowánj, Fortschritte thun, prospěch w něčem činit, činit, po račowat, postupowati prospěssně, s prospěchem.

Fortsetzen, anderswohin versetzen, přesaditi, přesazowati, 2) ein Werk fortsetzen, w djle, w práci dál pokračowati, postupowati, djlo předse konati, práci dál westi, nastaupiti w djle, den Krieg fortsetzen, wálku dál westi, neraussten od wálky.

Fortſetzer, m. eines Buches, Werkes, nástupnjk, nástupce, postupnjk, (pestupce, m.) pokračowatel.

Fortſetzung, f. eines Werkes, das man nicht aufhört, pokračowánj, postupowánj w prácy, dálſſj konánj práce, dálſſj wedenj práce, n. nastaupenj w prácy, n.

Fortſpringen, odſkočiti, wskočiti.

Fortſtoſſen, odſtrčiti.

Forttragen, odnesti, odnásseti.

Forttragung, f. odnesſenj, n. odnásſenj.

Forttauern, wzdy, pořád se trwati, ſmutiti, pořád truchliti, lwſtiti.

Forttreiben, vertreiben, zahnati, odehnati, odhánětí, zapuditi, das Vieh, pohánětí dobytek, dál hnáti, Lebensart, zſwobytj dál weſti, prowozowati.

Forttrollen, ſich, kliditi ſe, wkliditi ſe, odkliditi ſe, hybati, obrjati ſe, tſhnauti, wtjhnauti, wyhnauti.

Fortwähren, ſ. währen.

Fortwälzen, odwaliti.

Fort wollen, prýč chtjti.

Fortziehen, heiter ziehen, odtáhnauti, odkliditi ſe, odebrati ſe, von einem Orte, odſtěhowati ſe, odtáhnauti.

Forwerke, ſ. Vorwerk.

Fourage, ſ. Futter, Futtervorath.

Fouragiren, ſ. Futter ſuchen, nach Futter reiten.

Fouragirung, f. picowánj, n.

Fourir, forýr, pořádnjk, početnjk, m.

Fracht, f. Ladung, náklad, m. 2) Fuhrlohn, mzda, f. 3) Fuhrwerk, wozba, f.

Frachtweiſen, n. wozba, f.

Frage, f. otázka, dotázka, f. eine Frage vorlegen, otázku předložiti, Frage thun, otázku činiti, wčiniti, wčělati, wydati, es iſt nicht die, Frage ob ꝛc. nenj tu otázka, zdaž ꝛc. heimliche Frage, wkrytá otázka, peinliche Frage, wtrpné tázánj, trápenj, n.

Fragen, ptáti ſe, zeptati, optati ſe, tázati ſe, dotazowati ſe, dotázati ſe, potázati ſe, es fragt ſich, ob er. — geſt otázka, zdaliž — er fragte mich, ob ich — ptal' zep al, tázal, dotazowal ſe mně, er fragte nach dir, ptal ſe na tebe, oder, po tobě, ich will dich nur eines fragen, gen na gednu wěc ſe tě opjtám, er fragt mich vielerley Sachen, na rozličné wěcy ſe mne ptá, nach einem, nach etwas, zu wiſſen, po něm, po něčem ſe ptáti, dopjtáwati ſe, tázati, dotazowati ſe, 2) nach Niemand, na žádného, o nic, nichts darnach fragen, nic nedbati, na nic nedbati, žádného ſobě, ničeho, nic ſy něčeho newſſimati, um Rath fragen, radu ptáti, rady ptáti, tázati, za radu žádati.

Fragen, das, tázánj, zeptánj, doptáwánj, dotazowánj, n. das zwige Fragen, wěčné ptanj.

Frager, m. tazatel, m.

Fragſatz, m. dotázka, f.

Fragſtück, n. dotázka, f.

Fragweiſe, ſrze otázky.

Flaiſ, ſ. eine Krankheit, pſetnjk, božec, m.

Frank, ſ. frey.

Franke, m. Frank, m.

Frankenwein, m, wjno Francké, n.

Fränkiſch, po franſku.

Franſen, Franzen, pl. třepenj, třepenj, francle, n.

Franzos, m. Francauz, m.

Franzoſen, pl. franzöſiſche Seuche, francauzy, plu. francká nemoc, f.

Franzoſenholz, n. francauzowé, francauzſké dřewo, n.

Franzoſenkrankheit, f. Luſtſeuche, veneriſche Krankheit, Francauz-

ſká

ſká nemoc, f. francká nemoc, f.

Franzöſicht, francauzowicý

Franzöſinn, f. Francauzka, f.

Franzöſiſch, adj. Franciauſký, franzöſiſch reden, ſchreiben, verſtehen, francauſky mluwiti, pſáti, rozumĕti, auf franzöſiſch, po francauſku.

Fraß, m. ein Eſſen, ein Gericht, eine Speiſe auch ein ſchlechtes Freſſen, žrádlo, n. 2) vieles Freſſen, žrani, žraurſtwi, n. Fraß und Füllerey, obžerſtwi, n. 3) Freſſer, žrout, m. 4) ein Hund, žravý pes, 5) Futter der Thiere, ſ. Futter.

Fratzen, pl. fraſky, ſſaſky, ſſidĕlinky, Fratzen vorbringen, ſſaſkowati, laſkowati, ſſidĕlinky, ſſaſky, fraſky prowáděti.

Fratzengeſicht, n. potworný oblič̆ej, m.

Frau, f. Frauensperſon, paní, f. Frau vom Hauſe, domácý paní, Frau des Enkels, pranewĕſta, wnukowá manželka, f.

Frauendiſtel, f. oſtropes, trn bílý.

Frauenhaar, n. netj, ženſký wlas, m.

Frauenhandſchuh, Frauenſchuh, pl. ženſké rukawice, f. pl. ſtřewice, pl. m.

Frauenkirche, f. koſtel Marye panny, m.

Frauenknecht, m. Frauendiener, ženſký, m. kořanowička ženſká, f.

Frauenkraut, n. Frauenmünze, ſ. Frauenmünze.

Frauenmantel, m. Blume n. Kraut, huſenuška, f.

Frauenmünze, f. máta řecká, f.

Frauenrock, m. ſukně ženſká, f.

Frauenſtand, m. ſtaw panin, m.

Frauenvolk, n. ženſko, pokolenj ženſké, pohlawj ženſké, n.

Frauenzeit, f. ženſký čas, kwĕt, m.

Frauenzimmer, n. der Ort, der Aufenthalt, ženſký pokog, ženſký přibytek, m. 2) das Frauenzimmer, Frauenvolk, weibliches Geſchlecht, ženſké, ſplu. ženſko, pohlawj ženſké, n. 3) eine Frauensperſon, ženſká, ein junges, lediges, mladice, diwka, diwice, f. viele dergleichen, diwčiwo, n. Frauenzimmerkampf, diwčj bog, m.

Fräulein, n. ſlečna, f. ein kleines, ſlečinka, f. Männlein und Fräulein, muſký a ženſká.

Frech, směly, 2) muthwillig, rozpuſtilý, nezbedný, nezbeda, m, newážný, 3) unzüchtig, bugný, frech ſeyn, bugným býti, bugniti.

Frechheit, f. směloſt, f. 2) Muthwillen, rozpuſtiloſt, nezbednoſt, newážnoſt, f. 3) Unzucht, bugnoſt, die Frechheit haben, mjti tu směloſt.

Freiſſam, ſ. Flockenblume.

Fremd, ausländiſch, cyzý, cyzokragný, přeſpolnj, ein Fremder, cyzokragan, cyzokragnj, přeſpolnj člowĕk, der an einem Orte fremd iſt, ein fremder Mann, cyzý člowĕk, frémd, neu, ungewöhnlich, cyzý, fremde Lehre, cyzý učenj, 2) was eines andern iſt, nicht zu jemandes Eigenthum, ins Haus gehörig, cyzý, fremder Hund, cyzý pes, ſich in fremde Händel mengen, w cyzý wĕcy, do cyzých wĕcý ſe michati, plĕſti, unter fremde Leute kommen, přigjti mezy cyzý lidi, fremde Leute ſind hergekommen auf die Meſſe, cyzý lidé, přeſpolnj ſem na trh přiſſli, fremde Kräuter, přeſpolnj, cyzý byliny, 3) ſeltſam, wunderbar, es kömmt mir fremde vor, zdá ſe mi nepodobné, cyzý.

Fremde, die, cyzyna, f. in die Fremde gehen, do cyzyny gjti, in

der Fremde seyn, býti w cyzyně, aus der Fremde kommen, přigiti z cyzyny.

Fremdling, m. (das ist: unwissend, unkündig, unerfahren,) seyn in einer Sache, býti, být cyzým, cyzákem w něčem, býti newědomcem, newědau w něčem, Fremdling, der sich wo niedergelassen hat, podruh, m.

Freßbegierde, f. chtiwé k gidlu, m. žádost gidla; hladowitost, f. als eine Krankheit, snědek, m.

Freßbauch, s. Vielfraß

Freßbegierde, f. obžerná žádost, lakotnost, lakota, hltawost, f.

Freßbegierig, (hladowitý) obžerný, lakotný, hltawý.

Fressen, begierig essen, žráti (hltati, oblo požrati, lakotiti, 2) fressen und saufen, žráti a pjti, völlig, ganz, (auffressen) sežrati, der Wolf fraß ein Lamm, wlk sežral gehně, alles fressen wollen, wšecko chtjt sežrat, snjst, 3) um sich fressen, rozgjdati, rozmáhati se, 4) das Leid in sich fressen, ljtost w sobě žráti, dem Viehe zu fressen geben, dobytku dát žrát.

Fressen, das, Speise, Nahrung aller Thiere, žrádlo, n. krmě, f. 2) das man fresset, die Handlung des Fressens, žrani, n. 2) Unmäßigkeit im Essen, obžranj, obžralstwj, Fressen und Saufen, žrani a pitj, n.

Fressend, um sich, rozgjdawý, fressende Krankheit, fressendes Geschwür, rozgjdawá nemoc, f. rozgjdawý nezit, m. rozgjdawý wřed, m.

Fresser, m. žrout, žráč, obežralec, hltoň, m. obžera. m.

Fresserey, f. Freßhaftigkeit, žrawost, f. 2) Freßwaaren, žrádlo, n. 3) Gastmahl, žranice, f.

Fressig, s. Gefräßig.

Fressigkeit, s. Gefräßigkeit.

Freßsieber, n. Freßkrankheit, snědek, m.

Freßling, čečátko, čečetko, n.

Freßwanst, m. žrout, nesyt, m. obežraté břicho, wlčj žrawo, n.

Freude, f. radost, f. es ist mir eine Freude, ich habe eine Freude, mám radost, voller Freude, plin radosti, Freude machen, radost způsobiti, vroditi, včiniti, eine Freude an etwas haben, radost mjti z něčeho, er weis nicht was er vor Freuden thun soll, newj radostj co dělat, co činit, die Freude wird oft in Traurigkeit verwandelt, radost se často w žalost proměnj, obracý, mit Freuden, s radosti.

Freudenabend, m. radostný wečer, m.

Freudenfest, n. radowánky, plu.

Freudengefühl, n. cyt, pocytěnj, cýtěnj radosti.

Freudengeschrey, n. Freudenlied, plésánj, radostné, weselé pokřikowánj, prospěwowánj, Freudengeschrey über einen machen, wesele prozpěwowati, wykřikowati, plésati.

Freudenmal, n. radowánky, hody, plur.

Freudenreich, radostný.

Freudenspiel, n. weselá hra, weselohra, f.

Freudensprung, m. radostný skok, skřepčenj, tbun, radostj skákati, poskakowati, wyskakowati, křepčiti.

Freudenstunde, f. radostná hodina, f.

Freudentag, m. radostné den, m.

Freudenthränen, pl. slze radosti, radostné, f.

Freudenvoll, plný radosti.

Freudig, radostný, weselý, ohn der Person, weselý, ochotný, freudig machen, rozweseliti, obradowati, freudig werden, rozweseliti, obradowati se.

Freudig, adv. radostně, wesele, ochotně.

Freudigkeit, f. radoſtnoſt, weſeloſt, ochotnoſt, f. zu etwas, ochotnoſt k něčemu, mit Freudigkeit, s radoſtj, s ochotnoſtj, f. Freudig, adv.

Frevel, m. Vermägenheit, zaumyſlnoſt, f. weytrżnoſt, ſwéwolnoſt, drzoſt, wſſetečnoſt, f. aus Frevel, z ſwéwolnoſti, z wſſetečnoſti.

Frevelmuth, ſ. Frevel.

Frevelhaft, ſwéwolný, wſſetečný, zwmyſlný, zaumyſlný.

Frevelhaft, adv, ſwéwolně, wſſetečně, zwmyſla, zaumyſlně, zaumyſla.

Frevelmuthig, ſ. Frevelhaft.

Freveln, ſwéwolně, wſſetečně, zaumyſlně, weytrżně ſobě počjnati, weſti.

Frevelthat, f. ſkutek ſwéwolný, drzý, zaumyſlný, ſwéwolnoſt, zaumyſlnoſt, f.

Freuen, ſich, radowati ſe, weſeliti ſe, über etwas, radowati ſe, weſeliti ſe, těſſiti ſe z něčeho, auf etwas, radowati ſe, těſſiti ſe na něco, ſich im Herzen, w ſrdcy ſe radowati, weſeliti, weſelým býti, ob Freudeu einen, wie eine Nachricht, das Wohlſeyn eines andern, těſſiti, das freuet mich, to mne těſſi, es freuet mich daß ſie wohlauf ſind, těſſim ſe z dobrého zdrawj, těſſi mne, że ſe dobře magi.

Freventlich, adj. ſ. Frevelhaft.

Freventlich, adv. ſwéwolně, zwmyſlně, zwmyſla, zaumyſla.

Frevler, m. ſwéwolnjk, zaumyſlnjk, zwmyſlnjk, weytrżnjk, m. wſſetečnjk, m.

Freund, m. přjtel, m. ein vertrauter Freund, důwěrný, ſtaupený přjtel, verwandter, přjbuzný, ſpřjzněný, wieder Freund werden, zaſe přjtelem býti, ſich ſe ſpřáteliti, ein vertrauter, ſpřjzniti ſe, zum Freunde machen, za přjtele wzýti, přigjti, ſpřáteliti ſe, ein ganz kleiner, Freund, přiteljček, m.

Freundinn, ſ. přjtelkyně, přjtelnice, f.

Freundlich, přátelſký, laſkawý, přjwětiwý, ochotný, freundliches Geſicht, přjwětiwá, ochotná twář, f. freundliche Reden, Worte, přjwětiwá, lahodná ſlowa, ein freundlicher Gruß, laſkawé, přjwětiwé, přátelſké pozdrawenj, n. freundlich im Reden, im Bezeigen, Betragen, wmluwný, přjwětiwý, ochotný.

Freundlich, adv. přátelſky, přjwětiwě, laſkawě, freundlich anreden, přjwětiwé, laſkawé promluwiti k někomu, freundlich grüßen, laſkawé, přjwětiwě, přátelſky pozdrawiti někoho, ſich freundlich gegen jemanden erzeigen, přátelſky, přjwětiwě, laſkawě ſe k někomu wkázati, mjti.

Freundlichkeit, f. přjwětiwoſt, laſkawoſt, wlidnoſt, ochotnoſt, f. Freundlichkeit in Worten, im Reden, přjwětiwoſt w ſlowjch, f. wmluwnoſt, f. Freundlichkeit im Reden, Bezeigen, Betragen, přjwětiwoſt, wmluwnoſt, ochotnoſt, f.

Freundſchaft, f. dem Gemüthe nach, přátelſtwj. n. Freundſchaft machen, přátelſtwj wdělati, w přátelſtwj ſe dáti, w přátelſtwj wgjti, ſpřáteliti ſe, haben, přátelſtwj mjti s někým, w přátelſtwj s někým býti, die Freundſchaft aufheben, trennen, přátelſtwj rozrhnauti, rozlaučiti, zruſſiti, rozpárati, rozruſſiti, rozpřáteliti ſe, f) Freundſchaft die man einem thut, erweiſt, přátelſtwj, einem viele Freundſchaft erweiſen, přátelſtwj a miłowánj geden druhému prokazowati, thue mir die Freund-

ſchaft,

ſchaft, včiň mně ten wděk, to přátelſtwj, du thuſt mir eine Freundſchaft, weun zč. wděčnau wěc mi včinjſs, wděk mi včinjš, když zč. 3) die Freundſchaft, (geſammte) alle Freunde, přátelſtwo, n.

Freundſchaftlich, přátelſký, laſkawý.

Freundſchaftlich, adv. přátelſky, laſkawě.

Freundſchaftsbezeigung, f. wkázánj přátelſtwj, wděčnoſti, n. wděčná, přjgemná ſlužba, f. wděk, m. erweiſen, přátelſtwj, wděčnoſt, wděčnau, přjgemnau ſlužbu někomu prokázati, včinit, wděk včiniti.

Frey, ſwobodný, wolný, ſobě wolný, frey von Sorgen, prázden ſtaroſti, von Arbeit, prázden od práce, od díla, bez práce, bez díla, von Abgaben, Dienſten, von der Steuer und andern Zahlungen, oſwobozený od daně, od ſlužby, berně a wſſelikých platů, von freyen Stücken, z čiſté dobré wůle, ſám od ſebe, freye Künſte, ſwobodná wměnj, 2) freye Koſt, Wohnung, Holz, Licht geben, darmo, za darmo ſtrawu, přibytek, ſwětlo dáti, freyer Eingang, Zutritt oder Eintritt in das Schauſpiel, wolný do diwadla přiſtup, wchod, darmo, frey im Reden, Schreiben, Handeln, wolný, ſwobodný w řeči, w pſanj, w gednánj, frey, erlaubt ſeyn, wolno, ſwobodno býti, freye Reden führen, ſwobodně, wolně mluwiti, frey, kein Sklave, ſwobodný, oſwobozený, proſtý, proſt, von Geſetzen, zákona, freye Luft, freyes Feld, proſtě, wolné powětrj, proſté, širé pole, auf freyen Fuß ſtellen, oſwoboditi, w ſwobodu uwěſti, w ſwobodě poſtawiti, ſwobodného včiniti, kommen, oſwobozenu býti, w ſwobodu uwedenu, poſtawenu býti, frey werden, oſwobozenu býti, wyhoſſtěnu, zhoſſtěnu býti, ſwobodně propuſſtěnu býti, von der Sorge, ſtaroſti zproſſtěnu, zhoſſěnu býti, vom Eide, z přjſahy wyproſſtěnu, přjſahy zproſſtěnu býti, z přjſahy wyſwobozenu býti, frey machen, oſwobodit, ſwobodného včiniti, ſich frey machen von Geſchäften, oſwobozowati ſe neb odprázdniti ſe od pracý a zaneprázdnění, frey laſſen, oſwoboditi, ſwobodna včiniti, z člověčenſtwj, z poddanoſti propuſtiti, wyhoſtiti, zhoſtiti, wýhoſt, ſwobodu dáti, frey ſtehen, na wůli mjti, wolno býti, es ſteht ihm frey, má na wůli, wolno mu geſt, freyen Willen haben, mjti ſwobodnau wůli, freyen Lauf laſſen, der Wolluſt, ſeinen Begierden, rozkoſi, žádoſtem ſwým powolowati, im freyen Felde, unterm freyen Himmel, w ſširém poli, pod ſſirým nebem, freyen Künſte, ſwobodná wměnj.

Frey ausgehen, loskommen, ſwobodně puſſtěnu, propuſſtěnu býti, ſwobodnu, proſtu býti, 2) nicht geſtraft werden, pokuty, treſtu zniknauti.

Frey, adv. ſwobodně, wolně, ſobě wolně, frey die Wahrheit reden, prawdu ſwobodně, wolně mluwiti, hlásati.

Freybauk, f. der Bildhauer, hanerediná lawice, f.

Freybeuter, m. laupežnjk, ználecznjk, zbogujc, m.

Freychor, n. zſtracency, neodědncy, pl.

Freyen, von Mannsperſonen, ženiti ſe, oženiti ſe, zaſnaubiti ſobě, zaſnubowati ſobě, von Weibsperſonen, wdáwati ſe, wdáti

ſe

se ja někoho, 2) freyen wollen, Lust zu freyen haben, (im ersten Falle, nämlich vom Manne,) míti chuť k ženěnj, k ženitbě, chtjti se ženiti, mysliti na ženěnj, zasnubowati sobě, (im andern Falle, nämlich vom Frauenzimmer,) míti chuť k wdáwánj, k wdawkám, wdáwati se, mysliti na wdawky, na wdánj, wdáwánj, um eine freyen, namlauwati sobě, (frygowati.)

Freyer, m. Liebsær, milýk, milý, mileg, m. milácek, (milownjk ženský) (fregik) m.

Freyersmann, s. Freywerber.

Freyfrau, f. Freyinn, sſlechtična, f.

Freygeben, s. Freylassen.

Freygebig, sſtědrý, přjzniwý, darowný, dárný, rukotržný, freygebig seyn, sich erzeigen, sſtědrým býti, sſtědře se k lidem mjti, ukázati, sſtědře sobě westi, sſtědrosti k lidem dokázati, býti rukotržným, freygebig werden, wysſtědřiti se.

Freygebigkeit, f. sſtědrost, sſtědrota, rukotržnost, dárnost, f.

Freygebohren, sſlechtic, m. daß man es ist, sſlechticstwj n.

Freygeist, m. swobodowěrec, m.

Freygeisterey, f. swobodowěra, f.

Freygeisterisch, swobodowěrný.

Freygelassener, m. oswobozený, wyhosſtěný, propusſtěný z poddanosti, swobodně propusſtěný, a) in Rücksicht des Herrn, b) in Rücksicht des Standes, swobodnjk, m. im Gegentheile, des Freygebohrnen Sohn, wyhosſtěného syn, swobodnjk, m. jemandes Freygelassener, oswobozený, z poddanosti propusſtěný, wyhosſtěný, der im Testamente freygelassen wurde, propusſtěný, wyhosſtěný testamentem.

Freyheit, f. swoboda, f. von der Arbeit, swoboda od práce, von Aemtern, Lasten, Verpflichtungen, swoboda od auřadů a břemen y powinnosti, wynětj a swoboda z obecných břemen, auřadů a powinnosti, von der Strafe, wynětj z trestánj, oswobozenj pokuty, n. 2) die einer Person, Familie zugestanden wird, swoboda, f. zwlásſtnj obdarowánj, n. Freyheit im Reden, swoboda w řeči, wolnost w mluwenj, f. in Freyheit setzen, w swobodu uwesti, w swobodu postawiti.

Freyheitsbrief, m. list zhostnj, weyhostnj, weyhost, wýhost, m. zwlásſtnj swoboda, f.

Freyheitsort, m. swobodstwj, swobodné, wýsadné mjsto, n.

Freyherr, m. sſlechtic, pán swobodný, m.

Freyherrlich, sſlechtický.

Freyherrnstand, m. stawsſlechtický, m. swobodopanský.

Freylassen, aus dem Gefängnisse, propustiti z wězenj, z wazby, z jalářé wypustiti, 2) einen Leibeigenen, wyhostiti, oswoboditi, swobodným učiniti, z člowěčenstwj, z poddanosti propustiti, zhostiti, swobodně propustiti, Freylassen ein Kind als Vater, oswoboditi, wybeyti.

Freylassung, f. oswobozenj, wyhosſtěnj, zhosſtěnj, swobodné propusſtěnj, n. wýhost, m.

Freylasser, m. oswoboditel, wyhostitel, m.

Freylich, owssem, arcy; ba, thut dir noch der Kopf weh? Freylich, gesſtě tě bolj hlawa? ba gesſtě.

Freymachen, swobodného učiniti, oswoboditi, swoboditi; ze sſlužebnosti wyswoboditi, wyprostiti, von Banden, swobodného učiniti, propustiti, wypustiti z wazby, wyswoboditi, z okowů wydobyti, wyprostiti, von Sorgen,

Ger

Geſchäften, od práce, zaneprázdněnj wyſwoboditi, wyprostiti, von Abgaben, ſ. Befreyen, ſich von Sorgen, Geſchäften frey machen, wyſwoboditi, vyprázdniti ſe od prací ſe zhoſtiti, zprooſtiti, ſich auf einen Tag, eine Zeit recht frey machen, vyprázdniti ſe.

Freymäuerey, ſ. zednictwj, n. (ſwobodné) ſwobodozednictwj, n.

Freymäurer, m. zedníček, (ſwobody,) ſwobodozedník, m.

Freymäuriſch, zednický, ſwobodozednický.

Freymüthig, vpřjmý, vpřjmný, otewřený, ſwobodného, vpřjmného ſrdce.

Freymüthig, adv. vpřjmě, vpřjmně, otewřeně.

Freymüthigkeit, ſ. vpřjmoſt, vpřjmnoſt, otewřenoſt, ſ.

Freyort, ſ. Freyſtatt.

Freyparthey, ſ. ſ. Freywilligen.

Freyſagen, ſ. Freyſprechen.

Freyſagung, ſ. Freyſprechung.

Freyſaß, m. ſwobodník, dědinjk, m.

Freyſprechen, oſwoboditi, ſwobodného učiniti, ſwoboditi.

Freyſprechung, ſ. oſwobozenj, n. ſwobozenj.

Freyſtadt, ſ. ſwobodné město, n.

Freyſtatt, ſ. ſwobodné, autočiſtné miſto, n. ſwobodſtwj, miſto ſwobodné, wěſadnj, n.

Freyſtehen, wolno býti, ěs ſtehet ihm frey, wolno mu geſt.

Freyſtelle, ſ. miſto ſwobodné, n.

Freyſtellen, dáti na wůli, nechati na wůli.

Freyſtunde, ſ. prázdná hodina, ſ.

Freytafel, ſ. Freytiſch, obecná, ſwobodná tabule, (ſtůl) gidlo, n.

Freytag, m. pátek, m.

Freywerber, m. družba, m.

Freywerberinn, ſ. družička, ſ.

Freywillig, dobrowolný, freywillige Soldaten, dobrowolnj wogéry, dobrowolnjcy, ztracency, wyoděncy, ſwobodnjcy.

Freywillig, adv. dobrowolně.

Friede, m. pokog, mjr, m. Friede machen, ſtiften, pokog wčřiti, učiniti, pokog zřjdit, způſobiti, w mjr wgjti, Frieden brechen, pokog ſtruſſiti, Friede der Seele, pokog duſſe, Friede ſey mit euch, pokog s wámi, Friede haben, pokog mjti, es iſt Friede, wir haben Frieden, geſt pokog, zu Frieden ſtellen, w po og, w mjr vweſti, ſmjřiti.

Friedemacher, m. mjřitel, mjrce, ſmjrce, pokogitel, gednatel, obgednatel mjru, pokoge, m.

Friedensbote, m. poſel pokoge, m.

Friedenshandlung, ſ. gednánj pokoge, o pokog.

Friedenskuß, m. polibenj ſmjrliwé.

Friedensſchluß, m. zawřenj, n. zawěrek pokoge, m.

Friedensſtifter, m. mjřitel, mjrce, ſmjrce, gednatel, vgednatel, zřizitel, půſobce, ſpůſobce, ſpůſobitel pokoge, m.

Friedensſtiftung, ſ. mjřenj, w mje vwedenj, ſmjřenj, n. vgednánj pokoge, zřjzenj, ſpůſobenj pokoge, n.

Friedenstraktat, m. gednánj (traktat) o pokogi (rokowánj,) n.

Friedensvorſchläge, pl. nálezy pokoge, mjru.

Friedenszeichen, n. znamenj pokoge, mjru.

Friedenszeit, ſ. čas pokoge, mjru, m. in der Friedenszeit, w čas pokoge, mjru.

Friedfertig, pokogný, tichý, pokoge milowný, friedfertige Geſinnungen, pokogná myſlenj.

Friedfertigkeit, ſ. pokognoſt, tichoſt, ſ.

Friedlich, friedſam, ruhig, pokogný, tichý.

Friedlich, adv. pokogně, tiſſe, ſich friedlich halten, pokogně, tiſſe ſe chowati.

Friedliebend, pokoge milowný.

Frieren, Kälte leiden, mrznauti, oſtydnauti, mrazyti ſe, ſtuditi ſe, mřjti zymau, (zymu trpěti,) die Soldaten frieren, wogácy mrznau, mrazý ſe, mir haben die Füſſe gefroren, w nohy mne záblo, 2) imperſ. mich friert, mne zebe, mich hat ſehr gefroren, mne welmi záblo, es hat dieſe Nacht Eis gefroren, dnes w nocy mrzlo, es wird dieſe Nacht frieren, dnes w nocy bude mrznaut, 3) frieren, z. B wie Fleiſch, Waſſer, mrznauti, zmrznauti, die Fenſter frieren, okna mrznau.

Frieren, das, ſ. Froſt.

Frieſel, m. červená oſutina, f.

Friugnagel, m. hřeb k ſwjgadlu, m.

Fringeiſen, n. ſwjgadlo, n.

Friſch, geſund, neu, grünend, etwas kalt, čerſtwý, 2) munter, čerſtwý, čilý, friſcher Junge, čerſtwý, čilý gonák, friſch und geſund ſeyn, zdrawým a čerſtwým býti, wieder friſch werden, čerſtwěti, občerſtwěti, očerſtwěti, zčerſtwěti, (okřáti) občerſtwiti, očerſtwiti ſe, friſches Waſſer, čerſtwá, ſſwjjj woda.

Friſch, adv. čerſtwě, 2) munter, čerſtwě, čile.

Friſchbier, n. ředina, parcky, daraus, ředinowý.

Friſchbiermann, m. ředinák, m.

Friſchbierweib, n. ředinákka, f.

Friſchling, m. ročnj diwoký kanec, kančik, m.

Friſieren, ſ. Kräuſeln das Haar.

Friſt, Friſtung, f. lhůta, f. prſtek, m. na chwjli dánj, f. Friſt geben, lhůtu dáti, ſich Friſt nehmen, na chwjly ſobě wzýti.

Friſten, das Leben, prodlauziti žiwobytj, ſich mit dem Gelde, penez ſe dotáhnauti, 2) času přidati, čas protáhnauti.

Friſtung, f. des Lebens, prodlauzenj žiwobytj, n.

Froh, rád, powděčen, wer war froher, kdo byl radši, froh werden, radowati ſe, obradowati ſe, des Lebens, jemandes Geſellſchaft, der Arbeit, des Glückes, powděčen býti žiwobytj, towaryšſtwa, práce, ſtěſtj, frohe Stunde, wěſſená hodina, frohes Leben, weſelé žiwobytj, n.

Fröhlich, frölich, weſelý, fröhlich ſeyn, weſeliti ſe, weſelu býti, machen, obweſeliti, rozweſeliti, obradowati, fröhlich werden, rozweſeliti ſe, obradowati ſe.

Fröhlich, Frölich, adv. weſele.

Fröhlichkeit, Frölichkeit, f. weſeloſt, f. weſelj, n.

Frohlocken, Frolocken, plésati, plésati radoſtj, gásati.

Frohlocken, das, Frolocken, plésánj, pleſot, m. gásánj, n.

Frohlockend, plésagicý, gásagicý.

Fromm, nábožný, pobožný (zbožný, dobrý, fromm, ſtille, ſanftmüthig wie ein Kind, Thier, dobrý, tichý, er iſt ein frommer Mann, geſt člowěk nábožný.

Fromm, adv. nábožně, poboženě, zbožně, dobře.

Frommen, ſ. Nutzen.

Frömmigkeit, f. nábožnoſt, poboženoſt, zbožnoſt, dobrota, f.

Fron, n. Froue, Frohnen, Frohndienſt, Fronung, robota, bezděčná ſlužba, f.

Froner, m. robotjk, m. robotnjk, m.

Frönen, fröhnen, dienen müſſen, robotowati, ſeinen Lüſten, ſwým žádoſtem ſlauziti.

Frohngut, n. ſtatek gob platem, m.

Fronleichnam, m. Bozj tělo, n.

Fronleichnamsfest, n. den Božjho-těla, m.

Frosch, m. žába, f. 2) ein Ansatz von Holz im Bierbräuwesen, kaz-jirek, m.

Frôschchen, n. žabka, žabička, f. žábě, n. am Fidelbogen, kobilka, f. žabka.

Froschbrett, n. deska lewá pluž-nj, f.

Frosch-hey, n. žabí wegce, n.

Frostbeule, f. odjnobenina, f.

Frost, m. mráz, m. studeno, harter Frost, tuhý, tvrdý mráz, es kommen noch Fröste, přigdau gesstě mrazy, studena, ein Kleiner, mrázek, mrazýk, přjmraz-ek, m.

Frôsteln, n. mrazenj, třesenj zy-mničné.

Frostig, studený, mrazywý, mra-zowé, mrazný, empfindlich gegen Kälte, zymomilwý, kaltsinnig, studený, chladný, sich frostig ge-gen jmanden erzeigen, studeně, chladně se k někomu mjti, pro-wrážati, frostiger Scherz, stude-ný, nechutný, galowý, planý žert, frostige Kälte, mrazná stu-denost, frostiges Wesen an sich, nechutnost, f. nechutenstwj, n.

Frucht, f. obroda, f. owoce, n. požitek, požitek, kterýž ze země lidem pochází, m. Frucht des Feldes, požitek zemský z o-bilj, m. dazu gehörig, obilný, der Bäume, owocé, n. dazu ge-hörig, owocný, 2) Frucht le-bendiger Geschöpfe, plod, m. plo-meno, die Frucht zur Welt brin-gen, plod wywesti, wydati, 3) die ersten Früchte, prwotiny, prwnj owoce, auroby.

Fruchtbar, plodný, vrodný, rod-ný, aurodný, plemenný, nosný; ploditeelný, plodistwý, fruchtbar machen, plodné, rodné, vrodné činiti, učiniti, fruchtbares Jahr, vrodný rok, m. fruchtbarer Bo-den, vrodná půda, hogná na obilj, f. fruchtbares Weib, plo-dná, plodistwá žena, f. fruchtbare Schreibart, hogný spůsob psanj, m. fruchtbarer Baum, vo-rodný, sstěpný strom.

Fruchtbarkeit, f. die Kraft, plo-distwost, f. moc plodistwá, plodná, (ploditeelná) plodi-teelnost, plodnost; auroda, vo-rodnost, f. des Bodens, des Jahres, vroda, auroda, f. eines Weibes, plodnost, f. eines Baumes, vrodnost, f.

Fruchtbarlich, adv. vrodně, plod-ně, hogně, aurodně.

Fruchtbringend, fruchttragend, ne-sný, aurodný, ein fruchtbrin-gender Baum, sstěpný, owocnj strom.

Früchtchen, n. Früchtel, ein schö-nes, kwjti, gadýrko, dobré kwj-ti, gadýrko, n. kopa, f.

Früchten, nůžen, prospěti, platnu býti.

Fruchthaus, n. owocnice, f. owoc-nj domek, m.

Fruchtlos, neplatný, nevžitečný, neprospěšný, daremný, bez ži-tku.

Fruchtlôs, adv. neplatně, nevži-tečně, neprospěšně, daremně, na darmo bez užitku.

Fruchtlosigkeit, f. neplatnost, ne-žitečnost, neprospěšnost, da-remnost, f.

Fruchtwagen, wůz obilný.

Früh, frühe, adv. časně, brzy, brzce, frühe, früh zu Bette ge-hen, sterben, časně (brzy) gjt spat, vmřjt; Früh, wenn es Tag wird, ráno, (z rána) když se rozednjwá, gleich früh aus-fahren, ranjčko, hned z rána wyget, von Früh bis in die Nacht, od rána až do wečera, sehr frühe, welmi časně, ráno, ranjčko, z rána, (časně) ra-nně, was früh geschieht, ranný, früh Morgens, rannim gitrem, časně ráno, heute früh, diesen

Morgen. dnes ráno, frühe Jugend, časná mladoſt, f. von früher Jugend auf, hned z mládi, früher Tod, časná, brzká ſmrt, f. ſmrt před časem, mit dem Früheſten, wann es noch nicht recht Tag iſt, co nejranégi, alsbald früh Morgens, hned z ráno, frühzeitig, früh aufſtehen, auf ſeyn, časně, z ráno, raniči ko wſtáwati, časně w zhůru býti, 2) w čas, záhy, f. alsbald, man muß früh aufſtehen, wenn man ihn betriegen will, muſý ſy na něg časně, ráno, záhy přiwſtati, kdo ho chce oſſidíti, früher, časnégi, dřjw, frühes Getreide, Obſt, rané obilj, owoce, frühes Gebet, ranj modlitba.

Frühapfel, m. rané gablko, n.

Früharbeit, f. rannj práce, f.

Frühbirne, f. raná hruſſka, f.

Frühe, f. Frühzeit.

Frühe, f. ráno, n. ich ſah ihn heute in der Frühe, in aller Frühe, dnes ráno, (zrána) časně ráno gſem ho widěl.

Frühgerſte, f. raný gečmen, m.

Frühgebet, n. rannj modlitba, f.

Frühgottesdienſt, m. rannj služba Božj, f.

Frühjahr, n. garo, n. podletj, im Frühjahr, z gara, dazu gehörig, garnj.

Frühklug, ſ. Klug.

Frühkind, ſ. Kind.

Frühlamm, n. rané gehně, n.

Frühling, m. garo, podletj, n. was im Frühlinge iſt, garnj, garý, podletnj, im Frühlinge, z gara, na gaře.

Frühlingsblumen, f. garnj kwjtj, n.

Frühlingsmonat, m. březen, m.

Frühlingstag, m. garnj den, m.

Frühlingszeit, f. garnj, podletnj čas, m. podletj, n.

Frühprediger, m. rannj kazatel, m.

Frühpredigt, f. rannj kázanj, n.

Frühſtück, n. ſnjdanj, n. das Frühſtück einnehmen, zu ſich nehmen, halten, ſnjdat.

Frühſtücken, ſnjdati, gefrühſtückt haben, poſnjdat, naſnjdat ſe.

Frühobſt, n. ranné, raučj owoce, n.

Frühſtunde, f. rannj hodina, f.

Frühzeit, f. čas rannj, ráno, n.

Frühzeitig, časný, raný, ſehr zu früh, frühzeitig, nečasný, raný, nezralý, frühzeitige Früchte, nedoſſlé, nezralé, rané, raučj owoce, n. frühzeitiger Verſtand, časný, raný rozum, frühzeitige Aepfel, raná gablka, frühzeitiges Kind, 1) unzeitige Geburt, nedochůdče, nedoſſlé djtě, n. 2) vor der Hochzeit, oder zu bald darauf, ranauſſer, m. frühzeitiger Tod, časná, brzká ſmrt, ſmrt před časem, f.

Frühzeitig, adv. časně, raně, frühzeitig ſterben, časně, brzce, w brzce, w času brzkém umřjti.

Fruktill, třtina Jndyánſká, f.

Fucher, wěnjřjk, m.

Fuchs, m. Füchſinn, f. liſſka, f. (liſſák, m.) kleiner, liſſtička, f. liſſtářko, liſſtě, n. vom Fuchſe, liſſcj, liſtig wie ein Fuchs, chytrý co liſſka, Fuchs, ein Pferd, žlutý ryſſawý, m.

Fuchsbalg, m. liſſcj kůže, f. liſſtina, f.

Füchſen, liſſcj.

Fuchseiſen, n. železo na liſſky, n.

Fuchsmütze, f. čepice liſſkowá, f. liſſcj, f. Fuchspelz, m. kožich liſſcj, m.

Fuchsröhre, f. liſſcj doupě, n. brloh, f. brloh, m.

Füchslein, n. liſſtička, f. liſſtářko, liſſtě, n.

Fuchsroth, ryſſawý, ein fuchsrother, ryſſawý, ryſſáne, m. fuchsro[illegible], ryſſawěti, ryſſawěti.

Fuchsscheide. ſ. Liſſčj pádla.

Fuchsschwanz, m. liſſčj ocas, m. 2) ein Kraut, koniklec, pohanka, f. 3) Fenchel, bér, m. bérowé gáhly, 4) den Fuchsſchwanz ſtreichen, liſſčj ocas prodáwati, po ſrſti hladiti, lichoziti ſe, liſati ſe.

Fuchsſchwänzen, den Fuchsſchwanz ſtreichen, verkaufen, lichotiti ſe, hladiti, liſati ſe, ſatiti ſe.

Fuchsſchwänzer, m. ſatkář, kitopáſek, liſáček, lichotiwý člowěk, lichotil, m.

Fuchsſchwänzerey, lichotěnj, ſatěnj, liſánj, ſatkářſtwj, n. aulisnoſt, f. liſawoſt.

Fuchtel, ſ. kord, m.

Fuchteln, ſſermowati, 2) einen, práſkati, prohánětj weyprasſkem, kordem.

Fuder, m. polanwozý, n. ſedmiwěrnj ſud, wůz, m. (ſůra, f.) Fuder Heu, wuz, (ſůra) ſena, Fuder Holz, wůz, (ſůra) dřjwj.

Fug, ſ. Recht.

Fuge, f. beim Schreiner, Lautenmacher, ſpogka, f. ſpogenj, ſlozenj, n. die Fugen an der Hirnſcheitel, ſſwy na lebu hlawy, m. Fuge des Schiffes, ſpogenj lodi, n.

Fughobel, m. hoblik k ſpogkám, m.

Fugebank, f. lawice k ſpogkám, f.

Fügen, zuſammen, pogiti, ſpogiti, ſpogowati, w hromadu způſſobowati, ſkládati, 2) ſich fügen, ſrownáwati ſe, ſgednáwati ſe, gednotiti ſe, 3) ſich begeben, zutragen, dáti ſe, wydati ſe, ſtáti ſe, přihoditi ſe, zběhnauti ſe, nachdem es ſich fuget, gak geſt, gak ſe ſtane, přihodj' gak ſe dá, gak ſe děje, es fügte ſich, wdalo, dálo, ſtalo ſe, ſich fügen nach einem, pokračowati dle někoho, zpraſowowati ſe někým, dle někoho.

Füglich, přihodný, hodný, pohodlný, přiſluſſný, způſobný, náležitý, füglicher Urſache, ſluſſná, hodná, náležitá přjčina, f.

Füglich, adv. přihodně, hodně, pohodlně, přiſluſſně, způſobně, náležitě, füglicher, lépe, pohodlnégi.

Füglichkeit, f. přihodnoſt, hodnoſt, pohodlnoſt, způſobnoſt, přiſluſſnoſt, f.

Fügung, f. Fuge, 2) Gottesfügung, Božj kzenj, n. wſudek, m. wůle, f. nach Gottesfügung, podlé wůle Božj, kzenjm Božjm, 3) Fügung, Zuſammenſetzung, ſpogenj, n. ſ, Zuſammenfügung.

Fühlbar, wie das Herz, der Menſch, čitedlný, cytedlný, cytliwý, cýtitedlný, das iſt mir nicht fühlbar, toho negſem cytedlný, 2) was in die Seele fällt, makawý, hmatawý.

Fühlbar, adv, čitedlně, cytedlně, cytliwě, cýtitedlně, 2) makawě, hmatawě.

Fühlbarkeit, f. des Herzens, eines Menſchen, čitedlnoſt, cytedlnoſt, cýtitedlnoſt, f. cytliwoſt, 2) der Sache, makawaſt, hmatawoſt, f.

Fühlen, empfinden, cýtiti, wcýtiti, wčjti, čjti, 2) mit den Händen, dotknauti ſe, dotýkati ſe, makati, hmatati, ſahati, ohledowati, ohledati, an den Puls, oder den Puls, na puls makati, ſahati, ohledáwati, omakáwat. puls, den Rücken, die Arme nicht fühlen, hřbetu, ramen necýtiti, ſich fühlen, cýtiti ſe, čjti ſe.

Fühlung, die, das Fühlen, cítěnj, n. cyt, m. ſ. Gefühl, 2) der Sinn, tknutj, dotknutj, dotčenj, n.

Fühllos, bez cytu, nečitedlný, necytedlný, necytliwý, necýtitedlný.

Fühllosigkeit, f. nečitedlnosť, necytedlnosť, necytliwosť, necytitedlnosť, f.

Fuhrband, n. wodjtka, pl. n.

Fuhre, f. wůz, m. wezenj na woje neb na lodj, n. fůra, f.

Führen, leiten, wésti, woditi, an einen Ort, dowesti, wésti na nějaké mjsto, einen Blinden bei der Hand, an der Hand führen, slepého za ruku west, einen Dieben aus dem Gefängniße, zloděge z wězenj west, 2) auf einem Fahrzeuge, als zu Wagen, Waſſer, Pferde, Güter, Personen, wezti, wozyti, Waaren, aus dem Lande, zu Markte führen, zbožj ze země wezt, wywezt, (wywáiet) na trh wezt, wozyt, 3) Krieg führen, wogny wésti, die Waffen, den Degen führen, zbraň, kord nosyti, Geld bey sich führen, penjze v sebe nosyt, er weis den Degen geschickt zu führen, vmj s kordem zacházet, der Staub ward von dem Winde in die Luft gführt, wjtr hnal prach do powětřj; der Fluß führt Eis, řeka gde led, der Teich führet Hechte, Karpfen, w rybnjce gsau štiky, kapry; Reden untereinander, mit einander führen, řeči wespolek mjti, westi, einen Proceß, při wésti, eine Sache, wěc někdj zastáwati, wésti, zu Gemüthe führen einem, připomjnati někomu něco, na mysl přiwoditi, sich selbſt, w mysl, na pomyſſlenj, na rozmyſſlenj bráti, wjti, roigjmati sobě, w myſli rozbjrati, přemjtati, k myſli, k srdcy připuſtiti, ſ. Erwägenj den Namen, gméno mjti, gmenowánu býti, slauti; eine Handlung führen, obchod wésti, Waaren in der Handlung, zbožj na prodag mjti, zbožjm kupčiti, etwas im Sinne, Schilde führen, usko mjniti, obmýſſleti, myſliti, w myſli mjti, zum Tode führen, na smrt wésti, einen Graben um die Stadt, příkop okolo města wésti, hinters Licht führen, oklamati, podtrhnauti, oſſidiri, der Henker führt immer jemanden her, der etwas haben will, wždy sem čert někoho přinese, kdo něco žadé, mjti chce, warte ich will dich führen, počkey, gá tě powedu, Rechnung, Buch führen, počet, počty wésti, knihu pod sebau mjti, zprawowati, einen Verirrten auf den rechten Weg führen, blaudicýho na dobrau cestu přiwest, wwest, ich will dich den rechten Weg führen, prawau cestau tě powedu.

Führer, m. wůdce, průwodčj, průwodnjk, pruwodce, m. průwodce, m. auf einem Fuhrwerk, Wagen, woika, powozný, m. auf dem Waſſer, přjwoznjk, přewoznjk, m. der Braut, družba, m. ſ. Begleiter.

Fuhrleute, pl. wozkowé, wozatagowé (formané) m.

Fuhrlohn, m. mzda, f. plat od wezenj, wozu m. mzda, plat přjwoznj, mzda, plat od přjwozu.

Fuhrmann, m. wozka, wozatag, powozný, woznjk, forman, wozyč, m. 2) Fuhrmann am Himmel, wozatag, powozný, m.

Fuhrmannsmütze, f. čepice wozatage, f.

Fuhrmannspferd, n. wozatagský, wozkowý, (formanský) kůň, m.

Fuhrmannsstern, m. powozný, m.

Führung, f. auf einem Fahrzeuge, wezenj, n. 2) Leitung, wedenj, n. prowod, m. Gottes, prostředenj, m. a pomoc Božj, f. unter dessen Führung, s Bohem,

hem, prostředkem a pomocý Bo-
ží.
Fuhrpferd, n. kůň tažný / do wo-
zu, m.
Fuhrweg, m. wozowá, wozní ce-
sta, f. ſ. Fahrweg.
Fuhrwerk, n. wozba, f. wozo-
tagstwj, n. wůz, m. wozni-
ce, (fůra,) f. Fuhrwerk trei-
ben, woziti.
Fuhrweſen, n. wozatagstwj, n. woz-
ba, f.
Fülle, f. plnoſt, f. nadbytek, zbytek, doſtatek, m. hognoſt, ſytoſt, f. die Fülle haben, nad-
bytek, zbytek, doſtatek, hognoſt mjti něčeho, oplýwati něcjm, Fülle der Heiden, množſtwj Po-
hanů, n. Fülle der Gottheit, weſſkeré Božſtwj, n. Fülle der Zeit, plnoſt, f. ſplněnj, wýpl-
nění, naplnění času, wyplynutj, wyprſſenj času, n. plný čas, m. Fülle, in das Eſſen, nádiw-
ka, nadjwka, f.
füllen, plniti, napiňiti, doplniti, wyplniti, ein Gefäß, einen Gra-
ben mit Erde, nádobu, příkop zemj naplnit, 2) Waſſer in die Flaſche, wodu do lahwe nálit, naljwat, ljt, 3 Maaß aus dem Faſſe, tři mjry ze ſudu, vbrat, vlit, 3) die Lücke füllen, gámku wyplniti, etwas, z. B. eine Stelle im Buche, etwas Abgän-
giges ergänzen, doplniti, dolo-
žiti, doſadiri, doplňowat, do-
kládat, doſazowat, das Fleiſch, Krebſe, Hühner, nadjwati, na-
dyti, das Bier füllen, ſpjſat, do ſudu ljt, Federn in ein Küſſen füllen, peřj do poduſſky nacpat, poduſſku peřjm nacpat.
füllenzähne, hřjběcý zuby.
füllenhüter, pljdač hřjbat, hřj-
bek, m.
füllenbier, n. doljwka, f.
füllblech, n. kraužek v náprawy, m. kacířkowý plech, m.
füllhalſel, n. žlubſka, m.
füllnen, hřebiti ſe, obřebiti ſa.
füllſel, n. nádiwka, f.
füllung, f. des Viehs, ſpjſka, f.
füllwurſt, f. gátrnice, nadjwanina, f.
fund, m. nálezek, wymyſl, wymy-
ſlek, zámyſl, m.
fundament, ſ. Grund.
fundgrube, f. důl, m. (cauku)
fündlein, n. ſmyſſlenka, f. wy-
myſlek, n. liſtiges fündlein, ob-
myſlek, m. podwodný, chytrý wymyſlek, zámyſl, m.
fünf, pět, fünf Aelteſte, pět ſtar-
ſſich, fünf Jahre, pět let, 2) ich ſah fünf Vögel, widěl ſem pět ptáků, vor fünf Wochen, před pěti nedělmi, fünf Bücher Moſes, patery knihy Mogžiſſowy, fünf Mädchen, pět děwčat, pa-
tero děwčat, fünf Betrachtun-
gen, patero přemyſſlowánj, roz-
gimánj, n.
fünfblatt, n. pětiljſtek, m.
fünfeck, n. pětihranatoſt, hrannoſt, f.
fünfeckicht, pětiwhelnj, pětihranný, pětihranatý.
fünfer, m. pětka, pjtka, f. pěták, paták, m.
fünferley, paterý, á, é, (o)
fünffach, paternáſobný, fünffach ma-
chen, paternásobiti.
fünffingerkraut, n. pětiljſtek, pěpjr-
ſtek, m.
fünfherrnamt, n. pěripanſký aukad, m.
fünfhundert, pět ſet.
fünfhunderte, der, die, das, pětiſtý, stá, ſté.
fünfhundertmal, pětſettrát.
fünfjährig, pětiletý.
fünfmal, pět krát.
fünf Männer, pět muži.
fünfmänneramt, n. wřad pětimu-
žů, m.
fünfpfündig, pětiliberni.
fünfſchichtig, pětiwrſtwý.
fünfte, der, die, das, pátý, tá, té.

Fünftel, n. Fünftheil, n. pátý díl, pátá částka, f.
Fünfzehn, patnáct, der fünfzehnte Tag, patnáctý den, die Zahl, patnáctka.
Fünfzehnmal, patnáctkrát.
Fünfzehnte, patnáctý.
Fünfzig, padesát, fünfzig Knechte, der 50 Theil, padesátek, m. die Zahl, padesátka.
Fünfzigjährig, padesátiletý.
Fünfzigmal, padesátkrát.
Fünfzigste, der, die, das, padesátý, tá, té.
Funke, m. giskra, f.
Fünkchen, n. s. Fünklein.
Funkeln, giskřiti, giskrnatěti.
Funkelnd, giskřicý, giskřiwý.
Funklein, n. giskřička, f.
Funze, kahanec, m.
Für, pro, für Weinen, für Schmerzen nicht reden können, beſſ. vor Weinen, vor Schmerzen, pro pláč, pro bolesť nemocy mluwiti, für mich und die meinigen, pro mne a pro mé, für ſich leben, pro sebe žiwu býti, etwas für ſich thun, kaufen, behalten, pro sebe dělati, kupowati, nechati, Futter für das Vieh, pjce pro dobytek, nur für dieſe Welt geſchaffen, gen pro tento swět stwořen, für ſich nehmen, pro sebe, (pro swau potřebu,) wzýti, für das Vaterland ſtreiten, ſterben, pro wlaſt bogowat, umřjt, für etwas ſorgen, ſ (o) něco ſe ſtarat, eine Arzney für das Fieber, lék pro zymnicy, für itzt, für dieſsmal, tentokrát, 2) za, für die Wohlthaten danken, za dobrodinj děkowati, für gewiß ſchreiben, za gistau wěc psáti, für etwas, für einen halten, držeti, pokládati, mjti za něco, držeti, mjti za někoho, übel nehmen, za zlé mjti, pokládati, ausgeben für einen, wydáwati za někoho, für etwas vertauſchen, měniti za něco, für jemand bezahlen, bürgen, gut ſprechen, za někoho zaplatit, ſtát, ſljbit, ein Wort für das andere, ſlowo za ſlowo, für Geld ſchreiben, za penjze psát, ein Gut für 1000 Thaler, ſtatek za tiſýc tol. Geld für die Waaren bezahlen, penjze za zbožj zaplatit, für etwas büßen, za něco odbywat, was für ein Mann iſt das? co ge to za muže, gaký geſt to muž? was für ein Geſchrey iſt das, gaký geſt to křik, co ge to za křik, aus was für einem Lande iſt er? z které země geſt? was für elende Menſchen ſind wir nich, gak bjdnj lidé gſme! aus Liebe für dich, für dich will ich beten, z lásky k tobě, za tebe ſe pomodlim, für den Schaden ſtehen, ſtáti za ſkodu, fürs erſte, za prwnj, 3) für und für, gedno po, za druhým, pořád, Stück für Stück, kus po kusu, Schritt vor Schritt, co noha nohy mine, Tag für Tag, den odedne, den gak den, er thut alles für ſeinen Kopf, wſſecko po swé hlawě činj, 4) für ſich, pro sebe, 5) für ſich ſeyn, sám pro sebe býti, zůſtáwati, 6) für deſſ. vor allen Dingen, předewſſim, předewſſemi wěcmi.
Fürbitte, f. přjmluwa, f. auf ſeine Fürbitte will ich es thun, na geho přjmluwu to včinjm, Fürbitte thun, einlegen, přimlauwati ſe za někoho, bey Gott, orodowati.
Fürbitten, přimluwiti ſe, přimlauwati ſe; orodowati (za)
Fürbitter, m. přjmluwce, orodownjk, m. přjmluwčj, m.
Fürbitterinn, f. přjmluwkyně; orodownice f.
Fürbittlich, fürbittweiſe, orodownĕ.
Furche, f. rozhor, rozwor, m. brázda, f. záhon, m.

urche, kleine, brázdička, f.
Furchen machen, furchen, brázdy, rozhory, rozwory dělati, brázditi.
Furcht, f. bázeň, f. strach, m. hrůza, f. wo Furcht da Schaam, wo Schaam da Furcht, kdo bázeň, tu stud a kázeň, kde nenj bázně, tu nenj kázně, Furcht einjagen, strachu nahnati, in Furcht und Schrecken, gerathen, w strach wpadnauti, zděsyti a zhrozyti, se, strachem, hrůzau napadenu býti, vor Furcht zittern, hrůzau se třásti, in Furcht stehen, w strachu postawenu býti, wstrachu býti, jemand in Furcht setzen, wstrach wwesti, strachu nahnati, nadělati, strach pustiti, wwesti, na někoho, zastrašiti někoho, aus Furcht, z bázně, je strachu, Furcht vor Gott, bázeň Boha, před Bohem, haben kindliche, mjti bázeň Boha, die Furcht fahren lassen, bázeň, strach odložiti, odwrcy, složiti, die Furcht benehmen, strach, bázeň odnjti, strachu, bázně zbawiti, oswoboditi, von Furcht eingenommen werden, strachem podgatu, obstaupenu býti, es kam ihm eine Furcht an, strach ho napadl, obessel, obstaupil, podgal, die Furcht vor den Gespenstern, vor dem Gewitter, vor der Strafe, vor dem Tode, bázeň, strach strassidel, baukky, pokuty neb trestu, smrti.
Furchtbar, hrozný, strasliwý, strašný.
Fürchten, sich, báti se, strassiti se, strachowati se, obáwati se, ich fürchte mich, bogjm se, strassjm se, ich fürchte mich hier zu bleiben, zu reden, bogjm se zde zůstati, mluwiti, a. t. d. sich vor einem, etwas, fürchten, báti se, strassiti, hrozyti se někoho, něčeho, einen fürchten, z. B. seinen Oheim mehr als seine Mutter, báti se někoho, sich fürchten wegen einer Person, Sache, die uns lieb ist, strachowati se, obáwati se, báti se za někoho, Gott fürchten, kindlich, Boha se báti, zu fürchten machen, zastrassiti, přestrassiti, wlekati, es ist nun nichts zu fürchten, nenj se teď čeho obáwati, nenj co k obáwánj, nur der fürchtet die Verachtung, der heimlich empfindet daß er sie verdient, gen ten potupy se bogj, obáwá, kdo cýtj že gi zaslauzj.
Fürchterlich, strassliwý, strašný, hrozný, fürchterliches Wesen, strassliwost, hroznost, strašnost, f. fürchterliches Geschrey, hrozný, strassliwý křik, fürchterlicher Ort, strassliwé, hrozné mjsto, hier ist es mir zu fürchterlich, zde gest mi hrozno.
Fürchterlich, adv. strassliwě, strašně, hrozně.
Furchtlos, nelekawý, nestrassliwý, nebogácný, nebázliwý.
Furchtlosigkeit, f. nelekawost, nebázliwost, nebogácnost, f.
Furchtsam, bázliwý, bogácný, strassliwý, lekawý, lekawého srdce, furchtsam machen, strassiti, přestrassiti, wystrassiti.
Furchtsam, ad. bázliwě, bogácně, strassliwě, lekawě.
Furchtsamkeit, f. bázliwost, bogácnost, strassliwost, lekawost, f.
Fürfell, Fürschürze, Fürtuch, n. nákapnjk, m. přjstěra, f. s. Vortuch.
Fürsprache, f. Fürbitte.
Fürsprechen, s. Fürbitten.
Fürsprecher, s. Fürbitter.
Fürst, m. knjže, n.
Fürstchen, n. junger, kleiner Fürst, knjžátko, n.
Fürstenhaus, n. knjžecý dům, m.
Fürstenstaat, m. knjžecý důstogenstwj n.
Fürstenstand, m. knjžecý staw m.

Fürſtenthum, n. knjžeſtwj, n.
Fürſtinn, f. knjžna, f.
Fürſtlich, knjžecý, knjžecký.
Fürſtlich, adv. knjžecky, po knjžecku.
Furt, f, brod, m. přjwoz, m.
Fürwahr, wěru, zagiſtě, w prawdě.
Furz, m. das Furzen, prd, m. wbjděnj, wyprdnutj, n. prdnutj, zabjděnj, n. der Furz ſelbſt, bzdina, f. prd, hier ſpürt man Kürze, jde ge cýtit bzdiny, prdy, Furzer, prdoch, bzdoch, m.
Furzen, prděti, bzdjti, prdnauti, wyprdnauti ſe, wbzdjti ſe, zmbzdjti (ſe, der oft furzt, prdlawý, prdoch, bzdoch, m.
Fuſchen, hudlati, hudlakiti, prtati.
Fuſcher, m. hudlak, m. prták.
Fuß, m. noha, f. mit bloſſen Füſſen gehen, bos, boſýma nohama, bosonohý choditi, gjti, Fuß vor Fuß, pozwnemáhlu, pozwnenáhla, zlehky, co noha nohu mine, auf dem Fuße nachfolgen, w patách, w zápětj za někým gjti, wſkok, ſkokem gjti za někým, Reiſe zu Fuß, pěſſj ceſta, zu Fuße gehen, pěſſky, pěſſkami, pěchotau gjti, zu Fuß dienen, za pěſſího ſlauziti, wohl zu Fuße, dobrý na nohy, den Fuß über die Schwelle ſetzen, nohau z brány wykročiti, ſich kaum auf den Füſſen halten, ſotwa na nohách ſtáti, ſe držeti, den Fuß ſetzen, nohu ſtawiti, nohau kročiti, ſlaupnauti, auf freyem Fuß, ſwoboden, auf freyen Fuß ſtellen, propuſtiti, oſwoboditi, kommen, propuſtěnu býti, Fuß faſſen, vſtawiti ſe, einen Fuß im Grabe haben, gednau nohau w hrobě býti, gednu nohu w hrobě mjti, nad hrobem choditi, zu Füſſen fallen, k nohám padnauti, zu den Füſſen ſitzen, v noh, w nohách ſeděti, mit einem auf gutem Fuß ſtehen, dobře s někým býti, vom Fuß auf, od ſpodku nohy, wbne Füſſen, bez nohy, 2) Fuß oder Schuh, noha, f. ſtkewjc, m. zwey Fuß hoch, dwa ſtkewjce, nohy dweyſſj, drey Fuß lang, tři ſtkewjce, tři nohy widěli, 3. ein gewiſſer Fuß, způſob, základ, m. auf einen gewiſſen Fuß ſetzen, na giſtý způſob zřjditi, oprawiti, auf dieſen Fuß, na tento způſob, auf einerley Fuß, na geden způſob, ſich auf einen ſolchen, ſo einen Fuß ſetzen, tak, na tento způſob wěcy ſwé zřjditi, opatřiti, auf einem ſchlechten Fuß ſtehen, zle ſtáti, zle ſe mjti, ich weis nicht, auf welchem Fuß er ſtehe, newjm gak ſtogj, es mit ihm, gak s nim ſtogj, auf den alten Fuß, ſetzen, einrichten, něco na ſtárý způſob, na ſtaré brdo zřjditi, vſtawiti, 4) der Fuß des Berges, zpodek hory, m. zpodnj pata hory, f. 5) der Fuß an der Säule, pata, f. ſlaupek, m. an einem Tiſche, nožitka, noha, f. ſlaupek, m.
Fußangeln, plu. ſklonky, kotwice, f.
Fußbank, f. lawička, ſtolička, f. tuz nož pod nohy, f. podnož.
Fußbecken, n. medenice k nohám, f.
Fußblat, n. nárt, ſwrchek nohy, m. chodidlo, n.
Fußboden, m. Eſtricht, podlaha, f. podſebyti, n.
Fußbret, n. ſpodek nohy, m. chodidlo, n.
Fußbreit, co ſtiewjc, co noha ſſiroký.
Füßchen, n. kleiner Fuß, nožička, nožka, f.
Fußeiſen, n. pauto nožnj, na nohy, n. ſwůrka nožnj, f. kotwice, f.

Fußen, auf etwas, gründen, zpoljhati, zpolèhati, zpolèhnauti, na wèco, podpjrati, podepřjti, zpodpjrati, zrodepřjti, poſtawiti.

Fußfall, m. k nohám padánj, padnutj, n. einen thun, padati, padnauti k nohám, na kolena.

Fußfällig, na kolenách, kleče.

Fußfolger, m. nohſleda, m.

Fußgänger, m. pocestný, pocestnjk, m. 2) Musketier, pěſſj, pěchaun, pěchota, m. dráb, m.

Fußgetäfel, n. podlaha táſſowaná, f.

Fußgeſims, n. ſtaurky, pl.

Fußgeſtell, n. podſtawek, m.

Fußgicht, f. dna nožnj, dna w nohách, f.

Fußknecht, m. pěchaun, m. pěſſj dráb.

Fußſack, m. pytlik na nohy, nožnj, m.

Fußſchemmel, m. podnož, podnožka, ſtolička, trnož pod nohy, f. ſtupátko, ſtupadlo, n.

Fußſohle, f. podſſew, podeſſew, ſpodek nohy, ſpodnj pleſk, plocha nohy, m. von der Fußſohle an, od zpodku nohy, von der Fußſole an bis zu dem Scheitel, od ſpodku pàty až do ſwrchku hlawy.

Fußpfad, m. ſtežka, f. ſ. Fahrweg.

Fußſtapfe, m. ſſlepége, ſtopa, f. in des Vaters Fußſtapfen treten, ſſlepégj otce ſwého následowati, na ſſlak, na ſſlepége, na ſtopu otce ſwého naſtaupiti, nakročiti, ſtopau, ceſtau, ſſlakem, ſſlepégjmi otce ſwého kráčeti, gjti po ſſlepégjch otcowſkych.

Fußſteig, m. ſtežka, pěſſinka, ceſtka, f. pěſſina, f. chodnjk, m. ſ. Fußpfad.

Fußtritt, m. worauf man tritt, trnož, podnož, ſtolička, f. ſtupačka, f. ſtupátko, ſtupadlo, n. 2) ein Tritt mit dem Fuße, kročeg, krok, m.

Fußvolk, n. pěſſj lid, m, pěchota f. pěſſj wogſko, n.

Fußwaſchen, n. mytj noh, n.

Fußweg, m. pěſſj ceſta, pěſſinka, pěſſina, f. chodnjk, m. ceſtka, f. ſtežka, f. ſ. Fußſteig.

Fußweh, n. noh bolenj, n.

Futter, n. obrok, m. pjce, f. dobytčj potrawa, f. pokrm, m. paſtwa, f. Futter holen, ſammeln, picowati, obrok, pjcy ſhromažkowati, na picowáni wrgeti, geſchrotenes, ſměſyce, ſmjſſená pjce dobytčj, zum Futter gehörig, pjcnj, 2) worinn man etwas ſteckt, pauzdro, ſchowadlo, n. 3) unter ein Kleid, oder Hut, das Futtertuch, podſſywka, f. podſſitj; das Futter ſticht ihn, dobré bydlo ho pjchá, dem Vieh ſein Futter geben, dobytku pjcy(krmiwo)dáwat.

Futteral, n. pauzdro, ſchowadlo, n. ſchránka, f.

Futteraerüſt, n. krmnj leſſenj, n.

Futterkaſten, m. pjcnj truhla, truhla na pjcy, pro pjcy, f. pjcnjk, 2) Sprenkboden, plewnice, f.

Futtermacher, m. pauzbernjk, pauzdernjk, m.

Futterkorb, m. pjcnj nuſſe, nuſſe na pjcy, f. pjcnj koſs, m.

Futterſchneider, m. řezák, ſekáč ſena, m.

Futterſchwinge, f. oprálka, f.

Futterſimmler, m. rjznjk, picowatel, pjce ſhromáždtel, m.

Futterſuchung, Futtragirung, f. picowánj, pjce ſhromáždowánj, n.

Füttern, das Vieh, krmit, nakrmiti, pjcy, obrok dáwati, obročiti; páſti, die Pferde, koně krmiti, jemanden, krmiti někoho, ſich, páſti ſe, krmiti ſe, 2) das Kleid füttern, rancho podſſywati, podſſiti.

Fütterung, f. im Stalle, krmenj, n. auf der Weide, paſenj,

Fütterung, kolenj, picowati, pyce shromážditi, pro picy gjti, geti.

Futtermanne, f. wěgice, opálka, f.

Futterzeug, n. unter ein Kleid, podſſywka, f.

G.

Gabe, f. Geſchenk, dar, m. kleine Gabe, dárek, m. Gaben des Geiſtes, dary ducha.

Gabel, f. groſſe, widly, rohatiny, pl. f. Gabel mit zwoen Spitzen, zweyzackigte, dwérohé widly, Ofengabel, widlice, plur. f. Gabel mit drey Zinken, dreyzackigte, ctirohé widly, Gabel, womit man das Fleiſch aus dem Topfe nimmt, widlička, f. widličky, plu. zum Eſſen, widlička, widličky, womit man die Bäume ſtützet, beran, m. Gabel zum Stellnetzen, Vogelgarn, proſſtip, m. Gabel an den Weinreben, ručička (winná, ;). Gabel zum Aufrühren in der Scheuer, weyrkaſky, pl. zum Stützen, ſoſſka, f.

Gabelnadel, f. widličkowá gehla, f.

Gabelrichter, m. rownatel, narownatel widliček, m.

Gabelſtiel, Gabelheft, rukowět, držadlo, držádko v widličky, n.

Gabelſtiel, m. ſtřenka, ſtřenky v widličky, f.

Gack, ſ. Geck.

Gackerey, ſ. Geckerey.

Gackern, gacken, gackſen, wie die Henne, wie die Hünner, kdákati, krákorati, kwočeti, ſſkřečeti, wie eine Gans, gágati.

Gackern, das, der Henne, kdákánj, krákoránj, kwočenj, ſſkřečenj, n. der Gänſe, gágánj, n.

Gaden, m. ponebj, n.

Gaffen, zewlowati, lelkowati, kaukati.

Gaffen, das, zewlowánj, n. lelky, zewly, plu. lelkowánj, kaukánj, n.

Gagat, Gagatſtein, m. gagat, m.

Gähe, přikrý, popřikrý, ſ. Jähe, Jähling.

Gähe, die, ſtrmlowitoſt hory, f.

Gähnen, ſ. Gehnen.

Gähre, ſ. Sauerteig.

Gähnſucht, ſ. nemoc zýwačná, zýwačnoſt, f. ſ. Gehnſucht.

Gähren, wřiti, zwjrati, 2) kyſati, kynauti.

Gährung, f. wření, zwjráni, 2) kynutj, kyſánj; vkrop, m. metaph. haukenj, zdwihánj, n.

Gähzornig, ſ. Jähzornig.

Gala, f. ſlawnoſt, f.

Galakleid, n. oſlawný, ſlawný, ſſperkowný oděw, m. ſ. Paradekleid.

Galan, ſ. Liebhaber.

Galant, ſ. Artig, Höflich.

Galanterie, ſ. Artigkeit, Höflichkeit.

Galee, Galeere, f. galege, plu.

Galgan, m. galgán, m. wilder, planý.

Galgen, m. ſſibenice, ſſibence, ſſibenka, f. gehe an den Galgen, gdi k ſſibenicy, gdi k ſſibency, gdi nakolo, by na ſſibency ſſel, by wiſel, by ſě kat oběſyl, by tě krkawcy roznesli, an den Galgen kommen, přigjti na ſſibency, doſtati ſe na ſſibency.

Galgenbieb, Galgenſchwengel, Galgenſtrick, Galgenvogel, m. ſſibeničňk, padauch, m.

Galgenſchwengel, m. padauch, wiſelec, ſſibeničňk, ſſibeničnj proswa, m. kalowá pſſenice, f.

Gallapfel, m. Galles, Gallkugel, kulička dubowá, f.

Gallblaſe, f. žlučina, f. měchýřek žlučňe, m.

Galle, f. žluč, f. die Galle läuft ihm über, žluč ſe mu, w něm zbowihá, žluč ſe w něm puká, rozpuká. Ueberlauf der Galle, pěnokrewnoſt, f. ſchmarze, kalokrewnoſt, f.

Gallenbitter, gak žluč hořký.

Gallenfieber, n. žlučná zymnice, f.

Gallenblaſe, f. žlučina, f.

Gallenſucht, f. pěnokrewnoſt, pěnohorkoſt, f. 2) žlučnatoſt.

Gallenſüchtig, pěnokrewný, pěnohorký, zum Zorn geneigt, žlučnatý.

Gallentrank, žlučný nápoj, m.

Gallenwaſſer, n. žlučná woda, f.

Gallerte, f. Galj, huſpenina, gicha ſtydlá, f.

Gallmey, kobalt, m.

Galone, f. rkaničňka, rkanice, rkanice, f. kalaun, eine kleine, rkamička, f.

Galopp, m. wprk, jáwod, jábod, m. im Galoppe, w wprku, wprkem, cwáleni, cwálkem, im Galoppe reiten, galoppiren, galopem, zawoday, jabodat.

Galoppierpferd, n. kůň w jábodu.

Gamanherlein, n. ozanka, f. men. ſſl.

Ganerbe, m. obecnj dědic, m.

Ganfiſch, Gaumaul, m. zywák, m.

Gang, m. das Gehen, wie man ihn gibt, chod, m. chůze, f. chodiha, f. einen langſamen, hurtigen Gang haben, dlauhawý, wáhawý, křepký, rychlý chod, chůzy miti, ein Gang wohin, cesta, chůze, f. einen Gang thun, miti cestu kdy ſem bam, miti někam giti, einen Gang thun, zu jemanden ausgeben, giti, wygiti ſy někam, wáziti cestu někam, k někomu, ſich einen Gang erſparen, vſpořiti ſy cestu, chůzy, 3) der Ort, wo man geht, průchod, zum Spazieren, procházka, f. bedeckter Gang, podſyni, n. im Garten, beſeda, f. Gang unter der Erde, průchod podzemnj, m. Gang am Hauſe oben, pawlač, f. weyſtupek, m. Gang im Schiffe, pawlačka, ein Drehrad, kolek, Gang in einer Mühle, ſloženi, n. in den Bergwerken, pramen dolowý, m. cauk, m. ſ. Berggang; unterſchiedene Gänge oder Trachten der Speiſen, ſkawenj gidel, n. Gang, Gewohnheit, běh, m. im Gange ſeyn, býti w běhu, in der Anatomie, průchod, m.

Gangbar, gemählich, gehrächlich, běžný, obecně berný, gangbare Münze, berný, platný pegi, gangbar ſeyn, býti w běhu, běžeti, giti mezy lidem, býti, běžeti w wjwánj, 2) gangbar, gängig, ſchodný, wtřelý, wtřený, gangbarer Weg, ſchodná, wtřelá ceſta, f.

Gangbarkeit, f. zwykloſt, f. wjtwánj, n. běžnoſt, f.

Gangfiſch, m. hělice gehrnj, f.

Gänge und Gäbe, za obyčeg přigatý, obyčegný, zwyklý, jobyčegený, zwſſedněly.

Gängelband, n. wodjtka, n. pl.

Gängeln, na wodjtkách woditi.

Gans, f. hus, huſa, f. wilde Gans, diwoká hus, eine kleine Gans, Gänslein, huſyčka, hauſe, n. gemäſte, fette Gans, krmná hus, junge Gans, Abſchnitt von der Gans, als Kopf, Flügel, Füſſe, Magen ꝛc. mladá hus, f. kalaun, m. von Gänſen

huſý,

husý; der sie verkäuft, husák, m.
Gansbügel, m. trhačka, sáně husí, od husy.
Gänseblume, f. matekník, m. sedmikrása, f. mensíř,
Gänschen, n. husýčka, f. hause, housátko, n.
Gänsedistel, f. mléč ostrý, m. dajon, mléčowý.
Gänsefeder, f. husí péro, n.
Gänsefett, n. husí sádlo, n.
Gänsefleisch, n. husí maso, n.
Gänsefüßel, n. husí nůžka, f.
Gänsegeschrey, n. Geschnatter, husí křehot, m.
Gänsehändler, m. husák, m.
Gänsehändlerinn, f. husačka, f.
Gänsehirt, m. husák, m. husí pastýř, m.
Gänsehirtinn, f. husačka, huska, f
Gänsekiel, m. husí brk, s husí brk, m.
Gänseküchlein, n. housě, housátko, n.
Gänsekraut, s. Gänserich.
Gänserich, m. husák, hauser, m. hus, 2) eine Pflanze, Gänsling, křibrnjk, m. husí meydlo.
Gänsestall, m. posáda na husy, f. kotce, plu. husynec, m. husí chljw.
Gänsefleckenkraut, n. ranta kozí, f.
Gäseweide, f. husí pastwiště, husí pastwiště, n.
Gant, m. prawnj prodag, m.
Ganz, celý, celistwý, ein ganzes Jahr, celý, plný rok, m. ganz Frankreich, celá, wesserká země Francauzská, f. ganze fünf Tage, celých, plných pět dnj, die ganze Welt, celý, wesserký swět, m. ganz von Golde, celý, wsseckerý ze zlata, die ganze Stadt, Land, celé, wesserké město, n. celá, wesserá kragina, f. die ganze Gelehrsamkeit, celé, wsse wmenj, n. ein ganzes Bein, celá, celistwá kost, f. vom ganzen Herzen, z celého srdce, n. Ganzes, das Ganze, zaplnost, plnost, f. celost, celistwost, f. im Ganzen, w celosti, w celistwosti, im Ganzen, z cela, zplna, plně, im Ganzen arbeiten, wie ein Steinmetz, z celého pracowati, im Ganzen kaufen, w celosti kaupiti, ganz machen, celiti, zceliti, ein ganzer Mann, Kerl, celý muž, celý chlap, m. was den ganzen Tag währet, celodenní.
Ganz, gänzlich, zcela, docela, cele, zplna, zprosta, naprosto, zhola, ganz kurz, gen zkrátka, ganz neulich, kůrzlich, gen nedáwno, ganz und gar, docela, do rytiska, zcela, zplna, zhola.
Gänzlich, celý, wesskerý, s. Ganz, gänzlicher Untergang, konečná, wěčná zkáza, f.
Gänzlich, adj. s. Ganz.
Gar, adv. dokonce, dokona, zhola, prachem, die Speise ist gar unschmackhaft, to gjdlo gest zhola, bez chuti, gar zu, přjliš, gar zu schlecht, přjliš spatný, warum nicht gar, proč ne dokonce, gar nicht, dokonce ne, gar gar zu gross, welmi, přjliš welikýj, es ist itzt gar anders, nynj gest z cela, celý giný, wsseckchen giný, gar oft welmi, přjliš často, gar machen, dodělawati, dodělati, gar mürbe, dowařený, halb gar, na polowic wařený, gar kochen, gar machen, dowařiti, nicht gar (besonders) zu gut, nicht gar zu schlecht, nicht gar zu viel, nicht gar zu wenig, nicht gar zu gross, nicht gar zu klein ac. nehrubě, nepřjliš, newelmi dobrý ac. ac.
Garaus, m. konec, m. skončenj, dokonánj, konánj, n. den Garaus machen, konec učiniti, do-

konas

konati, dodělati, das iſt der Graus, to geſt konec, to geſt ſkončenj, der Graus in der Stundenzählung, poſledni chwile, hodina, ſ.

Garbe, f. ſnop obilný, m. 2) ein Kraut, řebřík, m.

Garde, ſ. Leibwache.

Gardin, třapce na koně, m.

Gardine, f. opona, koltra, f.

Gären, wie Bier, Wein, kyſati, wykyſati, 2) wie Aufruhr, eine Leidenſchaft, als Zorn, Rache, in einem, wříti

Garkoch, m obecný, wekegný kuchař, m kuchynkář, m.

Garküche, f. obecnj, wekegná kuchyně, f.

Garn, n. přize, f. wollenes, wlněné přize, 2) Netz, syť f. syti, f. ſak, m. teneto, n. leč, f. Garn aufſtellen, aufſpannen, syti roztáhnauti, syti léčeti, teneta roztáhnauti, Garn der Jäger, myſliwecká teneta, lece myſliwecká, lowčj, Netz der Fiſcher, wacka, rybářſká syť, ſ.

Garnbaum, m. oſnowé wrátidlo, m.

Garnbleiche, f. bjlidlo, bělidlo, n.

Garnfärber, m. barwjř přize, m.

Garngabel, f. widlička tenetnj, f.

Garngebinde, n. pásmo, n.

Garnhandel, m. obchod, m. kupectwj w přizy, n. přezný.

Garnhändler, m. prodawač přize, přezák, m.

Garniſonſoldat, m. ſtrážnjk, m.

Garnſpule, f. oſnowá cywka, f.

Garnitur, f. náſoba (něčeho) garnitura, f.

Garnklotz, m. ſpalek k tlačenj přize, m.

Garnknaul, m. klubko přize, n.

Garnman, ſ. Garnhändler.

Garnſpinner, m. přástewnjk, m.

Garnſpinnerey, f. přádlo, n.

Garnſtange, f. ſoſſka, widličky tenetnj, lžicnj, rozpora, f.

Garnwinde, f. wigák na přizy, m.

Garſtig, mrzký, ſſeredný, ohawný, ohyzdný, oſſkliwý, ſſkaredý; garſtig machen, ſſeredit, zſſeredit, ohawiti, zohawiti, hyzdit, zhyzdit, garſtig Wetter, oſſkliwý, ſſeredný čas, m. garſtige Reden, mrzké, ſſeredné, oſſkliwé řeči, garſtige Art, ſſeredný, oſſkliwý, ohawný způſob, garſtig ſeyn, anſehen, mrzce, ohawně, ohyzdně, oſſkliwé, ſſeredně, ſſkaredé wypadati, wyhlijeti.

Garſtig, adv. mrzce, ſſeredně ohyzdně, ohawně, oſſkliwě, ſſkaredě.

Garſtigkeit, f. mrzkoſt, ſſereda, ſſerednoſt, f. ſſeredſtwj, n. ſſkaredoſt, ſſkareda, f. ohyzda, ohyzdnoſt, ohawa, ohawnoſt, oſſkliwoſt, f.

Gärtchen, n. zahrádka, f.

Garten, m. zahrada, f. Luſtgarten, rozkoſſná zahrada, Blumengarten, kwětná zahrada, kwjtnice, f. zum Garten gehörig, zahradnj.

Gartenarbeit, f. künſtliche Anlegung, zahradnické djlo, n.

Gartenbau, m. zahradnictwj, n.

Gartenbeet, n. záhon, záhonec, na zahradě, záhrobec, záhonček zahradnj, m.

Gartendiſtel, f. ſtrčka zahradnj, f.

Gartengewächſe, pl. Kräuter, byliny, zroſtliny zahradnj, pluzeljčko, n.

Gartenkraut, n. wařenj zahradnj, n.

Gartenkröte, f. žába zahradnj, f.

Gartenyſop, m. Yſop zahradnj, m.

Gartenkreſſe, f. řeřicha, f.

Gartenmünze, f. máta zahradnj, f. domácý.

Gartenlaube, f. beſeda, f.

Gartenmeſſer, n. koſýřik, koſýř, m. žabka, f.

Gartenwinde, f. cymbálek, m.
Gartnerinn, f. zahradnice, f.
Gärtlein, n. Gärtchen, zahrádka, f.
Gärtner, m. zahradnjk, m.
Gärtnerey, f. zahradnictwj, n.
Gärtnerisch, zahradnický.
Gärtnermädchen, n. zahradnické děwče, n.
Gäßchen, n. Gäßlein, wlička, f.
Gasse, f. wlice, f. Gassen bey den Soldaten, pračata, wlice, durch die Gassen laufen, skrz pračata běhati.
Gassenbub, m. wličnjk, wličný, powličný chlapec, m.
Gassenbetteley, f. powličná žebrota, f.
Gassenecken, f. pl. wličné, wlické wahly, rohy, pl. m.
Gassenhauer, m. Gassenlied, pjsnička wličná, wličnj, f. powličná, f.
Gassenhund, m. pes wličný, powličný, m.
Gassenjunge, m. wličnjk, wličný, powličný chlapec, m.
Gassenkehrer, m. wlice čistič, klidič, m.
Gassenlaufen, das, der Soldaten, běhánj skrze pračata, n.
Gassenläufer, m, Gassentreter, běhaun wličný, wličnjk, pobuda, tulák, m.
Gäßlein, n. wlička, f.
Gärtnerkunst, f. zahradnické umětnj, n.
Gast, m. Fremder, host, m. člowěk hostinský, eingeladener zu einer Mahlzeit, host, hodownjk, m. zu Gaste gehen, Gast seyn, pohostinu býti, hostem býti, zu Gaste bieten, pozwati, zwáti, Gäste betreffend, hostinský, oft Gäste zu Tische haben, bywati na hostech, mjwati hosti, hostiti.
Gastbitter, m. zwáč hostů, m.
Gasterey, f. hody, m. pl. hostina, f. kwas, m. dobrá wůle, f. zu Gasterey gehörig, hostinský, co k hostině přisluſſ, Gasterey halten, hody mjti, držeti, anstellen, halten, hody, kwas, hostinu strogiti, připrawiti, zu einer Gasterey gehen, na dobrau wuli, na hody gjti.
Gastfreund, m. ein Fremder, den man bewirthet, hostinský člowěk, 2) gastfrey, hostný, ctitedlný, ctitel domu.
Gastfreundschaft, f. hostinské přátelstwj, n. 2) hostinst wo, zdjlnost, hostnost, wjdnost k hostům.
Gastfrey, pohostinný, hostný, zdjlný.
Gastfreundschaftlich, pohostinný, zhostný, wjdný k hostům, gastfreundschaftlich aufnehmen, přjwětiwě, pohostinnu přigimati.
Gastfreyheit, f. pohostinstwj, hostinstwj, hostinstwo, přigjmánj, přechowánj hostů, n.
Gastgeber, Gasthalter, m. hodů zprawce, strůjce, m. 2) Wirth, hospodář, m.
Gastgebot, f. Gasterey.
Gastgeschenk, n. hostinská poctа, f.
Gasthaus, n. Gasthof, hostinský dům, m. hospoda, hostnice, obecnice, f. hostinec, m.
Gartenmauer, f. zahradnj zeď, f.
Gartenthüre, f. zahradnj dwěře, pl.
Gartenwerk, (künstliches) hoseda, f.
Gärtnerzeug, n. zahradnické náhody,
Gastiren, hodowati, jemanden, hostiti někoho.
Gastiren, das, hodowánj, n. 2) hostěnj, n.
Gastmahl, f. Gasterey.
Gastrecht, n. práwo hostinské.
Gastungsrecht, n. práwo hospodské, n.

Gaſſka', m. ſſk hoſtinſká, f.
Gaſtſtube, f. Gaſtkammer, hoſtinice, f. hoſtěnice, pokog hoſtinſký, m.
Gaſtung, f. Gaſterey, Gaſtmahl, 2) Aufnehmen der Gäſte, přigimánj, přechowánj hoſtů, n.
Gaſtwirth, m. hoſpodský, hoſpodák, m.
Gaſtzimmer, ſ. Gaſtſtube.
Gatte, m. manžel, m.
Gattinn, f. manželka, f.
Gatten, ſich zuſammen, kowary, ſſiti ſe, družiti ſe, ſkowaryſſiti ſe, ſpolčiti ſe, zur Erzeugung pogiti ſe, ſpogiti ſe, brátí, wjřti ſe.
Gatter, n. mřjže, f.
Gattung, f. dro, n. twár, m. twárnoſt, wrſtwa, f. (náſoba) nach alter Gattung, ſtarobilým způſobem, allerley Gattung, wſſelikého způſobu, dra, wſſeligaké wrſtwy, powahy, gleicher Gattung ſeyn, tehož způſobu, dra, též powahy, též wrſtwy býti, allerley Gattung Bücher, rozličného dra, twárů knihy, rozmanité, mnohotwárné knihy, ſ Art.
Gauch, ſ. Trapf, Narr.
Gauchfedern, plur. junger Vögel, peyřj, peřjčko, peyřjčko na mladých ptácých, n.
Gauchhaar, n. (an Kräutern) peyſjčko na kwětu, n. winka, f. winaté peyřj, n.
Gauchheil, n. kuřjmor, m. (drubý) žabiſtřewce, n.
Gaukeley, ſ. auf der Bühne, křepčenj, n. 2) Blendwerk, Spiegelfecht, n. mámidlo, n. opičj hra, f. mamictwj, mámenj, ſſálenj. (keyklířſtwj,) n. ſſrabuňk, m. Gaukeley machen, mámiti, ſſáltri, auf der Bühne, křepčiti, křepčenj, opičj hru prowoditi.
Gaukelhaft, betriegeriſch, mamický, komédiantſkaſt, křepký, (keyklířſký.)
Gaukelman, m. křepčjk, m.
Gaukeln, wie ein Betrieger, mámiti, ſſáliti, známiti, auf der Bühne, křepčiti, (keyklowati)
Gaukelſpiel, ſ. Gaukeley.
Gaukelſpieler, ſ. Gaukler.
Gaukelwerk, ſ. Gaukeley.
Gaukler, m. křepčjk, pletwářnjk, (keyklířj,) 2) mamič, m.
Gaukleriſch, křepký, (keyklířſký, 2) mamičký.
Gaul, m. oř, worſs. m. kuň gezdecký, ſſkapa.
Gaum, m. Gaumen, ſwrchek uſt, m. donebj w uſtech, n.
Gaxen, wie ein Hun, kdákati, kwokati, wie ein Menſch, kokrati.
Gearbeit, ſſlechcaný, wrojným kwinění, ozemanění.
Gearbeitet, ſ. Beſchaffen, způſobený, způſobilý, gut, wohl gearbeitet, způſobný, dobře způſobilý, mrawný.
Geäz, n. Geäſs, krmě, f. krmidlo, n.
Geback, Gebäck, n. pečiwo, n.
Gebatſcher, m. ſſladatel, m.
Gebatſcherbretter, prkna k ſſládánj, n. plur.
Geackert, zworaný, was geackert werden kann, worný.
Geädertes Geblüt, n. krew žilowatá, f.
Gebackenes, n. pečiwo, n. gebacken im Schmalz, ſmažený, gebackene Schnitte, topynka, f.
Gebähren, gebären, roditi, porodíti, vroditi, plodití, zploditi, plod, djtě na ſwět, na ſwětlo wyweſti, ſie hat einen Sohn gebohren, porodila ſyna, Kinder gebähren, děti na ſwět porodíti, gebähren wollen, žádati roditi, ſtonati k djtěti, pracowati ku porodu, zur Unzeit gebähren, w nečas roditi,

poro-

poroditi, rodíti nedachůdčátko, einen Fehl gebähren, potranti, gebuhren vom weiblichen Geschlechte aller Thiere, jhnauriwylihnauti, die Kraft, das Vermögen zu gebähren, moc plodiwá, plodná, ploditeelná, plodiſtwoſt, plodnoſt, ploditeelnoſt, 2) gebohren werden, naroditi zrodiriſe, er iſt taub, ſtumm gebohren, hluchý, němý ſe narodil.

Gebährerinn, ſ. rodička, roditelkyně, rodice, ſ. Gottesgebährerinn, Bohorodice, rodička Božj, ſ.

Gebährmutter, ſ. matka, ſ. materniſk, m. dělohe, ſ. těřich, m. matka ženſká, ſ. dětinec, m.

Gebährung, ſ. rozenj, porozenj, ziplozenj, n. porod, plod, m.

Gebälke, n. břewna, n. plu. ſpogenj trámu.

Gebahnter Weg, wyrčená, ražená cesta, ſ.

Geballet, ſwalený, 2) geballte Fauſt, pěſt, ſ.

Gebäu, n. Gebäude, Haus, ſtawenj, n. Gebäude der Welt, ſtaustwa, ſtawenj, n. obor ſwěta, m. ein jeder Körper in Anſehung der Verhältniſſes ſeiner Theile, ſtrog, m. wſtawa, ſ. ſ. Bau, Struktur.

Gebauſch, n. ſtirokoſt, ſ. naſſitj rauſcha, n. náběra, ſ.

Gebein, n. koſt, ſ.

Gebeiſſe, n. Gezánk, hryzenj ſe, ſſkorpenj, n.

Gebell, n. Gebelfer, ſtěkot, m. ſtěkánj, wrčenj, n.

Geben, dáti, dáwati, gewonnen geben, za wyhranau, za wyhru dáti, dáwati, verlohren, za ztracenau mjti, in die Hände geben, do rukau dáti, podati, Gott gebe es, dey to Bůh, kyž to Bůh dá, o by to Bůh dal, geben, überſetzen auf deutſch, w Němčině wyložiti, wygádkiti, mit einem einzigen Worte, gednim ſlowem wyložiti, wygádkiti, es giebt Leute, die, gſau lidé, kteřj, was giebt es? co geſt? giebt es was neues, geſt něco nowého? es gab allerhand Reden, byly wſſelikeré řeči, Streit, byla ſwáda, ſich geben wie ein Menſch, poddati ſe, wie ein Kleid, poddati ſe, es wird ſich ſchon geben, gak ſe to giž podá, gute Worte geben, dobrá ſlowa dáwati, von ſich geben, auswerfen, wýdáwati, wypauſſtěti, einen Laut von ſich geben, hlas od ſebe wydati, zu leſen, ſchreiben geben, býti co čjſti, co pſáti, býti co k čtenj, co k pſanj, es giebt viel zu thun, geſt mnoho co dělat, zu verſtehen geben, dáti k ſrozumění, Urſache, Gelegenheit, Anlaß, wozu, příčiny, příležitoſti poſkytnauti, podati, dáti, dodati.

Geben, das, dáwánj, dánj, podánj, n.

Geber, m. dawač, dárce, m.

Geberde, ſ. Miene, Geſichtszug, wzhled, pohled, m. wzezřenj, n. řečenj, n. 2) unanſtändige, twořenj a pitwořenj, přetwářenj, n. wunderbare Gebehrde, křepčenj, n. lächerliche Geberden, ſměſſná hnatj, ſměſſné způſoby, powahy, lelky, mit dem Geſichte, twořenj, pitwořenj, přetwářenj, n. die äuſſerlichen Geberden, zewnitřnj způſoby, powahy, Geberden machen, křepčiti, mit dem Geſichte, twořiti ſe, pitwořiti ſe, přetwařiti ſe, přetwařowati ſe, wunderlich, potworiti ſe, křepčiti.

Geberden, ſich, twořiti ſe, pitwořiti ſe, přetwářiti ſe, (křepčiti)

Geberdenſpiel, ſ. Mienenſpiel.

Geberdung, ſ. Geberde.

Geberinn, ſ. dawačka, ſ.

Gebeſſert, naprawený, polepſſený.

Gebét, n. modlitba, ſ. verrichten, modlitbu konati, wykonati, wykonáwati.

Gebei-

Gebetbuch, n. kniha modlitebnj, modlicý. f.
Gebetchen, n. Gebetlein, modlitbička, f.
Gebeugt, vom Schmerz, Gram, Unglück, Schickſal, kloněný, ſehnutý, přiječený.
Gebiet, n. Land, podkraj, kraj, m. podkrajj, n. kragina, f. 2) Herrſchaft, wláda, f. wládařſtwj, n. zpráwa, f. panowánj, panſtwj, n. unter des Königs Gebiet ſeyn, býti pod wládařſtwjm, pod panowánjm, pod zpráwau, wládau krále.
Gebieten, poručeti, rozkazowaci, rozkázati, přikázati, přikazowati, weleti; wládnauti, gebietender Herr, poručnjk, pán rozkazugicý, panownjk, m.
Gebieter, m. panownjk, poručnjk, rozkazowatel, wládař, wládce, m.
Gebieterinn, f. panwnice, rozkazowatelkyně, wládařka, f.
Gebieteriſch, poručliwý, rozkazowatliwý, panowný.
Gebieteriſch, adv. poručliwě, rozkazowatliwě, panownė.
Gebig, ſ. Gangbar.
Gebind, n. Faden, Garn, pásmo, n. der Fäſer, pobitj, pobjgenj, zbednénj, bednénj, n.
Gebildet, podobený, obrazený, 2) wzdělaný, wycwičený, cwičný, gebildetes Weſen, wycwičenoſt, f. 3) geſtaltet, als: ſie iſt ſehr ſchön gebildet, geſt krásně zroſtlá, způſobilá, výſlechtilé způſoby, poſtawy, oſobná.
Gebilde, n. ſtwůra, f. ſ. Bildung.
Gebilliget, ſchwáleny.
Gebirge, n. Berge, hory, f. plu. hora, wrchy, m. pl. horſko, n.
Gebirgig, voller Gebirge, hornatý, wrchowitý, 2) da beſtndjch, hornj.
Gebirgiſch, horſtý, hornj.
Gebirgseinwohner, plu. horácy, m.
Gebirgsgegend, ſ. Gebirge.
Gebirgsleute, pl. m. horácy, hornjcy, pl. m. lid pohorný, hornj, (zhornilý) m.
Gebiß, n. vědlo, n. (vzda, f.) Gebiß anlegen, vzdu wložiti.
Geblöcke, n. der Schafe, bekánj, bečenj, mečenj owcj, n. der Rinder, bučenj, n.
Geblümt, kwjetkowaný, kwětowaný.
Geblüte, n. krew, f. voll Geblüte, krewnatý, ſchwarzes Geblüt, černá krew, wäſſerichtes, hylá, wodnátá krew, 2) Verwandtſchaft, krew, vom königlichen Geblüte, z královſké krwe.
Gebogen, ohnutý, ſehnutý, einwärts, i. B. wie die Naſe, klikatý, m.
Gebohren, geboren, narozený, rodilý, rozený, zrodily, von ehrlichen Eltern gebohren, z poctiwých rodičů narozený, zplozený, neugebohren, znowa narozený, nach des Vaters Tode gebohren, pohrobek, m. djtě na ſyrobu, po ſmrti otce narozené, ſyrůbě, n. ich bin dazu gebohren, gſem k tomu narozen, gebohren aus Prag, Wien, rodilý, rozený, rodem z Prahy, z Wjdně, narozený w praze, we Wjdni, ſie iſt eine gebohrene Schreyer, geſt po rodu Sſreyrowá, die das erſtemal gebohren hat, prwnička, f. 2) gebohren werden, roditi ſe, narditi ſe, zroditi ſe, zplozenu, narozenu býti, von allen Thieren, zjhnauti ſe, zjhnauti, wyjhnauti ſe.
Gebohret, wrtaný
Geboth, n. Befehl, rozkaz, přikaz, m. rozkázanj, přikázanj, poručenj, n. die zehn Gebote Gottes, deſatero přikázanj Božj, přikázanj Božjch deſet, die Gebote überſchreiten, přikázanj přeſtaupiti, přeſročiti, z poručenj wyſročiti, wyſtaupiti, kaiſerli-

ches Gebot, cyſařſké porukenj, Gebot geben, rozkaz, přjkaz, rozkázanj, přikázanj, poručenj, dáti, wydati, eines Gebote nachkommen, gehorſam ſeyn, dosti činiti, rozkazu, rozkaz činiti, včiniti, konati, wykonati, vposlechnauti rozkazu, ein Gebot ausgehen laſſen, wydati rozkaz, poručenj, auf dein Gebot, na twůg rozkaz, z twého rozkazu, na twé poručenj, rozkázanj, 2) ein Gebot auf ein Ding, podáwánj, podánj ceny, ein Gebot thun, podáwati, podati cenu, tržiti, der ein Gebot thut, překupnjk, tržitel, m.

Gebráme, n. klepenj, n. lemowánj, obloženj, prymy, pl. m. ljmce, pl. m. gebrámt, okřepený, lemowaný, premowaný, oprémowaný, prým, ljmec, m.

Gebratenes, n. pečené maſo, pečitě, n. pečeně, viel gebratenes eſſen, mnoho pečitého gjſti.

Gebrauch, m. das Brauchen, vžjwánj, n. potřeba, f. öfterer, častě vžjwánj, častá potřeba, dieß iſt zu meinem Gebrauch, to geſt k mé potřebě, pro mau potřebu, k mému vžjwánj, vžitku, der Gebrauch eines Wortes, vžjwánj ſlowa, Gebrauch machen von etwas, něčeho vžjwati k swé potřebě, potřebu swau z něčeho činiti, dělati, 2) Weiſe, Gewohnheit, zwyk, m. zwykloſt, f. obyčeg, m. den Gebrauch machen, mjti ten zwyk, ten obyčeg, nach alten Gebrauch, dle ſtarého zwyku, obyčege, dle zwyklého obyčegs, es iſt ſein Gebrauch, geſt geho obyčeg, zwyk, im Gebrauche ſeyn, býti w obyčegi, we zwyku, dieſes iſt nicht mehr im Gebrauche, to nenj wjc w obyčegi, w zwyku, w vžjwánj, w zwykloſti, etwas im Gebrauche haben, mjti něco w obyčegi, w zwyku, aus dem Gebrauche kommen, ze zwyku, i vžjwánj, z obyčege wyjſt, vtuchnauti, potuchnauti, tuchnauti, was im Gebrauche iſt, ſ. Gebräuchlich.

Gebrauchen, vžjwati, zu etwas, k něčemu, vžjwati, vžiti, potřebowati, Arzney gebrauchen, ljku lekařſtwj, ljků vžjwati, potřebowati, Mittel gebrauchen, prostředků vžjwat, ich habe dieſes Buch ſchon lange gebraucht, ke knihy gſem giž dáwno vžjwal, nöthig haben, ſ. Brauchen.

Gebräuchlich, obyčegný, zwyklý, obwyklý, es iſt gebräuchlich, geſt obyčegné, obyčeg, gebräuchlich ſeyn, obyčegným, zwyklým, obwyklým býti.

Gebräuchlich, adv. obyčegně, zwykle, obwykle.

Gebräuchlichkeit, f. obyčegnoſt f, obwykloſt, zwykloſt, f.

Gebräu, n. Bier, wárka, f.

Gebräuarbitter, m. plu. wodácy, plu. m.

Gebrechen, n. Fehl, Mangel, wada, auhona, f. kaz, haben, mjti wadu, auhonu, waditi, někomu.

Gebrechen, nedoſtáwati ſe, chybowáti, ſ. Fehlen, Mangeln.

Gebrechendes Geld, nedoſtálé penjze.

Gebrechlich, mangelhaft, záwadný, wadu, auhonu maglcý, kazowitý, 2) zerbrechlich, křehký, lámawý, gebrechlicher Menſch, křehký člowěk.

Gebrechlich, adv. záwadně, kazowitě.

Gebrechlichkeit, f. Schwachheit, křehkoſt, f. 2) kazowitoſt, f.

Gebrochen, zlámaný, gebrochene Stimme, zmlklý, temný hlas, gebrochene Worte, polowičná, necelá ſlowa, gebrochene Augen, zbyhané oči, gebrochenes Herz, puklé, rozpuklé, rozſkočilé ſrdce, gebrochene Zunge, oblemený, obtitý, hbicy, gazyk.

Gebrau-

Gebrudel, n. vkrop, m. klekták nj, klokotánj, n. Gebrudel machen, klektati se, klokotati se.
Gebrüder, pl. bratřj, pl.
Gebrüll, n. hkwánj, n.
Gebrüſtet, prſnatý.
Gebühr, f. was ſich gebört, náležitoſt, ſluſſnoſt, hodnoſt, f. nach Gebühr, dle náležitoſti, ſluſſnoſti, należitě, ſluſſně, wider die Gebühr handeln, proti náležitoſti, proti ſluſſnoſti gednati, wider die Gebühr ſeyn, nenáležitým, neſluſſným býti, proti náležitoſti, proti ſluſſnoſti býti, neſſlechtiti, nehoditi ſe, 2) Belohnung für Amtsverrichtungen, auch Abgaben, ſluſſný plat, enerichten, plat odwáděti.
Gebühren, ſluſſeti, přiſluſſeti, náležeti, přináležeti, náležitým, ſluſſným býti, ſich nicht gebühren, neſluſſeti, nepřiſluſſeti, nenáležeti, nepřináležeti, nenáležitým, neſluſſným býti, es gebührt ſich, daß, náležj, přináležj, přjležj, ſluſſj, přiſluſſj, náležitě, ſluſſné geſt, aby, es gebührt dir, mir, na tebe ſluſſj, tobě náležj, tobě přiſluſſj, přjležj.
Gebückt, ſehnutý, ſhrbený.
Gebührend, gebührlich, ſluſſný, náležitý, gebührender Antheil, ſluſſný podjl, m.
Gebührend, adv. ſluſſně, náležitě.
Gebührlich, ſ. Gebührend.
Gebünde, n. pásmo, n. ſ. Gebinde.
Gebürge, ſ. Gebirge.
Geburt, f. das Gebähren, porod, m. rozenj, plozenj, zplozenj, porozenj, n. bey der Geburt, při porodu, porozenj, 2) die Zeit der Geburt, narozenj, porod, rozenj, plozenj, zplozenj, zrozenj, die Gebnrt Kriſti, narozenj Kryſtowo, vor ſeiner Geburt, před gebo narozenjm, bey ſeiner Geburt gebo narozenj, 3) Geſchlecht, rod, kmen, m. von vornehmer Geburt, ze znamenitého, z wáženého, ſlawného rodu, ze znamenitého rodu narozený, poſſlý, von ſchlechter, geringer, z rodu chatrného, proſtého, nizkého poſſlý, narozený, von Geburt ein Deutſcher, rodem Němec, rodilý, rozený Němec, 4) Geburt, das Gebohrne, plod, porod, m. unzeitige, newčaſný, nedoſſlý plod, nedochůdče, ſolche zur Welt bringen, plod, porod na ſwětlo wyneſti, wywéſti, na ſwět wywéſti, zur Geburt arbeiten, in der Geburt begriffen ſeyn, pracowati ku porodu, die Mutter ſtarb in der Geburt, matka w)při porodu vmřela, die Geburt abtreiben, plod z ſebe wyhnati, 5) Anfang, Anbeginn, wznik, (počátek) man muß die böſen Begierden in der Geburt erſticken, muſegj ſe zlé žádoſti hned w zniku vdušyt, hned zprwopočátku vkrotit, der Geburt nahe, blizká ku porodu, na každau hodinu ſe kekajicý.
Gebürtig, rodilý, aus Italien, rodilý z Wlach.
Geburtsarbeit, f. pracowánj ku porodu, n. porod, m.
Geburtsbrief, m. liſt porodnj, porodu, m.
Geburtsengel, m. duch přirozenj neb narozenj, m.
Geburtsgedicht, ſ. Geburtslied
Geburtsfeſt, ſ. Geburtstag.
Geburtsglieder, plur. rodicý údowé, m. Geburtsglieder der Männer, ſ. Männliches Glied, Geburtsglieder der Weiber, ſ. Bärmutter.
Geburtshelfer, m. babič, m.
Geburtshilfe, f. babenj, n.
Geburtslied, n. pjſeň na narozenj, f.

Geburtsort, m. Geburtsſtelle, miſto narozenj, n. wlaſt, f.
Geburtsort, ſ. Vaterland.
Geburtsſtunde, f. hodina narozenj, f.
Geburtstag, m. den narozenj, den porodu, m.
Geburtswehe, n. boleſti porodu, plur.
Geburtszeit, f. čas porodu, m.
Gebüſch, n. křowj, n. křowina, f. křowiſtě, n. chraſtj, chraſtina, hauſtj, n. hauſt, f. (keř) m. jnuges, prautj, metliſtě, n. prutina, f.
Gebüſchig, křowinowatý, křowatý.
Geck, m. blázen, blaud, ein alter, ſſet, m. ſ. Narr.
Geckerey, f. bláznowſtwj, n. ſ. Narrheit.
Geckhaft, bláznowſký.
Gedacht, dočtený, ſ. Gedenken.
Gedächtniß, n. paměť, f. gutes Gedächtniß haben, mjti dobrau paměť, dieſe Fähigkeit, paměťliwoſt, f. im Gedächtniſſe ſeyn, wězet w paměti, im Gedächtniſſe behalten, w paměti zachowati, podržeti, w paměti ſnáſſeti, aus dem Gedächtniſſe entfallen, z paměti wypadnauti, 2) Andenken, památka, f. das Gedächtniß feyern, begehen, památku ſwětiti, ſ. Andenken glorwürdigſten Gedächtniſſes, ſlawné paměti, ins Gedächtniß faſſen, w paměť wzýti, paměti poručiti, w paměť wweſti, w paměť pogjti, wprawiti, 3) Ehrgedächtniß, Denkmal, památka, f. jemanden ein Gedächtniß ſtiften, památku wčiniti, wzdělati.
Gedächtnißbrief, m. památný, paměťnj liſt, m.
Gedächtnißbuch, n. památná, paměťnj kniha, f.
Gedächtnißfehler, m. chyba paměti, f.
Gedächtnißmünze, f. čiſto paměťnj, n.
Gedächtnißſäule, f. ſlaup paměťnj, na památku, m.
Gedächtnißtag, m. den památný, m.
Gedämpft, wie die Tauben, Hühner, duſſený, 2) wie eine Maſſe, temný.
Gedanke, m. Gedanken, myſſlenj, n. myſſlenka, myſſlinka, f. mein, jemandes má, něčj myſſlenj, mé, něčj myſſlinky, Einfall, Urtheil, Satz, myſſlenka, ein witziger Gedanke, wtipná, důwtipná myſſlenka, Gedanken in der Muſik eines Komponiſten, Redners, Dichters, myſſlenky, Gedanken haben von etwas, myſſlenj, myſſlenky mjt o něčem, auf etwas Gedanken haben, richten, es denken, myſſlenj na něco mjti, obmeyſſleti něco, myſl ſwau a myſſlenj na něco obrátiti, odložiti, myſſlenj ſwá a wnitřnj ſmyſly k něčemu oddati, myſl k něčemu přiložiti, die Gedanken beyſammen haben, myſſlenky, myſſlenj pohromadě mjti, einerley Gedanken haben, d. i. Einfälle, ſtejné myſſlenky mjti, in Gedanken ſeyn, w myſſlenkách, zamyſſleným býti, der in Gedanken iſt, zamyſſlený, ich kann es nicht aus den Gedanken bringen, nemohu to i myſli připrawiti, in die Gedanken nehmen, bráti, wjti w myſl, w myſl wložiti, die Gedanken vergehen ihm vor Schwäche, Schwerz, Ohnmacht, Alter, Krankheit, myſſlenj, ſmyſlowé mu pomjgegj, mizý, zachází ſtich Gedanken machen, dělati ſy myſſlenj.
Gedankenlos, bezmyſſlinek.
Gedärm, n. ſtřewa, pl. ſ. Darm, Eingeweide.
Gedeck, n. proſtřenj, pokrytj, přikrytj.

Gedeh-

Gedeihen, ſ. Gedeyen.

Gedenken, myſliti, ſmeyſſleti, ſie gedachten alle, ſie würden eines ſchnöden Todes ſterben, wſſickni myſlili, ſmeyſſleli, że obawnau ſmrtj wmrau, in Willens haben, myſlit, ich gedenke heute fortzureiſen, myſlim dnes odgeti, woran gedenken ſie? nač myſlegi? 2) ſich erinnern, pamatowati ſe, pomnĕti, zpomenauti, zpomjnati, neb w paměti ſuáſſeti, darauf gedenkt man nicht, na to ſe nepamatuge, nezpomjná, nezpomene, nemyſli, du ſollſt an mich gedenken, zpomeneš na mne, ſ. Erinnern. 3) Meldung thun, erwähnen, zpomjnati, 4) nicht gedenken, nepamatowati, nepomnĕti, 5) nicht ungerochen laſſen, pamatowati, ich will es dir gedenken, budu ſy to tobĕ pamatowati. 6) wo gedenkt er hinaus, o pokyzi myſlj.

Gedenken, das, myſſlenj, ſmeyſſlenj, n. ſ. Gedanke, 2) Erinnerung, paměť, f. bey Menſchen Gedenken, za paměti lidſkĕ, über alles Gedenken, přes wſſecku paměť lidſkau.

Gedenk, ſ. Denk

Gedeyen, beſſer gedeihen, gedeihlich ſeyn, bekommen, ſwĕdčiti, dařiti ſe, proſpĕſſnu býti, ſlauzżiti k proſpĕchu, proſpĕti, wie die Speiſe, k zdrawj ſlauzżiti, k duhu gjti, ſwĕdčiti das Eſſen gedeiht ihm, gjdlo mu gde k duhu, ſwĕdčj, k zdrawj ſlauzj, es gedeiht ihm nichts, nic mu negde k duhu, gedeihen wie die Arbeit, dařiti ſe, 2) gereichen, einem zur Ehre, ke cti ſlauzżiti, es iſt mit der Sache dahin gediehen, tak daleko ta wĕc přiſſla.

Gedeyen, beſſer Gedeihen das, der Speiſe, ſwĕdčenj, k zdrawj ſlauzżenj, k duhu gitj, v. der Arbeit, dařenj ſe, n.

Gedeylich, beſſ. gedeihlich, proſpĕſſný, užitečný.

Gedeylichkeit, f. proſpĕſſnoſt, užitečnoſt, f.

Gedicht, n. báſeň, bágka, rozpráwka, f. eine Erdichtung, etwas Erdichtetes, ſmyſſlenka, f wymyſl, m. bágka, f.

Gedichtchen, n bágečka

Gediegen, celý, plný, upný, in Bergwerken, ſamočiſtý.

Geding, n. wúmjnka, ſmlauwa, f. mit dem Gedinge, s tau wýmjnkau, ein Geding machen, učiniti ſmlauwu, ein Geding eingehen, wgjti w ſmlauwu, ſ. Vergleich.

Gedinget, gedunaen, nagatý

Gedielt, podlažený, podlahau położený.

Gedonner, n. hřjmánj, n. hřjmota, f. hromobitj, n.

Gedorpelt, dwogitý, dwogený.

Gedörret, ſuſſený.

Gedráng. těſný. ſtěſněný. gedráng. oder eng an einander fügen. ſtěſnitt.

Gedränge. das. Gedränge. tjſeň. tlačenice. f. ins Gedráng kommen. do tĕſ a do tlačenice přigjti.

Gedrechſelt. na ſaustruhu wytočený. wykraucený. wyſaustruzeny.

Gedrehet. točený.

Gedrängt. ſ. Gedrungen,

Gedritt, n. trogni. trogitý.

Gedrittes trogník. m. gedritte Zahl. trognj počet. m. trogka. f.

Gedroſchen. mlácený.

Gedruckt. tiſſtěný. tlačený.

Gedrungen. zuſammengepreßt. ſtěſněný. ſaužený. gedrungener Arthem. dechawičnoſt. f wie der Styl einer Rede. kurz. ſtručný.

Gedrungen. adv. kurz. ſtručně. cons.

Ge-

Geduckt, nakkiwený, mit geducktem Kopfe, s nakkiwenau hlawau.

Geduld, Gedult, f. trpěliwoſt, trpnoſt, f. Geduld haben überhaupt, trpěliwoſt mjti, mit einem Schuldner, mjti ſtrpenj s dłużnjkem, Geduld, eine kleine Geduld, ſtrpenj, gen małé ſtrpenj, showenj, n. die Geduld verlieren, trpěliwoſt ztratiti, die Geduld wird ihm vergehen, zagde mu trpěliwoſt.

Geduldeu, gedulten ſich, mjti ſtrpenj, showenj, showěti, poshowěti..

Gduldig, gedultig, trpěliwý, trpný.

Geduldig, gedultig, adv. trpěliwě, trpně, geduldig ertragen, trpěliwě snáſſeti, ſnéſti, nésti.

Gedungen, nagatý, nagimanýj nágemný, ein gedungener Lakey, pějſtawný ſługa.

Geehlicht, ſnaubený.

Geehrt, ctěný, uctěný, poctěný, geehrt ſeyn, werden, ctěnu býti.

Geel, ſ. Gelb.

Geelſchnabel, beſſ. Gelbſchnabel, m. holobrádek, m.

Geendet, geendiget, ſkončený, dokončený, dokonaný, ſkonaný.

Geerbet, zděděný.

Geerndet, beſſ. geärntet, geärndet, žatý, ježatý.

Gefahr, f. nebezpečenſtwj, n. (nebezpečnoſt) in Gefahr ſeyn, ſtehen, w nebezpečenſtwj býti, býti postawenu, wězeti, tápati, in Gefahr kommen, gerathen, w nebezpecenſtwj přigjti, upadnauti, in Gefahr bringen, ſtürzen, w nebezpečenſtwj uwesti, uwrcy, ſich in Gefahr begeben, wagen, ſich der Gefahr ausſetzen, w nebezpečenſtwj ſe dáti, wydati, wrcy, nebezpecenſtwj ſe odwážiti, opowážiti, nebezpecenſtwj podnikauti, podſtaupiti, in Vermögen in Gefahr ſetzen, mohowitoſt ſwau, gmění swé w ſſanc ſaditi, w nebezpečenſtwj wydáti, der Gefahr entgehen, nebezpečenſtwj vgiti, zniknauti.

Gefährde, f. ſ. Bevortheilung.

Gefähren, ſ. Gefährden, Gefahr.

Gefährlich, nebezpečný.

Gefährlich, adv. nebezpečně.

Gefährlichkeit, ſ. Gefahr.

Gefährte, m, ſpoluchúdce, towaryš cesty, ſpolupocestný, ſpolupocestnjk, průwodce, m.

Gefall, n. des Waſſers, zpád wody, m.

Gefälle, plu. Abgaben, příjmowé, důchodowé, důchody, poplatky, plur.

Gefallen, gefällig ſeyn, ljbiti ſe, zaljbiti ſe, ſljbiti ſe, von Sachen auch, libowati, oblibowati, obljbiti, das gefiel ihm, uſy to libowal, obljbil, zaljbil, zamilowal to, es gefällt mir, ljbj ſe mně, wenn es dir gefällt, geſtli ſe ti ljbj, ljbjli ſe ti, wie gefiel es dir? gak ſe ti to ljbilo, ſljbilo, ſich gefallen laſſen, přeſtati na něčem, ſpokogenu býti něčim, wenn, wann es ihm gefällig iſt, gefällt, ſo — když ſe mu zaljbj, ſljbj, ljbj, tedy — bis ihms gefallen wird, až ſe mu ljbit bude, až ſe mu ſljbj, zaljbj.

Gefallen, den man hat in ſich, ljboſt, ljbezneſt, f. obljbenj, zaljbenj, n. ljbezná wúle, f. nach eigenem Gefallen, dle wlaſtnj ljboſti, einem zu Gefallen ſeyn, leben, býti někomu k ljbosti, Gefallen, den man an etwas hat, ljboſt, f. obljbenj, zaljbenj, n. rozkoš, f. haben, mjti na něčem, libowati ſy něco, Gefallen, den man einem thut, ljboſ, f. wděk, m. thn mir das zu Gefallen, učiň mi to k ljbosti, k wúli, k zaljbenj, ten wděk, zu Gefallen thun, wděk učiniti, wděčnau

wěc včiniti, vděłati, k zaljbenj, k ljbosti včiniti, zu Gefallen reden, k ljbosti mluwiti, k zaljbenj, k obljbenj, k miłosti mluwiti, einen großen Gefallen thun, welikau včiniti, vděłati ljbost, welikỳ včiniti wděk, welmi wděčnau wěc včiniti, ihm zu Gefallen thue ich es, gemu k wůli, k ljbosti čjnjm to, einem einen Gefallen thun mit etwas, radost, wděk někomu s něčjm včiniti.

Gefällig, angenehm, wděčný, ljbezný, ochotný, gefällig ſich machen einem, zawděčiti ſe někomu, whod ſe včiniti někomu, zachowati ſe někomu, ſ. beliebt.

Gefälligkeit, f. wděk, m. ljbost, ochotnost, f. einem eine große Gefälligkeit erweiſen, welikỳ wděk včiniti někomu, welikau ljbost někomu prokázati, včiniti.

Gefangen, Gefangener, chycený, gatỳ, zagatỳ, wězen, gefangen ſeyn, gefangen liegen, chycenu, gatu, zagatu býti, leżeti, gefangen nehmen, chystati, gjmati, gjti, zagjmati, zagmauti, wězné brátí, mehrere, viele, alle, zchytati, zgjmati, pochytati, zpogjmati, gefangen ſetzen, gefänglich einſetzen, do wězenj dáti, wrcy, wwrcy, do wězenj wſaditi, wzýti, ſich gefangen geben, poddati ſe, wzdáti ſe chycený, w moc ſe dáti, du biſt mein Gefangener, gſy odemne zagatỳ, chyceny, jemand gefangen halten, někoho w wězenj držet, gefangen wegführen, do wězenj odwesti, gefangene Soldaten, zagatj wogácy, Gefangener, zagatỳ, wězen, im Kriege gefangen werden, oder zum Gefangenen gemacht, oder gefangen gemacht werden, we wogně gatu, zagatu chycenu byt, do zagetj přigit,

Gef angenehmung, f. chy j, pochycenj, getj, zagetj, zagmutj, n. žágem, m. lapenj, polapenj, n.

Gefangenſchaft, f. zagetj, n. žágem, m.

Gefangenwärter, Gefängnißwärter, zpráwce, strážce, strážnỳ, hljdač, hoſpodář wězňů, zpráwce nad wězne.

Gefänglich einziehen, wězně wzýti, do wězenj, do wazby dáti, wſaditi, gefängliche Haft, wazba, f. einen in gefängliche Haft bringen, do wazby wzýti.

Gefängniß, n. der Ort, wězeni, n. wazba, f. darein legen, do wězenj, do wazby dáti, wrcy, wrcy.

Gefängnißwärter, hljdač strážce, strážnỳ, zpráwce wězenj, wazby.

Gefäß, n. nádoba, f. oſudj, orudj n. ein kleines, nádobka, f. oſudjčko, orudjčko, n. zum Unterſetzen, nádoba, Gefäß das 12 Centner hält, hyle, pl. das 2 Centner faſſet, por, m. 2) Gefäß, am Degen, gjlce, n. rukowět, f.

Gefaßt, gefaſſet, wchycený, wgatỳ, wchopený, wchwácený, gefaßter Anſchlag, wzatá, obrańá rada, 2) gefaßt machen, ſtrogiti. přiſtrogiti, chystati, přichystati přiſtrogenỳm, přichystanỳm, připrawenym.

Gefecht, n. půrka, f. potýčánj, n. bog, m. ein ſcharfes Gefecht halten, prudkau půrku, prudkỳ bog ſwésti, wésti, 2) Gefecht der Fechter, ſſerm, m. půrka, f. zápas, m. ſolches halten, ſſerm, půrku, zápas ſwésti, wésti, w kordy a mece giti.

Gefeget, čiſtěnỳ, cýděnỳ.

Gefehrt, beſſ. Gefährt, ſpoluchůdce, nohſleda, m.

Gefeilet, pilowaný.

Gefeſſelt, opautaný, w pauka ſewřený, pauty okowaný.
Gefeuchtet, wmočený, ſmočený, ſmáčený.
Gefieder, n. peří, n. am Schloſſe, pero, n.
Gefiedert, opeřený, podpeřený.
Gefiedl, n. ſſtrčanj na hauſle, ſſumakanj, n.
Gefilde, n. pole, n. palauk, m.
Geflatter, n. třepetánj křjdły, n.
Geflecht, pletený.
Geflickt, plácený, látaný.
Gefliſſen, pilný, ſnažný.
Gefliſſenheit, f. přjlnenj, n. pilnoſt, pile, ſnažnoſt, f. 2) zwyſlnoſt, f.
Gefliſſentlich, adv. pilně, ſnažně, recht in der Abſicht, naſchwál, zwyſlně, zwyſla.
Geflochten, pletený, ein geflochtener Kuchen, pletenec, pletánek, ein geflochtener Bogen, von Flachs, obláč, m.
Geflügel, n. drubež, f. ptactwo, n.
Geflügelt, křidlatý.
Geflüſter, n. ſſepot, m. ſſeptánj, n.
Gefolge, n. komonſtwo, n. průwod, m. towaryſſtwo pocestnj, cestnj, cestné, n.
Gefordert, žádaný, požádaný.
Gefrage, n. pranj, n. das iſt ein Gefrage, to geſt pranj.
Gefragt, praný, tázaný.
Gefräßig, gefreßig, adv. žrawě, hltawě, obžerně, lakotně.
Gefreſſen, žraný.
Gefreßig, beſſer gefräßig, žravý, hltawý, obžerný, obežralý, lakotny, gieny.
Gefreßigkeit, f. beſſer Gefräßigkeit, žrawoſt, hltawoſt, obžernoſt, f. obžerſtwj, n. obežraloſt, f. lakotnoſt, n. lakota, f. gicnoſt, f.
Gefreyter, m. im Felde, ſwobodnik, m. Bizekorporal, křjdnjk, (deſátnjka) m.
Gefrieren, mrznauti, zmrznauti, vmrznauti, das Waſſer, der Wein iſt gefroren, woda, wjno zmrzło, gefrorener Wein, zmrzlé wjno, 2) es hat gefroren, mrzlo, es gefriert ſtark, ſylně mrzne, es wird dieſe Nacht nicht gfrieren, kuto noc nebude mrznauti, gefrorenes, zmrzlé, n. zmrzlik, m.
Gefroren, zmrzlý, vmrzlý, ſ. Gefrieren.
Gefügig, Gefüglich, hebký, ohebný, ohbitý; ſ. Geſchmeidig.
Gefügigkeit, f. hebkoſt, ohebnoſt, ohbitoſt, f.
Geführt, wedený.
Gefüllet, naplněný.
Gefüllter, n. nádiwka, f.
Gefunden, nalezený.
Gefüttert, krmený, 2) podſſitý.
Gefühl, n. čitedlnoſt, cytedlnoſt, f. cyt, m. cytliwoſt, f.
Gefühllos, nečitedlný, necytedlný necytliwý, bez cytu.
Gefühlloſigkeit, f. nečitedlnoſt, necytedlnoſt, necytliwoſt, f. mrtwoſt zmrtwělоſt, f.
Gefühlvoll, plný cytu, čitedlnoſti.
Gegen, dem Orte nach, proti, naproti, gegen unſerm Haus, unſerm Hauſe gegenüber, proti, naproti naſſemu domu, er iſt mir gegenüber, ſeděl náproti, proti mně, gegen der Stadt wohnen, k městu bydlit, die göttliche Güte, Liebe gegen die Menſchen, Bożká dobrota, láſka k lidu, ſo gegen die Menſchen geſinnt, tak s lidmi ſmegſljcý, die Ehrerbietung gegen die Menſchen, počeſtnoſt k lidem, gegen einen offenherzig, dankbar ſeyn, býti k někomu otewřený, wděčný, ſich freundlich gegen einen zeigen, přjwětiwě ſe k někomu mjti, vrozwrázati, Ruchloſigkeit gegen Gott, bohaprázdnoſt proti Bohu, Ungehorſam gegen die Eltern, nepoſluſſnoſt k rodičkum, gegen das Ge-

de des Blattes, Tanec, ku konci listu, dne, gegen Abend, k wečeru, es gehet gegen Morgen, blíží se k ránu, gegen den Frühling, k garu (na garo) er iſt itzt gegen, (ohngefähr dreyßig Jahre alt, má nyní k třidcíti letům, gegen das Ende des Ackers, des Monats May, ku konci rolj, měſýce Máge, gegen jedermann gütig, ke každému dobrotiwý, die Füſſe gegen einen kehren, nohy k někomu obrátit, gegen die Stadt rücken, k městu poſtaupiti, 2) gegen dem Ort, proti tomu mjſtu, gegen Rom, proti Řjmu, gegen den Wind ſegeln, proti wětru plawit se, gegen den Strom ſchwimmen, proti proudu plowat, gegen die Wand, Mauer rennen, proti stěně, proti zdi běžet, ſich gegen die Obrigkeit auflehnen, empören, proti wrchnoſti se zdwihat, pozdwihnaut, eine Arzney gegen das Fieber, u. dergl. lékařſtwj pro zymnicy, gegen jemand ſich wehren, někomu se brániť, 3) gegen Morgen, z rána, gegen Abend, z wečera, k wečeru, 4) gegen Oſten, Weſten, na wýchod, k wýchodu, na západ, k západu, ſich gegen das Gebürge, gegen Morgen, Abend wenden, obrátit se k horám, k wýchodu, k západu, 5) gegen uns biſt du glückſelig, proti, naproti nám gſy, ſſtaſtný, er iſt nichts gegen ihn, nic nenj proti, naproti němu, gegen baare Bezahlung, z platu, za hotowý plat, za hotowé penjze, Waare gegen Waare, Geld gegen Waare, zboží za zboží, penjze za zboží, laß dich nichts gegen ihn merken, nedey mu na sobě nic znáť, er ruhmte ſich gegen ihn, daß ꝛc. chlubil se mu, že ač.

Gegenbeweis, m. protiwný důwod, m, Gegenbeweis der Liebe, Dankbarkeit, Aufrichtigkeit, u. ſ. w. odměnné, opáčný důwod, důkaz láſky, wděčnoſti, upřjmnoſti, a. t. d. m.

Gegend, f. krag, m. kraginá, ſtrana, f. (poloha, f.) die vier Gegenden, čtyry ſtrany, Gegend am Meer, pomoří, n. die über dem Meere liegt, zámoří, n. Gegend des Himmels, ſtrana nebes, nebe, in unſerer Gegend, w naſſj, na naſſj ſtraně, w naſſj kragině

Gegendienſt, m. odměnná, opáčná, opácená ſlužba, f. Gegendienſt erweiſen, opácnau ſlužbu prokázati

Gegeneinander, gegen einander, proti sobě, geben proti druhému, ſpolečný, die Liebe gegeneinander, láſka ſpolečná, f.

Gegeneinander, gegen einander, adv. proti sobě, 2) ſpolečně.

Gegeneinander anlaufen, do. ſebe wrážyti.

Gegeneinander fechten, wespolek se potýkati, proti sobě bogowati.

Gegeneinander halten, gedno proti druhému rownati, gedno proti druhému ſrownáwati.

Gegeneinanderhaltung, f. rownánj, ſrownánj gedno s druhým

Gegeneinander laufen, proti sobě běžeti, geden proti druhému.

Gegeneinander ſtellen, proti sobě kláſti, gedno proti druhému.

Gegeneinwendung, ſ. Einwendung.

Gegenfall, m, odporná, giná, naproti přjpadnoſt, f. přjpad giný, odporný, im Gegenfall, naproti tomu, w giné, w odporné přjpadnoſti.

Gegenfechter, m. odbůrce, odpůrce, m.

Gegenfrage, f. otázka naproti, odporná, protiwná, f.

Gegenfüßler, pl. protinožcy, m.

Gegengefälligkeit, ſ. Gegendienſt.

Gegengeſchenk, n. Gegengabe, dar za dar, odměnný, opáčný, ſpolečný dar, m.

Gegengift, n. lékařſtwj proti gedu, n.

Gegengruß, m. opáčné, ſpolečné pozdrawenj, n.

Gegengunſt, f. odměnilá, opáčná, ſpolečná náklonnoſt, milоſt, f., přjzeň, f.

Gegenhalt, m. Gegenhaltung, Entgegenhaltung, f. Gegenmanderhaltung, Vergleichung.

Gegenhändler, Kontralor, dohledač, dohorce duchodnjho, ſpolnduchodnj, m.

Gegenhülfe, f. pomoc ſpolečná, opáčná, f.

Gegenliebe, f. láſka odměnná, opáčná; ſpolečná, f.

Gegenliſt, f. odměnná, opáčná chytroſt, f.

Gegenlob, n. odměnná, opáčná, opáčená chwáła, f.

Gegenpart, f. Gegentheil, Gegner, odpůrce, odpornjk, protiwnjk, m.

Gegenpartey, f. ſtrana odporná, protiwná, f.

Gegenſatz, m. naproti kladenj, n. położenka, f. odpor, m.

Gegenſchein, m. bleſk opáčený, odražený, m.

Gegenſchreiber, m. dohledač pjſarſke, duchodnjho, (kontralor) m.

Gegenſeitig, obapolný, gegenſeitige Liebe, obapolná láſka.

Gegenſchrift, f. přjpis, m.

Gegenſchwäger, m. tchán, m.

Gegenſchwägerinn, f. tchyně, f.

Gegenſpiel, n. ſ. Gegentheil im Spiele, odporná hra, f.

Gegenſpieler, m odbngce, we hře, m.

Gegenſeitig, adv. obapolně, obapol.

Gegenſtand, m. námět, namjcánj, předwrženj. n. wěc ſe namjtagjcý, naſtrkanicý, nahodilá, naſkytlá, f. Gegenſtand der Liebe, des Haſſes, námět láſky, hněwu, člowěk láſky něčj ſe vyſkagicý, tknaucý, die natürlichen Dinge ſind der Gegenſtand der Phyſik, fizyka gedná o wěcech přirozených, geſt námět wěcý přirozených, obýrá ſe s wěcmi přirozenými, die Uebung der Pflichten iſt der Gegenſtand der Moral, mrawné wměnjá gedná o kwánj powinnoſtj, wir gewöhnen uns an die Gegenſtände, die uns umgeben, zwykáme wěcem, které okolo nás gſau.

Gegentheil, m. der Gegner, odporná ſtrana, f. odpornjk, odpůrce, m. 2) das, Entgegenſatz, Widerſpiel, odpor, m. wěc odporná, f. im Gegentheile, proti, naproti tomu, es geſchieht das Gegentheil, děge ſe naproti, na odpor, ginák, odpor, odporně, das Gegentheil thun, behaupten, na odpor činit, mluwit.

Gegenüber, naproti.

Gegenverbindung, f. odměnný, opáčný ſwazek, m.

Gegenverehrung, f. ſ. Gegengeſchenk,

Gegenvermächtniß, n. odkaz, odměnný, naproti, m. gegen das Heurathgut, wěnowánj naproti, n.

Gegenverſchreibung, f. vpsánj odměnné, naproti, n.

Gegenverſicherung, f. zabezpečenj, vgiſtěnj, pogiſtěnj odměnné, opáčné, naproti, n.

Gegenverſprechung, f. ſ. Gegenverſicherung.

Gegenvorwurf, m. odměnná, opáčná wečitka, weyrka, f.

Gegenwart, f. přjtomnoſt, f.

Gegenwärtig, přjtomný, naſtalý.

Gegenwärtig, adv. přjtomně.

Gegenwehr, f. obrana, f. thun, ſich zur Gegenwehr ſtellen, ſetzen, na odpor ſe ſtawěti, poſtawiti.

Gegenwind, m. wjtr protiwný, m.

Gegenwurf, m. předwržení, n. namjtka, f.
Gegipſt, ſporným wápnem obwržený.
Gegenverſicherung, ſ. Gegenverſicherung.
Gegitter, ſ. Gitter.
Gegittert, mřežowaný, zamřežowaný.
Gelästet, hlazený.
Gegner, m. odpurce, odpornjk, protiwnjk, m.
Gegnerinn, f. odpůrkyně, odpůrnice, protiwnice, f.
Gegraben, hrabaný, kopaný, gegrabener Sand, kopaný pjſek, 2) geſtochen, rytý, wyrýwaný, gegrabene Arbeit, rytá, wyrýwaná díło, n. rytina, f.
Gegründet, založený, ſpodu vpewněný, 2) dowodný.
Gegrüßet, pozdrawený, ſey gegrüßet, zdráw buď, zdak Buh, dey Bůh zdrawj.
Gegürtet, opáſaný.
Gehabe dich wohl, měg ſe dobře.
Gehabt euch wohl, mějte ſe dobře.
Gehackt, segraben, okopaný, 2) wie Holz, ſekaný, kálaný, rubaný.
Gehäfrelt, připinaný.
Gehalt, m. Beſoldung, plat, m. 2) der innere Werth einer Sache, wáznoſt, cena, f.
Gehämmert, kowaný.
Gehänge, eines Berges, ležatoſt, ligowitoſt hory, f. ſ. Gehenke.
Gehariſcht, zbrogný, ozbrogený, brněnim, krunýřem oděný, ein geharniſchter Mann, oděnec, m.
Gehäßig, nenáwiſtiwý, newražný, einem gehäſſig ſeyn, nenáwidět: k někoho, newražiti naň, einem gehäſſig werden, zanewřjſti na někoho, w nenáwiſt wzyti někoho.
Gehaubt, čepičatý.
Gehauch, dchnutý, dechnutý.
Gehäuft, hromážděný, hromáděný, wrchowaný, wrchowatý.
Gehechelt, mykaný, kramplowaný, česaný, wochlowaný, zwochlowaný, česaný.
Gehecke, n. die Hecke, Brut, porod, m. porojenj, plemě, n. 2) von Dornen, trnjſtě, ſtrjſtě, trnowiſtě, trnowé křowj, chraſtj, n. chraſtina, f.
Geheftet, připjnaný.
Gehehlen, in etwas, (obſol) ſ. Willigen.
Geheilet, vzdrawený, zléčený.
Geheiliget, poſwěcený
Geheim, tagný, teyný, tagemný, ſkrytý, geheim halten, tagiti, w ſkrytě, ſkrytě, w tagnoſti mjti, chowati, geheim thun, mit etwas, tagiti ſe, kryti ſe, ſkrywati ſe s něčjm, geheimer Rath, tagná, teyná rada, f. tagemnjk, m. in Geheim, tagně, teyně, w tagnoſti, pod krytem, pod tagi, ſkrytě.
Geheim, adv. heimlich, ingeheim, insgeheim, tagně, teyně, tagemně, ſkrytě.
Geheimniß, n tagemſtwj, n. tagnoſt, f.
Geheimnißſchreiber, Geheimſchreiber, m. tagný pjſař, tagemnjk, m.
Geheimnißvoll, plný tagemſtwj, tagnoſti, tagemny.
Geheiß, n. poručenj, n. welenj, n. rozkaz, přikaz, m. auf dein Geheiß, na twé poručenj, twého poručenj.
Geheißen, poručený.
Gehemmet, zaſtawený, obmeſkaný, zbržený.
Gehen, choditi, gjti, wohin, in einem, někam, k někomu, hin und her gehen, ſem a tam choditi, procházeti ſe, gehe an den Galgen, gdi na ſibenicy, na, k ſibenicy, geh hieher, gdi ſem, pod ſem, zu Herzen gehen, gjti k ſrdcy, nach Rom gehen, gjti do Řjma, zu Grunde gehen, gjti, přigjti w zkázu, w zhaubu, hynauti, zahynauti, unter die Leute gehen, gjti mezy lidi, durch die Stadt gehen, gjti městem,

ſtrem, ſtrze mĕſto, nach Hauſe gehen, domů gjti, aus den Augen, gjti z očj, einen gehen laſſen, nechati nĕkoho, vors Thor gehen, gjti za bránu, es geht ihm wohl, übel, dobře, zle ſe mu wede, dobře, zle ſe má, wie geht es dir? gak ſe ti wede, gak ſe máš? im Schwange gehen, w běhu bĕti, bĕžeti, wie wird es dir gehen? gak ſe ti powede, gak s tebau budě, es wird ihm noch wohl, ſchlecht gehen, dobře, zle ſe mu gesstě powede, ſo geht es, wenn man nicht folgt, tak gest, tak ſe dĕge ſtawá, když člowĕk nepoſlauchá, die Uhr gehet, hodiny gdau, von dem Wege gehen, z, s ceſty ſgjti, ſchwanger gehen, s těžkým žiwotem chodĭti, es gehet in die vierte Woche, gde na čtwrtý týden, das gehet luſtig, weſele gest, an das Leben geht es, gde, bĕžj o žiwot, o hrdlo, gehen nach Wunſche, dle ljbosti ſe wĕſti, dařiti ſe, hin und her, herum gehen, ſem a tam chodĭti, z gednoho miſta na druhé přecházeti, irre gehen, blaudĭti, wenig beyſeits gehen, na ſtranu, w ſtranu poodgĭti, es gehet nicht nach ſeinem Kopfe, Willen, newede ſe, nedĕge ſe, neſtáwá ſe dle, podlé gehо hlawy, wůle, gehen heißen jemand, poručiti, weleti odgĭti, aby odeſſel, dies gehet zu weit, to ſahá, to ſe wztahuge daleko, ſich müde gehen, vgit ſe.

Gehen, das, gĭti, chozenj, n. chodba, chuze, f. chod, m. im Gehen, w chodu, chodě, im Gehen beten, w chodu, chodě ſe modliti.

Geheimhalten, etwas, w tagnoſti, w ſkrytoſti, ſkrytě chowati, mĭti.

Gehenke, n. Gehenk, um den Leib, pás, 2) Geſchlinge, oſrdĭ, n. 3) verſchiedener Zierrathen, welche angehängt werden, wiſáčko, n.

Gehenkter, ein, obĕſſenec, wiſelec, m.

Gehauſe, n. der Seidenwürmer, domeček, měchýřek, des Bleyzugs, ſtawenjčko, n. des Degens, luk, m. beym Schloſſe, krwt, m. der Sackuhr, kapſička, f.

Geheule, n. kwilenj, ſkuhránj, hubláni, n. des Windes, der Wellen, hlučenj, n. der Hunde, wytí, ſkučenj, n. ein Geheule machen, erheben, kwilenj, žaloſtný pláč wzbudĭti, wydati, Geheule, elende Muſik, ſſkwĕčenj, n. ſſkwĕčkot, ſſkwĕk m.

Behext, čarowaný, kauzlený.

Gehindert, překažený.

Gehirn, n. mozek, m. (w hlawě) der Spanfärkel, Schafe, Vögel, mozečky, plu.

Gehirnchen, n. Gehirnlein, mozeček, m.

Gehobelt, hlazený, (hoblowaný)

Gehöft, daufaný.

Gehöhlt, dlabaný, daupnatý.

Gehöhn, n. Verſpottung, poſměch, m.

Geholfen, pomožený.

Geholt, přineſený.

Gehölz, n. les, m. leſyna, f.

Gehör, n. ſluch, m. der ein übles Gehör hat, náhluchý, 2) Gehör geben, folgen, glauben, poſlauchati, wĕřiti, Audienz geben, ſlyſſeni dáwati, dáti.

Gehorchen, poſlauchati, poſlechnauti, vroſlechnauti, einem in allen Dingen gehorchen, někoho we wſſem poſlechnauti.

Gehören, wohin, patřiti, náležeti, přináležeti, jemanden gehören, patřiti, náležeti, přináležeti nĕkomu, 2) zu etwas gehören, erfordert werden, zapotřebj býti, dazu gehört Geld, Zeit, Mühe, k tomu gest zapotřebj penĕz, času, prâce, es gehört nicht mit zur Sache, to k tomu nepatřj,

nenáležj, nepřináležj, nepřjležj, 2) ſich gehören, gezjemen náležeti, přináležeti, přiležeti, patřiti, ſo gehört es ſich, tak ſe patřj, auf die Uebelthat gehört ſich Strafe, zlý ſkutek zaſluhuge troſtu, geſt hoden trestu.

Gehnen, zýwati, zýwnauti, der oft gehnt, zýwawý, subst. zýwawoſt, f.

Gehnen, das, zýwánj, zýwnutj, öfters zýwačka, f.

Gehnend, zýwagicý, (zýwawý)

Gehnſucht, f. zýwawoſt, zýwačka, f.

Gehörig, adj. jemanden, mir, dir, zu etwas, náležicý, přináležicý, přiležitý, wohin, in einen Ort, daher gebürtig, darinn wohnhaft, patřicý, náležicý, an gehörigem Orte, na ſwém mjſtě, mjſtně, gehörig, gezjemend, náležitý, ſluſſný, zu gehöriger Zeit, wo es ſich gezjemt, w náležitý, w' ſluſſný čas, mjſtně.

Gehörig, adv. náležitě, ſluſſně, mjſtně.

Gehörlos, bezſluchý.

Gehörnt, rohatý.

Gehorſam, m. poſluſſenſtwj, n. poſluſſnoſt, f. der Gehorſam gegen die Eltern, poſluſſnoſt, poſluſſenſtwj k rodičům, Gehorſam leiſten, poſluſſenſtwj konati, prokázati, poſluſſnoſt zachowati, poſluſſně ſe mjti, poſlauchati, zum Gehorſam bringen, k poſluſſenſtwj přiwesti.

Gehorſam, adv. poſluſſně.

Gehorſam, poſluſſný, einem gehorſam ſeyn, (w něčem) někoho, někomu poſluſſnu býti.

Gehorſamen, ſ. Gehorchen.

Gehorſamlich, ſ. Gehorſam.

Gehorſamſt, poſluſſný; neyposluſſnějſſj, gehorſamſt bitten, danken, poſluſſně, co neyposluſſnějſi, neyponiženějſi proſyti, děkowati, ich empfehle mich gehorſamſt, porauczjm ſe poſluſſně.

Gehülfe, m. pomocnjk, ſpomocnjk, nápomocnjk, m. ſ. Helfer.

Gehülfinn, f. pomocnice, ſpomocnice, nápomocnice, f.

Geifer, m. ſlina, f. wypliwek, m wychrkel, m.

Geiferig, ſlintawý, ſlinowitý, chrkawý, pkrawý.

Geifern, ſlinitj, ſlintatj, pljti, odpljwati, chrkati, prſkati.

Geiferung, f. ſlinění, ſlintánj, pljti, pliwánj, n. chrkánj, prſkánj, n.

Gejauchze, n. weyſkánj, n. weyſkot, m.

Geier, ſ. Geyer.

Geige, f. hauſle, f. plur. eine kleine, hauſličky, plur. davon, hauſlowý, 2) Geige, eine Art von Strafen, eine Art Bande, ſkřipec, m.

Geigen, haudati, hauſti, na hauſle hráti.

Geigenfutter, n. pauzdro na hauſle, hauſlowé, n.

Geigenmacher, m. hauſlář, m.

Geigenbogen, m. ſſmyrec, m. (huſlowé ſtrogidlo, n.)

Geigenmacherarbeit, f. hauſlářſké djlo, n.

Geiger, m. hudec, hráč na hauſle, hauſlař, m.

Geil, wilný, bugný, chlipný, geil ſeyn, bugněti, bangeti, wilným, chlipným, bugným býti, chlipěti, chlipnětj, geil werden, bugnětj, zchlipnětj, zchlipěti.

Geil, adv. wilně, bugně, chlipně.

Geilen, dychtěti, tauženi. 2) geil ſeyn.

Geilen, das, dychtiwoſt f. dychtěnj, tauženj, n. touha, f.

Geilen, die, muſj, n.

Geilheit, f. wilnoſt, bugnoſt, chlipnoſt, f.

Geilwurz, f. wſtáwač, m. žeihulka, f. ſtawáček, m. wſtawáček, m.

Geiß, f. koza, f. ſ. Ziege.

Geißblatt, n. kozý liſt, m.

Geißbock, m. Kozel, m. Kozaný, Kozíř, m.

Geißel, f. et. m. Bürge, zástawná, zástawní osoba, f. zástawnec, zástawník, člowěk w zástawě, m. rukogmě, Geißeln ucheiten, w zástawu, w základ bráti, 2) d Peitsche, bič, m.

Geißeln, bičowati, mrskati, sšlehati.

Geißelung, f. bičowání, mrskání, sšlehání, n.

Geißbart, m. Kozý brada, f.

Geißbohnen, pl. f. Kozý bobky, pl. f.

Geißböckchen, Kozlátko, kozle, Kozlátečko, n.

Geißchen, n. Kozle, Kozlátko, n. Kozka.

Geißfell, n. Kůže kozelčí, Kozlowá, Kozlowice, f.

Geißelschaft, f. zástawnictwí, n.

Geißfleisch, n. Kozý, Kozlowé maso, n.

Geißhirt, m. Kozák, m. pastucha, pastýř kozi, m.

Geißklee, m. mléčnjk, Kozý ďetel, m.

Geißler, m. mrskáč, m.

Geißmelker, m. Vogel, Kozadog, m.

Geißstall, m. Kozý chlém, Kozinec, m.

Geist, m. duch, bey der Chymie, duch, m. sýla, f. trefflicher Geist, wýborná hlawa, f.

Geisterbeschwörer, m. zaklinač, zaklinatel duchů, m.

Geisterbeschwörung, f. zaklínání duchů, n.

Geisterlehre, f. učenj o duších, n.

Geistig, unkörperlich, netělesný, duchowní, sšlechtilý, sylný.

Geistlich, duchowní, ein Geistlicher, duchowní, duchownjk, m. das geistliche Amt, Recht, duchowní auřad, m. duchowní práwo, n.

Geistlich, adv. duchownĕ.

Geistlichkeit, f. duchowenstwo, n.

Geistreich, geistvoll, důmyslný, ducha plný, plný důmyslů, bystrosti, wtipnosti, důmyslnosti, ducha přebystrého, 2) wie der Wein, sylný, prudký.

Geiz, m. Geiz, lakomstwí, n. lakomost, sšaupost, sšrbnost, f.

Geizen, geitzen, lakomĕti, sšaunisti, sšrbiti, nach Ehre, po cti dychtiti, lakomiti.

Geizhals, m. Geitzhals, lakomec, sšupec, sšrbec, sšuchljk, nevžilec, hauzwička, m. f. Geitzia.

Geizig, Geitzig, lakomý, ein Geiziger, lakomec, sšrbec, sšupec, f. Geizhals, sšaupý, sšrbný, nach Ehre, cti žádostiwý, geizig thun mit etwas, lakomĕ, sšaupĕ, sšrbnĕ sobĕ wésti, lakomĕti, geizig seyn, werden, lakomým býti, lakomĕti.

Geizig, adv. lakomĕ.

Gekalkt, wápenitý.

Gekämmt, česaný.

Gekämpfe, n. pářka, f. potýkání, n. potýčka, f.

Gekämpft, potýkaný.

Gekäuet, žwykaný.

Gekauft, kaupený.

Gekehrt, gerichtet, obrácený.

Gekehrt, gesäubert, metený, zamétaný.

Gekeife, n. sšorpení, hryzení, n.

Gekekert, sšklebený.

Gekerbt, nařezaný.

Geklapper, n. klapání, chřestání, n.

Geklatsche, n. mit den Händen, tleskání, pléskání, pleskání n. tlesk, plesk, plesot, plesot, m. machen, tleskati, pleskati, pléskati, tléskání, pléskání, tleskot, pleskot činiti, 2) mit der Peitsche, prásknutí, n. práskot, m. Geklatsche, falsches Gerede, klewetání, n. klewety, f. Klatscherey.

Gekleider, sšacený, oděný.

Geklingel, n. klinkání, cynkání, n. cynkot, klinkot, m,

Geklitsch, n. tleskání rukama, n.

Geklopf, n. klepání, n.

Geknauelt, switý.

Geknettet, hnetený.

Ge-

Gekuäpft, spogený, swázaný.
Gekocht, wařený.
Gekoſtet, okusený.
Gekratzt, sſtrábaný.
Gekräuſelt, kadeřowaný, kadeřený, kudrnění, kučerowaný, von Natur, kadeřawý, kučerawý, kudrnatý, gekräuſeltes Haar, kadeřené wlasy, kadeře, kučery, kudrny, natürlich, kadeřawé, kučerawé, kudrnaté wlasy, kudrny, kučery, kadeře.
Gekrönt, korunowaný.
Gekröſe, n. okruži, n.
Gekröſäderchen, mlíčné žilky, plu. f.
Gekrümmt, křiwený, zkřiwený.
Gekugelt, kulený.
Gekühlt, chladěný.
Gekünſtelt, líčený.
Gekünſtelt, lektaný.
Gekützet, líbaný.
Gelabet, občerſtwený, ořerſtwený, 2) geraum, posýkaló.
Gelächel, n. ſmjwánj, n. ſmiſſky, plur.
Geklirre, n. der Lanzen, Waffen, Schwerdter, lomoz, břinkot, m. břinčenj, n.
Gelächter, n. ſmjch, m. ſmáni, rozſmiſſenj, n. groſſes, heſtiges, chechtánj, n. řechtánj, neſmjrný ſmjch, m. ein Gelächter machen, erregen, ſmjch wzbudati, ſtropiti, ſtkápati, ſich aus jemanden ein Gelächter machen, ſmjch, poſměch, poſmjſſky ſobě z někoho dělati, wzdělati, ſtrogiti, miti, zum Gelächter werden, k poſměchu, k ſmjchu býti, ein Gelächter auffſchlagen, erheben, dát ſe do ſmjchu, ſtropit ſmjch, ſich zum Gelächter machen, poſměch ze ſebe wzdělat.
Geladen, nakládaný, naložený, 2) zu Gaſte geladen, zwaný, pozwaný, 3) wie ein Gewehr, nabitý.
Gelag, n. ſmſſka, ins Gelag hineinreden, co ſtrna na gazyk přineſe, co na gazyk přigde, hakmak, co do huby, do ust, přigde, mluwit.
Gelähmt, ſchromený.
Gelánder, n an der Stiege, zábradlj, zábradlo, n. der Weinſtöcke, tyčka winičná, f.
Gelangen, wohin, an einen Ort, přigiti, dogiti, přibrati ſe, doſtati ſe, doſpěti někam, ocrnauti ſe, wie biſt du dazu, daher gelangt, gekommen, kterak gſy ſe tam, k tomu doſtal; ocrl, durch Krümmungen, přikročiti ſe, in die Höhe, do weyſſky přigiti, weyſſky dogiti, doſtati ſe do weyſſky, gelangen, zu etwas, als zu Ehren, dogiti něčeho, přigiti k něčemu, 2) an einen, als an den Rath gelangen laſſen, wznéſti něco na někoho, doneſti něco k někomu, někomu dát wzkázati, 3) erlangen, doſáhnaut, dogjt, obdržet, zu ſeinem Ziele, Zwecke gelangen, cýle, konce ſwého dogjt, doſáhnaut, zu einer Würde, zu einem Amte gelangen, doſáhnaut, dogjt hodnoſti, auřadu, hier gelangen wir dazu nicht, zde toho nedoſáhnem, zur Reife gelangen, dozrátí, vyráti, in den Hafen přiſtati, břehu.
Gelörntes Erz, n. zrněná měd, f.
Gelreiſche, n. břiſſot, m.
Gelärm, n. powyk, m.
Gelaß, proſtora, f.
Gelaſſen, ruhig, ſanftmüthig, mirný, tichý, geduldig, dobromyſlný, ochotný, wolný, trpěliwý ſnáſſeliwý.
Gelaſſen, adv. mirně, ciſſe, geduldig, dobromyſlně, wolně, ochotně, trpěliwě, ſnáſſeliwě, etwas gelaſſen ertragen, něco dobromyſlně, ochotně, trpěliwě ſnáſſeti.
Gelaſſenheit, f. Sanftmuth, mirnoſt, tichoſt, f. Geduld, trpěliwoſt, ſnáſſeliwoſt, f. dobromyſlnoſt,

ochot-

ochotnoſt, wolnoſt, f. etwas mit Gelaſſenheit ertragen, něco s trpělliwoſtj ſnášeti.

Gelaufe, n. běhánj, n. běh, ſhon, m. was iſt das vor ein Gelaufe? co geſt to za běhánj, za těkánj, za běh, za ſhon?

Geläufig, leicht, gewöhnlich, ſnadný, wolný, es iſt ihm geläufig, geſt mu to ſnadno, wolno, wie die Zunge, hbitý, obratný.

Geläufigkeit, f. der Zunge, hbitoſt, obratnoſt, f.

Geläute, n. zwonění, n. das ganze, wſſema zwony.

Geläutert, wyčiſſtěný,

Gelb, žlutý, gelb machen, žluti-ti, gelb werden, žlautnauti, ſe-žlautnauti, das Gelbe vom Ey, oder in dem Ey, (der Dotter) žlaurek, (wageku) die gelbe Sucht, f. Gelbſucht.

Gelbharig, žlutých wlaſů.

Gelblicht, požlautlý, přižlautlý, zažlautlý, werden, přižlautnauti.

Gelbroth, plawý.

Gelbſchnabel, m. holobrádek, m.

Gelbſucht, f. žlautenice, žlautenka, žlutá nemoc, f.

Gelbſüchtig, na žlautenicy nemocný, žlautenka, w. žlautenična.

Gelbfärber, m. barwič na žluto, m.

Gelbholz, n. žlutě dřewo, n.

Geld, n. penize, pl. zu Gelde gehörig, Geld betreffend, penežný, zu Gelde machen, ſpenežiti, na penize wwesti, Geld welches nach Bergwerksunkoſten wochentlich übrig bleibet, wčepnj penize, ſkleines, drobné penize geldmachend penežitý.

Geldangelegenheit, f. penežná důležitoſt, f.

Geldbedürftig, potřebný peněz.

Geldbeutel, m. pytlik, waček, měſſec na penize, m. penežný měſſec.

Geldbörſe, f. pytlik na penize, m. tobolka, f. waček, ſáček, m.

Geldbüchſe, f. krabice, pokladnice na penize, f.

Geldbuſſe, f. Strafe, penežitá pokuta, f.

Geldeinfoderer, m. zbjrač peněz, m.

Geldeinnahme, f. přigjmánj peněz, n. přigem peněz, m.

Geldeinnehmer, m. wyběrčj peněz, m.

Geldfuhre, f. fůra s penězy, f. wůz s penězy, m.

Geldgeiz, m. lakomá žádoſt peněz, f.

Geldgierde, f. žádoſt peněz, f.

Geldgierig, žádoſtiwý peněz.

Geldgierigkeit, f. žádoſtiwoſt peněz, f.

Geldhandel, m. obchod s penězy, m.

Geldhändler, ſ. Geldwechsler.

Geldhungrig, ſ. Geldgierig.

Geldkaſten, m. ſchrána, ſkřině, truhlice na penize, penez, f.

Geldkörbchen, n. koſſíček na penize, m.

Geldmangel, m. nedoſtatek na penězích, m.

Geldnoth, f. nauze o penize, na penězích, f.

Geldreich, penežitý, bohatý na penězích, na penize.

Geldſache, f. wěc ſtrany peněz, f.

Geldſack, m. pytlik, měſſec na penize, m.

Geldſammlung, f. zbjrka peněz, penežná.

Geldſchuld, f. dluh penežný, m.

Geldſtrafe, f. pokuta penežitá, penežná, f.

Geldwechsler, m. penězoměnec, m.

Geldwurm, m. ſtuchlik, hauzwička, m.

Gelebeu, ſ. Leben.

Gelecke, n. ljzánj, n.

Gelegen, liegend, položený, gelegen Morgen gelegen, na wýchod ležicý, ſ. Liegen, 2) bequem, přiležitý, příhodný, gelegene Stunde, přiležitá hodina, zur gelegenen Zeit kommen, w přiležitý

w přj-

w příhodný čas, w čas přijíti, 3) es iſt daran gelegen, záleží na tom, was iſt daran gelegen? co na tom záleží? co ge na tom? es iſt viel daran gelegen, mnoho na tom záleží, daran iſt wenig gelegen, na tom málo záleží, mir iſt viel daran gelegen, mně mnohó na tom záleží.

Gelegen, adv. příležitě, příhodně, whod.

Gelegenheit, f. příležitoſt, f. der Zeit, des Orts, příhodnoſt, příležitoſt, f. 3) Gelegenheit, Lage des Orts, položenj, poloha, položitoſt miſta.

Gelegen, položený, položitý.

Gelehnt, opřený, podepřený.

Gelegenheitsmacher, m. působce, působitel, činitel příležitoſti, m.

Gelegenheitsmacherinn, f. působitelkyně, působkyně, činitelkyně příležitoſti, f.

Gelegenheitsmacherey, f. působenj, činěnj příležitoſti, n.

Gelegentlich, příležitě.

Gelehrig, gelehrſam, včeliwý, navčeliwý, wtipný, gemný, důwtipný.

Gelehrigkeit, f. včeliwoſt, navčeliwoſt, f. gemnoſt, wtipnoſt, důwtipnoſt, f.

Gelehrſamkeit, f. včenoſt, vměloſt, f.

Gelehrt, včený, vměly, gelehrt ſeyn in einer Sache, včeným, vmělým býti w nějaké wěcy, gelehrt thun, včeně ſy wěſti, počinati, gelehrte Zeitungen, včené nowiny.

Gelehrt, adv. včeně, vměle.

Gelehrtengeſchichte, f. příběhy včenoſti, včenſtwa, mužů včených, (včenců, pl

Gelehrtenlexikon, n. ſlowař, ſlowan mužů včených, (včenců, m.

Geleiſe, n. koleg, f. aus dem Geleiſe kommen, wywinauti, wyſtinauti, ſſinauti, wychýliti ſe, wychýliti ſe, wyhnauti, wyhnauti z kolege.

Geleite, n. Begleitung, průwod, m. nimm das Geleite mit, prowod, wyprowod ſe ſám, 2) ſicheres Geleite, průwod bezpečnoſti, (ſicherheit,) geben, dáti, 3) Zoll, clo berné, n.

Geleiten, prowázeti, prowoditi.

Geleiter, ſ. Geleitsmann.

Geleisbrief, m. průwodní liſt, m.

Geleitseinnahme, f. berně, f.

Geleitseinnehmer, m. weyběrčí, zběračelo, celný, m.

Geleitshaus, v. celnice, berna, f.

Geleitsmann, m. Gefährte, průwodce, průwodčí, průwodnjk, ſpoluchůdce, poceſtnjk, m.

Gelenk, gelenkſam, gefügig, gelenkig, ohebný, ohbitý, hbitý, hebký, potočitý, obratný, kkevký, 2) jáh, biegſam, žitký, wláčný, gelenk machen, oblomiti, gelenk werden, oblomiti ſe.

Gelenke, n. Gelenk, příhbj, n. 2. příheb, oheb, m. der Finger, příhbj, klauby, články, plu. im Rücken, příhbj, n.

Gelenkeiſen, n. železo na články, n.

Gelenket, ſ. Lenken.

Gelenkſam, ſ. Gelenk.

Gelenkſamkeit, f. ohbitoſt, hbitoſt, potočitoſt, f. ohebnoſt, obratnoſt, hebkoſt, f.

Gelenkſucht, f. klaubnj nemoc, f.

Gelernt, včený, gelernter Meiſter, ſ. Lernen.

Geleſcht, ſ. Gelöſcht.

Gelichter, n. Art, Gattung eines, gleiches Gelichters, geboné, ſteyné wrſtwy, powahy, geboného, ſteyného dra.

Gelieben, ſ. Belieben, Gefallen.

Geliebt, milowany, zmilený, geliebter Sohn, mily, zmilený ſynu! 2) geliebt es Gott, buďeli wůle Božj., Geliebte, die, milenka, milá, milyrka, Geliebter,

miláček, miłk, miły, ſ miłownik) m.
Geliefer, n. pomazánka na ruđé, f.
Geliefern, beſſ. Geliebern, ſedati ſe, ſewřiti ſe.
Geliefert, beſſ. gellebert, ſedłý, gelieberres Blut, ſedlá krew, 2) geliefert, herbeygeſchaft, übergeben, podany, dodany, odwedeny, ſ. Liefern.
Geliehen, půgčeny, zapůgčeny.
Gelind, tichy, měky, powolny, gelinde Luft, tichy, powolny wětřek, gelinder Winter, powolná, měká zyma, f. gelinde Saiten, ſ. Saiten, gelind, ſachte reden, tjſſe mluwiti, gelinde werden, změknauti, gelind machen, měkčiti.
Gelinde, adv. tjſſe, měkce, powolně.
Gelindigkeit, f. tichoſt, měkoſt, powolnoſt, f.
Gelingen, dařiti ſe, powěſti ſſe, zdařiti ſe, podařiti, zwěſti ſe, es gelinget nicht jede Arbeit, nezwede, nezdařj, nepodařj ſe każdá prácze, ſoweit iſt es mir gelungen, tat dalece ſe mi podařilo, powedlo, zwedlo, zdařilo.
Gelifpel, n. ſſepot, m.
Gelitten, trpeny, der gelitten hat, trpeny.
Gellen, znjti, zwučeti, eben izt, zaznjti, zazwučeti.
Gellen, das, znění, zwučenj, n. 2) zaznění, n. zwuk, m. zazwučenj, n.
Geloben, ein Gelübde thun, Bohu ſſibiti, 2) zuſagen, ſſibiti, přiſſibiti.
Gelobet, zaſſibeny.
Gelobniß, f. ſlib, m. thun, ſlib činiti, učiniti.
Gelobt, chwáleny, 2) das gelobte Land, zaſſibená země, f.
Gelobung, f. zaſſibenj, n.
Geloat, wábeny.
Gelohnt, übel gelohnt bekommen, zlau odplatu wzyti, es ſoll dir übel gelohnt werden, zlau odplatu máš wzyti
Gelöcht, haſſeny, uhaſſeny.
Geloriden, n. potočnj wrba, f.
Gelt! wiš! wij!
Gelte, f. džka, f. kbelj, m.
Gelten, vermögen, platiti, platnym byti, platnoſt mjti, ſtáti, das Geld gilt bey uns nicht, ty penize v nás neplatj, (nebo rau ge, er gilt viel bey ihm, mnoho v něho platj, was gilts, er wird nicht kommen! oč že nepřigde! das gilt dir dein Leben, to tě žiwot ſtogj, to ſo twůg žiwot běžj, es gelt Leib und Leben, běžj o hrdlo, o žiwot, žiwot ſtogj, 2) gelten laſſen, dáti platiti, die Entſchuldigung gelten laſſen, wymluwu dáti platiti, 3) es gilt dir, o twau wěc běžj, es gilt meine Haut, o mau kůži to běžj, es gilt mir eben das, gleich, mně geſt to gednoſtayné, wſſe gedno, 4) was gilt das Korn? co platj žito? 5) was gilts? was gilt die Wette, co wſázjš? oč ſe založiš? ſadjš? ſázyš? der Konkurrt gilt nicht, ta ſmlauwa neplati, wem gilt das? koho ſe to tkne, dotyká, dotyče, tyče, tyká, das hat dir gegolten, tebe ſe to tklo, tykalo, dotykalo, dotklo.
Geltend, platicy, platny, geltend machen, ſein Recht, ſeine Anſprüche, w platnoſt wwesti ſwe práwo.
Geltung, f. cena, platnoſt, f.
Gelübd, n. beſſ. Gelübde, ſlib, m thun, ſlib činiti, učiniti.
Gelüſtet, powětreny; prowětrany.
Geling, n. Geſchling, Gehäng, oudj, n.
Gelungen, zdařily, zdařeny, powedeny, podařeny.

Ge-

Gelüſten, ſich laſſen, chutnati, ſa: chutnati ſobě, nach etwas, chuť, ljboſt mjeti na něco, libowati ſy něco, zachtjti ſe, chtjti ſe, es gelüſtet mir, chce ſe mně, mám chuť, ljbj ſe mně.

Geluſt, m. Gelüſten, zachtěnj ſe, n. chuť, f. zaljbenj, n. ljboſt, f.

Gelüſtung, f. chutnánj, zachutnánj, zaljbenj, n. zachtěnj ſe, n.

Gemach, n. pokog, m. pokogjk, gizba, komňata, f. verſchlagenes, ſtrub, m. heimliches, záchod, m.

Gemach, gemächlich, gemachſam, jnenáhla, poznenáhlu, polehaučku, pomalu, zlehaučka, ſ. Sächte.

Gemächlich, přjležitě, pohodlně.

Gemächlichkeit, f. přjležitoſt, pohodlj, n. pokognoſt, f. ſ. Bequemlichkeit.

Gemacht, vdělaný, včiněný.

Gemächt, n. Werk, djlo, n. 2) die Schaam, přirozenj, n. luno, n.

Gemächtbruch, m. keyla, f.

Gemahl, m. manžel. m. ſ. Ehegemahl.

Gemählde, n. Gemählb, Gemälde, obraz, m. wyobrazenj, wypodobněnj. malowánj, wymalowánj. n.

Gemahlinn. f. manželka, f.

Gemahlen, ſ. Mahlen.

Gemahlet, wypodobněný, malowaný, ſ. Mahlen.

Gemahnen, zdáti ſe, ſ. Scheinen, Dünken.

Gemäß, adj. podobný, rowný, gemäß ſeyn, ſrownáwati ſe, das iſt der Wahrheit gemäß, to geſt prawdě podobno, to ſe s prawdau ſrownáwá, du biſt mir nicht gemäß, ty mně negſy rowný, rowen.

Gemäß, adv. podobně, rowně, 2) vermöge, dle, podlé, wedlé, gemäß der Ordnung, dle Dekrets, dle, podlé, wedlé nas řjzenj, dekretu.

Gemäßheit, f. rownoſt, f. in Gemäßheit des Befehls, dle, podlé, wedlé poručenj, podlé přikazu.

Gemäßiget, vſtrowněný, vſtřjdměný.

Gemäſtet, krmený, wykrmený

Gemäuer, n. jed, f. im Bräuhauſe, wčeleſno vlifek, n.

Gemauert, zděný,

Gemehrt, množený.

Gemein, obecný, obecnj, das hab ich mit dir gemein, to mám s tebau obecné, die gemeine Meynung, obecné zdánj, n. das gemeine Weſen, obec, f. das gemeine Beſte, obecné dobré, n. gemein werden, zobecneti, zwſſedněti, gemeiner Soldat, ſproſtý wogák, m. obecný, přibězný, wogák, dráb, m. Menſch, ſproſtý člowěk, ſproſták, das gemeine Volk, obecný lid, m. der gemeine Mann, Pöbel, ſproſtný, obecný lid, m. obecná chátra, lůza, f. etwas gemein machen, obecné, wubec něco wydati, obecné vdělati, hlásyti, ſich mit jemanden gemein machen, s někým ſe towaryſſiti, do welikého towaryſſtwa s někým ſe puſtiti, domácky ſe k někomu vrazowati, auf gemeine Koſten, na obecné auſtraty.

Gemein, adv. obecně, wſſedně.

Gemeinbote, m. poſel obecný, poſpiták, m.

Gemeine, Gemeinde, Gemeinheit, obec, f. obecnice, obecnjk.

Gemeiner, Gemeinheiter, Gemeinglied, einer aus der Gemeinde, m. obecnj (občan, m.

Gemeinauger, m, občina, f.

Gemeinder, m. Meyerer, dwořák, (man)

Gemeinhaus, n. obecný dům, m.

Gemeinhof, m. obecný dwur, m.
Gemeinheit, f. obecnoſt, f. 2) Gemeinde, obecnice, f.
Gemeiniglich, oft, obyčegně, z większí částky, na większím dile, ſ. Insgemein.
Gemeinnützig, wſſewžitečný.
Gemeinſam, adv. gemeinſchaftlich, obecně, ſpolečně.
Gemeinſchaft, f. ſpolečnoſt, f. ſpolek, m. ſpolečenſtwj, n. (pospolnoſt, f. pospolitoſt, ſ.) obecnoſt, obecenſtwj, zobecnělost, f. zdjlnoſt, obcowánj, towaryſſenj, towaryšſtwo, n. Gemeinſchaft mit einem haben, obecenſtwj, towaryšſtwj s někým mjti, obcowati, towaryſſiti s někým, towaryšſky, domácně, po domácku někoho wjtati, Gemeinſchaft mit einem machen, w obecenſtwj, w towaryšſtwj, w ſpolečenſtwj, w ſpolečnoſt, w ſpolek s někým wgjti, s někým ſe ſtowaryſſiti, ſpolčiti, Gemeinſchaft zwiſchen jemanden, Verbindniß, ſwazek, m. Gemeinſchaft der Dinge, ſo einer jeden Natur eigen ſind, zdjlnoſt wlaſtnoſtj, f.
Gemeinſchaftlich, towaryšſký, ſpolečný, pospolný; pospolitý.
Gemeinſchaftlich, adv. ſpolečně, towaryšſky, pospolně, pospolitě.
Gemeintag, m. den ſpolečnoſti, f.
Gemelke, n. dogenj, n.
Gemenge, n. ſměſyce, mjchanice, mjchanina, hakmatilka, f. ſmjſſenj, ſmjchánj, n. mjſſenina, f. in Glashütten, mjſſenina, f.
Gemengſel, n. ſměſyce, mjſſenina, f. mjchanina, mjchanice, hakmatilka, hačmatilka, f.
Gemengt, mjchaný, ſmjchaný, ſmjſſený, (wesměſſný) gemengtes Futter, ſmjſſená pyce dobytka, mjſſenina, f.
Gemerk, ſ. Merkmal.
Gemerkt, znamenaný, vinamenaný, pozorowaný, ſpozorowaný, im Gedächtniße verwahrt, pamatowaný.
Gemeſſen, měřený, změřený.
Gemeynet, domněný, myſſlený.
Gemichet, pronagatý, pronagmutý, nagatý, nagmutý, (nágemutý)
Gemildert, oblewený, zmjrněný.
Gemiſch, n. ſměſyce, mjchanice, f. mjſſenina, f.
Gemiſcht, ſmjchaný, ſmjſſený, pomjchaný, weſměſſný, ſ. Miſchen, Gemiſcht.
Gems, ſ. kamſyk, gemſyk, m. ſkalnj roha, f.
Gemſenfell, n. kamſykowá ruže, f.
Gemſenhorn, n. kamſykowý roh, m.
Gemſenjäger, m. kamſyku lowec, m.
Gemurmel, n. hčmot, m. hučenj, ſſuſtěnj, n. 2) reptánj, ſſemkánj, mumlenj, mumlánj, n.
Gemurr, n. das Murren, reptánj, n. ſ. Gemurmel.
Gemüſe, n. wařenj, n.
Gemeinzeug, n. přeben hnidowý m.
Gemüßigt, přimuſený, přinucený, ſ. Gezwungen.
Gemüth, n. myſl, f. ſich zu Gemüthe ziehen, k myſli ſy přitjſtiti, w myſl bráti, wzýti, w myſlenj wložiti, einem etwas zu Gemüthe führen, někomu něco k myſli přiwáděti, gutes Gemüth, dobrého ducha, ſrdce, ein fröhliches Gemüth, weſelá myſl, m.
Gemüthsarbeit, f. práce myſli, f.
Gemüthsart, f. powaha, f.
Gemüthsbeſchaffenheit, f. powaha myſli, f.
Gemüthsbewegung, f. hnutj, pohnutj myſli, n.
Gemüthseigenſchaft, f. wlaſtnoſt myſli, f.

Gemüthsfähigkeit, f. Gemüthsgaben, schopnoſt, dary myſli, plu.
Gemüthskräfteu, pl. ſýły myſli, f.
Gemüthskrankheit, f. neduh, m. nemoc myſli, f.
Gemüthsneigung, f. náklonnoſt, náchylnoſt myſli, f.
Gemürhsruhe, f. pokognoſt, ſpokogenoſt, f ſpokogenj myſli. u.
Gemüthszuſtand, m. ſpůſobnoſt myſli, f.
Genähet, ſſity.
Genähret, krmeny.
Genäſche, n. Naſchereyen, Naſchwerk, pomiſky, lahůdky, plu.
Genäſchig, mlſny, mlſná huba, f.
Genäßet, zmokřeny.
Genau, adj. accurat, pjliſſny, dokonaly, plny, zewrubny, praſſam, ſſetrny, ſkrowny, ſkrbny, genaue Nachricht, Beſchreibung, Bedeutung, zewrubná, plná, dokonalá, prawá zpráwa, genaue Betrachtung, Unterſuchung, pjliſ bedliwé, pilné, bystré znamenánj, pozorowánj, wyhledáwánj, u. mit genauer Noth, s welkau ſtjſj, ſ. Knapp.
Genau, adv. akurat, přjliš, přjliſſně, na wlas, na nehet, zewrub, dokonale, pilně, bystře, genau unterſuchen, přjliš, bedliwě, pilně, bystře wyhledáwati, pozorowati, genau nehmen, na wlas, na nehet bráti, wykládati, ſich genau halten, hrubě ſobě ſkaupiti, wkaupiti, ſkrbiti, zkrbiti, genau leben, ſkrowně žiwu býti, genau jemand anſehen, dobře, dokonale, ſ pyſtra ſe na ně-oho počjwati, genau 3 Uhr, málem tři hodiny, ſ. Knapp.
Genauheit, ſ. Genauigkeit.
Genauigkeit, f. přjliſſnoſt, ſ. zewrubnoſt, ſ. plnoſt, dokonaloſt, in der Haushaltung, ſkrownoſt, ſſetrnoſt, ſ.
Genealogie, ſ. Geſchlechtswiſſenſchaft.
Genehm, ſ. Angenehm.
Genehmhalten, potwrdíti, přiwolíti, ſchwáliti, ſchwalowati, za ſpráwné, dobré, náležité wzjti, ſaudíti, zdůſtogniti, důſtognjti.
Genehmhaltung, ſ. potwrzenj, přiwolenj, ſchwálenj, ſchwalowánj, zdůſtognénj, důſtognénj n.
Genehmigen, ſ. Genehmhalten.
Genehmigung, ſ. G nehmhaltung.
Geneigt, herunter geneigt, nachylený, naklonený, ſkloněny (nahnuty, 2) einem, oder zu etwas, náklonny, na koho, náchylny, přjchylny, podrobeny.
Geneigt, adv. náklonně, náchylně, přjchylně.
Geneigtheit, f. náklonnoſt, náklonění, náchylnoſt, přjchylnoſt, f.
General, m. ſ. Feldherr, Oberbefehlshaber, 2) das Oberhaupt eines Ordens, wrchnj, m.
Generalität, f. wůdcowé, (generálſtwo)
Generalſtaab, m. hlawnj ſtáb, m.
Generalfeldmarſchall, m. nejwyššj polnj marſſalek, m.
Generalfeldzeugmeiſter, m. nejwyššj polnj zbrogmeſta, m.
Geneſen, geſund werden, wjdrawiti ſe, pojdrawiti ſe, zhogiti ſe, zlécziti ſe, odrawěť, zdráti, podrahnauti ſe, von einer Krankheit geneſen, z nemocy powſtati, 2) eines Kinds geneſen, porodíti
Geneſen, adj. wjdrawený, pojdrawený, okřály, zdráw.
Geneſung, f. wzdrawenj, wjdrawenj, pojdrawenj, zhogenj, zlécenj, okřánj, pozdrahnénj, n. bis zu ſeiner Geneſung, až do wzdrawenj.
Genferich, Kraut, ſtjrnjk, m.
Genick, n. waz, m. (ſjgek. ſſigák) n. týl.
Genie, ſ. Genuß.

Genieß-

Genießbar, k požitku, požitečný)
Genießen, vžjwati, vžiti, (požjwati, požiti) die Ruhe genießen, pokoge vžit, vžjwat, požjwat, seine Glückseligkeit, die Freuden, oder der Freuden des Lebens genießen, blahoslawenstwj, radosti žiwota požjwat, vžjwat) b) den Genuß von etwas haben, vžitek bráti, mjti z někeho, vžiti, du haſt das erſt künftig zu genießen, teprw budaucně toho vžigeſo, z toho vžitek mjti budeſs, ich wills die Armen ſchon genießen laſſen, chudjč toho odemne giž vžigj, c) er hat in ſeiner Jugend den beſten Unterricht genoſſen, on w ſwé mladoſti, (vžil) nayby k neylepſſjho powčenj, wir haben viel gures, viel Ehre, Höflichkeit bey Jhnen genoſſen, mnoho dobrodinj, cti, zdwořilosti gſme w nich vžili, d) přigimat, požjwat, vžit, das Hl. Abendmahl genießen, wečeři Páně přigimat, ich habe nichts davon genoſſen, gá ničeho z toho, od toho nevžil, für genoſſen hingehen laſſen, prominaut.
Genießung, f. vžjwánj, vžitj, požjwánj, n.
Geniſte, n. beylj, rákoſý, n. wyſwěgky, 2) ſmeti, wotřepky, opiſky, plur. 3) ein ſchlechtes Gebäude, katrč, f. hnjzdo, n.
Genoſſe, m. ſpoločnjk, towaryš, včaſtnjk, m. im einem Amte, ſpolutowaryš, ſpoločnjk, ſpoluwčaſtnjk wřadu, m.
Genoſſen, vžitý, vžitý, požitý.
Genoſſenſchaft, f. ſpolek, m. ſ. Geſellſchaft.
Genoßin, f. ſpoločnice, towaryška, včaſtnice, f.
Genöthiget, nucený, donucený, přinucený.
Genothzüchtiget, znrhaný.
Genſter, m. ganowec, m. 2) ſ. Geniſte.

Genug, doſt, dosti, genug hievon dosti o tom, nechť geſt dosti, nech ať geſt dosti, ich habe genug daran, mám doſt na tom, přeſtáwám na tom, genug ſeyn, dosti býti, doſtačiti, einem genug thun, dosti, zadoſt někomu činiti, včiniti, ſchon genug gegoſſen, geſchlafen, gearbeitet haben, nagisti, wyſpati, napracowati, wypracowati ſe.
Genüge, f. Genügen, n. doſtatek, dostatek, m. ſytoſt, f. doſti, Genüge haben, dosti, doſtati, mjti, zur Genüge, doſti, w doſtatku, do ſytoſti, bez nedoſtatku, Genüge leiſten, thun, dosti, za dosti činiti, včiniti.
Genügen, dosti býti, doſtačowatiſich an etwas genügen laſſen, přeſtáwati na něčem, doſti, doſtatek někeho mjti, ſ. Begnügen.
Genüglich, genugſam, genügſam, ſtrý. dný, ſkrowný, málem ſpokojen,
Genugſam, adj. doſtatečný, ſeyn doſtatečně býti, genügſamer Zeuge, doſtatečný ſwědek, m.
Genugſam, adv. doſtatečně.
Genügſamkeit, f. střednoſt, ſkrownoſt, f. vſkrownění, n. Genugſamkeit, doſtatečnoſt, f.
Genugthuung, f. doſti, zadoſt činěnj, včinění, n.
Genuß, m. vžjwánj, požjwánj, vžiti, n. potřeba, f. 2) Vortheil, požitek, půžitek, vžitek, m.
Geoffenbaret, zgewený.
Geöffnet, otewřený.
Geographie, f. ſ. Erdbeſchreibung, Erdkunde.
Geometrie, f. ſ. Erdmeßkunſt.
Geopfert, obětowaný.
Geordnet, pořádaný, w pořádek wedený.
Gepanzert, w zbroj oděný, oblečený, ozbrogený, pancýřem odě ný.
Gepauſch, n. proſtředek w ſtřjtu, m.
Gepeiniget, mučený, trápený.

Ge-

Gepeit-

Gepeitſchet, bičowaný.
Gepfählt, ſtýčený, zpodpjraný, zpodepřený.
Gepfeffert, opepřený.
Gepfeif, n. das Pfeifen, piſkot, m. piſſtba, f.
Gepflanzt, oſazený.
Gepflaſtert, dlažený, podlažený.
Gepflückt, trhaný.
Gepflügt, woraný, zoraný.
Gepicht, lepený.
Geplagt, trápený, ſaužený.
Geplätze, n. der Schwerdter, loſkot od mečů, m.
Geplander, n. pleſkánj, pleſſtěnj, tlachánj, tlampánj, n. žwanice, f.
Gepleer, n. hewokenj, n. howor, m. machen, howokiti, howořenj působiti, dělati, 2) Gepleer der Elephanten, řehot ſlonowý, m. řičenj ſlonů, n.
Geplündert, drancowaný, zdrancowaný.
Gepolter, n. hlmot, třeſkot, třeſt, m. třjſſánj, bauchánj, n.
Gepräge, n. známka, f. znamenánj, n. 2) auf dem Gelde, ráz, žřetel, m.
Gepränge, n. nádherneſt, ſláwa, f. ſtkwoſtnoſt, oſlawa, f. hlučnoſt, f. Hochzeitgepräng, ſwatebnj průwod, m. Leichengepräng, pohřebnj průwod, der Worte, Wortgepränge, ljčenj, wyljčenj ſlow, n. ohne Gepränge Hochzeit halten, einen begraben, bez hlučnoſti ſwadbu mjti, ſwadbiti, pohřbiti někoho.
Gepränguoll, přenádherný, přeſtkwoſtný, přeſlawný, přeoſlawný, plný nádherneſti, ſtkwoſtnoſti, ſláwy, oſlawy, hlučný.
Gepraſſel, n. praſkot, m. praſkánj, n. lom, lomoz, třeſkot, třeſt, hřmot, m.
Gepuzt, okráſſlený, wykráſſlený, ozdobený.
Gerade, přjmý, wpřjmý, rowný, gerades Weges, přjmau, rownau ceſtau, gerade Zahl, ſuda, f. rowný počet, gerade, eben mychen přjmiti, přjmé něco wěcilati, das Krumme, rownati, das gerade Gegentheil, prawé odpor, m. gerade Füſſe, geraden Leib haben, rowné nohy, rowné tělo mjti.
Gerade, adv. přjmo, wpřjmo, zrowna, gerade ſoviel, eben ſoviel als das andere, rowně tak mnoho, tolikéž; gerade recht, der Zeit nach, gerade zur rechten, zur ſelbigen Zeit, w prawý čas, prawě w čas, w ten čas, gerade dazu kam ich, zrowna prawě ſem k tomu přiſſel, das iſt gerade das Mittel, to geſt prawě ten proſtředek, gerade das, was ich wollte, zrowna, prawě to, co ſem chtěl, der gerade zu iſt, zugehet, přjmý, wpřjmý, zrowný, gerade entgegen, gegenüber, přjmo, zrowna naproti, es ſind gerade zo Tage, geſt prawě, zrowna zo dnj, gerade oder ungerade ſpielen, ſuda nebo licha hráti, gerade ſtehen, ſitzen, zrowna ſtát, ſjděť, den Kopf gerade halten, hlawu zrowna, přjmo držet, gerade zugehen, zrowna, zpřjma, přjmo gjt, gerade in die Mitte, zrowna, přjmo do proſtředku.
Gerädert, kolem lámaný
Geradigkeit, Geradheit, přjmoſt, rownoſt, f.
Geräudert, kolkowaný
Geraſſel, n. rachocenj, praſkánj, n. praſkot, lomoz, m. chřeſt, m.
Geräthe, n, Geräth, Geräthſchaft, nábytek, m. ſwrſſky, pl. hoſpodářſtwj, náčadj, n. domácý potřeba, f. der Handwerksleute, nádobj, n. potřeby, přjprawy, plu.
Gerathen, gelingen, podařiti ſe, dařiti ſe, rowesti ſe, zdařiti ſe, zwěſti ſe, übel gerathen, zle

se zwésti, ile se zdařiti, podařiti, zu ſtande ſtiti ſe, 2) gerathen, wie die Früchte, das Getreide, powesti ſe, podařiti ſe, vrodiſti ſe, 3) wie die Kinder, zwésti, podařiti, zdařiti ſe. wohlgerathene Kinder, zwedené, zdařené, podařené děti, übel gerathene, nezwedené, nezdařené, nezdárné, nepodařené děti, 4) in einen ſchweren Zuſtand, in ein Unglück, in Noth, Gefahr ꝛc. gerathen, přigiti, padnauti, vradnauti w těžkoſt, w neſtěſtj, nauzy, bjdu, nehezpečenſtwj, obſahati w težkoſt, nauzy, ꝛc. in Verwirrung, in Irrthum gerathen, přicházeti, přigiti, obſahati, vběhnauti w zmatek, w omyl, blud, přigiti na zmatek, aufs gerathe wohl, na Bůhdař, na Bůh zdař, 5) an einen im Streite, an einander zuſammen, ſpeřiti ſe, ſwaditi ſe, přigiti do sebe, w hromadu, do hromady, in Zorn, Galle, poſuditi ſe, rozljtiti ſe, rozhněwati, zloſt, žluč doſtati, ihn antreffen, přigiti na někoho, wpadnauti na někoho, über etwas, einen gerathen, přigiti na něco, no někoho, připadnauti na něco, na někoho, in Verachtung gerathen, w potupu přigiti, vběhnauti, vpadnauti, wohin gerathen, přigiti, podjti, octnauti ſe někam, auf den Diſkurs, Gedanken gerathen, přigiti na tu řeč, na tu myſſlenku, unter die Feinde, unter die Juden, přigiti, doſtati ſe mezy nepřátele, mezy Židy, es iſt mit ihm dahin gerathen, tak daleko zaſſel, tak daleko přiſſel, gerathen wohin, an irgend einen Ort, octnauti ſe, doſtati (podjti ſe) někam, wo bist du hin gerathen, wohin iſt er gerathen, kam ſy ſe doſtal, kam, kde ſe octnul, poděl, děl.

Gerathſchafft, ſ. Geräthe.

Geraubt, laupený.

Geräuchert, kauřené, geräuchertes Fleiſch, uzené maſo, n.

Geraufe, ſ. Rauferey.

Geraum, geräumig, geräumlich, proſtranný, wolný, 2) lang, dlauhý, geräume Zeit, drahný, dlauhý čas, es iſt ſchon geraume Zeit, daß, již geſt dlauhý, drahný čas, co že.

Geräumig, geräumlich, adv. proſtranně, wolně.

Geräumigkeit, ſ. proſtranſtwj, n. proſtrannoſt, wolnoſt, f. 2) der Zeit, dlauhoſt, f.

Geräuſch, n. oſrdj, n.

Geräuſch, n. ſſuſt, chřeſt, powyk, hluk, ſſuſtěnj, chřeſtěnj, r. chřeſtot, m. (hučenj) ei Geräuſch machen, ſſuſtěti, chřeſtěti, chramoſtiti ſe, ſſuſt, (hřmot) chřeſt dělati, von etwas, powyk, hluk činiti, ohne Geräuſch, bez hluku, bez powyku, Geräuſch der Welt, hluk, hřmot, powyk ſwěta, m. das Geräuſch des Windes, der Wellen, des Waſſers, des Laubes auf den Bäumen, der Blätter, hučenj (hlučenj) větru, wln, wody, tě gečenj. n gekot, m ſſuſtěnj liſtj na ſtromjch, na ſtromowj.

Gerbebank, f. mydlářſká ſtolice, f.

Gerbeiſen, n. koželuſſké neb girchákſké ſtruhadlo, n.

Gerben, das Leder, wydělawati, wydělati kůži, 2) einem das Leder, Fell, kůži někomu potjrati, natjrati, wypráſſiti, wymlátiti.

Gerber, m. koželuh, ſmradař, m.

Gerberey, f. das Gerben, koželužſtwj, ſmradařſtwj, n koželužſké, ſmradařſké řemeſlo, n. 2) die Stube, Werkſtätte, koželužſká djlna, koželužna, f.

Gerberhütte, f. koželužſká bauda, f.

Gerberinn, f. koželužka, koželuhowá, f.

Gerberrinde. f. ſumach, m.
Gerberſtraſſe, f. loželuſſká, ſtrzedaſſká ulice, f.
Gerecht, ſprawedliwý, gerecht ſprechen, oſprawedlniti, ſprawedliwa učiniti, wyhlášyti, 2) gerecht wie ein Kleid, Schuh, dobře vſſitý.
Gerecht, adv, ſprawedliwě.
Gerechtfertiget, oſtrawedlněný.
Gerechtigkeit, f. ſprawedliwoſt, ſprawedlnoſt, f. Gerechtigkeit, ein Recht, Vorrecht, práwo, n.
Gerechtſame, f. práwa, plu.
Gerede, n, ein Geplauder, rozprávka, f. řeči, f. miuwenj, n. was ſoll, Hilft das Gerede, cowgeſt do těch řeči.
Gereichen, býti, ſlaužiti, zum Schaden, Vergnügen, Lobe, zur Schande, k ſtudě, na ſtudu, k potěſſenj, k pochwale, k haubě býti, zum Beſten, Nutzen, k užitku, k proſpěchu býti, ſlaužiti, zur Ehre, te cti býti, ſlaužiti, zur Geſundheit, ke zdrawj ſlaužiti, býti, proſpěti, die Wohlthat gereicht ihm zur Ehre, to dobrodinj ſlauží mu ke cti.
Gereiße, n. um einen, oder etwas, trhánj, dranj, n. dranice, f. dračká, táhanice, iſt um ihn, geſt o nebo trhánj, dranj, dranice.
Gereiſt, proſſlý.
Gereizt, drážděný, zdrážděný, rozdrážděný, popuzený, ponuknutý.
Geretttet, zachowaný, ochráněný.
Gereuen, pykati, litowati, želeti, ſich gereuen laſſen, ljto, žel býti někomu, litowati, pykati, želeti něčeho, er hat ſichs zu ſpät gereuen laſſen, poždě mu toho bylo ljto, žel, poždě toho litował, pykal, želel, oželel.
Gericht, n. ſaud, m. práwo, n. jüngſtes Gericht, poſledni ſaud, im Gerichte, vor Gerichte, při práwu, v práwa, v ſaudu, vor Gericht fordern, ku práwu, práwem, do, k ſaudu pohnati, e beſtati, Gericht halten, ſaud držeti, die Gerichte, das iſt, die Perſonen, Richter inſofern ſie etwas thun, befehlen, in Anſehung der Prozeſſe, ſaudcowé, plur. Gericht, wo die Uebelthäter hingerichtet werden, ſprawedlnoſt, f. Gerichte Gottes, ſaudowé Božj, plur. Obergericht, wyſſi ſaud, práwo, n. zu Gericht ziehen, na, při ſaudu ſeděti, ſaudu přiſeděti, ſaud držeti, ſich zu Gericht ſetzen, přiſedauti (ſy) k ſaudu, zaſedauti ſaud, 2) die Gerichtsſtube, das Rathhaus, ſaudnice (rychta) f.
Gericht, n. Gerichte, Eſſen, krmě, f. gidlo, n.
Gerichtlich, práwnj, ſaudicý, im Prozeſſe, ſaudný, gerichtliche Klage, práwnj žalobu, f. gerichtliche Ausſage, práwnj wýpowěd, f. gerichtliche Verordnung, práwnj zřjzenj, n.
Gerichtlich, adv. práwně, ſaudně, gerichtlich belangen, práwně o beſtati.
Gerichtsbank. f. ſaudná lawice, f.
Gerichtsbarkeit, eigentl. Gerichtbarkeit, f. moc práwa, práwnj, f. práwo, n. unter jemandes gehörig, pod něcj moc práwa přjležicý.
Gerichtsbedienter, m, anſehnlicher, práwnj ſlužebnjk, m. geringer, práwnj ſluha, m.
Gerichtsbuch, n. práwnj kniha, f.
Gerichtsdiener, m. práwnj ſluha, poſel, holomek, m.
Gerichtsfrau, f. mocná panj, f.
Gerichtshalter, ſudj, m.
Gerichtshandel, m. ſaud, m. pře práwnj, f.
Gerichtsherr, m. mocný pán, m.
Gerichtshof, m. ſaudnice, f.
Gerichtsleute, pl. lidé od práwa, práwnj, plu.
Gerichtsordnung, f. řád ſaudnj, m.

Gerichtsort, m. mjſto ſaudnj, ſaudné, práwnj, n.
Gerichtsplatz, m. mjſto poprawnj, poprawiſtě, n.
Gerichtsſachen, pl. wěcy ſaudné. plur.
Gerichtsſchreiber, m. práwnj, ſaudnj pjſak, m.
Gerichtsſchulze, m. ſaudce, m.
Gerichtsſtätte, f. ſaudnj, ſaudné mjſto, n. ſaudnice, f. mjſto práwnj, n. zur Exekution, mjſto poprawné, poprawiſtě, n.
Gerichtsſtube, f. ſaudnj ſwětnice, ſaudnice, ſaudna, f.
Gerichtstag, m, den ſaudnj, práwnj, m.
Gerichtsunkoſten, pl. práwnj autraty, pl. f.
Gerichtsverwalter, m. ſudj, m.
Gerichtswebel, m. (profanſn) pacholek, holomek, pochop, m.
Gerichtszwang, m. moc práwa, práwnj, f. práwo, n.
Gericben, tkený.
Gering, geringe, wenig, klein, malý, maličký, newelikỳ, nebrubý, ſkrownỳ, chatrnỳ, proſtỳ, ſproſtnỳ, geringes Vermögen, ſkrownė, malė gměnj, n. geringe Leute, chatrnj, ſproſtnj, nepatrnj lidė, geringe Freunde, malj přátelé, geringen Standes, Herkommens, geriner Geburt, z ſproſtnėho, chatrnėho, nepatrnėho ſtawu, rodu, geringes Geſchenk, malỳ, chatrnỳ dar, dárek, m. der geringſte, ten neymenſſj, der geringſten einer ſeyn, býti z neymenſſich, im geringſten nicht, nikoliwěk, nicht das geringſte, ani to neymenſſj, doſt málo, gering, geringer machen, maliti, menſſiti, zmaliti, zmenſiti, vmaliti, vmenſſiti, ſkrowniti, vſkrowniti, menſſi wěcy lacati, zlehčiti, zlehčowati, gering werden, maliti ſe, vmaliti ſe, menſſiti, zmenſſiti, vmenſſiti ſe, zlehčenu býti, es iſt um ein geringes zu thun, o nic mi málo činit geſt, nenj o mnoh činiti.
Geringfügig, proſtỳ, chatrnỳ, ſproſtnỳ, nematnỳ, ſ. Gering.
Geringheit, f. Geringigkeit, malost, maličkoſt, f. newelkoſt, ſkrownoſt, chatrnoſt, proſtnoſt, f.
Geringſchätzig, lehkỳ, ničemnỳ, ic. balátku neſtogicé.
Geringſchätzigkeit, f. lehkoſt, ničemnoſt, f.
Geringſchätzung, f. newážnoſt, malowážnoſt, f.
Gerinnen, ſedati ſe, ſednauti ſe, ſtydnauti, wie Milch, ſedinauti ſe, ſrazyti ſe, ſewřjti ſe das Blut iſt geronnen, krew ſe ſedla, krew ſtydla, geronnene Milch, ſedlé, ſražené, ſewřené mléko, n. geronnenes Blut, ſedlá, ſtydlá krew, f. tok, m.
Gerippe, n. koſti, plu. koſtěnė tělo, n. koſtěnec, m. ein blaſſes Gerippe, gen ſamé koſti, ſamá koſt, gen koſt a kůže.
Geritten kommen, geti, přigeti na koni.
Gerizt, ſſrábnutỳ, vſſrábnutỳ, Ritzen.
Germ, m. beſſ. Germen, Hefen, kwaſnice, f. plur. droždj, n.
Gern, rád, a, o, powděčen, ic glaube es gern, rád tomu wěřjm wir ſehen dich gern, ráda tě widjme.
Gerochen, durch Geruch, čulỳ, ſlỳ, gerochen durch Rache, mſtitỳ, pomſtěnỳ.
Gerőhr, n. křtiniſtě, pole tiſtin poroſtlé, n. křtinowina, f.
Gerölle, n. haradu rdy, plu.
Geronnen, ſedlỳ, geronnenes Blut, ſedlá, ſtydlá krew, f. tok, n. geronnene Milch, ſražené, ſewřené, ſedlé mléko, n.
Geronnene, n. ſyřiſtě, n.
Geröſtet, ſmažený, vſmažený, preženỳ, von der Sonne, ſmahlỳ

od slnnce, wie der Flachs, moczený

Gerſte, f. gečmen, m. von Gerſte, gečný.

Gerſten, plu. kraupy gečné.

Gerſtenbrod, n. gecný chleb, m.

Gerſtendiſtel, f. ſtrečka zahradnj, f.

Gerſtenfeld, n. gečné pole, gečniſtě, n.

Gerſtenacker, m. gečniſtě, n.

Gerſtenbier, n gečné piwo, n.

Gerſtel, f. Gerſtentrauk.

Gerſtenhäutlein, n. gečná plěwa, f.

Gerſtenmalz, n. tluč gečná, f.

Gerſtenmutter, f. opilka, matonoha, (w. gečmeně)

Gerſtenkorn, v. im Aehre, gečné zrno, n.

Gerſtenmehl, n. gečná mauka, f. tluč.

Gerſtenſpreu, m. plěwa gečná, f. gečná lupſtina, f.

Gerſtenſtrob, n. gečná ſláma, f.

Gerſtenſuppe, f. gečná, z gečmena polěwka, f.

Gerſtentrauk, m. gečný nápog, nápog z gečmena, m.

Gerſtenwaſſer, n. gečná woda, woda z gečmena, f.

Gerte, f. Ruthe, prut, m. pružina, f. geſchnittene an einer Weinrebe, ižſtek, podpůſta, f. dědic, m.

Gertenkraut, n. zamaſt, maſtnj puſſka, f.

Gertlein, n. prautek, m.

Gertchen, n. prautek, prauteček, pružinka, f.

Gertwurz, f. brotan, božj dřewce, ſamec.

Geruch, m. Duft, wůně, f. lieblicher Geruch, libá, pochotná wůně, Geruch von ſich geben, wůni ze ſebe wydáwati, wypauſtěti, dáwati, 2) der Sinn ſelbſt, čich, m. (čuch) powonění, n. einen guten Geruch haben, dobrý čich, čuch mjti, keinen Geruch haben, čichu, čuchu nemjt.

Geruchlos, bez čuchu, bez čichu.

Gerücht, n. powěſt, f. (hlahol) m. pověrik, m. das Gerücht breitet ſich aus, rozchází ſe powěſt, hlahol, gutes, ſchlechtes Gerücht haben, mjti dobrau, zlau powěſt, býti dobropowěſtným, zlopowěſtným, das Gerüchte gehet, daß zu gde powěſt, že ač.

Geruchvoll, plný wůně, přewonný.

Gerufen, wolany, powolány, ja wolany.

Geruhen, ráčiti.

Geruhig, ſ. Ruhig.

Gerümpel, n. altes, haraburdj, n. (weteš) harampádj, n.

Gerülle, Gerümpel, Gerumpel, n. ſ. Gerolle.

Geruntzelt, ſcwrknutý, ſwráſkalý.

Gerüſt, n. ſtrog, m. zum Bauen, zur Exekuzion, oder zum Aufſtellen, zum Auf- und Niederlaſſen, als in Schauſpielen, von Bretern, dergleichen die Maurer haben, leſſenj, n. von Beinen, ſtrog, přjprawa dřewěnná neb ſtawenj.

Gerüſtet, ſtrogený, přiſtrogeny, připrawený, přichyſtaný, gerüſter ſeyn, in der Rüſtung, býti oděný, býti w oděnj, zbrogi oděný, oblečený, zbrogný, ſ. Rüſten.

Gerüttel, n třeſenj, třaſenj, lomcowánj, n.

Gerüttelt, ztřeſený, zlomcowaný.

Geſäme, n. ſemena, plu.

Geſätet, ſytý, ſetý.

Geſägt, řezany pilau.

Geſagt, prawený, řečený.

Geſalbet, mazaný, pomazaný maſtj.

Geſalzen, ſolený, naſolený, oſoleny.

Geſammelt, ſebraný, zhromážděný.

Geſammt, wſſeckeren, wſſecken, weſſken; poſpolný, poſwolitý, mit gſammter Macht, wſſj mocý, das geſammte Land, weſſerá země.

Geſandt, poſlaný, wyſlaný, ſlaný.

Geſandter, m. wyſlaný, wyſlanec, poſlanec, ſlanec, m.

Geſandtinn, f. wyſlankyně, poſlankyně, f.

Geſammtſchaft, f. poſpolitoſt, poſpolnoſt, f. weſſkeroſt.

Geſandtſchäft, f. poſelſtwj, wyſlánj, wyſlánſtwj, wyprawenj poſtů, n. die Geſandtſchaft verrichten, odbýwati, wykonati, wykjditi, zjdti poſelſtwj.

Geſandtſchaftlich, po poſelſku, po wyſlanſku.

Geſang, m. zpěw, m. pěnj, n.

Geſangvögel, zpěwawi, zpěwnj ptácy.

Geſangsweiſe, zpěwně.

Geſäßbein, n. kjtnj koſt, f.

Geſäß, n. wo man ſitzt, ſedadlo, ſedátko, ſeděnj, n. ſtolice, f. 2) der Hintere, zadek, m. zadnice, zachyle, f.

Geſattelt, oſedlaný, ſedlaný.

Geſättiget, naſycený.

Geſäubert, očiſtěný, cýděný.

Geſäuert, zakyſlany, zakwaſſený, kwaſſený, nakwaſſeny, gèſäuertes Brod, kwaſſený chlěb, m.

Geſäuf, and. Geſauf, n. das Saufen, Geſoff, pitj, n. vieles, unmäßiges, chlaſtánj, piganſtwj, chlemtánj a ſlopánj, das Geſäufe in der Reihe herum, připjgenj, kadowánj, ſpolukadowánj, ſpolupitj, n. 2) ſchlechter Trank ſelbſt, n. nápog lecgakſo, brynda, f.

Geſäugt, pikágený, kogený.

Geſaugt, ſtřebaný, ſſatý, hurmaný.

Geſchabet, ſtrauhaný.

Geſchaffen, ſtwořený.

Geſchaft, zgednaný, způſobený, opatřený.

Geſchäft, n. Geſchäfte, zaměſtknánj, zanepráždněnj, n. práce, f. gednánj, djlo, n. (wěc) ſſizenj, n. haben, mjti zanepráždněnj, zk. ſich der Geſchäfte entziehen auf eine Zeit, odpráždnitj ſe od práce, od zanepráždněnj, zk. wichtige Geſchäfte, důležitá gednánj, důležitá práce, ohne Geſchäfte ſeyn, býti bez práce, Geſchäfte auflegen, práce wložiti, zawaliti, ein Geſchäft ausrichten, prácy, wěc wykonati, wyřjditi, wěc zjdti.

Geſchäftig, zaměſtknaný, zanepráždněný, pracowitý, ſnažný, nepráždný, geſchäftig ſeyn, zaměſtknánu, zanepráždněnu býti, ſnažným, pracowitým býti, geſchäftig etwas ausrichten, ochotný, geſchäftig thun, ometati ſe, batoliti ſe, otáčeti ſe.

Geſauſe, n. gekot, m. gečenj, m. hluk, m. hlučenj, hučenj, ſ. Sauſen.

Geſchäftigkeit, f. ſnažnoſt, f. ſnaženſtwj, n. pracowitoſt, f. nepráždnoſt, zaměſtknáwánj, zanepraždňowánj, n. pracnoſt, f.

Geſchäftsmann, m. muž zanepráždněný, nepráždný, gednatel, djditel, zpráwce, ſtaroſta, opatřitel.

Geſchäftsträger, wyřjditel wěcy, m.

Geſchäftsrock, m. kabát k prácy, do práce, wſſednj, proſtý.

Geſchehen, ſtáti ſe, ſtáwati ſe, přihoditi ſe, dáti ſe, zběhnauti ſe, djti ſe, geſchehen laſſen etwas, dopuſtiti, připuſtiti něčemu, geſchehene Dinge, ſtalé wěcy, es iſt ſchon um mich geſchehen, giž geſt po mně weta, giž geſt po mně, giž geſt ſemnau konec, es iſt gern geſchehen, rádo ſe ſtalo, geſchehe was da wolle, děg ſe gak děg, ſtaň ſe cokoli.

Geſchehen, was geſchehen iſt, ſtaly, dalý, zběhlý, geſchehene Dinge, ſtalé wěcy.

Geſcheidt, ſ. Geſchent.
Geſcheitert vražený.
Geſchenk, n. dar, m. pocta, f. an die Braut, wěno, n. Geſchenk für, oder an Geſandte, dar, m. pocta, f. Geſchenk zum neuen Jahr, dar nowého léta, m. Geſchenke machen, mit etwas einem, darem dáti někomu něco, Geſchenke viele machen, dary, pocty dáwati, zum Geſchenke, darem, Geſchenke, ein Amt zu erlangen, oder den Richter zu beſtechen, wjátky, dary, plu.
Geſchenkchen, n. dárek, daweček, m.
Geſchent, maudrý, chytrý, rozſſafný.
Geſchent werden, zmaudřeti, zchytřeti.
Geſchent, adv. maudře, chytře, rozſſafně.
Geſchentheit, eigentl. Geſcheidtheit, maudroſt, chytroſt, rozſſafnoſt, f.
Geſchichte, f. die Wiſſenſchaft, Erzählung der Geſchichte, Geſchichtskunde, přjběhy, plur přjběhowé, die alte und neue Geſchichte ſtudiren, erlernen, ſtarým y nowým přjběhům ſe wčit, navčit, ein Liebhaber alter Geſchichte, milownjk ſtarých přjběhů, m. 2) eine Bezebenheit, přjhoda f. přjběh. eine Geſchichte erzählen, beſchreiben, přjběh wypraſowat, wypiſowat.
Geſchenkträger, m. daronoſyč, m.
Geſchichtchen, n. malý přjběh, n.
Geſchichtsbücher, plur. letopiſowé, letopiſy, pl.
Geſchichtsfehler, m, chyl, m. chyba w ſpiſowánj přjběhů, f.
Geſchichtskunde, f. wmělоſt, f. wmělnj wěcý přibéhlých, přjběhů, n.
Geſchichtskündiger, m. zběhlý, doſwělý, včený, powědomý w přjběhězých, m.
Geſchichtsſchreiben, das, ſpiſowánj, ládánj přjběhů, n.
Geſchichtsſchreiber, m. letopiſár, ſpiſowatel, kladatel letopiſů, přjběhů, letnikář, m.
Geſchick, n. Schickſal, oſud, m. vložený, dopuſtěnj Božj, n. 2) zu etwas Geſchicklichkeit, způſobnoſt, f. způſob, m. ein Menſch, der kein Geſchick hat, člowěk nezpůſobný, neplechý, bez způſobů, nemage žádných způſobů, Geſchick haben zu etwas, způſobnoſt k něčemu mjti, býti způſobným, Geſchick der Sachen, Gute Art, ſluſſnoſt, náležitoſt, f. haben, ſich ſchicken, ſluſſné, náležité býti, ſluſſeti, es hat kein Geſchick, nenj to ſluſſné, wěc ſluſſná; es hat kein Geſchick zum Regnen, nepodobá ſe, nemá ſe k deſti, ins Geſchick bringen, Geſchick geben, způſobowati, způſobně ſkládati, ſložiti, způſobně činiti, w hromadu řjditi, pogiti, weder Geſchick noch Geleuk haben, von der Perſon, nezpůſobný a nezpráwný býti.
Geſchicklich, ſ. Füglich, Geſchick.
Geſchicklichkeit, f. Fähigkeit, způſobnoſt, způſobiloſt, ſchopnoſt, Leichtigkeit, Fertigkeit, přiſtrognoſt, Geſchicklichkeit des Verſtandes, rychloſt, chopnoſt, hbitoſt rozumu, innerliche, ſchopnoſt, zu etwas, der Kraft nach, způſobnoſt, způſobiloſt, der Wirklichkeit nach, wměloſt, f. der ſie hat, ſ. Geſchickt.
Geſchickt, zu etwas, von der Sache, Zeit, bequem, ſchicklich, paſſend, způſobný, způſobilý, přjhodný, von der Perſon, tüchtig, tauglich, způſobný, způſobilý, ſchopný, fähig, etwas mit Leichtigkeit und Fertigkeit zu vollbringen, přjſtrogný, der Uebung nach erfahren ſeyn, wměłým být, er iſt geſchickt, geſt způſobný, ſchopný, ein geſchickter Redner, wměłý řeč-

nik, er iſt in allen Dingen geſchickt, geſt'e wſſem wěcem ſchopný, způſobný, přiſtrogný, die Rede iſt geſchickt zum Ueberreden, ta řeč gſt způſobná k přemlúwenj, geſchickt machen die Sache, zu etwas, přiſtrogiti, přiſpůſobiti, die Menſchen zu etwas, ſchopného, přiſpobného učiniti. 2) geſendet, poſlaný, ſtaný

Geſchickt, adj. geſchicklich, von der Sache, způſobně, způſobile, přiſpobně, miſtně, künſtlich, vměle, způſobně, leicht, fertig, přiſtrogně.

Geſchirr, n. nádoba, f. ein kleines, nádobka. allerley, mehreres, vieles. Geſchirr, als zum Wagen, Ackerbau, nářadj, nádobj, n. přſprawy, plur. Kuchelgeſchirre, Hausgeſchirre, kuchynſké, domácý nádobj, nářadj, náčenj, n. orudj, Geſchirr für die Pferde, pochwy, plur. ozdoba koňſtá, f. nástroge, pl.

Geſchirrlein, n. nádobka, f.

Geſchlacht, dobré wrſtwy, dobrého dru.

Geſchlachte, das, zabjgenj, biti, zařezánj, poráženj, n. porážka, f.

Geſchlachtet, zabitý, zařezaný, porážený

Geſchlagen, bitý, trpaný, wie der Feind, porlučený, poražený, ſ. Schlagen.

Geſchlank, beſſ. ſchlank, ſchmeidig, ſchmeizig, autlý, čjrlý, ſtihlý, zrepilý, lewý, konopatý

Geſchlankheit, f. autlost, čjrlost, ſtihlost, zrepilost, lepost, konopatoſt.

Geſchlecht, n. pokolenj, náſoba, rodina, f. rod, kmen, m. plemě, plemeno, n. eines Geſchlechts, von eben dem Geſchlechte, z gednoho pokolenj, kmene, rodu, von geringem Geſchlechte, z rodu chatrného, proſtého, njzkého poſtý, vom vornehmen Geſchlechte, z rodu ſlawného, wznešeného, wzáceného poſtý, zehn Geſchlechter Juden, deſet pokolenj Židowſtwa, deſet náſob Židowſtwa, 2) Geſchlecht, Gattung, pohlawj, pokolenj, n. das männliche Geſchlecht, mužſké pohlawj, das weibliche, ženſké pohlawj, beiderley Geſchlechts, obogího pohlawj; pokolenj, vom alten, groſſen, königl. Geſchlechte, (Familie,) ze ſtarého, welkého rodu, das menſchliche Geſchlecht, pokolenj lidſké, n.

Geſchlechtsfehler, m. chyba w rodu, f.

Geſchlechtskunde, f. známoſt rodů, f.

Geſchlechtsname, m. gmeno národu, n. rodu, rodnj.

Geſchlechtsregiſter, n. poznamenánj, ukazadlo, kniha rodů, f.

Geſchlechtsſtamm, m. kmen, m.

Geſchleppe, n. groſſes, von Leuten, táhlo, n. hluk, tjſtup, m. hinter ſich von Perſonen, táhlo, n. mit Perſonen, ſchůzka, f, ſchůzky, plur.

Geſchlichtet, rownaný, ſrownaný.

Geſchliſſen, brauſſený, nabrauſſený.

Geſchlitzt, rozedřený, rozpárany.

Geſchlürfe, n. ſrkánj, n. ſrkačka, f.

Geſchmack, m. der Sinne, okuſſenj, n. 2) den ein Ding giebt, das man iſt oder trinkt, chuť, chutnoſt, f. kein Biſchen Geſchmack, ani chautky, den Geſchmack verlieren, z chuti wyjit, chut ztratit, 2) Geſchmack, beſſen, der etwas verkoſtet oder iſt, chuť, Geſchmack haben, empfinden, chut mjti, cýtiti, Geſchmack, moraliſcher in Künſten, chuť, chutnoſt, f.

Geſchmacklos, bez chuti, nechutný.

Geſchmackloſigkeit, f. nechutnoſt, bezchutnoſt, f.

Geschmackvoll, plný chuti.
Geschmader, n. sskrtánj, sſmakenj, n. ſ. Geschnier.
Geschmähet, haněný, zhan čný.
Geschmälert, renčený, ſ. Schmälern.
Geschmauchet, kaurený.
Geschmeckt, okusſený.
Geschmeichelt, pochlebowaný.
Geschmeide, n. ſsperky, ozdoby, plur. ſsperk, m. ozdoba, okraſa, f. (ženská)
Geschmeidig, slizký, vtlý, čtplý, renký, tažný, hebký, wie ein Mensch, tichý, krotký, ochotný, powolný, ein Leib, vtlé, čtplé tělo, geschmeidig machen, měkčiti, změkčiti, einen Menſchen, zkrotiti, skloniti, vtiſſiti, geschmeidig werden, měknauti, změknauti, obměknauti, krotnauti, okrotnauti, tichnauti.
Geschmeidigkeit, f. slizkoſt, vtloſt, čtplost, tažnoſt, měkoſt, hebkoſt, 2) in Sitten, krotkoſt, ochotnoſt, powolnoſt, f.
Geschmeiß, n. Ungeziefer, hmyz, m. ſchlechte Leute, Geſindel, hiúza, zběř, chátra, hlamotna, luza, holota, f. holomſtwo, n.
Geschmelzt, rozpuſtěný.
Geschmier, n. mazanice, f. maza, nina, f.
Geschmiert, mazaný.
Geschminkt, ličený, zličený, nalíčený, geſchminkte Backen, liceně, naličené lice, geſchminkte Rede, Worte, ličená řeč, f. liščená ſlowa, plur.
Geschmiſſen, hozený, wrzený.
Geschmolzen, ſ Schmelzen.
Geschmuck, m. ozdoba, okraſa ženská, f. ſsperk, m. ſsperky, plur.
Geschmückt, ozdobený, okráſſlený, oſſlechtěný, wykráſſlený, ſsperkowaný.
Geschnäbelt, nosaty.
Geschneider, n. der Gänſe, ſstěbet, m. ſsstěbetánj, n.
Geschnellt, betrogen, ohnuty, čtjnutý.
Geschneüt, wyſmrkaný.
Geschnicket, geſchmückt, cyděný, wycyděný, wyſſperkowany.
Geschnitten, mit dem Meſſer, řtznuty, vtjnuty, vřezany, pořezany, mit der Scheere, střtbnuty, střtženy, aus Mutterleibe geſchnitten, z žiwota matky wyřezany, wyřtznuty, geſchnittene Rebe, řtzec, m.
Geschnitzt, geſchnitzelt, řezany, wyřezany, wyřezáwany, řezbowany.
Geschnure, n. ſstrkehot, chřeſt, m.
Gescholten, zhaněný, zlány, zplſſněný.
Geschöpf, n. twor, m. ſtwořenj, n. (wěc ſtwořená)
Geschörft, wářený.
Geschoren, ostřhany, holeny.
Geschoſſen, wenig närriſch, ſtřeleny, ſtřeſſtěny, natrhly, ſolcher Menſch, ſtřeſſtěnec, střeſſ ja.
Geſchoß, n. Schnſsgewehr, ſtřelba, (zbraň ſtřelčí, f.) 2) im Bauen an einem Gebäude, Stockwerk, ponebj, n.
Geschreibe, n. pſanj, n.
Geschöpfchen, n. ſtwořenjčko, twurek, m.
Geſchrey, n. křik, pokřik, m. (hluk) powik, powyk, okřik, ein Geſchrey erheben, machen, křik wydati, včiniti, naſtrogiti, pokřik vzdělati, včiniti, ein groſſes Geſchrey machen, weliteho křiku naſtrogiti, nadělati, 2) Ruf, Gerücht, řeč, křik, poweſt, hlahol, im böſen Geſchrey ſeyn, byti w zlém křiku, w zlé řeči, w zlé powěſti, viel Geſchrey und wenig Wolle, mnoho řeči a málo ſkutku, ins Geſchrey einen bringen, w pokřik, w křik někoho wwesti, přiwesti, mezy lid rozneſti, ins Geſchrey

kommen,

kommen, w křik, w pokřik, w powěſt wgiti, přigiti, Geſchrey der Krieger bey, hauk, powyk, křik, pokřik bogugicých

Geſchrieben, pſaný, ſ. Schreiben,

Geſchritten, zráčený.

Geſchrumpft, nabjraný, ſwráſkalý, ſcwrkly.

Geſchuber, w ſtřewjce obutý

Geſchunden, dřený, odřený, ſedřený, zdjraný.

Geſchurzt, přepásaný, 2) wyſtáſaný

Geſchütz, n. ſtřelba, f. dělo, n. grobes Geſchütz, welikú, hrubá ſtřelba, (zbraň težeſ. f.) dela, kuſy welikě, plur. welikú ſtélba. f. kleines Geſchütz, malá děla, pl. n.

Geſchwader, n. ein Haufen, hluk, m. heyno, n. hromada, f (zběř, f. záſtup, m.

Geſchützt, chráněný, ochráněný.

Geſchwächt, zemdlený, vmdlený, oſlabený, 2) eine Geſchwächte, zmrhaná, ſ. Schwächen.

Geſchwängert, obtěžkaný, obřichacený, s těžkým žiwotem, s autěžkem, těhotný, otěhotěný.

Geſchwänzt, ocaſatý.

Geſchwägerte, ſſwagrowě, ſſwagřj.

Geſchwär, n. Geſchwür, wřed, nezit, m. ein freſſendes Geſchwär, roigjdagicý, rozgjdawý, zžjragicý, obžjrawý wřed, voller Geſchwär, wředowitý, plný wředu, nezů.

Geſchwären, hnogiti, zahnogiti ſe, hniſowatěti, gjtřiti ſe, rozgjtřiti ſe, zgjtřiti ſe, zagjtři ſe, wředowatěti.

Geſchwarme, n. těkánj, taulánj, n. plahocenj.

Geſchwärzt, černěný, počerněný, včerněný, zčerněny, ſ. Schwärzen.

Geſchwäz, n. Plauderu, n. ſtřebetánj, n. ſtřebet, m zwánj, n. žwanice, f. klachánj, n. ein unnützes eitles, leeres Geſchäze, marné, daremné řeči, zabywky, klewety, ꝛc. plur.

Geſchwäzig, ſtřebetný, ſtřebetawý, žwawý, mnohoſlowawý, klachawý, mnohomluwný, žwatorný, blekotný, ein ſolcher Menſch, drchra, klampač, žwáč, plišťač, ſ. Plauderer, Maulmacher, Plaudertaſche.

Geſchwäzigkeit, f. ſtřebetnoſt, ſtřebetawoſt, žwawoſt, mnohomluwnoſt, žwatornoſt, blekotnoſt, ſ.

Geſchwefelt, ſyrowatý.

Geſchweige, nercyli neřkuli, tjm mněně.

Geſchwellen, otecy, otekati, odauti ſe, nadauti ſe, opuchnauti, nabýhnauti, odůſtiwěti, dučnatěti, zpuchnauti.

Geſchwenkt, opřený.

Geſchwey, ſ. Schwägerinn.

Geſchwinde, geſchwind, čerſtwý, ſpěſſný, pospěſſný, rychlý, hbitý, kwapný, bystrý, geſchwinde Sprache, čerſtwý, hbitý gazyk, m.

Geſchwind, adv. čerſtwě, čerſtwa, ſpěſſně, pospěſſně, rychle, honem, kwapně, twapem, hbitě, hned, záhy, rauče, bystře, ſpokem brzy, geſchwinde reden, čerſtwě, zčerſtwa, ſpěſſné, hbitě mluwiti, geſchwind gehen, reiten, fahren, ſpěſſně, rychle, čerſtwě, z čerſtwa gjt, (chodit) gezt, (gezdit) geſchwinde arbeiten, eſſen, lernen, ſpěſſně, čerſtwě, z čerſtwa, záhy, honem pracowat, gjſt, učit ſe, er kam geſchwinde wieder, brzy, hned, záhy, honem, rychle, opět přiſſel.

Geſchwindigkeit, f. čerſtwoſt, ſpěſſnoſt, rychloſt, f. hbitoſt, kwapnoſt, bystroſt, Geſchwindigkeit im Reden, čerſtwoſt, ſpěſſnoſt, hbitoſt w mluwenj.

Geſchwindſchreiben, čerſtwě, čerſtwa pſáti.

Geſchwindſchreiben, das, čerſtwé pſaní, n.
Geſchwiſter, plur. Brüder, bratři, Schweſter, ſeſtry, bratřj a ſeſtry, plur.
Geſchwiſterkinder, plur. von zween Brüdern, bratrancy, ſtrycowé bratřj, von zwoen Schweſtern, ſeſtřenci, m.
Geſchwiſterkind, n. von zween Brüdern, bratranec, bratránek, von zwoen Schweſtern, ſeſtřenec, m.
Geſchwiſterkindskinder, bratráňata, plur. m
Geſchwitzt, pocený, zapocený.
Geſchwollen, otekly, nabĕhlý, opuchlý, ſpuchlý, geſchwollen ſeyn, býti otekłým
Geſchworen, eidlich verſammelt, přiſežný.
Geſchwül, ſchwülig, wedro, parno, n. es iſt ſchwül, geſt parno, wedro.
Geſchwulſt, f. otok, m. otekłina, f. otečenj, nadutj, ſruchłina, f. an den Ohren, am Halſe, an heimlichen Oertern, zawſſnice, žláza, f. otok za vſſima, na krku, m. die Geſchwulſt ſetzt ſich, otok opadá.
Geſchwunden, ſchkaſlý.
Geſchwungen, dobity, tažený.
Geſchwür, n. wřed, nežit, m. es ziehet ſich ein Geſchwür zuſammen, dĕlá ſe wřed, nežit,
Geſchwürig, voller Geſchwüre, wředowitý, plný wředu, geſchwürig werden, wředowatĕti.
Geſechſt, ſſeſták, ſſeſterý počet, m.
Geſegnen, Abſchied nehmen, žehnati ſe, die Welt, das Zeitliche, žehnati ſe s ſwĕtem, Gott geegnue es, požehnyž toho Bůh, einem etwas geſegnen, žehnati nĕkomu na zuby.
Geſegnet, požehnaný.
Geſehe, das, zewlowánj, čuměnj, kaukánj, n. zewy, lelky, plur. lelkowánj, n.
Geſehen, widĕný, ſpatřený, geſehen ſeyn, widjnu, wzácnu býti.
Geſeigertes Kupfer, zágrowaná mĕď, galowá mĕď, f.
Geſell, m. towaryš, druh, ſpolečnjk, pobočnjk, m. in der Wohnung, Stube, towaryš bytu neb pokoge, auf der Reiſe, towaryš na cestĕ, cesty.
Geſellen, zu einem, towaryſſiti, přitowaryſſiti, přiwinauti k nĕkomu, ſich, towaryſſiti, přitowaryſſiti ſe k nĕkomu, družiti ſe k nĕkomu, winauti, přiwinauti, připogiti ſe k nĕkomu, ſtowaryſſiti ſe s nĕkým, gleich und gleich geſellt ſich gern, rowný k rownému rád ſe towaryſſj, druh druha hledá.
Geſellig, towaryšſký, domácný, družebný, geſelliges Leben, towaryšſké, domácné žiwobytj, n.
Geſelliq, adv. towaryšſky, towaryšſkým během, domácně, družebně.
Geſelligkeit, f. družebnoſt, domácnoſt k towaryſſenj, towaryšſtwj, n.
Geſellſchaft, f. Verbindung, angerichtete Verbindung, towaryšſtwo, towaryšſtwi, n. družina, společnoſt, f. 2) eine Anzahl vereinigter Perſonen, ſhromážděnj, pospolnoſt, společnoſt, f. ſpolek, in Geſellſchaft treten, ſich begeben, wgjti w towaryšſtwo, dáti ſe w towaryšſtwo, ſpolek učiniti s nĕkým, wie die Gelehrten aufrichten, towaryšſtwo, společnoſt wydĕlnauti, učiniti, böſe G. ſellſchaft, zlé towaryšſtwo die Geſellſaft trennen, towaryšſtwo rozlaučiti, rozdĕliti, zruſſiti, er hat große Geſellſchaft, es iſt große Geſellſchaft bey ihm, má liď i, společnoſt, geſt společnoſt, w nĕho, in Geſellſchaft ſeyn, býti w společnoſti, w ſpolku, gjti do společnoſti, do ſpolku, in jemandes Geſellſchaft, w towaryšſtwu nĕčjm, s nĕkým, in Geſellſchaft

einer

eines reisen, gehen, fahren, miti na cestě, na woje někoho za towaryſſe, einem Geſellſchaft leiſten, towaryſſe dáti, towaryſſiti s něcým, býti někoho towaryſſem.

Geſellſchafter, m. towaryš, společnjk, m.

Geſellſchafterinn, f. towaryška, společnice, f.

Geſellſchaftlich, ſ. Geſellig.

Geſellſchaftlichkeit ſ. Geſelligkeit.

Geſellung, f. přitowaryſſenj, přiwinutj, towaryſſenj, druženy, n.

Geſenk, n. kowadlo, n.

Geſenkhammer, m, kladiwo čárowané, n.

Geſenkeiſen, n. železný ſtřep, n.

Geſenkter Kopf, ſtřepená, ſehnutá, ſkloněná hlawa, f.

Geſetz, n. zákon, m. zřjzenj, nařjzenj, vſtanowenj, wložennj; práwo, n. ein Geſetz geben, zákon dáti, wydati, práwo naſjditi, vſtanowiti, wydati, das Geſetz übertreten, zákon, práwo přeſtaupiti, překročiti, přeciniti, Geſetz autheben, zákon zruſſiti, zkazyti, wyzdwihnauti, ſſložiti, Geſetz Gottes, zákon Božj, m. dem Geſetz gemaß, zákonně, das Geſetz betreffend, zákonnj.

Geſetzbuch, n. kniha zákonnj, f. zákon, m.

Geſetzlich, zákonnj, dle zákona,

Geſetzlichkeit, zákonnoſt, f.

Geſetzfrey, geſetzlos, bez zákona.

Geſetzgeber, m. zákona, práwa wydawatel, dáwatel, wydawač, vſtanowitel, nakiditel, zřjditel, zákonodárce, m.

Geſetzgebung, f. zákona dánj, wydánj, n,

Geſetzmäßig, řádný, pokádný.

Geſetzmäßigkeit, f. řádnoſt, pokádnoſt, f.

Geſetzrürmer, m. zákona ruſſitel, zákonorusſec, m.

Geſetzſtürmerey, f. zákona ruſſenj, zákonoruſſecwj, n.

Geſetzt, ſažený, poſazený, vſazený, 2) über etwas geſetzt ſeyn, býti nad něčím vſtanowený! poſtawený, vſazený, 3) geſetzt daß alſo ſey, dejme tomu, položme, že geſt tomu tak, 4) geſetzt, nicht kindiſch, mužilý, doſpělé.

Geſetztafeln, plur. dcky zákonnj, plur. deſatero, n.

Geſetzwidrig, zákonu, práwu odporný, protiwný, proti zákonu, zákonu na odpor, naproti.

Giſichert, zbezpečený, obezpečený, zgiſtěný, vgiſtěný.

Geſicht, n. der vordere Theil des Kopfs, twář, f. in ſofern man Mienen darinn ſieht, ein Geſicht, wie es durch Freude, Traurigkeit Zorn oder andere Leidenſchaften geberdet oder verändert wird, oblicěg, m. twář, f. ſchönes, artiges, hübſches Geſicht, krásná, ſličná twář, ſličný obličej, ein freundliches, heiteres, přjwětiwý, weſelý, ochotný, libý gaſný obličej neb twář, libé, weſelé wzezřenj, haben, mjti ochotný, weſelý, gaſný obličej, gaſnau twář, weſelé wzezřenj, býti gaſného obličege, gaſné twáře, libého, weſélého wzezřenj, machen, weſele, libě, ochotně, gaſně hleděti, abſcheulich ein Geſichte ſeyn, býti twáře ohyzdné, ſſeredné, obličege, wzezřenj ohyzdného, ein grimmiges Geſicht, zuřiwý, wkrutný obličej, wzezřenj, machen, zuřiwě hleděti, ein grimmiges Geſicht haben, býti wzezřenj, obličege zuřiwého, hrozného, Geſichter machen, ſchneiden, ſſkaredě, poſſmaurně, zakrněle, zaſmuſſile, kyſele hleděti, ſſkaredit ſe, zakrněti ſe, zaſmuſſiti ſe, der es thut, zakrnělý, zaſmuſſilý, ſſkaredý, am Geſichte anſehen, z oblicege, i očj poznati, das Geſicht ändern, twář změniti, aus

dem

kem Geſichte geben, z očj gjti, laſſen, z očj, ruſtiti, ſpuſtiti, aus dem Geſichte kommen, z očj ſe ztratiti, zmizeti ſe, von Geſichte hübſch, ſličné twáře, ſličný na twáři, po twáři, ſličného obličege, von Geſichte kennen, od widěnj znáti, vors Geſicht, zu Geſichte bekommen, vzjjti, vwiděti, vhljdati, jočiti, ſežjti, ſhljdnauti, kommen, přigiti na očj, geh mir aus dem Geſichte, gdi mi z očj, im Geſichte zerkratzet ſeyn, poſſrábaný mu býti mezy očima. 2) Geſicht, die Augen, das Sehen, oder die Fähigkeit zu ſehen, zrak, zkertel, m. widěnj, gutes, ſchlechtes Geſicht haben, dobrý, ſpatný zrak mjti, ſcharfes Geſicht, bystrý zrak, blödes Geſicht, mdlý, kbý zrak, wenn mich mein Geſicht nicht trügt, neſsáhli mne můg zrak, mé očj, aus dem Geſichte gehen, gjti z očj, nicht aus dem Geſichte laſſen, nepuſtiti, nejzpuſtiti z očj, das Geſicht verlieren, přigjti o zrak, ztratiti zrak, pozbyti zraku, vor das Geſicht ſtellen, před očj kláſti, wložiti, předložiti, ſtawěti, předſtawiti, předeſtřjti, ins Geſicht ſagen, do očj říct, mluwiti, ins Geſicht lügen, do očj, w očj někomu lháti, die Sonne ſcheinet ins Geſicht, ſlunce do očj ſwjtj, mit dem Geſichte gegen etwas gekehrt, twářj, očima k něčemu obráceny, 3) Geſicht, Erſcheinung, widěnj, n. vkaz, m. oblúčenj, ſ.

Geſichtchen, n. Geſichtlein, twářka, ſ. das Geſicht trügt nicht, twářka nenj lhářka, das Geſicht blühend wie eine Roſe, twářičky gak ružičky, ein artiges Geſichtchen, hezká twářka, twářička.

Geſichtsbildung, ſ. twárnoſt, ſ. způſoba twáře, ſ. ráz, m. ein Mahler von ſchöner Geſichtsbildung, pacholi krásné twárnoſti, krásného rázu.

Geſichtsfarbe, ſ. plet, ſ.

Geſichtsdeutung, ſ. hádánj z obličege, z twáře, z twárnoſti, n.

Geſichtskreis, m. půl nebe, čára neb okrauhloſt na nebi, ſ.

Geſichtsröthe, ſ. zardělost, červenoſt twáře, ſ.

Geſichtsſchärfe, ſ. bystroſt, oſtroſt zraku, očj, ſ.

Geſichtszüge, plu. tahy w obličegi, rázy, pl.

Geſiebent, ſedmák, ſedmerý poctěk, m.

Geſiegelte Erde, hlina z Lemnu, ſ.

Geſims, n. um etwas herum, rimſa, ſ. podwlaky, ſ. plu. am Ofen, krancjř., m. krancle, plur.

Geſimsbret, n. karnis, Saßma, ſ.

Geſimshobel, m. karniſek, m.

Geſinde, n. čeládka, čeled, ſ. čeledjnowé, plur. chaſa, ſ. ein Geſinde, čeledin, m.

Geſindel, n. hlása, lůza, holota, ſ. zběř, chátra, plěwa lidj, ſ.

Geſindelohn, m. mzda čeledný, ſ.

Geſindeſtube, ſ. čeledňjř, m. regna, ſ.

Geſindebrod, n. čeledný chléb, m.

Geſinge, n. ſjmánj, zběrj, n.

Geſinnet, způſobený, ſtanowený, na myſli, geſinnet ſeyn gegen einen, smeyſleti, myſliti, o někom, gut, übel geſinnt ſeyn gegen einen, ſmeyſleti, mjſliti, myſliti dobře, zle o někom, dobromyſlným, dobré myſli, zlomyſlném, zlé myſli, zlowolným bý., gleich geſinnet ſeyn, té myſli, gedné myſli, gedné wůle, ſtegného mjnění, té wůle, toho wmyſlu býti, tu myſl, tu wůli, ten wmyſl mjti, gednoho a téhož wmyſlu, mjnění, též

myſli

mýſli býti, ſteyně, gednoſteynť ſmeyſſleti, mjniti, gednť wůle býti, geſinnet ſeyn wegzureiſen, aumyſlu býti, mjniti, hodlati odgeti, gleich geſinnet werden, s gednomyſliti ſe.

Geſinnung, f. Meynung, myſſlenj, ſmeyſſlenj, n. gute, freundliche gegen einen hegen, dobré myſſlenj, mjnénj o někom mjti, ſmeyſſleti dobře, přátelſky o někom, ůble, bóſe, zlowolnoſt, f. a) Geſinnung, Entſchluß, Wille, vmyſl, m. myſſlenj, mjnénj, n. was iſt deine Geſinnung, co geſt, gaké geſt twé myſſlenj, mjnenj, gaký, co geſt twúg w myſl, ſeine Geſinnung entdecken, vmyſl ſwúg, myſſlenj, mjnénj ſwé zgewiti, wygewiti, gleicher Geſinnung, gednoho a téhož vmyſlu, gednť a též myſli, téhož myſſlenj, mjnénj, ſeyn, býti, anderer Geſinnung ſeyn, giné wůle, myſli býti, ginák ſmeyſſleti, mjniti.

Geſippte, příbuzný.

Geſittet, mrawný, cudný, wohl, übel, dobrých, zlých mrawů, geſittetes Weſen, geſitteter Zuſtand, geſittete Beſchaffenheit, (Geſittheit) mrawnoſt, cudnoſt, f. cud, m.

Geſonnen, willens ſeyn, vmyſlu býti, myſliti, mjniti, aumyſl miti, ich bin geſonnen wegzugehen, gſem vmyſlu, myſlim, mjnim, mám vmyſl, hodlám odegjti, was biſt du geſonnen zu thun? co myſlíš včiniti? co máš w vmyſlu? co gſy vmyſlu včiniti? ich bin nun geſonnen abzureiſen, gſem vmyſlu, hodlám odgeti.

Geſotten, wařený.

Geſpalten, rozſtjpený, rozeklaný, rozkolený, rozwrácený.

Geſpann der Pferde, n. ſpřež, f. ſpřežnj n.

Geſpann, m. Geſell, towaryš, ſpolutowaryš, druh, ſaudruh, ſpolečnjk, pobočnjk, m.

Geſpannſchaft, f. towaryšſtwo, n. ſpolek, m. (ſpřjzněnj, n.

Geſpannt, nakažený, napiatý, napnutý.

Geſparr, n. ponebj, n.

Geſpeiſet, krmený, nakrmený.

Geſpelt, ſ. Geſpalten.

Geſpenſt, n. ſtraſſidlo, obluda, přjſſera, obludnoſt, f.

Geſpenſterbuch, n. kniha o ſtraſſidlách o obludách, f.

Geſpenſterhiſtorie, f. pohádka, powjdačka o ſtraſſidlách, f.

Geſperre, n. das Sperren, zawřenj, n. a) vermittelſt deſſen etwas geſperrt wird, zawjradlo, 3) f. Widerſtrebung, 4) an einem Buche, zápony, zápontky, plur. das ganze Geſperr, zawřitj n.

Geſperrter Sitz, Platz, zawřité, zawřené ſeděnj, ſedadlo, mjſto, n.

Geſpiel, m. towaryš, pobočnjk, m.

Geſpielinn, f. towaryſſka, pobočnice, f.

Geſpiele, das, hranj, n.

Geſpinnſt, n. přádlo, předjwo, n.

Geſpinſtrolle, f. wálec pro hotowé předjwo, n.

Geſpießt, naſtrčený, nabodnutý.

Geſpitzt, oboſtřený, zaoſtřeny, zoſtřeny.

Geſponnen, předený.

Geſpötte, n. posměch, posmjſſek, ſmjch, m. weyſměſſky, vſſtipky, plu. Geſpötte treiben mit einem, ſmjch ſebě z někoho dělati, vdělati, ſmjch, posměch, posmjſſek, poſmjſſky z někoho mjti, posmjwati, wyſmjwati, poruhati ſe někomu, zum Geſpötte werden, býti ku posměchu, w posměch býti wydánu, dazu machen einen, oder ſich, w posměch wydati.

Geſpräch, Geſpräche, n. rozmlauwánj, n. rozmluwa, f. rozprawka, f. Geſpräch halten, rozprawtu, rozmlauwánj weſpolek

mjti,

mjti, rozmlauwati, ſpolu rozpráwěti.

Geſprächig, gern mit andern freundlich redend, přjwětiwý, ochotný, vmluwný, der gern viel redet, mluwný, rozpráwečný, řečný, howorný.

Geſprächig, adv. přjwětiwě, ochotně, vmluwně.

Geſprächigkeit, f. přjwětiwoſt, ochotnoſt, vmluwnoſt, f. zu große, mluwnoſt, rozpráwečnoſt, howornoſt, f.

Geſprächweiſe, w rozpráwkách, w rozmluwách.

Geſprenkelt, ſtrakatý, kropenatý,

Geſprenkelter Tiſch, kropenatý ſtůl, kropenec, m. ſ. bunt.

Geſprudel, n. klokot, m. klokotánj, n. ſſplachot, m. ſ. Sprudeln.

Geſpunſt, n. předjwo, předenj, n. pkádlo, n.

Geſtade, n. břeh mořſký, m. bayou, břehowý, břehowatý, eines Fluſſes, břeh potočnj, řičný.

Geſtalt, f. způſoba, způſobiloſt, twárnoſt, podoba, f. zřetel, m. poſtawa, f. hůbſche, ſchöne Geſtalt, kráſná, pěkná, vſſlechtilá způſoba, herrliche, hohe Geſtalt, des Leibes, wýborná, wyſoká způſoba těla, poſtawa, von ſchöner, hoher Geſtalt, ſpanilé, kráſné poſtawy, způſoby těla, zrzepilý obſahný, vroſtlý, ſ. Leibesgeſtalt, Geſtaltet. Geſtalt des Geſtirns, ſtawadlo, n. způſoba hwězd, Geſtalt geben, způſobu, twárnoſt, zřetel, podobu dáti, von ſchöner, feiner Geſtalt ſeyn, být vſſlechtilé, ſpanilé zpuſoby, poſtawy, Thiere von verſchiedenen Geſtalten, zwjřata rozljčné zpuſobiloſti, 2) ſolcher Geſtalt, deſſ. ſolchergeſtalt, tjm zpuſobem, na ten, na takowý, na tento zpuſob, gleicher Geſtalt, podobným, týmž zpuſobem, Geſtalt annehmen, zpuſobu na ſe wzýti, bekommen beyderley Geſtalt Gestalt haben eines Dinges, mjti zřetel, podobu, twář oft négatě w ečy, einer Geſtalt, Dinge, gedroho způſobu, gedné powahy wěcy, die Sache hat eine ganz andere Geſtalt, ginau má způſobu, powahu tato wěc, in der Geſtalt eines Engels, Teufels, w způſobu anděla, čerta, in der Theolo. zpuſoba.

Geſtalten, twořiti, přiobiti, ſ. Formen.

Geſtaltet, ſchön, hübſch, hoch, oſobný, pěkně způſobný, vroſtlý, geſtaltet ſeyn, způſobeným, ſtwořeným býti, eben ſo, též zpuſoby, bey ſo Geſtalten, bey ſo geſtalteten Dingen, při tom, při tak zpuſobených wěcech.

Geſtalten, puſobiti, ſ. Bilden,

Geſtämmt, podepřený, zpodepřeny, zbočený.

Geſtampft, ſtlapaný.

Geſtank, m. ſmrad, m. Geſtank unter der Achſel, prk, ſmrad pod paždj, m.

Geſtändig ſeyn, wyznati ſe, přiznati ſe z něčeho, wyznati neco, ſ. Bekennen, Geſtehen.

Geſtändniß, n. wyznánj, přiznánj, n.

Geſtärkt, poſylněný, zpewněný, wpewněný, ſtwrzený, wtwrzený, 2) mit Stärke oder Kraftmehle, ſſkrobený, wyſſkrobený.

Geſtatten, powoliti, dowoliti, připuſtiti.

Geſtattung, f. powolenj, dowolenj, připuſſ ěnj, n.

Geſtäude, n. křowiſtě, n. křowina, f. křowj, n. hauſſ, f.

Geſteck, n. ſ. Beſteck.

Geſteckt, ſtrčený.

Geſtehen, přiznati, wyznati ſe z něčeho, wyznati neco.

Geſteift, ztužený.

Geſtein, n. oſtré ſkalj, n. kamenj, n.

Geſtell, n. podſtawek, m. podſtawka, lawice, f. Geſtell eines Tiſches, trnož, m. podnož, f. des Seifenſiebers, kádj, der Horten, walach, m. zur Glocke, leſſenj, n. des Weberſtuhls, podſtaw, m. zu den Farben, police, f. zu den Farbenſtein, podklad, m.

Geſtellt, poſtawený, auf die Probe geſtellt, ſtrauſſený.

Geſterig, ſ. Geſtrig.

Geſtern, wčera, ſeit geſtern, od wczerzgſſka, od wčera, geſtern Mittag, wčera o poledni.

Geſteuert, přetržený, přetrhnutý.

Geſtickt, krumplowaný.

Geſtiefelt, w botách, w boty obutý.

Geſtiftet, ſ. Stiften.

Geſtimmt, wie ein Inſtrument, naſtemowaný, wie ein Menſch, připrawený, wie iſt er geſtimmt, kterak ge připrawen, w gaké ge chuti.

Geſtirn, n. hwězda, f. viele Sterne, hwězdnatoſt, f. beſſ. ihwězdění, n.

Geſtirnt, hwězdnatý, geſtirnter Himmel, hwězdnatě, hwězdowé nebe, n.

Geſtöber, n. vom Schnee, cloum ſněhowá, metelice, chumelice, f. chumel, m. ſloka, f.

Geſtotter, n. kokrání, n.

Geſträuch, n. prautj, n. prutina, f. kowj, n. kowina, f. kowiſtě, metliſtě, n. porooſtlina, f.

Geſtrenge, přjſný, ſtatečný, geſtrenger Herr, ſtatečný, ijt prozeřný pán, geſtrenge Herren, ſtatečnj páni.

Geſtricke, ſ. Stricken.

Geſtrickt, pletený, geſtrickte Haube, ſyrkowý čepec, m.

Geſtriemt, pruhowaty.

Geſtrig, Geſtrige, wčereyſſí, der geſtrige Tag, wčereyſſí den, wčereyſſek, m.

Geſtrüppe, n. Heckenbuſch, prautj, mladiſtwé krowj, n.

Geſtüte, n. kobylna, f. ponemniſtě (konſtě, n.) ſ. Stuterey.

Geſuch, n. Bitte, žádoſt, f.

Geſumme, n. Geſums Geſumſe, das Sumſen, hučenj, učenj, n. der Bienen, wučenj, bručenj, n.

Geſund, zdráw, zdrawý, ein geſunder Leib, zdrawé tělo, Leben Sie geſund, bleiben Sie geſund, magj ſe dobře, ſchlafen Sie geſund, ſpěgj dobře, geſund machen, wzdrawiti, pozdrawiti, zlečiti, geſund werden, wzdrawiti, zhogiti ſe, zléčiti ſe, podrahnuti ſe, ozdrawěti.

Geſund, adv. zdrawě.

Geſundsbrunnen, m. ſtudna, ſtudnice pro zdrawj, zdrawá, f.

Geſundheit, f. zdrawj, n ſeiner Geſundheit pflegen, howěti ſwému zdrawj des Holzes, id. woſt.

Geſundheitsgättung, f. bohatnoſt zdrawj, f.

Geſundheitsregeln, plur. prawidla zdrawj.

Geſundheitstrinken, das, zdrawj pijtí, připijenj, n.

Geſundmachung, f. wzdrawenj, pozdrawenj, léčenj, wzdrawowánj, léčenj, n.

Geſungen, zpjwaný, pěný.

Geſunken, ſ. Sinken.

Getadelt, ſ. Tadeln.

Getäfelt, dlážený, podlážený.

Getauft, křtěný, pokřtěný.

Gethürmt, wěžowatý, wyſoký, co wěž nakopčený.

Gethan, učiněný, ſ. Thun.

Getheilt, dělený, rozdělený, ſ. Theilen.

Getilget, zahlazený, zhlazený.

Getödtet, zabitý, přimrcený, ſ. Tödten.

Getöne, n. zněnj, n. zwuk, m. zwučnoſt, f. zwučenj, n.

Getöſe, n. powyk, hlomot, hluk m. hlučenj, n. chramoſt, m.

Getöſe machen, rewyk, hluk dělati, hlučeti, dyrnčeſtiti, ſtrom moriti ſe.
Getragen, noſcný.
Getränk, n. pitj, n. nápoj, m.
Getränkt, napágený.
Getrauen, ſich, ſmělyti ſe, (trauſtirſy)
Getrennt, roſlaučený, ſ. Trennen.
Getreu, wěrný.
Getreu, adv. getreulich, wěrně.
Getreugt, ſuſſený
Getreide, Getreyde, n. obilj, obilj, obiljčko, n. das ſchlechtere, ſadina, f. zum Getreide gehörig, obilný, das Getreide ſchlägt aus, obilj pliſkáčý, ſchlägt ab, ſpadá, Getreide holen im Kriege, obilj hromážditi, ſhromažďowati, ſwážeti.
Getreidefelt, n. obilné pole, n.
Getreidehändler, m. prodáwač obilj, obilnj kupec, obchodnjk, (handljř) w obilj, m.
Getreidehandel, m. prodáwánj obilj, n. obchod, m. kupectwj w obilj, n.
Getreidelieferung, f. an die Herrſchaft, dowáženj, přiwáženj obilj, n.
Getreidemaaß, n. mjra obilná, nad obilj, f.
Getreidekaſten, obilná truhla, kaſſna, f.
Getreidemangel, m. nauze, f. nedoſtatek na obilj, m.
Getreidemarkt, m. der Ort, obilný trziſtě, trhowiſtě, die Zeit, Handlung, obilný trh, m.
Getreideſammlung, f. hromážděnj, ſbánénj, ſwáženj obilj, n.
Getreidewagen, m. obilný wůz, m.
Getreidewesen, n. obilj, n.
Getriebe, im Bergbau, n. pohybowacý kola, plur. paſtorek, m. im Mühlbau, prjezenj, n.
Getrieben, puzený, hnaný, 2) getriebene Arbeit, rytě dílo, n.
Getriebshaken, plur. n. ohybacý háky.
Getrocknet, ſuſſený.
Getroffen, ſ. Treffen.
Getrost, zmužilý, směly.
Getrost, adv. zmužile, ſměle, důwěrně.
Getröſten ſich jemandes, ſich einer Sache, nadáti ſe důwěrně (někoho) těſſiti ſe na něco, ich getröſte mich ſein, deſſen, těſſim ſe na něho, na to.
Getriebſtäbe, plur. pohybowadla, pruty.
Getröſtet, potěſſený, ſ. Tröſten.
Getrummel, n. bubnowánj, n. ſ. das Trommeln.
Getümmel, n. hluk, hřmot ochranoſt, m. machen, hluk, hřmot rumreych dělati, hlučeti, chranoſtiti, das Getümmel der Roſſe, Pferde, duſot koní.
Getüpfelt, puſtrikowaný, puſtrikowaný, znaminkowaný.
Gevatter, m. kmotr, m. zu Gevatter bitten, kmotry, za kmotra proſyti, zu Gevatter ſtehen, kmotrem býti, za kmotra, kmotrem, kmotrowſtwj ſtáti.
Gevatterinn, f. kmotra, f.
Gevatterbrief, m. kmotrowſké pſanj, n.
Gevattergeld, n. kmotrowſké penjze.
Gevatterſchaft, f. kmotrowſtwj, n. wenn das Kind todt iſt, hört die Gevatterſchaft auf, po ſmrti dítěte kmotrowſtwj přeſtáwá, prov.
Gevattersleute, plur. kmotrowé, kmotři plur.
Gevierdt, die gevierdte Zahl, čtwerák, m. čtwerka, f. das Gevierdte, wie eine Figur, čtwerhranatoſt, čtyrhranatoſt, f. ins Gevierdte bringen, hranaté dělati, čtwerhraniti, čtyrhraniti, w hranatoſt wwéſti.
Gevierdtelt, čtwrcený.

Gewaltmächtigtér, m. plnomocnjk, m.

Gewerfchlaget, wie das Getreide, nach polo wymlácený (obilj, n.)

Geübt, cwičený, cwičný.

Gewächs, n. Pflanze, ſtroſtlina, zelina, f. am Leibe, wyroſtlina, f.

Gewächschen, n. ſtroſtlinka, f. zelinka, f.

Gewachſen, roſtlý, ſtroſtlý, wyroſtlý, 2) gewachſen ſeyn einer Sache, doſtatečen, doſpělým, myſpělým býti k něčemu, býti s neco, wyſpěrt, odolati, wyhowěti něčemu; groß gewachſen, vroſtlý, zroſtlý.

Gewaffnet, zbrogný, ozbrogený, oz zbraněný, gewaffnetes Mann, zbrogný muž, zbrogný, m. ſ. Waffen.

Gewähr, Gewähre, Gewährſchaft, f. giſtota, f. poniſtění, giſtina, přikřtání, ſlibenj, n. leiſten, ſlibiti, ſlibowati, vbezpečiti, vgiſtiti, dáti giſtotu, vgiſtěnj přikřikati, Gewähr, gerichtlich zu erſcheinen, rukogmě, m. ſ. Verſicherung.

Gewahr werden, einen, znamenati, vinamenati, ſpózorowati, vzřjti, ſpatřiti.

Gewähren, die Gewähre thun, angelaben, rukogemſtwjm pogiſtiti, vgiſtiti, giſtotu dáti, ručiti, vručiti, 2) erfüllen, bewilligen, powoliti, naplniti, einem ſeine Bitte, někj prosbu naplniti, wyplniti wykonati, einem ſeines Wunſches, žádoſt někj wyplniti, naplniti, zdařiti, 3) mittheilen, propugčiti, 4) verurſachen, verſchaffen, ſeyn, abgeben, zu etwas gereichen, als, einem Ruhe, Troſt, Freude, ſchöne Ausſicht, Nutzen gewähren, zgednati, půſobiti, způſobiti, dopřjti, roſkytnauti, poſkytati, (ploditi) ſrogiti, odpočinutj, vtěchu, raſdoſt, roſkoš, trážnau wyhljdku, vžitek.

Gewährleiſtung, f. vgiſtěnj, pogiſtěnj rukogemſtwjm, n. giſtota, f. přiřjkánj, n. ſ. Gewähr leiſten.

Gewährmann, m, Gewährsmann, rukogmě, ſlibce, giſtec, laſtawak, m.

Gewahrſame, f. rukogemſtwj, n.

Gewährſchaft, f. rukogemſtwj, f.

Gewährung, f. der Bitte, naplněnj, wyplněnj, ſplněnj, wykonánj prosby, n. des Wunſches, naplněnj, wyplněnj, zdařenj žádoſti, n. Gewährung, der Ruhe, Freude, Ausſicht, zgednánj, půſobenj, dopřánj, poſkytnutj, plozenj, n.

Gewalt, f. Kraft, moc, ſýla, f. des Windes, des Stromes, moc, f. nápřjlj, n. ſýla, f. 2) Recht, Herrſchaft, mocnoſt, moc, f. in, unter der Gewalt haben, mjti w mocy, w mocnoſti, pod mocý, es iſt, es ſtehet nicht in meiner Gewalt, nemj w mé mocy, die Gewalt haben, mjti tu moc, Gewalt geben einem, moc dáti, mocy propugčiti někomu, Gewalt brau en, mocy, nápřjlj vžjwati, mocý a nápřjm ſáhnauti, Gewalt thun, nápřjlj činiti, moc prowoditi, prowesti, nápřjm, mocý ſáhnauti, eine Sprache, Kunſt in ſeiner Gewalt haben, býti w nějakém gazyku, umění doſpělý, mjti geg we ſwé mocy, mit aller Gewalt haben wollen, wſſj mocý, s nápřjmchtjt. Gewalt leiden, nápřjm, nátiſky trpěti, unter ſeine Gewalt bringen, w ſwau moc wweſti, pod ſwau moc přiwoditi, Gewalt mit Gewalt vertreiben, mocý a nápřjm ſe bránjti, Gewalt anthun, nápřjlj činiti

Gewalthaber, m. mocnář, m.

Gewalthaberin, f. mocnářka, f.

Gewaltig, mocný, nátiſkný, ſylný, gewaltige Worte, mocná, ſylná

ſlowa, gewaltiger Wind, ſylný, náſylný wjtr, gewaltige Lüge, hrozná leż, gewaltige Armee, ſylné wogſko, gewaltiger Strom, hrozný, ſylný potok, gewaltige Hitze, hrozné, ſylné parno, gewaltige Menge Volks, hrozné množſtwj lidu, lidſtwa.

Gewaltig ſeyn, mocným, ſylným býti, werden, zmocr, rozmocy ſe.

Gewaltig, adv. mocně, ſylně, náſylně, predigen, ſylně kázati, gewaltig lügen, hrozně lháti.

Gewaltiglich, mocně, ſylně, ſ. Gewaltig.

Gewaltſam, náſylný, gewaltſame Mittel brauchen, náſylných proſtředkůw vżjwati.

Gewaltſam, adv. náſylně, s náſylnau mocý, náſylim.

Gewaltſamkeit, f. náſylj, n. náſylná moc, f.

Gewaltthätig, náſylný, gewaltthätiger Menſch, náſylnjk, m. człowěk náſylný.

Gewaltthätig, adv. náſylně.

Gewaltthätigkeit, f. náſylj, n. moc náſylná, Gewaltthätigkeit ausüben, náſylj, moc náſylnau prowozowati, prowesti.

Gewand, n. roucho, n. chodżcý ſſat, m. oděw, m. ſſaty, pl

Gewandbürſte, ſ. Kleiderbürſte.

Gewandt, obracený, 2) geübt, ſtauſſený, cwičný, geſchwind, behend, obratný, potočitý, ohbitý, hbitý, mrſtný.

Gewandtheit, f. des Körpers, obratnoſt, potočitoſt, hbitoſt, ohbitoſt, mrſtnoſt, f.

Gewarmt, ohřitý, gewármte Speiſe, ohřiwané gjdlo, n. ſ. Wärmen.

Gewarnt, wyſtřihaný, wýſtrahu maģicý, napomjnaný, napomenutý.

Gewartet, ſ. Warten,

Gewärtig ſeyn, čekati, očekáwati, man iſt ſeiner gewärtig, čekagi ho, očekáwagi ho, ich war mir deſſen, das nicht gewärtig, nenadál ſem ſe toho, neočekáwal ſem toho, jem nyen zu Dienſten, ochotný, wolný k ſlužbám, ſlužebný.

Gewäſch, n. żwanj daremně, n. żwanice, f. klewety, plur. klaſchánj, klekocenj, n.

Gewaſchen, myty.

Gewäſchig, żwawý, klewetawý, klaſchawý.

Gewäſſer, n. wody, plur, f.

Gewäſſert, močený, gewäſſerter Wein, wjno s wodau, wodau ſmiſſené, n. wjno wodnaté, żwodnatělé, wodné, n.

Gewebe, n. ſerkánj, n. tkáni, n. płjże, f. płátno, n. vom Ulmſinne, Grillen, ſpletek, m. pletky, pletichy, plur. in der Anatomie, tkanice, f.

Gewebet, tkaný.

Gewebet, ſ. Weben.

Gewehr, n. braň, żbraň, f. Kriegswaffen, żbrog, f. żbraň, braň, (wáleczná) żbrog, n. ins Gewehr, Gewehr aus, do zbraně, z zbrani, ins Gewehr treten, es ergreifen, zbraň wchopiti, z zbrani ſáhnauti, ſtrecken, niederlegen, zbraň ſložiti, powrhnauti, powrcy, odwrhnauti, das Gewehr aufhengen, zbrog zawěſyti, in Gewehr ſtehen, ſeyn, w zbrogi býti, w zbrani ſtáti.

Gewehrkammer, f. zbrognice, f.

Gewende, n. rolj, n.

Geweih, n. gelenj rohy, parohy plur.

Geweihet, ſwěcený, poſwěcený, poſwatný, geweihte Erde, geweihter Ort (Stätte) poſwatná země, poſwatné mjſto.

Geweint, plakaný, oplakaný, želený, ożelený.

Geweiſſaget, prorokowaný.

Geweißt, geweißet, bjlený, objlený, zbjlený.

Gewerbe, n. Verrichtung, obchod, m. żiwnoſt, f. Gewerbe treiben, obchod, żiwnoſt wjſti, obchoditi ſe s někym.

Gewerb-

Gewerblein, n. obchodek, m zjwnoſtka. f.
Gewerbsmann, m. obchodnjk, m.
Gewerbſtadt, f. ſkladnj, kupecké, obchodnj mĕſto, n.
Geweſen, bylý, bywalý, geweſener Koch, bywalý kuchař, m.
Gewett, n. ſſzka, f. zalobenj, n.
Gewext, brauſſený, zbrauſſený.
Gewichſt, woſkowaný.
Gewerklente, plur. kwerkowé, plu. m.
Gewinſel, n, kwilenj, lkánj, n.
Gewicht, n. (wáha, f.) záwaží, n. nach dem Gewichte verkaufen, podlé wáhy prodáwati, 2) Nachdruck, podſtata, f. důklad, m. eine Sache von Gewichte, wĕc welikĕ podſtaty, důležitoſti, wĕc podſtatná, důležitá, Gewicht geben, jemandes Worten, nĕkým ſlowům, předſtawenjm ſłu, podſtatu, důklad dodati, Gewicht haben, mjti podſtatu, důklad, ſłu.
Gewichtig, wáhný, gewichtige Münze, wážný penjz, m.
Gewichtkunſt, f. Gewichtkunde, umĕnj o wáhách, wáhni, n.
Gewichtlein, n. záwažĕčko, n.
Gewichtſtein, m. ſpauſſĕ, f. libra, kámen libernj, m.
Gewidmet, ſ. Widmen.
Gewieſen, ſ. Weiſen.
Gewilliget, powolený.
Gewimmel, n. der Leute, chumel, hluk, m. heyno, n. dáw, m.
Gewimmer, n. lkánj, wpĕnj, n.
Gewinn, m. zyſk, wydĕlek, m. (užitek z práce) kleiner Gewinn, zyſcek, malý zyſk, m. einen ſchnöden, unrechtmäßigen Gewinn ſuchen, zyſku nepoctiwého, neſprawedliwého, neſluſſného, mrzkého hledati, wyhledáwati, pilnu býti, 2) Belohnung derer, die im Wettſtreite etwas gewonnen haben, základ, 3) des gewonnenen Geld, Spiel, wyhrané, n. wyhra, f.

Gewinnen, wyhrati, bey etwas vigl, oder wnig, zyſkati, wydĕlati, wytĕžit, wyzyſkati, 2) den Sieg, die Schlacht, die Wette im Spiele, oder den Prozeß, wyhrati, obdržeti při, er hat gewonnen, on wyhrál, das Feld gewinnen, pole zyſkati, obdržeti, einen mit Geſchenken, Wohlthaten, Reden, zyſkati ſobĕ nĕkoho dary, dobrodinjmi, řečmi, gewonnen geben, za wyhru, za wyhranau dáti, gewonnenes Spiel haben, wyhru mjti, wie gewonnen ſo zerronnen, gak nabyté tak pozbyté, zle dobyté zle zahyne, gak nabyl, tak pozbyl, když nabyl wegſkal, když pozbyl ſtegſkal, gak nabyl tak wegſkal, gak pozbyl, tak ſtegſkal.
Gewinner, m. wyhrač, m. wyhrawač.
Gewinnlein, n. zyſcek, m.
Gewinnſucht, f. žádoſt, chtiwoſt, chtĕ zyſku, tužba po zyſku, po penĕzych, f.
Gewinnſüchtig, zyſku žádoſtiwý, chtiwý, zyſku hledagicý, wyhledáwagicý.
Gewinnſt, m. wyhrané, n. zyſk, wydĕlek, m.
Gewirk ſ. Gewebe.
Gewirkt, ſ. Gewürkt.
Gewirre, n. das Verwirren, und eine verworrene Sache ſelbſt, zmatek, ſpletek, m. matenice, pletenice, matenina, zmatenina, hakmatilka, f. machlanina, machlaſtwj, n. pletichy, ein Gewirre vom Stroh, verworrenes ſchlechtes Stroh, drchotina, f.
Gewirtelt, ſ. Gelenkig.
Gewiß, von der Sache, giſtý, giſtorný, von der Perſon, giſtý, gakýſy, gewiſe Dinge, giſté wĕcy, gewiſſer Zeuge, gewiſſer Tod, giſté ſwĕdectwj, giſtá ſmrt, es iſt nichts gewiſſer, als dieß, nic nenj giſtĕgſſího nežli to, ſ fúr ge-

gewiß ſagen, za giſtè, giſtotnè powſtáti, minowiti, für gewiß halten, za giſtau wěc mjti, držeti, za giſtè, giſtotnè mjti, dráſeti, gewiß machen eine Sache, giſtiti, zgiſtiti, zbezpečiti něčeſ kau wěc, gewiß ſeyn wie eine Sache, giſtè, giſtotnè býti, gewiſſe Tag, gewiſſe Zeit, beſtimmt, giſtý den, čas, gewiſſe Leute, giſti lidè, ſo viel iſt gewiß, tolik geſt w giſtotě, giſtè, giſtotnè.

Gewiß, adv. giſtě, giſtotnè, w giſtotě, wiſſen, giſtě, giſtotnè, w giſtotě wěděti, gewiß, iron. giſtě i zagiſtě, wlaſtnè, gewiß nicht, giſtě zagiſtě, dogiſta (dozagiſta)ne.

Gewißheit, f. giſtota, giſtotnoſt, f.

Gewiſſen, n. wědomj, ſwědomj, n. ein gutes, ein böſes Gewiſſen, dobrè, zlé ſwědomj, ſich ein Gewiſſen aus etwas machen, ſwědomj ſobě z něčeho dělati.

Gewiſſensangſt, f. auzkoſt ſwědomj, f. ſwjránj ſwědomj, n. těžkoſt ſwědomj, n.

Gewiſſensbiß, m. im Herzen, nátlnůtek, m. žranj, hnětenj, hlodánj, hryzenj ſwědomj, hnětliwoſt, Gewiſſensbiße foltern ihn, nátlnůtkowě ho trápj, ſwědomj ho hněte, hryze.

Gewiſſensfreyheit, f. ſwoboda w ſwědomj, f.

Gewiſſenloſigkeit, f. neſwědomitoſt, bez ſwědomitoſt, f.

Gewiſſensfriede, m pokog, m. pokognoſt ſwědomj, f.

Gewiſſenhaft, giwiſſenhaftiglich, ſwědomitě, úbermůrig, hnětliwě.

Gewiſſenhaftig, adv. ſwědomitě, zu ſehr übermůrig, hnětliwě.

Gewiſſenhaftigkeit, f. ſwědomitoſt, f.

Gewiſſenlos, bez ſwědomj, ſwědomj wrázdný, neſwědomitý.

Gewiſſensprüfung, f. ſpytowánj, ſkaumánj ſwědomj, n.

Gewiſſensrath, m. rada ſwědomj, f.

Gewiſſensrůge, f. Rührung, hryzenj, hnětenj, hlodánj, náhnětek ſwědomj, f.

Gewiſſensruhe, f. pokog, m. pokognoſt ſwědomj, f.

Gewiſſensſache, f. wěc ſwědomj ſe týkagicj, tknaucj, ſwědomitá, f.

Gewiſſensſkrupel, m. hnětliwoſt, pochybnoſt ſwědomj, w ſwědomj, f. Gewiſſensſkrupel ſich machen, ſwědomj ſobě dělati, einem andern, hnětliwoſt, pochybnoſt, ſtaroſt w ſwědomj někomu půſobiti, der ſich immer Skrupel macht, člowěk hnětliwý, pochybliwý, ſ. Gewiſſensbiß.

Gewiſſenswurm, m. čerw ſwědomj, nátlnětek, m.

Gewißheit, f. giſtota, f. Gewißheit haben, giſtotu mjti.

Gewißlich, ſ. Gewiß.

Gewitter, n. Witterung, počas, čas, m. powětrj, n. počaſy, plur. Gewitter, im engen, gewöhnlichen Verſtande, bauřka, f. (hřmenj, n. blýſkánj, hromobitj, n. hrom, m. ein heftiges Gewitter, ſylná bauřka, wir hatten heute drey heftige Gewitter, dnes byly tři ſylné bauřky, das Gewitter ſchlägt ein, hrom bije, vom Gewitter erſchlagen werden, od hromu zabitu býti, Gewitter am Himmel, bauřliwé mračno, mračna, n. bauřka, f. es zieht ſich ein Gewitter zuſammen, bauřka ſe ſtrhuge, — gehet vor über, bauřka ſe přehání, pomjgi.

Gewitterhaft, wie ein Jahr, Tag, bauřliwý, pod mrakem, mračliwý, es iſt gewitterhaft, geht pod mrakem mračliwo.

Gewitterſtange, f. tyčka, prut, proti dauřce.

Gewitterwolke, f. mračno, n.

Gewitziget, zchytralý, dowtipný, dowtipněgſí.

n. zum Zurichten, auprawa, f. kořeni, n.

Gewogen, günſtig, přjzniwý, náchylný, dobrotiwý, dobrowolný, ſeyn Sie ſo gewogen, giau tak dobrotiwý, ſ. Günſtig.

Gewogen, adv. přjzniwě, náchylně, dobrotiwě, dobrowolně, 9) mit der Waag, wáženě.

Gewogenheit, f. přjzeň, f. přjznjwoſt, náchylnoſt, dobrotiwoſt, dobrowolnoſt, ſ. haben Sie die Gewogenheit, giau tak dobrotiwý, magi tu. Láſku, ſ. Gunſt.

Gewohnen, gewohnt werden, zwykati, nawykati, obwykati, přiwykati, zwyknauti, der Kriege gewohnen, wálkám přiwykati, ich kann es an dieſem Orte, in dieſem Hauſe nicht gewohnen, na tom miſtě, w tom domě, nemohu přiwyknauti, man gewohnt endlich alles, nawoſledy člowěk wſſemu zwykne, přiwykne, vwykne

Gewöhnen, včiti zwykat, včiti přiwykat, nawykat něčemu, ſ. Angewöhnen, ſich an, ſe zwykati, přiwykati, nawykati, něčemu zwykat, přiwykat, nawykat, něčemu ſe včit přiwyknauti, zwyknauti, nawyknauti, wwykati, zobyčegiti ſobě něco, einen an, ſe etwas, někoho na něco nawykati, nawyknauti, včit zwykat.

Gewohnheit, f. zwyk, m. zwykloſt, náwyk, nawykloſt, přiwykloſt, f. obyčeg, m. es iſt eine Gewohnheit daraus geworden, byl z toho zwyk, obyčeg včiněn, zwyk z toho naſtal, die Gewohnheit haben, mjti ten zwyk, ten obyčeg, zur Gewohnheit werden, in die Gewohnheit kommen, w zwyk, w zwykloſt, w obwykloſt, w obyčeg přjjti, wgjti, aus der Gewohnheit kommen, ze zwyku, z obyčege wygjti, in Gewohnheit bringen, w zwykloſt, w zwyk, w obyčeg vweſti, ſich etwas zur Gewohnheit machen, zobyčegiti ſobě něco, zwyk ſobě včiniti z něčeho.

Gewöhnlich, obyčegný.

Gewöhnlich, adv. obyčegně.

Gewohnt, zwyklý, nawyklý, obwyklý, přiwyklý, gewohnt ſeyn, zwyklým býti, er iſt es ſo gewohnt, on tomu geſt tak zwyklý, on tomu tak zwykl, ich bin deſſen nicht gewohnt, nezwykl gſem tomu, negſem tomu zwyklý, er iſt gewohnt, früh aufzuſtehen, geſt zwyklý časně wſtáwat, eines Dinges gewohnt werden, něčemu zwykat, zwyknauti, přiwykat, přiwyknauti, das bin ich ſchon von ihm gewohnt, již gſem tomu w něho přiwykl.

Gewöhnlichkeit, f. obyčegnoſt, f.

Gewöhnung, f. zwykánj, přiwykánj, nawykánj, obwykánj, n. zwyknutj, nawyknutj, přiwyknutj, obwyknutj, vwyknutj, n.

Gewölbe, n. Bogen ein gewölbter Ort, klenutj, ſklenutj, n. etwas zu verwahren, heimliches Ort der Erden, ſklep, m. Kunde des Gewölbes, kratoſt, f. 2) eines Kaufmanns, zur Niederlage, zum Verkaufen, Schreiben, kram, m. unterirrdiſches, ſklep ſkljpek, anat. klenutj, n.

Gewölbhöhle, f. dutoſt klenutj, f.

Gewölbt, klenutý, gewölbte Stirn, wypuklé, wypaučené, wyſedlé, wydaté čelo.

Gewölke, n. oblaka, oblakowé, plur. trúbes, mračna, n. pl.

Gewölkig, gewölkigt, oblakem poſſý, mračný, zahmakený, es wird gewölkigt, mračj ſe, ge mračno.

Gewühl, n. chumel, m. chumelice, chumelina, ſ. hluk. m.

Gewünſcht, žádaný.

Gewürfelt, koſtkowaný, koſtkowý.

Gewürgt, dáweny, ſ. Würgen.

Gewürkt, tkaný.

Gewürm, n. červy, plur. hmyz, m. das kriechende, zemělazowé, m. žiſaly, f. pl.

Gewürz, n. zu verkaufen, kořeni, Gewürz-

Gewürzbüchſe, f. kořenka, kořenná trabička, (puſſa) na kořeni, f.

Gewürzkram, m. kořenný krám, m.

Gewürzkrämer, m. kořenář, kramář s kořeními, m. kořenný.

Gewürzhaft, kořenný, kořenatý.

Gewürzkrämerey, f. kořenářſtwj, n.

Gewürzkrämerinn, f. kořenářka, f.

Gewürzt, kořeněný, kořeněný, okořeněný, gewürzter Wein, kořenéné, kořenité, kořenné, ſtrogené s kořenjm wjno, n.

Geyer, m. káně, f. ſup, m. vom Geyer, káňj, ſupowý, was Geyer, zum Geyer, co v kozla, v kerta, co kozla, co kerta.

Geyerſchwalbe, f. roreyt, roreyc, m.

Geywitz, m. Gibitz, Kibitz, ein Vogel, čevka, f.

Gezäh, f. Gezehe.

Gezänke, n. Gezänk, ſwáda, wáda, f. ſwár, m. ein gelehrtes, hádánj, n. hádka, f. ſwor, m. ein Gezänk anfangen, ſwádu, ſwár ſtropit, přiſobit, způſobit, začjt.

Gezäumet, w wjdu, na wjdu pogatý, zwjdený.

Gezäun, n. plot, m. oplocenj, n. oplocenj, n. hradba, f. obehnánj plotem.

Gezähe, n. in Bergwerken, železa, železné nábobj, n. bey den Webern, brdo, n.

Gezehlt, gezählt, počjtaný.

Gezeichnet, znamenaný, naznamenaný, poznamenaný, f. Zeichnen.

Gezeigt, okázaný, wkázaný.

Gezelt, n. ſtan, m. ein kleines, ſtánek, m. ſ. Zelt.

Gezeltlein, n. ſtánek, m.

Gezerr, n. Gedehne, wáhawoſt, f. wáhánj, n. zpozdilost, f. 2) Gezänke, ſtorenj, hrzenj, n. tahánj, tahanice, f. tahánj, dranj, n. hranice, f. ein gelehrtes, hádka, f. hádánj, n.

Gezerrt, draný.

Gezeug, ſ. Zeug.

Gezeuget, zplozený.

Geziege, ſ. Geſchmeidig.

Geziemen, ſlušeti, přiſluſſeti, ſluſſné býti, es geziemt dir, na tebe ſluší, tobě přiſluší, na tebe geſt wěc ſluſſná.

Geziemend, aufrichtig, ſluſſný, geziemende Strafe, ſluſſná pokuta, am geziemenden Orte, na ſluſſném mjſtě.

Geziemend, adv. ſluſſně.

Geziere, n. vpeypánj, n.

Geziret, ozdobený, okráſſlený.

Gezimmert, tesaný, gezimmertes Holz, tesanice, tesané dřjwj, n.

Gezifche, n. ſypěnj, ſyčenj, ſyrtkni, n. Gezifche der Schlangen, ſyčenj hadj, n.

Gezogen, tažený, gezogenes Rohr, tažená ručnice, f.

Gezücktiget, káraný, zkáraný.

Gezückt, potržený, tažený, dobitý.

Gezupft, ſſlubaný, ſſlubnutý.

Gezwickt, ſſtjpaný, ſſtjpnutý.

Gezwirnt, ſaukaný, ſesaukaný, vſaukaný.

Gezwölft, dwanáctka, f. dwanáctero, n.

Gezwungen, nucený, přinucený, donucený, nutkaný, donutkaný, přinutkaný, etwas gezwungen, něco nucený, gezwungene Rede, Art, nucená řeč, f. nucený způſob, m.

Gicht, f. dna, f. klaubnj nemoc, f. Gicht in den Händen, ſſatſen, dna w rukau, w nohách, mit der Gicht behaftet, dnawý.

Gichtbrüchig, dnau zlámaný, dnawý.

Gichtriſch, dnawý, gichteriſches Weſen, dnawoſt, f.

Gichtkraut, n. čapj nůſek, m.

Giebtisch, f. Giebtbrüchig.
Giebtrof, f. piwowka, f.
Giebtrübe, f. piwowé, piwowka, f.
Giebtschmerzen plu. klaubnj bolesti, bolest w klaubjch.
Giebtwurz, f. piwoňka, f.
Giebel, m. die obere Spitze, maskowice, f. wrch hory, m. der vordere Giebel, průčelj, n. swjsle, eines Daches, lomenice, f.
Giebeldach, n. kryt, m.
Giebelschoß, n. krytba, f.
Giebeu, gießen, čerpati.
Gienen, f. Gähnen.
Gierig, f. Begierig.
Gierigkeit, f. žychtiwost, f. Begierde.
Gieß, f dicke Milch, mirtywa, f. hustě mlěko, n.
Gießbach, m. potok dešťowý, m.
Gießbecken, n. nalěwadlo, mywadlo. n. medenice, f.
Gießen, liti, naliti, wliti, přeliti, auf, an etwas, liti, naliti, wliti, w něco něčeho, naléwati na něco, in etwas, liti, wlíti do něcheho, w něco, naliti, Waſſer aus einem Geſchirr in das andere gießen, wodu z gedné nádoby do druhé liti, přeliwati, 2) die Blumen, den Garten gießen, das iſt, begießen, kwiti, zahradu zaliwat, zalit, es gießt, es regnet ſtark, lije se sylně, prší, gen se leje, 3) Metall gießen, kowy liti, slěwati.
Gießer, m. litec, slěwač, m.
Gießerey, f. Gießkunſt, umění slěwačské, slěwánj, ktj, n.
Gießfaß, f. Gießbecken.
Gießkanne, f. Gießbecken.
Gießkelle, f. zusan, m.
Gießſtein, f. Gießſtein, nalěwadlo, n.
Gießung, f. litj, slěwánj, n.
Gießinſtrument, n. ljwacý nástroj, Gießkelle, f. Löffel, ljwacý ljžce, f.
Gießofen, m. pyca k litj, f.
Gießtiſch, m. stůl k litj, m.
Gießblech, n. plechy pro kád.
Gießhütte, f. slěwacý kád, f.
Gießwerk, n. slitina, f.
Gift, n. et. m. geď, m. trawenina, f. einen mit Gift hinrichten, vergeben, jemand Gift beybringen, otrawiti, gedem otrawiti, někomu geďu dáti, 2) voll Gift ſeyn, mjti wztek, srſſeti, plný zlosti, wzteklý býti, das Gift auslaſſen, zlost, wztek swuzg wypustiti.
Giftarzney, f. lékarſtwj proti geďu, n.
Giften, einen, Gift verurſachen, žluč dělat, působit; zlobit, mořit.
Giftbecher, m. čſſe, f. koſſik geďu, s gedem, geďowatý.
Giftkreſſer, m. geďogeď, m.
Giftig, geďowatý, bóſe, zornig, wztekly, srſſawý, zlostný, boshaft, tuckiſch, geďowatý, zlostný, zlobiwý, wražeblný, giftig werden, rozzlobiti se, rozlitit se rozſápati se, žďursiti se, giftig ſeyn, srſſeti, zlostným býti, býti wzteklým, srſſawým, sápati se, zlobiti se, wztek mjti, giftige Zunge, bóſes Maul, geďowatý, zlobiwý gazyk, m. zlá vsta, plu. zlolagný, zlobiwý gazyk, giftige Röthigkeit im Erz oder Metall, diwocina, syrowatoſt w rudách geďowatá, ſonſt etwas giftiges, giftige Materie, und dergleichen, geďowatina, geďowatoſt, f.
Giftigkeit, f. geďowatoſt, geďowatina, f.
Giftkraut, womeg, m.
Giftmiſcher, m. trawič, trawenec, m.
Giftmiſcherinn, f. trawička, f.
Giftmiſcherey, f. trawenj, otrawenj, trawictwj, n.
Giftſtein, m. vtrzeň, m.
Gifttrunk, m. ſnápitek geďu, m. ſnapitj geďu, n. nápitek, ſnápitek geďowatý, m. napitj, ſnapitj geďowaté, n.

Gilbicht, gelblicht, gelbicht, poſlauſty, přižlautky.
Gildbar, poplatný, ſ. Zunftmäßig.
Gilde, ſ. Gilde, Gále, m. ſ. Zunft.
Giltig, gáltig, platný, giltig ſeyn, platným býti.
Gimpel, m. Gámpel, ein Vogel, heyl, m. 2) ein alberner, einfältiger Menſch, tupátek, hlupáček, hňup, nebohſtik gehňátko, m. ſ. dummer Menſch, Tölpel.
Ginſel, kuřj noha, ſ.
Ginſter ganowec, m.
Ginſt, Ginſter, ſ. Ginſt.
Gipfel, m. makowice, ſ. wrch, m. Gipfel eines Berges, wrch hory, Gipfel der Glückſeligkeit, des Guten, wrch dobrého, an den Gipfel gelangen, ihn erreichen, na newyſſſj, na newyſſſſj ſtupeň přigiti, newyſſſſího ſtupně dogiti, doſáhnauti, Gipfel der Vollkommenheit, newyſſſſj ſtupeň dokonaloſti, m.
Gipfelchen, n. makowička, wrſek, hůrka, ſ.
Gips, m. ſporný wápno, n. ſ. Gyps.
Girlitz, ſ. Zirklein.
Girren, cwrli ati.
Giſchen, giſſten, ſáſchen, pěniti.
Giſcht, m. pěna, ſ.
Gitter, n. mříže, ſ.
Gitterchen, n. mřížka, ſ.
Gitterfenſter, n. okno zamřeſowané, mřeſowané, n.
Gittern, mit Gittern verwahren, mřeſowati, zamřeſowati, gegittert, zamřeſowaný.
Gitterwerk, n. mříže, ſ. mřeſowánj, n.
Glanz, m. blesk, m. ſtkwělost, ſ. leſk, leſkot, m. leſknoſt, ſ. bleſkot, m. Glanz der Sonne, bleſk ſlunce, der Herrlichkeit, m. d. Gen. leſk, ſtkwělost ſláwy Páně, Glanz von ſich geben, blýſk od ſebe dáwati, pauſſtěti, 2) Glanz, Erzblech, Bleyerz, olowěnný prach men w zemi, m. 3) ſ. Pracht.

Glänzen, blinken, blyſſtěti ſe, bleſkati ſe, ſtkwiti ſe, leſknauti ſe, ſtknauti ſe. 2) ſ. poliren.
Glänzen, n. Blinken, blyſſtění ſe, blyſſtánj, leſknuti, ſtkwění, bleſkot, leſkot, leſt, bleſk, m. ſtkwělost, ſ.
Glänzend, blyſſtawý, ſtkwancý, ſtkwějicý ſe, bleyſſkajicý ſe, blyſſtjcý, ſtknaucý ſe, ſtkwělý, 2) als, ein Feſt, ein Ball, eine Epoche, und ſo weiter, wýborný, ſláwný, ſlawný, znamenitý; ſtkwělý, ſtkwaucý ſe.
Glanzleinwand, ſ. blyſſtawé plátno, n.
Glänzung, ſ. blaweřj, n.
Glas, n. die Materie: ſklo, n. Glas blaſen, ſklo wyfukowati, 2) ein Gefäß, ſklenice, ſklenčka, ſ. ein Glas Bier, ſklenice piwa.
Gläschen, n. ſklenička, ſklenčička, ſklenka, ſ.
Glaſer, m. ſklenář, m.
Glaſerinn, ſ. ſklenářka, ſ.
Glasbrenner, ſ. Glasmacher.
Glaſerey, ſ. Handwerk, řemeſlo ſklenářſké, ſklenářſtwj, n.
Glashaus, n. Gewächshaus, domek bylinný, zahradnj, m.
Glasmeiſter, m. ſklenný hutnik, 2) Glaſermeiſter, mistr ſklenářſký, ſklenář, ſ. ář.
Glasdeckel, m wſſko ſklenné, poklice ſklenná, ſ.
Glasgeſchier, n. ſklenná, ſklenčná nádoba, ſ.
Glasſchleifer, m. ſkla brauſič, m.
Glaſicht, glaſarisk, ſklenowatý.
Gläſern, ſklenný, ſkleněný, gläſerne Geſchirre, ſklenné, ſkleněné nádoby,
Glasfabrike ſ. Glashütte.
Glasfenſter, n. ſklenné, ſkleněné okno, n.
Glasgrün, zemité zelený, ſklenné barwy, glasgrüne Farbe, ſklenná barwa, ſ.

Glasbütte, f. Sklenná huť, sklna, -hrojně Sklenič, des Bartsch hoslost, f. hladkosthk.

Glaskugel, f. sklenná koule, baslár, a, f.

Glasmacher, m. sklář, sklenář, Glasträger, m.

Glasmacherkunst, f. sklářské umění, n. sklenářství, sklářství.

Glasmahler, m. malíř, poléwač skla, m. na sklo.

Glasmahlerey, f. malowánj na sklo, poléwánj skla, n.

Glasmann, m. prodawač skla m.

Glasscheibe, f. sklenné kolecko, n.

Glasschneider, m. sklo strihač, m. sklo řezač.

Glasschrank, m. police, přihrádka na sklo, na sklenice, f.

Glasstein, m. sklenný kámen, m.

Glasur, f. poliwánj, n. Glasur geben, poliwati.

Glasuren, glasiren, poliwati.

Glasuret, glasiret, poliwaný.

Glatt, hladký, slzký, slzký, ohne Haare, holý, hladký, oplichalý, lysý, ein glattes Kinn, holá, hladká brada, glatt werden, pelichati, ope ichati, lyseti, olysseti, glatt machen, hladké dělaty, f. Glatten, glatte Worte, aulisná, lahodná slowa, einem glatte Worte geben, k někomu lahodně, ulisně mluwit, lisat se, umilit se, lahodit, lichotit, eine glatte Zunge haben, lahodně, aulisně mluwit, lichotit, lahodit, lisat se, ein glattes Mädchen, Gesicht, sklenná holka, twář, es ist sehr glatt (vom Eise) gest welmi hladko, kluzko, slzko, plzko.

Glatt, adv. hladce, glatt weg, glatt herunter, zhola, zprosta, zrowna, docela, zprosta.

Glätte, f. hladkost, f. (des Weges, hladkost, kluzkost, slzkost, plzkost, f. es ist eine grosse Glätte, gest welmi hladko, kluzko, hrozně klouzá, des Bartsch hoslost, f. hladkosthk.

Glatteis, n. nátrdj Kluzko, n. Kluzko, n.

Glatteisen, Glauzeisen, hoví kluzko, slzko, es glatteiset, klauzá, gest kluzko, slzko, plzko.

Glatteisen, n. hladidlo, n. hladič, m. hladicý žehzko, n. žehlič, m.

Glattglas, n. sklo hladicý, n.

Glätten, glatt machen, hladiti, ohladiti, wyhladiti, glatt werden, lyseti, pelichati.

Glatten, das, hlazenj, n.

Glatthobel, m. hladič, hladič, m. hladidlo, n. hladicý hoblik, m. f. Glatteisen.

Glatticht, hladký, plzký, slzký.

Glattholz, n. hladidlo, hladicý dřewo, n.

Glatze, f. lysyna, oplchalost, hladkost, plzkost hlawy, f. plesa, f. plechota, f.

Glatzkopf, m. lysý, lysák, lysáček, plechatý, plechač, m. holohlawec, m.

Glatzköpfig, plechatý, bezwlasý, lysý, oplchalý, (holohlawý) f. Glatzig,

Glatzig, lysý, oplchalý, bezwlasý, plechatý, ein wenig, nálysý, klatzig werden, lyseti, olyseti, oplchati, lysým, oplchalým, plchým býti, glatzig machen, lysynu wčciti.

Glause, m. Glauben, wira, f. dem Glauben ähnlich, wíře podobný, Glauben beymessen, wíru dáti, přiložiti, Glauben halten, wíru držeti, zachowati.

Glauben, wěřiti, uwěřiti, er hat es nicht glauben wollen, nechtěl tomu wěřiti, uwěřiti, einem Gott glauben, an Gott glauben, wěřiti Bohu, w Boha, Gott glauben, darám wěřit, ich will glauben, wěřjm, 2) denken, myslit, tussit, domnjwat se, ich glaube, er wird nicht kommen, myslim,

ſim, tuſſim, že nepřigdé, wer hätte das glauben ſollen, daß — kdo by ſobě to byl ponyſtil, er hätte ſie, glaube ich geſtern geſehen, wčera ge, myſlim, tuſſim, widěl.

Glaubensartikel, m. článek wíry, m.

Glaubensbekenntniß, n. wyznánj wíry, n.

Glaubensfreyheit, ſ. Gewiſſensfreyheit.

Glaubenslehre, f. Glaubenswahrheit, včenj o wíře, n.

Glaubensgenoſſe, m. ſpolnowěřicý, gedné wíry.

Glaubensvoll, ſ. Gläubig.

Glaubig, d r Gott glaubt, wěřicý.

Glaubiger, m. wěřicý, m. 2) Creditor, wěřitel, m.

Glaublich, wěřitedlný, k wěření, k wíře podobný, es iſt nicht glaublich, nenj wěřitedlné, k wíře podobné, einem etwas glaublich machen, někomu něco wíſtiti, perſuadere, perſuaſionem facere.

Glaublich, adv. wěřitedlně.

Glaubwürdig, wiry hodný, hodnowěrný, glaubwürdig machen, ſ. Verſichern.

Glaubwürdig, adv. wiry hodně, hodnowěrně.

Glaubwürdigkeit, f. wiry hodnoſt, hodnowěrnoſt, f.

Gleich, an Beſchaffenheit, ſtegný, gednoſtegný, rowný, rowen, k podobný. 2) an Größe, an Alter, der Zeit nach, rowný, ſtejný, wrſtau, wěkem, beynahe gleiches Alters ſeyn, rowen, gednoſt gného wěku, ſtáří, rowen wěkem býti, gednowěkým býti, gleich ſ. Sinnes ſeyn, gednoſtewného ſmyſlu býti, gleich an Theilen, ſtejný, rowný, gleicher Theil, ſtejný, rowný dſl, m. von gleicher Farbe, ſtejné barwy, gleiches Namens, ſtejného, gednoſtejného gmena, gleiche Zahl, rowný počet, m. ſeines gleichen, niche haben, nemjti ſobě rowného, gleich ſeyn einem an etwas, als, Vorzügen, Würden, Stärke, rowný někomu w něčem býti, ſ. Gleichen, gleiches mit gleichen vergelten, rowným za rowné odplatiti, odměniti, gleich und gleich geſellt ſich gern, podobný ráď s podobným towaryſſi, kažý k ſobě podobnému a rowného ſe hrne, rowný s rownym towaryſſi, kažý ſobě rowného hledj, gleiches Recht haben, ſtejné práwo miti, 3) gleich, eben, rowný, mit gleichen Füſſen, rownýma nohama, 4) gleich, ähnlich, podobný. er ſieht ihm nicht gleich, nenj mu podobný.

Gleich, adv. von Beſchaffenheit, ſtejně, gednoſtejně, rownč, der Größe nach, rownč, ſtejně, gleich theilen, ſtejně, rownč děliti, 2) gleich, alsbald, alſobald, von Stund an, hned, hnedky, záhy, honem, er wird gleich kommen, hned, hnedky, záhy přigde, ich kam gleich dazu, hned ſem k tomu přiſſel.

Gleich als, gako, kdyby, gleich als ob, hned gako kdyby.

Gleich alſo, adv. rownč, podobně.

Gleich, anfangs, hned s počátku.

Gleichartig, gednoho způſobu, (gednoſpůſobný) gednonáležitý.

Gleich auf, přjkrý, wzhůru wyſoký.

Gleichbedeutend, gedno wyznamenawagicý.

Gleich dabey, hned přjtom.

Gleich daher, hned tudy.

Gleich darauf, darnach, hned na to, potom.

Gleich darneben, hned wedlé.

Gleichen, einem gleich, ähnlich ſeyn, podobným býti, podobnati ſe, podobiti ſe, einander, býti ſobě, gedem dru̇hému podob-

nj, a) en. Stärke, Macht, Fähigkeit, Würde, oder anderen Vorzügen, Gestalt, rownati se, wrownati se, wyrownati se, er gleicht ihm an Thaten und Sitten nicht, nerownà se mu, nenj mu rowen w činech a mrawjch.

Gleichergestalt, maßen, Weise, podobným způsobem, podobně, nápodobně.

Gleichewig, spolurwěčný.

Gleichfalls, podobně, nápodobně, rownè, rownèž.

Gleichfärbig, steyné, gednosteyné barwy.

Gleichförmig, rowný, srownalý, gednosteyný, gednosworný.

Gleichförmig, adv. rownè, srownale, gednosteyně, gednosworně.

Gleichförmigkeit, f. rownost, srownalost, f. srownánj, n, gednosteynost, gednoswornost, f.

Gleich gelten, steyné, gednosteyné býti, es gilt mir gleich, gest mi gednosteyné.

Gleichgesinnt, gednomyslný, steyně smeyssljcý, steyného smyslu, gleich gesinnt seyn, gednomyslným, steyně smeyssljcym býti, darum sind wir gleich gesinnt, w tom gsme steyného smyslu, steyně smeyssljme, w tom gsme gednomyslnj.

Gleichgestimmt, steyně zřjzený, spokádaný.

Gleichgestellt, steyně postawený.

Gleichgetheilt, steyné rozdělený.

Gleichgewicht, n. rowná, stegná wáha, rownost, stegnost wáhy, f. rowný, stegný wewažek, m. rowná, stegná (cjj)

Gleichgiltig, gleichgültig, gleich am Gewichte oder Werthe, gednè, steyně, gednosteyné wáhy, a) weder gut noch böse, gednosteyný, sich gleichgiltig erzeigen, prowázati se gednosteyným.

Gleichgiltig, gleichgültig, adv. gednosteyně.

Gleichgiltigkeit, Gleichgültigkeit, f. gednosteynost, f.

Gleichhalten, gleichachten, schätzen, s. Gleichschätzen.

Gleichhaltung, s. Gleichschätzung.

Gleichheit, f. der Beschaffenheit, rownost, f. stegnost, gednosteynost, f. (podobnost) der Größe, des Alters, rownost, steynost, f. der Austheilung, der Bestrafung, des Verhaltens, rownost, steynost, f. des Gewichts, rownost, f.

Gleichkaufen, jemanden, steyně běžeti.

Gleichlauten, steyně zníti.

Gleichlautend, steyně zněgjcý, rownohlásný.

Gleichmass, n. rownost, smjrnost, f. rowenstwj, rowná, steyná mjra.

Gleichmachen, rownati, srownati, srownáwati, zarownati, rownú přjmiti, das Krumme, zpřjmiti, narownati, a) ersetzen, porownati, srownati, zarrawiti.

Gleichmachung, f. rownánj, srownánj, narownánj, zpřjmenj, n. a) Vergeltung, porownánj, srownánj, zarrawenj, n.

Gleichmässig, rowný, smjrný, s. Gleichförmig.

Gleichniss, n. podobenstwj, n.

Gleichnissweise, w podobenstwj, a.

Gleichrechnen, s. Gleichschätzen.

Gleichrichten, st. ynè zpořádati, zřjditi, zprawiti.

Gleichrichtung, f. steyné zpořádánj, zřjzenj, n.

Gleichsam, gako, gakoby.

Gleichschätzen, achten, rechnen, halten, steyně, gednosteyně wážiti.

Gleichschätzung, f. steyné, gednosteyné wáženj, n.

Gleich soviel, tolik, také tolik, tak mnoho.

Gleich stellen, gerade stellen, rowně postawiti.

Gleichstellung, f. rowné, steyné postawenj, n.

Gleichstimmig, steyně, gednosteyně zněgjcý, steynozwučný, gednozwučný, gednohlásný, steynohlásný, rownohlásný, rownozwučný.

Gleich-

Gleichſtimmig, adv, ſtegnozwučně gednozwučně, gednohlásně, ſtegnohlásně, rownohlásně.

Gleichſtimmigkeit, f. ſtegné znění, n. ſtegnozwučnoſt, gednozwučnoſt, ſtegnohlásnoſt, rownohlásnoſt, f.

Gleichtheilen, ſtegně dělit.

Gleichviel, rownè tak mnoho, kolikéž.

Gleichweit, von einander, ſtegně wzdálený.

Gleich werden, ähnlich werden, přirodobniti ſe, 2) eben werden, srownati ſe.

Gleichwie, jako.

Gleichwohl, alewſſak.

Gleichzu, zrownu, zpřímo, přímo.

Gleis, n. Geleis, koleg, kolege, f. koleg, f. und m. aus dem Geleiſe kommen, z kolege wyjiti, wychýliti ſe, wyrestiti, wyſſinauti.

Gleißen, ſtkwiti ſe, blyſtěti ſe, leſknauti ſe.

Gleißend, ſtkwaucý, blyſtiwý ſe, leſknaucý.

Gleißner, m. pokrytec, přetwářník, lſcomérnjk, lſcomérný, pokrytý człowěk, ſwatáček, twárnonábožný, m. twárnonábožnjk, twárnonábožnjček.

Gleißnerey, f. pokrytſtwj, n. lſcomérnoſt, twárnonábožnoſt, poſſmaurnoſt, přetwářeneſt, f.

Gleißneriſch, pokrytſký, pokrytý, lſcomerný, poſſmaurný, twárnonábožný.

Gleiten, klauzati, klauznauti, ſklauzati, ſklauznauti, das Pferd, der Ochs iſt geglitten, kuň, wůl ſklauzl, der Schlitten gleitet auf dem Eiſe leicht hin, ſáně po ledě lehce běží, 2) ſtrauchlen, klesnauti, powlesnauti, pohyzditi 3) recip. habe geglitten, klauzati ſe, ſklauzati ſe, ſie haben den ganzen Tag geglitten, celý den ſe ſklauzali.

Glied, n. aud, m. des Fingers, klaub, článek, m. 2) wie bey den Soldaten in der Ordnung, řad, plat, ſtik, m. 3) an einer Gewächſe, hlaďka, f. 4) an ſeiner Kette, článek, m. 5) im Geſchlechte, im Geſchlechtsregiſter, koleno, n. 6) das männliche, die Ruthe, kokot, m. das weibliche, wagina, puſſka, f. junek, m.

Gliedchen, n. klaubek, článek, m. audek, m.

Gliedergicht, f. Gliederſucht, Gliederweh, aušní, klaubní, dnawá nemoc, dna, pokoſtnice, f. lámání w audech, w klaubjch, w článcých, n. dnawoſt, f. der die Gliedergicht hat, dnawý, dnau lámaný.

Gliederkrankheit, f. lámání w klaubcých, w klaubjch, n. dna, pokoſtnice, klaubní, dnawá nemoc, f.

Gliedhaken, m. hák s kankem, m.

Gliedkraut, n. miloſt Božj.

Gliedwaſſerſucht, f. klaubní wodnatoſt wodnatelnoſt, f.

Gliedweiſe, in Reihen, w ſtiku, po ſtiku, řadau, 2) in Theilen, pokuſých, po částkách, částečně.

Glimmen, dautnati, tlíti, (klauznětí, glimmender Zunder, dautnagjcy trauď, glimmende Aſche, giſtrnatý popel.

Glimmern, giſtrnatiti, glimmerud, giſtrnatý, ſ. Glimmen.

Glimmer, m. eine glanzende Erdart, ſ. Katzengold.

Glimmerig, blyſkawý.

Glimpf, m. mjrnoſt, lſtoſtiwoſt, f. mit allem Glimpfe, ſe wſj mjrnoſtj,

Glimpflich, mjrný, lſtoſtiwý, adv. mjrně.

Glöckchen, Glöcklein, n. zwonček, zwonečeck, zwonek, m.

Glocke, f. zwon, m. zwonec, wie viel iſt die Glocke, oder an der Glocke, kolik ge hodin?

Glockenblume, hruſſka ruzenatá, f.

Glitſchen, ſ. Gleiten.

Glo-

Glockenblume, f. zwonček kwjet, m. swlačec mensſi.
Glockengieſſer, m. zwonař, m.
Glockenſpiel, n. hra ſe zwonečky, f. hrawý zwonečky.
Glöcklein, cynkati.
Glockenſtuhl, m. ſtawenj, leſſenj zwonů.
Glockenſchlag, m bitj hodin, n.
Glockenſchwengel, m. Hetj, ſrdce zwonowé, v zwonu, n. zwonu, 2) lopatka. f.
Glockenſpeiſe, f. zwonowina, f.
Glockenthurm, m. zwonice, f.
Glöcklein, n. zwonček, zwonečk, m.
Glöckner, m. Meſnek, zwonik, m.
Glöcknerinn, f. zwonica, zwonikowá, f,
Glorie, f. oſlawa, ſláwa, f. ſ. Herrlichkeit.
Glorwürdig, ruhmwürdig, preiswürdig, rúhmlich, berúhmt, ſlawný, wieſlawný, welebný, glorwürdigen Andenkens, ſlawné pamětí.
Glorreich, přeſlawný, oſlawný, wieſlawný, přewelebený.
Glorie, Glöire, ſ. Glorie, Glast.
Glotzen, mit ausgeſperrten Augen ſehen, zewlowati, dreyiti.
Glotzer, m. zewl, dreyl, m.
Glucke, f. Glucknenne, twočna, f.
Glucken, glucheln, twokati, twočeti, ſkřečeti, kdákati, kráčerati.
Glucken, das, twokánj, twočenj, ſkřečenj, kdákánj, kráčeránj, n.
Gluckhenne, f. twočna, f. am Himmel, kukátka, dahet, twočný, twečný.
Glück, n. ſtěſtj, n. zu ſeinem Glücke, zu gutem Glücke kam er dazu, na to ſtěſtj přiſſel, přihodil ſe k tomu, er iſt zu ſeinem Glücke geboren, za allem Glücke, na to ſtěſtj wuřeſ.
Glücken, ſtěſtiti ſe, poſtěſtiti ſe.
Glücklich, ſtěſtny, ſtr. (ſtěſtliwý) glücklich machen, ſtraſtného činiti, wkliniti, für glücklich halten, ſcházeti, mjti, držeti za ſtraſtného, blazíti.
Glücklich, pdv. ſtraſtně.
Glücksball, ſ. Ball.
Glücksbude, f. karban, m.
Glücksbudner, m. karbanjk, m,
Glücksrig, blahoſlawený, blažený.
Glückſeligkeit, f. ſtěſtnoſt, f. blahoſlawenſtwj, n. blahoſlawenoſtj, blaženoſt, f,
Glücksgöttinn, f. bohyně ſtěſtj, f.
Glückshafen, ſ. Glückstopf, Glücksbude.
Glückshafner, ſ. Glücksbudner.
Glückstopf, m. Glückshafen, karban, m.
Glückswunſch, m, wděčenj, wděčba, wděka, přánj, žádanj ſtěſtj, n. (žewba) žádoſt, (wanš, m.) f. winſſowánj ſtěſtj, n.
Glückwünſchen, ſtěſtj žádati, přáti, wděčiti, (žewbowati,) (winſſowati
Glückwünſchend, ſtěſtj wděčicý, přegjcý, žádagjcý, (žewbugjcý)
Glückwünſchungsſchreiben, n. liſt, pſánj wděčjcý, n. wděčba, f. (wanš, m.)
Glückswurf, m. ſtraſtný wrh, m.
Glühen, glühen, žhnauti, njtřeti, rozpálenu býti, rozjnjcenu býti, ohniwěti, wie die Sterne, Wawgeu, hořeti, rozpálenu bádi.
Glühend, glühend, žhnaucý, rozpálený, zanjcený, horaucý, řeřawý, glühender Brand, plamen horaucý, glühende Kohle, řeřawý, řezawý, živý uhel, m. glühend ſeyn, ohniwěti, ohnivým, rozpáleným býti, glühend machen, zažhnauti, rozžhnauti, rozpáliti, rozjnjti, zanjriti, glühend werden, rozpáliti ſe, rozjnjti ſe, zažhnauti.
Glut, f. Gluth, Glühofen, m. wyſyhne; řeřawé uhlj, n. Glut der Liebe, wrcep, rozjcenoſt lásky,

m. horáčnoſt lásky, ſ. der Kohlen, horko, žhawoſt vhlj, n.
Glutpfanne, ſ. ohnjwadlo, n.
Gnade, ſ. miloſt, miloſtiwoſt, ſ. in Gnaden ſeyn, ſtehen, býti, ſtáti w miloſti, von Gottes Gnaden, z Božj miloſti.
Gnadenbezeigung, ſ. prokázanj miloſti, n.
Gnadenbild, n. zázračný obraz, m.
Gnadenbrod, n. chléb z miloſti, m.
Gnadenverheißung, ſ. přjpowěd miloſtiwá, ſ.
Gnadenwort, n. miloſtiwé ſlowo, n.
Gnädig, miloſtiwý, gnädiger Herr, miloſtiwý pane, miloſt, gemiloſt pane, dem ſey Gott gnädig, buď mu Bůh miloſtiw.
Gnädig, adv. miloſtiwě.
Gnug, ſ. Genug.
Gnugſamkeit, ſ. Genugſamkeit.
Gold, n. zlato, n feines, ryzý zlato, vom Golde, ze zlata, zlatý, Gold und Geld liebt die Welt, kdo má koně, ſnadno k němu ſedlo nagde.
Goldader, ſ. cauk zlatý, m.
Goldammer, m. Goldämmerlein, ſtrnad, m. ſtrnádek, m.
Goldatlas, m. zlatohlaw, m.
Goldarbeiter, m. zlatnjk, m.
Goldárz, n. zlatá ruda, ſ. zlatý kow, m.
Goldbergwerk, n. zlatý důl, m.
Goldblättchen, n. Goldblättlein, pozlátko, ſ. zlatý lyſter, (plyſtr m.)
Goldblume, ſ. kwět zlatý, m. ein Kraut, pleſnjwec, m.
Goldbraſmen, ſ. Goldfiſch.
Goldeswurf, m. ſtraſlný wrch, m. ſtraſlné wrženj, hozenj, n.
Goldbörſe, ſ. pytlík zlatem, měšec, ſáček zlatem, zlatý, toboljka zlatá, ſ.
Goldbürſte, ſ. kartáč na zlato, m.
Golddraht, m. zlatý drát, m. zlatá nit, ſ.
Golden, ſ. Gülden.
Goldeck, ſ. Goldeckj.
Goldengünſel, m. ſwalnjk proſtřednj, m.
Goldfarbe, ſ. zlatá barwa, ſ.
Goldfärbig, goldfarben, zlatý, zlatá barwy, žluté zlatý.
Goldfinger, m. ſrdečný prſt, prſtenný prſt, m.
Goldfinke, m. zlatohlávek, a) ſ. Gimpel.
Goldfiſch, m. zlat. m.
Goldflimme chen. n. odkrojky od střižky, odpatky od zlata, kaukowé zlata. plur.
Goldforelle, ſ. pſtruh zlaté barwy, m,
Goldgimpel, m. hluſk. m.
Goldgang, m. zlatý cauk, m. zlatá žila, f.
Goldgelb, zlaté žlutý, zlaté barwy, goldgelb an Haaren, zlatowlaſý. ruſý, goldgelbe Haare. ruſý wlaſy. plur.
Goldgeſchirr, n. zlatá nádoba, ſ.
Goldgeſtickt, zlatem krumplowaný.
Goldglätte, ſ. klj pod pozlátkaři, n.
Goldgrube, ſ. zlatý důl, důl zlata, m.
Goldgulden, m. Reynſký, m.
Goldhähnlein, n. Goldhähnlein, králjk, králjček, m. zlatohlávek.
Goldglanz, m. zlatoſtkwěnj, n. zlatý bleſk, m. (zlatobleſk) zlaté ſtkwěnj, n. zlatá ſtkwělost, f. ſtkwělost, f. bleſk zlatý, m.
Goldhaltig, zlatonoſný.
Goldkäfer, m. zlatohlávek, brauk zlatý, m. Wlaſký chrauſt, m, zelená hauſenka, ſ. zelený hownár, m.
Goldkies, m. zlatý pjſek, m.
Goldklump, m. Goldklumpen, kruh zlata, m. ſlitina litina zlatá, ſ.
Goldknöpfchen, n. Goldknöpflein, olizna molowá, ſ.
Goldkörnchen, n. Goldkörnlein, zlaté zrno, zrnko, n.

Goldleim, m.)
Goldlöt, n.) peregryn, m.
Goldlöte, f.)
Goldmacher, m. zlatodělač, zlata strúgce, m.
Goldmacherkunſt, f. zlata dělánj, umění strogenj zlata, n.
Goldmund, m. zlatovstý.
Goldmünze, f. zlaté čjslo, n. (mince)
Goldbrathjieher, m. zlatých nitj ſſitec, m.
Goldraupe, f. hanſenka zlatá, f.
Goldreich, bohatý na zlato, zlatopiodný.
Goldſand, m. zlatý pjſek, m.
Goldſchaum, pena od zlatq, f. Goldlöte.
Goldſchlacken, plur. zlaté oſtřjžky, odpiſky, odřezky, truſky, plu.
Goldſchläger, m. zlatotepec, zlatotep. m.
Goldſchmied, m. zlathjk, m.
Goldſchmiedinn, f. zlatnice, f.
Goldſchmiedsgewicht, n. zlatnické wáhy, plur.
Goldſchmiedskunſt, f. zlatnické vmenj, zlatnictwj, n.
Goldſchmiedsladen, m. Goldſchmiedsgewolbe, zlatnický krám, m.
Goldſchmiedswerkſtatt, f. djlna zlatnická, f.
Goldſchneider, m. zlatořez, m.
Goldſeifen, f. Goldwáſche.
Goldſohn, m. zlatý, zlatauček, zlatičký, rozmilý, roztomilý ſynáček, zlatauſſek, m.
Goldſpinnen, das, předenj zlata, n.
Goldſpinner, m. Goldſpinnerinn, f. přadlj zlata, f.
Goldſtange, f. zlatý prut, m.
Goldſtaub, m. zlatý prach, m.
Goldſtein, m. zlatý kámen, m.
Goldſticken, das, krumplowánj zlata, krumplijſſtwj, n.
Goldſticker, m. krumplijř zlata, m.
Goldſtickerey, f. krumplijſſtwj zlata, n.
Goldſtoff, m. bohatý, zlatý cayk, zlatohlaw, m. ein Rock vom Goldſtoff, raucho zlatohlawowé, bohaté, n. der ſolchen verfertigt, zlatohlawnjk, m.
Goldſtrieh, m. zlatá čára f. zlatý pruh, m.
Goldſtück, n. Münze, Schaumünze von Gold, zlaté čjſlo, 2) Zeug, dradur, zlaté nitky.
Goldſtuffe, f. ſtruſa zlatá, f.
Goldtinktur, f. picý zlato, n.
Goldwage, f. wážky na zlato, f. auf die Goldwage legen, na zlaté wáhy klásti, wložiti
Goldwäſche, f. pranj, wypjránj zlata, n.
Goldwäſcher, m. pradlj zlata, m. kdo zlato wypjrá.
Goldwerth, der Mann iſt goldwerth, ten muž nenj zlatem k zaplacenj, geſt nad zlato.
Goldwürmlein, n. červjk zlatý, m. ſ. Goldkäfer.
Goldwurz, f. kopičko královſké, n. zlatohláwek, m. nebeſký dar, m. lilium zlaté.
Göhre, ſ. Gehre,
Gondel, f. člún, m.
Gönnen, nicht beneiden, etwas Gutes, přáti dobrého, přjci, dopřjti, popřjci, propůgčiti, přjznjwým býti, Jedermann gönnet es ihm, każdý mu to přege.
Gönner, m. přjznjwec, přjznjwý přjtel, m.
Gönnerinn, f. přjznjwkyně, přjznjwá přjtelkyně, f.
Gönnerſchaft, f. přjznjwoſt, f.
Göpel, m. ſ. Hebzeug im Bergbaue, n.
Göſſe, f. tlama, f. der eine recht große hat, tlamatý, hubatý.
Gork, ſ. Gork.
Goſſe, f. ſlěwadlo, n. 2) ſtranha, rýha, f.
Gott, m. Bůh, m. wollte Gott! kýž to Bůh dá! by to Bůh dal! ó by to Bůh dal! wills Gott, dáli Pán Bůh, das wollte Gott nicht, zachraň, wchowey Bo-

že, Gott gebe, dey⸗ Bůh! in Gottes Namen, we gmẽnu Boha, Gott befohlen, Bohu poruczeno, Manu Gottes, muż Bożj, Bożj muż, um Gotteswillen, pro Boha, pro Bůh, pro Pána Boha, Gott Lob, Bohu chwála, buď Bohu chwála, buď Pán Bůh pochwálen, Gott grüße dich, pozdraw tě Bůh, Pán Bůh, zdaż Bůh, Gott behütte, zachowey⸗ Pán Bůh, der Gott vergiebt, bohactwý, der Gott lieb iſt, bohomilý, daher, Bohumil, (Gottlieb) Gott Herr Gott, Jehova, hoſpodin, m.

Götter, plur. Bohowé, plur.

Götterlehre, f. včenj o Bozých, n.

Götterſitz, m. ſtolo Bohů, n.

Göttertrank, m. nápoj Bohů, m.

Gottesacker, m. Bożj pole, n. hřbitow, m. hrobka, f.

Gottesdienſt, m. ſlužba Bożj, f. služby Bożj, f.

Gottesdienſtlich, poſwatný, službě Bożj přiležjcý, přiſluſſicý.

Gottesfurcht, f. bohabogność, bohobogność, bázeň Boha, Bożj, f.

Gottesfürchtig, bohabogný, bohabogicý.

Gottesfürchtig, adv. bohabogně.

Gottesgebährerinn, f. bohorodice, rodička Bożj, f.

Gottesgelehrſamkeit, f. Gottesgelahrheit, bohomlúwnoſt, f. bohomlnwſtwj, n. bohomluwna, f. bohoſlowj, vmẽnj, včenj o Bohu, n.

Gottesgelehrter, m. bohomluwec, m. bohoprawec, m.

Gotteshaus, n. dům Bożj, Páně, m.

Gotteskaſten, m. archa, f.

Gottesläſterer, m. ruhač, zlolagce, m.

Gottesläſterinn, f. ruhačka, f.

Gottesläſterlich, ruhawý, zlolagný.

Gottesläſterlich, adv. ruhawě, zlolagně.

Gottesläſterung, f. ruhánj, ruhactwj, zlolánj, zlo ictwo, n. zlolagicnoſt, ruhanliwoſt, f.

Gottesleugner, Gotteslaugner, m. neznaboh, zapjrač Boha, m.

Gotteslohn, m. Bożſká oplata, zaplata, f.

Gottesmann, m. Bożj muż, muż Bożj, m.

Gottesraub, f. Kirchenraub.

Gottestiſch, m. ſtůl Bożj, m.

Gottesverachter, m. tupič, potupnjk, hánce Boha, m.

Gottesverachtung, f. potupa, f. tupenj Boha, pohrdánj s Bohem, n.

Gottesvergeſſen, f. Gottvergeſſen.

Gottesvergeſſenheit, f. Gottvergeſſenheit,

Gottesverhängniß, n. Bożſké vložnjkjzenj, n.

Gotteswort, n. ſlowo Bożj, n.

Gottheit, f. Božſtwj, n.

Göttinn, f. Bohyně, f.

Göttlich, Bożſký, göttliches Weſen, Bożſká podſtata, f.

Göttlich, adv. bożſky.

Göttlichkeit, f. Božſtwj, n.

Gottlos, bezbožný, bohaprázdný.

Gottlos, adv. bezbožně, bohaprázdně.

Gottheilkraut, n. ſwalnjk, m.

Gottlob, Bohu chwála, chwála Bohu, buď Bohu chwála.

Gottloſigkeit, f. bezbožnoſt, bohaprázdnoſt, f.

Gottmenſch, m. Bůh člowěk, m.

Gottſelig, nábožný, zbožný der Gottſelige, nebožtjk, m. die Gottſelige, nebožka, f.

Gottſeligkeit, f. náboženoſt, zbožnoſt, f.

Gottvergeſſen, bezbožný, na Boha zapomnělý.

Gottvergeſſenheit, f. bezbožnoſt, f.

Götze, m. Götzenbild, modla, f. maſſa.

Götzendiener, m. modloſlužebnjk, modlář, modloſlnha, m.

Götzen

Götzendienerinn, f. modlosłużebnice, modlářka, f.

Götzendienſt, m. modlosłużba, modlosłużebnoſt, f. modlosłużebnictwj, n. modlosłużebenſtwj, n. ihn verrichten, modlosłużiti, modlosłużebnictwj, modlosłużbu prowozowati, konati.

Götzenopfer, n. modlosłużebnická, modlářſká obět, f.

Götzentempel, m. chrám modlářſký, modlosłużebnický, pohanſký, m.

Grab, n. hrob, m. hrobka, f. einen Fuß im Grabe haben, gedenkti nohau w hrobě býti, býti párau nad hrucem, zum Grabe gehörig, hrobowý.

Grabeiſen, n. rypadło, rypátko, n. rypák, m. 2) motyka k pleti, f.

Grabelied, n. pjſeň pohřebnj, f.

Graben, m. přikop, m.

Graben, ſcharren, ausgraben, hrabati, kopati, was man gräbt, kopawý, ein Grab, eine Grube, einen Brunn graben, hrob, gámu, ſtudnicy kopati, durch einen Berg graben, wrch prokopat, Kräuter, Wurzel graben, byliny kopat, in Stein, Edelſtein, Metall ſtechen, rýpati, rýti, wyrýti, wyrýwati, in die Erde graben, zakopati, zahrabati, in das Gedächtniß, Herz, wrýti, mit dem Grabſcheite, mit dem Finger in die Erde graben, rýti, kopati.

Graben, das, kopánj, hrabánj, n. 2) im Metalle, rypánj, rytj, wyrytj, wyrýwánj, n.

Gräber, m. der einen Graben macht, kopák, hrabák, hrabač, der Todten, ſ. Todtengräber.

Grabeshügel, m. kopec hrobowý, m. pahrbek, hrobec, m. hrobka, f.

Gräberinn, f. kopačka, hrabačka, f.

Grabhaue, f. motyka, f. reyč, m. m. kopáč, m. kopačka, f.

Grabmal, s. Grabmahl, hrobka, f. hrob, m.

Grabſcheit, n. S. abſchaufel, reyč, m. reyčowá lopata, motyka f. (reyček)

Grabſchrift, f. hrobowý, hrobnj nápis, náhrobek, m.

Grabſchleyer, m. bláný, pohřebnj rauſſka, f.

Grabſtätte, f. miſto pohřebnj, hrobowé, n. hrobka, f. hrob, m.

Grabſtein, m. kámen hrobowý, hrobnj, hrobnjk, m.

Grabſtichel, m. rýpadlo, n. rypák, wyrywáček, m. wyrywadlo, rytidlo, n.

Grabthier, n. hrobowé zwjře, n

Grabtuch, n. ſukno, proſtěradlo pohřebnj, hrobowé, n. přjkrow, m. raucha hrobowá, f.

Grad, m. ſtupeň, m. im höchſten Grade, co nejwyſſ.

Grade, rowný, von Zahlen, ſuda, Grade und Ungrade, lich ſuda, ſ. Gerade.

Gradeiſen, n. pokljz rowný, m

Gradiren, zu einem höheren Grade bringen, na wyſſj ſtupeň wywesti, přiwesti.

Gradhobel, m. wymetač, m.

Graf, m. hrabě, m. und n.

Grafenſtand, m. ſtaw hraběcý, m.

Gräfinn, f. hraběnka, f.

Gräflich, hraběcý.

Gräflich, adv. hraběcky.

Grafſchaft, f. hrabſtwj, n.

Gram adj. newražný, wrčeliwý, protimyſlný, mrzutý, gram ſeyn einem, newražiti, wrčeti na někoho, ſčtiti na někoho, werden einem, zanewřjti na někoho, einander gram ſeyn, newražiti, wrčeti na ſe, býti ſobě protiwni, protimyſlni, ſie werden einander gram, zanewře geden na druhého, zanewřau na ſe, wrčeti na ſebe budau, ſich ſelbſt gram ſeyn, ſám na ſebe newřjti, newražiti, ſám na ſebe mrzutým býti, ſám ſobě protimyſli-

ným býti, sám na sebe wrčeti, ſ. Gehässig.

Gram m. hněwliwoſt, f. hněwenj, hryzenj, sauženj, n. těžkoſt, f. žranj, n. vor Gram vergehen, sauženjm, těžkoſti zagjti.

Grämen, ſich, hněwati ſe, žrati ſe, hryznauti, trápiti, sauziti ſe, über etwas, sauziti, žrati ſe, hněwati ſe nad něčim, ſich zu Tode grämen, vsauziti ſe, vhněwati ſe, vžrati ſe nad něčim.

Grämen, das, Grämung, ſ. Gram, Harm.

Grambaft, hlkawý, thun, hlkawým býti, hlkawě ſobě počjnati, hlkati.

Grambaftigkeit, f. hlkawoſt, f.

Grämlich, newrlý, ſſkaredý, poſſmaurný, grämliches Weſen, newrleſt, mrzutoſt, ſſkaredoſt, poſſmaurnoſt, f. it. grämiſch.

Grämling, m. eine mürriſche, grämliche Perſon, newrlec, newrlý, mrzutý člowěk, ſſkaredá středa, m.

Grampel, f. Krample, f.

Grammatik, f. gramatyka, (řečnoſt,) wčenj gazyka, řeči.

Grammatiſch, grammatikaliſch, gramatycký.

Grammatiker, Gramatyk.

Gramſüchtig, ſ. Grämiſch, 2) lopotný, ſtaroſtliwý, pečliwý, 3) neidiſch, nepřjzniwý.

Gramſüchtigkeit, f. Gramſucht, lopotnoſt, ſtaroſtliwoſt, pečliwoſt, f. 2) Neid, nepřjzeň.

Gran, m. zrno, zrnko, n. (grán, m.) vier Grane ſchwer, čtyř zrn zjžj.

Granat, m. granát, m.

Granate, f. granát, m. kulowec, m.

Granatapfel, m. granátowé, zrnaté gablko, n. granát, m.

Granatapfelblüthe, f. kwět granátowého gablka, m.

Granathäutchen, n. Granathäutlein, kožka z granátowého gablka, f.

Granatier, ſ. Grenatier, Grenadier.

Granatrinde, f. kůra z granát wého gablka, f.

Granatſtein, m. kámen granátowý, granát, m.

Gränze, ſ. Grenze.

Gras, n. tráwa, f. pevř, m. wo Gras iſt, wáchtí, tráwnjk, m. vom Graſe, tráwný, volle Gras, tráwnatý, das Gras betreffend, tráwnj, in das Gras gehen, hin gehen, um es abzuſchneiden, na tráwu gjt.

Grasboden, m. tráwná země, f. tráwina, f. tráwnjk, m.

Gräschen, n. trawička, trawinka, f.

Graſemagd, Grasmagd, f. trawačka, f.

Graſen, w tráwě ſe páſt, die Kühe graſen laſſen, krávy w tráwě páſt, 2) tráwu žjti. ferner, graſen gehen, na tráwu gjt, gjt tráwu žjt, hier iſt ſchon gegraſet worden, zde ge gjž tráwu ſežata, požata.

Graſer, m. trawač, m.

Graſerinn, f. trawačka, f.

Graſerey, f. tráwnjk, m.

Gräſern, tráwný.

Grasgrün, gaſně zelený, zelený gako tráwa.

Graſig, (graſicht) 1) aus Gras, dem Graſe ähnlich, tráwný, 2) voller Gras, tráwnatý.

Graſiger Ort, tráwnjk, tráwnjček, m.

Gräſlich, hrozný, ſtraſſliwý, krutý, ſſerediý, ohawný, ohyzdný, gräſlicher Anblick, hrozné, ſtraſſliwé wzezřenj, ein gräſlicher Menſch, ohawný, oſſklivý, ſſerediý člowěk.

Gräſlich, adv. hrozně, ſtraſſliwě, krutě, ſſerediě.

Gräſlichkeit, f. hroznoſt, ſtraſſliwoſt, krutoſt, f. ſſeredá, ſſerodnoſt, f. ſſeredſtwj, n. ohawa, ohyzda, ohyzdnoſt, f.

Grasmücke, f. pěnice, pěnička, f.
Grasspferd, n. koníček, m. kobylka, f.
Grasplatz, m. trávnjk, m. trávné mjsto, n.
Grastuch, n. trávnj loktusse, f. plachta, f.
Grassense, f. kosa (trávná)
Grasstichel, f. šp (trávný) lepanec, kosatec, m.
Grasswurm, m, zelený červ, ležák, m.
Gráte, f. hřbetnj kost, hřbetowá kost, f. rybj hřbet. m.
Grätten, grätschen, grätschen, rozdjrati, rozedřjti hnáty, na různo hnáty stawěti, rozkročowati se, rozkročiti se.
Gräthig, hřbetnatý.
Grätschbeinig, rozlézonohý.
Grau, sſedjwý, sſedjwělý, ossedjwělý, sſerý, die graue Farbe, sſedjwá barwa, einwenig, přisſedjwělý, grau werden, sſedjwěti, issedjwěti, ossedjwěti, graue Haare, graues Haar, sſedjwé wlasy, sſediny, plur. sſedina, sſedjwost, f. bekommen, sſedjwěti, ossedjwěti, zsſedjwěti, er bekömmt graue Haare, sſedjwj, dostáwá sſedjwé wlasy, sſediny, laß dir keine graue Haare darüber wachsen, nedey sy sſedjwé wlasy pro to růsti, ich möchte grau darüber werden, mohlbych nad tim issedjwěti, ossedjwěti, der Himmel wird schon grau, giž se sſeřj, rozednjwá se, jasswjtá, swjtá, grauer Fleck im Auge, der graue Staar, cyňk, m. bělmo, n.
Graubart, graubärtig, sſedjwec, m.
Graublau, zmodra sſedjwý, modrobledý, sſedjwě modrý, sywý.
Grauen, ein Grauen haben, hrozyti se, nechutniti sobě, osskliwiti sobě, ossklíwost mjti, hrozno býti, es grauet mir, gest mi hrozno, hrozým se, ossklíwo, ossklíwugi sobě, nechutnjm sobě, mir grauet vor der Arbeit, hrozým se wráce, 2) grauen, wie der Tag, Himmel, sſekirs se, rozbřesko wati se, jasswjtati, 3) grau werden, sſedjwěti, issedjwěti.
Grauen, das, hrůza, f, Eckel, nechut, f. nechutenstwj, n. ossklíwost, f. Grauen kömmt ihn an, hrůza nad nj přichází, přepadá, geho obchází, obstupuge, gest mu hrozno, Grauen, der Nacht, nočnj hrůzy, f. pl. hrůh, des Tages, n. rozbřesko wáni, swjtánj, jasswjtánj, wčenj, sſekanj, se, n.
Gräuerlich, fürchterlich, hrozný, 2) eckelhaft, ossklíwý, ohyzdný, ohawný, nechutný, mrzký.
Grauentlein, n. čička, f.
Graukopf, m. sſedjwec, m.
Gräulich, graulich, sſerý, 2) s. Gräuerlich 3) etwas grau, possedjwělý, sywý.
Gräuerlich, adv. hrozně, ohawně, ohyzdně, ossklíwě, Grauel, s. Greuel.
Graupe, f. krupa, f. (tluč, m. omasta, f.
Graupeln, krupobiti, s. Hageln.
Graupchen, n. krupka, krupička, f.
Grausam, vkrutný, krutý, ljtý.
Grausam, adv. vkrutně, krutě, ljtě, grausam mit einem handeln, verfahren, vkrutně, krutě s někým nakládati, zacházeti, vkrutniti na někoho.
Graupenmus, kasse z krup, f.
Graus, m. von Grauen, hoher Grad des Abscheus, hrůza, neljbka.
Grausamkeit, f. vkrutnost, f. vkrutenstwj, n. krutost, ljtost, f.
Grausamlich, s. Grausam.
Grausen, s. Grauen.
Greif, m. noh, m. dáher, nohowý, ein Thier mit einem Kameelkopf, hlaw, m.
Greifen, berühren, mazati, hmatati, hmátnauti, sáhnauti, sahati, gjmati, chmátiti, chápati,

chopiti,

chopiti, popadati, popadnúti, vgmauti, mit den Händen, rukama hmatati, ſahati, matkati, jemand nach dem Halſe greifen, někoho za krk popadnaut, vgmaut, (vchwátit) jemand nach dem Schwerdt, nach den Haaren greifen, někomu meč, někoho za wlaſy popadnaut, vgmaut, das kann man mit den Händen greifen, to ſe může rukama hmatati, nach etwas geſchwind greifen, nach dem Säbel, Degen, zum Säbel, Degen, ſáhnauti po někem, meč, kord vchopiti, popadnauti, vgmauti, ſchápati, chopiti ſe kordu, einem in ſeine Rechte, do někoho práwa ſahati, einen greifen, gimati, lapati někoho, um ſich greifen, rozmáhati ſe, rozmocy ſe, einem unter die Arme, ſpomocy, (pod ramena ſáhnauti) zu den Waffen, k zbrani ſáhnauti, zbraň vchopiti, ſchápati, zur Feder, péra ſe chopit, péro popadnaut, vchopit, zur Strafe, zu Mitteln greifen, pokročit k trestu, k prostředkům, an den Puls greifen, ohledowat pulz, makat, ſahat, na puls, greifen, mit den Händen, (fühlen, omakat, wie die Katze die Maus, den Vogel, (erareifen) popadnaut, lapit, in die Schüſſel, ſahat do miſy.

Greifen, das, Greifung, f. hmatánj, hmátnutj, ſahánj, ſáhnutj, gimánj, getj, chwácenj, chopenj, n.

Greinen, hořekowati.

Greinerinn, f. ein Vogel, ſlawjk, ſlawjček, m.

Greis, m. ſtarec, ſtarý, ſtarý člowek, ſtarec, ſtareček, ein armer, chodec, m.

Greiſen, ſtárnauti, ſſediwěti, iſſediwěti, oſſediwěti.

Greiſenalter, n. ſtarſtwj, n. wěk ſeſſlý.

Grell, bleyſkawý, 2) hlučný, plaſtyý; das iſt grell, křičj to, čpj to.

Grenadier, m. granatyr, (z kulometu)

Grempelkramm, Grämpelkramm, m, krample, f.

Grempeln, grämpeln, mykati, kamplowati, češati.

Grempler, m. Grämpler, mykač, wlnočeſač, kramplíř, m.

Grempelmarkt, and. Gerumpelmarkt, ſ. Tröbelmarkt.

Grenze, f. Gränze, hranice, mezje, pomezý, n. äuſerſte, končina, f. kwag, konciny, plur. mezery, plur. f. (příkragj n.) Gränze zweyer Länder, Häuſer, končiny, plur. dátka kragin, f. pomezý, plur. příkragj, n. Grenzen machen, hranice, mezje dělati, hraditi, mezečiti, Grenzen ſcheiden, mezje rozhodnauti, wymezyti, dělitj, endeu, mezowati, Grenzen ſetzen, mezje klásti, vkládati, in enge Grenzen eingeſchloſſen ſeyn, w vzké meze zawřenu, ſewřenu býti.

Grell, ſ. Hell.

Grenzen, gränzen mit einem, mezowati, hranicemi ſe dotýkati, an einen, an etwas, s někým, s něčím, die da gränzen, pomezný, kragnj, hraničnj, ſpolu mezugjcý; nahe grenzen, ähnlich ſeyn, cheyliti ſe, blizkým býti, Mäßigung grenzet nahe mit der Wollust, zahálka bljzi ſe, cheylj ſe k rozkoſi.

Grenzkarte, f. hraničná mapa, f.

Grenzenlos, bez mezý, neobmezený, grenzenloſe Liebe, Achtung, ač. neobmezená, neſmjrná láska, wážnoſt, a. t. d.

Grenzfeſtung, f. hrad, m. twrz, f.

Grenznachbar, m. mezný, pomezný, kragnj, ſpolu mezugjcý kragánek, ſauſed mezný, pomezný, pomezník, m.

Grenzſcheider, m. rozſudj, rozeznawatel mezý, m.

Grenzſcheidung, f. das ſie gemacht werden, rozhodnutj, rozeznánj mezý, n. die Gränze ſelbſt, konina,

Linie, f. die Gränzscheidung zwischen zween Orten anmachen, meze rozhodnauti, rozeznati.
Grenzrecht, n. právo hraničné, n.
Grenzsoldat, m. wogák mezní, pomezní, hraničný, m.
Grenzstadt, f. hraničné město, n.
Grenzstein, m. mezní kámen, mezník, m. Grenzsteine setzen, mezniny, klásti, postawiti.
Grenzstreitigkeit, f. rozepře mezní, m. saud mezní, m. o meze.
Grenzung, f. Gränzung, wymezení, n
Greßlich, Gräßlich.
Greßlich, adv. s. Gräßlich.
Greßlichkeit, f. Gräßlichkeit.
Gretschein, Gretschen, s. Gräten.
Gretschelig, kroční.
Grete, f. Gráte.
Greuel, m. eigentl. Gráuel, hrůza, ošklivost, ohyzdnost, mrzkost, ohawnost, ohawa, ohyzda, wěc ohawná, ohyzdná, f. einen Greuel haben, hroziti se, hrůzu míti, ošklíwiti, zošklíwiti si sobě, ošklivost míti, 2) wrtnost, f.
Greulich, hrozný, ošklivý, ohyzdný, ohawný, mrzký, greulich anzusehen, hrozného pohledu, wiezkení, hrozný na pohledění.
Greulich, adv. hrozně, ošklivě, ohyzdně, ohawně, mrzce.
Greulichkeit, f. Gráulichkeit, hroznost, hrůza, ohyzdnost, ošklivost, ohawnost, mrzkost, f.
Greuelthat, f. hrozný, přehrozný, převrtný skutek, m. vkrutnost, f.
Griech, m. Řek, m.
Griechenland, n. Řecká země, f. Řecky, plur.
Griechisch, Řecký, griechische Sprache, Řecký gazyk, m. Řecká řeč, řečtina, f.
Griechisch, adv. řecky.
Griebs, m. das Kerngehäuse des Obstes, lazko, n.
Griefe, f. ſtwarek, m.
Griefenwurſt, f. ručnice, f.
Gries, m. ſtěrk, m. ſtřemenj, ſtřemenjčko, n. ſtřehot, m. 2) Gries zum Eſſen, krupice, f. kraupy, f. plur.
Griesbrey, m. kaſſe z krupice, krupična, f.
Griesknödl, pl. knedlíky krupičné.
Grieſler, m. krupač, hrstník, m.
Grieſicht, ſtřemenitý, 2) krupičný.
Griesgrämen, n. zuby, jubmi ſtřkjpěti, ſtřkjpati, 2) nowrlým býti, wrčeti.
Griesgramen, das, ſtřkehot zubů, m. ſtřkjpěnj zubů, n. 2) wrčenj, n.
Griesgrämig, newrlý, wrčeliwý, kraukawý, bublawý, mumlawý.
Griff, m. Stiel, rukowět, f. držadlo, n. kleiner Griff, držátko, n. Griff am Degen, Dolche, gilce, ſtřenky, plur. an der Gabel, ſtřenky, n. plur. ſtřenka, f. 2) liſtiger Griff, vſkok, obmyſlek, m. 3) im Griffe haben, mjti po ruce, w prſtech, býti po ruce, 4) Griff mit dem Finger, chwatnutj, n. chwat, m. vchwatnutj, polapenj, n. 5) Griff, den man thut, ſáhnutj, chwatnutj, vchwatnutj, wloženj ruky, n. einen Griff thun, ruku w něco wložiti, ſáhnauti, chwatnauti, chwatiti, pochwatiti.
Griesmehl, n. krupičná mauka, f.
Grieswärtel, m. holomek, m.
Griffbrett, n. hrmt prkynko, n,
Griffel, m, raſtge, raſtka, raſtěka, f.
Grille, f. cwrček, m. ſchrepen, wie eine Grille, ein ſolches Gerüuſch machen, cwrkati, 2) Grillen im Kopfe, Sorgen, oft auch Eigenſinn, wrtochy, plur. wunderliche Grillen haben, diwné

wrte-

wrtochy mjti, der ſie hat, der eigenſinnige, wrtohlawý, wrtohlawec, mozkowrtec, wrtoch, m.
Grillenfang, m. wrtánj mozku, n. wrtochy, plur. m. ſ. Grillen.
Grillenhaft, wrtohlawý.
Grimm, m. zůřiwoſt, plachoſt, krutoſt, ljtoſt, f. hněw, m. hněwiwoſt, zloſt, ſ. Gottes Grimm, hněw Bożj, einen Grimm auslaſſen, ſwůg hněw, ſwau zloſt wypuſtiti.
Grillenfänger, m. wrtohlawec, wmozkowrtec, wrtohlawý, wrtohláwek, m. wrtoch, m.
Grillenfängeriſch, wrtohlawý.
Grimaſſe, f. dwořenj ſe, přetwářenj, Grimaſſen machen, dwořiti, přetwořiti ſe, přetwařowati ſe, křepčiti.
Grimmen, im Bauche, hryzti.
Grimmen, n. im Bauche, Leibe, žřenj, hryzenj w břiſſe, n. ſtřewnj bolj, f.
Grimmdarm, m. drſſka, f.
Grimmig, zůřiwý, plachý, krutý, ljtý, ſrſſatý, hněwiwý, zloſtný, grimmig werden, ſeyn, ſich bezeigen, plaſſiti ſe, zplaſſiti ſe, ſrſſeti, zůřiti, zůřiwěti, wkrutnuti, ljtiti, hněwati ſe, grimmiges Thier, zůřiwé, plaché, ljté zwjře, n. ljtá zwěř, f. grimmige Kälte, krutá, hrozná zyma, f. grimmiges Geſicht, zůřiwá, krutá twář, f. grimmiger Schmerz, krutá, hrozná boleſt, f.
Grimmig, adv. zůřiwě, plaſſe, krutě, ſrſſatě, hrozně, ljtě.
Grimmigkeit, zůřiwoſt, plachoſt, krutoſt, ſrſſatoſt, hněwiwoſt, f. ſ. Grimm, Grauſamkeit, Geſtigkeit.
Grimoire, ſ. řepjček, m.
Grind, m. des Geſchwürs, ſtrup, m. ſtrupowatoſt, chraſt, chraſtnoſt, f. des Hauptes, otrus, wotrus hlawy, m. lupy, na hlawě, plur. praſſiwina, praſſiwoſt, ſtrupowatoſt, chraſtawoſt, böſer Grind der Haut, ſwrab, m. ſtrupy, chraſty, pl.
Grindig, den Grind enthaltend, ſtrupowitý, (chraſtiwý) chraſtný.
Grindicht, dem Grinde ähnlich, ſtrupowatý, chraſtawý, lupinowatý, grindig werden, ſtrupowatěti, chraſtawěti, ochraſtěti.
Grindkraut, n. kawiás, lupenj leſnj, ſtřetkowaté, přimetné kořenj, n.
Grindwurz, f. koňſký ſtřowjk, m. hrlina hljznj.
Grob, dicke, ſtark, tluſtý, hrubý, drſnatý, nemorný, nepiechý, wie Tuch, Leinwand, Papier, Faden, tluſtý, wie Holz, Stein, tluſtý, hrubý, drſnatý, aus dem Groben arbeiten, z neyhrubſſího pracowati, grobe Sünden, Laſter, Geraku, Fehler, hrubé hřjchy, nepraweſti, pokuty, chyby, grobes Geſchütz, weliká ſtřelba, grobes Brod, grobe Speiſe, grobes Geld, Silber, twrdý, drſnatý, grobes Unflath, weliký nečás, grober Sand, hrubý, obhraubný, grob wie der Druck, die Schrift, die Lettern, hrubý, grobe Saite, hrubá oſtřilky, grobe Stimme, Sprache, hrubý, tluſtý, hřmotný hlas, (řeč) grobes Pulver, hrubý prach, etwas zu grobe Stimme, přiobhrubůlý hlas, grobes Mehl, hrubá mauka, grobe Rede, twrdá řeč, a) unhoflich, bäuriſch, hrubý, nelepý, wobutý, newybitý, newypitwaný, nedworný, nezdwořilý, grobe Sitten, hrubé, nelepé mrawy, ein grober Kerl, nezdwořilec, nelepý, hrubý člowěk, nepiecha, grauſamer, ſtrwoh, m. grober Scherz, hrubý, nelepý, nedworný žert, grober Betrug, Diebſtahl, Feyler, hrubý, hanebný klam, hrubá, nehanebná kradež, chyba, grob

werden, wie die Hände durch Arbeit, zhrubnauti, hrubnauti, zdrsnatěti, drsnatěti.

Grob, adv. tlustě, hrubě, z hruba, drsnatě, die S. der schlecht grob, to pěro tluste pisse, grob gestossen, wie Gemürz, sk. zhruba tlučeny, drsnatě, wie die Stimme, tlustě, himotně, grob gearbeitet, zhruba pracowany, grob vergüldet, tlustě pozlacený, es zu grob machen, přijíti zhlaupa, zhruba sobě wěsti, přijíti zhlaupa, řezati, z, grob, bäuerisch, hrubě, newobratně, nedworně, traupsky, nezdwořile, einem grob kommen, někoho nědworně, traupsky potkati.

Grobheit, f. hruboſt, nelepoſt, obtuſoſt, newybitoſt, nedworność, f. nedwořáſtwj, traupſtwj, n. des Sandes, u. d. g. hruboſt, f.

Gröblich, adv. hrubě, gröblich irren, ſich vergehen, hrubě, nemálo blaudíti, chybowati, hrubě, nemalé chyby ſe dopuſtiti, docíniti, gröblich ſündigen, hrubě, nemálo, těžce zhřeſſiti.

Grobian, m. nezdwořák, nemrawec, m.

Grobſchmied, m. kowář z hruba, m.

Groll, m. záſť, záſti, n. newraženj, n. nechut, záluſť, kyſelooſť, wztek, hněw, m. hegen gegen einen, w záſti někoho miti, záſť, nechut proti někomu, záluſť na někoho miti, w hněwu s někým býti, newražiti, ſočiti, ſrſſeti, wrčeti na někoho, einen Groll faſſen, auf einen, zanewřiti na někoho, der ihn hat, newražný, wrčelivý.

Grollen, ſočiti, newražiti, wrčeti, ſrſſeti na někoho.

Groll, m. Gröllen, f. Rúlps.

Gröllen, řihati, řrkati, ſ. Rúlpſen.

Gröllen, das, řihánj, řrkánj, n. ſ. Rúlps.

Grötſchel, m. kreſſle, kreſſlička, ſ.

Grotz, m. hřjž m.

Groſchen, m. groš, ě, y, m.

Groſchenweiſe, po groſſich.

Groß, weliký, welký, hrubý, hrabný, náramný, etwas groß, náhrubý, přihrubý, obhraubný, ſehr groß, přewelikú, welmi, náramně weliký, hrozný, náramný, groß gewachſen, groß von Perſon, hrubý, weliký, oſobný, groß werden, hrubnauti, zhrubnauti, wéličeti, zwéličeti, podrahnuti ſe, groß machen, zroſti, zrůſti, wzrůſti, odrůſti, (odroſtati) hrubnauti, zhrubnauti, groß werden, wie das Waſſer, rozmáhati ſe, zmáhati ſe, rojmocy ſe, zmocy ſe, die Zahl iſt groß geworden, ſtark, počet ſe rozhognil, rozmnožil, zwéličil, podrahnul, groß, vornehm, mächtig, welikú, groß machen, wéličiti, zwéličiti, množiti, an Würden, an Macht, Reichthum, Anſehen, wéličiti, zwéličiti, zwelebiti, mit Worten, welikého činiti, wie ein Platz, Haus, Fenſter, welikě činiti, wéličiti, ſich groß machen, rozdýrati, nadýrati ſe, welikým ſe činiti, nadělati ſe, roztahowati ſe, mache dich nicht ſo groß, nenadýrey, nerozdýrey, nerozťahuj hůh, nenadělej ſe tak, groß thun, na pány hráti, wyſoce ſobě wěſti, počjnati, nadýrati ſe, rozdýrati ſe, roztahowati ſe, große Krankheit, welikú, náramná nemoc, großer, hoher Baum, weliký, hrubý, náramný ſtrom, großer Fehler, hrubá, welikú, nemalá chyba, große Unwiſſenheit, hrubá, welikú nevědomoſť, große Geſellſchaft, welikú ſhromáždenj, welikú ſpoločnoſť, großer Herr, weliký pán, im Großen verkaufen, we wěkſſim, we welikém počtu prodáwati, allzugroße Schiffe, přewelikě, náramně lodi, ſehr großer Fleiß, nemjrná pilnoſť,

großer

große Freude, weliká, nemalá radost, f. großer Reichthum, weliké, náramné, nesmjrné, nemalé bohatstwj, großes Glück, weliké, nemalé ſtěſti, großer Schmerz, weliká, nemalá bolest, großes Geſchrey, welikỳ, náramnỳ křik, powyk, große Kälte, weliká, náramná zyma, groß durch Thaten, zwelicženỳ, welikỳ skrze činy, groß von Perſon, lang, welikỳ, wyſokỳ, hrubỳ, von Stande, von Anſehen, Verdienſten, Ruhme, welikỳ, zwelikenỳ, groß in eines Augen ſeyn, welikým býti w něčích očích, groß achten, welice ſobě wážiti, großer Liebhaber, welikỳ milownjk, přjtel, großer Kerl, welikỳ, hrubỳ chlap, die große Welt, welikỳ ſwět, große Augen machen, oči wywaliti, wywalowati, wywrtěſſiti, groß ſprechen, z wyſoka, z pyſſna mluwiti, großes Gewehr des Hirſchen, welké, drahné parohy gelena, große Anzahl, welikỳ, drahnỳ počet, groß ziehen, wyhljdati, odchowati.

Großachtbar, wyſoce wážnỳ.

Großachtbarkeit, f. wyſoká wážnoſt, f.

Großältervater, m. prapradědůw otec, m.

Großältermutter, f. prapradědowa matka, f.

Großängig, okatỳ, okáč, m.

Großbauchig, břichatỳ, břicháč, m.

Größe, f. Gröſſe, welikoſt, welkoſt, hruboſt, Náramnoſt, es liegt nicht allezeit an der Größe der Perſon, nezáležj wždy na welikoſti, na weyſſee oſoby, Größe eines Platzes, welikoſt, hruboſt miſta, f. eines Menſchen, Berges, Faßes, Elephanten, weyſſka, welikoſt, hruboſt, f. in ſeiner Größe, w geho weyſſce, jemandes Größe haben, mjti něčj weyſſku, Größe der Kälte, welikoſt, náramnoſt zymy, f. Größe des Standes, der Würde, des Anſehens, des Geiſtes, der Thaten, und Handlungen, welikoſt, zwelicženoſt, f. welicztwj, n. ſich in ſeiner Größe zeigen, okázati ſe we swé welikoſti, zwelicženoſti, w swém welicztwi.

Großeltern, Großältern, pln. otcowé, dědowé, dědkowé, pln.

Größer, wětſſj, hrubſſj, größer machen, wětſſiti, nadwětſſiti, zwětſſiti, rozwětſſiti, wětſſj dělati, činiti, die Robot größer machen, roboty přiwěrſſowati, ein Ding größer machen als es iſt, wětſſj činiti, dělati něco wětſſiti, nežli ſamo w sobě geſt, ſich größer machen als man iſt, wětſſim ſe činiti, dělati, zwětſſowati ſe, größten Theils, neywice, z wětſſj částky, wětſſim dilem, na wětſſim dile, groß, größer werden, zwelicžeti, zwětſſeti.

Großfürſt, m. welikỳ knjže, m.

Großgroßſchwäher, m. prathánk otec, m.

Großgünſtig, welice přizniwỳ.

Großhändler, Großirer, Großiſt, m. wětſſj, welikỳ obchodnjk, kupec, m.

Großhaupt, m. Kopf, hlawáč, m. hlawatỳ, hrubohlawỳ, hrubohlawec, m. 2) ein Fiſch, hlawatice, f. prandnjk, m. hlawáč, m.

Großherr, ſ. Großſultan.

Großherzog, m. welikỳ wewoda, m. welikỳ knjže, m.

Großherzoginn, f. welikáwewodkyně, welikánězna, f.

Großherzoglich, welikowewodſkỳ, welikoknjžecỳ.

Großherzogthum, n. welikéwewodſtwj, welikéknjžerſtwj, n.

Großkeiwig, papenatỳ.

Großknorricht, kotnikowatỳ.

Großgroßſchwieger, f. prathynj matka, f.

Großkreuz, m. rytjř welikého křiže.

Groß

Großmächtig, welikomocný, mnohomocný.

Großmächtigkeit, f. welikomocnoſt, mnohomocnoſt, f.

Großmaul, großmaulig, pyſkáč, pyſkatý, hubáč, hubatý, klamatý.

Großmeiſter, m. neywyſſí mſtr, m.

Großmuth, f. welikomyſlnoſt, welikomyſl, welikáſ, wyſoká myſl, wyſoſt myſli, f.

Großmüthig, welikomyſlný, welikéh myſli.

Großmüthigkeit, f welikomyſlnoſt, welikáſ, wyſoká myſl, wyſoſt myſli, f.

Großmutter, f. bába, f. Großmutter väterlicher Seite, bába po otcy — mäterlicher Seite, bába po máteri

Großmutter Bruder, m. bábin bratr. prawgec, m.

Großmutter, Großemutter, f. prapraſbába, f.

Großmütterlich, bábin.

Großmutter Mutter, f. prabába, f.

Großmutter Mutter Großmutter, f. prapraſbábina matka, f.

Großmutterſchweſter, f. bábina ſeſtra, f.

Großnaſig, noſatý, noſáč, noſál, noſálek, noſek, m.

Großöhrig, uchatý, ucháč, m.

Großprahler, ſ. Prahler.

Großſchwäher, m. pratchán, tchánůw otec, prabeſt, m.

Großſchwieger, f. pratchyně, ſſwegruſſe, tchyně matka, f.

Großſchwiegermutter, f. ſ. Großſchwieger.

Großſchwiegervater, m. ſ. Großſchwäher.

Großſprecher, m. welikomluwný, wyſokomluwný, náhernć mluwný, w řeči náhernýk, chlubný, chlubič, hrdopyſſka, m.

Großſprecherey, f. welikomluwnoſt, wyſokomluwnoſt, náhernomluwnoſt, chlubnoſt, náhernoſt w řeči, f. náhernć mluwenj, n. náhernářeč, f.

Großſprecheriſch, welikomluwný, wyſokomluwný, chlubný, náhernýk, náhernć mluwný, náhernomluwný.

Großſprecheriſch, adv. welikomluwně, wyſokomluwně, chlubně, náhernć, náhernomluwně.

Großzürnig, čelatý.

Großſultan, m. neywyſſí Sultán, m.

Großvater, m. děd, dědek, dědeček, m. der Großvater vom Vater her, děd po otcy, otcowſký děd, m. — von der Mutter her, děd po matce, mateřſký děd, m,

Großväterlich, dědowý, od dědapoſſlý, dědowſký.

Großvatermutter, ſ. prawrabába, f.

Großvatersbruder, m. děda, dědečka bratr, m.

Großvaterſchweſter, f. děda, dědečka ſeſtra, dědowá ſeſtra, f.

Großvaterſtuhl, m. ſtolice děda, dědečkowá, dědowá, dědowſká, f.

Großvatervater, m. prapraděd, m.

Großwurſt, f. bachor, bachoř, m.

Großzähnig, zubatý.

Grotte, f. Grottenwerk, geſkynka, geſkyně, f. (jahradnj)

Grübchen, n Grüblein, gámka, f. důlek, doljček, dolj, m. im Kiene, důlek, doljček na brade, m.

Grube, f. důl, dolj, m. dolina, gáma, rople, roklina, f. Grube in Bergwerken, důl, m. (gáma, f.) einem eine Grube graben, kopati někomu gámu, auf der Grube gehen, na ſamým hrobem ſtáti, býti nad hrobem, nad hrobem choditi, über auf der Grube gehet, kmet, m. er iſt ſelbſt in die Grube gefallen, die er andern grub, ſám do té gámy padl, kterau ginýmkopal, eine nicht gar tiefe, dolec, m. zwiſchen den Schultern, mezypleczý, n. doljk, m.

Grübeley, f. hlaubánj, n. hlaubaczſtwj, n. hlaubánj,

Grübelkopf, m. hlaubák, hlaubálek, mozkowrtec, m. hlaubač, m.

Grübeln, hlaubati, hlaubati.

Grubensteiger, m. dololezec, m. ſo Steiger.

Grüblein, ſ. Grübchen.

Grübler, m. hlaubač, hlaubálek, m. hlaubač, hlaubálek, m. člowěk hlaubačný, ſkaumakný.

Grübling, eine Art Schwämme, ſ. Trüffel.

Grubig, gámkowitý.

Grubrebe, ſ. winný oblauk, m. hrjženice, f.

Gruft, ſ. hrobka, ſ. podzemnj ſtreyh, kopka, ſ.

Grummet, n. wotawa, ſ.

Grün, zelený, grüner Platz, trávnjk, m. etwas grün, pozelenalý, grün werden, zelenati ſe, zeleniti ſe, rozzelenati ſe, grün färben, na zeleno barwiti, obarwiti, zeleniti, oſeleniti, im Grünen ſitzen, liegen, w zeleném ſedět, ležet.

Grün, n. zelenoſt, ſ. a) zelené, n.

Grund, m. základ, m. den Grund legen, základ kláſti, položiti, eines Gemähldes, nawrcy, Gottesfurcht iſt der Grund aller Tugenden, bohabognoſt geſt základ wſſech cnoſtj, 2) Grund oder Boden, dno, pástwo, n. celina f. eines Gebäudes, u. d. gl. ſedliſſtě, n. a) Feld, dědina, f. poluží, n. pozemſký ſtarek, (grunt) m. eines Fürſten, knjžecý ſtatek, m. 3) der Grund eines Gefäßes, Berges, dno, n. 4) Urſache, wirkende, přjčina důležitá, důkladná, f. důklad, m. důkladnoſt, důležitoſt, f. der Erkenntniß, Beweis, důwod, m. Grund haben, mjti ſwau, důwod mjti, důwodné býti, es hat Grund, gaſt důwodné, ich habe der Sachen keinen Grund, nemám žádný důwod tech wěcý, Grund haben, etwas zu glauben, zu thun, přjčinu důležitau, důkladnau, doſtatečnau, dokonalau mjti, mit gutem Grunde, z dobrého, z dokonalé přjčiny, Grund angeben, důležitau, důkladnau přjčinu zwneſti, wwáděti, přiweſti, kláſti, Gründe für oder wider etwas, důwody, plur. dergleichen Gründe vorbringen, důwody wwáděti, přiwáděti, kláſti, nach Gründen handeln, die, podlé důwodů gednati, den Grund einer Entſchuldigung, důwodnoſt, důkladnoſt, důwod důkladu, vom Grunde aus, ze základu, zcela, ze dna, im Grunde, wnitř, wnitřku, w ſamé wěcy, w celé wěcy, w celoſti; im Grunde iſt nichts daran wahr, ſamo w ſobě, auf den Grund gehen, do wnitřku gjti, metaph. im Prüfen, na základ gjti, bis auf den Grund, až do dna, aus dem Grunde wiſſen, kennen, lernen, zá ladně, ze základu, zcela wědětj, vneti, vcjti ſe, auf dieſem Grunde, z té přjčiny, liegende Gründe, dědiny, pozemſtj ſtatkowé, plur. Grund haben in einer Wiſſenſchaft, doſpělým býti w nějakém wnětj, základ znáti, wědětj, ſeinen Grund, ſeine Urſache in einer Sache haben, mjti ſwau dobrau, důležitau, důkladnau přjčinu w nějaké wěcy, w něčem, ſich etwas (bey ſeiner Arbeit) zum Grunde legen, ſwau prácy, w čem, na něčem základati, založiti, der Grund eines Gebäudes, základ, m. von Grunde ausbauen, zcela, zaupina, znowa, ze základu wyſtawěti, kennen, lernen, wiſſen, zcela, zaupina znáti, wjděti, wědětj, was hat vor Grund dazu, gaſtau máš k tomu přjčinu, keinen Grund haben, nemjti přjčiny, nemjti žádné přjčiny, von Grunde, des

Herzens,

Hergehen, z celého ſrdce, zu Grunde gehen, giti, přigiti, přichážeti w zkázu, na záhubu, na zhaubu, na zkázu přigiti, auf den Grund kommen, im Graben, přigiti ke dnu, na dno, einer Sache, na základ, auf dem Grunde liegen, při dně, na dně leżeti, zu Grunde richten, na záhubu a zkázu uwesti, docela, do (grunu) zkazyti, im Grunde verderbt, docela, zcela prazkažený, pokažený, aus dem Grunde, vom Grunde zerſtören, ze dna, zcela, z kořen, kořenně wyworiti, wywrátiti, von Grunde aus niederreiſſen, ze dna, do dna, zcela wybaurati, auf dem Grunde bleiben, wie die Fiſche, na dně, při dně oſtati, ein Schiff in den Grund bohren, lodi proſtřileti.

Grund des Leders, gádro, n. eines Tuches, nit ſukna, f.

Grundartikel, m. hlawnj kus, článek, m.

Grundbuch, n. základnj kniha, f.

Gründel, m. beym Pfluge, hřídel, m. ſ. Gründling

Gründerbſe, f. poponec, m.

Grundböſe, welmi zlý, nehodný, přenehodný, docela, zcela nehodný.

Grundehrlich, welmi poctiwý.

Grundeis, n. podnj led, led při dně, m. ledna, é.

Gründen, Grund legen, zakládati, založiti, auf etwas, zakládati, wzdělati, wzdělawati na nečem, ſich auf etwas gründen, zpoléhati, zpodpjrati, zakládati ſe na něčem, ſich in etwas, w něčem záležeti, založenu býti, einen in etwas gründen, in der Hoffnung, vtwrzowati, vpewňowati, ſeine Bitte auf Verdinſte und Fähigkeiten, prosbu ſwau w záſluhách zakládat, založit, gegründet, als in einer Wiſſenſchaft, vtwrzený, dospělý w wjmnj, gegründet, gewiß, als eine Nachricht, Urſache, důwodný, nicht gegründet, nedůwodný, das allgemeine Wohl gründen, obecné dobré založit, zakládat, wzdělat, wzdělawat, wie die Mahler, dáti prwnj barwu.

Grundfalſch, zcela, docela lživý, das iſt grundfalſch, to geſt zcela, docela wěc lživá, pauhá leż, geſt to pauhý klam.

Grundfarbe, f. prwnj barwa, f.

Grundfeſte, f. základ, m.

Grundfläche, f. podwal, m.

Grundforelle, f. pſtruh ſpodnj, při dně, m).

Grundgelehrt, welmi včený, vměly, přečtený, w vměnj dospěly.

Grundherr, m, pán ſtatku, dědinjk, ſtatečnjk, m.

Grundhieb, m. prwnj čárky, f. plur.

Grundlage, základ, m. podwak.

Grundleger, m. zakladatel, zaldžitel, m.

Grundpfeiler, m. vhelnj, základnj pilíř, m.

Grundhobel, m. hoblik zaſpod wybjracý, m.

Grundreiſen, n. željzko na prwnj čárky, n.

Grundſermeſſer, n. nůž roiſtjracý, m.

Grundlegung, f. zakládánj, založenj, n.

Grundlehre, f. včenj, navčenj, n. navka základnj, f. dukladná, základ, duklad včenj, m.

Gründlich, základný, dukladný, dokonalý, gründliche Nachricht, dukladná, dokonalá zpráwa, f. gründliche Wahrheit, dukladná, dokonalá prawda, f. gründlicher Beweis, dukladný, dokonalý, mocný, podſtatný důwod, m. gründliche Entſchuldigung, důwodná, dukladná, (podſtatná) wýmluwa, f.

Gründlich, adv. základně, dukladně, dokonale, gründlich wiſſen,

důkladně, dokonale wěděti, gründlich widerlegen, důkladně, dokonale, podstatné, mocně odwodíti.

Gründlichkeit, f. důkladnost, f. důklad, m. dokonalost, mocnost, podstatnost, f. důwodnost.

Gründling, m. fisch, hřiz, mřen, mřenek, neynok, m.

Grundlinie, f. erſte, prwnj, prwotnj čára, f.

Grundlos, bezedný, bez dna, prorastný, grundloſe Tiefe, bezedná hlubina, propastná hlubokost, f. grundloſer Magen, bezedný žaludek, m.

Grundloſigkeit, bezednost, hlubina, (hlubokost,) bezedná, propastná, f.

Grundrecael, m. základnj, hlawnj, původnj, prwnj prawidlo, n.

Grundreuſe, f. spodnj wrše, f.

Grundriß, m. prwnj, původnj nawrženj, nastjnění, n.

Grundſatz, m. in der Denkungsart, prawidlo, základ, včitba, hlawnj včitba, f. in einer Wiſſenſchaft, Abhandlung, wstawa, sazba, hlawnj sazba, f. hlawnj položenka, f. včitba, f. gute Grundſätze haben, dobré prawidla, včitby, dobré včenj mjti.

Grundſprache, f. původnj, prwotnj gazyk, m. řeč, f.

Grundſtein, m. základnj, wbelnj kámen, m.

Grundſitz, m. des Sattels, prwnj, spodnj seděnj, n.

Grundſtimme, f. původnj hlas, m.

Grundſtück, m. worauf etwas ſtehet, sedliſtě, podwal, podſtawek, m. liegender Grund, kus pole, m. popluží, n. dědina, f.

Grundſuppe, f. sedlina, f. in der Salbe, wýſtwarek, kal maſti, m. Grundſuppe, im Schiffe, prewýt, kal, stok, m.

Grundtrieb, m. původnj, prwnj podnět, m.

Grundwaſſer, n. spodnj woda, f.

Grundweſen, n. prwnj podſtata, f.

Grundwort, f. Stammwort.

Grünen, zelenati se, zeleniti se, rozzelenati se, 2) pučiti se, brwčiti se.

Grünen, das, zelenánj se, zelenjnj se, rozzelenánj, n. 2) pučenj, bručenj se, n.

Grünſinke, m. (Grünitz) Grünling, zelenohlávek, (čjžek) der kleinere, zwonek, zwonečák, m.

Grüngelb, názelený.

Grünlich, grünlicht, názelený, nazelenalý, zazelenalý, pozelenalý, přizelenalý, přizelený, zelenitý, zelenawý.

Grünling, m. = Grünſink, zwonek, zelenohlávek, m.

Grünſpan, m. rez zelený, (Grynſpan,) m.

Grünitz, m. křiwonoſka, f.

Grünſpecht, m. žlunwa, wiha, f. krokopaud zelený, m.

Grunzen, chrochcetj, chrochtati, wěſtřěti.

Grunzen, das, n. chrochot, chrochtánj, wěſtěnj, m. chrochtánj, chrochtnutj, wěſtěnj, n.

Grünung, f. zelenánj, zelenčnj, rozzelenánj, n.

Gruppe, f. wepřada, podobina, f.

Gruß, m. pozdrawenj, n. den Gruß entbieten, ihn melden laſſen, pozdrawenj dáwati, wzkazowati, wzkázati pozdrawowat, (pozdrawenj,) jemand einen Gruß an einen andern mitgeben, po někom wzkázat někoho pozdrawowat, pozdrawenj.

Grüßen, pozdrawiti, pozdrawowati, grüßen laſſen, wzkázati, (dáti) pozdrawowat, sey gegrüßt, zdráw buď, zdráw bud, zdáť Bůh, wjtám tě, grüße ihn von mir, pozdrawug ho ocemne.

Grütze, f. trhané kroupy, krupky, f. plur. (pohanka,) krupi

ci,

ce, krupičkа, Grütze haben, Vernunft beſitzen, mjti ſtiſpa, ſtiáry, rozum, wtip.

Grützebrey, m. kaſſe z pohanky, z heyduſſky.

Grylle, ſ. Grille.

Gucken, kaukati, ſ. Sehen.

Gucker, m. kaukač, m.

Guckguck, m. kukačka, kukawka, f. žežhulе, žežhulka, wie ein Guckguck ſchreyen kukati.

Gülden, Golden, zlatý, güldener Fluß, zlaté rauno, n, goldene Ader, zlatá žila, f.

Gülden, Golden, m. eine Münze, zlatý, Reynský, m.

Güldenmund, m. zlatowſtý, m.

Güldenſtück, n. zlatohlaw, m. ein Rock von Güldenſtück, raucho ze zlatohlawu, zlatohlawowé raucho, n.

Gültig, platný, berný, gültige Münze, berný penjz, m. ſeyn, platiti, gültiger Zeug, gültiges Zeugniß, platný ſwědek, platné ſwědectwj, n.

Gültigkeit, f. platnoſt, f.

Gunderrebe, ſ. Gundermann.

Gundermann, m. poponec, m.

Gundermannſuppe, f. poljwka z poponcowá, f.

Gunſt, f. přjzeň, přjzniwoſt, dobrowolnoſt, miloſt, f. ſich in Gunſt ſetzen bey einem, in Gunſt kommen, přjzeň ſobě v někoho způſobiti, zgednati, přjzně v někoho dogiti, doſáhnauti, Gunſt des gemeinen Mannes ſuchen, hledati přjzně, miloſti lidu obecného, hleděti ſe lidu obecnému zaljbiti, Gunſt haben, býti w přjzni, mjti přjzeň, in Gunſt kommen, wgiti w přjzeň, w miloſt, dogiti, doſáhnauti přjzně, miloſti, Gunſt verſcherzen, verlieren, přjzeň ztratiti, potratiti, z přjzně, z miloſti wypadnauti.

Gunſtbezeugung, f. prokázánj, prowkázánj, wkázánj přjzně, miloſti, u.

Günſtig, přjzniwý, přegjcý, dobrowolný, laſkawý, ſeyn, přjzniwým, dobrowolným býti, dobrého přáti, ſ, Gewogen; wieder günſtig machen, opět přjzniwého učiniti, günſtig, wie das Wetter, Gelegenheit, dobré, hodný, whodný, zdařilý laſkawý, günſtige, Antwort, dobrá, wtěſſená, laſkawá, přjzniwá odpowěd, f. günſtige Zeit, laſkawý čas, das Glück war ihm günſtig, poſahodilo, popřálo mu ſtěſtj.

Günſtling, m. miloſtnjk, miloſtnjček, m.

Gurke, f. okurka, wokurka, tykwice, tykwička, f. davon, von Gurken, okurkowý.

Gurkenkern, m. okurkowé gádro, n.

Gurkenſalat, m. okurkowý ſalát, m.

Gurgel, f. hrdlo, n. chřtán, křtán, m. die Gurgel abſtechen, hrdlo, chřtán zakezati, podkezati, durch die Gurgel jagen, ſkrze hrdlo a zadek prohnati, prowrhati, rozmrhati.

Gurgelabſchneider, hrdlokez, řezač chřtánu, hrdla, m.

Gurgeln, ſich, kloktati, klokati, hrdlo prokleknauti.

Gurgelbein, podhrdelnj koſt, f.

Gurgeln, das, kloktánj, klokánj, n. kloktačka, f. prokleknánj hrdla, n.

Gurgelſchneider, m. ſ. Gurgelabſchneider.

Gurgelwaſſer, n. kloktačka, f. woda ke kloktánj.

Gurren, wie der Leib, Bauch, chřeſtěti, rachotiti, wraukati, ſtwrčeti, břenčeti.

Gurren, das, chřeſtěnj, rachocenj, wraukánj ſtwrčenj, břenčenj, n.

Gurt, m. Gürtel, pás, páſek, opaſek, m. přepáſka, f. der Jungfern, pás, páſek, das Satteln, oder ſonſt zum Zuſammenziehen, wobez, powoz, pro-

pruh,

pruh, zum Geld, opasek, pás na penjze, der geistliche, páſek, páſ, m. kleiner, páſek, m.

Gurtbette, n. postel s powrchami, f.

Gurtelkraut, n. gelenj růžek, m.

Gurtelschnalle, f. přeſka od pásku, f.

Gurten, opásati, přepásati.

Gürtelbeschlag, m. pásowá pukla, f.

Gürtler, m. pasýř, wačkář, m.

Gusche, f. Gosche.

Guß, m. Gußregen, ligawý déſſt, ligawec, m. přjwal, m. litina, f. kömmt, lige se, Guß der Metalle, das Metall ſelbſt, litina, ſlitina, f.

Gut, dobrý, ein ſehr guter Menſch, předobrý člowěk, dobrotjſko, gut machen, wieder einen, mit dem man zuvor zürnte, wdobřiti, zdobřiti někoho, der einen guten Ruf hat, der in einem guten Rufe ſtehet, dobropowěſtný, in einem übeln, ſchlechten, zlopowěſtný, das Gute, dobré n.

Gut, adv. dobře.

Gut, das, dobré, n. das höchſte Gut, ſwrchowané dobré, wrch dobrého, Gut erworbenes, Güter, Vermögen, ſtatek, m. zbožj, gmenj, n. Gut auf dem Lande, ein Dorf, ein Haus, Vorwerk, ſtatek, m. ein liegendes Gut, poſinžj, n. auf ſeinem Gute ſeyn, býti na ſwém ſtatku, geiſtliche, herrſchaftliche Kirchengüter, dědiny duchownj, panſké, zádušnj, plur. väterliches, von dem Vater ererbtes, otčina, f.

Gutachten, das, zdánj, mjnění, n. vſudek, rozſudek, m. nach meinem Gutachten, dle mého zdánj, mjnění, mým zdánjm mjněnjm, dle mého vſudku, rozſudku.

Gutartig, člowěk dobré powahy.

Gutartigkeit, f. dobrá powaha, f.

Gut befinden, ſ. Gut heißen.

Gutbefinden, das, vznánj, n.

Gütchen, n. ſtateček, m.

Gutdünken, zdáti ſe, widěti ſe.

Gutdünken, das, ſ. Gutachten.

Güte, Gütigkeit, f. dobrota, dobrotiwoſt, f. ſ. Gütigkeit, Güte des Herzens, Güte eines Zeuges, Tuches, dobrota, f. ſeyn ſie von der Güte, gſau tak dobrotiwý, magj tu láſku pro mne.

Güter, plur. Vermögen, ſtatky, plur, m. zbožj, gmenj, n. bewegliche und unbewegliche Güter, mowitě, mohowitě a nemowitě, nemohowitě zbožj, n. Waaren, zbožj, Ländereyen, ſtatky, plur. auf ſeinen Gütern leben, na ſwých ſtatcých žiwu býti.

Gutheit, f. Güte.

Gutheißen, gut ſeyn laſſen, ſchwalowati, ſchwáliti, pochwáliti za dobré mjti, vznáwati.

Gut heißen, gut befinden, za dobré mjti, vznáwati, pochwáliti.

Gutheißen, das, ſchwalowánj, ſchwálenj, pochwálenj; za dobré vznáwánj, vznánj, n.

Gutherzig, dobromyſlný, dobrotiwý, dobrého ſrdce, dobré myſli, dobrého ducha, er iſt ein gutherziger Menſch, geſt člowěk dobrého ducha, ſrdce.

Gutherzig, adv. dobromyſlně, dobrotiwě, dobrowolně, dobrotiwě.

Gutherzigkeit, f. dobrota ſrdce, dobromyſlnoſt, dobrowolnoſt, dobrotiwoſt, f.

Gütig, dobrotiwý.

Gütig, adv. dobrotiwě.

Gütigkeit, f. dobrotiwoſt, dobrota, f.

Gütlich, přátelſký, gütlicher Vergleich, přátelſké porownánj, n. einen gütlicher Vergleich treffen, machen, w dobrotě, přátelſky ſe porownati, ſmluwiti, přátelſké porownánj včinit, gütliche Vorſtellung, přátelſké předſtawenj, předloženj, n.

Gütlich, adv. přátelſky.

Gutſagen, gut dafür werden, ſlibiti za někoho.
Gutſchlag, m. mrtwice, f. plowiſný ſſlak, m.
Gutthat, f. dobrodinj, n. dobrý ſkutek, m. Gutthat erweiſen, dobrodinj včiniti, prowkázati.
Gutthäter, m. dobrodinec, m.
Gutthäterinn, f. dobrodinka, f.
Gutthätig, dobrotiwý, dobročinný, dobročinliwý.
Gutthätigkeit, f. dobrotiwoſt, dobročinnoſt, dobročinliwoſt, f. dobročinſtwo, n.
Gut thun, recht lieben, dobře činiti, den Schaden gut thun, erſetzen, nahraditi, wynahraditi, zaprawiti, gut machen einen, wdobřiti někoho, zdobřiti někoho.
Gut werden, wie die Umſtände, polepſſiti ſe, zlepſſiti ſe, naprawiti ſe, wie ein Schaden, Geſchwür, Uebel, polepſſiti ſe, dobře býti, es wird alles wieder gut werden, wſſecko bude opět dobře, nun das wird gut werden, nu to bude dobře, wieder gut werden mit einem, ſich verſöhnen, wdobřiti ſe, zdobřiti ſe, zaſe dobrým býti ſpolu.
Gutwillig, dobrowolný.
Gutwillig, adv. dobrowolně, ſamowolně, ſamolibezně.
Gutwilligkeit, f. dobrowolnoſt, f. dobrowolenſtwj, n. dobroljbeznoſt, f.
Gyps, n. ſádra, bjlá hlina, f. (gips) m. ſurowé wápno, n.
Gypsarbeit, f. djlo ze ſádry, ſádrowiſtě, n.
Gypſen, bjliti, obmjtati wápnem, ſádrau.
Gypſer, m. bilič wápnem, ſádrau, m.

H.

Ha! ha!
Haabe, f. Habr.
Haar, n. Har, ein, wlas; chlup, m. (ſrſt, f. nur am Viehe) der Eſel hat graues, das Rindvieh gemeiniglich röthliches Haar, oſel má ſſedjwau, howězý dobytek má červenau ſrſt, Haupthaar, wlaſy, graues, ſſediny, pl. ſſedina, f. fliegendes Haar, rozproſtowlaſatoſt, f. mit fliegenden Haaren, proſtowlaſý, rozproſtowlaſý, rozproſtowlaſatý, Haare in der Naſe, chlaupky, w chřjpjch, noſnj wláſky, plur. Haar am Leibe, chlupy, plur. bei einem Haare, málo chybowalo, chybilomálem, erſte Haare am Barte, peyřj, n. ohne Haare, bezwlaſý, Haare der Thiere, ſrſt, f. chlupy, m. plur. eine Hand voll Haare, chumáč wlaſſi, m. Haare viele bekommen, haarig werden, wlaſatěti, zwlaſatěti, am Leibe, chlupatěti, zchlupatěti, ſich die Haare ausrauſen, wlaſy ſobě wyrwat, graues Haar, graue Haare bekommen, ſſedjwěť, oſſedjwěť, zſſedjwěť, die Haare betreffend, wlaſný, wlaſowý.
Haarausfallen, n. lezenj, prſſenj wlaſů, pelichánj, opelichánj, n.
Haarband, n. ſtranice, ſtranička, ſtrančička wlaſná, f. penklj, m. obj, táčka na wlaſy, f.
Haarbeutel, m. wlaſenec, m. wlaſopytlik.
Haarbreit, co wlas ſſiroký, iſſkj.
Haarbuſch, m. chumáč wlaſkj, m.
Haareiſen, n. željzko pálicý, na wlaſy, n. wlaſné željzko, n.
Haaren, ſich, ſrſt pauſſtěti, pelichati.

Haarfall, m. lezenj, prſſenj wlaſſů, n.
Haarfeder, f. péro wlaſowé, n.
Haarfeſt, ſ. Haarwachs.
Haargefäße, n. plur. wlaſowé nádobky, pl. f.
Haarhaube, f. čepice, čepička na wlaſy, f. wlaſná, ſ. Perücke.
Haarig, haaricht, wlaſatý, wlaſytý, wlaſáč, m. amkeibé, chlupatý, chlupáč, m. ſrſtnatý, haarig werden, wlaſatěti, zwlaſatěti, am Leibe, chlupatěti, zchlupatěti.
Haarhölzel, n. raubjk wlaſný, na wlaſy, m.
Haarkamm, m. hřeben na wlaſy, m.
Haarklein, maličký, malý co wlas.
Haarlocken, plur. kadeře, kučery, kudrny, kadeřawé wlaſy, pl.
Haarkräuſler, m. kadeřnjk, m.
Haarnadel, f. gehla do wlaſů, f. wlaſná.
Haarpuder, m. wlaſný prach, prach do wlaſů, na wlaſy, puder, wlaſoprach, m.
Haarputz, m. ozdoba, okraſa wlaſná, f. ſperk wlaſů, m. wlaſný, m.
Haarſalbe, f. wonná maſt na wlaſy, wlaſomaſt, f.
Haarſcheere, f. wlaſné, bradjkſké nůžky, f. pl.
Haarſcheitel, m. pauřec, m.
Haarſchmuck, m. geſchmücktes Haar, ozdoba wlaſná, ſperk wlaſný, m. ſtrogenj wlaſů, n.
Haarſchmucker, m. ſtrůgce wlaſů, m.
Haarſchopf, m. chocholka, f. 2) vorne an der Stirne, kſtice, f. čuprýny, pl.
Haarſeite, f. lic m.
Haarſieb, n. žjněné, wlaſowé ſjto, n.
Haartuch, n. raucha wlaſná, f.
Haaſe, ſ. Haſe.
Haarwrang, m. ſrnj, gelenj kořen, m.
Haarwachs, m. ſwaj, m.
Haarwachsſchne, f. ſwajowá žila, f.
Haarwurz, f. lečno, n. ſſtu jk, m.
Haarzopf, m. wrkoč, m. kleiner, wrkáček, m. obere, culjk, culjk, m
Haarzott; Haarzotte, m. chlup, chlupek, m. chuchel, chuchwalec, ſſiſſworec, m. kudrlinka, f.
Habe, f. die Güter, Verwögen, gmětj, n. ſtatek, Hab und Gut, ſtatek a zbožj, n. celé gmětj, n.
Haben, mjti, nicht haben, nemiti, neměti, zu thun, zu ſchreiben haben, mjti co činiti, co pſáti, zu leben haben, mjti od čeho živu býti, man hat Bücher von ihm, gſau tu knihy od něho; po něm, zu haben, ſeyen, wie jemand, etwas, býti k doſtání, es iſt zu haben, geſt k doſtání, habe Dánk, děkugitě, měj dík.
Haber, m. Haſer, owes, wowes, m. von Haber, oweſný, wowſný, tauber, wilder Haber, owſyna, f.
Haberbirn, f. hruſſka owesnická, f.
Haberfiſche, pl. m. oweſnićky, drobné rybičky, pl. f.
Habergrütze, f. oweſné krupky, f. plur.
Habermehl, n. oweſná mauka, f.
Habermus, m. Brey, polewka, kaſſ z owſa, oweſná, f.
Haberecht, m. právo k ſtatku.
Habhaft, aučaſten, werden, přiaučaſtniti ſe, zmocniti ſe, ſeines Wunſches habhaft werden, žádoſti ſwé dogiti, doſáhnauti, ſonſt dopjdti ſe.
Habicht, m. geſtřáb, m. des Habichts, vom Habichte, geſtřábowý, geſtřábj.
Habichtskraut, n. geſtřábj ylina, f. geſtřábowé kořenj, n.
Habichtsnaſe, f. klikatý nos, vrkáčj nos, geſtřábj, geſtřábowý nos, nos gatý geſtřáb, m.
Habit, ſ. Kleidung.

Habſeligkeit, ſ. Habſchaft, gmkný, n. mohutnoſt, ſ. ſtatek, m. mohowitoſt, f.

Habſucht, ſ. žádoſt ſtatku, zbožj, ſ. lakomá žádoſt peněz, ſtatku, zbožj, ſ. (lakomſtwj, n. lakomoſt, f.

Habſüchtig, žádoſtiwý ſtatku, zbožj, lakomý.

Habſüchtig, adv. lakomě.

Hache, m. chám, chrapaun, ſrch, m.

Hachenmäßig, chámowſký, chrapaunſký.

Hachſe, ſ. Häckſe.

Häckchen, n. klička, f. háček, m. háčiček, beym Schiffe, kotwička korábowá, f.

Hacke, f. ſekyra, ſekera, rubačka, f. breite, teſna, f. Zimmeraxt, mit zween Zacken, noſatec, m. motyka, f. eine kleine, motyčka, f.

Hackmeſſer, n. ſekáč, ſekáček, m.

Hackſtock, m. Hackbret, n. ſpalek, prkno k ſekánj, 2) ein Hammel Meuſch, trdlo, n. trdlenec, m.

Hacken, kopati, die Weinberge, die Erde in den Weinbergen, ſermi na winicy, winice kopati, okopáwati, aufs neue hacken, znowa okopáwati, 2) Holz hacken, dřjwj ſekati, kálati, rubati, Fleiſch hacken, ſekati, rubati maſo, Würſte, do gemt ſekat, (zadkáwat, Kozi, Eyer, kapuſtu, weyce ſekat, Holz eigentlich, ſtrjpati dřjwj, 3) mit dem Schnabel hacken, kopati, klubati, ſekati.

Hacken, das, des Holzes, ſekánj, kálánj, rubánj dřjwj, des Fleiſches, ſekánj, rubánj, n.

Häckchen, n. kuřeca, f. háček, haklik, m. harlička, f.

Hackenſtiel, m. držadlo, n. násada ſekernj, f.

Hacker, m. ſekáč, rubač, Holz hacker, dřewoſek, dřewoſtřep, m.

Häckerling, m. Häckſel, řezanka, f. ſečkanina, f.

Hader, m. ſkorpenj, tahánj, n. tahanice, ſſarwátka, f. hryzenj, n. ſwár, m. Hader anrichten, ſwár přiſobiti, tropiti, ſ. Zank, 2) ein Lumpen, wonuce, f. hadr, werek, m. Haderlumpen, Lumpen.

Haderer, m. wadič, m. ſ. Zänker.

Haderhaftig, haderhaft, ſwárliwý, ſ. Häkiſch.

Haderlumpen, plu. klocy, plu.

Haderlumper, m. Haderſammler, klokař, m.

Hadern, ſwákiti, waditi ſe, ſwaditi ſe, ſkorpiti ſe, hryznauti, ſtarwaditi ſe, hadrowat ſe.

Haderſucht, f. ſwárliwoſt, ſkorpiwoſt, f.

Haderſüchtig, ſwárliwý, ſkorpiwý.

Hafen, Haven, Seehafen, m. kerpadlo, n. přiſtaw mořſký, m. 2) ein Topf, hrnec, m. kleiner, hrneček, ſ. Töpf.

Hafer, m. owes, m. tauber oder wilder Hafer, hluchý, planý owes, ſwětepec, m.

Haferacker, m. owesniſtě, n.

Haferbier, n. owesné piwo, n.

Hafermehl, n. owesná mauka, f.

Haferſtoppel, f. owesné ſtrniſtě, owesniſtě, n.

Haferſtroh, n. owesná ſláma, f.

Hafner, m. Töpfer, m. hrnčíř, m.

Hafnerhandwerk, n. djlo hrnčířſké, hrnčířſtwj, n.

Hafnerleim, m. hlina hrnčířſká, f.

Haft, m. womit etwas gehefftet wird, ſpinadlo, ſponka, zápona, f. 2) gefängliche, wazba, f. wězenj, n. einen in gefängliche Haft bringen, někoho do wazby, wězenj dáti, do wazby, do wězenj wwrcy, f. Gefangen uehmen.

Haftelmacher, m. ſponkař, m.

Hafnerinn, f. hrnčířka, f.

Haften, ſpjnati, zapjnati, zaſtehnauti.

Heftel, n. ſponka, zápona, f.

Haften,

Haften, wězeti, wáznauti, vwázznauti, da haftet es, tu to wěziý, 2) für einen, für etwas hatten, ſtáti, býti za někoho, za něco, ſúr den Schaden haften, za ſſkodu ſtáti, býti.

Haftgeld, n. litkup, záwdawek, m.

Häftlein, Häftchen, n. klička, f. hakliſk, háček, hakljček, m. ſponka, f.

Hagapfelbaum, m. planá gabloň, f.

Hagebuche, f. habr; gawor, m. ſ. Hainbuche.

Hagebuttenſtrauch, m. ſſipek, m. ſſipkowj, n.

Hagedorn, m. hloh, m hlohowj, n. dřjn, m. dřjnowj, 2) Hagebutte, f. ſſipek, m. ſſipkowj; hlohowé, deſſen Frucht, ſſipek, m. (hlohowý) hlohyně, wlaſká třeſně, f. was davon iſt, ſſipkowý, hlohowý, dřjnowý.

Hagebutte, ſſipek, m.

Hagedornſtrauch, m. ſſipek, ſſipkowj.

Hagedrüſe, f. im Halſe, wole, n.

Hageiche, f. ſtrom podobný dubu, m. dub neywrdſſj.

Hagel, m. Hagelſchlag, m. krupobitj, n. kraupy, f. plur. voll Hagel, krupobitý, krupobitný, plný krupobitj, Schrott, kraupy, plur. vom Hagel getroffen werden, od krup potlučenu býti.

Hageln, krupobiti, kraupy prſſeti, padati, es hagelt, prſſí, padagj kraupy, krupobige.

Hager, von Perſon, zjplý, ſtjplý, konopatý, lepký, lepý, von Hunger, Krankheit, Kummer, Elend, wyſáblý, wykapalý, hubený, wymořený, wytenčelý, wyhubenitý, churawý, werden, hubněti, zhubněti, ſ. Mager, Dürr.

Hagerkeit, f. der Statur, zjploſt, konopatoſt, lepoſt, lepkoſt, f. von Zufällen, wyzábloſt, wykapatoſt, hubenoſt, churawoſt, f.

Hagelvoll krupobitný, krupobitý, plin krupobitj.

Hagelwetter, n. krupobitj, n. ſyky, kraupy, plur. f.

Hageroſe, f. planá růže, f.

Hageſtolz, Hageneſtolz, m. alter Junggeſell, ſtarý mládenec, koloség, bežženec, (ſſet, m.

Hageſtolzin, f. ſtará panjna, f.

Häher, m. ein Vogel, ſtraka, Nußkrähe, Nußbeißer, nůhäher, jogka, f.

Hahn, m. ein Haushahn, kohaut, koket, kurek, m. der ſich mit einem andern herumbeißt, ſtrpák, Hahn am Gewehre, Geſchoſſe, kohaut, m. an einem Faß, Gefäße, kapek, kohautek na čepě, v kepu, čepnj, čep, m welſcher, krutňák, m. auf den Thürmen, Dächern, Wetterhahn, Wetterfahne, kohaus, m.

Hähnchen, u. kohautek, m.

Hahnenbart, m. červený lalaček pod hrdlem, m.

Hahnbuche, Hahnbutte, f. Hagebutte.

Hahnbalken, Hahnbänder, m. plokew, f.

Hahnenfuß, m. pryſkyřnjk, m.

Hahnengeſchrey, Hahngeſchrey, n. kohautů, kohauej pěnj, kokrhánj, n. kuropění, n. pěnikur, m.

Hahnenkamm, m. hřeben, m. chocholka kohaukj, f.

Hahnrey, Hahnreyſchaft, noſſenj rohů.

Hahnrey, f. Hörnerträger.

Haide, f. Heide.

Hain, Hayn, m. hág, les, m.

Hainbuche, f. habr, m.

Hainbuchen, habrowý, 2) ein heimbuchener Kerl, člowěk žubowý, newycepowaný, newybitý, chám, m.

Häckchen, Häcklein, n. klička, f. háček, m.

Haken, m. klika, f. hák, ſſim, es hat einen Haken, má kolenku, cwoch, 2) am Anker, vdice, f.

Häckeln, křiwiti.

Häkelig,

Häkelig, nedůtklivý.
Häkelung, Hakelunga, f. křiwenj, n.
Hakicht, halig, hakatý, křiwolakatý, hákowatý, hákowitý.
Häcksle, f. ohbj, n.
Halb, polowičný, půl, Halbscheid, polowičný djl, m. částka, polowičnj, f. in der Zusammensetzung vor anderen Wörtern, půl, polowic, polowice; napoly, odpoly, odpolu, ein halber Vers, půl werše, ein halbes Brod, ein halber Apfel, půl pecna chleba, půl gablka, půl djlu, půl kaule, půl archu papjru, eine halbe Meile, Elle, halbes Pfund, halber Centner, půl mile, lokte, půl libry, centnýře, der halbe Mond, půl měsýce, 2) halb, halbt, vermischt, polowičně, polowic; polowičný, mit halben Worten, s polowičnými slowy, halber Narr, polowic, na polowic, půl bláznа, halbe Stunde, půl hodiny, ein halber Feyertag, polowičný swátek, ein halbes Jahr, ein halber Tag, půl leta, půl dne, ein halber Thaler, Gulden, půl tolaru, půl zlatýho, halber Schuh, půl střewjce. Halber, halber Kreuzer, trognjk, trognjček, m. die Augen nur halb öffnen, oči gen polowřjti otewřjti, etwas halb voneinander brechen, schneiden, něco w půly rozlomit, rozkrogit, překrogit, překrajat, zu halben Tagen, zu ganzen halben Tagen spazieren gehen, třebas půl dne, třebas celého půl dne se procházet, zu halben Stunden, na půl hodiny, es ist halb zehen, gest půl desáté (hodiny) nur halb hören, verstehen, gen polowičně slyssset, rozumět.
Halbbier, n. patoky, plu.
Halbblind, na polowic, polowic slepý, odpolu slepý.
Halbbruder, m. vom Vater her, polowičný bratr.
Halbdeutsch, napoly Němec.
Halben, halber, pro, der Sonne der Tugend, des Alters halben pro slunce, pro ctnost, pro stařost, s. Wegen.
Halberschrocken, napolau vzaslý zděšený.
Halbfertig, na polowic, odpolu hotowý.
Halbfilz, m. polowičný plst, f.
Halbfisch, m. plateys, m.
Halbfrey, na djle, na polowic swobodný.
Halbgebackene Birne, zápečka, f.
Halbgebraten, na polowic, napoly pečený.
Halbgebrochene Worte, polowičná, kusá slowa, pl.
Halbgegessen, odpolu sněděný, napoly, na polowic sněděný.
Halbgelehrt, odpolu, napoly včený, prostředně včený. nedowk, m.
Halbgeöffnet, polowic, napoly otewřený, odemknutý.
Halbgetheilt, rozpolcený, rozpůlcený, na polowic rozdělený, rozdwogený.
Halbgott, m. polobůh, m.
Halbjährig, půlletnj, polauletnj, polauletý.
Halbjährig, adv. půlletně.
Halbinsel, f. polauostrow, m. půlostrow, m. polowičný ostrow.
Halbklaffend, na polowic rozsslissbený, rozewřený.
Halbkrepirt, uedoscplý, poloscplý, nedomrlý.
Halbkugel, f. půl kaule, f.
Halblautend, polozwučný, půlzwučný, půlhlásný.
Halblebendig, napoloziwý.
Halbleer, napoly, polowic, odpolu prázdný.
Halbmägdlein, n. půl děwčete.]
Halbmann, m. půl muže.
Halbmensch, m. polaučlowěk, m. půl člowěka, half Mensch, half Pferd, konibodce, odpolukoni, m.
Halbnackend, napoly, polowic nahý, od polu nahý.

Halboffen, napoly, odpoly, polowic otewřený.
Halbrund, napoly kulatý, okrauhlý,
Halbſcheid, ſ. polowice, f.
Halbſchlafend, rozeſpalý, (napoly ſrſcý)
Halbſeide, f. polauhedbáwſ. n.
Halbſeiden, adj polauhedbáwný.
Halbſtiefel, m polawotj, m.
Halbtodt, napoly mrtwý, polau mrtwý.
Halbtunken, napoly, napolowic opilý.
Halbſchuhig, půl ſtkewičný.
Halbſchweſter, f. polowičná ſeſtra, f.
Halbtuch, n. polowični ſukno, n.
Halbverbrannt, napoly ſpálený.
Halbvoll, odpolu plný, (nepiný)
Halbvollbracht, odpolu dohotowený, dokončený.
Halb wege, halbwegs, adv. auf dem halben Wege, w proſtřed ceſtě, 2) halwege, adj. und adv. proſtředňj; proſtředně, trochu, drobet.
Halbweilt, odpolu, na polowic ſwádlé.
Halbwild, odpolu diwoký.
Halbzermalmet, napoly rozdrcený, rozemlený.
Halbzerſtört, napoly zbořený.
Halbzugeſchloſſen, napoly zawřený.
Hälfte, f. Halbſcheid, půl, půlka, polowice, polowic, f. die Hälfte eines Cirkels, eines Eimers Wein, des Gehaltes, půl, polowice kola, půl wědra wina, polowic platu, der Gewinn fällt zur Hälfte, der Hälfte nach dem ſtym, polowice zyſku hude ewá, ein Gefäß bis zur Hälfte voll machen, nádobu od polu naplnit, wir ſind auf der Hälfte des Weges, gſme w půl ceſtě, die Hälfte der Reiſe, půl, polowice ceſtr.
Halter, f. wohlaw, f. wohlawec, náhlawec náhlawec. ff. rabák, m. woh.aw.a, f.
Hall, m. zwuk, hlahol, m.
Halle, f ſýň, ſýně, f. ſýnec, m ſyncę, f. kopka, f. die Stadt, Dorf broſol, f.
Hallen, zwučeti, eben ižt, zazwučeti.
Halm, m. ſtéblo, ſtéblo obilné, n.
Halmen, ſtéblowý.
Halmknote, m. ſaučck, článek na ſtéble (ſteblowý) koljnko, n.
Hälmchen, ſtybilko, n.
Hals, m. krk, m. hrdlo, n. einen kurzen Hals haben, krátký krk mjti, den Hals abhauen, umbringen, krk vrjt, zakrautit, aus vollem Halſe ſchreyen, co hrdlo ſtačj, křičet, plným hrdlem křičet, einem immer am Halſe liegen, quálen, ležeti na krku, ſužowati, hrdliti někoho, in den Hals hinein ſingen, w hrdlo zpěwati, es gehet um den Hals, běží o hrdlo, o krk, über Hals und Kopf, ſkokem, wprkem, do ſyzu, den Hals verlieren, krk ztratiti, hrdlo ztratiti, propadnauti, etwas am Halſe tragen, něco na krku, na hrdle nosyti.
Halsadern, plur. hrdelnj žily. pl.
Halsband, zápona, ſponka, f. ſpinadlo, n. obogek na krk, na hrdlo, m. Halsband der Hunde, pſý obogek. m.
Halsbinde, f. pás, pásek na krk, obogek, obogček, krkowázka, f. obwázka okolo krku.
Halsbindel, m. obogek krkopás, m.
Halsbrechend, pkr. ſmrtelně, welmi nebezpečný, hrdelnj.
Hälschen, n. krček, m. hrdélko, n.
Halseiſen, n. okowy na krk, m. plur. kruh železný, m. železo na hrdlo, na krk, n. obogek železný.
Halſen, objmati, obegmauti.
Halsgefangene, pl. na hrdlo ſedjcj, plur.
Halsgehänk, n. wiſitko. n.

Hals-

Halsgericht, n. trestné právo, krewní, hrdelní právo, n.
Halsgerichtsordnung, f. řád práwa trestného, hrdelnjho, m.
Halsgeschwür, n. wřed, nežit na krku, m.
Halskappe, f. kukla, kápě, f.
Halsketten, plur. řetězy na krk, plur.
Halskette, f. řetěz na hrdle, na krk, m.
Halskoller, f. Halstuch.
Halskrankheit, f. bolenj w hrdle, f.
Halskrause, f. okruží, n. kadeře na krku, plur. f.
Halskraut, n. babj gahoda, f.
Halsmantel, m. ramenák, m.
Halsreifen, m. plaň, f.
Halsstarr, f. zkrnutj krku, n.
Halsstarrig, twrdošijný, twrdotylný, twrdovstý, vrputný, zarputj se, vrputilý, zpurný, zawilý, zatwrdilý, zatwrzelý, nevstupný.
Halsstarrig, adv. twrdošijně, twrdotylně, twrdovstě, vrputně, vrputilě, zarpuille, zpurně, zawille, zatwrdile, zatwrzele, nevstupně.
Halsstarrigkeit, f. twrdošijnost, twrdotylnost, twrdovstost, vrputnost, vrputilost, zarputilost, zpaura, zawilost, zatwrzelost, nevstupnost, spurnost, f.
Halstuch, n. šat, šátek na krk z krku, krkonoš, krkorok, m. krkowázka, obtáčka okolo krku, obwázka, f.
Halswanne, f. lalok, m.
Halswehe, n. bolenj krku, hrdla, bolenj w krku, w hrdle, n. bolest hrdla, krku, f.
Halszäpflein, n. čípek přehoušťnj, m.
Halszierde, f. ozdoba, okrasa, f. šperk krku, m. na krk, na hrdlo, hrdla.
Halt! stůj, stůjž! halt das Maul, zaraž, drž hubu.
Halt machen, zastawiti se, stanauti, státi zůstati.
Haltbar, bytedlný.
Haltbarkeit, f. bytedlnost, f.
Halten, fassen, festhalten, držeti, 2) befolgen, beobachten, nachkommen, zachowati, zachowáwati, in sich halten, w sobě držeti, obsahowati, mjeti, držeti, pokládati za něco, ich halte ihn für einen Schreiber, mám, držjm ho za pisaře, ich halte es für ungerecht, mám, pokládám to za wěc nespraweḍliwau, ich halte es für Scherz, mám, pokládám, držjm to za žert, gehalten werden, gmínu, držánu býti, sein Wort halten, držeti, zdržeti swé slowo, einen Hofmeister, Schreiber, Soldaten, Pferde, Kühe, Vieh halten, držeti, chowati; krawařiti, ein Fest halten, begehen, slawnost držeti, slawiti, Schule, Kollegia, Stunden, držeti, halten, stehen bleiben, ostati stát, zastawiti se, gut halten einen, k dobrému wésti, nawáděti, na weśki, sich halten, daß man nicht weint, zdržeti se od pláče, sich halten, leben, držeti se, sich tapfer, treflich halten, wdatně, wýborně se chowati, držeti, wdatně, wýborně sobě wésti, počjnati, halten an einen wie, ein Anhänger, Schüler, držeti se někoho, přidržeti se někoho, držeti se při někom, sich an etwas halten um nicht zu fallen, držeti se, přidržeti se, zadržeti se někeho, auf einen, auf etwas halten, als auf die Religion, držeti, bažiti, dbáti na někoho, na něco, zakládati sy na někom, na někem, mit dem Pferde, Wagen halten, zastawiti se, stanauti, ostati, stát s koněm, s wozem, halt, stůj, stůjž, sich wohl, übel, schändlich halten, dobře, zle, hanebně se chowati, dobře, zle, hanebně sobě wésti, für einen Schimpf halten,

za hanu miti, pokládati, držeti; in Zaum halten, na uzdě držeti, für rathſam, für vernünftig halten, za wěc ráduau, maudrau miti, pokládati, držeti, einen frey halten, častowati, wyčastowati, wydržeti někoho, ich halte ihn für einen braven Mann, mám, držim ho za hodného muže, es mit jemanden halten, držeti s někým, státi při někom, etwas für gut, übel halten, za zlé, za dobré miti, pokládati, držeti, bey einander halten, držeti, zdržeti pohromadě, při sobě, pospolu, ſich geheim halten, kryté ſe chowati, kryté býti, warm halten, w teple chowati, hoch, theuer halten, wyſoce, draze wážiti, gegen einander halten, srownáwati gedno s druhým, držeti gedno proti druhému, ein Kind auf den Händen, dité chowati, über die Taufe ein Kind halten, dité na rukau držeti, theuer, werth halten, hoch ſchätzen die Waare, drahiti ſe s zbožím, drahe prodáwati, drahiti zboží, wie theuer, wie hoch hält er es, drahzeli to dáwá, prodáwá, zu theuer halten, drahiti ſe s nějím, drahiti něco, drahe prodáwati, von etwas, als von Beſpenſtern halten, držeti o něčem, was haltest du davon, co o tom držiš, smyſlíš, vor die Augen halten, als eine Decke, einen Spiegel, předstírati, klásti, předkládati, stawěti, předstawiti před oči, ſich zu einer Kirche halten, držeti ſe, přidržeti ſe cyrkwe, dieſe Gemeinde hält ſich zu uns, tato obec, osada ſe nás drží, geſt při nás, zu gute halten, za dobré miti, pokládati, ſchwer halten, těžce giti, das wird ſchwer halten, to těžce, zdlauha pugde, den Eid, die Geſetze halten, přiſáhu, přikázaní držeti, zachowati, zachowáwati, státi přiſaze, der Kutſcher hält unten am Thore, kočí dole v wrat ſtogi, čeká, ne Rebe halten, řeč držeti, wiſti, miti, auf Träume halten, držeti, bažiti na ſny.

Hálter, m. für Fiſche, ſádka rybj, f. (halteř) m.

Haltung, f. drženi, zdržadlo, n. Haltung der Geſetze, zachowáwání, drženi přikázaní, n.

Halunke, Hallunke, m. padauch, kluk, m. holomek, ſličník, běhaun, m. halama, otrapa, chramoſta, lotr, lotraš, m.

Hamen, m. házecý ſſip, m.

Hämiſch, poſměſſný.

Hämiſch, adv. poſměſſně, s poſměchem.

Hamme, f. hyže, f. wepkowé plece, n.

Hammel, m. kolaný beran, beránj, ſkopec, vom Hammel, ſkopowé, ſkopowek, beránj, ein junger, ſkopeček, ſkopček, m.

Hammelfell, n. ſkopowá kuže, f.

Hammelfleiſch, n. ſkopowé maſo, n.

Hammer, m. kladiwo, n. perliſ, m. Hammer an der Thüre, kladiwko, klukadlo, n. 2) Hammer, Ort, wo Eiſen, Kupfer bereitet wird, Eiſenhammer, železná huť, železnice, f.

Hämmerchen, n. kladiwko, n.

Hammerherr, m. hutiř, hutnjk, m.

Hämmerlein, n. kladiwko, n.

Hammeln, ſkopowý.

Hammelknecht, m. owčák, m.

Hämmerling, m. ſ. Goldammer.

Hämmern, kowati, biti, klauci, hlučeti.

Hammerſchlag, m. okuge, f. kowané železa, plur.

Hammerſchmied, m. kowář, kugik, m.

Hammerſtiel, m. topůrko, topoliſté v kladiwa, n.

Hamſter, m. ſſrkeček, rkeček, m. m. obilná, polnj myk, f.
Hanbutte, Hanbutte, f. ſſipek, m.
Hanbutteuſtrauch, Hanbuttenſtrauch, m. ſſipkowj, n. ſſipek, m.
Hand, f. ruka, f. ſlache, dlaň, f. die hohle, hrſt, f. etwas in derſelben haben, mjti něco w hrſti, geballte, pěſt, ſtažená ruka, f.
Hand Gottes, ruka Páně, f. die rechte Hand, prawá ruka, prawice, f. die linke, krſſka, lewá, krchá ruka, lewice, f. die Hand haben im Kartenſpiel, začjnati, gleich bey der Hand ſeyn, před rukama, pohotowě, nahotowě, při ruce, po ruce býti, zur Hand, pohotowě, nahotowě, po ruce, zur Hand haben, pohotowě nahotowě, po ruce mjti, zur Hand, an die Hand geben, býti, giti na ruku, Hand an einen legen, ruku na někoho wložiti, wzdáhnauti, die Hände über den Kopf zuſammſchlagen, ruckama nad hlawau lomiti, Weiſſagung aus den Händen, hádanj z rukau, n. rukohled, m. rukohledſtwj, n. Weiſſager aus den Händen, hadač z rukau, rukohled, m. nach der Hand verkaufen, od ruky prodáwati, unter der Hand, pod rukau, Hand in Hand, za ruce ſe držic, an die Hand geben, dáti na ruku, naſkytnauti, naſkytati, hilfliche Hand leiſten, přiſpěti ku pomocy, na pomoc, nápomocnu býti, vor der Hand, 1) jetzt, tě chwjle, w tu chwjli, w tu dobu, b) im voraus, předtim, zprwu, von der Hand gehen, gjti od ruky, alle Hände voll zu thun haben, mjti plné ruce djla, die Hand bieten, anlegen zu etwas, ruku přiložiti, přičiniti k něčemu, einem die Hand bieten, podati ruku někomu, keine Hand rühren, anlegen, ani rukau nehnauti, der nur eine Hand hat, jednoruký, jednoručka, der eine lange Hand hat, dlauhoruký, der hundert Hände hat, ſtoruký, ſtoručka, mit Händen greifen, rukama hmatati, der keine Hände hat, bezruký, bezručka, m. beyde Hände, voll, přjhrſtj, n.
Handarbeit, f. práce, f. djlo rukau ſwých, ručnj, n.
Handball, m. mič ručnj, m.
Handbecken, n. wmywadlo, n. ſſkopjček, m. medenice k rukám, f.
Handbeil, n. ručnj ſekerka, pobjgečka, f.
Handchen, n. ručička, ručka, f.
Handbogen, m. kuſſe, f.
Handbreit, dlanj ſſjřj.
Handbuch, n. ručnj kniha, rokowěr, f.
Handbrett, n. ſpořidlo, n.
Handbüchlein, Handbüchelchen, n. ručnj knjžka, rukowěť, f.
Handbüchſe, f. ručnice, f. kleine, ručnička, f.
Handbüſchlein, n. ſnopček, ſnopek, m. hrſt, f.
Handeiſen, n. palečnice, f. pauta na ruce, n. plur.
Händeklopfen, n. Klatſchen, plěſánj, tleſkánj, pleſkánj rukama, n.
Handel, m. Sache, wěc, f. gednánj, n. pře, f. 2) Handlung, obchod, m. kupectwj, n. Handel treiben, obchod wésti, kupčiti, Handel und Wandel der Kaufleute, kupčenj, n. obchodčnj, n. 3) Handel vor Gerichte, pře, rozepře, f. ſaud, m. 4) Zänkerey, pjčka, rozepře, přeržnice, f. ſwár, m. das iſt der ganze Handel, to geſt ta celá wěc.
Händel, m. plur. wěcy, gednánj, plur. ſich in fremde Händel miſchen, mjſyti, plichtiti ſe do cyzých wěcý, 2) Zänkerey, pjčka, rozepře, pře, rážnice, ſſwar-

da, f. Händel unter einander haben, mjti při, rozepŕi, pŭrku, rŭznicy wespolek, mezy sebau.

Handeln, Handlung treiben, obchod wésti, kupectwj prowoditi, obchodziti se, kupčiti, 2) abhandeln, gednati, umständlich von einer Sache handeln, okolostogně o nĕgaké wĕcy gednati.

Handelschaft, f. kupectwj, n. obchod, m. ſ. Handel, Gewerbe.

Handelsmann, m. kupec, obchodnjk, m.

Handelsstadt, f. město kupecké, ſlaďnj, obchodnj, n

Handfaß, n. nalĕwadlo, wmywadlo, n.

Handfeile, f. ručnj pilnjk, m.

Handfest, sylný, statečný, (worgerstý)

Handgeld, n. záwdawek, penjz záwdawnj, m. Handgeld geben, záwdawek, wplatek dáti, zawdati.

Handgelobniß, n. Handgelŭbd, ruky dánj, n. přjpowĕd, f. rkenj rukau dánjm, n.

Handgemein werden, postati se, přiekau swésti, ſ čĕlti se, ſerwati se, ſečkjti se.

Handgemenge, n. přiekau, f. postáwnj se, spŕkenj se, serkenj se, n. rwačka, ſtarwáčka, f. ins Handgemenge kommen, gerathen, spŕkiti se, serkiti se, serwati se.

Handgewehr, n. ručnice, f.

Händgen, n, Händchen, kleine Hand, ručička, ručka, f.

Hand greiflich, makawý, handgreiflicher Betrug, Beweis, makawý podwod, důkaz, m.

Handgreiflich, adv. makawĕ.

Handgreiflichkeit, f. makawoſt, f.

Handgriff, m. etwas anzufaſſen, rukowĕť, f. držadlo, vcho, n. ein kleiner, držátko, n. rukowjtka, f. auſſko, n. 2) Kunſtgriff, Geſchicklichkeit, Ausübung der Geſchicklichkeit, chytroſt, obmyſlnoſt, f. obmyſl, auſkok, m.

Handhabe, f. vcho, držadlo, n. rukowĕť, rukowjtka, topúrko, f. topŕjſko, n. násada, f. Griff, was ſolche hat, vſſatý, des Gewehres, držadlo, n. rukowĕť, f.

Handhaben, ochraňowati, opatrowati, zastupowati, zastáwati,

Handhabung, f. ochránĕnj, n. ochrana, f. opatrowánj, zastupowánj, zastáwánj, ſtránj, n.

Handhammer, m. perlik, m.

Handheber, m. ručnj tahadlo, n.

Handkorb, m. košjk, auborek, vborek, m.

Handkrauſen, Handkröslein, Handlätzlein, Handüberſchläge, tadeček, kadeček, kočendre, kadeček ky okolo rukau, pl.

Handkuß, m. ruky polibenj, n. zum Handkuß laſſen, k ruky polibenj připuſtiti, pauſtĕti.

Handlanger, m. podawač, m. in Schmelzhütten, ramjk, m.

Handlangerinn, f. podawačka, f.

Handlangung, f. podánj, podáwánj z ruky do ruky, n.

Handleber, n. plechowice, f.

Handleiter, m. prúwodčj, wodič, wodce za ruku, m.

Handleitung, f. za ruku wedenj, wedĕnj, n.

Handleuchter, m. ručnj swjcen, m.

Handlung, f. ſtarek, m. čina, f. gednánj, n. 2) Abhandlung, pogednánj, řjzenj, konánj, n. 3) des Abhandelns, poſtupowánj, n. 4) Kaufmannſchaft, obchod, m. kupectwj, n. 5) in einem Schauſpiele, gednánj, n. 6) Kaufmannsladen, kupectwj, n. krám kupecký.

Handlungsartikel, m. částka, f. kuſ, klanek zbožj, m.

Handlungsbriefe, m. pl. kupecká, obchodnická pſanj, l ſty, plur.

Handlungsbuch, n. kupecká, obchodnická kniha, f,

Handlungsdiener, m. kupecký mládenec, m.

Handlungsgeschäfte, plur. kupecká, obchodnická gednánj, kjjenj, zamestknánj, kupecké, obchodnj práce, plur.

Handlungsgesellschaft, f. kupecké, obchodnj towaryšstwo, n.

Handlungshaus, n. dům kupecký, obchodnj, m. obchodnický.

Handlungsplatz, m. místo kupecké, obchodnj, n.

Handlungsrecht, n. právo kupecké, obchodnické, n.

Handlungssocietät, f. Handlungsgesellschaft.

Handlungssprache, f. řeč kupecká, kupecká, obchodnická, f.

Handlungsstadt, f. město kupecké, n. obchodnj, n.

Handlungsverständiger, vměliý, zběhlý, rozumný w kupectwj, we wěcech kupeckých, obchodnjch.

Handmesser, n. ručnj nůž, m.

Handmühle, f. samotjžný, ručnj mlyn, m.

Handpferd, n. zum Aufzuge, kůň powodnj, m. am Wagen, náručnj, náručný.

Handprelle, f. ferule, fláka, f.

Handquele, f. ručnjk, m.

Handrammel, m. beránek, m.

Handreichung, f. podáwánj, poskytowánj, podánj, poskytnutj ruky, n. Handreichung thun, podáwati, poskytowati.

Handreff, poprawnjk, m.

Handsäge, f. ručnj pila, f.

Handschelle, f. náramek, m.

Handschlag, m. ruky dánj, slowo state, n. geben, ruku dáti.

Handschraubenstock, m. ručnj straubowna, f.

Handschrift, f. Verschreibung, zápis, m. wpsánj, n. eine Handschrift von sich geben, dáti od sebe wpánj, zápis, 2) ein geschriebenes Buch, rukopis, m. 3) wie einer schreibt, ruka, f. wlastnj ruka, f. wlastnj pjsmo, n. pjsmo wlastnj ruky.

Handschriftlich, wlastnj rukau psaný.

Handschuh, m. rukawice, f. ein kleiner, rukawička, f.

Handschuhmacher, m. rukawičnjk, rukawičnikář, rukawičkář, m.

Handthieren, obchod wésti, obchoditi se něčim, kupčiti, kupectwj prowozowati, prowoditi.

Handthierer, m. obchodnjk, kupec, m.

Handthierung, f. obchod, m. kupectwj, kupčenj, obchozenj se, n. Handthierung treiben, obchod wésti, kupectwj prowozowati, f. Handel.

Handtuch, n. vbrus, vbrusec, m. 2) Quele, ručnjk, m.

Handvoll, f. hrst, hrstka, f. pjhrstlj, n. snopek, wjssek, m. eine Handvoll Leute, hrst, hrstka lidj, Handvoll Haare, chumáč wlasů, m.

Handwahrsagen, z ruky hádati.

Handwahrsager, m. hadač z ruky, rukohled, m. s. Wahrsager.

Handwahrsagerkunst, f. rukohledstwj, wměnj hádanj z ruky, n.

Handwasser, n. woda na ruce, z rukám, m. ručnj.

Handstein, m. kus rudy, m.

Handwerk, n. řemeslo, n. ein Handwerk treiben, řemeslo wésti, prowozowati, dělati, ein Handwerk aus etwas machen, řemeslo z něčeho dělati.

Handwerker, m. Handwerksmann, řemeslnjk, dělnjk, m.

Handwerksjunge, m. včedlnjk, towaryš řemeslnický, m.

Handwerkskunst, f. wměnj řemeslnické, n.

Handwerksmässig, řemeslnický, řemeslničj.

Handwerkspursche, m. chlapec řemeslnický, m.

Handwerkszeug n. řemeslnické nádobj, n. řemeslnické přjprawy, f. plu.

Handwerszunft, f. schůzka, f. pokádek, cech řemeslnický, m.

Handwerkerinn, f. Handwerksweib, řemeslnice, f.

Hanf, m. konopě, f. Hanf für Vögel, semenec, m. Hanf brechen, konopě tříti, třepetati, trlicowati a walchowati.

Hanfacker, m. konopiště, n.

Hänfen, hanfen, von Hanfe, konopný.

Hanfkorn, n. semenec, m.

Hanfland, n. konopná země, f.

Hänfling, (Flachsfink) giřička, giřice, konopka, f. konopásek, m.

Hanföl, m. konopný prowaz, m.

Hang, m. f. Neigung, 2) položitost, f.

Hanfwammes, m. kaudelnice, f.

Hangen, wiseti, Hängen, swěsyti, wěssti, oběsyti, powěsyti, der Hut hängt am Nagel, das Kleid an der Wand, der Dieb am Galgen, klobauk wisý na hřebjku, ssaty na stěně, zloděg na ssibenicy, der Baum hängt voller Früchte, na stromě wisý plno owoce, den Kopf hangen lassen, hlawu klopiti, swěsyti, hangen bleiben, ostati wiset, wězeti, wáznauti, wjznauti, wáznauti, wwjznauti, hangen lassen, nicht bezahlen, nechati w zawěssenj, an einem, an etwas hangen, přidržeti, držeti se, lnauti, přilnauti k někomu, an einem Faden hangen, wie das Leben, wiseti na nitce, zawěssenu býti na nitce, sein Leben hanget an einem Faden, geho ziwobytj wisý na nitce, zawěsseno gest na nitce, überall hängen mit Schulden, wssudy wězeti s dluhy, darinn hängt das ganze Gesetz, na tom wisý, wězý celý zákon, w tom záležj celý zákon, an einander hangen, w hromadě se držeti, das Maul hängen, čpulit, očpulowat hubu, hängen den Kopf, hlawu klopiti, wěsseti, swěsyti hlawu, sich an ein Mädchen, an eine Person, an einen Kerl, chytati se osoby, holky, chlapa, wěsseti se na osobu, na děwče, na chlapa, přidržeti se osoby, chlapa, der Esel hängt die Ohren, der Hund den Schwanz, der Vogel die Flügel; osel swěsý, ochlipj, chlipj wssi, pes swěsý ocas, pták křjdla, den Hut an den Nagel, das Kleid an die Wand, klobauk na hřebjk, ssaty na stěnu powěsyt, einen Dieb an den Galgen, zloděge na ssibenicy oběsyt, powěsyt, Jmand eine Klette ans Kleid hängen, někomu řepjk na ssaty přiwěsyt, die Kletten hängen sich an die Kleider, der Koth hängt sich an die Schuhe, der Schmutz, Staub an die Wäsche, řepjcy se chytagj na ssaty, bláto na střewice, špina, prach na bilé ssaty se chytá.

Hangend, wisýcý, wisutý, hangender Leuchter, wisutý swjcen, hangende Brücke, wisutý, zdwihacý most, m. 2) welk, swěssený, schljpělý, ochlipený, odwjslý, slabý, hangende Brüste, odwěssené, swěssené, odwjslé, slabé cecky, plur. mit hangenden, herabhangenden Ohren, swěssenýma, schljpělýma, ochlipělýma, ochlipenýma, odwjslýma, oklepenýma vssima, der hangende Ohren hat, klepowchý.

Hangbrücke, f. wisutý, zdwihacý most, m.

Hanggewicht, záwažj, n. spausse, f.

Hangleuchter, m. wisutý, wisýcý swjcen, m.

Härchen, n. wlásek, wlásečekj chlaupek, m. am Kleide, chlaupek, m. an Wurzeln, wlasenjčko, wlasenj, n.

Harlekin, m. harlakyn, m.

Hanswurst, m. kolyzaun, (Possenburst,)

Han-

Hayern, wáznauti, wjznamti, wßzeriti hatiti se.
Happel, vom weißen Kraut, pláwska, f.
Háren, žinčný, wláſenný, hárenes Tuch, hárene Kutte, žinč, f. žinčná řápě, f. ein hárenes Sieb, wláſenné ſýtko, n.
Háren, ſich, linati.
Harke, ſ. Rechen.
Harfe, f. harfa, f.
Harfeniſt, m. harfenyſta, m.
Harm, m. trud, m. ſauženi, mokeni, n.
Härmen, ſich, ſaužiti ſe, mokriſe, truditi ſe, ſich zu Tode härmen, vſmrtiti ſe, vmokiti ſe, ztruditi ſe.
Harmloſigkeit, f. zbawenj ſtarosti, n netrudnoſt.
Harmlos, bez ſauženi, netrudný.
Harmonie, ſ. Einklang.
Harmoniſch, ſ. Einſtimmig.
Harn, m, moč m. ſcánky, čúránky, ſtiny, plur.
Harnbeſchwerlichkeit, f. těžkoſt močeni, f.
Harnartig, harnhaftig, močowý.
Harnblaſe, f. měchýř močowý, m.
Harnen, močiti, ſcáti, pičkati, čičkati.
Harnisch, m. oděnj, n. zbrog, m. brněnj, n. ein lederner, durchnárter, der alten Böhmen, proſtiwanice, f. ſchuppichter, ludenice, f.
Harniſchmacher, m. brnjř, zbrogniř, m.
Harnkachel, m. ſcawý ſtkey, m. ſtřepina, f.
Harnkraut, n. wrať ſe zas, len matky Božj, m.
Harnröhre, f. močowá trubice, f.
Häring, m. herniř, m. herynk, (okoleſt, m.) davon, herniſkowý.
Harder, m. Fiſch, prandnjk, m.
Harnſtrenge, f. Harnzwang, řezawka, f. řezánj, n.
Harntreibend, ženaucý moč.
Harnverſtopfung, ſ. zacpánj, n. zapalost, zácpá, f. zaſtawenj mače, n.
Harnwind, ſ. Harnſtrenge.
Harraß, haras, davon, haraus, haraſowý.
Harren, čekati, očekáwati, pocekati, poſečkati.
Harren, das, čekánj, očekáwánj, pocekánj, poſečkánj, n.
Harſch, natwrdlý, nadrſný.
Harſchen, ſ. Verharſchen.
Hart, twrdý, tuhý, etwas hart, natwrdlý, nadrſný, harter Fall, těžký pád, einen harten Fall thun, těžce padnauti, harter Kopf, twrdá hlawa, harte Sache, těžká, neſnadná wěc, hart werden, twrdnauti, ztwrdnauti, zatwrditi ſe, ztwrdnauti, hart machen, twrditi, ztwrditi, vtwrditi, twrdě wčlati, zatwrditi, ztužiti, hártes Ey, weyce na twrdo, twrdě wejce, n. hart als Eiſen, Stein, twrdý ge wo železo, co kámen, harte Erde, twrdá, tuhá zem, f. harte Arbeit, těžká, hmotná práce, f. harte Prüfung, tuhé zkauſſenj, n. hart gegen jemand, přjkrý, twrdý, kruſſný, das iſt, ſáſt mir hart, těžko (twrdo) kruſſno, duſſno ge, přichází mi to, harter Winter, tuhá, (kruta) zyma.
Hart, adv. twrdě, tuha, hart ſtrafen, těžce treſtati, hart daran, gehen, těžce, těžka gjti, hart zürnen, těžce ſe hněwati, hart verklagen, těžce obžalowati, hart einen angreifen, ztuha, zprudka doražeti na někoho, ſylně popadnauti, hart prüfen, ztuha zkauſſeti.
Härte, f, twrdoſt, přjkroſt, tuhoſt, ſ. Härtigkeit.
Härten, twrditi, ztwrditi, vtwrditi, das Eiſen, twrditi železo
Harthäutig, mozolowatý, ztwrdlý, harthäutig werden, zmozolowatěti.

Harthäutigkeit, ſ. mozolowatoſt, ztwrdilоſt, ſ. ztwrdnutj kůže, m.

Hartherzig, twrdého, zatwrdlého, zatwrzeného, zatwrzelého, zatwrdilého, zkřemenělého ſrdce.

Hartherzigkeit, ſ. twrdoſt, zatwrdloſt, zatwrzenoſt, zatwrzeloſt, zatwrdiloſt, zkřemeniloſt ſrdce, ſ.

Härtigkeit, ſ. twrdoſt, tuhoſt, ſ. des Herzens, zatwrdloſt, zatwrzenoſt, zkřemeniloſt ſrdce, ſ. der Strenge, tuhoſt, přiſnoſt, ſ. der Sache, těžkoſt, neſnadnoſt, ſ. kruſſnoſt.

Hartlehrig, nevčeliwý, nedůwtipný, newtipný, newtipa, m.

Hartlehrigkeit, ſ. nevčeliwoſt, nedůwtipnoſt, newtipnoſt ſ.

Hartleibig, zacpaný, zatwrzený, zatwrdlý, machen, zacpati, zatwrditi břicho, žiwot, ich wurde hartleibig, zacpalo ſe, zatwrdlo mi břicho, dostal ſem twrdé, zacpané břicho, twrdý, zatwrdlý žiwot.

Härtlich, nátwrdý, nádrſný, nátwrdlý.

Härtlichkeit, ſ. zatwrdnutj, zacpánj, n. natwrdloſt žiwota, břicha, ſ.

Härtling, m. plané wino, n.

Hartmäulig, twrdowſtý.

Hartmäuligkeit, ſ. twrdowſtoſt, ſ.

Hartnäckig, twrdoſſigný, twrdokylný, twrdowſtý, zarputilý, vrputný, vrputilý, zawilý, zaklaný, twrdé ſſige, na ſwém wtrdilý, vporný, nevſtupný, twrdohlawý, zatwrzelý, zatwrdilý, zatwrzený, ſ. Halsſtarrig.

Hartnäckig, adv. twrdoſſigně, twrdokylně, zarputile, vrputile, vrputně, zawile, twrdohlawě, zatwrdile, zatwrzele, nevſtupně.

Hartnäckigkeit, ſ. twrdoſſignoſt, twrdokylnoſt, twrdowſtoſt, vrputnoſt, zarputiloſt, vrputiloſt, ſwé hlawy zawiloſt, otwrdiloſt na ſwém, twrdohlawoſt, zatwrdiloſt, zatwrzenoſt, zatwrzeloſt, nevſtupnoſt, ſ. vpor, m.

Hartriegel, m. ein Strauch, prutj, zob, m.

Hartroune, ſ. nádoba, k twrzeni, ſ.

Härtung, ſ des Eiſens, twrzenj, n.

Harz, n. pryſkyřice, žiwice, ſ, 2) der Harz, leſnua, ſ. chium, chimec, m.

Harzartig, pryſkyřičný.

Harzbaum, m. ſmrkowý, gedlowý ſtrom, m. ſoſna, ſ. borowice, ſ.

Harzicht, pryſkyřicowitý.

Harzig pryſkyřičný.

Harzwald, m. černý les, m.

Haſchen, lapati, chytati, chopiti, pochopiti,

Häſcher, m. pochop, m.

Häſchen, n. zajíček, m

Häſcherſchaft, ſ. pochopowé, pochopilur.

Haſe, m. zajic, m. ein rechter Haſe, baba, nejmělec, m. wím Haſe, zajecki.

Haſel, ſ. liſka, ſ.

Haſelbuſch, m. liſkowý ſtrom, m. liſka, ſ. liſkowj, n. wo ſolche ſind, leſtina, ſ. liſtj, n.

Haſelgebüſch, n. liſtj, n. leſtina, ſ.

Haſenhaar, n. zajecj ſrſt, ſ.

Haſelhuhn, m. gekábek, m.

Haſenjagd, ſ. nahánka, honba zajecj, ſ.

Haſeliren, laſſkowati, ſſaſſkowati, titěrkowati.

Haſelircn, das, laſſkowánj, ſſaſſkowánj, titěrkowánj, n.

Haſelmans, ſ. ſyſel, m. myš ſlepnj, ſ.

Haſeln, davon Haſelſtauden, liſkowý, haſelner Stock, liſkowka, ſ

Haſelnuß, ſ. liſkowý orech, m.

Haſelruthe, ſ. liſkowý prawtr, m.

Haſelſtaude, ſ. liſkowj, n liſka, ſ.

Haſelwurz, ſ. Haſelwurzel.

Hájnu, zagice, ſ.

Haſelwurz, ſ. kopyenjk, m.

Haſenaarer, m. zajecj orel, m.

Haſenbrot, n. zwěřinec, m.

Haſenfuß, m. zagečj noha, ſ. ein furchtſamer Menſch, baba, neſmĕlec, m. žuka, laula, m. bogák, báziliwec, m.

Haſengarn, n. zagečj tenato n.

Haſengebege, n. zagečj obora, f.

Haſengeſchrey, břeſk, m.

Haſenhaftig, haſenhaft, newtipný, newtipa, m.

Haſenklee, ml ſlz, m. ſljž, n. zagečj getel, m.

Haſenkopi, m. mléč hladký, m.

Haſenbalg, m. Haſenfell, zagečj kůže, zagečina, f.

Haſenſett, n. zagečj ſádlo, n.

Haſenfleiſch, n. zagečina, f. zagečj maſo, n.

Haſenläufe, pl. zagečj běhy, pl.

Haſenohr, Löffel, zagečj ſluchy, a) korč, f. ſ. Haſenbrod.

Haſenpfötchen, n. zagečj noha, f.

Haſenſchrott, zagečj broky, pl. m.

Haſpe, f. záwěſnice, ſ. Thürangel.

Haſpel, m. Marawinde, wigadło, ſwigadło, motowidło, n. moták, wigák, zum Aufziehen der Hölzer, rumpálek, kolowrátek, m. Einfaltspinſel, laula, ťulpa, trólec, m. trólo, nemehlo, ſ. Pinſel, Pfumpjack.

Haſpelbaum, m. wálec, m.

Haſpeln, motati, na kolowrátek přjſti, w.tí.

Haß, m. nenáwiſt, f. newraživoſt, n. nelibost, nechuť, f. záſſtj, n. kyſelosť, f. haben, hegen, auf oder wider einen, w nenáwiſti, w oſſtliwoſti mjti někoho, newražiti na někoho, mjti nenáwiſt k někomu, Haß faſſen wider einen, werfen auf einen, wžjti někoho w nenáwiſť, zanewižjti na někoho, im Haße mit einem leben, w nenáwiſti, w newoli, w záſſtj s někým žiwu býti, w záſſtj s někym býti, Haß auf ſich laden, hněw na ſebe wwaliti, na ſebe wwesti, hněw ſobě zgednati, zpuſobiti, großer, heftiger Haß, w hlawnj nenáwiſť, záſſť, f. das erweckte Haß, to pálſobj nenáwiſť.

Haßen, haſſen, nenáwidĕti, newražiti na někoho, w nenáwiſti mjti, gehaßt werden, newáwidjnu býti, w nenáwiſti býti, er wird von Jedermann gehaßt, každý ho má w nenáwiſti, od každého ge nenáwidjn, v každého ge w nenáwiſti.

Haßenswerth, nenáwiſti hoden.

Haßer, m. nenáwiſtnjk, m.

Häßlich, ſſeredný, ſſkaredý, oſſklawý, ohyzdný, ohawný, mrzký, (oplzlý) mrzutý, ungeſtalt, nemotorný, potworný, häßlich vom Geſichte, ohyzdné, ſſkaredé, ſſeredné, oſſkliwé twáři, mrzký, ſſeredný, oſſkliwý, ohyzdný na pohledénj, häßliche Reden führen, mrzce, oplzle mluwiti, ein häßliches Laſter, ohawná neprawoſt, häßliche Geberden, ſſeredné, oſſkliwé, ohyzdné wzezſenj.

Häßlich, adv. ſſeredně, ſſkaredě, oſſkliwé, ohyzdně, ohawně, mrzce, (oplzle) mrzutě, potworně, nemotorně, machen, ſſeredíti, iſſeredíti, hyzdíti, ihyzdíti, zpotwořiti, ſſkarediti, zſſkarediti, vſſeredíti, vſſkarediti, oſſkliwiti, zoſſkliwiti, ohawiti.

Häßlichkeit, f. ſſeredność, ſſkaredoſt, f. ſſeredſtwj, n. ſſeredaſt, mrzkoſt, (oplzloſt,) mrzutoſt, ohyzdnoſt, oſſkliwoſt, ohawnoſt, ohyzda, ohawa, potwornoſt, zpotworiloſt, f.

Haſtig, eilfertig, rychlý, kwapný, ſpěſſný, chwátawý.

Haſtig, adv. rychle, kwapně, z čerſtwa, chwátawě, honem, záhy.

Haſtigkeit, f. rychloſt, kwapnoſt, chwátawoſt, f.

Hätſcheln, hyčkati, heyčkati, koneggſſetz.

Hätſcheln, n. heyčkánj, konegſſenj, n.
Hartſchier, m. Hartſchier, kopiunſk, harcýk, m.
Häze, f. ſtwanice, f.
Hau, m. Schnitt, Hieb, ſečenj, ſeknutj, poſečenj, rnutj, rubnutj, n. 2) Holzhau, Holzfällung, ſálánj, ſekánj, rubánj dřjwj, 3) Theil des Waldes, paſeka, ſ. Hauen.
Haube, f. čepec, m. der Männer, čepice, čapka, f. geſtrickte Haube, ſýtkowý čepec, der Vögel, chocholka, des Thurms, makowice, f.
Häubchen, n. čepeček, des männlichen Geſchlechts, čapka, čepička, f. der Vögel, chocholka ptačj, f.
Häubellerche, f. ſtřiwan chocholatý, m.
Häubelmeiſe, f. ſykora chocholatá, f.
Hauben, die Hauben aufſetzen, čepiti, očepiti, gehaubt, čepený, očepený.
Hauben, das Haubenaufſetzen, čepenj, očepenj, n.
Haubenband, n. tkanice, obtáčka na čepcy, f.
Haubenkopf, m. palice, f.
Haubenlerche, f. chocholatý ſtřiwan, m. trpělka, chocholka, f.
Haubenmacherinn, f. čepcářka, f.
Haubenſtock, m. palice na čepce, f.
Haubenſtricker, m. čepičář, m.
Haubitze, f. eine gewiſſe Art vom groben Geſchütz, dělo, n. haubice, f.
Hauer, ſečný, kolný.
Hauch, m. duch, dech, m. dechnutj, dchnutj, dýchánj, n.
Häucheln, f. Heucheln.
Hauchen, dýchati, dechati, dechnauti.
Haudegen, m. tesák, m.
Haue, f. motyka, f mosatec, m.
Hauen, tjti, tnauti, rjnati, ſekati, kálati, rubati, mit der Axt, mit dem Schwerdt oder Säbel, mit der Senſe nach jemand hauen, ſekerau, mečem, ſſawli, kosau po někom (někoho) tjt, ſekaut, Jemand in das Geſicht hauen, někoho w twář, (do twáře) tjt, ſeknaut, er iſt zu hauen worden, byl poſekán, in Stücke, zu Stücken hauen, na kuſy, w kuſy, na hubice roſekat, rozrubat, einen Aſt von dem Baume, den Kopf vom Rumpfe hauen, wětew z ſtromu wtjt, vrubnaut, vſeknaut, hawnſholit, ſraubit, ſtjt, vtjt, vrubnaut, ſrubnaut, Jemand krumm und lahm hauen, někoho poſekat, a ſchromit, ſich durch die Feinde hauen, ſkrze nepřátele ſe proſekat, prorubat, ſe ſekat, Fleiſch hauen, maſo ſekat, 2) Steine, teſati, oteſati, oteſáwati, (kamenj) einen Verbrecher mit Ruthen, imgleichen ein Kind mit der Ruthe hauen, zločince metlami, dítě metlau mrſkati, (mrſknautj) ſſlehati (ſſlehnauti) Holz, Bäume hauen, fällen, dřjwj ſekati, rubati, podtjnati, Scheitelholz, dřjwj ſtjpati, kálati, ſekati, auf einen loshauen, nach einem hauen, ſekati, rubati na někoho, auf einander loshauen, ſekati ſe, aus einander, von einander hauen, rozſekati, roſeknauti, roztjnati, rozetnauti, rozkolíti, rozkálati, rozrubati, rozrubnauti, einen mit dem Degen hauen, rubati, rubnauti, ſekati, ſeknauti, tnauti, ſich mit einander herumhauen, ſekati ſe, einander wie die Vögel, ſekati ſe, kopati ſe, ein Loch ins Eis, proſekati, wyſekati díra, einen mit dem Säbel hauen, tnauti, rubnauti, ſekati, ſeknauti někoho mečem, ſonſt z. B. mit der Ruthe, u. d gl. ſſwihnauti, ſſauſtnauti, mrſknauti, tjt-

nauti, drbnauti, 2) über die Schnur hauen, přes ſſňůru rezáti, přes mezi ſahati, ſe puſtiti, gehauen, verwundet, ſekaný, rubnuſſ, poſečený, wie ein Bild, rytý, wyrytý, tesaný, wytesaný, 3) in Stein, Marmor hauen Schriften, Figuren, tesati, wytesati, rýti, wyrýti, ein Bild aus dem Steine oder Holze, tesati, wytesati, weder gehauen, noch gestochen, ani noh ani pat nemagicý, e neu hauen, (ſatyr) ſekati, drbati, 4) zur Bank hauen, láſtern, zhaněti někoho, hauend, ſečmo.

Hauen, das, ſek, ſečba, f.

Hauend, ſečmo.

Hauer, m. ſekáč, m. großer Degen, ſeſák, ſekáč, m. 2) eines wilden Schweins, zub, m. 3) in den Bergwerken, kowkop, m. 4) Weinhacker, Weingärtner, winičný kopáč, m. 5) kanec, m.

Hauerzeug, n. hawjſtká železa.

Haufe, Haufen, m. von leblosen Dingen, hromada, halda, (hranice, f.) von lebendigen Leuten, hromada, f. hluk, zástup, obor, zbor lidu, m. große Haufen Studenten, welikė hromady, welicý zástupowė, oblakowé ſtudentů, ein großer Haufen Volks, oder Leute, welický zástup, hluk, (hauf) lidj, lidſtwa, n. welikė hromada lidj, f. ein großer Haufe Soldaten, zástup, hluk, hauf, (mnoſtwj wogáků, m. ein Haufen Korn, Holz, Erde, Sand, hromada žita, dřjwj, zemé, pjſku, kamenj, ein aufgerichteter Haufen Holz, halda, hromada, hranice dřjwj. Haufe, (großer,) Leute, dáwkdj, m. ein Haufen Leute, Worte, Geld, hromada lidj, ſlow, peněz, zu Haufen bringen, in Haufen legen, auf einen Haufen legen, na hromadu kláſti, ſkládati, ſložiti, ſnášeti, ſnéſti, na gednu haldu wáleti, hromáždti, Haufen von Thieren, ſtádo. n. ein Haufe Schafe, Kühe, ſtádo owcý, owec, kraw, mit einem Haufen von Hoffleuten umgeben, oborem dwořanů, komonſtwem otočený, obkljčený, bey Haufen, in Haufen, pohromadě, hromadně, ſtádně, wſtáď, über einen Haufen, na gednu hromadu, auf einen Haufen, alle nahe um, und nebzu einander, pohromadě, w kopcy, na kopečku, der gemeine Haufe, chátra lidj, f. obecný lid, ſproſtný lid, m. in Haufen, wie Haufen, ſ. Haufenweiſe, ein Haufe Vögel, heyno, n.

Häufen, hromážditi, rozhogniti, rozhogňowati, ſich, hromaditi ſe, množiti ſe, rozmnožowati ſe, rozhogňowati ſe, die Leute häufen ſich überhaupt, lidé ſe hromadj, množj, wohin zu kommen, hromážditi ſe, ſhromážditi ſe, ſhromažďowati ſe, nahromážditi ſe, ſcházeti ſe, ſbjhati ſe, Sünden auf Sünden häufen, hřich hřichu přidáwati, přidati, hřich hřichem množiti, rozmnožiti, hřich k hřichu přikpokiti, hřich na hřich hromážditi.

Haufenweiſe, wie Sachen, hromadně, wrchowatě, wie Perſonen, hromadně, welně, ſtádně, wſtádě, hlučně, ſtádem, oborem, zulaufen, přibjhat, haufenweiſe legen, w hromadu kláſti.

Häufig, hogný, häufig werden, rozhogniti ſe, rozhogňowati ſe, množiti ſe, rozmnožiti ſe, rozmnožowati ſe, ſ Haufen ſich, Häufig, adv. von Sachen, hogně, wrchowatě, wie Menſchen, hogně, zhuſta, zhogna, häufig ſterben, zhuſta, zhogna, hogně mřjti.

Häufstein, m. hromádka, f.

Häufung, f. daß man etwas häufet, hromážděnj, množenj, roz-

množeni, rozmnožowánj, rozhogňowán, n. das ſich etwas häufet, hromadĕnj ſe, množenj ſe, n. ſ. Häufung der Reichthümer, hromáždĕnj, shromáždĕnj, množenj bohatſtwj, n.

Hauhechel, f. geblice, f.

Haumeſſer, n. teſák, m.

Haupt, n. hlawa, f. das Vordertheil des Hauptes, týmĕ, temeno, n. přednj ſtrana hlawy, f. das Hintertheil, teyl, m. vom Haupte, oder von der Scheitel an bis auf die Ferſen, vom Haupte bis auf die Füſſe, od hlawy až do paty, od wrchu hlawy až do paty nohy, až do ſpodku paty; Haupt in einer Sache, Führer, hlawa, wůdce, hlawnj zpráwce, m, in Zuſammenſetzung mit Perſonen, Eigenſchaften, Handlungen, Umſtänden, ꝛc. heißt es hlawnj, neyhlawnĕgſſj

Hauptabſicht, f. hlawnj, neyhlawnĕgſſj wmyſl, m.

Hauptader, f. hlawnj žila, f.

Hauptarbeit, f. Hauptbeſchäftigung, ſ. Kopfarbeit, vornehmſte, hlawnj, neyhlawnĕyſſj práce, f. djlo, n. práce, djlo hlawy.

Hauptarmee, f. přednj, hlawnj wogſko, n.

Hauptartikel, m. hlawnj, neyhlawnĕgſſj článek, částka, f.

Hauptarzney, f. für das Haupt, lékařſtwj, n. lék pro hlawu, m. vornehmſte, hlawnj, neyhlawnĕyſſj léčařſtwj, n.

Hauptbalſam, m. balzám pro hlawu, m.

Hauptbeſchäftigung, f. neyhlawnĕgſſj, hlawnj zaměſtnánj, n. práce, f. djlo, n.

Hauptbeſchwerde, f. neyhlawnĕgſſj, hlawnj těžkoſt, f.

Hauptbetrug, m. neyhlawnĕgſſj, hlawnj podwod, ſſeý, m.

Hauptbetrüger, m. hlawnj podwodnjk, ſſeydĕř, m.

Hauptbinde, f. wineč, m. königliche, pinta králowſká, f.

Häupelſalat, m. hláwkowý ſalát, m.

Hauptbuch, n. hlawnj kniha, n.

Hauptfehler, m. hlawnj, neyhlawnĕgſſj chyba, f.

Hauptfrage, f. hlawnj, neyhlawnĕgſſj otázka, f

Hauptfluß, m. wihkoſt w hlawĕ, f. kotˇ, wihko, kotˇ z hlawy, m.

Hauptgang, m. klauſta hlawnj, f.

Hauptgericht, n Hauptteſſen, hlawnj, neyhlawnĕgſſj gjdlo, n.

Hauptgeſchäft, ſ. Hauptbeſchäftigung.

Hauptgeſchwulſt, f. otok, m. otečenj hlawy, n.

Hauptgeſims, n. hořegſſj lomenj, n.

Hauptgrind, m. ſtrupy na hlawĕ, plur. wotrus, otrus hlawy, m. lupina, f.

Hauptgrund, m. hlawnj, neyhlawnĕgſſj, wheljnj důwod, m.

Haupthaar n. wlas, m. 2) wlaſy hlawy, na hlawĕ, plur.

Haupthaſpel, f. hlawnj motáč, m.

Haupthölzer, plur n. hlawnj trámy, plur. m,

Haupthülle, f. zawiti, záwoj hlawy, n.

Hauptjagd, f. hlawnj honba, f.

Hauptirrthum, m. hlawnj, neyhlawnĕgſſj blud, omyl, m.

Hauptkanal, m. hlawnj trauba, f.

Hauptkrankheit, f. hlawnice, hlawnička, němoc hlawnj, f. 2) eine der größten Krankheiten, hlawnj nemoc.

Hauptkirche, f. hlawnj chrám, m.

Hauptkohl, m. hláwkowé zelj, hlawaté zelj, n. hlawatice, f.

Hauptküſſen, n. podhlawnice podhlawnj podušſka, podušſka pod hlawu, f. ein Kleines, podhlawnička, f.

Hauptlehre, f. hlawnj, neyhlawnĕgſſj wčenj, n. nawka, f.

Hauptleute, plu. ſetnicy, plu.

Hauptmann, m. Offizier, ſetnjk, m. (hegtman) auf einem Gute,

zpráwce

zpráwce dworu, heyrman, m.
Hauptmannſchaft, f. Hauptmannsſtelle, ſetnictwj, n. (hegtmanſtwj) 2) zpráwa dworu, dworſtwj.
Hauptmeynung, f. hlawnj zdánj, n.
Hauptperſon, f. přednj, hlawnj oſoba, f.
Hauptpillen, plur. pilule pro hlawu, plur.
Hauptpunkt, m. Hauptſache, hlawnj puněk, m. wěc, f.
Hauptquartier, n. hlawnj bydliſtě, obydlj, n ſtaniſtě ſtan, m.
Hauptriemen, m. hlawnj řemen, m.
Hauptrad, n. hlawnj kolo, n.
Hauptſache, f. wěc hlawnj, důležitá, f. vhelnj, f.
Hauptſächlich, zwláſtnj, obzwláſtnj.
Hauptſächlich, adv. zwláſtně, obzwláſtně, obzwláſtě.
Hauptſatz, m. hlawnj wſtawa, ſadba, f. położenj, n.
Hauptſchelm, m. hlawnj ſſelma, ſſibal, m.
Hauptſchlacht, f. neyhlawnějſſj bitwa, f. bog, m.
Hauptſchmerz, m. bolenj hlawy, n.
Hauptſchmuck, m. hlawnj ſſperk, m.
Hauptſchnur, f. hlawnj ſſňůra, f.
Hauptſchule, f. hlawnj ſſkola, f.
Hauptſchwindel, f. Schwindel.
Hauptſpitzbube, m. hlawnj ſſelma, m.
Hauptſpruch, m. hlawnj weypowěd, f. wyřknutj, n. 2) in Rechtsſachen Endurtheil, hlawnj rozſudek, vſudek, nález, weynos, m.
Hauptſtadt, f. hlawnj město, n.
Hauptſtraſſe, f. hlawnj ulice, f.
Hauptſtreich, m. hlawnj kus, kawſek, m.
Hauptſtück, m. hlawnj, neyhlawnějſſj, obzwláſtnj kus, m. hlawnj kuſka, f. klanek, m.
Hauptſturm, m. hlawnj autok, pohrom, vprk, m.
Hauptſucht, f. hlawnice, hlawnj nemoc, f.
Hauptſüchtig, na hlawnicy ſtonjcý, ſtonagjcý.
Hauptſumme, f. hlawnj ſumma, f.
Hauptreffen, n. hlawnj, neyhlawnějſſj bitwa, f. l. Hauptſchlacht.
Hauptruch, n. raucho na hlawu, hlawnj, n. das prieſterliche, raucho kněžſké, hlawnj, n.
Hauptrugend, f. ſtřežegnj, hlawnj, neyhlawnějſſj ctnoſt, f.
Hauptveränderung, f. hlawnj, neyhlawnějſſj změna, promena, f.
Hauptverbrechen, n. hlawnj, neyhlawnějſſj přečinění, prowinění, n.
Hauptverbrecher, m. hlawnj, neyhlawnějſſj přečinitel, winik, m.
Hauptverderben, n hlawnj, neyhlawnějſſj zkáza, ſkoda, vgma, f.
Hauptverluſt, m. hlawnj, neyhlawnějſſj ztráta, f.
Hauptverräther, m. hlawnj zrádce, prorádce, m.
Hauptverſehen, n. hlawnj, neyhlawnějſſj pokliſka, f.
Hauptviertel, n. hlawnj čtwrt, f.
Hauptumſtand, m. hlawnj, neyhlawnějſſj okoličnoſt, okoloſtogicznoſt, f.
Hauptunterſuchung, f. hlawnj obledáwánj, wyſſetřowánj, n.
Hauptурſache, f. hlawnj, neyhlawnějſſj přičina, f.
Hauptwache, f. hlawnj ſtráž, hlídka, hlásta, f. 2) Hauptwachthaus, n. hlawnj ſt. áznice, f.
Hauptwand, f. hlawnj zeď, f.
Hauptwehe, n. hlawy bolenj, n. boleſt, f. hlawnj boleſt, f. ich habe ein Hauptwehe, mám hlawy bolenj.
Hauptwerk, n. hlawnj, neyhlawnějſſj wěc, f. jemandes, hlawnj, neyhlawnějſſj dilo, n. hlawnj, neyhlawnějſſj prácze, f. ſ. Hauptſache.

Hauptweſen, n. hlawnj, neyhlawnégſſi wěc, f.
Haupt-wunde, f. rána whlawě, hlawnj rána, f.
Hauptzierde, f. Hauptſchmuck.
Hauptzug, m. an jemandes Karakter, hlawnj tah, znamenj, znamenka, f.
Hauptzweck, m. Hauptabſicht, hlawnj, neyhlawnégſſj zhleď, vmyſl, cýl, konec, m.
Haus, n. dům, m. zu Hauſe, doma, nach Hauſe gehen, domů, von Hauſe aus, z domu, von Hauſe zu Hauſe, (von einem Hauſe zum andern) gehen, od domu k domu, dům od domu, po domjch chodit, der Herr vom Hauſe, domácý pán, m. die Frau vom Hauſe, domácý panj, f. der Sohn vom Hauſe, domácý syn, m. ein Haus von dreyen Stöcken, dům o trogjm ponebj, o trogjch pokogjch, nach Hauſe gehen, reiten, fahren, reiſen, ſich begeben, kommen, domu gjt, get, (na koni, na woze) wbjrat ſe, přigjt, ich komme vom Hauſe, d. i. unmittelbar aus meiner Wohnung, gdu, (přicházým z domowa, z domu, zu Hauſe ſeyn, bleiben, doma býti, zůſtati, im Haus, po domácku.
Hausandacht, f. domácý pobožnoſt, f.
Hausarbeit, f. domácý, domownj dýlo, n. práce, f.
Hausarm, m. domácý chudý, chudina, m.
Hausbacken, doma pečený, hausbackenes Brod, doma pečený chléb, m.
Hausbrod, n. domácý chléb, m.
Hausbuch, n. domownj kniha, f.
Häuschen, f. Häuslein.
Hausdieb, m. domácý zloděg, m.
Hauſen, herbergen, wohnen, hoſpodařit, hoſpodařiti, hoſpodau býti, přebyti v někoho, 2) übel, unmenſchlich hauſen, kaufiti, domácý wáděti, mit einem, waditi ſe s někým, zle hoſpodakiti, domácý wáděti na někoho, 3) wirthſchaften, haushalten, hoſpodakiti.
Hauſen, m. ein Fiſch, wyzyna, f.
Hauſenblaſe, f. wyzyny měchýř, měchýř z wyzyny, m. wyzynowý.
Hausengel, m. domácý angel, m.
Hausente, f. kuchna domácý, f.
Hausflur, f. syň, und syň. f.
Hausfrau, f. domácý panj, f.
Hausfriede, f. domácý porog, m.
Hausgenoſſe, m. domácý, čeledni podruh, čeledjn, domácý, domownjk w domu, m.
Hausgeräth, n. domácý, domownj nádobj, n. potřeby, plur. domownjch náhyrek, m.
Hausgeſchäfte, n. domácý práce, f. zaměſtnánj, n.
Hausgeſinde, n. domácý čeled, čeládka, f.
Hausgewehr, n. zbraň domácí, f.
Hausgott, m, Hausgötze, dáblik, hoſpodářiček, bážek, ſtřjček, m.
Hausgottesdienſt, m. ſ. Hausandacht.
Haushahn, m. domácý kohaut, kokeš, kůrek, m.
Haushalten, hoſpodakiti, übel haushalten, zle hoſpodakiti.
Haushalten, n. hoſpodařenj, n.
Haushälter, m. hoſpodář, m.
Haushälterinn, f. hoſpodyně, f.
Haushälteriſch, wirthſchaftlich, hoſpodakſký, zpráwný, adv. hoſpodárſky, zpráwně.
Haushältig, haushälteriſch, haushälterriſch, hoſpodárný.
Haushältigkeit, f. hoſpodárnoſt, f.
Haushaltung, f. hoſpodářſtwj, n. zpráwa domu, domownj, domácý, Hushaltung führen, hoſpodářſtwj wésti, zprawowati, říditi, opatrowati, zur Haushaltung gehörig, hoſpodářſký.

Haus-

Haushaltungsbuch, n. kniha hospodářská, f. hospodářství, o domowní zprávě.
Haushaltungskalender, m. hospodářský kalendář, m.
Haushaltungskunſt, f. umění hospodářské, o hospodářství, n. o domowní zprávě.
Haushaltungsſorge, ſ. Hausſorge.
Haushaltungsverſtändig, zběhlý w hospodářství, w domowní zprávě, w zprávě domu.
Hausherr, m. domácý pán, m.
Hofmeiſter, m. domowní zprávce, řídítel, zprávce, ředitel domu, m.
Haushund, m. domácý, domowní pes, wěžník, m.
Hauſiren, obchoditi ſe, roznášſeti zboží, ſſantročiti.
Hauſirer, m. ſſantročník, ſſantročil, roznášſitel zboží.
Hauſirerinn, f. ſſantročnice, ſſantročilka, ſſantročka, f.
Hausjungfer, f. domácý panna, f.
Hauskleid, n. ſſat po domácku, domowní, domácý ſſat, m.
Hauskuecht, m. domowní, domácý ſluha, pacholek, m. oſtěš, nádworník, m.
Hauslaub, ſ. Hauswurz.
Häuslein, n. domek, domeček, domček, m.
Hauseinwand, f. domácý plátno, n.
Häusler, m. domkář, podruh, m.
Häuslich, domácný, domowní, čeledný, domácý, domácký, haushaltig, hospodářský, hospodárný, ſſetrný, ſkrowný, ein häuslicher Menſch, skrowný člowěk, häusliche Koſt, skrowná strawa, ſich häuslich niederſetzen, vsaditi, rozhoſtiti ſe.
Häuslich, adv. domácně, domowně, domácky, po domácku.
Häuslichkeit, f. domácnoſt, čeledność, f. Haushältigkeit, skrownoſt, f. vſtrownění, n. hospodárnoſt, ſſetrnoſt, f.
Hausmagd, f. domácý děwečka, f.
Hausmahlzeit, f. domácý oběd, m.
Hausmann, m. domowník, podruh, m.
Hausmannskoſt, f. ſtrawa podruhská, f. domácý, domowní.
Hausmittel, n. domácý, domowní prostředek, m. léčařství, n.
Hausmutter, f. hospodyně, čelední magka, paní matka, f.
Hausplage, f. domácý ſauzeni, n.
Hauspoſtille, f. domowní poſtyla, f.
Hausrath, m. Hausgeräth, domowní, domácý hospodářství, nářadí, nádobj, nákadj, n. domácý potřeby, ſwerſky, plur. nábytek, m.
Hausrecht, n. domowní právo, n.
Hausſache, f. wěc domowní, domácý, f.
Hausſchwalbe, f. gifička, laſtowka domowní, f.
Hausſchlange, f. had domowní, zmyge, f.
Hausſchwelle, f. domácý, domowní prah, m.
Hausſohn, m. domácý, čelední syn, m.
Hausſorge, f. domowní, domácý péče, ſtaroſt, ſ.
Hausſtand, m. domowní, domácý ſtaw, m.
Hausſuchung, f. domowní, domácý ohledáwání, n.
Hausteufel, m. domácý čert, Bábel, m.
Hausthier, n. domowní, domácý zwiře, n.
Hausthor, n. domácý wrata, f. pln.
Hausthüre, f. domowní, domácý dwéře, plur. dwéře do domu, f.
Hauſtock, m. ſſpalek k čekání, m.
Hausfrequer, f. domácý ſmutek, m.
Hausvater, m. hospodář, otec čeledni, domowní, m.
Hausverwalter, m. domowní zprávce, řídítel, domowník, m.
Hausvogt, ſ. Hausverwalter.
Hausweſen, n. hospodářství, n.

wkey

wěcy domownj, domácý, pluv. t. zpráwa domownj, domácý.

Hauswieſelein, n. ſaſyce. laſyczka, f.

Hauswirth, m. hoſpodſký hoſpodář, m ſ. Hausvater.

Hauswirthinn, f. hoſpodſká, hoſpodyně, f.

Hauswirthlich, ſ Haushältig.

Hauswirthſchaft, f. Haushaltung.

Hauswurz, f. netřeſk, m. (wětſj) rozchodnjk, m

Hauszins, m. domácý cynže, f.

Hauszucht, f. kázeň domácý, f.

Haut, f. die noch am Fleiſche iſt, der Thiere, kůže, koże, f. abgezogene, ſwlečky, ſwlečená kůže, mir ſchauert die Haut, hrůza mne nawaďá, die Haut auf der Milch, oder vom Schimmel, zarte, dünne, mázdra, kožka, f. nichts als Haut und Bein, Knochen, nic než koſt a kůže, was darunter iſt, jakožnj, podkožnj, er iſt eine gute Haut, geſt dobrý blázen, bláznjček, 2) mázdra, kožka, f.

Häutchen, n. Häutlein, mázdřička, kožká, kožička, kuličká, f. um den Halm, poſſwička, sláma okolo ſkebla, f.

Häuten, z koże ſwlecy, ztáhnauti.

Häutler, n. ein Krebs, kabátnjk, m.

Häutig, koznatý.

Hüttſch lung, f. um die Finger, záděrek, oděrek, m. záděra, f.

Hauwald, m. meyzný les, m. meyzo, n.

Hayn, Hain, m. háj. m.

Hebamme, f. bába, f. der Hebamme gehörig, bábin.

Hebammen babiti.

Hebammenamt, n. Hebammendienſt. wkład babj, bábin, m.

Hebammenbuch, n. babj, babſká kniha, o babſkému, o babjm umění, f.

Hebammenkunſt, f. babj, babſké umění, babenj, n.

Hebebaum, m. ſochor, m.

Hebel, m. zdwihadlo, n. ſochor, m,

Heben, zdwihati, zdwihnauti, pozdwihnauti, zwednauti, zwedati, in die Höhe, pozdwihnauti, pozdwihowati, powednauti, wyzdwihnauti, wyzdwihowati, wywednauti, na horu zdwihati, zdwihnauti, wyſoko wyzdwihnauti, jemand au den Tiſch, auf das Pferd, někoho na ſtůl, na koně wſaditi, 2) ein Kind aus der Taufe heben, djtě na rukau držeti, djtěti kmotrem být, za kmotra ſtát, 3) Geſchoß, Steuern, Geld, Gelder, Beſoldung heben, daň, berni wybjrat, penjze, plat brát, přigimat, einen Streit, rozepři přerzhnauti, (ſchlichten) eine Krankheit, nemoc zahnat, zapudit, 4) die Füſſe heben, nohy zdwihati, 5) ſich davon weg heben, hýbati, klidit se pryč, heb dich weg, hýbey, klid ſe, 6) das Pferd hebt ſchön, ten kůn hezky wykračuge, 7) einen lüderlichen Menſchen, einen Dieben heben, wie die Paliczy, zdwihnauti, wyzdwihnauti nedbalce, zloděge, 8) heben einen Zweifel, eine Schwierigkeit, ein Hinderniß, ež. zhawiti, zyroſtiti po chybnoſti, překážky, těžkoſti, odnjti, odſtraniti, odkliditi, překážku, nechybnoſt, těžkoſt, zpochybnoſti wyweſti, aus den Angeln heben, i. B. die Thüre, páſiti, wypáčiti.

Heber, m. čep, hewer, m.

Hebezeug, n. hewer, m. wyzdwihadlo, (ljhy, f.) tahadlo, n.

Hechel, f. Hechelkamm, wochle, hachle, krampie, f. 2) durch die Hechel ziehen, třepati, přetřepáwati, česati, drbati, wochlowati, wakhowati.

Hecheln wochlowati, česati, kramplowati; 2) jemanden, třepati, přetřepáwati, přetřásati, wal-

cho-

chowati, potkepáwati, kesati, drbati, přetřepati, přetřásti.
Hechler, m. wlnočesač, krampljk, česač, hač, m.
Hecheln, das, wochlowánj, česánj, krampowánj, n. 2) přetřásánj, přetřepánj.
Hechse, f. der Kniebug, ohbj, n
Hecht, m. ſſika, f. kleiner, ſſička, f.
Hechtchen, n. ſſička, f.
Hechtgrau, pomodralý, zamodralý.
Hechtſuppe, f. poljwka ſſikowá, ze ſſiky, f.
Hecke, f. Zaun, keř, křow, m. křowina, f. křow, trnowiſſtě, trnowiſſtě, trnowé křowj, n. a) Dornhecke, Dornſtrauch, bodlák, m. bodláčj, n. 3) Vogelheck, hnizdo, n.
Hecken, lihnauti, wyléhati, wylihnauti, a) beſonders nur von kleineren Vögeln, b) von größern, dann c) von einigen kleinen vierfüßigen Thieren ſagt man gewöhnlich bráten, plemeniti.
Heckenbuſch, m. křowiſſtě, n.
Heckerling, Häckerling, m. Häckſel, Hechſel, řezanka, f.
Heckerlingsbank, f. řezacý ſtolice, f.
Heckerlingskammer, f. řezárna, f.
Heckicht, heckig, voll Hecken, heckenhaft, trnowý, třinowý, bodlawý, trnowatý.
Heckmutter, f. plemenice, f.
Heckroſe, f. růže ſſipkowá, f.
Heckſchlauge, Heckwurm, f. geſſěr, geſſěrka gedowatá, f.
Heckzeit, f. čas mezy počatjm a porodem, čas porodu, porod, m.
Hederich, m. hořčice planá, f.
Heer, n. ſtádo, heyno, hluk, zástup, m. (zbor, m.) ein Heer Heuſchrecken, Weiber, Kindrr atd. ſtádo, heyno kobylek, žen, dětj, das Kriegsheer, wogſko, n.
Heerbiene, f. zloděgka, traup, f.
Heerd, m. ohniſſtě, n. kleiner Heerd, ohniſſtko, n.
Heerde, f. Herde, ſtádo, ſtádce, n. von, aus der Heerde, ſtádnj. von großem Vieh, ſkot, Schafe, brawy, m.
Heerdenweiſe, in Heerden, ſtádně, w ſtádjch, walně.
Heerdeplatz, m. ſtádné mjſto, n.
Heerdſchnepp, ſtuka, f.
Heeresкraft, f. moc wogenſká, wálečná, f.
Heerfahrt f. wýprawa, wogenſká, wálečná, f.
Heerführer, m. wůdce, ſpráwce wogſka, wogenſký weywoda, Heerführer ſeyn, weywodau, wůdcem býti, weywoditi.
Heergeräthe, n. přjprawa wogenſká, f. nádobj wogenſké, n
Heerhorn, n. trauba wálečnj, f.
Heermeiſter, m. miſtr ziſkupnj, m.
Heerpauke, f. wlaſký buben, m.
Heerpauker, m. bubenjk, m.
Heerſchaaren, pl. zástupowé wogenſtj, plur.
Heerſtraſſe, f. ſylnice, hlučnice, f.
Heerwagen, m. nákladný wogenſký wůz, 2) na nebi wůz, m.
Hefen, plur. droždj, n. kwaſnice, plur. f. kal, m. pomyge, f. plur. Hefen des Pöbels, chátra, lůza, hlňa (lidj)
Hefig, kwaſničný, kwaſnicowý, pomygný.
Heft, n. oder m. Spange, zápona, ſponka, f ſwinadlo, 2) Heft, Hätt, Handgriff, střenka, f. střenky, plur. rukowět, f. gilce, n. am Degen, gilce, n. držadlo, držadliſtě, n. 3) Heft von geſchriebenen Sachen, Papier, ſwazek, m. wazba, f. an der Wunde, ſſew rány, m.
Heftchen, n. Heftlein, wdička, f.
Heftel, n. ſponka, f. ſpinátko, n.
Heftelbrettel, n. prkýnko s háčkem, n.
Heften, ſepnauti, ſpinati, zapinati, an etwas, připinati, připnuti, zaſtehnauti, přiſtehnau-

ti, přikknauti, hnauti, wotknauti, wepnauti.

Heften, spjnati, sepnauti, zapjnati, připnauti, zapnauti, pnauti, zastehnauti, sessiti, etwas auf den Aermel heften, připnauti něco na rukáw, 2) den Wein, die Weinstöcke, die Reben, wázati, stanowiti rewy listnaté, das Heften der Weinreben, wazba winnych kmenů, f. 3) Bogen Papier zusammen, sessiti, zastehnauti, 4) die Wunde heften, ránu zawázati, 5) die Augen an etwas heften, oči, zrak na něco wpjti, wpjrati.

Heftig, prudký, náramný, im Reden, prudký, náhlý, heftige Reden, prudká, náhlá řeč, f. heftige Hitze, Kälte, Krankheit, náramné, sylné, prudké horko, náramná, sylná zyma, nemoc, heftige Liebe, prudká, sylná, náramná láska, milost, f. heftiger Zorn, náramná zlost, f.

Heftig, adv. prudce, z prudka, do aupadu, heftig streiten, do aurady se přjr.

Heftigkeit, f. prudkost, náramnost, sylna, náhlost, f.

Heftlein, n. zapinátko, n. sponkal, záponka, f.

Heftpflaster, n. mázba swjragjcý, f.

Heftung, f. zapnutj, připnutj, přistohnutj, zastehnutj, n.

Heger, chowati, odchowati, wychowati, pěstowati, wypěstowati, krmiti, siwiti, Gedanken, Hoffnung, býti w myssleukách, w naděgi, mjti myssleuky, naděgi, objrati se s myssleukami, einen Haß, Argwohn wider jemanden hegen, mjti někoho w nenáwisti, w domněnj, newražiti na někoho.

Heger, Häger, m. hagný, polesný, m.

Hegling, f. Blauling.

Hegung, Hägung, f. chowánj, odchowánj, wychowánj, pěstowánj, wypěstowánj, n.

Heher, f. Häher.

Hehlen, Höhlen, krýti, skrywati, skrýti, wkrýti, wkrywati, tagiti, schowati, schowáwati.

Hehler, Höhler, m. pokrywač, wkrywač, tagič, tagičel, pichowáwač, m. 2) přigjmač, m.

Heide, f. ein Wald, ein fruchtbares Feld, suchopar, m. suchá louka, f. Heyde.

Heide, Heyde, m. pohan, nezneboh, m. ein Heide werden, zpohanstj, f. Heydo.

Heidekorn, f. Buchweizen.

Heidekraut, f. Heyde.

Heidelbeere, f. černé gahody, borůwky, plur. f.

Heyduck, m heyduk, m.

Heil, n. spasenj; zdrawi, n. Heil dir! zdráw buď! auch sláwa tobě, Heil diesem Hause, spasenj domu tomuto, sein Heil versuchen, oknsyti swého štěstj, dies gereicht zum Heil seiner Seele, to geść, to slauží k spasenj gjho dusse, Tag des Heils den sskastný, sstěstliwý, spasitelný m.

Heil, geheilt, wie die Person, zdrawý, wzdrawený, wie die Wunde, zahogený, zlečený, heil werden, von der Person, zhogiti se, zlečiti se, wzdrawiti se, wyhogiti, von der Wunde, zahogiti se.

Heil aller Welt, m. Kraut, zagelj oko, n.

Heiland, m. spasytel, m.

Heilbar, hogitedlný, zhogitedlný, zahogitedlný.

Heilbringend, spasytedlný.

Heilbrunn, f. Gesundbrunn.

Heilen, act. und neut. hogiti, zhogiti, zahogiti, léčiti, zléčiti, wzdrawiti, der Wundarzt heilte diese Wunde in kurzer Zeit, hogil sran w brzkém čase (brzy, w brzce,) ránu zhogil, zahogil, das Pflaster heilt

die Wunde bald heilen, ſtaſtr brzy ránu zhogj, zahogj, einen Bruch, ein Geſchwür heilen, prſtrž, wřed, (nežit) hogit, zhogit, zahogit, — Jemand von der Blindheit, von dem Fieber heilen, někoho od ſlepoty, od zymnice vzdrawit, was zu heilen iſt, zhogitedlný, — die Wunde heilet zu, rána ſe hogj, die Wunde hat zugeheilet, rána ſe zhogila, zahogila, — die Wunde, Krankheit heilen, ránu, wadu, nemoc hogiti, zhogiti, lékiti, vléčiti, ránu zahogiti, wyhogiti, einen Kranken, vzdrawiti, uléčiti, zhogiti, wyhogiti někoho

Heilig, ſwatý, ein Heiliger, ſwatý, m. eine Heilige, ſwatá, ſwětice, f. 2) heilig, gottesdienſtlich, poſwátný, heiliger Ort, poſwátné miſto, n. heiliger Abend, ſtědrý wečer, m. heilig ſprechen, za ſwatého wyhlásyti, heilige Einfalt, ſwatá ſprostnoſt, f.

Heilig, adv. ſwatě, poſwátně.

Heiligen, ſwěcziti, poſwěcziti, poſwěcowati, den Feyertag heiligen, ſwátek, den ſwátečnj ſwětiti, ſlawiti, hod ſlawiti.

Heiligkeit, f. ſwatoſt, f.

Heiligmacher, m. poſwětitel, m.

Heiligmachung, ſ. Heiligung.

Heiligſprechung, f. za ſwatého wyhlášſenj, n.

Heiligthum, n. ein heiliger Ort, ſwatyně, f. poſwátné miſto, n. 2) heilige Sache, ſwatoſt, ſwátoſt, f. 3) Ueberbleibſel der Heiligen, ſwátoſti, plur. ein Schränkchen für die Hoſtie, ſchrána, ſchránka, ſtřině, f. ſwatyně, f.

Heiligthumskäſtchen, n. poſwátná ſtřeň, ſtřině, f.

Heiligung, f. ſwěcenj, poſwěcenj, n.

Heilkraut, n. obecný lék, m.

Heilkraut, n. hogicý kořenj, n. hogicý bylina, f.

Heillos, neſtaſtný, bezbožný, du heilloſer, ty neſtaſtný, bezbožný člowěče, ty neſtaſtnjku, bezbožnjku.

Heillos, adv. neſtaſtně, bezbožně.

Heilloſigkeit, f. neſtaſtnoſt, bezbožnoſt, f.

Heilſam, ſpaſytedlný, požitečný, zdrawý, dobrý, heilſames Kraut, zdrawá bylina.

Heilſam, adv. ſpaſytedlně, požitečně.

Heilſamkeit, f. ſpaſytedlnoſt, f. ſpaſenj, n. požitečnoſt, f. zdrawj, n. zdrawota, f.

Heilsmittel, n. proſtředek pro zdrawj, m.

Heilung, f. hogenj, zhogenj, léčenj, uléčenj, wléčenj, vzdrawenj, n.

Heilungsart, f. způſob léčenj, hogenj, n.

Heilungskraft, f. moc, ſýla hogitedlná, vzdrawitedlá, f.

Heilungsmittel, n. proſtředek hogitedlný, proſtředek pro zhogenj, n.

Heilwurz, m. ſtěz wyſoký, m. parnaz, m.

Heim, domů.

Heimath, f. domow, m. 2) ſ. Vaterland.

Heimbringen, etwas, domů přinéſti, jemanden, domů přiweſti.

Heime, f. Heimchen, Ungeziefer in den Häuſern, červotoč, m. červotočina, f. Grille im Felde, cwrček, m.

Heimfahren, domů geti.

Heimfahrt, f. domů getj, n.

Heimfallen, hoditi ſe, přihoditi ſe, nahoditi ſe, dáti ſe, zběhnauti ſe, es iſt mir heimgefallen, přihodilo ſe mi.

Heimführen, domů wésti, doweſti 2) zu Wagen, wezti, dowezti.

Heimgang, m. domů gitj, n.

Heimgeben, domů ſebrán dáti.

Heim-

Heimgedenken, d. mſ. myſliti.
Heimgehen, domů gjti.
Heimgehen, das, domů gitj, n.
Heimholen, domů dowesti, wie ein Wagen, Schiff, domů dowezti.
Heimholung, f. domů dowedenj, n. mit Wagen, Schiff, dowezenj, n.
Heimkommen, domů přigjti, přicházeti, dogjti, nicht heimkommen dürfen, nesmjti domů přigjti, heimkommend, přichozý.
Heimkunft, f. přichoz domů, m. přigitj domů, n.
Heimleuchten, domů swjtiti, poswjtiti.
Heimlich, tagný, tegný, tagemný, skrytý, saukromný, pokaudný, heimlich Gemach, saukromný pokogik, záchod, m. heimliches Gift, tagemný, potagemuý ged, Heimlich, ſ. Grille.
Heimlich, adv. tagně, tegně, tagemně, pod krytem, skrytě, pokrytě, saukromně, pod tagi, w tegnosti, saukromj, pokaudně, krádj, aukradj, heimlich halten, tagiti, zatagiti, kryti, vkryti, vkrywati, skrywati, w tagnosti, krádj chowati, ſkrytě zachowati, w ſkrytosti, w skrytě, w tagnostimj i.
Heimhaltung, f. tagenj, zatagenj, kryti, vkrytj, vkrywánj, skrywánj, w tagnosti, krádj chowánj, n.
Heimlichkeit, f. tagemſtwj, n. tagnost, tagemnost, f
Heimreiſe, f. cesta nazpět domů, f. wrácenj se domů, n.
Heimreiſen, domů geti, vbjrati ſe, domů se wracetj.
Heimreiten, domů geti na koni.
Heimſtellen, tak nechati, ponechati, zanechati wůle.
Heimſuchen, beſuchen, nawſſtjwiti, oft, nawſſtěwowati, 2) mit U glück, Krieg, Strafen, Wohlthaten, wie Gott die Menſchen, nawſſtjwiti, nawſſtěwowati neſſtěſtim, wálkau ꝛc.
Heimſuchung, f. nawſſtjwenj, n.
Heimtücke, f. potutedlnoſt, obmyſlnoſt, potměſſilost, vtulnoſt, f.
Heimtückiſch, potutedlný, obmyſlný, ochalebný, ſſibalſký zchytralý, autulný, lichý, potměſſilý.
Heimtückiſch, adv. potutedlně, obmyſlně, ochalebně, ſſibalſky, zchytrale, autulně, potměſſile.
Heimweh, n. tužba, f. chtjč po domě, ſtegſkánj po wlaſti, m.
Heimweiſen, domů wázati.
Heimziehen, domů táhnauti, odtáhnauti, odebrati, kliditi ſe, odkliditi ſe domů.
Heirath, ſ. Heyrath.
Heirathen, ſ. Heyrathen.
Heiſch, heiſer, chřapawý, chrapliwý, zmlklý, chroptiwý ſeyn, werden, chraptěti, chroptěti, ochroptěti, zchraptěti, ochraptěti, zmlknauti, zchřjnětj, zadjrati ſe w hrdle, ſypět, ſich heiſer reden ſchreiben, od mlowenj, neb od křiku ochroptět.
Heiſcherkeit, f. Heiſerkeit, chřapawoſt, chrapliwoſt, zmlklost, chroptiwoſt, f. chřjpěnj hlaſu, n. oſtroſt hrdla, f. ſypawoſt, f. heiſch ſeyn, chřápati, chraptěti, zadjrati ſe w hrdle, heiſch werden, ochraptěti, zchraptěti, ſich heiſch ſchreyen, zkřikem ochraptěti; hrdlo ſy rozedřjti, rozkřičeti.
Heiſchen, ſ. Fordern, Begehren.
Heiſchklingend, heiſcher klingend, chřapawé znějicý.
Heiſer, ſ. Heiſch.
Heiſerkeit, ſ. Heiſcherkeit.
Heiß, horký, wřelý; pálčiwý, heißes Waſſer, Eiſen, heißer Stein, horká (wřelá woda) horkě, (wřelé) železo, horký kámen, heißes Verlangen, Wunſch, Begierde, wraucý, wraucná žádoſt, f. heiſſe Liebe, wraucý,

wraucná láſká, (wrúcý) ſehr heiß, wedernj, heißer Tag wie im Sommer, horko, parno, wedro, n. horký, parný den, m. es iſt heute ſehr heiß, geſt dnes welmi horko, parno, wedro, ein heißer, der heißeſte Tag, der Sommer, horký, wedernj, ney-parnégſſí den, léto, heiß ſeyn, horkým, wraucým býti, heiß werden, rozpáliti ſe, roznjti ſe, rozhřſti ſe, rozhorčiti ſe, heiß machen, rozpáliti, rozžhnauti, roznjtiti, rozhřjti; rozhorčiti, horčiti, zhorčiti.

Heiß, adv. horce, pálkiwě, wkole, 2) wraucně, 3) horaucně.

Heißen, befehlen, weleti, kázati, rozkázati, přikázati, poručiti, 2) bedeuten, znamenati, was ſoll das heißen, co to má znamenati, 3) genennt werden, Namen haben, gmenowati ſe, ſlauti, wie heißeſt du? gak ſe gmenuges? gak, kterak ti říkagi? gak ſluges? ſlowes? es heißt, man ſagt, prawj powjdagi, prawj ſe, powjdá ſe, Jemand einen Narren, Eſel heißen, gmenowati, pogmenowati, nazywati, naiwati někoho bláznem, oſlem, nadati oſla, b) wjdjti.

Heißgemacht, rozpálený, rozžatý, roznjcený; rozhorčený.

Heißhunger, m. hladowitoſt, hltawoſt, f.

Heißhungerig, hladowitý, hladowec, gjcněgſſí, heißhungeriger Menſch, hladowitý člowěk, hladowec, hltawý člowěk, hltawec, hltoň, gjcněgſſí, neſeyt, m.

Heiter, gaſný, heiter machen, gaſniti, wygaſniti, es wird heiter, gaſnj ſe, wygaſuge ſe, wyjaſňuge ſe, wyjaſňá ſe, proſwěcuge ſe, probjrá ſe, heiteres Geſicht, Mieue, gaſná; weſelá, utěſſená, ochotná twář, heiteres Gemüth, gaſná, weſelá, ochotná myſl, f. machen, wygaſniti, obweſeliti, zochotniti twář, myſl, heiterer Geiſt, gaſný, ochotný, weſelý duch, heitere Nacht, prozračná, ſwětlá, gaſná noc, heitere Luft, gaſné powětřj, heiteres Wetter, gaſno, gaſný čas.

Heiter, adv. gaſně, 2) weſele, ochotně

Heiterkeit, f. gaſnoſt, f. der Seele, des Gemüths, gaſnoſt, ochotnoſt, weſeloſt duſſe, f.

Heiterneſſel, ſ. Eiterneſſel.

Heizen, Heitzen, hřjti, zahřjti, zahřjwati, mit Holze den Ofen, ein Zimmer, eine Stube, topti, kamna, w pokogi, we ſwětnicy, den Backofen heizen, pec (chlebnau) wytopiti, geheiztes Zimmer, topený, zatopený pokog.

Heizer, m. topič, m.

Heizerinn, f. topička, f.

Held, m. hrdina, rek, m. muž hrdinný, hrdinſký, rekowný, rekowſký.

Heldendichter, m. hrdinſký werſowec, básnjk, m.

Heldengedicht, n. báſeň hrdinſká, rekowſká, o hrdinách, o rečech, f.

Heldenhaft, ſ. Heldenmäßig.

Heldenherz, n. ſrdce hrdinſké, hrdinné, rekowſké, rekowné.

Heldenmäßig, hrdinſký, rekowſký, rekowný, hrdinný.

Heldenmäßig, adv. hrdinſky, hrdinně, rekowſky, rekowně, po hrdinſku, po rekowſku.

Heldenmuth, m. myſl hrdinſká, hrdinná, rekowſká, rekowná, f. hrdinſtwj, rekowſtj, n.

Heldenmüthig, hrdinſký, rekowſký, hrdinný, rekowný.

Heldenmüthig, adv. hrdinſky, rekowſky, hrdinně, rekowně.

Heldenthat, f. ſkutek, aučinek, čin hrdinſký, rekowſký, hrdinný,

ný, rekownỳ, m. hrdinſtwj, rekowſtwj, n.

Helbemuthend, f. ctnoſt hrdinſká, rekowſká, f.

Heldinn, f. hrdina, rekyně, f.

Helfen, pomocy, pomáhati, ſpomocy, ſpomáhati, napomáhati, přiſpěti, (k pomocy, oder na pomoc) 2) nutzen, pomocy, ſpomocy, proſpěti, platnu býti, was hilft das, was hilft es, co to ſpomáhá, ſpomůže, co to proſpjwá, co geſt platno, was hilfts, co plano, co geſt platno; co na plat, das hilft nichts, to nic nefpomáhá, neproſpjwá, to nic nenj platno, wek kann helfen, kdo může pomocy, ſich nicht zu helfen wiſſen, newědětj ſy gak pomocy, Gott helfe, pomoz Bože, helf euch Gott, naděl wás pán Bůh, Gott helf euch, pomáhey pán Bůh, helfen, zu etwas, zu einem Dienſte, Amte, einem, dazu beitragen, dopomocy, dopomáhati někomu k něčemu, gako k ſlužbě, k vkadu, nápomocným býti, helfen, in der Geburt, babiti.

Helfenbein, n. ſlonowá koſt, ſkleſlonowá koſt, f. mit Helfenbein belegt, ſlonowau koſtj, ſlonowými koſtmi obložený, obkládaný.

Helfenbeinern, ſlonowý.

Helfer, m. pomocnjk, ſpomocnjk, pomahač, pomahatel, napomahatel, ſpomahatel, m.

Helferinn, f. pomocnice, pomahačka, f.

Helfershelfer, m. ſpolupomocnjk, ſpolupomahač, ſpolupomahatel, ſpolupomahač, m.

Helfte, Hälfte, f. půl, polowice, f. des Buchs, Wegs, půl, polowice knihy, cesty, zur Helfte fertig haben, ſeyn, polowic, na polowic, napoly, odpoly hotowé mjti, býti, über die Hälfte, přes polowic, noch nicht zur Hälfte, ani ne polowic, in der Helfte, in zwo Helften theilen, w poly, na polowic, na dwě půly, polowice dělitj, rozděliti, rozpůliti, rozpoliti, rozpolowičiti, was ſo getheilt iſt, polowičný.

Hell, gaſný, ſwětlý, — čiſtý, — patrný, zřegmý, einwenig hell, naſwětlý, trochu přiſwětlý, proſračný, heller Tag, helles Licht, gaſný den, gaſné ſwětlo, helles Zimmer, heller Stern, ſwětlý pokog, gaſná hwězda, helle Nacht, prozračná, gaſná, ſwětlá noc, beym hellen Tage, bjlédné, helles Waſſer, helles Bier, čiſtá woda, f. čiſté piwo, n. heller Spiegel, čiſté zrcadlo, n. helles Glas, čiſté ſklo, n. helle Augen, dem Glanze nach, ſtkwětlé oči, plur. dem Scheine nach, gaſné, ſwětlé, čiſté oči, helle, reine Stimme, čiſtý, pozorný hlas, heller Abend, gaſný, ſwětlý wečer, m. helle Farbe, ſwětlá, gaſná barwa, f. helles Wetter, helle Luft, gaſno, gaſný čas, m. wygaſněnj, gaſné powětřj, n. helle Lüge, patrná lež, helle Wahrheit, zřegmá, (patrná) prawda, es iſt hell, (klare Wahrheit,) zřegmo, patrno geſt, hell werden, gaſniti ſe, wygaſniti ſe, wygaſowati ſe, rozſwjtiti ſe, rozſwěcowati, oſwěcowati, zaſtwěti ſe, proſwjtiti ſe, zaſwjtati, ſwitati, helle Nacht, gaſná, ſwětlá, proſračná noc, hell machen, gaſniti, obgaſniti, ſwětlé, gaſné činiti, učiniti, hell ſeyn, durch und durch, naſkrze ſwětlým býti, hell wie Eiſen, Metall, ſtkwětlý, es wird hell, ſwjtá, rozſwěcuge, rozbřeſkuge ſe, zaſwjtá.

Hell, adv. gaſně, ſwětle, patrně, čiſtě, hell ſchreyen, hlaſytě křik-

ten,

ſáť, hell denken, ſwětle myſlit.
Hellblau, gaſné modrý.
Hellbraun, gaſnohnědý, hnědý.
Helle, Helligkeit, f. ſwětlo, n. ſwětloſt, gaſnoſt, zſegmoſt, f.
Hellen, gaſniti, obgaſniti.
Hellbrennen, gaſné hořeti.
Hellebarte, f. oſſtip, m. pýka, halapartna, f.
Heller, m. haljř, m. pál widenſkýho.
Hellerhure, f. popenčžnice, popenčžnj, widenſkowá kurwa, f.
Hellfärbig, gaſnobarewný.
Hellgelb, gaſné žlutý.
Hellgeſchliffen, čiſtě nabrauſſený.
Hellglänzend, ſtkwělý, ſtěwaucý.
Hellgrün, gaſné zelený.
Hellklingend, gaſné, hlaſytě znějicý, zwučný.
Hellautend, gaſné zwučný, zwučicý.
Helleuchtend, ſwětle, gaſné ſwjtjcý, ſtkwělý.
Hellroth, gaſné čerwený.
Hellſchend, byſtrý, čiſtě, oſtře hledjcý.
Hellicht, am hellichten Tage, bjlo dné.
Helm, m. lebka, přilbice, f.
Helmbuſch, ſtrěc, m. ſtrěčka, f. lebky chochol, m.
Helmdecke, f. nálicek, m.
Helmgeſicht, n. Viſier, hledění, hled.
Helmſchmied, m. přilbičník, (lebkář, m.)
Hemdchen, n. koſſilka, f.
Hemde, n. koſſile, f. oblečka, f.
Hemdknöpfen, n. knoſtíček ke koſſili, m.
Hemdkragen, m. okruží v koſſile, n.
Hemdmacher, m. koſſile ſſitec, m. ſſwadlj, f.
Hemmen, zdržeti, zdržowati, kolo zawěſyti, ſkloniti, zarazyti, durch Hinderniſſe, zaſtawiti, překaziti, ſtawowati, ſtrwiti, zabawiti, zamezyti, einen Verſuch, Vertauf, einen Wagen, zaſtawowati, zadržeti, durch Verbote, zabawiti, die Handlung, obchod ſtemčowati, zarážeti, die Kühnheit hemmen, ſměloſti zabránit, den Zorn, hněwu zabránit, Freude hemmt meine Sprache, radoſt zaſtawuge, zarážj mi ſtč, das Waſſer, zarazyti, zaſtawiti.
Hemmerling, m. Hammerling, Ammerling, Emmerling, poſſtolka, f. ſtrnad, m.
Hemmkette, f. zawjrka wozu, f. hamulec, kereš, m. zawjracka kolnj.
Hemmung, f. zdržení, zdržowání, kola zawěſenj, ſkloněnj, zarazenj, n. durch Hinderniſſe, zaſtawenj, překaženj, n. mit Verboten, zabawenj, n. Hemmung des Wagens, zaſtawenj, zadržanj wozu, n. der Kühnheit, zabránění ſměloſti, n.
Henking, m. gilička, f.
Henkel, m. auſſko, vcho, n.
Henkelbohrer, m. hemerezy, (vchowrt, m.)
Hengſt, m. hřebec, (oř) worš, m. (hynſt, m.) verſchnittener, walach, m. 2) Scheller, puſſák, kůň plemenný, pro plemno, n.
Hengſtfüllen, n. hřebčjk, m.
Henkelchen, auſſko, n.
Henkeltopf, m. vſſatý, rohatý hrnec, vcháč, m. hölzerner Krug, korbel, m.
Henken, powěſyti, oběſyti, wěſſeti, itzt henkt ſie ihn, teď ho wěſſegj, ſich henken, oběſyti ſe.
Henkenswerth, ſſibeničník, ſſibenice hodný, m.
Henker, m. kat, katan, popráwce, m. der Henker! zum Henker! v kata, kyž to kat pálj, pálil, kyž to kat ſpere, weime! was zum Henker, co v kata, packe dich zum Henker, gdi k katu.
Henkerey, f. katowſtwj, n. 2) das Gebäu, die Stube des Henkers, katovna, f.
Henkerinn, f. katowka, ſi

Henker-

Henkermahl, n. katowſký oběd, m.
Henkersherz, n. zakatilé, katowſké ſrdce, n.
Henkeriſch, katowſký.
Henkeriſch, adv. katowſky.
Henkersknecht, m. katu pacholek, holomek, pochop katowſký, m.
Henkersmäßig, katowſký, m.
Henkersmäßig, adv. katowſky, po katowſku.
Hennchen, n. ſlepička, f.
Henne, f. ſlepice, f. junge Henne, ſlepička, f. was von der Henne iſt, ſlepičí, ihr Stall, ſlepičí poſada, f.
Her, ſem, komm her, pod ſem, přigď ſem, hin und her, ſem a, y tam, verſammlet euch um mich her, obſkupte mne, von oben her, von unten her, zhůry, z dálý, ſie ſtanden um uns her, ſtáli ſokolo nás, die Tage her, tu (těchto) několik dnj, wo iſt, wo kömmt er her, hieher, odkud geſt, odkud přicházý ſem, weit her, zdaleka, von Anfang her, von Ewigkeit her, von Alters her, od počátku, z počátku, od wěčnoſti, od ſtarodáwna.
Herab, dolů, ſ. Herunter.
Herabbeugen, dolů ſehnauti.
Herabbringen, ſ. Herunterbringen.
Herabdonnern, dolů hřmati.
Herabdrücken, herunterdrücken, ſtlačiti, tjžiti, ſwážiti.
Herabfahren, dolů (geti, 2) ſe ſwezti, wezti.
Herabfallen, dolů padati, padnauti, ſpadnauti, wie Obſt Blätter, opadáwati, opadati, ſprchnauti.
Herabfliegen, dolů letěti, sletěti.
Herabfließen, dolů těcy, stécy, ſtékati, ſtýkati.
Herabflößen, Holz, ſplawiti.
Herabgehen, dolů gjt, ſgjti.
Herabhängen, dolů wiſeti, ſwiſeti, chljpiti.
Herabhangen laſſen, ochljpiti, ſchljpiti, ſklopiti.
Herabhangend, odwiſlý, ſwiſlý, ochljpený, ſchljpený, herabhangend Ohren, odwiſlé uſſi, plur.
Herabh ben, ſſadit, (dolů)
Herabhelfen, dolů pomoci.
Herabholen, jemanden, dolů pro někoho gjti, přigjti.
Herabkommen, dolů přigjti, ſgjti, dolů ſgjti, komm zu mir herab, ſegdi ke mně dolů, a) ſchá eti.
Herabkriechen, ſlezt, ſlyzat, dolů lezt, ſleze.
Herablaſſen, dolů puſtiti, ſpuſtiti, ſpauſtěti, ochljpiti, ſchljpiti, ſich zu jemand, ſnižiti ſe, ſnižowati ſe, k někomu, ponžiti ſe, kořiti ſe, pokořiti ſe.
Herablaſſend, wie ein Großer, Gelehrter, Lehrer, ponžený.
Herablaſſung, f. eines Großen, ſnižený, ponžený, pokořený, tořnj, n. ſonſt, ſpuſtěnj dolů, ochljpenj, n.
Herablaufen, dolů běžeti, sběhnauti.
Herabnehmen, dolů brátí, wzjti, ſwundati, den Hut, ſmeknauti.
Herabregnen, dolů prſſeti, deſtiti, ſprchnauti.
Herabreiſſen, dolů ztrhnauti, ſtrhati.
Herabrutſchen, ſwrſti ſe, ſſaupnauti ſe dolů.
Herabſchauen, ſehen, dolů ſe dj wati, podjwati, hleděti, patřiti, kaukati, popatřiti, pohleděti.
Herabſchicken, dolů poſlati,
Herabſchiffen, ſ. Herunterſchiffen.
Herabſchimmern, blýſkati ſe dolů.
Herabſchlagen, dolů ſrazyti, ſrážeti, wie Obſt u. d. gl. klátiti, klátiti, ſrazyti.
Herabſchwimmen, dolů plawati.
Herabſehen, dolů hleděti, (pohleděti) ſhleděti, wzhleděti.
Herabſenden, dolů poſlat, poſſlat, ſeſlat.
Herabſenken, ſpuſtiti, b) ſklopiti.
Herabſchleudern, ſmrſtiti dolů, klátiti.
Herabſetzen, vom Pferde, ſſaditi,

ſſaditi, 2) ſ. Erniedrigen.
Herabſpringen, dolů ſkočiti.
Herabſteigen, dolů ſtaupiti, eſtupowati, von dem Berg herab, oder den Berg herab, ſ. (3) wrchu dolů ſtupowat.
Herabſtimmen, Saiten, popuſtiti, ſpuſtiti.
Herabſtürmen, dolů baučiti.
Herabſtürzen, ſwrcy, dolů ſwrcy, wrcy, ſmecy, mecy, metati, ſ. H runterſtürzen.
Herabtaumeln, dolů ſe motati, žeyrati, zamotati.
Herabtriefen, dolů kapati.
Herabwälzen, ſwaliti, dolů waliti, dolů ſwaliti.
Herabwerfen, dolů ſhoditi, ſwrcy.
Herabwürdigen, pokořiti.
Herabwürdigung, ſ pokořenj, n.
Heran, ſemto, blizko.
Heranarbeiten, ſich, wydirati ſe.
Heranfließen, přitecy, tecy, (k někomu)
Heranklettern, přilezt, přidrápat ſe.
Herankommen, nahen, bliž přicházeti, přibližowati ſe, přibližiti ſe, bližiti ſe, přiſtupowati,
Herankriechen, přilezt, přiljzat, připlazyt ſe.
Herannahen, bližit ſe, přibližit ſe, přibližowat ſe.
Heranrücken, ſ. Herankommen.
Heranſteigen, wſtaupiti, přilezti.
Herantreten, přiſtaupit.
Heranwachſen, dorůſtati, wyrůſtati, odroſtati, wěkem doſpjwati.
H raufffliegen, wyletěť, nahoru letěť, nahoru wyletěť.
Heraufgehen, wygit, na horu gjt, nahoru wygj.
Heraus, wen, zwenku, zewniť.
Herausackern, wyworati.
Herausarbeiten, etwas, wyprawiti, wen, ſich, dobyti, aus dem Kothe, wydirati ſe, wydrati ſe, prodrati ſe, wydobeyti, dobeyti, dobyti ſe, dobeywati ſe wen z bláta.
Heraufkommen, na horu gjt, přigjt, wygit přicházet.
Heraufkriechen, wyleźt, nahoru wyleźt, leźt, wyplazyti ſe.
Heraufſteigen, wſtaupit, wyleźt, wygit, nahoru wyleźt, wygit, gjt, leźt, den Berg, die Treppe heraufſteigen, na wrch, po ſchodech nahoru gjt, leźt.
Herausbekommen, ſ H rauskriegen.
Herausbeugen, wyhnauti.
Herausbitten, wyproſyti.
Herausblaſen, wyfaukati, wyfaukuauti, wydmauti, durch Blaſen heraustreiben, als den Staub, einen Ton, wyrazyti.
Herausbrechen, wypuknauti, wytrazyti ſe, etwas, wylomiti, wylámati, wyrazyti, ſ. Ausbrechen.
Herausbringen, wyweſti, wyprawiti, wymocy, einen aus dem Elend, wymocy, wyprawiti někoho z bjdy, eine Summe im Rechnen, wyprawiti, wyweſti, aus einem ein Geheimniß, Bekenntniß herausbringen, mit Gemalt, ſagemſtwj a wyznánj z někoho wyprawiti, wymocy.
Herausbrudeln, wen wywřjti, wywjrati, wykypěti.
Herausbrüllen, wyřwati.
Herausdampfen, wydychati, wypářiti.
Herausdonnern, wyhřmiti.
Herausdrängen, ſich, protlačiti ſe, prodrati ſe, wydrati ſe wen.
Herausdrechſeln, na ſaustru wytočiti, wykrautiti, wyſaustružiti.
Herausdrehen, aus etwas, wytociti, wykrautiti, ſich auf etwas, wytočiti ſe, wykrautiti ſe z něčeho.
Herausbrennen, wen hořeti.
Herausbringen, wyčiſtiti ſe, wywaliti ſe.
Herausdrücken, wytlačiti, einen, wytiſtnauti.
Herausdunſten, wůni, páru wyrauſtiti.

Heraus-

Herausfahren, wygeti, plötzlich, wynikuauti, aus der Hand, wyſmeknauti ſe, wymknauti ſe, wie eine Rede, ein Wort, wyſkočiti, wygeti, es fuhr mir heraus, wyſkočilo mi to tak, prohlekl ſem to tak, etwas herausfahren, wie das Gewächſe im Frühling, wyſtakowati, wyſtřelowati.

Herausfallen, wypadnauti, wie die Zähne, wypadati, wypraſeti.

Herausfeuern, wyſtřeliti, wen ſtřjleti, mit den Kanonen, z děl ſtřjlet.

Herausfiſchen, wylowiti.

Herausfliegen, wyletěti, von Bienen, wyrogiti ſe.

Herausfließen, téct wen, wyteeti, wyſtěkati.

Herausfolgern, wywáděti, wywodit.

Herausfordern, wen požádati, wyžádati, žádati, 2) zum Kampfe, wyzwati, wybjdnauti, pobjdnauti.

Herausfreyen, wdáti ſe z ſwého ſtawu, neb rodu.

Herausführen, jemanden, wywesti, wywáděti, einen Miſſethäter zum Galgen, wywáděti zločince k ſtibenci. Waaren ſonſt wie andere Sachen, wywážeti, wywezti.

Herausgeben, wydati, wydáwati, wen dáti; na gewo dát, wynesť, außerdem, darauf, übriges Geld z dodati, was herausgegeben, außer dem gegeben wird, dodawek, m. er gab mir es zum Fenſter hinaus, dal mi to okuem wen, etwas zurückbehaltenes herausgeben, něco wydati, ein Buch herausgeben, ediren, knihu wydati, wydáwati, wůbec na ſwětlo wydati.

Herausgeber, m. wydawatel, wydawač, m.

Herausgebung, ſ. Herausgabe des Buches, wydánj, n.

Herausgeblaſen, wyfukuutý.

Herausgefordert, wyžádaný, 2) zum Zweykampfe, wyzwaný, wybjdnutý.

Herausgeführet, wywedeny.

Herausgegangen, wyſſlý.

Herausgezogen, wytažený.

Herausgehen, wychážeti, wygiti, herausgehen laſſen ein Buch, nechat wygiti knihu, wydati knihu, wie der Degen aus der Scheide, wyſmekowati ſe, wyſmekaeti ſe.

Herausgießen, wyliti, wyléwati.

Herausgraben, wykopati, wyhrabati.

Heraushauen, wyſekati, wyrubati.

Heraushebeu, wyjdwihnauti, wyzwednauti, 2) eine Thür aus den Angeln heben, wypáčiti.

Heraushelfen, pomocy z něcho wen.

Herausheulen, wykwati.

Heraushohlen, etwas, přinesti wen, wynesti wen, wen dáti, wyděti, jemanden aus dem Gefängniße, da er ſelbſten nicht kömmt, wywesti, wen přiwesti.

Heraushuſten, wykaſlati.

Herausjagen, wyhnati wypuditi, wen wyhnati, wyháněti, puditi, jage ihn zu mir heraus, wyžeň ho wen ke mně.

Herausklauben, wybjrati; wybrati

Herausklügeln, wymudrowati

Herauskommen, hervorgehen, wygiti, wychážeti, wen gjti, wygjti, wychážeti, přigeti, ſo oder ſo, auf die Art herauskommen, wypadati, es kömmt eben ſo heraus, tak to prawě wypadá, was kömmt heraus, co z toho wygde, die Rechnung kömmt nicht heraus, ten počet newychážj, komm zu mir heraus, oder komm heraus, aus dem Hauſe, aus dem Zimmer, poď ke mně wen, poď wen, wygdi ke mně wen, wygdiž wen, es kömmt Niemand zu uns

heraus,

heraus, žádný z nám wen negde, newychází, nepřichází, es kömmt auf eins heraus, gedna wěc gest, wssegedno gest, das kåme schön heraus, to by bylo pěkně, (nebyloby pěkně) wenn es herauskömmt, (ſtatt auskömmt, bekannt wird, gestli se to proneſe, wygdelito, přigdelito na gewo, babey kömmt nichts heraus, žádný užitek, nic z toho nepogde; wie eine Menge Menſchen, ſchnell, wyrogiti se, wyniknauti.

Herauskozen, wykuckati.

Herauskratzen, es zu bekommen, wydrápati, wyſtrábati, es wegzubringen, wyſtrábati.

Herauskriechen, wen wylezti, wylizti, wzlizgati.

Herauskriegen, wen dostati, wen dobyti, wydobyti.

Herauslangen, wen dáti, podati.

Herauslaſſen, wypuſtiti, wen puſtiti.

Herauslaufen, wyběhnauti, wen wybjhati, wyběhnauti, běžeti, wytecy.

Herauslegen, wen wyložiti, wykládati.

Herauslehnen ſich, wylehnauti ſobě.

Herausleiten, wywesti, wywoditi, wywádeti.

Herausleſen, ſ. Ausleſen.

Herausliegen, wyležeti ſe.

Herauslocken, wylaudili, wywabiti.

Herauslügen ſich, wylhati ſe, wyklamati ſe.

Herausmachen, etwas, wegnehmen, wyprawiti, wen připrawiti.

Herausmahlen, Getreide, wymljci.

Herausmurmeln, wymumlati.

Herausnuggen, wyhryzti, wyhlodati.

Herasnähen, wyſſiti, wyſſiwati.

Herausnehmen, wynjti, wen wzjti, wybrati, wynáti, wywnáti,

Herausneigen, ſich, wyhnauti ſe wen.

Herauspeitſchen, wypuſkati, wyſſlehati, wypráſkati.

Herausplatzen, mit etwas, wypleſkati, wyplesſiti něco, wygeti s něčim, den Staub, wybauchati

Herauspochen, jemanden, wytlaucy, wytřjſkati někoho.

Herauspreſſen, wyzmačiti.

Herausprügeln, wymlátiti, wytlaucy, wytřjſkati.

Herausquellen, prýſſiti ſe, wypuſſiti ſe, wytreyſkati ſe, hmyzeti, prameniti ſe, wen wyſkakowati, praudili ſe.

Herausragen, wyniknati, ſtrmiti, wyſtrcowati ſe, wykaukati, wen kaukati, wykukowati, die Zunge, wyplazyti gazyk.

Herausrecken, wyſtrčiti wen.

Herausreden, přjmo, zpřjma mluwiti, ſich, wymluwiti, wymlauwati ſe.

Herausreiben, wyſſaukati, wytjrati, wytřjti, Körner, wydrtiti.

Herausreiſſen, wytrhnauti, wytrhati, wyrwati, wydrápati, einem die Augen, wydrápati, die Haare, wytrhati wlaſy, die Zähne, wytrhati.

Herausrennen, wygeti, wyrogiti ſe, wytecy.

Herausrinnen, wytecy, wytékati, wen tecy.

Herausrücken, wie die Armee, wytrhnauti, herausrücken mit dem Gelde, wytahati ſe s peněžy, mit etwas im Reden, wygeti wen s něčim, er wollte nicht damit herausrücken, nechtěl s tjm wen, nechtěl s tjm wygeti, nechtělo to s něho wen.

Herausrufen, wen wywolati.

Herausſagen, wyříci, wyřknauti, wypowědjti, powědjti zpřjma, ſage es nur frey heraus, gen to směle, zpřjma powěz.

Herausschaaren, wyhrabati, wykopati.
Herausschäumen, wypěniti.
Herausscheinen, herausschimmern, wyblýskati se, wen se śwititi.
Herausschieben, wystřeliti, schnell herauskommen, wystřeliti se, wyskočiti, wymrštiti se, wyniknauti se.
Herausschiffen, wyplawiti se.
Herausschinden, wydříti.
Herausschlagen, wyrazyti, neut. herausschlagen, wie die Flamme, wyrazyti, świtiknauti; herausstreiben, wie die Besatzung, wytlaucy, wytepati, wyhřískati, wybiti.
Herausschleppen, wywlecy, wywlíknauti, wysmeyknauti.
Herausschleudern, wymrštiti, wyluciti.
Herausschneiden, wyřezati, wyříznauti, wyřezstiti, wie Papier mit der Scheere, wystřihnauti, wie Brod, wykrogiti, wykrogeri.
Herausschöpfen, wywážiti, wyteriti.
Herausschreiben, wypsati, wypisowati, aus einem fernern Orte, psáti zdaleka.
Herausschreyen, wen křiceti, wykřiknauti.
Herausschütteln, wytřásti, wytřásati.
Herausschütten, wyliti, wylěwati.
Herausschwimmen, wyplawati, wyplauti, wyplynauti.
Herausschwingen, wypřáhnauti, napřáhnauti.
Herausschwitzen, etwas, wypotiti se z něčeho, něco.
Herayssehen, wyhlídnauti, wykaukaati, wen kaukati, hleděti, patřiti, wyzříti.
Herausspaziren, wycházeti wen na procházku, wen se procházeti.
Herausspringen, wyskočiti, wyskakowati, wen wyskočiti.
Herausspritzen, act. wystříknauti, wyprskauti.
Heraussprossen, wypukati se, wypučiti se, pučiti se, prautiti se.
Herausspruden, sprühen, pass. wykinauti se, wystřikowati; hlubow čiti.
Herausstammeln, wybreptati.
Herausstecken, wystrčiti.
Herausstehen, strměti, čnieti.
Herausstehlen, wykrásti, sich, wylanditi se, wykrásti se.
Herausteigen, wystaupiti wen.
Herausstellen, wen wystawiti.
Herausstossen, vertreiben, wystrčiti von einem, wie z. B. der Wein den Deckel, das Pulver die Kugel, wyrazyti, Reden, koči wypustiti, wypaussteti.
Herausstottern, wykoktati, wybrepkati.
Herausstrecken, wen roztáhnauti, z. B. die Zunge, wyplazyti.
Herausstreichen, s. Ausstreichen, loben, wychwalowati, wynášeti chwálau.
Herausströhmen, wywaliti se, wyřititi se, wyhrnauti se, b) prauditi se.
Herausstrudeln, hmyzeti, prauditi se.
Herausstuchen, wyhledati.
Heraustragen, wynesti, wynášeti
Heraustreiben, wypuditi, wyhnati, wylpássiti.
Heraustreten, wystaupiti, wykročiti.
Heraustrieffen, wen kapati, kanauti.
Herauswachsen, wen růsti, wyrůsti, wyrostati.
Herauswälzen, wywaliti.
Herauswerfen, wyhoditi, wyhazowati, wywrcy, wywrhnauti, wymecy, wymetati, wen hoditi, wen wyhoditi — — wirf es mir zum Fenster hinaus, hoď mi to oknem wen.
Herauswickeln, wywinauti, wyplésti, wymásti, sich herauswickeln

aus

aus etwas, wyplesti se, wymásti se, wywinauti se z nſtcheho.
Herauswinden, wydjti, wydjrati.
Herauswollen, wen chrjti.
Herausznürgen, wydáwiti, ſich, wydjti ſe.
Herauszerren, wyrwati, wydrápati.
Herausziehen, wytáhnauti, den Faden aus dem Oehr der Nadel, wywlikauti, das Schwerdt, den Degen, meč, kord wytáhnauti, wytáſyti, potrhnauti, meče, kordu dobyti.
Herauszwängen, zwlnuti, wynutiti, wynútkati, ſich, mocy ſe wydobyti, wydrati ſe, prodrati ſe.
Herbe, trpký, hořký, krutý, krušný, das iſt, kömmt mir herb, geſt. pſchá, mně krušno, duſno, těžko, trpké.
Herbe, adv. trpce, trop, krutě, krušně.
Herbe, ſ. trpkoſt, trop, ſ. krutoſt, ſ.
Herberge ſ. bey jemanden, hoſpoda, rčma, ſ. hoſtinice, ſ. dům hoſtinſký, geben, freywillig, hoſpodu dáti, do hoſpody přijmati, hoſtiti.
Herbergen, einen, přechowati, přechowáwatt někoho, gohoſtinu, do hoſpody přijiti, 2) bey einem herbergen, hoſpodowáti, hoſpodau býti, mjti hoſpodu.
Herbeten, modliti ſe něco.
Herbey, herbei, ſem, ſemto, dálegi ſem.
Herbeybringen, ſem, ſemtò nèſti, přineſti, přinášeti, jemanden, ſem wéſti, přiweſti.
Herbeyfahren, ſem geti, přigeti, přijížděti, 2) herbeyführen, als Steine, Schutt, Kalk, wozyti, přiwážeti (ſem)
Herbeyfliegen, přiléty, ſem léty.
Herbeyführen, ſem wéſti, přiweſti, přiwáděti, 2) Steine, Kalk, Waaren, přiwážeti, wozyti kámenj, wáhno, zbožj.

Herbeygehen, ſem gi i, přijiti, přicházeti.
Herbeyholen, ſem přiweſti, přineſt
Herbeykommen, ſem giti, přijiti, přicházeti, přiſtaupiti; kommen ſie doch näher herbey, přiſtaupte gj pak bljže, die Zeit kömmt herbey, da ich abreiſen muß, čas přichází, ſe bljžj, w který dóget muſym, ſ. Herzukommen.
Herbeykunft, ſ. přichoz, m. přijitj, n.
Herbeylocken, přilauditi, přiwáditi, přiwnáditi.
Herbeyrücken, ſem přitáhnauti, přitrhnauti, přibrati ſe.
Herbeyrufen, ſem wolati, zawolati, přiwolati.
Herbeyſchaffen, ſem opatřiti, zgednati.
Herbeyſchaffung, ſ. opatřenj, zgednánj, n.
Herbeyſchwimmen, ſem připlawati, připlauti.
Herbeyſtellen, ſem poſtawiti, přiſtawiti.
Herbigkeit, ſ. Herbe.
Herbringen, jemanden, ſem přiweſti, přiwáděti, přiwáſeti, přibrati, přiwáſeti, přiwáſeti, přiwáſeti

Hereilen, sem pospjchati, pospjssiti, přispjssiti, swapiti, sem přikwapiti.

Herein, sem, (do wnitř,) do (wnitřka) nur herein, gen sem, gen wkročegj, gen sem wegdau, Licht herein, swjčku, světlo sem, sem s swjčkau, světlem, Freund, wie bist du herein gekommen, přjteli, krerak gsy sem wssel, wessel ſ Mat. 22. 12. es kömmt Niemand herein (in die Stadt) žádný sem negde, nepřichází (do města)

Hereinbrechen dobyti se, wlámati se, wlaupat se; wrazyti, 2) wie die Nacht oder Unfälle, připadati, připadnauti, über einen, připadnauti, přikwačiti, wrazyti, dorazyti, wdáti, dotřjti na někoho sem.

Hereinbringen, sem přinesti, wnesti.

Hereindringen, sem se tlačiti, tisrti se, waliti se, trjsti se, wtlačiti se, wřititi se, wetřjti se, wedrati, prodrati se, proniknauti.

Hereineilen, sem pospjchati, swapiti, chwátati.

Hereinfallen, sem wpadnauti.

Hereingehen, hereinkommen, sem gjti, wgjti, wcházeti, přicházeti.

Hereinhelfen, jemanden, sem někomu pomocy.

Hereinholen, etwas, přinesti sem, přinášseti.

Hereinkommen, sem přigjti, wgjti, přicházeti, wcházeti.

Hereinkriechen, sem lezti, přilezti.

Hereinkriegen, jemanden, dostati někoho sem.

Hereinlassen, sem pustiti, wpustiti, nauſſtěti, wpauſſtěti, nechati.

Hereinlaufen, sem wběhnauti, wie Wasser, wtecy.

Hereinlegen, sem wložiti, wkládati.

Hereinlocken, sem wlauditi, přilauditi, přiwábiti.

Hereinnehmen, sem wzjti, bráti

Hereinnöthigen, sem wnutiti, wnutkati, donutiti, donutkati, přinutiti, přinutkati.

Hereinreiten, sem geti, wgeti, přigeti na koni.

Hereinrücken, ſ. Einrücken.

Hereinrufen, sem wolati, přiwolati, zawolati.

Hereinschießen, sem střjleti.

Hereinsteigen, sem lezti, wlezti, wstaupiti.

Hereinstossen, sem strčiti, wstrčiti.

Hereinstreifen, dochážeti, dogjždžeti.

Hereinstürzen, wpadnauti, wrazyti sem, wřjtjti se sem.

Hereintraumeln, wmotati se sem, zamotati se, wžeybrati se sem, přižeybrati se sem.

Hereintragen, sem nesti, wnesti, přinesti, wnášseti, přinášseti

Hereintreiben, sem hnáti, wehnati, přihnati, puditi.

Hereintreten, sem wstaupiti, wkročiti.

Hereintreten, das, ſ. Hereintritt.

Hereintritt, m. wstaupenj, wkročenj, n.

Hereinwerfen, sem wrhnauti.

Hereinziehen, was draußen war, sem wtáhnauti, 2) wieder hereinziehen, wstěhowati se, přistěhowati se.

Hererziehen, powjdati, wypraowati.

Herfahren, etwas, sem přiwážeti, přiwezti, wezti, wozyti, 2) selbſt, geti, přigeti sem, přigjždžeti: mit Ungeſtimm, dogjždžeti, da fahren sie her (näher zu uns, gedau sem (blíž k nám.

Herfliegen, sem letěti, přiletěti.

Herfließen, sem tecy, přitecy.

Herführen, jemanden, sem westi, přiwesti, 2) etwas in Wagen, Schiffe, wezti, přiwezti, přiwážeti.

Hergang

Hergang, m. celý běh, přiběh, m.
Hergeben, Geld, sem dáti, gieb her, dey sem
Hergebracht, sem přinesseny.
Hergeführt, přiwedeny, připraweny
Hergegen, s. Dagegen, Hingegen.
Herachen, herkommen, sem giti, přigiti, přicházeti, choditi, gehe her, pogď sem, er gehet schlecht her, on sy sprawně chodj, 2) geschehen, hoditi se, zběhnauti se, státi, dáti se, přiházeti se, wie es hergehen pflegt, gak se stáwá, dáwá, přihází.
Hergeholt, sem přinesseny.
Hergesagt, řikany, řeknuty, powjdany, odřikany, odřikáwaný.
Herhalten, držeti, nadržeti, nastáwiti, nastrčiti, herhalten müssen, bůsen, odbeywati, etwas unangenehmes erdulden müssen, zakaussety.
Herholen, einen, giti, přigiti pro někoho, přiwosti někoho, etwas, giti pro něco, přinesti něco, zu weit, zdaleka přiwáděti, přiwozowati.
Hering, m. Häring, herynk, hernik, okolesť, m.
Heringsbrühe, s. poljwka z herynka, herynkowá.
Heringskrämer, m. prodawač herynků, m.
Heringslacke, f. láč herynkowý, m.
Herkommen, přicházeti, přigiti; pocházeti, pogiti, komm her, pogď sem, přigď sem, wo kömmst du her, odkud přicházýš, gdeš, wo bist du hergekommen; kde gsy se tu wzal, kde gsy sem přissel, kde sy se tu octnul, odkud gsy sem přissel, 2) herstammen von etwas, als eine Wirkung, ein Wort, odtud přicházeti, pocházeti, das kömmt von ihm her, to od něho, z něho pocházý, přicházý, davon kömmt das Uebel her, od (z) toho pocházý to zlé,
Hergekommen, bey etwas, zběhlý w něčem, er ist dabey, beym Studiren hergekommen, gest w tom wměnj zběhlý, 3) nabrati se, brátí se, wzýti se, mit der Genitiv. wo kamen nur so viele Fliegen her? kde se tu gen tec much nabralo, wjalo?
Herkommen, das, Geschlecht, kmen, rod, m. pogitj, n. gutes Herkommen, dobrý rod, kmen, von guten Herkommen, guten Herkommens, z dobrého rodu, kmenu, von schlechten Herkommen, z rodu, kmenu chatrného, prostého, zwrostného, sprostného, 2) Weise, Gebrauch, obyčeg, způsob, m. es ist Herkommens, gest ten obyčeg, způsob.
Herkunft, f. přichod, m. přigiti, n. 2) Geschlecht, rod, kmen, m. pogitj, n. s. Herkommen, unehrliche Herkunft, nematen rod, m.
Herlallen, žwástati.
Herlassen, pustiti, sem pustiti, wollte ihn nicht herein lassen, nechtěli ho sem pustit.
Herlangen, sahati sem, sáhnauti, dosáhnauti, dosahowati sem, dosahati sem, b) geben, podati sem
Herlaufen, sem běžeti, přiběhnauti
Herlegen, sem položiti, sem klásti lege es mir her, polož mi to sem.
Herleihen, půgčiti sem, zapůgčiti ich habe viel Held bereits herleihen, giž gsem mnoho peněz rozpůgčil.
Herleiten, wo anders her an einen andern Ort, přewáděti, přewesti, von etwas, ein Wort, odwozowati, půwod brátí.
Herleitung, f. des Worts, půwod, m. půwodu bránj, n. odwozowánj slowa, m.
Herlesen, čjsti na hlas.
Herlesung, f. čtenj na hlas, n.

Hermachen, ſich, über etwas, dáti ſe do něčeho, puſtiti ſe, wpuſtiti ſe do něčeho, einem etwas hermachen, někomu něco namluwiti, Poſſen, čtwerácſtwj, hříčky, ſſpičky, fraſſky prowoſowati, prowáděti, laſſkowati.

Hermelin, n. popelice, popelka, f.

Hermelinchen, n. popelička, f.

Hermelinzeli, m. ložich z popelic, popelčený, m. popelčí.

Hermeln, f. ein Kraut, heřmánek, m.

Hermurmeln, mumlati, zamumlati.

Hernach, potom, nápotom, pak, nicht lange hernach, nedlauho potom, hernach erfuhr ich es, pak (potom ſem ſe toho dowěděl, gehen ſie nur, ich will hernach ſchon kommen, gdau gen, wſſak gá potom přigdu, acht Tag hernach gieng er gar weg, za oſm dnj potom dokonce o: deſſel.

Hernachmals, až potom:

Hernahen, bljžiti ſe ſem, přibljžiti ſe.

Hernehmen, ſſo wzjti, brátí, wo hernehmen, kde co wjti, nabrati, wzjti, wo möchten denn die Leute ſoviel Geld hernehmen, kdeż by ſe lidé nabrali peněz, kdeżby lidé wzali peněz? 2) fopſſen, brátí na ſſpičky, gebati, z bati, dogimati, dorážeti na někoho.

Hernennen, ſich, nach etwas, gmenowati ſe po něčem, ſſlauti po něčem.

Heroiſch, ſ. Heldenmäſſig.

Herold, m. Ausrufer, hlaſatel, hlaſytel, poſel wogenſký, m. m. in Friedensſachen, wypowidatel, hlaſatel, zwěſtowatel, poſel, wyſlanec pokoge, m.

Heroldſtab, m. hůlka, berla pokoge, f.

Herplaudern, herplappern, plyſkati, žwáti, blekotiti.

Herr, m. pán, m. das ſind rechte Herren, to gſau hodnj páni, über das Geſind, Dienſtboten, hoſpodář, m. d. r Herr Gott, hoſpodin, pán, m. der Tag des Herrn, den páně, m. was des Herrn iſt, páňſtw.

Herrchen, n. panáček, pánek, m. panička, pánč, n.

Herrechnen, wyčjtati, wyčiſti, wypočjtati.

Herreichen, podáwati, podati, fem podati, poſkytnauti, reiche mir deine Hand her, podeg mi ruku.

Herreiſen, ſem geti, giti, ſem přiget, přigit, eben darum bin ich hergereiſet, proto gſem ſem přigel.

Herreiten, ſem geti na koni.

Herriſch, rozkazný, poraučliwý.

Herriſch, adv. rozkazně, poraučliwě.

Herrlein, n. Herrchen, pánek, panička, m.

Herrlich, wýborný, znamenitý, ſlawný, ſſkwoſtný, ſwelebný, wálný, nádherný, panſký, herrliche Mahlzeit, Tafel, Gaſterey, ſlawný, ſſkwoſtný, panſký obědkwas, m. eine herrliche Arbeit, znamenité, wýborné dilo, n. ein herrlicher Junge, wýborný gonák, m. herrliche Tracht, nádherný krog, m. herrliches Leben, panſké, wýborné žiwobytj, n. herrliches Geſchenk, znamenitý dar, m. herrliche That, ſlawný, znamenitý čin, m.

Herrlich, adv. wýborně, na wýboe, znamenitě; ſſkwoſtně, ſlawně, welebně, nádherně: panſky, herrlich traktiren, ſſkwoſtně hoſtowati, ſich herrlich halten, wýborně ſe chowati, ſobě wěſti, herrlich hergehen, nádherně ſobě chodíti, herrlich leben, panſky, wýborně, na wýboe žiwu býti.

Herrlichkeit, f. Gloxie, Geyrung, Prunk, oſlawa, f. oſlawenſtwj,

ná́dhernoſt, wýbornoſt, znamenitoſt, ſlkwoſtnoſt, ſlawnoſt, ſláwa, welebnoſt, f. Gottes, ſláwa, welebnoſt Božſká, f. ſeine Herrlichkeit, gehó welebnoſt, des Lebens, Vergnügens, wýbornoſt, znamenitoſt, f.

Herrnbefehl, m. Herrngebot, n. poručenj panſké, n. panſký rozkaz, m.

Herrndiener, m. ſluha, ſluzebnjk panſký, m.

Herr dienſt, m. ſluzba panſká, f.

Herrngaſſe, f. panſká vlice, f.

Herrnhof, m. dwůr panſký, m.

Herrnſitz, m. Herrnplatz, ſýdlo panſké, n.

Herrnſtube, f. panſká ſwětnice, f.

Herrſchaft, f. Regierung, Macht, Oberherrſchaft, Obergewalt, Botmäßigkeit, panſtwj, wládařſtwj, n. wláda, f. wládnutj, wládařenj, panowánj, n. wrchnoſt, zpráwa, f. das Land wo einer Herr iſt, ein Inbegriff von Gütern, mit der Gerichtbarkeit, panſtwj, n. Herrſchaft haben, führen, wládařſtwj, panſtwj, wládu, wrchnoſt mjti, wládařſtwj, zpráwu držeti, ſolche erlangen über — opanowati; von, aus fremder Herrſchaft, cyzopanſký, Herrſchaft über einen haben, mjti nad někým zpráwu, wládu, die Herrſchaft, der Herr, die Herrn ſelbſt im Lande, auf einen Gute, Gebiete, wrchnoſt, f. die junge Herrſchaft, mladá wrchnoſt, f. Herrſchaften, panſtwo, n. wrchnoſti, f. plur.

Herrſchaftlich, panſký, vom Landesherrn, wládařſký, panownický, vom Grundherrn, Hausherrn, panſký, wrchnoſtenſký, herrſchaftliche Bediente, überhaupt wenn man einen ſieht, erkennt, panſſtj, wrchnoſtenſſtj ſlauzjcý, plur. herrſchaftlicher Verwalter, panſký zpráwce, herrſchaftliche Güter, panſſtj, wrchnoſtenſſtj ſtatkowé, m. plur.

Herrſchaftlich, adv. panſky, herrſchaftlich leben, panſky, po panſku žiwu býti.

Herrſchen, panowati, wládařiti, wládnauti, zprawowati, wie König, kralowati, wie ein Herzog, wywoditi, herrſchende Religion, panugjcý wjra, f. herrſchen, wie eine Gewohnheit, wie Sünden, panowati.

Herrſcher, m. panownjk, wládař, wládce, zpráwce, m.

Herrſcherinn, f. panownice, wládařka, wládkyně, f.

Herrſchſucht, f. žádoſt panowánj, chtiwoſt k panowánj, f.

Herrſchſüchtig, žádoſtiwý panowánj, tůha, chtiwý k panowánj.

Herrücken, přitrhowati ſem, přiſtupowati ſem, přiſtaupiti ſem, přibljžiti ſe ſem, přibližowati ſe ſem.

Herrufen, ſem zawolati, přiwolati, powolati, zawolati, ruft ihn her, zawoleg ho ſem.

Herrühren, pocházeti.

Herſagen, říkati, powjdati, wyprawowati, wyprawiti, rozprawěti, Lekzion, odříkáwati.

Herſchaffen, opatřiti, zgednati.

Herſchauen, ſem hleděti, kaukati, patřiti.

Herſchießen, ſchnell herzukommen, wie ein Vogel, Schiff, Pfeil, Kugel, přileřeti, wie das Waſſer, wběhnauti, weinauti; Geld herſchießen, penjze zapůgčiti, poſkytnauti; herſchießen im Kriege, auf uns, ſem ſtřileti, doſtřelowati, střelbau, ſtřjlenjm doražeti.

Herſchleichen, přilježati, přilezti, přiluzowati ſe, přikraduti ſe, ſtiwiecy ſe.

Herſchlenkern, taulati ſe, potaulowati ſe, talácetí ſe, plandati ſe, klackowati ſe.

Herſchleudern, ſem mrſſtiti, zamrſſtiti, wrcy, luſiti.

Herſchnacken, klampati, klachati, klachem dělati.

Herſchreiben, einem Brief, Zeitung, pſáti sem pſanj, nowinu.

Herſeyn, von einem Orte, býti od někud, über einen mit Reden, býti w řečech s kým, ſie waren alle über ihn her, byli wſſickni w něm hned.

Herſetzen, sem poſtawiti, přiſtawiti, ſetze den Stuhl her, poſtaw ſem ſtolicy, ſich, poſaditi ſe, ſednauti ſem.

Herſtinken, prozpěwowati.

Herſtreugen, einen, wyſſtwati z) wie jemand, auf dem Pferde, přikeccy, doſpěti, vprkem, cwalem přigeti, přihnati.

Herſtammen, von einem herkommen, pocházeti, pogiti, wicházeti, wzegiti, wznikati, původ brátí, rodem býti, wo ſtammſt du her, odkud pocházýš, odkud gſy rodem?

Herſtammend, pocházegicý, wzcházegicý.

Herſtammung, f. Urſprung, Abſtammung, původ, m. pogitj, pocházerſ, n. počátek, wzniť, m.

Herſtellen, an einen Ort, poſtawiti sem, ſich, poſtawiti ſe sem, einen Kranken, uzdrawiti, pozdrawiti, nemocného k zdrawi, w předeſſlé zdrawj nawrátiti, etwas einzufallenes, zaſe wyſtawěti, wzděłati, oprawiti, w ſtaw nawrátiti, eine Gewohnheit, zwyk obnowiti, etwas beſſer machen, wzbeſſern, w dobrý, w lepſſj ſtaw nawrátiti, vwerſti; ein Werk liefern, práci z dſto k miſtu přiwesti, wdělati, die Freyheit, den Geſchmack wieder herſtellen, nawratiti, opatřiti, opět zgednati, Verdorbenes, Beſchädigtes, w ſtaw nawrátiti.

Herſtellung, f. znowa wzděnj, obnowenj, n. obnowa, oprawa, des Kranken, uzdrawenj, pozdrawenj, nawrácenj w předeſſlé zdrawj, k zdrawj, n. w ſtaw nawrácenj.

Hertraben, klusati.

Hertragen, neſti, sem neſti, přineſti, vor ſich hertragen, před ſe neſti.

Hertreiben, sem hnáti; přihnati.

Hertreten, sem wſtaupiti, přiſtaupiti, přikročiti, kročiti, wkročiti, tritt her, wſtup sem, wkroč sem.

Herüber, sem na tu ſtranu, herüber fahren, sem na tu ſtranu gett, herüber kriechen, sem lezti, přelezti, kriech herüber, přelez sem, herüber bringen, sem neſti, přeneſti, herüber bringen, ſühren, sem přiweſti, herüber ziehen, sem gíti, přegíti, herüber tragen, sem přeneſti, herüber werfen, sem přehoditi, herüber treten, sem ſtaupiti, přeſtaupiti, kročiti, překročiti, über den Fluß herüber locken, sem přes řeku přilauditi, komm zu mir herüber, über den Fluß, přegdiž sem ke mně, die Blumen biegen ſich herüber, kwjtj sem se přehybá.

Herum, okolo, wůkol, kolem, da herum, dort herym, tu okolo, tam okolo, überall herum, wůkol, wſſudy okolo, um und um herum, kolem, do kola, do kolauče, ſich im Kreiſe herum drehen, do kola se točit, rings herum gehen, kolem okolo gít, chodit, um das Haus herum gehen, okolo domu gít, chodit, der Fluß fließet um die Stadt herum, řeka teče okolo celého města, kommen ſie da herum, gdau tudy.

Herumbauen, kolem okolo, do kola ſtawěti.

Herumbeißen, ſich, wie Hunde, kauſati ſe, ſich mit einem, hrýzti ſe, kauſati ſe, ſkrpiti ſe s někým.

Herumbougen, ohybati kolem, okolo, ohnauti.

Herumbewegen, ſich, točiti ſe okolo, kolem do kola obráčeti, otáčeti, tatáčeti, wrtěti ſe, um etwas, obcháżeti něco, otáčeti ſe, obtáčeti ſe o něco, okolo něčeho.

Herumbinden, obwázati, okolo wáżati.

Herumblättern, liſty w knize přemjtati, přemjtati ſe, přebjrati ſe w liſtech, w knize, rozwjnati liſty knihy.

Herumblicken, ſem a tam pokukowati, hleděti, zewlowati, ſem tam ſe ohljżeti.

Herumbreiten, ausbreiten, rozeſtřjti, wojproſtřjti, proſtřjti okolo.

Herumbringen, um etwas herum, přiweſti okolo.

Herumdenken, na rozličné wěcy wyſlíti.

Herumdrehen, obtáčeti, otáčeti, otočiti, obtočiti, kolem obtáčeti, die Rede, obraceti řeč, den Hals, krk zatočiti, zakrautiti, herumdrehen, ſich im Kreiſe, kolem, do kola ſe zatočiti, otočiti, was ſich herum dreht, obratný, točliwý.

Herumfahren, etwas an einen andern Ort, okolo wożiti, ſelbſt herumfahren, obgjżdżeti, obgeti, okolo gezditi, geti, ſem a tam ſe progjżdżeti, an einem Orte, überall, wſſudy gezditi, mit der Hand, rukau gezditi ſem tam, mit den Augen, oči obnáſſeti po něčem.

Herumfliegen, okolo lítati, ſem tam lítati.

Herumfließen, okolo tecy, wůkol tecy.

Herumfragen, poptáwati ſe, doptáwati ſe, dotazowati ſe wůkol.

Herumfreyen, namlauwati ſobě.

Herumfühlen, omakáwati, omakati.

Herumführen, prowáděti, okolo, wůkol woditi, weſti, einen Graben, Zaun, obehnati město přikopem, weſti přikop, einen, um ihm alles zu zeigen, proweſti, prowáděti, herumgehen laſſen, nechati okolo choditi, herumgehen wie die Krankheiten, panowati.

Herumgaffen, zewlowati, ſem a tam lelkowati, ohljżeti ſe.

Herumgaffen, n. zewlowánj, lelkowánj, n. zewly, lelky, pl. m.

Herumgeben, okolo dáwati.

Herumgehen, hin und her, procházeti ſe, herum gehen, vorbey, obcházeti, wie ein Kranker, choditi, ſich herumbewegen, um etwas, obcházeti, choditi okolo, in dem ganzen Hauſe herumgehen, po celém domě chodit; inwenig herumgehen, pochodit; wie eine Rede, Sache, Schrift, Journal, Kurrende, rozcházetiſe, es gehet alles mit mir herum, wſſecko ſemnau kolem gde, wie ein Becher, Glas, Krug, bey Tiſche, kolem obegjti; den ganzen Tag herumgehen müſſig, celý den chodit, přechodit, genug, wychoditi ſe.

Herumhangen, okolo wiſeti.

Herumhauen, okolo ſebe ſekati.

Herumhüpfen, okolo, ſem a tam poſkakowati, obſkakowati.

Herumjagen, honiti, hnáti okolo; prohánětí.

Herumkehren, obrátiti.

Herumkommen, um einen Ort, obegjti, obgjti, wie eine Rede, Sache, eine Schrift, rozegjti ſe.

Herumkriechen, ſem a tam, okolo lezti, plaziti ſe.

Herumlagern, ſich, um einen Ort, rozhoſtiti ſe, rozložit ſe okolo.

Herumlaufen, ſem a tam běhati, těkati, wie ein Rad, objhati, okolo běhati, oběhnauti, obcházeti, in der Stadt herumlaufen, běhat po městě.

Herumlaufen, das, běhánj, těkánj, n.

Herumläufer, m. běhun, běhak,

těkač, tulák, m. im Lande, poběhlec, zběhlec, zběhlik, tulák, m.

Herumlegen, obkládati, obložiti, sich um etwas, kolem okolo se položiti, Besatzung, oder sonst etwas hie und da, rozložiti.

Herumlehnen, opírati se okolo.

Herumleihen, rozpůjčiti.

Herumlenken, obrátiti, obracetí okolo, semanden in der Meynung, obrátiti, obrazyti někoho.

Herumliegen um etwas, ležeti okolo, wůkol, überall, sem a tam, okolo ležeti.

Herumnehmen, den Mantel, das Kleid, wzýti okolo sebe, na sebe, jemanden überall mit, sebau bráti, wzýti, 2) herumnehmen, führen, durchziehen, foppen, brátí někoho.

Herumprügeln, einen, tepati, bíti, tlaucy, třískati, sich zusammen, tepati se, bíti se, tlaucy se, třísk. ti se mezi sebou.

Herumreichen, s. Herumgeben, Herumgehen.

Herumreisen, sem a tam, wůkol gezdíti, oder choditi, putowati.

Herumreisen, das, sem a tam gezdění, putowánj, n.

Herumreiten, obgizdéti na koni, okolo geti, gezdíti, progizdéti se, progeti se na koni, sem a tam gezdíti na koni, einem auf dem Halse, auf einem herumreiten, gezdíti na, po někom.

Herumreiten, das, obgizdénj, sem a tam gezdénj, progizdénj se, n.

Herumrennen, s. Herumlaufen.

Herumschicken, sem a tam posýlati, wůkol posýlati.

Herumschießen, sem a tam střeleti.

Herumschlagen, ein Kleid, obložiti, obkládati, den Mantel, die Decke, obhoditi okolo sebe, 2) sich herumschlagen, s. Herumprügeln; etwas um eine Sache, obaliti, zaobaliti; um den Kopf, Mund, oklaucy o hlawu, o hubu, okolo hlawy, huby, sich in der Welt, s. Herumtreiben.

Herumschlendern, herumstreichen, Herumstreifen, Herumschwärmen, s. Herumschlenkern.

Herumschleichen, als matt, táhati se, wlácěti se, trmácěti se, potlaukati se, tlaucy se; sich um etwas, ossaupnauti, ossauknauti se.

Herumschleichen, opletati se, omotati se.

Herumschlenker, tulák, rowalec, puhda, plahočil, oberžil, m.

Herumschlenkern, schleudern, mrštiti, potulowati se, taulati se, talácěti se, potlaukati se, plahočiti se, rowalowati se.

Herumschlenkern, das, potulowánj, taulánj, n. taulka, f. taulácenj se, n. plahočenj se, n. walowánj, n. potlaukánj, n.

Herumschleppen, etwas, sem a tam táhati, wlácěti, smeykati, sich táhati se, trmácěti se.

Herumschwärmen, těkati, taulati se, protulowati se, potulowati se.

Herumschwärmen, das, těkánj, taulánj, protulowánj se, potulowánj, n. taulka, f. plahocenj.

Herumschweifen, potlaukati se, pohybati, těkati, taulati se, s. Herumlaufen.

Herumschweifen, n. taulánj, taulka, f.

Herumschweifend, taulawý.

Herumschwingen, ohánětí.

Herumsehen, ohlížeti se, okolo sebe hleděti, otočiti.

Herumsehen, das, ohlíženj se, okolo sebe hledění, n.

Herumsenden, sem a tam posýlati, okolo posýlati.

Herumsetzen, kolem, okolo posáditi, sázeti, sich, posáditi se kolem, okolo, sázeti se kolem, okolo, do kola.

Herumseyn, býti po něčem, kolem bráti, wýtil.

Herum-

Herumſitzen, ſedĕti okolo, kolem okolo.

Herumſpazieren, procházeti ſe ſem a tam, okolo.

Herumſpazieren, das, procházeni ſe, n.

Herumſpeyen, plwati okolo sebe.

Herumſpringen, obſkakowati okolo.

Herumſpritzen, etwas, kropiti, wykropowati, wykropowati něčim okolo ſebe.

Herumſtehen, okolo ſtáti, kolem okolo ſtáti.

Herumſtellen, okolo ſtawĕti, poſtawiti.

Herumſtöbern, ſſtárati, kutiti.

Herumſtierelu, ſſtárati ſem y tam.

Herumſtreichen, ſtreifen, potlaukati ſe, holdowati, holdem choditi, tanlati ſe, potulowati ſe, protulowati, powalowati ſe.

Herumſtreicher, m. tulák, běhal, pobuda, powaiec, obeyda, m.

Herumſtreuen, okolo ſypati, poſypati, trauſyti, potrauſyti, rozſtrauſyti.

Herumtappen, fühlen, ſem a tam hmatati, im Finſtern, tápati we tmách, po tmĕ choditi, blauditi, der ſo herumtappet, tápawý, we tmách.

Herumtaumeln, ſem a tam, okolo ſe motati, zcyhrati, potáceti ſe.

Herumtragen, obnáſſeti, roznáſſeti, ſich mit etwas, noſyti ſe s něčim, něco ſebau noſyti.

Herumträger, m. roznaſſitel, m.

Herumtreiben, okolo hnáti, honiti, ſſtwáti; wie das Meer, zmjtati; ſich, potlaukati ſe, plahočiti ſe, trmácet ſe po ſwĕtĕ, protulowati ſe, Naucy ſe.

Herumtrinken, kolem, do kola pjti,

Herumwachſen, obroſtati, kjwůkol růſti.

Herumwälzen, okolo wáleti, walisti, ſich, obtáceti, ſe, ſich herumwälzen in allen Oertern, powalowati ſe, prowalowati ſe, ſolcher Menſch, powaiec, m.

Herumwälzen, das, powalowáni, n.

Herumwandeln, obcowati, obcházeti.

Herumwandern, obcházeti, choditi, po ſwĕtĕ, putowati, procházeti ſwĕt.

Herumwerfen, ſem a tem házeti, okolo ſebe házeti, metáti, ſich im Bette, smjtáti, házeti ſebau w poſtcli.

Herumwühlen, in etwas, in Sachen, Büchern, přebjrati ſe, (w něčem) přemjſtati wĕcy, im Kothe, Engeweide, hrabati, kutiti, hmyzjdjti, párati ſe, pitwati ſe, w bláte, we wnitřnoſtech.

Herumzanken, ſich mit einem, waditi ſe, táhati ſe, ſwáriti s někým.

Herumzerren, rwáti, táhati.

Herumziehen, um etwas, obtáceti, obtočiti, otočiti, überall mit Muſik, Geigen, obcházeti ſe, táhati ſe, talácení ſe, trmáceti ſe, wláceti ſe po zemi, plahočiti ſe, choditi holdem, holdowati, potulowati ſe, potlaukati ſe, jemauden, ſem a tam táhati.

Herunter, dolů, komm zu mir herunter, poď (ſegdi) ke mně dolů, den Hügel, Berg herunter, z kopce, z wrchu dolů.

Herunterbeugen, dolů ſehnauti, ohnauti,

Herunterblicken, dolů popatřiti, shlĕdnauti, wzezřjti.

Herunterbrechen, dolů zlomiti, zlámati, vlomiti.

Herunterbringen, dolů přiweſti, připrawiti, etwas von oben holen, přineſti dolů.

Herunterdrücken, dolů zmačkati, zmjſtiti.

Herunterführen, dolů ſgeti, geti.
Herunterfallen, dolů padati, padnauti, ſpadnauti, vpadnauti.
Herunterführen, dolů weſti, ſweſti, im Wagen, ſwezti.
Hruntergefallen, dolů ſpadlý, vpadlý.
Herruntergehen, dolů gjti, ſgjti.
Heruntergeſchlagen, dolů ſtrzený.
Heruntergeſtoſſen, dolů ſtrčený.
Herunterheben, dolů wzýti.
Herunterhelfen, dolů pomocy.
Herunterhengen, dolů wiſeti, ſwiſezi.
Herunterhyſen, etwas, dolů ſneſti.
Herunterjagen, dolů ſehnati, ſpudiri.
Herunterkämmen, ſčeſati dolů.
Herunterkommen dolů přigiti, ſegjti, 2) verarmen, ſegjel, vkegiti, w mizynu přigiti, giti doſů.
Herunterkriechen, dolů lezti, ſlezti.
Herunterkriegen, dolů doſtati.
Herunterlaſſen, dolů puſtiti, ſpuſtiti, panſſtěti, ſpauſſtěti, 2) ich laſſe keinen Heller herunter, ani trogniku neſlewim.
Herunter laufen, dolů těcy, ſtecy.
Herunterlocken, dolů přilauditi, přiwábiti,
Herunternachen, losmachen, herabnehmen, dolů brátí, wzýti, das Kleid, popuſtiti, 2) tadeln, wyplſnuti, ſplſnowati, zpeſkowati.
Herunternehmen, dolů brátí, wzýti, ſwundati.
Herunterreiſſen, dolů ztrhnauti.
Herunterreiten, dolů geti, ſgeti na koni.
Herunterrollen, dolů waliti, ſwaliti, zkutáleti, zkauleti, zkuliti, neut. ſwaliti ſe, zkutáleti ſe, zkauleti ſe, zkuliti ſe, Thränen rollen die Wangen herunter, ſlzy po lzech ſe wali, kanau.
Herunterſchlagen, dolů ſtratyti.
Herunterſchlendern, dolů mrſſtiti, ſmrſſtati, zamrſſtiti, wrcy.
Herunterſehen, dolů hledéti, pohledéti, pgtřiti, ſpatřiti, kaukati, kaukhauti.
Herunterſetzen, dolů poſaditi, poſtawiti; ſchlechter machen, zneuctiti, kloniti, Geld, ſlewiti na penězych.
Herunterſpringen, dolů ſkákati, ſkočiti.
Herunterſpritzen, dolů ſtřikati.
Herunterſteigen, vom Baume, Dache, lezti, ſlezti, zſtaupiti doſů, den Berg, die Treppe, ſgjti, giti s wrchu, se ſchodů, po ſchodech doſů.
Herunterſtoſſen, dolů ſtrciti.
Herunterſtürzen, po hlawě dolů ſtazyti, ſwrcy, ſtrčiti, 2) herunterfallen, dolů po hlawě ſpadnauti, vom Pferde, s koně padnauti, ſpadnauti.
Herunterwerfen, dolů ſhoditi, ſwrcy, ſmetati.
Herunterziehen, dolů ſtáhnauti, in einem Hauſe, ſtěhowati ſe dolů.
Hervor, z, ze, wen, wně; ich iſt die Sonne nicht hinter dem Berge hervor, geſtrn ſlunce za wrchem newyſſlo.
Hervorarbeiten, ſich, dobýwati ſe wen, dobyti ſe wen, wydobywati ſe wen, wydobyti ſe wen, wydrati ſe, wydrati ſe, prodrati ſe wen.
Hervorblicken, wykaukati, wyhljžeti, wyhýrati, hinter dem Berge hervorblicken, wie ein Thurm, ec. wyſkytowati, wynikati, (ſkwrti ſe) ſtrmiti za wrchem.
Hervorblühen, wykwesti, wykwjtati.
Hervorbrechen, wypuknauti, propuknauti ſe, wyrazyti.
Hervorbringen, etwas, wywesti, wynesti, wynalezti něco, wydati wen, die Erde bringt Pflanzen hervor, zem byliny wydáwá, plodj.
Hervordrängen, wytlačiti wen, wytlačiti, ſich, wydjrati ſe.
Hervordringen, wydřti ſe wen, wydjrati ſe wen, dobyti ſe, wy-

doby-

Gobyti ſe wen, wykititi ſe wen, wywaliti ſe wen, wyhrnauti ſe.
Hervorführen, wen wywesti, wywáděti, wypukati.
Hervorgehen, wen, wygiti, wycházeti, wiegiti.
Hervorgucken, wykaukati, wykaukaati, wie eine Sache, kaukati, wykaukati, wyſkytati ſe.
Hervorhangen, wiſeti wen.
Hervorkeimen, wie Pflanzen, wyrážeti, pučiti ſe, wzegiti, wypukati
Hervorkommen, wygiti wen, ſ. Herauskommen.
Hervorkriechen, wen wylezti, wylizati.
Hervorlangen, wydati wen, podati wen.
Hervorlaſſen, před ſe puſtiti, nechati.
Hervorlaufen, wen wybjhati, wydhnauti.
Hervorleuchten, wen wybljſkati, wen ſe blyſkěti, ſwjtiti.
Hervorlocken, wen wylauditi, wywábiti.
Hervornehmen, wen wynjti, wjſti,
Hervorquellan, wen ſe preyſſtiti, wypreyſſtiti, wyprýſkati, prauditi ſe.
Hervorragen, wyſkytati ſe, wen čumětí, ſtrmiti, wynikati, čnjſti, čnjti, über andere, dieſelbe übertreffen, wynikati nad giné, předčiti nad giné, přepanoſſiti, přeſahati giné.
Hervorragend, čnjcý, ſtrmjcý; wypuklý, wyſedlý.
Hervorragung, in der Baukunſt, weyvuſtek. m,
Hervorrecken, wen protáhnauti.
Hervorrücken, wen wyrrhnauti, mit etwas, wytaſyti ſe s něčim.
Hervorſcheinen, ſ. Hervorleuchten.
Hervorſchießen, wyſtřeliti, wyſtřelowati, wyſkytati, wyrukati, wyráželi, pučiti ſe, hervorſchießen laſſen, als Blüthen, Strahlen, wypauſtěti, wyſkytnauti, wyrážeti.
Hervorſchimmern, wen ſe tkpytiti, leſknauti.
Hervorſchleppen, wen wywljknauti, wywlecy, wyſmeyknauti, wlácetí, ſmeykati wen.
Hervorſehen, wyhlédnauti wen, wyhljžeti, wyzjti.
Hervorſpringen, wyſkočiti wen.
Hervorſprizen, wyſtřikowati, wyſtřiknauti wen.
Hervorſproſſen, ſ. Herausſproſſen.
Hervorſtechen, als Talent, Verdienſt, wynikati, ſtkwjti.
Hervorſtehen, hervorragen, wyſkytati ſe, ſtáti wen, ſtrmětí, wen wywſtati, čnjti, čnjti, wykaukati. ſtrmiti.
Hervorſtrecken, als die Hand, den Kopf, wyſkytati, wyſkytnauti, wyſtrkiti.
Hervorſtrömen, wyhrnauti ſe, wyrogiti, wywaliti ſe; wyliti ſe.
Hervorſtürzen, wyſitrti ſe, wywaliti ſe, wyrogiti ſe, wyhrnauti ſe, wyrazyti.
Hervorſtrudeln, ſtrömen, ſ. Herausſtrömen.
Hervorſuchen, wyhlédati.
Hervorthun, ſich, hervorkommen, wygiti wen, dáti ſe widěti, a) ſich vor andern, ſie übertreffen, wynikati, wynikuauti nad giné, ſtkwjti ſe, wzneſti ſe, wyweyſſiti ſe nad giné, chowati ſe, předčiti nad giné, přeſahati, přes wyſſiti giné, ſahati nad giné.
Hervortreiben, wen wyhánětí, wyhnáti, puditi wen.
Hervortreten, wyſtaupiti, wykročiti wen.
Hervorwachſen, wen wyrůſti, wyroſtati.
Hervorziehen, wen wytáhnauti, wytaſyti.
Hervorwärts, z oné, z této ſtrany.
Herweiſen, ſem ukázati, ukáżati.
Herwenden, ſem obrátiti, obracowati.

Herwer-

Herwerfen, sem házeti, hoditi, mo-
tati, mecy, wrcy.
Herwollen, sem chtjti.
Herz, n. srdce, n. sich etwas Las-
sen zu Herzen gehen, připuſtiti
ſobě něco k srdcy, zu Herzen
gehen, k srdcy gjti, přicházeti,
docházeti, srdce dogjmati, von
Herzen, od srdce, z srdce, z
prawého srdce, es geht von Her-
zen, gde ſo od srdce; wessen
das Herz voll ist, gehet der Mund
über, čjm srdce plné, tjm přes
tykagi vsta, vbu Herzen lieben,
od srdce milowati; 2) Herz,
Muth, Herzhaftigkeit, srdce, n.
mysl, f. ein Herz machen, srd-
ce, mysli přidati, dodati, ein
Herz faſſen, srdce nabyti, zmu-
žilau mysl na ſe wzjti, zsrdnati
ſe, zmužiti ſe, roſsrdnatěti ſe;
anders im Herzen denken, anders
reden, na srdcy giné, a na gá-
zyku giné mjti, giné mluwiti;
a giné w srdcy krýti, das Herz
betreffend, srdečnj, srdečný.
Herzäder, f. srdečnice, f.
Herzallerliebſt, nejmilegſſj, přemilý.
Herzbeſchwerung, f. obtjženj, n. těž-
koſt srdce, f.
Herzbeweglich, pohnutedlný.
Herzbeweglich, adv. pohnutedlně.
Herzblatt, n. mázdička, bránice
mezy srdcem a žáby, f. 2) ge-
liebteſte, oder ſehr geliebte Per-
ſon, srdečko, dle Herzblätter an
den Pflanzen, mázinčě, n.
Herzbrechend, ſ. Herzbeweglich.
Herzchen, n. srdéčko, srdýčko, n.
Herzdrücken, n. tlačenj, duſſenj na
srdcy, n,
Herzehlen, herzählen, počjtati, wy-
čjtati.
Herzeleid, n. bolesť, litoſť srdce,
f. bolest, n.
Herzen, celowati, milkowati, ſ. Küſ-
ſen.
Herzenangſt, f. úzkoſt, f. swjrání srd-
cej n.
Herzenbeſchwerung, ſ. Herzbeſchwe-
rung.
Herzenbewegung, f. hnutj, pohnutj
srdce, n.
Herzenbruder, m. bratříček, m,
Herzenfreude, f. srdečná radoſt, f.
Herzenfreund, m. nejmilegſſj přjtel,
m.
Herzenkummer, m. ſtaroſt srdce, f.
Herzenkündiger, m. ſkaumatel, zrytá-
tel srdcý, m.
Herzenlaſt, f. těžkoſt srdce, f.
Herzenluſt, f. rozkoš srdečnj, ra-
doſt, ljboſt srdce, f. nach Her-
zenluſt, podlé srdce, ljbosti.
Herzenſeufzer, m. wzdechnutj w srd-
cy, srdečné, n.
Herzenſprach, f. řeč srdce, f.
Herzenſtich, Stoß, m. ſ. Stich,
Stoß.
Herzenswunſch, m. žádoſt srdce, f.
nach Herzenswunſch, dle žádoſti
srdce.
Herzquickend, herzerquikend, obge-
wugjcý srdce.
Herzfell, n. bránice, f.
Herzreſſend, srdce zjrajcý, žerau-
cý.
Herzgeſpan, m. nejmilegſſj towaryš,
m. ein Kraut, srdečnjk, m.
Herzgrube, f. důlek w srdcy, m. ſr-
dečný, srdečnj.
Herzhaft, srdnatý, srdce ſmělého,
udatného, ſtatečného, zmužilé-
ho, herzhaft werden, zsrdnatěti,
roſsrdnatěti ſe, ſ. Herz faſſen.
Herzkündiger, Gott, zpytatel srd-
cý, m.
Herzhaft, adv. srdnatě, statečně.
Herzhaftigkeit, f. srdnatoſt, udat-
noſt, ſtatečnoſt, zmužilost srd-
ce, f.
Herzkammer, f. komora srdečnj, f.
Herzkraut, n. srdečnjk, m.
Herzlos, ſ. Ruchlos.
Herzloſigkeit, ſ. Ruchloſigkeit.
Herziehen, sem. táhnauti, přitáh-
nauti, um da zu wohnen, ſtě-
howati ſe ſem, přiſtěhowati ſe
ſem, herziehen über ein Werk,
um es zu beurtheilen, puſtiti,

Hauſtiti

Zaufstkti se, dáwati, dáti se do nègaké práce; herziehen, d. i. losziehen über etwas, über einen, ihn, es antaſten, doráżeti, dogiſżdżki, dorzeywati na nèkoho, na nèco, dogimati nèkoho, von ihm reden, rkepati, přerkepati, přerkepáwati, přerkáſati.

Herzinniglich, z prawého, z celého ſrdce, ſ. Herzlich.

Herzklopfen, n. tlučenj, klepánj ſrdce, n.

Herzleid, n. bolesť, ſmutek, żalosť, ſrdce, ſrdečná żalosť, f. ſmutek, f. hoře, n.

Herzlich, ſrdečný.

Herzlich, adv. ſrdečně.

Herzliebſter, nevmilegſſj.

Herznagend, ſrdce hryzaucý, hlodagicý, hnětaucý, ſ. Herzfreſſend.

Herzog, m. wewoda, wywoda, knjže, m. Herzog ſeyn, wewodau býti, wewoditi.

Herzogin, f. wewodkyně, wywodkyně, knežna, f.

Herzoglich, wewodſký, wywodſký, knjžecký, knjžecý.

Herzogthum, n. wewodſtwj, wywodſtwj, knjzetſtwj, n.

Herzübrend, ſrdce hybagicý, pohybugicý.

Herzſchneidende Wörte, n. plur. ſlowa ſtjplawá, dogimawá, n. plur. hnětliwá, ſrdce proníkagicý, prorážegicý.

Herzſtärkend, ſrdce ſylicý, poſylugicý.

Herzſtärkung, f. poſyla, f. poſylnčnj ſrdce, n.

Herzſtechen, n. bláni, pichánj w ſrdce, n.

Herzwehe, n. bolenj, n. bolesť ſrdce, ſrdečná, f.

Herzwaſſer, n. ſrdečná woda, f.

Herzwurz, f. kopřiwnjk, m.

Herzu, als ein Herzuruf, herzu, ſem, z. B. herzueilen, ſich herzunahen, poſpjchnuti, přiblížowati ſe (k něčemu)

Herzuarbeiten, ſich, přidrati ſe, přižeybrati ſe, přitarabiti ſe.

Herzubringen, einen, přiwesti, etwas, přinesti, durch Fahren, přiwezti, přiwážeti.

Herzudringen, přidrati ſe, přikřiti ſe, přiwaliti ſe.

Herzueilen, ſem chwátati, poſpjchati, kwapiti, ſem přiſpjſſiti, přikwapiti.

Herzufahren, přiwezti, přiwážeti, pall. přigeti, přigjždżeti.

Herzufliegen, ſem letěti, přiletěti.

Herzufließen, ſem teci, přitecy.

Herzuführen, přiwesti, Herzubringen.

Herzugeführt, přiwedený.

Herzugehen, ſem gíti, přigíti, přichážeti.

Herzugehole, ſem přinesſený.

Herzugerufen, ſem přiwolaný.

Herzugewälzt, ſem přikalený.

Herzugezogen, ſem přitažený, přitáhnutý.

Herzuhalten, nadržeti, nadržowati, přidržeti.

Herzuholen, ſem přinesti, přinášeti.

Herzuhüpfen, přiſkakowati.

Herzukommen, ſem přigíti, přichážeti, přibrati ſe.

Herzulaſſen, ſem puſtiti, připuſtiti, připauſtěti.

Herzulaufen, ſem běżeti přiběhnauti, přiskjhati.

Herzulocken, přilaudíti, přiwábiti

Herzumachen, ſich, přibrati, přiſtrojiti ſe, přiwinauti ſe.

Herzunahen, bližiti ſe ſem, přiblížiti ſe přibližowati ſe.

Herzurennen, přihnati ſem, přitecy ſem, hnáti ſe ſem.

Herzureiten, geſti ſem na koni, přigeti, přigjždżeti na koni.

Herzurücken, přitrhnauti, přirazyti, im Sitzen, přiſednauti.

Herzurufen, přiwolati, zawolati ſem,

Herzu-

Herzuſchiffen, připlawati ſem, připlauti ſem.
Herzuſchleichen, ſem ſe lauditi, přilauditi.
Herzuſchleppen, ſem přiwljknauti, přiwlecy, wlačiti.
Herzutraben, přikluſati, přilopotati.
Herzutragen, ſem přineſti, přinášeti.
Herzutreiben, ſem hnáti, přihnati, puditi, připuditi.
Herzutreten, ſem přiſtaupiti, přikročiti.
Herzuwagen, ſich, ſem ſe odwážiti, opowážiti.
Herzuwälzen, ſem wáliti, přiwáliti, přikuliti.
Herzuziehen, ſem přitáhnauti.
Herzwaſſer, n. ſrdečná woda, f.
Herzweh, n. bolesť ſrdce, f. bole, n.
Hetze, f. ſſtwanice, f.
Hetzen, ſſtwáti, poſſtwati, einen Fuchſen tode, oder zu Tode hetzen, liſſku do ſmrti vſſtwat, den Hund an, oder hinter einen Ochſen, auf einen Ochſen hetzen, pſa na wola, za wolem ſſtwát, poſſtwat, 2) aufreizen, podſſtjwati, podſſtwáwati, auf ſich hetzen, na ſebe poſſtwati, zu Tode hetzen, vſſtwati.
Hetzer, m. ſſtwáč, m. 2) Aufreizer, podſſtjwač, podſſtjwáček, m.
Hetzhund, m. chrt, zwjřecý pes, m.
Heu, n. ſeno, n. von Heu, oder zu Heu gehörig, ſenný.
Heuboden, m. ſenjk, m. ſeniſtě, plewen,
Heucheley, f. Häucheley, pochlebenſtwj, n. b) pokrytſtwj, ſwatáctwj, n. lſicoměrnoſt, f. přetwářenj, poſſmurnoſt, f.
Heucheln, häucheln, pochlebowati, liſtěj ocas prodáwati, po ſrſti hladiti, b) in der Frömmigkeit, ſich fromm ſtellen, přetwářiti ſe, pietwařowati ſe, poſſmurniti ſe, ſſmaukiti ſe.
Heuchler, m. Häuchler, pochlebnj, m. b) pokrytec, ſwatáček, lſicoměrný, pokrytý, poſſmaurný člowěk, lſicoměrnjk, m.
Heuchleriſch, häuchleriſch, pokrytſký, lſicoměrný, poſſmurný.
Heuchleriſch, häuchleriſch, adv. pokrytſky, lſicoměrně, poſſmurně.
Heubaum, m. pawúza, pauza, ſ. der Strick am Heubaum, pawúznjk, m.
Heubund, m. otep ſena, f.
Heuernte, f. ſenoſeč, f. ſečba, ſeklnj, klizenj ſena, n.
Heuerig, letoſſní, bis heuer, aſ do letoſſka, aſ do letoſſnjho čaſu, roku.
Heuer, adv. letos, ein heuriges Kalb, Schwein, Hühn, letolnjk, m.
Heuerndter, m. ſenoſeč, ſekáč ſena.
Heugabel, f. podáwky, widly ſenné, f. plur. rohatiny, f. pl.
Heuhaufen, m. kupa (hromada) ſena, f.
Heuhechel, f. gehlice, f.
Heulen, kwjliti, vpěti, wie Hunde, ſkučeti, ſkwučeti, weyti, wýti; ſkuhrati, huhlati, wie Wölfe, weyti, huhlati, wýti, wie der Wind, weyti, huhlati, hučeti, wie die Orgel, ſſwikati.
Heulen, das, kwjlenj, vpěnj, n. der Hunde, ſkučenj, ſkwučenj, wytj; ſkuhránj, n. der Wölfe, wytj, huhlánj, n. des Windes, wytj, wánj, huhlánj, hučenj, n. der Orgel, ſſwikánj, n.
Heulend, kwjlicý, vpěgjcý.
Heſpe, f. Häſpe.
Heumagazin, n. senná ſkodola, f.
Heumonat, m. červenec, m.
Heut, w tu noc.
Heurechen, m. ſenné hrábě, f. plu.
Heuſchober, m. Heuhaufen, kupa, f. ſtoh ſena, m.
Heuſchoppen, m. ſkulná pro ſeno, ſennák, ſennjk, m. ſeniſtě, n.
Heuſchrecke, f. kobylka, f.
Heuwage, f. senná wáha, f.

Heuwagen, m. senný wúz, m.

Heute, dnes, hrutiaſs Tages, heut zu Tage, nynégſſjho čaſu, nynégſſj chwile, za téchto čaſů, za téchto dnů, za dnů nynégſſjch, von Heute übers Jahr, od dneſſka za rok.

Heutig, dneſſnj, heutiger Tag, dneſſnj den, dneſſek; ich weis bis auf den heutigen Tag nicht, aż po dneſſnj den, podnes newjm — ich weis es noch bis heutiges Tages, bis heute noch nicht, aż do dneſſnjho dne, aż do dneſſka newjm, noch heutigen Tages, geſſté podnes.

Hexe, f. čarodégnice, kauzedlnice, trawička, f.

Hexen, čarowati, kauzliti, kauzlati, čáry prowoditi.

Hexenmeiſter, m. čarodégnjk, kauzedlnjk, černoknéžnjk, trawič, m. ſ. Zauberer.

Hexenmeiſteriſch, kauzedlnický, čarodégnický.

Hexenwerk, n. kauzlo, n.

Hexerey, f. čáry, plur. čarowánj, n. kauzla, n. plur. kauzlenj, n.

Heyde, f. Heide, Heidekraut, ein Gewächs, oder eine Pflanze, wřes, m. bayli, n. pohanka, f. pohanči, n. von Heyde, wřesowý, der Ort wo Heyde wächſt, wřesowiſtě, n. die Heide, Waldung, bor, m. ein fruchtbares Feld, Gefilde, Ebene, ſuchopar, m. ſuchá lauka, f. auf der grünen Heide ſterben, na zelené lauce wmřjti.

Heyde, m. Heid Heide, pohan, nezbožnjk, m. Heide werden, zpohanéti.

Heydekorn, Heidekorn, n. pohanka, f.

Heydelbeeren, Heidelbeeren, f. myrtowé gahůdky, borůwky, f. plu.

Heydelbeerſtaude, f. Heydelbeerſtrauch, gahodowj, n. gahodiſna, f. myrtowý ſtrom, m.

Heydenbekehrer, m. pohanů obratitel, přewratitel, m.

Heydenbekehrung, f. obrácenj, přewrácenj pohanů, n.

Heydenlehrer, m. pohanſký, pohanů učitel, m.

Heydenmäßig, pohanſký.

Heydenſchaft, f. pohanſtwo, n. pohaniloſt, f. Heydenthum.

Heydenſchmuck, m. kokořjk leſnj, ſerula, f.

Heydenthum, n. pohanſtwo, n. die Sache, pohanſtwj, n. im Heydenthume, w pohanſtwu.

Heydniſch, heidniſch, pohanſký, ein heidniſch gewordener, zpohanilý.

Heydniſch, adv. pohanſky

Heydinn, f. Heidinn, pohanka, nezbožka, f.

Heyduck, n. heyduk, m.

Heyland, ſ. Heiland.

Heyrath, f. Heirath, Heurath, ſňátek manželſký, m. vom Mannsbild, ženitba, f. ženénj, n. vom Weibsbild, wdánj, n. wdawky, f. plur. Heyrath ſtiften, ſňátek, wdawky způſobiti, Heyrath treffen, thun, wie der Mann, ženiti ſe, oženiti ſe, wie die Frau, wdáti ſe, wdáwati ſe.

Heyrathen, heirathen, heurathen, ſich verehlichen, wie ein Mann, ženiti ſe, oženiti ſe, wie eine Frauensperſon, wdáti ſe, wdáwati ſe za muže.

Heyrathsbrief, m. liſt wěnnj, m.

Heyrathsgedanken, f. plur. myſſlenky, myſſlenj na ženénj, plur. von einer Weibsperſon, na wdánj, na wdawky.

Heyrahtsgut, n. wěno, n. wěnnj zbožj, ſolches beſtimmen, wěnowati.

Heyrahtsgütlein, n. wěnko, wěnnj zbožjčko, n. daher, wěnnj.

Heyrathskontrakt, m. ſmlauwa ſwatebnj, f.

Heyrathsſache, f. wěc ſtrany z uňnj, f.

Heyrathsſtifter, m. způſobitel ſňá-ku, ſnaubce, m.
Heyrathsverſprechung, f. ſwadebnj námluwa, ſmlauwa, zámluwa, l. záſelky, f. pl. r.
Heyrathsvertrag, m. ſwadebnj ſmlauwa, f.
cyſa, Heyſa.
Hieb, m. Hau, ſek, f. ſeknutj, tnutj, n. rána, ſečná rána, (rás) m. (vdekonj ſečné, ſečmo, cuk, m. der Hieb gieng vorbey, rána chybila, auf den Hieb, ſečmo, ſečenjm, ſekánjm, rubnuc cjm; ječnau ranau einen Hieb geben, vdeřiti, vhoditi, drbnauti, ránu dáti, wrazyti, einem Hiebe ausweichen, ránē ſe wyhnauť, auf einen Hieb, gednau ranau, einen Hieb haben, býti chyceným, mrſkbným, ſ. Stich.
Hie und da, ſ. Hier.
Hiebey, biebei, přitom, zde.
Hiebweiſe, ſečně, ſečmo, ſečenjm, rubnutjm, ječnau ranau.
Hiedurch, ſ. Hierdurch.
Hiehorn, n. roh myſliweckí, lowecký.
Hiehoß, m. ſ. Jagdhieß.
Hieher, ſem, ſém to.
Hieherwärts, tudyto, na tuto ſtranu.
Hienieden, na onom ſwěte.
Hier, zde, tu, hier und da, hier und dort, hie und da, ſem a tam, onde y onde, weit von hier? daleko odtud?
Hier und da ſich verbergen, rozkrýť ſe.
Hier und da ſtecken, legen, rozſtrkati.
Hier und dahin fliehen, rozutjkati ſe.
Hieran, ſ. Daran.
Hierauf, darauf, na to.
Heraus, z toho, odtud, von hieraus kann man die ganze Stadt überſehen, odtud ſe muže celé město přehljdnauť, hieraus iſt zu ſchließen, hieraus folgt, odtud, (z toho) ſe muže ſaudit, uſ ſledugc.
Hierbey, přitom.
Hierdurch, dem Orte nach, tudy, tady, a) tudy, tjm, ſkrze to, hierdurch kannſt du es erhalten, tudy, tjm, ſkrze to, toho mu zeſ doſáhnauť.
Hierein, ſem, do toho, w to.
Hierher, hieher, ſem, ſ. Bisher.
Hierinn, w tom, hierinn lobe ich dich, w tom ſe chwáljm.
Hiermit, tjm, s tjm.
Hieruach, dle toho, wedlé toho, podlé toho.
Hiernächſt, hienächſt, hieneben, hiernebeu, mimo to, ſ. Ueber das.
Hierſelbſt, tuto.
Hierſeyn, das, přítomnoſt, f.
Hierüber, přes to miſto — přes to, hierüber gehet nichts, přes to, nad to nic neni, hieher, ſemo, darüber, nad to, nad tjm, hieruber ſind wir einig, w tom gſme ſworni, hierüber ein Werk ſchreiben, o tom knihu pſati, hierüber ſtreiten, oto, ſtrany toho ſe přjti, hádati, waditi, hierüber ſich Kummer machen, o to, pro to ſobě ſtarost dělati, hierüber Vorwürfe machen, něco wyteykati, předěžowati, hierüber fragen, ſtrany toho, oto ſe ptáti, hierüber ſich wundern, diwiti ſe tomu.
Hierum, okolo, wůkol.
Hierunten, w dole.
Hieruuter, mezy tjm.
Hiervon, hievon, z toho, hievon verſtehe ich nichts, tomu nic nerozumjm, hievon weis ich nichts, o tom nic newjm.
Hierzu, hiezu, k tomu, was ſagen ſie hiezu, co tomu říkagj?
Hieſig, zdeyſſi.
Hilfe, ſ. Hülfe.
Hift, ſ. Hieb.
Himbeere, f. maliny, f. bazen, malinowý.

Himmel, m. nebe, s. nebesa, s. plur. unter freyem Himmel, pod ſſirým nebem. vom Himmel herab, s nebes, s nebe, s) Himmel, darunter große Herrn gehen, ſitzen, oder etwas getragen wird, Vorhang über ein Bett, nebesa, n. plur. um des Himmelswillen! pro Bůh, pro Boha, hilf Himmel, pomoz Boże.

Himbeerenſtrauch, m. malinowý kek, m.

Himmelbette, n. pyſtel s nebesy, f.

Himmelbewohner, nebeſſťané, pl.

Himmelblau, blankytný, nebeſkě barwy.

Himmelbrod, n. nebeſký chléb, m.

Himmelfahrt, f. na nebe wſtaupenj, n.

Himmelreich, n. Králowſtwj nebeſké, n.

Himmelsangel, m. vhel nebe, m.

Himmelsbürger, m. nebeſſťan, měſſťan nebeſký. m.

Himmelſchreyende Sünde, do nebe wolagjcý hřich, m.

Himmelskoſt, f. nebeſká ſtrawa, f.

Himmelslauf, m. nebeſký běh, m.

Himmelsleiter, f. nebeſký řebřík, m.

Himmelslicht, n. nebeſké ſwětlo, n.

Himmelsluſt, f. nebeſká radoſt, rozkoš, f.

Himmelsſchlüſſel, m. nebeſký klíč, m.

Himmelsſpeiſe, f. nebeſký pokrm, m.

Himmelsſtrich, m. prauh, pás nebe, m.

Himmelsſtürmer, m. obr, m.

Himmelswagen, m. wůz na nebi, m.

Himmelszeichen, n. znamenj nebeſké, n.

Himmliſch, nebeſký.

Himmliſch, adv. nebeſky.

Hin, dahin, tam, hin ſeyn, pryč býti, er iſt hin, dahin, ten tam, konec s njm, geſt po něm, weta po něm, der Tag, die Hoffnung iſt dahin, konec dne, naděge, weta po naděgi, konec s naděgi, rechts hin, links hin, w prawo, w lewo, hin und her gehen, hin und wieder gehen, ſem y tam chodit, přecházet, er will hin (das iſt hinreiſen) chce tam get, er iſt ſchon hin, (das iſt: hingegangen, hingereiſet)-gť tam ſſel, gel, er ſoll hin (hingehen,) má tam gjti, — Hin iſt hin, (was verlohren iſt, iſt verlohren,) co tam, to tam, es gehet nach ſo hin, geſſťé proggde.

Hinab, dolů, ſ. Herab.

Hinabwärts, dolů.

Hinabfahren, dolů geti, ſgeti.

Hinabfahrt, f. dolů geti, ſgetj, n.

Hinabfallen, dolů padnauti, ſpadnauti, po hlawě ſe ſwrcy.

Hinabfliegen, dolů letěti, ſletěti.

Hinabfließen, dolů týcti.

Hinabführen, dolů weſti, ſweſti.

Hinabgehen, dolů gjti, ſgjti.

Hinablaſſen, dolů puſtiti, ſpuſtiti, pauſſtěti, ſpauſſtěti.

Hinablaufen, dolů běžeti, sběhnauti.

Hinabſpringen, dolů ſkákati, ſkočiti.

Hinabſteigen, dolů ſtaupiti, ſtezti.

Hinabſtoſſen, dolů ſtrčiti.

Hinabſtürzen, dolů ſwrcy, ſrazyti. a) ſich, ſwrcy ſe po hlawě.

Hinabtreiben, dolů hnáti, ſehnati pudit, ſpudit.

Hinabwerfen, dolů ſhoditi, ſwrcy, ſmecy.

Hinan, tam, na — do — ſ. Hinauf

Hinanarbeiten, ſich, wyděrápati ſe.

Hinanreichen, wyſáhnauti, doſáhnauti tam, na —

Hinanſpringen, wſkočiti.

Hinanſteigen, wſtupowati tam na.

Hinauf, nahoru, b) oben, nawrch.

Hinaufbringen, etwas, Steine Laſten, nahoru neſti, přineſt, přinášeti, jemanden, přiweſti, etwas mit Mühe, přiwleſti, připrawi-

prawiti, wir bringen es nicht hinauf, nepřiwedeme, nepřiprawjme to nahoru.

Hinauffahren, etwas, nahoru wezti, wozyti, ſelbſt, nahoru geti.

Hinauffliegen, nahoru letěti, ljtati, wyletěti.

Hinaufführen, jemanden, nahoru westi, přiwesti, Sachen, nahoru wezti, wozyti, přiwezti, ein Gebaude, wypnati wzhůru, na horu.

Hinaufgeben, na horu dáti.

Hinaufgehen, nahoru gjti, choditi.

Hinaufhelfen, helfen, nahoru pomocy někomu, wyzdwihnauti, zwednauti někoho na horu, wzhůru.

Hinaufholen, einen, nahoru přiwesti, westi, etwas, nahoru přinesti.

Hinaufklettern, nahoru lezti, wylezti, drápati ſe, wydrápati ſe, wyſaukati ſe.

Hinaufkommen, nahoru přigjti.

Hinaufkönnen, nahoru mocy.

Hinaufkriechen, ſchleichen, wylezti, wyplazyti ſe.

Hinauflangen, ſ. Hinaufreichen.

Hinauflegen, nahoru kláſti, polozjti.

Hinaufnehmen, nahoru wzýti.

Hinaufräumen, ſ. Räumen.

Hinaufreichen, etwas, nahoru podati, neut. nahoru wyſáhnauti.

Hinaufrücken, etwas, poſtrčiti nahoru, poſſaupnauti, ſelbſt, poſtaupnauti; powytrhnauti nahoru.

Hinaufrufen, ſchreyen, nahoru wolati, einen, zawolati nahoru.

Hinaufſchwingen, ſich, wznesti ſe, wypnauti ſe, wyweyſſiti ſe, wyniknauti, wymrſſtiti ſe.

Hinaufſtehen, in die Höhe, in den Himmel, wzhljdnauti, wzezřjti, kauknauti wzhůru, w nebeſa ſpatřiti, patřiti wzhůru.

Hinaufſetzen, etwas, poſtawiti nahoru, einen höher, poſadjti wyſſe.

Hinaufſpringen, nahoru wyſkočiti.

Hinaufſteigen, nahoru lezti, wyſtupiti, ſtaupiti, wſtupowati, wyſtaupiti.

Hinaufſtellen, ſ. Hinaufſetzen.

Hinaufſtrafen, nahoru klnſati.

Hinaufſtragen, nahoru nesti.

Hinaufſtreiben, nahoru hnáti, pudit.

Hinaufſtreten, nahoru ſſlapati, ſſlapnauti; kročiti.

Hinaufwälzen, nahoru waliti, powaliti.

Hinaufwärts, wzhůru, ſ. Hinauf.

Hinaufwerfen, nahoru hoditi, wyhoditi, házeti, metati, wrcy, wymecy, wywrcy.

Hinaufwinden, nahoru wytočiti, wytáčeti.

Hinaufziehen, nahoru táhati, táhnauti, wytáhnauti.

Hinaus, wen.

Hinausbeiſſen wykuſati.

Hinausbringen, etwas, wynesti, wynáſſeti, jemanden, wywesti, wen připrawiti, etwas mit Mühe, připrawiti, wyprawiti wen. wir konnten ihn nicht hinausbringen, nemohli ſme ho wen připrawiti, einen Wurf, Schuß, Hugel, eine Zahl hinausbringen, wen přiwesti, připrawiti, wyprawiti.

Hinausdehnen, wytáhnauti, ſich, wytáhnauti ſe, protáhnauti ſe,

Hinausdenken, na dáliſſj čas, na zadnj kola myſliti, pamatowati.

Hinausdrängen, wen tlačiti, wytlačiti, wytiſknauti, von einer Menge, wyhrnauti, ſich, wen ſe tlačiti, řitti, waliti, wytlačiti ſe, wyřiditi ſe, wywaliti ſe, wyhrnauti ſe.

Hinausdringen, wydřjti ſe wen, von einer Menge, wyhrnauti ſe.

Hinausfahren, etwas, jemanden, wywezti, ſelbſt, wygeti, wyjeti,

ději, oben hinaus, wygeti horem, wyniknauti.
Hinausfallen, wen wypadnauti.
Hinausfinden, sich, wyplesti se, wymáti se. wymotati se wen.
Hinausführen, s. H rausführen.
Hinausgeben, wen dáti, wydati.
Hinausgehen, wen gíti, wygiti, auf etwas zielen, gíti na, něco, obmeyssleti něco, wie ein Fenster, eine Thüre, gíti wen, hinausgehen über etwas, z. B. im Bieten, Haufen, přeceniti, překaupiti, über etwas hinausgehen, nicht achten, nedbati něčeho, na něco, newssímati sobě, přeběhnauti, přegíti něco, geh hinaus, gdi wen.
Hinausgehen, das, wygitj, wen gitj, im Hinausgehen, we wychá zi, wycházege.
Hinaushelfen, wen pomocy.
Hinausjagen, wen hnáti, wyháněti, wyhnati, wypuditi, wen puditi.
Hinauskommen, wen přigíti, wygíti.
Hinauskönnen, wen mocy.
Hinauskriechen, wen lezti, wylezti.
Hinauskriegen, s. H nausbringen.
Hinauslangen, s. Hinausreichen.
Hinauslassen, wen pustiti, wypustiti, nechati, wynechati.
Hinauslaufen, wen běhati, wyběhnauti, běžeti, wybjhati, er lief zum Hause hinaus, běžel z domu wen, 2) wohin ausschlagen, ablaufen, na něco, k něčemu se schylowati.
Hinauslegen, wyložiti, wykládati, s. Herauslegen.
Hinauslesen, wen wyčjsti, wyčjtati.
Hinausmachen, sich, wybrati se wen, wydrápati se wen.
Hinausmögen, chtjti wen wygíti.
Hinausnehmen, jemanden zu sich, wzýti někoho wen k sobě.
Hinausragen, wyskytati se, wynikati, wykaukati, strmiti.
Hinausreden, zum Fenster, wen mluwiti.
Hinausreichen, geben, wen podati, dáti, wydati, sich erstrecken, dosahowati, dosáhnauti, auf lange Zeit, stáciti, postáciti, stačowati, postačowati, wystačiti, wystačowati.
Hinausreisen, wen geti, gíti, putowati.
Hinausrücken, s. Herausrücken.
Hinausrufen, wywolati.
Hinausschaffen, wypowědjti; wen wykliditi, wyprawiti.
Hinausschicken, wen poslati, slati.
Hinausschieben, wen wystrčiti, wyssaustnauti, wossaunati; den Termin, protahowati, protáhnauti.
Hinausschiffen, s. Herausschiffen.
Hinausschlagen, wytlaucy, wyrjstati.
Hinausschleppen, wen wlecy, wywlecy, wywljknauti, wysmeyknauti.
Hinausschlendern, wymrssiti, wyhoditi, wylučiti.
Hinausschlüpfen, wyklauznauti.
Hinausschen, wyhlédnauti, wykaukauti, wen hledéti, kaukati wyzřjti.
Hinaussetzen, wen posaditi, wysaditi.
Hinausstossen, wystrčiti wen.
Hinausströmen, hrnauti sse, kiriti se wen, wyčiriti se, wyhrnauti se, wyrogiti se, wywaliti se.
Hinaustragen, wen nesti, wynesti, wynásseti.
Hinaustreiben, wen hnáti, wyhnati, wyháněti, puditi, wypuditi, das Vieh, dobytek wyháněti.
Hinaustreten, wykročiti wen, wystaupiti wen.
Hinauswälzen, wen wywaliti, wen waliti.
Hinausweisen, wen ukázati, okázati, aus dem Zimmer, wypowědit.
Hinauswerfen, wen wyhoditi, wymecy, wymetati, wywrcy, wywrhnauti.

Hinaus-

wollen, wen chtsti, wo will hinaus, co má z toho po kam se to schyluje, hoch us wollen; wysoko napjnati, ko myssliti, wysoko ljezat l.

wünschen, sich, einem, přáti žádati sobě, někomu wen.

ziehen, wytáhnauti, wytaati, neut. sklonowati se, wyowati se.

fen, etwas, sfaukuauti, zdmychi (něco)

iten, prostříti, zu etwas, fär ei podstlati, podestlati, nastlaostříti.

ngen, an einen Ort, als , Briefe, Nachrichten, doonásseti, přinesti, přináWaren, wie ein Fuhrmann, fer, Handelsmann, Lebensel, přiwezti, přiwážati, don, dowážeti: hindringen, sein , sich selbst, die Jahre, die , život, leta, čas trawiti, wsti, jemand hinführen, doti, přiwesti.

). Hindinn.

ken, s. Hingedenken.

ter, m, překazytel, m.

lich, na překážku, na překa, ku překážce, sem, na ážku, na překážce, ku překw překážce býti.

n, překážeti, překazyti, zaeti, na překážce, ku překáž w překážce býti, dělati ážku, činiti, jemand an sei Glücke, překážeti někomu w stěstí, překážku mu činiwer hindert dich, kdo ti překich bin von ihm gehindert len, překážel mi.

niß, n. překážka, f. překás, n. záwada, f. ein Hinderin den Weg legen, překážčiniti, učiniti, w cestu, w kládti, überwinden, záwaspřekážky poraziti, porážeskemocy ge, překáhati ge.

Hindeuten, tam ukázati, ukázati, poukázati.

Hindinn, f. Hirschkuh, Reh, Laf, lanf, f. junge, laňka, srna, f.

Hindrängen, sich, tlačiti se, tiskuauti se, křiti se, waliti se, wtlačiti, dotisknauti, dotlačiti se.

Hindrehen, dráti se, wedrati se, přidrati se, křiti se, tlačiti se, dodrati se, dotlačiti se.

Hindrucken, přitlačiti, wtlačiti, přitisknauti, wtisknauti.

Hindrücken, wtisknauti, wtlačiti.

Hindurch, skrze, skrj, weskrz, das ganze Jahr hindurch, skrze celý rok, dwe Nächte hindurch, giž po dwě nocy.

Hindurcharbeiten, sich, wydobyti se, dobyti se, prodrati se wen.

Hindurchbringen, sich, s. Durchbringen.

Hindurchdrängen, sich, protlačiti se, prodrati se, s. Durchdrängen.

Hindurchdringen, prorazyti, s. Durchdringen. Siehe das Uebrige nach Durch.

Hinein, do, w, we, tam, žde wnitř, in den Tag hinein leben, bez starosti a péče živu býti, o jevtřek se nestarati, in die Nacht, do nocy, geh hinein, gdi, wegdi tam, es geht nicht alles hinein (in das Gefäß) wssecko se tam newegde, (do nádoby) trage es hinein, nes, (wnes) to tam (do wnitř.)

Hineinarbeiten, etwas, sadělati, wnukati, ein Loch, eine Oeffnung, wdělati, sich hineinarbeiten, zabrati se; wedrati se w něco.

Hineinblasen, faukati, dýmati w ně co, do něčeho.

Hineinbohren, wrtati, zawrtati.

Hineinbrechen, dobyt se, s. Einbrechen.

Hineinbrennen, wpáliti.

Hineinbringen, etwas, wnesti, wnásseti, přinesti, přinásseti, etwas in den Kopf, überhaupt, wprawiti něco do hlawy, in eine Abhandlung, Rede, wprawiti, wložiti, klásti, wkládati; den Degen in die Scheide, den Nagel in die Wand, wprawiti, připrawiti.

Hineindenken sich, in etwas, wmysliti se do něčeho.

Hineindrängen, wtlačiti, wtěsniti.

Hineindringen, wedrati se, wkrásti se, wnutkati se, wtlačiti se, webrati se, in ein Geheimniß, proníknauti.

Hineindrücken, wtlačiti, wtisknauti.

Hineinessen, žrásti do sebe, požrati.

Hineinfahren, wgeti.

Hineinfallen, wpadnauti.

Hineinflechten, etwas, wpléstí, wpletati, wmásti.

Hineinfliegen, wletěti.

Hineinfließen, wtecy tam, wtékati, s. Hineinlaufen.

Hineinführen, s. Hinführen.

Hineinfinden, sich in einen Ort, nalezti přístup, in etwas, a) es zu fassen, porozumětí, b) zu dulden, wyhowěti, s. hineinschicken.

Hineinführen, gehend, wwesti, wwáděti, přiwesti, přiwáděti tam, etwas, oder jemanden im Fahren, přiwezti, přiwážeti, Waaren zum Verkauf, přiwezti, přiwážeti.

Hineinführung, s. wwod, m. wwáděnj, n.

Hineingehen, wgiti, wegiti, wcházeti.

Hineingießen, wlíti tam.

Hineinhauen, wetnauti, zasnauti, sekati, wsekati; rubati do něčeho.

Hineinjagen, wehnati tam.

Hineinkaufen, sich, wkaupiti se.

Hineinkleben, wlepiti.

Hineinklettern, wlezti tam.

Hineinkommen, přigiti tam, přicházeti, in eine Materie, zabrati se do něčeho, přigiti do něčeho.

Hineinkönnen, mocy tam.

Hineinkriechen, wlezti tam.

Hineinlassen, puštiti tam, pausstěti tam, wpustiti, wpausstěti.

Hineinlaufen, wběhnauti, wbihati, hineinfließen, nabrati se, es lief mir Wasser in die Schuhe, nabralo se mi wody do střewic.

Hineinlegen, wkládati, wložiti, sich wie in das Bette, položiti se, wie in einen Streit, wložiti se, wkládati se w něco, do něčeho, der Wind hat sich in den Mantel hineingelegt, wjer se do pláště zapkel.

Hineinleuchten, s. Hineinscheinen, mit dem Lichte, poswjtiti, swjtiti do něčeho.

Hineinlocken, přiwábiti, přilákati.

Hineinlügen, sich, welhati se, wklamati se.

Hineinmachen, etwas, zadělati.

Hineinmelken, wdogiti.

Hineinmengen, mischen, wmíchati, wmíssyti, přimíchati, přimíssyti, sich in etwas, míssyti, míchati, přiti, plichtiti, připlichtiti se do něčeho, w něco.

Hineinmurmeln, wreptati, wssepkati, wbručeti, wbraukati.

Hineinnageln, hřebem, hřebíkem zatlauci, zatažyti, wtlauci, wrazyti.

Hineinnähen, wssíti, zassíti.

Hineinnehmen, wzíti tam.

Hineinpflanzen, sázen, wsaditi, wsázeti, wssípiti.

Hineinprägen, wtlačiti, wtisknauti.

Hineinreden, mluwiti do něčeho.

Hineinregnen, zatýkati.

Hineinreiben, wie Zucker, wie eine Speise, wstrauhati, nastrauhati.

Hineinreichen, podati tam.

Hineinrufen, schreyen, wolati tam, zawolati tam.

Hineinscheinen, swjtiti tam.

Hineinschicken, poslati tam: sich in etwas, propůgčti se, wyhowěti někemu, hoditi se k někemu.

Hin-

Hineinſchieben, wſtrčiti tam.
Hineinſchießen, ſtřjleti tam.
Hineinſchlagen, wbjti, wtřjſkati, tkjſkati, vráti, bjti do něčeho, 2) etwas, wrážeti, wrazyti, zarazyti.
Hineinſchleichen ſich, wlauditi ſe tam. webrati ſe kradmo, wkrádſti ſe.
Hineinſchleppen, wláčeti tam, wljknauti.
Hineinſchließen, zawřjti, zamknauti tam
Hineinſchlucken, wpolknauti, požřjti, požřiti.
Hineinſchlupfen, wklauznauti.
Hineinſchlürfen, wſrknauti.
Hineinſchreiben, wepſati.
Hineinſchütten, wſypati.
Hineinſehen, podjwati ſe, pohleděti, pohlédnauti, kauknauti, wkanknauti, nahleděti, nahljžeti, hleděti tam.
Hineinſetzen, poſaditi, wſaditi tam, hineinſetzen in das Teſtament, poſtawiti, poſaditi, wſaditi do kſaftu, in ein Buch, Abhandlung, do knihy, do pjſma poſtawiti, wſaditi, wložiti, vláſti, in die Lotterie, wſaditi, ſich, poſaditi ſe tam, ſednauti, wſednauti ſy tam.
Hineinſpeyen, pliwati, pljti, wpljti, wpliwati, napljti tam.
Hineinſprengen, Waſſer, kropiti, wkropiti, mit dem Pferde, wſkočiti, jemanden, wyſſwati.
Hineinſpringen, wſkociti tam.
Hineinſprützen, wſtřjknauti, ſtřjkati tam, ſtřjſkati tam.
Hineinſtechen, wpjchnauti, wbodnauti tam, wrazyti, wetknauti.
Hineinſtecken, wſtrciti tam.
Hineinſtehlen ſich, w krásti ſe, webrati ſe kradmo.
Hineinſteigen, wſtaupiti, wlezti, zum Fenſter, wlezti oknem.
Hineinſtopfen, wecpati, wtrati tam.
Hineinſtoſſen, ſtrciti, wſtrčiti tam, 2) etwas, wrazyti.
Hineinſtreichen, in den Mund, wmazati, wmáznauti, wie der Wind, zarážeti, wnikati, zaſukowati.
Hineinſtreifen, wbihati, wklauzati.
Hineinſtreuen, wtrauſyti, natrauſyti tam.
Hineinſturmen, wkititi ſe, kititi ſe tam, přihrnuti tam; b) doražen, z. B. in die Geſundheit.
Hineinſtürzen, wrazyti; ein gutes Glas wychlauſtnauti.
Hineintauchen, tunken, máčeti, namáčeti, namočiti, wmočiti, ſmočiti.
Hineinthun, dáti do něčeho, wpraviti, wendati do něčeho.
Hineintragen, wnesti, wnášeti, přinesti tam.
Hineintreiben, hnáti, wehnati, honiti, puditi, pláſſiti tam.
Hineintreten, wſtaupiti, wkročiti, in eine Geſellſchaft, wſtaupiti, wegjti w towaryſſtwo, ſ. Eintreten.
Hineintrinken, wpjti do ſebe.
Hineintröpfeln, kapati, nakapati tam.
Hineintropfen, zamokati.
Hineinwagen, ſich, opowážiti ſe, pokuſyti ſe tam, wydati ſe.
Hineinwälzen, waljti, přiwaliti, wwaljti tam.
Hineinwärts, downitř.
Hineinweben, wáti, ſučeti, zawáti, čiſſeti tam.
Hineinwerfen, whoditi, wrcy, wmecy tam.
Hineinwirken, weben, wetkati, ткáti.
Hineinwollen, chtjti tam.
Hineinwürgen, wdáwiti do ſebe, požjrati oblo, ſaukati, wſaukati do ſebe.
Hineinzerren, wtrhnauti tam.
Hineinziehen, in einen Ort, mit Gewalt, wtáhnauti, nemt. hineinziehen, in einen Ort, ſtěhowati ſe, wſtěhowati ſe, přiſtěhowati ſe tam.
Hineinzwängen etwas, wtěſniti, wlačiti, wnutkati, ſich, wetřjti ſe, wtěſniti ſe, wie ein Fleck, wtáhnauti ſe.

Hineinzwingen, nutiti, wnutiti do uečeho, wnutkati.

Hinfahren, 1) act. wezti tam, wozyti tam, dowezti, dowáżeti, odwezti. Der Fuhrmann hat die Waaren bereits hingefahren, wozka tam giż zbożj dowezl, (odwezl); weg vom Ort, odgeti, tam geti. jemanden, etwas, odwezti, odwáżeti, 2) neut. ſelbſt, oder wie der Wagen, das Schiff, geti tam, dogeti, odgeti. Er iſt ſchon hingefahren, giż tam gel; 3) hinfahren, ſterben, odgeti, odebrati ſe, im Hinfahren ſeyn, na počepj býti.

Hinfahrt, ſ. odgetj, n. odgezd, m.

Hinfallen, tam padnauti, padati, vpadnauti. Auf der ebenen Erde hinfallen, na čiſté rowině padnaut, vpadnaut.

Hinfallend, padaucý, hinfallende Sucht, padaucý nemoc, padaucnice, pſotná nemoc, ſ.

Hinfällig, vergänglich, padaucý, pomijegicý, hinfällig ſeyn, mjzeti, pomjgeti. ꝛc.

Hinfälligkeit, ſ. padaucnoſt, padawoſt, prchlost, ſ. pomjgegičnoſt ſ.

Hinfliegen, tam letěti, odletěti.

Hinflichen, tam vtecy, vtjkati.

Hinfließen, tam tecy, odtecy, vplynauti.

Hinfort, hinführ, napotom, ſ. forthin, hernach.

Hinführen, tam westi, dowesti, odwesti. zu Wagen, zu Schiffe, tam wezti, dowezti, odwezti.

Hingang, m. odgitj, n. chůze pryč, ſ. odchod, m.

Hingeben, odewzdati.

Hingedenken, hindenken an einen Ort, myſliti někam, wo denkſt du hin, kam myſliš.

Hingegen, wſſak ale, naproti (tomu.) ich hingegen, gá wſſak naproti.

Hingehen, tam gjti, dogjti, odgjti, odebrati ſe, wie die Zeit, vplynauti, vgiti, wcházeti, vtecy vtjkati, wcházeti, minauti. Vierzehn Tage gehen bald hin, čtrnáct dnj brzy vgde, vteče, mine, die Zeit gehet hin, čas wchází, vgde, vteče, vtjká, mine, in ſeinem Irrthume, Laſter einen ſo hingehen laſſen, nechati někoho w omylu, w bludu, w neprawoſti tápati, hingehen wie ein Verbrechen, progjti, es mag dir noch ſo hingehen, nechť geſt ti to geſſtě prominuto, nechť ti to tak projde, etwas, ein Verbrechen ſo hingehen laſſen, prominauti něco, gehe hin, gdi tam. Es geht noch ſo hin, projde to geſſtě, gehe hin, und komm bald wieder, gdi, (dogdi) tam, a přijď brzy zas. Wo gehſt du hin, kam gdeš? Ich will morgen hingehen, zeytra tam dogdu, pugdu.

Hingehören, tam patřiti, náležeti, dies gehöret nicht zur Sache her, to ſem nepatřj, nenáležj.

Hingehörig, tam patřjcý, náležjcý.

Hinglangen, tam přijsti, dogjti ſe dostati, bald, geſchwind, dospěti.

Hingerathen, podjti ſe, od. djti ſe, ocrnauti ſe, dostati ſe někam.

Hingeriſſen werden ganz von etwas, gatu, pogatu, podgatu, lapenu býti něčjm.

Hinhalten, etwas, daß es der andere nehme, podáwati, podati, etwas aufzufangen, anzunehmen, držeti, nadržeti, naſtawiti, zum nahe bey etwas zu ſeyn, z. B. das Geſicht, Ohr, naſtawiti, prosúkiti ucha, naſtawiti twáře.

Hinhangen, zawěſyti, odwěſyti, eine Sache hinhangen laſſen, zanedbati, zawěſyti wěc.

Hinhelfen, 1) dopomocy tam, ſ. Befördern, 2) einem hinhelfen, ihn hinrichten, sprowoditi, zklidit někoho.

Hinholen, jemanden, tam přiwesti, etwas, přinesti, zu Wagen, přiwezti, přiwáżeti.

Hin-

Hinken, kulhati, napadati na nohu.
Hinken, bad, kulhánj, napadánj, n. kulhawost, f.
Hinkend, kulhawý, napadawý, hinkend werden, zkulhati, okulhawěti, hinkend machen, okulhawiti.
Hinkommen, přigjti tam, ungefähr, djti, podjti se někde, ocnauti se, přigjti. Wo iſt er hingekommen, kam ſe děl, poděl, kam se ocitnul, kam přiſſel? wo kámě ich bin bei dieſer Wirthſchaft, kde vak bych se ocitl při tomto hoſpodářſtwj?
Hinkönnen, mocy tam.
Hinkriechen, tam lezti, plaziti.
Hinkunft, f. přiſſti, n. budaucnoſt, f.
Hinlangen, hinrecken, podáwati, podati. ſ. hinreichen.
Hinlänglich, doſtatečný.
Hinlänglich, adv. doſtatečně.
Hinlänglichkeit, f doſtatečnoſt, f.
Hinlaſſen, tam puſtiti, pauſſtěti.
Hinläßig, ſ Nachläßig.
Hinlaufen, tam běžeti, běhati, hin und her laufen, ſem a tam běhati, přebjhati.
Hinleben, die Zeit, promařiti čas, odžlátiti.
Hinlegen, tam klásti, položiti, wieder an ſeinen Ort, opět na swé mjſto položiti, klásti, ſich hinlegen, rozproſtřjti ſe, rozložiti ſe, wyložiti ſe. Die Kleider, den Mantel, Degen, ſložiti, odložiti.
Hinlehnen, etwas, podepřjti, ſich an etwas, podepřjti ſe na něco, opřjti ſe o něco, hingelehnet, podepřený, opřený.
Hinlocken, tam přiwábiti; rozwábiti.
Hinlenken, etwas, obrátiti tam.
Hinliefern, odwážeti, ſelbſt etwas, odwážeti, odweſti.
Hinmachen, ſich, odebrati ſe tam, wybrati, wydati ſe tam.
Hinmögen, chtjti tam.
Hinmüſſen, muſyti tam.
Hinnehmen, brati, wzjti tam.
Hinrecken, natáhnauti, das Ohr, naſtawiti ucha.
Hinreichen, etwas, act. podati, podáwati, 2) neut. bis wohin, wyſáhnauti, ſahati, doſahowati, doſáhnauti, (ſtačiti), der Strick iſt zu kurz, er reichet nicht hin, prowaz ge krátký, nedoſáhne tam, neſtačj, das Brod reichet nicht hin, nedoſtane ſe chleba, genug ſeyn, ſtačiti, ſtačowati, poſtačiti, poſtačowati, doſtačiti, doſtati ſe.
Hinreichend, doſtatečný.
Hinreichend, adv. doſtatečně.
Hinreiſen, tam geti, gjti, putowati.
Hinreiſſen, mocý a náſylím odtrhnauti, 2) ſich hemmungen, zachwátiti, ſich laſſen, dáti ſe podmanauti, podmanauti, gjmati, zachwátiti.
Hinrichten, o hrdlo připrawiti, w ſmrtiti, do hrobu zprowoditi, ze žiwota zprowoditi, zkliditi, zabiti, einen Verbrecher, odprawiti ho, poprawiti nad njm, w tratit, wrátiti ho.
Hinrichtung, f. des Miſſethäters, odprawenj, poprawenj, n. poprawa, f. wrácenj. n.
Hinſchicken, tam poſlati, odeſlati, ſich, přiſluſſeti k tomu, ſluſſeti k tomu.
Hinſchieben, poſtrčiti tam, poſſaunauti tam.
Hinſcheiden, ſterben, hinſterben, zeſnauti, wſnauti (w Pánu) ſkonati, zdechnauti, ze ſwěta wykročiti.
Hinſcheiden, n. ſkonánj, wykročenj ze ſwěta, ꝛc.
Hinſchielen, tam ſilhati
Hinſchießen, tam ſtřjleti, doſtřeliti.
Hinſchiffen, tam plawiti, odplawiti.
Hinſchleichen, wohin, tam ſe wlamiti, lauditi, přilauditi, wlaudati.
Hinſchleppen, wlečnauti, wláčeti tam.
Hinſchmeiſſen, hoditi, wrcy tam.
Hinſchmieren, namazati tam.
Hinſchreiben, napſati tam.
Hinſehen, podjwati ſe tam, djwati ſe,

ſe, hleděti tám, pohljdnauti tam, kaukuauti, popatřiti.
Hinſenden, tam poſlati.
Hinſetzen, etwas, poſtawiti, wſaditi, jemand, wſaditi, poſaditi,(ho) ſich, poſaditi ſe, ſednauti ſy, wſaditi ſe.
Hinſeyn, býti pryč, býti po někom.
Hinſicht, f. zřenj, n. zřetel, m. Hinſicht nehmen, zřetel, zřenj, ohled mjti na něco, k něcemu, in Hinſicht deſſen wzhledem toho.
Hinſinken, ſklesnauti.
Hinſitzen, ujſt tam.
Hinſpeyen, tam napljti.
Hinſpringen, tam ſkočiti, doſkočiti. Springe hin, und hol ihn, doſkoč tam, ſkoč tam, a přiweď ho.
Hinſtellen, poſtawiti, wſtawiti.
Hinſterben, wmřjti co mrcha.
Hinſtrecken, ſich, rozkáhnauti ſe, rozprostřjti ſe.
Hinſtreuen, poſypati, naſypati tam.
Hinſtürzen, wřjtiti ſe, wrazyti ſe.
Hinſudeln, napljhati, namazati, nakmalikowati, naſſmakati.
Hintan, zezadu, za ſe, ſezen, nachſezen, napoſledy kláſti, za ſe kláſti, położiti, zadu, za přbet położiti, kláſti.
Hintanſetzung, f. napoſledy, za ſe, zadu, za přbet kladenj, położenj, n. mit Hintanſetzung dieſer Sache, s odłożenym té wěcy, s ponechánym té wěcy.
Hintanſtehen, zadu, pozadu státi, von hinten, ze zadu, od zadu.
Hinten, zadu, pozadu, von hinten, z zadu, ze zadu.
Hinter, za, po, hinter ſich, za ſebau, legen, za ſebe kláſti, położiti, hinter ſich werfen, za ſebe hoditi, zahoditi, wrcy, zawrcy, metati, hinter einem hergehen, laufen, ihm folgen, za, po někom giti, za někým bězeti, hinter dem Rücken, pozadu. Hinter her, po zadu, ze zadu. Hinter ihm her, za nim, hinter dem Tiſche ſitzen, za ſtolem ſeděti, hinter dem Vorhange ſtehen, za oponau stát. Sich hinter die Thüre ſtellen, za dwéře se poſtawit. Hinter eine Wahrheit, Sache kommen, domacat, dowědět se, dopidit se prawdy, wěcy, wypátrat ji.
Hintere, der, die, das (Theil, zadnj, der hintere Theil, zadnj částka, f. zadek, m.
Hinter, m. zadnice, zachule, f. zadek, m. kit, prdel, f.
Hinterbein, n. zadnj noha, f. auf die Hinterbeine treten, dáti se w kwy.
Hinterbleiben, pozůſtati, ůſtati.
Hinterbringen, oznámit reyně, donéſti něco, zprawiti o něčem, wznéſti něco na někoho, zprávu, wědomoſt dáti. Es iſt mir hinterbracht worden, bylo mi oznámeno.
Hinterbringer, m. donůſſka, m.
Hinterbug, m. zadnj přjheb, m.
Hintereinander, po ſobě, za ſebau, gedno po, za druhým. Sechs Jahre hintereinander, ſeſt let po ſobě. Hintereinander gehen, laufen, ꝛc. za ſebau, po ſobě gjt, bězet ꝛc.
Hintere, Hintern, m. ſ. Hinter.
Hinterflügel, m. zadnj křjdlo, n.
Hinterfuß, m. ſ. Hinterbein.
Hintergebäude, ſ. Hinterhaus.
Hintergehen, podwesti, podwádětí, oklamati, zklamati, přewesti, klamati, ſſáliti, oſſáliti.
Hintergehung, f. podwedenj, podwádění, n. podwod, m. oklamánj, zklamánj, klamánj, n. klam, m. ſſálenj, oſſálenj, n. ſſalba f.
Hintergetreide, n. zadina, f.
Hintergrund, m. zadnj ſtrana, f. zadek, m. im Hintergrunde, w zadnj ſtraně, w zadnj ſtranu, na zad.
Hinterhalt, m. zálohy, f. plur. v Kład zadnj, po zadu, m. lička f. Im Hinterhalt liegen, w zálohách čjhat. Sich in den Hinterhalt legen, do záloh ſe położit, zálohy vdělat, dělat.

Hin-

Hinterhälterisch, potutedlný, potagemný, pokrytý, possmaurný, zasmussilý Hinterhälterisches Wesen, potutedlnost, potagemnost, possmaurnost, zasmussilost, pokrytost, potměssilost. f.

Hinterhalten, zadržeti, zadržowati.

Hinterhaupt, n. zadnj částka hlawy, f. týl, m.

Hinterhaus, n. zadnj dům, m. stawenj, n.

Hinterher, potom, pak.

Hinterhirn, f. Hirnchen.

Hinterkeulchen, n. podkitek, zadček, zadeček, m.

Hinterkeule, f. zadek, zadček, zadeček, podkitek, m. maso na zadku, n.

Hinterlassen, zanechati, pozůstawiti, zůstawiti, ostawiti, (po sobě) er hinterließ es so, tak to zanechal.

Hinterlassenes Werk, zůstawená, zanechaná (po sobě) pozůstalá práce.

Hinterlauf, m. des Hasen ledwi, n.

Hinterlegen, aufheben, wložiti, založiti.

Hinterlist, f. ssibalstwi, ssibalstwo, n. auskok, m. chytrost, zchytralost, f. wklad, m. zálohy, f. plur. ssalba, ossemetnost, lichota, f.

Hinterlistig, ssibalský, zchytralý, auskočný, wkladný, podwodný, ossemetný.

Hinterlistig, adv. ssibalsky, zchytrale, chytře, wkladně, podwodně, ossemetně.

Hinterlistigkeit, f. ssibalstwo, n. auskočnost, f. Hinterlist.

Hinterrücks, f. Hinterwärts.

Hinterschlegel, f. Hinterkeule.

Hinterschlingen, pozřjti, pohltiti, polknauti.

Hintersegel, m. weslo ze zadu lodj, n. weslo zadnj, n.

Hinterst, neyzadnégssj. adv. neyzáz.

Hinterstellig, pozůstalý, seyn, bleiben, zůstati, rozůstati.

Hintertheil, m. zadnj částka, f. díl, m. zadnice, f. zadek, m. des Haupts, zadnj částka hlawy, des Schiffes, der Schaubühne, zadek, m.

Hinterthüre, f. zadnj dwéře, f. plur.

Hintertreiben, zahnati něco, zabrániti, zabawiti, zamezyti, překazyti, wházti, das Vorhaben, ein Geschäft, předsewzetj zabrániti, překazyti, w předsewzetj, w práci. Er wäre befördert worden, wenn nicht seine Freunde es hintertrieben hätten, bylby byl dál dossel, kdyby mu geho přátelé w tom nebyli překazyli, kdyby mu to nebyli zkazyli.

Hintertreibung, f. zabránění, zabawenj, překažení, n.

Hintertheil, n. zadnj čtwrt, f.

Hinterwärts, zadu, pozadu, ze zadu.

Hinthun, tam dáti, die Hände, přiložiti, wložiti, přiložiti ruce, er weis nicht, wo er die Hände hinthun soll, newj, kam má ruce dáti, newj kam s rukama, wo hast es, ihn hingethan, kam gsy ho, ho dal, poděl, dál?

Hintraben, klusati tam.

Hintragen, tam nésti, donesti.

Hintreiben, tam hnáti, dohnati, pudlti.

Hintreten, zu etwas, tam přistaupiti, wstaupiti, přikročiti.

Hintritt, m. tödtlicher, wykročenj, wygitj, n.

Hinterstube, f. zadnj swětnice. f.

Hinterstück, n. zadnice, f. zadnj kusm.

Hintsch, Hintschkraut, pfynky červeně, f. plur.

Hinüber, přes, na druhau stranu.

Hinüberbringen, jemanden, přewesti, přeprawiti někoho na druhau stranu, etwas, přenesti.

Hinüberfahren, etwas, přewezti, přewážeti, sélbst, přegeti, zu Wagen, Schiffe, přegeti.

Hinüberfahren, act. přewezti, 2) neut. přewezse, přeget.

Hinüberfahrt, f. přegetj, n. přegetj, m.

Hinüberfallen, tam přepadnauti.
Hinüberfliegen, tam přeletěti.
Hinüberführen, jemand zu Fuß, přowesti, über einen Fluß, přeplawiti, zu Wagen, Schiffe, přewezti, přewážeti.
Hinüberführung, f. zu Fuß, přewedenj, n. über einen Fluß, přeplawenj, n. zu Wagen, Schiffe, přewezenj, n.
Hinübergehen, přegiti, gjti přes —
Hinübergehung, f. přegitj, n.
Hinüberkehren, obrátiti se, obraceti se na přjč.
Hinüberlaufen, přeběhnauti, přebjhati.
Hinüberschicken, poslati na druhau stranu.
Hinüberschiffen, přeplawiti, přepraviti se.
Hinüberschreiten, překročiti, přestaupiti.
Hinüberkommen, přegjti.
Hinüberschwimmen, přeplauti.
Hinübersetzen, přesaditi, f. Hinüberfahren.
Hinüberspringen, přeskočiti.
Hinüberſteigen, přelezti, přestaupiti.
Hinüberwerfen, přehoditi, přewrcy.
Hinüberziehen, přestěhowati se.
Hin und her, sem a tam, onde a onde.
Hin und her denken, betrachten, sem a tam myſliti.
Hin und her fahren, sem a tam gezditi.
Hin und her gehen, sem a tam choditi, přecházeti.
Hin und her getrieben, sem a tam klácený, zmitaný.
Hin und her laufen, sem a tam běhati, přebjhati.
Hin und her reisen, sem a tam gezditi, putowati.
Hin und her reiſſen, sem a tam trhati.
Hin und her sáen, sem a tam sýti.
Hin und her schweifen, sem a tam se toulati, talácetj, protuluowati, potlaukati, plahočiti se.
Hin und her ſtreuen, sem a tam sypati, trausyti.
Hin und her tragen, sem a tam nosyti, roznášeti.
Hin und her treiben, sem a tam imjtati, 2) hnáti.
Hin und her wanken, sem a tam se klátiti.
Hin und her wehen, sem a tam saukati.
Hin und her wenden, sem a tam obraceti.
Hin und her werfen, sem a tam házeti, imjtati.
Hin und her zerren, sem a tam trhati.
Hin und her zerthellen, sem a tam rozdělitj, rozděłowati, rozmrhnauti.
Hin und her ziehen, sem a tam táhati, 2) den Ort, die Wohnung verändern, sem a tam se stěhowati.
Hin und wieder, sem a tam, onde a onde, ſ. Hin und her.
Hin und wieder ausſtreuen, sem tam roztrausyti.
Hin und wieder fliegen, sem a tam létati, prolétati se, ſ. Fliegen.
Hin und wieder gehen, sem tam choditi, ſ. Hin und her gehen.
Hin und wieder ſuchen, sem tam prohledáwati, hledati.
Hin und wieder tragen, ſ. hin und her tragen.
Hin und wieder verjagen, sem a tam rozehnati, rozpřjsliti, zahnati, rozplášſitj, zapiášſitj.
Hin und wieder zerſtreuen, sem a tam roztrausyti.
Hin und wieder ziehen, reisen, ſ. hin und her ſchweifen.
Hinunter, ſ. Hinab, Herunter.
Hinunterbringen, einen, etwas, dolů přiwesti, připrawiti, 2) hinuntertragen, dolů snésti, přinesti.

Hinunterfallen, dolů padnauti, spadnauti.
Hinunterführen, die Treppe, westi, swesti, po schodech, se schodů dolů.
Hinuntergehen, dolů giti, sgiti.
Hinunterkriechen, dolů lezti, slezti.
Hinunterlassen, dolů pustiti, spustiti.
Hinunterſenken, dolů paussiěti, spaussiěti.
Hinunterſtürzen, dolů kleſnauti, spadnauti.
Hinunterlaufen, dolů běžeti, zběhnauti.
Hinunterſpringen, dolů skočiti.
Hinunterſteigen, dolů stauviti.
Hinunterſteigung, f. dolů staupeni, n.
Hinunterſtoſſen, dolů strčiti.
Hinuntergieſſen, dolů líti, sliti.
Hinunterſchlucken, požřjti, polknauti.
Hinunterſtürzen, po hlawě dolů sraziti, swrcy, strčiti, 2) sich, hinunterfallen, dolů po hlawě spadnauti, skáceti, zwrátiti se, swrcy se, vom Pferde, s koně spadnauti, se swrcy, zwrátiti.
Hinunterwerfen, dolů shoditi, swrcy, smetati, házeti, wrcy.
Hinunterziehen, dolů stáhnauti.
Hinwälzen, powaliti.
Hinwagen, sich, opowážiti se, pokusyti se tam.
Hinweg, m. cesta tam, f.
Hinweg, pryč, pryč odtud, f. Weg.
Hinwegbegeben, ſich, pryč se odebrati, odbjrati, vbjrati.
Hinwegbeiſſen, odkausati, pryč vykausati, jemanden, wykausati.
Hinwegblaſen, pryč odfaukauti.
Hinwegbringen, pryč připrawiti, odprawiti.
Hinwegdrängen, pryč odtiſknauti, wytiſknauti.
Hinwegeilen, pryč pospjchati, chwátati.
Hinwegfahren, act. odwezti, odwážeti, neut. odgeti, vgeti pryč.
Hinwegfallen, abfallen, pryč odpadnauti, nicht mehr ſtatt finden, přeſtáwati, nemiti místa.
Hinwegführen, pryč odwesti, odwáděti.
Hinweglaufen, pryč utecy, vtjkati, odběhnauti.
Hinweggehen, odegjti, pryč giti, odcházeti.
Hinweggehen, das, n. odchod, m. odgitj, n.
Hinwegnehmen, pryč wzjti, odnjti.
Hinwegraumen, pryč vkliditi, odklidti.
Hinwegreiſſen, pryč vrhnauti; odhnauti.
Hinwegreiten, pryč odgeti, vgeti, vg žděti na koni.
Hinwegrufen, pryč wolati.
Hinwegſchaffen, ſ. Hinwegräumen, Hinwegthun.
Hinwegſchicken, pryč poſlati.
Hinwegſchlagen, pryč odrážeti.
Hinwegſchleicheu ſich, pryč se oklauditi, wylauditi, vlauditi.
Hinwegſchleppen, einen, odſmyknauti pryč, odwlěknauti pryč, ſmeykati, wlácetj pryč.
Hinwegſehen, pryč hledětj, kaukati, přehljdnauti, über etwas hinwegen, wynikati.
Hinwegſenden, ſchicken jemanden wohin, pryč poſlati, odeſlati.
Hinwegſetzen, ſich über etwas, nic čim pohrdat, zhrdat, pohrdnauti, ponedbat, newſſimat.
Hinwegſtehlen, vtrásti, ſich, wytrásti ſe.
Hinwegthun, pryč dáti, odwandati.
Hinwegtreiben, odehnati, odpudit.
Hinwegtreten, pryč odſtaupiti.
Hinwegwälzen, pryč odwaliti.
Hinwegwaſchen, odmyti.
Hinwegwehen, odfauknauti, odwáti.
Hinwegwenden, pryč obrátiti.
Hinwegwerfen, odhoditi, odwrcy, zahoditi, ſich, dáti ſe ja pod

noſ, podnáſij býti, býſt, podnoſiti ſe, (dieß Letztere nur von Worten nehmen,) er hat auch nichts zum Wegwerfen, nemá také nic k rozhazowánj, na rozházku, co rozhazowati.

Hinwegſchiffen, pryč ſe plawiti.

Hinwegwiſchen, act. wříjti, neut. wyrchnauti, wyniknauti.

Hinwegwollen, pryč, po ſwých chtjci.

Hinwegzaubern, odkauzliti.

Hinwegziehen einen, odtáhnauti; von einem Orte, odſtěhowati ſe, wyſtěhowati ſe pryč.

Hinwegziehen, das, odſtěhowánj, wyſtěhowánj, n.

Was noch hier fehlet, ſuche man unter Weg. Im Reden iſt weg gewöhnlicher, im Schreiben hinweg.

Hinwehen, tam faukati, wáti.

Hinwinnen, ſein Leben, ſeine Tage, wywlakati, wyželeti ſwůg žiwot, ſwé dny.

Hinweiſen, ukázati, ukázáwám tam.

Hinwelken, wwadnauti.

Hinwenden, tam obrátiti, obracěti.

Hinwerfen, tam hoditi, wrcy.

Hinwieder, hinwiederum, ſ. Wieder.

Hinwollen, tam chtjti.

Hinzu, tam, ſ. Herzu, Dazu, Zu, Bey.

Hinzuarbeiten, přidělati.

Hinzubauen, přiſtawěti, přiſtawiti.

Hinzudenken, přimyſliti.

Hinzudichten, ſ. Hinzudenken.

Hinzueilen, pospjchati k tomu, přiſpjſſti, kwapiti k někemu.

Hinzuflicken, přiſſiti, přilátati, přiepiti.

Hinzufliegen, přileteti.

Hinzufügen, připogiti, přidati, dowažiti.

Hinzufügung, ſ. připogenj, přidánj, n. přjpogek, m.

Hinzuführen, přiwáděti, přiwesti.

Hinzugehen, gitt, přijti, přicházeti tomu ſ.

Hinzugeſellen, přidowaryſſiti.

Hinzuknien, přikleknauti, přikládati.

Hinzukommen, přijſti, přicházeti, wie eine Krankheit, ač. přidati ſe.

Hinzukriechen, přileziti, přilížati, přiwlecy ſe.

Hinzulegen, přiložiti, přikládati.

Hinzulügen, k tomu přilhati.

Hinzumahlen, přimalowati.

Hinzunehmen, přiwzjti.

Hinzuſchleichen, přikraduti, přiwlecy ſe.

Hinzuſchwimmen, připlauti, připlawati.

Hinwegſchiffen, pryč ſe plawiti.

Hinzuſchleudern, ſich, zu einem, dotřjti ſe k někomu.

Hinzuſetzen, přiſaditi, zum Feuer, přiſtawiti, ſich, přiſednauti ſy, ein Wort, eine Anekdote, přidati, přiložiti, přiwrcy, doložiti.

Hinzuſetzung, ſ. Zuſatz.

Hinzurechen, přihrabati.

Hinzuthun, přičiniti, přiložiti, přidati, přiwrcy, doložiti, eine Wache zu einem, dáti, přidati, přičiniti, připrawiti stráž k někemu.

Hinzuthuung, ſ. přičinění, n.

Hinzutraben, přiklopotati.

Hinzutreten, přiſtaupiti, eigentlich, mit den Füſſen, přikročiti.

Hinzutreiben, přihánjti, přihnati.

Hinzuwägen, přiwážiti

Hinzuwälzen, přiwaliti.

Hinzuwerfen, přihoditi, přiwrcy.

Hinzuwickeln, přiwinauti.

Hinzuwinden, přiwjti.

Hinzuzählen, připočjtati, připočjſti.

Hinzuziehen, přitáhnauti, zum Rathe, Gaſtmahle, ač. přiwzjti.

Hippchen, n. Hebackenes, Fywka, ſ. Kroger, m.

Hippe, ſ. koſýk, koſýčk, m. eine Art Gartenmeſſer, žabka.

Hirn

Hirn, n. mozek, m. ſ. Gehirn.
Hirnchen, n. mozeček, m.
Hirnhäutchen, n. kůže na lebu hlawy, plénka, mázdra, mázdkička okolo mozku, ſ.
Hirngeſpinſt, n. wrtochy mozku, m. pl.
Hirnkraut, n. ſwětlik, m.
Hirnlos, bez mozku, ſſilený.
Hirnſchale, ſ. Hirnſchädel, m. leb hlawy, m. lebka, ſ.
Hirſch, m. gelen, m. vom Hirſche, gelenj, ſchreyen wie der Hirſch řiti.
Hirſchchen, n. geljnek, kalauch, m.
Hirſchbrunſt, ſ. Hirſchſchwemm, gelenj hubka, ſ.
Hirſchfänger, m. řezák, teſák myſliwecký, m.
Hirſchfarbig, gelenj barwy.
Hirſchfleiſch, n. gelenina, ſ.
Hirſchgeweih, n. gelenj roby, paroby, m. plur.
Hirſchhaut, ſ. gelenj kůže, ſ. gelenice, ſ. zwjřecý.
Hirſchhorn, n gelenj roh, m.
Hirſchjagd, ſ. honba na geleny, ſ.
Hirſchkalb, n. kolauch, m.
Hirſchkuh, ſ. laň, laně, ſ.
Hirſchleder, n. gelenj, zwjřecý kůže, gelenice, ſ.
Hirſchledern, gelenj, z gelenj kůže.
Hirſchwurz, ſ. gelenj kořen, m.
Hirſchzunge, ſ. gelenj gazyk, m.
Hirſe, ſ. der Same, gahelné proſo, n. gáhly, ſ. plur. von Hirſe, proſný, 2) wälſche, ber, m.
Hirſebrey, m. Mus, n. kaſſe z gahel, gahelná, z proſa, ſ. gahelnjk, m.
Hirſekorn, n. zrno proſné, n.
Hirſendrod, n. gahelný chléb, m.
Hirte, m. paſtýř, paſtucha, ſlauha, paſtwec, paſowec, paſák, m. zum Hirten gehörig, paſtýřſký, paſtuſſj, ſlauhowý.
Hirſchſchwamm, m. Hirſchling, gelenj hubka, ſ.
Hirtenamt, n. wřad paſtýřſký, m. paſtýřſtwj, n.
Hirtenart, ſ. ſpůſob paſtýřſký, m. auf Hirtenart, po paſtýřſku, na ſpůſob paſtýřſký, ſpůſobem paſtýřſkým.
Hirtenbrief, m. liſt paſtýřſký, paſtýře, m.
Hirtenfeſt, n. ſlawnoſt paſtýřſká, ſ. ſwáte paſtýřſký, m.
Hirtengeſpräch, n. rozmlauwánj paſtýřſké, n.
Hirtenhaus, n. ſalaš, paſtuſſ-na, paſtuſſka, chaloupa, ſ. domek paſtuſſi, m. paſtuſſj katrle, ſ.
Hirtenhorn, n. paſtuſſi, ſlauhowý roh, m.
Hirtengeſang, ſ. Hirtenlied.
Hirtenhund, m. paſtuſſj, owčácký pes, m.
Hirtenlied, n. pjeſeň paſtýřſká, ſ. zpěw paſtýřſký, ſlauhowý zpěw) m.
Hirtentaſche, ſ. paſtuſſj toboljka, moſſna, braſſna, ſ.
Hirtenſtab, m hůl paſtýřſká, ſ.
Hirtinn, ſ. paſtýřka, paſačka, paſtuſſka, ſ.
Hiſtorikus, m. Hyſtoryk, ſ. Geſchichtſchreiber.
Hiſtorie, ſ. Hyſtorye, ſ. Geſchichte.
Hiſtorienſchreiber, ſ. Geſchichtſchreiber.
Hiſtoriſch, hyſtorycký.
Hiſtoriſch, adv. hyſtorycky.
Hitzblatter, ſ. páličwá, horká neſtowice, ſ.
Hitze, ſ. horko, n. horkoſt, ſ. wřelost, pálčiwoſt, ſ. — horko, parno, wedro, n. parnoſt, ſ. pálčiwoſt, páliwoſt, ſ. horauce neſt, innerliche Hitze, wnitřnj horkoſt, (pálčiwoſt, ſ.) ich habe Hitze im Kopf, mám horkoſt, pálčiwoſt w hlawě, Fieberhitze, zymnice, ſ 2) Hitze, Zorn, heftige Begierden, horkoſt, horaucnoſt, wraucnoſt myſli, ſ. in die Hitze gerathen, r. ſpočetiti ſe, rozpáliti ſe, rozjitřiti ſe, zauſtiti ſe, zapáliti ſe, zažhnauti, einen in die Hitze bringen, roz-

älíti někoho, rozjititi, in der
Hitze, w rozpálenj, w rozjnice-
ij, Hitze des Feuers, horkoſt,
álčiwoſt, pálíwoſt ohně, f. die
Hitze geſchmolzener Metalle, des
edenden Waſſers, des Blutes ꝛc.
ſtelost rozpuſtěných kowů, wrau-
é wody, krwe. Man möchte
or Hitze zerſchmelzen, horkem ſe
ruže, člowěk zalknauti. In der
rſten Hitze reiſen, w neywěk-
ſim horku, parnu geti, giti.
Die Hitze nimmt ab, horko, par-
o vlewuge. Auf die Hitze, in der
Hitze trinken. z horka pjt, na-
it ſe, die Hitze der Jugend, Ju-
endhitze, wraucnoſt mladoſti. In
er Hitze des Gefechts, w ney-
ruděſſim potýkánj. In der Hi-
e ſeyn, rozjſcenu, rozpálenu
ýt (hněwem) Ich habe es in der
Hitze geſagt, z prudkoſti hněwu
ſem to řekl. In die Hitze brin-
en, rozpálit, rozjitit. In die Hi-
e kommen, rozjitit ſe, rozpá-
it ſe.

zen, horčiti, zhorčiti; hřjti, o-
řjwati, zahřjwati.

žig, horký, parný, wederný, pál-
iwý, páliwý, žahawý, das hitzi-
e Fieber, hitzige Krankheit, hor-
á nemoc, horká, pálčiwá zy-
unice, f. ein hitziger junger Menſch,
apálený, wraucý mladý člo-
věk, m. hitziger Tag, parný, hor-
ý, wederný den, m. hitzige Spei-
en, horká, pálčiwá, zahřjwná
ſtdla, n. plur. hitziges Getränk,
ortý, pálčiwý nápoj, m. hitzi-
es Erdreich, horká, pálčiwá ze-
ně, hitziges Geblüt, horká krew,
itzig vom Geblüt, horkokrewný,
itziges Gefecht, prudká půtka,
itziges Pferd, bugný kuň, hitzi-
er Kopf, prchliwý, prudký, (z hor-
a rakwaſſený, hitzig werden, roz-
áliti ſe, rozjititi ſe, zapá-
iti ſe, zajititi ſe, zahořeti,
ozhořeti ſe, rozžhnauti, za-
hnauti, rozhorčiti ſe, auf etwas
itzig, do něčeho zapálený.

K k

Hitzig, adv. hórce, pálčiwě. 2) prud-
ce, ſprudka.

Hobel, m. ſtruh, hladič, hladič, m.
dlubna, f. hladidlo, n. hobljk, m.

Hobeln, hladiti, hoblowati.

Hobelſpäne, m. plur. třiſky truh-
lářſké, f. plur.

Hoch, wyſoký, wywýſſený, hoch,
groß, wyſoký, wroſtlý, oſobný,
hohes Alter, letitoſt, ſtarowěkoſt,
f. ſtarý, ſtařecý, ſeſlý, kmetſký wěk,
ſtarooſt, f. kmetſtwj, n. hohes Al-
ter ſeyn, letitým, dlauhowěkém,
welmi ſtarým býti, hohe Schu-
le, wyſoká ſkola, f. ſehr hoch,
překwyſoký, etwas hoch, obwý-
ſſený, wie hoch, gar wyſoko, es
iſt hohe Zeit, geſt ſwrchowaný,
zrahný čas, Es iſt ſchon hoher
Tag, giž geſt dlauho na den,
wie hoch iſt es am Tage, dlau-
holi geſt do dne? hohe Farbe, ſyl-
ná, (wyſoká) barwa, f. hoher A-
del, wyſoká, ſlawná, wzneſſená
wrchnoſt, vrozenoſt, f. jeman-
ſtwo wzneſſené, n. hohe, (drin-
gende, triftige) Urſache, důležitá, náramná, podſtatná přjčina,
hoher Sinn, wyſoſt myſli, wyſo-
ký ſmyſl, hoher Berg, hohes Waſ-
ſer, Weltmeer, wyſoký wrch, we-
liká woda, welké světa moře.

Hoch, adv. wyſoko, wyſoce; weli-
ce, hoch hinaus wollen, wyſoko
ſobě počjnati, chtjti ſe wzneſti,
wyſoce wěſti, drey Ellen hoch,
tři lokte wyſoko, zweyſtj, hoch
bieten, wyſoko, drahe cenitj, zu
hoch kaufen, tuze drahe kaupiti,
hoch wohnen, wyſoko zůſtáwati,
hoch fallen, z wyſoka padnauti.
Es iſt noch hoch am Tage, geſtě
geſt plný den, geſt daleko do
wečera, hoch ſpielen, o welké
penize, wyſoko hrát.

Hochachtbar, wyſoce wážený, wzá-
cný.

Hochachten, wyſoce, welice wážiti,
ſſetřiti, říkati k někomu mjti,
we wážnoſti mjti.

Hochachtung, f. gegen einen, wáž-

noſt, ſ. zřeni k někomu, n, bez Jedermann ingroßer Hochachtung ſtehen, v každého v welké wážnoſti býti.

Hochadelig, wyſoce vrozený, ſſlechetný.

Hochamt, n. welká mſſe, ſ.

Hochangeſehen, hochanſehnlich, wyſoce wzneſſený.

Hochangeſehen ſeyn, wyſoce wážnu býti.

Hochaltar, m. wyſoký, welký oltář, m.

Hochanſehnlich, ſ. Hochangeſehen.

Hochbrüſtig, hochbuſicht, prinatý, cecatý.

Hochdeutſch, wyſoko Německý.

Hochedel, wyſoce ſſlechetný, vrozený.

Hochedelgebohren, wyſoce vrozený.

Hochehrwürdig, wyſoce welebný, důſtogný, Ihro Hochwurden! in der Anrede, welebný pane!

Hocherhaben, wyſoko pozdwižený, wyzdwižený.

Hocherheben, wyſoce pozdwihnauti, wyzdwihnauti.

Hochfliegend, wyſoko létagicý, wyſoko létawý.

Hochgebietend, mnohomocný.

Hochgebohren, wyſoce vrozený.

Hochgeehrt, wyſoce důſtogný, wzácně wážený

Hochgelehrt, wyſoce včený.

Hochgericht, n. ſprawedlnoſt, ſſibenice, ſ. místo poprawy, poprawiſſtě, n.

Hochgräfliche Gnaden, wywegſſená hraběcý milooſt.

Hochhalten, za mnoho držeti, mjti, mnoho ſobě wážiti.

Hochhaltung, ſ. Hochachtung.

Hochheben, wyſoko zdwihnauti, pozdwihnauti, wyzdwihnauti.

Hochheilig, ſwatoſwatucký, ſwatoſwatý,

Hochheilig, adv. ſwatoſwatě.

Höchlich, welice, hrubě, drahně, ſ. Heftig, Sehr.

Hochlöblich, weleſtawitý, ſlawný, ſ. Löblich.

Hochmeſſe, ſ. Hochamt.

Hochmögend, welikomocný.

Hochmögenheit, ſ. welikomocnoſt, welikomoc, ſ.

Hochmuth, m. wyſokomyſlnoſt, wyſokomyſl, hrdoſt, ſmrtnoſt, ſ. wyſoké o ſobě ſmeyſlanj, n.

Hochmüthig, wyſokomyſlný, hrdý, zpupný, wyſoce o ſobě ſmeyſlegjcý.

Hochmüthig, adv. wyſokomyſlně, hrdě, zpupně.

Hochpreiſen, welebiti, weleſlawiti.

Hochſchallend, wyſoko zwučjcý, wyſoko zwučný.

Hochſchätzbar, wyſoce wážený.

Hochſchätzen, wyſoko, welice ſobě wážiti, ſ. Hochachten.

Hochſchätzung, ſ. Hochachtung.

Hochſchwanger, s těžkým životem, na ſtehnutj, s autěžkem.

Hochſchwingen, ſich, wyſoko k wzneſti, wypnauti, wymrſſiti.

Höchſt, neywyš, co neywyš.

Höchſte, neywyššj, zum höchſten, aufs höchſte, na neywyš, k neywyššjm, der höchſte Gut, ſwrchowaný, neywyššj Žid, höchſte Zeit, ſwrchowaný čas, es das höchſte bringen, eine Kunſt, na neywyš přiwesti, wyrcht, das höchſte Gut, wrch čehož, neywyššj, ſwrchowaný dobře.

Höchſtens, na neywyš.

Hochtrabend, ſkolz, nádherný, zpupný, nádherný w ſlowich, wyſokomluwný.

Hochverrath, m. přeruſſenj majeſtátu, ſpjknutj ſe, ſpuntowánj k ſpiknutj ſe, n. pikel, m. prohřešenj, ſ.

Hochverräther, m. odpowědnj k pikel, odpowědnjk, pikař, prohřeſitel, m.

Hochwürdig, wyſoce důſtogný, wyſoce welebný, přewelebný, hochwürdiges Sakrament, welebná ſwátoſt, neyſwětěgſſí ſwátoſt, ſ. Ihro Hochwürden, welebný pane otče.

Hoch-

Hochwürdigſt, nejdůſtogněgſſſ.
Hochzeit, f. ſwadba, f. ſwadebnj ſňátek, m. Hochzeit machen, ſwadbu ſtrogiti, halten, ſlawiti, ſtrogici, mjti ſwadbu, zur Hochzeit geberen werden, na ſwadbu pozwánu býti.
Hochzeitbette, n. ſwadebnj lože, n.
Hochzeitbitter, m. zwáč na ſwadbu, m.
Hochzeitbrief, m. ſwadebnj liſt, m.
Hochzeiter, m. ženich, choť ſwadebnjk, m.
Hochzeitfeier, f. Hochzeitfeſt, ſwadebnj weſelj, n. ſlawnoſt, f.
Hochzeitfreude, f. weſelj, n. weſelo loſt, weſelka ſwadebnj, f.
Hochzeitgaſt, m. ſwadebnj hoſt, ſwadebnjk, m.
Hochzeitgedicht, n. ſwadebnj bás ſen, f.
Hochzeitgeſchenk, n. dar ſwadebnj, m.
Hochzeitkleid, n. ſwadebnj raucho, n. ſſat, m.
Hochzeitlied, n. ſwadebnj pjſeň, f.
Hochzeitlich, ſwadebnj.
Hochzeitluſt, f. Hochzeitfreude.
Hochzeitmahl, n. ſwadebnj hody, pl. m. weſelj, n.
Hochzeitſtifter, m. ſnaubce, m.
Hocke, f. weyſluha, weyſlužka, f. eine Reihe aufgeſtellter Korngarben, ſtoh, m.
Höcke, Höckler, m. Höker, hokynář, přemykač, m. ein Höckler ſeyn, hokynařiti, hokynowati, hokynářſtwj prowozowati, hokynářem býti.
Höckerinn, f. Hökerinn, hokyně, hokynářka, přemykačka, f.
Hocken, noſyti, nicht fortkönnen, wjznauti, wáznauti, wězeti.
Höcker, m. nářyſtěti, n. hrb, m.
Höckericht, hrbowatý, 2) ein höckerichter Ort, hrbowatě, pahrbkowitě mjſto, n.
Höckerfalk, m. m. ſokol hrbowatý,

Höckerig, hrbatý, hrbowatý, hrbák, hrbek, m.
Hode, m. maud, m. maudj, mudj, n.
Hoden, m. plur. maudj, mudj, n. warlata, nároky, ſtroge muzſké, plur.
Hodenbruch, m. průtrž leyna, f. peyla, f.
Hodenſack, m. ſſaurek, ſſurok, m. mudnj, mudowý měſſek, maudnj, maudowý ſſaurek, m. der einen großen hat, mudatý, mudák, m.
Hof, m. eines Fürſten, Wohnung eines Königs, dwůr, m. 2) Hof des Bauern, vor der Stadt, dworec, dwůr, m. 3) an einem Hauſe, dwůr, m dwořiſtě, n. 4) Hof um den Mond, okolek měſýčný, m. kolo okolo měſýce, zum Hofe gehörig, dwořſký, bey Hofe leben, w dwora, při dwoře žiwu býti; dwořiti.
Hofarbeit, f. dwořſká práce, f. djlo, n.
Hofbedienter, m. Hofbeamter, dwořſký ſluha, služebnjk, dwořák, dworan, dwořenjn, m.
Höfchen, n. dworek, dworeček, m.
Hofkapelle, f. dwořſká modlitebna, modlitehnice, kaple, f.
Hofdame, f. dwořanka, dwořſká služka, ſſlechtična, f.
Hofdiener, m. dwořan, m.
Hofdienſt, m. Hofbedienſtung, f. ſlužba dwořſká, při dwoře, w dwora, f.
Hoffart, f. Hoffarth, pycha, pýcha, zpupnoſt, hrdoſt, f. pyſſnoſt, f. pych, m.
Hoffärtig, pyſſný, hrdý, zpupný, ſenn, hrdým, pyſſným, zpupným býti, werden, hrdnauti, hrditi ſe, pýchati, zpeychati, rozpýchati, rozpyſſnětí, zpyſſnětí, rozpnauti.
Hoffärtig. adv. pyſſně, hrdě, zpyſſna, zhrda, zpupně, hrdau myſlj.

Hoffen, dauſat, (vſati) nadáti ſe, nadáti ſe, Frieden hoffen, pokog dauſati, dieß hätte ich nicht gehofft, tohoteho ſe nebyl nadál, wie ich hoffe, gak ſe nadégi, gak dauſám, hoffen auf einen, dauſati w někoho, na někoho, auf Gott hoffen, w Boha dauſati, wir haben ſchon lange auf ſeine Ankunft gehofft, dawno gſme geho pýſſtj očekáwali, wirhoffen mit Schmerzen auf ihn, s boleſtj hočekáme, očekáwáme. Ich hoffe ihn heute noch zu ſehen, dauſám, ſe ho dnes wyhlédám.

Hoffentlich, nerochybné.

Hoffiren, hóſeln, einem, dwořiti (někomu).

Hoffnung, f. nadége, nadáloſt, f. dauſánj, n. čáka, f. Hoffnung haben, nadégi, čáku mjti, ſie iſt wieder in der Hoffnung, iſt ſchwanger, čeká ſe dó kauka, die Hoffnung fällt in den Brunnen, iſt vergebens, nadége mne zmyſlila, chybila, ſklamala, oklamala, vergebliche Hoffnung haben, marnau nadégi mjti, marnau nadégj ſe kegiti, marné, daremné ſe nadáti, naprázdno ſe nadáti, hrách w nadégi wařiti, ſeine Hoffnung auf, in jemanden ſetzen, nadégi w někoho kládſi, kládati. Hoffnung bekommen, nadégi nabýt, Hoffnung machen, nadégi dát, nadégj kogit. Eines Hoffnung vereiteln, nětj nadégi wdauſyt, w nic wweſt, imařit.

Hoffnungslos, nadége prázden, bez nadége gſaucý, nadége zbawený.

Hoffnungsvoll, plin nadége.

Hofgarten, m. dwořſká zahrada, f.

Hofgärtner, m. dwořſký zahradnjk, m.

Höfgen, n. Höfchen, Höflein, dworek, dworeček, m.

Hofgeräth, n. dwořſké nářadj, n.

Hofgericht, n. dwořſké práwo, n.

Hofgeſchmeiß, n. dwornj lůza, f. dwornj plemeno, n.

Hofgeſind, n. dwořſká čeled, f.

Hofieren, fatiri ſe, páſti ſe.

Hofjunker, m. dwořſký gonák, mladota, ginoch dwořſký, m.

Hoflager, n. dwořſtwo, n.

Hofleben, n. dwořſké žiwobytj, n. dwořſký žiwot, m.

Hofleute, m. plur. dwořané, dwořácy, dwořenjnowé, m. plur. komonſtwo, n.

Höflich, zdwořilý, dworný, höflicher Brief, zdwořilé pſanj, n.

Höflich, adv. zdwořile, dworně.

Höflichkeit, f. zdwořiloſt, dworność, f. eine Höflichkeit erfordert die andere, gedna zdwořiloſt druhau ſtjhá.

Höfling, m. dwořák, dwořan, dworenjn, m.

Höker, m. hokynář.

Hökern, hóken, hokynařiti, hokynowati.

Hökerin, Hökin, f. hokyně, hokynářka, f.

Hökerey, f. hokynářſtwj, n.

Hofmann, m. dwořan, dwořenjn, dwořák, m.

Hofmänniſch, dwořanſký, dwořſký, dworný, dwořáčſký.

Hofmänniſch, adv. dwořanſky, dwořſky, dworně, po dworſku, dwořácku.

Hofmarſchal, m. dwořſký marſalek, m.

Hofmayer, m. Hofmeier, nádwornjk, ſſafář dwornj, dwořák, m.

Hofmayerinn, f. Hofmeierinn, nádwornice, ſſafářka dwornj, f.

Hofmeiſter, m. eines Fürſten, správce, miſtr dwořſký, dworn, dwornoſta, m. 2) eines jungen Menſchen, pěſtaun, (hofmiſtr,) rozkazowatel, m. 3) auf einem Meyerhofe, Gute, nádwornjk, dwořák, m.

Hofmeiſterinn, f. an einem Hofe, dwornoſtkyně, f. 2) eines Mädchens, pěſtaunka, (hofmiſtryně,) rozkazowatelkyně, f. 3) auf einem Mayerhofe, nádwornice, dwořačka, f.

ofmeiſterlich, dwornoſtſký, b) pſ-
ſtaunſký
ofmeiſtern, rozkazowati, porau-
četi.
ofnarr, m. dwořſký blázen, blá-
zen při dwoře.
ofplatz, m. nádwořj, n.
ofprediger, m. dwořſký kazatel, m.
ofrath, m dwořſká rada, f. dwoř-
ſký rádce, m.
ofráthin, f. dwořſká rádcowá,
rada, f.
ofrichter, m. dwořſký ſudj, m.
offchranzen, m. dwornicy, dwoř-
ſké plemeno, holomſtwo, dwoř-
ſká kluza, chaſa, dworſtj holom-
cy, molowé, pl.
ofſtaat, m. Hofſtatt, komonſtwo
dwořſké, dwořſtwo, n.
ofſtadt, f. dwornj město. n.
ofſtätte, f. dědina, f. popluſj, n.
ofthüre, f. zadnj dwéře, f. wra-
ta, n. plur. v dwora, dwornj.
öhe, f. wyſoſt, wyſokoſt, weyſſka,
wýſſka, weyš, f. in die Höhe be-
ben, do weyſſky, wzhůru pozdwi-
hnauti, in der Höhe, we weyſſce,
Höhe des Berges, wyſoſt, wyſo-
koſt, weyſſka wrchu, hory, f.
Höhe der Geſtalt, der Perſon,
weyſſka poſtawy, oſoby, f. Hö-
he des Meeres, hlubina moře, f.
öheit, f. wyſoſt, zwýſſenoſt, po-
wýſſenoſt, wywýſſenoſt, ſwrcho-
wanoſt, f. wzneſſenoſt, f.
öher, wyššj.
öher, adv. weyš, höher achten,
ſchätzen, weyš, wſce ſobě wážiti.
öhelied, n. pjſeň wyſoká.
öhepriester, m. neywyššj kněz, ar-
cekněz, m.
öhl, hol, prázdný, dutý, podů-
ný, daupnatý, krabatý, wydutý,
hohle Wege, klauzy, hluboké ce-
ſty, f. plur, hohler Weg, hlubo-
ká ceſta, f. auwoz, m. hohle Zäh-
ne, ſtrbiwé, kotlawé, prázdné,
dutě, děrawé zuby, m. plur. hoh-
le Stimme, chřapawý, temný
hlas, höhl machen, dlabati. hlau-
bati, wyhlaubati, wydlabati, in-
wendig höhl, wydutý, unten hohl,
podůtý, holer Baum, dutý ſtrom,
hohle Augen, Wangen, wſedlé,
wpadlé oči, twáře; hohle Hand,
dlaň, f.
Höhlbohrer, m. dlubna, f.
Höhle, f. geſkyně, ſkreyš f. der
Thiere, brloh, m. brloha, pe-
leš, geſkyně, f, daupě, n. dau-
pata zwěři, plur. die inwendige,
Dutoſt, f. des Fußes, ploſka, ple-
ska, f. der Hand, hrſt, f. der
Bruſt, důlek prſnj, ſich in eine Höh-
le verkriechen, do geſkyně zalezt,
in der Erde, ſlug, f.
Höhlen, ſ. Holmachen, Aushölen.
Hohleiſen, n. dlátko, n.
Hohlen, beſſ. holen, herzubringen,
přinesti, přinášeti, Athem holen,
duch popadati, dychat, oddychat,
den Arzt holen, lékaře přiwesti,
dogiti, giti pro lékaře, holet
Bier, dogdětr pro piwo, durch
Fahren, dogeti, (pro) Holen in
der Fiſcherey, im Bergbau, rad-
naut, einen tiefen Seufzer holen,
těžce, welice wzdechnaut sobě,
einen Brief von der Poſt, Brod,
jemand, oder üch etwas zu eſſen,
giti, dogiti pro pſanj, pro chléb,
někomu neb sobě pro gidlo,
někomu neb sobě něco přineſt.
Geh hin und hole mir das Buch,
dogdi mi pro knihu, gdi, přj-
nes mi knihu, der Tod holet
uns alle, smrt nás wſecky po-
bere. Hol ihn der Teufel, wem
ho čert!
Hohlkehle, f. rozhor, m.
Hohlſpiegel, m. dutě zrcadlo, n.
Holunder, m. bez, m.
Höhlung, f. dutoſt, podůtoſt, dau-
pnatoſt, krabatoſt, pod ſe ohnu-
toſt, dutina, f.
Hohlziegel, m. hákowá cyhla, krý-
cý, žlábkowitá cyhla, f. křiblice,
žlabowice, ſtřidlice, f.
Hohlwanatg, wpadlé twáře.
Hohn, m. Höhnerey, Spötterey, po-
ſměch, poſmjſſek, weyſměſſek, m
porauhánj, rſmjwánj, n. ſ.
Spott.

Höhnen, höhnisch hakten, posmjwati, wysmjwati se, porauhati se, posměch, smich sobě z někoho dělati smich, posmissky z někoho mjti.

Höhnen, das, Höhnerey, posmjwánj, weysměssky, pl. dětky, pl. f.

Hohngelächter, n. posměch, m. posmiwánj, n.

Hohnlachen, posmjwati se, wysmjwati se.

Hohnlächeln, posměssky činit sobě.

Hohnlächeln, n. posmissek, m.

Höhnisch, posměwačný, posměssný, smässný, rauhawý, ein höhnischer Mensch, posměwač, posměwáček, porůhač, m. höhnische Schrift, Rede, posmiwačné, růhawá řeč, f. posmiwačné, růhawé pjsmo, n.

Höhnisch, adv. posmässně, posměwačně, růhawě.

Hohnsprechen, posmjwati, porůhati se.

Hohnsprecher, m. posměwač, m.

Höhnung, f. posmjwánj, wysmjwánj, n. posměch, m. porůhánj, rúhánj, n. s. Verhöhnung.

Hold, laskawý, dobrotiwý, přjzniwý, uáklonný, nakloněný, přjchylný; zpanilý, milostný, holder Mund, zpanilá, ljbezná vska, hold seyn, laskawým, přjznjwým, dobrotiwým býti, f. Gewogen.

Hold, adv. laskawě, zpanile, milostně, přjznjwě, náklonně.

Holder, m. Holunder, Hollunder, Flieder, Holderbaum, Hollunderbaum, Fliederbaum, bez, m. bzyna, f. von Holunder, Hzowý, bezowý.

Holderbeere, f. Holunderbeere, bezowé zrno, n. bezynka, f.

Holderblühe, f. bezowý kwět, m.

Holderfeld, n. bzowissté, n.

Holderwein, m. bezowé wjno, n.

Holdselig, milostný, laskawý, přjwětiwý, ljbezný, zpanilý, přjgemný, mily, ochotný.

Holdseligkeit, f. milostnost, laskawost, ljbeznost, přjwětiwost, zpanilost, přjgemnost, milost, ochotnost, f.

Holla! hola!

Holen, s. Hohlen.

Hölle, f. peklo, n. geh in die Hölle, gdi na zatracenj, do pekla, 2) der enge Raum zwischen dem Ofen und der Wand, pekelec, m.

Höllenfahrt, f. wstaupenj do pekel, n.

Höllenfluß, m. řeka pekelná, f.

Höllengeister, m. pl. duchowé pekelnj, pekelnjcy, m. pl.

Höllengott, m. pekelný bůh, pekelnjk, m.

Höllenhund, m. pekelný pes, ohař, pekelný stěkawec, m.

Höllenpein, f. pekelná muka, f.

Höllenpforte, f. pekelná brána, f.

Höllenpfuhl, m. pekelná propast, b pekelné gezero, n.

Höllisch, pekelný, höllisches Feur, pekelný oheň, m.

Holper, m. kamenitý, nehladký, hrudowitá, slakowitá, rumowitá cesta, f. kamenité, nehladké, hrudowité místo, n. j paseka, f.

Holpern, s. holperig.

Holperig, holpericht, kamenitý, nehladný, bezcestný, hrudowitj, drsnatý, draslawý, draplawý.

Holunder, bez, m. s. Holder.

Holunke, f. Halunke.

Holz, n. die Materie, kein Stück, dřewo, drwo, n. insofern es gebracht, geführt wird, dřjwj, n. drwa, pl. vom Holze, dřewěnný, zo dřewa, ein Fuder Holz, náklad dřjwj. Ein Scheit Holz, polena, n. ein Stück Holz, kus dřewa, n. schlagenes Holz, řezanice, f. n. Holz werden, zdřewěnětj, Holz hauen, dřjwj sekati, tjáti, tw bati; stjpati, 2) Wald, lesyna, f. les, m. der Weg gehet durch das Holz, cesta gde přes les. Ins Holz gehen fahren, do lesa gjt, ger.

Holzart, f. kladnj sekera, kladnice, f.

)lzbirne, f. planá hrussſka, f.
lzbock, m. ein Inſekt, kliſſ, a. (liéſſ, m.) chlyſſ, pípic ták, 2) dwoký, leſnj kozel, m.
;) Menſchenſcheu, newhodný, newrlý, zakrnělý člowěk, kus a. m.
lzbodeu, m. dřewěnná podla ha, f.
l;...n, n. dřjwko, dřewičko, n.
;) Wäldchen, liſek, m.
lzen, Holz fällen, dřjwj ſekati, ſálati, rubati, ſſipari.
lzern, dřewěnný.
lzflöße, f. plawi lo, n.
l...acker, m. Holzbauer, drwoſtěp, dřewoſek, rubač dřew, m.
lzhandel, m. obchod, handl w dřjwj, dřewný, m.
)lzhändler, m. obchodnjk, Chandlijk dřewnj, w dřjwj, m. dřewař, m,
olzhändlerinn, f. dřewařka, obchodnjce dřewni, s dřjwjm.
)lzhaufen, m. hranice dřjwj, halda, hromada, f.
olzhof, m. dřewnice, f. dwůr na dřjwj, m. ohrada na dřjwj, f.
olzicht, holzig, holzhaftig, holzartig, wie Holz, dřewnatý, holzige Rüben, Rettige, dřewnaté kepy, kerkwe, holzig werden, zdřewnatěti.
)olzkammer, f. Holzlege, dřewnice, dřewárna, f.
)elzkirſchbaum, f. planá třeſſně, f.
)ölzlein, n. dřjwko, dřewjčko, n.
) olzmangold, m. hruſſtička, f.
)olzmarkt, m. dřewný trh, m. podkalj w Praze, m.
)olzmehle, f. červotočina, f.
)olzſchlägel, m. pjch, m. palice, palička dřewěnná, f.
)olzſchuh, m. dřewěnný ſtkewjc, m. dřewěnka, trepka, f.
Holzſtoß, m. hranice, halda, wrſtwa dřjwj, f.
Holztaube, f. leſnj, diwoký holub, haupnáček, m.
Holzſchwamm, m. dřjwowá houba, f.
Holzſcheit, n. polono, n. ſſtěpina, f.
Holzſchneider, řezáč, m.
Holzſchoppen, f. kůlna na dřjwj, dřewnice, f.
Holzträger, m. dřewonoſyč, dřewonoš, m.
Holzung, f. dřjwj, n.
Holzwagen, m. nákladnj wůz, wůz na dřjwj, m. 2) wůz dřjwj, m.
Holzwerk, n. dřjwj, n. dřewa, plu. n.
Holzwurm, m. červotoč, červ dřewný, m.
Holzwurmkraut, n. podražek, m.
Honig, m. med, medek, m. střed, f. Honig machen, med, medek dělati, strogiti, plaſtowati, zum Honig gehörig, medowý, damit beſtreichen, omediti.
Honigapfel, m. medowka, f.
Honigausnehmung, f. wybjránj medu, n. podkez wčel, m.
Honigbau, m. djlo medowé, dělánj, ſtrogenj medu, n. plaſtowánj, n.
Honigbirne, f. medowka, medowá bruſſka, f.
Honigbrühe, f. medowá poljwka, f.
Honigfaden, m. Honigſeim, plaſt ſtředj, m. medowá střed, f.
Honiggelb, medowě barwy.
Honigkuchen, m. koláč s medem, m.
Honiggeſchmack, medowá chuť, f.
Honigmachen, das, plaſtowánj, dělánj, ſtrogenj medu, n.
Honigmacher, m. plaſtnjk, medu ſtrůgce, m.
Honigmacherinn, f. plaſtnice, f.
Honigſaum, m. střed, f. plaſt medowý, m. ſtředj, n.
Honigſcheibe, f. Wabe, plaſt medowý, m.
Honigſüß, ſladký co, gako med.
Honigthau, m. medowice, wodnoſ, paſtwa, f.
Honigtrank, m. medowina, f.
Honigwerk, n. dělánj, ſtrogenj, plaſtowánj medu, n.

Hopfen,

Hopfen, m. chmel, m. baber, chmelný 2) Hopfen und Malz verlieren, náklad y práci, ztratiti, zmařiti.

Hopfen, ver chmeliti.

Hopfengarten, m. chmelnice, chmelowá zahrada, f.

Hopfenhändler, m. chmelař, m.

Hörbar, slyssitedlný.

Hörbarkeit, f. slyssitedlnost, f.

Horchen, poslauchati poslyssetí, sse čiti, (slauchati)

Horcher, m. Auslaurer, Spion, poslucha, sseftkitel, sluchač, m.

Hören slyssetí vom Hören sagen, od slyssenj, höre doch, slyš pak, poslyš pak, sich hören lassen, dáti se slyssetí, er hört nicht wohl, nedobře slyssí, neslyssí dobře, sagen hören, doslýchati, doslechnauti, slyssetí, slýchati, naslýchati, naslechnauti, ich hörte daß — doslechl, naslechl gsem, slyssel sem že — 2) horchen, poslauchati, poslechnauti, poslyssetí, es donnert, hören Sie nur einmal, hřmj, gen poslechnau, ich habe nicht darauf gehört, (gehorcht, gá toho neposlauchal, hören Sie nur, gen poslechnau, poslyssegi, wir wollen hören, was er sagen wird, vslyssime co řekne; laß hören, powěz, powjžeg.

Hören, das, slyssenj, n. (sluch, m. Hören und Sehen verlieren, sluch a zrak ztratiti.

Hören sagen, n. mluwenj, n. kež lidská, f.

Hörer, m. poslucha, poslucharel, m.

Horizont, m. obloha, okrauhlost, oblost na nebi, f. nebeská, f.

Horizontalisch, adv. kolmo.

Horde, f. eine Herde Menschen, zástup lidí, (dáw) hluk, m. zběř, f. heyno, n.

Horde, ein Flechtwerk, s. Hürde.

Horizontalfläch, obly.

Horizontalfläche, f. oblost, f.

Horn, n. roh, m. vom Horne, rohowý, das Hörner hat, rohatý, der Hörner hat, rohač, m. das ein, zwey, drey Hörner hat, gednorohý, dwaurohý, tkirohý, zu Horne werden, zrohowatěti, Hörner bekommen, rohatěti, zrohatěti, 2) in ein Horn blasen, sykati se, sykati, sykati se, puntowati se, spuntowati se, s nějakým se smlauwati, smluwiti; Hörner, plur. rohy, parohy, m. plur. mit den Hörnern stossen, rykati, jemand stark, sehr, potrkati, vtrkati.

Hornähnlich, hornartig, rohowatý, rohatý, gako roh.

Hornbaum, m. habr, m.

Hornbläser, m. trubač na roh, m., trubiroh, m.

Hörnchen, n. rožek, m.

Hornen, hörnen, hörnern, von Horne gemacht, rohowý.

Hörnerträger, m. rohúnosyč, rohonosyč, rohonoš, m.

Hornfisch, m. rohatá ryba, f.

Hornfüßig, rohonohý, rohonožný.

Hornicht, rohatý.

Horniß, f. Horneiß, Horniße, sseň' střečel, m. howadj, howadnj mancha, f. rasp, trasp, howadnice, f.

Hornung, m. Ynor, m.

Hornungblume, f. narcyssek. m.

Hornvieh, n. skot, howězý dobytek, m. rohaté dobytče, n.

Hornwerk, n. rohowé dilo, n.

Hornwurm, m. rohowý čerw, m.

Hörsaal, m. Hörstube, poslucharna, poslucharelna, sluchárna, f.

Horst, f. ein Gebüsch, das Nest eines Vogels, hnjzdo, n.

Hosen, f. plur. kalhoty, f. plur. spodky, m. plur. nohawice, potrawice, ctnůstky, f. plur. auch die Hose, einfach.

Höschen, kalhotky, ctnůstky, pl. f.

Hosenband, n. podwazek, m.

Hosenbandsgeschichte, f. přihody s podwazku, m. plu.

Hosenflicker, m. p'atrák, weteſſnik, m.
Hosenknopf, m. knoſtik od kalhot, m.
Hosenlatz, m. poklopec, limec v kalhot m.
Hosenspeuker, m. Schilling, chloſt, parsus, wevlimek, m.
Hospital, n. ſpitál, m.
Hospitalmann, m. ſpitálnik, m.
Hospitalweib, n. ſpitálnice, f.
Hoſne, ſ. hoſkye, f
Hoye, f. rownadlo, hladidlo, tlukadlo, n beran, m.
Huf, m. zdwihnutj, n.
Hübel, m Hügel, kopec, kopeček, pahrbek, m. b) Beule, hrbol, m baule, f.
Hübſch, hezký, pěkný, ſſwarný.
Hübſch, adv. hezky, pěkně, ſſwarně.
Hucken, ſ. Hocken.
Hudeley, f. laſſkowánj, darebkowáni, tintěrkowáni, n. tintěrky, darebky, f. plur. 2) ſ. Pfuſcherey
Hudeln, laſſkowati, darebkowati, tintěrkowati, fraſſky prowozowati, 2) quälen, beunruhigen, teyrati, pokauſſeti, laſs mich ungehudelt, nepokauſſeg mne, nesteyrey mne, nech mne s pokogem, 3) hinmachen, hudlowati
Hudler, m. laſſkownik, tintěrkář, m. 2) Plager teyrač, 3) hudlař.
Huf, m. kopyto, n. roh nohy, m. kleinere, kopeytko, n. růžek, m.
Hufe, f. poplužj, n.
Hufeiſen, n podkowa, f. mit Hufeiſen beſchlagen, kowati, podkowati.
Huflattich, m. děwěſyl, końſké kopyto, n.
Hüfener, poplužnik, m ſ. Hüfner.
Hufnagel, m. hřeb, hřebjk podkownj, podkownjk, m.
Hufſchmied, m. kowák, kowář, kugik, m,
Hüfte, f. Hüftblatt, n. kyčle, kyčla, f. kyčel, m. weites unten das dicke Bein, ſtehno, laž do kolena, n. bedra, n. plur.
Hufſcheibe, ſ. kyčla v ſtehna, f.
Hüft, ſ. Hief.
Hüftbein, n. kyčelnj koſt, f.
Hüftenweh, n. kyčelnj bolest, n.
Hüftweh, n. kyčelnj bolest, f. kyčel bolenj, n. kyčelnice, f.
Hügel, m. pahrbek, kopec, chlumek, m. hůrka, f. wrſſek, m. pahorek, m. Hügel machen, kopiti.
Hügelchen, n. pahrbček, kopeček, chlumek, wrſſíček, m. wrſſek, kopček, m.
Hügelicht, Hügeln ähnlich, hůlaczlig, Hügel enthaltend, pahrbkowatý, hrbowatý, pahrbkowitý, wrchowitý.
Huhn, n. kuře, n. kohaneček, m. das von Hühnern iſt, kuřj, kuřecý, welſches Huhn, krůta, f daher, kruej.
Hühnchen, n. Hühnlein, kuřátko, kohaneček, kuře, n.
Hühnerauge, n. kuřjoko, n. kuřjkle.
Hühnerbrühe, f. z kuřete gicha, f.
Hühnerdarm, m. ein Kraut, kuřjſtřewce, n. kuřjmor, m.
Hühnergeyer, m. luňák, zloděg kuřecý, ſlepičák, m.
Hühnerhaus, ſn. poſada na kuřata, kuřecý, f. kurnjk, m.
Hühnerkohl, n. mateřj hanſſa, f.
Hühnerkorb, m. kuřaně, f.
Hühnermann, m. ſlepičnjk, ſlepičňák, kuřáčnjk, m.
Hühnermarkt, m, kurný trh, m.
Hünermiſt, m. kuřj howno, n. ſlepičj trus, m.
Hühnerſtange, f. žáb, m.
Hühnerſteige, f. poſada, f.
Hui, hus, huy, nuže, in einem Hui, w mžiknutj, w mženj.
Huld, f. laſkawoſt, přjzeň, přjchylnoſt, náklonnoſt, miloſtiwoſt, miloſnoſt, dobroljbeznoſt, f.
Huldgöttinnen, f. plu. bohyně miloſti, f. plu.
Huldigen, holdowati, přjſahau, ſlibem zawázati, pod přjſahau

prawi-

prawiti, na přjſahu a záwazek mluwiti; einer Perſon huldigen, přiznáwat wěrnoſt, náklonoſt, láſku, prokázati vctu, welebiti, den Leidenſchaften, powolowati, ſ. fröhnen.

Huldigung, f. holdowáni, n. holď, m. přjſahau, ſlibem zawázánj, n.

Huldigungseid, m. přjſaha wěrnoſti, holdownj, f.

Huldreich, miloſtiwý, miloſtný, láſkawý, dobrotiwý, přjzniwý, dobroljbezný.

Huldreich, adv. miloſtiwě, miloſtně, láſkawě, dobroljbezně.

Hülfe, f. Hilfe, pomoc, ſpomoc, f. mit Gottes Hilfe, pomocý, s pomocý Božj, einem Hilfe leiſten, u. komu pomoc včiniti, ſpomocy, zu Hülfe kommen, na pomoc přiſpěti, k pomocy přiſpěti, ku pomocy, na pomoc přigiti, um Hülfe bitten, za pomoc, o pomoc proſyti, eine kleine, geringe, pomůcka, f.

Hülfeprediger, m. kazatel nápomocný, m.

Hülfleiſtung, ſ. Hülfe.

Hülfliche Hand, ſ. Hülfe.

Hülflos, bez pomocy, pomocy zbawenw, prázdný.

Hülfreich, nápomocný.

Hülfsmittel, n. proſtředek pomocy, nápomocný.

Hülfsvölker, n. plnj lid nápomocný, na pomoc, m.

Hülfswort, n. ſlowo pomocliwé, n.

Hülle, f. přjſtěrek, m. přikrywka, f. zawěſydlo, obwěſydlo, n. přjkrow, m. ljawitj, n. obal, m. oſtálka, f. obwitj, n. oſtěra, f. (raucho, n.) von irdiſcher Hülle umgeben, zemſtým rauchem přioděný, der Frauenzimmer, rauſſka, záwog, zawička, f. chrlbol. zawjgeč, m. přikrywka, f.

Hüllen, obaliti, zaobaliti, přiſtkjti, zaſtřjti, obeſtřjti, obſtjrati, přiſtjrati, zaſtirati, zawinauti.

Hülſchen, n. luſtinka, f. ſlupinka, f.

Hülſe, f. beym Getzeide, an Erſen, luſtrina, ſlupina, ſeſſulina, f. 2) luſk, m. Hülſe von Weinbeeren, Oliven, oliwowé luſtriny, plur. Hülſe von Hirſen, otruby, f. plur. die ſich beym Stampfen ab, löſen, opiſky, wywěgky, otrupy.

Hülſen, ſich hülſen, luſtinu na ſe brátj, 2) der Hülſen beraubẽn, wylupowat, laupat.

Hülſenfrucht, f. luſtrinatá obilj, n. wakowj polnj, n.

Hummel, f. Thräne, traur, wčela medogedná, eine Art Feldbiene, čmel, čmeljk, m.

Hummeln, bzýti.

Humpe, f. Humper, m. korbel, m.

Hümpel, m. pahrbek, hrbol, kopeček, m.

Humpeln, klecati, ſ. hinken.

Hümpler, klecawý.

Humſen, n. Sumſen der Bienen, bručenj, bzenj rogných wčel, n.

Hund, m. pes, m. tuča, f. junger Hund, pýk, pýček, ſtěnec, viele Hunde ſind des Haſen Tod, mnoho chrtů zagečj ſmrt, proti palicy nenj ſſermů, vom Hunde, pſý, peſtý.

Hundefell, n. pſý kůže, f.

Hundefett, n. pſý ſádlo, n.

Hundefleiſch n. pſý maſo, n.

Hundgebeiß, n. kauſánj, hryzenj ſe, n.

Hundehalsband, n. pſý obogek, m.

Hundejung, m. Hundsjung, pſywod, pſowod, m.

Hundert, ſto, hundert Jahre, ſto let, das Hundert, to ſto, hundert Männer, ſto muži, vor hundert Jahren, před ſty lety.

Hündchen, n. Hundlein, pýk, pýček, peyſek, pſyčátko, n. ſ. Hundlein.

Hundertblätterige Roſe, f. ſtoliſtek, m.

Hunderte, der, die, das, ſtý, ſtá, ſté,

ſtá, ſtě, das Hunderte ins Tauſendte mengen, ſſiſſatě w kulatě mjſyti.

hunderterley, ſtonáſobnỳ.

hundertfältig, hundertfach, ſtonáſobnỳ.

hundertfältig, hundertfach, adv. ſtonáſobně.

hundertfüßig, ſtonohỳ, ſtonožka, m.

hundertjährig, ſtoletỳ, ſtoročnj.

hundertköpfig, ſtohlawỳ, ſtohlawec, m.

hundertmal, ſtokrát, naſtokrát.

hundertſte, ſtý.

hundertpfündig, ſtoliberni.

hundertweis, po ſtech, po ſtu, we ſtech, na ſta.

hündinn, f. Pese, čubka, pſyce, tiſka, f. čuba, čubice, junge, kleine, čubička, pſýčka, tiſtka, f.

hündlich, peſkỳ, pſỳ, pſowſkỳ.

hündiſch, pſowſkỳ, peſkỳ, pſỳ.

hündiſch, adv. pſowſky, peſky.

hündlein, n. Hündchen, pſíček, pſýček, pèyſek, m. ſtěně, ſtěňátko, n. ſſěnec, m.

hundsbeerſtaude, f. chebdj, m.

hundsblume, f. pſý rmen, m.

hundsbiß, m. pſý kauſnutj, od pſa kauſnutj, n.

hundsfliege, f. Hundsmücke, pſý mucha, f.

hundsführer, m. Wärter, pſowod, m.

hundsgeruch, m. pſyna, f.

hundshödlein, n wſtawáč, m. žeſ hulka, f.

hundsigel, m. gežek s pſý hlawau, m.

hundslaus, f. pſý weš, f. kljſſt m.

hundsfott, m. pes, m. paďauch, pſohlawec, m.

hundskopf, m. pſý hlawa, f.

hundskoth, m. pſý leyno, n.

hundsleben, n. pſý, pſowſké žiwobytj, n.

hundsſtall, m. pſynec, m. pſý ſtág, f.

hundsſtern, m. pſý hwězda, f.

hundstage, m. plu. pſý dni, dnowě pſý, m. plu.

hundsſötterey, f. Schlechtigkeit, pſowſtwj, peſtwj, n. pſota, f. Elend, pſota, f. ſwjzel, m.

Hundszeit, f. pſota, f. pſý čas, m.

Hundszunge, f. pſý gazyk, m.

Hunger, m. hlad, m. hladowitoſt, (lačnoſt, f.) den Hunger ſtillen, hlad zahnati, ſpokogiti, vkrotiti, ſkrotiti, nagiſt ſe, Hungers ſterben, hladem vmřjti, Hunger haben, lačněr, chcjt ſe giſt, mjt hlad, der Wein erweckt, macht Hunger, po wjně chce ſe giſt, 2) drahota, n. ſ. Hungersnoth.

Hungerig, hungrig, Hungerleider, lačný, hladowỳ, hladowitỳ, hladowec, hungerig werden, wisder, wyhladowěti, zlačněti, ſeyn, být hladowým, lačněti, ich bin hungerig, chce ſe mi giſt, gſem hladowỳ.

Hungern, hungrig ſeyn, Hunger leiden, lačněti, hladowěti, hladowým býti, hlad trpěti, miti, chrjti ſe giſt, Hungers ſterben laſſen, hladem vmoriti, nechati vmřjti, mich hungert, mám hlad, chce ſe mi giſt, gſem hladowỳ, lačný, lačnjm, mich hungert nach Brod, chce ſe mi chléba, 2) ich hungere, hlad trpjm, ſich reich hungern wollen, bohatſtwj hladem odewzdti.

Hundsfötiſch, pſowſkỳ, peſkỳ.

Hungersnoth, f. hlad, m. drahota, f. drahо, n.

Hunzen, peſkowat, huntowat, ſ. Aushunzen. Verhunzen.

Hüpfen, ſkákati, ſkočiti, poſkakowati, poſkočiti, wyſkočiti, laſſkowati, dočkowati, křepčiti, vor Freuden hüpfen, radoſtj poſkakowati, wyſkakowati, pléſati, poſkočiti.

Hüpfen, das, ſkákánj, poſkakowánj, wyſkakowánj, n.

Hüpfend, ſkákawỳ.

Hüpfend, adv. ſkákawě.

Hüpfer, m. ſkočec, m. ſkákač, m.

Hürde, f. Flechtwerk, liſa, f. ſtawadlo polnj, n. kleine, liſka, f.

Hure, f. kurwa, hurwa, newěſtka, kurwice, f. ſmilnice, f. Hure ums Geld, popenežná zena, popenežnice, f. eine gemeine, feile, jedermanns Hure, zgewná kurwa, běhlá, obecná kurwa, obecnj djwka, newěſtka, f. Huren nachlaufen, po kurwách běhati, eine zur Hure machen, zkurwiti zenſtan, werden, zkurwiti ſe, eine junge, erſt angehende, kurwička, f. kurwiſſko, kurwiſſtě, n.

Huren, Hurerey treiben, kurwiti ſe, kurewſtwj prowozowati, ſmilniti.

Hurengewinſt, m. kurewnj zyſk, m.

Hurenhandel, m. kurewſký ſaud, m.

Hurenhaus, n. Hurenherberge, kurewſký, kurewnj dům, domek, hampeys, pſynec, m. kurewna, f.

Hurenheugſt, m. Hurenjäger, kurewnjk, hampeyſnjk, newěſtkář, m.

Hurenkind, n. Hurkind, Hurenſohn, kurwy syn, f. kurwy syn, m. cyzoložné djtě, cyzoložně, n.

Hurenleben, n. kurewſké ziwobytj, n. kurewſký živor, m.

Hurenpack, m. pelech, m.

Hurenwirth, m. kurwař, kurewſký hoſpodář, rufian, ſwodnjk, m.

Hurenwirthinn, f. kurewſká hoſpodyně, kufianka, ſwodnice, f.

Hurenwinkel, m. kurewſký kaut, kaurek, hampeys, pſyncc, m.

Hurenwirthſchaft, f. ſwodnictwj, rufianſtwj, n. kurewſký, ſwodnický, rufianſký obchod, m. hoſpodářſtwj, n.

Hurer, m. kurewnjk, m. kurwář, ſmilnjk, m,

Hurerey, f. kurewſtwj, kurewnictwj, kurwenj, ſmilſtwj, n. ſmilſtwo, treiben, kurewſtwj prowoditi, prowozowati, páchati, ſpáchati.

Hürgen, n. Hürchen, Hürlein, kurwička, kurwice, f.

Huriſch, hureriſch, kurewſký, hureriſche That, ſmilſtwo, n.

Huriſch, adv. kurewſky, po kurewſku.

Hurtig, ſpěſſné, poſpěſſný, čerſtwý, čilý, hbitý, rychlý, doſkočný, ſkočný, bystrý, křepký, ochotný, ein hurtiger Kopf, eine hurtige Rede, ſchopná, bystrá hlawa, hbitá řeč, f. hurtige Füſſe, čilé, hbité, rychlé nohy, plur. hurtig zur Arbeit, ſpěſſný, ochotný, hbitý, čilý, doſkočný, bystrý kuprácy.

Hurtig, adv. ſpěſſně, čerſtwě, poſpěſſně, čile, hbitě, rychle, ſkočně, doſkočně, byſtře, ſkokem, honem, ochotně, hurtig, hurtig, žerſtwa žerſtwa, ſpěſſně.

Hurtigkeit, f. ſpěſſnoſt, poſpěſſnoſt, čerſtwoſt, čiloſt, hbitoſt, rychloſt, ſkočnoſt, doſkočnoſt, ochotnoſt, f. bystroſt, křepkoſt, f.

Huſar, m. huſar, m.

Huſch! hrſſr! hrc.

Huſch, m. hrk, m.

Huſchen, zhnauti, vyplknauti.

Huſten, m. kaſſel, m.

Huſten, kaſſlati, einweuig, vokaſſláwati, zakaſſláwati.

Hut, m. klobauk, klobuk, m,

Hut, f. Weide, paſtwina, f. paſtwiſtě, n. 2) Aufſicht, Wache, Fürſicht, ſtráž, hlidka, f. auf ſeiner Hut ſeyn, blesčti ſe, warowati ſe, wyſtřihati ſe, miti na pozoru, ſey auf der Hut, hleď ſe, měg ſe na pozoru, auf der Hut ſtehen, na ſtráži ſtáti.

Hüten, auf der Hut ſeyn, bewachen, hlidati, oſtřihati, ſtřáhnauti, ſtřicy, ſtráž miti, das Vieh hüten, penjze hlidati, ich kann ihn nicht immer hüten, nemohu ſe ho dohlidat, das Vet-

:e, Zimmer hůten, z postele, z
ɔokoge nemocy; hůte dich —
křež, hleď se, ɔeg pozor, 2)
ich hůten, hleděti se, warowa
i se, wystříhati se, (střjcy
e) ſich vor Sünden, vor dem
aſter hůten, warowati ſe, wy
křjhati se hřichů, nepravoſti,
hůte dich vor ihm, hleď se ho,
warug se ho, wystříhey se ho,
3) das Vieh, die Heerde hůten,
pásti, hljdati ſtádo, dobytek,
iter, m. strážný, hljdač, stráž
:e, m.
iterinn, f. hljdačka, strážice, f.
iten, das, n. die Hůtung, hljdánj,
tráž, ostříhánj, n.
itlein, n. Hütchen, klobaučeк,
m.
iter, m. Hutmacher, klobauk
njk, m.
iterinn, f. Hutmacherinn, klo
baučnice, f. daher, klobaučni
cký.
utmacherhandwerk, n. klobaučni
ctwj, n,
utſchnur, f. ſſňůra, n. prowá
zek na klobauk, m. tkanice, tka
nička klobauku, f. klobaučnj.
utſpitz, f. tyčijk v klobauku, m.
utſtock, m. palice na klobauk, f.
utzucker, m. homola cukru, ſ.
ütte, f. bauda, katrče, katrč,
chalupa, f. Hütte wider die
Sonne, ſtjnidlo, zawěſydlo, za
ſtěradlo, n. záclona neb záſlo
na, f. 2) in Berawerken, kopka,
kawna, f. zur Werkſtätte, Fabrik
beſtimmtes Gebäude, huť, f.
üttenmeiſte, m. hutnjk, m.
üttenrauch, m. wtreych žlutý, m.
üttchen, n. Hüttgen, Hüttlein,
budka, chalanpa, katrčka, f.
ütung, f. hljdánj, n. stráž, f. o
střihánj, n. 2) des Viehes, pa
ſenj, hljdánj, n. 3) Weide,
paſtwiſſtě, n.
utweide, f. paſtwina, f. der Gemein
de, občizna, f.
utzierath, m. ozdoba, f. ſperk na

Hužel, f. ſuchá ſljwa, ſewrklá ſſw
ſtka, f.
Huzeln, zwrkati, zwrknauti, ſcw
kati, ſcwrknauti.
Huy, ſ. Hui.
Hyacinth, m. Hyazinth, ein Edelg
ſtein, jacynt, m.
Hyazinthe, f. eine Blume, hyacyn
březnowý kwět, m.
Hyſop, m. Yſop, Iſop, izop, m.

J.

Ja, ano, ja wohl, ba; nýbr
ja auch, ano y, ano také, n
brž y, nýbrž také, anobrž,
lebrž, brž, nýbrž, ba y,
vielmehr, nýbrž také, ano r
dégi, ja traun, owſſem že,
no tak, er iſt ja ſelbſt da gew
ſen, ont (byť) ew ſám byl
nimm dich ja in Acht, dey n
ſe wſſak pozor, ich habe es ih
ja geſagt, gát mu to řekl,
frylich wohl, ba arcy, owſſem
že, arcy owſſem že, ba práwě
ja nicht einmal, ba ani, a
wždyť, byť, der Herr iſt ja
Haus, wždyť ge pán doma, i
hab es ja geſagt, wždyť, by
gſem to powjdal, řekl, prawi
er hat ja ſchon getrunken, jacg
ſen, gezahlt, byť (bytě on
ſlš pil, gedl, platil.
Jáhzora, m. prchliwoſt, hněwi
woſt, hněwliwoſt, popudliwoſt
náhloſt, ſ. vnáhlenj, n.
Jáhzorný, prchliwý, prchlý, hně
liwý, hněwiwý, popudliwý
náhlý, ſnadný k rozhněwánj

kwapný k hněwu, jáhorniz werden, rozprchliti se.

Jäckchen, n. halenka, f.

Jacke, f. halena, f.

Jacobsbirne, f. Jakobsbirne, Jakubinka, f.

Jagd, f. Jagen, honba, f. low, shon, m. Jagd machen auf etwas shánětí, hnáti se po něčem, shon wčdlati, 2) Jagdrecht, Jagdkunst, f. myslíwost, f.

Jagdbar, honný, lowný.

Jagdbarkeit, f. myslíwost, f.

Jagdbedienter, m. myslíwecký, m.

Jagdgöttinn, f. bohyně myslíwosti, f.

Jagdhief, m. zwuk rohu, lowčj, m.

Jagdhund, m. lowčj, lowecký, myslíwecký, lowný pes, m.

Jagdkleid, n. lowčj, myslíwčj oděw, m.

Jagdroß, n. myslíwecký, lowčj kůň, m.

Jagdschiff, n. Jacht, f. hončí lodj, f.

Jagdstock, m. Jagdspieß, prosstip, lowecký ossip, m.

Jagdtasche, f. myslíwecká, lowecká, lowčj kabelka, tassa, f.

Jagdzeug, n. myslíwecké, lowecké, lowčj přjprawy, f. plur. nástrogowé, m. pl.

Jagen, forttreiben, hnáti, honiti, plassiti, nach Hause jagen, domů hnáti, honati, einen einander, honiti někoho, sebe wespolek, von etwas, odehnati, mit dem Wagen, Pferden, pryč hnáti, vhánuti, vgjždéti, 2) das Wild, honiti zwěř, lowiti, myslíwost prowozowati, honbu, low, shon wčdlati; jemand in Harnisch, rozjititi (rozkatiti, f. Erzürnen.

Jäger, m. myslíwec, lowec, m.

Jägerey, f. myslíwectwj, n. myslíwost, f. lowectwj, n. (löw) m.

Jägergarn, n. lowčj, myslíwecké řemeno, n.

Jägerhaus, n. myslíwecký, lowecký dům, domek, m.

Jägerhorn, n. lowecká, lowčj, myslíwecká, myslíwčj, lowcowá trauba, f.

Jägerinn, f. myslíwcowá, f.

Jägerisch, myslíwecký, lowecký, lowčj, myslíwčj,

Jägerisch, adv. myslíwecky, lowecky.

Jägermeister, m. lowecký, lowčj, myslíwecký mistr, m. mistr lowcowstwa, m.

Jägerkleid, f. Jagdkleid.

Jägermeisteramt, n. lowcowstwo, n. úřad lowčj, m.

Jägerney, n. sýc myslíwecká, lowčj, f.

Jägerspieß, m. lowecký ossip, m.

Jägerstimme, f. myslíwčj, lowčj hlas, m.

Jägertasche, f. Jagdtasche.

Jäh, jähe, Keil, příkrý; plötzlich, schnell, übereilt, náhlý, kwapný.

Jähe, die, Jähheit, náhlost, 2) příkré místo, n. příkrost, f.

Jahrr, m. rakpán, m.

Jähling, plötzlich, náhlý, kwapný.

Jähling, jählings, adv. náhle, kwapně.

Jähnen, f. Gähren.

Jähren, f. Gähren.

Jähzorn, m. náhlost, prchliwost, f. hněwliwost, popudliwost, f.

Jähzornig, náhlý, hněwliwý, prchliwý, z horka rakwasný, jähzornig werden, rozprchliti se, (vnáhliti se) popuditi se, wzbauřiti se hněwem, prchliti, rozhorliti se.

Jahr, n. rok, m. zwey Jahr, dwě léta, drey, vier Jahre, tři čtyry léta, fünf, sechs, sieben Jahre, pět, šest, sedm let, die Jahre, každého roku, alle Jahre, každoročně, auf ein Jahr, na rok na geden rok, lange, viele Jahre her, mnoho let, přes mnoho léta, das Jahr ist um, rok o

ſſel, minul, vplynul, ein Jahr ums andere, rok po roku, bey oder in den beſten Jahren, w neylepſſich letech, w neylepſſim wěku, ein Jahr alt, rok ſtarý, ſtáří, bey Jahren, letitý, letný, vor dem Jahre, před rokem, wlonj, vber das Jahr, přes rok, die Jahre haben, mjti lěta, die Jahre laufen wie das Waſſer, lěta běžj ge woda, in dieſem Jahre, dieſes Jahr, w tomto roce, tohoto roku, in einem Jahre, za rok, w roce, neues Jahr, nowé lěto, n. nowý rok, začátek roku, m. ein Jahr altes Kind, dítě w roce, rok ſtarý, gednoročnj, ročně, ročňátko, n von vielen Jahren her, od mnohých, od mnoha let, zwölf Jahre alt ſeyn, ſtáří býti dwanácti let, dwanáctiletý, we dwanácti letech býti, auf hundert Jahre, na ſto let, viele Jahre lang leben, mnoho let živu býti, viele Jahre überleben, mnoho let přečkati, es iſt jetzt ein Jahr verfloſſen, es iſt jetzt ein Jahr, rok minul, pominul, rok tomu, geſt giž, eine Zeit von zwey, drey, zwier Jahren, dwauletý, tříletý, čtyrletý čas, von Jahr zu Jahr, rok do roka.

Jahrbücher, plur. letopiſy, plur. m.

Jahrfeſt, n. ročnj, weyročnj ſlawnoſt, f.

Jahrgeld, n. ročnj penjz, plat, mi

Jahrgang, m. ročnj běh, m.

Jahrhundert, n. ſtoletj, n. ſtoměřk. m.

Jährig, ein Jahr alt, gednoročnj, ročňátko, ročnj.

Jährlich, ročnj, weyročnj.

Jährlich, adv. ročně, za rok.

Jährling, m. ročňk, m.

Jahrmarkt, m. weyročnj trh, walný, ſwobodný trh, m.

Jahresfriſt, f. geden rok, we gednoho roku lhůta, f.

Jahresfrucht, f. Jahresgewächs, auroda, ročnj auroda, obroda, f.

Jahrstag, f. Geburtstag.

Jahrwachs, f. Jahresfrucht.

Jahrzahl, f. léta pánĕ, n. plur. rok, m.

Jahrzeit, Jahreszeit, f. čas ročnj, m. vier Jahrszeiten, čtyry ročnj časy, m. pl.

Jammer, m. Elend, ſtraſt, těžkoſt, pſota, bjdnoſt, bjda, f. ſwjzel, m. (žádawa, f.) Gram, hoře, n Klage, nařikánj, hořekowánj, žaloſtění, n. Jammer iſt, es iſt ein Jammer unter den Leuten, geſt nářek, ſwjzel w lidu.

Jammergeſchrey, n. hořekowáni, n. křik tauzebný, žaloſtný, m. žaloſtěni, n.

Jammerklage, f. tužba, f. tauženj, nařikánj, n. žaloba žaloſtná, f. nářek, m.

Jämmerlich, voll Jammer, dem Zuſtande nach, ſtraſtný, pſotný, bjdný, dem Bezeigen nach, žaloſtný, ljtoſtný, žaloſtiwý, bjdný, zbědowaný, zbjdněný.

Jämmerlich, adv. bjdně, pſotně, ſtraſtně, žaloſtně, ljtoſtiwě, ljtoſtně, ausſehen, bjdně, wkrutně wypadati.

Jammerlied, n. pjſeň, žaloſtná, žaloſtiwá, tauzebná, f. auftimmen žaloſtiwé hlaſy wydáwati, žaloſtiwě ſobě wěſti, tauzebné pjſně naſtrogiti.

Jammermann, m. wbožec, hubenec, ljdnjk, m.

Jammern, um einen, etwas, hořekowati, nařikati, žaloſtiti, žaloſtiwě, žaloſtně, ljtoſtně ſobě wěſti, es jammert mich ſein, žel, ljto geſt mi ho, želim ho, litugi ho, žaloſt, ljtoſt mám nad nim.

Jammern, das, ſ. Jammer.

Jammerthal, n. bjdně, plačtiwé audolj, audolj bjdy, trampot,

Jär-

Jänner, ſ. Jenner.
Jäſchen, Jäſch, ſ. in G.
Jäſch, m. pěna, f. ſtehet ihm vor dem Munde, pěna mu ſtogj v huby.
Jätſchen, pěniti.
Jaſmin, m. Jaſmin, m.
Jaſpis, m. jaſpen, jaſpis, m. von Jaſpis, jaſpiſowy.
Jätemeſſer, n. planj, pleniwý nůž, m.
Jäten, pléti, pljti, planiti, wyplaniti, pleniti, wypleniti.
Jäten, das, plenj, wyplenj, n.
Jäter, m. plewač, m.
Jäterinn, f. plewačka, f.
Jäthacke, f. motyka, f. (k pleti)
Jauchert, m. and. n. gitro, n.
Jauchzen, wýſkati, weyſkati, prowýſkowati, prozpěwowati, weſele wykřikowati, prokřikowati.
Jauchzen, das, weyſkánj, wýſkánj, prowýſkowánj, prozpěwowánj, weſelé wykřikowánj, prokřikowánj, n. weyſkot, m.
Jauchzer, m. weyſkač, m.
Jauſen, m. ſwačina, f. ihn halten, ſwačiti, davon, ſwačinný.
Jauſen, ver. ſwačiti.
Jawort, n. připowěd, f. ſlowoſto, n, Jawort dazu geben, přiwoliti, připowědjti, přiſlibiti, ſlowoſto dáti.
Ibenbaum, m. tis, tiſowý ſtrom, m.
Ibiſch, Eibiſch, m. bylina ſlézowá, f. wyſoký ſléz, m.
Ibiſchwurz, Eibiſchwurz, f. ſlezowý kořen, m.
Ich, já, ich ſelbſt, já ſám, ich weis nicht, newjm.
Ideal, n. welikwar, m. weyrwar, m.
Idee, podobizna, f. Begriff, Vorſtellung.
Idiot, m. newěda, nedovk, m.
Idylle, f. idyla, f.
Je ; čím, čím, je mehr, je beſſer, čím wjce, čím lip, je eher, je lieber, čím dřjw, čím lip.
Jedennoch, ſ. Jedoch.
Jeder, jede, jedes, jeglicher, ieweder, každý, á, é, gedenkaždý, á, é.
Jedermann, každý.
Jederzeit, adv. každého času, wždy, wždycky, po wždy, po každé.
Jedesmal, pokaždé, po wždy, wždy, wždycky.
Jedoch, přeďce wſſak, wſſak přeďce, ale wſſak, alebrž, a wſſak, es ſchmeckt bitter, jedoch es iſt nichts Böſes, má to hořkau chuť, nenj to ale (wſſak) nic zlého, ich erlaube es dir, jedoch unter der Bedingung, dowolugi ti to, s tau wſſak wýminkau.
Jedesmalig, gedenkaždý, každý.
Jeglicher, gedenkaždý, každý.
Jeher, adv. jeher, oddáwna.
Je länger, je lieber, ein Kraut, ywa, nizká borowička, f. pokuj cypryš, m.
Jemals, jemahls, někdy, gednáž, haben ſie wohl jemals davon gehört, ſlyſſeli kdy co otom? je iſt wieder ſo geſund, als er je mals war, zas geſt zdráw gako kdy prwe.
Jemand, někdo, ſonſt jemand, někdo giný, jemandes, něčj.
Jener, jene, jenes, onen, ta, to, a, o.
Jenner, m. Leden, m.
Jenſeit, přes, dále, z onť ſtrany.
Jenſeitig, dálſſj.
Jenſeits des Grabes, po ſmrti.
Jeſuit, m. Jeſowita, m.
Jetzt, jetzig, jetzo, jetzund, ſ. Itzt, Itzig.
Jetzuweilen, někdy, časem, ſ. Bisweilen.
Jetzig, nynégſſj.
Igel, m, gežek, gež, m.
Igelkolbe, f. Keule, gežková palice, f.
Igelchen, n. gežeček, m. gežátko, n.
Igelſchnecke, ſ. Seegel.
Ihm, jemu, mu, er giebt ihm nichts, on mu nic nedá.

ihn, geho, ho, er hat ihn erschlagen, on ho zabil, ihn selbst, geho samého.
ihnen, gim.
ihr, wy, die ihr, kteří, genž; gesstě, einen Ihr heißen, als Freund, wykati někomu, 2) Ihr, dat. sing f. gi.
ihre, der Frau, gegi, der Leute, gegich.
ihro, Gegi.
ihrzen, Ihr heißen, wykati.
ischen, bess. gäschen, pěniti se.
Ilme, f. Ilmenbaum, f. Ulme, Ulmenbaum.
Iltis, n. et. m. tchoř, m.
Iltisbalg, m. tchořowá kůže, f.
Iltisfalle, f. sklopec, m.
im, d. i. in dem, we, w, im Schlafe, we spánj, im Sacke, w kapse, im Zorn, w zlosti, im Anfange, z počátku, w, na počátku.
imbiß, m. etwas zum Essen, na zoub, k snědku (něco) 2) Frühstück, spsdanj, n. snjdaně, f.
immel, f. wčela, f. s. Biene.
immenschwarm, m. wčelnj chumel, rog, m.
immenwolf, m. zlůwa, f. wlha, f.
immer, stets, wstawičně, wstawně, wždycky, wždy, pořád, herstälezelnet ist immer schlimmer, als der andere, wždy, wždycky gest geden horssj, než druhý, auf immer, na wždycky, immer besser, schlimmer, wždy, wždycky lip, hůř, was will der immer da, co chce wždy ten žid, immer währen, wždy trwati.
immerfort, wždy dál a dál, wstawičně.
immerhin, nechť.
immerwährend, wstawičný, nepkestawagicý, wždy trwalý, trwagicý.
immerzu, gen pořád, gen do toho, gen do křtu, nevstále.
inmittelst, zatim, wezy tim.

Impfen, sstěpowati, sstjniti, očkowati, ocati, raubiti, rohowati.
Impfer, m. sstěpjk, m.
Impfung, f. sstěpowánj, sstjpenj, očenj, očkowánj, rohowánj, n.
Impost, s. Auflage, Abgabe.
In, we, w, auf die Frage wo? mit dem Ablativ. wohin? mit dem Akkusativ, in welchen Tagen, w několi a dnech, za několik dnj, in Sünden, Wollüsten leben, w hřjssich, w rozkossech žiwu býti, in Sünden gebohren, w hřjssich zrozený, in einem Buche lesen, w nega k knize čjsti, zu Leipzig, w Lipsku, in der Kirche seyn, w kostele býti, in die Kirche gehen, do kostela, w kostel gjti, Wasser in das Glas gießen, wodu do sklenice, w sklenicy liti, in das Herz, in die Brust stechen, do srdce, w srdce, do prsau, w prsa bodnauti, pjchnauti, in das Buch eintragen, einschreiben, do knihy, w knihu wnesti, wepsati, napsati, in etwas grausamer, besser, w něčem wkrutnégssj, lepssj, in so fern, tak daleco, in der That, in der Wahrheit, w skutku, skutečně, w prawdě, wie weit ists in den Tag? dalekoli gest do dne? in Acht nehmen, s. Acht, Achtung; in der Mitte, w, v prostřed, w prostředku, in deutscher, böhmischer Sprache beschreiben, w Německým, w Czeskými gazyku, Německém, Czeským gazykem něco wypsat.
Inbegriff, m, Inhalt, zawřenj, obsaženj, n. obsah. m.
Inbrunst, f. wrauenost f.
Inbrünstig, wrauený, wrauč, inbrünstiges Gebet, wraucná modlitba, f.
Inbrünstig, adv. wraucně.
Indelt, n. Inlied, sowet, m.
Indem, když, 2) weil, ponéwadž.

ndeſſen, zatim, ſ. Unterdeſſen.
Inder, m. zprawidlo, vkazadlo, n. vkazatel, m.
Indianer, m. Indyán, m.
Indianiſch, Indyánſký.
Indich, Indiſch, m. Ndyk, m.
Indien, n. Indye, f.
Indiblau, n. ſ. Indich.
Indipflanze, f.
Indiferent, ohegetný.
In einander, w hromadu, do hromady, do ſebe.
Ineinander fügen, wpogiti, ſpogiti w hromadu.
In einander ſchlagen, založiti, in einander geſchlagene Hände, založené ruce, ſ. plur.
In einander ſchließen, zawřjti whromadu.
In einander ſchränken, w hromadu ſewřjti, ſwjrati.
Infant, m. Králowic, Čekanec, m.
Infanterie, f. pěchota, f.
Infanteriſt, m. pěchaun, m.
Ingber, m. ſ. Ingwer.
Ingedenk, pamětliw, ſ. Eingedenk.
Ingleichen, rápodobně, podobně.
Ingrün, n. ein Kraut, zymoſtráz, ſ. barwjnek, m. zelenec, m.
Ingwer, m. zázwor, m.
Inhaben, wlástnauti.
Inhaber, m. držitel, wlástař, wlád, ce, m.
Inhalt, m. obſah, m. obſazenj, zawkenj, n.
Inlage, f. Einlage, přjloha, ſ. přjwěſek, m. wloženj, n. wklad, wkladek, m.
Injurienklage, f. Prozeß, přeohaně, f.
Inländer, m. tu rodilý, w zemi rodilý, domácý.
Inländiſch, domácý, zemſký; ſwogſký.
Inlied, ſ. Indelt.
Inn, innen, von innen, wnitřnj, von inneu, zewnitř.
Innaun, m. podruh, m.
Inne bleiben, wnitř zůſtati.
Innehalten, podržeti.

Inne, innen haben, držeti, w ſwé mocy mjti, ſ. Beſitzen, verſtehen, rozumem chopiti, pochopiti, chápati, obſáhnauti, zjti, rozumětj.
Inne halten, innehalten, ſtetig bleiben, zaſtawiti ſe, zaſtawowati ſe, ſtanauti, oſtat ſtátj, odpočinauti, ſe ſich innen aufhalten, doma ſe držeti, doma ſtáwati, mit etwas, mit einer Arbeit auf eine Zeit, zaſtawowati, přeſtáwati.
Inne werden, ſrozumětj, perozuměti, wyrozumětj, zwědět, wyzwědětj, poznatj, přezwědětj, ſ. Gewahr werden.
Innere, wnitřnj, das Innere des Herzens, ſtřewa, ſrdečnoſt.
Innerhalb, mezy, innerhalb neun Tagen, w nemnohých, w několika dnech, za několik dnj.
Innerlich, wnitřnj.
Innerlich, adv. wnitřně.
Innerſt, adj. newnitřnějſſj, nejwnějſſj.
Innerſt, adv. newnitřnějgi, nejwnějgi.
Innerſte, das, wnitřnoſt, ſ. das Herzens, ſtřewa, n. plur. vom Innerſten der Seele, des Herzens, z neyhlubſſího, ze ſtřew ſrdce.
Innig, innigſich, innigter, innigſt, ſrdečný, wnitřnj, newnitřnějſſj, innigſte Freude, Dank, Wunſch, ſrdečný, wrauczný, nejwrauenějſſj, innigſt geliebet werden, ſrdečně milowánu býti
Innigſt, adv. ſrdečně.
Innung, ſ. pokádek, m.
Innungsbrief, m. liſt pokádku, m.
Ins, d. i. in das, do, we.
Inſchlitt, ſ. Unſchlitt.
Insbeſondere, zwláſtě, zwláſtně, zwláſtnně, obzwláſtně.
Insgeheim, tegně, tágně, podtgi, pod krytem, ſkrytě, w tajneſti.
Insgemein, wůbec, obecně.

Inſge-

nsgeſamt, ſpołečně.
nſonderheit, zwłáſſť, zwłáſſtě, obz zwłáſſtě, obłáſſtně.
nſofern, inſoweit, gelikoż.
nſoweit, tak dalece..
nſtändig, inſtändigſt, ſtálý, vſylný, náramný,
nſtändig, adv. ſtále, vſylně, welmi, welice, prozně, náramně, inſtändig bitten, vſylně, náramně proſyti.
nſtehend, naſtáwagicý.
nſtrument, n. nástroge, m. ſtroj giólo, n. muſikaliſches, ſtroj hudebnj, ſtrogiólo, n. pkjſtrog, m. des Thareniſpielers, womit er die Sai en reißt, kladiwce, n.
nſtrumentalendung, f. pád nástrognj, m.
nſtrumentmacher, m. ſtrúgce, nástrognjk, m.
ſul, f. Inſel, óſtrow, m.
tereſſe, n. záležitoſt, f. 2) Geld, aurok, m.
valide, m. neduživeč, m.
validenhaus, n. dům neduživých, n. nemocnice, f.
wendig, wnitřnj, das Inwendige, wnitřnoſt, f. wnitřek, m.
wendig, adv. wnitřně, wnitř, inwendig und auswendig, wnitř zewnitř, wnitřně y zewnitř.
ſchen, mezy tim, ſ. Indeſſen.
h, n. gho, gho, n. das ein Joch trägt, ſaumatſké howádo, unter das Joch bringen, pod gho přiweſti, das Joch abwerfen, gho ſwrcy, gha zniknauti, 2) Juchart, gitro, n.
hband, n. wazba, f.
hbar, ſpřežitedlný.
hholz, n. wog, f.
annisbeeren, f. ſwatojanſké gahódky, f. plur. rybes, m. rybiz, m.
annisbeerſtaude, f. Johannisbeerſtrauch, m. rybeſowý ſtrowek, m.
annisbrod, n. ſwatého Jana chléb, ſwatojanſký chléb, m.

Johannisgürtel, m. černobýl, m. bylina ſw. Jana, f.
Johanniskraut, n. červený zwonček, m.
Johannisköferlig, m. merunka, f.
Johanniswedel, m. eine Pflanze, f. Gänſeleiterle.
Johannigwürmlein, n. ſwětlomuſſka: ſwětluſſka, f. červátko, n.
Jollen, zwonec, znjc, hluček.
Irden, hliněný, z hlíny
Irdiſch, ſwětſký, zemſký, pozemſký, irdiſch geſinnter Menſch, ſwěták, m. irdiſches Weſen, zemſtwj, n.
Irgend, někde, kdeſy, irgendwo, někde, kdeſy.
Irre, f. blud, m. in der Irre herumgehen, bláuditi.
Irre gehen, in der Irre gehen, bláuditi, zabláuditi, zblauditi, pobláuditi, irre machen, hindern, verwirren, másti, zmásti, meyliti, zmeyliti, irre ſeyn, meyliti ſe, na omylu býti, irre werden, zmeyliti ſe, omeyliti ſe, zmásti ſe, másti ſe, meyliti ſe, zpleſti ſe, irre führen, obluditi, zaweſti, w blud, w omyl wwesti, ſwesti.
Irren, irre gehen, bláuditi, zbláuditi, poblauditi, fehlen, ſich irren, meyliti ſe, zmeyliti ſe, omeyliti ſe, na omylu býti, ſich in einer Perſon, Sache irren, omeyliti ſe, meyliti ſe, na omylu býti, 2) verwirren, konfus machen, másti, meyliti, ſich verwirrt werden, másti ſe, meyliti ſe, ſich irren laſſen, dáti ſe mýlit.
Irrgang, m. Irrgarten, bludiſtě, n. mylná, bludná zahrada, cеſta, f.
Irrgeiſt, m. bludná duſſe, f. bludák, bludný duch, m.
Irrglaub, m. bludná wjra, f.
Irrgläubig, bludný, bludař (bludačka,) bludnjk, m.

Irrig, bludný, mylný, omylný, blaudjcý, ſceſtný, irrig ſeyn / meyliti ſe, na omylu býti, irrig machen, meyliti, zmeyliti někoho, irriger Sinn, mylný, ſceſtný ſmyſl, m.

Irrig, adv. omylně, omylem, mylně, ſceſtně.

Irrlehre, f. bludné, ſceſtné wčenj, n. bludná, ſceſtná nauka, f.

Irrlehrer, m. bludný wčitel, m.

Irrlicht, n. Irrwiſch, ſwětýlko, ne ſwětlice, bludička, f.

Irrthum, m. blud, m. poblauzenj, n. chyba, f. omyl, m. meylka, f. omylenj, n. aus Irrthume, meylkau, z omylu, omylem.

Irrſal, n. bludnoſt, f bludakſtwj, n.

Irrſtern, m. bludná hwězda, zblaudilá, f.

Irrung, f. omyl, m. omylenj, n. meylka, f. meylenj, poblauzenj, n.

Irrſam, mylný, omylný.

Irrwahn, m. blud, m.

Irrweg, m. bludná, mylná ceſta, f. neſceſtj, n. oklika, f.

Irrwiſch, ſ. Irrlicht.

Iſabelfarbe, f. ğoulowá barwa, f.

Iſop, m. izop, yzop, m.

Iſopwein, m. izopowé wjno, n.

Itzig, jetzig, nyněgſſj, jetzige Zeit, nyněgſſj čas, m.

Itzt, itzo, jetzt, jetzo, jetzund, teď, nynj, nyněko, nynjčko, jeſt erſt, teď gen, bis itzt, až do nynjčka, von itzt an, od té doby, chwjle.

Jubel, m. plěſánj, oſlawné prowýſkowánj, n. (oſlawa, f.) ſ. Glorie.

Jubeln, jubiliren, plěſati, prowýſko, wati.

Jubelgeſchrey, n. plěſánj, oſlawné prowýſkowánj, n. pěnj, n. plěſot, křik, m.

Jubeljahr, n. miloſtiwé léto, n.

Juchart, Juchert, gitro, augezd, m. gitro, n.

Juchten f. gůchta, f.

Jucken, ſwrběti, ſwěděť.

Jucke, das, ſwrbénj, ſwěbění, n. (ſwrab, m.)

Juckend, ſwrbliwý, ſwrbjcí, ſwědjcý.

Jud, m. Jude, Jůd, Žid, židák, Židowec, m. (Židaus)

Judengenoſſe, m. Židů nowowěrec, m.

Judenkirche, f. židowſký chrám, m

Judenkirſche, f. boborelka, židowſká třeſně, mochyně, f. méchurka, f.

Judenleim, m. ſyrnatá křjda, lepká země, f. zemſký kleg. m.

Judenſchaft, f. Židé, plur. židowſtwo, n.

Judenſchule, f. Židowſká ſkola, f.

Judenſtadt, f. židowſké město.

Judenſtein, m. židowſký kámen, m.

Judenſtube, f. Haus, ž downa, f.

Judentändelmark, m. Židowſký tarmark, in den Judentändelmarkt gehen, gjti do Židů, do Židowſkeho tarmarku, mezy Židy.

Judentempel, m. Židowſký chrám, m.

Judenthum, n. Židowſtwo, n.

Jůdinn, f. Židowka, f.

Jůdiſch, Židowſký.

Jůdiſch, adv. židowſky, po židowſtu.

Jugend, f. mladoſt, f. mládenectwj, n. wěk mladý, mladiſtwj, m. ginochſtwj, n. in der Jugend, w mladoſti, w mladém wěku, w mládi, w mládenectwj, za mládenectwj, za ginochſtwj, za mladého wěku, von Jugend an, auf, od mladoſti, za mladoſti, z mladoſti, z mládi, etwas in mandes Jugend zuſchreiben, připſati něco něčj mladoſti, die Jugend, Jünglinge, mládeč, mládeč, f. mládenſtwo, n. die unerzogene Jugend, nedoſpělá mládež; die Jugend des Biers, des Weins, mladoſt pjwa, wjna.

ugendfehler, m. chyba mladosti, mlá-
de'e, f. mládenčj
ugendhitze, f. horkost mladosti, mlá-
de'e, f. mládenčj.
ugendlich, mládenčj, ginochský, der Hitze, der Unvollkommenheit nach, mládežnj.
ugendjahre, pl. n. léta mladosti, plur. n.
ugendblüthe, f. kwět mladosti, m.
ung, mladý, mladistwý, sehr jung, welmi mladý, mladičký, nach junger Leute Art, dle po-wahy mladosti, dle zwyklosti mla-dého lidu, ein junger Mensch, mladjk, m., ginoch, m. mladý gonák (mládek) ein junges Mädchen, mladice, mladička, wie Jünglinge, po mládenecku, wieder jung werden, mladnauti, zmladnauti, omladnauti; junger Baum, mladstwý, (mladý) strom, junges Holz, mladistwé, (mladé) dřjwj, junge Pflanzen, mladistwé zrostliny.
Junge, m. ein Jung, pacholjk, chlapik, hoch, hoffek, ginoch, mladik, mládek, m. 2) Jünger, wčedlnjk, m.
Junge, Magd, junges Mädchen, f. dřwčice, mladice, mladička, f.
Jungen, Junge zeigen, werfen, roditi, wie Katzen, koťiti.
Jungenhaft, pacholčj..
Jünger, mladssj.
Jünger, m. Schüler, wčedlnjk, žák, m.
Jüngerinn, f. wčedlnice, f.
Jüngerschaft, f. wčedlnictwo, n.
Junges, (ein Thier) mladé.
Jungfer, f. panna, f. eine Jungfer beschlafen, zum Falle bringen, schänden, násyli panně učiniti, pannu poskwrniti, porussiti, panenstwj, poctiwost panné odnjti, ku pádu přiwesti, o poctiwost připrawiti, ze cti panenské oblaupiti, obtěžkati, obřichatěti, ulhati pannu, zprzniti, imrhati pannu.
Jungferchen, n. panenka, f.
Jungfernhonig, m. med, nejčistssj.
Jungferkind, n. z kurwy syn, m.
Jungferknecht, m. Jungfernknecht, děwčák, ženkyl, m.
Jungferkranz, m. panenský wěnec, m.
Jungferhäutchen, n. sslimek, m. mázdřička, f.
Jungferlich, panenský.
Jungfermädchen, n. služka, f.
Jungferraub, m. vnos, m. wjetj, vnesenj, v chwáceni panny, n.
Jungferschaft, f. panenstwj, panictwj, n., dieselbe verlierenj, panenstwj zratiti, o panenstwj přigiti.
Jungfrau, f (Jungfer) panna, f.
Jungfräulein, n. panenka, f.
Jungfräulich, pancnský.
Jungfräulich, adv. panensky, po panensku.
Jungfrauschaft, s. panenstwj, n. s. Jungferschaft.
Jungfrauschänder, m. zprznitel zjihatel, imrhatel panny, m.
Junggesell, m. mládenec, mládeneček, (swobodný,) mladý gonák, ginoch, m. unverheurathet, panic, m. alter Junggesell, starý mládenec, bezženec, m.
Junggesellschaft, f. panictwj. bezženi.
Junggesellenstand, m. mládenectwj, n. stwj, n.
Jungknecht, m. pacholjček, m.
Jüngling, m. mládenec, mládeneček, mládenček, ginoch, m. wie Jünglinge, po mládenecku.
Jünglingsalter, n. wěk mládenecký, mládenectwj, ginochstwj, n.
Jungmeister, m. mladssj mistr, m.
Jüngst, dřewnj, nedáwný, onehdegssj, nedáwnický, docela nowý, der jüngste Tag, das jüngste Gericht, saudný, poslědnj den, poslědnj saud.
Jüngst, neulich, jüngsthin, nedáwno, onehdá, onehdy.
Jüngste, der, mcymladssj.
Jüngsthin, s. Jüngst.
Junius, m. Čzerwen, m.

Junker,

Junker, m. panáček, mladoch, gingoch, gonák, mlasjk, m.
Jupiter, m. Peron, m. aſtron. Krá-lomoc, m.
Jupp, Jupe, f. halena, f.
Jurik, m. Juryſta, ſſ. Rechtsgelehrter.
Juriſtiſch, juryſtyckỳ, prawowecký.
Juſt, doponce.
Juſtiz, f. wykſſj práwo, n.
Juſtizrath, m. rada wyſſſího práwa, práwnj, m.
Juvelier, m. kamenák, m.
Juwele, f. drahý kámen, m.

K.

Kabale, f. Cabale, f. piſel, m. ſſibalſtwo, n. vklad, obmyſl, wymyſlek, m. Kabalen wider jemanden, einer Sache wegen machen, oder ſchmieden, zradu kowati, ſſibalſtwo kowati, pikel ſlewati, ſtrogiti
Kabaliren, ſ. Kabalen ſchmieden, machen, anzetteln.
Kabaliſt, m. Kabalenmacher, m. pikauk, pikelú ſtrúgce, ſlewač, m.
Kabbis, Kappis, Kappus, m. Kohl, weiſſes Kraut, v. f. hlawatè jell, n.
Kabinet, n. pokogik, pokogjček, (tegnỳ) komňata, n.
Kabinetsſekretár, m. tagemnjk, m.
Kachel, f. kachel, kachlik, m.
Kachelof n, m. kamna, n. plur.
Käcken, wie eine Krähe, kwákati.
Kaffe, m. Kofee, kafe, n.
Kaff-haus, n. dům kafnj, m.
Kaffekanne, ſ. konew, konwice kafnj, na kafe, f.
Kaffetiſch, m. ſtůl kafnj, na kafe, n.
Kaffeſchale, f. čiſſe kafnj, ſſálek kafnj, na kafe, m.
Käfer, m. chrobák, chrauſt, hommwál, brauk, prznik, m.
Kaf, n. and. u. plewa, f.
Käfich, Käfich, Käfig, m. klec, klenka, klicka, poſada, f.
Kahl, holỳ, lyſỳ, plechatỳ, plchỳ, oplchalỳ, oblezlỳ, bezwlaſỳ, kahle Glatze, oder Platte, lyſina, oplchaloſt oplchawoſt, plichoſt, kahloſt hlawy, ſ. kahl machen, dilati lyſynu, holiti, kahl werden, lyſeti, olyſeti, oplchati, oplchcęti, oblezti, obleznauti, plechatěti, zplechatěti, ein wenig kahl, nályſỳ, lyſáček, m. vorne kahl, zpředu lyſỳ, hinten kahl, z zadu, pozadu lyſỳ, kahl, wie ein Fels, Baum, Berg, Hlaeel, holỳ (holeni) ein kahles Lob, Zeugniß, chwálá, planá, galowá chwála, ſ. chatrná, galowé ſwědectwj, n. kahle Ausrede, Entſchuldigung proſtá, galowá, chatrná wýmluwa, f. kahle zehn Thaler, holých deſet zolarů, kahler Kopf, holá hlawa, kahler Hund, Pelỳ, oblezlỳ, holỳ pes, kahle Bäume, ſholé ſtromowi, n. kahles Tuch, oplchalé ſukno.
Kahlheit, ſ. oplchaloſt, oplchawoſt, lyſyna, f.
Kahlkopf, m. lyſỳ, lyſák, lyſáček, holỳ, plechatỳ, plechák, oplchalỳ, oblezlỳ, bezwlaſỳ.
Kahm, kahmig, kahmen, ſ. Schimmel.
Kahn, m. kocábka, f. člun, čluneк, m. lodka, f. lodka, ſ. 2) Schimmel, plyſeň, pleſniwoſt, f. roſol, m.
Kahnig, kahnicht, pleſniwỳ, roſolowatỳ, werden, pleſniwěti, pleſniwěti, roſolowatěti, zroſolowatěti, kahniger Wein, roſolowaté wjno, n.
Kähnchen, Kähnlein, n. člůnek, m. lodička, f.
Kahre, f. im Pflügen, otáčenj, obracowánj, n.

Kaiſer,

...hrf...ytag, m. wełiký pátek, m.
...rwoché, f. paſſ...gowý tydeň, (...tedèle paſſigowá) paſſigowé ...ni, m. pl.
...i..., f. Kayſer.
...n, n. Kácken.
...lb, n. ſele, n. vom Kalbe, telecy.
...lbchen, n. telátko, n.
...lbe, Kalbinn, f. galowičká, prworelka, galowice, krawice, f.
...lben, ein Kalb werfen, teliti ſe, otelili ſé, wytelili ſe.
Kálberbraten, m. telecý pečeně, f.
Kálbern, das Kalb antreiben, Luſt auslaſſen, hugniti, baugeti, laſſowati, dědkowati, titěrkowati, ſſbřiny, ſraſſky, ſſaſſky prowádět, ſſaſſowati.
Kálbern, vom Kalbe, telecý.
Kalbfell, ſ. Kalbsfell.
Kalbfleiſch, n. telecý maſo, n. teletina, f.
Kálblein, Kálbchen, n. telátko, n.
Kálbelhaft, albern, luſtig, ſſaſſek, ſraſſák, m.
Kálbermagd, f. telátka, f.
Kalbleder, ſ. Kalbsfell.
Kalbsauge, n. ein Kraut, telecý oko, n.
Kalbsfell, n. teletina, teletinka, f. telecý kůže, f.
Kalbsgekrös, n. ſtřeb telecý, n.
Kalbskopf, m. telecý hlawa, f.
Kalbszähne, m. plu. telecý zaubky, m. plur.
Kaldaunen, f. plur. drob, drobečky i huſy, huſý, m. plur. (Kaldaun, m.)
Kalender, m. kalendář, m. minuce, f.
Kalendermacher, m. kalendářnik, m.
Kaleſche, f. kaleſa, f.
Kalk, m. wápno, n.
Kalkárrig, wápenitý.
Kalkbrenner, m. wápeník, m.
Kalkerde, f. wapená země, f.
Kalkgrube, f. wápenný důl, m.
Kalkhütte, f. wápenice, f.
Kalkicht, wápenatý.
Kalkig, wápenný.
Kalkofen, m. wápenná pec, f. 2) wápenice, f.
Kalkſtein, m. wápenný kámen, m.
Kalkmäuſer, Kalmäuſer, m. Pedant, ſſkolometa, m. Geizhals, ſtuchlik, ſtrblik, ſtrbec, m. držkreſſle, nevžilec, m. hauzwička, držkreſſlička, m. u. f.
Kalmäuſerin, f. ſtuchlice, ſtrblice, držkreſſle, f.
Kalmäuſern, ſtrbiti, ſkaupiti.
Kalmus, m. pruſtworee, m.
Kalt, ſtudený, ſehr kalt, welmi ſtudený, přeſtudený, kalt ſeyn, zyma býti, ſtudeno býti, es iſt ſehr kalt, geſt brozné zyma, ſtudeno, ſ. Frieren, kalt werden, wenn es heiß war, zyma býti, ſtudeno býti, zyma, ſtudeno, chladno ſe dělati, mrznauti, wie das Eſſen, ſtydnauti, wyſtydnauti, vſtydnauti, wychladnauti, kalt werden, bey etwas, wie ein Menſch, vſtydnauti, o. ſtydnauti, kaltes Fieber, mrazywá zymnice, pjornice, ſtudenka, f. kalter Tag, zymawý, mrazywý, ſtudený den, m.
Kaltblütig, wie Fiſche, ſtudenokrewný, ſtudené krwé, kaltſinnig, chladný, wlažný, vſtydlý, oſtydlý, kalte Liebe, chladná, vſtydlá láſka, f.
Kaltblütigkeit, f. ſtudenokrewnoſt, chladnoſt, wlažnoſt, oſtydloſt, f.
Kälte, f. zyma, f. ſtudeno, ſychravo, n. 2) des Waſſers, Eiſens, Eiſes, ſtudenoſt, mzywoſt, f. Kälte empfinden, zymu cýtiti, vor Kälte vergehen mögen, zymau mkjet, mit Kälte, ſtudené.
Kälten, ſtuditi, oſtuditi, wyſtuditi.
Kältlich, chladný, zymnatý, zymawý, ſtudnický, mzywý, ſychravý.
Kaltſinn, m. ſtudenoſt myſli, f.
Kaltſinnig, ſtudený, ſtudené my-

sti, kaltsinnig werden, ostudiri se, machen jemanden, ostudiri někoho.

Kaltsinnig, adv. studeně.

Kaltsinnigkeit, s. Kaltsinn.

Kahm, m. plijeň plesniwost, f. ihn bekommen, s. Kahmen.

Kahmen, plesniwěť, zplesniwěť.

Kameel, n. Kmehl, welblaud, m. m. weibl. welblaudice, f.

Kameelhaare, n. plur. welblaudj wlny, m. pl. argas, daraus, harasowý, ein daraus gemachtes Kleid, haraska, f.

Kamerad, m. spolutowaryš, s. Spiesgeselle.

Kameradschaft, f. towaryšstwo, n. s. Spiesgesellschaft.

Kahmicht, plesniwý, werden, s. Kahmen.

Kamille, f. Pstanje, hekmánek, rmen, daher, hekmánkowý.

Kamisol, n. podwlečka, f.

Kamm, m. zum Haar und Weben, hřeben, sčet, m. ein weiter, řídký hřeben, ein enger, hustý, zur Wolle, sčetka, krample, f. auf den Köpfen der Vögel, chocholka, chocholice, f. hřebenatý, m. damit versehen, hřebenatý, Kamm oder Mähne an Pferden, hřiwa, f. Kamm an Trauben, ručička, f. der Weber, papersek tkadlcowský.

Kameelheu, Stroh, n. syrj wonně, n.

Kamin, m. u. n. s. Schornstein.

Kämmchen, n. hřebinek, m.

Kameeltreiber, m. welblaudář, m.

Kammmacher, m. hřebenář, m.

Kämmen, česati, Wolle kämmen, winu česati, mykati, kramplowati, einen kämmen, česati, drbati někoho, ičesati někoho, kämmen (einmal) čisnauti

Kämmen, das, česání, mykání, kramplowání, n.

Kammer, f. komůrka, pl. komora, f.

Kämmerchen, n. komůrka, f.

Kämeral, komorní.

Kämeralherrschaft, f. komorní panstwí, n.

Kammerbecken, n. noční hrnec, stice, stříbek, m.

Kammerblume, hekmánek, rmen, m.

Kammerdiener, m. komorník, m.

Kammerdienerinn, f. komornice, f.

Kammerfrau, f. komorná, f.

Kammergeschirr, n. noční nádoba, n.

Kämmerherr, m. komorní pán, m.

Kämmerinn, f. komorní paní, f

Kammergericht, n. komorní soud, m.

Kammerjungfer, f. komorná, f. panna.

Kammerherr, m. komorník, m.

Kammerjunker, m. komorní, m.

Kämmerlein, n. Kämmerchen, komůrka, f.

Kämmerad, n. raleční kolo, n.

Kämmerling, m. komorník, m. der, älteste, starosta komorních, m.

Kämmermädchen, Kämmerwagd, f. služka, panská, f.

Kämmung, f. česání, n.

Kämrolin, česati.

Kampf, m. bitwa, půtka, f. boj, m potkání se s nětím, n. zápas, m. den Kampf antreten, bitwu wésti, innerlicher Kampf, wnitřní boj; Treffen, m bitwa, boj, f.

Kämpfen, bogowati, bjti se, potýkati se, bitwau neb poln se potkati, mit einem auf Leben und Tod, zawražditi se s nětím, s. Streiten.

Kämpfer, m. kafr, m.

Kämpfer, m. bitec, bogownjk, potýkač, kolec, m.

Kampfplatz, m. bogisstě, bogowisstě, mjsto bogisstné, potýkadlo, n.

Kampfrichter, m. saudce boge, bitwy, m.

Kampfspiel, n. hra bitewnj, f.

Kampfwesen, n. bitewstwí, n.

Kanapee, n. lenoch, m. kanape, n.

Käuchen, n. kolowička, f.

Kandelkraut, s. Kannenkraut.

Kandidat, m. čekanec, m.

Kandel, m. stolice, f.

Kanal,

Kanal, m. aulabj, n. ſ. Rinne.
Kanarienvogel, m. kanár, kanárek, m.
Kanker, ſ. Spinne.
Kanne, f. konew, konwice, ſ. Weinkanne, winná konew, ſ
Kannengießer, m. konwář, m.
Kannenkraut, n. přeſlička, f.
Kanin, n. králjk, m.
Kaninchen, n. králjček, m.
Kanihaide, ſ. mágra, ſ.
Kanzel, ſ. Predigtſtuhl.
Kanzeliſt, m. kanceliſta, m.
Kanzler, m. kancljř, m.
Kanzlerſtelle, ſ. kancljřſtwj, n, kancljřſký auřad, m.
Kanzlei, ſ kancelář, m.
Kanzleymäßig, kancelářſký, adv. kancelářſky, po kancelářſku.
Kanzleyſchreiber, m. kancelářſký, (pisář)
Kapaun, m. kapaun, kapaun, m.
Kapellan, m kaplan, m. deſſen Wohnung, k. p'ánka, f.
Kapelle f. kaplé, kaplice, kleine, kapliczka, f.
Kapellancy, f. kapiánka, f.
Kapital, n. giſtina, f.
Kapitel, ſ. Hauptſtück.
Kappiskraut, n. hlawaté zelj, n.
Kaper, m. Seeraüber, laupeznjk mořſký, m. 2) ein Raubſchiff, laupeznická lodi, f
Kappe, f. kápě, f. der Männer, kuklа, kuklice, čepice, čapka, karkule, f.
Kappen, verſchneiden, wie einen Hahn, wyřezati, wykleſtiti, 2) Bäume, kleſtiti, okleſtiti, ſtromy.
Käpplein, Käppchen, n. kuklička; čepička, f.
Kappzaum, m. wlčj neb twrdé, oſtré wědlo, n.
Karakter, m. Gemüthsart, powaha, f. 2) Stand, ſtaw, m.
Karauſche, f. karas, m.
Karabatſche, kleine, ďuďky, pl.
Karbe, f. kmjn lauku, m.
Karde, f. ſtětka, f.
Kardendiſtel, f. ſ. Karde.
Karfunkel, m. vhlj, kar kunkul, karfunkel, m.
Karg, ſkaupý, ſkrbný, nevžilý, nerukotržný, hauženwný, držebný, ſkupec, nevžilec ſkrbec, ſkrbljk, hauživička, nicht karg, vžilý, karg mit etwas ſeyn, na něco ſkaupým býť, ſ. Filz. Geizig.
Karg, adv. ſkaupě, ſkrbně, nevžile, hauženwně.
Karaen, karg ſeyn, ſkaupiti ſobě, vſkupiti ſobě, ſkrbiti, vſkrbiti, ſkaupě, ſkrbně ſobě wěſti, počinati.
Kargheit, f. ſkaupoſt, ſkrbnoſt, nevžiloſt, hauženwnoſt, držebnoſt, f.
Kärglich, ſkaupě, ſkrbně.
Karmeſin, karmažynowý.
Karren, Schubkarren, m kára, f. 2) kolečko trakařní, n. trakař, m.
Karner, m. Karrnſchieber, kolečnjk, kárnjk, trakařnjk, m.
Karnierſack, m. karnjk, wačeк, m.
Karnieß, n. krance, kráncle, ſ.
Karnießchen, n. krancyčky.
Karnoffel, m. ſ. Bruch.
Karrnſchieber, m. ſ. Karner.
Karpfe, m. kapr, m. davon, karprowý.
Karpfen, n. kapřjček, kapřjk, m.
Karſt, m. ſ. Hacke.
Karre, Karren, m. kára, f. 2) trakař, m. kolečko, n.
Karren, wozit na kolečku.
Karte, Spielkart, zum Spielen, kart. m. in der Karte, Kartenſpielen, w karty hráti, 2) Mappe, mapa, f.
Karten, verb. etwas, kartiti, kutiti, něco.
Kartenblatt, n. karetnj liſt, m.
Kartendiſtel, f, ſtětka zahradnj, f. oſtropes, kropacky.
Kartengeld, n. penjze za karty, i karet, m. plu.
Kartenhäuschen, n. kartowý domek, m.

Karten-

ıacher, m. kartáč, kartáč,

ıiel, n. hra w karty, ka-
ſ.
he, f. kartáč, m.
hs, f. zur Wolle, ſſtěrka,
r, m. (kartáč, m.)
ben, die Wolle, česati, myka-
ımplowati.
ben, das, česánj, mykánj,
plowánj, n.
l, f. brambor, m. zemče, n.
m ſ. Kattun.
, n. ſyrček, ſyreček, ſyrek,
ſek, m. homolka, f
n ſeye, m. ſýr, geriebener,
ıh ſeyr, Käſe machen, ſeyr
.
e, f. krám ſyrnj, m,
be, f. Käſekorb, ſyrnik, m.
n, f. twokidlo, n.
mer, f. Käſehaus, ſyrnice, f.
el, twokidlo ſýrowé, n.
e, f. ſyrné kneblíky,
ſyrný.
ben, m. ſeyrowý, ſyrný ko-
.
, m. bochník ſeyrowý, ſey-
rný, m. ſyrniſtě, n.
ken, f. Waſſer, ſyrowátka
pe, f. ſyrná poljwka, ſ.
ſýrowý.
e, f. ſyrnice, f.
kaſa, f.
eiber, m. pyſák w kaſy, m.
m. Kiſte, ſſ[illegible] ſchrána,
ıa, truhla, [illegible]hlice, f.
ı Noe, koráb, m. Kaſten
Kinge, ſwrchek, proſtředek
n, m. an der Kutſche,
a, truhlice, f.
, Käſtlein, n. ſſtrinka, ſchrán-
uhlička, f.
m. důchodnj, důchodnik, o-
j, obročník, m,
nn, f. důchodnice, obroč-
f.
n, tryznniti.
n, das, tryznění, n.
, n. kaſtrol, m.

Kaſtrat, kleſſtěnec, m.
K ſtriren, kleſtiti, wykleſtiti.
Käſte, f. Kaſtanie; kaſſtau, m. ſtrom, kaſſtanowý.
Käſtenbaum, m. kaſſtanowý ſtrom, kaſſtan, m.
Käſtenbraun, kaſſtanowě, hřebčkowi, hnědé barwy.
Katechet, m. katecheta, m.
Katechiſmus, m. katechyzmus, m.
Katechiſiren, katechyzowat.
Katechiſation, f. katechyzacý, f.
Kathar, m. ſ. Huſten.
Kathedralkirche, f. ſtolični koſtel, m.
Kathedet, f. ek. m. wyſoká ſtolice, kaſedra, ſtolice, f.
Katholiſch, katolický.
Katholiſch, adv. katolicky.
Katholik, m. katolik, m.
Katholikinn, f. katolička, f.
Katzbalgen, ſich, kočkowati ſe, ſwrtiti ſe.
Katzbalgerey, f. kočkowánj, ſwrtenj, n.
Kitze, f. kočka, f. von Katzen, kočičj, Kater, kocaur, macek, m
Kattun, m. karraun, m. bawzn, karraunowý.
Katzenauge, n. kočičí oko, n.
Katzenäugig, kočičích očj, běloočký.
Katzenglas, n. kočičí ſklo, n.
Katzengold, n. Blende, kočičí zlato, n.
Katzenklee, m. zagečj noha, f. lemonie, f.
Katzenkraut, n. polnj rauta, f.
Katzenlilie, f. Katzenmünze, ein Kraut, planá, rohlíká máta, f. kocaurnik, m.
Katzenſchwanz, m. ein Kraut, pſlička, f.
Katzenſilber, n. kočičj ſtříbro, n.
Katzenſprung, m. kočičí ſkok, m.
Kitzentäubchen, Katzentäublein, n. netřeſk třerj, kuřinoha polnj, f.
Katzenwurzel, f. kozlik, m.
Katzlein, n. Kätzchen, kočička, f.

kotě,

pšé, kořádko, n 2) an Bäumen und Früchten, ſſiſſky, kočičky, neb kořatá, plur.
ıdern, wie die Truthähne, kokrhati.
ıderwälſch, zatmělý, zmatený, plesený, hat mak, hat mat, ıuderwälſch Zeug, zmatek, zmatenina, hatmatilka, f. ıuen, feiner, kåuen, žweykati, roziweykati, vžweykati, rozeweykati, žweykati, rozeiwati, přežweykati, překusowati, žmáti.
ıuen, das, žweykánj, rozžweykáni, vžweykánj, rozežwánj, přežweykánj, překusowánj, žmátj, n.
ıuern ſich, Kloniti ſe, vkloniti ſe.
ıuf, m. kaupě, f kup, m. kaupenj, n, etwas durch Kauf an ſich bringen, trhem něco kaupit, guten Kaufs, dobrá, mirná kaupě, trh za mirné penize, m. zu Kaufe, zu feilem Kaufe ſeyn, na prodag býti, einen Kauf thun, kaupiti, vom Kaufe abgehen, od kaupě odjiti, puſtiti, trh puſtiti, 2) Verkauf, prodag, m. Waaren auf den Kauf machen, zbožj na prodag dělat, 3) trh, m. einen Kauf treffen, ſchlieſſen, trh wykonat, včinit, zawřjt, den Kauf nicht halten, w trhu neſtát, trhu nezdržet,
ıufbar, prodagný, na prodag.
ıufbegierde, f. žádoſt kupowánj, f
ıufbrod, n. chléb na prodag, m.
ıufen, kupowati, kaupiti, zuſammenkaufen, kupowati, kaupiti, viel kaufen mnoho nakaupiti, kaufen und verkaufen, kupčiti, garmarkiti, tarmarkiti.
ıufen, das, kupowánj, n. das Kaufen und Verkaufen, kupčenj, garmarčenj, tarmarčenj, n.
ıufer, m. kupec, kupowač, kupowatel, m.
ıuferinn, f. kupowačka, kupcowá, f.
Kauffahrer, m. Kauffartheyſchiff, lodj kupecká. f.
Kaufhandel, m. einer Sache, kupowánj a prodáwánj, kupectwj n. überhaupt auf Märkten, kupčenj. n. trženj, n. trh, m.
Kaufhaus, n dům kupecký, m.
Kaufherr, ſ. Kaufmann.
Kaufladen, m. kupecký krám, m.
Kaufleute, m. plur. kupcowé, kupcy, m. plur.
Käuflich, kaufbar, zu Kaufe ſtehend, na prodag, prodagný, 2) durch Kauf erlangt, kaupený.
Käuflich, adv. prodagně.
Käuflichkeit, f. kupečnoſt, žádoſt kupowánj, f.
Käuflüſtig, kupečný, žádoſtiwý kupowánj, chut magjcý k kupowánj, kupečnjk.
Kaufmann, m. kupec, m.
Kaufmännin, f. kupcowá, f.
Kaufmänniſch, kupecký.
Kaufmänniſch, adv. kupecky, po kupecku.
Kaufmannsbrief, m. liſt kupecký, m.
Kaufmannsbude, f. krám kupecký, m.
Kaufmannſchaft, f. kupectwj, n. Kaufmannſchaft treiben, kupčiti, kupecký obchod, kupeckau živnoſt wésti, kupectwj, obchoda prowoiowati, wésti. 2) Kaufleute.
Kaufmannsfrau, f. kupcowá. f.
Kaufmannsdiener, m. mládenec kupecký, m.
Kaufmannsſchiff, n. lodj kupecká, f.
Kaufmannsſkyl, m. Sprache, způſob pſanj, mluwenj kupecký, m.
Kaufmannswaare, f. zbožj kupecké, n. prodavné, kupecká wěc, f.
Kaufſchilling, m. cena, f. penjz kaupě.
Kaufſchlag, m. kaupě, f,
Kaufſchlagen, kaupiti.
Kaufvertrag, m. trhowá ſmlauwa, f.
Kaufweiſe, ſ. Käuflich.
Kaufſucht, ſ. Kaufbegierde.
Käulchen, n. Klubičko, n.

Kaulbars, m. wokaun lýčný.
Kaule, ſ. Keule.
Kaulicht, ſ. Rund.
Kaum, ſotwa, ledwa, gedwa, ſotně, kaum konnte ich mich des Lachens enthalten, ſotwa gſem ſe ſmíchy zdržel; das kann ich kaum glauben, ani tomu nemohu wěřit, er iſt kaum hinausgegangen, gen wen wyſſel.
Kauz, m. Käuzchen, Kauzlein, n. ſowa, f. ſkalaus, kalauſek, m. 2) ein reicher Kauz, bohák, bohatec, m. 3) ein wunderlicher Kauz, diwný ſwatý, twor.
Kayſer, m. beſſer Kaiſer, cýſař, als Kaiſer regieren, Kaiſer ſeyn, cýſařowati.
Kaiſerlich, königlich, cýſařſký, králowſký.
Kayſerinn, f. Kaiſerinn, cýſařowna, cýſařowá, f.
Kayſerkrone, Kaiſerkrone, f. cýſařſká koruna, f.
Kayſerlich, kaiſerlich, cýſařſký.
Kayſerlich, kaiſerlich, adv. cýſařſky, po cýſařſku.
Kayſerthum, n. Kaiſerthum, cýſařſtwí, n.
Kebsehe, f. cyzoložſtwo, ženinſtwo, n.
Kebsfrau, f. Kebsweib, cyzoložnice, ženina, ženima, f.
Kebsmann, m. ženinec, cyzoložník, m.
Keck, wſetečný, kecker Menſch, wſetečňa, m. ſ. Kühn.
Kauzen, wýti, weyti.
Keck, adv, wſetečně, ſ. Kühn.
Keckheit, f. wſetečnoſt, f. ſ. Kühnheit.
Kecklich, adv. wſetečně, ſ. Kühn.
Kegel, m. kuželka, f. ſchieben, w kuželky hráti.
Kegelchen, n. kúželička, f.
Kegelförmig, chocholatý.
Kegeln, Kegel ſchieben, ſpielen, kauſiti, w kuželky hráti.
Kegeln, das, kaúlenj, n.
Kegelplan, m Platz, kuželnice, f.
Kegelbub, m. chlapec od kuželek, m.
Kegelſpiel, n. hra w kuželky, f.
Keel, (weibl.) chlavkyně, f.
Kayſerrichter, m. cýſařſký, m.
Kaiſerſohn, m. cýſařowic,
Kaualier, m. panoš, m.
Kavaliermäßig, panoſſký.
Kehle, f. hrdlo, n. (chřtán) krkán, gſcen, m. zur Kehle gehörig, hrdelnj, die Kehle abſchneiden, hrdlo, chřtán podřezati, podřjznauti.
Kehlſucht, f. bolenj, n. otok w hrdle. m.
Kehrbeſen, m chwoſtiſſtě, pometeło, n.
Kehlader, f. hrdlina, f.
Kehlchen, n. hrdſiko, n. chřtánek, chřtáneček, m.
Kehlen, hrdliti
Kehrbürſte, f. chwoſtiſſko, n. ſtětka, f.
Kehren, mit Beſen, Wiſch, mýſti, mésti, smeſti, smétati, wmeſti, wymeſti, smeyčiti, 2) mit der Bürſte, česati, wyčeſáwati, wyčeſati, (ſtěrkau) den Staub aus dem Kleide, aus dem Hute kehren, prach z ſſatů, z klobauku wyčeſat, 3) wenden, obracetí, obrátiti, das Unterſte zu oberſt kehren, wſſecko přewrátiti, ſpřewrátiti, na ruby, na opak obrátiti, die Augen gen Himmel, oči k nebi obrátit, 4) ſich an nichts kehren, ničeho ſy newſſimati, newſſimnauti, na nic nedbati, na nic ſe neohlížeti, neobraceti.
Kehricht, n. u. m. smetj, n. ſmeti, wómětky; odřezky, m. plu.
Kehrmann, m. wymetač, m.
Kehrwiſch, m. perautko, n. koſynka, f. ſmetáč, m.
Keichen, dychati, deychati, (k těžce) těžce oddychati; duſſněti.
Keichen, das, dychání, deychání, oddychánj, n. ſolcher Zuſtand, deychawičnoſt, duſſnota, dnſſnoſt, der ihn hat, duſſný, deychawičný, dychawý.
Keichend, dychagicý, deychagicý.
Keifen, ſkorpiti ſe, hrýzti ſe, wadíti ſe, ſwářiti.

Keifen,

Keifen, das, ſſkorpenj, ſwáda, f. ſwár, m. hryzenj ſe, wadénj, n.
Keil, m. klin, probog, průbog, m.
Keilchen, n. klinek, m.
Keilhuſten, m. duſſný kaſſel, m.
Keilen, klinowati, klinowati, zaklinowati, klinem zaraziti, klin zarážeti, wrážeti, wrazyti, zarazyti, dohánéti, dohnati.
Keiler, m. wilder Eber bey den Jagern, kanec, m.
Keim, m. weyſtrelek, wýſtrelek, mladiſtwá bylina, f. zárodek, m. klička, f. kmen, m. wyrážka, f. aus Erdgewächſen, hromowé kofenj, n. am Kohle, hlawacé zrnj, n. hlávka zelj, f. koſtál od zelj, m. 2) Anbeginn, Urſprung des Werdens, wznik, prwopočátek, m. etwas im Keime erſticken, w wzniku vduſyti.
Keimchen, n. kmjnek, weyſtrjlek, m.
Keimen, pučiti ſe, wypukati, wyroſtati, kljčiti ſe, 2) wznikati) ſe, wynikati.
Kein, er, e, es, žádný, žádná, žádné, nižádný, á, é, keiner von beiden, žádný z obau, nebze dwau, ich habe kein Geld, nemám peněz, es iſt kein Mann geblieben, ani muže neuſtalo, rede kein Wort, ani ſlowa nemluw, es war kein Haus, worinn — nebylo domu, w kterém by — er hat noch keine Frau, nemá geſſtě panj, er iſt keiner der ſtärkſten, nenj z neyſylnégſſjch.
Keinerley, Weiſe, keines Weges, keinmal, beſſer niemals, nikoli, nikoliwěk, žádnau měrau, žádným ſpůſobem.
Kelch, m. kalich, m. čiſſe, f.
Kelchchen, n. kalisſek, m. čiſſka, f.
Kelle, f. ladecka, f. 2) groſſer Löffel, mědecka, f.
Keller, m. ſklep, m.
Kellerchen, n. ſklipek, m.
Kellerfenſter, n. ſklepowé okno, n.
Kellerey, f. ſklepnictwj, n. 2) ſklepna, f.
Kellermeiſter, m. ſklepnjk, ſklepnj miſtr, m.
Kellner, m. Kellerer, ſklepnjk, kljčnjk, m.
Kellnerinn, f. Kellerinn, ſklepnice, kljčnice, f.
Kellerthüre, f. ſklepnj dwéře, f. pl.
Kellerlaus, ein Wurm, m. ſwiſka, f.
Kellerwurm, f. Aſſel,
Kelter, f. lis, čeken, pres, m. preſownice, f.
Kelterbaum, m. dub, m. kláda, f.
Kelterer, wjnotlak, m.
Kelterfaß, n. dóber, m. dóbernice, f.
Keltern, preſowati, tlačiti.
Kelterwein, m. oſeč, m. tlačené, wytlačené wjno, n.
Kennbar, znalý, f. Kenntlich.
Kennen, znáti, pojmati, ſich kennen lernen, ſeznámiti ſe, wer ihn kennt, der kauft ihn nicht, kdo ho nezná, kaupil by ho.
Kennbarkeit, f. znalost, pojmalost, f.
Kenntlichkeit, f. znalost, poznalost, f.
Kenner, m. znác, powědomý wěcy, znalý we wěcy, znalec, m.
Kennerinn, f. znácka, znalkyně, f.
Kenntlich, znalý, patrný, pojmatlý, (manliwý, poznanliwý,)
Kenntniß, f. von etwas, známoſt, powědomoſt, f. wědomj, wědění, n. in einer Kunſt, znaloſt, powědomoſt, umělost, f. der Welt, známoſt ſwěta, f. Kenntniſſe, umenj, n.
Kennzeichen, n. znamenj, n. známenka, f.
Kerbe, f. wrub, m. narezánj, n. ſſtěrbina, ſtěrbinka, f. wykrauženj, n. (důlek, m.) an Blättern, ſtřihánj liſtu, n. an der Feder, krauſſě, f. narezánj, rozſſtipenj, n. rozparek, m. an Säulen, prutowánj, n. wydlabaná okenice, f.
Kerbchen, n. wraubek, m.

Kerbel, m. Kôrbel, Kârbel, třebule, f.
Kerbelkraut, n. kerblik, m. třebule, f.
Kerbchen, n. wraubek, m.
Kerben, wraubiti, b) prutowati.
Kerbholz, n. wrub, m. rabusse, f.
Kerker, m. žalář, m. wězenj, n.
Kerkermeister, m. žalářný, žalářnjk, hospodář ssatlawnj, m.
Kerkern, einen, žalářowati.
Kerl, m. chlap, m. was ist das für ein Kerl, co gest to za chlapa.
Kerlchen, n. chlapiček, chlapik, m. chlapisko, n.
Kern, m. gádro, n. Samenkern, zrno, n. (semenické) den Kern ausnehmen, wygádřiti, gádro z sskopicy wynjti, ořech rozlaussknauti, rozssskepiti; Kern des Kriegsvolks, zrno, gádro wogska, n. Kern der Soldaten, zrno wogákû, n. Kern der Bürger, der Gelehrten, weylupek, m. zrno měssťanû, včenych, Kern der Aepfel, Birnen, und dergl. gádro, n. der Kirschen, Pflaumen, pecka, f. Kern der Weinbeeren, und dergl. zrno, Kern einer Schrift, gádro, n.
Kernchen, gadýrko, n. 2) zrnko, zrnýčko, n.
Kernhaft, kernicht, gádrowý, gádrný, adv. gádrně.
Kernig, gádrný, zrnatný, 2) peckowitý.
Kernmehl, n. wyražená mauka, f. bél, m. weyražek, darunz, weyražkowý.
Kernworte, n. plur. gádrná slowa, n. pl.
Kernpredigt, f. gádrně, důkladné kázanj, n.
Kerze, f. swjčka, swjcě, gewrshte, hromice, f.
Kerzchen, n. swjčička, f.
Kerzengerad, gako swjčka rowný.
Kerzengießer, m. likec swjček, m.
Kerzenmacher, m. swjcnik, m.
Kerzenweib, n. swjčkowá, swjčkářka bába, f.
Keßel, m. kotel, kotlik, m. gross, kotlina, f.
Kernstahl, m. ocel gádrný, m.
Keßelchen, n. kotlíček, m.
Keßelgrube, f. kotlina, f.
Keßelloch, n. lowiště, n.
Keßelpauken, f. plur. wlaské bubny, m. plu.
Keßelschmied, m. Kessler, kotlář, m. Kupferschmied,
Kettchen, n. řetjzek, m.
Kette, f. řetěz, m
Kettel, Kettchen, n. řetjzek, m.
Kettela, klickowati, kljčiti.
Ketten, an einander, řetězem pogiti, spogowati, spogiti, připnauti, připnauti, spjna i.
Kettenhund, m. wězník, pes na řetěze, m.
Kettenring, m. článek, řetězu, m.
Ketzer, m. kacýř, m. einen gleissum Ketzer machen, okrkezowati, kacerowati.
Ketzerinn, f. kacýřka, f.
Ketzerey, f. kacýřstwj, n.
Ketzerisch, kacýřský.
Ketzerisch, adv. kacýřsky, po kacýřsku.
Ketzergeschichte, f. přjbehy kacýřů, n. plur.
Ketzermacher, m. kladiwo, n. jedowatý, bič kacýřů, kacerowatel, m.
Ketzermeister, m. arcykacýř, m.
Keule, f. palice, f. key, m. der die führt, pálečnjk, m. 2) von einem Thiere, kyčle, f. zadnjkyta, f.
Keulchen, n. palička, f. kyjek, m.
Keuler, f. Keiler.
Keulenträger, m. palečnjk, m.
Keusch, čistý.
Keusch, adv. čistě.
Keuschheit, f. čistota, f.
Keuschbaum, m. Keuschlamm, m. drmek, m.
Kibitz, Kiebitz, m. čejka, f. wlastowička skalnj, f.

Kicher-

Kicher, ſ. cyzrnka, f.
Kichern, zubiti ſe, daher das Gekicher, zubenj ſe.
Kiefer, ſ. ſosna, f. borowý ſtrom, m. borowice, f. eine Art Fichten, ſmrčj, ſmrkowý ſtrom, m. ſmrk. m.
Kiefer, m. et. f ſſige, f.
Kiefern, von der Kiefer, ſosnowý, borowý.
Kiefern, f. plur. die Ohren der Fiſche, płetwa, n. plur.
Kiefe, ſ. Gieke.
Kiefernwald, m. bor, m. borowý les, m.
Kiel, m. einer Feder, brk, m. pekj, piſt od pera, des Schiffes, poſnebj, dno, ſpodnj kſewno, n. ſpodek łodj, m. am Claveſſin, kſidelnj, kosnatè pero, n. eines Gewächſes, ſtaupek zelný, m. wie junge Zwiebel mit Kiele, pernatý, opekený, Kiel von geſchliſſenen Federn, oſtenka, pásperka, Kiel des Cytharenſpielers, kladiwce, n,
Kielchen, n. pérko, pérce, pýrko, n. brek, pilček, m.
Kieme, f. ſ. Kiefe, Fiſchohr.
Kien, n, Kienholz, łauč, ſmolnice, ſmolina, f.
Kienbaum, m. łaučowina, f. kráj, łaučowé dřewj, n.
Kienholz, n, łauč, f. b) łaučowá poſchodeň, f. ſmolina, ſmolnice, f. dřewo łaučowé, n.
Kienig, ſmolný, ſmolnatý.
Kienrauch, Kuř, m. ſáje, f. kopet, m.
Kiepe, f. auborek, m.
Kies, m. kyz, ſtěrk, ſtřemen. m. viel, ſtěrkowj, ſtřemenj, ſtřemenjčko, n. voller Kies, ſtěrkowitý, ſtřemenitý.
Kieſel, m. ſtřemen, oblázek, m. vick, ſtřemenj, n.
Kieſig, ſtřemenitý, ſtěrkowitý.
Kimme, f. autocy, pl. m.
Kiesſand, m. ſtřemenjčko, ſtřemenj drobné, n.
Kieſelſtein, m. Kieſel, oblázkowý kámen, oblázek, křemen, ſtřemen, ſtřemenatý, křesací kámen, ein kleiner, ſtřemýnek, m. wie ein Kieſelſtein, ſtřemenitý, oblázkowý, ſtřemenowatý, zum Kieſelſteine werden, ſtřemenowati ſe.
Kieſicht, ſtřemenowatý, křemenatý, ſtřemenitý.
Kind, n. das noch nicht reden kann, nemluwně, nemluwňátko, dítě, děcko, děťátko, mládě, mlaďátko, n. ſonſt dítě, n. jemandes Kind, nějj dítě, Kind im Mutterleibe, dítě w žiwoté matky, nedochodilé, nedochůdče, n. ſey kein Kind, nebuď dítě, děcko, unſer Kind, dobré dítě, mein Kind, mé dítě, zum Kinde werden, děťiněti, zděťiněti, Kind des Todes, dítě smrti, Kinder überhaupt, děti, dítky, f. plur. eine Mutter ohne Kinder, bezdětky-ně, f. Kind, das nach ſeines Vaters Tode gebohren wird, pohrobek, m. ſyrotě, n. Kind, ſo ein Jahr alt iſt, ročně, ročňátko, n. der Kinder hat, zděťilý, dem Kinde eigen, gemäß, děťinſký, děťinný, dem Kinde angehörig, děcký, dítěcý, z. B. Kinderſchuhe, děcké ſtřewjce, ein Kind ſeyn, das iſt: ſich kindiſch betragen, treiben wie ein Kind, děckowati, ſey kein Kind, neděcking, ſchreyen wie Kinder, křeſſeti.
Kindchen, n. děťátko, kolě, robátko, n.
Kindbette, n. Niederkunft, ſeſtinedělnj čas, m. ſeſtineděle, f. ſeſtinedělj, n. kaut, m. im Kindbette liegen, ležeti w kaute, w ſeſtinedělich, ins Kindbette kommen, přigjti do kaura, ſlehnauti.
Kindbetterinn, f. ſeſtinedělka, f.
Kinderbette, n poſtel děcká, f. lůžko, děcké, dítěcý, n.

Kinderblattern, f. plur. oſutiny, oſupky, oſpice, oſypky, dětinſké neſſtowice, f. pl.

Kinderbrey, m. Kindsbrey, děcká kaſſe. f.

Kinderbuch, n. kniha děcká, pro děti, f.

Kinderdegen, m. kord pro děti, m.

Kinderdieb, m. zloděg, krádce dětj, m.

Kinderey, f. dětinſtwj, n. ſſibřinek, m. darečka, f. treiben, dětinſtwj, ſſibřinky prowozowati, laſſkowati, děckowati.

Kinderfeind, m, nepřjtel dětj, m.

Kinderfrage, f. dětinſká otázka, f.

Kinderfreſſer, m. žraut dětj, m.

Kinderfreund, m. přjtel dětj, děcký, m.

Kindergeſchrey, n. křik, břeſk dětinſký, břeſſtěnj, n.

Kinderhaft, dětinſký; děcký.

Kinderlehre, f. Katechismus, wčenj dětinſké, n. začátky wčenj křeſtianſkeho, m. plu.

Kinderlehrer, m. wčitel dětj, djtek, přeſtaun, m.

Kinderlos, der Kinder beraubt, bez dětj, zbawený djtek, kinderlos werden, oſyřeti — mačhen, oſyřiti; kinderloſes Weib, bezdětkyně, f.

Kinderloſigkeit, f. natürliche, bezdětſtwj, bezdětinſtwj, n. ſonſt ſyroba, f.

Kindermagd, f. chůwa, chowačka, děwečka k djtěti, k dětem, f.

Kindermord, m. wražda nad djtětem, f.

Kindermörder, m. wrah, wražedlnjk djtěte, dětj, m.

Kindermörderinn, f. wražedlnice djtěte, dětj, f.

Kindermutter, f. Hebamme, bábá 2) eine gute Kindermutter, dobrá, hodná matka na děti, f.

Kindern, läppiſch, dětinſky ſobě wěſtj; dowáděti; děckowati, lautky prodáwati.

Kinderantheil, m. děcký podjl, m.

Kinderpoſſen, f. plur. hříčky dětinſké, f. plur. ſ. Kinderey.

Kinderſchuhe, m. plur. děcké ſtrowjce, m. plur. Kinderſchuhe austreten, ausziehen, ablegen, děcké ſtkewjce zzauti, hříček dětinſſých nechati, z dětinſtwj wyrůſti, wygiti, wyſpěti.

Kinderſpiel, n. hra dětinſká, lautia, f. lautky dětinſké, tatěrky, hříčky, f. plur.

Kinderſpielwerk, n. hříčky dětinſké. f. plur.

Kinderſtillung, f. kogenj dětj, n.

Kinderzaufe, f. děcký křeſt, m. křtiny, pl. křtěnj dětj, n.

Kindermagen, m. wozjček dětinſký, m. eig. děcký

Kinderwärterinn, f. chowačka, chowa, f

Kinderwäſche, f. prádlo děcké, n.

Kinderzucht, f. tázeň dětj, dětinſká, djtěcý, f.

Kinderzeugen, n. rozenj dětj, n.

Kindesart, f. dětinſký způſob, m.

Kindesbeinen, von, od dětinſtwj; z dětinſtwj; od djtěte; od djtěcek dětinſkych, hned od kolebky.

Kindeskind, n. wnuk, m. wnučka f.

Kindeskindeskind, n. prawnuk, m. prawnučka, f.

Kindesliebe, f. synowſká láſka, f.

Kindesname, m. gméno djtěte, n.

Kindesnoth, f. bolesti porodu, pří; ku porodu, porodnj, f. plur. pracowánj; práce ku porodu; f. in Kindesnöthen ſeyn, liegen, w bolestech porodu, porodnjch ležeti; pracowati ku porodu.

Kindesſtatt, an, za syna, auch meu, za syna zwoliti, přigjti, der angenommene iſt, zwolenec, m.

Kindestheil, m. podjl, m.

Kindestochter, f. wnučka, f.

Kindstaufzeugmann, m. prazný, m.

Kindheit, f. dětinſtwj, n. dětinſký wěk, m. von Kindheit an, auf, od dětinſtwj, z dětinſtwj.

Kindisch,

Kindiſch, dětinſký, kiudiſch werden, dětiněti, zdětiněti.
Kindiſch, adv. dětinſky.
Kindlein, n. dětátko, paupě, paupátko, unmündiges, nemluwňátko, nemluwně, miádě, miadátko, n.
Kindlich, vom Sohne, ſynowſký, von der Tochter, dcerſký, kindliche Liebe, ſynowſká láſka, f. überhaupt, dětinný.
Kindlich, adv. ſynowſky, b) dcerſky.
Kindstaufe, f. křeſt, m. křtiny, f. plur.
Kindstaufſchmaus, m. křeſtné hody, křtiny, plur.
Kindstheil, m. podíl dítěcí, m.
Kinn, n. brada, f. podbradek, lalok, m. der ein groſſes Kinn hat, bradáč, m. bradatý.
Kinnchen, n. bradka, f.
Kinnbacken, m. ſánĕ, Pl. čeliſť, f. ſſige, f. dazu gehörig, čeliſtný.
Kippe, f. Spitze, wrch, chochol, m. makowice, wyſoſť, f.
Kippen und wippen, penjze zcyzolożiti.
Kipper und Wipper, m. cyzoložitel penĕz, m.
Kipperey, f. cyzoloženy, zcyzoloženy penĕz, n.
Kirche, f. Kirchengebäude, a. Tempel, m. koſtel, chrám, m. a) Gottesdienſt der Zeit und Art nach, ſlužba Božj, f. služby Božj, plur. es iſt Kirche, gſau služby Božj, 3) Gemeinde der Gläubigen, cýrkew, f. dazu gehörig, koſtelnj, chrámowý, b) cýrkewnj.
Kirchenamt, n. wrad cýrkewnj, m. insbeſondere, wrad koſtelnj, záduſſnj, m. záduš, f.
Kirchenbann, m. wyobcowánj, wylaučenj z cýrkwe, n. ſ. Bann.
Kirchenbau, m. von neuen, ſtawenj koſtela, chrámu, koſtelnj, chrámowĕ, n.
Kirchenbuch, n. kniha koſtelnj, f.
Kirchenbuße, ſ. pokánj cýrkewnj, n.
Kirchendieb, m. ſwatokrádce, ſwatokrádežnjk, m.
Kirchendiebſtahl, m. ſwatokrádež, f.
Kirchendiener, m. Geiſtlicher, Služenjk cýrkwe., cýrkewnj, m. ſonſt einer, der bey der Kirche dient, Meßner, koſtelnjk, m.
Kirchendienſt, m. služba cýrkewnj, služebnoſt ſw Ewangelium, f.
Kirchenfeſt, n. ſlawnoſt koſtelnj, f.
Kirchengebet, n. modlitba, f. modlitby koſtelnj, f. plur.
Kirchengebrauch, m. obyčeg, řád cýrkewnj, m. b) způſob, řád koſtelnj, m.
Kirchengehen, das, do koſtela, do chrámu chozenj, n.
Kirchengelder, n. plur. záduſſnj penjze, ſ. plur.
Kirchengepränge, n. koſtelnj; b) cýrkewnj řádowĕ, m. pl. ſlawnoſt cýrkewnj, f.
Kirchengeräthe, n. nádobj koſtelnj, n.
Kirchengeſang, m. zpĕw koſtelnj, m.
Kirchengeſchenk, n. dar koſtelnj, m.
Kirchengeſchichte, f. pŕjbĕhowĕ cýrkewnj, m. plur.
Kirchengut, n. záduſſnj ſtatek, m. záduſſ, n.
Kirchengüter, n. plur. panſtwj, ſtatky koſtelnj, záduſſnj ſtatky, plur. záduſſ, n.
Kirchenhaus, n. Gebäude, dům, ſtawenj koſtelnj, chrámowé, n.
Kirchenlehrer, m. učitel cýrkwe, m.
Kirchenleuchter, m. ſwĕcen koſtelnj, chrámowý, m.
Kirchenlied, n. pjſeň koſtelnj, f.
Kirchenmuſik, f. hudba koſtelnj f.
Kirchenordnung, f. řád cýrkewnj b) koſtelnj, m. řádowé koſtelnj, m. plur.
Kirchenrath, m. das Kollegium, rada cýrkewnj, f. eine Perſon, rada cýrkewnj, f.
Kirchenraub, m. ſwatokrádež f.
Kirchenräuber, m ſwatokrádce, ſwatokrádežnjk, m.

Kirchenräuberisch, swatokrádežny.
Kirchenrecht, n. práwo cýrkewnj, n.
Kirchensäule, f. slaup cýrkwe, cýrkewnj, b) kostelnj, chrámowý, m.
Kirchenschlüssel, m. klič kostelnj, n.
Kirchenschmuck, m. ozdóba kostela, kostelnj, chrámowá, f.
Kirchenthüre, f. kostelnj wrata, n. dwéře, f. plur.
Kirchenvater, m. swatý, cýrkewnj otec, otec cýrkwe, m. a) Vorsteher einer Kirche, zprávce, wedlnjk, m.
Kirchenversammlung, f. sněm cýrkewnj, zbor, m. shromáždčnj cýrkwe, n.
Kirchenvorsteher, m. wědnjk, zprávce kostela, kostelnj, m. b) cýrkwe.
Kirchenzucht, f. kázeň cýrkewnj, f.
Kirchfenster, n. okno kostelnj, n.
Kirchgang, m. einer Möncherinn, auwod, wwod, m. halten, gjti k auwodu, zur Trauung, s. Kirchzug.
Kirchgemeine, f. osada, f.
Kirchhof, m. hřbitow, m. pohřebnice, probka, f. (krchow, m.) Kirchhof der armen Sünder, rozhráni, poprawissté, rozhraunč, poprawnj mjsto, n.
Kirchkind, n. osadnjk, m.
Kirchkleid, n. oděw kostelnj, m.
Kirchlein, n. kostelíček, kostelík, chrámek, chrámeček, m.
Kirchlich, cýrkewnj.
Kirchmauer, f. kostelnj zeď, f.
Kirchmesse, f. Kirchtag, m. Kirchweihfest, n. poswěcenj chrámu, kostela, n. auf dem Dorfe als Lustbarkeit, poswjcenj, n. es ist Kirchmesse, gest poswjcenj.
Kirchmeßkuchen, m. koláč z poswjcenj, m.
Kirchner, m. kostelnjk, zwonjk, m.
Kirchnerinn, f. kostelnice, zwonice, f.
Kirchrechnung, f. počet zádusšnj, kostelnj, m.
Kirchspiel, n. osada, f.
Kirchspitze, f. makowice kostela, chrámu, chrámowá, kostelnj, f.
Kirchsprengel, m. osada f.
Kirchstuhl, m. stolice kostelnj, w kostele, f.
Kirchtag, m. den swátečnj, m.
Kirchthurm, m. kostelnj, chrámowá wěž, f.
Kirchvater, m. kostelnj wědnjk, m.
Kirchwächter, m. strážce kostelnj, chrámowý, m.
Kirchweihe, f. Kirchmesse.
Kirchzug, m. průwod do kostela, m.
Kirr, kirre, krotký, pitomý, werden, krotnauti, zkrotnauti, wkrotěti, zpitoměti, kirre machen, krotiti, okrotiti, pitomé dělati, krocowati.
Kirren, locken, wnaditi, wábiti, lauditi, 2) knarren, wrzati, skřjpěti, 3) kirre machen, s. kirr machen. Kirre.
Kirschbaum, m. třesně, f. třesňowý strom, m.
Kirsche, f. třesně, f. welsche Kirschen, čerešnjky, pl. f.
Kirschfärbig, třesňowý, třesňowé barwy.
Kirschfink, m. hlask, m.
Kirschsaft, m. šťáwa, břečka třesně, třesňowá, f.
Kiste, f. Kistchen, Kistlein, n. truhlice, skřjně, truhlička, skřjnka, schránka, f. Kasten, Kistlein.
Kistenmacher, m. truhlář, m.
Kitt, m. Kůt, klj, n.
Kitte, f. lepenice, f.
Kittel, m. halena, f. župice, kabele, f.
Kittelchen, n. halenka, f.
Kitten, klegowat, na klj dát.
Kitzel, m. lektawost, f. b) lektání, n. s. Kützel.
Kitzeln, lektati, lektwati, zalektati, wenig, polektati, polektawati, polokati.

Kitzelig,

zelig, lektawý, lektiwý, lok-
iwý.
affen, rozſſklebowati ſe, rozſe
ati ſe, rozwrati ſe, rozſtau-
biti ſe, rozpadati ſe, rozpuka-
ti ſe, b) plouteru, blekotiti,
ſweholiti, klepati, pleſkati, klam-
pati.
affen, das, rozſſklebowánj ſe, n.
affend, rozſſklebugjcý ſe, rozſtu-
bugjcý ſe, rozſedagjcý ſe, roz-
wjragjcý ſe, rozpuckagjcý ſe,
rozſſklibený, rozſſkliblý, ſſkulino-
watý, dupnatý.
affer, m. klepač, pliſkač, clampač,
tluchuba, m.
affen, paſati.
affey, m. paſač, m.
afterholz, n. ſáhowé dřjwj, n.
afterig, ſáhowý.
affung, f. rozſtblina, rozpuklj-
na, ſſkrbina, ſſkulina, f. (dú-
ſka, f.)
after, f. ſáh, m.
agbar, žaloby hodný.
age, f. im gemeinen Leben, Be-
ſchwerung, žaloba, ſtižnoſt, f.
ſteyſkánj, nakſkánj, hořekowá-
n. nářek, m. tužebnoſt, f. tau-
ženj, n. tuzba, f. tuha, Klage
führen, vorbringen, ſtižnoſt, ža-
lobu ſobě wésti, ſtěžowati ſo-
bě, Klagen über etwas erheben,
nakſkati, ſtěžowati ſobě na ně-
co, mache nicht, daß Klagen über
dich kommen, ať žádný ſobě na
tebe neſtěžuge, nesteyſká, es iſt
Klage über ihn eingelaufen, ge-
kommen, přiſſla na něg žaloba,
haſt du Klage über ihn, ſtěžu-
geš ſy na něho, žalugeš, nakſ-
káš ſobě na něho, in Thränen
und Klagen ausbrechen, powſt
plakat a nakſkat, a) Anklage, rechtl-
liche, žaloba, f. die Klage über
Beſchimpfung, Diebſtahl, žalo-
ba, nářka cti, a z pohaněnj,
žaloba z trádeže, neb zlodějſ-
wa, ſeine Klage eingeben, žalo-
bu počat, z) Trauer, ſmutek,
m.
Klagen, ſich beſchweren, žalowati,
— ſtěžowati ſy, na někoho
nakſkati ſobě, hořekowati, tau-
žiti, ſtuhrati, (kuknáti) über
einen, etwas, nakſkati, ſtěžowa-
ti, ſteyſkati, poſtěſknauti ſobě
na někoho, na něco, ich kann
nicht klagen, nemohu ſobě nářj-
kati, ſtěžowati, ſteyſkati, der
Kranke klagt über nichts, nemoc-
ný ſobě na nic nenakſká, neſtě-
žuge, nesteyſká, a) klagen vor
Gericht, vor dem Richter, ža-
lowati, wider jemand klagen, na
někoho žalowat, über einen kla-
gen, ſtěžowati ſobě, ſteyſkati
ſobě na někoho, einem etwas
klagen, act. někomu na něco
ſobě ſtěžowat, (nakſkat) žalo-
wati, tauziti někomu něco, kla-
gen über einem Todten, nakſká-
ti, hořekowati nad wmrlým ci-
nem klagen, želat někoho.
Klagend, ſteyſkagjcý, ſtuhrugjcý,
nakſkagjcý, tauzegjcý, tuknegj-
cý, hořekugjcý, ſteyſkawý, ſtu-
hrawý, nakſkawý, tauzebný,
tuknawý, klagender Ton, klagen-
de Stimme, ſteyſkawý, ſtuhra-
wý, nakſkawý, tauzebný hlas,
m. 2) auklagend, žalugjcý, ža-
lobný.
Kläger, m. žalobnjk, žalobce, tu-
zebnjk, m.
Klägerinn, f. žalobnice, f.
Klageton, m. hlas tužebný, žalow-
ný, ſtuhrawý, tuknawý, ſtuhra-
gjcý, nářkawý, žaloſtiwý, ža-
loſtný.
Klag-weib, n. plačnice, plačtiwá že-
na, f.
Klaggedicht, f. Klaglied.
Klaggeſchrey, f. nakſkánj, n. nářek,
křik, hlas žaloſtný, tužebný, ža-
loſtiwý, m.
Kläglich, žaloſtný, žaloſtiwý, tuk-
nawý, ſtuhrawý, tuzebný, an-
zuſehen, zu hören, in die-
ſem žaloſtno bylo ſtatiſi, ža-
loſtiti

čjſti, klägliche Stimme, žalostiwý, žalestný hlas, m.

Kläglich, adv. žalostně, žalostiwě, nežebně, thun, ſich anſtellen, ſtellen, žalestně, žalostiwě ſobě wěſti, žalostiti.

Kläglich thun, das, žalostěnj, ljtoſtěnj, tauženj, n.

Klaglied, n. pjſeň tauzebná, žalostná, žalostiwá, f.

Klagrede, ſ. Klage.

Klagſchrift, f. žaloba, f. liſt žalobnj, m.

Klagweiſe, žalobně.

Klagwürdig, ſ. Kläglich.

Klammer, f. Kobe, ſtauha, ſtuha, f. ſwornjk, m. záwora, ſponka, f. ſwor, m. držadlo, n. an einer Thüre, petlice, f. in der Druckerey, ſwůrka, záworka, f.

Klammern, ſkobati, ſtuhau zapjnati, ſpjnati, ſwjrati.

Klang, m. zněnj, n. zwuk, ſſum, m.

Klangbar, zwučný, hlučný.

Klange, f. zwučka, f.

Klappe, f. Klapp, m. weyſozek, m. 2) Deckel, klapka, f. der Schlag, poklop, m. an der Hoſe, poklopec, m.

Klappen, klepati, chřeſtěti, ſſkrtati.

Klapper, ſ. klepačka, chřeſtačka ſſtrkačka, ſſtěrkačka, řechtačka, f. Klapper an der Thüre, klepadlo, tlukadlo, n.

Klappermühle, f. klepačka, f.

Klappermaul, n. klepačka, f. klepna, f. klepač, m.

Klappern, klapati, klapnauti, klepotati, klekotati, třeſkati, třeſknauti, chřestati, mitden Zähnen, geklati, zubami klapati, wie die Störche, klepati, klekotati.

Klappernd, klapawý, třeſkawý, chřeſtawý.

Klapperſchlange, ſ. ſ. Schlange.

Klapperroſe, f. prſkawec, m. wlčj mák, mák hluchý, jm.

Klápper, m. ſ. Klepper.

Klapperſpiel, n. Klappermerk, chřestačky, ſſtěrkawky, f. plur.

Klapps, cuk, pleſk, chřeſt.

Klappſen, pleſknaut, chřeſtnaut.

Klar, helle, deutlich, zřetedlný, zřegmý, patrný, zgewný, ſwetlý, 2) rein, čiſtý, klares Waſſer, čiſtá woda, f. klarer Himmel, klare Luft, gaſné, ſwětlé nebe, powětřj, n. klarer Wein, čiſté wjno, n. klare Wahrheit, čiſtá prawda, f. es iſt klar, zřeymé, zgewné, patrné geſt, klare Stimme, čiſtý, zřetedlný hlas, klare Leinwand, čiſté, tenké plátno, n. klare Schrift, zřetedlné pjſmo, n. klar werden, wie der Himmel, gaſnauti ſe, wygaſniti ſe, wie das Bier, ꝛc. wiſtiti ſe.

Klar, adv. zřegmě, zřetedlně, zgewně, gaſně, patrně, ljčně, klar ſchreiben, drucken, zřetedlně, zřegmě pſáti, tiſtnauti, klar darthun, beweiſen, zřetedlně, zřegmě, patrně, ſwětle, gaſně, ljčně dokázati, doljčiti.

Klare, Feinheit, f. čiſtota, f. čiſtoſt, f. čiſtoſt, f. des Bieres, čiſtoſt piwa, f.

Klären, čiſtiti, chýtiti.

Klarheit, f. zřegmoſt, zřetedlnoſt, ſwětloſt, gaſnoſt, patrnoſt, ljſnoſt, čiſtoſt, f. zřetel, m. des Himmels, gaſnoſt nebe, f.

Klaſſe, f. třjda f.

Klatſch, m. pleſk, m. der Peitſche, prásk, m. zum Spielen, bauchatka, f. ſ. auch Klatſcherey.

Klatſche, f. klepna, ſ. Klatſcher, 2) ſ. Fliegenklatſche.

Klatſchen, mit den Händen, plieſkati, rukama třeſkati, pleſkati, mit der Peitſche, práskati, práſknauti, mit dem Munde mlaſkati, klatſchen, plaudern, klewetati, tlachati, žwáti, klepati.

Klatſchen, das, mit den Händen, pliesánj, třeſkánj, pleſkánj rukama, n. třeſkot, pleſkot, m. pleſot, pleſk, m. mit der Peitſche, prás-

kánj,

ſkánj, n. d. Klatſchen, Plauderu, klewetánj, n. klewety, f. plur. mit dem Munde, mlaſkánj, n.

Klátſcher, m. Klatſchmaul, kleweták, klewetnjk, klewjtka, klewetjk, darmotlach, pleſkač, žwáč, m. Händeklatſcher, pleſák, m.

Klátſcherinn, f. klewetáčka, klewetnice, pleſkačka, žwáčka, f.

Klatſcherey, f. klewetánj, n. klewety, f. plur. klachánj, n.

Klatſchhaft, Klatſchmaul, klewetawý, klewetný, klewetiwý, klachawý, žwawý, pleſkawý.

Klauben, zbjrati, an der Speiſe, objrati, an etwas mit den Zähnen, okuſowati, mit den Fingern, objrati, den Salat, Erbſen, Linſen, ꝛc. přebjrati; klauben, in der Naſe, baubati, hlaubati, páratj w noſe.

Klauber, m. zbjrač, m.

Klauberinn, f. zbjračka, f.

Klaue, f. pazaur, m. kleinere, pazaurek, m. große, an vierfüßigen Thieren, paznehe, m. kopyto (howadſké) mit Klauen verſehen, pazaurowatý.

Kläuchen, n. pazaurek; kopeyſko (howadſké)

Klaufe, f. teynec, m. klauza, f.

Klauſen, n. ſaukromj, n. (ſamotow, m.

Klauſner, m. ſaukromný kłowěk, ſaukromnjk, m.

Klauſnerinn, f. ſaukromná oſoba, f.

Klavier, n. klawike, pl.

Klebefleck, m. poſſkwrna, f. einen anhängen, poſſkwrnu zawěſyti, wlepiti.

kleben, hangen bleiben, lpiti, lepiti ſe, přiljpati ſe, přilepiti ſe, wjznauci, wwjznauti, wáznauti na lep, kleben bleiben, lepnauti, přilnauti, wiſeti na lepě, n. ſ. f. přilepiti ſe, na lep wáznauti, an einem, lepiti na někom, lnauti, přilnauti k někomu, kleben an etwas, als wie ein Menſch am Aeußerlichen, lpjti a wězeti na něčem, act. etwas darauf, daran kleben, wie einen Zettel, přilepiti, viel auf einander kleben, mnoho toho nalipati.

Kleber, m. lep, m.

Klebkraut, n. ſwjjzel, m.

Klebericht, lepowatý.

Klebrig, lepký, (lepý) lepnatý, ljpawý, klebrig werden, hebnauti, wláčkowatěti, klebrige Hände von einem zähen Schweiße haben, lepké ruce mjt (od ljpawého potu)

Klebwerk, n. vom Lahm, lepenice, f.

Kleck, Klecks, m. kaňka, f. poſſkwrna, wada, ohyzda, f. ſwině, zmaza, f.

Klecken, von ſich ſelbſt herunterfallen, wie Dinte, ꝛc. kydnauti, zkydnauti, einen Fleck machen, kydnauti, kydati, pokydati, kaničiti, pokaničiti, rokáleti, zkáleti, auf etwas, na něco kydnauti, überall, nakydati, du haſt mit der Dinte, Brühe geklecket, wkydl ſy inkaust, poljwku, klecke doch nicht ſo damit, nekdyež pak tak s tim, ſeinen Namen, oder Schrift auf das Papier klecken, gméno, pjſmo ſwé na papjr nakydnauti, nakydati, napljhati, naſſmařiti, načmalikowati, 2) klecken, zureichen, ſtačiti, poſtačiti, doſtačiti.

Klecken, das, kydáni, kaničeni, pokaničeni, pokydánj, n. 2) Hinreichen, ſtačeni, poſtačeni, n.

Klecker, m. ſchlechter Schreiber, kydač, mazač, m. mit Lahm, ſchlechter Maurer, pleſtač, m.

Kleckig, kydawý, mazawý; kawčiwý.

Klee, m. dětel, getel, m. bavon, dětelowý, g'telowý.

Kleeacker, m. geteliſtě, n.

Kleeblatt,

Kleeblatt, n. geteleowý list, ôtel, m. lwowé tlapa, Fünfblatt, pětilisstek, m.

Kleid, n. ſſat, m. ſſaty, plur. oděw, m. roucha, n. Kleider, ſſatſtwo, n. ſſaty, m. p. un. oděw, Kleider machen Leute, oděwy dělá muže, ein Kleid anlegen, anziehen, w ſſaty oblec = anziehen, ſſaty ſwlecy.

Kleiben, f. Kleben.

Kleiderwerk, n. lanenice, f.

Kleidchen, n. ſſátěk, m. plur. im den Kleidern gehörig, die Kleider betreffend, ſſatní.

Kleiden, ſſaſiti, odiwati, odjti něčim, w ſſaty oblecy, oſſatiti, přiodjti, dies kleidet dich nicht, to ti nenſſiſtuſſi, na tě nepluſſi.

Kleiderbürſte, f. ſſětka, f. chwoſtiſſtěc, domýſlo, n. čeſák ſſatní, na ſſaty, m. ſſatná ſſětka, f.

Kleiderdieb, m. ſſatů krádce, m.

Kleiderhandwerk, n. ſſatné řemeſſlo, n.

Kleiderkammer, f. ſſatnice, ſſatna, f.

Kleiderkaſten, m. ſſatnj truhla, truhlice, f. ſſatnjk, m.

Kleidermotte, f. ſſatnj mol, m.

Kleiderordnung, f. řád ſſatnj, pořádek ſſatnj, m. ſſatech, m.

Kleiderverwahrer, Kleiderbewahrer, m. hlidač ſſatů, ſſatnj, m.

Kleidertracht, f. krog, m.

Kleidung, f. oděw, m. ſſatſtwo, n. ſſaty, pl. m.

Kleidungsſtück, n. ſſat, m.

Kleie, f. otruby, f. pl. f. Kleye.

Klein, malý, maličký; krowný, der kleine Finger, malik, m. es iſt um ein kleines zu thun, nenj o mnoho, o málo geſt činiti, klein machen, maliti, zmaliti, umaliti, klein werden, maliti ſe, imaliti ſe, zerſchlagen, na drobno rozbiti, kleines Geld, drobné peníze, plur. kleines Bündel, krowná, malá kniha, kleines Garn, kleine Leinwand, tenká přjze, tenké plátno, n. von kleiner Geſtalt, malé, ſtrowné poſtawy, in klein, oder auf kleine Stücke, na drobné kauſky, na drobno, drobně, kleine Philoſophen, drobnj filoſofowé, m. pl. mudrátkowé, mudrlanti, pl. m.

Kleinärſchicht, Kleinärſchig, prdelký, m.

Kleinängig, widawrek, m. očko, m.

Kleinbärtig, bradáček, m.

Kleiner, menſſi kleiner machen, kleinern, menſſiti, zmenſſiti, umenſſiti, zkenčiti.

Kleinerung, f. menſſenj, zmenſſenj, umenſſenj, zkenčenj, n.

Kleingläubig, lehkowěrný.

Kleingläubigkeit, f. lehkowěrnoſt, f.

Kleinknecht, m. pohunek, m.

Kleinigkeit, f. maličkoſt, b) malooſt, f

Klein, adv. drobně — něco málo, drobet, ein klein wenig erhalten, malé ſtrpenj, klein hauen, rence pjſſki, klein denken, nizce ſmyſſlet, ein kleinwenig beſſer, něco málo lepſſj.

Kleinheit, f. maloſt, krownoſt, f.

Kleinlaut, chaulooſtiwý.

Kleinlich, maličký, malitký, krownički, malaučký.

Kleinmuth, f. Kleinmüthigkeit.

Kleinmüthig, málomyſlný, chaulooſtiwý, malé, chatrné myſli, kleinmüthig werden, zmálomyſlnět, zchaulooſtiwět.

Kleinmüthig, adv. málomyſlně, chaulooſtiwě.

Kleinmüthigkeit, f. málomyſlnoſt, chaulooſtiwoſt, malé, chatrné myſl, f.

Kleinod, n. klenot, m.

Kleinobſchrank, m. ſchránka na klenoty, f.

Kleinſtädter, m. z městečka poſſý, m. městáček, m.

Kleinſtädtiſch, z městečka poſſý.

Kleiſter, m. klj n.

Kleiſtern, klíti, klitil, klegowati.

Klemme, f. těſnoſt, f. těſno, n. ſkipec, m. in die Klemme kommen, do ěſna wkgjti, in der Klemme ſeyn, bycí w těſnu, w ſkipcy.

Klemmen, těſniti, tiſniti, ſtěſnkti, ſtiſnuti, ſawžiti, w hromadu ſtiſknauti, ſtlačiti, ſewřiti, ſwjrati, ſkřičiti, kljčiti.

Klempern, cynkati.

Klempner, m. Klempner, klempjk, m.

Klempnerinn, f. klempjkka, f.

Klepper, m. mimochodnjk, (klepčjk, m.

Klepperpoſt, f. poſſta klepawá, klempera, f.

Kleriſey, f. Geiſtlichkeit, duchowenſtwo, knězſtwo, žákowſtwo, n.

Klette, f. řepík, lupen, m.

Klettchen, n. řepíček, lupjnek, m.

Klettenkraut, n. lupen, m.

Klettig, lpjkowatý.

Klettern, lezti.

Klettern, das, lezenj, n.

Kleye, f. beſſer Kleie, Kleyen, ostruba, f. von, aus, wie Kleye, otrubný, otrubowý.

Kleyenbrod, n. chléb otrubný, otrubowý, m.

Kleyenhändler, m. otrubnik, m.

Kleyig, otrubný, otrubowý.

Klieben, ſpalten, kálati.

Klieur, m. ſwěřenec, m.

Klimmen, f. Klettern.

Klimpern, cynkati.

Klimpern, das, cynkánj, n. cynkot, m.

Klinge, f. ocylka, f. an einem Meſſer Degen, ocylka, hlawně, klinka, f. der Degen ſelbſt, kord, meč, m. vor die Klinge fordern, na kord wýzywati, wybjdnauti, wyzwati, 2) an der Thüre, kljčka, f. klika, f. obrtlik, m.

Klingel, f. zwoneček, zwonkek, m. ronklička, f. břenčadlo, n.

Klingelbeutel, m. zwoneček, pytljček, m. ronklička, f.

Klingeln, cynkati, klinkati, břenčeti, břinkati, wie der Adler, zwučeti, in den Ohren, znjti, zwoniti.

Klingen, znjti, břinčeti, zuſammen klingen, ſpolu znjti, ſrownáwati ſe, ſpolu znjti, die Ohren klingen, wſſi znějj.

Klingen, das, znění, břinčenj, n. břinkot, m.

Klingend, znějjcý, zwučný, klingendes Spiel, břinkawá hudba, f.

Klingſpiel, n. idem.

Klinke, f. an der Thüre, klika, f.

Klinken, an der Thüre, klinkati.

Klippchen, n. an der Stirne, ſſtilec, m.

Klippe, f. ein ſchroffer Felſen, ſkalina, wyſoká ſkála, f. auſtalj, n.

Klippicht, ſkalinowatý.

Klippig, ſkalinný.

Klirren, břinkati, břinčeti.

Klirren, das, břinkánj, břinčenj, břinkot, m. ſ. Geklirr.

Kliſtir, n. kliſtér, m.

Kliſtirſpritze, f. kliſtrowá, kliſterowá ſtříkačka, f.

Kloben, m. klin, m. Kloben zum Zieben, plachta hlawnj, f. das Seil darinn, prowaz lčcený, Kloben, Vogelkloben, proſſtip, m. bidýlko chytáčké, Kloben Flachſes, ſwazek, m. žemličky lnu, f. plur.

Klöbchen, n. kljnek, m.

Klopfen, klepati, tlaccy, auf die Achſel klopfen, na ramena zaplesskati, poplesskati, Leinwand, Wäſche, Schleyer klopfen, hmožditi, práti, es klopft jemand, někdo klepá, tlače, mit dem Schnabel, klubati.

Klopfen, das, klepánj, tlučenj, n. auf die Schulter, plesskánj, zaplesskánj, poplesskánj, n.

Klopffechter, m. pěſtnjk, je ſucha bitec, m.

Klopffechterey, f. je ſucha bitj, n.

Klopfhengſt, m. walach, m.

Klopfholz, n. klepadlo, klepkadlo, n. trdlo, n.

Klöppel, m. der Glocke, palice, palička, f. srdce, n. klepátko, klepadlo, n. srdýlko, n. klepačka, f. klápec, m. zu Pauken, Trommeln, paličky, f.

Kloß m. vom Mehle, ssiſſka, f. kmedlik, m. von Erde, hruda, f. trupel, m.

Klößch n, n. ssiſſička, f. kolátek, m. von Erde, hrudka, f.

Klößicht, klosia, ssiſſatý, kmedlikowatý, hrudowatý.

Kloſter, n. klášter, teynec, (sa morow, m.) wie im Kloſter iſt hier, jako w klášteře gest tu.

Kloſterfrau, f. klášternice, f.

Kloſtergeſchichte, f. příběh klášterſké, m. příběhy klášterſké, plur.

Kloſterjungfer, f. klášterſká panna, f.

Kloſterleben, n. život klášterſký, m. živobytj klášterſké, n. klášterny, n.

Klöſterlich, klášterſký, klášterny.

Klöſterlich, adv. klášterſky, po klášterſku.

Kloſternonne, f. gerutiſka, bekyně, mniſka, klášterny panna, f. Kloſterjungfer.

Kloſterzucht, f. kázeň klášterſká, f.

Klotz, m. peň, kmen od ſtromu, ſpalek, pařez, m. krč, m.

Klotzartig, co ſpalek, co pařez.

Klub, m. ſpolek, m. zbor, hluk, m.

Kluft, f. rozſedlina, ſtrbina, rospukliná, f. dupa, f. zwiſchen Bergen, Felſen, klauza, f. vzké prúchodiſſé, n. vzká ſtráně, f. auzina, f. beym Bergwerke, zmrſk, m. klufta, f.

Klüftchen, n. rozſedlinka, ſtrbinka, f.

Klüftig, dupnatý.

Klüftigkeit, f. dupnatoſt, f.

Klötzchen, n. ſpaljcek, kmjnek, pařjzek, m.

Klotzig, pařezowý, ſpalkowý.

Knäuel, m. zbornjk, m.

Klug, mandrý, rozſſafuý, (chytrý,) klug ſeyn, mudřeti, mandrowati, klug werden, zmaudřeti, maudřet, du biſt nicht klug, ty negſy mandrý, gſy blázen, bláhowý, mit Schaden klug werden, zmaudřeti, mandrým býti ci ſe ſwau ſſkodau, pozdě bycha honzi, werde doch einmal klug, zmudři pak gednau, bud pak gednau maudrým, klug werden aus jemanden, aus etwas, maudrým býti z někoho, z něcheho.

Klug, adv. maudře, rozſſafně, (chytře)

Klügeley, f. mudráctwj, mudrlanſtwj, n.

Klügeln, mudrowati, mudrlanitj, mudračitj.

Klugheit, f. maudroſt, rozſſafnoſt, f. (chytroſt)

Klugheitslehre, f. včenj, naučenj, povčenj maudroſti, n. nauka maudroſti, f. maudré povčenj, n.

Klugheitsregel, f. prawidlo maudrosti, n.

Klüglich, maudře, rozſſafně.

Klügling, m. Klügler, mudrálek, mudrák, mudrlant, ſaſljek, mudovk, m.

Klumpen, m. der Klumpen, kruh, m. ſpauſta, ſlitina, f. ein Klumpen Erde, Thon, Butter, hrudá, f. (trupel) země, m. verwirrter Klumpen, chuchel, chuchlk, m. ſmſſyce, f. ein Klumpen Gold, Silber, kruh, ſpauſta zlata, ſtjbra, in Klumpen bringen, w kruh ſljti, ſlitinu vdělati.

Klümpchen, n. ſpauſtka, kruſec, m.

Klumpenweiſe, in Klumpen, hromadně, wálně.

Klumper, m. Mauleiſen, Gebiß im Pferde, náhubek, m.

Klümperigs hrudowitý.

Klümpern, ſich, hrudowatěti.

Klumpicht, klumpig, klümperig, hrudowatý.

Klunker, m. chuchel, cucek, chuchlk, chuchwalec, ſiſſworec, m.

Klunſe, f. ſſkulina, ſſtěrbina, ſſ. dupa, ſpara, f.

Klunſig, ſſkuliný, ſſkulinowatý, plný ſſkulin, ſſtěrbin, dupnatý, daupnatý, klunſiger Ort, dupnatoſt, f.

Kluſter, n. kliſter, m.

Knabe, m. Knab, Knäbchen, pachole, pacholátko, n. pacholik, pacholíček, m. robě, robátko, n. robenec, chlapec, m.

Knabenalter, n. pacholetſtwj, n. wěk pacholetſký, m.

Knabenart, f. způſob pacholetſký, dětinſký, m. nach Knabenart, po pacholetſku, po dětinſku.

Knabenſchänder, m. ſamcoložnik, ſamcoprzník, m.

Knabenkraut, n. wſtawač, m. ſeſe hulka, f. mužátka, rozchodník, m.

Knäblein, Knäbchen, n. pacholátko, n. pacholíček, m. robátko, paupě, paupátko, robě, n.

Knack, knacks, m. třeſk, praſk, mlſk, bauch, pleſk.

Knacken, třeſkati, třeſknauti, třeſkati, praſkati, wie ein Haus, praſkati, Nüße knacken, ořechy łamati.

Knacker, m. třeſkač, praſkač, m.

Knacken, das, třeſkot, m. třeſknutj, třjſkánj, n. praſkot, m. praſkánj, n.

Knackwurſt, f. klobáſa wepřowá, f.

Knall, m. bauchnutj, n. buch, gleſk, m. třeſſtěnj, n. (třeſkot,) hřmot, m. třeſknutj, n. praſk, (praſkot, m.) Knall geben, ránu dáti, wybauchnauti, Knall und Fall, z pátra, na mjſtě.

Knallbüchſe, f. bauchačka, f.

Knallen, bauchati, bauchnauti, třeſknauti, třjſkati, třeſſtěti, praſkati, praſſtěti, mit der Peitſche, práſkati, ein Gewehr knallet (wenn es gelöſt wird) ručnice třeſkne, bauchne, mit einem Gewehr knallen, z ručnice bauchat.

Knallen, das, bauchánj, n. bauchnutj, třjſkánj, praſkánj, třeſkutj, třeſkánj, n. třeſkot, praſkot, m. mit der Peitſche, práſkánj, n. práſkot, m.

Knapp, enge, wzký, těſný, anliegend genau, těſně přiléhagjcý, ſparſam, ſkrownů, ſporý, knappes Kleid, těſný kabát, m.

Knapp, adv. enge, těſně, wzce, anliegen, těſně přiléhati, wirthſchaften, ſkrownĕ, ſporé hoſpodařiti, es gehet knapp zu, ſkrownĕ gedi, knapp, kaum, ſotně.

Knappen, ſ. knacken, kneipen.

Knappe, m. in Bergwerken, kowlkop, hornik, hawjř, m. in Mühlen, chaſnik, m. Knappe eines Ritters, ſſjenik, kopinnik, zbrognoš, ſſitonoš, ginoch, m.

Knappſack, ſ. Schnappſack.

Knappſchaft, f. hornictwo, n. der Ritter, panoſſi, ſſitonoſſi, plur. in der Mühle, chaſa, f.

Knappſchaftsgebühren, f. plur. hornické platy, m. plur.

Knarre, f. chřeſtačka, f.

Knarren, ſſkřjpěti, wrzati.

Knarren, das, ſſkřjpěnj, n. ſſkřehot, m. wrzánj, n.

Knarrend, knarricht, ſſkřjpawý, wrzawý.

Knaſtern, einen zitternden und dabey raſſelnden Schall von ſich geben, (wie das Feuer,) praſkati.

Knaſtern, das, praſkánj, n. praſkot m.

Knäten, ſ. Kneten.

Knäuel, m. klubko, n. potáč, m.

Knäulen, ſwjgeti, motati w klubko.

Knauf, m. knoflik, m.

Knäufchen, n. kroſtíček, m.

Knauſer, m. ſkrbec, ſkrblik, hanžwiéra, ſkuchlik, newžitec, hanžkam.

Knauſern, ſkrbiti.

Knäuſerinn, f. ſkrblice, ſkuchlice, f.

Knauſerey, f. držebnoſt, ſkrbnoſt, hanžewnoſt, newžitoſt, f.

Knaufe-

Knauserig, jſtrhý, hauzewný, držebný, nevžilý.

Knebel, m. Premſe, Knábel, Knöbel, krabuſſka, krabuſſe, f. náhubek, m. 2) am Spieße, keg, m. 3) den man einem in den Mund ſteckt, daß er nicht ſchreyen kann, raubiſt, kolik, kolíček, m. 4) an einem Finger, kotnik, m. členek, 5) an der Wurzel, odnoż, f.

Knebelbart, m. frňausy, m. plur.

Knebeln, raubiſt, kolíček do vſt dáti, ſfličiti.

Knebelſpieß, m. myſliwecký, lowecký oſtrip, m.

Knecht, m. pacholek, ſlauha, ſluha, m. der im Hauſe gebohren iſt, wlaſtuj, domácý, domownj pacholek, ſlauha, m. Leibeigener, Sklave, im Kriege gefangener, oder erkaufter, otrok, chlap, pacholek, m. jemandes Knecht, Leibeigener ſeyn, býti někým pacholkem, Knecht eines Bauern, pacholek, m. Knecht Gottes, ſlauha páně, m. Knechte und Mägde, pacholcy a děwky, plur. als Knecht dienen, einen Knecht abgeben, pacholčit.

Knechtiſch, pacholſký, ſluženebnický, ſluženebnický, ſluženebný, unterthänig, ſklawiſch, furchtſam, poddaný, otrocký, chlapſký, knechtiſcher Geiſt, otrocká duſſe, f.

Knechtiſch, adv. po pacholſku, pacholecku. pacholecky, ſluženebnicky, b) otrocky, poddaně, chlapſky, ſich Knechtiſch an etwas binden, otrocky ſe na něco wázati.

Knechtſchaft, f. ſluženebnoſt, ſluženba, paroba, f. chlapſtwj, otroctwj, n. nezwole, f.

Knechtsdienſte, m. plur. pacholčj, otrocké ſlužby, f. pl.

Kneif, m. ſtruhadlo, rypadlo, n. meſſrd, ſtruh, řezák, m. des Schuſters, m. knyp, řezák, m. des Meſſers, rukowjtka, f.

Kneipen, ſſkubati, ſſklubati, poſſklubáwati, in die Backen, do twáře ſſtipati, ſſklubati, ſſkubati, twář poſſklubowati, unſtechen, bohnen, ſſklubati, drbati, ze cti laupati, kneipen im Leibe, wehe thun, ſſkubati, es kneipt mich im Leibe, ſſkubne mne w jeho wotě, w tělo.

Kneifen, ſ. Kneipen.

Kneipe, Kneipſchenke, f. krčma, f.

Kneipen, das, ſſklubánj, ſſklubnuti, ſſkubánj, ſſkubnutj, poſſkubnutj, n. im Leibe, ſſkubánj w těle, w jeho wotě.

Kneiper, m. železný hřeb, pazour, m.

Kneipzange, f. trhacý kleſtě, f. plur.

Kneipzängleln, n. kljſſky, f. curm čáky, plur.

Kneten, hnjſti, hnětí, mjſyti, nahnjſti, zadělawati těſto.

Kneten, des, hnetenj, mjſenj, zadělawánj těſta, n.

Knetſchbit, n. kopiſt, f.

Kneuel, ſ. Knáuel.

Knick, m. Knicks, políček, ſlink, zaſſlgek, m. geben, dáti políček, ſlink, zaſſlgek.

Knicken, rozſſklubati, roztehati, 2) karg ſeyn, ſ. Karg.

Knicker, m. ſkupec, krbec, krbljk, ſtuchljk, držkreſſe, nevžilec, hauzwička, m. držkreſſička, f.

Knickerey, f. ſkupectwj, ſtuchljctwj, n. hauzewnoſt, nevžilost, krbost, m.

Knickerhaft, knickerig, ſkaupý, ſtuchlý, nevžilý, krbný, hauzewný.

Knickerheft, knickerig, adv. ſkaupě, ſtuchle, nevžile, krbně, hauzewně.

Knie, n. koleno, n. auf die Knie fallen, na kolena padnauti, klekati, klekuauti, die Knie beugen, kolena křiwiti, klauknuti ſe, kloniti ſe, pokloniti ſe, wkloniti

ſi

ſe, kloniti ſe, na kolena kleknoti, kolena ſehnauti, auf den Knieen beten, beten, kleče prositi, modlite ſe.

Kniehandl, m. podwazek, m.

Kniebank, f. klekadlo, klekátko, n.

Kniebeugung, f. poklona, f. poklonění, kolen klonění, vertiweni, n.

Kniebeuge, f. přihbj, ohbj, n. (das Kniebeugen: podkolenj, n.)

Kniegürtel, f. Kniehand.

Knien, richtiger knieen, klekati, k eknauti, vor jemand knien (itzt niederknien, klekknaut, klekat před někým, aj perf. — haben gekniet, klečeti, ſie haben den ganzen Tag gekniet, celý den klečeli.

Knien, das, klečenj, n.

Kniend, kleče, kniend beten, kleče ſe modliti.

Kniekehle, f. Kniebiege, Kniebug, podkolenj, n. přjheb pod kolenem, m. přihbj, ohbj, n. kolenj ječka, in den Hinterbeinen der Thiere, přihby, m. plur. přihbj, n.

Knierlemen, m. potěh, m.

Kniestück, f. obraz kleče, m.

Kniesehne, f. ječka, f. žilka, f. kolenj.)

Knischürze, f. pasnička, f.

Kniestiefel, m. ſſ orně holenka, f.

Knietief, až pod kolena.

Kniff, m. vskok, obmyſl, m. der Kniffe hat, vskočný, obmyſlný.

Kniwychen, n. ſtluec, m. ſchlagen, ſtlicc Náci.

Knirren, wrzati, f. Knarren.

Knirrend, ſkřjpawý, wrzawý.

Knirſchen, ſkřjpěti, ſkřjpěti, skřjpati, wrzati, mit den Zähnen, ſſ křjpěti, ſkřipati zubami.

Knaſtern, f. Knaſtern.

Knittel, m. keg, klacek, klicek, m. ſ. Knüttel.

Knittelwers, m. kuſ, proſtý werš, m.

Knoblauch, m. česnek, m. von Knoblauch, česnekowý.

Knoblauchshaupt, n. česnekowá hlawička, f.

Knoblauchskraut, n. česnekowé koření, n.

Knoblauchsſuppe, f. česnekowá polijwka, f.

Knochen, m. koſt, f. hnát, m. ſtark von Knochen, hnátowitý, nichts als Haut und Knochen, nic než koſt a kůže, habet, hnátowý, hnátowný.

Knochenmark, n. mozk hnátowný, m.

Knöchel, m. an den Füſſen, křtek, kornjk, koten, m. an den Fingern, kloub, klaubec, článek, hnátek, m.

Knöchelchen, n. Knöchlein, hnátek, m.

Knochicht, hnátowitý.

Knöbel, m. raubjk, ſ. Knebel.

Knödel, m. knedlik, m. die Knödel. knedlíky, knedle.

Knirps, m. ſkrček, malik, nedoroſtlik, m.

Knöchern, koſtěnný, koſtlawý.

Knochig, hnátowitý, koſtlawý.

Knollen, m. hrbol, m.

Knöllchen, n. hrbolek, m.

Knollich, hrbowatý.

Knollig, hrbatý.

Knollrübe, f. tukjn, m.

Knopf, m. knoſlik, m. der Säule, des Thurmes, makowice, bání, báně, des Degens, f. hruſſka, f. knoſlik, m. des Stockes, knoſlik, m. am Kleide (knoſlik, mit Knöpfen, s knoſliky, knoſlikowaty.

Knöpfchen, n. knoſlíček, m. des Thurmes, makowička, báňka f.

Knöpfen, zapjnati, zapjti, zapnauti na knoſliky, ſpjnati, oknoſlikowati.

Knopfloch, n. knoſlikowá djra, f.

Knopfmacher, m. knoſlikář, m.

Knorpel, m. chruſtačka, f. chruſtawá koſt, chřſtálek, mehrere, viele, chruſtkj, n.

Knopfbeinchen, Hölzchen, n. čamrda, f.

Knorpelicht, chruſtowatý.

Knorre,

ſ chruſtawý, chruſtlawý, ...atý.
...Knorren, Knorre, ſ. vzel, ...ſuk, m. am Fuße, Kot... ...ůrek, m. am Holze, Bau... ...al, ſuk, ſaněek, m. an ... und Füſſen, članek, m. ..., ſukowatý, vzlowatý, 2) ...owatý.
..., ſ. tuřjn, m.
...ukowitý, (vzlowitý) ſukowý.
... paupě, n. pupen, pupe...
... Knoſpen treiben, gewin... ...ekommen, pučiti ſe, pu... ...ſe, bruněiti ſe, pupeny pau...
...n. pupjnek, m. paupátko, n. ſ. Knoſpen treiben.
..., pupenatý.
...pupenitý.
... n. vzljček, m. am Halme, ...m.
... m. vzel, vzlik, m. klič... ... am Halme, Holze, Ge... ...ſuk, ſaněek, članek, m. Ko... ... n. am Stabe, ſuk, m. ...iner, ſaněek, m. am Ge... ...růrek, Kotnik, m. Kotnjk ... da ſteckt der Knoten, tu ...klička, ten owoſ, einen ... in das Tuch binden, ...vas zu halten, vzliti, zavz... ...vzel, vzlem, na vzel ...ati, um ſich zu erinnern, ...vöčlati, ohne Knoten, ..., voller Knoten, ſ. Kno...
..., n. vzljček, vzlik, m. ...k, m. hůl ſukowitá, f. ...vzliti. ...is, na vzel, vzlowátě, ſu... ...n. obnož, f. (knoticht) vzlowatý, wie ...wáchſe, ſukowitý. ..., pnauti, ſpjnati, ſepnau... ...giti, ſpogiti, w proma... ...zati, ſwázati, etwas in ...idere Sache, něco w ně... ...pnauti, ſwázati, Bindniſ...

ſe, Freundſchaft knůpfen, ſpoleti ſe, w přátelſtwj wgiti, ſpogiti ſe, an etwas, připjnati, připnauti, připogiti, přewázati. angeknůpft, z. B. am Kreuze ſepan, pnjti.
Knüppel, edler Knüttel, ſ. Knüttel.
Knurren, reptati, mumlati, ſ. Murren.
Knurrig, reptawý, mumlawý, ſ. Murrend.
Kobalt, m. Kobald, Kobalt, m. ku, m.
Kobe, Kob, m. ein Fiſch, mřen, m. mřeněk, m. hřiž, m.
Kobáltiſch, kobaltowý.
Koben, m. Schweinkoben, Schweinſtall, chlěw ſwinſký, krmnjk, m.
Kober, m. koš, m. moſſna, můſſe, ſ.
Kobold, m. hoſpodářjček, m. ſtoul, m.
Koch, m. kuchař, wařič, m. der Koch abgeben, kuchařiti.
Kochbuch, n. kuchařſká kniha, f.
Kuute, ſ. beykowec, praſkač, m.
Knüttel, m. keg, m. klápec, klacek, ſochor, womit das Steuerholz befeſtigt wird, auwin, m.
Kochen, act. wařiti, das Eſſen, ſtrogiti (gjdlo) kuchařiti, 2) neut. ſieden, wallen, wařiti ſe, wřiti, zum Kochen gehörig, kuchařſký, was ſich kochen läßt, v wárčiwý, kochen, einen Koch abgeben, ſtrogiti, (kuchařiti) ein Gubler, Kucheljung, kuchtm, er kann nicht kochen, newmj ſtrogit, bey einer Hochzeit kochen, na ſwadbé ſtrogiti, wie der Magen, zažit, zažiwat, was durch Kochen aufgeſchwollen, in gewachſen iſt, náwara, f.
Köcher, m. taul, taulec, m. pauzdro na ſſjpy, n.
Kochbotz, n. dřjwj do kuchyně, n.
Köchinn, f. kuchařka, wařička, f.
Kochkunſt, f. kuchařſtwj, n. kuchařſké, wařičſké umětj, n.
Kochlöffel, m. wařečka, měchačka, kuchyňſká lžice, f. wrtidlo, n.

Kochtopf, m. hrnec kuchařský, m.
Köder, m. wnáda, f.
Ködern, wnaditi, nawnaditi.
Kofent, m. Kowent, Kowentbier, patoky, plur. kedina, f. kowent,
Koffee, ſ. Kaffe.
Koffer, m. Kuffer, truhla, truhlice, f.
Kohl, m. kapuſta, f. zelj, n. wilder, kapuſta planá, f. Haupt-kohl, hlawatý zelj, n. hláwka, f. Herzkohl, krauſer Wirſching, kapuſta neb zelj kadeřawý.
Kohlig, kohlicht, hlawkowitý.
Köhlchen, n. uhlíček, uhlík, m.
Kohle, f. uhel, m. gelöſchte, haſſeny, uhaſſeny, mrtwý uhel, brennende, glühende, řeřawý, živý uhel, viele Kohlen, uhlí, n. wie auf Kohlen ſtehen, jako na uhlí ſtáti, Kohlen brennen, uhlí pálit.
Kohlbrennen, das, uhlířſtwí, pálení uhlí, n.
Kohlenbrenner, m. uhlíř, m.
Kohlenbrennerinn, f. uhlířka, f.
Kohlenbecken, n. ohňiwadlo, n.
Kohlenkammer, f. uhelnice, f.
Kohlenkorb, m. uhelní koš, f.
Kohlenſtaub, m. uhelní popel, prach, m.
Kohlentopf, m. uhelník, m.
Kohlgarten, m. zelní zahrada, zelnice f.
Kohlgärtner, m. zelinář, zelník, m.
Köhler, m. uhlíř, m.
Köhlerinn, f. uhlířka, f.
Kohlkorb, m. uhelný koš, košík, košík na uhlí, m.
Kohlmarkt, m. uhelní trh, m. 2) zelný.
Kohlhütte, f. uhelní huť, uhelnice, f.
Kohlofen, m. milík, m.
Kohlpfanne, f. ohňiwadlo, n.
Kohlraupe, f. hauſenka, f. (zelná,) lezák, m.
Kohlrübe, f. kapuſta, f.
Kohlſchwarz, wranný, co uhel černý.
Kolbe, f. auch der Kolben, Keule, Knittel, f. palice f. keg, m. palcát, ſochor, m. 2) Kolbe, Kopf, lyſyna, opichaloſt, 3) Kolbe, ein Gemächs, wſeliký, okrauhlý kořínek, m. 4) Kolbe zum Leuchten, kahanec, m. 5) zum Diſtiliren, baňka, f. 6) am Mooſrohre, palička, f. 7) der Flinte, křenek, m.
Kolbenrohr, n. palička rákoſowá, f.
Kolbicht, palicowý, keyowý.
Kälblein, n. ſſiſſka, ſſiſſička, f. koně, n.
Kollekte, f. ſnůſſka, zbirka, f.
Koller, m. kaftán, kaftánek bez rukáwů, m. rukawce, f. plur. der Kuraſſierer, krunýř, m. brnění, n. der Geiſtlichen, komže, f. der Pferde, wztekloſt, plachoſt, f.
Kollern, act. wie etwas rundes, kuleti, kotáleti, kuliti, ſwáleti, neut. kuleti ſe, kuliti ſe, kotáleti, wáleti ſe, 2) wie ein Pferd, plaſſiti ſe, wztekati ſe, ſrſſeti, kollern, im Reden, chanliti ſe w řeči.
Kollerig, kollericht, kollerns, plachý, wzteklý, ſrſſatý.
Kolik, ſ. kolika, f. žřeni, bryzgnj, ſ. Grimmdarm.
Kolos, m. ſocha, f.
Koloſaliſch, hrubý, pkenáramný, hrozný.
Kolonie, f. oſada, f.
Koloniſt, m. oſadník, m.
Kohl; Rabi. kapuſta, f.
Kohr, n. kůr, m. kruſta, f.
Kohrrock, m. komže, f.
Koloriren, im Geſang, prodrobňowati hlas.
Komißbrod, n. kamiſnj chléb, komißárek, m.
Komiſch, komický.
Komödie, f. komedye, ſ. Schauſpiel.
Kommen, přicházeti, přigiti, gíti, eben kommen, im Kommen begriffen ſeyn, právě přicházeti, oft kommen, přicházywati, gelaufen, geſprungen kommen, trhnauti, přiteci, přiskočiti, přibjhati.

bſhati, přiečkati, kommen gerit-ten, přigeti na koni, kom-men, entſtehen als Wir-kung, pocházeti, přichážeti, na-ſtáwati, daher kömmt es, odtud to pochází, přichází, wie kömmt es, daß — kim geſt to, že — kommen, an einen, ihm gleich kommen, přirownati ſe, wrow-nati ſe někomu, ihn anzugrei-fen, přikročiti, přigiti k někomu, wie eine Sache, Nachricht, Vortrag, přigiti k někomu, na někoho, dogiti někoho, bis in den Wald kommen, dogiti, přigiti aż k lesu, in das Gefängniß, an den Galgen, do wězeni, na ſſibenicy ſe dostati, přigiti, zu kurz kommen, prozyſkat, prodě-lat, einem über das Geld kom-men, na penize ſe dostat, při-git, zu Falle kommen, padnaut též zmrhat ſe, ich kann mit ihm damit nie zu rechte kommen, ne-mohu ſ njim s ejm nic wyřjdit, pořjdit; nemohu tomu wyho-wět, zu Schaden kommen, ſſko-du srpět, wjyt, es kam eine Nachricht an mich, mir zu den Ohren, doſſla mne zpráwa, přiſſla na mne, donesla ſe mi zpráwa, an einen kommen, ihn ereilen, dogiti, doſtihnauti někoho, an einen kommen, wenn er ſtiehlt, přiſtihnauti na ně-koho, přigiti na někoho, zu etwas kommen, es erlangen, als zu einem Amte, Anſehen, přigi-ti k wřadu, dogiti wřadu, wáž-noſti, in jemandes Bekanntſchaft, Freundſchaft, přigiti, wgiti w zná-moſt, w přátelſtwj, bis in ei-nen Ort, přigiti, dogiti, doſta-ti ſe, wie kömmt es, daß — — ſtarak to přichází, ſe děge, ge, że — — in Anſchlag kom-men, ſ. Anſchlag, wo biſt du bis-her gekommen, kde ſy ſe tu wzalt aus dem Gedränge kommen, zklas-kenice ſe dostat, an eines Stel-le, přigiti, dostati ſe, na něj-miſto, in die Jahre kommen, alt wer-den, přibrati ſe k ſtarým le-tům, dogiti ſtarých let, ſtarſi-ho wěku, přicházeti do ſta-rých let, das Gerücht kam mir zu Ohren, doſſla mne powěſt, doſlechl ſem, die Rache Gottes wird über ihn kommen, dogde ho pomſta, dokročj náſ pomſta, aus dem Wege kommen, zgiti, wyrazyti ſe s cesty, einen in Statten kommen, ſ. Statten, übel kommen, zle někomu přigit, er kam zufälliger Weiſe des Weges, doſtalo, vdalo ſe mu tam-ſtau gje, ſcharf an einander kom-men (im Streit,) zle ſe do ſebe dát, ich kann nie an ihn kommen, nemohu ſe na něho doſtat, einem in den Wurf, ka-mäſti, nahoditi ſe, naſtrnauti ſe, přigit na ránu, ins Gedrän-ge kommen, do zlačenice ſe do-ſtat, (přigit) nach Hauſe kom-men, domu přigit, dogit; ſ. doſtat, komm mir nicht unter die Augen, nechoď mi na oči, komme ich hier recht, gdiž ſe dobře? aneinander kommen, ſrownati, porownati ſe, aus der Noth, aus den Schulden kommen, z nauze, z dluhů ſe wybyt, wydobyt, du kömmſt heute ſchon nicht hin, dnes tam giž nepřigdeš, nedogdeš, nedoſtaneš ſe tam, kommen über einen, ihn überfallen, dokroči-ti, přigiti na někoho, der Tod wird über alle kommen, ſmrt na wſſecky dokročj, přigde, über einen kommen, die Sterbe, Krankheiden, doſtaupiti, dokro-čiti, přigiti, trhnauti na něko-ho, zu Athem, duch popadati, oddychati, zu Gelde, přigiti k penězům, wieder zu Kräften kom-men, opět ſily nabyti, opět k ſyle přigiti, ſylu jebrati, zmo-cy ſe, zmáhati, zwerkawiti ſe, zu Ende kommen, přigiti to ro-

cy, dogiti konce, von Sinnen, außer ſich kommen, ſmyſlem ſe pominauti, o rozum přigiti, ſmyſlu pozbyti, zu Hilfe kommen, k pomocy, na pomoc přigiti, přiſpěti, zu ſich ſelbſt kommen, přigiti opět k ſobě, ſpamatowati ſe, davon kommen, wywázi nauti, wynikauti z něčeho, zmikauti, vgiti něčemu, ins Unglück kommen, přigiti, vpadnauti w neſtěſtj, do neſtěſtj, wie kommen Sie heute auf dieſen Einfall, Gedanken, co ſobě dnes ſmyſlili, ſpomnělj, co gim dnes na myſl přiſſlo, připadlo, hinter etwas, hinter die Wahrheit kommen, něčeho, prawdy ſe dowědět, domakat, dopjditi wyſſetřit.

Komödiant, inn. ſ. Schauſpieler, inn.

Komödiantiſch, ſ. Schauſpielériſch, Schauſpielermäßig

Komödienhaus, ſ. Schauſpielhaus.

Komödienſchreiber, ſ. Schauſpieldichter.

Komma, n. čárka, f autonček, m.

Kommet, m. hwězda ocaſatá, wlaſata, dwauocaſnj, kometa, f.

Kommet, n. Kumet der Pferde, chomaut, m.

Kommiliren, das iſt: plündern, berauben, beſtehlen, z. B. Thams deutſch s böhm. Nationallexikon, — — oblaupiti, zlaupiti, laupiti, wybrati, zebrati, okrádati, okrásti; wykrásti, vkrásti, vkrádati.

Komiſſár, m. komiſař, m.

Kommunion, f. d. h. přigimání, n.

König, m. král, m. kleiner, králjk, králjček, m. König ſeyn, králem býti, kralowati, werden, králem býti.

Königinn, f. králowna, králowá, f. (králka)

Königlich, králowſký.

Königlich, adv. králowſky.

Königreich, n. králewſtwj, n.

Königsmörder, m. wrah, wražedlnjk krále, m.

Königsſohn, m. králowic, králůw ſyn, m.

Können, mocy, (mocti) a) wiſſen, verſtehen, vměti, znáti, eine Sprache, Wiſſenſchaft, vměti, znáti řeč, auswendig, z paměti, nazpamět vměti, znáti, ich kann nicht dafür, nemohu za to, wer kann dafür, kdo může za to, lateiniſch können, latinſky vměti, znáti, ich kann es nicht thun, nemohu, nelze mi to včinit, er kann trefflich trinken, umj, (zná) výborně pjt, er kann nichts, nic nevmj.

Kopf, m. hlawa, f ſeinen Kopf für ſich haben, mjti swau hlawu pro ſebe, býti ſwéhlawcem, der ſeinen Kopf für ſich hat, ſwéhlawec, m. mit dem Kopf durch die Mauer rennen, hlawau zeď proraziti.

Konſiſtorium, n. konſyſtoř, f.

Kopfarbeit, f. hlawnj, hlawy práce, f.

Kopfbinde, f. záwoz, m. čepice, f, m. königliche, králowſká pinta, čepice, wazebnice, f.

Köpfchen, n. hlawička, bey Gewächſen, hláwka, f.

Kopfdecke, f. Kopftuch der Frauenzimmer, chrbol, m. zawička, f. der Bauernweiber, plachetka, plena, f.

Köpfen, hlawu ſtjti, ſraubiti, ſrazyti, ſtjti, ſtjnati, hrdlo ſrazyti.

Köpfen, dach, ſtjnánj, n.

Kopfgeld, ſ. Kopfſteuer.

Kopfkohl, n. hlawaté zelj, n. hlawatice, f.

Kopfgeſchmeide, n. ſperk hlawy, m.

Kopfgeſchwür, n. Kopfgrind, wraſſiwoſt hlawy, f.

Kopfküſſen, n. podhlawnice, podhlawnička, f.

Köpflein, n. Köpfchen, hlawička, f.

Kopfpflaſter, n. plaſtr na hlawu, m.

Kopfputz, m. ſperk hlawy, m. ozdoba hlawy, f.

Kopf-

meri, m. bolest, f. bolenj
ky, hlawnj, n.
ner, f. plat z hlawy, m. po-
ené, zhlawj, n.
at, m. hláwkowý salát.
ckel am Wagen, klanice, f.
ck, n. pohlawek, políček, m.
ch, n. bolenj hlawy, n. vom
ff, hřeb, m.
ug, n. přjprawa hlawy, f.
, f. smečka, swůrka,
wazek, m. eine Koppel
dhunde, smečka chrtů, f.
pel.
n, w hromadu wázati,
zati, pogiti, spogiti.
te, f. fistena. f.
nerie, f. fistenj. n.
le, f. korál m.
hen, n. korálek. m.
, m. koš, kossík, m. nášse,
uf dem Wagen, kossatina, f.
Korb geben, dáti kossem.
l, n. kabele f.
ken, n. kossíček, kossík, aubo-
, vborek, m. nášska, f.
nacher, m. kossař, m.
räger, m. kossonosyč, kosso-
, m.
wagen, m. kossinowý wůz, m.
n. Samenkorn, zrno, n. 2)
reid, žito, n. rež, f. das Korn
rt sich, žito lehá, von Korn,
h, režný.
cker, m. žitné pole, n.
ihre, f. obilný klas, m.
blume, f. chrpa, f.
oden, m. seypka, obilnice, f.
chen, n. zrnko, zrnýčko, n.
elkirschen, dřinky f. plur.
en, durch Körner anlocken,
aditi, (lákati)
erndte, f. žeň obilj, f.
gabel, f. obilné widly, ro-
tiny, f. plur.
garbe, f. snop obilný, m.
halm, m. stéblo obilné, n.
handel, m. obchod w obilj,
obiljm, m.
Kornhändler, m. obilnjk, obchod-
njk obilný, prodawač obilj, m.
Kornhaus, n. obilnice, seypka, f.
žitnjk, m. žitnisstě, n. žitnice, f.
Kornhülse, f. lussstinka obilj, f.
Kožka, f.
Körnicht, kornhaftig, körnig, mit
Körner, Körner habend, zrnu-
tý, gádrný, körnige, kernig,
körnichte Schreibart, gádrný spů-
sob psanj, m. körnig, körnicht
schreiben, gádrně psáti, körnich-
tes Fleisch, gádrné maso, n.
Korduan, m. černá gurcha, f.
Korduanleder, idem.
Kornjude, m. obilný žid, m.
Kornkammer, f. obilnice, seypka, f.
žitnjk, m.
Kornkasten, m. obilná kassna, mu-
hla, f.
Kornkund, n. pole žitné, n.
Körnlein, f. Körnchen.
Kornmaaß, n. mjra na obilj, f.
Kornmagazin, f. Kornhaus.
Kornmangel m. nedostatek na obi-
lj, m.
Kornmarkt, m. trh obilný, m.
Kornmaus, f. obilná myš, f.
Kornmesser, m. měřič obilj, m.
Kornsack, m. pytel na žito, obi-
ný, m.
Kornschaufel, f. lopata wězjcá, na
obilj, f.
Kornschreiber, m. obročnj, m.
Kornschwinge, f. wěgtěka, wéjčj lo-
pata, f.
Kornspeiche, f. mjra obilná, f.
Kornverwalter, m. zprawce nad obi-
ljm, m.
Kornwurm, m. obilná mussa, f. čer-
obilný, m.
Körper, m. Leib, tělo n. in der Phy-
sik, hmot, m. tělo, n. 2) todt,
mrlec, mrlčina, f. mrtwé tě-
lo, n.
Körperchen, n. tilko tělíčko, n.
Körperlich, tělesný; (hmotný)
tělný, körperliche Beschaffenheit,
tělesnost; hmotnost, f.

Körper-

Körperlich, adv. tělesně, (hmotně)
Körperlichkeit, f. tělesnost, tělnost, (hmotnost, f.
Korporal, m. dessátník, m.
Korporalschaft, f. dessátnictwo, n.
Korporalstock, m. hůl kaprálská, f.
Korpulent, tělnatý, složitý.
Korpulenz, f. tělnatost, složitost, f.
Korrektur, f. oprawa, opráwka, náprawa, f. zlepssenj, lepssenj, n.
Kost, f. strawa, f.
Kostbar, theuer, viel kostend, drahý, wzácný, autratný; herrlich, köstlich, skwostný, auprawný, nákladný; stol; nádherný.
Kostbar, adv. theuer, draze, wzácně, mit Aufwand, skwostně, nákladně, auprawně.
Kostbarkeit, f. hoher Werth, drahost, wzácnost, f. Schmuck, skwostnost, f. eine, die, skwostnost, f. náklad, m. auprawa, f.
Kosten, f. plur. autrata, f. autraty, plur. náklad, m. Kosten aufwenden, náklad, vtratu wěsti, činiti, auf meine, seine Kosten, mým, swým, geho nákladem, 2) skoda, vgma, f. man muß nicht einen Freund auf Kosten des andern loben, nesmjme geduoho přjtele, o skodau, oder vgmau druhého chwáliti.
Kosten, schmecken, versuchen, pokusyti, okusyti, zakusyti, skusyti, zkaussti, (kosstowati,) den Wein kosten, okusyti, (kosstowati,) wjno, wjna, 2) so viel kosten státi, platiti, bjti, přigjti za něco, was kostet es dir, co tě to stogj, was, od. wie viel kostet das Haus, Gut? zač gest, zač přigde, co stogj ten dům, ten statek? dieses kostet nicht soviel, to nestogj tolik, to nenj tak drahé, der Prozeß wird dich viel kosten, saud tě mnoho stane, 3) potřebj bjt, diese Kleidertracht kostet vielZeug, kromu krogi ga mnoho cagku potřebj, das kostet viele Müh, to gest praceně, k tomu mnoho práce za potřebug mnoho práce, es kosten Sie nur ein Wort, gest gim treba gen promluwit, — es wird den Kopf, Hals nicht kosten, o hrdlok nepobýwne.
Kosten, das, Schmecken, pokusenj, okusenj, zkusenj, kosstowánj, zakusenj, n.
Kostfrey, freygebig, der andere frey hält, cstedlný, wratný, dárný, wžitý, jdjlný, darowný, cstitel domu, 2) der nichts geben darf, der freygehalten wird, častowaný, strawowaný za darmo, halten, častowati někoho, o strogně chowati, cjti, strawowati darmo.
Kostfreyheit, f. častowánj, strawowánj, n. strawa za darmo, cstitedlnost domu.
Kostgänger, m. strážnjk, f. Kostgängerinn, f. strážnice, f.
Kostgeld, n. penjze, p. ur. plat za strawu, m.
Kostherr, m. hospodář, m.
Köstlich, nákladný, skwostný, drahý, vprawný, nádherný, köstliche Speisen, köstliche Kahlzeit, auprawné, skwostné, nákladné, wstrogné, nástrogné krmě, hody, f. plur.
Köstlich, adv. nákladně, skwostně, vprawně, wstrogně, nádherně.
Köstlichkeit, f. skwostnost, vprawa, nádhernost, f. náklad, m.
Kostspielig, drahý, autratný, nákladný.
Kostverächter, m. člowěk wybjravý, wybjrač, m.
Koth, m. blato, n. mit Koth werfen, auschmieren, besudeln blátem wházeti, vblátiti, poblátiti, zmazati, vmazati, vtáleti, zkydati, vkydati blátem 2) Mauscheuloth, Pferd-

koth, leyno, howno n. Koth von Schuhen, n. ſſlapek, m. Taubenkoth, holubj trus, m.

Kotwig, blatný, blatnatý, blatitý, blátiwý, vblácený) es iſt heute kothig, dnes geſt bláto, blátiwo, kothig machen, vblátiti, poblátiti, blátem pokáleti, vkáleti, pomazati.

Kothlacke, f. lauže, f. kaliſtě, mokdlo, n.

Kotze, f. hůně, hauně, f.

Kotzen, huſten, chrkati, ſpeyen, kuckati, bljwati, bljti.

Kotzen, das, chrkánj, 2) kuckánj bljwánj, n. bljtj, n.

Kotzer, m. kuckač, m. blič, m.

Krabbeln, krazpeln, hmizeti ſe, hemžeti, čmjrati ſe, 2) ſchaben, kratzen, dlabati, dlaubati, ſtrauhati, reypati, drbati, reyti, hmatati, ſſmatati, kreiti, kuciti.

Krabbeln, das, hmizenj ſe, čmjránj ſe, n. 2) Kratzen, dlabánj, dlaubánj, ſtrauhánj, reypánj, drbánj, ryti, hmatánj, ſſmatánj, n.

Krach, m. třeſknutj, n. třeſk, m. praſknutj, praſk, m. bauchnutj, n. buch m.

Krachen, třeſkati, třiſkati, třeſknauti, třeſſtěti, praſkati, praſknauti, praſſtěti, chreſtati, bauchati, bauchnauti.

Krachen, das, třeſkánj, třeſknuti, n. třeſk, třeſkot, m, třiſkánj, třeſſtěnj, praſkánj, praſſtěnj, n. praſk, praſkot, chřeſt, m. bauchánj, bauchnutj, n. buch, m.

Krachend, praſkawý, hřmotný.

krächzen, wie der Raabe, krákati, krkati, krokati, von Krähen, kwákati.

Krächzen, das, krákánj, n. krkánj, krokánj, n. b) kwákánj, n.

Krächzend, krákagjcý, krkagjcý, krokagjcy (kwákagjcý.)

Krackelfüſſe, m. plur. im Schreiben, kliky háky. plur.

krackelicht, wie Buchſtaben, klikatý, mit den Füſſen, kročný.

Kräckeln, mit den Füſſen, rozdrkati, roztahowati, rozedřiti noh.

Kräckeln, das, rozdjránj noh, roztahowánj noh, n.

Kraft, f. ſýla, moc, f. Kraft und Stärke, ſýla a moc, Kráſte, ſíly, f. plur. Kraft geben, ſýlu, moc dáti, ſýliti, poſýliti, ſpjnati, poſylniti, ſíly dodati, zu Kräften kommen, ſíly nabyti, zaſe k ſýle přigjti, zſýlnti ſe, bey Kräften ſeyn, býti při ſýle, mit allen Kräften, aus allen Kräften, wſſj ſylau, ze wſſj ſíly, násylim, 2) Kraft, vermöge, zufolge, dle, podlé, weſſ, kraft ſeines Amtes, podlé, dle ſwého aufadu.

Kraftbrod, n. poſylňugjcý chléb, m.

Kraftbrühe, f. ſylná polewa, f.

Kräftig, ſylný, mocný, wie eine Schrift, Rede, Ausdruck, mocný, ſylný, wie eine Speiſe, Suppe, wie der Wein, wie ein Getränk von Pflanzen, Speiſen, ſylný, wie eine Arzney, mocný.

Kräftig, adv. ſylně, mocně.

Kraftlos, bez mocy, bez ſíly, nemocný, ſtatečný, nedužiwý.

Kraftloſigkeit, f. neſtatečnoſt, nedužiwoſt, nemocnoſt, f.

Kraftmehl, n. ſſtrob, m. krupy pſſeničné, f. pl.

Kraftſuppe, ſ. Kraftbrühe,

Kragen, m. um den Hals, obojek, kreyzljk, m. auch, okruži, n. beſonders der Bauerhemden, 2) Einfaſſung eines Kleides, Ueberſchlag, obkladek, m. obloženj, n. 3) Schlund des Viehes, gicen, m. 4) Kragen bey den Thieren, chocholice, f.

Krähe, f. wrána, f. die ſchwarze havran m.

Krähen, wie ein Hahn, kokrhati (pěti) Darnach wird kein Hahn krähen, na to nebude žádný dbát.

Krähen, das, kokrhánj, pěnj. n.

Krähenfuß, m. wranj noha, f.

ben, von, wranj; hawrani, hen, die, oder die Raben, wrách, in, krkawcy krokagj, wrány wákagj.

ihn, m. ein Hebezeig, gekáb, m. ikel, m. ſ. Zank.

ikeln, ſ. Haderu, Zanken.

akſe, ſ. krosna, ſ.

ikſenträger, m. krosnák m.

ikſenträgerinn, ſ. krosnárka, ſ.

alle, ſ. pajaur, m. Krällchen, pajaurek, n.

ällen, Krallen, ſtrábnauti pajaurem, drápnauti.

ram, m. die Sachen, kupecké zbo- ží, n. der Handel, kupectwj, n. der Laden, krám, m. den Kram auslegen, wyložiti ſe o krámem, wyložiti, wykládati krám, den Kram einlegen, klizeti krám.

rambude, ſ. krám, m. kramář- ſká banda, ſ.

rämchen, Krämlein, n. krámek, krámeček, m.

rambiener, m. krámſký, m.

rambienerinn, ſ. krámſká, ſ.

ramen, in etwas, unter Sachen, přebjrati ſe w někem, kutiti, harolíti ſe, was kramſt du hier, was haſt du da zu kramen? co ſe zde přebjrák, co zde kutjš?

krämer, m. kramář, m. Krämer ſeyn, kramařiti, kramářſtwj prowozowati, ſchlechter, kleiner Krämer, kudlikář, m.

kramerbude, ſ. Krambude.

krämerey, n. kramářſtwj, n.

kramergewicht, n. kramářſká libra, ſ.

krämerinn, ſ. kramářka, ſ.

krämerjunge, m. krámſký, m.

krammetsvogel, m zuſammengezogen Kramsvogel, m. kwjčala, ſ.

kramladen, m. krám, m.

krämpel, ſ. Wollkamm, krample, ſtřeska, ſ.

krämpe, ſ. ſtřecha, ochlipka, ſ.

krämpeln, krampelowati, mykati.

krämpen, ochlipiti, ochlipowati, ſchlí- piti.

krämpler, m. mykač, čechrač, m

krampf, m. křeč, ſ. den Krampf bekommen, křečowatěti.

krampfader, ſ. křečnj žjla, nabě- hlá, naběhlina ſ.

krampfaderig, žjlnatý, genž má žjly naběhlé, křečowaté.

krampfaderlein, n. žilka křečnj, ſ.

krampffiſch, m. lenoch, m.

krampfhaft, krámpfug, křečowatý.

krämpfung, ſ. křeč, ſ.

kradich, m. gekáb, kekáb, je- rab, m. junger, gekáně, n. ſein Geſchrey, kyhánj, n.

krank, nemocný, neduživý, ſto- njcý, krank ſeyn, liegen, ne- mocným, nemocen býti, nemoc- něti, ſtonati, malatnětí, ndu- živěti, neduživiti, w nemocy ležeti, ſchwer od. tödtlich, těžce, naſmrt, krank werden, znemoc- něti, roznemocy ſe, roſtonati ſe, znedúživěti, er iſt krank, geſt nemocný, ſtáně, Krank, z. B. wie ein Fuß, die Hand, Kopf, Magen, bolawý, boleſtiwý, krank liegen am Fieber, an der Schwindſucht ꝛc. na zymnicy, na ſauchotiny ſtonat, Krank, z. B. auf, nach, od. von etwas wer- den, odſtonáwati, odſtonati, od- ležeti něčeho, ſtonat po někem, Sich krank lachen, ſmjchy pu- knaut moct.

kränkeln, neduživěti, neduživiti, churawěti, malatnětí, poſtoná- wati.

kränkelnd, neduživěnj, churawě- nj, malatnénj, poſtonáwánj, n.

kranken, ſtonati, kränkeln.

kränken, ſaužiti, rmautiti, trá- piti, truditi, tegrati, těžkoſt, násiſt činiti, přikobiti, hnésti, mokiti ſich kränken, trápiti ſe, ſaužiti ſe, rmautiti ſe, hnésti ſe, es kränkt mich, trápj, hnéše mne to, rmautj, geſt mi protimyſlné, jemandes Ehre, guten Namen kränken, někomu na čti zbli- žowat, čeſt ſlechtowat, ztenčo- wat, ze cti laupit nárohá.

kränkend, trapliwý, rmautiwý, hnétliwý, ſaužicý, tegrawý, trudicý, moſjwý.

Krankenhaus, n. nemocnice, f. dům nemocných, m.
Krankenzimmer, ſ. Krankenſtube.
Krankenſtube, f. nemocnice, f.
Krankenwärter, m. hljdač, ſtrážce, ſtrážný nemocných, m.
Krankenwärterinn, f. hljdačka, ſtrážná nemocných, f.
Kranker, m. nemocný.
Krankheit, f. nemoc, f. nezdrawi, n. (ſtenana) f. anſteckende, nakazugjcý, nakažliwá, nakazytedlná, nakažčiwá nemoc, f.
Kränklich, churawý, ſtonawý, nedužiwý, malatný, ſepu, ſ. Kränkeln.
Kränklichkeit, f. churawoſt, ſtonawoſt, nedužiwoſt, malatnoſt, f. neduh, m.
Kränkung, f. ſaužení, ſužowání, n. rmaucenj, trudění, n. (trud, m. těžkoſt, f. natiſk, m. tegrání, n) mořenj, hnětenj, n.
Kranz, m. wěnec, m. macheu, wěnec wjti, wwjti, dělati, dahet, wěnečný.
Kränzchen, n. wjnek, wěneček, wěnček, m. halten, mjti ſwolky.
Kränzkräuter n. plur. wěnečné byliny, f. plur.
Kränzmacher, m. wěnečkář, wěnečnjk, m.
Kränzmacherinn, f. wěnečkářka, wěnečnice, f.
Kranzeljungfer, f. družička, družice, f.
Krapfen, m. koblih, m. kobliha, ſſiſſka, f.
Krápfchen, n. Krapflein, koblisska, f.
Krapp, m. mokanka, mořenka, f.
Kraſpeln, chfeſtěti.
Kratzbürſte, f. ſſetka ſſtrábacý f.
Kratze, f. ein Werkzeug, ſtruh, m.
Krätze, f. praſſiwina, f. ſwrab, m. drbanina, ſtrupowatoſt, f. ſtrupy, m. plur. chraſtawoſt, f. chraſty, m. pl. praſſiwoſt, f. 2) ein Abgang vom Felle, odpilky, m. plur. okuge, oſtruſiny, rjſſty, f. plur. das gehet in die Krätze, d. i. verlohren, to hyne, wo pſý gde, na mizynu gde, ſkichájy.

Kratzen, ſſtrábati, drápati, (drbati) drásati; česati, in den Kopf, ſſtrábati ſe, drbáti, drápati ſe w hlawě, hinter den Ohren, za uſſima ſe ſſtrábati, drbati, ſich hin und her, wenig, podrbáwati, poſſtrabowati ſe, an der Thüre, ſſtrábati, drápati na dwěře, wie die Katzen, ſſtrábati, drápati, kratzen auf die Geigen, ſſtrati, ſſtrábati wie ein ſchlechter Barbier, ſtrábati, ſich am Leibe, ſſtrábati, drbati, drápati ſe po těle, die Wolle kratzen, wjnu česati.
Kratzer, m. Katzeiſen, ſſtrábadlo, drbadlo, ſtruhadlo, n.
Krätzicht, Krätzig, praſſiwý, ſwrabowitý, chraſtawý, ſtrupowatý.
Krätzſalbe, f. maſt pro ſwrab, f.
Krauen, drbati, drápati, poſſtrabowati, ſ. Kratzen, Jucken.
Kraus, kráuſlich, kadeřawý, kučerawý, kudrnatý, krauſes Haar, Locken, kadeřawé wlaſy, kadeře, kučery, etwas kraus, nakadeřawý, kraus machen, kadeřawiti, kadeřiti, kudrniti, kraus werden, kadeřawěti, zkadeřawěti, krauſe Beſchaffenheit, kadeřawoſt, f.
Krauſe, f. obogek, m. okruží, n. 2) Haarlocke, ſ. Locke, Haarlocke.
Krauſeleiſen, n. želizko na kadeře, n.
Kráuſeln, kráuſen, kadeřiti, kadeřawěti, kadeřawiti, kučerowati, kudrniti, 2) neut. ſich in der Luft, wie eine Stimme, Hall, bučeti, ſičeti, drnčeti.
Kräuſeln, das, Kräuſelung, kadeřawenj, kadeřenj, n.
Kräuſelmünze, f. Deumente, kuſſám zahradnj, m. kadeřawá máta, f.
Kraushaar, n. kadeře, kučery, kudrny, f. plur. kadeřawé, kučerawé, kudrnaté wlaſy, m. plu.
Kraushaarig, kraushaaricht, kraušowitý.

kořka, krauskořistý, kadeřawý, adeřawek, kuřerawý, kuřera, udrna, kudrnatý, kudruč, m.
auskohl, n. zelj kadeřawe, n, ka uska, f.
auskopf, m. kadeřáwek, kuřera, kudrna, f.
aut, n. bylina, bylinka, zelina, 2) Kohl zum Essen, Kohl elj, n. zum Kraute gehörig, ylinný, zelný, dem Kraute ähnlich, zelnatý, voll Krautes, by inowatý, 3) das Kraut, Blät ter, z. B. an einer Ruben, zelnač f das Kraut an einem Gewächse abschneiden, nač se zrostliny sečk.
autacker, m. zelnisstě, n.
autartig, zelnatý.
äutchen, n. bylinka, zelinka, f. 2) zeličko, bayličko, n.
äuterbuch, n. bylinář, zelinář, herbář, m.
äuter, plu. n. kořenj, n. byliny, zeliny, pl. f.
äuterfrau, f. Kräuterweib, zelenářka, bylinářka, f. kořenářka, f.
äuterkenner, m. bylinář, zelinář, kořenář, m.
äuterkunde, f. Kunst, Lehre, znalosť, známosť bylin, f. vědenj o bylinách, o zelinách, bylinářstwj, zelinářstwj, zelnictwj, n.
äutermann, m. zelenář, bylinář, kořenář, m.
äutermarkt, m. bylinný, zelný, zelený trh, m.
äuterverständiger, zběhlý, powědomý, znalý, dospělý w bylinách, w zelinách, w kořenj.
äuterweib, f. Kräuterfrau.
äuterwein, m. kořenné wjno, (krogené s kořenjm) der bittere, pelunkowé wjno, n.
äuterwissenschaft, f. Kräuterkunde.
autgarten, m. zelnj, bylinná za hrada, (kořenná) zelnice, zahrada pro waření, n.
Krautfeld, n. zelnisstě, n.
Krautgärtner, m. zelinář, zelnik, m.
Krautgericht, n. zelnj gjdlo, n.
Krauthacke, f. kratec, f.
Krauthaupt, n. Krautkopf, hlawkowá zelj, n. hlawka, f.
Kräutig, Kräuticht, n. bayli, zelj, n. byliny, zeliny, f. plur 2) der obere Theil, hlaubek, m.
Kräutig, voll Krautes, kräuticht krautvoll, kräuterhaft, byliny, watý.
Krautkuchen, m. zelnik, m.
Krautland, f. Krautacker.
Kräuter, m. zelnik, zelenář, m.
Krautmarkt, f. Kräutermarkt.
Krautschabe, f. kružadlo, n.
Krautsalat, m. zelnj, ze zelj salát, m.
Krautstengel, m. Strunk, kosstál, m.
Krautwächter, m. hlidač zelj, m.
Krautwasser, n. zelná woda, f.
Krautwurm, m. housenka, housenice zelnj, f. stromowý, zelný raup, oder čerw, lezák, m.
Kreatur, f. Geschöpf.
Kreatürchen, f. Geschöpfchen.
Krebs, m. rak, m. 2) der Planet, rak, znamenj raka, 3) ein Geschwür, rak, m. (rozgjdowý)
Krebschen, n. ráček, m.
Krebsauge, n. račj oko, n.
Krebsbutter, f. račj máslo, n.
Krebsen, raky chytati, hledati, krebsen gehen, na raky gjt, gjc raky chytat.
Krebsgang, m. račj chod, m. den gehen, kráčeti, lezti, gjti zpět co rak.
Krebsschale, f. račj sskořápka, sskořepina, f.
Krebsscheere, f. klepeto račj, n.
Krechzen, f. Krächzen, Seufzen.
Krechzen, das, Krächzen.
Krechzend, f. Seufzend.
Krebsisch, krebsartig, račj.

Kredſig, krebſen, raka magjcy, ra-kem kſizeny.
Kredenzen, kredencowati.
Kredenzer, m. kredenc, m.
Kredenztiſch, m. kredenenj ſtůl, kredencnjk, m.
Kreide, f. kſjda, f. mit Kreide weiß machen, kſidowati, pokſidowati, kſjditi, ganj, jakſidowati, jakſjditi, wenig, nakſidowati, nakſjditi.
Kreideweiß, gar, co kſjda bjly.
Kreidicht, kſidowaty.
Kreidig, kſidowy.
Kreditivſchreiben, n. ſwědečny liſt, m.
Kreis, m. Kreiß, Zirkel, kolo, n. okolek, m. ſchlieſſen, obkljčiti, otociti kolem, kolo vokolati, halber Kreis, půl kola, kolačka, im Kreiſe, in einen Kreis, do kola, w kolo, Kreis der Verſammlung, Zuhörer, Zuſeher, um einen, um etwas herum, kolo, n. okolek, obor, m. ochoz, obchoz, f. Kreis um den Mond, oder die Sonne, okolek měſyčny, ſlunečny, obruč, ochoz, ochraubloſt, obchoz měſyčna, ſlunečna, f. kolo okolo měſyce, n. Kreis, Abtheilung des Landes, krag, okrſſek, m. okolj, n obor, m. dazu gehörig, kragſky, okolnj, der Welt, Erde, okrſſek zemſky, obor ſwěta, m.
Kreisamt, n. kragſky wkad, m.
Kreisamtmann, m. Kreishauptmann, kragſky.
Kreiſeln, točiti, wrtěti ſe do kolance, bokola.
Kreisförmig, okrauhly; obly.
Kreisrund, okrauhly.
Kreiſchen, bržſkati, bleſtěti, von Hunden, oč. ſkučeti.
Kreisſtadt, f. kragſke město, n.
Kreißen, k porodu pracowati, žadat roditi, 2) ačzen, wzdychati.
Kren, Krän, m. kren, m. davon, krenowy.
Krenhändler, Mann, m. krenař, m.
Krenweib, n. krenařka, f.
Krepiren, ječpati, ječpnauti, zcrpenčti, zcepenati; von mehreren, vielen, pozcypati, pozcepenčti, etwas Krepirtes, zcyplinka, f.
Kreſſe, f. kreſicha, f. wilde, pipořár, m. kreſicha leſnj, f. ſtěničnjk, m. 2) ein Fiſch, bržj, m.
Kreuel, Kräuel, m. Gabel, podáwky, fudlice, f. plur.
Kreutel, m. Kreißel, Kreiſel, ſlawrha, f.
Kreuz, n. křjž, m.
Kreuzberg, m. křjžowá hora, f.
Kreuzbrav, poctiwy, hodny, welmi hodny, poctiwy.
Kreuzbaum, m. Wunderbaum, kočcowy ſtrom, m.
Kreuzblume, ſ. Milchkraut.
Kreuzchen, n. křjžek m.
Kreuzdorn, m. bodlák, m. bodlák, a.
Kreuzen, hin und her fahren, ſem tam mrſkati křjžem a křjžem, (křjžowati) křjžiti.
Kreuzer, m. kreycar, m.
Kreuzerfindung, f. Erhöhung, wynalezenj, powýſſenj křjže, n.
Kreuzgang, m. křjžowá ceſta, ochoz, f.
Kreuzigen, křjžowati, ukřjžowati.
Kreuzherr, m. křjžownjk, m.
Kreuzigung, f. křjžowánj, ukřjžowánj, n.
Kreuziger, m. křjžownjk, m.
Kreuzkirche, f. křjžowy koſtel, m.
Kreuzkraut, n. přjmětné kořenj, n.
Kreuzträger, m. křjžonoš, m.
Kreuzweg, m. křjžowá ceſta, f.
Kreuzweiſe, übers Kreuz, křjžem, přes křjž, ſchlieſſen, křjžem, přes křjž ſepnauti.
Kreuzwurz, f. ſtarček, m. přjmětné kořenj, n.
Kreuzzug, m. křjžowé taženj, n.
Kriebelu, 1) d. i. wimmeln, 2) jucken.
Kriechen, auf Füſſen, lezti, als die Schlangen, Würmer, oder das Ungeziefer, oder ohne Füſſe plazyti ſe, wijcy ſe, wijcy ſe, lezti, wie eine Schnecke, plizziti ſe,

ſe

, lezti gako pis, neb hlemeyžs, pohan kriechen, in die Höhe, wlezti, wylezti do weyssky, na horu, hinein, wlezti, wplazyti se, im Staube kriechen, vor einem, l.zti, plazyti se před nim., ein Kind kriecht so lange, bis es gehen lernet, dyrč leze, dokud se chodit nenaučj.

riechend, lezaucý, plazýcý se, plazný, plazywý, lezawý, auf allen vieren, čtwermo lezit, gekröchen kommen, přilezti, přiwlecy se, das Hühnlein kriecht aus dem Ey, kuře se lžhne, aus dem Bette kriechen, z postele wylžzat, wen lezt, in das Bette — do postele wlezt, lezt, kriechende Thiere, zemčplazowé, m. plur. zemčplaz, m. m. živočich plazýcý se po zemi, kriechende Schreibart, pjsmo lichoriwé, kraussené, ponjžené, n. kriechend, schmeichelhaft, plazný, plazýcý se, lezawý, lezáček, podlezawý, lichotiwý, krausseny, vlisnh.

riechente, f. Kriechánte, Kriekánte, čirka, malá kačice, f.

riecher, m. podlezáček, zemčplaz, plazyč, m.

rieg, m. wálka, wogna, f. bog, m. es läst sich zum Krieg an, schyluge se k wogně, Krieg führen, wálku, wogna wésti, válečiti, Krieg erregen, anfangen, wálku zdwihnauti, zbuditi, ztropiti, wálku začjti, mit Kriege überziehen, pobogowati někoho, den Krieg endigen, zu Ende bringen, od wálky přestati, zanechati wálky, konec wálce wdělati, dokonati wálku, in den Krieg gehen, Soldat werden, na wogny giti, dát se na wognu, in den Krieg ziehen, gehen, na wognu geti, giti, táhnauti, im Kriege dienen, na wogně, na wognách slaužiti, áblassen, vom Krieg, nechati, zanechati wálky, den Krieg ankündigen, erklären, wognu opowědit, prohlásyt jemand in den Krieg schicken, někoho na wognu poslat.

Kriegen, Krieg führen, válčiti, válekti, bogowati, válku, wognu wésti, 2) krieten, bey dem Kopfe, za hlawu popadnauti, popadati, dostati, bey dem Kleide, Arme, dostati, dosáhnauti, popadnauti 3) bekommen, dostati, wyti, Verdruß kriegen, mrzutost dostati, Belohnung, odplatu dostati, wzyti z ich will dich schon kriegen, gak gá tě dostanu,

Krieger, m. válečnjk, bogownjk, m.

Kriegerinn, f. válečnice, bogownice, f.

Kriegerisch, válečný, bogowný, wogenský, ein kriegerisches Volk, lid bogowný, adv. válečně, bogowně, wogensky.

Kriegsanstalt, f. přjprawa wogenská, waleční, bogowná, f.

Kriegsartikel, m. článek wogenský, m.

Kriegsbaukunst, f. stawitelstwj wogenské, n.

Kriegsbeamter, m. sluha wogenský, m.

Kriegsbedürfnisse, n. potřeby, potřebnosti wogenské, f. plur.

Kriegsdienst, m. plur. služba wogenská, f. služby wogenské, na wogně, f. thun, slaužiti na wogně, nehmen, gjti, dáti se na wognu, darinn seyn, stehen býti na službě wogenské.

Kriegserfahrenheit, f. we wěcech válečných, wogenských zběhlost, wěcý válečných, wogenských powědomost, na wognu bywalost, f.

Kriegserfahrener, m. we wěcech válečných, wogenských zběhlý, wěcý válečných powědomý, na wognu bywalý, m.

Kriegserklärung, f. prohlášenj, oznámenj, wyhlášenj wogny, wálky, n.

Kriegsfahne, f. prapor wogenský, m. korauhew wogenská, f.

Kriegsfeuer, n. oheň wogenský, m.

Kriegsflamme, f. plamen wogenský, m.

Kriegsgefangener, m. zagatý, gatý na wogně, m. dáti machen, zagimati, zagmauti, zágem wdělati, dáti werden, zagatu, gatu býti, do zagetj, do zágmu přigiti.

Kriegsgefangenschaft, f. jagetj na wogně, wogenské, n. zágem wogenský, m.

Kriegsgeräthe, n. Nádobj wogenské, n. přjprawa wogenská, walečná, f.

Kriegsgericht, n. práwo wogenské, n.

Kriegsgetümmel, n. Gewitter, válečná bauka, válečný pohrom, rumreych, m.

Kriegsgeschrey, n. křik wogenský, m.

Kriegsgott, m. bůh wálky, bůh, Bůh bogowný; Smrtonoš, Ladoň, m.

Kriegsgöttinn, f. bohyně wálky, f.

Kriegsgurgel, f. dráb, pěšl, wogák, m.

Kriegsheer, n. wogsko, n. wogenské lid, lid válečný, m.

Kriegsheld, m. hrdina, rek wogenský, válečný, m.

Kriegsheldinn, f. hrdina, rekyně wogenská, válečná, f.

Kriegshülfe, f. pomoc wogenská, walečná, f.

Kriegskammerad, m. spolu wálečnjk, wogák, spolu bogownjk, towaryš wogenský, m.

Kriegskasse, f. Kladna, Kasa wogenská, f.

Kriegskleid, n. oděw, šat wogenský, válečný, m.

Kriegsknecht, m. dráb, m. f. Soldat.

Kriegskosten, f. plur. wtraty wogenské, f. plur.

Kriegskunst, f. umění wogenské, válečné, n. (wěcy válečné, wogenské, f plur.

Kriegslast, f. břemeno wogenské, n.

Kriegsläufte, m. plur. běhy walečné, wogenské, m. plur

Kriegsleute, m. pl. lid wogenský, válečný, bogownj, m.

Kriegslist, f. válečný, wogenský wtrok, obmysl, wtlad, m. wálečná, wogenská chytrost, wtrolnost, obmrslnost f.

Kriegsmacht, f. wogenská, válečná moc, f.

Kriegsmanier, f. Kriegsgebrauch, spůsob, běh wogenský, válečný, m. auf Kriegsmanier, během, spůsobem válečným, wogenským, na spůsob wogenský, válečný.

Kriegsmann, m. válečnjk, bogownjk, m.

Kriegsordnung, f. řád wogenský, válečný, m.

Kriegsrath, m. válečná, wogenská rada, f.

Kriegsrecht, n. práwo wogenské, walečné, n. a) f. Kriegsgericht bey der Armee, saud wogenský, válečný, m. halten über einen, saud wogenský, válečný nad někým držeti, wykicy, wynesti, válečným během odsauditi, obprawiti, vtratiti.

Kriegsrüstung, válečná, wogenská wýprawa, přjprawa, f. wogenské, válečné přjprawy, f. plur. wogenstij, válečnj přjstrogowé, m. plur. přjprawa k wostrostnu tažení, f.

Kriegsschiff, n. wogenská, válečná lodj, f.

Kriegssold, m. žold, plat wogenský, válečný, m.

Kriegstapferkeit, f. wdatnost, statečnost wogenská, válečná, f.

Kriegsthaten, f. pl. činowé wogenstij, válečnj, skutkowé wogenstij, válečnj, m. plur.

Kriegstheater, n. Bogowiště, n.

Kriegs-

Kriegsverfassung, f. řád wogenský, wálečný, m. zřízenj wogenské, wálečné, n.
Kriegsvolk, n. lid wogenský, wálečný, wogsko, n.
Kriegswesen, n. wěcy wálečné, wogenské, f. plur.
Kriegswissenschaft, f. Kriegskunst.
Kriegszahlmeister, m. důchodnjk wogenský, wálečný, m.
Kriegszucht, f. kázeň wogenská, wálečná, f.
Kriegszug, f. Feldzug.
Kriegszurüstung, f. wálečná, wogenská přjprawa, f.
Kriminalgericht, n. právo vtrpné, n.
Kriminalsache, f. vtrpná pře, f.
Krinig, m. žluwa, wlha, f.
Krippe, f. geslo, geslíčky, f. pl. mřsle, žlab, m. 2) am Gestade, Ufer, hrádza, f. plot, m.
Krist, m. křesťan, m.
Kristal, m. křisťál, m. davon, daraus, křisťálowý.
Kristenheit, f. Kristenthum, křesťanstwo, n.
Kristenherz, n. křesťanské srdce, n.
Kristinn, f. Křesťanka, f.
Kristlich, Kreßanský, adv. křesťansky, po křesťansku.
Kristmonat, m. Prasynec, Prosynec, Mlčenec, m.
Krippchen, n. geslič y, plur.
Kritisch - saudný, kritischer Leser, saudný čtenář, kritische Umstände, Zeiten, negistě, nebezpečné, pochybné okolčnosti, časy.
Kritik, f. rozsudek, vsudek, m.
Kritikaster, m. sadjlek, hlaubálek, m.
Kritiker, m. důwodný sudič, posuditel, m.
Kritzeln, sskrtati, sskrábati, ssmasiti, den Bogen voll kritzeln, plný arch nasskrtati, nassmakiti, nagjhati, nasskrábati.
Kröbs, m. obryzek, m.
Krokodill, n. krokodyl, m.
Krone, f. Koruna, f. am Haupte der Pfaffen, korunka, f. plesť, m.
Krönen, korunowáti, zum König, korunowat na králowstwj.
Kronengold, n. wěncowé zlato, posládko, n.
Kronerbe, m. dědic koruny, m.
Krönchen, n. korunka, f.
Kronik, f. letopisy, m. plur. kronyka, f.
Kronist, m. letopisák, letnizák, kronykář, m.
Kronleuchter, m. žwisutý swjcen, m. powěssené swjtlo, n.
Kronprinz, m. králowic, knjže korunní, m.
Kronprinzessinn, f. des Kronprinzen Gemahlinn, králowá, knežna, f. 2) die älteste königliche Prinzessinn, prynczezka, králowicka, f.
Krönung, f. korunowánj, n. korunacý, korunowacý, f.
Krönungstag, m. den korunowánj, korunacý, m.
Kropf, m. wole, n. lalok, m.
Kröpfchen, n. wolácko, n. lalocek, m.
Kropfgans, f. Kropfvogel, bukač, m.
Kröpfig, kröpfig, wolatý, wolowatý.
Kröte, f. žába zahradnj, zemská, f. (gedowatá, chrastawá)
Krötenkraut, n. hroznowá bylina, f.
Krötenstein, m. žabjstkowce, n. kukjmor, m. kámen žabj, m.
Krückchen, n. berlička, sstihlička, f.
Krücke, f. berla, chůda, sstidla, sstihla, f.
Krücken, berlau přihrábnauti, přisáhnauti.
Kruft, f. hrobka f. klipek, m.
Krug, m. džbán, m. der Krug gehet zu Wasser, bis der Henkel zerbricht, tak dlauho chodj me s džbánem pro wodu, až se vcho vrazý.
Krügelchen, n. džbánek, džbánecek, džbánček, m.

Krůger, m, Wirth, krčmář, hospodský, m.
Krüglein, ſ. Krügelchen.
Krůmchen, n. drobet, drobtek, m.
Krůmchen, n. střjdka, f.
Krůmeln, oder Krumen, drtiti, drobiti, droponiti zdrtiti.
Krume, f. des Brods, střjda, f. a) Bruchſtück, drobek, drobtek, drobtjk, m.
Krumen, ſ. Krůmeln.
Krůmlein, n. Krůmchen, drobek, drobeček, m.
Krumm, gebogen, nicht gerade aus, křiwý, křiwolaký, zkřiwený, zkraucený, einwärts gebogen, pod se křiwý, krumm machen, biegen, ſ. Krůmmen, krumm werden, zkřiwiti se, hin und her gebogen, zatočilý, okolkowaný, winutý, zmotaný, krumm wie ein Haaken, klikatý, hákowitý, křiwý, wie eine Sichel, ein Säbel, křiwolaký, křiwý, ohnutý, halbrund, oblaučný, ein wenig, nákřiwý, krumme Klauen, klikaté pazaury, m. plur. jemand krumm ſchließen, někoho do kojla swázat.
Krumm, adv. křiwě, křiwolace, der Weg gehet ſehr krumm, cesta se tůze točj; Mit etwas krumm herumgehen, herumkommen, okolkůw, závolj w řeči wjzwat, okolkowati, okorowati.
Krummbein, d. i. krummbeinigt, křiwonohý, ſſmithán, m. ſſmatlawý, pakhawý, ſſmathawý, ſſmithawý.
Krummgebogen, ſehnutý, ſhrbený, ſorbený.
Krůmme, f. křiwoſt, křiwolakoſt, oklika, f. ſkřiwenina, f. die Krůmme einer Linie oder des Weges, Baches, křiwoſt čáry, cesty, potoku, Krůmme des Meers, zátoka moře, f. weyſtupek moře, m. křiwolakoſt, a jako lůno neb chobot moře, Krumme des Weges oklika cesty, f. Flußes, řeky, das viele Krůmmen hat, klikatý, křiwolaký, Krůmme des Schwiebogens, křiwolakoſt, f. oblauk, m. oblaučnoſt, f. eine Figur, oklika, f. Krůmme, der Bogen am Rade, laukot, f.
Krůmmen, krumm machen, křiwiti, ſkřiwiti, nakřiwiti, wykřiwiti, křiwolačiti, krauſiti, ſkrauſiti, ſich krůmmen wie ein Wurm, krauſiti ſe, ſwigeti ſe, die Schlange krůmmt ſich, had ſe krauſj.
Krumſtroh, n. matená ſláma, matenice drchanice, drchanka, f.
Krummfuß, m. Krummfüßig, křiwonohý, křiwonožka, m.
Krummhals, m. krummhalſicht, Krummköpf, křiwokrký, křiwohlawý, křiwohláwek, ſwíſohlawý.
Krummnaſe, f. krummnaſicht, křiwonoſý.
Krummſchnabel, m. křiwonoſec, ſ.
Krummſtab, m. krummer Stab, (biſchöflicher,) berla, f.
Krůmmung, f. das Krůmmen, na křiwenj, zkřiwenj; křiwoſt, křiwolakoſt, f des Waſſers, in Meere, zátoka mořſká, křiwolakoſt moře, f. Krůmmung des Wege, oklika, f. oklíky, okolky, závolj, ceſt, pl. der Räder, laukotj, n. in die Krůmme, křiwolace, in einem Buche, eingeſchlagen zum Zeichen, ohnutj, na křiwenj liſtu, m.
Krummweg, m. přjčnj ceſta, f.
Krůnitz, ſ. Grůnitz.
Krůvel, m. Krüppel, mrzák, m. dazu machen, mrzákem wdělati, Krüppel vom Weibsbilde, mrzačka, mrzákyně, f.
Krüpelig, krüppelhaft, mrzácký.
Krüſte, f. kůra, f.
Krůſtig, kůrowý.
Kryſtall, Kriſtall, m. křiſtál, m. von Kriſtall, křiſtálowý.
Kryſtallen, křiſtálowý.

Krystallisiren, w křišťál obrátit, w: west.
Krysolith, m. Jacynt, m.
Kübel, m. Faß, gbel, gbeljk, gbelec, kbel, kbeljk, kbelec, ſkopeček, ſkřez ſkřjzek, m. dřbernice, f. wědrce, n.
Kübelchen, n. kbeljček, kbeljk, ſkopjček, ſkřjzek, m.
Küben, bukati.
Küche, f. kuchyně, f. zur Küche gehörig, kuchyňſký.
Küchelchen, n. kuchynka, f.
Kuchen, m. koláč, m. buchta, pokruta, f. Kuchen von Metall, Lohe, kruh, m. geflochtener, pletenec, pletánek, m. für Dienſtmägde, pohlodek, m. aus Brodmehl, podvlomenice, f. ein zuſammengelegter, ſkládanice, f. ſkládanka, f mit Mohn, makowec, makowý koláč, m.
Kuchenbäcker, m. koláčnjk, oplatčnjk, buchtář, m.
Kucheneiſen, n železo na koláče, n.
Küchengarten, m. kuchyňſká zahrada, f.
Küchengeräthe, n. Küchengeſchirr, kuchyňſké nádobj, náčenj, n.
Küchengeruch, m. kuchyňſká wůně, f.
Küchenjunge, m. kuchtjk, m.
Küchenkraut, n. zahradnj, kuchyňſká zelina, f.
Küchenlatein, n. kuchyňſká latinka, f.
Küchenlöffel, m. kuchyňſká lžjce, měchačka, wařečka, f.
Küchenmagd, f. kuchyňſká, f.
Küchenmeiſter, m. kuchynný, kuchyňſký mistr, zpráwce, ſtaroſta kuchyně, (kuchlmistr,) m.
Küchenmeſſer, n. kuchyňſký nůž, m.
Küchenſchelle, f. zwonek kuchyňſký, m.
Küchenſchürze, f. kuchyňſká zástěra, n.
Kuchenteig, m. koláčowé, oplatkowé, buchtowé řěſto, n.
Küchenthüre, f. kuchyňſké dwiře, f. plur.
Küchlein, n. ein kleiner Kuchen, Küchelchen, koláček, oplatečck, m. buchtička, f.
Küchlein, n. eine kleine Küche, f. kuchynka, f.
Küchlein, n. ein Junges vom Hühnergeſchlecht, auch das Küchen, kuře, kuřátko, n.
Kuckuck, m. Guckuck, Gauch, zez zulka, zezhule, kukačka, f. ſchreyen wie ein Kuckuk, kukati.
Kufe, f. bečka, putna, f.
Küfener, Küfer, m. Faßbinder, Böttcher, bekwář, bednář, m.
Kuffer, Koffer, m. truhla, truhlice, ſkřině, ſchrána, f.
Kugel, f. kule, kaule, f. zum Schießen in die Flinte, kulka, f. eine bleyerne, kulka olowěnná, f.
Kugelchen, Kugelein, n. kulička, (kulka, ráž, f.)
Kugelich, kugelig, kugelförmig, kugelrund, kulatý, okrauhlý, kulowatý, kulowý, kugelrund machen, okulatiti, zkulatiti, werden, okulatiti, zkulatiti ſe.
Kügeln, wälzen, kutáliti, kauleti.
Kugelzieher, m. zpařátko na kaule, n.
Kuh, Kühe, f. kráwa, f. junge, krawička, krawice, galowice, f. eine ſchwarze, kernuſſe, f. gelbrothe, plawka, f. dunkelbraune, podpalka, f. ſchreyen wie die Kuh, mučeti, bučeti, von Kühen, krawſký, krawj.
Kühchen, n. krawička, f. galowička, f.
Kuhdreck, m. Kuhfladen, Kuhmiſt, krawſké howno, leyno, n. krawinec, m.
Kuheuter, n. krawſké wemeno, wýmě, n.
Kühhändler, m. krawař, m. ſeyn, krawařiti.
Kuhhaut, f. krawſká kůže, krawina, f.

Kuhhirt, m. krawák, skoták, pastýř krav, krawský, m. seyn, krawákem býti

Kuhhorn, n. roh krawský, m.

Kuhkäse, m. krawský, krawj seyr, m.

Kühle, kühl, chladný, es iſt kühl, geſt chladno, werden, chladnauti, ochladnauti, kühler Tag, kühle Zeit, chladný den, čas, chladno, n. es iſt heute kühl, dnes geſt chladno, kühler Schatten, Ort, chladný ſtin, mjſto, chládek, im Kühlen ſitzen, w chládku, w chladu ſedět.

Kühle, f. chlad, chládek, m. chladno, n. chladnoſt, f. in der Kühle ſpazieren gehen, za chládkú gjti na prochážku.

Kühlen, chladiti, wychladiti, ochladiti, ſyn Müttchen an einem, wychlazowat ſe, žáhu, chuť ſetřjt, ſehnat na někom.

Kühlend, chladjcý.

Kühlſaß, n. chladnice, f.

Kühlpflaſter, n. chladjcý mázba, f.

Kühlung, f. chlazenj, ochlazenj, n.

Kuhmilch, f. krawské, krawj mléko, n.

Kühl, adv. chladně.

Kuhmiſt, f. Kuhdreck.

Kühn, ſmělý, opowážný, opowážliwý, kühn werden, osměliti ſe, opowážiti ſe, kühn machen, ſmělého vdělati, včiniti, ſmělosti přidati.

Kühn, adv. ſměle, opowážně.

Kühnheit, f. ſměloſt, opowážliwoſt, f.

Kühnlich, ſměly, opowážný.

Kühnlich, adv. ſměle.

Kuhfürſt, m. wolenec, wolkel. m.

Kuhfürſtenthum, n. wolenſtwj, wolenectwj, n.

Kuhfürſtinn, f. wolenkyně; wolenecowá, f.

Kuhfürſtlich, wolenſký, wolenecký.

Kuhhaus, n. dům wolenců, m.

Kuhkraut, n. kuřže wolenſké, n.

Kuhſtimme, f. hlas wolenſký.

Kühſtall, m. krawský chlew, chlew, m. krawjn, n.

Kühtill, m. wolowec, kwěrec, m.

Kuhwärterinn, f. krawařka, f.

Kuhweizen, m. powazka, f.

Külſtern, chrkati, chrchlati.

Külſtern, das, chrkánj, chrchlánj, n. der es hat, chrchloň, m.

Kümmel, m. kmjn. m. aus Kümmel, kmjnowý.

Kümmelbrandwein, m. kmjnowá kalka, f.

Kümmelbrod, n. kmjnowý chléb, m. s kmjnem.

Kümmelbrühe, f. kmjnowá, s kmjnem poljwka, f.

Kümmelholt, n. kaſſa, f.

Kümmelkäſe, m. ſeyr s kmjnem. m.

Kümmelöl, n. kmjnowý olegg, m.

Kümmelſuppe, f. kmjnowá poljwka, s kmjnem.

Kummer, m. Bekümmerniß, péče, lopota, ſtaroſt, f. 2) Noth, ſtrach, nauze, f. Hunger und Kummer leiden, hlad a nauzy tjti, (trpěti) in großem Kummer ſtecken, v welikě nauzy, ſtraſti, pjsotě, kloporech wězeti, einen Kummer haben, mjti nějakau ſtaroſt, er hat einen Kummer, má ſtaroſt, Kummer machen, verurſachen, ſtaroſt dělati, činiti, půſobiti, in Kummer und Sorgen leben, ſchweben, loporowati ſe, loporiti ſe. klopotiti ſe, 3) Beſchlag, Arreſt, obſtawenj, ſtawenj, zátek, m. zatknutj, n.

Kummerhaft, ſtaroſtliwý, ſtarawý.

Kümmerleben, n. ſtraſtný, ſtaroſtliwý, lopotný, bjdný, těžký, nuzný žiwot, m. žiwobytj, n.

Kümmerlich, nuzný, bjdný, ſtraſtný, lopotný, těžký, ſtaroſtliwý, ſotný, ſtaroſtný, ſein kümmerliches Auskommen haben, nuznau žiwnoſt mjti, kümmerlich leben, bjdně, ſtraſtně, nuzně žiwu býti, nuzowati, loporiti ſe, nuzně ſe opánětj.

Kümmerlich, adv. ſtarostně, nuzně, lopotně, bjdně, těžce, ſtarostliwě, ſotně.

Kümmern, ſich um etwas, starati ſe, pečowati, ſehr, im Kummer leben, ſtarostliti, lopotowati, lopotiti ſe.

Kümmerniß, f. ſtarost, ſtarostliwoſt, pečliwoſt, lopotnoſt, lopota, ſtraſtnoſt, f. Hl. Kümmerniß, ſw. Staroſta, ſ. Kummer.

Kummervoll, wie das Gemüthe, plin ſtarosti, pěče, ſtarostliwý, ſtarawý, pečliwý, mnohau pěči a mnohými ſtarostmi zanešený, wie die Sache, ſtraſtný, nuzný, lopotný, bjdný, těžký.

Kummet, n. chomaut, m. ſſle.

Kund, kundbar, známý, wědomý, powědomý, zgewný, iſt es i. G, mir, známo geſt, geſt zgewně, známé, wědomé, na gewě geſt, nenj tegně, vkryté, es iſt überall allen kund, wůbec wſſechněm wědomé, zgewné, známé geſt, rozhlášſené, prowolané geſt, kund machen, thun, überhaupt allen, als ein Geſetz, oder ſonſt etwas durch Aufhängen, známé, zgewně činiti, učiniti, wědětati, w známoſt wweſti, na ſwětlo, na gewo wyneſti, oznámiti, wygewiti, zgewiti, wůbec proneſti, prohlaſiti, wyhlaſyti, ohlaſyti, jemanden etwas kund machen, známé, wědomé činiti, wědomoſt, n. wědomj dáwati, dáti, oznámiti, zgewiti, kund werden, zgewným, zgeweným, zuámým, wygeweným býti, na gewo, na ſwětlo wygjti, w známoſt přigjti, wgjti, wůbec ſe rozhlaſyti, einem, wědomoſt doſtati, dowěděti ſe, známoſti dogjti.

Kunde, f. Kenntniß, Wiſſenſchaft, znaloſt, wědomoſt, powědomoſt, známoſt, zběhloſt, zkuſſenoſt, f. poznánj, n. poznaloſt, vměloſt, ſ. vměnj, n.

Kunde, kud. Kundmann, m. Kundey, Kundleute, plur. kunk, kupec, m.

Kundig, wědomý, powědomý, ſwědomý, znalý, zběhlý, vměly, kůndig der Sachen ſeyn, býti w tě wěcy powědomým, znalým, zběhlým, vmělým, miti powědomoſt, poznánj tě wěcy.

Kündlich, (bib.) wůči, zgewně, wůbec.

Kundleute, plur. Kundmann, m. ſ. Kunde.

Kundmachung, f. w známoſt wwedenj, oznámenj, zgewenj, náwěſſtj, n.

Kundſchaft, f. Kenntniß, powědomoſt, wědomoſt, známoſt, f. wědomj, poznánj, n. haben, miti wědomoſt, powědomoſt, známoſt, poznánj, einziehen, zwjdati, wyzwjdati, zpytowati, wyzpytowati, ſich darauf verlegen, ausgehen, na ſſpehy, na zwědy choditi, wycházeti, wyhjhati.

Kundſchaft, Abkaufer, ſ. Kunde; Kundſchaft, Zeugniß; Lehrbrief, wyſwědčenj, n.

Kundſchaften, zwjdati, wyzwjdati, zpytowati, wyzpytowati, (ſſpehowati)

Kundſchaften, das, zwjdánj, wyzwjdánj, zpytowánj, wyzpytowánj, (ſſpehowánj) n. zwědy, (ſſpehy m. plur.

Kundſchafter, m. zwědač, zwědák, wyzwědač, zpyták, (ſſpehéř,) aushledſſj, m.

Kunel, n. ſaroyre, ſaturege, f.

Künftig, budaucý, přiſſtj, potomnj, künftiges Jahr, budaucý, přiſſtj rok, m. künftigen Freytags, w přiſſtj pátek, aufs, ins künftige, budaucně, w čas budaucý, potomnj, die künftige Woche, přiſſtj teyden, s neděle, das künftige Leben, die künftige Zeit, budaucý žiwot, budaucý časowé.

Künftig, adv. budaucně, potomně.

Künftighin. ſ. Künftig.

Künftigkeit, ſ. die Zukunft.

Kunkel, f. ſ. Spinnrocken; die Stube, přáſtwo, f. in die Kunkel gehen,

gehen, na přástwu chodit, die in die Kunkel gehet, přástewnice, f.

Kunſt, f. um, m vměłoſt, f. vměnj, mistrowſtwj, řemeslo vměłé, důwodné, wtipné, ſmyſlné, vměnj řemeſlné, n. die freyen Künſte, ſwobodná vměnj, n. plur. 2) Künſte, Liſt, chytroſt, f. vklad, ſſibalſtwo, n. obmyſl, vſtrok, m. vſtrocznoſt, obmyſlnoſt, zchytralоſt, f. Nach der Kunſt, vměle, podlé vměnj, řemeſlné, mystrowſky, wedlé mistrowſtwj, důwodné, die Kunſt geher nach Brod, vměnj gde žebrat chleba, Künſte verſchiedene, vměnj, vměłá, důwodná, mistrná řemesla, das iſt keine Kunſt, to nenj žádný um.

Kunſtarbeit, f. vměłé, mistrowſké, mistrné, řemeſlné, wtipné, důwodné, ſmyſlné dżło, n. práce mistrná, řemeſlná, f.

Kunſtarbeiter, m. vměłý, ſmyſlný, důwodný řemeſlnjk, m.

Künſteley, f. ſtkenj točenj, kraucenj, wykraucenj, ljčidło, n.

Künſteln, ljčiti; točiti, krautiti, na ſaukro wytočiti, wykrautiti.

Kunſterfahren, Kunſterfahrener, vměłý, zběhłý, rozumný, powědomý w vměnj, w vměnjch cwičný.

Kunſterfahrenheit, f. vměłoſt, zběhłoſt, cwičnoſt, rozumnoſt, powědomoſt, cwičnoſt w vměnj, f.

Kunſtfeuer, n. ohen ſtrogný, ſtrogený, řemeſlný, dělaný, mistrně ſtrogený, důwodný, m.

Kunſtgeiger, m. vměłý hudec, m.

Kunſtgriff, m. vſtrok, obmyſl, m. chytroſt, f. betrüglicher, ſſibalſtwo, n. lichota, zálohа, f. vklad, m.

Kunſthändler, m. kupec mistrný, m.

Kunſtkammer, f. komora důwodná, řemeſlná, f.

Kunſtfleiß, m. Induſtrie, důwodná, mistrná pyle, f. pilnoſt, přičinliwoſt.

Künſtler, m. vměłec, vměłý, mistrowſký, mistrný, důwodný, wtipný, ſmyſlný řemeſlnjk, (Kunſtýř) člowěk řemeſlný.

Künſtlich, vměłý, mistrný, řemeſlný, ſmyſlný, wtipný, důwodný, ſtrogný, künſtlich ausgearbeitete Rede, Báſe, vměle, mistrně, řemeſlně, wtipně, důwodně, ſtrogně, wypracowaná, ſložená řeč, f. poſtawa obrazowá f. künſtlich in der Philoſophie, oder andern Wiſſenſchaften, bystrý, důwodný, důwtipný, ſmyſlný.

Künſtlerinn, f. vměłkyně, mistrně, f.

Künſtlich, adv. vměle, řemeſlně, mistrowſky, důwodně; důwtipně, ſmyſlně, mistrně, ſtrogně, ein künſtlich geſchnitzter, gedrechſelter Kaſt, ſtrogně wyřezaná, wytočená skřjňa.

Künſtlichkeit, f. vměłoſt, důwodnoſt, řemeſlnoſt, wtipnoſt, f. mistrowſtwj, n. ſtrognoſt, f.

Kunſtliebend, řemesla vměłého, wměłoſti milowný, na ně laſkawý

Kunſtmäßig, řemeſlný, ſ. Künſtlich.

Kunſtrad, n. kolo řemeſlné, ſtrogné, mistrowſké, n

Kunſtreich, ſ. Künſtlich.

Kunſtrichter, m. ſudik, poſaudik, hlaubak, wyklizitel, m.

Kunſtrichteramt, n. ſudowna, f. Zenſur.

Kunſtrichterlich, ſudicky, hlaubawě, ſaudný, adv. ſudicky, hlaubawě, ſaudně.

Kunſtſachen, Waaren, wěcy řemeſlné.

Kunſtſchreiber, m, vměłý pyſař, m.

Kunſtſpiel, n. hra řemeſlná, rytná, mistrná, důwodná, f.

Kunſtſprache, f. řeč řemeſlná, důwodná, vměłá, ſmyſlná, mistrná, f.

Kunſtſtück, n. mistrný, důwodný, ſtrogný, řemeſlný kus, m.

Kunſtwerk, n. mistrowſké, řemeſlné, ſmyſlné, ſtrogně dżło, n ſtuka, f.

Kunſtwort, n. ſlowo ſmyſlné, řemeſlné, důwodné, mistrné, n.

Kupfer, n. měd, f. zwonowina, f. in Kupfer ſtechen, na měd wyrýt, ryt, im Geſichte, vbrowitoſt, vbrowatoſt, f. vbry, trudy, m. plur. b) ein Kupfer, ſ. Kupferſtich.

Kupferarbeit, f. meděnné dżło, z měděˇ, n.

Kunſtverſtändig, ſ. Kunſterfahren.

Küpe, ſ. Käſe.

Kupfer-

Kůper, ſ. Kůfer.
Kupferbergwerk, n. důl měděnný, m.
Kůpferchen, n. kleiner Kupferſtich, rytinka, f.
Kupfererj, n. ruda měděnná, f.
Kupferblume, f rez, kwět měděj, m.
Kupferbraun, n. zlatý pjſek, m.
Kupfereidechſe, f. Kupfereidexe, padalec, m.
Kupferfarbe, f. zčerna červená, měděnná barwa, f.
Kupferfärbig, zčerna červený, měděnné barwy.
Kupfergeld, n. Münze, měděnné penjze, měďáky, m. plur.
Kupfergrün, n. rez zelený, (á)na měďi, kwět, rez měďi, m.
Kupferhammer, m. hut, hutě měděná, na měď, f.
Kupferhaltig, rudowitý.
Kupfericht, kupferig, zčerna červený, im Geſichte, wbrowatý, rudowitý, wbkiwý.
Kupferigkeit, f. wbrowitoſt, wbkiwoſt, rudowitoſt, f.
Kupfern, měděnný, im Geſichte, wbrowitý.
Kupferroſe, f. rez zelený, m. et f.
Kupferroſt, m. rez měďi, m, et f.
Kupferroth, zčerna červený, ſtrwělý.
Kupferſchaum, m. ſlupina, okuge od měďe, f.
Kupferſchmiedhandwerk, kotlářſtwj, n.
Kupferſchmied, m. kotlář, m.
Kupferſchmiede, f. kotlárna, f.
Kupferſtecher, m. rytec, wyrywač, rypák na měďi, w měďi, měděnný, m.
Kupferſtecherey, f. rytj, wyrywáni, rypánj na měďi, w měďi, n. rytſtwo, n.
Kupferſtich, m. rytina, rytba, f. rytj, wyrytj namědi, w měďi, n. (row, m.
Kupferſtuffe, f. kruh měďi, m.
Kupferwaſſer, n. witrolům, m.
Kupferwurm, m. červotoč, m.
Kuppe, f. wrch, m. makowice, f.
Küppchen, n. wrſſek, m. makowička, f.
Kuppel, f. Koppel, přepážka, f. pás m. ſmečka, 2) ein rundes Dach, Kuple, f.
Kuppeley, f. ſwodnictwj, ruſtanſtwj, (Kupljřſtwj) n.

Kuppeln, ſwozowati, ſwoditi, ſwodnictwj, ruſianſtwj prowozowati, ſonſt im gutten Sinn, namlauwati.
Kuppler, m ſwodnjk, ruſian, (kupljř) námluwčj, m,
Kupplerinn, f. ſwodnice, námluwčj, ruſianka, (kurljřka,) f
Kupplerijch, ſwodnický, ruſianſký, kupljřký.
Küraß, m. brněnj oděnj, n. brnný, m. zbrog, f.
Küraßier, m. oděnec, zbrogj oděný, zbrogný, m. (kwryſař)
Kürbiß, m. dyně, tykew, tykwice, f.
Kürbisgarten, m. tykwiſtě, n.
Kürſchner, m. kožiſſnjk, kožeſſnjk, m.
Kürſchnerinn, f. kožiſſnice, f.
Kirſchnerhandwerk, n. kožiſſnjctwj, n.
Kurz, krátký, in Kurzem, in kurzer Zeit, w krátce, w krátkém, w malém čaſe, w brzkém čaſe, w brzce, brzce, oricy, co newidět, ſehr kurz, kratičký, kurzen Prozeß, kurze Arbeit machen, zkrátka odbeyti, über kurz oder lang, dud na krátce neb na dlauze, in kurz kommen, zle ſobě nadgjti, ſſkodu wjſti, ſſkodowati, es kurz machen, z krátka odbeyti, kurze Waare, drobné zbožj, n. in kurzer Zeit, w krátkém, brzkém čaſu, w krátkých, brzký čas, za krátký čas, co newidět, den kürzern ziehen, prohrat, prozyſkat, vor Kurzem, vor kurzer Zeit, nedáwno, gedneż, kurze Grübe, huſtá gichá.
Kurz, adv. krátce, ſehr kurz, kratičce, kurz! kurz zu ſagen, daß ichs kurz mache, akkrátce, zkrátka powjm, řeknu, kurz angebunden, hned hotowý, kurz faſſen, krátce obſáhnauti, kurz und gut, z krátka a dobře, kurz vorher, wor kürzem, nedáwno, málo před tjm, před nedawnými dny, nedawným časem, před málo kolika dny, kurz darauf, darnach, brzy, brzce w brzce potom, na to, er kam kurz nach mir, brzce po mně přiſſel, kurz entſchlieſſen, z krátka ſe rozmyſlitj, kurz ſagen, krátce z krátka řjcy, powědjti.

Kürze, f. krátkoſt, f. in einer Kürze, w rychloſti, naſpěch, na poſpěch, w brzce.

Kürzen, krátiti, zkrátiti.

Kürzer, kratſſj, den Kürzern ziehen, ůbel wunden werden, prohrati, kürzer machen, zkrátiti, krátiti, wkrátiti, kratſſj wůlati.

Kurzgewehr, n. malá zbraň, f.

Kurzhälſig, krátkokrký, s krátkým krkem.

Kürzlich, kratičce, neulich, nedáwno, onehdy, ſ. Kurz.

Kurzſichtig, brlowzký, přiſtrkawý, breylawý, bljſkawý, mhaurawý, mhaurán, krátkého, temného zraku, temnozrý, bljzkowid, a) nepatrný, ne wideny, newidaucý, newtipný, newtipa.

Kurzſichtigkeit, f. breylawoſt, bljſkawoſt, mhaurawoſt, f. krátký zrak, m. přiſtrkawoſt, f.

Kurzum, kutz, zkrátka.

Kurzweile, f. kratochwile, chwile krácenj, f. treiben, kratochwil prowoſowati, machen, kratochwil činiti, wčiniti, zur Kurzweil, pro kratochwil.

Kurzweilen, kratochwiliti, kratochwil mjti, prowoditi.

Kurzweilig, kratochwilný.

Kurzweilig, adv. kratochwilně.

Kuß, m. poljbenj, n. hubička, f. uſtka, f. celowánj, pocelowánj, ljbánj, n. Kuß geben, poljbenj, hubičku dáti, bekommen, hubičku, poljbenj dostati, wzýti.

Küßchen, n. hubička, hubka, uſtka, f. polibenjčko, n. 2) Kopfküßchen, poduſſtička, f.

Küſſen, ljbati, polj biti, celowati, pocelowati, hubičkowati, ſie küßte ihn feurig, wrauecně ho polſbila, ſie haben ſich oft geküßt, hubičkowali ſe.

Küſſen, das, Kiſſen, poduſſka, f. Haupt-küſſen zum Haupte, podhlawnice, kleines, podhlawnička, f.

Küſſend, ljbagicý, celugicý.

Küſſlein, n. Pölſterlein, poduſſtička, f.

Küſſung, f. Küſſen, das, ljbánj, hubičkowánj, celowánj, n.

Küſte, f. břeh mořſký, m. zábřežj, n.

Küſtenbewahrer, m. zábřežnjk, m.

Küſter, m. koſtelnjk, zwonjk, m.

Küſterinn, f. zwonice, koſtelnice, f.

Küſteren, f. koſtelnictwj, zwonicawj, n. 2) die Wohnung des Küſters, koſtelna, f.

Kutſchchen, n. kočárek, wozýček, wozýk, m.

Kutſche, f. kočár, kočj, pauſſý wůz, kočárek, m. eine hangende, wiſutý wůj, m.

Kutſchen, kutſchiren, wezti, wozyti, zprawowati wůz.

Kutſcher, m. wozka, kočí, powoznj, n.

Kutſcherinn, f. kočowá, powoznj, i

Kutſchpferd, n. kočarſký, kočowſký kůň, m.

Kutte, f. kukla, kápě, (planda, ſtanda, f.

Kuttenträger, m. ſtandák, plandák, m.

Kütt, m. klj, n. ley, m. ſ. Kitt.

Kuttelfiſch, m. pawauk mořſký, m.

Kuttelfleck, m. drſſka, f.

Kuttelhof, m. maſný krám, gatka, pl.

Kutteln, f. plur. drobečky, m. plur.

Kütte, f. ſkoaule, gůle, f. gůlowý ſtrom, m. koaule, koule, f.

Küttenapfel, m. ſkoulowé, gůlowé gablko, n. ſkoaule, kutna, f.

Kütten, lepiti, ſlepiti, ſlíti.

Kützel, m. eingentl. Kitzel, ſ. Kitzel. lektwánj, lekťání, n. lektawoſt, f. den Kitzel vertreiben, hněwoſt zahnati, raupy wyhnati.

Kützeln, eigentl. Kitzeln, jemanden, lektwati, lektati, lechtati, nenig, polekťáwati, polektati, bieß kitzeln nur die Ohren, to gen oſſi polekťáwá, lekťá, hladj.

Kützeln, das, Kitzeln, lektání, lektawánj, polekťáwánj, lokťánj, n.

Kützelig, der das Kitzeln nicht leiden kann; lektawý, loktiwý, lechtawý, lektiwý, kůzliwe Sache, wec ſtiſtá, nebezpečná, nedůtklíwá wec.

Kux, m. im Bergbaue, kuks, kus, m.

Kybitz, Kübitz, Kibitz, m. laſſtowka, wlaſſtawice, laſſtowice mořſká, f.

31813